Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ວິນຍປິຏເກ

ວຊິຣພຸທ຺ຘິ-ຏີກາ

ຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ

ປຎ຺ຎາວິສຸທ຺ຘາຍ ທຍາຍ ສພ຺ເພ;

ວິໂມຈິຕາ ເຍນ ວິເນຍ຺ຍສຕ຺ຕາ;

ຕໍ ຈກ຺ຂຸຠູຕໍ ສິຣສາ ນມິຕ຺ວາ;

ໂລກສ຺ສ ໂລກນ຺ຕຄຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍຯ

ສງ຺ຆຎ຺ຈ ສີລາທິຄຸເຓຫິ ຍຸຕ຺ຕ-

ມາທາຍ ສພ຺ເພສຸ ປເທສຸ ສາຣໍ;

ສງ຺ເຂປກາເມນ ມມາສເຍນ;

ສຎ຺ໂຈທິໂຕ ຠິກ຺ຂູຫິ ຕຎ຺ຈ ທິສ຺ວາຯ

ສມນ຺ຕປາສາທິກສຎ຺ຎິຕາຍ ;

ສມ຺ພຸທ຺ຘໂຆສາຈຣິໂຍທິຕາຍ;

ສມາສໂຕ ລີນປເທ ລິຂິສ຺ສໍ;

ສມາສໂຕ ລີນປເທ ລິຂີຕໍຯ

ສຎ຺ຎາ ນິມິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ຕາ ຈ, ປຣິມາຓໍ ປໂຍຊນໍ;

ສພ຺ພາຄມສ຺ສ ປຸພ຺ເພວ, ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ວຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉຕາຕິຯ –

ວຈນໂຕ ສມນ຺ຕປາສາທິເກາຕິ ສຎ຺ຎາຯ ທີປນ຺ຕເຣ ຠິກ຺ຂຸຊນສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນາຠິສມ຺ຠຸຕາຕີຕິ ນິມິຕ຺ຕໍຯ ພຸທ຺ຘໂຆໂສຕິ ຄຣູຫິ ຄຫິຕນາມເຘຍ຺ເຍນາຕິ ກຕ຺ຕາຯ ສມຘິກສຕ຺ຕວີສຕິສຫສ຺ສມຕ຺ເຕນ ຕສ຺ສ ຄນ຺ເຖນາຕິ ປຣິມາຓໍຯ ຈິຣຏ຺ຐິຕຕ຺ຖໍ ຘມ຺ມສ຺ສາຕິ ປໂຍຊນໍຯ

ຕຕ຺ຣາຫ – ‘‘ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ວຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉຕາຕິ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ ກຖໍວິໂຘ ວຕ຺ຕາ’’ຕິ? ອຸຈ຺ຈເຕ –

ປາຄຕຸຖວິທູສໍທີໂຣ, ວຕຸຕາ ສຸຈີ ອມຈຸຉໂຣ;

ຈຕຸກຸກມປຣິຈຸຈາຄີ, ເທສກສຸສ ທິຕຸສຸສຸໂກຕີ“ (ມຫານິ“ ອຜຸຖ“ ຄນຸຖາຣມຸກກຖາ);

ຕຕຣ ປຖິຍເຕຕີ ປາໂຖ“ ໂສ ທິ ອເນກປຸປກາໂຣ ອຕຸຖານຸຣູໂປ ອຕຸຖານນຸຣູໂປ ເຈຕີ“ ກຖໍ? ສນຸສາຍກາສີໂຕ ພຸຍຄຸຊນກາສີໂຕ ສາວເສສປາໂຖ ນິຣວເສສປາໂຖ ນີໂຕ ເນຍຸໂຍຕີ“ ຕຕຣ ອເນກຕຸຖວຕຸຕາ ສນຸສາຍກາສີໂຕ ນາມ ‘‘ມາຕຣໍ ປີຕຣໍ ຫນຸຕຸວາ’’ຕິ ອາທີ (ສ“ ປ“ ໒໙໔)“ ເອກຕຸຖວຕຸຕາ ພຸຍຄຸຊນກາສີໂຕ ນາມ ‘‘ມໂນປຸພຸພງຄມາ ສມຸມາ’’ຕຸຍາທີ (ສ“ ປ“ ໑, ໒; ເນຕຸຕີ“ ໙໐, ໙໒; ເປຜໂກ“ ໑໔)“ ສາວເສໂສ ນາມ ‘‘ສພຸພໍ, ກີກຸຂເວ, ອາທິຕຸຕ’’ນິຕຸຍາທີ (ມຫາວ“ ໕໔; ສໍ“ ນິ“ ໔“໒໘)“ ວິປຣີໂຕ ນິຣວເສໂສ ນາມ ‘‘ສພຸເພ ສມຸມາ ສພຸພາກາເຣນ ພຸທຸສສຸສ ກຄວໂຕ ຍາຕມຸເຂ ອາປາຖໍ ອາຄຈຸຉນຸຕີ’’ຕຸຍາທີ (ມຫານິ“ ໑໕໖; ປຜິ“ ມ“ ໓“໕)“ ຍຖາ ວຈນໍ, ຕຖາ ອວຄນຸຕພຸໂພ ນີໂຕ ນາມ ‘‘ອນິຈຸຈໍ ທຸກຸຂມນຕຸຕາ’’ຕຸຍາທີ“ ຍຸຕຸຕິຍາ ອນຸສຸສຣິຕພຸໂພ ເນຍຸໂຍ ນາມ ‘‘ເອກປຸຄຸຄໂລ, ກີກຸຂເວ’’ຕຸຍາທີ (ອ“ ນິ“ ໑“໑໗໐)“

ອຕຸໂຖປິ ອເນກປຸປກາໂຣ ປາຄຕຸໂຖ ສກາວຕຸໂຖ ເລຍຸຍຕຸໂຖ ປາຖານຸຣູໂປ ປາຖານນຸຣູໂປ ສາວເສສຕຸໂຖ ນິຣວເສສຕຸໂຖ ນີຕຕຸໂຖ ເນຍຸຍຕຸໂຖຕຸຍາທີ“ ຕຕຸຖ ໂຍ ຕໍຕໍສຄຸຍາປນຕຸຖມຸຈຸຈາຣີຍເຕ ປາໂຖ, ສ ປາຄຕຸໂຖ ‘‘ສາຕຸຖໍ ສພຸຍຄຸຊນ’’ນິຕຸຍາທີສຸ (ປາຣາ“ ໑; ທີ“ ນິ“ ໑“໑໙໐) ວິຍ“ ຣູປາຣູປສມຸມານໍ ລກຸຂຕຣສາທີ ສກາວຕຸໂຖ ‘‘ສມຸມາທີຍຸຖີ ກາເວຕີ’’ຕຸຍາທີສຸ (ວິກ“ ໕໗໙; ສໍ“ ນິ“ ໕“໖) ວິຍ“ ໂຍ ຄາຍມາໂນ ທີຕາຍ ກວຕີ, ສ ຄາຕຸມຣຫຕຸຕາ ເລຍຸຍຕຸໂຖ ‘‘ອຕຸຖວາທີ ສມຸມວາທີ’’ຕຸເຍວມາທີສຸ (ທີ“ ນິ“ ໑“໙, ໑໙໔; ໓“໒໓໗; ມ“ ນິ“ ໑“໔໑໑) ວິຍ“ ຍຖາປາຖໍ ກາສີໂຕ ປາຖານຸຣູໂປ ‘‘ຈກຸຂຸ, ກີກຸຂເວ, ປຸຣາຕາກມຸມ’’ນຸຕີ (ສໍ“ ນິ“ ໔“໑໔໖) ກຄວຕາ ວຸຕຸຕມໂຕ ຈກຸຂຸມປິ ກມຸມນຸຕີ“ ພຸຍຄຸຊນຈຸຉາຍາຍ ອຕຸຖໍ ປຜິພາຫຍມາເນນ ວຸຕຸໂຕ ປາຖານນຸຣູໂປ“ ວຊເຊຕພຸພໍ ກິຄຸຈິ ອປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ປຣິເສສໍ ກຕຸວາ ວຸຕຸໂຕ ສາວເສສຕຸໂຖ ‘‘ຈກຸຂຸຄຸຈ ປຜິຈຸຈ ຣູເປ ຈ ອຸປຸປຊຊຕີ’’ຕິ (ສໍ“ ນິ“ ໔“໖໐; ມຫານິ“ ໑໐໗) ຈ, ‘‘ສພຸເພ ຕສນຸຕີ ທຕຸຫສຸສ, ສພຸເພ ກາຍນຸຕີ ມຈຸຈຸໂນ’’ຕຸຍາທີສຸ (ສ“ ປ“ ໑໒໙) ວິຍ“ ວິປຣີໂຕ ນິຣວເສສຕຸໂຖ ‘‘ສນຸສາວິຕໍ ສໍສຣິຕໍ ມມຄຸເຈວ ຕຸມຸຫາກຄຸຈ (ທີ“ ນິ“ ໒“໑໕໔; ມຫາ“ ໒໗໗; ເນຕຸຕີ“ ໑໑໔)“ ຕຕຣ, ກີກຸຂເວ, ໂກ ມນຸຕາ ໂກ ສທຸສາຕາ…ເປ… ອຄຸຄຕຣ ທີຍຸຖປເທທີ’’ຕຸຍາທີ (ອ“ ນິ“ ໗“໖໖)“ ສທຸທວເສເນວ ເວທນີໂຍ ນີຕຕຸໂຖ ‘‘ຣູປາ ສທຸທາ ຣສາ ຄນຸສາ, ໂຜຍຸຖພຸພາ ຈ ມໂນຣມາ’’ຕຸຍາທີສຸ (ສໍ“ ນິ“ ໑“໑໕໑, ໑໖໕; ມຫາວ“ ໖໖) ວິຍ“ ສມຸມຸຕິວເສນ ເວທິຕພຸໂພ ເນຍຸຍຕຸໂຖ ‘‘ຈຕຸຕາໂຣເມ, ກີກຸຂເວ, ວລາຫກູປມາປຸຄຸຄລາ’’ຕຸຍາທີສຸ ວິຍ (ອ“ ນິ“ ໔“໑໐໑; ປຸ“ ປ“ ໑໕໗)“ ອາຫ ຈ –

‘‘ໂຍ ອຕຸໂຖ ສທຸທໂຕ ເລຍຸໂຍ, ນີຕຕຸໍ ອີຕີ ຕໍ ວິທູ;

ອຕຸຖສຸເສວາກິສາມຄຸຄີ, ເນຍຸຍຕຸໂຖ ອີຕີ ກຖຸຍເຕ’’ຕິ“

ເອວໍ ປເກາທເຕ ປາຄຕຸເຖ ວິຊານາຕີຕິ ປາຄຕຸຖວິທູ“ ນ ສໍທີຣເຕ ປຣປວາທີທີ ທີພຣຕຸຕໍ ຕິຕຸຖວາເສເນຕຸຍສໍທີໂຣ“ ກາວນາຍາຄມາສິຄມສມຸປນຸນຕຸຕາ ວຕຸຕຸໍ ສກຸໂກຕີຕິ ວຕຸຕາ, ສງເຂປວິຕຸຖາຣນເຍນ ເຫຕຸທາຫຣຕາທີທີ ອວໂພສຍິຕຸໍ ສມຕຸໂຖຕຸຍຕຸໂຖ“ ໂສຈຍຕຸຍຕຸຕານໍ ປເຣ ເຈຕີ ສຸຈີ, ທຸສຸສີລຍທຸທທີຍຸຖິມລວິຣທີໂຕຕຸຍຕຸໂຖ“ ທຸສຸສີໂລ ທີ ອຕຸຕານມຸປຫນຸຕຸນາເທຍຸຍວາໂຈ ຈ ກວຕຸຍປຕຸຕາຫາຣາຈາໂຣ ອີວ ນິຈຸຈາຕຸໂຣ ເວຊໂຊ“ ທຸທທີຍຸຖິ ປຣໍ ອຸປຫນຸຕີ, ນາວສຸສໍ ນິສຸສໂຍ ຈ ກວຕຸຍທີວາລຸອຄຫາກຸໂລ ອີວ ກມລສຕຸໂຂ“ ອຸກຍວິປນຸໂນ ສພຸພຖາປຸຍນຸປາສນີໂຍ ກວຕີ ຄູຖຄຕມິວ ລວາລາຕໍ ຄູຖຄໂຕ ວິຍ ຈ ກຕຸທສປຸໂປ“ ອຸກຍສມຸປນຸໂນ ປນ ສຸຈີ ສພຸພຖາປຸຍຸປາສນີໂຍ ເສວິຕພຸໂພ ຈ ວິຄຸຄູທີ, ນິຣຸປທຸທໂວ ອີວ ຣຕນາກໂຣ“ ນາສຸສ ມຈຸຉໂຣຕຸຍມຈຸຉໂຣ, ອທີນາຈຣິຍມຸຍຸຖີຕຸຍຕຸໂຖ“ ສຸຕຸຕສຸຕຸຕານຸໂລມາຈຣິຍວາທອຕຸຕໂນມຕີສງຂາຕສຸສ ຈຕຸກຸກສສາປຣິຈຸຈາຄີ, ຕທຕຸຖສຸເສວ ພຸຍາຂຸຍາເຕຕຸຍຕຸໂຖ“ ອຖ ວາ ປຈຸຈກຸຂານຸມານສທຸທຕຸຖາປຕຸຕິປຸປເກາທສຸສ ປມາຕຈຕຸກຸກສສາປຣິຈຸຈາຄີ“

‘‘ເອກໍສວຈນໍ ເອກໍ, ວິກຊຊວຈນາປຣໍ;

ຕຕິຍໍ ປຏິປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ຈຕຸຕ຺ຖໍ ປນ ຌາປເຍ''ຕິຯ –

ເອວໍ ວຸຕ຺ຕຈຕຸກ຺ກສ຺ສ ວາ ອປຣິຈ຺ຈາຄີ; ຫິຕຸສ຺ສຸໂກ ອິຕິ ໂສຕູນໍ ຫິຕາໂຍສ຺ສຸໂກ, ເປມວໂຫຣໍ ປຕິ ປຕ຺ເຖຕິ ຕຍຕ຺ໂຖ; ໂສ ເອໂສ ສຸຈິຕ຺ຕາ ປີໂຍ; ຈຕຸກ຺ກສ຺ສ ອປຣິຈ຺ຈາຄິຕ຺ຕາ ຄຣຸ; ອສໍຫີຣຕ຺ຕາ ຠາວນີໂຍ; ເທສກຕ຺ຕາ ວຕ຺ຕາ; ຫິຕຸສ຺ສຸກຕ຺ຕາ ວຈນກ຺ຂໂມ; ປາຄຕ຺ຖວິທຸຕ຺ຕາ ຄມ຺ຠີຣກຖໍ ກຕ຺ຕາ; ອມຈ຺ຈຣຕ຺ຕາ ໂນ ຈຏ຺ຐາເນ ນິໂຍຊໂກຕິ;

''ປີໂຍ ຄຣຸ ຠາວນີໂຍ, ວຕ຺ຕາ ຈ ວຈນກ຺ຂໂມ;

ຄມ຺ຠີຣຎ຺ຈ ກຖໍ ກຕ຺ຕາ, ໂນ ຈຏ຺ຐາເນ ນິໂຍຊໂກ''ຯ (ອຯ ນິຯ ໗ຯ໓໗; ເນຕ຺ຕິຯ ໑໑໓) –

ອິຕິອຠິຫິໂຕ ເທສໂກ;

ໂສຕາ ອິທານິ ອຠິຘີຍເຕ –

ຘມ຺ມາຈຣິຍຄຣຸ ສທ຺ຘາ-ປຎ຺ຎາທິຄຸຓມຓ຺ຑິໂຕ;

ອສຖມາໂຍ ໂສຕາສ຺ສ, ສຸເມໂຘ ອມຕາມຸໂຂຯ

ຕຕ຺ຖ ຘມ຺ມຄຣຸຕ຺ຕາ ກຖໍ ນ ປຣິຠວຕິ, ອາຈຣິຍຄຣຸຕ຺ຕາ ກຖິກໍ ນ ປຣິຠວຕິ, ສທ຺ຘາປຎ຺ຎາທິຄຸຓປຓ຺ຑິຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕານໍ ນ ປຣິຠວຕິ, ອສຖມາຍຕ຺ຕາ ອມຕາຠິມຸຂຕ຺ຕາ ຈ ອວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຠວຕິ, ສຸເມຘຕ຺ຕາ ໂຍນິໂສມນສິກໂຣຕີຕຍຕ຺ໂຖຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ –

''ປຎ຺ຈຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສຸຓນ຺ໂຕ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ຠພ຺ໂພ ນິຍາມໍ ໂອກ຺ກມິຕຸໍ ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສຸ ສມ຺ມຕ຺ຕໍຯ ກຕເມຫິ ປຎ຺ຈຫິ? ນ ກຖໍ ປຣິໂຠຕິ, ນ ກຖິກໍ ປຣິໂຠຕິ, ນ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິໂຠຕິ, ອວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຕິ ເອກຄ຺ຄຈິຕ຺ໂຕ, ໂຍນິໂສ ຈ ມນສິ ກໂຣຕີ''ຕິ (ອຯ ນິຯ ໕ຯ໑໕໑)ຯ

ຕໍລກ຺ຂຓປ຺ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຠາວນາ ຠວຕີ ສວນສ຺ເສຕ຺ຍຸຕ຺ໂຕ ໂສຕາຯ

ຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາວຓ຺ຓນາ

ອິທານິ ອສ຺ສາຣມ຺ໂຠ – ຕຕ຺ຖ ໂຍຕິ ອນິຍມນິທ຺ເທໂສ, ເຕນ ວິສຸທ຺ຘຊາຕິກຸລໂຄຕ຺ຕາທີນໍ ກິເລສມລວິສຸທ຺ຘິຍາ, ປູຊາຣຫຕາຍ ວາ ອກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂຍ ໂກຈິ ອິມິສ຺ສາ ສມນ຺ຕປາສາທິກາຍ ອາທິຄາຖາຍ ນິທ຺ທິຏ຺ຐໂລກນາຖຕ຺ຕເຫຕຸໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຫຕຸມູເລນ ຖິຣຕຣໍ ອຈລໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຫຕຸກາລໍ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ປູເຣນ຺ໂຕ ອວສາເນ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຫຕຸຜລໍ ສມ຺ປາເຫຕ຺ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຫຕຸຜລປ຺ປໂຍຊນໍ ສາເຘຕິ, ໂສວ ປຣມປູຊາຣໂຫຕິ ນິຍເມຕິຯ

ເອຕ຺ຕາວຕາ –

ຠຍສມ຺ໂມຫທຸທ຺ທິຏ຺ຐິ-ປຓາໂມ ເນສ ສພ຺ພຖາ;

ປຎ຺ຎາປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ເອໂສ, ປຓາໂມຕິ ນິທສ຺ສິໂຕຯ

ເຕນ ເຫຕູຕິ ອຕິທຸກ຺ກຣານິ ຕິໍສປາຣມິຕາສງ຺ຂາຕານິ ປຸຎ຺ຎກມ຺ມານິຯ ຕານິ ຫິ ອຈ຺ຈນ຺ຕທຸກ຺ເຂນ ກສິເຣນ ວຈນປຖາຕີຕານຸຠາເວນ ມຫຕາ ອຸສ຺ສາເຫນ ກຣີຍນ຺ຕີຕິ ອຕິທຸກ຺ກຣານິ ນາມຯ ອຕິທຸກ຺ກຣຕ຺ຕາ ເອວ ຫິ ເຕສໍ ອຕິທຸລ຺ລຠໍ ໂລເກ ອນຎ຺ຎ

ສາຮາຣດໍ ນາຖຕຸຕສງຂາຕໍ ຜລໍ ຜລນຸຕິ, ຕໍ ຕຕຸຖ ເຫຕຸຜລໍ; ເຫຕຸມູລໍ ນາມ ຍຖາວຸຕຸຕສຸສ ເຫຕຸໂນ ນິປຸຜາທນສມຕຸຖາ ມ ຫາກຣຸດາ, ສາ ອາທິປຕິສານໂຕ ປຍຸຖາຍ ''ມຸຕຸໂຕ ໂມເຈສຸສາມີ''ຕິອາທີນາ ນເຍນ ຍາວ ເຫຕຸຜລປຸປໂຍຊນາ, ຕາວ ອພຸ ໂພຈຸລີນຸນໍ ປວຕຸຕຕີ. ຍໍ ສນຸຮາຍ ວຸຕຸຕໍ –

''ສການນາ ສຄຸຣິວຣາ ສສາຄຣາ,

ຄຕາ ວິນາສໍ ພຫຸໂສ ວສຸນຸຮຣາ;

ຍຸຄນຸຕກາເລ ສລິລານລານິເລ,

ນ ໂພຣີສຕຸຕສຸສ ມຫາຕປໍາ ກຸໂຕ''ຕີ.

ຍາຍ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ''ນໂມ ມຫາກາຣຸດີກສຸສ ຕສຸສາ''ຕິ ອາຫ. ເຫຕຸກາລໍ ນາມ ຈຕຸອຍຸຖໂສລຸອສອສງຂຸເຍຍຸຍາທິປຸປເກ ໂທ ກາໂລ, ຍໍ ສນຸຮາຍາຫ ''ກປຸປໂກຍິທີປີ ອປຸປເມຍຸຍໍ ກາລ''ນຸຕິ. ຕຕຸຖ ອຈຸຈນຸຕສໍໂຍຄຕຸເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ເວທິຕພຸພໍ ''ມາສໍ ອສີເຕ, ທິວສໍ ຈຣຕີ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ. ການມຸຈ ໂສ ກາໂລ ອສງຂຸເຍຍຸຍວເສນ ປເມຍຸໂຍ ວິລຸເລຍຸໂຍ, ຕຖາປີ ກປຸປໂກຍິວເສນ ອວິລຸເລຍຸຍຕໍ ສນຸຮາຍ ''ກປຸປໂກຍິທີປີ ອປຸປເມຍຸຍໍ ກາລ''ນຸຕິ ອາຫ. ຕຕຸຖ ກາລຍຕີຕິ ກາໂລ, ຂິປຕິ ວິທຸຮໍສຍຕິ ສຕຸຕານໍ ຊີ ວິຕມິຕິ ອຕຸໂຖ. ກລ ວິກຸເຂເປ. ຕຕຸຖ ກປຸປີຍຕິ ສໍກປຸປີຍຕິ ສາສປປພຸພຕາທີຫີ ອຸປມາທີ ເກວລໍ ສໍກປຸປີຍຕິ, ນ ມນຸສຸສທິວສ ມາສສໍວຈຸຊຣາທິຄດນາຍ ຄດີຍຕີຕິ ກປຸໂປ. ເອກນຸຕິອາທິຄດນປຖສຸສ ໂກຍິກູຕຕຸຕາ ໂກຍິ, ກປຸປານໍ ໂກຍິໂຍ ກປຸປໂກຍິໂຍ . ຕາທີປີ ນ ປມີຍຕີຕິ ອປຸປເມຍຸໂຍ, ຕໍ ອປຸປເມຍຸຍໍ. ກໂຣນຸໂຕຕິ ນານຕຸຖຕຸຕາ ຮາຕູນໍ ທານໍ ເທນຸໂຕ, ສີລໍ ຣກຸຂນຸໂຕ, ໂລກກຸຂນຸຮໂຕ ນິກຸຂມນຸໂຕ, ອຕຸຕທິຕປຣທິຕາທີເກທໍ ຕໍ ຕໍ ຮມຸມໍ ປຊານນຸໂຕ, ວິວິເຮນ ວາຍາເມນ ພເຍນຸໂຕ ວາຍມນຸໂຕ, ຕໍ ຕໍ ສຕຸຕາປຣາຮໍ ຂມນຸໂຕ, ປຍິລຸລາສມຸມຸຕິປຣມຕຸຖສຈຸຈານີ ສຈຸຈາຍນຸໂຕ, ຕໍ ຕໍ ສຕຸຕທິຕໍ ອຮິຍຸຖຫນຸໂຕ, ສກລໂລກໍ ເມຕຸຕາຍນຸໂຕ, ມິຕຸຕາມິຕຸຕາທີເກທໍ ປກຸຂປາຕໍ ປຫາຍ ຕໍ ຕໍ ສຕຸຕໍ ອຊຸຊຸເປກຸຂນຸໂຕ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ. ເຂທໍ ຄໂຕຕິ ອນນຸຕປຸປເກທໍ ມຫນຸຕໍ ສໍສາຣທຸກຸຂໍ ອນຸກວນຍຸເຖນ ຄໂຕ, ສມຸປຕຸໂຕຕຸຍຕຸໂຖ. ສໍສາຣທຸກຸຂລຸທິ ສາຣີຣິກໍ ມານສິກລຸຈ ສຸຂໍ ເຂທຍຕີ ປາຕຍຕີຕິ ''ເຂໂທ''ຕິ ວຸຈຸຈຕີ. ໂລກທິຕາຍາຕິ ອິທໍ ຍຖາວຸຕຸຕເຫຕຸຜລປຸປໂຍຊນນິທສຸສນໍ, ''ສໍສາຣທຸກຸຂານຸກວນ ການຣຕນິທສຸສນ''ນຸຕິປີ ເອເກ –

'''ຊາຕິສໍສາຣທຸກຸຂານໍ, ຄນຸຕຸໍ ສກຸໂກປີ ນິພຸພຸຕີ;

ຈີຣລຸລິຜຸໂຖປີ ສໍສາເຣ, ກຣຸດາເຍວ ເກວລ'ນຸຕິ. –

ຈ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ, ຕມຍຸຕຸຕໍ. ນ ຫິ ກຄວາ ໂລກທິຕາຍ ສໍສາຣທຸກຸຂມນຸກວຕີ. ນ ຫິ ກສຸສຈິ ທຸກຸຂານຸກວນໍ ໂລກສຸສ ອຸປກາຣໍ ອາວຫຕີ. ເອວໍ ປເນຕໍ ທສຸເສຕີ ຕີສປາຣມິຕາປເກທໍ ເຫຕຸໍ, ປາຣມິຕາຜລກູຕໍ ນາຖຕຸຕສງຂາຕໍ ຜລລຸຈ. ຍຖາ ຈາຫ ''ມມລຸ ຫີ, ອານນຸທ, ກລຸຍາດມິຕຸຕໍ ອາຄມຸມ ຊາຕິຮມຸມາ ສຕຸຕາ ຊາຕິຍາ ປຣິມຸຈຸຈນຸຕີ''ຕິອາທິ (ສໍ. ນິ. ໑໗໑໘໙; ໕໗໘). ຕຕຸຖ ກຄວາ ຍຖາວຸຕຸຕເຫຕູທີ ສຕຸຕານໍ ວິເນຍຸຍການວນິປຸຜາທນປລຸລາພີຊານີ ວປີ, ເຫຕຸຜເລນ ປຣິປກຸກີນຸທຣິຍກາເວນ ປຣີນິປຸຜນຸນວິເນຍຸຍກາເວ ສຕຸເຕ ວິນຍີ, ສໍສາຣທຸກຸຂໂຕ ໂມຈຍີຕິ ອຕຸໂຖ. ນ ເອວໍ ສໍສາຣທຸກຸເຂນ ໂລກສຸສ ອຸປກາຣໍ ກີລຸຈິ ອກາສີ, ຕສຸມາ ກໂຣນຸໂຕ ອຕິທຸກຸກຣານິ ໂລກທິຕາຍາຕິ ສມຸພນຸໂຮ. ອິມິສຸສາ ໂຍຊນາຍ ສພຸພປຖມສຸສ ໂພຣີສຕຸຕສຸສ ອຸປຸປຕຸຕິກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ໂພຣີສຕຸຕສຸສ ນາຖຕຸຕສງຂາຕປາຣມິຕາເຫຕຸຜລາຮິຄໂມ ເວທິຕພຸໂພ. ໂຍ ນາໂຖຕິ ທີ ສມຸພນຸໂຮ ອຮີປຸເປໂຕ. ອິມສຸສ ປນຕຸຖສຸສ –

''ຍເທວ ປຖມໍ ຈິຕຸຕ-ມຸປຸປນຸນໍ ຕວ ໂພຮເຍ;

ຕວໍ ຕເທວສຸສ ໂລກສຸສ, ປູຊິເກ ປຣິວສິຕຸຖ''. –

ອິຕິ ວຈນໍ ສາຣກໍ។ ປຖມຈິຕຸຕສຸສ ປາຣມິຕາກາໂວ ຣຸກຸຂສຸສ ອງກຸຣໂຕ ປຘຸຄາຍ ອຸປຸປຕຸຕິອຸປມາຍ ສາເຣຕພຸໂພ។ ເອຕຸຖາຫ
– ''ເຂທໍ ຄໂຕຕິ ວຈນໍ ນິຣຕຸຖກໍ , ຍຖາວຸຕຸຕນເຍນ ຄຸຕາສາຣນາສມຸກາວໂຕ''ຕິ? ນ, ອນຸຕຣາ ອນິວຕຸຕນກກາວທີປນໂຕ។
ທຸກຸກຣານິ ກໂຣນຸໂຕ ເຂທໍ ຄໂຕ ເອວ, ນ ອນຸຕຣາ ເຂທໍ ອສຫນຸໂຕ ນິວຕຸຕຕິຕິ ທີເປຕິ។ ໂລກທຸກຸຂາປນຍນກາມສຸສ ວາ
ກຄວໂຕ ອຕຸຕໂນ ທຸກຸຂານຸກວນສມຕຸຖຕໍ ທສຸເສຕິ។

''ຍສຸສ ກສຸສຈິ ວຣໂທສຸສໍ, ຍາວາທໍ ສພຸພສຕຸຕທຸກຸຂານິ;

ສພຸພານິ ສພຸພກາລໍ ຍຸຄໍ, ປທຸມສຸເສວ ພຸຊຊນຸໂຕມຸທີ''ຕິ។ –

ເອວໍອພິປຸປາຍສຸສ ອຕຸຕມຕຸຕທຸກຸຂານຸກວນສມຕຸຖຕາຍ ກາເຍວ ກຖາຕິ ອຕິສຍໍ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຖ ວາ ເຂທໍ ຄ
ໂຕຕິ ພຸຍາປາຣໍ ປຣິຈຍໍ ຄໂຕຕິປີ ອຕຸໂຖ ສມຸກວຕິ។ ກມຸມາທີສຸ ສພຸຍາປາຣໍ ປຸຣິສໍ ທິສຸວາ ສນຸຕິ ທີ ໂລເກ ວຕຸຕາໂຣ ''ຂິນຸໂນຍໍ
ກມຸເມ, ຂິນຸໂນຍໍ ສຕຸເຕ''ຕິອາທີ។ ອິມິສຸສາ ໂຍຊນາຍ ນາໂຖຕິ ອິມິນາ ພຸທຸຣຕຸຕານິຄມສີທຸຣໍ ໂກຜິປຸປຕຸຕໍ ນາຖກາວໍ ປຕຸວາ
ຄິຕກາໂລ ທສຸສິໂຕຕິ ເວທິຕພຸໂພ។ ເກຈິ ''ມຫາກາຣຸຕິກສຸສາຕິ ວທນຸໂຕ ພຸທຸຣກູຕສຸສາຕິ ທສຸເສຕິ''ຕິ ລິຂນຸຕິ, ຕໍ ນ ສຸນຸທຣໍ
ວິຍ, ໂພທິສຕຸຕກາເລປີ ຕພຸໂພຫາຣສພຸກາວໂຕ។ ຕສຸມາ ໂສ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ທຸກຸກຣານິ ກໂຣນຸໂຕ ອວສາເນ ທຸກຸກຣປາຣມິຕາ
ປາຣິປູຣິຍາ ຕາສໍ ຜລກູຕໍ ນາຖກາວໍ ປຕຸວາ ໂລກທິຕາຍ ພຸຍາປາຣໍ ຄໂຕຕິ ອຍມຕຸໂຖ ນິທສຸສິໂຕ ໂຫຕິ។ ''ໂພທີ ຄໂຕ''ຕິ ວຸຕຸ
ເຕປີ ສຸພຸຍຕຸຕໍ ເຫຕຸຜລໍ ທສຸສິຕໍ ໂຫຕິ។ ພຸທຸຣກາວປຸປຕຸຕສຸເສວ ຈ ນາຖສຸສ ນໂມ ກໂຕ ໂຫຕິ ວິເສສວຈນສພຸກາວໂຕ, ນ
ໂພທິສຕຸຕສຸສ។ ເອວໍ ສນຸເຕປີ ວິນຍານິກາໂຣ ອິຣານິປຸເປໂຕ។ ໂສ ຈ ປພຸພຊິຕກາລໂຕ ປຘຸຄາຍ ຍາວມຣຕກາລາ ໂຫຕິ។ ຕໍ ອ
ຕິວິຍ ປຣິຕຸຕໍ ກາລໍ ລຊຊິໂນ ອຕິສຸກຣໍ ສີລມຕຸຕໍ ເອກກສຸສ ອຕຸຕໂນ ທີຕາຍ ອຕຸຕມຕຸຕທຸກຸຂາປນຍນາພິປຸປາເຍນ ປຣິປູເຣນຸ
ໂຕ ໂກ ນາມ ອິຣໂລກປຣໂລກາຕິກຸກມສຸຂໍ ນ ຄຈຸເຂຍຸຍ, ນນຸ ກຄວາ ສກລໂລກທຸກຸຂາປນຍນາພິປຸປາເຍນ ກປຸປໂກຜິທີປີ ອປຸປ
ເມຍຸຍໍ ກາລໍ ກໂຣນຸໂຕ ອຕິທຸກຸກຣນິຣສຸສາທໍ ເຂທໍ ຄໂຕຕິ ອຄຸຄາປເທເສນ ຄຸຕໍ ວຕຸເຕາຕິ ອາຈຣິໂຍ។

ໂລກທິຕາຍາຕິ ເອຕຸຖ ໂລກິຍຕິ ເອຕຸຖ ທຸກຸຂນຸຕິ ໂລໂກ, ລຸຍເຕ ວາ ຊາຕິຊຣາມຣຕທຸກຸເຂທີຕິ ໂລໂກ, ອິມິນາ ສຕຸຕໂລກໍ ຊາ
ຕິໂລກຄຸຈ ສງຄຕຸຫາຕິ។ ຕສຸມາ ຕສຸສ ສຕຸຕໂລກສຸສ ອິຣໂລກປຣໂລກທິຕໍ ອຕິກຸກນຸຕປຣໂລການໍ ວາ ອຸຈຸຈິນຸນໂລກສມຸທຍາ
ນໍ ໂລການໍ , ອິຣ ຊາຕິໂລເກ ໂອກາສໂລເກ ວາ ທິຘຸຄຣມຸມສຸຂວິຫາຣສງຂາຕຄຸຈ ທີຕໍ ສມຸປີຕຸເຫຕຸວາ ໂລກສຸສ, ໂລການໍ, ໂລ
ເກ ວາ ທີຕນຸຕິ ສຣູເປກເທເສກເສສໍ ກຕຸວາ ''ໂລກທິຕ''ນິຈຸເຈວາຫ។ ນາໂຖຕິ ສພຸພສຕຸຕານໍ ອາສຍານຸສຍຈຣິຍາຣິມຸຕຸຕິເກ
ທານຸຣູປຣມຸມເທສນສມຕຸຖຕາຍ ''ຣມຸມໍ ໂວ, ກິກຸຂເວ, ເທເສສຸສາມິ…ເປ… ຕໍ ສຸຕາຖາ''ຕິ (ມ។ ນິ។ ໓។໔໒໐) ເອວໍ
ຍາຈນຘຸເຄນາປີ ນາຖເຕຕິ ນາໂຖ។ ກິກຸຂູນໍ ວິຕິກຸກມານຸຣູປໍ ສິກຸຂາປທປຄຸຄາປເນນ ທິຘຸຄຣມຸມິກສມຸປຣາຍິກາຍ ຈ ກຣຸຕາຍ
ອຸປຄນຸຕຸວາ ຕປຕິ, ສຸຕຸຕນຸຕວເສນ ວາ ເຕສໍ ສພຸພສຕຸຕານໍ ອນຸສຍິເຕ ກິເລເສ ກຣຸຕາຍ ຈ ປຄຸຄາຍ ຈ ອຸປຄນຸຕຸວາ ຕປຕິ,
ອກິຣມຸມວເສນ ວາ ເຕ ເຕ ສງຂາເຣ ອນິຈຸຈາທິລກຸຂຕາວເສນ ອຸປປຣິກຸຂິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ກິເລເສ ປຄຸຄາຍ ອຸເປຈຸຈ
ປຣິຈຸຈິນຸທິຕຸວາ ຕປຕີຕິ ຕປນຘຸເຄນາປີ ນາຖເຕຕິ ນາໂຖ។ ສເທວເກ ໂລເກ ອປຸປຜິປຸຄຸຄລຕຸຕາ ເກນຈິ ອປຸປຜິຫຕຣມຸມ
ເທສນຕຸຕາ ປຣມຈິຕຸຕິສຸສຣິຍປຸປວຕຸຕິໂຕ ຈ ອິສຸສຣິຍຘຸເຄນາປີ ນາຖເຕຕິ ນາໂຖ។ ''ຣມຸມິຍາ ກຖາຍ ສນຸທສຸເສສິ ສມາທ
ເປສິ ສມຸຕຸເຕເຊສິ ສມຸປທໍເສສີ''ຕິ (ມຫາວ។ ໕໐) ວຈນໂຕ ສມຸປທໍສນສງຂາເຕນ ອາສີສຘຸເຄນ, ປຕິຣານໂຕ ປຘຸຄາຍ ''ກຖໍ
ນາມາຫໍ ມຸຕຸໂຕ ໂມຈຍິສຸສາມີ''ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອາສີສຘຸເຄນ ວາ ນາຖເຕຕິ ນາໂຖຕິ ເວທິຕພຸໂພ, ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຣ។ ຈຕູ
ທີປີ ນາຖງເຄທີ ຈຕຸເວສາຣຊຊຈຕຸປຜິສມຸກິທາທໂຍ ສພຸເພປີ ພຸທຸຣຄຸຕາ ໂຍເຊຕພຸພາ, ອຕິວິຕຸຖາຣິກາຍາ ປນ ນ ໂຍຊິຕາ។

ນໂມຕິ ປຣມຕຸຖໂຕ ພຸທຸຣຄຸຕພຫຸມານປພຸກາຣາ ຈິຕຸຕນຕິ, ຈິຕຸຕນຕິປຸປກວາ ຈ ວຈີກາຍນຕີ។ ອຕຸຖ ເມຕິ ປາຄເສເສນ
ສມຸພນຸໂຣ។ ມຫາກາຣຸຕິກສຸສາຕິ ເອຕຸຖ ສພຸພສຕຸຕວິສຍຕຸຕາ ມຫຸສຸສາຫປຸປກວຕຸຕາ ຈ ມຫຕີ ກຣຸຕາ ມຫາກຣຸຕາ។ ຕຕຸຖ
ປຕິຣານໂຕ ປຘຸຄາຍ ຍາວອນຸປາທິເສສນິພຸພານປຸຣປຸປເວສາ ນິຍຸຕຸໂຕຕິ ມຫາກາຣຸຕິໂກ, ກຄວາ។ ເອຕຸຖ ຈ ມຫາກາຣຸຕິກສຸ
ສາຕິ ອິມິນາ ຍຖາວຸຕຸຕເຫຕຸມູລໍ ທສຸເສຕິ។ ນິກຸກຣຸໂຕ ທີ ປຣທຸກຸເຂສຸ ອຸທາສີໂນ ພຸທຸຣຕຸຖາຍ ປຕິຣານມຕຸຕມຸປີ ອ
ຕິກາຣິຍນຸຕິ ມຄຸຄນຸໂຕ ອປຸປເມຍຸຍໍ ກາລໍ ອຕິທຸກຸກຣໍ ເຫຕຸໍ ປູເຣຕຸວາ ນາຖຕຸຕສງຂາຕໍ ເຫຕຸຜລປຸປໂຍຊນກູຕໍ ໂລກທີຕໍ ກຖໍ
ກຣິສຸສຕິ។ ຕສຸມາ ສພຸພຄຸຕມູລກູຕຕຸຕາ ມຫາກຣຸຕາຄຸຕເມວ ວຕຸເຕນຸໂຕ ''ນໂມ ມຫາກາຣຸຕິກສຸສາ''ຕິ ອາຫ។ ເອຕຸຕາວ
ຕາ ເຫຕຸອນຸຣູປໍ ຜລໍ, ຜລານຸຣູໂປ ເຫຕຸ, ທຸວິນຸນມຸປີ ອນຸຣູປໍ ມູລໍ, ຕິຕຸຕມຸປີ ອນຸຣູປໍ ປໂຍຊນນຸຕິ ອຍມຕຸໂຖ ທສຸສິໂຕ ໂຫຕິ។

ເອວໍ ອຈ຺ຉຣິຍປ຺ຣິໂສ, ນາໂຖ ນາຄຕ຺ເຕາ ກິໂຕ;

ນໂມຣໂທ ອນາຄຕ຺ສ, ນາຄມານຕ຺ສ ສມ຺ປທໍຯ

ເອຕ຺ຖ ສິຍາ ‘‘ອເນເກສຸ ກຄວໂຕ ຄຸເຕສຸ ວິຊ຺ຊມາເນສຸ ກສ຺ມາ ‘ມຫາກາຣຸຕິກສ຺ສາ’ຕິ ເອກເມວ ຄຫິຕ’’ນ຺ຕິ? ອຸຈ຺ຈເຕ –

ໂທສຫີນສ຺ສ ສຕ຺ຖຸສ຺ສ, ໂຈທນາ ຕຸ ນ ວິຊ຺ຊເຕ;

ໂທສຍຸຕ຺ຕມສຕ຺ຖຸຍ຺ຈ, ຕສ຺ມາ ໂຈທນາ ອປ຺ຕຕກາຕິຯ

ນ ມຍາ ໂຈທນາ ກຕາ, ກິນ຺ຕຸ ປ຺ຸຈ຺ຉາ ເອວ ກຕາຯ ອປີຈ –

‘‘ຜລໍ ສຕິປີ ຣຸກ຺ເຂຫ຺ເຓ, ນ ປຕຕ຺ຍວິກມ຺ປິເຕ;

ໂຈທນາ ຍາ’ຕ຺ຖ ສຕ຺ຖານໍ, ປ຺ຸຈ຺ຉນາຕ຺ຍຕ຺ຖຜລໍ ມຫຕາຯ

‘‘ນໂກຕ຺ຕໍ ກຸຣຸເຕ ສມ຺ມາ, ຄຫິຕໍ ນາຫ຺ຓເຕ ຆຜໍ;

ອກ຺ເຂເປ ຫິ ກເຕ ຕທິ-ຈ຺ຉິສ຺ສາຕາພຸທ຺ຣິພນ຺ຘນໍຯ

‘‘ຍຖາ ຫິມປໂທ ປທ຺ໂສ, ປພຸທ຺ໂສ ຄນ຺ຘລິມ຺ປີຍາ;

ກິນ຺ນຕ຺ຖວິຣມສ຺ເສວໍ, ສຕ຺ຖກຕາຕ຺ຖລິມ຺ປີຍາ’’ຕິຯ –

ເອວໍ ເຈກໍ –

ສມ຺ມາປີ ໂຈທນາ ຕໍ ຂລຸ, ຄຸຣໂວ ວິວາກ຺ຍາ ວິວທ຺ສ;

ຍຕິສິສ຺ສາ ອາຆຍ຺ຜິຕາຕິ-ວາກ຺ເຍນາກ຺ຍສິກໍ ໂຄປ຺ຍຯ

ສຣວຕິ ອາເຈຣໍ ກິລິຍ຺ຖາ, ຕທິຈ຺ຉິສ຺ສຊິຕາຕ຺ຕານໍ;

ຊຍຕ຺ຍຕ຺ຕານມາເຈໂຣ, ສທສ຺ສສ຺ເສວ ສາຣຖິຕິຯ –

ອຕ຺ໂຣຈ຺ຈເຕ –

ຍສ຺ສ ຫິ ວາກ຺ຍສຫສ຺ສໍ, ວາກ຺ເຍ ວາກ຺ເຍ ສຕຍ຺ຈ ຊິວ຺ຫາ;

ນາມໍ ທສພລຄຸຓປ຺ເທສໍ, ວຕ຺ຕຸໍ ກປ຺ເປນປີ ນ ສກ຺ກາຯ

ຍຖາ –

ພຸທ຺ໂສປີ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ກເຓຍ຺ຍ ວຓ຺ຓໍ,

ກປ຺ປມ຺ປິ ເຈ ອຎ຺ຎມກາສມາໂນ;

ຂີເຍຖ ກປ຺ໂປ ຈິຣທີຆມນ຺ຕເຣ,

ວຓ຺ໂຓ ນ ຂີເຍຖ ຕຖາຄຕສ຺ສາຕິຯ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໓໐໔; ໓ຯ໑໔໑; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໔໔໕; ອຸທາຯ ອຏ຺ຐຯ ໕໓; ຈຣິຍາຯ ອຏ຺ຐຯ ນິທານກຖາ) –

ໂຈຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ສກ຺ກາ ຠຄວຕໍ ຄຸຓານມວເສສາກິຂາຕຸໍຯ

ອປິຈ –

ຍຖາ ຕ຺ວໍ ສຕ຺ຕານໍ, ທສພລ ຕຖາ ຎາຓກຣຸຓາ;

ຄຸຓທ຺ວນ຺ທໍ ເສຏ຺ຐໍ, ຕວ ຄຸຓຄຓາ ນາມ ຕິຄຸຓາຕິຯ –

ສພ຺ພຄຸຓເສຏ຺ຐຕ຺ຕາ ມູລຕ຺ຕາ ຈ ເອກເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຖ ວາ ''ຉສຸ ອສາຘາຣຓຎາເຓສຸ ອຎ຺ຎຕຣຕ຺ຕາ ຕຄ຺ຄຫເຓນ ເສສາປິ ຄຫິຕາວ ສຫາຈຣຓລກ຺ຂເຓນາ''ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິຯ ວິເສສໂຕ ປເນຕ຺ຖ ອຠິຘມ຺ມສ຺ສ ເກວລໍ ປຎ຺ຎາວິສຍຕ຺ຕາ ອຠິຘມ຺ມຏ຺ຐກຖາຣມ຺ເຠ ອາຈຣິເຍນ ''ກຣຸຓາ ວິຍ ສຕ຺ເຕສຸ, ປຎ຺ຎາ ຍສ຺ສ ມເຫສິໂນ''ຕິ ປຎ຺ຎາຄຸໂຓ ວຓ຺ຓິໂຕ ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອາສຍານຸສຍຈອຍາຘິມຸຕ຺ຕິກາຫານຸຣູປປຣິຈ຺ຉິນ຺ທນປຎ຺ຎາຍ, ສຕ຺ເຕສຸ ມຫາກຣຸຓາຍ ຈ ອຘິກາຣຕ຺ຕາຯ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕຏ຺ຐກຖາຣມ຺ເຠ ''ກຣຸຓາສີຕລຫທຍໍ, ປຎ຺ຎາປຊ຺ໂຊຕວິຫຕໂມຫຕມ''ນ຺ຕິ ຠຄວໂຕ ອຸໂຠປິ ປຎ຺ຎາກຣຸຓາຄຸຓາ ວຓ຺ຓິຕາຯ ອິຘ ປນ ວິນເຍ ອາສຍາທິນິຣເປກ຺ຂໍ ເກວລໍ ກຣຸຓາຍ ປາກຏິກສຕ຺ເຕນາປິ ອໂສຕພ຺ພາຣຫໍ ສຸຓນ຺ໂຕ, ອປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພາຣຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ, ອວຕ຺ຕພ຺ພາຣຫຎ຺ຈ ວທນ຺ໂຕ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎເປສີຕິ ກຣຸຓາຄຸໂຓເຍເວໂກ ວຓ຺ຓິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ປຎ຺ຎາທຍາ ອຕ຺ຕປຣຕ຺ຖເຫຕູ,

ຕທນ຺ວຍາ ສພ຺ພຄຸຓາ ຊິນສ຺ສ;

ອຸໂຠ ຄຸຓາ ເຕ ຄຸຓສາຄຣສ຺ສ,

ວຸຕ຺ຕາ ອິຘາຈຣິຍວເຣນ ຕສ຺ມາຯ

ເອຕ຺ຕາວຕາ ອຏ຺ຐກຖາທິຄາຖາ,

ສມາສໂຕ ວຸຕ຺ຕປທຕ຺ຖໂສກາ;

ອຍມ຺ປິ ວິຕ຺ຖາຣນໂຍຕິ ຈາຫໍ,

ອຸທ຺ຘໍ ອິໂຕ ເຕ ປຏິສໍຂິປາມິຯ

ທຸຕິຍຄາຖາຍ ອສມ຺ພຸຘນ຺ຕິ ຘມ຺ມານໍ ຍຖາສຠາວໍ ອພຸຊ຺ຊນ຺ໂຕຯ ພຸທ຺ຘນິເສວິຕນ຺ຕິ ພຸທ຺ຘານຸພຸທ຺ຘປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘຫິ ໂຄຈຣຠາວນາເສວນາຫິ ຍຖາຣຫໍ ນິເສວິຕໍຯ ຠວາ ຠວນ຺ຕິ ວຕ຺ຕມານຠວໂຕ ອຎ຺ຎໍ ຠວໍ ຄຈ຺ຉຕິ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ, ປຏິປຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຖ ວາ ຠໂວຕິ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິຯ ຕສ຺ສ ປຏິປກ຺ຂຕ຺ຕາ ອຠໂວຕິ ອຸຈ຺ເຉທທິຏ຺ຐິຯ ຠໂວຕິ ວາ ວຸທ຺ຘິຯ ອຠໂວຕິ ຫານິຯ

ກໂວຕິ ວາ ຫຸຄຸຄຕິ. ອກໂວຕິ ສຸຄຕິ. ''ອປ຺ປ຺ມາຓາ ຘມ຺ມາ, ອເສກ຺ຂາ ຘມ຺ມາ''ຕິອາທີສຸ (ຘ. ສ. ຕິກມາຕິກາ ໑໖, ໑໑) ວິຍ
ທີ ວຸທ຺ຘິອຕ຺ຖຕ຺ຕາ ອກາຣສ຺ສ. ກາວຍຕີຕິ ກໂວ, ຊາຕິ. ກວຕີຕິ ວາ ກໂວ. ສວິກາຣາ ພຫຸວິຘຂນ຺ຘປ຺ປຕ຺ຕິ ທີປິຕາ. ອກໂວ
ຕິ ວິນາໂສ, ຊາຕິກາວໍ ມຣຓກາວລ຺ຈ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ເອຕ຺ຖ ອຣຫນ຺ຕານໍ ມຣຓມ຺ປິ ຂຕິກວເສນ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ກເວສຸ
ອກໂວ ກວາກໂວ, ຕໍ ກວາກວໍ, ກເວສຸ ອກາວປ຺ລ຺ລຕ຺ຕີ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຊີວໂລໂກຕິ ສຕ຺ຕໂລໂກ, ສງ຺ຂາຣໂລກໂອກາສໂລກ
ານໍ ກວາກວຄມນາສມ຺ກວໂຕ ສຕ຺ຕໂລກໍ ຊີວໂລໂກຕິ ວິເສເສຕີ. ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ສີໂນຕິ ເອຕ຺ຖ ນວປິ ໂລກຸ
ຕ຺ຕຣຘມ຺ມາ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ອປ຺ຈຍຄາມິຕາ ທີ ຈຕຸມຄ຺ຄຘມ຺ມສ຺ສ ໂອຘິໂສ ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ໂສ, ໂສ ອສ຺ສ
ອຕ຺ຖິ, ຕທາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ສຫາຍກາວູປຄມເນນ ນິພ຺ພານສ຺ສາປີ. ຍຖາຫ 'ໂຍ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ຣາຄກ຺ຂໂຍ…ເປ… ອິ
ທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ນິພ຺ພານ''ນ຺ຕິ. ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສາປີ ຕຖາ ຣາຄາທີກ຺ຂຍວຈນສພ຺ກາວໂຕ. ຜລສາມລ຺ເລນ ຕິຕ຺ຕມ຺ປີ ຜລານໍ ອຕ຺ຖີຕິ
ນວວິໂຘເປສ ''ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ສີ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອຖ ວາ ສຫຈຣຓລກ຺ຂຓກອາຣຓຕາຍ ປຜິປກ຺ຂໂຄຈຣຄ຺ຄຫຓຕາ.
ອນກີຫີໂຕປີ ທີ ຘມ຺ມສ຺ສ ຕຕ຺ຣາກີຫີໂຕວ ພຸຊ຺ຊິຕພ຺ໂພ ອິຕິ ວຈນໂຕ ກາຣຓໂຄຈຣຄ຺ຄຫເຓນ ຈຕ຺ຕາຣິປີ ຜລານິ ຄຫີຕານິ.
ນຣກາທີສຸ ອປຕມານໍ ຘາເຣຕິ ສຸຄຕິຍໍ ອຸປ຺ປາທເນນາຕິ ຘມ຺ໂມ. ປຸນ ສຸຄຕິມ຺ທີ ອຊນນກາຣີ ອກຸສລຘມ຺ເມ ນິວາເຣຕ຺ວາ ໂປ
ເສຕິ ປວຕ຺ເຕຕິ ວຑ຺ເຍຕີຕິ ຘມ຺ໂມ. ໂສ ປນ ກາມຣູປາຣູປເກທໂຕ ຕິວິໂຘ ອຈ຺ຈນ຺ຕສຸຂາວຫນໂຕ, ຕໂຕປີ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຕາ
ຘມ຺ມວໂຣ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ''ຈຕຸນ຺ນໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອຣິຍສຈ຺ຈານໍ ອນນຸໂພຘາ ອປ຺ປຜິເວຘາ ເອວມິທໍ ທີຆມທ຺ຘານໍ ສນ຺ຘາວິຕໍ ສໍສຣິຕ'ນ຺ຕິ (ທີ.
ນິ. ໒.໑໕໕; ມຫາວ. ໒໘໗) ວຈນໂຕ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ມໍ ອສມ຺ພຸຘ໌ ກວາ ກວໍ ຄຈ຺ຉຕິ ຊີວໂລໂກຕິ ສິທ຺ຘ໌. ຕສ຺ມາ ຍໍ ອສມ຺ພຸຘ໌
ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ເສວ ''ຕສ຺ສາ''ຕິ ອນ຺ເຕ ຕໍນິທ຺ເທເສນ ນິຍມນໂຕ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ໂມປີ ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ສີ ຘມ຺ມວໂຣຕິ
ຈາປຊ຺ຊຕິ. ອລ຺ລຖາ ''ນໂມ ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ສີໂນ ຘມ຺ມວຣສ຺ສ ຕສ຺ສາ''ຕິ ຕໍນິທ຺ເທເສນ ສມານວິກຕ຺ຕິກຣຓໍ ນ
ຍຸຊ຺ຊຕິ ອຕິປ຺ປສງ຺ຄນິຍມນໂຕ, ''ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ສີໂນ ຘມ຺ມວຣສ຺ສາ''ຕິ ວຈນໍ ວິເສສນວຈນໍ. ຕສ຺ມາ ທຸກ຺
ຂສມຸທຍສຈ຺ຈານໍ ຕພ຺ກາວປ຺ປສງ຺ໂຄ ນຕ຺ຖີຕິ ເຈ? ນ, ຕໍນິທ຺ເທເສນ ສມານວິກຕ຺ຕິຍ຺ຖາເນ ອວິເສສິຕຕ຺ຕາ. ອປິ ຈ
ມຄ຺ຄສຈ຺ຈນິໂຣຘສຈ຺ເຈສຸ ຜລານໍ ອປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ນວ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມາ ສງ຺ຄທີຕາຕິ ວຈນວິໂຣໂຘ, ຜລານໍ ອສງ຺ຄເຫ
ເວຣລ຺ຊກຕ຺ຫວຕ຺ຓນາຍໍ ນ ເກວລໍ ອຣິຍມຄ຺ໂຄ ເຈວ ນິພ຺ພານລ຺ຈ, ອປິ ຈ ອຣິຍຜລຘມ຺ເມທີ ສທ຺ຘີ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມປີ.
ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ''ຣາຄວິຣາຄມເນຊມໂສກໍ…ເປ… ຘມ຺ມມິມໍ ສຣຓຕ຺ຖມຸເປຫີ''ຕິ (ວິ. ວ. ໘໘໗) ວຈນວິໂຣໂຘ ຈາຕິ ປຸພ຺ພາ
ປຣວິຣຸທ຺ຘາ ເອສາ ຄາຖາ ສາສນວິຣຸທ຺ຘາ ຈາ''ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ສພ຺ພເມຕມຍຸຕ຺ຕໍ ວຸຕ຺ຕຄາຖຕ຺ຖາຊານນໂຕ. ເອຕ຺ຖ ທີ
ອາຈຣິເຍນ ປວຕ຺ຕິປວຕ຺ຕິເຫຕຸວິສຍວິກາໂຄ ຈ ທສ຺ສິໂຕ. ກຖໍ? ຕຕ຺ຖ ອສມ຺ພຸຘນ຺ຕິ ອສມ຺ໂພຘໍ, ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ອວິຊ຺ຊາ, ຕາຍ
ຈ ຕຕ຺ຫຸປ຺ປາທານານິ ຄຫີຕານິ, ຕໂຍປີ ເຕ ຘມ຺ມາ ສມຸທຍສຈ຺ຈໍ, ກວາກວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຸຄຕິທຸຄ຺ຄຕິປ຺ປເກ
ໂທ ທີ ກໂວ ອຕ຺ຖໂຕ ປລ຺ຈຸປ຺ປາທານກ຺ຂນ຺ຘາ ໂຫນ຺ຕິ. ''ເອວເມຕສ຺ສ ເກວລສ຺ສ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ສມຸທໂຍ ໂຫຕີ''ຕິ (ມຫາວ.
໑) ວຈນໂຕ ທຸກ຺ຂປ຺ປວຕ຺ຕິ ປວຕ຺ຕິ ນາມ, ທຸກ຺ຂສມຸທໂຍ ປວຕ຺ຕິເຫຕຸ ນາມ, ອວິຊ຺ຊາສງ຺ຂາຕສ຺ສ ຈ ປວຕ຺ຕິເຫຕຸສ຺ສ ອຄ຺ຄ
ຫີຕຄ຺ຄຫເຓນ ນິໂຣຘມຄ຺ຄສຈ຺ຈທ຺ວຍໍ ວິສໂຍ ນາມ. ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ''ຕຕ຺ຖ ກຕມາ ອວິຊ຺ຊາ? ທຸກ຺ເຂ ອລ຺ລາຓໍ…ເປ… ທຸກ຺
ຂນິໂຣຘຄາມິນິຍາ ປຜິປທາຍ ອລ຺ລາຓ''ນ຺ຕິ (ວິກ. ໒໒໖).

ເອຕ຺ຖ ຈ ນິໂຣຘສຈ຺ຈໍ ພຸທ຺ເຘນ ໂຄຈຣາເສວນາຍ ອາເສວິຕໍ, ມຄ຺ຄສຈ຺ຈໍ ກາວນາເສວນາຍ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ອສມ຺ພຸຘ໌
ພຸທ຺ຘນິເສວິຕໍ ຍນ຺ຕິ ອຸປໂຍຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຍ ວິສໂຍ ນິໂຣໂຘ ຈ ມຄ຺ໂຄ ຈ, ຕສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕາວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລຕ຺ຕຍວິທ຺ຘ໌ສີໂນ
ນໂມ ຘມ຺ມວຣສ຺ສາຕິ ອຍໍ ຄາຖາຍ ອຕ຺ໂຖ. ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມປີ ກິເລສວິທ຺ຘ໌ສນສ຺ສ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເນຍ ອຸປນິສ຺ສຍປຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ ກິ
ເລສວິທ຺ຘ໌ສນສີລຕາຍ ''ອວິຊ຺ຊາທີກິເລສຊາລວິທ຺ຘ໌ສີ''ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ສມ຺ກວຕິ. ເອວລ຺ທີ ສຕິ ຣາຄວິຣາຄາຕິ ຄາຖຕ຺ໂຖ, ໂສ ຘມ຺
ມໍ ເທເສຕິ…ເປ… ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປກາເສຕີຕິ ສຸຕ຺ຕຕ຺ໂຖ ຈ ອເສສໂຕ ຄຫີໂຕ ໂຫຕີ. ອຖ ວາ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ເກວລໍ ປຣິຍຕ຺
ຕິຘມ຺ໂມວ ຄຫີໂຕ ໂຫຕິ, ຍໍ ສນ຺ຘາຍາຫ 'ໂສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ອາທິກລ຺ຍາຓໍ…ເປ… ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປກາເສຕີ''ຕິ (ທີ. ນິ.
໑.໑໙໐; ປາຣາ. ໑), ຕມ຺ປີ ອສມ຺ພຸຘ໌ ພຸທ຺ເຘຫິ ນິເສວິຕໍ ໂຄຈຣາເສວນາຍ ອນລ຺ລນິເສວິຕໍ. ຍຖາຫ ''ກຄວໍມູລກາ ໂນ,
ກນ຺ເຕ, ຘມ຺ມາ ກຄວໍເນຕ຺ຕິກາ ກຄວໍປຜິສຣຓາ…ເປ… ກຄວໂຕ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ຘາເຣສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໕໖).

ຕຕິຍຄາຖາຍ ສີລາທໂຍ ກິລ຺ຈາປີ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣາ ຍຖາສມ຺ກວໍ ລພ຺ກນ຺ຕິ, ຕຖາປີ ອນ຺ເຕ ''ອຣິຍສງ຺ຆ''ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ສີ
ລາທໂຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາວ. ເອຕ຺ຖ ຈ ''ສີລສມາຘິປລ຺ລາວິມຸຕ຺ຕິວິມຸຕ຺ຕິລາຓທັປ຺ປກຸຕີຫີ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ
ສຣູເປກເສສໍ ກຕ຺ວາ ''ວິມຸຕ຺ຕິລາຓປ຺ປກຸຕີຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖ ຈ ກິລ຺ຈາປີ ວິມຸຕ຺ຕີຕິ ຜລຘມ຺ມາວ ສຸຕ຺ເຕ ອຘິປ຺ເປຕາ,

ຕຖາປີ ‘‘ມគ្គາ ວុឍ្ឋាហិតុວា ມគ្គំ ປຈ្ຈເວກ្ខតិ។ ປហីនេ កិលេសេ ປຈ្ຈເວກ្ខតិ។ ຜលំ ປຈ្ຈເວກ្ខតិ។ និព្ពានំ ປຈ្ຈເວກ្ខ

ຕຖາປີ ‘‘ມຄ្ຄາ ວຸຍຸຖຫິຕຸວາ ມຄຸຄໍ ປຈຸຈເວກຸຂຕິ។ ປຫີເນ ກິເລເສ ປຈຸຈເວກຸຂຕິ។ ຜລໍ ປຈຸຈເວກຸຂຕິ។ ນິພຸພານໍ ປຈຸຈເວກຸຂ ຕີ’’ຕິ (ປຍຸຖາ។ ໑។໑។໒໑໐) ວຈນໂຕ ມຄຸຄາທິປຈຸຈເວກຸຂຌາណາໍ ວິມຸຕຸຕິຌາណນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ວິມຸຕຸຕິ ວິໂມກຸໂຂ ຂເຍຕີ ທີ ອຕຸຖໂຕ ເອກໍ។ ‘‘ຂເຍ ຌາណໍ ອນຸປຸປາເທ ຌາណນຸຕິ (ឪ។ ສ។ ທຸກມາຕິກາ ໑໔໘; ທີ។ ນິ។ ໓។໓໐໔) ເອຕຸຖ ຂໂຍ ນາມ ມຄຸໂຄ, ຣາຄກຸຂໂຍ ໂທສກຸຂໂຍຕີ ຜລນິພຸພານານໍ ອຣິວຈນ’’ນຸຕິ ສຸຕຸເຕ ອາຄຕເມວ។ ປຫີນກິເລສານໍ ຂໂຍ ປາກຕິໂກ ຂໂຍ ເອວ។ ປກຸ ຕິ-ສທຸເທນ ຕິສຸໂສ ວິຊຸຊາ ຉ ອភິຎຸຎາ ຈຕສຸໂສ ປຜິສມຸភិທາຕິ ເອວມາທໂຍ ຄຸណາ ສງຄຫິຕາ។ ສມນຸນາគມຍុເຄុນ ອປຣិທិន ຍຸເຄຸນ ຈ ຍຸຕຸໂຕ។ ເຂຕຸຕໍ ຊນານໍ ກຸສລຕຸຖິການນຸຕິ ‘‘ອນຸຕຸຕຣໍ ປຸຎຸຎກຸເຂຕຸຕໍ ໂລກສຸສາ’’ຕິ ສຸຕຸຕໂຕ ກຸສລສຸສ ວិរុឡហនຍຸຖານຕຸຕາ, ສុຕຸຕនុຕນເຍນ ອຸປນិສុສຍປຈຸຈຍຕຸຕາ ຈ ការំ ກຸສລສຸສ ເຂຕຸຕໍ ໂຫຕິ ສງໂຆ, ນ ກຸສລຕຸຖິການໍ ຊນາ ນໍ។ ຕສຸມາ ນ ຍຸຊຸຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ສຸຕຸຕຕຸຖສມຸກາວໂຕ។ ສຸຕຸເຕ ‘‘ອນຸຕຸຕຣໍ ປຸຎຸຎກຸເຂຕຸຕໍ ໂລກສຸສາ’’ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໔។໓໔໑) ທີ ວຸຕຸຕໍ។ ກສຸສ ໂລກສຸສ? ປຸຎຸຎຕຸຖິກສຸສ ເຂຕຸຕໍ ສງໂຆ, ປຸຎຸຎຸປນິສຸສຍຕຸຕາ ປຸຎຸຎກຸເຂຕຸຕໍ ໂຫຕິ ສງໂຆ, ກຸສລຕຸຖິການນຸຕິ ຈ ວຸຈຸຈນຸຕີ។ ໂລເກປີ ທີ ເທວທຸຕສຸສ ເຂຕຸຕໍ ຍຎຸຎທຸຕສຸສ ເຂຕຸຕໍ ສາລິຍວຸປຸປນິສຸສຍຕຸຕາ ສາລິເຂຕຸຕໍ ຍວເຂຕຸຕນຸຕິ ຈ ວຸຈຸຈຕີ។ ອຣິຍສງຆນຸຕິ ວិគតកិលេសតຸຕາ ອຣິຍໍ ປຣິສຸທຸທໍ ອຣិຍານໍ, ອຣິຍການໍ ວາ ປຕຸຕໍ ສີລທិຖຸຖិສាមຎຸເຎນ ສງຆຕຸຕາ ສງຆໍ។ ‘‘ອຣິຍ-ສທຸເທນ ສມຸມຸຕິສງຆໍ ນິວາເຣຕີ’’ຕິ ເກຈិ ລិខນຸຕິ, ຕໍ ນ ສຸນຸທຣໍ ວិມຸຕຸຕិຌາណຄຸຄຸຄຫເណນ ວិເສສិຕຕຸຕາ។ ສិຣສາຕិ ອិមិនា ការំ កាយនតឹ ທສຸເສຕិ, ຕຖາປີ ອຸຕຸຕມສງເຆ ຄຸណາຣເວນ ອຸຕຸຕມງຄເມວ ນິທຸທິສນຸໂຕ ‘‘សិរសា ນມາ ມិ’’ຕຸຍາຫ។ ສិຣສຸສ ປນ ອຸຕຸຕມຕາ ອຸຕຸຕມານໍ ຈກຸຂຸໂສຕិນຸທຸຣិຍານໍ ນិសຸສຍຕຸຕາ, ເຕສໍ ອຸຕຸຕມຕາ ຈ ທສຸສນານຸຕຸຕຣិຍ ສວນານຸຕຸຕຣិຍເຫຕຸຕາຍ ເວທិຕພຸພາ។ ເອຕຸຖາຫ – ອນຸສນຸສិກຸສໂລ

‘‘ອຸໂປຄຸຆາໂຕ ປຫຎຸເຈວ, ປທຕຸໂຖ ປທວິຄຸຄໂຫ;

ໂຈທນາປຸຣຕຸຍວຊຸຊານໍ, ພຸຍາຂຸຍາ ຕນຸຕສຸສ ឆພຸພិធា’’ຕិ។ –

ເອວມວຕຸວາ ກສຸມາ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມໍ ປຖມໍ ວຸຕຸຕນຸຕិ? ວុຈុຈເຕ – ສຕາຈາຣຕຸຕາ។ ອາຈາໂຣ ກិເຣສ ສປຸປຸຣិສານໍ, ຍທិທໍ ສໍວຕຸຕານາຣមຸເກ ຣຕນຕຸຕຍປູຊາວិធານໍ។ ຕສຸມາ ‘‘ສຕາຈາໂຣ ກຍຸຖາ ມາ ມຍໍ ໂຫມາ’’ຕិ ກຣិຍຕិ, ຈຕុຣមុភិຣកាວຍុຕុຕຎុຈ ວិនយປិຜកំ សំວຕុເຕຕុកាមសុស ມហាសមុທុທំ ໂອຄាហនុតសុស វិយ ປຎុຎាເວយុយຕុតិយសມນុ នាគតសុសាបី មហនុតំ ກຍំ ໂຫតិ, ກយក्ខយាວហញុເຈតំ ຣតនតុតយគុណានុសុសរណាឌិនិតំ ປណាមปูຊາວិធានំ។ ຍຖາຫ ‘‘ເອວំ ພុທុធំ សរនុតានំ’’នុតិອាឌិ (សំ។ និ។ ១។២៤៩)។ ອປិចាຈរិເຍ ສຕຸຖុປូຊາວិធាເນນ ອສຕຸຖុຣិ ສຕຸຖាភិនិເວສសុស ໂລກសុស ຍຖាភូតំ ສຕຸຖុຣិ ເອວ សមុមាសមុພុທុເធ ສຕຸຖុສមុກាວំ ອុປຸປាເທតិ, ອສຕຸຖុຣិ ສຕຸຖុສមុກាວំ ປຣិຈុຈជាເປຕិ,

‘‘ຕຖາຄຕປຸປເວທິຕំ ធមុមវិនយំ ອຕຸຕໂນ ທហតិ’’តិ ວុຕុຕໂທສំ ປຣិຫរតិ។ ອនុຕរាយពហុលតុតា ខុទ្ទសនុតតិយា វិបុបកតាយ វិនយសំវណ្ណនាយ ອຕុຕໂນ ອាយុວណុណសុខពលានំ ປຣិກុខយសមុភាវាសງកាយ ‘‘ອភិວាທនសីលិសុស…ເປ… ອាយុ ວណុໂណ សុខំ ពល’’នុតិ (ឪ។ ប។ ១០៩) ວុຕុຕានិសំសេ យាວ សំវណ្ណនាปរិໂយសានា ປຕុເຖតិ។ ອបិ ເຈຕុຖ ພុធុធសុស កគວໂຕ ປណាមປູຊາວិ ធានំ ສមុមាສមុພុធុធភាវាធិគមតុថំ ພុធុធយានំ ປຜិປជុជនុតានំ ອុសុសាហំ ຊនេតិ។ ໂລភិយໂລកុតុតរកោធសុស, ໂລកុ ຕុតរសុເສວ ວា ສធុធមុមសុស ປູຊາວិធានំ ປຈុເຈកពុធុធភាវាធិគមតុថំ ປຈុເຈកពុធុធយានំ ປຜិປជុជនុតានំ ອុសុសាហំ ຊເນ តិ។ ສធុធមុមປຜិເວធមតុតាភិលាສិໂນ ທិ ເຕ។ ປរមតុថសងឃປូຊາວិធានំ ປរមតុថសងឃភាវាធិគមតុថំ សាវកយានំ ປຜិປជុជនុតានំ ອុសុសាហំ ຊនេតិ, មងគលាທីនិ ວា សាតុថានិ ອននុតរាយានិ ຈិរដុឋិតិកានិ ພហុមតានិ ຈ ກវនុតីតិ ເອ ວំលធិកានំ ຈិតុតປរិໂតសនតុថំ ‘‘ປូຊາ ຈ ປូຊເນຍុយាន’’នុតិ កគវតា ປສតុថមងគលំ ករោតិ។ ວុຈុຈເຕ ຈ –

‘‘ມງຄລໍ ກຄວາ ພຸທຸໂທ, ທມຸໂມ ສງໂຆ ຈ ມງຄລໍ;

ມງຄລາທີນិ ສາຕຸຖານិ, ສិឃំ សិជុឈនុតិ សព្ពសោ។

‘‘ສຕຸຖុ ປູຊາວិធាເນນ, ເອວມាທិ ພທູ គុណោ;

លភតីតិ វិជាននុតោ, សតុថុបូជាបរោ សិយា’’តិ។

ເອຕ຺ຖ ຈ ສຕ຺ຖຸປ໌ສານຕ຺ຕາ ສມ຺ມສງ຺ຆານໍ ປູ໌ຊາວິສານໍ ສຕ຺ຖຸປູ໌ຊາວິສານມິຈ຺ເຈວ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ ສາສນໂຕ ໂລກໂຕ ຈ. ເຕເນຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ –

‘‘ສຕ຺ຖາ’’ຕິ ສມ຺ໂມ ສຸຄເຕນ ວຸຕ຺ໂຕ;

ນິພ຺ພານກາເລ ຍມໂຕ ສ ສຕ຺ຖາ;

ສຸວຕ຺ຖິຄາຖາສຸ ‘‘ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ;

ສງ຺ໂຆ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ ຍມໂຕ ສ ສຕ຺ຖາ.

ກິຍ຺ຈ ກີຍ຺ໂຍ –

ສມ຺ມກາໂຍ ຍໂຕ ສຕ຺ຖາ, ສມ຺ໂມ ສຕ຺ຖາ ຕໂຕ ມໂຕ;

ສມ຺ມຍຸຄໂຕ ໂສ ສງ຺ໂຆ ຈ, ສຕ຺ຖຸສງ຺ຊຍໍ ນິຄຈ຺ຉຕີ.

ສນ຺ຕິ ຫິ ໂລເກ ວຕ຺ຕາໂຣ ໂກສຄຕໍ ອສິ ຄເຫຕ຺ວາ ກິຕໍ ປຸ໌ຣິສໍ ວິສໍ ອປຣາມສິຕ຺ວາ ‘‘ອສິ ຄເຫຕ຺ວາ ກິໂຕ ເອໂສ’’ຕີ. ເຕເນວາຫ ຈາຣີຍມາຕ຺ຣຈ຺ເຈວາ –

‘‘ນມຕ຺ຖຸ ພຸທ຺ສຣຕ຺ນາຍ, ສມ຺ມຣຕ຺ນາຍ ເຕ ນໂມ;

ນມຕ຺ຖຸ ສງ຺ຆຣຕ຺ນາຍ, ຕິຣຕ຺ນສມວານຍີ’’ຕີ.

ອປີ຺ຈ ສພ຺ພສມ຺ເມສຸ ອປ຺ປຜິຫຕລາຕນິມິຕ຺ຕານຸຕ຺ຕຣວິໂມກ຺ຂປາຕ຺ກາວາກິສງ຺ຂາຕໍ ຂນ຺ສສນ຺ຕານມຸປາທາຍ ‘‘ພຸທ຺ໂສ’’ຕິ ຍທິ ປຍ຺ຍາປີຍຕິ, ສມ຺ໂມ ປຕາມາຣໂຫຕິ ກາ ເອວ ກຖາ, ສງ຺ໂຆ ຈ ‘‘ສງ຺ເຆ ໂຄຕມີ ເທຫິ, ສງ຺ເຆ ເຕ ທິນ຺ເນ ອຫຍ຺ເຈວ ປູ໌ຊິໂຕ ກວິສ຺ສາມິ ສງ຺ໂຆ ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກາຊນນ຺ຕິ ທີເປ໌ຕີ. ອຖ ວາ ‘‘ພຸທ຺ສສຸໂພສິໂຕ ສມ຺ໂມ ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣາຍ ສຸວຕ຺ຕກາຊເນ ປກ຺ຂິຕ຺ຕເຕລມິວ ອປຣິຫາເປ໌ຕ຺ວາ ຍາວຊ຺ຊຕນາ ອາກຕຕ຺ຕາ ເອວ ມາທິສານມ຺ປີ ໂສຕທ຺ວາຣມນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ ສງ຺ຆສ຺ສ ອາຈຣິໂຍ ອຕິວ ອາທເຣນ ປຕາມໍ ກໂຣຕິ ‘‘ສິຣສາ ນມາມີ’’ຕີ.

ເອວໍ ອເນກວິສໍ ປຕາມປ຺ປໂຍຊນໍ ວທນ຺ຕິ, ອາຈຣິເຍນ ປນ ອສິປ຺ເປຕປ຺ປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຕນາ ເອວ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອິຈ຺ເຈວມຈ຺ຈນ຺ຕນມສ຺ສເນຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ຈຕ຺ຕ຺ຖຄາຖາຍ. ອິຈ຺ເຈວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ຣຕນຕ຺ຕຍປູ໌ຊາວິສານປຣິສມຕ຺ຕຕ຺ໂຖ. ຍທິ ເອວໍ ຍຖາວິທິຕມຕ຺ຕເມວ ປູ໌ຊາວິສານໍ ອຣຫຕິ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ, ນ ຕໂຕ ອຸທ຺ສນ຺ຕິ ອາປ໌ຊ຺ຊຕິຕິ ອນິຍຸຄປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຕາຕ຺ຖໍ ‘‘ເອວມຈ຺ຈນ຺ຕນມສ຺ສເນຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕຕ຺ຖ ເອວນ຺ຕິ ອິມິນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິສິ ທສ຺ເສຕີ. ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ວິສິນາ, ອຍ຺ເຍນ ວາ ຕາທິເສນ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ມຸຫຸຕ຺ຕມປີ ອຍຸຄຕ຺ວາ ອກິກ຺ຂຕໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ນິຍເມນ ນມສ຺ສ ນາຣຫໍ ນມສ຺ສມານສ຺ສ ຫິຕມຫປ຺ຜລກຣຕາໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວໍວິສໍ ທຸລ຺ລາຍຸເຄນ ມຫປ຺ຜລຍຸເຄນ ຈ ສິທ຺ສໍ ຣຕນກາວໍ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ນມສ຺ສມາໂນ ຍໍ ປຸຍ຺ຍາກິສນ຺ທໍ ອລຕ຺ຖໍ ອລກີ. ອກຸສລມລໍ ຕທງ຺ຄາທິປ຺ປຫາເນນ ປຸນາຕີຕິ ປຸຍ຺ຍໍ. ກິເລສທຣຖປ຺ປຜິປ຺ປສ຺ສທ຺ສິຍາ ສີຕລຕ຺ຕາ ຈິຕ຺ຕໍ ອກິສນ຺ເທຕີຕິ ອກິສນ຺ໂທ. ປຸຍ຺ຍລຍ຺ຈ ຕໍ ອກິສນ຺ໂທ ຈາຕິ ປຸຍ຺ຍາກິສນ຺ໂທ, ຕໍ ປຸຍ຺ຍາກິສນ຺ທໍ. ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ‘‘ປຸຍ຺ຍມຫຕ຺ຕໍ’’ນ຺ຕິ ກຕນ຺ຕິ, ‘‘ວິປຸລ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ໂສ ອຕ຺ໂຖ ນ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ. ອຖ ວາ ປຸຍ຺ຍານໍ ອກິສນ຺ໂທ ປຸຍ຺ຍາກິສນ຺ໂທ , ຕໍ ປຸຍ຺ຍາກິສນ຺ທໍ. ສນ຺ທ ສວເນຕິ ສາຕຸ. ຕສ຺ມາ ປຸຍ຺ຍໂສຕໍ ປຸຍ຺ຍຸສ຺ສຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ປນ ວິປຸລໍ, ນ ປຣິຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ສິຕໍ ວິປຸລ-ສທ຺ເທນ.

ປຍ຺ຈມຄາຖາ ຍສ຺ມິ ວິນຍປີຜເກ ປາລຸອິໂຕ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ອນູນໍ ລຊ຺ຊີປຸ໌ຄເລສຸ ປວຕ຺ຕນຍຸເຄນ ກິເຕ ສກລໍ ຕິວິສມ຺ປີ ສາສນໍ

ເຕສ຺ເວວ ປຸຄ຺ຄເລສຸ ປຕິຍ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິຯ ກສ຺ສ ສາສນນ຺ຕິ ເຈ? ອຍ຺ຖິຕສ຺ສ ກຄວໂຕຯ ກຄວາ ຫິ ຖິຕິເຫຕ຺ກູຕາຍ ອຸຈ຺ເຉທທິຍ຺ຖິຍາ ອກາເວນ ອຍ຺ຖິໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອຸຈ຺ເຉທທິຍ຺ຖິໂກ ຫິ ປຣໂລເກ ນິຣເປກ຺ໂຂ ເກວລໍ ການສຸຂລ຺ລິການຸໂຍຄມນຸຍຸຍ຺ຊນ຺ໂຕຕິຍ຺ຖຕິ, ນ ປຣໂລກຫິຕານິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ຕຸໍ ພ຺ຍາວໂຍ ໂຫຕິ, ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິໂກ ຕານິ ກຕ຺ຕຸໍ ອາຍູຫຕິຯ ກຄວາ ປນ ຕຖາ ອຕິຍ຺ຖນ຺ໂຕ ອນາຍູຫນ຺ໂຕ ມຊ຺ຊິມໍ ປຍິປທໍ ປຍິປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ສຍລ຺ຈ ໂອຆໍ ຕຣິ, ປເຣ ຈ ຕາເຣສິຯ ຍຖາຫ "ອປ຺ປຕິຍ຺ຖໍ ຂ຺ວາຫໍ, ອາວຸໂສ, ອນາຍູຫໍ ໂອຆມຕຣິ"ນ຺ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑)ຯ ຈຕຸພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣວເສນ ສຕ຺ເຕສຸ ສຸຍ຺ຖຸ ສມ຺ມາ ຈ ຖິຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຖວເສນ ວາ ສຸສຕ຺ຖິຕສ຺ສຯ ສຸສຕ຺ຖິຕຕ຺ຕາ ເຫສ ເກວລໍ ສຕ຺ຕານໍ ທຸກ຺ຂໍ ອປເນຕຸກາໂມ ຫິຕໍ ອຸປສໍຫຣິຕຸກາໂມ ສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ປໂມທິໂຕ ອປກ຺ຂປຕິໂຕ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ວິນຍໍ ເທເສຕິ, ຕສ຺ມາ ອິມສ຺ມິ ວິນຍສໍວຕ຺ຕນາທິກາເຣ ສາຣຸປ຺ປາຍ ຖຸຕິຍາ ໂຖເມນ຺ໂຕ ອາຫ "ສຸສຕ຺ຖິຕສ຺ສາ"ຕິຯ ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ "ມນາປິເຍ ຈ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ກມ຺ມວິປາເກ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖິເຕ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຍ຺ຖຯ ໔ຯ໓໘; ມຯ ນິຯ ອຍ຺ຖຯ ໔ຯ໓໗໖) ສຸຕ຺ຕສ຺ສ, "ສຸສຕ຺ຖານາ ສຸຣູປຕາ"ຕິ (ຂຸຯ ປາຯ ໗ຯ໑໑) ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ວເສນ ສຸສຕ຺ຖິຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ, ໂສ ອທິປ຺ເປຕາທິກາຣານຸຣູໂປ ນ ໂຫຕິຯ ອມິສ຺ສນ຺ຕິ ກີ ວິນຍໍ ອມິສ຺ສໍ, ອຸທາຫຸ ປຸພ຺ພາຈຣິຍານຸກາວນ຺ຕິ? ໂນກຍມ຺ປິຯ ອມິສ຺ສາ ເອວ ຫິ ວິນຍຍ຺ຖກຖາຯ ຕສ຺ມາ ກາວນປຸໍສກວເສນ ອມິສ຺ສໍ ຕໍ ວຕ຺ຕຍິສ຺ສນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ປຸພ຺ພາຈຣິຍານຸກາວນ຺ຕິ ອຍ຺ຖກຖາ "ຍສ຺ມາ ປຸເຣ ອຍ຺ຖກຖາ ອກໍສູ"ຕິ ວຈນໂຕ ເຕສໍ ອານຸກາໂວ ນາມ ໂຫຕິຯ ກິລ຺ຈິ ອປຸພ຺ພໍ ທິສ຺ວາ ສນ຺ຕິ ຫິ ໂລເກ ວຕ຺ຕາໂຣ "ກສ຺ເສສ ອານຸກາໂວ"ຕິຯ ອຖ ວາ ກຄວໂຕ ອທິປ຺ປາຍໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍຕໍປາເຖ ອຕ຺ຖໍ ກາວຍຕິ ວິກາວຍຕິ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖສ຺ສ ກາວນາ ວິກາວນາຕິ ອານຸກາໂວ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຍ຺ຖກຖາຯ

ປຸພ຺ພາຈຣິຍານຸກາເວ ສຕິ ກີ ປຸນ ຕໍ ວຕ຺ຕຍິສ຺ສນ຺ຕິ ອິມິນາ ອາຣມ຺ເກນາຕິ ຕໂຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ຉຍ຺ຖສຕ຺ຕມຍ຺ຖມນວມຄາຖາໂຍຯ ຕຕ຺ຖ ອຣິຍມຕ຺ຄລາຕມ຺ພຸນາ ນິທ຺ໂຘຕມລຕ຺ຕາ ວິສຸທ຺ຘວິຊ຺ເຊຫິ, ຕເນວ ນິທ຺ໂຘຕາສວຕ຺ຕາ ວິສຸທ຺ຘປຍິສມ຺ກິເທຫິ, ວິສຸທ຺ຘປຍິສມ຺ກິທຕ຺ຕາ ຈ ສທ຺ຘມ຺ມສໍວຕ຺ຕນໂກວິເທຫີຕິ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ເກຈິ "ປຸພ຺ພາຈຣິຍາຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂລກາຈຣິຍາປິ, ສາສເນ ຣາຫຸລາຈຣິຍາທໂຍປິ ສງ຺ຄຍ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕ ອປເນຕຸໍ ກາມລ຺ຈາຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ "ຕໍ ວຕ຺ຕຍິສ຺ສ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຸພ຺ພຍ຺ຖກຖາຍ ອູນກາໂວ ທສ຺ສິໂຕຕິ ເຈ? ນ, ຈິຕ຺ເຕຫິ ນເຍຫິ ສໍວຕ຺ຕິໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ກາມລ຺ຈາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ສໍວຕ຺ເຕຕຸໍ ໂກວິເທຫີ, ຕາຍ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ວາ ໂກວິເທຫີ ສທ຺ຘມ຺ມສໍວຕ຺ຕນໂກວິເທຫີຯ

ສລ຺ເລຂິເຍຕິ ກິເລສຊາຕໍ ພາຫຸລ຺ລໍ ວາ ສລ຺ລິຂຕິ ຕນຸໍ ກໂຣຕີຕິ ສລ຺ເລໂຂ, ສລ຺ເລຂສ຺ສ ກາໂວ ສລ຺ເລຂິຍໍ, ຕສ຺ມິ ສລ຺ເລຂິເຍຯ ໂນສຸລກູປເມຫີຕິ ອສຸລກູປເມຫິຯ ມຫາວິຫາຣສ຺ສາຕິ ມຫາວິຫາຣວໍສສ຺ສຯ ປລ຺ລາຍ ອຈ຺ຈຸຕ຺ຄຕຍ຺ເຖນ ຘໂຊ ອຸປມາ ເອເຕສນ຺ຕິ ຘຊູປມາ, ເຕຫິ ຘຊູປເມຫິຯ ສມ຺ພຸທ຺ຘວຣໍ ອນ຺ວເຍຫີ ອນຸຄເຕຫີ ສມ຺ພຸທ຺ຘວຣນ຺ວເຍຫີ, ພຸທ຺ຘາທິປ຺ປາຍານຸຄເຕຫີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ອິຘ ວຣ-ສທ຺ໂທ "ສາມໍ ສຈ຺ຈານິ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ"ຕິ ວຈນໂຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາປິ ສງ຺ຄຍ຺ຫນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາ ເຕ ອປເນຕຸໍ ວຸຕ຺ໂຕຯ

ອຍ຺ຖກຖາຍ ອູນກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອຕ຺ຕໂນ ກຣຕວິເສສໍ ຕສ຺ສ ປໂຍຊນລ຺ຈ ທສ຺ເສຕຸໍ "ສໍວຕ຺ຕນາ"ຕິອາທິມາຫຯ ນ ກິລ຺ຈິ ອຕ຺ຖໍ ອກິສມ຺ກຸຕາຕີຕິ ກິລ຺ຈິ ປໂຍຊນໍ ຜລໍ ຫິຕໍ ນ ສາເຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ "ນ ຕໍ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂໂນ ກິລ຺ຈິ ອຕ຺ຖໍ ອນຸໂກຕີ"ຕິ ອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໘໓໗) ວິຍຯ ອຊ຺ເຊສນໍ ພຸທ຺ຘສິຣີວ຺ຫຍສ຺ສາຕິ ອິມິນາ ຍສ຺ມາ ສຫມ຺ປຕິພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ອຊ຺ຊິຍ຺ເຖນ ຘມ຺ໂມ ເທສິໂຕ ກຄວຕາ, ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຊ຺ເຊສນໍ ນິສ຺ສາຍ ວິນໂຍ ປລ຺ລຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຍມ຺ປິ ອາຈຣິໂຍ ຕໍ ອາຈຣິຍວຕ຺ຕໍ ປູເຊນ຺ໂຕ ອິມໍ ສໍວຕ຺ຕນໍ ພຸທ຺ຘສິຣິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຍາຈນໍ ນິສ຺ສາຍ ອກາສີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ສມນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕຕິ ຕສ຺ສາກາວໍ ທີເປຕິ ອາທຣລ຺ຈຯ

ຕໂຕ ປຣໍ ທ຺ເວ ຄາຖາໂຍ ກຕ຺ຕພ຺ພວິຘິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕາຯ ເຕນ ຕາສຸ ອຍ຺ຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕວິນິຈ຺ຉຍປຈ຺ຈຍວິມຕີ ວິໂນເທຕິ, ເອກຍ຺ຖກຖາຍ ກຸສລສ຺ສ ວາ "ອຍໍ ນໂຍ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ປຍິກ຺ເຂປໍ ນິວາເຣຕິ, ອຍຸຕ຺ຕຕ຺ຖປຣິຈ຺ຈາເຄນ ຕຕ຺ຖ ອກິນິວິຍ຺ຖານໍ ອກິນິເວສໍ ປຣິຈ຺ຈຊາເປຕິ, ເຖຣວາທທສ຺ສເນນ ວິນຍວິນິຈ຺ຉຍໍ ປຕິ ວິນຍຘຣານໍ ກາຣໂຕປປຕ຺ຕິໂຕ ອຸທາໂປຫກ຺ກມໍ ທສ຺ເສຕິ, ອຍຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣວາທປຍິກ຺ເຂເປນ ປຸຄ຺ຄລປ຺ປມາຕຕໍ ປຍິກ຺ຂິປຕີຕິ ອິເມ ຈານິສໍສາ ກຕ຺ຕພ຺ພວິຘິທສ຺ສເນນ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕິຯ ສໍວຕ຺ຕນໍ ຕລ຺ຈ ສມາຣກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ມຫາອຍ຺ຖກຖໍ ສຣີຣໍ ກຕ຺ວາ ສມາຣກິສ຺ສໍ, ມຫາປຈ຺ຈຣິຍມ຺ປິ ໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ ວິນິຈ຺ຉໂຍ, ຕເຖວ ກຸຣຸນ຺ທີນາມາທີສຸ ໂລເກ ວິສ຺ສຸຕາສຸ ອຍ຺ຖກຖາສຸ ຈ ໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ ວິນິຈ຺ຉໂຍ, ຕໂຕປິ ວິນິຈ຺ຉຍໂຕ ມຫາອຍ຺ຖກຖານເຍນ, ວິນຍຍຸຕ຺ຕິຍາ ວາ ຍຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ຕສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ອລງ຺ກາຣໍ ວິຍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ສມາຣກິສ຺ສໍຯ ກີ ສໍວຕ຺ຕນເມວ, ນ ອລ຺ລນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປຸນ ສໍວຕ຺ຕນາຄ຺ຄຫຕໍຯ ອຖ ວາ ອນ຺ໂຕຄຘເຖຣວາທໍ ສໍວຕ຺ຕນໍ ກຕ຺ວາ ສມາຣກິສ຺ສນ຺ຕິ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ເຖຣວາທາ ຫິ ພຫິອຍ຺ຖກຖາຍ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ເອຕ຺ຖ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຈູ

ລຸອປ໌ຈຈຣິອນຸສກອຣິຍຜຸຄຸກຖາປ໌ນຸນວາຣາຫໂຍປີ ສງຄຫິຕາ ฯ ຕຕຸຖ ປ໌ຈຈຣີ ນາມ ສີຫລຸອກາສາຍ ອຸລຸອຸມຸປີ ກິຣ, ຕສຸມີ ນິສີທິຕຸວາ ກຕຕຸຕາ ຕເມວ ນາມໍ ຊາຕໍฯ ກຸຣຸນຸທີວລຸລີວີຫາໂຣ ນາມ ອຕຸຖິ, ຕຕຸຖ ກຕຕຸຕາ ກຸຣຸນຸທີ ນາມ ຊາຕາฯ

ສມຸມ ສມາຣກິສຸສນຸຕີ ກຕຸຕພຸພວິສານໍ ສຊເຊຕຸວາ ອຫໍ ກິໂຕ, ຕສຸມາ ຕໍ ເມ ນິສາເມນຸຕູຕິ ຄາຖາຍ ຕໍ ສໍວຕຸຕານໍ ເມ ມມ, ມຍາ ວາ ວຸຈຸຈມານນຸຕິ ປາຖເສໂສ ฯ ນິສາເມນຸຕຸ ປສຸສນຸຕຸ ປຈຸລາຈກຸຂຸນາ ສຸຕນຸຕຸ ວາ ສທຸຫາວີຣິຍປີຕິປາໂມຊຊາກີສງຂາເຣນ ສງຂຣິຕຸວາ ປູຊຍນຸຕາ ສກຸກຈຸຈໍ ສມຸມໍฯ ກສຸສ ສມຸມໍ? ສມຸມປຸປ໌ທີປສຸສ ຕຖາຄຕສຸສฯ ກີ ຫສຸເສຕິ? ປ໌ທີປ໌ຜຸຄານິໂຍ ທີສມຸໂມ ທີຕາທິຕປຸປ໌ກາສນໂຕ, ປ໌ທີປ໌ສຣຜຸຄານິໂຍ ສມຸມສໂຣ ຕຖາຄໂຕ, ຕສຸມາ ປຣີນິພຸພຸເຕປີ ຕສຸມີ ຕຖາຄເຕ ຕຕຸຖ ໂສກໍ ອກຕຸວາ ສກຸກຈຸຈ ສມຸມໍ ປ໌ຜິມານຍນຸຕາ ນິສາເມນຸຕູຕິ ຫສຸເສຕິฯ ອຖ ວາ "ສມຸມກາຍາ ຕຖາຄຕາ"ຕິ (ທີฯ ນິฯ ໖ฯ໑໑໗) ວຈນໂຕ ສມຸໂມ ຈ ໂສ ປ໌ທີໂປ ຈາຕິ ສມຸມປຸປ໌ທີໂປ, ກຄວາฯ

ໂຍ ສມຸມວິນໂຍ ຍຖາ ພຸທຸເສນ ວຸຕຸໂຕ, ໂສ ຕເຖວ ພຸທຸສປຸຕຸເຕຫິ ສາວເກຫິ ລາໂຕ ອວພຸທຸໂສ, ເຍຫິ ເຕສໍ ພຸທຸສປຸຕຸຕານໍ ມຕີ ອສີປຸປ໌າຍໍ ອຈຸຈຊນຸຕາ ນິຣວເສສໍ ຄຕຸຫນຸຕາฯ ປຸເຣຕິ ປຸຣາ, ໂປຣາຕຕຸເຖຣາ ວາฯ ອຜຸຄຸກຖາຕິ ອຜຸຄຸກຖາໂຍ, ອຸປໂຍຄພຫຸວຈນໍฯ

ຍໍ ອຕຸຖຊາຕໍ ອຜຸຄຸກຖາສຸ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ສພຸພມຸປີ ປ໌ມາຫເລຂການໍ ປ໌ມາຫເລຂມຕຸຕໍ ວຊຊຍິຕຸວາฯ ກີ ສພຸເພສມຸປີ ປ໌ມາຕໍ? ນ, ກິນຸຕຸ ສິກຸຂາສຸ ສຄາຣວານໍ ອິສ ວິນຍມຸຫີ ປ໌ຕຸຫີຕານໍ, ມຫາອຜຸຄຸກຖາຍໍ ປ໌ນ ສຈເຈປີ ອລິເກປີ ທຸກຸກຜເມວ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ປ໌ມາຫເລຂນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍฯ ປ໌ມາຫເລຂໍ ວຊຊຍິຕຸວາ ປ໌ມາຕໍ ເຫສຸສຕິຕິ ສມຸພນຸໂສฯ

ຕໂຕ ຈາຕິ ອຜຸຄຸກຖາສຸ ວຸຕຸຕອຕຸຖຊາຕໂຕ ຕນຸຕິກຸກມໍ ປາລຸອິກຸກມໍฯ ສຸຕຸຕນຸຕາ ສຸຕຸຕາວຍວາฯ ອນຸໂຕຕິ ທີທໍ ອພຸກນຸຕຣາວຍວສມຸກາວນາທີສຸ ທີສຸສຕິฯ ສຸຕຸຕນຸເຕສຸ ກວາ ສຸຕຸຕນຸຕິກາ, ເຕສໍ ສຸຕຸຕນຸຕິການໍ, ສຸຕຸຕນຸຕຄນຸເຖສຸ ອາຄຕວຈນານນຸຕິ ອຕຸໂຖฯ ອຖ ວາ ອມີຍຕິຕິ ອນຸໂຕ, ສານີຍຕິຕິ ອສີປຸປ໌າໂຍฯ ເກນ ສານີຍຕິ? ສຸຕຸເຕນ, ສຸຕຸຕສຸສ ອນຸໂຕ ສຸຕຸຕນຸໂຕ, ໂກ ໂສ? ໂສ ໂສ ອຕຸຖວິກປຸໂປ, ຕສຸມີ ສຸຕຸຕນຸເຕ ນິຍຸຕຸຕານີ ວຈນານີ ສຸຕຸຕນຸຕິການີฯ ເຕສໍ ສຸຕຸຕນຸຕິການໍ ວຈ ນານມຕຸຖໍฯ ຕສຸສ ຕສຸສ ອາຄມສຸຕຸຕສຸສ ອກິສມຸມວິນຍສຸຕຸຕສຸສ ຈານຸຣູປໍ ປຣິທີປ໌ຍນຸຕີ, ອຍໍ ຕາເວຕຸຖ ສມາສໂຕ ອຕຸຖວິກາວນາ – "ອິຕິປີ ໂສ ກຄວາ"ຕິອາທີນໍ (ສໍฯ ນິฯ ໔ฯ໔໑; ໕ฯ໔ກຸລ; ອฯ ນິฯ ໖ฯ໑໐; ປາຣາฯ ໑) ສຸຕຸຕນຸຕິການໍ ວຈ ນານມຕຸຖໍ ອາຄມສຸຕຸຕານຸຣູປໍฯ "ວິວາທາຜິກຣຕໍ ສິຍາ ກຸສລໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ ສິຍາ ອພຸຍາກຕ"ນຸຕິ (ຈູລຸອວฯ ໒໔໐) ເອວ ມາທີນໍ ອກິສມຸມສຸຕຸຕນຸຕິການໍ ວຈນານມຕຸຖໍ ອກິສມຸມສຸຕຸຕານຸຣູປນຸຕິ ເອວມາທີฯ ເຫສຸສຕິຕິ ກວິສຸສຕິ, ກຣີຍິສຸສຕິຕິ ອສີປຸປ໌າໂຍฯ ວຕຸຕນາປີຕິ ເອຕຸຖ ອປີ-ສທຸໂທ ສມຸປີຕຸຫນຕຸໂຖ, ໂສ ຕສຸມາຕິ ປ໌ເທນ ໂຍເຊຕພຸໂພฯ ກຖໍ? ປ໌ຕຸຫີຕານໍ ປ໌ມາຕຕຸຕາປີ ວິຕຸຖາຣມຄຸຄສຸສ ສມາສິຕຕຸຕາປີ ວິນິຈຸຈຍສຸສ ອເສສິຕຕຸຕາປີ ຕນຸຕິກຸກມສຸສ ອໂວກຸກມິຕຕຸຕາປີ ສຸຕຸຕນຸຕິກາ ວຈນານໍ ສຸຕຸຕນຸຕຜຸຄຸກຖານຸຣູປໍ ທີປນໂຕປີ ຕສຸມາປີ ສກຸກຈຸຈໍ ອນຸສິກຸຂິຕພຸພາຕິฯ ເອຕຸຖ "ຕນຸຕິກຸກມໍ ອໂວກຸກມິຕຸວາ"ຕິ ວຈເນນ ສິທຸເສປີ "ອຜຸຄຸກຖາຈຣິຍາ ເວຣຄຸຊກຕຸຫາທີສຸ 'ສຸຕຸຕນຸຕິການໍ ກາໂຣ'ຕິ ຄຕາ, ມຍໍ ປ໌ນ ວຕຸວາວ ຄມິສຸສາມາ"ຕິ ຫສຸເສຕຸໍ "ສຸຕຸຕນຸຕິການ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ກິຣฯ

ຄນຸຖາຣມຸກກຖາວຕຸຕນາ ນິຜຸຄິຕາฯ

ພາຫິຣນິທານກຖາວຕຸຕນາ

ຕທາງຄວິນຍາທີເກເທນ ວິນຍສຸສພຫຸຕຸຕາ ວິນໂຍ ຕາວ ວວຕຸຖເປຕພຸໂພฯ "ພຸທຸເສນ ສມຸໂມ ວິນໂຍ ຈ ວຸຕຸໂຕ"ຕິ ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອິທານີ "ວຸຕຸຕໍ ເຍນາ"ຕິ ນ ວຕຸຕພຸພນຸຕີ ເຈ? ຕສຸສ ເອວມາທີວຈນໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ສມຸພນຸໂສฯ ສາຣີຕໍ ເຍນ ຈາກຕໍฯ ຍຕຸຖປຸປ໌ຕິຜຸຄິຕລຸເຈຕນຸຕິ ວຈນໍ ສກລມຸປີ ວິນຍປິຜກໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕໍฯ ອຕຸຕປຈຸຈກຸຂວຈນໍ ນ ໂຫຕິຕິ ອາຫຈຸຈ ກາສິຕໍ ນ ໂຫຕິຕິ ອສີປຸປ໌າໂຍฯ ນ ຫີ ກຄວໂຕ ອຕີຕາທີສຸ ອປຸປ໌ຈຸຈກຸຂໍ ກິລຸຈິ ອຕຸຖິฯ ຍທີ ອຕຸຕປຈຸຈກຸຂວຈນໍ ນ ໂຫຕິ, ປ໌ທໂສສມຸມາປ໌ຕຸຕີ ນ ຊເນຍຍາຕິ ເຈ? ນ, ສາວກກາສິຕສຸສປີ ປ໌ທໂສສມຸມາປ໌ຕຸຕິຊນນໂຕฯ ນິຍມາກາວາ ອຕິປຸປ໌ສງໂຄຕິ ເຈ? ນ, ປ໌ທໂສສມຸມສິກຸຂາປ໌ທຜຸຄຸກຖາຍໍ "ສງຄີຕິຕຸຕຍໍ ອາຣຸລຸໂຫ"ຕິ ວິເສສິຕຕຸຕາฯ ຕຖາ ອຜຸຄຸກຖາຍມຸປີ ສງຄີຕີ ອາຣຸລຸຫຕຸຕາ "ຂນຸສານລຸຈ ປ໌ຜິປ໌າຜີ…ເປ…ສໍສາໂຣຕິ ປ໌ວຸຈຈຕີ"ຕິ (ສฯ ສฯ ອຜຸຄຸฯ ນິທານກຖາ; ວິກฯ ອຜຸຄຸฯ ໔໔໖ ສງ

ຂາຣປຫນິທ຺ເທສ) ເອວມາທິວຈນໍ, ຍຄ຺ຈ ສງ຺ຄີຕິອາຣຸລ຺ຫກ຺ກມານ຺ຄຕໍ, ຕໍ ປຫໂສຂມ຺ມາປຕ຺ຕີ ຊເນຕີຕິ ອາຍສ຺ມາ ອຸປ ຕິສ຺ໂສ໚

ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ

ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິ ນາມ ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ອຕິເຣກຕ຺ໂຖ, ເຕນ ອຄ຺ຄາປີ ອຕ຺ຖີຕິ ທີເປຕິ໚ ຕມ຺ປີ ສາລວນໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ມິຕ຺ຕສຸທຊເຊ ອປໂລເກຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນໂຕ ອຸປວຕ຺ຕນນ຺ຕິ ປາກຜໍ ຊາຕໍ ກີຣ໚ ຍມກສາລານນ຺ຕິ ເອກາ ກີຣ ສາລປນ຺ຕິ ສີສກາ ເຄ, ເອກາ ປາທກາເຄ໚ ຕຕ຺ຣາປີ ເອໂກ ຕຣຸຕສາໂລ ສີສກາຄສ຺ສ ອາສນ຺ເນ ໂຫຕິ, ເອໂກ ປາທກາຄສ຺ສ, ມູລຂນ຺ຂວິຜປປຕ຺ເຕ ທີ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ສໍສິພ຺ພິຕ຺ວາ ຄິຕສາລານນ຺ຕິປີ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຂາຕຸຍາຕິ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕລກ຺ຂເຕ ກຣຕາວຈນໍ ‘‘ກຕກິຈ຺ໂຈ ປີຕິຊ ຫາສ ເຈໂຕ ອເວຣມ຺ເຂນາກຕກຸຕ຺ທເລນາ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ໚ ປຣິນິພ຺ພາເນ ປຣິນິພ຺ພານເຫຕຸ, ຕສ຺ມີ ຄາເນ ວາ ມາ ໂສຈິຕ຺ຖ ຈິຕ຺ເຕນ, ມາ ປຣິເທວິຕ຺ຖ ວາຈາຍ ‘‘ປຣິເທວນໍ ວິລາປ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ໚ ມຫາສມເຕນາຕິ ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖ ກຣຕາວຈ ນໍ໚ ສູຣິຍໍ’ສູກິ ປຜ຺ກຣາ’ກາ’ຣິຕສ຺ສ ຕາຕາ ອິຕ຺ຍຕ຺ເຣວ໚ ຍຄ຺ຈ ກຄວໂຕ ອນຸຄ຺ຄຫໍ, ຕສ຺ສ ອນຸຄ຺ຄຫສ຺ສາຕິ ອາຈຣິຍາ໚ ເອກ ຈ຺ເຈ ປນ ‘‘ຍໍ ຍສ຺ມາ ອຫໍ ອນຸຄ຺ຄທີໂຕ’’ຕິ ວທນ຺ຕີ໚ ນິພ຺ພສນານິຕິ ນິຜ຺ຖິຕວສນກິຈ຺ຈານິ, ມຍາ ປຣິກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ອປນິຕານິ ໚ ຍທີ ສຸຍຸຕ຺ຕານິ ຂາເຣສ຺ສສີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ, ກວຈສຫິສານິ ສາຕານິ໚ ອິສ຺ສຣິຍສທິສາ ນວ ອນຸປຸພ຺ພວິຫາຣາຫໂຍ໚ ອຜ຺ຖ ສມາປຕ຺ ຕິໂຍ ນິໂຣຂສມາປຕ຺ຕີ ຈ ປຜິລາກກ຺ກເມນ ‘‘ອນຸປຸພ຺ພວິຫາຣາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ໚

ອນາຄເຕ ສນ຺ນິກຜ຺ເຖ, ຕຖາຕີເຕ ຈິຣນ຺ຕເນ;

ກາລທ຺ວເຍປີ ກວີທີ, ປຸຣາສທ຺ໂທ ປຍຸຊ຺ຊເຕ໚

ສຕ຺ຖຸສາສນເມວ ປຣິຍຕ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸສາສນປຣິຍຕ຺ຕິ, ສາ ສຸຕ຺ຕເຄຍ຺ຍາທິວເສນ ນວງ຺ຄາ໚ ຕິປີຜກເມວ ສພ຺ພປຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປເກາທໍ ຂາເຣນ຺ຕີຕິ ຕິປີຜກສພ຺ພປຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປເກາທຂຣາ໚ ‘‘ວິນາ ນ ສກ຺ກາ’’ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ‘‘ຕິປີຜກສພ຺ພປຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປເກາທຂເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ອຕ຺ຖິ ວິເສໂສ ເຕທີ ສມ຺ມຸຂາປີ ອສມ຺ມຸຂາປີ ສຸຕໍ, ເຖເຣນ ປນ ອສມ຺ມຸຂາປຜິຄ຺ຄທີຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ໚ ນ ວາຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວາຕິ ວິກາສາ, ອຄ຺ຄາສິປີ ນ ອຄ຺ຄາສີປີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ຕຕ຺ຣ ອຸຈ຺ຈິນເນ໚ ພຫຸສທ຺ໂທ ວິປຸລ຺ລຕ຺ໂຖ ‘‘ອນນ຺ຕ ປາຣໍ ພຫຸ ເວທິຕພ຺ພມິຕ຺ຍ’’ຕ຺ເຣວ໚ ປຸພ຺ເພ ‘‘ຕິປີຜກສພ຺ພປອຍຕ຺ຕິປ຺ປເກາທຂເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ພຫຸ ຈາເນນ…ເປ… ປຣິຍຕ຺ ໂຕ’’ຕິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕີຕີ ເຈ? ນ, ຕິປີຜກສ຺ສ ອນນ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ອມ຺ເຫ ອຸປາທາຍ ເຕນ ພຫຸ ປຣິຍຕ຺ໂຕຕິ ອຂິປ຺ປາໂຍ໚ ອິຕຣຖາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ເຕທີ ອປ຺ປສ຺ສຸໂຕຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ‘‘ອສມ຺ມຸຂາ ປຜິຄ຺ຄທີຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຈນວິໂຣໂຂ ຈ໚ ອທ຺ເຌມາໂສ ອຕິກ຺ ກນ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ເອໂກ ທິວໂສ ນຜ຺ໂຖ, ໂສ ປາຜິປທທິວໂສ, ໂກລາຫລທິວໂສ ນາມ ໂສ, ຕສ຺ມາ ອິຂ ນ ຄທີໂຕ໚ ສໍເວຄວຕ຺ຖຸໍ ກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກີລຸອນໂຕ ສາຂຸກີລຸອນໍ ນາມ໚ ສ຺ເວປີຕິ ອປີ-ສທ຺ໂທ ອເປກ຺ຂາມນ຺ຕານຸຄ຺ຄາຍ໚ ສຸກສຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຈິຣປຣິນິພ຺ພຸເຕ ກຄວຕີ’’ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໙໔໔) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈຕຸຣາສີຕິຂມ຺ມກ຺ຂນ຺ຂສຫສ຺ເສສຸ ອນ຺ໂຕຄໍ ນ ໂຫຕີຕີ ເຈ? ນ, ກຄວໂຕ ກາເລ ລທ຺ຂນຍຕ຺ຕາ ກຖາວຕ຺ຖຸ ວິຍ໚ ຉທ຺ທີຕາ ປຕິຕາ ອຸກ຺ລາປາ ຉທ຺ທີຕປຕິເຕົາກ຺ລາປາ໚ ອາຕາ ເອວ ອປ຺ປຜິຫຕຜ຺ເຖນ ຈກ຺ກນ຺ ຕີ ອາຕາຈກ຺ກໍ໚ ເອກໂຕ ເອຕ຺ຖ ນິປຕນ຺ຕີຕິ ເອກນິປາຕນໍ໚ ອາກາເສນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທີຕິ ເອເກຕິ ເອຕໍ ທຸຕິຍວາເຣ ຄມນໍ ສນ຺ຂາຍາຕິ ອາຍສ຺ມາ ອຸປຕິສ຺ໂສ ໚ ປຖມໍ ວາ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິສໍ ປຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸປນ຺ຕີ ອປີລຸເອນ຺ໂຕ ປຖວິຍໍ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ ວາ ອາສເນ ເອວ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິ໚ ອຸກຍຖາ ຈ ອາປາຖໍ ຄໂຕ, ເຕນ ອຸກຍມ຺ປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ອຄ຺ຄຖາ ທ຺ວິສຸ ເອກໍ ອກູຕໍ ອາປຊ຺ຊຕີ໚

ອຖໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອຸປາລີ ປຸຈ຺ຉີ…ເປ… ອາຍສ຺ມາ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີຕິ ອິທໍ ປຸພ຺ເພ ‘‘ປຖມໍ ອາວຸໂສ ອຸປາລີ’’ຕິອາທີນາ (ຈູລຸອວ໚ ໔໓໙) ວຸຕ຺ຕປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສງ຺ຄີຕິກາຣເກາທີ ທສ຺ສິຕວຈນນ຺ຕິ ຄຕ຺ຄິປ ເທ ລິຂິຕໍ໚ ຕຖາ ໂຫຕຸ, ກິມຕ຺ຖໍ ປເນຕ຺ຖ ‘‘ນິທານມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉີ, ປຸຄ຺ຄລມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉີ, ວຕ຺ຖຸມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉີ’’ຕິ ເອວໍ ປຸພ຺ເພ ທສ຺ສິຕານຸກ຺ກ ເມນ ອວຕ຺ວາ ‘‘ວຕ຺ຖຸມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉີ, ນິທານມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉີ, ປຸຄ຺ຄລມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉີ’’ຕິ ເອວໍ ອນຸກ຺ກໂມ ກໂຕຕິ? ‘‘ວຕ຺ຖຸມູລກຕ຺ຕາ ສິກ຺ ຂາປທປຄ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ອຸປ຺ປຜິປາຜິຍາ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ເອເກ໚ ເອຕ຺ຖ ປນ ວິຈາຣຕາ ເວຣຄ຺ຊກຕ຺ເຫ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ກຣິຍຕີ໚ ຣາຊາຄາຣເກາຕິ ເອວໍນາມເກ ອຸຍ຺ຍາເນ໚ ອກິຣມນາຣທໍ ກີຣ ຣາຊາຄາຣມ຺ປີ໚ ຕຕ຺ຖ, ຍສ຺ສ ວເສເນຕໍ ເອວໍ ນາມໍ ລກຕີ໚ ອຖ ໂຂ ‘‘ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ’’ຕິອາທີນາ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕເມວ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິ ສງ຺ຄີຕິກາຣໂກ ວສິຄໂຕ໚ ຍທີ ເອວໍ ຍຖາ

ນິທານມ្ປិ ປុຈ្ឆិ, ປុគ្គលម្ປិ ປុຈ្ឆិតិ ເອຕ្ຖ ປុຈ្ឆាភ្ກໂມ ທສ្សិໂຕ, ຕຖາ ອານន្ທຕ្ເຖຣស្ស វិស្សឌ្ឆនភ្ກໂមປិ ກិមត្ຖំ ន ທស្សិໂຕតិ ເຈ? ອិមិນາន្ក្កເមន ສຽគហំ ປញ្ຈປិ និກາຍາ ອនារុ្ឡ្ហាតិ ທស្សនត្ຖំ។ ກຖំ ປន ອារុឡ្ហាតិ? ອາຍស្មា ម ហាກស្សໂປ ປញ្ຈປិ និກាເຍ ອនុក្កເមនេວ ປុຈ្ឆិ, ອានន្ທត្ເຖໂຣ ປន ອនុក្កເមនេວ ປុຈ្ឆិតម្ປិ ອປុຈ្ឆិតម្ປិ ຕស្ស ຕស្ស ສុត្តស្ស ສភាວំ ອនុត្ຣា ອុប្ປន្នំ ວត្ຖុំ ອុទ្ເທសនិទ្ເທសក្ກមំ មាតិກາວិភាគក្ກមន្តិ ເອວមាທិស្ពុំ ອនុຣូປວຈនំ ປក្ខិປិត្ວາ វិស្សឌ្ឆេសិ, ຕេនាហ "ເອເຕនេວ ອុបាເຍន ປញ្ຈປិ និກາເຍ ປុຈ្ឆិ"តិ។ ອຖ ວາ "ອម្ពលដ្ឋិກាយំ ຣາຊາគារເກ"តិ ວត្តព្ເພ "ຣາຊາគារເກ ອម្ពលដ្ឋិກាយ"ន្តិ ອុប្ປដិបាដិວຈເນនປិ ອិមមត្ຖំ ທីເປតិ។ "ອម្ពលដ្ឋិກាយំ វិហរតិ ຣາຊາគារເກ"តិ ហិ ວុត្តំ។

ຄហກាຣន្តិ ອិមស្ស ອត្តភាວເគហស្ស ກາຣកំ ຕណ្ហາວឌ្ឍកឹ គເວសន្ໂຕ ເຍន ញាເណន ສក្កា ໂສ ທដ្ឋុំ, ຕស្សត្ຖាយ ທិប្ປង្ករបាទមូເລ ກតាភិនីហាໂຣ ເອត្តកំ ກាលំ ອເនកជាតិសំសារំ តំ ញាណំ ອវិន្ទន្ໂຕ វិចរិន្តិ ອត្ໂຖ។ ទុក្ខា ជាតិ ປុនប្ປុនន្តិ ອិທំ ຄហກាຣກគេវសនស្ស ກາຣណວចនំ។ សព្ពា ເຕ ផាសុກាតិ ຕວ ສព្ពា ອនវសេសកិលេសផាសុກາ មយា ភគ្គា។ ຄហកូដំ ນាម ອវិជ្ជា។ ໂສមនស្សសហគតំ ញាណំ ໂສមនស្សមយំ។ ន ហិ ໂສមនស្សមយំ ញាណំ ឧន្ឆសភាວເກហໂຕ។ ທលុ ហិក្ກម្មសិຖិលកຣណប្ປໂຍជនាតិ ເຍភុយ្យតាយ ວុត្តំ, តំ ປន ຕត្ຖ ຕត្ຖ ປក្ກាសិស្សាម។ ອញ្ញមញ្ញសង្ກរវិរហិເຕ ឆម្ មេ ຈ វិនເຍ ຈາតិ ເອត្ຖ បាណាតិបាໂຕ ອក្ກុសលន្តិ ເອວមាທិសុ មរណាធិប្ປាយស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយុបច្ឆេទកប្ປໂຍគសមុដ្ឋាបិກາ ເຈតនា ອក្ກុសលំ, ន បាណសង្ខាតជីវិតិន្ទ្រិយស្ស ອុបច្ឆេទសង្ខាໂຕ ອតិបាໂຕ។ ຕຖາ ອທិន្នស្ស ປរសន្តក្ກស្ស ອាហរណសង្ខាតា វិញ្ញត្តិ ອព្យាក្ໂຕ ឆម្ໂມ, តព្ពិញ្ញត្តិសមុដ្ឋាបិກາ ເຖយ្យເຈតនា ອក្ກុសໂລ ឆម្ໂមតិ (ປដ្ឋា។ ១។១។៨ភ) ເອວមាທិនា ອញ្ញមញ្ញសង្ກរវិរហិເຕ ឆម្មេ ປដិພໂລ វិເនតុំ។ ជាតរូປរជតំ ປរសន្តកំ ເຖយ្យចិត្ເຕន គណ្ហន្តស្ស យຖាວត្ຖុំ បារាជិກຖុល្លច្ចយទុក្ກເដសុ ອញ្ញតរំ, ภណ្ឌាគារិកសីເສន ທិយ្យមាណំ គណ្ហន្តស្ស បាចិត្តិ យំ, ອត្តត្ຖាយ គណ្ហន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ, ເກឡំ ໂລលតាយ គណ្ហន្តស្ស ອនាមាសទុក្ກដំ, រូបិយឆឌ្ឌកសម្មតស្ស ອនាປត្តីតិ ເອវំ ອញ្ញមញ្ញសង្ກរវិរហិເຕ វិនເຍປិ ປដិພໂລ វិເនតុន្តិ ອត្ໂຖ។ ภាເວតិតិ វឌ្ឍេតិ, ເອເຕន ផលវេសន ជវនវេសន ຈ ចិត្តស្ស វុទ្ធិំ ທស្សេតិ។ "ອវិសដ្ឋ"ន្តិ បាໂឋ, សាឌារណន្តិ ອត្ໂຖ។

ເທເສន្តស្ស វេសេເនត្ຖ, ເທສនា ປិដកត្តយំ;

សាសិតព្ពវេសេເນតំ, សាសនន្តិປិ វុច្ចតិ។

ກຖេតព្ពស្ស ອត្ຖស្ស, វេសនាປិ ກຖាតិ ຈ;

ເທສនា សាសនា ກຖា, ເກហម្ເປວំ ປក្ກាសເຍ។

សាសនស្ស ນປ្ឌ្សក្ຕា "ຍຖາ…ເປ… ឆម្មសាសនានិ"តិ ວុត្តំ។ ទុច្ចរិតសំកិលេសំ ນាម ອត្ໂຖ ເຈតនា, ຕຖាភ ារប្ປវត្តចិត្តុប្ປាໂທ ວា។ ອនិច្ចាທិលក្ខណំ ປដិវិជ្ឈិត្ວາ ປវត្តត្ຕາ វិប្ປស្សនាចិត្តានិ វិសយໂຕ ໂລកិយា'ភិសមໂຍ ອសម្ໂមហໂຕ ໂລກុត្តໂຣ, ໂລກុត្តໂຣ ເອວ ວា ອភិសមໂຍ វិសយໂຕ និព្ពានសង្ខាតស្ស ອត្ຖស្ស, ອិតរស្ស មគ្គាທិកស្ស ອសម្ໂមហໂຕតិປិ ເອເກ។ ເອត្ຖ "ປដិເວໂធ"តិ ວុត្តំ ញាណំ, តំ ກຖំ គម្ភីរន្តិ ເຈ? គម្ភីរស្ស ອុទកស្ស ປមាណគ្គហណាកា ເລ ហិເພន ປមាណេន ກវិតព្ពំ, ເອវំ ອលព្ភເນយ្យភាວທស្សនត្ຖំ ອិທានិតិ ວុត្តន្តិ ເອເກ។ ຍស្ស ຈត្ຖាយ មគ្គផលត្ຖាយ។ តញ្ច ອត្ຖំ នានុໂភន្តិ នាធិគច្ឆន្តិ ភញ្ជិ ອត្តនា ອធិប្ປេតំ, ອិតិវាទប្ປໂមក្ខញ្ច។ ກស្មា? ອត្ຖស្ស ອនុប្ປរិក្ខិត្វា គហិតត្ຕា។ ອធិគតផលត្ຕា ປដិវិទ្ធាក្ປុໂປ។ ປុន ខិណាសវគ្គហណេន ອຣហន្តເមວ ທស្សេ តិ, ន ເສក្ខំ។ ໂສ ហិ ຍຖា ភណ្ឌាគារិໂກ ຣញ្ញໂຍ ກនកម្ມុដាហឹ ໂគເປត្ວາ ອិច្ឆិតិច្ឆិតក្ខເណ ອុបເនតិ, ເອວំ សເຫតុកានំ សត្តានំ មគ្គផលត្ຖាយ ឆម្មំ ເທເສសិ។ តាសំເຍວ ຕត្ຖ វិនយបិដເກ បເກហໂຕ ວុត្តត្ຕា, វាយមិត្ວາ ຕា ເອວ បាប្ປុតា តិតិ ອាចរិយា។ ກិមត្ຖំ តិស្សໂສວ វិជ្ជា ຕត្ຖ វិភត្តាតិ? សីលសម្ປត្តិយា ເອតប្ປរមុប្ປនិស្សយភាວໂຕ។ "ອປເຣທិປិ ສត្តហង្គេហិ សមន្នាគໂຕ ភិក្ខុ វិនយធໂຣ ໂຫតិ។ ອាប្ປត្តឹ ជានាតិ, ອនាប្ປត្តឹ, លហុកំ ອាប្ປត្តឹ, គរុກំ ອាប្ປត្តឹ, ອເນ ກវិហិតំ ປុព្ເພនិវាសំ ອនុស្សរតិ…ເປ… ທិព្ເພន ຈក្ខុនា វិសុទ្ធេន ອតិក្កន្តមានុសເກន សត្ເຕ ປស្សតិ…ເປ… ອាស វានញ្ຈ ខយា…ເປ… ອុបសម្ປជ្ជ វិហរតី"តិ (ປរិ។ ៦៨ភ) សុត្តເមត្ຖ សាធកំ។ វិនយំ ປរិយាປុណិត្ວາ សីលសម្ປត្តឹ និស្

ສາຍ ອາສວກ຺ຂຍຄາເຕນ ສເຫວ ວິຍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸປ຺ພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຄາຕານິ ປ຺ຜິລາຕິ ຯ ວິສຸໍ ເອເຕສໍ ປ຺ຣິກມ຺ມກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຕາສໍເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ ເອເກ ຯ ອກິຌມ຺ເມ ປນ ຕິສ຺ໂສວິຊ຺ຊາ ຉ ອກິຄ຺ຄາ ຈຕສ຺ໂສ ຈ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາ ອຄ຺ເຄ ຈ ສມ຺ມປ຺ປ຺ຌານາທໂຍ ຄຸຕວິເສສາ ວິກຕ຺ຕາ ຯ ກິຄ຺ຈາປິ ວິກຕ຺ຕາ, ຕຖາປິ ວິເສສໂຕ ປຄ຺ຄາຊາຕິກຕ຺ຕາ ຈຕສ຺ໂສ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາ ປາປ຺ຕາຕິຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຕາສໍ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ອວຌາຣຕວິປ຺ລຸລາໂສ ກໂຕ ຯ ອຕ຺ຕນາ ທຸຄ຺ຄຫິເຕນ ຌມ຺ເມນາຕິ ປາຖເສໂສ ຯ ກຕ຺ຕຣິ ເຈຕໍ ກຣຕາວຈນໍ, ເຫຕ຺ຕ຺ເຖ ຈ, ອຕ຺ຕນາ ທຸຄ຺ຄຫິຕເຫຕູຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ ຯ ກສ຺ມາ ປນາຕິ ''ອນຸໂລມິໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ ຯ

ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນານໂຍ ຯ

ທຸຕິຍສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ

ປນ຺ນກາຣາຕິ ປຕິຕກ຺ຂນ຺ຌກາຣາ ຯ ''ກາຣາ ຫເວ ປຄ຺ຈກ຺ຂນ຺ຌາ''ຕິ (ສໍ ຯ ນິ ຯ ໓ ຯ ໒໘) ທີ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ''ສມ຺ມຸຂາ ກວິສ຺ສາມ ນ ກວິສ຺ສາມາ''ຕິ ວຕ຺ຕາໂຣ ຯ ເຕສ຺ ທທຣາ ກິຣ ຯ ຊມ຺ມິນ຺ຕິ ລາມກໍ ຯ

ທຸຕິຍສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນານໂຍ ຯ

ຕຕິຍສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ

ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາຈວິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຄ຺ຄາ ປຄ຺ຈານນ຺ຕຣິຍານິ ນິຍຕມິຈ຺ຉາທິຜ຺ຖິຕິ ອິເມເຍວ ນິຍຕາ, ນ ມຫຄ຺ຄຕາ, ຕສ຺ມາ ປຕິສົວເສນ ເທຜ຺ຖປ຺ປຕ຺ຕິປິ ໂຫຕິ ຯ ອຕິຈ຺ຉຖາຕິ ອຕິຈ຺ຈ ອິຈ຺ຉຖ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິກ຺ຂໍ ປ຺ຣິເຍສຖາຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ ຯ ເກຜ຺ກໍ ນາມ ກພ຺ຍກຣຕວິຌິຍຸຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຖໍ ຯ ກິຣິຍາກປ຺ປໍ ອິຕ຺ເຍເກ, ກຕ຺ຕາຂ຺ຍາທິລກ຺ຂຕຍຸຕ຺ຕສຕ຺ຖໍ ຯ ອສນ຺ຌິມິຕ຺ຕາຕິ ຕສ຺ສາ ນາມໍ ຯ ຕສ຺ສາ ກິຣ ສຣິເຣ ສນ຺ຌໂຍ ນ ປຄ຺ຄາຍນ຺ຕິ, ມຊ຺ສິຕ຺ຖເກນ ກຕໍ ວິຍ ສຣີຣໍ ໂຫຕິ ຯ ຕສ຺ມາ ''ເອວໍນາມິກາ ຊາຕາ''ຕິປິ ວທນ຺ຕິ ຯ ມາຄຌເກນ ປຕ຺ເຖນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຕ຺ຖາ ອາລ຺ຫກໍ, ຈຕ຺ຕາຣີ ອາລ຺ຫການິ ໂທຄໍ, ຈຕ຺ໂທຄາ ມານິກາ, ຈຕ຺ມານິກາ ຂາຣິກາ, ວີສຕິຂາຣິໂກ ວາໂຫຕິ ຯ ເກຖ຺ມາລາຕິ ''ສີສໂຕ ອຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ກິໂຕ ໂອກາສປ຺ຄ຺ໂຊ''ຕິ ວທນ຺ຕິ ຯ ຣາຊິທ຺ຌິອຌິກາຣປ຺ປ຺ສງ຺ເຄເນຕໍ ວຕ຺ຖ຺ ວຸຕ຺ຕໍ, ນານຸກ຺ກເມນ ຯ ອນຸກ຺ກເມນ ປນ ພຸທ຺ຌສາສນາວຫາຣໍ ວຕ຺ຖໍ ທີເປນ຺ໂຕ ''ຣາຊາ ກິຣາ''ຕິອາທິມາຫ ຯ ກິເລສທມເນນ ທນ຺ຕໍ ຯ ກາຍວາຈາຫິ ຄຸຕ຺ຕໍ ຯ ''ປາຈີນມ຺ໂຂ''ຕິປິ ປາໂຖ ອຕ຺ຖິ ຯ ປຸພ຺ເພ ເຂຜ຺ຖກາຕິກຕ຺ຕາ ເຕເນວ ປ຺ຣິຈເຍນ ປຕ຺ຕຄ຺ຄຫຄຕ຺ຖາຍ ອາກາຣໍ ທສ຺ເສຕິ ຯ ອກາສີຕິ ''ກາສິສ຺ສາມີ''ຕິ ວິຕກ຺ເກສິ ຯ ອປເຣ ''ອຄ຺ຄາຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ສພ຺ພໍ ອກາຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ ຯ ອມຕນ຺ຕິ ນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕາຍ ນິວຕ຺ຕິຍາ ສຄ຺ຕານົວຈນໍ, ຕສ຺ສາ ອປ຺ປມາໂທ ປທໍ ມຄ຺ໂຄ ຯ ມຈ຺ຈູຕິ ປວຕ຺ຕິຍາ ສໂທສານົວຈນໍ, ຕສ຺ສາ ປມາໂທ ປທໍ ມຄ຺ໂຄຕິ ເອວໍ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ສນ຺ທສ຺ສິຕານິ ໂທນ຺ຕິ ຯ ສງ຺ໝສຣຕຄຕ຺ຕາ ສງ຺ໝນິສ຺ສິຕາ ປພ຺ພຊ຺ຊາ, ກຕ຺ຫຸກມ຺ມສ຺ສ ວາ ຕທາຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຯ ນິຄ຺ໂຣຌຕ຺ເຖຣສ຺ສານຸກາວກິຕ຺ຕນາຌິກາຣຕ຺ຕາ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ປຈ຺ຉາ ວຕ຺ຕພ຺ພມ຺ປິ ສມ຺ປິຕ຺ເທຕ຺ວາ ອາຫ ''ປຸນ ຣາຊາ ອໂສກາຣາມໍ ນາມ ມຫາວິຫາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສຜ຺ຖິສຫສ຺ສານິ…ເປ… ຈຕຸຣາສີຕິວິຫາຣສຫສ຺ສານິ ກາຣາເປສີ''ຕິ ຯ ''ປຸຖຸຊ຺ຊນກລ຺ຍາຕກສ຺ສ ວາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕປ຺ຣິໂກໂຄ''ຕິ ວຈນໂຕ ເສກ຺ຂາວ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ທາຍາທາ, ຕຖາປິ ເຖໂຣ ມຫິນ຺ທກຸມາຣສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊຕ຺ຖໍ ເອເກນ ປ຺ຣິຍາເຍນ ໂລກຌມ຺ມສິທ຺ເຌນ ເອວ ມາຫ ''ໂຍ ໂກຈິ ມຫາຣາຊ…ເປ… ໂອຣສໍ ປຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ຯ ວຸຕ຺ຕຄ຺ຫິ ເວເທ –

''ອງ຺ຄາ ອງ຺ຄາ ສມ຺ກວສິ, ຫທຍາ ອຌິຊາຍເສ;

ອຕ຺ຕາ ເວ ປຸຕ຺ໂຕ ນາມາສິ, ສ ຊີວ ສຣໂທສຕ''ນ຺ຕິ ຯ

ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ປ຺ຣິຍາເຍນ ໂອຣໂສ ປຸຕ຺ໂຕ ມາຕາປິຕູຫິ ປພ຺ພຊິໂຕ ເຈ, ອຕ຺ຖໂຕ ເຕ ສຍໍ ປພ຺ພຊິຕາ ວິຍ ໂຫນ຺ຕິ ຯ ຌມ຺ມກຖິກາ ກສ຺ມາ ນາໂຣເຈນ຺ຕິ? ຣາຊາ ''ເຖຣໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ອມຈ຺ເຈ ເປເສສິ, ຌມ຺ມກຖິກາ ເຖຣສ຺ສ ອາຄມນກາເລ ປ຺ຣິວາຣຕ຺ຖາຍ ເປສິຕາ, ຕສ຺ມາ ຯ ອປິຈ ເຕນ ວຸຕ຺ຕວິຌິນາວ ວທນ຺ຕິ ຈຕ຺ຫຕ຺ຕາ, ຈຕ຺ຫກາໂວ ຈສ຺ສ ''ອມ຺ພໍ ຌິນ຺ທິຕ຺ວາ ເວລຸອຸຍາ ວຕື ກໂຣທີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕອມຈ຺ຈວຕ຺ຖຸນາ ວິກາເວຕພ຺ໂພ ຯ ກສ຺ມາ ປນ ຌມ຺ມກຖິກາ ຣາຊາຕາປນໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ? ''ສາສນໍ

ປຄ຺ຄເຫຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ທີປກິຕ຺ຕິໂຣຕິ ກູຍຕິຕ຺ຕິໂຣຯ ອຍໍ ປນ ກູຍຕິຕ຺ຕິຣາກມ຺ເມ ນິຍຸຕ຺ໂຕປີ ສຸທ຺ສຈິຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ຕາປສໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ສາຄັປາກາຣນ຺ຕິ ສາຄັປາກາເຣນຯ ວິກຊິຕ຺ວາ ວທຕີຕິ ວິກຊ຺ຊວາທີ ''ອຕ຺ຖິ ຊ຺ເວສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ປຣິຍາໂຍ''ຕິອາທີນາ (ປາຣາຯ ໘)ຯ ອປິຈ ສສ຺ສຕວາທີ ຈ ກຄວາ ''ອຕ຺ຖິ, ກິກ຺ຂເວ, ອຊາຕໍ ອກູຕໍ ອສງ຺ຂຕ''ນ຺ຕິອາທີ (ອິຕິວຸຯ ໔໓)-ວຈນໂຕຯ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິໂກ ຈ ''ສປ຺ປຈ຺ຈຍາ ຘມ຺ມາ, ອປ຺ປຈ຺ຈຍາ ຘມ຺ມາ''ຕິ (ຘຯ ສຯ ທ຺ກມາຕິກາ ໗) ວຈນໂຕຯ ອນ຺ຕານນ຺ຕິໂກ ຈ –

''ຄມເນນ ນ ປຕ຺ຕພ຺ໂພ, ໂລກສ຺ສນ຺ໂຕ ກຸທາຈນໍ;

ນ ຈ ອປ຺ປຕ຺ວາ ໂລກນ຺ຕໍ, ທຸກ຺ຂາ ອຕ຺ຖິ ປໂມຈນໍ''ຯ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໐໗; ອຯ ນິຯ ໔ຯ໔໕);

''ອນມຕຄ຺ໂຄຍໍ, ກິກ຺ຂເວ, ສໍສາໂຣ ປຸພ຺ພໂກຝິ ນ ປຍ຺ຍາຍຕີ''ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໑໒໔; ຈູລ຺ອນິຯ ກປ຺ປມາຓວປ຺ຈ຺ຉານິທ຺ເທສ ໖໑) ວຈນໂຕຯ ອມຣາວິກ຺ເຂປີກປກ຺ຂມ຺ປີ ອິສກໍ ກຊຕິ ກຄວາ ''ສສ຺ສໂຕ ໂລໂກຕິ ອພ຺ຍາກຕເມຕໍ ອສສ຺ສໂຕ ໂລໂກຕິ ອພ຺ຍາກຕເມຕ''ນ຺ຕິອາທິອພ຺ຍາກຕວຕ຺ຖຸທີປນໂຕ ສມ຺ມຸຕິສຈ຺ຈທີປນໂຕ ຈຯ ຕລ຺ທີ ອຊ຺ຊຕ຺ຕພທີທ຺ຘາທິວເສນ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ຍຖາຫ ''ອາກິຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕາຣມ຺ມຓນ຺ຕິປີ''ຕິອາທີ (ຘຯ ສຯ ໑໔໓໗)ຯ ຕຖາ ອນິຈ຺ຈສມ຺ປ຺ປນ຺ນິກປກ຺ຂມ຺ປີ ກຊຕິ ''ລທ຺ຘາ ມຸຘາ ນິພ຺ພຸຕີ ກຸຍ຺ຊມານາ''ຕິ (ຊຸຯ ປາຯ ໖ຯ໗; ສຸຯ ນິຯ ໒໓໐) ວຈນໂຕຯ ຕຕ຺ຖ ທິ ມຸຘາຕິ ອນິຈ຺ຈສມ຺ປ຺ປນ຺ນເວວຈນໍຯ ສຍ຺ຍີວາທາທິໂກ ຈ ກຄວາ ສຍ຺ຍີກວອສຍ຺ຍີກວເນວສຍ຺ຍີນາສຍ຺ຍີກວວເສນຯ ອຸຈ຺ເຉທວາທີ ຈ ''ອຫຍ຺ທີ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອຸຈ຺ເຉທໍ ວທາມິ ຣາຄສ຺ສາ''ຕິ (ປາຣາຯ ໖) ວຈນໂຕຯ ທິຝ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານວາທີ ຈ ''ຊີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ''ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໒໓; ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໒໑໕; ສໍຯ ນິຯ ໓ຯ໓໕) ວຈນໂຕ, ''ນຕ຺ຖິ ທານິ ປຸນພ຺ກໂວ''ຕິ (ມຫາວຯ ໑໖) ວຈນໂຕ, ທິຝ຺ເຖວ ຘມ຺ເມ ນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິທີປນໂຕ ຈຯ ເອວໍ ເຕນ ເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຕຖາ ຕຖາ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸຣູປໍ ວິກຊິຕ຺ວາ ວທຕີຕິ ວິກຊ຺ຊວາທີ ກຄວາຕິຯ

ຕຕິຍສງ຺ຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນານໂຍຯ

ປຸປ຺ຜນາໂມ ສຸມນຕ຺ເຖໂຣຯ ມຫາປທຸມຕ຺ເຖໂຣຕິ ເອເກຯ ມຫີສກມຓ຺ຫລໍ ອນຸຘຣຝ຺ຄນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸ ນາມ ຕໂຍ ມຄ຺ຄາຯ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄນ຺ຕິ ຈ ເອເກຯ ປຍ຺ຈປີ ຣຝ຺ຖານິ ປຍ຺ຈ ຈີນຣຝ຺ຖານິ ນາມຯ ຣາຊຄເຫຕິ ເທວິຍາ ກຕວິຫາເຣຯ ສີລກູຍມ຺ທີຕິ ປພ຺ພຕກູເຍຯ ວຫ຺ຓມານນ຺ຕິ ອລງ຺ກຣຓຈຸຕ຺ຓໍຯ ອຣິຍເທເສ ອຕີວ ສມ຺ມຕໍ ກີຣຯ ເອກຣເສນ ນາຖກຣຓາ ອິຕິ ທມິລ຺ອາຯ ສາຣປາມງ຺ຄນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕມໍ ປາມງ຺ຄໍຯ ເປຕວຕ຺ຖຸອາທີນາ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ອກິສມຍຕ຺ຖໍ ສຈ຺ຈສໍຍຸຕ຺ຕຍ຺ຈຯ ເມຆວນຸຍ຺ຍານໍ ນາມ ມຫາວິຫາຣຝ຺ຖານໍຯ ''ທ຺ວາສຝ຺ຖິຍາ ເລເຓສ຺ສູ''ຕິ ປາໂຖຯ ທສກາຕິກນ຺ຕິ ອກາຍກຸມາຣາທໂຍ ທສ, ເຕ ອິຘ ນ ວຸຕ຺ຕາຯ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາຕິ ຈາຕຸມາສີນິຍາ ປວາຣຓາຍາຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ປຖມປວາຣຓາຍ ວາ ປວາເຣຕ຺ວາ ເອກມາສໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມາສີຍໍ ອໂວຈ, ອຍ຺ຍຖາ ''ປຸຓ຺ຓມາຍໍ ມຫາວີໂຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ສກ຺ກາ ຄເຫຕຸໍຯ ມຫາວີໂຣຕິ ພຸທ຺ໂຘປຈາເຣນ ຘາຕຸໂຍ ວທຕິຯ ຊງ຺ຆປ຺ປມາຓນ຺ຕິ ''ກູປສ຺ສ ຊງ຺ຆປ຺ປມາຓ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ມາຕຸລກາຄິເນຍ຺ຍາ ຈູລ຺ໂອທຣມໂຫທຣາຯ ຘຣມານສ຺ສ ວິຍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຣສ຺ມີ ສຣສຣສ຺ມີ, ຣຍ຺ໂຍ ເລຂາສາສນໍ ອປ຺ເປສີ, ເອວຍ຺ຈ ມຸຂສາສນມໂວຈຯ ໂທຓມຕ຺ຕາ ມຄຘນາລ຺ອິຍາ ທ຺ວາທສນາລ຺ອິມຕ຺ຕາ ກີຣຯ ''ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນຝ຺ຖາເນ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ''ຕິ ປາໂຖຯ ສພ຺ພທິສາທິ ປຍ຺ຈ ຣສ຺ມີໂຍ ອາວຝ຺ເຝຕ຺ວາຕິ ປຍ຺ຈທີ ຜເລທີ ນິກ຺ຂນ຺ຕຕ຺ຕາ ປຍ຺ຈ, ຕາ ປນ ຉພ຺ພຓ຺ຓາວຯ ກຕ຺ຕິກຊຸຓ຺ຫປກ຺ຂສ຺ສ ປາຝິປທທິວເສຕິ ຊຸຓ຺ຫປກ຺ຂສ຺ສ ປຖມທິວເສຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ມຫາໂພຘິຝ຺ຖາເນ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຖິຕນາຄຍກ຺ຂາທິເທວຕາກຸລານີຯ ໂຄປກາ ນາມ ຣາຊປຣິກມ຺ມິໂນ ຕຖາກາວກິຈ຺ຈາຯ ເຕສໍ ກຸລານໍ ນາມນ຺ຕິປີ ເກຈິຯ ອຸທກາທິວາຫາ ກາລິງ຺ຄາຯ ກາລິງ຺ເຄສຸ ຊນປເທສຸ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ນໍ ກຸລໍ ກາລິງ຺ຄກຸລນ຺ຕິ ເກຈິຯ

ປຖມປາຝິປທທິວເສຕິ ທຸຕິເຍາໂປສຖສ຺ສ ປາຝິປທທິວເສຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖ ຖິເຕທີ ສມຸທ຺ທສ຺ສ ທິຝ຺ຖຕ຺ຕາ ຕໍ ຖານໍ ສມຸທ຺ທສາລວຕ຺ຖຸຯ ໂສລ຺ອສ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ນກຸລານີ ອຝ຺ຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາມຈ຺ຈກຸລານີຯ ມຫາອຣິຝ຺ຖຕ຺ເຖໂຣ ເຈຕິຍຄີຣິມ຺ທີ ປພ຺ພຊີໂຕຯ ອມຈ຺ຈສ຺ສ ປຣິເວຓຝ຺ຖາເນຕິ ສມ຺ປຕິກາລວເສນາຫຯ ມຫິນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ທ຺ວາທສວສ຺ສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຕມ຺ພປຓ຺ຓິທີປໍ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ, ຕຕ຺ຖ ທ຺ເວ ວສ຺ສານິ ວສິຕ຺ວາ ວິນຍໍ ປຕິຝ຺ຖາເປສີ, ທ຺ວາສຝ຺ຖິວສ຺ສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕຯ ວິນໂຍ ສໍວຣຕ຺ຖາຍາຕິ ວິນຍປິຝກໍ, ຕສ຺ສ ປຣິຍາປຸຓນໍ ວາຯ ຍຖາກູຕຍາຓທສ຺ສນໍ ສປ຺ປຈ຺ຈຍນາມຣູປປຣິຄ຺ຄໂຫຯ ມຄ຺ຄາທິປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຓ ອສຕິ ອນ຺ຕຣາ

ປຣິນິພ຺ພານໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ ເສກ຺ຂສ຺ສ ມຣຓໍ ວາ, ສຕິເຍວ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມາ ອາຫ “ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນ”ນ຺ຕິ. ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍາຕິ ກຎ຺ຈິ ຘມ຺ມໍ ອນຸປາທາຍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອິສກມ຺ປິ ອນວເສເສຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸປ຺ນິສາຕິ “ວິນໂຍ ສໍວຣຕ຺ຖາຍາ”ຕິອາທິກາ ກາຣຓປຣມ຺ປຣາ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ອຕ຺ຕຫິຕນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ປຣຫິຕນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕຸໍ “ເອຕທຕ຺ຖໍ ໂສຕາວຘານ”ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອຕ຺ຕໂນ ວິນຍກຖໍ ວິນຍມນ຺ຕນຎ຺ຈ ອຸຄ຺ຄເຫຕຸໍ ປເຣສໍ ໂສຕສ຺ສ ໂອທຫນໍ ໂສຕາວຘານໍ. ຕໂຕ ອຸຄ຺ຄຫິຕວິນຍກຖາມນ຺ຕນານໍ ເຕສໍ ອຸປ຺ນິສາ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຓປຣມ຺ປຣາ ສິທ຺ຘາເຍວາຕິ ນ ປຸນ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ອຎ຺ຎຖາ ເອຕທຕ຺ຖາ ອຸປ຺ນິສາຕິ ອິມິນາ ວຈເນເນວ ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານສ຺ສ ສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ໂສຕາວຘານາສມ຺ຠວໂຕ ເອຕທຕ຺ຖໍ ໂສຕາວຘານນ຺ຕິ ອນ຺ເຕ ນ ສມ຺ຠວຕີຕິ ນິຣຕ຺ຖກໍ ກເວຍ຺ຍ, ນ ຈ ນິຣຕ຺ຖກໍ ປຣຫິຕນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ມູລກາຣຓທສ຺ສນຕ຺ຖຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ເອວໍ ຍຖາ ຍຖາ ຍໍ ຍໍ, ສມ຺ຠເວຍ຺ຍ ປທໍ ອິຘ;

ຕໍ ຕໍ ຕຖາ ຕຖາ ສພ຺ພໍ, ປໂຍເຊຍ຺ຍ ວິຈກ຺ຂໂຓຕິ.

ພາຫິຣນິທານກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ປາຣາຊິກວຓ຺ຓນາ

ເວຣຎ຺ຊກຓ຺ໂຑ

ເວຣຎ຺ຊກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ

‘‘ເຕນ ສມເຍນ ພຸທ຺ໂຘ ຠຄວາ ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕິ ມຫາວເນ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍຯ ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລິຍາ ອວິທູເຣ ກລນ຺ທຄາໂມ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ ວິນຍນິທາເນ ອາຣຠິຕພ຺ເພ ເວຣຎ຺ຊກຓ຺ຑສ຺ສ ອາຣມ຺ໂຠ ກິມຕ຺ໂຖຕິ ເຈ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ມູລໂຕ ປຠຸຕິ ວິນຍນິທານໍ ທສ຺ເສຕຸໍຯ ຍທິ ເອວໍ ‘‘ປຐມໍ ອາວຸໂສ ອຸປາລິ ປາຣາຊິກໍ ກຕ຺ຖ ປຎ຺ຎຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເວສາລິຍ’’ນ຺ຕິ ວຈເນນ ວິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ ເຈ? ນ ວິຣຸຊ຺ຌຕິຯ ກສ຺ມາ? ກຕ຺ຖ ປຎ຺ຎຕ຺ຕນ຺ຕິ ຫິ ນິທານປຸຈ຺ຉາຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ‘‘ປຐມສ຺ສ ປາຣາຊິກສ຺ສ ກິໍ ນິທານ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິເຕ ສາຘາຣຓມຫານິທານວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍາຕິ? ນາຍຸຕ຺ຕໍ, ສພ຺ເພສໍ ສິກ຺ຂາປທານໍ ປາເຏກ຺ກໍ ນິທານສ຺ສ ປຸຏ຺ຐຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕພ຺ພຕ຺ຕາ ຈ ສພ຺ພສາຘາຣຓມຫານິທານໍ ປຐມມາຫຯ ເອກນ຺ເຕນ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນກ຺ກເມນ ປາຣາຊິກາທີນິ ສງ຺ຄຫໍ ອາໂຣປິຕານິຯ ກຖໍ ອາໂຣປິຕານີຕິ ເຈ? ອາຍສ຺ມຕາ ມຫາກສ຺ສເປນ ອນຸກ຺ກເມນ ສພ຺ໂພປິ ວິນໂຍ ປຸຈ຺ຉິໂຕ, ປຸຏ຺ເຐນ ຈ ອາຍສ຺ມຕາ ອຸປາລິຕ຺ເຖເຣນ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕເມວຯ ອປຸຈ຺ຉິຕານິປິ ວິນີຕວຕ຺ຖຸອາທີນິ ຍຸຊ຺ຊມານານິ ວຕ຺ຖູນິ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊນກ຺ກເມເນວ ຄຓສຊ຺ຌາຍມກໍສູຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຎ຺ຎຖາ ເວຣຎ຺ຊກຓ຺ຑໍ ປຐມປາຣາຊິກສ຺ເສວ ນິທານນ຺ຕິ ວາ ອນຘິກາຣິກໍ ວາ ນິປ຺ປໂຍຊນໍ ວາ ປາເຏກ຺ກໍ ສິກ຺ຂາປທນິທານປຸຈ຺ຉານນ຺ຕຣໍ ຕເທວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕພ຺ພນ຺ຕິ ວາ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອາທິໂຕ ປຠຸຕິ ວິນຍນິທານໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ເຕນ ສມເຍນາ’’ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘໍຯ

ອິທານິ ນິທານກຖເນ ປໂຍຊນໍ ວກ຺ຂາມ – ວິນຍສ຺ສອາຓາເທສນຕ຺ຕາ ຠຄວໂຕ ຕາວ ອາຓາຣຫຠາວທີປນໍ , ອາຓາຠູຕສ຺ສ ຈ ວິນຍສ຺ສ ອນຎ຺ຎວິສຍຠາວທີປນໍ, ອາຓາຍ ຐິຕານໍ ສາວການໍ ມຫານຸຠາວທີປນຎ຺ຈາຕິ ຕິວິຘມສ຺ສ ປໂຍຊນໍຯ ກຖໍ? ອາຓາສາສນາຣໂຫ ຫິ ຠຄວາ ປຫີນກິເລສຕ຺ຕາ, ອຘິຄຕວິເສສຕ຺ຕາ, ໂລກເຊຏ຺ຐເສຏ຺ຐຕ຺ຕາ, ຕາທິຠາວປ຺ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ, ອຣສຣູປຕາທີຫິ ອຏ຺ຐຫິ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູຫິ ອກມ຺ປນ຺ໂຕ ຠຄວໂຕ ຕາທິຠາວປ຺ປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ, ອຏ຺ຐນ຺ນມ຺ປິ ເຕສໍ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູນໍ ອຕ຺ຕນິ ສມ຺ຠວປຣິຍາຍທີປນປາຬິຍາ ປຫີນກິເລສຕາ ເວທິຕພ຺ພາ ຯ ຈຕຸນ຺ນໍ ຌານານໍ ຕິສ຺ສນ຺ນຎ຺ຈ ວິຊ຺ຊານໍ ອຘິຄມປຣິທີປເນນ ອຘິຄຕວິເສສຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ‘‘ນາຫໍ ຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ປສ຺ສາມິ ສເທວເກ…ເປ… ມຸທ຺ຘາປິ ຕສ຺ສ ວິປເຕຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈ ‘‘ເຊຏ຺ໂຐ ເສຏ຺ໂຐ ໂລກສ຺ສາ’’ຕິ ຈ ວຈເນນ ເຊຏ຺ຐເສຏ຺ຐຕາ ເວທິຕພ຺ພາ, ອິທຎ຺ຈ ຠຄວໂຕ ອາຓາຣຫຠາວທີປນປ຺ປໂຍຊນໍຯ ‘‘ອາຄເມຫິ ຕ຺ວໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອາຄເມຫິ ຕ຺ວໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄໂຕວ ຕຕ຺ຖ ກາລໍ ຌານິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ອນຎ຺ຎວິສຍຠາວທີປນໍຯ ‘‘ສາຘາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປຖວິໍ ປຣິວຕ຺ເຕຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ເອກາຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປາຓິໍ ອຠິນິມ຺ມິນິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈ ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ, ສພ຺ໂພ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ ອຸຕ຺ຕຣກຸຣຸໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈ ອິເມຫິ ເຖຣສ຺ສ ຕີຫິ ສີຫນາເທຫິ ອາຓາຍ ຐິຕານໍ ສາວການໍ ມຫານຸຠາວຕາທີປນໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ສາວຕ຺ຖິຍາທີສຸ ອວິຫຣິຕ຺ວາ ກິມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ເວຣຎ຺ຊາຍເມວ ຕທາ ວິຫາສີຕິ ເຈ? ນເຬຣຸຍກ຺ຂສ຺ສ ປີຕິສຎ຺ຊນນຕ຺ຖໍ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຠິກ຺ຂາວເສນ ອກິລມນຕ຺ຖໍ, ເວຣຎ຺ຊພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ປສາທສຎ຺ຊນນຕ຺ຖໍ, ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອານຸຠາວທີປນຏ຺ຐານຠູຕຕ຺ຕາ, ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຈນເຫຕຸຠູຕປຣິວິຕກ຺ກນຏ຺ຐານຠູຕຕ຺ຕາ ຈຯ ເຕສຸ ປຈ຺ຉິມໍ ພລວກາຣຓໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ເຕນ ສມເຍນາຕິ ເຍນ ກາເລນ ອາຍສ຺ມໂຕ…ເປ… ເຕນ ກາເລນາ’’ຕິຯ ປຸຣິເມສຸ ຈຕູສຸ ອສງ຺ຄຫກາຣເຓສຸ ປຐເມນ ຠຄວາ ເມຕ຺ຕາຠາວນາທີນາ ອມນຸສ຺ສານໍ ຈິຕ຺ຕສໍຣກ຺ຂເຓນ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາທຣໍ ຊເນຕິຯ ທຸຕິເຍນ ປຣິສາວຈເຣນ ຠິກ຺ຂຸນາ ເອວໍ ປຣິສາ ສງ຺ຄເຫຕພ຺ພາ, ເອວໍ ອປ຺ປິຈ຺ເຉນ ສນ຺ຕຸຏ຺ເຐນ ຈ ຠວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວາ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຕິເຍນ ປຈ຺ຈເຍ ນິຣເປກ຺ເຂນ ກຸລານຸຄ຺ຄໂຫ ກາຕພ຺ໂພຕິຯ ຈຕຸຕ຺ເຖນ ເອວໍ ມຫານຸຠາເວນາປິ ປຈ຺ຈຍຕ຺ຖໍ ນ ໂລລຸປ຺ປໍ ກາຕພ຺ພໍ, ເກວລໍ ປຣທຕ຺ຕຸປຊີວິນາ ຠວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ‘‘ເຕນາຕິອາທິ ປາຐສ຺ສ…ເປ… ວິນຍສ຺ສຕ຺ຖວຓ຺ຓນ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ອຎ຺ໂຎ ເຕນາຕິອາທິປາໂຐ, ອຎ຺ໂຎ ວິນໂຍ ອາປຊ຺ຊຕິຯ

‘‘ເຕນາຕິອາທິປາຐມ຺ຫາ, ໂກ ອຎ຺ໂຎ ວິນໂຍ ອິຘ;

ຕສ຺ສຕ຺ຖໍ ທສ຺ສຍນ຺ໂຕວ, ກເຣ ວິນຍວຓ຺ຓນ’’ນ຺ຕິຯ –

ເຈ? ນນຸ ວຸຕ຺ຕໍ ປຸພ຺ເພວ ‘‘ອິທລ຺ທິ ພຸທ຺ຆສ຺ສ ກຄວໂຕ ອຕ຺ຕປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂວຈນໍ ນ ໂຫຕີ’’ຕິອາທີ, ຕສ຺ມາ ອຸປາລິຕ຺ເຖເຣນ
ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕນາຕິອາທິປາຖສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ທສ຺ສຍນ຺ໂຕ ກຣີສ຺ສາມິ ວິນຍສ຺ສ ກຄວໂຕ
ອຕ຺ຕປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂວຈນກູຕສ຺ສ ອຕ຺ຖວຕ຺ຕນນ຺ຕີ ເອວເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ. ຍທິ ເອວໍ ‘‘ເຕນ ສມເຍນ ພຸທ຺ໂຆ ກຄວາ
ເວຣລ຺ຊາຍໍ ວິຫຣຕີຕິ ເອວມາທິວຈນປຍິມຕ຺ທິຕນິທານໍ ວິນຍປີຍກໍ ເກນ ຆາຣິຕ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ ‘‘ເຕນ ສມເຍ
ນາ’’ຕິອາທິວຈນສ຺ສ ວິນຍປີຍກປຣິຍາປນ຺ນກາວທິປນໂຕຕິ ເຈ? ນ, ອລ຺ລຕ຺ເຖປີ ຕພ຺ໂພຫາຣສິທ຺ຆິໂຕ ‘‘ນານາວິຆກິຕ຺ຕິກ
ມ຺ມປຍິມຕ຺ທິຕວສໂນ ປຸຣິໂສ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ. ວິນຍສ຺ສາທິກາເວນ ສງຄີຕິການເກຫີ ອນຸລ຺ລາຕຕ຺ຕາ ວິນຍປຣິຍາປນ຺ນຕາປີ
ຍຸຊ຺ຊຕີ ຕສ຺ສ ວຈນສ຺ສ. ເອຕ຺ຖາຫ – ຍຖາ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ‘‘ເອກໍ ສມຍ’’ນ຺ຕິ ຈ, ອກິຆມ຺ເມ ຈ ‘‘ຍສ຺ມິໍ ສມເຍ’’ຕິ ອນິຍມໂຕ ວຸຕ຺
ຕໍ, ຕຖາ ອວຕ຺ວາ ອິຆ ‘‘ເຕນ ສມເຍນາ’’ຕິ ປຖມໍ ຕໍນິທ຺ເທໂສວ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທປລ຺ລຕ຺
ຕິສມຍສ຺ສ, ຍສ຺ສ ວາ ສິກ຺ຂາປທປລ຺ລຕ຺ຕິເຫຕຸກູຕສ຺ສ ສມຍສ຺ສ ເຫຕຸ ກຄວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິຫາສິ, ຕສ຺ສ ຈ ສມຍສ຺ສ ອ
ຕິຕສ຺ສ ເຕສໍ ສງຄີຕິການການໍ ວສີນໍ ສຸວິທິຕຕ຺ຕາ. ກຖໍ? ‘‘ເຍ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອປ຺ປິຈ຺ຉາ ເຕ ອຸຊ຺ຊາຍນ຺ຕີ’’ຕິອາທິວຈນໂຕ, ‘‘ອຖ
ໂຂ ເຕ ກິກ຺ຂູ ກຄວໂຕ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເອຕສ຺ມິໍ ນິທາເນ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ’’ຕິ ຈ ‘‘ກິກ຺ຂູນໍ
ຕທນຸຈ຺ຉວິກໍ ຕທນຸ…ເປ… ທສ ອຕ຺ຖວເສ ປຍິຈ຺ຈ ສງ຺ຆສຸຍ຺ຖຸຕາຍາ’’ຕິ ຈ ‘‘ເອວລ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິມໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຸທ຺ທິ
ເສຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ຈ ຂນ຺ຆເກສຸ ຈ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕີຫີ ສຣຕຄມເນຫີ ປພ຺ພຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິອາທິວິນຍກ຺ກມສ຺ສ ວຈນໂຕ ໂຍ ໂສ
ສິກ຺ຂາປທປລ຺ລຕ຺ຕິສມໂຍ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ວິນຍກ຺ກມສ຺ສ ໂສ ປລ຺ລຕ຺ຕິສມໂຍ ຈ ສຸວິທິໂຕ ເຕສໍ ປລ຺ຈສຕານໍ ຆມ຺ມຆຣານໍ
ກິກ຺ຂູນໍ, ນາຍໍ ນໂຍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາກິຆມ຺ເມສຸ ສມ຺ກວຕີ. ຕສ຺ມາ ສຸວິທິຕຕ຺ຕາ ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸກູເຕນ ວິຫຣຕີຕິ ວິຫຣຕິປ
ເທນ ເອກສມ຺ພນ຺ຆຕ຺ຕາ ຈ ປຖມໍ ຍໍນິທ຺ເທສາທິໂນ ອສມ຺ກວໂຕ ຈ ວິນຍປີຍເກ ຕໍນິທ຺ເທໂສວ ປຖມໍ ວຸຕ຺ໂຕ. ກຖໍ? ເອຕ຺ຖ
‘‘ເຍນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລິຍາ ອວິທູເຣ ກລນ຺ທຄາໂມ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕິ ວາ ‘‘ເຍນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລີ…ເປ… ໂຫຕີ’’ຕິ
ວາ ອສມ຺ກວໂຕ ຍໍນິທ຺ເທເສນ ອວຕ຺ວາ ຕໍນິທ຺ເທສສ຺ເສວ ສມ຺ກວໂຕ ‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ…ເປ… ກລນ຺ທຄາໂມ ນາມ ໂຫ
ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ, ເກວລໍ ສຸວິທິຕຕ຺ຕາ ວາ. ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖ ກິລ຺ຈາປີ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ນິຍມນິທ຺ເທສວຈນ
ເມເວຕໍ ຕໍນິທ຺ເທສຕ຺ຕາ, ຕຖາປີ ສມ຺ປຕິກາລວເສນ ຕທິຕເຣສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອວິທິຕຕ຺ຕາ ‘‘ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍໍ
ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຍລ຺ຫິ ສພ຺ພສ຺ມິມ຺ປີ ວິນເຍ ຍຸຕ຺ຕີ’’ຕິ, ຕໍ ຕພ຺ພຫຸເລນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ຍທິ ສພ຺ພໍ ເຕນາຕິ ປທໍ ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນໍ ກເວຍ຺ຍ, ເຕນ ທີ ກິກ຺ຂເວ ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາປທນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖ ອິທມ຺ປີ ປຸພ຺ເພ
ສິທ຺ຆຕ຺ຖໍ ເຕນາຕິ ປທໍ ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນໍ ກເວຍ຺ຍ. ‘‘ເຕນ ສມເຍນ ພຸທ຺ໂຆ ກຄວາ ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕີ’’ຕິອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕໍ
ເຕນາຕິ ປທລ຺ຈ ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນໍ ກເວຍ຺ຍ, ນ ຈ ໂຫຕີ, ຕສ຺ມາ ເຍສໍ ເຕນ ຕໍນິທ຺ເທເສນ ນິທ຺ທິຍ຺ຖຕ຺ໂຖ ອວິທິໂຕ, ເຕສໍ
ວເສນາຫ ‘‘ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນເມຕ’’ນ຺ຕີ. ອຖ ວາ ຕໂຕ ປຖມໍ ຕທຕ຺ຖາທສ຺ສນໂຕ ປຈ຺ຉາປີ ຕໍສມ຺ພນ຺ເຆນ ຍໍນິທ຺
ເທສທສ຺ສນໂຕ ຈ ‘‘ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນເມຕ’’ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຖ ວາ ປຸພ຺ພຕ຺ຫາທີສຸ ອຍໍ ນາມາຕິ ອນິຍເມຕ຺ວາ ກາລປຣີ
ທີປນສ຺ສ ສມຍສທ຺ທສ຺ສ ອຸປ຺ປທກາເວນປີ ເອວໍ ວຕ຺ຕຸມຣຫຕີ ‘‘ຍທິທໍ ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນ’’ນ຺ຕີ. ອຖ ວາ ‘‘ເຕນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ
ເຕນ ໝເຜນ ປເຜນາຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຕຕ຺ຖໍ ນິຍມໍ ກໂຣຕິ ‘‘ສມເຍນາ’’ຕິ. ເກນ ປນ ສມເຍນ? ປຣາກເຄ ອຕ຺ຖໂຕ
ສິທ຺ເຆນ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິວິຕກ຺ກສມເຍນ. ເອຕ຺ຖາຫ – ວິຕກ຺ກສມໂຍ ເຈ ອິຆາຆິປ຺ເປໂຕ, ‘‘ປຣໂຕ ອິຆ ປນ ເຫຕຸອຕ຺ໂຖ
ກຣຕຕ຺ໂຖ ຈ ສມ຺ກວຕີ. ໂຍ ທີ ໂສ ສິກ຺ຂາປທປລ຺ລຕ຺ຕິສມໂຍ ສາຣີປຸຕ຺ຕາທີຫິປີ ທຸພ຺ພິລ຺ເລຍ຺ໂຍ, ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸກູເຕນ
ກຣຕກູເຕນ ຈາ’’ຕິອາທິວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ? ນ, ພາຫຸລ຺ເລນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາກິຆມ຺ເມສຸ ວິຍ ອວຕ຺ວາ ອິຆ ວິນຍປີຍເກ
ກຣຕວຈເນນ ກສ຺ມາ ນິທ຺ເທໂສຕິ ທີ ໂຈທນາ. ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສາ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ພາຫຸລ຺ເລນ ກຣຕວຈນປ຺ປໂຍຊນໍ ວຕ຺ຕຸກາໂມ
ອາຈຣິໂຍ ອາຫ ‘ໂຍ ໂສ ສິກ຺ຂາປທປລ຺ລຕ຺ຕິສມໂຍ’’ຕິອາທີ. ນ ສມ຺ປຕີ ວຸຈ຺ຈມານສ຺ເສວ ກຣຕວຈນສ຺ສ ປໂຍຊນໍ ວຕ຺ຕຸກາ
ໂມ, ອິມສ຺ສ ປນ ເຫຕຸອຕ຺ໂຖວ ສມ຺ກວຕີ, ນ ກຣຕຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ອາຫ ‘‘ອປຣາກເຄ ອຕ຺ຖໂຕ ສິທ຺ເຆນາ’’ຕິອາທີ. ສມຍລ຺ຈາ
ຕິ ອາຄມນປ຺ຈ຺ຈຍສມວາຍໍ ຕທນຸຣູປກາລລ຺ຈ ອຸປາທາຍາຕີ ອຕ຺ໂຖ. ປ຺ຈ຺ຈຍສາມຄ຺ຄິລ຺ຈ ອາຄມນກາລລ຺ຈ ລກິຕ຺ວາ ຊານິສ຺
ສາມາຕີ ອຆິປ຺ປາໂຍ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍຖາ ‘‘ເອໂກວ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ຂໂຕ ສມໂຍ ຈາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຂຕສມຍານໍ ເອໂກ ອຕ຺ໂຖ, ຕຖາ ກາລລ຺ຈ ສມຍລ຺ຈ ອຸ
ປາທາຍາຕີ ກາລສມຍານໍ ເອໂກ ອຕ຺ໂຖ ສິຍາ, ອປີຈ ອາຄມນປ຺ຈ຺ຈຍສມວາໂຍ ເຈຕ຺ຖ ສມໂຍ ກາລສ຺ສາປີ ອາຄມນປ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ
ສມຍຄ຺ຄຫເຕເນວ ໂສ ຄຫິໂຕຕີ ວິສໍ ກາໂລ ກິມຕ຺ຖໍ ຄຫິໂຕຕີ ຈ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ອປ຺ເປວ ນາມ ສ຺ເວປີຕິ ກາລສ຺ສ ປຖມໍ ນິຍມິຕຕ຺
ຕາ ນ ສມໂຍ ກາລຕ຺ໂຖ ຯ ຕສ຺ມິໍ ສ຺ເວຕິ ນິຍມິຕກາເລ ອິຕເຣສໍ ອາຄມນປ຺ຈ຺ຈຍານໍ ສມວາຍໍ ປຍິຈ຺ຈ ອຸປສງ຺ກເມຍ຺ຍາມ ຍຖານິ

ຍມິຕກາເລປີ ປຸພຸພຕຸຫາທິປຸປເກທໍ ຍຖາວຸຕຸຕສມວາຍານຸຣູປໍ ກາລຌຸຈ ອຸປາທາຍາຕິ ສຸເວຕິ ປຣິຈຸຊິນຸນທິວເສ ປຸພຸພຕຸຫາທິ ກາລນິຍຕກາວໍ ທສຸເສຕິ, ຕສຸມາ ກາລສມຍານໍ ນ ເອກຕຸຖຕຸຕາ ກາລສຸສ ວິສໍ ຄຫຕມຸປີ ສາຕຸຖກນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ຍສຸມາ ຂເຓ ຂເຓ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ຊາຍສີ ຈ ຊີຍສີ ຈ ມີຍສີ ເຈຕິ ກິກຸຂຸນີຍາ ສນຸຕິເກ ອກິກຸຂຕໍ ຄຈຸຉຕີຕິ (ປາຈິ។ ໑໔໗) ຈ ຂເຓ ຂເຓ ກາສຕິ ສຕຸຖຸສາສນນຸຕິ ຈ ຂຓສທຸໂທ ອເນກຕຸໂຖ, ຕຖາ ສມຍສທຸໂທ ຈ, ຕສຸມາ ເອກເມເກນ ນິຍເມນຸໂຕ "ເອໂກວ ໂຂ, ກິກຸຂເວ, ຂໂຓ ຈ ສມໂຍ ຈາ"ຕິ ອາຫ។ ຂຓສມຍານໍ ອຕຸໂຖ ເອກຕຸໂຖ ຍຸຊຸຊຕິ ຂໂຓ ໂອກາສລາໂກ, ອຍຸຖກຸຂຓາວຊຊີໂຕ ນວ ໂມ ຂໂຓຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ອຸຈຸເຉທາທໂຍ ທີຍຸກິຄຕສງຂາເຕ ສມເຍ ເອຕຸຖ ປວທນຸຕີຕິ ສມຍປຸປວາທໂກ។ ສຸເວວ ຕິນຸທຸກາຈິຣສງຂາຕາຍ ຕິມຸພຣຸຣຸກຸຂປນຸຕິຍາ ປຣິກຸຂິຕຸຕຕຸຕາ ຕິນຸທຸກາຈີຣໍ។ ເອກສາລເກຕິ ເອໂກ ສາລຣຸກຸໂຂ។ "ກຸຍິກາ"ຕິປີ ວທນຸຕິ។ ອຕຸຖາກິສມຍາຕິ ອຕຸຕໂນ ທິຕປຍິລາກາ។ ຌໂຣຕິ ຈ ປຕຸຫິໂຕ ວຸຈຸຈຕິ, ນາຌໂຌ។ ສມຸມາ ມານາກິສມຍາຕິ ສຸຍຸຖຸ ມານສຸສ ປຫາເນນ, ສມຸຈຸເຉທວເສນ ສຸຍຸຖຸ ມານປຸປຫາເນນາຕິ ອຕຸໂຖ។ ທຸກຸຂສຸສ ປີລຸອນຍຸໂຖຕິອາທີສຸ "ຈຕຸນຸນໍ ສຈຸຈານໍ ຈ ຕູທີ ອາກາເຣທີ ປຍິເວໂຮ"ຕິອາທີສຸ ຂນຸຣປຌຸຈກສງຂາຕສຸສ ທຸກຸຂສຸສ ທຸກຸຂາກາຣຕາຍຍຸໂຖ។ ສງຂຕຍຸໂຖ ກາຣຕຸປຸປຕຸ ຕິອຕຸໂຖ, ທຸກຸຂາຍ ເວທນາຍ ສນຸຕາປຍຸໂຖ។ ສຸຂາຍ ເວທນາຍ ວິປຣິຕາມຍຸໂຖ។ ປີລຸອນຍຸຖາທີໂກວ ອກິສມຍຍຸໂຖຕິ ອຕຸໂຖ ທຍຸຖພຸໂພ។ ຄພຸໂກກຸກນຸຕິສມໂຍຕິອາທີສຸປີ ປຖວິກມຸປນອາໂລກປາຕຸກາວາທີທີ ເທວມນຸສຸເສສຸ ປາກໂຍ។ ທຸກຸກຣກາ ຣິກສມໂຍປີ ກາລຸໂອ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ນ ກາລຸໂອຕິອາທີນາ ປາກໂຍ។ ສຕຸຕສຕຸຕາຫານີ ຈ ອຌຸຌານີ ຈ ທີຍຸຖຌມຸມສຸຂວິ ຫາຣສມໂຍ។

ອຈຸຈນຸຕເມວ ຕໍ ສມຍນຸຕິ ອາຣມຸກໂຕ ປຍຸຖາຍ ຍາວ ປຕຸຕສນຸນິຍຸຖານາ, ຕາວ ອຈຸຈນຸຕສມຸປໂຍເຄນ ຕສຸມີ ສມເຍ។ ກຣຸຕາວິຫາເຣນ ວິຫາສີຕິ ກຣຸຕາກິຈຸຈວິຫາເຣນ ຕສຸມີ ສມເຍ ວິຫາສີຕິ ອຕຸໂຖ។ ຕໍ ສມຍຌຸຫີ ກຣຸຕາກິຈຸຈສມຍໍ។ ຌາຕກິຈຸ ຈໍ ກຣຸຕາກິຈຸຈນຸຕິ ທຸເວ ກຄວໂຕ ກິຈຸຈານີ, ອກິສມຸໂພຣີ ຌາຕກິຈຸຈໍ, ມຫາກຣຸຕາສມາປຕຸຕີ ສມາປຊຊິຕຸວາ ເວເນຍຸຍສຕຸ ຕາວໂລກນໍ ກຕຸວາ ຕທນຸຣູປກຣຕໍ ກຣຸຕາກິຈຸຈໍ។ "ສນຸນິປຕິຕານໍ ໂວ, ກິກຸຂເວ, ທຸວຍໍ ກຣຕີຍ"ນຸຕິ (ມ។ ນິ។ ໑໔໘ກຸ໖; ອຸ ທາ។ ໑໘, ໘໗) ທີ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ກຄວາປີ ກໂຣຕິເຍວ។ ອຖ ວາ ອາຄນຸຕຸເກທີ ກິກຸຂູທີ ອາທີສມາໂຍຄຌຸຈ។ ຕຕຸຖ ກຣຸຕາກິຈຸຈໍ ວິ ຫາຣໍ ທສຸເສນຸໂຕ "ກຣຸຕາວິຫາເຣນ ວິຫາສີ"ຕິ ອາຫ។ ອຌິກຣຕຌຸທີ ກາລຕຸໂຖຕິ ເອຕຸຖ ທີ-ກາໂຣ ກາຣຕຕຸໂຖ។ ຕຕຸຖ ທີ ອກິຌມຸເມ ກາລສມູຫຂຓສມວາຍເທຕຸສງຂາຕວເສນ ປຌຸຈວິໂຣ ສມຍຍຸໂຖ ທຍຸຖພຸໂພ។ ກາລສມູຫຍຸໂຖ ສມໂຍ ກຖໍ ອຌິກຣຕໍ ໂທຕິ? ອຌິກຣຕມຸປຸປຕຸຕິຍຸຖານໍ ປຸພຸພຕຸເທ ຊາໂຕຕິ ຍຖາ, ເອວໍ ກາລຍຸໂຖ ສມຍສທຸໂທ ທຍຸຖພຸໂພ។ ກຖໍ ຣາສຍຸໂຖ? ຍວຣາສິມຸທີ ຊາໂຕຕິ ຍຖາ។ ຕສຸມາ ຍສຸມີ ກາເລ ປຸຌຸເຊ ວາ ຈິຕຸຕໍ ສມຸປຸປນຸນໍ, ຕສຸມີ ກາເລ ປຸຌຸເຊ ວາ ຜສຸ ສາທໂຍ ອຸປຸປຊຊນຸຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ອຌິກຣຕຌຸທີຕິ ເອຕຸຖ ອກິຌມຸເມ ນິທຸທີຍຸຖໍ ອຌິກຣຕໍ ກາລຍຸໂຖ ສມູຫຍຸໂຖ ຈ ໂທຕິ, "ຍສຸມີ ສມເຍ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ ອຌິກຣຕໍ ສນຸຌາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຍຸຖພຸພໍ។ ອິທານີ ກາເວນກາວລກຸຂຓຌຸຈ ທສຸເສນຸໂຕ "ຕຕຸຖ ວຸຕຸ ຕານ"ມິຈຸຈາທີມາຫ។ ຕຕຸຖ ອກິຌມຸເມ ວຸຕຸຕານໍ ກາໂວ ນາມ ກິນຸຕິ? ອຸປຸປຕຸຕິ ວິຊຊມານຕາ, ສາ ເຕສໍ ຕຕຸຖ ວຸຕຸຕານໍ ຜສຸ ສາທີຌມຸມານໍ, ສາ ປນ ສມຍສຸສ ກາເວນ ກາໂວ ລກຸຂີຍຕິ ຌາຍຕິ, ຕສຸມາ ຕຕຸຖ ກຸມຸມວຈນນິທຸເທໂສ ກໂຕຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។

ຕຕຸຖ ຂໂຓ ນາມ ອຍຸຖກຸຂຓວິນິມຸຕຸໂຕ ນວໂມ ຂໂຓ, ຕສຸມີ ສຕິ ອຸປຸປຊຊຕິ។ ສມວາໂຍ ນາມ ຈກຸຂຸນຸທຸຣິຍາທີກາຣຕສາມຄຸ ຄີ, ຕສຸມີ ສຕິ ອຸປຸປຊຊຕິ។ ເທຕຸ ນາມ ຣູປາທີອາຣມຸມຕໍ។ ຕສຸມາ ຕສຸມີ ຂຓກາຣຕສມວາຍເທຕຸມຸທີ ສຕິ ເຕສໍ ຜສຸສາທີນໍ ກາໂວ ວິຊຊມານຕາ ໂທຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ອິຌ ປນ ເທຕຸອຕຸໂຖ ກຣຕຕຸໂຖ ຈ ສມຸກວຕີຕິ ເອຕຸຖ ອຕຸຖທຸວຍເມກສຸສ ສມຸກວ ຕີຕິ ອິຌ ວິນເຍ ວຸຕຸຕສຸສ ສມຍສທຸທສຸສ ກຕຸຕຸກຣຕຕຸເຖ ຕຕິຍາ ເທຕຸມຸທີ ຈ ອິຕຸຍຸຕຸຕຕຸຕາ។ ໂສ ທຸພຸພິຌຸເຌຍຸໂຍຕິ "ຕຖາຄໂຕວ ຕຕຸຖ ກາລໍ ຊານິສຸສຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ເຕນ ສມເຍນາຕິ ຕສຸສ ສມຍສຸສ ກາຣຕາ "ອນຸເນນ ວສ ຕິ ວິຊຊາຍ ວສຕີ"ຕິ ຍຖາ, ອນຸນໍ ວາ ວິຊຊໍ ວາ ລກາມີຕິ ຕທຕຸຖໍ ວສຕີຕຸຍຕຸໂຖ។ ເອວໍ "ເຕນ ສມເຍນ ວິທຣຕີ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ເທຕຸວຕຸເຖ ຕຕິຍາ ທຍຸຖພຸພາ, ຕສຸມາ ສິກຸຂາປທປຌຸຌຕຸຕິຍາ ສມຍຌຸຈ ວີຕິກຸກມຌຸຈ ໂອໂລກຍມາໂນ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ວິຫາສີ ຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ។ ຕຕິຍປາຣາຊິກາທີສຸ "ອິຈຸຉາມທໍ, ກິກຸຂເວ, ອທຸຌມາສໍ , ປຍິສລຸລີຍິຕຸ"ນຸຕິ (ປາຣາ។ ໑໖໘) ເອວມາທີສຸ ທຍຸຖພຸພາ, ຕສຸມາ ທຸຕິຍາ ກາລທຸຌາເນ ອຈຸຈນຸຕສໍໂຍເຄຕິ ທຸຕິຍາຕຸຣ ສມຸກວຕິ "ມາສມຌີເຕ ທິວສມຌີເຕ"ຕິ ຍຖາ។ ອິຌ ປນ ເທຕຸອຕຸໂຖ ກຣຕຕຸໂຖ ຈ ສມຸກວຕີຕິ ເອຕຸຖ ຍສຸສ ກຣຕາວຈນສຸສ ເທຕຸອຕຸໂຖ ສມຸກວຕິ, ເຕນ ສມເຍນ ເທຕຸກູເຕນ ຕໍ ຕໍ ວຕຸຖຸວີຕິກຸກມສງຂາຕໍ ວີຕິກຸກມສມຍສງຂາຕໍ ວາ ສິກຸຂາປທປຌຸຌຕຸຕິເທຕຸຌຸຈ ອເປກຸຂມາໂນ ກຄວາ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ວິຫາ ສີ។ ຍສຸສ ກຣຕຕຸໂຖ ສມຸກວຕິ, ເຕນ ກຣຕກູເຕນ ສມເຍນ ສມຸປຕຸເຕນ ສິກຸຂາປທານີ ປຌຸຌາປຍນຸໂຕ ກຄວາ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ວິຫາສີຕິ ອຌິປຸປາໂຍ។

ຄຓ຺ຐິປເທ ປນ ‘‘ສຸທິນ຺ນາທີນໍ ວີຕິກ຺ກເມວ ກາຣຓໍ ນາມ, ຕສ຺ສ ນິຍມພູໂຕ ກາໂລ ປນ ກາຣຓເມວ ຕໍ ກາລໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາວ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ປຎ຺ຎເປຕພ຺ພຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ນິທ຺ໂທສໍຯ ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອິທໍ ກາຣຓໍ ປຸພ຺ພກາລຕ຺ຕາ ປຖມໍ ວຕ຺ຕພ຺ພມ຺ປິ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ, ຕໍ ທຸວຸຕ຺ຕໍຯ ເຫຕ຺ວຕ຺ໂຖ ຫິ ຍຖາ ປຈ຺ຉາ ກາຣຓຕ຺ໂຖ ໂຍຊິຍມາໂນ ອນຸກ຺ກເມເນວ ໂຍເຕ຺ວ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕຖາ ຈ ໂຍຊິໂຕຯ ຍໍ ປນ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິໂຍ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕໍ ອິທໍ ກາຣຓຕ຺ຖໍ ປຖມໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ປຖມໍ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫຕ຺ວຕ຺ຖໍ ປຈ຺ຉາ ໂຍເຊສິ, ຕໍ ໂຍຊນາສຸຂຕ຺ຖາຕິ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຈຣິເຍນ ລິຂິຕໍຯ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ‘‘ອາຈຣິເຍນ ລິຂິຕ’’ນ຺ຕິ ວາ ‘‘ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກ’’ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອາຈຣິໂຍ ນາມ ອານນ຺ທາຈຣິໂຍ ກລສປຸຣວາສີຕິ ຄເຫຕພ຺ໂພຯ ເອຕ຺ຖາຫ – ຍຖາ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ‘‘ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ‘‘ເຕນ ສມເຍນ ຠຄວາ ເວຣຎ຺ຊາຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຖ ສເວຈນໍ ວຕ຺ຕຸກາໂມ ເຖໂຣ, ຕຖາຄໂຕ ສຸຄໂຕຕິອາທີນິປິ ວຕ຺ຕພ຺ພານິ, ອຖ ອິມສ຺ເສວ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ຄຫເຓ ກິຎ຺ຈິ ປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ເກສຎ຺ຈິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ປຣມຄມ຺ພີຣໍ ອຊ຺ຌາສຍກ຺ກມໍ ອຊານນ຺ຕາ ‘‘ອປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ສິກ຺ຂາປເທ ອນາທີນວທສ຺ໂສ…ເປ… ອພິວິຎ຺ຎາເປສີ’’ຕິອາທີກໍ (ປາຣາຯ ໓໖) ‘‘ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ສຸທິນ຺ນໍ ປຏິປຸຈ຺ຉິ’’ຕິອາທີກຎ຺ຈ (ປາຣາຯ ໓໙) ‘‘ສາທິຍິ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂູຕິຯ ນາຫໍ ຠຄວາ ສາທິຍິ’’ນ຺ຕິອາທີກຎ຺ຈ (ປາຣາຯ ໖໘) ຕຖາ ປຸຣາຓໂວຫາຣິກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ວຸຕ຺ຕປຣິຈ຺ເຉເທນ ທຸຕິຍປາຣາຊິກປຎ຺ຎາປນຎ຺ຈ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊານຸຊານນຎ຺ຈາຕິ ເອວມາທີກໍ ວິນຍປຣິຍຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ສງ຺ກາ ສມ຺ຠເວຍ຺ຍ, ‘‘ຕຖາ ກີ ປນ ຕຸຍ຺ຫໍ ຉວສ຺ສ ເຂຬາສກສ຺ສາ’’ຕິ (ຈູຬວຯ ໓໓໖) ເອວມາທີກໍ ຜຣຸສວຈນປ຺ປຍຸຕ຺ຕໍ ວິນຍປຣິຍຕ຺ຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ຂີຓາສວຕ຺ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ສງ຺ກາ ສມ຺ຠເວຍ຺ຍ, ຕທຸຠຍສງ຺ກາວິໂນທນຕ຺ຖໍ ອາຍສ຺ມຕາ ອຸປາລິຕ຺ເຖເຣນ ອິທເມວ ປທທ຺ວຍຄ຺ຄຫຓໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ – ກາມໍ ສພ຺ພເຎ຺ຍ຺ຍພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ພຸທ຺ໂຘເຍວ, ຠຄ຺ຄສພ຺ພໂທສຕ຺ຕາ ຠຄວາວ, ໂສ ສຕ຺ຖາຕິຯ ປຣໂຕປິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຊານນ຺ຕາປິ ຕຖາຄຕາ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ…ເປ… ອນຕ຺ຖສໍຫິເຕ ເສຕຸຆາໂຕ ຕຖາຄຕານ’’ນ຺ຕິ (ປາຣາຯ ໑໖)ຯ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສຓ຺ເຫນປິ ເກສິ ວິເນມິ ຜຣຸເສນປີ’’ຕິອາທິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໑໑໑)ຯ

ອສາຘາຣຓເຫຕຸມ຺ຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ກຸສລມູລານິ ນ ອກຸສລານໍ ກທາຈິ ມູລານິ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ອກຸສລມູລານິ ກຸສລານໍ, ອພ຺ຍາກຕມູລານິ ນ ກທາຈິ ກຸສລານນ຺ຕິ ອຍເມວ ນໂຍ ລພ຺ພຕິ, ຍສ຺ມາ ກຸສລາ ເຫຕູ ຕໍສມຸຏ຺ຐານານໍ ຣູປານໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ (ປຏ຺ຐາຯ ໑ຯ໑ຯ໔໐໑ ອາທໂຍ), ຕສ຺ມາ ກຸສລານິ ກຸສລານໍເຍວາຕິອາທິນໂຍ ນ ລພ຺ພຕິຯ ປຸຈິ ວຸຈ຺ຈເຕ ກຸຏ຺ຐໍ, ເຕ ມນ຺ທຍຕິ ນາສຍຕີຕິ ປຸຈິມນ຺ໂທຯ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂນິປ຺ຜາທນາຘິມຸຕ຺ຕຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສາມຎ຺ໂຎ ວຸຕ຺ຕສຕ຺ເຕ ທ຺ວິຘາ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ມນຸສ຺ສານໍ ອຸປ຺ກາຣພຫຸລຕ’’ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ພຫຸຊນຫິຕາຍາຕິ ພຫຸໂນ ຊນສ຺ສ ຫິຕຕ຺ຖາຍຯ ປຎ຺ຎາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທິຏ຺ຐຘມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກຫິຕູປເທສໂກ ຫິ ຠຄວາຯ ສຸຂາຍາຕິ ສຸຂຕ຺ຖາຍຯ ຈາຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຸປກາຣກສຸຂສມ຺ປທາຍໂກ ຫິ ເອສຯ ເມຕ຺ຕາກຣຸຓາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໂລການຸກມ຺ປາຍ ມາຕາປິຕໂຣ ວິຍຯ ໂລກສ຺ສ ຣກ຺ຂິຕໂຄປິຕາ ຫິ ເອສຯ ເທວມນຸສ຺ສານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຠພ຺ພປຸຄ຺ຄເລ ເວເນຍ຺ຍສຕ຺ເຕເຍວ ຄເຫຕ຺ວາ ເຕສໍ ນິພ຺ພານມຄ຺ຄຜລາທິຄມາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ທສ຺ເສຕິຯ ‘‘ອຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ປຣມຕ຺ຖຕ຺ຖາຍ ນິພ຺ພານາຍ, ‘‘ຫິຕາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍສມ຺ປາປກມຄ຺ຄຕ຺ຖາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ມຄ຺ຄໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ຫິຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິຯ ສຸຂາຍາຕິ ຜລສມາປຕ຺ຕິສຸຂຕ຺ຖາຍ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ສຸຂາຠາວໂຕຯ ທິຏ຺ຐິສີລສງ຺ຆາເຕນາຕິ ເອຕ຺ຖ ສມາຘິ ປຎ຺ຎຎ຺ຈ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທິຏ຺ຐິສີລມຕ຺ຕຄ຺ຄຫຓໍ ສພ຺ພເສກ຺ຂາເສກ຺ຂສາມຎ຺ຎຕ຺ຕາຯ ໂກສມ຺ພກສຸຕ຺ເຕປິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໙໘) ‘‘ສີລສາມຎ຺ຎຄໂຕ ວິຫຣຕິ, ທິຏ຺ຐິສາມຎ຺ຎຄໂຕ ວິຫຣຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທິຏ຺ຐິຄ຺ຄຫເຓນ ປຎ຺ຎາປິ ຄຫິຕາຕິ ເຈ? ນ, ໂສຕາປນ຺ນາທີນມ຺ປິ ປຎ຺ຎາຍ ປຣິປູຣກາຣິຠາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ເອກລກ຺ຂຓານມ຺ປິ ເຕສໍ ປຎ຺ຎາທິຏ຺ຐີນໍ ອວຕ຺ຖນ຺ຕຣເພໂທ ອຕ຺ຖິ ສຕິສມາຘິນ຺ທ຺ຣິຍສມ຺ມາສມາທີນໍ ວິຍ ຯ ອຎ຺ຎາສີຕິ ເອຕ຺ຖ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນ ຎາຕາ, ອຕ຺ຖາ ສຸຕາຕິ ຫິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ‘‘ສຸຕເມຕໍ, ໂພ ໂຄຕມ, ປາປກາ ສມາຈາຣາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ເຈວ ສູຍ຺ຍນ຺ຕິ ຈາ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ‘‘ຠິກ຺ຂຸ ໂຂ, ອຸປາລິ , ສງ຺ຆໍ ຠິນ຺ທຕີ’’ຕິອາທີສຸ (ຈູຬວຯ ໓໕໘) ວິຍ ອວຘາຣຓຕ຺ເຖ ວາຯ ເວຣຎ຺ຊາຍໍ ຠໂວ ວິຊ຺ຊມາໂນຯ ອິຕ຺ຖມ຺ຠູຕສ຺ສ ເອວໍ ຠູຕສ຺ສຯ ກຖໍ ຠູຕສ຺ສ? ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສກ຺ຍກຸລາ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ, ເອວໍ ຫຸຕ຺ວາ ກິຕ຺ຕິສ຺ສ ກິຕ຺ຕິສທ຺ໂທ ອພ຺ພຸຄ຺ຄໂຕຕິ ອພິສຫ຺ເຫນ ໂຍເຄ ອຸປໂຍຄວຈນານິ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ກາມຸປາທານປຈ຺ຈຍາ ເອວ ເມຕ຺ຕໍ ຠາເວຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີຕິ ອິມິນາ ກາມຸປາທານເຫຕຸ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ກາມຠເວ ເອວ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີຕິອາທີນໍ ວາໂທ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕຕິ ວທນ຺ຕິ, ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ປຓີຕາ ກາມາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ, ກປ຺ເປຕ຺ວາ ວາ ປຈ຺ຉາ ‘‘ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ກາມຸປາທານປຈ຺ຈຍາ ຕທຸປຄໍ ກໂຣຕີຕິ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກປິ ກາມນິຍ຺ເຍນ ກາມາ, ‘‘ຕ ທາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ ຕຓ຺ຫາ ກາມຸປາທານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ, ວິມໍສິຕພ຺ພໍຯ ກມ຺ມຎ຺ຈ ຈກ຺ຂຸສ຺ສ ຊນກກາຣຓໍ, ກມ຺ມສ຺ສ ມູລກາຣຓໍ ຕຓ຺ຫາ, ຕສ຺ມາ ນ ມູລກາຣຓໍ ໂຫຕິ ຊນກໍຯ ຣູປຕຓ຺ຫາທໂຍ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈໍ ຂນ຺ຘປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ, ‘‘ຍມ຺ປິຈ຺ຉໍ ນ

ລກາຕິ, ຕມ຺ປິ ທຸກ຺ຂ''ນ຺ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໓໙໙; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໑; ວິຠຯ ໑໙໐) ວຈນໂຕ ຈຯ ຕສ຺ສ ມູລກາຣຓຠາເວນ ສມຸຏ຺ຐາປິກາຕິ ຕສ຺ສ ກາຣຓຠູຕສ຺ສ ອິມສ຺ສ ຂນ຺ຘປຍ຺ຈກສ຺ສ ສມຸຏ຺ຐາປິກາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ''ອາສວສມຸທຍາ ອວິຊ຺ຊາສມຸທໂຍ''ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໐໓) ວຈນໂຕ ຕສ຺ສ ເອວ ກາຣຓນ຺ຕິປິ ວຕ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິຯ ອປິຈ ''ຣູປາທິ ວິຍ ຕຓ຺ຫາປິ ຕຓ຺ຫາຍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິປ຺ປຫານຏ຺ຐານ''ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ຣູປາທິ ວິຍ ຕຓ຺ຫາປິ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈໍ ກຕໍຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ''ຣູປຕຓ຺ຫາ ໂລເກ ປິຍຣູປໍ ສາຕຣູປໍ, ເອຕ຺ເຖສາ ຕຓ຺ຫາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໔໐໐; ວິຠຯ ໒໐໓) ຈ ''ເອຕ຺ເຖສາ ຕຓ຺ຫາ ປຫີຍມານາ ປຫີຍຕີ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໔໐໑; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໔) ຈຯ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ ''ສພ຺ພາກາເຣນ ປນ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘປຍ຺ຈກໍ ທຸກ຺ຂຍ຺ເຈວ ອຣິຍສຈ຺ຈຍ຺ຈ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ຕຓ຺ຫາຍາ''ຕິ ວຈນໂຕ ອິຘ ຣູປຕຓ຺ຫາທໂຍ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈນ຺ຕິ ວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ອຍ຺ຍມຍ຺ຍາສງ຺ກຣຠາເວນ ທສ຺ເສຕຸໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ຍທິ ຕຓ຺ຫາ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘປຣິຍາປນ຺ນາ ນ ຠເວຍ຺ຍ, ສຈ຺ຈວິຠງ຺ເຄ ''ຕຕ຺ຖ ກຕເມ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ປຍ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘາ ທຸກ຺ຂາຯ ເສຍ຺ຍຖິທໍ, ຣູປຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ ຯເປ... ວິຍ຺ຍາຓຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ''ຕິ (ວິຠຯ ໒໐໒) ເອຕ຺ຖ ''ຖເປຕ຺ວາ ຕຓ຺ຫໍ ສງ຺ຂາຣຸປາທານກ຺ຂນ຺ໂຘ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຠເວຍ຺ຍ, ນ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈປຣິຍາປນ຺ນາ ຕຓ຺ຫາຕິ ເຈ? ນ, ເຫຕຸຜລສງ຺ກຣໂທສປ຺ປສງ຺ຄໂຕຯ ນ ສງ຺ກຣໂທໂສຕິ ເຈ? ສຈ຺ຈວິຠງ຺ຄປາລຸອິຍຍ຺ຫິ ປຍ຺ຈຫິ ໂກຏ຺ຐາເສຫິ ສມຸທຍສຈ຺ຈໍ ນິທ຺ທິຏ຺ຐໍຯ

ກຖໍ? ຕຓ຺ຫາຕິ ເອໂກ ວາໂຣ, ຕຓ຺ຫາ ຈ ອວເສສາ ຈ ກິເລສາຕິ ທຸຕິໂຍ, ຕຓ຺ຫາ ຈ ອວເສສາ ຈ ກິເລສາ ອວເສສາ ຈ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາຕິ ຕຕິໂຍ, ຕຓ຺ຫາ ຈ ອວເສສາ ຈ ກິເລສາ ອວເສສາ ຈ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ຕີຓິ ຈ ກຸສລມູລານິ ສາສວານີຕິ ຈຕຸຕ຺ໂຖ, ຕຓ຺ຫາ ຈ ອວເສສາ ຈ ກິເລສາ ອວເສສາ ຈ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ຕີຓິ ຈ ກຸສລມູລານິ ສາສວານິ ອວເສສາ ຈ ສາສວາ ກຸສລາ ຘມ຺ມາຕິ ປຍ຺ຈໂມ ວາໂຣຕິຯ ອາມ ນິທ຺ທິຏ຺ຐໍ, ຕຖາປິ ອຠິຘມ຺ມຠາຊນິເຍເຍວ, ນ ອຍ຺ຍສ຺ມິໍ, ໂສ ຈ ນໂຍ ອຣິຍສຈ຺ຈນິທ຺ເທເສ ນ ລພ຺ຠຕິຯ ຕຖາ ຫິ ຕຕ຺ຖ ''ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານີ''ຈ຺ເຈວາຫ, ສຸຕ຺ຕນ຺ຕຠາຊນີຍປຍ຺ຫປຸຈ຺ຉເກສຸ ວິຍ ''ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານີ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕຠາຊນີເຍວ ປມາຓໍ ຕຕ຺ຖ ຈ ຕຓ຺ຫາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ຍຖາຫ ''ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ທຸກ຺ຂສມຸທຍໍ ອຣິຍສຈ຺ຈໍ, ຍາຍໍ ຕຓ຺ຫາ ໂປໂນພ຺ຠວິກາ...ເປ... ເສຍ຺ຍຖິທໍ, ກາມຕຓ຺ຫາ''ຕິອາທິ (ວິຠຯ ໒໐໓)ຯ ''ຍທນິຈ຺ຈໍ ຕໍ ທຸກ຺ຂ''ນ຺ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໓ຯ໑໔) ອິມິນາ ປຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ປມາຓເມວຯ ''ປຐມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ ປຖວີກສິຓ''ນ຺ຕິ (ຘຯ ສຯ ໑໙໖ ອາທໂຍ) ວຈນໂຕ ''ກສິຓານີ''ຕິ ຌານານິ ວຸຕ຺ຕານີຯ ເກຈິ ''ອຸຄ຺ຄຫນິມິຕ຺ຕປຏິຠາຄນິມິຕ຺ເຕ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍຯ ''ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາກາຣາປິ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຏິກູລາຕິ ສຕິ ປຏ຺ຐເປຕພ຺ພາ''ຕິ ວຈນໂຕ ສຕິໂຄຈຣາ ຣູປາທໂຍ ຈ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ສທ຺ຘາຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປພາຫຸສຈ຺ຈວິຣິຍາຣມ຺ໂຠປຏ຺ຐິຕສຕິສມ຺ປຊຍ຺ຍຕາຕິ ອິເມ ສຕ຺ຕ ສທ຺ຘມ຺ມາ ນາມຯ ສຠາວໂຕຕິ ທຸກ຺ຂໂຕຯ ນ ຈວຕີຕິ ເທເວ ສນ຺ຘາຍຯ ຓາເຕຍ຺ຍນ຺ຕິ ຓາຕພ຺ພໍຯ ທຏ຺ເຐຍ຺ຍນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອຖ ວາ ປນ ''ນາຫໍ ຄມເນນ ໂລກສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ຓາເຕຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ວທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂລກນ຺ຕິ ຂນ຺ຘໂລກໍຯ ຄມເນນ ນ ປຕ຺ຕພ຺ໂພຕິ ສຣີຣຄມເນນ, ອຄຕິຄມເນນ ວາ ນ ປຕ຺ຕພ຺ໂພ, ອຣິຍຄມເນນ ໂລກນ຺ຕໍ ປຕ຺ວາວ ທຸກ຺ຂາ ອຕ຺ຖິ ປໂມຈນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ສມິຕາວີຕິ ສມິຕກິເລໂສຯ ອາຫາຣຏ຺ຐິຕິກາຕິ ປຈ຺ຈຍຏ຺ຐິຕິກາຯ ເຍ ເກຈິ ປຈ຺ຈຍຏ຺ຐິຕິກາ, ສພ຺ເພ ເຕ ລຸຊ຺ຊນປລຸຊ຺ຊນຏ຺ເຐນ ເອໂກ ໂລໂກຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ສງ຺ຂາຣາ ຫິ ສກສກປຈ຺ຈຍາຍຕ຺ຕຕາຍ ສຕ຺ຕາ ວິສຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕາ ນາມຯ ປຣິຫຣນ຺ຕິ ປຣິຈຣນ຺ຕີຯ ທິສາຕິ ອຸປໂຍຄພຫຸວຈນໍຯ ຠນ຺ຕິ ປຏິຠນ຺ຕີຯ ເກ ເຕ? ເຕເຍວ ວິໂຣຈມານາ ປຠາສ຺ສຣາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາຯ ອຏ຺ຐ ໂລກຘມ຺ມາ ສງ຺ຂາຣາວຯ ''ສິເນຣຸສ຺ສ ສມນ຺ຕໂຕ''ຕິ ວຈນໂຕ ຍຸຄນ຺ຘຣາທໂຍ ສິເນຣຸໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຣິມຓ຺ຑລາກາເຣນ ຐິຕາຕິ ວທນ຺ຕິຯ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄໂຕ ໂລກຘາຕຸ ອຍໍຯ ''ມ-ກາໂຣ ປທສນ຺ຘິກໂຣ''ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອຍ຺ຍຖາປິ ລກ຺ຂຓາທິເກຫິ ສງ຺ຂາຣໂລກໍ, ອາສຍານຸສຍເກຫິ ສຕ຺ຕໂລກໍ, ຈກ຺ກວາລຸອາທິປຣິມາຓໂຕ ໂອກາສໂລກຍ຺ຈ ສພ຺ພຖາປິ ວິທິຕຕ຺ຕາ ໂລກວິທູຯ

ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນໍ ກາມາວຈຣໍ ປຣິຕ຺ຕໍ ໂລກິຍໍ, ເຕນ ສພ຺ພໍ ໂລກໍ ກຖໍ ອຠິວຕິ? ອສທິສານຸຠາວຕ຺ຕາ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓໍ ວິຍຯ ຕຍ຺ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ວິສເຍ ຠຄວໂຕ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓຄຕິກໍ , ລຫຸຕຣປ຺ປວຕ຺ຕິ ຈ ຠວງ຺ຄຈິຕ຺ຕທ຺ວຍານນ຺ຕຣໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕຯ ນ ກສ຺ສຈິ ເອວໍລຫຸຕຣໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອປິ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ຕສ຺ສ ກິເຣສ ຈິຕ຺ຕວາໂຣ ປຍ຺ຈທສຠວງ຺ຄານນ຺ຕຣນ຺ຕີຯ ອຄ຺ຄິສິຂສູມສິຂາ ຈ ນາຄາ ກິຣ ສີຫລຸອທີເປຯ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທີປກໍ ປທໍ ອຕ຺ຖປທໍຯ ເອກຕ຺ຖທີປກໍ ປທໍ, ສພ຺ພເມຕໍ ວາກ຺ຍນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ອຏ຺ຐ ທິສາ ນາມ ອຏ຺ຐ ວິໂມກ຺ຂາ, ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ວາຯ ສຕ຺ຖວາໂຫ ສຕ຺ຖາຕິ ນິປາຕິໂຕ ຍຖາ ປີສິຕາໂສ ປີສາໂຈຯ ອຸທເກ ມຓ຺ຑູໂກ ອຫໍ ອາສີ, ນ ຖເລ ມຓ຺ຑູໂກ, ວາຣິມຕ຺ຕເມວ ໂຄຈໂຣ, ຕສ຺ສ ເມ ຕວ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕສ຺ສ ສີສໍ ຫຕ຺ເຖນ ສນ຺ນິຣຸມ຺ຠິຕ຺ວາຕິ ປາຐເສໂສຯ ອນາທຣຕ຺ເຖ ວາ ສາມິວຈນໍຯ ''ເອຕ຺ຕເກນປິ ເອວຣູປາ ອິທ຺ຘິ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ສິຕໍ ກຕ຺

ວາຯ ວິໂມກ຺ໂຂຕິ ເຈຕ຺ຖ ມຄ຺ໂຄ, ຕທນນ຺ຕຣິກໍ ຎາຓໍ ນາມ ຜລຎາຓໍ, ຕສ຺ມິ ຂເຓ ພຸທ຺ໂຘ ນາມຯ ສພ຺ພສ຺ສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາຕິ ກຕ຺ຕຣີຯ ໂພເຘຕາຕິ ເຫຕຸກຕ຺ຕຣີຯ ເສຏ຺ຐຕ຺ຖທີປກໍ ວຈນໍ ເສຏ຺ຐໍ ນາມ, ຕຖາ ອຸຕ຺ຕມໍຯ ສຈ຺ຉິກາປຎ຺ຎຕ຺ຕີຕິ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ສຈ຺ຉິກຣຓວເສນ ສຍມ຺ຠຸຕາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິ, ອຕ຺ຕນາ ເອວ ວາ ຎາຕາ ສຈ຺ຉິກຕາຕິປິ ສຈ຺ຉິກາປຎ຺ຎຕ຺ຕິຯ ຠຄີ ຠຄວາ ຈີວຣປິຓ຺ຑປາຕາທີນໍຯ ຠຊີ ອຣຎ຺ຎວນປຕ຺ຖານິ ປນ຺ຕານິ ເສນາສນານິຯ ຠາຄີ ອຕ຺ຖຘມ຺ມວິມຸຕ຺ຕິຣສສ຺ສຯ ຣາຄາທິກິເລສຄຓາກຄຸຄມກາສີຯ ຠາວິຕຕ຺ຕໂນ ຠາວິຕກາໂຍຯ ຠວສ຺ສ ອນ຺ຕໍ ນິພ຺ພານໍ ມຄ຺ຄາຘິຄເມນ ຕໍ ຄໂຕຕິ ຠວນ຺ຕໂຄຯ

‘ໂລກໍ , ຠິກ຺ຂເວ, ເອກໍ ຘມ຺ມໍ ປຊຫຖາ’’ຕິອາທີສຸ (ອິຕິວຸຯ ໑) ນເຍນ ເອກກາທິວເສນາຄເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ວທຕິຯ ສໍກິເລສຕຓ຺ຫາທິຏ຺ຐິທຸຈ຺ຈຣິຕສໍກິເລສວເສນ ອນິຈ຺ຈທຸກ຺ຂມນຕ຺ຕາສຸເຠສຸ ນິຈ຺ຈນ຺ຕິອາທິວິປຣິເຍສາຯ ຈີວຣເຫຕຸ ວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ຕຓ຺ຫາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ປິຓ຺ຑປາຕ ເສນາສໂນຕິຠວາຠວເຫຕຸ ວາ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໙)ຯ ເຈໂຕຂິລາ ສຕ຺ຖຣິ ກງ຺ຂຕິ, ຘມ຺ເມ, ສງ຺ເຆ, ສິກ຺ຂາຍ, ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີສຸ ກຸປິໂຕຕິ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໓໑໙; ວິຠຯ ໙໔໑) ອາຄຕາ ປຎ຺ຈຯ ກາເມ ອວີຕຣາໂຄ ໂຫຕິ…ເປ… ກາເຍ, ຣູເປ, ຍາວທຕ຺ຖໍ ອຸທຣາວເທຫກໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ, ອຎ຺ຎຕຣໍ ເທວນິກາຍໍ ປຓິຘາຍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕີຕິ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໓໒໐; ວິຠຯ ໙໔໑) ອາຄຕາ ປຎ຺ຈ ວິນິພນ຺ຘາຯ ວິວາທມູລານິ ໂກໂຘ ອຸປນາໂຫ ມກ຺ໂຂ ປຬາໂສ ອິສ຺ສາ ມຈ຺ຉຣິຍໍ ມາຍາ ສາເຐຍ຺ຍໍ ຖມ຺ໂຠ ສາຣມ຺ໂຠ ສນ຺ທິຏ຺ຐິປຣາມາສິຕາ ອາຘານຄ຺ຄາຫີ ທຸປ຺ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄິຕາ (ອຯ ນິຯ ໖ຯ໓໖; ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໓໒໔)ຯ ວິຠງ຺ເຄ ປນ ‘‘ໂກໂຘ ມກ຺ໂຂ ອິສ຺ສາ ສາເຐຍ຺ຍໍ ປາປິຈ຺ຉຕາ ສນ຺ທິຏ຺ຐິປຣາມາສິຕາ’’ຕິ (ວິຠຯ ໙໔໔) ອາຄຕໍຯ ຕຓ຺ຫໍ ປຏິຈ຺ຈ ປຣິເຍສນາ, ປຣິເຍສນໍ ປຏິຈ຺ຈ ລາໂຠ, ລາຠໍ ປຏິຈ຺ຈ ວິນິຈ຺ຉໂຍ, ເອວໍ ຉນ຺ທຣາໂຄ, ອຊ຺ໂຌສານໍ, ປຣິຄ຺ຄໂຫ, ມຈ຺ຉຣິຍໍ, ອາຣກ຺ໂຂ, ອາຣກ຺ຂາຘິກຣຓໍ, ທຓ຺ຑາທານສຕ຺ຖາທານ…ເປ… ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ ສມ຺ຠວນ຺ຕີຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໑໐໔; ໓ຯ໓໔໙; ອຯ ນິຯ ໙ຯ໒໓; ວິຠຯ ໙໖໓) ວຸຕ຺ຕານິຯ ຣູປສທ຺ທຄນ຺ຘຣສໂຜຏ຺ຐພ຺ພຘມ຺ມຕຓ຺ຫາຕິ ຉ, ຕາ ກາມຠວວິຠວຕຓ຺ຫາວເສນ ອຏ຺ຐາຣສ, ຕາ ເອວ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກສ຺ສຸປາທາຍ ອຏ຺ຐາຣສ, ພາຫິຣສ຺ສຸປາທາຍ ອຏ຺ຐາຣສາຕິ ຉຕ຺ຕີສ, ຕາ ອຕີເຕ ຉຕ຺ຕີສ, ອນາຄເຕ ຉຕ຺ຕີສ, ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນ ຉຕ຺ຕີສາຕິ ເອວໍ ອຏ຺ຐສຕຕຓ຺ຫາວິຈຣິຕານີຕິຯ ມາເຣຕີຕິ ມາໂຣ, ປມາໂທ ‘‘ປມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປທ’’ນ຺ຕິ (ຘຯ ປຯ ໒໑) ວຈນໂຕຯ ສມ຺ມາອາຊີວວິນາສນໂຕ ວາ ກິເລສາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ‘‘ມາໂຣ’’ຕິ, ວຘກູປມຕ຺ຕາ ຂນ຺ຘາວ ມາຣາ ຯ ອຠິສງ຺ຂາຣາ ຊາຕິທຸກ຺ຂາຠິນິພ຺ພຕ຺ຕາປນໂຕ, ຊາຕສ຺ສ ຊຣາທິສມ຺ຠວໂຕ ຈ ມາຣາຯ ເອກຠວປຣິຍາປນ຺ນຊີວິຕມາຣຓໂຕ ມຈ຺ຈຸ ມາໂຣຯ ອຓິມຕາ ນາມ ປຣມາຓຸ ວິຍ ອທສ຺ສນູປຄມນໍຯ ລຆິມຕາ ສຣີເຣນ, ຈິຕ຺ເຕນ ວາ ສີຆຄມນໍຯ ມຫິມຕາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາທີນມ຺ປິ ປາຓິນາ ປຣາມສນາທິຯ ປຕ຺ຕິ ນາມ ຍທິຈ຺ຉິຕເທສປ຺ປຕ຺ຕິຯ ປກາສນຕາ, ລາຠກສ຺ສຕ຺ຖສາຘນໍ ວາ ປາກມ຺ມໍຯ ອີສຕ຺ຕໍ ນາມ ສຍໍວສິຕາຯ ວສິຕ຺ຕໍ ນາມ ອປຣວສິຕາຯ ຍຕ຺ຖກາມາວສາຍິຕ຺ຕໍ ນາມ ຍຕ຺ຖິຈ຺ຉຕິ ຍທິຈ຺ຉຕິ ຍາວທິຈ຺ຉຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕາວ ຕທຕ຺ຖສາຘນໍຯ ປີຬນສງ຺ຂຕສນ຺ຕາປວິປຣິຓາມຏ຺ເຐນວາ ທຸກ຺ຂມຣິຍສຈ຺ຈນ຺ຕິອາທິມ຺ຫິ ອິທໍ ໂຈທນາປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ອຕ຺ຖວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ – ທຸກ຺ຂາທີນໍ ອຎ຺ເຎປິ ຣູປຕຓ຺ຫາທໂຍ ອຕ຺ຖາ ອຕ຺ຖິ, ອຖ ກສ຺ມາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເອວ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ອຎ຺ຎສຈ຺ຈທສ຺ສນວເສນ ອາວິຠາວໂຕຯ

‘‘ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ທຸກ຺ເຂຎາຓໍ, ທຸກ຺ຂໍ ອາຣພ຺ຠ ຍາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ປຎ຺ຎາ’’ຕິອາທີນາປິ (ວິຠຯ ໗໙໔) ນເຍນ ເອເກກສຈ຺ຈາຣມ຺ມຓວເສນາປິ ສຈ຺ຈຎາຓໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ໂຍ, ຠິກ຺ຂເວ, ທຸກ຺ຂໍ ປສ຺ສຕິ, ທຸກ຺ຂສມຸທຍມ຺ປິ ໂສ ປສ຺ສຕີ’’ຕິອາທີນາ (ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໑໑໐໐) ນເຍນ ເອກໍ ສຈ຺ຈໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ເສເສສຸ ກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິວເສນາປິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຍທາ ເອເກກໍ ສຈ຺ຈໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກໂຣຕິ, ຕທາ ສມຸທຍທສ຺ສເນນ ຕາວ ສຠາວໂຕ ປີຬນລກ຺ຂຓສ຺ສາປິ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ຍສ຺ມາ ຕໍ ອາຍູຫນລກ຺ຂເຓນ ສມຸທເຍນ ອາຍູຫິຕໍ ສງ຺ຂຕໍ, ຕສ຺ມາສ຺ສ ໂສ ສງ຺ຂຕຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕິຯ ຍສ຺ມາ ປນ ມຄ຺ໂຄ ກິເລສສນ຺ຕາປຫໂຣ ສຸສີຕໂລ, ຕສ຺ມາສ຺ສ ມຄ຺ຄທສ຺ສເນນ ສນ຺ຕາປຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕິ ນນ຺ທສ຺ສ ອຈ຺ຉຣາທສ຺ສເນນ ສຸນ຺ທຣິຍາ ອນຠິຣູປກາໂວ ວິຍຯ ອວິປຣິຓາມຘມ຺ມສ຺ສ ປນ ນິໂຣຘສ຺ສ ທສ຺ສເນນ ຕສ຺ສ ວິປຣິຓາມຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນຕ຺ຖິຯ ສຠາວໂຕ ອາຍູຫນລກ຺ຂຓສ຺ສປິ ສມຸທຍສ຺ສ ທຸກ຺ຂທສ຺ສເນນ ນິທານຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕິ ອສປ຺ປາຍໂຠຊນໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນພ຺ຍາຘິທສ຺ສເນນ ໂຠຊນສ຺ສ ພ຺ຍາຘິນິທານກາໂວ ວິຍຯ ວິສໍໂຍຄຠູຕສ຺ສ ນິໂຣຘສ຺ສ ທສ຺ສເນນ ສໍໂຍຄຏ຺ໂຐຯ ນິຍ຺ຍານຠູຕສ຺ສ ຈ ມຄ຺ຄສ຺ສ ທສ຺ສເນນ ປລິໂພຘຏ຺ໂຐຕິຯ ຕຖາ ນິສ຺ສຣຓສ຺ສາປິ ນິໂຣຘສ຺ສ ອວິເວກຠູຕສ຺ສ ສມຸທຍສ຺ສ ທສ຺ສເນນ ວິເວກຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕິຯ ມຄ຺ຄທສ຺ສເນນ ອສງ຺ຂຕຏ຺ໂຐຯ ອິມິນາ ຫິ ອນມຕ຺ຄເຄ ສໍສາເຣ ມຄ຺ໂຄ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ໂສປິ ຈ ສປ຺ປຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ ສງ຺ຂໂຕ ເອວາຕິ ອປ຺ປຈ຺ຈຍຘມ຺ມສ຺ສ ອສງ຺ຂຕກາໂວ ອຕີວ ປາກໂຏ ໂຫຕິຯ ທຸກ຺ຂທສ຺ສເນນ ປນສ຺ສ ອມຕຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕິຯ ທຸກ຺ຂຎ຺ຫິ ວິສໍ, ອມຕໍ ນິພ຺ພານນ຺ຕິຯ ຕຖາ ນິຍ຺ຍານລກ຺ຂຓສ຺ສາປິ ມຄ຺ຄສ຺ສ ສມຸທຍທສ຺ສເນນ ‘‘ນາຍໍ ເຫຕຸ ນິພ຺ພານສ຺ສ ປຕ຺ຕິຍາ, ອຍໍ ເຫຕູ’’ຕິ ເຫຕ຺ວຏ຺ໂຐ ອາວິ ຠວຕິຯ ນິໂຣຘທສ຺ສເນນ ທສ຺ສນຏ຺ໂຐ ປຣມສຸຂຸມຣູປານິ ປສ຺ສໂຕ ‘‘ວິປ຺ປສນ຺ນໍ ວຕ ເມ ຈກ຺ຂູ’’ຕິ ຈກ຺ຂຸສ຺ສ ວິປ຺ປສນ຺ນກາໂວ ວິຍຯ ທຸກ຺ຂທສ຺ສເນນ ອຘິປ຺ເຕຍ຺ຍຏ຺ໂຐ ອເນກໂຣຄາຕຸຣກປຓຊນທສ຺ສເນນ ອິສ຺ສຣຊນສ຺ສ ອຸຬາຣກາໂວ ວິຍາຕິ ເອວເມຕ຺ຖ

ລກ຺ຂຓາວເສນ, ເອກສ຺ສ ອຌ຺ຌສຈ຺ຈທສ຺ສນວເສນ ຈ ອິຓເຣສໍ ຕິຓ຺ຓໍ ອາວິກາວໂຕ ເອເກກສ຺ສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຕ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕາ ฯ
ອຸປ຺ຄິວິເວໂກ ນິກ຺ກິເລສຕາ ฯ

ປຏິປກ຺ຂໍ ອຕ຺ຖຍນ຺ຕີຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ ฯ ປຕິ ວິຣຸທ຺ຄາ ອມິຕ຺ຕາ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕາ ฯ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ປເວເທຕີຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ກຄວໂຕ
ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕໍ ທີເປຕິ ฯ ເຕນ ຌາຓສມ຺ປຕ຺ຕິ ທີເປຕ຺ວາ ອິທານິ ກຣຸຓາສມ຺ປຕ຺ຕີ ທີເປຕຸໍ ''ໂສ ຄມ຺ມໍ ເທເສຕີ''ຕິອາທິມາຫ ฯ ອຖ
ວາ ກີ ໂສ ປເວເທສີຕິ? ຌາຓໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ຕິໂລກຫິຕກ຺ກູຕເມວ ฯ ໂສ ຄມ຺ມໍ ເທເສຕີຕິ ກີທິສໍ? ''ອາທິກລ຺ຍາຓ''ນ຺ຕິອາທີ ฯ ອເນນ
ວຈເນນ ວຕ຺ຕຸໍ ອຣຫກາວໍ ທີເປຕິ ฯ ສາສນຄມ຺ໂມຕິ ໂອວາທປຣິຍຕ຺ຕິ ฯ ກິຈ຺ຈສຸທ຺ຄິຍາຕິ ກິເລສປ຺ປຫານນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓກິຈ຺ຈ
ສຸທ຺ຄິຍາ ฯ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ນາມ ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍໍ, ນວໂກຌິສຫສ຺ສານີຕິອາທິກໍ ວາ ฯ ມຄ຺ຄເມວ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິ
ຍໍ ฯ ຕສ຺ສ ປກາສກໍ ປິຏກຕ຺ຕຍໍ ອິຄ ສາຕ຺ຖໍ ສພ຺ຍຌ຺ຊນໍ ນາມ ฯ ຉສ຺ ອຕ຺ຖປເທສ຺ ສງ຺ເຂປໂຕ ກາສນໍ ສງ຺ກາສນໍ ฯ ອາທິໂຕ ກາສ
ນໍ ປກາສນໍ ฯ ອຸກຍມ຺ປິ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ເທສນໍ ວິວຣຓໍ ฯ ປຸນ ວິກາຄກຣຓໍ ວິກ຺ຊນໍ ฯ ໂອປມ຺ມາທີນາ ປາກຏກຣຓໍ ອຸຕ຺ຕານີ
ກຣຓໍ ฯ ໂສຕູນໍ ຈິຕ຺ຕປຣິໂຕສຊນເນນ, ຈິຕ຺ຕນິສາເນນ ຈ ປຌ຺ຌາປນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ ฯ ພ຺ຍຌ຺ຊນປເທສ຺ ອກ຺ຂຣຓໂຕ ອກ຺ຂຣໍ,
''ເອກກ຺ຂຣປທມກ຺ຂຣ''ນ຺ຕິ ເອເກ ฯ ວິກຕ຺ຕິອນ຺ຕໍ ປທໍ ฯ ພ຺ຍຌ຺ຊຍຕີຕິ ພ຺ຍຌ຺ຊນໍ, ວາກ຺ຍໍ ฯ ປທສມ຺ທາໂຍ ວາ ວາກ຺ຍໍ ฯ ວິກາຄປ
ກາໂສ ອາກາໂຣ ນາມ ฯ ຌຸສຕີຕິ ຌສ຺ໂສຕິອາທີ ນິພ຺ພຈນໍ ນິຣຸຕ຺ຕິ, ນິຣຸຕ຺ຕິຍາ ນິທ຺ທິຏ຺ຖສ຺ສ ອປເທໂສ ນິທ຺ເທໂສ ນາມ ฯ ຌຸສຕີ
ຕິ ຌສ຺ໂສ, ໂສ ຕິວິໂຄ – ສຸຂເວທນີໂຍ ທຸກ຺ຂເວທນີໂຍ ອທຸກ຺ຂມສຸຂເວທນີໂຍຕິ ฯ ເອເຕສ຺ ອຍໍ ໂຍຊນາ – ອກ຺ຂເຣຫິ ສງ຺ກາສຍ
ຕິ, ປເທຫິ ປກາສຍຕິ, ພ຺ຍຌ຺ຊເນຫິ ວິວຣຕິ, ອາກາເຣຫິ ວິກຊຕິ, ນິຣຸຕ຺ຕີຫິ ອຸຕ຺ຕານີ ກໂຣຕິ, ນິທ຺ເທເສຫິ ປຌ຺ຌາເປຕິ ฯ
ອກ຺ຂເຣຫິ ວາ ສງ຺ກາສຍິຕ຺ວາ ປເທຫິ ປກາເສຕິ, ພ຺ຍຌ຺ຊເນຫິ ວິວຣິຕ຺ວາ ອາກາເຣຫິ ວິກຊຕິ, ນິຣຸຕ຺ຕີຫິ ອຸຕ຺ຕານີ ກຕ຺ວາ ນິທ຺
ເທເສຫິ ປຌ຺ຌາເປຕິ ฯ ອກ຺ຂເຣຫິ ວາ ອຸຄ຺ຆາເຏຕ຺ວາ ປເທຫິ ວິເນຕິ ອຸຄ຺ຆຕິຕຌ຺ຌຸໍ, ພ຺ຍຌ຺ຊເນຫິ ວິວຣິຕ຺ວາ ອາກາເຣຫິ ວິເນຕິ
ວິປຌ຺ຈິຕຌ຺ຌຸໍ, ນິຣຸຕ຺ຕີຫິ ເນຕ຺ວາ ນິທ຺ເທເສຫິ ວິເນຕິ ເນຍ຺ຍນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ ฯ ອຕ຺ໂຖຕິ ກາສິຕຕ຺ໂຖ ฯ ຕສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ
ປຏິວິຊ຺ຊິຕພ຺ໂພ ສໂກ ສໂກ ກາໂວ ປຏິເວໂຄ ນາມ ฯ ຕໍ ອຸກຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ນາມ ฯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອຕ຺ຖຄມ຺ກີຣຕາປຏິເວຄຄມ຺ກີຣ
ຕາຫີ ສາຕ຺ຖ''ນ຺ຕິ ฯ ຄມ຺ໂມຕິ ວາ ເທສນາຕິ ວາ ພ຺ຍຌ຺ຊນເມວ ฯ ນິທ຺ໂທສກາເວນ ປຣິສຸທ຺ຄໍ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ,
ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ມຄ຺ໂຄ ຈ, ອຸກຍມ຺ປິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍປເທນ ສງ຺ຄຫິຕໍ ฯ ປຏິປຕ຺ຕິຍາຕິ ປຏິປຕ຺ຕິເຫຕຸ ฯ ອາຄມພ຺ຍຕ຺ຕິໂຕຕິ
ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຂີຍມານາ ຂນ຺ຄາທໂຍ ປາກຏາ ໂຫນ຺ຕິ ฯ ທຸຣຸຕ຺ຕສຕ຺ຖານິ ອຂີຍມານານິ ສມ຺ໂມຫເມວາວາຫນ຺ຕິ ฯ

໔-ຌ ฯ ກຈ຺ຈິ ຂມນີຍໍ ສິຕ຺ຕ຺ຫາທີ ฯ ກຈ຺ຈິ ຍາປນີຍໍ ຍຖາລທ຺ເຄຫິ ຊີວິຕສາຄເນຫິ ຊີວິຕໍ ฯ ອປ຺ປາພາຄນ຺ຕິ ອປ຺ໂປປສຄ຺ຄໍ, ອປ຺
ປາຕງ຺ກນ຺ຕິ ອປ຺ປໂຣຄໍ ฯ ກຈ຺ຈິ ລຫຸຏ຺ຖານໍ ສຣີຣກິຈ຺ເຈ ฯ ກຈ຺ຈິ ພລໍ ສມຓກິຈ຺ເຈ ฯ ກຈ຺ຈິ ຌາສຸວິຫາໂຣ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ອປ຺ປາ
ພາຄຕາຍ, ອນຸກ຺ກຕ຺ຖນາທິວເສນ ວາ ฯ ສຕ຺ຕສຏ຺ຖິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ປຈ຺ຉິມວໂຍ, ອຸຕ຺ຕຣາມ຺ໂຂຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ฯ ໂລກວິວຣເຓ ຊາ
ເຓ ອິຄ ກີ ໂອໂລເກສິ, ນຕ຺ເຖຕ຺ຖ ຕຍາ ສທິໂສປີຕິ ອາຫ ''ຕ຺ວໍ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ອຄ຺ໂຄ''ຕິອາທີ ฯ ອາສກີ ອຸຕ຺ຕມໍ ฯ ອຸປປຕ຺
ຕິວເສນ ເທວາ ฯ ຣູປານໍ ປຣິໂກຄວເສນ, ປຕ຺ຖນາວເສນ ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຣາຄສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ໂສມນສ຺ສເວທນານຸຣູປໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺
ຊິຕ຺ວາ ຫທຍຕປ຺ປນໂຕ ອມ຺ພຣສາທໂຍ ວິຍ ''ຣູປຣສາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ฯ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຫີນາຕິ ອຄິກາຣວເສນາຫ ฯ
ຕຖາຄຕສ຺ສປີ ຫິ ກສ຺ສຈິ ເຓ ປຫີນາຕິ ມຕ຺ຖກຈ຺ຉິນ຺ນຕາໂລ ວິຍ ກຕາ ฯ ກຖໍ? ຣູປຣສາທິວຈເນນ ວິປາກຄມ຺ມຄມ຺ມາ ຄຫິຕາ,
ເຓ ວິຊ຺ຊມານາປີ ມຕ຺ຖກສທິສານໍ ຕຓ຺ຫາວິຊ຺ຊານໍ ມຄ຺ຄສຕ຺ເຖນ ຉິນ຺ນຕ຺ຕາ ອາຍຕິ ຕາລປນ຺ຕິສທິເສ ວິປາກກ຺ຂນ຺ເຄ
ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ອສມຕ຺ຖາ ຊາຕາ ฯ ຕສ຺ມາ ຕາລາວຕ຺ຖຸ ວິຍ ກຕາ ฯ ''ກຸສລໂສມນສ຺ສາປີ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຄຫິຕາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ ฯ
ປຖມມຄ຺ເຄນ ປຫີນາ ກມ຺ມປຖຏ຺ຖານີຍາ, ທຸຕິເຍນ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ ໂອລຸອາຣິກາ, ຕຕິເຍນ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ກາມຣາຄຏ຺ຖານີ
ຍາ ฯ ຈຕ຺ຕຸຕ຺ເຖນ ອນກາວໍກຕາ ຣູປຣາຄາຣູປຣາຄຏ຺ຖານີຍາ ฯ ອປຣິຫານຄມ຺ມຕໍ ປນ ທີເປນ຺ໂຕ ''ອາຍຕິ ອນຸປ຺ປາທຄມ຺ມາ''ຕິ
ອາຫ ฯ ຕທງ຺ຄປ຺ປຫາເນນ ວາ ປຫີນາ ວິປສ຺ສນາກ຺ຂເຓ, ຊານສ຺ສ ປຸພ຺ພກາຄກ຺ຂເຓ ວາ, ວິກ຺ຂມ຺ກນປ຺ປຫາເນນ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ
ຊານກ຺ຂເຓ ฯ ''ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫີ''ຕິ (ປາຣາ ฯ ໑໑) ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ฯ ສມຸຈ຺ເຉທປ຺ປຫາເນນ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ຕຕິຍວິຊ຺
ຊາຄິຄມກ຺ຂເຓ ฯ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາ ປນ ເຓ ຣູປຣສາທໂຍ ອນກາວໍກຕາ ອາຍຕິມນຸປ຺ປາທຄມ຺ມາຕິ ເອກເມວິທໍ ອຕ຺ຖປທໍ ฯ ປຄ
ມາຍ ວາ ອກິນິພ຺ກິທາຍ ປຫີນາ, ທຸຕິຍາຍ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ, ຕຕິຍາຍ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ ฯ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາ ຍສ຺ມາ ອນກາວໍກຕາ
ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອາຍຕິອເນົາປ຺ປາທຄມ຺ມາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ ฯ ອຖ ວາ ທຸກ຺ຂຌາເຓນ ປຫີນາ, ສມຸທຍຌາເຓນ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູ
ລາ , ນິໂຣຄຌາເຓນ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາ, ມຄ຺ຄຌາເຓນ ອນກາວໍກຕາ, ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຌາເຓນ ອາຍຕິ ອນຸປ຺ປາທຄມ຺ມາຕິ
ເວທິຕພ຺ພາ ฯ ໂລກິຍມຄ຺ເຄນ ວາ ປຫີນາ, ທສ຺ສນມຄ຺ເຄນ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນມູລາ, ຕິວິເຄນ ກາວນາມຄ຺ເຄນ ຕາລາວຕ຺ຖຸກຕາຕິອາທີ ฯ
ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອວິສຍຕ຺ຕາ ຄມ຺ມຣສາ ນ ອຸທ຺ຄຏາ ฯ

໑໑໚ສມ຺ມສາຕຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາຕໍ ສມ຺ມສາຕຸ ນາມ໚ ອນຸກມ຺ປວຈນານຸຮູປ຺ ''ປ຺ຸຕ຺ຓາຈນ຺ໂທ ວິຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສູຣິຍວຈນໍ ''ສຸປ຺ປ຺ຜີວິທ຺ຸສຕ຺ຕາ''ຕິວຈນານຸຮູປ຺, ປຖວິສມຈິຕ຺ຕຕາຍ ກາຣຓໍ ''ກຣຸຓາວິປ຺ຜາຣ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ໚ ປ຺ຜີຈ຺ຆາເທຕພ຺ເພຫີ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸເຓ ''ອາຣທ຺ທໍ ໂຂ ປນ ເມ ວີຣິຍ''ນ຺ຕິອາທິນາ ປ຺ກາເສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ກຣຸຓາວິປ຺ຜາຣໍ ປ຺ກາເສຕີຕິ ຄເຫຕພ຺ໂພ໚ ວຣກູຣິເມສໂສ ວຣປ຺ຸຖຸລຓາໂຕ, ກູຣິຕິ ວາ ກູມິ, ກູມິ ວິຍ ປຕ຺ຖຕວຣປ຺ລ຺ໂລຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອພ຺ຊ຺ຊີ ເອຕ຺ຖາຕິປິ ອສິກຣເຕນ ຣຸກ຺ໂຂ ໂພສີ໚ ສຍໍ ພ຺ຸຊ຺ຊຕິ, ພ຺ຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ວາ ເຕນ ຕໍສມ຺ງຄີໂນຕິ ມຄ຺ໂຄ ໂພສີ, ເອວໍ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາຕມ຺ປີ໚ ພ຺ຸຊ຺ຊີຍຕີຕິ ນິພ຺ພານໍ ໂພສີ໚ ຕີສ຺ສນ຺ນໍ ວິຊ຺ຊານໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍວ຺ໂຕ ຍຖາສມ຺ກວໍ ຕີສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ເວທິຕພ຺ພາ໚ ເອກຄ຺ຄຕາວເສນ ຕິກ຺ຂກາໂວ໚ ຕິກ຺ໂຂປີ ເອກຈ຺ໂຈ ສໂຣ ລກ຺ຂໍ ປຕ຺ວາ ກຸຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ນ ຕຖາ ອິທໍ໚ ສຕິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນສ຺ສ ຂຣກາໂວ, ສທ຺ສິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນ ວິປ຺ປສນ຺ນກາໂວ, ອນ຺ຕຣາ ອໂນສກ຺ກິຕ຺ວາ ກິເລສປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິການໍ ສຸຍ຺ຖຸ ອກິກວນ຺ໂຕ ວີຣິຍິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນສ຺ສ ສູຣກາໂວ ຈ ເວທິຕພ຺ໂພ໚ ມຄ຺ຄວິຊາຍນຕ຺ຖໍ ຄພ຺ກຄ຺ຄຫຓກາໂລ ສງ຺ຂາຣຸເປກ຺ຂານນ຺ຕຣມນຸໂລມຕ຺ຕາ໚

ຉນ຺ໂທຕິ ຈ ສງກປ຺ໂປຕິ ຈ ອວຕ຺ຖນ຺ຕຣເກຫກິນ຺ໂນ ຣາໂຄວ –

''ເສນຫາຕ຺ຖຍງຄມ຺ເປຕິ,

ຣຕ຺ຕຫທໂຍ ຣາເຄນ;

ສມ຺ມຄເຕ ຣຕ຺ຕການມ຺ເປຕິ,

ການປຕິຕໍ ໂລກສ຺ສ ມາຕຸຣາລມຕີ''ຕິ –

ອາທີສຸ ວິຍ –

ວິກງເຄເຍວ ກິລ຺ຈາປີ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອຍມສິປ຺ປາໂຍ – ວິກງຄປ຺າລຸອິ ອາເນຕ຺ວາ ອິສ ວຸຕ຺ໂຕປີ ສພ຺ເພສໍ ອຸປ຺ກາຣາຍ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ອຍ຺ຖກຖານເຍເນວ ປ຺ກາສຍິສ຺ສາມີຕີ໚ ອິໂຕຕິ ກາເມຫີ໚ ກາຍວິເວກາທີສຸ ອຸປ຺ສີວິເວໂກ ຕຕິໂຍ, ຕສ຺ມາ ຕ ຕີຍໍ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄເຫຕ຺ວາ ຕທງ຺ຄາທີສຸ ວິກ຺ຂມ຺ກນວິເວກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ''ຕໂຍ ເອວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ໚ ເອວໍ ສຕິ ຈິຕ຺ຕວິກ຺ຂມ຺ກນາ ເອກຕ຺ຖາ ເອວາຕິ ວິເສໂສ ນ ສິຍາຕິ ເຈ? ອປ຺ປນາວາຣຕ຺ຕາ ນ ປເນວໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ໚ ກາຍວິເວກຄ຺ຄຫເຕນ ປ຺ຸພ຺ພກາຄຄ຺ຄຫຓໍ ລາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ຈິຕ຺ຕວິເວໂກຕິ ຕທງ຺ຄວິເວໂກ ວຸຕ຺ໂຕ, ວິກ຺ຂມ຺ກເນນ ອປ຺ປນາກາເລຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ ອສງ຺ກຣໂຕ໚ ອຖ ວາ ຈິຕ຺ຕວິເວເກນ ຕທງ຺ຄວິກ຺ຂມ຺ກນາ ຄຫິຕາ, ອິຕເຣນ ວິກ຺ຂມ຺ກນວິເວໂກ ເອວາຕິປິ ຍຸຕ຺ຕໍ, ກິເລສການຕ຺ຕາ ວາ ທ຺ວີສຸ ກມ຺ເມສຸ ປ຺ຣິຍາປນ຺ໂນ ປ຺ຸຣິໂສ ວິຍ໚ ຍຖາ ອວິຊ຺ຊມາເນນ ອວິຊ຺ຊມານປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິວເສນ ໂລເກ ''ສຜໂລ ຣຸກ຺ໂຂ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕເຖວ ວິຊ຺ຊມາເນນ ວິຊ຺ຊມານປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິວເສນ ສາສເນ ''ສວິຕກ຺ກໍ ສວິຈາຣໍ ຌານ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ໚

ວູປສມາຕິ ເອຕ຺ຖ ເກສໍ ວູປສມາຕິ, ກີ ປ຺ຖມຊ຺ຌານິການໍ, ອຸທາຫຸ ທຸຕິຍຊ຺ຌານິການນ຺ຕິ? ເອຕ຺ຖ ຍທີ ປ຺ຖມຊ຺ຌານິການໍ, ນຕ຺ຖິ ເຕສໍ ວູປສໂມ໚ ນ ຫິ ປ຺ຖມຊ຺ຌານໍ ວິຕກ຺ກວິຈາຣຣຫິຕໍ ອຕ຺ຖີ໚ ຍທີ ທຸຕິຍຊ຺ຌານິການໍ, ນຕ຺ເຖວ ວູປສໂມ ຕຕ຺ຖ ຕທກາວາຕີ ເຈ? ເຕເນຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ''ສມຕິກ຺ກມາ''ຕິ, ສມຕິກ຺ກໂມປີ ນ ເຕສໍເຍວ໚ ກິນ຺ຕຸ ສກລສ຺ສປີ ປ຺ຖມຊ຺ຌານສມ຺ມຣາສີສ຺ສາຕີ ເຈ? ເຕເນຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ 'ໂອລຸອາຣິກສ຺ສ ປນ ສມຕິກ຺ກມາ''ຕິອາທີ໚ ສພ຺ເພປີ ປ຺ຖມຊ຺ຌານສມ຺ມາ ໂອລຸອາຣິກາວ ທຸຕິຍຊ຺ຌານໂຕ, ນ ເກວລໍ ວິຕກ຺ກວິຈາຣທ຺ວຍເມວາຕີ ເຈ? ນ ວິຕກ຺ກວິຈາຣາເຍວ ເຕຫິ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານໍ ໂອລຸອາຣິກກາວໂຕຕິ ເຕສ຺ເວວ ອາທິນວທສ຺ສເນນ ທຸຕິຍຊ຺ຌານກ຺ຂເຓ ເຕສໍ ອກາໂວ ໂຫຕີ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ທຸຕິຍຊ຺ຌານກ຺ຂເຓ ອປາຕຸກາວາ''ຕິ, ຍສ຺ສ ສມ຺ມສ຺ສານຸກາເວນ, ໂຍເຄນ ວາ ອິທໍ ຌານໍ ''ສມ຺ປສາທນ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ''ເອໂກທິກາວ''ນ຺ຕິ ຈ, ຕສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ສທ຺ສາສມາສໂຍ ວິກງເຄ ວຸຕ຺ຕາ໚ ປຕິຕໂກຊນສິກ຺ຂາປເທ (ປາຈິ໚ ໘໕໗ ອາທໂຍ) ສປ຺ປີອາທໂຍ ວິຍາຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຍໍ ອຕ຺ຖວຕ຺ຓນາ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ໚ ສມໍ ປສ຺ສຕີຕິ ລີນຸທ຺ສຈ຺ຈໍ ປຫາຍ ຊີຕາສວສ຺ສ ຉສ຺ ທ຺ວາເຣສຸ ອິຍ຺ຖານິຍ຺ຖຉລຸອາຣມ຺ມຕາປາເຖ ປ຺ຣິສຸທ຺ສປກຕິກາວາວິຊຫນາກາຣກູຕາ ອຸເປກ຺ຂາ ຉລຸອງຄຸເປກ຺ຂາ໚ ນີວຣຕາທິປ຺ຜີສງ຺ຂາສນ຺ຕິຍ຺ຖນາຄຫເຓ ມຊ຺ຊຕ຺ຕກູຕາ ອຸເປກ຺ຂາ, ອຍໍ ສງ຺ຂາຣຸເປກ຺ຂາ ນາມ໚ ວິຈິນເນ ມຊ຺ຊຕ຺ຕກູຕາ ອຸເປກ຺ຂາ ວິປສ຺ສນຸເປກ຺ຂາ ນາມ໚ ຕຕ຺ຖ ຉລຸອງຄຸເປກ຺ຂາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຸເປກ຺ຂາ ໂພຊ຺ຊງຄຸເປກ຺ຂາ ຕຕ຺ຣມຊ຺ຊຕ຺ຕຸເປກ຺ຂາ ຌານຸເປກ຺ຂາ ປາຣິສຸທ຺ສຸເປກ຺ຂາ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກາ ຕຕ຺ຣມຊ຺ຊຕ຺ຕຸເປກ຺ຂາວ,

ອວຕ຺ຖາເກເຫນ ເກໂຫ ເນສໍ໌ ສງ຺ຂາຣຸເປກ຺ຂາວິປ຺ສ຺ສນຸເປກ຺ຂານມ຺ປີ ເອກຕາ ປ຺ຍ຺ຍາວເສນ, ກິຈ຺ຈວເສນ ປ຺ນ ທຸວິຜຕາ ເວທິຕພ຺ພາ໌

ຉລຸອງ຺ຄຸເປກ຺ຂາ ກາມາວຈຣາ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຸເປກ຺ຂາ ຣູປາວຈຣາຕິອາທິນາ ກູມິວເສນ໌ ຉລຸອງ຺ຄຸເປກ຺ຂາ ຂີຕາສວສ຺ເສວ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຸເປກ຺ຂາ ຕິຕ຺ຕມ຺ປີ ປຸຖ຺ຊຊນເສກ຺ຂາເສກ຺ຂານນ຺ຕິ ເອວໍ ປຸຄ຺ຄລວເສນ໌ ຉລຸອງ຺ຄຸເປກ຺ຂາ ໂສມນສ຺ສຸເປກ຺ຂາສຫຄຕຈິຕ຺ຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຸເປກ຺ຂາ ອຸເປກ຺ຂາສຫຄຕຈິຕ຺ຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ເອວາຕິ ເອວໍ ຈິຕ຺ຕວເສນ໌ ຉລຸອງ຺ຄຸເປກ຺ຂາ ຉລຸອາຣມ຺ມຕາ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຸເປກ຺ຂາ ຜມ຺ມາຣມ຺ມຕາວາຕິ ອາຣມ຺ມຕວເສນ໌ ເວທນຸເປກ຺ຂາ ເວທນາກ຺ຂນ຺ເຜນ ສງ຺ຄຫິຕາ, ອິຕຣາ ນວ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ເຜນາຕິ ຂນ຺ຜສງ຺ຄຫວເສນ໌ ຉລຸອງ຺ຄຸເປກ຺ຂາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣໂພຊ຺ຊງ຺ຄຊານຸເປກ຺ຂາ ປາຣິສຸທ຺ທິຕຕ຺ຣມຊ຺ຊຕ຺ຕຸເປກ຺ຂາ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກາ, ຕສ຺ມາ ເອກກ຺ຂເຓ ເອກາວ ສິຍາ, ນ ອິຕຣາ, ຕຖາ ສງ຺ຂາຣຸເປກ຺ຂາວິປ຺ສ຺ສນຸເປກ຺ຂາປີ໌ ເວທນາວີຣິຍຸເປກ຺ຂານໍ ເອກກ຺ຂເຓ ສິຍາ ອຸປ຺ປ຺ຕ຺ຕິຕິ໌ ຉລຸອງ຺ຄຸເປກ຺ຂາ ອພ຺ຍາກຕາ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣຸເປກ຺ຂາ ກຸສລາພ຺ຍາກຕາ, ຕຖາ ເສສາ໌ ເວທນຸເປກ຺ຂາ ປ຺ນ ສິຍາ ອກຸສລາປີ໌ ເອວໍ ກຸສລຕ຺ຕິກວເສນ໌ ທສເປ຺ຕາ ສງ຺ເຂເປ຺ນ ຈຕ຺ຕາໂຣວ ຜມ຺ມາ ວີຣິຍເວທນາຕຕ຺ຣມຊ຺ຊຕ຺ຕລາຕວເສນ໌ ''ທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສສຸຂໂສມນສ຺ສານ''ນ຺ຕິ ເອວໍ ປຫານກ຺ກເມນ ອວຕ຺ວາ ວິກງ຺ເຄ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕານີຕິ ເຈ? ສຸຕ຺ຕານຸຣກ຺ຂຓຕ຺ຖໍ໌ ອິຍ຺ຍານິຍ຺ຍວິປ຺ຣີຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອາຣມ຺ມຕວເສນ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອິຍ຺ຍານິຍ຺ຍວິປ຺ຣີຕາກາເຣນ ອນຸກວຕິຕິ ຄເຫຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ໌ ກສ຺ມາ? ເອກໍເຍວ ກສິຕໍ ອາຣພ຺ກ ສພ຺ເພສໍ ປວຕ຺ຕິໂຕ໌ ຕຕິຍຊ຺ຊານໂຕ ປຍ຺ຍາຍ ອຸປ຺ກາຣາ ຫຸຕ຺ວາ ອາຄຕາຕິ ສຕິສີເສນ ເທສນາ ກຕາ, ວິຄຕວລາຫກາທິນາ ໂສມ຺ມ ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ວລາຫກາທິນາ ກາລຸສ຺ສິເຍ ສຕິປີ ທິວາ ວິຍ ອນຸປ຺ກາຣິກາ ນ ໂຫຕິ ຣຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ''ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ກາຣກຕ຺ເຕນ ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ''ສູຣິຍປ຺ປ຺ກາກິກວາ, ຣຕ຺ຕິຍາ ອລາກາຕິ ອິເມ ທ຺ເວ ເຫຕູ ອປ຺ຣິສຸທ຺ຜຕາຍ ກາຣຕໍ໌ ໂສມ຺ມກາເວນ, ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ກາຣກຕ຺ເຕນ ຈາຕິ ອິເມ ທ຺ເວ ສກາຄຕາຍ ກາຣຓ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ອປ຺ຣິສຸທ຺ຜາຍ ຊາຕິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ກາຣຕວຈນນ຺ຕິ ເອເກ໌

ຊານກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ໌

ປຸພ຺ເພນິວາສກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໌ ຈິຕ຺ເຕກຄ຺ຄຕາສກາຄຕ຺ຕາ ຊານານໍ ''ເກສຍ຺ຈິ ຈິຕ຺ເຕກຄ຺ຄຕຕ຺ຖານີ''ຕິ ອາຫ໌ ກຸສລານໍ ກໂວກ຺ກມນສກາຄຕ຺ຕາ ''ເກສຍ຺ຈິ ກໂວກ຺ກມນຕ຺ຖານີ''ຕິ໌ ອສກາຄຕ຺ຕາ ເສສຍ຺ຖາເນສຸ ''ປາທກຕ຺ຖານີ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ປາທການີ''ຕິ ອາຫ໌ ເຕນ ປາທກກູຕານມ຺ປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ຈິຕ຺ເຕກຄ຺ຄຕາ ກໂວກ຺ກມນຕາວຫຕໍ, ອິຕເຣສໍ ຍຖາສມ຺ກວໍ ປາທກຕາວຫຕຍ຺ຈ ທີເປ຺ຕິ໌ ອສກາຄຕ຺ຕາ ຊວນວິປ຺ສ຺ສນາປາທການິ ສມານານິ ອກິຍ຺ຍາປາທການິ ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ອກິຍ຺ຍາປາທການິ ຈ ວິປ຺ສ຺ສນາປາທການິ ໂຫນ຺ຕິຕິປີ ທີເປ຺ຕິ, ຕຖາ ປາທກາກາວໍ ທີເປ຺ຕິ໌ ອກິຍ຺ຍາຍ ຫິ ຈຕຸຕ຺ຖເມວ ປາທກໍ, ນ ອິຕຣານິ໌ ເຕສຸ ຈຕຸຕ຺ຖສ຺ສ ຕຕິ ຍໍ ປາທກໍ, ຕຕິຍສ຺ສ ທຸຕິຍໍ, ທຸຕິຍສ຺ສ ປຖມນ຺ຕິ໌ ອຖ ວາ ''ຈຕ຺ຕາຣີ ຊານານີ''ຕິ ຍຖາລາກໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ໌

ວິນຍນິທານນິມິຕ຺ຕໍ, ເວຣຍ຺ຊນິວາສກປ຺ປນໍ;

ສຕ຺ຖຸ ຍສ຺ມາ ຕສ຺ມາ ກຄວາ, ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍມາຫ ເວຣຍ຺ເຊ໌

ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ''ວິນເຍ ສຸປ຺ປ຺ຜິປ຺ນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ ສີລສມ຺ປຕ຺ຕີ ນິສ຺ສາຍາ''ຕິອາທິ (ປາຣາ໌ ອຍ຺ຖ໌ ໑໌ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາ)໌ ສີລວ ໂຕ ຫິ ສີລປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຕ຺ຖໍ ຣຕ຺ຕິຍ຺ຖານທິວາຖາເນສຸ ນີສີນ຺ນສ຺ສ ນິສຊ຺ຊນໂຕ ປຍ຺ຍາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕີຕກີຣິຍານຸສ຺ສຣຓພຫຸລ ຕາຍ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິວິຊ຺ຊາ ອປ຺ປ຺ກສິເຣນ ສມິຊ຺ຊຕິ໌ ຕຖາ ອຕ຺ຕານໍ ປ຺ຜິຈ຺ຈ ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕິປ຺ຣິຄ຺ຄຫຓສີລຕາຍ ຈຸຕູປ ປາຕຍາຓໍ ອປ຺ປ຺ກສິເຣນ ສມິຊ຺ຊຕິ, ອຸທກາທີສຸ ສຸຂຸມຕ຺ຕ ທສ຺ສນສີລຕາຍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຍາຓໍ ສມິຊ຺ຊຕິ໌ ຍສ຺ມາ ສຕ຺ຕວິຜເມ ຖຸນສໍໂຍຄປ຺ຣິວຊ຺ຊເນນ, ກາມາສວາທິປ຺ຣິວຊ຺ຊເນນ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ອຂຕ຺ຫາທິກາວໍ ປາປຸຕາຕິ, ຕສ຺ມາສ຺ສ ອາ ສວກ຺ຂຍຍາຓໍ ອປ຺ປ຺ກສິເຣນ ສມິຊ຺ຊຕິຕິ ເອຕ຺ຖ ວິນຍນິທາເນ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍເມວ ທສ຺ສິຕໍ, ຕສ຺ມາ ອາຫ ''ເຍສຍ຺ຈ ຄຸຓານໍ ທາຍກໍ ອໂຫສິ, ເຕສໍ ເອກເທສໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ''ຕິ, ອຍ຺ຍຖາ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍປ຺ຜິລາກມຕ຺ຕປ຺ປສງ຺ໂຄ ສິຍາຕິ໌

ໂສ ເອວນ຺ຕິ ອິມິນາ ກິລ຺ຈາປີ ຈຕຸນ຺ນໍ ຊານານໍ ປຸພ຺ພກາຄປ຺ຜິປ຺ທາປີ ສງຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ນ ເກວລໍ ປຸຣິມຊ຺ຊານຕ຺ຕິກເມວ, ຕຖາປີ ເກວລໍ ປຸຣິມຊ຺ຊານຕ຺ຕິກເມວ ຄຕ຺ໜນ຺ໂຕ "ເອວນ຺ຕິ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານກ຺ກມນິທສ຺ສນເມຕໍ, ອິມິນາ ປຖມຊ຺ຊານາສິຄມາທີນາ ກເມນ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານໍ ປຜິລກິຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ ອາຫ, ຕໍ ກສ຺ມາຕີ ເຈ? ສມ຺ກາຣກູມິຕ຺ຕາ។ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ (ວິສຸທ຺ທິ។ ໔។໓໑) "ເອຕ຺ຖ ຈ ປຸຣິມານິ ຕີຕິ ຊານານິ ຍສ຺ມາ ປີຕິຟຣເຕນ ຈ ສຸຂຟຣເຕນ ຈ ສຸຂສລ຺ລລ຺ຈ ລຫຸສລ຺ລລ຺ຈ ໂອກ຺ກມິຕ຺ວາ ລຫຸມຸທຸກມ຺ມລ຺ລກາໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ອິທ຺ທີ ປາປຸຕາຕິ, ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ປຣິຍາເຍນ ອິທ຺ທິລາກາຍ ສໍວຕ຺ຕນໂຕ ສມ຺ກາຣກູມິໂຍຕິ ເວທິຕພ຺ພານິ។ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານໍ ປນ ອິທ຺ທິລາກາຍ ປກຕິກູມິ ເອວາ"ຕິ។ ອິທເມວ ວາ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຊາຍາຫ "ປຸພ຺ເພ ອິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຊານານີ ເກສລ຺ຈິ ອກິລ຺ລາປາທການີ"ຕິ។ ຍທິ ເອວໍ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານມ຺ປີ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ເອວນ຺ຕິ ກິມຕ຺ຖໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕລ຺ຫີ ປກຕິກູມິຕິ ເຈ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານໂຕ ປຣສ຺ສ ສມາທິຕາທິກາວປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິກາວປ຺ປສງຄໂຕ។ ຍສ຺ມາ ຍສ຺ມີ ສຕິ "ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຍາຕາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອກິນິນ຺ນາເມສີ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ມີ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານຈິຕ຺ເຕ ປກຕິກູມິກາວປ຺ປຕ຺ເຕ ອກິລ຺ລາປາທເກ ຊາເຕ ປຣິກມ຺ມຈິຕ຺ຕໍ "ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຍາຕາຍ ອກິນິນ຺ນາເມສີ"ນ຺ຕິ ອາຫ។ ອກິນີຫາຣກ຺ຂມໍ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຕໍ ອິທ຺ທິວິສາສິຄມຕ຺ຖາຍ ປຣິກມ຺ມຈິຕ຺ຕໍ ອກິນີຫຣຕີ។ ກສິຕາຣມ຺ມຕາ ໂຕ ອປເນຕ຺ວາ ອິທ຺ທິວິສາກິມຸຂໍ ເປເສຕີ។ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ປນ "ອກິລ຺ລາປາທກຊ຺ຊານໂຕ ອິທ຺ທິວິສລາຕາທີນໍ ນີຫຣຕຕ຺ຖ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກິນີຫາຣກ຺ຂມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ປກປ຺ປີໂຕ។

ໂສ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ເອວໍ ອາເນລ຺ຊປ຺ປຕ຺ເຕຕິ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາ ທຸຕິຍວິກປ຺ເປ, ນີວຣຕາທູຣີກາເວນ ວິຕກ຺ກາທິສມຕິກ຺ກເມນາຕິ ປຖມຊ຺ຊານາທີນໍ ກິຈ຺ຈສງຄຕ຺ໜນ຺ໂຕ។ ອຍໍ ໂຍຊນາ ປຖມວິກປ຺ເປ ນ ສມ຺ກວຕິ "ປຣິສຸທ຺ເຂຕິອາທີສຸ ປນາ"ຕິ ວຈເນນ "ເອວ"ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ ອນຸປ຺ປພນ຺ຂນິວາຣຕາໂຕ។ ເຕເນວ "ອຸເປກ຺ຂາສຕິປາຣິສຸທ຺ທິກາເວນ ປຣິສຸທ຺ເຂ"ຕິອາທິມາຫ។ ອິຈ຺ຉາວຈຣານນ຺ຕິ "ອໂຫ ວຕາຫໍ ອາປຕ຺ຕິລ຺ເຈວ ອາປນ຺ໂນ ອສ຺ສໍ, ນ ຈ ມໍ ກິກ຺ຂູ ຊາເນຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິອາທິນາ (ມ។ ນິ។ ໑។໖໐) ນເຍນ ອຸປ຺ປນ຺ໂນຈ຺ຉາວເສນ ປວຕ຺ຕານໍ ໂກປອປ຺ຈ຺ຈຍານໍ ອກາເວນ ອນງຄເນຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ປນ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣາ ອິຈ຺ຉາປີ ປຖມຊ຺ຊານາທີນໍ ອສິຄມາຍ ອນ຺ຕຣາຍິກາ "ສມ຺ປຊານມຸສາວາໂທ ໂຂ ປນາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາຍິໂກ ຂມ຺ໂມ"ຕິ (ມຫາວ។ ໑໓໔) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ປເຄວ ອິຈ຺ຉາວຈຣາ ໂກປອປ຺ຈ຺ຈຍາ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ "ຊານປ຺ຜິລາກປ຺ຈ຺ຈນີການໍ ປາປການໍ ອິຈ຺ຉາວຈຣານ"ນ຺ຕິອາທິ។ ກຕ຺ຖຈິ ປນ "ຊານປ຺ຜິລາກປ຺ຈ຺ຈຍານໍ ອິຈ຺ຉາວຈຣານ"ນ຺ຕິ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ປມາທເລໂຂ, ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ຈ "ອໂຫ ວຕ ສຕ຺ຖາ ມມລ຺ເລວ ປຜິປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຂມ຺ມໍ ເທເສຍ຺ຍາ"ຕິ ໂຍ ຕທຕ຺ໂຖ ລິຂິໂຕ, ໂສ ທຸລ຺ລິຂິໂຕ។ ນ ຫີ ຊານປ຺ຜິລາກປ຺ຈ຺ຈຍາ ໂກປາທໂຍ ອນງຄຕສຸຕ຺ເຕ (ມ។ ນິ។ ໑໔໗ ອາທໂຍ) ວຸຕ຺ຕາ, "ນ ຈ ຍຸຕ຺ຕິໂຕ ສມ຺ກວນ຺ຕິ ຊານລາກິໂນ ຕທກາວາ"ຕິ ອາຈຣິໂຍ ວທຕິ, ຕໍ ວີມໍສິຕພ຺ພໍ។ ເອຕ຺ຖ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣວິເສສທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ໂສ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ"ຕິອາທີນາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຜ຺ຖງຄນິທສ຺ສນໍ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອຸຕ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣວິເສສາ ເຈກາສໍ ອຕ຺ຕທຸກ຺ຂປຣທຸກ຺ຂທສ຺ສນຕທຸປສມຕ຺ຕທີປນໂຕ ເວທິຕພ຺ພາ។ ກຄວາ ຫີ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຍາເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ອນມຕສໍສາຣທຸກ຺ຂໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ, ຈຸຕູປປາຕຍາເຕນ ປຣສ຺ສ ຈ ໂລກສ຺ສ ອາສວກ຺ຂຍຍາເຕນ ຕທຸກຍວູປສມຕ຺ຕລ຺ຈ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ຕໍ ເທເສຕິ, ປຖເມນ ວາ ອຕ຺ຕທຸກ຺ຂທສ຺ສນໂຕ ອຕ຺ຕສີເນຫປຣິຈ຺ຈາຄໍ ທີເປຕິ។ ທຸຕິເຍນ ປຣທຸກ຺ຂທສ຺ສນໂຕ ປເຣສຸ ໂກປປຣິຈ຺ຈາຄໍ, ຕຕິເຍນ ອຣິຍມຄ຺ຄທສ຺ສນໂຕ ໂມຫປຣິຈ຺ຈາຄລ຺ຈ ທີເປຕີ។ ເອວໍ ນານາຄຸຕວິເສສທີປນໂຕ ອິມສ຺ເສວ ໂລກິຍາກິລ຺ລາທຸວຍສ຺ສ ອິຂ ຄຫຕໍ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។

ຍສ຺ມາ ອຕີຕຊາຕິ ເອວ ນິວາໂສ, ຕສ຺ມາ "ອຕີຕຊາຕີສູ"ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຊາຕິຍາ ເອກເທເສປີ ນິວາສໂວຫາຣສິທ຺ທິທສ຺ສນໂຕ។ ປາລຸອິຍໍ ກິລ຺ຈາປີ "ເອກມ຺ປີ ຊາຕີ ທ຺ເວປີ ຊາຕິໂຍ"ຕິອາທິວຈເນນ ສກລຊາຕິຍາ ອນຸສ຺ສຣຕເມວ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ນ ເອວໍ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ។ ຕເທກເທສານຸສ຺ສຣຕມ຺ປີ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິ ເອວາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ກຸມ຺ມວຈນໍ ກຕໍ ໂອກາສາທິສງຄຫຕ຺ຖລ຺ຈ។ "ລິນ຺ນວຜ຺ຜການຸສ຺ສຣຕາທີສູ"ຕິ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ອນິວຸຕ຺ຖໂລກຊາຕ຺ທິ ປຣຍ຺ຖຸນຄຣຄາມາທິຄ຺ຄຫຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ປນ "ເຕສໍ ລິນ຺ນວຜ຺ຜການໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣສີລາທີນີ ນ ກຄວຕາ ໂພຂິສຕ຺ຕ ກາເລ ວິລ຺ລາຕານີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິໂຕ ໂລກິຍານິ ວິລ຺ລາຕານີຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຍາຕາສິກາເຣ "ອຣິຍານໍ ອຸປວາທກາ"ຕິ ວຈເນນ ສເມນ຺ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ។ ນ ຫີ ອຣິເຍ ອປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ເອວໍ ໂຫຕິ។ ກິມຕ຺ຖໍ ປເນຕ຺ຖ ອນຸສ຺ສຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ນນຸ ເອສ ວິຊ຺ຊາສິກາໂຣຕິ ເຈ? ອາທິກມ຺ມິກສ຺ສ ສຕິວເສນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໂຕ, ອຕີຕຂມ຺ມານໍ ສຕິຍາ ວິເສສາສິກາຣຕ຺ຕາ ຈ។ ວຸຕ຺ຕລ຺ຫີ "ອນຸສ຺ສຣາມີ"ຕິ។

"ວຕ຺ຕມາເນສຸ ວິຊ຺ຊານ-ມຕີເຕສ຺ວສ຺ສ ສຣຕີ;

ອນາຄເຕສຸ ຆມ຺ເມສຸ, ສຣຕິ ວິຎ຺ຎານ ປຕິສນ຺ທີ''ຕິຯ

ອາຈຣິຍກຸມາຣິເຕນ ສີໂລໂກປິ ວຸຕ຺ໂຕຯ

ຕຕ຺ຖ ຣາເຄ ອຸສ຺ສນ຺ນຕເຣ ເຕໂຊສໍວຸຍໂຍຯ ໂທເສ ອາໂປສໍວຸຍໂຍຯ ໂມເຫ ວາໂຍສໍວຸຍໂຍຯ ເກຈິ 'ໂທເສ ເຕໂຊສໍວຸຍໂຍ, ຣາເຄ ອາໂປສໍວຸຍໂຍ, ໂມເຫ ວາໂຍສໍວຸຍໂຍ''ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຍສ຺ມາ ອມຸຕ຺ຣາຕິ ຈິຕ຺ຕໍ, ວຈນໍ ວາ ກວາທີນິຍເມນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ''ກເວ ວາ''ຕິອາທີຯ ເອວໍນາໂມ ເອວໍໂຄຕ຺ໂຕຕິ ປທທ຺ວເຍນ ອຊ຺ຊຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາມູລກໍ ປຌ຺ຌຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ໂຄຈຣນິວາສໍ ທີເປຕິຯ ປວຕ຺ຕຜລໂກຊໂນ ສຍໍປຕິຕຜລາຫາໂຣຯ ຈຕຸຣາສີຕິກປ຺ປສຫສ຺ສປຣມາຍຸປຣິຍນ຺ໂຕ ວາຕິ ປຕິສານໂຕ ປຸພ຺ເພຯ ປຜິນິວຕ຺ຕນ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຌາຕໍ ນ ໂຫຕິຯ ''ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຌາຕລາກີນໍ ປເນຕໍ ອານຸ ກາວປຣິທີປນ''ນ຺ຕິ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອມຸຕ຺ຣາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຖມໂຍຊນາຍໍ ສີໂຫກ຺ກນ຺ຕວເສນ ອນຸສ຺ສຣຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຌ຺ຈ ໂຂ ອນຸໂລມວເສນຯ ''ປຜິໂລມວເສນາ''ຕິປີ ລິຂນ຺ຕິ, ຕໍ ທຸວິຌ຺ເຌຍ຺ຍໍຯ ສີໂຫກ຺ກນ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸ ''ອເນກາສຸ ກປ຺ປໂກຜີສູ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຖາ ຕນ຺ຕິ ນິທສ຺ສເນນ ປຜິປຕ຺ຕິສາຘາຣເຕນ ຜລສາຘາຣຕາຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ອາຫຣໍ ຊເນຕິ, ອຕ຺ຕານເມ ເວກໍ ອຸກ຺ກໍເສຕີຕິ ວຈນໍ ນິວາເຣຕິຯ ''ສາຘຸ ໂຂ ປນ ຕຖາຣູປານໍ ອຣຫຕໍ ທສ຺ສນໍ ໂຫຕີ''ຕິ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ອຸປ຺ປນ຺ນຈິຕ຺ເຕ ເອວ ນິໂຍເຊຕິຯ ປຖມາ ອກີນິພ຺ກິທາຕິ ວຈເນນ ອວິຊ຺ຊຕ຺ທໂກສສ຺ສ ພຫຸປຜລກາວໍ ທສ຺ເສຕິ, ເຕນ ອຌ຺ຄຄ຺ຕິສ຺ສຣິຍາທີນາ ອນກີນິພ຺ກິທໍ ທີເປຕິຯ

ປຸພ຺ເພນິວາສກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຖິຕາຯ

ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຌາຕກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໓ຯ''ຈຸຕູປປາຕຌາຕາຍາ''ຕິ ຜລູປຈາເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິທຌ຺ຫິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຌາຕໍ ຣູປາຣມ຺ມຕຕ຺ຕາ ປຣິຕ຺ຕປຈ຺ຈຸ ຈຸປ຺ປນ຺ນອຊ຺ຊຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຕໍ ໂຫຕິຯ ນ ຈຸຕິ ວາ ປຜິສນ຺ທີ ວາ ອາຣມ຺ມຕໍ ກໂຣຕິຯ ຕສ຺ມາ ''ຍຖາກມ຺ມູປເຄ ສຕ຺ເຕ ປ ຊານາມີ''ຕິ (ປາຣາຯ ໑໓) ວຈນໍ ວິຍ ຜລູປຈາເຣເນວ ວຸຕ຺ຕມິທນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ທິພ຺ພວິຫາຣສນ຺ນິສ຺ສິຕຕ຺ຕາ ກາຣໂຕປຈາ ເຣນ ທິພ຺ພໍຯ ອິມິນາ ປນ ເກຈິ ອາຈຣິຍາ ''ກຸສລາກຸສລາ ຈກ຺ຂູ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ກາມາວຈຣ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕ ປຜິເສຘິຕາ ໂຫນ຺ຕິຯ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານປຌ຺ຌາ ຫິ ເອຕ຺ຖ ອຘິປ຺ເປຕາຯ ມຫາຊຸຕິກຕ຺ຕາ ມຫາຄຕິກຕ຺ຕາຕິ ເອເຕສຸ ''ສຫ຺ທສຕ຺ຖານຸສາເຣນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອກາທສນ຺ນໍ ອຸປກ຺ກິເລສານໍ ເອວໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ ອຸປກ຺ກິເລສກາໂວ ຈ ເວທິຕພ຺ໂພ, ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ອາໂລກໍ ວທ຺ເຌຕ຺ວາ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ນານາວິຘານິ ຣູປານິ ທິສ຺ວາ ''ອິທໍ ນຸ ໂຂ ກິ''ນ຺ຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ອຸທປາທິ, ໂສ ອຸປກ຺ກິເລໂສ ອຸປກ຺ກິເລສສຸຕ຺ເຕ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໒໓໖ ອາທໂຍ) ''ວິຈິກິຈ຺ຉາຘິກຣຕຌ຺ຈ ປນ ເມ ສມາຘິມ຺ຫິ ຈວິ, ສມາຘິມ຺ຫິ ຈຸເຕ ໂອກາໂສ ອນ຺ຕຣຘາຍຕິ ທສ຺ສນຌ຺ຈ ຣູປານ''ນ຺ຕິ ວຈນໂຕຯ ຕໂຕ ''ຣູປານິ ເມ ປສ຺ສໂຕ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອິທານິ ນ ກິຌ຺ຈິ ມນສິ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ຕຍໂຕ ອມນສິກາໂຣ, ຕໂຕ ກິຌ຺ຈິ ອມນສິກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ຖີນມິທ຺ຘໍ ອຸທປາທິ, ຕໂຕ ຕສ຺ສ ປຫານຕ຺ຖໍ ອາໂລກໍ ວທ຺ເຌຕ຺ວາ ຣູປານິ ປສ຺ສໂຕ ຫິມວນ຺ຕາທີສຸ ທານວຣກ຺ຂສາທໂຍ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ຉມ຺ກິຕຕ຺ຕໍ ອຸທປາທິ, ຕໂຕ ຕສ຺ສ ປຫານຕ຺ຖໍ ''ມຍາ ທິຌ຺ຖາຍໍ ປກຕິຍາ ໂອໂລກິຍມານໍ ນຕ຺ຖິ, ອທິຌ຺ເຖ ກິໍ ນາມ ກຍ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ຕຍໂຕ ອຸປ຺ປີລາວິຕຕ຺ຕໍ ອຸທປາທິຯ ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ''ອຸປ຺ປີລໍ ທິພ຺ພຣູປທສ຺ເສເນນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ຕໍ ທຸວຸຕ຺ຕໍ ປຣໂຕ ອກິຊປ຺ປາວຈເນນ ຕທຕ຺ຖສິທ຺ຘິໂຕ''ຕິ ອາຈຣິໂຍ ວທຕິຯ ຕໂຕ ຉມ຺ກິຕຕ຺ຕປ຺ປຫານຕ຺ຖໍ ''ມຍາ ວິຣິຍໍ ທລຸຫໍ ປຄ຺ຄຫີຕໍ, ເຕນ ເມ ອິທໍ ອຸປ຺ປີລໍ ອຸປ຺ປນ຺ນ''ນ຺ຕິ ວິຣິຍໍ ສິຖິລໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ກາຍ ທຸຌ຺ຖຸລ຺ລໍ ກາຍທຣໂຖ ກາຍາລສິຍໍ ອຸທປາທິ, ຕໂຕ ຕໍ ຈຊນ຺ຕສ຺ສ ອຈ຺ຈາຣທ຺ຘວິຣິຍໍ ອຸທປາທິ, ຕຕ຺ຖ ໂທສໍ ປສ຺ສໂຕ ອຕິລີນວິ ຣິຍໍ ອຸປທາທິ, ຕໂຕ ຕໍ ປຫາຍ ສມປ຺ປວຕ຺ເຕນ ວິຣິເຍນ ຉມ຺ກິຕຕ຺ຕກາຍາ ຫິມວນ຺ຕາທິຌ຺ຖານໍ ປຫາຍ ເທວໂລກາກິມຸຂໍ ອາ ໂລກໍ ວທ຺ເຌຕ຺ວາ ເທວສງ຺ໜໍ ປສ຺ສໂຕ ຕຕ຺ຫາສງ຺ຂາຕາ ອກິຊປ຺ປາ ອຸທປາທິ, ຕໂຕ ''ມຍ຺ຫໍ ເອກຊາຕິກຣູປໍ ມນສິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອກິຊປ຺ປາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ຕສ຺ມາ ທານິ ນານາວິຘໍ ຣູປໍ ມນສິ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ກາເລນ ເທວໂລກາກິມຸຂໍ, ກາເລນ ມນຸສ຺ສໂລກາກິມຸຂໍ ອາໂລກໍ ວທ຺ເຌຕ຺ວາ ນານາວິຘານິ ຣູປານິ ມນສິ ກໂຣໂຕ ນານຕ຺ຕສຌ຺ຌາ ອຸທປາທິ, ຕໂຕ ''ນານາວິຘຣູ ປານິ ເມ ມນສິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ນານຕ຺ຕສຌ຺ຌາ ອຸທປາທິ, ຕສ຺ມາ ທານິ ອກິຊປ຺ປາທິກາຍາ ອິຌ຺ຖາທິນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາຫໍ ປຫາຍ ເອກ ຊາຕິກເມວ ຣູປໍ ມນສິ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕຖາ ກໂຣໂຕ ອກິນິຊ຺ຊາຍິຕຕ຺ຕໍ ຣູປານໍ ອຸທປາທິ ເອວໍ ປຫີເນົາປກ຺ກິເລສສ຺ສາປີ ອນຘິຌ຺ຖິຕຕ຺ຕາຯ ໂອກາສຌ຺ຫິ ໂຂ ຊານາມິ, ນ ຈ ຣູປານິ ປສ຺ສາມີຕິອາທີ ຊາຕໍຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຍຖາ ປຣິກມ຺ໂມກາສເມວ ມນສິ ກໂຣມິ, ຕຖາ ໂອກາສໍ ສຎ຺ຊານາມິ, ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປານິ ນ ຈ ປສ຺ສາມິ, ຣູປທສ຺ສນກາເລ ຈ ໂອກາສໍ ນ ຊານາມີຕິຯ ກິມຕ຺ຖມິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຫິ ເອຕໍ ອຸປກ຺ກິເລສຄຕນ຺ຕິ? ນ ເກວລໍ ອຸປກ຺ກິເລສປ຺ປຊຫນເມເວຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ເຍນ ອິທໍ ວິສຸທ຺ຘໍ ໂຫຕິ, ອຎ຺ຎມ຺ປີ ຕທຸຕ຺ຕຣິ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປກ຺ກິເລໂສຕິອາທີສຸ "ອິເມ ຘມ຺ມາ ອຸປກ຺ກິເລສາຕິ ອາທີນວທສ຺ສເນນ ປຊຫິໍ, ນ ມຍ຺ຫໍ ຕຖາ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ"ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິຯ ມານຸສກໍ ວາຕິ ອິມິນາ ສກາວາຕິກ຺ການໍ ທສ຺ເສຕິຯ ມໍສຈກ຺ຂຸນາວິຍາຕິ ອິມິນາ ປຣິຍຕ຺ຕິຄ຺ຄຫຓໍ, ວຓ຺ຓມຕ຺ຕາຣມ຺ມຓຕຎ຺ຈ ອຸປເນຕິຯ ວຓ຺ຓມຕ຺ເຕ ເຫຕ຺ຖ ສຕ຺ຕ-ສຫ຺ໂຫ, ນ "ສພ຺ເພ ສຕ຺ຕາ ອາຫາຣຏ຺ຐິຕິກາ"ຕິ (ອຯ ນິຯ ໑໐ຯ໔໗) ເອຕ຺ຖ ວິຍ ສພ຺ພສງ຺ຂເຕສຸ, ຫີນຊາຕິອາທໂຍ ໂມຫສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ໂທ ວິປາໂກຯ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ປຸພ຺ເພ ອຕີຕກາເລ ອເຫສຸໍ, ສມ຺ປຕິ ນິຣຍໍ ອຸປປນ຺ນາຕິ ເອວໍ ປາຐເສເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ເວທິຕພ຺ໂພຯ "ຍຖາກມ຺ມູປຄຎາຓຎ຺ຫິ ເອກນ຺ຕມຕີຕາຣມ຺ມຓໍ, ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນາຣມ຺ມຓ"ນ຺ຕິ ອຸຠິນ຺ນໍ ກິຈ຺ຈວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາລຸລໂກຕິ ສມຕານໍ ສາຣຸປ຺ປມສາຣຸປ຺ປິ, ໂລກາຈາຣໍ ວາ ນ ຊານາຕີຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຄຸຓປຣິຘໍສເນນ ຄຣຫາຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ "ນິຍໂຕ ສມ຺ໂພຘິປຣາຍໂນ"ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໔໑; ໕ຯ໓໓໗, ໑໐໐໔) ວຸຕ຺ໂຕ ອຣິຍປຸຄ຺ຄໂລ ມຄ຺ຄາວຣຓໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ຜຣຸສວຈນໍ ຍທິ ກເຖຍ຺ຍ, ອປາຍຄມນິຍມ຺ປິ ກເຣຍ຺ຍ, ເຕນ ໂສ ອປາຍຸປໂຄປິ ຠເວຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອເກຯ "ວາຍາມໍ ມາ ອກາສີຕິ ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ມຄ຺ຄາວຣຓໍ ກໂຣຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ປຸພ຺ເພວ ໂສຕາປນ຺ເນນ ອປາຍທ຺ວາໂຣ ປີຫິໂຕ, ຕສ຺ມາສ຺ສ ສຄ຺ຄາວຣຓໍ ນຕ຺ຖິຯ "ປາກຕິກນ຺ຕິ ປວຕ຺ຕິວິປາກໍ ອໂຫສີ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ "ວຸທ຺ຘິ ເຫສາ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຣິຍສ຺ສ ວິນເຍ, ໂຍ ອຈ຺ຈຍໍ ອຈ຺ຈຍໂຕ ທິສ຺ວາ ຍຖາຘມ຺ມໍ ປຏິກໂຣຕີ"ຕິ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໓໗໐; ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໔໕໑) ວຈນໂຕ ປາກຕິກໍ ອໂຫສີຕິ ເອເກຯ ສເຈ ໂສ ນ ຂມຕີຕິ ໂສຕາປນ຺ນາທີນໍ ຂນ຺ຕິຄຸຓສ຺ສ ມນ຺ທຕາຍ ວາ ອາຍຕິ ຕສ຺ສ ສຸຜຸຄ຺ ສໍວຣຕ຺ຖາຍ ວາ ອກ຺ຂມນໍ ສນ຺ຐາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຸຂານໍ ວາ ອາຍສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓາທີໂນ ອກາວາ ກາລກຎ຺ຈິກາ ອສຸຣາ ໂຫນ຺ຕິຯ "ອິໂຕ ໂກ ສຸຄຕີ ຄຈ຺ຉາ"ຕິ (ອິຕິວຸຯ ໘໓) ວຈນໂຕ ມນຸສ຺ສຄຕິປີຯ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຎາຓວິຊ຺ຊາຕິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸເມວ ທສ຺ສນຏ຺ເຐນ ຎາຓໍ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິນ຺ທນຏ຺ເຐນ ວິຊ຺ຊາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອາສວກ຺ຂຍຎາຓກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໘ຯໂສເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕຕິ ກີໍ ປຸຣິມສ຺ມິເຍວ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ຎສ຺ມິເຍວ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານຈິຕ຺ເຕຯ ອຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປີ ຍໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ປຸຣິມວິຊ຺ຊາທ຺ວຍໍ ອຘິຄຕໍ, ຕເທວ ປຸນ ສມາປຊ຺ຊນວເສນ ອຠິນວໍ ອຠິຕ຺ຫໍ ກຕນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ໂສ ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕຕິ ອິຘ ວິປສ຺ສນາປາທກໍ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານຈິຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖາຫ – ຍທິ ຕເທວ ປຸນ ສມາປຊ຺ຊນວເສນ ອຠິນວໍ ກຕໍ, ອຖ ກສ຺ມາ ປຸພ຺ເພ ວິຍ "ວິປສ຺ສນາປາທກໍ ອຠິຎ຺ຎາປາທກໍ ນິໂຣຘປາທກໍ ສພ຺ພກິຈ຺ຈສາຘກໍ ສພ຺ພໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣຄຸຓາວຫກໍ ອິຘ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານຈິຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ "ອິຘ ວິປສ຺ສນາປາທກໍ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຌານຈິຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ , ນນຸ ອິທໍ ຕຖາວຈນຍຸຄ຺ຄມເມວ ຕໍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ສທ຺ຘິໍ ສພ຺ພຄຸຓນິປ຺ຜາທນໂຕ, ນ ປຐມວິຊ຺ຊາທ຺ວຍມຕ຺ຕນິປ຺ຜາທນໂຕຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ອຣິຍມຄ຺ຄສ຺ສ ໂພຊ຺ຌງ຺ຄມຄ຺ຄງ຺ຄຊ຺ຌານງ຺ຄປຏິປທາວິໂມກ຺ຂວິເສສນິຍໂມ ປຸພ຺ພກາຄວຸຏ຺ຐານຄາມິນີວິປສ຺ສນາຍ ສງ຺ຂາຣຸເປກ຺ຂາສງ຺ຂາຕາຍ ນິຍເມນ ອໂຫສີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວິປສ຺ສນາປາທກມິຘ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຖ ປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ, ນ ຕທາຣມ຺ມຓຕ຺ເຕນຯ ປຣິຍາຍໂຕຕິ ອຎ຺ເຎນປິ ປກາເຣນຯ "ອິເມ ອາສວາ"ຕິ ອຍໍ ວາໂຣ ກິມຕ຺ຖໍ ອາຣທ຺ໂຘ? "ອາສວານໍ ຂຍຎາຓາຍາ"ຕິ ອຘິກາຣານຸໂລມນຕ຺ຖໍຯ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈຕິ, ຜລກ຺ຂເຓ ວິມຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິ ອິທໍ ເອກຕ຺ຕນເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຎ຺ຫິ ວິມຸຈ຺ຈມານໍ, ຕເທວ ອປຣກາເລ ວິມຸຕ຺ຕໍ ນາມ ໂຫຕິຯ ຍຎ຺ຈ ວິມຸຕ຺ຕໍ, ຕເທວ ປຸພ຺ພກາເລ ວິມຸຈ຺ຈມານໍ ນາມ ໂຫຕິຯ ຠຸຎ຺ຊມາໂນ ເອວ ຫິ ໂຠຊນປຣິໂຍສາເນ ຠຸຕ຺ຕາວີ ນາມຯ "ອິມິນາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຎາຓໍ ທສ຺ເສຕີ"ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຎາຓສ຺ສ ຈ ປຎ຺ຫາເນ "ມຄ຺ຄໍ ວຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕິ, ຜລໍ, ນິພ຺ພານໍ, ປຫີເນ ກິເລເສ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕີ"ຕິ ອຍມ຺ປຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ ວຸຕ຺ໂຕຯ ປວຕ຺ຕິກ຺ກໂມ ປເນຕ຺ຖ ສຣູປໂຕ ອຕ຺ຖໂຕຕິ ທ຺ວິຘາ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຕຕ຺ຖ "ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ ວິມຸຕ຺ຕມິຕິ ຎາຓໍ ໂຫຕີ"ຕິ ສຣູປໂຕ ຈຕຸພ຺ພິຘສ຺ສາປິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຎາຓສ຺ສ ປວຕ຺ຕິກ຺ກມນິທສ຺ສນໍຯ "ຂີຓາ ຊາຕີ"ຕິອາທີ ອຕ຺ຖໂຕຯ ເຕເນວ ອນ຺ເຕ "ອພ຺ຠຎ຺ຎາສີ"ນ຺ຕິ ປຸຄ຺ຄລາທິຏ຺ຐານໍ ເທສນໍ ອກາສິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຎາຓສ຺ສ ຕຖາ ອປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕຯ ອປ຺ປຏິສນ຺ຘິກໍ ໂຫຕີຕິ ຊານນ຺ໂຕ "ຂີຓາ ຊາຕີ"ຕິ ຊານາຕີ ນາມຯ "ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານາຄຕໍສຎາຓ"ນ຺ຕິ ອນາຄຕໍສຎາຓສ຺ສ ຈ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸສນ຺ນິສ຺ສິຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ອາສວກ຺ຂຍຜາຕກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຒ຺ຖິຕາ។

ອຸປາສກຕ຺ຕປ຺ຜິເວທນາກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໕។ກຕ຺ຕສ຺ຂໂຕຫທຍງຄມໂຕຕິ ວຈນເມວ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອນຕ຺ຕກ຺ກໍສນໂຕຕິອາທິ ປຸຄ຺ຄລວເສນ, ກຕ຺ຕສ຺ຂໂຕຕິ ໂສຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ສນ຺ຣາຍ។ ອາປາຖາຣມຕ຺ຍໂຕຕິ ຜາຕາປາຖາຣມຕ຺ຍໂຕ។ ສຍເມວ ເຫຍ຺ຖາມ຺ຂຊາຕໍ ວາ, ມຄ຺ໂຄ ປນ ອໂສໂກ ໂຫຕິ។ ຕທາ ທີ ໂສໂກ ປ໌ທິຍມາໂນ។ ຈຣິຍາທິອນຸກູລໂຕ ອປ຺ປ໌ຜິກູລໍ។ ''ມຊ຺ຣມິມ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ຊມ຺ມມິມ''ນ຺ຕິ ວຈນໍ ອຊິກໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ។ ຕສ຺ມາ ''ຣາຄວິຣາຄມິມ''ນ຺ຕິ ເອວໍ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ປຸນ ປີຕ຺ເຫຕ຺ວາ ຊມ຺ມມິມໍ ອຸເປ໌ທິຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ, ''ຊມ຺ມເມວ ສຣຕຕ຺ຖມ຺ເປ໌ທີ''ຕິ ປ໌ຄນ຺ຕິ ກິຣາຕິ ທິເປ໌ຕິ។ ສຣຕຄຕານໍ ຕເມວ ສຣຕຄມເນນ ກຍໍ ສນ຺ຕາສໍ ທຸຄ຺ຄຕີ ປ໌ຣິກ຺ກິເລສໍ ທຸກ຺ຂໍ ທີ່ສຕິຕິ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ສຣຕໍ ນາມ។ ຕປ຺ປ໌ສາທຕຄ຺ຄຣຸຕາທິທີ ວິຫຕກິເລໂສ ຕປ຺ປ໌ຣາຍນຕາກາຣປ຺ປ໌ວຕ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ສຣຕຄມນໍ។ ຕໍສມງຄີສຕ຺ໂຕ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຉຕິ។ ປ໌ເກເທນ ປນ ທຸວິຊໍ ສຣຕຄມນໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ໂລກິຍນ຺ຕິ។ ຕຕ຺ຖ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ທິຒ຺ຖສຈ຺ຈານໍ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຕ ສຣຕຄມນຸປ໌ກ຺ກິເລສສມຸຈ຺ເຉເທນ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ກິຈ຺ຈໂຕ ສກເລປິ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ອິຊ຺ຊຕິ។ ໂລກິຍໍ ປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ ສຣຕຄມນຸປ໌ກ຺ກິເລສໍ ຕທງຄວິກ຺ຂມ຺ກເນນ ອາຣມ຺ມຕໂຕ ພຸທ຺ຊາທິຄຸຕາຣມ຺ມຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ອິຊ຺ຊຕິ។ ຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ສທ຺ຊາປ໌ຜິລາໂກ ສທ຺ຊາມູລິກາ ຈ ສມ຺ມາທິຒ຺ຖິ។ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຈຕ຺ຕາຣິ ສາມ຺ຄ຺ຄຜລານິ ວິປາກຜລໍ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂກ຺ຂໂຍ ອານິສໍສຜລໍ។ 'ໂຍ ຈ ພຸທ຺ຊຄ຺ຈ ຊມ຺ມຄ຺ຈ...ເປ... ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ (ຊ។ ປ។ ໑໙໐-໑໙໔) ທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ໂລກິຍສ຺ສ ກວໂກຄສມ຺ປ໌ທາ។ ''ເຍ ເກຈິ ພຸທ຺ຊໍ ສຣຕໍ ຄຕາເສ''ຕິ (ທີ។ ນິ។ ໒។໓໓໒; ສໍ។ ນິ។ ໑។໓໗) ທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ໂລກິຍສຣຕຄມນໍ ຕີສຸ ວຕ຺ຖູສຸ ອຄ຺ຜາຕສໍສຍມິຈ຺ຉາຜາຕາທິທີ ສໍກິລິສ຺ສຕິ, ນ ມຫາຊຸຕິກໍ ໂຫຕິ, ນ ມຫາວິປ຺ຜາຣໍ។ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ນຕ຺ຖິ ສໍກິເລໂສ។ ໂລກິຍສ຺ສ ສາວຊ຺ໂຊ ອນວຊ຺ໂຊຕິ ທຸວິໂຊ ເກໂທ។ ຕຕ຺ຖ ອຄ຺ຄສຕ຺ຖາຣາທິສຸ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນາທີທີ ສາວຊ຺ໂຊ ໂຫຕິ, ໂສ ອນິຒ຺ຖຜໂລ។ ອນວຊ຺ໂຊ ກາລກິຣິຍາຍ, ໂສ ອວິປາກຕ຺ຕາ ອຜໂລ។ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ເນວຕ຺ຖິ ເກໂທ។ ກວນ຺ຕເຣປີ ທີ ອຣິຍສາວໂກ ອຄ຺ຄໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ນ ອຸທ຺ທິສຕິ។ ໂຍ ໂກຈິ ສຣຕຄໂຕ ຄຫຒ຺ໂຄ ອຸປາສໂກ។ ຣຕນຕ຺ຕເຍາປາສນໂຕ ອຸປາສໂກ។ ປ໌ຄ຺ຈ ເວຣມຕິໂຍ ສີລໍ។ ສຕ຺ຖສຕ຺ຕມໍສມຊ຺ຊວິສວາຕິຊ຺ຊາຣທີຕໍ ຊມ຺ເມນ ຊີວິກໍ ອາຊີໂວ។ ວຸຕ຺ຕສີລາຊີວວິປ໌ຕ຺ຕິ ວິປ໌ຕ຺ຕິ ນາມ។ ວິປ໌ຣິຕາ ສມ຺ປ໌ຕ຺ຕິ។

໑໖។ລຈ຺ຉາມ ນຸ ໂຂຕິ ທຸຄ຺ຄເຕ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ ນຸໂຂ ໂນຕິ ສມິທ຺ເຊ ສນ຺ຣາຍ។ ຕຕ຺ຖ ເວຣຄ຺ຊາຍໍ។ ປ໌ຄ຺ຄຍ຺ຫຕິຕິ ປ໌ຕ຺ຕໍ ປ໌ຄ຺ຄໂຫ, ເຕນ ປ໌ຄ຺ຄເຫນ ປ໌ຕ຺ເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສມາທາເຍວາຕິ ນິທສ຺ສນໍ។ ນ ຈ ວຒ຺ຜຕີຕິ ປຸນ ປາກໍ ກິຄ຺ຈາປີ ວຒ຺ຜຕິ, ຕຖາປີ ນ ສຸຒ຺ຖຸ ປກ຺ກຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ອຸຕ຺ຕຕ຺ຫຸລາກຕ຺ຕໍ ລກິຕ຺ວາປີ ປີເຊຕ຺ວ ນ ວຒ຺ຜຕີ''ຕິ ອຒ຺ຖກຖາວຈນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ສາຊກໍ។ ''ສາວການໍ ວາ ສິກ຺ຂາປ໌ທໍ ປ໌ຄ຺ຄເປ໌ສ຺ສາມີ''ຕິ ອິມິນາ ວຈເນນ ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ຊິສີລໍ ສນ຺ຣາຍ ''ປ໌ຈ຺ຉາ ສີລ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣປີ ຕໍ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ປ໌ຜິຈ຺ຈ ກຄວຕາ ພຫູນິ ສິກ຺ຂາປ໌ທານິ ປ໌ຄ຺ຄຕ຺ຕານິ ອຕ຺ຖີຕິ ທີເປ໌ຕິ។ ຍທີ ເອວໍ ເວຣຄ຺ຊາຍໍ ''ເອຕສ຺ສ ກຄວາ ກາໂລ''ຕິ ວຈນໍ ນ ສເມຕີຕິ ເຈ? ນ, ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ ສິກ຺ຂາປ໌ທາກາວປ຺ປ໌ສງຄໂຕ។ ເຖໂຣ ປນ ປ໌ຄ຺ຄຕ຺ຕານິ ຖເປຕ຺ວາ ອິທານິ ປ໌ຄ຺ຄເປ໌ຕພ຺ພານິ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສປ຺ປ໌ໂຫນການິ ສນ຺ຣາຍາຫ។ ກຄວາປີ ''ນ ຕາວ ສາຣິປຸຕ຺ຕ ສຕ຺ຖາ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປ໌ທໍ ປ໌ຄ຺ຄເປ໌ຕີ''ຕິ ກທ຺ທາລິສຸຕ຺ເຕ (ມ។ ນິ។ ໒។໑໓໔; ອາທໂຍ) ວິຍ ເອກຈ຺ເຈສຸ ປ໌ຄ຺ຄຕ຺ເຕສຸປີ ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ປ໌ຄ຺ຄເປ໌ຕພ຺ພານິ ສນ຺ຣາຍາຫ។ ອິເຊວ ອຒ຺ຖກຖາຍໍ ''ສາມມ຺ປີ ປ໌ຈນໍ ສມຕາສາຣຸປ຺ປໍ ນ ໂຫຕິ ນ ຈ ວຒ຺ຜຕີ''ຕິ ວຈນຄ຺ຈ, ຕຖາ ''ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຉໂທ ວາ ວສ຺ສຈ຺ເຉໂທ ວາ''ຕິອາທິວຈນານິ ຈ ອຕ຺ຖີ។ ອຄ຺ຄຖາ ''ທ຺ວີຫາກາເຣທິ ພຸທ຺ຊາ ກຄວນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູ ປ໌ຜິປຸຈ຺ຉນ຺ຕີ''ຕິ ອິເຊເວທໍ ປາລຸອິຄປນໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ອາຈຣິເຍນ ວິຈາຣິຕໍ, ຕໍ ສຸນ຺ທຣໍ ປຸພ຺ເພປີ ປ໌ຄ຺ຄຕ຺ຕສິກ຺ຂາປ໌ທສມ຺ກວໂຕ។ ກິນ຺ຕຸ ອິຊ ປາລຸອິຄປນວິໂຣຊວິຈາຣຕາ ປນ ນິປ຺ປ໌ໂຍຊນາ ວິຍ ມມ ທິສ຺ສຕິ។ ກສ຺ມາ? ອຸປາລິຕ຺ເຖເຣນ ສງຄີຕິກາເລ ວຸຕ຺ຕປາຄຕ຺ຕາ។ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຉໂທຕິ ສຕ຺ຕາຫກິຈ຺ຈໍ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ໂຕ។ ''ສຕ຺ຕາຫກາຣຕິເຍນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຉໂທ ວາ ວສ຺ສຈ຺ເຉໂທ ວາ ເອກກິກ຺ຂຸນາປີ ນ ກໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣ ມຫາອຒ຺ຖກຖາຍໍ, ຕສ຺ມາ ວສ຺ສຈ຺ເຉທສ຺ສ ກາຣເຕ ສຕິ ສຕ຺ຕາຫກິຈ຺ຈໍ ກາຕ຺ວ ວຒ຺ຜຕີຕິ ເອເກ។ ວິນຍຊຣາ ປນ ນິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຒ຺ຖກຖານິປ຺ປາໂຍ ວິມໍສິຕພ຺ໂພ, ອິມາຍ ເວຣຄ຺ຊາຍໍ ອປ຺ປີຈ຺ຉຕາທິປ໌ຜິປ໌ທາຍ ປ໌ສນ຺ນາ។ ສາລິນໍ ວິກຕິ ສາລິວິກຕິ។

໑໗-໘។ອຸປ໌ປນ຺ນຜໂລຕິ ພຫຸຜໂລ។ ''ຂຸທ຺ທໍ ມຊຸ''ນ຺ຕິ ປາໂຄ។ ເຖຣໍ ສີຫນາທໍ ນທາເປຕ຺ວ ປຸຈ຺ຉິຕີ ອິມິນາ ອາຈຣິໂຍ ຍໍ ປຸພ຺ເພ ອາຕາຍ ຄິຕານໍ ສາວການໍ ມຫານຸກາວຕາທສ຺ສນໍ ''ເວຣຄ຺ຊາຍໍ ນິວາສປ຺ປ໌ໂຍຊນ''ນ຺ຕິ ອມ຺ເຫທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສມ຺ປາເທຕິ, ຣາຊຄເຫ ເວຣຄ຺ຊາຍຄ຺ຈາຕິ ອຸກຍຕ຺ຖ ວິຕກ຺ກຸປ຺ປາເທ ເອກໂຕ ປີຕ຺ເຫຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺

ສາ’’ຕິອາຫິມາຫ។ ກາລໍ ສນฺສາຍ ຈິຣໍ, ກິຕຶ ສນฺສາຍ ຈິຣາຕິ ວິຄฺຄໂຫ។

ກາມໍ ທີໂນຕິ ອຕฺຕໂນ ຜລນິພฺພຕฺຕິຍາ ສຫາຍໍ ຄຈฺສຕີຕິ ກຕฺຕຣີ ເຫຕຸ, ຕຖາປີ ອິສ ເຕນ ກຣຕາກູເຕນ ຕສฺສ ຜລໍ ທີໂນຕິ ປວຕฺຕຕີຕິ ເຫຕຸ។ ຕຖາ ພຍນฺຕິ ເຕນາຕິ ພໂຍ។ ກິລາສຸໂນຕິ ປໂຍຊນາກາເວນ ອວາວຍາ។ ອພฺໂພກິຕฺຕານິ ວິສກາເຄຫີ។ ອາຄາມິນິຍາ ອນາຄເຕຕິ ອຕฺໂຖ។ ອິເມສໍເຍວ ໂນຕິ ທສฺສນຕฺຖໍ “ສພฺພພຸທฺສານໍ ທີ”ຕິ ວຸຕฺຕໍ។ ຍາວສາສນປຣິຍນฺຕາຕິ ຍາວ ພຸທฺສາ ສຣນฺຕິ, ຕາວາຕິ ອຕฺໂຖ។ ຂຕฺຕິຍພฺຣາຫฺມຕາວ ອຸຈฺຈາ, ຕຕฺຖາປີ ວິເສສໍ ທສฺເສຕຸໍ “ອຸຈฺຈນິເຈົາລຸອາຣຸລຸອາຣໂກ ຄາ”ຕິ។ “ມນສີ ກຕฺວາ”ຕິປີ ປາໂຖ។ ອຸປສມฺປາທฺເຍົາປສມฺປາທฺໄຍຈฺເຈຕໍ ທฺວຍໍ ມາຄເສ “ອຸປສມฺປຊฺຊາ”ຕິ ວຸຈฺຈຕີ។ ອນฺປາທາຍາຕິ ອາຣມฺມຕາກຣຕາວເສນ ອຄฺຄເຫຕฺວາ។ ອາສເວຫີຕິ ກຕฺຕຣີ ຕຕິຍາວິກຕฺຕີ។ ຈິຕฺຕານີຕິ ປຈฺຈຕฺຕພຫຸວຈນໍ។ ວິມຸຈฺຈຶສູຕິ ກມฺມກາຣເກ។ ວິໂມຈິຕານີຕິ ອສິປฺປາໂຍຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ອາສເວຫີຕິ ປທລฺຈ ປຈฺຈຕฺເຕ ກຣຕາວຈນໍ ກຕฺວາ ຄຕฺກິປເທ ອຕฺໂຖ ປກາສິໂຕ។ ຍທິ ອຣິຍມຄฺເຄນ ນິຣຸທฺສານໍ ອາສວານໍ ວເສນ ອນາສວຕາ, ໂລເກ ຈິຕฺຕານີປີ ອນາສວາ ສິຍຸໍ។ ນ ທິ ນິຣຸທฺສານີ ຈິຕฺຕານີ ອາຣມฺມຕານີ ກໂຣນฺຕີຕິ ຕານີ ອນິຣຸທฺສາສວວເສນ ສາສວານີຕິ ເຈ។ ໂສຕາປນฺນສฺສ ມຄฺຄຈິຕฺຕໍ ອຸປຣິມຄฺຄວຊฺຊາສວວເສນ ສາສວໍ, ອວສິຍฺຖາສວສມฺຈฺສິນฺທນານຸກາວຕฺຕາ ຜລານີ ສາສວານີ ສິຍຸນฺຕິ? ນ, ອາສວສມฺຈฺສິນฺທນານຸກາວາຄຕຜລຕฺຕາ។ ກີສນສฺສ ກຣຕໍ ກີສນກຕໍ, ຕສฺມຶ ກີສນກຕສฺມຶ, ກີສນກິຣິຍາຍາຕິ ອຕฺໂຖ។ ອິຕฺຖິລິງຄໍ ວິປລฺລາສໍ ກຕฺວາ ນປຸໍສກລິງຄໍ, ປຸຣິສລິງຄໍ ວາ ກຕฺວາ។ ນິມິຕฺຕຕฺເຖຕິ ເອຕฺຖ –

“ຈມฺມນີ ທີປີນໍ ຫນฺຕິ, ທນฺເຕສຸ ຫນฺຕິ ກຸລฺຊຣໍ;

ວາເລສຸ ຈາມຣີ ຫນฺຕິ, ສີງເຄສຸ ສຣໂກ ຫໂຕ”ຕິ។ –

ອສີກຣຕໍ។

໘໐-໘໑។ ນຈິຣຜฺຖິຕິກກາຣເຕ ກຖິເຕ ຈິຣຜฺຖິຕິກກາຣຕໍ ອຕฺຖໂຕ ວຸຕฺຕປຜິປກฺຂວເສນ ກິລฺຈາປີ ສິທฺສໍ, ຕຖາປີ ຕໍ ເຖຣສฺສ ວິນຍປລฺລຕฺຕິຍາຈນາຍ ໂອກາສກາຣຕານີປฺປາຍໂຕ ວິນຍປລฺລຕฺຕິຍາຈໂນກາສໍ ປາເປຕຸໍ ປຸນ ກຄວນฺຕໍ ‘ໂກ ປນ, ກນฺເຕ, ເຫຕູ”ຕິ ປຸຈฺສິ។ ກຄວາປີ ຍາຈນໍ ສມฺປຜິຈฺສິຕຸກາໂມ ພฺຍາກາສີ។ “ອາສວຜฺຖານິຍາ ສງເຜ ປາຕຸກວນฺຕີ”ຕິ ປຸຄฺຄລສฺສ ສງຫປຣິຍາປນฺນຕฺຕາ ວຸຕฺຕໍ។ ອາທຣຕฺຖວເສເນເວຕฺຖ ທฺວິກฺຂຕฺຕຸໍ ວຸຕฺຕນฺຕີ ຍສฺມາ ເຖໂຣ ປຸພฺເພ ຣາຊຄເຫ, ສມฺປຕິ ເວຣລฺຊາຍນฺຕີ ທฺວິກฺຂຕฺຕຸໍ ກາຈິ, ຕສฺມາ ອາທເຣນ ປຸນປฺປຸນໍ ຍາຈຍມານໍ ປສฺສິຕฺວາ ສຍມฺປີ ກຄວາ ອາທເຣເນວ “ອາຄເມຫີ ຕฺວໍ ສາຣິປຸຕฺຕາ”ຕິ ອາຫ។ ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ “ມາ ຕฺວໍ ປຸນປฺປຸນໍ ຍາຈາທີ, ສມฺປຜິຈฺສິຕາວ ມຍາ ເຕ ຍາຈນາ, ປຸພฺເພນນຸ ຕວຍາຈນໍ ສມฺປຜິຈฺສຕາວ ມຍາ ເອຕฺຕເກ ກາເລ ເອຕฺຕການິ ສິກฺຂາປທານີ ປລฺລຕฺຕານີ, ນ ຕາວ ເມ ສາວການໍ ອາຕາປາຕິໂມກฺຂຸທฺເທສານຸຊານນກາໂລ ສມฺປຕฺໂຕ, ຕກฺການຸມານວເສນ ຕຍາ ‘ເອຕສฺສ ກຄວາ ກາໂລ’ຕິ ປຸນປฺປຸນໍ ນິທฺທີສິຍມາໂນປີ ເນສ ໂສ ກາໂລ, ກີນฺຕຸ ຕຖາຄໂຕວ ຕຕฺຖ ກາລໍ ຊານິສฺສຕີ”ຕິ។ ຍສฺມາ ປນ “ສິກฺຂາປທປລฺລຕฺຕິກາລໂຕ ປກฺຕິ ອາຕາປາຕິໂມກฺຂເມວ ອຸທฺທີສິຍຕີ”ຕິ ວຸຕฺຕໍ, ຕສฺມາ ປາຕິໂມກฺຂຸທฺເທສປฺປໂຫນກສິກฺຂາປທເມວ ສນฺສາຍາຫ។ “ຕຕฺຖາຕິ ສິກฺຂາປທປລฺລຕฺຕິຍາຈນາເປກฺຂໍ ກຸມฺມວຈນ”ນฺຕິ ເອກເມວ ປທໍ ວຸຕฺຕໍ ຕສฺສາ ສິທฺສິຍາ ອິຕຣສฺສ ສິທฺສິໂຕ។ “ສາວການໍ ວິສຍກາວນฺຕີ ອິມິນາ ມຫາປທຸມຕฺເຖຣວາໂທ ປຜິກฺຂິຕฺໂຕ”ຕິ ອນຸຄຕฺກິປເທ ວຸຕฺຕໍ, ຕໍ ສຸນฺທຣໍ ວິຍ។ ສມฺມຸເຂ ຄຣຫາ។ ປຣມฺມຸເຂ ອຸປວາໂທ។ “ນ, ກິກฺຂເວ, ອູນທສວສฺເສນ…ເປ… ທຸກฺກຜສฺສາ”ຕິ (ມຫາວ។ ໗໕) ອິທໍ ສິກฺຂາປທໍ ກຄວາ ພຸທฺສຕฺເຕນ ທສວສฺສິໂກ ຫຸຕฺວາ ປລฺລເປສິ ອູນທສວສฺສິກສฺສ ຕສฺສ ຕຖາ ສິກฺຂາປທປລฺລຕฺຕິຍາ ອກາວໂຕ។ ນ ຕທາ ອຕິເຣກທສວສฺສິໂກວ ທສວສฺສິການໍ ຣຕฺຕລฺລຸມຫຕฺຕປฺປຕฺຕີໂຕ, ຕສฺມາ ຕໍ ສິກฺຂາປທໍ ເວຣລฺຊາຍໍ ວສฺສາວາສໂຕ ປຸພฺເພ ຣາຊຄເຫ ເອວ ປລฺລຕฺຕນฺຕີ ສິທฺສໍ, ຕສฺມຶ ສິທฺເສ ສິທฺສເມວ “ຍາວ ນ ສງໂຜ ຣຕฺຕລฺລຸມຫຕฺຕໍ ປຕฺໂຕຕີ ວຈນໍ ອິໂຕ ປຸພฺເພ ປຖມຍາຈນາຍປີ ວຸຕฺຕ”ນฺຕີ។ ອຜฺຖກຖາຍມฺປີ ຣຕฺຕລฺລຸມຫຕฺຕປฺປຕฺຕກາເລ “ທฺເວ ສິກฺຂາປທານີ”ຕິ ຄຕນປຣິຈฺເຂທວຈນໍ ປຖມຍາຈນາຍ ວຸຕฺຕວຈນໍ ສນฺສາຍ ວຸຕฺຕໍ។ ອລฺລຖາ ຣຕฺຕລฺລຸມຫຕฺຕປฺປຕฺຕກາເລ ທฺເວ ເອວ, ນ ອລฺລນฺຕີ ອາປชฺຊຕີ។

“ອຖ ໂຂ ອາຍສฺມໂຕ ສາຣິປຸຕฺຕສฺສາ”ຕິອາທິມฺຫີ ອຍມາທິໂຕ ປຜฺຖາຍ ອຕฺຖວິກາວນາ – ອຍໍ ກິຣາຍສฺມາ ອສฺສຊິຕฺເຖຣໂຕ ປຜິລທฺສໍ ເອກຄາຖາມຕฺຕກໍ ສມฺມປຣິຍາຍໍ ນຍສຕສຫສฺເສຫີ ວິເວເຈນฺໂຕ ອຣຫຕฺຕໍ ປຕฺວາ ສາວກປາຣມິລາເຕ ຖິໂຕ “ອໂຫ ວຕ ມຫານຸກາໂວຍໍ ສທฺສມฺໂມ, ໂຍ ວິນາປີ ສມฺມສາມິນາ ປຣມฺມຸຂໂຕ ສຸຕມຕฺເຕປີ ມຍฺຫໍ ມຫນฺຕໍ ຄຸຕວິເສສໍ ຊເນສິ, ສາສຸ ວ

ຕາຍໍ ສທ຺ຘມ຺ໂມ ຈິຣໍ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ''ກຕເມສານໍ ນຸ ໂຂ ພຸທ຺ຘານໍ ຠຄວນ຺ຕານໍ...ເປ... ນ ຈິຣຏ຺ຐິຕິກ''ນ຺ຕິ ຕມຕ຺ຖໍ, ກາຣຓຎ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຄ຺ຄສາວກຠາເວນ ປຏິວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ''ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕນ຺ຕິອາທິຈິຣຏ຺ຐິຕິ ກາຣຓ''ນ຺ຕິ ນິຏ຺ຐໍ ກຕ຺ວາ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຈໂນກາສກາຣຓຕ຺ຖໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ຕໂຕ ປຎ຺ຫສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຈໂນກາເສ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ''ເອຕສ຺ສ ຠຄວາ ກາໂລ, ເອຕສ຺ສ ສຸຄຕ ກາໂລ''ຕິ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິໍ ຍາຈິຯ ຕໂຕ ຠຄວາ ຕສ຺ສາ ຍາຈນາຍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕກາຣໍ, ''ເອຕສ຺ສ ຠຄວາ ກາໂລ''ຕິ ວຸຕ຺ຕກາລສ຺ສ ອກາລຕໍ, ກາລສ຺ສ ຈ ອຎ຺ຎວິສຍຕໍ ທີເປນ຺ໂຕ ''ອາຄເມຫິ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ, ຕໂຕ ຠຄວາ ຕສ຺ສ ຍາຈນໍ, ສຕ຺ເຕສຸ ກາຣຸຎ຺ຎຕຎ຺ຈ ປຏິຈ຺ຈ ''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠິກ຺ຂູ ອນຸປຊ຺ຌາຍກາ ອນາຈຣິຍກາ ອໂນວທິຍມານາ''ຕິອາທິນາ (ມຫາວຯ ໖໔) ນເຍນ ເວປຸລ຺ລມຫຕ຺ຕຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ສຕ຺ຖາ ສາວການໍ ອຸປຊ຺ຌາຍວຕ຺ຕາທີນິ ວິນຍກມ຺ມານິ, ຕຖາຣູປສິກ຺ຂາປທານິ ຈ ປຎ຺ຎເປສິຯ ຕໂຕ ອນຸກ຺ກເມນ ທ຺ວາທສມວສ຺ສໍ ເວຣຎ຺ຊາຍໍ ວສີຯ ຕທາ ຈ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣາ ນິທ຺ທິຏ຺ເຐສຸ ຈິຣຏ຺ຐິຕິເຫຕູສຸ ຊາເຕສຸ ''ນວງ຺ຄສຕ຺ຖຸສາສນມຫຕ຺ຕຕາ ຈ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ຊາຕາ, ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິ ຈ ພຫຸຕຣາ ຊາຕາ, ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທໂສ ເອເວໂກ ນ ຕາວ ສາວການໍ ອນຸຎ຺ຎາໂຕ, ໂສ ຈ ປຣິສຸທ຺ເຘນ ສງ຺ເຆນ ກຣີຍຕິຯ ສງ຺ໂຆປິ ເອຕຣຫິ ປຣິສຸທ຺ໂຘ ປຈ຺ຉິມກສ຺ສ ໂສຕາປນ຺ນຕ຺ຕາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ອນຸຊານາເປຕຸກາໂມ ຍຕ຺ຕເກຫິ ຈ ສິກ຺ຂາປເທຫິ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທໂສ ອນຸຊານິຍຕິ, ຕຕ຺ຕການໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຈນປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ຍາຈນ຺ໂຕ ປຸພ຺ພຸປ຺ປນ຺ນວິຕກ຺ກສູຈນປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນກ຺ກມວເສນ ຍາຈໂນກາເສ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ''ເອຕສ຺ສ ຠຄວາ ກາໂລ''ຕິອາທິມາຫຯ

ຕຕ຺ຖ ''ຍໍ ຠຄວາ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍາ''ຕິ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສປ຺ປໂຫນກສິກ຺ຂາປທໍ ສນ຺ຘາຍາຫ, ອຍມຕ຺ໂຖ ຠທ຺ທາລິສຸຕ຺ເຕນ (ມຯ ນິຯ ໒ຯ໑໓໔ ອາທໂຍ) ທີເປຕພ຺ໂພ ຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ພຫູສຸ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕສຸ, ປຎ຺ຎປິຍມາເນສຸ ຈ ''ນ ຕາວ ຠທ຺ທາລິ ສຕ຺ຖາ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎເປຕີ''ຕິອາທິ (ມຯ ນິຯ ໒ຯ໑໔໕) ວຸຕ຺ຕໍ ອປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ອຸປາທາຍ, ຕຖາ ອິຘາປິ ອປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ປຣິສຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ສງ຺ຆສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ສາວການໍ ອາຓາປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ນານຸຊານາມີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ນິຣພ຺ພຸໂທ''ຕິອາທິມາຫຯ ນ ຫິ ປຣິສຸທ຺ເຘ ສງ຺ເຆ ໂອວາທປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສສ຺ສ ອນຸທ຺ເທສກາຣຓໍ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມິໍ ສຕິ ອາຓາປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສານຸຊານນາສິປ຺ປາຍໂຕຯ ຕຖາ ຈ ໂສ ຕໂຕ ອຏ຺ຐນ຺ນໍວສ຺ສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ອນຸຎ຺ຎາໂຕຯ ຍຖາຫ ປາຕິໂມກ຺ຂຐປນກ຺ຂນ຺ຘເກ (ຈູລວຯ ໓໘໖) ''ນ ທານາຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິໂຕ ປຣໍ ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ...ເປ... ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍາຖາ''ຕິຯ ຍໍ ປນ ອຸປສມ຺ປທກ຺ຂນ຺ຘເກ (ມຫາວຯ ໑໒໙) ''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠິກ຺ຂູ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອຸປສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ເອກກໍ ໂອຫາຍ ປກ຺ກມິໍສຸ...ເປ... ໂສ ຕສ຺ສາ ເມຖຸນໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິເສວິຕ຺ວາ ຈິເຣນ ອຄມາສີ''ຕິ ວຕ຺ຖຸ ອາຄຕໍ, ຕໍ ສຸທິນ຺ນວຕ຺ຖຸໂຕ ປຣໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນມ຺ປິ ຕຕ຺ຖ ຍຖາຘິກາຣໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຖາ ຕຕ຺ເຖວ ''ອຸຠຍານິ ໂຂ ປນສ຺ສ ປາຕິໂມກ຺ຂານິ ວິຕ຺ຖາເຣນ ສ຺ວາຄຕານິ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິອາທິນາ (ປາຈິຯ ໑໔໗; ອຯ ນິຯ ໘ຯ໕໒; ໑໐ຯ໓໓) ອງ຺ຄານິປິ ເວທິຕພ຺ພານິຯ ນ ຫິ ອາທິໂຕ ເອວ ອຸຠໂຕປາຕິໂມກ຺ຂານິ ສິທ຺ຘານີຕິຯ ອປິຈ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຍມນຸກ຺ກໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ, ເສຍ຺ຍຖີທໍ – ຣາຫຸລກຸມາເຣ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຉພ຺ພສ຺ສານິ ທຸກ຺ກຣໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ຕສ຺ມິໍ ເອວ ສໍວຈ຺ຉເຣ ກປິລວຕ຺ຖຸໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຫຸລກຸມາຣໍ ປພ຺ພາເຊສິຯ ອມ຺ພລຏ຺ຐິກຣາຫຸໂລວາທສຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາຍໍ (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໑໐໗ ອາທໂຍ) ''ອຍຎ຺ຫິ ອາຍສ຺ມາ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ຠຄວນ຺ຕໍ ຈີວຣກຓ຺ເຓ ຄເຫຕ຺ວາ 'ທາຍຊ຺ຊໍ ເມ ສມຓ ເທຫິ, ທາຍຊ຺ຊໍ ເມ ສມຓ ເທຫີ'ຕິ ທາຍຊ຺ຊໍ ຍາຈມາໂນ ຠຄວຕາ ຘມ຺ມເສນາປຕິສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ປພ຺ພາຊິໂຕ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຣາຫຸລກຸມາຣໍ ອາຣພ຺ຠ ''ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕີຫິ ສຣຓຄມເນຫິ ສາມເຓຣປພ຺ພຊ຺ຊ''ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໑໐໕) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສຣຓຄມນູປສມ຺ປທາ ປຐມວສ຺ສພ຺ຠນ຺ຕເຣ ເອວ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ, ຎຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ຖກມ຺ມວເສນ ອຸປສມ຺ປທາ ອນຸຎ຺ຎາຕາຕິ ປຎ຺ຎາຍຕິຯ ອປິຈ ຣາຫຸລວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ''ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນນຸຎ຺ຎາໂຕ ມາຕາປິຕູຫິ ປຸຕ຺ໂຕ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພ, ໂຍ ປພ຺ພາເຊຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ''ຕິ (ມຫາວຯ ໑໐໕) ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພປິ ສິກ຺ຂາປທານິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕານີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ

ສຸຕ຺ວາ ຈ ໂຍ ເຫຕຸນິໂຣຘມຄ຺ຄໍ,

ນິໂຣຘປາຍໍ ປຏິວິຊ຺ຌິ ຂິປ຺ປໍ;

ຊາໂຕວປກ຺ເຂນ ອເສສເມຕໍ,

ໂລກໍ ວິປ຺ສ຺ສີ ສຸຄຕຄ຺ຄສິສ຺ໂສຯ

ໂສ ຘມ຺ມເສນາປຕິ ອຄ຺ຄສິສ຺ໂສ,

ສທ຺ຘມ຺ມຣາຊສ຺ສ ຕຖາຄຕສ຺ສ;

ສຍໍ ມຸນິນ຺ເທນ ຍສສ຺ສ ປຕ຺ໂຕ,

ອເນກໂສ ໂສຬສຘາ ປສຕ຺ໂຖຯ

ຕສ຺ມາ ຫິ ສິກ຺ຂາປທພນ຺ຘກາໂລ,

ຎາຕຸມ຺ປິ ໂລເກ ອຕິກາຣິໂຍວ;

ປເຄວ ສິກ຺ຂາປທກາວເກໂຫ,

ປເຄວ ອຎ຺ໂຎ ອຸກຍຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖຯ

ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ອປີ ຕໍ ທ຺ວຍນ຺ຕຸ,

ຎາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາວ ປເຄວ ເນຕຸໍ;

ນິສ຺ສໍສຍໍ ຕຕ຺ຖ ຕຖາຄໂຕວ,

ຊານິສ຺ສຕິຈ຺ຈາຫ ຕຖາຄໂຕຕິຯ

ອິຈ຺ເຈຕມຕ຺ຖໍ ອິຘ ກິກ຺ຂຸ ຎຕ຺ວາ,

ສິກ຺ຂາປທານໍ ກມກາວເກຫໍ;

ຎາຕຸໍ ສຍໍ ໂນ ນ ປໂຣ ຈ ເນຕຸໍ,

ປຣິເຍສິຕພ຺ໂພ ອິຘ ຍຸຕ຺ຕິມຄ຺ໂຄຯ

ຕຕ຺ຖ ກມເກໂຫ ສິກ຺ຂາປທານໍ ປຣໂຕ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ກາວເກໂຫ ຕາວ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕານຸວຕ຺ຕນປຈ຺ຈຍາ ກິກ຺ຂຸ ອນາປຕ຺ຕິໂກ, ກິກ຺ຂຸນີ ປນ ສມນຸກາຍ຺ຖາ ປາຣາຊິກາ ໂຫຕິຯ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິປຏິຈ຺ຉາທເນ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ, ກິກ຺ຂຸນິຍາ ປາຣາຊິກໍຯ ທຸຏ຺ຐຸລ຺ລໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕສ຺ສ, ປຏິຈ຺ຉາເທນ຺ຕສ຺ສ ຈ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍຯ ມຫາສາວຊ຺ຊໍ ປາຣາຊິກໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕສ຺ສ, ປຏິຈ຺ຉາເທນ຺ຕສ຺ສ ຈ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍຯ ອິຈ຺ເຈວມາທີຫິ ອກາວເກຫສິກ຺ຂາປທານໍ ອິຘ ກາວເກເຫນ ຍຸຕ຺ຕິປຣິເຍສນໍ ສາຘຍມາໂນປີ ສິຍາ ອນຸມ຺ມາທວິຆາຕກາຄີຕິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສກລສ຺ສປີ ວິນຍປີຏກສ຺ສ ວິຕກ຺ກຍາຈນກາລກາລຎ຺ຎູກາຣຓຜລປໂຍຊເນຫິ ສຕ຺ຕຫີ ອງ຺ເຄຫິ ປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ນິທານມາຍສ຺ມຕາ ອຸປາລິຕ຺ເຖເຣນ ນິທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ເຖຣສ຺ສ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຈນເຫຕຸກູໂຕ ວິຕກ຺ໂກ ນາມຯ ຕສ຺ເສວ ‘‘ເອຕສ຺ສ ກຄວາ ກາໂລ’’ຕິອາທິນາ ປວຕ຺ຕາ ຍາຈນາ ນາມຯ ຣຕ຺ຕຎ຺ຎູເວປຸລ຺ລລາກຄ຺ຄພາຫຸສຈ຺ຈມຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕິ ກາໂລ ນາມຯ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ເອວ ກາລຎ຺ຎູ ນາມຯ ອາສວຏ຺ຐານິຍານໍ ຘມ຺ມານໍ ປາຕຸກາໂວ ກາຣຓໍ ນາມຯ ‘‘ເຕສໍເຍວ ອາສວຏ຺ຐານິຍານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຏິຆາຕາຍາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ອາສວຏ຺ຐານິຍຘມ຺ມປຏິຆາໂຕ ຜລໍ ນາມຯ ‘‘ຍຖຍິທໍ

ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ອຫຸຣນິຍໍ ອຄຸສາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ສາສນພຸຣຫຸມຈຣິຍສຸສ ຈິຣຜຸຖິຕິ ປໂຍຊນນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ໂຫຕິ ເຈຕຸຖ –

‘‘ວິຕກຸໂກ ຍາຈນາ ກາໂລ, ກາລຄູ ກາຣຕໍ ຜລໍ;

ປໂຍຊນນຸຕິ ສຕຸຕຽຄໍ, ນິທານໍ ວິນຍສຸສິຣາ’’ຕິ។

໘໔។ອນຸຕິມມຕຸຫລນຸຕິ ອພຸການຸຕຣມຕຸຫລໍ។ ຕຄຸຫິ ອິຕເຣສໍ ອນຸໂຕ ໂຫຕິ, ຊຸຫຸທກມຕຸຫລໍ ວາ។ ອນຸມຕິທານວເສນ ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ທຕຸວາ។ ເຕສໍ ພຸທຸຣານໍ ຈາຣິກາຍ ວິເນຕພຸພາ ເວເນຍຸຍສຕຸຕາ។ ໂອຈິນນຸຕາ ວິຍາຕິ ພຫຸປຸປຸຜໍ ຄຈຸລໍ ມາລາການາ ຈິຣໍ ໂອຈິນນຸຕິ, ເອວໍ ພຫຸເວເນຍຸເຍສຸ ຄາມາທິສຸ ຈິຣໍ ວສນຸຕາ ເວເນຍຸຍປຸລຸລໍ ປຣິຫຣນຸຕາ ຈຣນຸຕິ។ ສນຸຕໍ ສຸຂໍ, ນ ເວທນາສຸຂໍ ວິຍ ສປຣິປຸຜນຸທໍ។ ທສສຫສຸສຈກຸກວາລຸເອຕິ ເທວານໍ ວເສນ ວຸຕຸຕໍ។ ມນຸສຸສາ ປນ ອິມສຸມິເຍວ ຈກຸກວາລຸເອ ໂພຣເນຍຸຍາ ອຸປຸປຊຸຊນຸຕິ។ ມຫາກຣຸຕາຍ ຣວໍ ສຕຸຕສມວໂລກນໍ។ ໂອຕິຕຸເຕາຕິ ປຣິສມຊຸຊໍ ອາຄເຕ, ອາໂຣຈິເຕ ວາ។ ເຍນ ກາຣເຕນ ມຍໍ ຕຸມຸຫາກໍ ເທຍຸຍຣມຸມໍ ທເທຍຸຍາມ, ຕໍ ກຸໂຕ ສກຸກາ ລທຸຣຸໍ។ ພຫຸກິຈຸຈາ ຫິ ຆຣາວາສາຕິ។ ທຸຕິຍວິກປຸເປ ຕນຸຕິ ເທຍຸຍຣມຸມໍ។ ‘‘ຕມຸເຫຫິ ຕໍ ກຸໂຕ ລທຸຣາ’’ຕິ ອນຸຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ។ ເກຈິ ປນ ‘‘ປຖມໍ ກິຣິຍໍ ເປກຸຂຕິ, ທຸຕິຍໍ ເທຍຸຍຣມຸມ’’ນຸຕິ ວທນຸຕິ។ ອາຈຣິໂຍ ປນ ‘‘ປຖມໂຍຊນາຍ ຍໍ ທານປຸລຸລໍ, ຕໍ ກຸໂຕ ລພຸກາ។ ປຸລຸລນຸຕຣາຍພຫຸລາ ຫິ ຆຣາວາສາຕິ។ ທຸຕິຍໂຍຊນາຍ ເຕ ມາສພຸການຸຕເຣ ຍມຫໍ ທເທຍຸຍໍ, ອຕິກຸການຸຕກາລຕຸຕາ ຕມຫໍ ສມຸປຕິ ກຸໂຕ ທເທຍຸຍນຸຕິ ທສຸເສຕິ’’ຕິ ວທຕິ។ ສີລາ ທິກຸສລຣມຸມສນຸທສຸສນາທິຣມຸມຣຕນວສຸສໍ។

໘໕។ ປຕຸຕຸຕຸຕາເທເສ ປຕຸຕຸຕຸຕໍ ປຜວຣໍ។ ມຫາຍາຄນຸຕິ ມຫາທານໍ។ ປຣິປຸຕຸຕາສຽກປຸປນຸຕິ ເຕມາສໍ ໂສຕພຸພໍ ອຊຸຊ ສຸຕົນຸ ຕີ។

ຕຕຸຣິທນຸຕິ ອິທໍ ກາຣຕໍ។

ອຸປາລິ ທາສໂກຕິ ອາຈຣິຍປຣມຸປຣໂຕ។ ພາຫິຣພຸການຸຕຣນິທານໍ, ສິກຸຂາປທານໍ ປລຸລຕຸຕິຜຸຖານສຽຂາຕໍ ອາເວຕິກນິທານ ຄຸຈ ສນຸຣາຍາຫ ‘‘ນິທານສຸສ ປເກາທທິປນໂຕ’’ຕິ។ ເຖຣວາທາທິ ວຕຸຖຸປຸປເກາໂທ។ ສກາຍ ປຜິລຸລາຍ ເມຕຸຕິຍໍ ກິກຸຂຸນີ ນາ ເສຖາຕິອາທີ ປຣສມຍວິວຊຸຊນໂຕຕິອາທີ។ ວິກາຽຄນຍເກາທທສຸສນໂຕຕິ ຕິສຸໂສ ອິຕຸຖິໂຍ ກູມຜຸຖໍ ຖຸລຜຸຖນຸຕິອາທີ។ ເອຕຸຖາຫ – ກີ ກຄວໂຕ ມາຣາວຜຸຜນປຜິຆາຕາຍ ສຕຸຕິ ນຕຸຖີຕິ? ອຕຸຖີ, ຕຖາປີສຸສ ປຈຸລາ ອຸປຄຸຕຸຕກາເລ ປສາທເຫຕຸຕຸຕາ ອສີວາ ເສຕີ។ ເອຕຸຖ ອຸປຄຸຕຸຕາຂຶຜຸຖານໍ ວຕຸຕພຸພໍ។ ພຸທຸຣານໍ ອາຈິຕຸຕານຸຕິ ທິຊທສຸສເນນ ກີປໂຍຊນນຸຕິ ເຈ? ມາຣາວຜຸຜນເຫຕຸ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ປຸລຸລນຸຕຣາໂຍຕິ ປໂຍຊນໍ។

ທິໂຊປິ ໂສ ມາຣມໂນຣຖສຸສ,

ກຽຄໍ ກໂຣນຸໂຕ ຊິນປຸງຄວສຸສ;

ສສຸສີສຸສສຽພສຸສ ອທາສິ ທານໍ,

ອເສສກໍ ກປຸປີຍກຕຸຫເກາທໍ។

ກີ ກຄວາ ສສີສຸໂສ ຕາວ ມຫນຸຕໍ ກປຸປີຍກຕຸທໍ ອຸພຸກຕຸທີກໍ ກຕຸວາ ອຄມາສີຕິ? ນ ອຄມາສີ, ເຕມາສິກາຄີຍໍ ປນ ປຸລຸລຣາສີ ກໍ ເທຍຸຍຣມຸມໍ ອປຸປຜິກຸຂິປນຸໂຕ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ອຸປາຍໂຕ ສຕຸຖາ ອທາສີ។

ຕທລຸລຖາ ມາຣມໂນຣໂຖວ,

ປູໂຣ ສີຍາ ເນວ ທິຊສຸສ ກິຍໂຍ;

ປາປໍ ມຫນ຺ຕໍ ອປີ ປາປຸເຕາຍຍ,

ມິຈ຺ຉາກິມາເບນ ຕຖາຄເຕ ໂສ຺

ຕສ຺ມາ ກຄວາ ອສ຺ສາທິຍນ຺ໂຕ ຕໍ ເທຍ຺ຍສມ຺ມໍ ອປ຺ປຜິກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ອຸປາເຍນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ປຸລ຺ລພຸທ຺ນໍ ກຕ຺ວາ, ມາຣສ຺ສ ຈ ມໂນຣຖວິຆາຕໍ ກຕ຺ວາ ອຄມາສີຕິ, ‘‘ອຍໍ ນໂຍ ອຜ຺ຖກາຖໍ ວິນາປີ ປາລຸອິນຍານຸໂລມໂຕ ສິທ຺ໂຣ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ຺ ກາຖໍ? –

‘‘ສຕ຺ຖາ ສສິສ຺ໂສ ຍທິ ອຄ຺ຄເຫສິ,

ທິຊສ຺ສ ຕໍ ຈີວຣມາທິໂຕວ;

ນາຖສ຺ສ ໂນ ວິສຕິວສ຺ສກາເລ,

ວິຣຊ຺ຊເຕ ຊີວກຍາຈນາປີ;

ຕຖາປີ ສພ຺ພໍ ສຸວິຈາຣຍິຕ຺ວາ,

ຍຸຕ຺ຕໍ ນຍໍ ຈິນ຺ຕຍິຕຸ໌ວ ຍຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ຺

ອິທານິ ອາຍສ຺ມາ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ວິນຍປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ສາສາຣຕານິທານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາປທານໍ ປາເຜກ຺ກໍ ປລ຺ລຕ຺ຕິຜ຺ຖານສງ຺ຂາຕໍ ນິທານມາທິໍ ກຕ຺ວາ ປຸຄ຺ຄລປລ຺ລຕ຺ຕິອນຸປລ຺ລຕ຺ຕິວິກາຄາປຕ຺ຕິເກທນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິອາທິກໍ ນານປ຺ປກາຣໍ ວິນີ ນິຊ຺ຊຍໍ ນິຄ຺ຄຸມ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເວຣລ຺ຊາຍໍ ຍຖາກິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ’’ຕິອາທິມາຫາຕິ຺ ອິສ ຖຕ຺ວາ –

ສິກ຺ຂາປທານ ສພ຺ເພສໍ, ກມເກທໍ ປກາສເຍ;

ຕສ຺ມີ ສິທ຺ເສ ນິທານານໍ, ກມສິທ຺ສີ ຍໂຕ ກເວ຺

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທານໍ ຍຖາສມ຺ກວໍ ເທສນາກ຺ກໂມ ປຫານກ຺ກໂມ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ກໂມຕິ ຈຕ຺ພ຺ພິໂຣ ກໂມ ລພ຺ກຕິ຺ ຕຕ຺ຖ ກຄວຕາ ຣາຊຄເຫ ກິກ຺ຂູນໍ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ອນຸຊານນ຺ເຕນ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສສ຺ສ ໂຍ ເທສນາກ຺ກໂມ ອນຸລ຺ລາໂຕ, ຕໍ ເທສນາກ຺ກມມນຸໂລເມນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ປຖມໍ ປາຣາຊິກ຺ທ຺ເທສໍ ປຸຈ຺ຉິ, ຕທນນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຆາທິເສສ຺ທ຺ເທສໍ, ຕໂຕ ອນິຍຕ຺ທ຺ເທສໍ ວິຕ຺ຖາຣຸທ຺ເທສລ຺ຈ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕທນນ຺ຕຣໍ ກິກ຺ຂຸນີວິກງ຺ຄລ຺ຈ ເຕເນວ ອນຸກ຺ກເມນ ປຸຈ຺ຉິ, ນິທານຸທ຺ເທສນ຺ໂຕຄສານລ຺ຈ ສຣູເປນ ອນຸທ຺ທິຜ຺ຖານໍ ປຸຈ຺ຉນຕ຺ຖໍ ຂນ຺ສເກປີ ປຸຈ຺ຉິ຺ ເອເຕນ ຈ ຂນ຺ສເກ ປລ຺ລຕ຺ຕາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຄຫິຕາ ໂຫນ຺ຕິ຺ ປຸຈ຺ຉິຕານຸກ຺ກເມເນວ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ຕໍ ສພ຺ພໍ ສາປຕ຺ຕິເກທາທິກໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທຸພ຺ກາສິຕ ອາປຕ຺ຕິສມຸຜ຺ຖານາທິທີປກໍ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ເທເສສິ, ອຍເມຕ຺ຖ ເທສນາກ຺ກໂມ຺ ອຸກໂຕວິກງ຺ຄຂນ຺ສກໂຕ ປນ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ຕທາ ປຣິວາຣປາລຸອິ ວິສຸໍ ກຕາ຺ ອິມເມວ ນຍໍ ສນ຺ສາຍ ອຜ຺ຖກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ຂນ຺ສກປຣິວາເຣປີ ອາໂຣເປສຸ’’ນ຺ຕິອາທິ (ປາຣາ຺ ອຜ຺ຖ຺ ໑຺ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາ)຺ ອປີ຺ຈ ປາລຸອິຍາ ‘‘ເອເຕເນວຸປາເຍນ ອຸກໂຕວິນເຍ ປຸຈ຺ຉິ຺ ປຸຜ຺ໂຖ ປຸຜ຺ໂຖ ອາຍສ຺ມາ ອຸປາລິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອຸກໂຕວິກງ຺ເຄ ເອວ ປຸຈ຺ຉິ຺ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ປນ ອາຍສ຺ມາ ອຸປາລິ ນິວຣເສສໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຂນ຺ສກປຣິວາເຣ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ເທເສສິ຺ ຕທາ ຈ ຂນ຺ສກປຣິວາຣປາລຸອິ ວິສຸໍ ກຕາຕິ ອຍໍ ເທສນາກ຺ກໂມ຺ ຍທິ ເອວໍ ນິທານຸທ຺ເທໂສ ປຖມໍ ເທເສຕພ຺ໂພຕິ ເຈ? ນ, ຕທສມ຺ກວໂຕ຺ ໂສ ທີ ‘‘ຍສ຺ສ ສິຍາ ອາປຕ຺ຕິ’’ຕິອາທິນາ (ມຫາວ຺ ໑໓໔) ນເຍນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຖມໍ ສິກ຺ຂາປທສງ຺ຄຫິຕາສຸ ອາປຕ຺ຕິສຸ ອທສ຺ສິຕາສຸ ນ ສມ຺ກວຕິ຺ ‘‘ຍານິ ມຍາ ກິກ຺ຂູນໍ ປລ຺ລຕ຺ຕານິ ສິກ຺ຂາປທານິ, ຕານິ ເນສໍ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ສິກ຺ຂາປທາເນວ ປຖມໍ ເທເສຕພ຺ພານີຕິ ປາຣາຊິກ຺ທ຺ເທສກ຺ກໂມ ສມ຺ກວຕິ຺

ປາຣາຊິກຸທຸເທສາທິສງຄຫິຕານໍ ອາປຕຸຕິອກຸສລານໍ ຍໂຖລຸອາຣິກກຸກເມນ ປຫາຕພຸພຕຸຕາ ປຫານກຸກໂມເປຕຸຖ ສມຸກາວຕິ຺ ອຸປສມຸປນຸນສມນນຸຕຣໍ ''ຕາວເທວ ຈຕຸຕາຣິ ອກຣຕິຍານິ ອາຈິກຸຂິຕພຸພານີ''ຕິ (ມຫາວ຺ ໑໒໘) ວຈນໂຕ ''ສມາທາຍ ສິກຸຂ ຕິ ສິກຸຂາປເທສູ''ຕິ (ທີ຺ ນິ຺ ໑຺໑໙໓) ວຈນໂຕ ຈ ຍຖາ ຄຣຸກໍ ອາຈິກຸຂຕໍ ສິກຸຂເນນ ປຜິປຕຸຕິກຸກໂມເປຕຸຖ ສມຸກາວຕິ, ເອວມີ ເມທີ ຕີທີ ກເມທີ ເທເສຕພຸພານມຸເປເຕສໍ ສິກຸຂາປທານໍ ຍຖາສມຸກາວໍ ອຸປຸປຕຸຕິກຸກໂມ ສມຸກາວຕີ຺ ຕຖາ ທີ ຍໍ ຍໍ ສາສາຣຕໍ, ຕໍ ຕໍ ກິກຸຂໍ ອາຣພຸກ ອຸປຸປນຸເນ ເອວ ວຕຸຖຸສຸມີ ''ຍາ ປນ ກິກຸຂຸນີ ລນຸທໂສ ເມຖຸນໍ ສມຸມໍ ປຜິເສເວຍຸຍາ''ຕິ ກິກຸຂຸນີນມຸປີ ປລຸລຕຸ ຕໍ຺ ອລຸລຖາ ຕໍ ກິກຸຂຸນີນໍ ອນຸປຸປນຸນປລຸລຕຸຕິ ສິຍາ຺ ຕໂຕ ''ອນຸປຸປນຸນປລຸລຕຸຕິ ຕສຸມີ ນຕຸຖີ''ຕິ (ປຣິ຺ ໒໔໗) ປຣິວາເຣ ເອຕໍ ວຈນໍ ວິຣຸຊຸຊຕິ, ເອຕຸຕາວຕາ ປຸຣິເມນ ກມຕຸຕເຍນ ປຖມໍ ເທເສຕພຸພຕໍ ປຕຸເຕ ປາຣາຊິກຸທຸເທເສ ປຖມຸປຸປນຸນຕຸຕາ ເມ ຖຸນສມຸມປາຣາຊິກໍ ສພຸພປຖມໍ ເທເສຕຸກາໂມ ອຸປາລິຕຸເຖໂຣ ''ຕຕຣ ສຸທໍ ກຄວາ ເວສາລິຍ''ນຸຕິ ເວສາລີເມວ ປາເປຕຸວາ ຖເປ ສີ຺ ອລຸລຖາ ພາຣາຕາສີຍໍ ປລຸລຕຸຕານໍ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ມນຸສຸສມໍສໍ ປຣິກຸລຸຊິຕພຸພ''ນຸຕິ (ມຫາວ຺ ໒໘໐) ເອວມາທີນໍ ເທສ ນາສິປຸປາເຍ ສຕິ ພາຣາຕາສີ ປາເປຕຸວາ ຖເປຍຸຍາຕີ຺

ອພຸການຸຕຣນິທານກຖາ ນິຜຸຖິຕາ຺

ເວຣລຸຊກຕຸທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ຺

໑຺ ປາຣາຊິກກຕຸໂຫ

໑຺ ປຖມປາຣາຊິກໍ

ສຸທິນຸນກາຕວາຣວຕຸຕນາ

ປຖມສຸເສຕຸຖ ນິທາເນ, ຖຕຸວາ ປາຣາຊິກສຸສ ວິລຸເລຍຸໂຍ;

ໂຈທນາປຣິຫາຣນໂຍ, ປຸຕຸຄລວຕຸຖຸປຸປກາສເນເຍວ຺

ຕຕຸຖ ກຄວາ ເວຣລຸຊາຍໍ ວຸຕຸຖວສຸໂສ ອນຸປຸພຸເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣນຸໂຕ ກຕຸຕິກຊຸຕຸທປກຸເຂ ເອວ ເວສາລີ ປາປຸຕີຕຸວາ ຍາວ ປຖມປາຣາຊິກສິກຸຂາປທປລຸລາປນໍ, ຕາວ ອຜຸຖ ວສຸສານີ ເວສາລິຍໍເຍວ ວິຫຣນຸໂຕ ວິຍ ປາລຸອິກຸກເມນ ທິສຸສຕິ, ນ ຈ ກ ຄວາ ຕາວຕຸຕກໍ ກາລໍ ຕຕຸເຖວ ວິຫາສີ຺ ໂສ ທີ ສຸທິນຸນສຸສ ສາວການໍ ສນຸຕິເກ ປພຸພຊຸຊໍ ອຸປສມຸປທລຸຈ ອນຸຊານິຕຸວາ ຍຖາກິຣນຸຕໍ ຕຕຸຖ ວິຫຣິຕຸວາ ຈາຣິກໍ ຈຣນຸໂຕ ເກສກລຸອາວນໍ ປຕຸວາ ຕຕຸຖ ເຕຣສມໍ ວສຸສໍ ວສີ, ເຕເນວ ອນຸກຸກເມນ ສາວ ຕຸຖີ ປຕຸວາ ຈຸທຸທສມໍ ວສຸສໍ ວສີ, ປນຸນຣສມໍ ກປີລວຕຸຖຸມຸທີ, ໂສລຸອສມໍ ອາລຸອວິຍໍ, ຕໂຕ ວຸຕຸຖວສຸໂສ ຈາຣິກໍ ຈຣນຸໂຕ ຣາຊຄທໍ ປຕຸວາ ສຕຸຕຣສມໍ ວສີ, ອິມິນາ ອນຸກຸກເມນ ອປຣານິປີ ຕີຕີ ວສຸສານີ ຕຕຸເຖວ ວສີ຺ ເອຕຸຕາວຕາ ກຄວາ ປຣິປຸຕຸຕວີສຕິວສຸໂສ ຣາຊຄຫໂຕ ອນຸປຸພຸເພນ ເວສາລີ ປາປຸຕີ, ຕໂຕ ອຸປສມຸປທາຍ ອຜຸຖວສຸສິໂກ ສຸທິນຸໂນ ເວສາລິຍໍເຍວ ເມຖຸນໍ ສມຸມໍ ອກິວິລຸລາເປສີ, ຕໂຕ ກຄວາ ຕສຸມີ ວຕຸຖຸສຸມີ ປຖມໍ ປາຣາຊິກໍ ປລຸລເປສີຕິ ເວທິຕພຸພໍ຺ ຕຕຸຖ ຍສຸມາ ອຸປາລິຕຸ ເຖໂຣ ອິໂຕ ປຖມຕຣໍ ຕຕຸຖ ເວສາລິຍລຸຈ ປລຸລຕຸຕສິກຸຂາປທານີ ອທສຸເສຕຸກາໂມ, ວິນຍນິທານານນຸຕຣໍ ປຖມປາຣາຊິກ ເມວ ທສຸເສຕຸກາໂມ, ຕສຸມາ ເວສາລິຍໍ ປຖມໍ ນິວາສໍ, ປຈຸລາ ອິມສຸສ ສິກຸຂາປທສຸສ ປລຸລຕຸຕິກາເລ ນິວາສລຸຈ ເອກໂຕ ກຕຸ ວາ ''ຕຕຣ ສຸທໍ ກຄວາ ເວສາລິຍ''ນຸຕິອາທິມາຫ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ປຖມສຸເສຕຸຖ ນິທາເນ, ຖຕຸວາ …ເປ… ປກາສເນເຍວາ''ຕີ຺ ຕສຸມາ ອິມສຸມີ ປຖມປາຣາຊິກສຸສ ປລຸລຕຸຕິຜຸຖານສງຂາເຕ ນິທາເນ ຖຕຸວາ ''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລິຍາ ອວິທູເຣ ກລນຸທຄາໂມ ນາມ ໂຫຕິ…ເປ… ອລຸລຕຣໍ ວຊຸຊິຄາມໍ ອຸປນິສຸສາຍ ວິຫຣຕີ''ຕິ ເອຕສຸມີ ອິມສຸສ ສິກຸຂາປທສຸສ ປຸຕຸຄລປຸປ ກາສເນ, ''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ວຊຸຊີ ທຸພຸກິກຸຂາ ໂຫຕິ…ເປ… ຕິກຸຂຕຸຕຸໍ ເມຖຸນໍ ສມຸມໍ ອກິວິລຸລາເປສີ''ຕິ (ປາຣາ຺ ໓໐) ອິມສຸມີ ວຕຸຖຸປຸປກາສເນ ຈ ໂຈທນານໂຍ, ປຣິຫາຣນໂຍ ຈ ເວທິຕພຸໂພຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ຺ ຕຕຸຣາຍໍ ປກາສນາ – ກິມຕຸຖໍ ເຖເຣນ ອລຸເລສໍ ສິກຸຂາປທານໍ ປຸຕຸຄລວຕຸຖູນີ ວິຍ ສງເຂປໂຕ ອວຕຸວາ ຍຕຸຖ ຈ ໂສ ອຸປຸປນຸໂນ, ຍຖາ ຈ ສມຸເມ ປສນຸໂນ, ຍຖາ ຈ ປພຸພຊິໂຕ, ຍຖາ ຈ ອິມໍ ວຕຸຖໍ ອຸປຸປາເທຕິ, ຕໍ ສພຸພໍ ອນວເສເສຕຸວາ ປຸຕຸຄລວຕຸຖູນິ ວິຕຸຖາຣໂຕ ວຸຕຸຕານີຕິ ເຈ? ວຸຈຸຈເຕ –

ເອວံ ສທฺທາຍ ກິຈฺເຈນ, ມຫນฺເຕ ໂກຄລາຕເກ;

ທິຕฺວາ ປພฺພຊິຕານມฺປີ, ເປສລານມฺປີ ສພฺພໂສ຺

ສພฺພລາມກທມฺມາຍໍ, ເມຖุໂນ ຍທິ ສມฺກເວ;

ນ ທມฺມເທສນາເຍວ, ສິທฺທາ ວິຣຕິ ສພฺພໂສ຺

ຕສฺມາ ນວງຄສທฺທມฺເມ, ສຕฺຖາຣາ ເທສິເຕປີ ຈ;

ວິນໂຍ ປญฺญເປຕພฺໂພ, ຕໂຕ ທມฺມວິສุທฺທິທິ຺

ວິນຍາກາວໂຕ ເອວໍ, ອຊฺຊາຈາໂຣ ກວິສฺສຕິ;

ຕສฺມາ ວິນຍປญฺญຕฺຕິ, ສາຕฺຖິກາ ເປສລສฺສປີ຺

ອນາທີນວທສฺສາວີ, ຍສฺມາ ຍໍ ປາປມາຈຣິ;

ວິນໂຍເຍວ ສທฺທານໍ, ອາທີນວວິກາວິໂນ຺

ຕສฺມາ ສທฺທານุສາຣີນໍ, ວິນໂຍ ສາຕฺຖໂກວ ຍໍ;

ທມฺໂມ ທມฺມານุສາຣີນໍ, ຕໂຕ ອุກາຍເທສນາ຺

ອປີ ຈ ຍທິ ປຕฺຕຕฺຕິວີຕິກฺກມໍ ອກໂຣນฺຕສฺສາປີ ຍາວ ພฺຣຫฺມໂລກາ ອຍໂສ ປຕฺຖໂຜ, ປເຄວญฺເລສມฺຕິ ທສฺສນຕฺຖໍ ອຊฺຊາຈາຣສฺສ ປາກຍກາວທີປນໍ຺ ກຖໍ? –

ອກພฺໂພ ອຣທຕฺຕສฺສ, ສฺທິນฺໂນ ປุຕฺຕມາຕໂຣ;

ກພฺພານุປฺປນฺນປญฺญຕฺຕິ, ຕທຕฺຖໍ ນ ກຕາ ອຍໍ຺

ນນุ ມາຄຕฺທີກໍ ອຊฺຊຸເປກฺຂິຕฺວາ ມາຕາປິຕູນມສฺສາ ທິຕຕฺຖໍ ທມฺມໍ ເທເສຕີຕີ ອິມມຕฺຖໍ ທສฺເສຕุໍ ພີຊກພີຊກມາຕູນໍ ອຣທຕฺຕุປฺປຕฺຕິ ເຖເຣນ ທີປີຕາ຺ “ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລິຍາ ອວິທູເຣ ກລນฺທຄາໂມ ນາມ ໂທຕິ, ເຍນ ສມເຍນ ສฺທິນฺໂນ ປุຣາຕทฺຕິຍິກາຍ ເມຖุນໍ ທມฺມໍ ປຜິເສວີ”ຕິ ວາ “ເຍນ ສມເຍນ ກຄວາ ປຖມປາຣາຊິກໍ ປญฺญເປສີ”ຕິ ວາ ວຈນໍ ອິທ ນ ຍຸຊฺຊຕິ຺ ກສฺມາ? “ອິທ ປນ ເທຕุອຕฺໂຖ ກຣຕฺໂຖ ຈ ສມฺກວຕີ”ຕິ ວຸຕฺຕໍ ອຍຸຖກຖາວຈນຄฺທີ ອິທ ນ ລພฺກຕິ຺ ຈິຣນິວິຍฺໂຖ ທີ ໂສ ຄາໂມ , ນ ຕສฺມິເຍວ ສມເຍຕິ຺ ຍສฺມາ ປນ ໂສ ຈິຣນິວິຍฺໂຖປີ ຈ ຄາໂມ ອຕฺຕໂນ ນິວິຍຖກາລໂຕ ປຍຖາຍ ສພฺພກາລມຕฺຖີຕິ ວຕฺຕພฺພຕໍ ອຣທຕິ, ເຕນ ປຣິຍາເຍນ “ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ເວສາລິຍາ ອວິທູເຣ ກລນฺທຄາໂມ ນາມ ໂທຕິ”ຕິ ວຸຕฺຕໍ຺

໔໘-຺ອນຸญฺญາໂຕສີ ປນ ຕฺວນฺຕິ ສມຕາວຕฺຕທສฺສນຕฺຖໍ ກຄວາ ປุຈฺฉຕິ຺ ມາຕາປິຕູທີ ອນນุญฺญາຕນฺຕິ ເອຕฺຖ ຊນເກເທວ ອນນุญฺญາຕທສฺສນຕฺຖໍ ປุຈฺฉິຕີ ວຸຕฺຕໍ຺ ນ ໂຂ ສฺທິນฺນ ຕຖາຄຕາຕີ “ປພฺພາເຊຕຸ ມໍ ກຄວາ”ຕີ ຍາຈນາວເສນ ປເນວມາທ, ນ ກຄວາ ສຍໍ ສຣຕານິ ທຕฺວາ ປພฺພາເຊສິ຺ ທຸກฺຂສฺສາຕີ ເອຕฺຖ “ກລກາຄມฺປີ”ຕີ ປາຖເສໂສ຺ ວິກປฺປທฺວເຍປີຕີ ທຸຕິຍຕຕິ

ຍວິກປ຺ເປສຸ. ປຸຣິມປທສ຺ສາຕິ ກິລ຺ຈີຕິ ປທສ຺ສ. ອຸຕ຺ຕຣປເທນາຕິ ທຸກ຺ຂສ຺ສາຕິ ປເທນ. ສມານວິກຕ຺ຕີຕິ ສາມິວຈນໍ. ຍຖາ
ກີ? "ກສ຺ສຈິ ທຸກ຺ຂສ຺ສາ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ "ກິລ຺ຈີ ທຸກ຺ຂສ຺ສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອການກາ ວິນາ ກວິສ຺ສາມາຕິ ຕຍາ
ສທ຺ຮີ ອມຣິຕ຺ວາ ອການາ ຊີວິສ຺ສາມ. ສເຈປີ ນ ມຣາມ, ອການກາວ ຕຍາ ວິໂຍຄໍ ປາປຸຕິສ຺ສາມ, ຕຍິ ຊີວມາເນ ເອວ ໂນ
ມຣຕໍ ກເວຍ຺ຍ, ມຣເຕນປີ ໂນ ຕຍາ ວິໂຍຄໍ ມຍໍ ອການກາວ ປາປຸຕິສ຺ສາມ.

໓໐.ກຕິປາຫໍ ພລໍ ຄາເຫຕ຺ວາຕິ ກສ຺ມາ ປນາຍໍ ຕຖາ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຕິພ຺ພຈ຺ຉນ຺ໂທ ອນຸຍ຺ຍາໂຕ ສມາໂນ ກຕິປາຫໍ ພເຣເຍວ
ວິລມ຺ພິຕ຺ວາ ກາຍພລຍ຺ຈ ອຄ຺ຄເຫສີຕິ? ອນຸມຕິທາເນນ ມາຕາປີຕູສຸ ສທາຍເກສຸ ຈ ຕຸຍ຺ໂຖ ເຕສໍ ຈິຕ຺ຕຕຸຍ຺ຖຕ຺ຖໍ. ເກສຸຈິ
ອຍ຺ຖກຖາໂປຕ຺ຖເກສຸ ເກຈີ ອາຈຣິຍາ "ອຍໍ ສຸທິນ຺ໂນ ຊີວກວຕ຺ຖຸໂຕ ປຈ຺ຉາ ປໍສຸກູລິກສ຺ຕງ຺ຄວເສນ ປໍສຸກູລິໂກ ຊາໂຕ"ຕິ
ສຍ຺ຍາຍ "ຄຫປຕິຈີວຣໍ ປຜິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປໍສຸກູລິກສ຺ຕງ຺ຄວເສນ ປໍສຸກູລິໂກ ໂຫຕີ"ຕິ ລິຂນ຺ຕີ, ຕໍ "ອຈີຣູປສມ຺ປນ຺ໂນ"ຕິ ວຈເນນ
ວິຣຸຊ຺ຊຕີ. "ຕຖາ ສຸທິນ຺ໂນ ຫິ ກຄວໂຕ ທ຺ວາທສເມ ວສ຺ເສ ປພ຺ພຊິໂຕ , ວິສຕິເມ ວສ຺ເສ ຍາຕິກຸລໍ ປິຕ຺ທາຍ ປວິຍ຺ໂຖ ສຍໍ
ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອຍ຺ຖວສ຺ສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ"ຕິ, "ກຄວໂຕ ຫິ ພຸທ຺ຮຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ອິທໍ ວຕ຺ຖໍ, ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ວີສຕິ ວສ຺
ສານິ ນ ໂກຈິ ຄຫປຕິຈີວຣໍ ສາທິຍິ, ສພ຺ເພ ປໍສຸກູລິກາວ ອເຫສຸ"ນ຺ຕີ ຈ ວຸຕ຺ເຕນ ອຍ຺ຖກຖາວຈເນນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ, ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ
ອຍ຺ຖວສ຺ສິໂກ, ນ ອຸປສມ຺ປທາຍ. ອຸປສມ຺ປທໍ ປນ ຊີວກວຕ຺ຖຸໂຕ (ມຫາວ. ໓໘໖) ປຈ຺ຉາ ອລຕ຺ຖ, ຕສ຺ມາ ອວສ຺ສິໂກ ຍາຕິກຸລໍ
ປິຕ຺ທາຍ ປວິຍ຺ໂຖ ສິຍາຕິ ເຈ? ນ, "ອລຕ຺ຖ ໂຂ ສຸທິນ຺ໂນ ກລນ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ, ອລຕ຺ຖ ອຸປສມ຺ປທ"ນ຺
ຕີ ເອກໂຕ ອນນ຺ຕຣໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ປພ຺ພຊ຺ຊານນ຺ຕຣເມວ ຫິ ໂສ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ເຕຣສທ຺ຕງ຺ຄຄ຺ເຕ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ອຍ຺ຖ
ວສ຺ສານິ ວຊ຺ຊີຄາເມ ວິຫຣິຕ຺ວາ ນິສ຺ສຍມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສຍໍວສີ ຫຸຕ຺ວາ "ເອຕຣຫິ ໂຂ ວຊ຺ຊີ ທຸພ຺ກິກ຺ຂາ"ຕິອາທິຕກ຺ກວເສນ ເຍນ
ເວສາລີ ຕທວສຣິ, ຕສ຺ມາ "ປໍສຸກູລິກສ຺ຕງ຺ຄວເສນ ປໍສຸກູລິໂກ ໂຫຕີ"ຕິ ເອຕ຺ຕໂກເຍວ ປາໂຖ ເຍສຸ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ທິສ຺ສຕິ, ໂສວ
ປມາຕໂຕ ຄເຫຕພ຺ໂພ. "ອາຣຍ຺ຍິໂກ ໂຫຕີ"ຕິ ອິມິນາ ປຍ຺ຈ ເສນາສນປຜິສໍຍຸຕ຺ຕານິ ສງ຺ຄຫີຕານິ ເນສຊ຺ຊິກງ຺ຄຍ຺ຈ ວິ
ຫາຣສກາຄຕ຺ຕາ, "ປິຕ຺ທປາຕິໂກ"ຕິ ອິມິນາ ປຍ຺ຈ ປິຕ຺ທປາຕປຜິສໍຍຸຕ຺ຕານິ, "ປໍສຸກູລິໂກ"ຕິ ອິມິນາ ທ຺ເວ ຈີວຣປຜິສໍຍຸຕ຺
ຕານິ ສງ຺ຄຫີຕານີຕິ. ຍາຕິພຣູປຄມນກາຣຕທີປນາຣີປ຺ປາຍໂຕ ສປທານຈາຣິກງ຺ຄໍ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ. "ມາ ອຕິຫຣາ
ເປສຸ"ນ຺ຕີ ກາລພ຺ຍຕ຺ຕຍວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ຆມ຺ມສ຺ສນ຺ຕຣາຍກຣຕຣຕ຺ຕາ "ອິມໍ ນຍ"ນ຺ຕີ ອນໂຍເຍວ.

ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຫິ ສຕ຺ຕານໍ, ວິນາເສ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖິເຕ;

ອນໂຍ ນຍຣູເປນ, ພຸທ຺ຮິມາຄມ຺ມ ຕິຍ຺ຖຕີ.

໓໖.ອປຍ຺ຍຕ຺ເຕ ສິກ຺ຂາປເທຕີ ເອຕ຺ຖ ທຸວິຆໍ ສິກ຺ຂາປທປຍ຺ຍາປນໍ. ກຖໍ? "ເອວຍ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິມໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຸທ຺ທິ
ເສຍ຺ຍາຖາ"ຕິ ເອວໍ ເສາທ຺ເທສານຸທ຺ເທສເກທໂຕ ທຸວິຆໍ. ຕຕ຺ຖ ປາຕິໂມກ຺ເຂ ສຣູປໂຕ ອາຄຕາ ປຍ຺ຈ ອາປຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ຆາ ເສາທ຺
ເທສປຍ຺ຍຕ຺ຕີ ນາມ. ສາປີ ທຸວິຆາ ສປຸຄ຺ຄລາປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສເກທໂຕ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ສາ ປຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ ອນ຺ໂຕ ອາປຕ຺ຕິຍາ ສຫ,
ວິນາ ວາ ປຸຄ຺ຄໂລ ທສ຺ສິໂຕ, ສາ ສປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສາ. ອິຕຣາ ອປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ສປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສາປີ
ທຸວິຆາ ທສ຺ສິຕາທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິເກທໂຕ. ຕຕ຺ຖ ອທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິກາ ນາມ ອຍ຺ຖ ປາຣາຊິກາ ຆມ຺ມາ. "ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ ອສໍ
ວາໂສ"ຕິ ຫິ ປຸຄ຺ຄໂລວ ຕຕ຺ຖ ທສ຺ສິໂຕ, ນາປຕ຺ຕີ. ທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິກາ ນາມ ກິກ຺ຂຸນີປາຕິໂມກ຺ເຂ "ສຕ຺ຕຣສ ສງ຺ຆາທິເສສາ
ຆມ຺ມາ ນິສ຺ສາຣຕີຍໍ ສງ຺ຆາທິເສສ"ນ຺ຕີ ຫິ ຕຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕີ ທສ຺ສິຕາ ສທ຺ຮີ ປຸຄ຺ຄເລນ, ຕຖາ ອປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສາປີ ທສ຺ສິ
ຕາທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິໂຕວ ທຸວິຆາ. ຕຕ຺ຖ ອທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິກາ ນາມ ເສຂິຍາ ຆມ຺ມາ. ເສສາ ທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິກາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.
ສາປີ ທຸວິຆາ ອນິທ຺ທິຍ຺ຖການານິທ຺ທິຍ຺ຖການເກທໂຕ. ຕຕ຺ຖ ອນິທ຺ທິຍ຺ຖການກາ ນາມ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຍ຺ຖິ ມຸສາວາທ ໂອມສ
ວາທ ເປສຸຍ຺ຍ ກູຕຄາມ ອຍ຺ຍວາທກ ອຸຊ຺ຊາປນກ ຄຕໂກຊນ ປຣມ຺ປຣໂກຊນ ສຸຣາເມຣຍ ອງ຺ຄຸລິປໂຕທກ ຫສຆມ຺ມ ອ
ນາທຣິຍ ຕລຆາຕກຊຕຸມຍ຺ຖກ ສິກ຺ຂາປທານໍ ວເສນ ປຍ຺ຈທສວິຆາ ໂຫນ຺ຕີ. ເສສານໍ ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສານໍ ວເສນ ນິທ຺ທິຍ຺ຖ
ການກາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ອນຸທ຺ເທສປຍ຺ຍຕ຺ຕີປີ ປທກາຊນນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິວິນີຕວຕ຺ຖຸປຜິກ຺ເຂປປຍ຺ຍຕ຺ຕິອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຮິວເສນ ຉພ຺ພິຆາ ໂຫນ຺ຕີ. ຕຕ຺ຖ
"ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຂາຍິຕໍ ອາປຕ຺ຕີ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ"ຕິ (ປາຣາ. ໖໑) ເອວມາທິກາ ປທກາຊນີເຍ ສນ຺ທິສ຺ສມານາປຕ຺ຕີ
ປທກາຊນສິກ຺ຂາປທໍ ນາມ. "ນ ຕ຺ເວວ ນຄ຺ເຄນ ອາຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ໂຍ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕີ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ"ຕິອາທິກາ (ປາຣາ.
໕໑໗) ອນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທໍ ນາມ. "ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ທິວາ ປຜິສລ຺ລີຍນ຺ເຕນ ທ຺ວາຣໍ ສໍວຣິຕ຺ວາ ປຜິສລ຺ລີຍິຕຸ"ນ຺ຕີ

(ປາຣາ຺ ກ໒) ເອວມາທິກາ ວິນີຕວຕຖຸສິກຂາປທໍ ນາມ຺ "ໂລຫິຕຸປ຺ປາທໂກ, ກິກຂເວ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາເສຕພ຺ໂພ"ຕິ (ມຫາວ຺ ໑໑໔) ເອວມາທິກາ ປຏິກ຺ເຂປສິກຂາປທໍ ນາມ຺ ຂນ຺ທເກສຸ ປລຸລຕ຺ຕທຸກ຺ກຏຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍານິ ປລ຺ລຕ຺ຕິສິກຂາປທໍ ນາມ຺ "ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ນຈ຺ຈໍ ວາ ຄີຕໍ ວາ ວາທິຕໍ ວາ ທສ຺ສນາຍ ຄຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ປາຈິຕ຺ຕິຍ"ນ຺ຕິ (ປາຈິ຺ ໘໓໔) ອິມິນາ ວຸຕ຺ເຕນ "ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ນຈ຺ເຈຍ຺ຍ ວາ ຄາເຍຍ຺ຍ ວາ ວາເທຍ຺ຍ ວາ ປາຈິຕ຺ຕິຍ"ນ຺ຕິ ເອວມາທິກໍ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ອຍ຺ຸຕ຺ຕກາຍ ທິສ຺ສມານໍ ອາປຕ຺ຕິຊາຕໍ, ວິນຍກມ຺ມໍ ວາ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ນີສິກຂາປທໍ ນາມ຺ ຉພ຺ພີສມ຺ເປຕໍ ຉທີກາຣເຕາທິ ອຸທ຺ເທສາຣທໍ ນ ໂທຕິຕິ ອນຸທ຺ເທສສິກຂາປທໍ ນາມາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ເສຍ຺ຍຖິທໍ – ປລ຺ຈທິ ອຸທ຺ເທເສທິ ຍຖາສມ຺ກວໍ ວິສກາຄຕ຺ຕາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທຸພ຺ກາສິຕານໍ, ສກາຄວຕ຺ຖຸກມ຺ປິ ທຸກ຺ກຏຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທ຺ວຍໍ ອສກາຄາປຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ, ອນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິປລ຺ລຕ຺ຕິສິກຂາປທານໍ ນານາວຕ຺ຖຸກາປຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ, ປຏິກ຺ເຂປສິກຂາປທານໍ ເກສລ຺ຈິ ວິນີຕວຕຖຸປລ຺ລຕ຺ຕິສິກຂາປທານລ຺ຈ ອທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ, ອທສ຺ສິຕວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາ ເກທານຸວຕ຺ຕກຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສ, ອທສ຺ສິຕາປຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ນີສິກຂາປທານນ຺ຕິ຺ ເອຕ຺ຕາວຕາ "ທຸວິທໍ ສິກຂາປທປລ຺ລາປນໍ ອຸທ຺ເທສານຸທ຺ເທສເກທໂຕ"ຕິ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສມາສໂຕ ປກາສິຕໍ ໂທຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ອປລ຺ລຕ຺ເຕ ສິກຂາປເທຕິ ເສາທ຺ເທສສິກຂາປທໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ເອກຈ຺ເຈ ອາຈຣິຍາ ເອວໍ ກິຣ ວຓ຺ຓຍນ຺ຕິ "ຈຕ຺ຕາໂຣ ປາຣາຊິກາ ກຕິວສ຺ສາກິສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ກຄວຕາ ປລ຺ລຕ຺ຕາຕິອາທິນາ ປຸຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ເຕສຸ ປຖມປາຣາຊິໂກ ເວສາລິຍໍ ປລ຺ລຕ຺ໂຕ ປລ຺ຈວສ຺ສາກິສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ເຫມນ຺ຕານໍ ປຖເມ ມາເສ ທຸຕິເຍ ປກ຺ເຂ ທສເມ ທິວເສ ອຫ຺ຒເຕຍ຺ຍໂປຣິສາຍ ຉາຍາຍ ປຸຣຕ຺ຖາກິມ຺ເຂນ ນິສິນ຺ເນນ ອຫ຺ຒເຕຣສານໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ມຊ຺ເຊ ສຸທິນ຺ນໍ ກລນ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ປລ຺ລຕ຺ໂຕ"ຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ກສ຺ມາ? –

ຍສ຺ມາ ທ຺ວາທສມໍ ວສ຺ສໍ, ເວຣລ຺ຊາຍໍ ວສີ ຊິໂນ;

ຕສ຺ມິລ຺ຈ ສຸທ຺ໂນ ສງ຺ໂຒຕິ, ເນວ ປາຣາຊິກໍ ຕທາ຺

ເຖຣສ຺ສ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ສິກຂາປລ຺ລຕ຺ຕິຍາຈນາ;

ຕສ຺ມິ ສິທ຺ຘາຕິ ສິທ຺ຘາວ, ຄຣຸກາປຕ຺ຕິ ໂນ ຕທາ຺

ໂອວາທປາຕິໂມກ຺ຂລ຺ຈ, ກື ສຕ຺ຖາ ຈຕ຺ວສ຺ສິໂກ;

ປຏິກ຺ຂິປິ ກິມາຕລ຺ຈ, ສມຕ຺ຕໍ ອນ຺ຊານິ ໂສ຺

ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ນິສ຺ສາຍ, ສງ຺ຒເກທມກາສິ ຍໍ;

ເທວທຕ຺ໂຕ ຕໂຕ ສງ຺ຒ-ເກໂທ ປຈ຺ຊິມໂພທິຍໍ຺

ອາຣາຘຍິສຸ ມໍ ປຸພ຺ເພ, ກິກ຺ຂູຕິ ມຸນິກາສິຕໍ;

ສຸຕ຺ຕເມວ ປມາຕໍ ໂນ, ໂສວ ກາໂລ ອນປ຺ປໂກຕິ຺

ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຖ ກຄວາ ອຊ຺ຊາຈາຣໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ປາຣາຊິກໍ ວາ ສງ຺ຒາທິເສສໍ ວາ ນ ປລ຺ລເປສີ"ຕິ, ຕໍ ສກລສິກຂາປທໍ ສນ຺ຘາຍາຫ຺ ນ ເກວລໍ ເສາທ຺ເທສສິກຂາປທມຕ຺ຕໍ, ເຕນ ເສາທ຺ເທສານຸທ຺ເທສປລ຺ລຕ຺ຕິເກທໍ ສກລໍ ປາຣາຊິກໍ ສນ຺ຘາຍາຫາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ຺ ກິລ຺ຈາປິ ນາກິປຣາມສນມ຺ປິ ກາຍສໍສຄ຺ໂຄ, ຕຖາປິ ເອຕໍ ວິເສສນິຍມນ຺ໂຕ, ອຈ຺ຉນ຺ທຣາຄາສິປ຺ປາຍ຺ໂຕ ຈ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຉນ຺ທຣາຄຣຕ຺ຕສ຺ເສວ ທີ ກາຍສໍສຄ຺ໂຄ ອິສາສິປ຺ເປ຺ໂຕ຺ ອສ຺ຈິປາເນ ປນ ທຕ຺ຖິນິຍາ ຕາປສປສ຺ສາວປາເນນ ວາ ລກາພ຺ໂຍ ນາມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ວາລກາພຍສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ຺ ມຕ຺ທພຍສ຺ສ ນາກິຍາ ປຣາມສເນເວ ກິຣ຺ ຮູປທສ຺ສເນ ປນ

ເວຊ຺ຊກາ ອາຫຸ –

“ຖິນໍ ສນ຺ທສ຺ສນາ ສຸກ຺ກໍ, ກທາຈິ ຈລິໂຕວເຣ;

ຕໍ ຄາມຘມ຺ມກຣຕໍ, ທ຺ວຍສໍ ສງ຺ຄມິຍ;

ຄພ຺ກາທິຕິ ອຍໍ ນໂຍ, ຖິນໍ ປຸ໌ຣິສທສ຺ສນາສິຕ຺ຍູປເນຍ຺ຍ”ຯ

ຕຖາປ຺ຍາຫຸ –

“ປຸປ຺ຜິເກ ເອຣິຍ຺ຍ ສຸທ຺ເຘ, ປສ຺ສໍ ນຣລ຺ຈ ອິຕ຺ຖິ ຕໍ;

ຄພ຺ກລ຺ຈ ນເຍຕ຺ຍຸຕ຺ຕ-ມິຕິ ຕສ຺ມາ ກາໂສ ອິຕິ”ຕິຯ

ຣາໂຊໂຣໂຘ ວິຍາຕິ ສີຫລຸອທີເປ ເອກິສ຺ສາ ອິຕ຺ຖິຍາ ຕຖາ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ກິຣ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກິລ຺ຈາປີ ຍາວ ພຸຣຫ຺ມໂລກາ ສທ຺ໂທ ອພ຺ກຸຄ຺ຄຈ຺ຉິ, ນ ຕໍ ມນຸສ຺ສານໍ ວິສໂຍ ອໂຫສິ ເຕສໍ ຣູປີ ວິຍຯ ເຕເນວ ກິກ຺ຂູ ປຸ໌ຈ຺ຉິສ຺ສຸ “ກຈ຺ຈິ ໂນ ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ ສຸທິນ຺ນ ອນກິຣໂຕ”ຕິຯ

ຆິລຯກລິຕິ ໂກໂຘ, ຕສ຺ສ ສາສນໍ ກລິສາສນໍ, ກລໂຫຯ ຄາມຘມ຺ມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຊນປທຘມ຺ມໍ ຊນປທວາສີນໍ ສິທ຺ຘີຯ ອຕ຺ຕາຕິ ຈິຕ຺ຕໍ, ສຣີຣລ຺ຈຯ ອສ຺ຕ຺ຕນ຺ຕວິນິພທ຺ຘນ຺ຕິ ວິນຍສຸຕ຺ເຕ ອນາຄຕໍ, ສຸຕ຺ຕາກິຘມ຺ເມສຸປີ ອນາຄຕໍ, ປາລຸອິວິນິມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກຸສ຺ມມາລນ຺ຕິ ນານາຄຸຕໍ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ຣຕນທາມນ຺ຕິ ອຕ຺ຖສມ຺ປຕ຺ຕີ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິຯ ປຜິກ຺ຂິປນາຣິປ຺ປາຍາ ກທ຺ທາລິ ວິຍຯ ປທນິຣຸຕ຺ຕິພ຺ຍລ຺ຊນານິ ນາມເວວຈນາເນວ “ນາມໍ ນາມກມ຺ມໍ ນາມເຘຍ຺ຍໍ ນິຣຸຕ຺ຕິ”ຕິອາທີສຸ (ຘຯ ສຯ ໑໓໑໔) ວິຍຯ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ວິຣຕິ ສິກ຺ຂາປທໍ ນາມຯ ອກຸສລປກ຺ເຂ ທຸສ຺ສີລ຺ຍໍ ນາມ ເຈຕນາຯ ກຸສລປກ຺ເຂປີ ເຈຕນາປຣິຍາຍໂຕ ວິກ຺ງເຄ “ສິກ຺ຂາປທ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສງ຺ຆສຸຜ຺ຖຸຕາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ໂລກວຊ຺ຊສ຺ສ ປລ຺ລາປເນ ສງ຺ຆສຸຜ຺ຖຸຕາ ໂຫຕິ ປາກຜາທິນວໂຕຯ ປລ຺ລຕ຺ຕິວຊ຺ຊສ຺ສ ປລ຺ລາປເນ ສງ຺ຆຜາສຸຕາ ໂຫຕິ ປາກຜານິສໍສຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ປຖເມນ ທຸມ຺ມງ຺ກູນໍ ນິຄ຺ຄໂຫ, ທຸຕິເຍນ ເປສ ລານໍ ຜາສຸວິຫາໂຣຯ ປຖເມນ ສມ຺ປຣາຍິການໍ ອາສວານໍ ປຜິຆາໂຕ, ທຸຕິເຍນ ທິຜ຺ຖຘມ຺ມິການໍຯ ຕຖາ ປຖເມນ ອປ຺ປສນ຺ນານໍ ປສາໂທ, ທຸຕິເຍນ ປສນ຺ນານໍ ກິຍ຺ໂຍກາໂວຯ “ປຸພ຺ເພ ກຕປຸລ຺ລຕາຍ ໂຈທິຍມານສ຺ສ ກພ຺ພກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ “ສຸ ທິນ຺ໂນ ຕໍ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ວິໂນເທຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ສຈ຺ຉາກາສິ, ເຕເນວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ອນຸລ຺ລາຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍຯ ຕຖາ ປຖເມນ ສທ຺ຘມ຺ມຜ຺ຖິຕິ, ທຸຕິເຍນ ວິນຍານຸຄ຺ຄໂທ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ອປີເຈຕ຺ຖ ວຕ຺ຖຸວີຕິກ຺ກເມ ຍຕ຺ຖ ເອກນ຺ຕາກຸສລກາເວນ, ຕໍ ສງ຺ຆສຸຜ຺ຖຸກາວາຍ ປລ຺ລຕ຺ຕໍ ໂລກວຊ຺ຊໂຕ, ຍຕ຺ຖ ປລ຺ລຕ຺ຕິ ຊານເນ ເອວ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິ, ນ ອລ຺ລທາ, ຕໍ ສທ຺ຘມ຺ມຜ຺ຖິຕິຍາ ວາປີ ປສາທຸປ຺ປາທພ຺ທ຺ຘິຍາ ຘມ຺ມເທສນາປຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ອິຕຣລ຺ຈ ເສຂິຍໍ, ອິທໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ ນາມຯ ວຕ຺ຖຸໂນ ປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ວາ ວີຕິກ຺ກມເຈຕນາຍາກາເວປີ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ກຣເຕ, ກຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ອກຣເຕ ວາ ສຕິ ຍຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິປ຺ປສງ຺ໂຄ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ຖເປຕ຺ວາ ສຸຣາປານໍ ປຕ຺ຕາຕ຺ຕິວຊ຺ຊນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອາຄນ຺ຕຸກວຕ຺ຕໍ, ອາວາສິກ, ຄມິກ, ອນຸໂມທນ, ກຕ຺ຕຄ຺ຄ, ປິຕ຺ຑຈາຣິກ, ອາຣລ຺ລກ, ເສນາສນ , ຊນ຺ຕາຆຣ, ວຈ຺ຈກຸຜິ, ສທ຺ຘິວິຫາຣິກ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍ, ອນ຺ເຕວາສິກ, ອາຈຣິຍວຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕານິ ອຄ຺ຄຫີຕຄ຺ຄຫຕເຍນ ຄທິຍມານານິ ຈຸທ຺ທສ, ເອ ຕານິ ປນ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທ຺ເວອສີຕິ ມຫາວຕ຺ຕານິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຕສຸ ອາປຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ເຘສຸ ສໍວໂຣ ສໍວຣວິນໂຍ ປລ຺ລຕ຺ຕິສິກ຺ ຂາປທເມວຯ ຕຕ຺ຖ ປລ຺ລຕ຺ຕິວິນໂຍ ສມຖວິນຍຕ຺ຖາຍ ສມຖວິນໂຍ ສໍວຣວິນຍຕ຺ຖາຍ ສໍວຣວິນໂຍ ປຫານວິນຍຕ຺ຖາຍາຕິ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ຍໍ ສງ຺ຆສຸຜ຺ຖຸ, ຕໍ ສງ຺ຆຜາສູຕິ ເອກມິວ ວຸຕ຺ຕໍ ສງ຺ຆສຸຜ຺ຖຸຕາຍ ສຕິ ສງ຺ຆຜາສຸ ກວິສ຺ສຕີຕິ ທີປນຕ຺ຖໍຯ ປກຣິຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ເຕ ເຕ ປໂຍຊນວິເສສສງ຺ຂາຕາ ອຕ຺ຖວສາຕິ ອຕ຺ຖວສໍ “ປກຣຕ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ທສສຸ ປເທສຸ ເອເກກໍ ມູລໍ ກຕ຺ວາ ທສກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຍຊນາຍ ປທສຕໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຉິມສ຺ສ ປທສ຺ສ ວເສນ ອຕ຺ຖສຕໍ ປຸຣິມສ຺ສ ວເສນ ຘມ຺ມສຕໍ ອຕ຺ຖໂຊ ຕິການໍ ນິຣຸຕ຺ຕີນໍ ວເສນ ນິຣຸຕ຺ຕິສຕໍ, ຘມ຺ມກູຕານໍ ນິຣຸຕ຺ຕີນໍ ວເສນ ນິຣຸຕ຺ຕິສຕນ຺ຕິ ທ຺ເວ ນິຣຸຕ຺ຕິສຕານິ, ອຕ຺ຖສເຕ ລາຕາສ ຕໍ, ຘມ຺ມສເຕ ລາຕາສຕໍ ທ຺ວິສຸ ນິຣຸຕ຺ຕິສເຕສຸ ທ຺ເວ ລາຕາສຕານີຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ລາຕາສຕານິ ເວທິຕພ຺ພານິຯ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຆສຸຜ຺ຖຸ

ຕາຕິ ສມ຺ມສງ຺ຆສ຺ສ ສຸຍ຺ຍກາໂວຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ "ອຕ຺ຖປ຺ທານິຕິ ອຍ຺ຍກາຖາຯ ສມ຺ມປ຺ທານິຕິ ປາລຸອີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣຯ

ເມຖຸນໍ ສມ຺ມນ຺ຕິ ເອວໍ ພຫຸລນເຍນ ລທ຺ສນາມກໍ ສກສມ຺ປໂຍເຄນ, ປຣສມ຺ປໂຍເຄນ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ສກມຄ຺ເຄ ວາ ປຣມຄ຺ເຄ ວາ ປຣນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ສກມຄ຺ເຄ ເອວ ປເວສປ຺ວິຍ຺ຍກິຕ຺ທ຺ສຣເຕສຸ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ເອກໍ ປຏິສາທິຍນວເສນ ເສເວຍ຺ຍ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ ອສໍວາໂສຕິຯ ເກຈິ ປນ "ປເວສາທີນິ ຈຕ຺ຕາຣີ ວາ ຕີຓີ ວາ ທ຺ເວ ວາ ເອກໍ ວາ ປຏິເສເວຍ຺ຍ, ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕີຯ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕຸ 'ໂສ ເຈ ປເວສນໍ ສາທິຍຕິ, ປ຺ວິຍ຺ຖໍ, ກິຕໍ, ອຸທ຺ສຣຕໍ ສາທິຍຕິ, ອາປ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ'ຕິອາທີ"ຕິ (ປາຣາຯ ໕໙) ວທນ຺ຕິ, ເຕສໍ ມເຕນ ຈຕູສຸປີ ຈຕສ຺ໂສ ປາຣາຊິກາປ຺ຕິໂຍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຯ ເຕເຍວ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ "ອາປ຺ຊ຺ຊຕຸ ເມຖຸນສມ຺ມປາຣາຊິກາປ຺ຕິ ເມຖຸນສມ຺ມປາຣາຊິກາປ຺ຕິຍາ ຕພ຺ກາຄິຍາ"ຕິ, "ອຕ຺ຕໂນ ວີຕິກ຺ກເມ ປາຣາຊິກາປ຺ຕີ, ສງ຺ຆາທິເສສາປ຺ຕິຍ຺ຈ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຄຫຍ຺ຍກາເລ ເມຖຸນາທິປາຣາຊິກໍ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກໍ ສງ຺ຆາທິເສສາປ຺ຕີ ເອກມເນກໍ ວາ ປຏິກຣິຕ຺ວາວ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ຍສ຺ມາ ນິຣາປ຺ຕິໂກ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ຄຫຍ຺ຍກາເລ ສາປ຺ຕິໂກວາຕິ ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ນສ຺ສາປີ ອຕ຺ເຖວ ອາປ຺ຕິວຸຍ຺ຍານໍຯ ວຸຍ຺ຍານເທສນາທີ ປນ ອສຸຊ຺ຊນໂຕ 'ປໂຍເຄ ປໂຍເຄ ອາປ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ'ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ຄຕນປໂຍຊນາກາວໂຕຯ ກິຍ຺ຈາປີ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ປທກາຊເນ 'ອາປ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ'ຕິ ວຈເນນາຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂທ"ຕິ ຍຸຕ຺ຕິຍ຺ຈ ວທນ຺ຕິຯ ຍທິ ເອວໍ ມາຕິກາຍມ຺ປີ 'ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ເມຖຸນໍ ສມ຺ມໍ ປຏິເສເວຍ຺ຍ ປາຣາຊິກ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ກເວຍ຺ຍ, ປາຣາຊິກສ຺ສ ອນວເສສວຈນມ຺ປີ ນ ຍຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ສພ຺ເພປີ ທີ ອາປ຺ຕິກ຺ຂນ຺ເສ ກິກ຺ຂຸຄຕນຍ຺ຈ ອນວເສເສຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຍຕິຕິ ອນວເສສວຈນນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ປເວເສວ ອາປ຺ຕິ, ນ ປ຺ວິຍ຺ຖາທີສຸ, ຕເມເວກໍ ສນ຺ສາຍ "ຍສ຺ສ ສິຍາ ອາປ຺ຕິ"ຕິ ປາຣາຊິກາປ຺ຕິມ຺ປີ ອນ຺ໂຕ ກຕ຺ວາ ນິທານຸທ຺ເທເສ ວຈນໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕສ຺ມາ ມາຕິກາຍໍ "ປາຣາຊິກ"ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ "ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕີ"ຕິ ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສວຈນໍ ເຕນ ສຣີຣພນ຺ສເນນ ອຸປສມ຺ປທາຍ ອກພ຺ພກາວທີປນຕ຺ຖໍຯ "ອາປ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ປທກາຊເນ ວຈນໍ ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ນສ຺ສາປີ ປາຣາຊິກສ຺ສ ອສໍວາສສ຺ສ ສໂຕ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອເຖຍ຺ຍສໍວາສກກາວທີປນຕ຺ຖໍຯ ນ ຫີ ໂສ ສໍວາສໍ ສາທິຍນ຺ໂຕປີ ເຖຍ຺ຍສໍວາສໂກ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ"ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕີຯ ເຕເນວາຫ "ອສຸທ຺ໂທ ໂຫຕິ ປຸຄ຺ຄໂລ ອຍ຺ຍຕຣໍ ປາຣາຊິກໍ ສມ຺ມໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນ, ຕຍ຺ເຈ ສຸທ຺ສທິຍ຺ຖິ ສມາໂນ ອໂນກາສໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອກ຺ໂກສາທິປ຺ປາໂຍ ວເທຕິ, ອາປ຺ຕິ ໂອມສວາເທນ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ"ຕິ (ປາຣາຯ ໓໘໙)ຯ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຕທກາວໂຕ ສິທ຺ໂທ ໂສ "ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ"ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕີຕີຯ ເຕນ ປທໂສສມ຺ມໍ ສຫເສຍ຺ຍຍ຺ຈ ນ ຊເນຕີ, ກິກ຺ຂຸເປສຸຍ຺ຍາທີຍ຺ຈ ຊເນຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ສງ຺ຆາທິເສເສສຸ ປນ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆາທິເສສໂຕ ວຸຍ຺ຍານວິສິວິເສສທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ອຍມ຺ປີ ກິກ຺ຂຸນີ...ເປ... ອາປນ຺ນາ"ຕິ (ປາຈິຯ ໖໗໙) ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສໍ ກຕ຺ວາປີ ປາຣາຊິກໂຕ ອສິປ຺ປາຍນ຺ຕຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ນິສ຺ສາຣຕີຍໍ ສງ຺ຆາທິເສສ"ນ຺ຕິ (ປາຈິຯ ໖໗໙) ອາປ຺ຕິນາມຄ຺ຄຫຕຍ຺ຈ ກຕໍຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທເສ ທສ຺ສິຕາທສ຺ສິຕາປ຺ຕິທຸກໍ ວິຕ຺ຖາຣິຕໍ ໂຫຕີຯ ອປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທເສສຸ ເສຂິເຍສຸ ອາປ຺ຕິຍາ ທສ຺ສນກາຣຕໍ ເສຂິຍານໍ ອຍ຺ຍກາຖາຍເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕທກາວໂຕ ອິຕເຣສຸ ອາປ຺ຕິທສ຺ສນໍ ກຕໍຯ ອປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທເສສຸປີ ທສ຺ສິຕາທສ຺ສິຕາປ຺ຕິທຸກຍ຺ຈ ວິຕ຺ຖາຣິຕໍ ໂຫຕີຕີຯ

ປຖມປຍ຺ຍຕ຺ຕິກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ສຸທິນ຺ນກາຕວາຣໍ ນິຍ຺ຖິຕໍຯ

ມກ຺ກຏິວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໐-໑ຯ ທຸຕິຍປຍ຺ຍຕ຺ຕິຍໍ "ອິສ ມລ຺ລາ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ປຏິເສວຕີຕິ ວຕ຺ຕມານວຈນໍ ປຈຸຣປຏິເສວນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, "ຕຍ຺ຈ ໂຂ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ, ໂນ ຕິຣຈ຺ຊານຄຕາຍາ"ຕິ ປຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ຖມ຺ປີ ປຖມໍ ປຍ຺ຍຕ຺ຕີ ອຕ຺ຕໂນ ມິຈ຺ຊາຄາເຫນ ວາ ເລສ ໂອທ຺ທນຕ຺ຖາຍ ວາ ເອວມາຫຯ ປຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ຖຕໍເຍວ ນິຍເມຕຸໍ "ນນຸ ອາວຸໂສ ຕເຖວ ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ ມກ຺ກຏິວຕ຺ຖຸ ວິນີຕວຕ຺ຖູສຸ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອວິເສສຕ຺ຕາ, ຕຖາ ວຊ຺ຊີປຸຕ຺ຕກວຕ຺ຖຸຯ ວິຈາຣຕາ ປເນຕ຺ຖ ຕຕິຍປຍ຺ຍຕ຺ຕິຍໍ ອາວິ ກວິສ຺ສຕີຯ "ນນຸ, ອາວຸໂສ, ກຄວຕາ ອເນກປຣິຍາເຍນາ"ຕິອາທີ ນ ເກວລໍ ເສາທ຺ເທສສິກ຺ຂາປເທເນວ ສິທ຺ສໍ, "ຕິຣຈ຺ຊານຄຕາທີສຸປີ ປາຣາຊິກ"ນ຺ຕິ ອນຸທ຺ເທສສິກ຺ຂາປເທນປີ ສິທ຺ສນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຖ ວາ ຍທິ ເສາທ຺ເທສສິກ຺ຂາປທໍ ສາວເສສນ຺ຕິ ປຍ຺ຍເປສິ, ອິມິນາ ອນຸທ຺ເທສສິກ຺ຂາປເທນາປີ ກຶ ນ ສິທ຺ສນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ເຕນ ຫີ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຍ຺ຍເປສ຺ສາມີ"ຕິ ຕເທວ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຖມປຍ຺ຍຕ຺ຕເມວ ເລສຕ຺ຖິການໍ ອເລໂສກາສໍ ກຕ຺ວາ ອາເມທິຕຕ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ ປຍ຺ຍ

ເປສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ອຄ຺ຄຖາ "ອຄ຺ຄວາຫເກ ວິເທສເກ ປາຈິຕ຺ຕິຍ"ນ຺ຕິອາທິສຸ (ປາຈິ. ໑໐໑) ວິຍ ວຕ຺ຖຸທ຺ວເຍນ ອາປຕ຺ຕິທ຺ວຍໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ນ ຈາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ໂສ ເອວຕ຺ໂຖ ອຄ຺ເຄນາປີ ວຈເນນ ສຸປ຺ປກາສິໂຕ, ສຸປຣິພ຺ຍຕ຺ຕກຣຕ຺ເຖນ ທລ຺ຫຕ຺ໂຣ ກໂຕຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ. ຕຕິຍປຄ຺ຄຕ຺ຕິຍມ຺ປີ ອຄ຺ເຄສຸ ຈ ເອວໍ ວິສຸທ຺ໂຣ.

ຍສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂຕິອາທິມ຺ຫິ ປນ ຄຕ຺ຖິປທນໂຍ ຕາວ ປຖມໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂຕິ ສຸຣາປານາທິອຈິຕ຺ຕເກ ສມ຺ພາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຈິຕ຺ຕເກສຸ ປນ ຍໍ ເອກນ຺ຕມກຸສເລເນວ ສມ຺ຍຸຖາປີຕລ຺ຸຈ. ອຸກຍໍ ໂລກວ຺ຊ຺ຊໍ ນາມ. ສຸຣາປານສ຺ມິລ຺ຫິ "ສຸຣາ"ຕິ ວາ "ປາຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕິ"ຕິ ວາ ຊານິຕ຺ວາ ປີວເນ ອກຸສລເມວ, ຕຖາ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ຄນ຺ຣວຕ຺ຕກຕ຺ຖາຍ ເລປເນ, ເກສຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ເລປເນ ອໂທສຕ຺ຕາ "ອວິຈາຣຕິຍ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ນ ວຍ຺ຍຕິຕິ "ຊານິຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ ປຕ຺ຕາຕ຺ຕິວ຺ຊ຺ຊສ຺ສາປີ ໂລກວ຺ຊ຺ຊກາວປ຺ປສ຺ງຄໂຕ. ອິມໍ ອນິຍຸຖປ຺ປສ຺ງຄໍ ປຣິຫຣິຕ຺ກາມຕາຍ ວຊິຣພ຺ທຸຣິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ "ອິຣ ສຈິຕ຺ຕກນ຺ຕິ ຈ ອຈິຕ຺ຕກນ຺ຕິ ຈ ວິຈາຣຕາ ວຕ຺ຖຸວິຊານເນເຍວ ໂຫຕິ, ນ ປຄ຺ຄຕ຺ຕິວິຊານເນ. ຍທິ ປຄ຺ຄຕ຺ຕິວິຊານເນ ໂຫຕິ, ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທານິ ໂລກວ຺ຊ຺ຊາເນວ ສິຍຸໍ, ນ ຈ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທານິ ໂລກວ຺ຊ຺ຊານິ , ຕສ຺ມາ ວຕ຺ຖຸວິຊານເນເຍວ ໂຫຕີ"ຕິ, ອິທໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ເສຂິເຍສຸ ປຄ຺ຄຕ຺ຕິຊານນເມວ ປມາຕໍ, ນ ວຕ຺ຖຸມຕ຺ຕຊານນນ຺ຕິ, ຍໍ ປນ ຕຕ຺ເຖວ ວຸຕ຺ຕໍ "ປສ຺ຕຕ຺ສສ຺ສ ມ຺ເຂ ໂກຈິ ສຸຣໍ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍ, ອນ຺ໂຕ ເຈ ປວິເສຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ກິກ຺ຂຸນີຍາ ອສກ຺ຂກໍ ອຸພ຺ກຊາຕຸມຕ຺ຫລໍ ປຣສ຺ສ ອາມສນາທິກາເລ ກາຍໍ ອຈາເລຕ຺ວາ ຈິຕ຺ເຕເນວ ສາທິຍນ຺ຕິຍາ ອາປຕ຺ຕິ 'ກິຣິຍາວ ໂຫຕີ'ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ກິຣິຍສມ຺ກວໂຕ, ຕຖາ ອຍມ຺ປີ ຕທາ ກິຣິຍາວ ໂຫຕີ"ຕິ, ຕໍ ສຸວິຈາຣິຕໍ ອເນກນ຺ຕາກຸສລກາວສາທນໂຕ. ສຸຣາປານາປຕ຺ຕິຍາ ເອກນ຺ຕາກຸສລຕາ ປນ ມຊ຺ຊສຄ຺ຄິໂນປີ ສກີ ປໂຍເຄນ ປີວໂຕ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕາ.

ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ສິກ຺ຂາປທສີເສນ ອາປຕ຺ຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ຍສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວ ໂຫຕິ, ຕໍ ໂລກວ຺ຊ຺ຊໍ. ສຈິຕ຺ຕກາຈິຕ຺ຕກສ຺ງຂາຕສ຺ສ ອຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ຈ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວ ໂຫຕິ, ຕມ຺ປີ ສຸຣາປານາທິ ໂລກວ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສມ຺ປິຕ຺ເຫຕ຺ວາ "ຍສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວ ໂຫຕິ, ຕໍ ໂລກວ຺ຊ຺ຊ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂຕິ ຫິ ອິທໍ ວຈນໍ ອຈິຕ຺ຕກໍ ສມ຺ພາຍາຫ. ນ ຫິ ເອກັສໂຕ ສຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂຕິ ວິເສສເນ ປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຖິ. ຍສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ປຕ຺ຕາຕ຺ຕິວ຺ຊ຺ຊສ຺ສ ປຄ຺ຄຕ຺ຕິຊານນຈິຕ຺ເຕນ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວ, ວຕ຺ຖຸຊານນຈິຕ຺ເຕນ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ສິຍາ ກຸສລໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕໍ, ຕສ຺ມາ "ຕສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວາ"ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິຕິ "ເສສໍ ປຕ຺ຕາຕ຺ຕິວ຺ຊ຺ຊ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຣິມາເນ ວິຕິກ຺ກມາກາວາ, ສຸປິນນ຺ເຕ ອພ຺ໂພຫາຣິກຕ຺ຕາ ສຸປິນນ຺ເຕ ວິຊ຺ຊມານາປີ ວິຕິກ຺ກມລາຍາ ອພ຺ໂພຫາຣິກກາເວນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ອິທໍ ປນ ວຈນໍ ທລ຺ຫິກມ຺ມສິຖິລກຣຕ຺ປ຺ປໂຍຊນຕ຺ຕາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ພາຫິຣນິທານກຖາສິກາເຣ "ທລ຺ຫິກມ຺ມສິຖິລກຣຕ຺ປ຺ປໂຍຊນາຕິ ເຍກຸຍ຺ຍຕາຍ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິອາທິ, ຕໍ ສຸວຸຕ຺ຕເມວາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ມກ຺ກຜົວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕກວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໔໓-໔. ວຊ຺ຊີສຸ ຊນປເທສຸ ວສນ຺ຕາ ວຊ຺ຊີໂນ ນາມ, ເຕສໍ ປຸຕ຺ຕາ. ຍາວທຕ຺ຖນ຺ຕິ ຍາວຕາ ອຕ຺ໂຖ ອຣິປ຺ປາໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຖ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ທຸພ຺ພລຍໍອນາວິກຕ຺ວາ"ຕິ, ຕໍ ການໍ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາເນ, ຕເທກຍ຺ເຖ ຈ ທຸພ຺ພລຍາວິກຣເຕ ປຄ຺ຄຕ຺ເຕ ສຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ນ ອຄ຺ຄຖາ. ຕຖາປີ ອິທານີ ປຄ຺ຄເປຕພ຺ພໍ ອຸປາທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ກຖຄ຺ຫິ ນາມ ລພ຺ພຄຄິຍາ ກິກ຺ຂູ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຂາເຣສ຺ສນ຺ຕິ (ປາຣາ. ໔໕໐), ອາລຸອວກາ ກິກ຺ຂູ ກຸຜົໂຍ ກາຣາເປນ຺ຕິ ອປ຺ປມາຕິກາໂຍ (ປາຣາ. ໓໔໘), ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ທ຺ເວ ວສ຺ສານີ ຉສຸ ຬມ຺ເມສຸ ອສິກ຺ຂິຕສິກ຺ຂໍ ສິກ຺ຂມານໍ ວຸຍ຺ຖາເປນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໑໐໗໗), ສ຺ງເຜນ ອສມ຺ມຕໍ ວຸຍ຺ຖາເປນ຺ຕິຕິອາທີ (ປາຈິ. ໑໐໘໔) ວິຍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ນ ຫິ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ ອຣິຍ຺ຖານໍ ວິກປ຺ປນໍ ວາ ອນຸຄ຺ຄາຕໍ. ຍທກາວາ ອຕິເຣກຈີວຣນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ປມາຕໍ ວາ ນ ປຄ຺ຄຕ຺ຕໍ, ຍທກາວາ ອປ຺ປມາຕິກາໂຍຕິ ວເທຍ຺ຍ, ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. "ອຸລຸລຸມ຺ປຕຸ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ສ຺ງໂຜ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ"ຕິ (ມຫາວ. ໗໑, ໑໘໖) ອຸປສມ຺ປທໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສມນນ຺ຕຣເມວ "ອຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ກິກ຺ຂຸນາ ເມຖຸໂນ ຬມ຺ໂມ ນ ປຜິເສວິຕພ຺ໂພ, ອສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິໂຍ"ຕິ (ມຫາວ. ໑໒໙) ຈ ປຄ຺ຄຕ຺ເຕນ ອສ຺ສມຕາທີກາວໍ ອຸປຄນ຺ຕກາເມນ ນນຸ ປຖມໍ ອຊ຺ຊປຄຕາ ສິກ຺ຂາ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕພ຺ພາ, ຕຕ຺ຖ ທຸພ຺ພລຍໍ ວາ ອາວິກາຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ເຕ ປນ "ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ທຸພ຺ພລຍໍ ອນາວິກຕ຺ວາ ເມຖຸນໍ ຬມ຺ມໍ ປຜິເສວິສ຺ສູ"ຕິ ອນຸປຄ຺ຄຕ຺ຕິຍາ

ໂອກາສກຣຓຕ຺ຖໍ ວາ ຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. “ໂສ ອາຄໂຕ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ”ຕິ ກິລ຺ຈາປິ ເອຕ຺ເຖວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ອິຕເຣສຸປິ ປາຣາຊິເກສຸ ຍຖາສມ຺ກວໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ນ ຫິ ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ປ຺ຈຈກ຺ຂາຍ ທຸພ຺ພລ຺ຍໍ ອນາວິກຕ຺ວາ ໂຍ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸໍ ອທິນ຺ນໍ ເຖຍ຺ຍສງ຺ຂາຕໍ ອາທິຍຕິ, ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫໍ ວາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕິ, ປຜິວິຊານນ຺ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສທມ຺ມໍ ວາ ອຸລ຺ລປ ຕິ, ໂສ ອາຄໂຕ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ. ອນຸປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິ ຫິ ທລ຺ຫີກມ຺ມສິຖິລກມ຺ມກຣຓປ຺ປໂຍຊນາ. ສາ ຫິ ຍສ຺ສ ປາຣາຊິກໍ ໂຫ ຕິ ອລ຺ລາ ວາ ອາປຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ນິຍມທສ຺ສນປ຺ປໂຍຊນາຕິລກ຺ຂຓານຸປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ. ເອວລ຺ຫິ ອນ຺ເຕ ອວຕ຺ວາ ອາທິມ຺ຫິ ວຸຕ຺ຕາ “ຄາມາ ວາ ອຣລ຺ລາ ວາ”ຕິ (ປາຣາ. ໙໑) ອນຸປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິ ວິຍ. ປຣິປຸຕ຺ເຕາ ປເນຕສ຺ມິ ສິກ຺ຂາປເທ –

“ນິທານາ ມາຕິກາເກໂທ, ວິກ຺ໂຄ ຕໍນິຍາມໂກ;

ຕໂຕ ອາປຕ຺ຕິຍາ ເກໂທ, ອນາປຕ຺ຕິ ຕທລ຺ລຖາ”ຕິ. –

ອຍໍ ນໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຕຕ຺ຖ ສຸທິນ຺ນວຕ຺ຖຸ ມກ຺ກຜິວຕ຺ຖຸ ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕກວຕ຺ຖຸ ຈາຕິ ຕິປ຺ປເກທໍ ວຕ຺ຖຸ ອິມສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ນິທານໍ ນາມ, ຕໂຕ ນິທານາ “ໂຍ ປນ, ກິກ຺ຂຸ, ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ…ເປ… ອສໍວາໂສ”ຕິ ອິມິສ຺ສາ ມາຕິກາຍ ເກໂທ ຊາໂຕ. ຕຕ຺ຖ ຫິ “ອນ຺ຕມໂສ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາຍາ”ຕິ ອິຕ຺ຖີລິງ຺ຄວຈເນນ “ສຈ຺ຈໍ, ອາວຸໂສ, ກຄວຕາ ສິກ຺ຂາປທໍ ປລ຺ລຕ຺ ຕໍ, ຕລ຺ຈ ໂຂ ອິຕ຺ຖິຍາ ໂນ ປຸຣິເສ ໂນ ປຕ຺ຫເກ ໂນ ອຸກໂຕພ຺ຍລ຺ຊນເກ ຈາ”ຕິ ມກ຺ກຜິປາຣາຊິໂກ ວິຍ ອລ຺ໂລປິ ເລສໍ ໂອຫ຺ເຫຕ຺ວໍ ສກ຺ໂກຕິ, ຕສ຺ມາ ຕາທິສສ຺ສ ອເລໂສກາສສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ. ມກ຺ກຜິວຕ຺ຖຸສງ຺ຂາຕາ ນິທານາ “ອນ຺ຕມໂສ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາຍປີ”ຕິ ມາຕິກາວຈນເກໂທ ນ ອິຕ຺ຖິຍາ ເອວ ເມຖຸນສິທ຺ຂິທສ຺ສນໂຕ ກໂຕ, ຕສ຺ມາ ວິກ຺ໂຄ ຕໍ ນິຍາມໂກ ຕສ຺ສາ ມາຕິກາຍ ອສິປ຺ເປຕຕ຺ຖນິຍາມໂກ ວິກ຺ໂຄ. ວິກ຺ເຄ ຫິ “ຕິສ຺ໂສ ອິຕ຺ຖິໂຍ. ຕໂຍ ອຸກໂຕພ຺ຍລ຺ຊນກາ. ຕໂຍ ປຕ຺ຫກາ. ຕໂຍ ປຸຣິສາ. ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ ຕໂຍ ມຄ຺ເຄ…ເປ… ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຸຣິສສ຺ສ ທ຺ເວ ມຄ຺ເຄ”ຕິອາທິນາ (ປາຣາ. ໕໖) ນເຍນ ສພ຺ພເລໂສກາສໍ ປີຫິຕ຺ວາ ນິຍໂມ ກໂຕ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍທິ ເອວໍ ສາຮາຣຓສິກ຺ຂາປທວເສນ ວາ ລິງ຺ຄປຣິວຕ຺ຕນວເສນ ວາ ນ ເກວລໍ ກິກ຺ຂູນໍ, ກິກ຺ຂຸນີນມ຺ປີ “ສິກ຺ຂາສາ ຊີວສມາປນ຺ໂນ”ຕິ ວິກ຺ເຄ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ. ຕທວຈເນນ ກິກ຺ຂຸນີ ປຸຣິສລິງ຺ຄປາຕຸກາເວນ ກິກ຺ຂຸກາເວ ຄິຕາ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ “ນາຫໍ ອຸປສມ຺ປທກາເລ ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ນາ, ຕສ຺ມາ ນ ອປ຺ປ຺ຈຈກ຺ຂາຕສິກ຺ຂາປີ ເມຖຸນທມ຺ເມນ ປາຣາຊິກາ ໂຫມິ”ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຕຖາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອນິຜ຺ຖປ຺ປສງ຺ຄໂຕ. ກິກ຺ຂຸນີນມ຺ປີ “ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກິກ຺ຂຸນີນມ຺ປີ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ອຕ຺ຖີຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕລ຺ຈານິຜ຺ຖໍ. ອິທໍ ອປຣໍ ອນິຜ຺ຖປ຺ປສງ຺ໂຄຕິ “ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທານິ ສາຮາຣຓາເນວ, ນາສາຮາຣຓານີ”ຕິ. ອປີຈາຍໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນວາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕໍເຍວ ອຸປ຺ຊ຺ຊ”ນ຺ຕິ ອາທີ (ປາຣາ. ໖໙) ວຸຕ຺ຕໍ, ອປີຈ ໂຍ ຕຖາ ເລສໍ ໂອຫ຺ເຫຕ຺ວາ ເມຖຸນໍ ທມ຺ມໍ ປຜິເສວນ຺ໂຕ ວຊ຺ຊິປຸຕ຺ຕກາ ວິຍ ປາຣາຊິໂກ ໂຫ ຕິ. ເຕ ຫິ “ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ”ຕິ ວຈນາກາເວ ສຕິ “ອາປຕ຺ຕີ ຕຸມ຺ເຫ, ກິກ຺ຂເວ, ອາປນ຺ນາ ປາຣາຊິກ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ ຕາ ກຄວຕາ. ເອຕ຺ຖ ປນ “ກິກ຺ຂເວ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເກຈິ ກິກ຺ຂຸລິງ຺ເຄ ຄິຕາ, “ອິທານິ ເຈປີ ມຍໍ, ກນ຺ເຕ ອານນ຺ທ, ລເກຍ຺ຍາມ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລເກຍ຺ຍາມ ອຸປສມ຺ປທ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເກຈິ ວິພ຺ກນ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕໂຕ ອາປຕ຺ຕິຍາ ເກ ໂທຕິ ຕໂຕ ວິກ຺ຄໂຕ “ອກ຺ຂາຍິເຕ ສຣີເຣ ປາຣາຊິກໍ, ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຂາຍິເຕ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍ”ນ຺ຕິອາທິ ອາປຕ຺ຕິຍາ ເກໂທ ໂຫຕິ. ອ ນາປຕ຺ຕິ ຕທລ຺ລຖາຕິ ຕໂຕ ເອວ ວິກ຺ຄໂຕ ເຍນາກາເຣນ ອາປຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕໂຕ ອລ຺ເລນາກາເຣນ ອນາປຕ຺ຕິເກໂທວ ໂຫ ຕິ. “ສາທິຍຕິ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສ, ນ ສາທິຍຕິ ອນາປຕ຺ຕີ”ຕິ ຫິ ວິກ຺ເຄ ອສຕິ ນ ປລ຺ລາຍຕິ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ສມາສໂຕ ຄາຖາຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ປນ –

“ນິທານມາຕິກາເກໂທ, ວິກ຺ຄສ຺ສ ປໂຍຊນໍ;

ອນາປຕ຺ຕິປ຺ກາໂຣ ຈ, ປຖໂມ ນິປ຺ປໂຍຊໂນ”ຕິ. –

ອິມໍ ນຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາວ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທານໍ ອຕ຺ໂຖ ປກາສິຕພ຺ໂພ. ກຖໍ? ກຄວຕາ ປນ ເຍນາກາເຣນ ຍໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປລ຺ລາປີຕໍ, ຕສ຺ສ ອາກາຣສ຺ສ ສມຕ຺ຖໍ ວາ ອສມຕ຺ຖໍ ວາຕິ ທຸວິຣໍ ນິທານໍ, ອຍໍ ນິທານເກໂທ. ມາຕິກາປີ ນິທານາເປກ຺ຂາ ນິທານານເປກ຺ ຂາຕິ ທຸວິຮາ. ຕຕ຺ຖ ຈຕຸຕ຺ຖປາຣາຊິກາທິສິກ຺ຂາປທານິ ນິທານາເປກ຺ຂານິ. ນ ຫິ ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍາ ກິກ຺ຂູ ສຍເມວ ອຕ຺ຕໂນ

ອຕ຺ຕໂນ ອສນ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສທມ຺ມໍ ມຸສາວາທລກ຺ຂຄໍ ປາເປຕ຺ວາ ກາສີສຸ. ອຄ຺ຄມຄ຺ຄສ຺ສ ທີ ເຕ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສທມ຺ມສ຺ສ ຄິຫີນໍ ວຄ຺ຄໍ ກາສີສຸ, ນ ຈ ຕາວຕາ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ເຕນ ເລເສນ ກຄວາ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ນິທານໍ ກຕ຺ວາ ປາຣາຊິກໍ ປຄ຺ຄເປສິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ນິທານາເປກ຺ຂ''ນ຺ຕິ. ອິມິນາ ນເຍນ ນິທານາເປກ຺ຂານິ ຄຕ຺ວາ ຕພ຺ພິປຣີຕານີ ສິກ຺ຂາປທານິ ນິທານານເປກ຺ຂານີຕິ ເວທິຕພ຺ພານິ, ອຍໍ ມາຕິກາເກໂຫ.

ນານປ຺ປການໂຕ ມູລາປຕ຺ຕິປ຺ປໂຫນກວຕ຺ຖຸປໂຍຄຈິຕ຺ຕນິຍາມທສ຺ສນວເສນ ມາຕິກາຍ ວິກຊນກາວທີປນຕ຺ຖໍ ເຕສໍ ອປ຺ປໂຫນກຕາຍ ວາ ຕທຄ຺ຄຕຣເວກຄ຺ຄຕາຍ ວາ ວິຕິກ຺ກເມ ສຕິ ອາປຕ຺ຕິເກທທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ອສຕິ ອນາປຕ຺ຕິທສ຺ສນຕ຺ຖຄ຺ຈາຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຕໂຍ ອຕ຺ຖວເສ ປຜິຈ຺ຈ ມາຕິກາຍ ວິກຊນໍ ວິກງໂຄ ອາຣກິຍຕີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ເອຕ຺ຖ ປນ ''ກິກ຺ຂໂກຕິ ກິກ຺ຂຸ, ກິກ຺ຂາຈຣິຍໍ ອຊ຺ຊຸປຄໂຕຕິ ກິກ຺ຂຸ, ກິນ຺ນປຜຣໂຣຕິ ກິກ຺ຂູ''ຕິ ເກວລໍ ພ຺ຍຄ຺ຊນຕ຺ຖທີປນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ວາ, ''ສມຄ຺ຄາຍ ກິກ຺ຂູ''ຕິ ກິກ຺ຂຸກາວສມ຺ກວໍ ອນເປກ຺ຂິຕ຺ວາປີ ເກວລໍ ກິກ຺ຂຸ ນາມ ປວຕ຺ຕິຍ຺ຖານທີປນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ວາ, ''ເອຫິ ກິກ຺ຂູຕິ ກິກ຺ຂຸ, ສຣຕຄມເນທິ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ກິກ຺ຂຸ, ຄຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖນ ກມ຺ເມນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ກິກ຺ຂູ''ຕິ ອຸປສມ຺ປທານນ຺ຕເຣນາປີ ກິກ຺ຂຸກາວສິທ຺ທິທີປນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ວາ, ''ກທ຺ໂຣ ກິກ຺ຂຸ, ສາໂຣ ກິກ຺ຂຸ, ເສກ຺ໂຂ ກິກ຺ຂຸ, ອເສກ຺ໂຂ ກິກ຺ຂູ''ຕິ ກິກ຺ຂຸກຣເຕທີ ຜມ຺ເມທີ ສມນ຺ນາຄຕກິກ຺ຂຸທີປນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ວາ ວິກງໂຄ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂິໂຕ ສພ຺ພສາມຄ຺ຄປທຕ຺ຕາ, ຕຖາ ອຄ຺ຄກາຄິຍສິກ຺ຂາປທາທີສຸ ສທ຺ວາຣວເສນ, ອຮິກຣຕທສ຺ສນາທິວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ຈ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂິໂຕ ອິຕຣຕ຺ຖ ຕທກາວໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ຕຕ຺ຖ ຕິສ຺ໂສ ອິຕ຺ຖິໂຍຕິອາທີ ວຕ຺ຖຸນິຍມທສ຺ສນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ, ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ ຕໂຍ ມຄ຺ເຄ ເມຖຸນໍ ຜມ຺ມໍ ປຜິເສວນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາຕິອາທີ ປໂຍຄນິຍມທສ຺ສນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ, ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ເສວນຈິຕ຺ຕໍ ອຸປຜ຺ຖິເຕຕິອາທີ ຈິຕ຺ຕນິຍມທສ຺ສນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ, ສາທິຍຕິ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສ, ນ ສາທິຍຕິ ອນາປຕ຺ຕິຕິອາທີ ວຕ຺ຖຸປໂຍຄນິຍເມ ສຕິ ຈິຕ຺ຕນິຍມກາວາກາວວເສນ ອາປຕ຺ຕານາປຕ຺ຕິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ໂຕ, ມຕໍ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຂາຍິຕໍ ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາຕິ ອາທີ ວຕ຺ຖຸສ຺ສ ອປ຺ປໂຫນກຕາຍ ວິຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕິເກທທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ໂຕ, ນ ສາທິຍຕິ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ຈິຕ຺ຕນິຍມເວກລ຺ເຍນ ວິຕິກ຺ກມາກາວາ ອນາປຕ຺ຕິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ໂຕຕິ. ເອວໍ ອິຕເຣສຸປີ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ຍຖາສມ຺ກວນ຺ໂຍ ອຍນ຺ຕິ ປໂຍຊ຺ໂນ ວິກງໂຄ.

ອນາປຕ຺ຕິວາໂຣ ປນ ມູລາປຕ຺ຕິໂຕ, ຕທຄ຺ຄເກເທສໂຕ, ສພ຺ພາປຕ຺ຕິໂຕ ຈ ອນາປຕ຺ຕິທີປນວເສນ ຕິວິໂຮ. ຕຕ຺ຖ ໂຍ ປຖໂມ, ໂສ ວິກງໂຄ ວິຍ ຕໂຍ ອຕ຺ຖວເສ ປຜິຈ຺ຈ ປວຕ຺ໂຕ. ກຕເມ ຕໂຍ? ມາຕິກາປທານໍ ສາຕ຺ຖກນິຣຕ຺ຖການໍ ຕທຄ຺ຄຖາ ອຸທ຺ຮຣຕານຸທ຺ຮຣຕວເສນ ສປ຺ປໂຍຊນນິປ຺ປໂຍຊນກາວທີປນຕ຺ຖໍ, ຕທຄ຺ຄຖາ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກມທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ອາປຕ຺ຕິປ຺ປໂຫນກຜ຺ຖາເນປີ ວິສ຺ສຊ຺ຊນຕ຺ຖຄ຺ຈາຕິ. ກຖໍ? ເອລຸອກໂລມສິກ຺ຂາປເທ ''ກິກ຺ຂຸໂນ ປເນວ ອທ຺ຮານມຄ຺ຄປ຺ປຜິປນ຺ນສ຺ສ ເອລຸອກໂລມານີ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ອາກງ຺ຂມາເນນ ກິກ຺ຂຸນາ ປຜິຄ຺ຄເຫຕພ຺ພານີ''ຕິ (ປາຣາ. ໕໗໘) ເອຕານິ ເກວລໍ ວຕ຺ຖຸມຕ຺ຕທີປນປ຺ປທານີຕິ ນິຣຕ຺ຖການິ ນາມ, ເຕສໍ ອນາປຕ຺ຕິ. ''ອທ຺ຮານມຄ຺ຄໍ ອປ຺ປຜິປນ຺ນສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ເອລຸອກໂລເມ ອນາປຕ຺ຕິ, ອາກງ຺ຂມາເນນ ປຜິຄ຺ຄທີເຕ''ຕິອາທີນາ ນເຍນ ຕທຄ຺ຄຖາ ອນຸທ຺ຮຣເຕນ ນິປ຺ປໂຍຊນກາໂວ ທີປິໂຕ ໂຫຕິ, ຍທິທໍ ມາຕິກາຍໍ ''ເມຖຸນໍ ຜມ຺ມໍ ປຜິເສເວຍ຺ຍາ''ຕິ, ອິທໍ ສາຕ຺ຖກໍ. ຕສ຺ສ ສປ຺ປໂຍຊນກາວທີປນຕ຺ຖໍ ''ອນາປຕ຺ຕິ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ອສາທິຍນ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍສ຺ມາ ຊານນສາທິຍນກາເວນ ອາປຕ຺ຕິ, ອເສວນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ມາຕິກາຍໍ 'ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ເມຖຸນໍ ຜມ຺ມໍ ປຜິເສເວຍ຺ຍ, ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ ອສໍວາໂສ''ຕິ ອຮິປ຺ປາໂຍ. ''ປຣປຣິຄ຺ຄທິຕໍ ປຣປຣິຄ຺ຄທິຕສຄ຺ຄິຕາ ຄຣຸປຣິກ຺ຂາໂຣ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ຕໍ ອວຫຣຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕານໍ ປຄ຺ຈນ຺ນມ຺ປີ ອງຄານໍ ປາຣິປູຣິຍາ ເປຕຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຣິຄ຺ຄທິເຕ ອາປຕ຺ຕິປ຺ປໂຫນກຜ຺ຖາເນປີ ວິສ຺ສຊ຺ຊນຕ຺ຖໍ ''ອນາປຕ຺ຕິ ເປຕປຣິຄ຺ຄທິເຕ''ຕິອາທີ (ກງຂາ. ອຜ຺ຖ. ທຸຕິຍປາຣາຊິກວຄ຺ຄນາ) ວຸຕ຺ຕໍ. ອນາປຕ຺ຕິ ອິມໍ ຊານ, ອິມໍ ເທທີ, ອິມໍ ອາຫຣ, ອິມິນາ ອຕ຺ໂຖ, ອິມໍ ກປ຺ປິຍໍ ກໂຣທີຕິ ກຄຕິຕິອາທີ ປນ ຕທຄ຺ຄຖາ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກມທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ''ນິທານມາຕິກາເກໂທ''ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ອຕ຺ໂຖ ປກາສິໂຕ ໂຫຕີ.

ເອຕ຺ຖ ປຖມປຄ຺ຄຕ຺ຕິ ຕາວ ປຖມໂພຮີ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຄ຺ຄຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອາຍສ຺ມໂຕ ສຸທິນ຺ນສ຺ສ ອຜ຺ຖວສ຺ສິກກາເລ ປຄ຺ຄຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ຣຕ຺ຕຄ຺ຄຸມຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕກາເລ ປຄ຺ຄຕ຺ຕາ. ທຸຕິຍອນຸປຄ຺ຄຕ຺ຕິ ພາຫຸສຈ຺ຈມຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນາ. ໂສ ຫາຍສ຺ມາ ມກ຺ກຜິປາຣາຊິໂກ ຍຖາ ມາຕຸຄາມປຜິສໍຍຸຕ຺ເຕສຸ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖີ ອນຜິປ຺ເປຕາ, ຕຖາ ອິຜາປີຕິ ສຄ຺ຄາຍ ''ສຈ຺ຈໍ, ອາວຸໂສ, ກຄວຕາ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຄ຺ຄຕ຺ຕໍ, ຕຄ຺ຈ ໂຂ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ, ໂນ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖິຍາ''ຕິ ອາຫ. ຕຕິ

ຍານຸປ຺ຸລຸລຕ຺ຕິ ລາກຄຸຄຸມຫຕ຺ຕໍ ປ຺ຕຕກາເລ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນາ. ເຕ ທີ ວຊຸຊິປ຺ຕຕກາ ລາກຄຸຄຸມຫຕ຺ຕໍ ປ຺ຕຕາ ທຸຕ຺ວາ ຍາວທຕ຺ຖໍ ກຸລຸຊິຕ຺ວາ ນ຺ທາຍິຕ຺ວາ ວຣສຍເນສຸ ສຍິຕ຺ວາ ຕຕິຍານຸປ຺ຸລຸລຕ຺ຕິຍາ ວຕ຺ຖໍ ອຸປ຺ປາເທສຸໍ, ເຕ ຈ ເວປຸລຸລມຫຕ຺ຕໍ ປ຺ຕເຕ ສຽເພ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນາ, ສຍຸຈ ເວປຸລຸລມຫຕ຺ຕໍ ປ຺ຕຕາຕິ "ເວປຸລຸລມຫຕ຺ຕມ຺ເປຕ຺ຖ ລພຸກາຕິ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິທໍ ປ຺ຖມປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທໍ ຕິ ວິຌມ຺ປີ ວຕ຺ຖໍ ອຸປາທາຍ ຈຕຸພຸພິຌມ຺ປີ ຕໍ ກາລໍ ປ຺ຕ຺ວາ ປ຺ລຸລຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພຸພໍ.

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ປ຺ນາຕິ ອນວເສສປ຺ຣິຍາທານປທໍ. ກິກ຺ຂູຕິ ຕສ຺ສ ອຕິປ຺ປ຺ສຽຄນິຍມປທໍ. ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນຕິ ຕສ຺ສ ວິເສສນວຈນໍ. ນ ທີ ສພຸໂພປີ ກິກ຺ຂຸນາມໂກ ຍາ ກຄວຕາ ຍາຍ ກາຍຈິ ອຸປສມ຺ປທາຍ ອຸປສມ຺ປ຺ນ຺ນກິກ຺ຂູນໍ ເທຍຸຖິມປ຺ຣິຈ຺ເຉເທນ ສິກ຺ຂິຕພຸພສິກ຺ຂາ ວິທິຕາ, "ເອຕ຺ຖ ສຫ ຊີວນ຺ຕິ"ຕິ ໂຍ ຈ ອາຊີໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕໍ ອຸກາຍໍ ສມາປ຺ນ຺ໂນວ ໂຫຕິ. ກທາ ປ຺ນ ສ ມາປ຺ນ຺ໂນ ອໂຫສີ? ຍາຍ ກາຍຈິ ອຸປສມ຺ປທາຍ ອຸປສມ຺ປ຺ນ຺ນສມນນ຺ຕຣເມວ ຕທຸກາຍໍ ຊານນ຺ໂຕປີ ອຊານນ຺ໂຕປີ ຕທຊຸຊຸປຄຕຕ຺ຕາ ສມາປ຺ນ຺ໂນ ນາມ ໂຫຕິ. ສຫ ຊີວນ຺ຕິຕິ ຍາວ ສິກ຺ຂໍ ນ ປ຺ຈຈກ຺ຂາຕິ, ປາຣາຊິກກາວລຸຈ ນ ປາປຸຕາຕິ, ຍໍ ປ຺ນ ວຸຕ຺ຕໍ ອນ຺ຌກຍຸຖກຖາຍໍ "ສິກ຺ຂໍ ປ຺ຣິປູເຣນ຺ໂຕ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນ ສາຊີວໍ ອວີຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ໂຫຕິ"ຕິ, ຕໍ ອຸກ຺ກຍຸຖປ຺ຣິຈ຺ເຉທວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ທີ ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ຣິປູເຣນ຺ໂຕ ກາມວິຕກ຺ກາທິພຫຸໂລ ວາ ເອກຈ຺ຈໍ ສາວເສສໍ ສາຊີວໍ ວີຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ ວາ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ນາມ ນ ໂຫຕິ. ອຸກ຺ກຍຸຖປ຺ຣິຈ຺ເຉເທນ ປ຺ນ ຈຕຸກ຺ກໍ ລພຸກາຕິ ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂຸ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນ ສີລານິ ປ຺ຈຈເວກ຺ຂນ຺ໂຕ ນ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ອຈິຕ຺ຕກໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ວີຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ, ອຕ຺ຖິ ນ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນ ກາມວິຕກ຺ກາ ທິພຫຸໂລ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ນິຣາປຕ຺ຕິໂກ, ອຕ຺ຖິ ນ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນ ນ ຈ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ອນວເສສໍ ອາປຕ຺ຕີ ອາປ຺ນ຺ໂນ, ອຕ຺ຖິ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນ ຈ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ຈ ສິກ຺ຂໍ ປ຺ຣິປູເຣນ຺ໂຕ ສາຊີວລຸຈ ອວີຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ, ອຍເມວ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ກິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຍຸໂຖ ອິຌ ອທິປ຺ເປໂຕ ສິຍາ. ນ ທີ ກຄວາ ອນຸກ຺ກຍຸຖໍ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ເຈ? ນ, "ຕຕ຺ຣ ຍາຍໍ ອທິສີລສິກ຺ຂາ, ອຍໍ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ເຖ ອທິປ຺ເປຕາ ສິກ຺ຂາ"ຕິວຈນວິໂຣຌໂຕ. ອຸກ຺ກຍຸຖຄຸຄຫຕານິປ຺ປາເຍ ສຕິ "ສິກ຺ຂາຕິ ຕິສ຺ໂສ ສິກ຺ຂາ"ຕິ ເອຕ຺ຕກ ເມວ ວຕ຺ຕພຸພນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ. ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍສມາປ຺ນ຺ໂນ ທີ ສພຸພຸກ຺ກຍຸໂຖຕິ.

"ເມຖຸນໍ ຌມ຺ມໍ ປ຺ຝິເສເວຍ຺ຍາ"ຕິ ປຣໂຕ ວຈນໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ອທິສີລສິກ຺ຂາວ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ຕສ຺ສາປີ ອກພຸພຕ຺ຕາ. ນ ທີ ອທິສີລສິກ຺ຂໍ ປ຺ຣິປູເຣນ຺ໂຕ ສາຊີວລຸຈ ອວີຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ ເມຖຸນໍ ຌມ຺ມໍ ປ຺ຝິເສວິຕຸໍ ກພຸໂພ, ຕໍ ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ຣິປູເຣນ຺ໂຕ ສາຊີວລຸຈ ວີ ຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ ເອວ ທີ ປ຺ຝິເສເວຍ຺ຍາຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ, ຕສ຺ມາ ເອວເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພຸໂພ. ຍສ຺ມາ ສິກ຺ຂາປທສຽຂາໂຕ ສາ ຊີໂວ ອທິສີລສິກ຺ຂເມວ ສຽຄຕ຺ຫາຕິ, ເນຕຣໍ ອທິຈິຕ຺ຕສິກ຺ຂໍ ອທິປ຺ລຸລາສິກ຺ຂໍ ວາ, ຕສ຺ມາ "ຕຕ຺ຣ ຍາຍໍ ອທິສີລສິກ຺ຂາ, ອຍໍ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ເຖ ອທິປ຺ເປຕາ ສິກ຺ຂາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອທິສີລສິກ຺ຂາຍ ສຽຄາຫໂກ ສາຊີໂວ ສິກ຺ຂາສາຊີໂວຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ອິຕິ ສາ ຊີວວິເສສນຕ຺ຖໍ ສິກ຺ຂາຄຸຄຫນໍ ກຕໍ. ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖເມວ ວິກຽເຄ ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ຣາມສິຕ຺ວາ "ຕສ຺ມີ ສິກ຺ຂຕິ, ເຕນ ວຸຈ຺ຈຕິ ສາ ຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ , ເຕນ ເອກເມວິທໍ ອຕ຺ຖປທນ຺ຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕິ. ຕລຸຈ ອຸປສມ຺ປທູປຄມນນ຺ຕຣໂຕ ປ຺ຍຸຖາຍ ສິກ຺ຂ ນານິກາຣຕ຺ຕາ "ສິກ຺ຂຕິ"ຕິ ຈ "ສມາປ຺ນ຺ໂນ"ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ. ໂຍ ເອວໍ "ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ"ຕິ ສຽຂຸຍໍ ຄໂຕ, ຕາທິສໍ ປ຺ຈຈ ຍໍ ປ຺ຝິຈ຺ຈ ອປ຺ຣກາເຄ ສາຊີວສຽຂາຕເມວ ສິກ຺ຂໍ ອປ຺ປ຺ຈຈກ຺ຂາຍ, ຕສ຺ມີເຍວ ຈ ທຸພຸພລຸຍໍ ອນາວິກຕ຺ວາ ເມຖຸນໍ ຌມ຺ມໍ ປ຺ຝິເສເວຍ຺ຍາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ຍຸຊຸຊຕິ. ກິນ຺ຕຸ ອຍຸຖກຖານໂຍ ປ຺ຝິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ໂສ ຈ ນ ປ຺ຝິກ຺ເຂປາຣໂຫຕິ ເຕນ ຕທນຸສາເຣນ ກາວິຕພຸພໍ.

ອທິປ຺ປາໂຍ ປ຺ເນຕ຺ຖ ປ຺ຣິເຍສິຕພຸໂພ, ໂສ ທານິ ວຸຈ຺ຈຕິ – ສພຸເພສຸປີ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ອິທເມວ ກິກ຺ຂຸລກ຺ຂຕໍ ສາຌາຣຕໍ, ຍທິທໍ "ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ"ຕິ. ຂີຕາສໂວປີ ສາວໂກ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊຸຊຕິ ອຈິຕ຺ຕກໍ, ຕຖາ ເສກ຺ໂຂ. ປຸຖຸຊຸຊໂນ ປ຺ນ ສຈິຕ຺ຕກມ຺ປີ, ຕສ຺ມາ ເສກ຺ຂາເສກ຺ຂປຸຖຸຊຸຊນກິກ຺ຂູນໍ ສາມລຸລມິທໍ ກິກ຺ຂຸລກ຺ຂຕນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ເກວລໍ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນ, ເກວ ລໍ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ ຈ ອຸກຍສມາປ຺ນ຺ໂນ ຈາຕິ ສຣູເປກເທເສກເສສນເຍນ "ສິກ຺ຂາສາຊີວສມອາປ຺ນ຺ໂນ"ຕ຺ເວວ ສມ຺ປີຕ຺ເຫຕ຺ ວາ ອຸກ຺ກຍຸຖຄຸຄຫເຕນ ອນຸກ຺ກຍຸຖານໍ ຄຫຕາສິທ຺ຌິໂຕ ອຍຸຖກຖາຍໍ ອຸກ຺ກຍຸໂຖວ ວຸຕ຺ໂຕ. ຕເມວ ສມ຺ປາເທຕຸໍ "ຕສ຺ມີ ສິກ຺ຂຕິ, ເຕນ ວຸຈ຺ຈຕິ ສາຊີວສມາປ຺ນ຺ໂນ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ອວຈເນ ປ຺ຣິຫາຣໍ ວຕ຺ວາ ຍສ຺ມາ ປ຺ນ ໂສ ອສິກ຺ຂມ຺ປີ ສມາປ຺ນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ສິກ຺ຂາສມາປ຺ນ຺ໂນຕິປີ ອຕ຺ຖໂຕ ເວທິຕພຸໂພຕິ ຈ ວຕ຺ວາ "ຍໍ ສິກ຺ຂໍ ສມາປ຺ນ຺ໂນ ຕໍ ອປ຺ປ຺ຈຈກ຺ຂາຍ ຍລຸຈ ສາຊີວໍ ສ ມາປ຺ນ຺ໂນ ຕຕ຺ຖ ທຸພຸພລຸຍໍ ອນາວິກຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຍມຍຸຖກຖາຍໍ ອທິປ຺ປາໂຍ ເວທິຕພຸໂພ. ເອຕສ຺ມີ ປ຺ນ ອທິປ຺ປາເຍ ອທິ ສີລສິກ຺ຂາຍ ເອວ ຄຫຕໍ ສພຸພຕ຺ຖິກຕ຺ຕາ, ສີລາທິກາຣໂຕ ຈ ວິນຍສ຺ສາຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ຍຖາ ຈ ສິກ຺ຂາປທໍ ສມາທິຍນ຺ໂຕ ສີລໍ ສມາທິຍຕິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປ຺ຈຈກ຺ຂນ຺ໂຕ ສີລສຽຂາຕໍ ສິກ຺ຂໍ ປ຺ຈຈກ຺ຂາຕິຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊຸຊຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ "ຍໍ ສິກ຺ຂໍ ສມາປ຺ນ຺ໂນ, ຕໍ ອປ຺ປ຺ຈຈກ຺ຂາຍາ"ຕິ. ສິກ຺ຂໍ ປ຺ຈຈກ຺ຂາຍ ປ຺ຝິເສວິຕເມຖຸນສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທໍ ອນຸຊານນ຺ໂຕ ນ ສມູຫນຕິ

ນາມໆ ນ ຫິ ໂສ ກິກຸຂຸ ຫຸຕຸວາ ປຜິເສວີ, ''ໂຍ ປນ ກິກຸຂູ''ຕິ ຈ ປຄຸລຕຸຕໍໆ ເອຕຸຕາວຕາ ສມາສໂຕ ''ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ''ຕິ ເອຕຸຖ ວຕຸຕພຸພໍ ວຸຕຸຕໍໆ

ກີ ອິມີນາ ວິເສສວຈເນນ ປໂຍຊນໍ, ນນຸ ''ໂຍ ປນ ກິກຸຂຸ ສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍ ທຸພຸພລຸຍໍ ອນາວິກຕຸວາ...ເປ... ອສໍວາໂສ''ຕິ ເອຕຸຕກເມວ ວຕຸຕພຸພນຸຕິ ເຈ ? ນ ວຕຸຕພຸພໍ ອນິຍຸຖປຸປສງຄໂຕໆ ໂຍ ປນ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ ເຖຍຸຍສໍວາສາທີໂກ ເກວ ເລນ ສມຄຸລາມຕຸເຕນ, ປຜິຄຸລາມຕຸເຕນ ວາ ກິກຸຂຸ, ຕສຸສາປີ ສິກຸຂາປຈຸຈກຸຂານໍ ອຕຸຖິໆ ສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍ ຈ ເມຖຸນໍ ຊມຸມໍ ປຜິເສວນຸຕສຸສ ປາຣາຊິກາປຕຸຕີໆ ໂຍ ວາ ປຈຸຊາ ປາຣາຊິກໍ ອາປຕຸຕີ ອາປຊຸຊິຕຸວາ ນ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ ຕສຸສ ຈ, ໂຍ ວາ ປກຸຂປຕຸທກຕຸຕາ ປຕຸທກກາວູປຄມເນນ ນ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ ຕສຸສ ຈ ຕທຸກາຍໍ ອຕຸຖີຕິ ອາປຊຸຊຕີໆ ''ປຕຸທກກາວປກຸເຂ ຈ ປກຸຂປຕຸທໂກ ອຸປສມຸປທາຍ ນ ວຕຸຖູ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ອິຕຣສຸມີ ປກຸເຂ ວຕຸຖູຕິ ສິທຸຊໍ, ຕສຸມີ ປກຸເຂ ອຸປສມຸປນຸໂນ ປຕຸທກກາວປກຸເຂ ປຕຸທກຕຸຕາ ນ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ, ໂສ ປຣິຈຸຈຊິຕພຸພສິກຸຂາຍ ອກາເວນ ສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍ ມຸເຂນ ປຣສຸສ ອງຄຊາຕຄຸຄຫຕາທໂຍ ເມຖຸນໍ ຊມຸມໍ ປຜິເສເວຍຸຍ, ຕສຸສ ກຸໂຕ ປາຣາຊິກາປຕຸຕີຕິ ອຊີປຸປາໂຍໆ ອຍໍ ນໂຍ ອປຕຸທກປກຸຂໍ ອລກມານສຸເສວ ປຣໂຕ ຍຸຊຊຸຕີ, ລກນຸຕສຸສ ປນ ອຣູປສຕຸຕານໍ ກຸສລານໍ ສມາປຕຸຕີກຸຂເຕ ກວງຄວີຈຸເຂເທ ສຕີປີ ອມຣຕາ ວິຍ ປຕຸທກກາວປກຸເຂປີ ກິກຸຂຸກາໂວ ອຕຸຖີໆ ສໍວາສໍ ວາ ສາທິຍນຸຕສຸສ ນ ເຖຍຸຍສໍວາສກກາໂວ ອຕຸຖີ ອນຸຕິມວຕຸຖຸໍ ອຊຸຊາປນຸນສຸສ ວິຍໆ ນ ຈ ສຫເສຍຸຍາທີກໍ ຊເນຕີໆ ຄຕປູຣໂກ ປນ ນ ໂຫຕີ ອນຸຕິມວຕຸຖຸໍ ອຊຸຊາປນຸໂນ ວິຍ, ນ ໂສ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ, ອິຕຣສຸມີ ປນ ປກຸເຂ ໂຫຕີ, ອຍໍ ອິມສຸສ ຕໂຕ ວິເສໂສໆ ກິມຍໍ ສເຫຕຸໂກ, ອຸທາຫຸ ອເຫຕຸໂກຕິ? ນ ອເຫຕຸໂກໆ ຍໂຕ ອຸປສມຸປທາ ຕສຸສ ອປຕຸທກປກຸເຂ ອນຸຄຸລາຕາ ສເຫຕຸກປຜິສນຸຊີກຕຸຕາໆ ປຕຸທກກາວປກຸເຂປີ ກີສຸສ ນານຸຄຸລາຕາຕີ ເຈ? ປຕຸທກກູຕຕຸຕາ ໂອປກຸກມິກປຕຸທກສຸສ ວິຍໆ

ອປີຈ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນຕິ ອິມີນາ ຕສຸສ ສິກຸຂາສມາທານໍ ທີເປຕຸວາ ຕໍ ສມາທີນຸນສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍ ຕຕຸຖ ຈ ທຸພຸພລຸຍໍ ອນາວິກຕຸວາຕິ ວຕຸຕໍ ຍຸຊຊຸຕີ, ນ ອຄຸລຖາຕີ ອິມີນາ ກາຣເຕນ ຍຖາວຸຕຸຕານິຍຸຖປຸປສງຄໂຕ ''ໂຍ ປນ ກິກຸຂຸ ກິກຸຂູນໍ ສິກຸຂາສາຊີວສມາປນຸໂນ ສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍາ''ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍໆ ຍຖາ ເຈຕຸຖ, ຕຖາ ''ໂຍ ປນ ກິກຸຂຸ ກິກຸຂູນໍ ສິກຸຂາ ສາຊີວສມາປນຸໂນ ສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍ ທຸພຸພລຸຍໍ ອນາວິກຕຸວາ ຄາມາ ວາ ອຣຄຸລາ ວາ ອທິນຸນໍ ເຖຍຸຍສງຂາຕໍ ອາທີເຍຍຸຍ (ປາຣາໆ ໗ລ), ສຸຄຕຈີວຣປຸປມາຕໍ ຈີວຣໍ ກາຣາເປຍຸຍ ອຕິເຣກໍ ວາ, ເວທນກໍ ປາຈິຕຸຕີຍ''ນຸຕິອາທີນາ (ປາຈິໆ ໕໔໗) ນເຍນ ສພຸພຕຸຖ ໂຍເຊຕພຸພໍ ໆ ອນຸຕມໂສ ຕິຣຈຸຊານຄຕາຍປີຕິ ມນຸສຸສິຕຸຖີ ອຸປາທາຍ ວຸຕຸຕໍໆ ນ ຫິ ''ປເຄວ ປຕຸທເກ ປຸຣິເສ ວາ''ຕິ ວຕຸຕຸໍ ຍຸຊຊຸຕີໆ ເສສໍ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ວຸຕຸຕນຍເມວໆ

ອຍໍ ປຖມປາຣາຊິກສຸສ ມາຕິກາຍ ຕາວ ວິນິຈຸຊໂຍໆ

ຈຕຸພຸພິຊວິນຍກຖາວຕຸຕນາ

໔໕ໆນິທາຣິຕຸວາຕິ ເອຕຸຖ ສາສນໂຕ ນິທາຣິຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖໆ ''ປຄຸຈຫຸປາລີ, ອງເຄຫິ ສມນຸນາຄເຕນ ກິກຸຂຸນາ ນານຸຍຸຄຸຊິຕພຸພໍໆ ກຕເມຫິ ປຄຸຈຫີ? ສຸຕຸຕໍ ນ ຊານາຕີ, ສຸຕຸຕານຸໂລມໍ ນ ຊານາຕີ''ຕິ (ປຣິໆ ໔໔໘) ເອວມາທີໂຕ ຫິ ປຣິຍຕຸຕິສາສນໂຕ ສຸຕຸຕໍ, ສຸຕຸຕານຸໂລມຄຸຈ ນິທາຣິຕຸວາ ປກາເສສຸໍໆ ''ອນາປຕຸຕີ ເອວໍ ອມຸຫາກໍ ອາຈຣິຍານໍ ອຸຄຸຄໂຫ ປຣິປຸຈຸຊາຕີ ກຄຕີ''ຕິ ເອວມາທີໂຕ ປຣິຍຕຸຕິສາສນໂຕ ອາຈຣິຍວາທໍ ນິທາຣິຕຸວາ ປກາເສສຸໍໆ ກາຣຸກຈຸຊກວຕຸຖຸສຸມີ ''ອາຍສຸມາ ອຸປາລີ ເອວມາຫ – ອນາປຕຸຕີ, ອາວຸໂສ, ສຸປີນນຸເຕນາ''ຕິ (ປາຣາໆ ກ໗) ເອວມາທີໂຕ ປຣິຍຕຸຕິສາສນໂຕ ເອວ ອຕຸຕໂນມຕີ ນິທາຣິຕຸວາ ປກາເສສຸໍໆ ຕາຍ ຫິ ອຕຸຕໂນມຕິຍາ ເຖໂຣ ເອຕທຄຸຄຸຖານໍ ລກີໆ ອປີ ຈ ວຸຕຸຕຄຸເຫຕໍ ກຄວຕາ ''ອນຸປສມຸປນຸເນນ ປຄຸລຕຸເຕນ ວາ ອປຄຸລຕຸ ເຕນ ວາ ວຸຈຸຈມາໂນ...ເປ... ອນາທຣິຍໍ ກໂຣຕິ, ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຜສຸສາ''ຕິ (ປາຈິໆ ໓໔໓)ໆ ຕຕຸຖ ຫິ ປຄຸລຕຸຕໍ ນາມ ສຸຕຸຕໍໆ ເສສຕຸຕຍໍ ອປຄຸລຕຸຕໍ ນາມໆ ເຕນາຍໍ ''ຈຕຸພຸພິຊຄຸຫີ ວິນຍໍ, ມຫາເຖຣາ''ຕິ ຄາຖາ ສຸວຸຕຸຕາໆ ຍໍ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ ນາຄເສນຕຸ ເຖເຣນໆ ອາຫຈຸຈປເທນາຕິ ອຜຸຖ ວຕຸຕຜຸຖານານີ ອາຫຈຸຈ ວຸຕຸເຕນ ປທນິກາເຍນາຕິ ອຕຸໂຖ, ອຸທາຫເຜນ ກຕຸໂຖຖຸກນຸເຕນ ປທສມູເຫນາຕິ ອຊີປຸປາໂຍໆ ຣເສນາຕິ ຕສຸສ ອາຫຈຸຈກາສິຕສຸສ ຣເສນ, ຕໂຕ ອຸທຸຊເຜນ ວິນິຈຸຊເຍນາຕິ ອຕຸໂຖໆ ສຸຕຸຕຈຸຊາ ຍາ ວິຍ ຫີ ສຸຕຸຕານຸໂລມໍໆ ອາຈຣິຍວາໂທ ''ອາຈຣິຍວໍໂສ''ຕິ ວຸຕຸໂຕ ປາລຸອີຍໍ ວຸຕຸຕານໍ ອາຈຣິຍານໍ ປຣມຸປຣາຍ ອາກໂຕວ ປ ມາຕານຸຕິ ທສຸສນຕຸຖໍໆ ອຊີປຸປາໂຍຕິ ກາຣໂຕປປຕຸຕິສິທຸໂຊ ອຸຫາໂປຫນຍປຸປວຕຸໂຕ ປຈຸຈກຸຂາທີປມາຕາປຕິຣູປໂກໆ ອຊີປຸປາ ໂຍຕິ ເອຕຸຖ ''ອຕຸຕໂນມຕີ''ຕິ ເກຈີ ອຕຸຖໍ ວທນຸຕີໆ

ປຣິວາຣຍ຺ຖກຖາຍໍ, ອິຏ ຈ ກິຍ຺ຈາປິ “ສຸຕ຺ຕານຸໂລມໍ ນາມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາປເທສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ມຫາປເທສນຍສິທ຺ທໍ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕາປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອນຸຍ຺ຍາຕານນຸຍ຺ຍາຕໍ ກປ຺ປິຍາກປ຺ປິຍນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ຖານໍ ໂອກາໂສ ປເທໂສຕິ ການຕເວວຈນານິ “ອຜ຺ຖານເມຕໍ, ອານນ຺ທ, ອນວກາໂສ”ຕິອາທີ (ປາຣາ។ ໔໓) ສາສນໂຕ, “ນິຄ຺ຄຫຜ຺ຖານ”ນ຺ຕິ ຈ “ອສມ຺ທິຜ຺ຖິຜ຺ຖານ”ນ຺ຕິ ຈ “ອສມ຺ທິຜ຺ຖິ ຈ ປນ ປເທໂສ”ຕິ ຈ ໂລກໂຕ, ຕສ຺ມາ ມຫາປເທສາຕິ ມຫາການຕານີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ການຕໍ ນາມ ຍາປໂກ ເຫຕຸ ອິຏານິປ຺ເປຕໍ។ ມຫນ຺ຕກາໂວ ປນ ເຕສໍ ມຫາວິສຍຕ຺ຕາ ມຫາກູຕານໍ ວິຍ។ ເຕ ທຸວິຏາ ວິນຍມຫາປເທສາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກມຫາປເທສາ ຈາຕິ។ ຕຕ຺ຖ ວິນຍມຫາປເທສາ ວິນເຍ ປໂຍຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອິຕເຣ ອຸກຍຕ຺ຖາປິ, ເຕເນວ ປຣິວາເຣ ອນຸໂຍຄວຕ຺ເຕ “ຝມ຺ມໍ ນ ຊານາຕິ, ຝມ຺ມານຸໂລມໍ ນ ຊານາຕີ”ຕິ (ປຣິ។ ໔໔໘) ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ຝມ຺ມນ຺ຕິ ຖເປຕ຺ວາ ວິນຍປິຝກໍ ອວເສສປິຝກທ຺ວຍໍ។ ຝມ຺ມານຸໂລມນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິເກ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາປເທເສ។ ຕຕ຺ຖ ໂຍ ຝມ຺ມໍ ຝມ຺ມານຸໂລມຍ຺ເຈວ ຊານາຕິ, ນ ວິນຍໍ ວິນຍານຸໂລມຍ຺ຈ, ໂສ “ຝມ຺ມໍ ຣກ຺ຂາມີ”ຕິ ວິນຍໍ ອຸພ຺ພິນຍໍ ກໂຣຕິ, ອິຕໂຣ “ວິນຍໍ ຣກ຺ຂາມີ”ຕິ ຝມ຺ມໍ ອຸທ຺ຝມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ອຸກຍໍ ຊານນ຺ໂຕ ອຸກຍມ຺ປິ ສມ຺ປາເທຕິ។

ຕຕ຺ຣິທໍ ມຸຂມຕ຺ຕໍ – ຕຕ຺ຖ ປຖໂມ “ໂສ ເຈ ປເວສນໍ ສາທິຍຕິ, ປວິຜ຺ຖໍ, ຖິຕໍ, ອຸທ຺ຝຣຕໍ ສາທິຍຕິ ອາປຕ຺ຕິ, ນ ສາທິຍຕິ ອນາປຕ຺ຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິປ຺ປຝິປ຺ຊ຺ຊຕິ។ ໂສ ຫາຍສ຺ມາ ສຸຂເວທນິຍສ຺ສ ອຸປາທິນ຺ນໂຜຜ຺ຖພ຺ພສ຺ສ, ກາຍິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ຈ ສມາໂຍເຄ ສຕິ ປຝິວິຊານນ຺ໂຕ ກາຍິກສຸຂເວທນຸປ຺ປຕ຺ຕິມຕ຺ເຕນ ສາທິຍຕິ ນາມາຕິ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາຕິ ອເສວນາຝິປ຺ປາຍສ຺ສປິ ອາປຕ຺ຕິປ຺ປສ຺ງຄໍ ກໂຣຕິ, ຕຖາ ຍສ຺ສ ສນ຺ຖຕຕ຺ຕາ ວາ ໂຍນິໂທສວເສນ ວາ ທຸກ຺ຂາ ອສາຕາ ເວທນາ, ວາໂຕປຫຍຄຕ຺ຕຕາຍ ວາ ເນວ ກາຍິກເວທນາ, ຕສ຺ສ ຊານໂຕ ອຊານໂຕປິ “ອນາປຕ຺ຕິ ອສາທິຍນ຺ຕສ຺ສາ”ຕິ (ປາຣາ។ ກ໖) ສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເສວນາຝິປ຺ປາຍສ຺ສາປິ ອນາປຕ຺ຕິປ຺ປສ຺ງຄໍ ກໂຣຕິ, ຕຖາ ຍທິ ໂມຈນຣາເຄນ ອຸປ຺ກ຺ກມໂຕ ມຸຕ຺ເຕ ສງ຺ຄາທິເສໂສ, ປເຄວ ເມຖຸນຣາເຄນາຕິ ທຸກ຺ກຍຜ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສງ຺ຄາທິເສສຜ຺ຖານໍ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ວິນຍໍ ອຸພ຺ພິນຍໍ ກໂຣຕິ ນາມ។ ອິຕໂຣ “ອນາປຕ຺ຕິ ອຊານນ຺ຕສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຊານໂຕ ຊານເນເວ ສຸຂເວທນາ ໂຫຕຸ ວາ ມາ ວາ ສາທິຍນາ ໂຫຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອເສວນາຝິປ຺ປາຍສ຺ສປິ ຊານໂຕ ອນາປຕ຺ຕິຜ຺ຖາເນ ອາປຕ຺ຕີ ກໂຣຕິ, ອນວຊ຺ຊໍ ສາວຊ຺ຊໍ ກໂຣຕີຕິ ເອວໍ ຝມ຺ມໍ ອຸທ຺ຝມ຺ມໍ ກໂຣຕິ។ ອຸກຍໍ ປນ ຊານນ຺ໂຕ “ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ເສວນຈິຕ຺ຕໍ ອຸປຜ຺ຖິເຕຕິ (ປາຣາ។ ໕ກ) ວຈນໂຕ ເສວນຈິຕ຺ຕເມເວຕ຺ຖ ປມານໍ, ຕສ຺ສ ການເວນ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສ, ອການເວນ ອນາປຕ຺ຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸກຍມ຺ປິ ຣກ຺ຂຕິ ສມ຺ປາເທຕິ។ ອິມິນາ ນເຍນ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປເທສຸ ຍຖາສມ຺ກວໍ ສປ຺ປໂຍຊນາ ການພ຺ພາ។

ສງ຺ຄີຕິ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຖປິຕປາລຸອິໂຕ ວິນິມຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຖປິຕຕ຺ຕາ ປາລຸອິວິນິມຸຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖໂຕ, ນຍໂຕ, ອນຸໂລມໂຕ ຈ ປາລຸອິໂອກ຺ກນ຺ຕວິນິຈ຺ຉຍປ຺ປວຕ຺ຕາ ອນຸປວິຜ຺ຖວິນິຈ຺ຉຍວເສນ ປວຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ “ນ ສມູຫນິສ຺ສຕີ”ຕິ ຊານນ຺ໂຕປິ ກຄວາ ເກວລໍ “ເຕສໍ ມຕໍ ປຈ຺ຉິມາ ຊນຕາ ມມ ວຈນໍ ວິຍ ປມາຕໍ ກໂຣຕູ”ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖຍ຺ຈ ປຣິນິພ຺ພານກາເລ ເອວມາຫ “ອາກງ຺ຂມາໂນ, ອານນ຺ທ, ສງ຺ໂຜ ມມຈ຺ຈເຍນ ຂຸທ຺ທານຸຂຸທ຺ທການິ ສິກ຺ຂາປທານິ ສມູຫນຕູ”ຕິ (ທີ។ ນິ។ ໒។໑໖໖), ເຕເນຕໍ ສິທ຺ທໍ “ປຍ຺ຍຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈ ສິກ຺ຂາປທໍ ສມູຫນິຕຸໍ ຍສ຺ສ ສງ຺ຜສ຺ສ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ ກຄວຕາ, ຕສ຺ສ ປຍ຺ຍຕ຺ຕານຸໂລມໍ ອຕິເຣກຕ຺ຖທີປນໍ, ປເຄວານຸຍ຺ຍາຕໍ ກຄວຕາ”ຕີ។ ກິຍ຺ຈ ກີຍ຺ໂຍ ຂູນາຕິຣິຕ຺ຕສິກ຺ຂາປເທສຸ ອາຈຣິຍກຸເລສຸ ວິວາໂທ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ນ ການພ຺ໂພຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖຍ຺ຈ។ ກສ຺ມາ ສງ຺ໂຜ ນ ສມູຫນີຕີ? ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ວິວາທປ຺ປສ຺ງຄທສ຺ສນໂຕ។ ກຄວຕາ ຈ “ສພ຺ເພເຫວ ສມຄ຺ເຄຫິ ສມ຺ໂມທມາເນຫິ ອວິວທມາເນຫິ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ຈ ເອກຈ຺ເຈ ເຖຣາ ເອວມາຫໍສູຕິ ຈ ອຍ຺ຍວາທທສ຺ສນໂຕ ວິວທມາເນຫິ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ຊາຕໍ, ຕທກາວຕ຺ຕມ຺ປິ ຍຕ຺ຕິທຸຕິຍກມ຺ມວາຈໍ ສາເວຕ຺ວາ ອວິວທມາເນເຫວ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ອກາສິ។

ອປີຈາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ມຕິຍາ ປາກຍກຣຕຕ຺ຖໍ ອາຣມ຺ໂກ។ ຕຕ຺ຖ “ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາກິຝມ຺ມວິນຍຜ຺ຖກຖາສູ”ຕິ ວຈນໂຕ ປິຝກຕ຺ຕຍສ຺ສປິ ສາຝາຣຕາ ເອສາ ກຖາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ, “ອຖ ປນາຍໍ ກປ຺ປິຍ”ນ຺ຕິອາທີ ວິນຍສ຺ເສວ។ ການກສງ຺ຄສທິສນ຺ຕິ ສງ຺ຄີຕິການກສງ຺ຄສທິສໍ។ “ສຸຕ຺ຕາທິຈຕຸກ຺ກໍ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ເຕນ ອວິຣຸທ຺ຝສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ການກສງ຺ຄສທິສ”ນ຺ຕິ ຝມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ, “ສຸຕ຺ຕເມວ ພລວຕຣໍ។ ສຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ອປ຺ປຝິວຕ຺ຕິຍໍ ການກສງ຺ຄສທິສ”ນ຺ຕິ ເອເຕຫິ ປເທຫິ ອຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ປາກຕິເກ ປນ ຄຕ຺ຖິປເທ “ຕມຕ຺ຖໍ ວິນິຈ຺ຉິນິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ການກສງ຺ຄສທິສ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປຣວາທີຕິ ອມ຺ຫາກໍ ສມຍວິຊານນໂກ ອຍ຺ຍນິກາຍິໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປຣວາທີ ສຸຕ຺ຕານຸໂລມນ຺ຕິ ກຖໍ? “ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ອຸທກທນ຺ຕໂປນາ”ຕິ (ປາຈິ។ ໔໖໖) ສຸຕ຺ຕໍ ສກວາທິສ຺ສ, ຕທນຸໂລມໂຕ ນາລຸອິເກຣຜລສ຺ສ ອຸທກມ຺ປິ ອຸທກເມວ ໂຫຕີຕິ ປຣວາທີ ຈ។

‘‘ນາລຸອິເກຣສ຺ສ ຍໍ ໂຕຍໍ, ປຸ໌ຣາຕໍ ປິຕ຺ຕພນ຺ຌນໍ;

ຕເມວ ຕຣຸຕໍ ໂຕຍໍ, ປິຕ຺ຕຆໍ ພລພນ຺ຌນ’’ນ຺ຕິ຺ –

ເອວໍ ປຣວາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ຌລຸລຜລສ຺ສ ຄຕິກຕ຺ຕາ, ອາຫາຣຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ຜຣຓໂຕ ‘‘ຍາວກາລິກເມວ ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ໂຕ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ຺. ປໍ໌ຣ ອາຈຣິຍວາທນ຺ຕິ ‘‘ສຸງ຺ກໍ ປຣິຫຣຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸປ຺ຈາຣໍ ໂອກ຺ກມິຕ຺ວາ ກິຌ຺ຈາປິ ປຣິຫຣຕິ, ອວຫາໂຣ ເອວາ’’ຕິ ອຝ຺ຖກຖາວຈນໂຕ ‘‘ຕຖາ ກໂຣນ຺ໂຕ ປາຣາຊິກມາປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ປຣວາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ‘‘ສຸງ຺ກໍ ປຣິຫຣຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຝສ຺ສາ’’ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ອາຄຕມຫາອຝ຺ຖກຖາວຈເນນ ສທ຺ຌິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຝິເສເຌຕິ, ຕຖາ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຝເມວາຕິ຺. ປໍ໌ຣ ອຕ຺ຕໂນມຕິຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ປຸເຣກຕ຺ຕໍ ປຣສນ຺ຕກໍ ອວຫຣາຕິ ປຸເຣກຕ຺ຕເມວ ຫຣິສ຺ສາມີຕິ ວາຍມນ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ປຸເຣກຕ຺ຕປໍ໌ຍໂຄວ ໂສ, ຕສ຺ມາ ມູລຝ຺ໂຖ ນ ມຸຈ຺ຈຕີຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຖຣວາທຕ຺ຕາ ມູລຝ຺ຖສ຺ສ ປາຣາຊິກເມວາ’’ຕິ ປຣວາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ‘‘ຕໍ ສງ຺ເກຕໍ ປຸເຣ ວາ ປຈ຺ຉາ ວາ ຕໍ ກຕ຺ຫໍ ອວຫຣຕິ, ມູລຝ຺ຖສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ (ປາຣາ຺. ໑໑໙) ສຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ຺.

ປໍ໌ຣ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ‘‘ອນິຍຕເຫຕຸຌມ຺ໂມ ສມ຺ມຕ຺ຕນິຍຕເຫຕຸຌມ຺ມສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓປ຺ຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ປຝ຺ຖາເນ ລິຂິຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ອຣິຍມຄ຺ຄສ຺ສ ນ ນິພ຺ພານເມວາຣມ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ ປຣວາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ‘‘ອາຣມ຺ມຓຕ຺ຕິກາທິສຸຕ຺ຕານຸໂລເມ ນ ໂອຕຣຕີ’’ຕິ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ຺. ສຸຕ຺ຕານຸໂລເມ ໂອຕຣນ຺ຕໍເຍວ ຫິ ສຸຕ຺ຕໍ ນາມ, ເນຕຣໍ຺. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ປາລຸອິອາຄຕໍ ປໍ໌ຍາຍຕີຕິ ເອຕ຺ຕເກນປິ ສິທ຺ເຌ ຕິສ຺ໂສ ສງ຺ຄີຕິໂຍ ອາຣຸລ຺ຫປາລຸອິອາຄຕໍ ປໍ໌ຍາຍຕີ’’ຕິອາທິ຺. ຕາທິສໍ຺ຫິ ປມາທເລຂນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍ຺. ‘‘ອປ຺ປມາໂທ ອມຕໍ ປທໍ, ປມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປທ’’ນ຺ຕິ (ຌ຺. ປ຺. ໒໑; ເນຕ຺ຕິ຺. ໒໖) ວຈນໂຕ ທິນ຺ນໂກຊເນ ກຸໍຊິຕ຺ວາ ປຣິສ຺ສ ຍານິ ປຣິວຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕີ ປຈ຺ຈຸປ຺ຝ຺ເປຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ໂຕ ນິຈ຺ໂຈ ໂຫຕີຕິ຺. ເອວຣູປສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວເສນ ອາຣຸລ຺ຫມ຺ປິ ສຸຕ຺ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ໂນ ເຈ ຕຖາ ປໍ໌ຍາຍຕີຕິ ສິທ຺ເຌປິ ‘ໂນ ເຈ ຕຖາ ປໍ໌ຍາຍຕິ, ນ ໂອຕຣຕິ ນ ສເມຕີ’’ຕິ຺. ‘‘ພາຫິຣກສຸຕ຺ຕໍ ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສຸຕ຺ຕມ຺ປິ ອຕ຺ເຖນ ອສເມນ຺ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺. ປໍ໌ຣ ອາຈຣິຍວາທນ຺ຕິອາທີສຸ ທ຺ວີສຸ ນເຍສຸ ປມາທເລຂວເສນ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອາຄຕຝ຺ຖກຖາວຈນໍ ເຖຣວາເທຫິ ສທ຺ຌິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ເວທິຕພ຺ພໍ຺.

ອຖ ປນາຍໍ ອາຈຣິຍວາທໍ຺. ປໍ໌ຣ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຣວາທິນາ ‘‘ມູລພີຊໍ ນາມ ຫລິທ຺ທິ ສິງ຺ຄິເວຣໍ ວຈາ…ເປ… ພີເຊ ພີຊສໍ຺ຌີ ຌິນ຺ທຕິ ວາ ເຌທາເປຕິ ວາ ກິນ຺ທຕິ ວາ…ເປ… ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາຕິ (ປາຈິ຺. ໙໑) ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາຖຕ຺ຕາ ຫລິທ຺ທິຄຕ຺ຖິ ຌິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ‘‘ຍານິ ວາ ປນໍ຺ຍານິ ອຕ຺ຖິ ມູເລ ສໍ຺ຊາຍນ຺ຕີ’’ຕິອາທີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຝ຺ຖກຖາສງ຺ຂາເຕນ ອາຈຣິຍວາເທນ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ຺. ນ ຫິ ຄຕ຺ຖິມ຺ຫິ ຄຕ຺ຖິ ຊາຍຕີຕິ຺. ປໍ໌ຣ ສຸຕ຺ຕານຸໂລມນ຺ຕິ ປຣວາທິນາ ‘‘ອນາປຕ຺ຕິ ເອວໍ ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິຍານໍ ອຸຄ຺ຄໂຫຕິ ວຈນສ຺ສານຸໂລມໂຕ ‘ອມ຺ຫາກໍ ໂປຣາຓກິກ຺ຂູ ເອກປາສາເທ ຄພ຺ກໍ ຖເກຕ຺ວາ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ສຍິຕຸໍ ວຝ຺ຝຕີຕິ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອາຄຕາ, ຕສ຺ມາ ອມ຺ຫາກໍ ວຝ຺ຝຕີ’ຕິ ຕຸມ຺ເຫສຸ ເອວ ເອກຈ຺ເຈສຸ ວທນ຺ເຕສຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ນ ກິໍ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ກາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ‘‘ສຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕານຸໂລມໍ຺ຈ ອຸຄ຺ຄຫິຕການໍເຍວ ອາຈຣິຍານໍ ອຸຄ຺ຄໂຫ ປມາຓ’’ນ຺ຕິອາທິອຝ຺ຖກຖາວຈນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຝິເສເຌຕິ຺. ປໍ໌ຣ ອຕ຺ຕໂນມຕິນ຺ຕິ ‘‘ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອນາປຸຈ຺ຉາ ສຍິເຕສຸ ເກ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ທ຺ເວປີ ຊນາ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ໂຍ ຈ ຍກ຺ຂຄຫິຕໂກ, ໂຍ ຈ ພນ຺ຌິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊາປິໂຕຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຖຣວາທຕ຺ຕາ ອໍ຺ເຍ ສພ຺ເພປິ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ນິປນ຺ນາທໂຍປິ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ປຝິເສເຌຕິ຺.

ອຖ ປນາຍໍ ອຕ຺ຕໂນມຕີ຺. ປໍ໌ຣ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ‘‘ອາປຕ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີ’’ຕິ ປຣວາທິນາ ຄຸຕ຺ເຕ ສກວາທີ ‘‘ທິວາ ກິລນ຺ຕຣູໂປ ມໍ຺ເຈ ນິສິນ຺ໂນ ປາເທ ກູມິໂຕ ອໂມເຈຕ຺ວາວ ນິທ຺ທາວເສນ ນິປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິອາທິອຝ຺ຖກຖາວຈນໍ (ປາຣາ຺. ອຝ຺ຖ຺. ໑຺.ກ຺ກ) ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເອກກງ຺ເຄນ ນິປນ຺ນາທໂຍປິ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ປຝິເສເຌຕິ຺. ອຖາຍໍ ອຕ຺ຕໂນມຕີ຺. ປໍ໌ຣ ສຸຕ຺ຕານຸໂລມນ຺ຕິ ‘‘ໂທມນສ຺ສໍ ປາຫໍ, ເທວານມິນ຺ທ, ທຸວິເຌນ ວທາມິ ເສວິຕພ຺ພມ຺ປິ ອເສວິຕພ຺ພມ຺ປີ’’ຕິອາທິວຈເນຫິ (ທີ຺. ນິ຺. ໒຺.໓໖໐) ສໍສນ຺ທນ຺ໂຕ ສຫາຣໂປ໌ເສ ໂທໂສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ນຕ຺ຖິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ປຸຕ຺ຕຫາຣສ຺ສ ສງ຺ຄໂຫ’’’ຕິ (ຊ຺ຸ. ປາ຺. ໕຺໖; ສ຺ຸ. ນິ຺. ໒໖໕) ປຣວາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ກິຌ຺ຈາປິ ສກວາທີ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ນ ໂຫຕິ, ອຖ ໂຂ ຣາຄສຫິເຕເນວ ອກຸສເລນ ກາວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕິ຺. ເສເສສຸປິ ອິມິນາ ນເຍນ ອໍ຺ຌຖາປິ ອນຸຣູປໂຕ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺. ອິທໍ ສພ຺ພໍ ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣາທໂຍ ອາຫ຺ຸ. ຌມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ປນ ‘‘ເອຕ຺ຖ ປໍ໌ຣຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ອໍ຺ລນິກາຍິໂກ, ໂສ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ສຸຕ຺ຕາທີນິເຍວ ອາຫຣຕິ຺. ຕານິ ສກວາທີ ອຕ຺ຕໂນ ສຸຕ຺ຕາທິມ຺ຫິ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ສເຈ ສເມຕິ ຄຕ຺ຫາຕິ, ໂນ ເຈ ປຝິກ຺ຂິປ຺ຕີ’’ຕິ ວທຕິ຺.

ຈຕຸພຸພິສວິນຍກຖາວຕຸຕນາ ນິຍຸກິຕາ຺

ປທກາຊນີຍວຕຸຕນາ

ສິກຸຂາປທວິກງເຄ ປນ ກິລຸຈາປີ ໂຍ ປນາຕິ ອນວເສສປຣິຍາທານປທໍ, ຕຖາປີ ກິກຸຂູຕິ ອິມິນາ ປຣປເທນ ສມານາສົກຣຕາຕຸຕາ ຕທນຸຣູປໍາເນວສຸສ ວິກງຄປທານິ ວຸຕຸຕານິ຺ ກິກຸຂຸນິພຸພຈນປທານິ ຕິຕິ ກິລຸຈາປີ ສກິກຸຂຸກາວສຸສ, ອກິກຸຂຸກາວສຸສ ຈາຕິ ຍສຸສ ກສຸສຈິ ປພຸພຊິຕສຸສ ສາຊາຣຕານິ, ຕຖາປີ ''ອສຸທຸໂຂ ໂທຕິ ປຸຄຸຄໂລ ອລຸລຕຣໍ ປາຣາຊິກໍ ຊມຸມໍ ອຊຸຊາປນຸໂນ, ຕລຸເຈ ສຸທຸຊທິຍຸກິ ສມາໂນ ອໂນກາສໍ ກາຣາເປຕຸວາ ຈາວນາຂີປຸປາໂຍ ວເທຕິ, ອາປຕຸຕິ ສງຆາທິເສເສນ ທຸກຸກຍສຸສາ''ຕິເອວມາທິສຸຕຸຕໍ ນິພຸພຈນຕຸຖຍຸຕຸໂຕວ ປຸຄຸຄໂລ ''ອາປຕຸຕິ ສງຆາທິເສເສນ ທຸກຸກຍສຸສາ''ຕິ (ປາຣາ຺ ໓໘໙) ເອຕຸຖ ວຕຸຖຸ, ນອິຕໂຣ ຄິຫິກູໂຕຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ຺ ສພຸພສຸສປີ ວິນຍປີຍກສຸສ ສາຊາຣຕໍ ກິກຸຂຸລກຸຂຕໍ ວຕຸຖຸລຸທິ ກຄວາ ອາຣກິ຺ ໂຍ ປນສຸທຸໂຂ ເອວ ສມາໂນ ເກນຈິ ກາຣເຕນ ຄິຫິລິງເຄ ກິໂຕ, ໂສ ອຕຸຕໂນ ສກິກຸຂຸກາວຕຸຕາ ເອວ ວຕຸຖຸ ໂທຕິ, ອສຸທຸໂຂປີ ກິກຸຂຸລິງເຄ ກິຕຕຸຕາຕິ ອຍມຕຸໂຖ ທສຸສິໂຕ ໂທຕິ຺ ອສຸທຸໂຂປີ ຣາຕເກທິ, ປຈຸຈຕຸຖິເກທິ ວາ ຣາຊກຍາທິກາຣເຕນ ວາ ກາສາເວສຸເສົາສຸສາໂທວ ອປນີຕກາສາໂວ ວຕຸຖຸ ເອວ ປຸນ ກາສາວຄຸຄຫເຕນ ເຖຍຸຍສໍວາສກກາວານຸປຄມນໂຕ, ກິກຸຂຸນິພຸພຈນຕຸເຖ ອນິກຸຂິຕຸຕຂຸຣຕຸຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ຺ ໂຍ ປນ ລິງຄຕຸເຖຍນໂກ ກິກຸຂຸນິພຸພຈນຕຸຖໍ ສຍລຸຈ ອຊຸຊຸປຄໂຕ, ສໍວາສໍ ເຖເນນຸໂຕ, ຕລຸເຈສຸທຸຊທິຍຸກິ ສມາໂນ ອໂນກາສໍ ກາຣາເປຕຸວາ ຈາວນາຂີປຸປາໂຍ ວເທຕິ, ອາປຕຸຕິ ສງຆາທິເສເສນ ທຸກຸກຍສຸສາຕິ ອຍມຸປີ ອຕຸໂຖ ທສຸສິໂຕ ໂທຕິ຺

''ສມລຸລາຍ ກິກຸຂຸ ປຜິລຸລາຍ ກິກຸຂູ''ຕິ ວຈນທຸວຍໍ ຍຖາວຸຕຸຕລຸຈ ອຕຸຖໍ ອຸປພຸຣູເທຕິ, ອນຸຕຣາ ອຸປຸປນຸນາຍ ນິຍຕາຍມິຈຸສາທິຍຸກິຍາ ອຸປຈຸອິນຸນກຸສລມູໂລ ເກວລາຍ ສມລຸລາຍ, ປຜິລຸລາຍ ຈ ''ກິກຸຂູ''ຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ນ ປຣມຕຸຖໂຕຕິ ອິມໍ ອຕິເຣກຕຸຖໍ ທີເປຕິ຺ ກີ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ? ''ນາຫໍ, ກິກຸຂເວ, ອລຸລໍ ເອກຊມຸມມຸປີ ສມນຸປສຸສາມິ, ຍໍ ເອວໍ ມຫາສາວຊຸຊໍ ຍຖຍິທໍ, ກິກຸຂເວ, ມິຈຸສາທິຍຸກິ຺ ມິຈຸສາທິຍຸກິປຣມານິ, ກິກຸຂເວ, ມຫາວຊຸຊານີ''ຕິ ອາຫຈຸຈກາສິຕໍ ສງຄີຕິຕຸຕຍາຣຸລຸທໍ ສຸຕຸຕໍ, ອຍຸຖກາຖາຍມຸປີສຸສ ''ມິຈຸສາທິຍຸກິປຣມາ ເອເຕສນຸຕິ ມິຈຸສາທິຍຸກິປຣມານີ''ຕິ (ອ຺ ນິ຺ ໑຺໓໑໐) ວຸຕຸຕໍ຺ ປລຸຈ ອານນຸຕຣິຍກມຸມານິ ມຫາສາວຊຸຊານິ, ມິຈຸສາທິຍຸກິ ປນ ມຫາສາວຊຸຊຕຣາຕິ ອສິປຸປາໂຍຕິ຺ ກສຸມາ? ເຕສລຸທິ ປຣິຈຸເຂໂທອຕຸຖິ, ສພຸພພລວມຸປີ ກປຸປຍຸກິຕິກເມວ ໂທຕິ, ນິຍຕມິຈຸສາທິຍຸກິຍາ ປນ ປຣິຈຸເຂໂທ ນຕຸຖິ, ຕາຍ ສມນຸນາຄຕສຸສ ກວໂຕວຸຍຸຖານໍ ນຕຸຖິ, ຕສຸມາ ''ອິມສຸສ ກິກຸຂຸກຣຕາ ກຸສລາ ຊມຸມາ ສໍວິຊຸຊນຸຕີ''ຕິ ວາ ''ສຸທຸໂຂວາຍ''ນຸຕິ ວາ ນ ສກຸກາ ວຕຸຕຸໍ຺ ''ທິຍຸກິວິປຕຸຕິປຈຸຈຍາ ທຸເວ ອາປຕຸຕິໂຍ ອາປຊຸຊຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ນ ສກຸກາ ''ອສຸທຸໂຂ''ຕິ ວາ ''ອລຸລຕຣໍ ປາຣາຊິກໍ ຊມຸມໍອຊຸຊາປນຸໂນ''ຕິ ວາ ວຕຸຕຸໍ຺ ເອສ ທີ ອຸໂກປີ ປກຸເຂ ນ ກຊຕິ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ສມລຸລາຍ, ປຜິລຸລາຍ ຈ ກິກຸຂຸ, ນ ປຣມຕຸຖໂຕ''ຕິ຺

ກິມຕຸຖໍ ປເນວໍ ມຫາສາວຊຸຊາຍ ນິຍຕມິຈຸສາທິຍຸກິຍາ ປາຣາຊິກໍ ກຄວາ ນ ປລຸລເປສີຕິ? ທຸພຸພິຊານຕຸຕາ຺ ປກຕິຍາເປສາທິຍຸກິ ນາມ ''ສມຸມາ''ຕິ ວາ ''ມິຈຸສາ''ຕິ ວາ ທຸວິລຸເລຍຸຍາ, ປເຄວ ''ນິຍຕາ''ຕິ ວາ ''ອນິຍຕາ''ຕິ ວາຕິ຺ ຕຕຸຖ ປາຣາຊິກາປຕຸຕິຍາ ປລຸລຕຸຕາຍ ກິກຸຂູ ອລຸລມລຸລໍ ອສມທິຍຸກິກໍ ປາຣາຊິກໍ ມລຸລມານາ ອຸໂປສຖາທີນິ ອກຕຸວາ ອຈິເຣເນວ ສາສນໍ ວິນາເສຍຸຍຸໍ, ສຍລຸຈ ອປຸລຸລໍ ປສເວຍຸຍຸໍ ສຸທຸເຂສຸປີ ກິກຸຂູສຸ ວິປຸປຜິປຕຸຕິຍາ ປຜິປຊຸຊເນນ຺ ຕສຸມາ ອຸປາຍກຸສລຕາຍ ປາຣາຊິກໍອປລຸລາເປຕຸວາ ຕສຸສ ອຸກຸເຂປນີຍກມຸມໍ, ສມຸມາວຕຸຕລຸຈ ປລຸລາເປຕຸວາ ຕໍ ສງເຜນ ອສມຸໂພຄໍ, ອສໍວາສລຸຈ ອກາສີ຺ ກຄວາ ທີ ຕສຸສ ເຈ ເອສາ ທິຍຸກິ ອນິຍຕາ, ສມຸມາວຕຸຕໍ ປູເຣຕຸວາ ໂອສາຣຕໍ ລກິຕຸວາ ປກຕຕຸໂຕ ກເວຍຸຍ຺ ນິຍຕາ ເຈ, ອຍຸຖານເມຕໍ ອນວກາໂສ, ຍໍ ໂສ ນິຍຕມິຈຸສາທິຍຸກິໂກ ສມຸມາວຕຸຕໍ ປູເຣຕຸວາ ໂອສາຣຕໍ ລກິຕຸວາ ປກຕຕຸໂຕ ກເວຍຸຍ຺ ເກວລໍ ''ສມລຸລາຍກິກຸຂຸ ປຜິລຸລາຍກິກຸຂູ''ຕິ ນາມມຕຸຕຊາຣໂກ ຫຸຕຸວາ ປຣໍ ມຣຕາ ອຣິຍຸໂຖ ວິຍ ສໍສາຣຂາຕຸໂກວ ກວິສຸສຕີຕິ ອິມໍ ນຍໍ ອທຸທສ຺

ອຍຸຖສຸ ອຸປສມຸປທາສຸ ຕິສຸໂສເວຕຸຖ ວຸຕຸຕາ, ນ ອິຕຣາ ປາຜິປຸຄຸຄລຕຸຕາ, ກິກຸຂູນໍ ອສນຸຕກຕຸຕາ ຈ຺ ຕຕຸຖ ທີ ໂອວາທປຜິຄຸຄຫຕປລຸຫພຸຍາກຣຕູປສມຸປທາ ທຸວິນຸນໍ ເຖຣານໍ ເອວ, ເສສາ ຕິສຸໂສ ກິກຸຂຸນີນໍ ສນຸຕກາຕິ ອິຊ ນາຂີປຸເປຕາ, ຕິສຸສນຸນມຸປີ ອຸປສມຸປທານໍ ມຊຸເຊ ''ກທຸໂຣ ກິກຸຂູ''ຕິອາທີນີ ຈຕຸຕາຣິ ປທານິ ວຸຕຸຕານິ ຕິສຸສນຸນໍ ສາຊາຣຕຕຸຕາ຺ ເອ

ທິກິກ຺ຂຸກາເວນ ວາ ສຣຕຄມນລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖນ ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ທີ ກທ຺ໂຣ ຈ ສາໂຣ ຈ ເສກ຺ໂຂ ຈ ອເສກ຺ໂຂ ຈ ໂຫຕິ, ອຸປສມ຺ປທວຈນໍ ປນ ເນສໍ ສາວກກາວທີປນຕ຺ຖໍ໋ ອິເມ ເອວ ທີ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ຈໆ

ອຍໍ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ກພ຺ພາ ລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖເນວ ກມ຺ເມນ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາໆ ນ ທີ ອລ຺ເລ ເອທິກິກ຺ຂຸສຣຕຄມນໂອວາທປຜິຄ຺ຄຫຕປລ຺ຫພ຺ຍາກຣຕາທີ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ກພ຺ພາ, ຕເນເຕ ປຜິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕ ກິກ຺ຂູ’’ຕິ ອນ຺ຕິໂມວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ກິຣ ຆມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ, ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍໆ ‘‘ທ຺ເວ ປຸຄ຺ຄລາ ອກພ຺ພາ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ພຸທ຺ຘາ ຈ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ຈາ’’ຕິ (ປ໋ຣິໆ ໓໔໘) ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິໆ ອລ຺ລຖາ ເອທິກິກ຺ຂຸອາທໂຍປີ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ສິຍຸໍໆ ກິລ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ ‘‘ທ຺ເວ ປຸຄ຺ຄລາ ກພ຺ພາ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ກິກ຺ຂູ ຈ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ຈາ’’ຕິ ສາມ ລ຺ເລນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ, ອປີຈ ອາປຕ຺ຕິກຍຜ຺ຖານທສ຺ສນໂຕ ຈໆ ກຖໍ? ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອາວສຖປີຕ຺ທໍ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ໂຕ ນ ປຜິຄ຺ຄເຫສິ, ຈີວຣວິປ຺ປວາສກຍາ ຈ ສພ຺ພໍ ຕິຈີວຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນທີ ຕຣນ຺ໂຕ ມນໍ ວຸລ຺ໂຫ ອໂຫສິ ມຫາກສ຺ສໂປໆ ກິລ຺ຈ ສຣຕຄມນູປສມ຺ປທາຍ ອຸປສມ຺ປນ຺ເນ ອາຣພ຺ກ ສທ຺ລິວິທາຣິກວຕ຺ຕາທີນິ ອສມ຺ມາວຕ຺ຕນ຺ຕານໍ ເນສໍ ທຸກ຺ກຍານິ ຈ ປລ຺ລຕ຺ຕານິ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸພ຺ພິຈາຣິຕເມຕໍໆ ອຍໍ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕ ກິກ຺ຂູຕິ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕາຍ ສຣຕຄມນູປສມ຺ປທາຍ ອນຸລ຺ລາຕປ຺ປສງຄາຍາຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ, ອາປຕ຺ຕິຍາ ກພ຺ພຕໍ ສນ຺ຆາຍ ຕສ຺ມິມ຺ປີ ວຸຕ຺ເຕ ປຸພ຺ເພ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕາປີ ສາ ປຸນ ເອວໍ ວທນ຺ເຕນ ອນຸລ຺ລາຕາຕິ ກິກ຺ຂູນໍ ມິຈ຺ຉາຄາໂຫ ວາ ວິມຕິ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ , ຕສ຺ມາ ນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ‘‘ກິກ຺ຂຸນີ ນາມ ອຸກໂຕສງເຜ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ’’ຕິ (ປາຈິໆ ໑໖໑) ອິມິນາ ສເມຕິໆ ອິທລ຺ຫິ ສາກິຍາທີນໍ ອນຸລ຺ລາເຕົາປສມ຺ປທາຍ ອນຸປ຺ປພນ຺ຆກຍາ ວຸຕ຺ຕໍໆ

ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອມ຺ຫາກໍ ຂນ຺ຕິ – ກິກ຺ຂຸ-ປທນິທ຺ເທສຕ຺ຕາ ຍຕ຺ຕການິ ເຕນ ປເທນ ສງຄທໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຍ ຈ ວິນຍປີຜເກ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ທິສ຺ສນ຺ຕິ ສຍໍ ອາປຕ຺ຕາປຊ຺ຊນຜ຺ເຖນ ວາ ທຸຜ຺ຖຸລ຺ລາໂຣຈນປຜິຈ຺ຉາທນາທີສຸ ປເຣສໍ ອາປຕ຺ຕິກຣຕຜ຺ເຖນ ວາ, ເຕ ສພ຺ເພປີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຍທິທໍ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸ-ປທສ຺ສ ວິເສສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣປທໍ ‘‘ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ’’ຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຍໍ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕ ກິກ຺ຂູ’’ຕິໆ ໂສ ເອວ ທີ ກມ຺ມວາຈານນ຺ຕຣເມວ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ຕໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ເສົາທ຺ເທສສິກ຺ຂາປທານໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິທສ຺ສນໂຕ, ຕສ຺ເສວ ຈ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ທິສ຺ສຕິ, ເນຕຣສ຺ສໆ ຕສ຺ເສວ ຈ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ສມ຺ກວຕິ ‘‘ອຸລ຺ລຸມ຺ປຕຸ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ສງໂຜ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ (ມຫາວໆ ກ໑, ໑໔໖) ວຕ຺ວາ ສມາທິນ຺ນຕ຺ຕາ, ຕສ຺ເສວ ຈ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສມນນ຺ຕຣເມວ ອກຣຕີຍນິສ຺ສຍາຈິກ຺ຂນທສ຺ສນໂຕ, ວິນຍໍ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ເທສໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາມີຕິອາທີສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານລກ຺ຂຕປາຣິປູຣິໂຕ ຈາຕິ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ອຸປາທາຍ ໂສ ເອວ ອິຘາລິປ຺ເປ໋ໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິໆ

ຍສ຺ມາ ປນສ຺ສ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ສພ຺ພຖາ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຕໍ ຕໍ ວຕ຺ຖໍ ວິຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ຕໂຕ ຕໂຕ ອາປຕ຺ຕິໂຕ ອນາປຕ຺ຕິ, ອິຕຣສ຺ສ ອາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ສາວຊ຺ຊປລ຺ລຕ຺ຕິ, ອນວຊ຺ຊປລ຺ລຕ຺ຕິ ວາ, ອຍໍ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕ ກິກ຺ຂູຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຕທຊ຺ຊາຈາຣຕ຺ເຖນາຍເມວ ລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕ ນາມາ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍໆ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍາຍ ກາຍຈິ ອຸປສມ຺ປທາຍ ອຍໍ ອິມສ຺ມິ ‘ເມຖຸນໍ ຆມ຺ມໍ ປຜິເສວິຕ຺ວາ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕີ’ຕິ ອຕ຺ເຖ ກິກ຺ຂູຕິ ອລິປ຺ເປ໋ໂຕ’’ຕິ, ຕມ຺ປີ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວໆ ກຖໍ ໂຫຕິ? ວິໂຣຆໂທໂສປີ ປຣິຫໂຕ ໂຫຕິໆ ກຖໍ? ສເຈ ລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ເອວ ອິຘາລິປ຺ເປ໋ໂຕ ‘‘ກິກ຺ຂູ’’ຕິ ຈ ‘‘ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ຈ, ເຕນ ນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາມາຕິ ກຕ຺ວາ ລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ຖກມ຺ມໂຕ ອລ຺ລຖາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ນາມ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣາທໂຍ ອິຕເຣສໍ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນຜ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ສທເສຍ຺ຍປທໂສຆມ຺ມາປຕ຺ຕິ ຊເນຍ຺ຍຸໍ, ໂອມສນາທີກາເລ ຈ ທຸກ຺ກຍເມວ ຊເນຍ຺ຍນ຺ຕິ ເອວມາທີໂກ ວິໂຣຆໂທໂສ ປຣິຫໂຕ ໂຫຕີຕິ ສພ຺ພໍ ອາຈຣິໂຍ ວທຕິໆ ມງຄຸຣຈ຺ຉວິ ນາມ ສາໂມໆ

ຍສ຺ມາ ເຕ ອຕິມຫນ຺ໂຕ ຊາຕິມໂທ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິຍຸຜ຺ຖາຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫທິ ມມ ສາສເນ ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ໆ ‘‘ສາຕສຫຄຕາ ປຖມຊ຺ຊານສຸຂສຫຄຕາ ອສຸເກ ຈ ອານາປາເນ ຈາ’’ຕິ ຄຕ຺ກິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍໆ ອຸທ຺ຆຸມາຕກສລ຺ລາຕິ ອຸທ຺ຆຸມາຕກນິມິຕ຺ເຕ ປຜິລທ຺ຆປຖມຊ຺ຊານສລ຺ລາໆ ຣູປສລ຺ລາຕິ ປຖວິກສິຕາທີຣູປາວຈຣຊ຺ຊານສລ຺ລາໆ ໂສ ຕໍ ພ຺ຍາກາສີ ‘‘ອວິກູຕາ, ກນ຺ເຕ, ອຸທ຺ຆຸມາຕກສລ຺ລາ ອວຫ຺ຌິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ອສຸການໍ, ວິກູຕາ, ກນ຺ເຕ, ຣູປສລ຺ລາ ວຫ຺ຌິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ກສິຕານ’’ນ຺ຕິໆ ປລ຺ເຈົາປສມ຺ປທກ຺ກໂມ ມຫາວຄ຺ຄາ ຄທີໂຕໆ ລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖນາຕິ ເອຕ຺ຖ ກິລ຺ຈາປີ ລຕ຺ຕິ ສພ຺ພປຖມໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕິສ຺ສນ຺ນໍ ປນ

ອນຸສ຺ສາວນານໍ ອຕ຺ຖພ຺ຍຍ຺ຊນເກາຫາກາວໂຕ ອຕ຺ຖພ຺ຍຍ຺ຊນກິນ຺ນາ ຌຕ຺ຕິຕາສໍ ຈຕ຺ຕ຺ຖາຕິ ກຕ຺ວາ ''ຌຕ຺ຕິຈຕ຺ຕ຺ຖ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ໚ ພ຺ຍຍ຺ຊນານຸຣູປ຺ເມວ ອຍ຺ຖກຖາຍ ''ຕີຫິ ອນຸສ຺ສາວນາຫິ ເອກາຍ ຈ ຌຕ຺ຕິຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖປ຺ວຕ຺ຕິກ຺ກເມນ ປ຺ເທນ ປ຺ນ ''ເອກາຍ ຌຕ຺ຕິຍາ ຕີຫິ ອນຸສ຺ສາວນາຫີ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ໚ ຍສ຺ມາ ປ຺ເນຕ຺ຖ ''ຈຕ຺ຕາຣີມານີ, ກິກ຺ຂເວ, ກມ຺ມານີ (ມຫາວ໚ ໑໒໘), ໑ ອິມານີ, ກິກ຺ຂເວ, ກມ຺ມານີ ອຣມ຺ມກມ຺ມໍ ວຄ຺ຄກມ຺ມ''ນ຺ຕິ (ມຫາວ໚ ໑໒໗) ວຈນໂຕ ກຸປ຺ປກມ຺ມມ຺ປີ ກຕ຺ຖຈິ ''ກມ຺ມ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ຕສ຺ມາ ''ອກຸປ຺ເປນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚

ຍສ຺ມາ ອກຸປ຺ປມ຺ປີ ເອກຈ຺ຈໍ ນ ຖານາຣຫໍ, ເຍນ ອປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂອສາຣຕໍ ‘ໂສສາຣິໂຕ’’ຕິ ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຣເກ (ມຫາວ໚ ໑໙໕ ອາທໂຍ) ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ''ຖານາຣເຫນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ຍທິ ເອວໍ ''ຖານາຣເຫນາ''ຕິ ອິທເມວ ປທໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ນ ປຸພ຺ພປທໍ ອິມິນາ ອກຸປ຺ປສິທ຺ຣໂຕຕິ ເຈ? ຕໍ ນ, ອຍ຺ຖານາຣເຫນ ອກຸປ຺ເປນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອນຣິປ຺ເປໂຕຕິ ອນິຍ຺ຖປ຺ປສງ຺ຄໂຕ໚ ທ຺ວິຫີ ປ຺ເນເຕຫີ ເອກໂຕ ວຸຕ຺ເຕຫີ ອຍມຕ຺ໂຖ ປ຺ຍລາຍຕິ ''ເກວລໍ ເຕນ ອກຸປ຺ເປນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ອຍມ຺ປີ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອນິປ຺ເປໂຕ ‘ກິກ຺ຂູ’ຕິ, ຖານາຣເຫນ ຈ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ອຍມ຺ປີ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອນິປ຺ເປໂຕ ‘ກິກ຺ຂູ’ຕິ, ກຸປ຺ເປນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນານິປ຺ເປໂຕ''ຕິ໚ ເຕນາຍມ຺ປີ ອຕ຺ໂຖ ສານິໂຕ ໂຫຕິ ‘ໂຍ ປ຺ນ, ກິກ຺ຂຸ, ຊານໍ ອູນວີສຕິວສ຺ສໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸປສມ຺ປາເທຍ຺ຍ, ໂສ ຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ (ປາຈິ໚ ໔໐໖) ວຈນໂຕ ຍາວ ນ ຌາຍຕິ, ຕາວ ສມຍ຺ຌາຍກິກ຺ຂຸປ຺ຜິຍ຺ຌາຍກິກ຺ຂຸກາວໍ ອຸປຄໂຕປີ ນ ປຸພ຺ເພ ຫສ຺ສິຕສມຍ຺ຌາຍກິກ຺ຂຸປ຺ຜິຍ຺ຌາຍກິກ຺ຂຸ ວິຍ ອຍ຺ເຍສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຍ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ໂອມສນປາຈິຕ຺ຕິຍາ ທິວຕ຺ຖຸ ໂຫຕິ, ເກວລໍ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນຍ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ''ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສຍ຺ຌີ ປທໂສ ຣມ຺ມໍ ວາເຈຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ''ຕິອາທີ (ປາຈິ໚ ໔໗) ອາປຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸເມວ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຖຕິ໚ ອກຸປ຺ເປນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ປ຺ນ ປຈ຺ຉາ ປາຣາຊິໂກປີ ຊາຕິໂຕ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຍ຺ຖາເນ ຕິຍ຺ຖຕີຕິ ''ປຕ຺ຫໂກ, ກິກ຺ຂເວ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາເສຕພ຺ໂພ''ຕິອາທີນາ (ມຫາວ໚ ໑໐໙) ນເຍນ ວຸຕ຺ເຕສຸ ປ຺ນ ວຊ຺ຊນີຍປຸຄ຺ຄເລສຸ ໂກຈິ ປຸຄ຺ຄໂລ ''ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂນປີ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຍ຺ຖາເນ ຕິຍ຺ຖຕິ, ໂກຈິ ຕິຍ຺ຖຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໚

ເອຕ຺ຖ ປ຺ນ ອຕ຺ຖິ ກມ຺ມໍ ອກຸປ຺ປໍ ຖານາຣຫໍ, ອຕ຺ຖິ ຖານາຣຫໍ ນາກຸປ຺ປໍ, ອຕ຺ຖິ ອກຸປ຺ປຍ຺ເຈວ ນ ຖານາຣຫຍ຺ຈ, ອຕ຺ຖິ ນາກຸປ຺ປໍ ນ ຈ ຖານາຣຫນ຺ຕິ ອິທໍ ຈຕຸກ຺ກໍ ເວທິຕພ຺ພໍ໚ ຕຕ຺ຖ ປຖມໍ ຕາວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕິຍຈຕຸຕ຺ຖານິ ປາກຍານິ໚ ທຸຕິຍໍ ປຣິຍາເຍນ ກິກ຺ຂຸນິສງ຺ຄໂຕ ເອກໂຕອຸປສມ຺ປນ຺ນາຍ ລິງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ສຕິ ລພ຺ກຕິ໚ ຕສ຺ສ ຫິ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ສິກ຺ຂມານກາເລ ລທ຺ຣໍ ຌຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖົາປສມ຺ປທາກມ຺ມໍ ກິຍ຺ຈາປີ ອກຸປ຺ປຍ຺ເຈວ ຖານາຣຫຍ຺ຈ, ປຸຣິສລິງ຺ເຄ ປ຺ນ ປາຕຸກ຺ກູເຕ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕໍເຍວ ອຸປ຺ຊຊໍ ຕເມວ ອຸປສມ຺ປທ''ນ຺ຕິ (ປາຣາ໚ ໖໙) ເອຕ຺ຖ ອປ຺ຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ເກວລໍ ສາມເຕຣກາວາປຕ຺ຕິໂຕ ກມ຺ມໍ ທານິ ກຸປ຺ປໍ ຊາຕນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ໚ ລິງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕນ ຈີວຣສ຺ສ ອຣິຍ຺ຖານວິຊຫນໍ ວິຍ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ກິກ຺ຂຸນິສງ຺ເຍນ ກຕາຍ ອຸປສມ຺ປທາຍ ວິຊຫນໍ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຍ຺ຍຖາ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂູຕິ ອາປ຺ຊຊຕິ໚ ອຖ ວາ ລິງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ອສຕິປີຕໍ ເອກໂຕອຸປສມ຺ປທາກມ຺ມໍ ກຸປ຺ປຕິ, ຍຖາຖາເນ ນ ຕິຍ຺ຖຕິ໚ ຕສ຺ມາ ນ ຕາວ ສາ ''ກິກ຺ຂຸນີ''ຕິ ສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ໚ ຍສ຺ມາ ອຍ຺ຍຕຣໍ ປາຣາຊິກໍ ຣມ຺ມໍ ອາປ຺ຊຊິຕ຺ວາປີ ອນາປ຺ຊຊິຕ຺ວາປີ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິຕ຺ກາມຕາຍ ຄິຫິລິງ຺ຄໍ ສາທິຍນ຺ຕິຍາ ປຸນປີ ອຸປສມ຺ປທາ ອຸກໂຕສງ຺ເຜ ລພ຺ກຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕນ ປຣິຍາເຍນ ''ກຸປ຺ປຕີຕິ ກຸປ຺ປ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຍຖາວຸຕ຺ຕກມ຺ມໂທສາກາວໂຕ ປ຺ນ ''ຖານາຣຫ''ນ຺ຕິ໚ ກິກ຺ຂຸນີ ປ຺ນ ຄິຫິລິງ຺ຄໍ ສາທິຍນ຺ຕິກາເລ ນ ປຸຣິສລິງ຺ຄປາຕຸກາເວ ສຕິ ກິກ຺ຂູສຸ ອຸປສມ຺ປທໍ ລພ຺ກຕີຕິ ສາຣກໍ ກາຣຕໍ ນ ທິສ຺ສຕິ, ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິຕາ ເຈ, ລກຕີຕິ ເອເກ, ຕໍ ປນາຍຸຕ຺ຕໍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂ ນາກາວໂຕຕິ ອມ຺ຫາກໍ ຂນ຺ຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ໚ ''ຍຖາ ‘ກຕ຺ຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ອກເຕ ກຸປ຺ປຕີຕິ ກຕ຺ວາ ກຣຕໍ ສຕ຺ຖຸ ສາສນ''ນ຺ຕິ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ''ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ''ຣມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ''ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ໚

ສາຊີວປທກາຊນີຍວຕ຺ຕນາ

''ມຫາໂພຣິສຕ຺ຕາ ນິຍຕາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອນຸຄຕ຺ຖິປ຺ເທ໚ ຍຕ຺ຖ ''ອນຸຄຕ຺ຖິປ຺ເທ''ຕິ, ຕຕ຺ຖ ''ວຊິຣພຸທ຺ຣິຕ຺ເຖຣສ຺ສາ''ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ໚ ສາວກໂພຣິປຈ຺ເຈກໂພຣິສມ຺ມາສມ຺ໂພຣີຕິ ວາ ຕີສຸ ໂພຣີສຸ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຣິຍໍ ສຕ຺ຕາ ໂພຣິສຕ຺ຕາ ມຫາໂພຣິສຕ຺ຕາ ນາມ໚ ປາຕິໂມກ຺ຂສີລພຫຸກຕ຺ຕາ, ກິກ຺ຂຸສີລຕ຺ຕາ, ກິເລສປີທຫນວເສນ ວຕ຺ຕນໂຕ, ອຸຕ຺ຕເມນ ກຄວຕາ ປຍ຺ຌຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ອຣິກໍ, ພຸທ຺ຣຸປ຺ປາເທເຍວ ປວຕ຺ຕນໂຕ ອຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ ອຍ຺ຌຕຣສ຺ມິ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ໚ ກິຍ຺ຈາປີ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຣາປີ ຣມ຺ມຕາວເສນ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສີເລນ ສມນ຺ນາຄຕາວ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຖາປີ ''ພຸທ຺ຣຸປ຺ປາເທເຍວ ປວຕ຺ຕຕີ''ຕິ ນີຍມີຕໍ ເຕນ ປຣິຍາເຍນາຕິ໚ ເຕນາຫ ''ນ ຫິ ຕໍ

ປຸລຄຸຕິ ອຸທຸສຣິຕຸວາ''ຕິອາທີ່ ປາຕິໂມກຸຂສໍວຣໂຕປີ ຈ ມຄຸຄຜລສມຸປຍຸຕຸຕເມວ ສີລໍ ອສີສີລໍ, ຕໍ ປນ ອີສ ອນສີປຸເປຕໍ ນ ຫິ ຕໍ ປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທເສນ ສງຄຫີຕນຸຕິ ສມນຸຕາກທຣກໍ ກາຣຕາວຈນໍ ສພຸພສິກຸຂາປທານໍ ສາຂາຣຕາລກຸຂຕຕຸຕາ ອີມີສຸສາ ອນຸປຸລຸລຕຸຕິຍາ ອຣິຍປຸຄຸຄລາ ຈ ເອກຈຸຈໍ ອາປຕຸຕິ ອາປຊຸຊນຸຕີຕິ ສາສິຕເມຕໍ, ຕສຸມາ "ນ ຫິ ຕໍ ສມາປນຸໂນ ເມຖຸນໍ ສມຸມໍ ປຕິເສວຕີ"ຕິ ອຍຸກຸກາຖາວຈນໍ ອສມຕຸຖໍ ວິຍ ທິສຸສຕີຕິ? ນາສມຕຸຖໍ, ສມຕຸຖເມວ ຍສຸມີ ຍສຸມີ ສິກຸຂາປເທ ສາສາ ວິຈາຣຕາ, ຕສຸສ ຕສຸເສວ ວເສນ ອຍຸກຸກາຖາຍ ປວຕຸຕິໂຕ។ ຕຖາ ຫິ ກງຂາວິຕຣຕິຍໍ (ກງຂາ។ ອຍຸຖ។ ນິທານວຕຸຕນາ) ອຸທກຸກຸເຂປສີ ມາສິກາເຣ "ຕິມຕຸຫລໍ ປຕິຈຸຊາເທຕຸວາ ອນຸຕຣວາສກໍ ອນຸກຸຂີປິຕຸວາ ອຸຕຸຕຣນຸຕິຍາ ກິກຸຂຸນິຍາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ ກິກຸຂຸນິວິກງເຄ ອາຄຕຕຸຕາ។ ເອເສວ ນໂຍ ອລຸເລປີ ເອວຣູເປສຸ។ ກິມຕຸຖນຸຕິ ເຈ ຕໍ? ປາລຸອີກຸກມານຸວຕຸຕເນນ ປາລຸອີກຸກມທສຸສນຕຸຖໍ។ ຕຕຸຣິທໍ ສມາສໂຕ ອສີປຸປາຍທີປນໍ – ປທໂສສມຸມສິກຸຂາປທສຸສ ຕິກປຣິຈຸເຂເທ ອຸປສມຸປນຸເນ ອຸປສມຸປນຸນສລຸລີ, ອນາປຕຸຕິ, ອກຍານຸສມຸມສິກຸຂາປທວເສນ ອຸປສມຸປນຸເນ ອຸກຸຂິຕຸຕເກ ສິຍາ ອາປຕຸຕິ, ຕຖາ ສຫເສຍຸຍສິກຸຂາປເທຕິ ເອວມາທີ່។ ອຕຸໂຖ ປເນຕຸຖ ປຣໂຕ ອາວິ ກວິສຸສຕີ។

ຍໍ ວຸຕຸຕໍ ອຍຸກຸກາຖາຍໍ "ຕໂຕປີ ຈ ມຄຸຄຜລຈິຕຸຕເມວ ອສີຈິຕຸຕໍ, ຕໍ ປນ ອີສ ອນສີປຸເປຕ"ນຸຕິ ຈ, "ຕໂຕປີ ຈ ມຄຸຄຜລປຸລຸລາວ ອສີປຸລຸລາ, ສາ ປນ ອີສ ອນສີປຸເປຕາ។ ນ ຫິ ຕໍສມາປນຸໂນ ກິກຸຂຸ ເມຖຸນໍ ສມຸມໍ ປຕິເສວຕີ"ຕິ។ "ຕຕຣ ຍາ ຍໍ ອສີສີລສິກຸຂາ, ອຍໍ ອີມສຸມີ ອຕຸເຖ ອສີປຸເປຕາ ສິກຸຂາ"ຕິ ອີມາຍ ປາລຸອີຍາ ວິຣຸຊຸຊຕີ។ ອຍລຸຫິ ປາລຸອີ ອສີສີລສິກຸຂາວ ອີສ ອສີປຸເປຕາ, ນ ອິຕຣາຕີ ທີເປຕີ។ ອຍຸກຸກາຖາວຈນໍ ຕາສມຸປີ ຕິຕຸຕໍ ໂລກິຍານໍ ອສີປຸເປຕຕໍ ທີເປຕີ។ ອຍໍ ປເນຕຸຖ ອຍຸກຸກາຖາສີປຸປາໂຍ – ຕິສຸໂສປີ ໂລກິຍາ ສິກຸຂາ ອີມສຸມີ ປຖມປາຣາຊິເກ ສມຸກວນຸຕິ, ກາເລນາປີ ອສີຈິຕຸຕປຸລຸລາລາກີ ກິກຸຂຸ ຕຖາຣູປີ ອສປຸປາຍໍ ປຈຸຈຍໍ ປຕິຈຸຈ ຕໂຕ ຕໂຕ ອສີຈິຕຸຕໂຕ, ອສີປຸລຸລາໂຕ ຈ ອາວຕຸຕິຕຸວາ ສີລເກທໍ ປາປຸເຕຍຸຍາຕີ ຖານເມຕໍ ວິຊຸຊຕີ, ນ ໂລກຸຕຸຕຣຈິຕຸຕປຸລຸລາລາກີ, ອຍໍ ນໂຍ ອິຕເຣສຸປີ ສພຸເພສຸ ອທິນຸນາທານາທີສຸ ສຈິຕຸຕເກສຸ ລພຸກຕິ, ອຈິຕຸຕເກສຸ ປນ ອິຕໂຣປີ។ ຕຖາປີ ເກວລໍ ວິນຍປິຍກສຸສ, ປາຕິໂມກຸຂສີລສຸສ ຈ ສງຄາຫກຕຸຕາ "ສິກຸຂໍ ອປຸປຈຸຈກຸຂາຍາ"ຕິ ອີມສຸມີ ອຸຕຸຕຣປເທ ປຈຸຈກຸຂານາຣຫາ ອສີສີລສິກຸຂາວ ໂລກິຍາຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ປາລຸອີຍໍ "ຕຕຣ ຍາຍໍ ອສີສີລສິກຸຂາ, ອຍໍ ອີມສຸມີ ອຕຸເຖ ອສີປຸເປຕາ ສິກຸຂາ"ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

ເອຕຸຖ ສິກຸຂາຕິ ກາຍວຈີທຸຈຸຈຣິຕໂຕ ວິຣຕິ ຈ ເຈຕນາ ຈ, ອລຸລຕຣ ເຈຕນາເຍວ ເວທິຕພຸພາ។ ສິກຸຂາປທນຸຕິ ເສົາທຸເທສສິກຸຂາປທໍ, ເອກຈຸຈໍ ອນຸທຸເທສສິກຸຂາປທລຸຈ ລພຸກຕິ។ ຈິຕຸຕສຸສ ອສີກຣຕໍ ກຕຸວາຕິ ຕສຸມີ ສິກຸຂຕີຕິ ອສີກຣຕຕຸເຖ ກຸມຸມນຸຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ។ ຍຖາສິກຸຂາປທນຸຕິ ປຈຸເວກຸຂຕາວເສນ ວຸຕຸຕໍ។ ສີລປຈຸເວກຸຂຕາປີ ຫິ ສີລເມວ, ຕສຸມາ ສຸປຸປຕິຈຸຊນຸນາ ທີຈາຣິຕຸເຕສຸ ວິຣຕິວິປຸປຍຸຕຸຕເຈຕນໍ ປວຕຸເຕນຸໂຕປີ ສິກຸຂໍ ປຣິປູເຣນຸໂຕຕຸເວວ ສງຂຍໍ ຄຈຸຊຕີ។ "ສມຸປຊານມຸສາວາເທ ປາຈິຕຸຕິຍ"ນຸຕິ (ປາຈີ។ ໔) ວຸຕຸຕມຣິຍາທໍ ອວີຕິກຸກມນຸໂຕ "ຕສຸມີລຸຈ ສິກຸຂາປເທ ສິກຸຂຕີ"ຕິ ວຸຈຸຈຕີ។ ອລຸລຕຣສຸມີ ປນ ຄຕຸກີປເທ ວຸຕຸຕໍ "ສິກຸຂາຕິ ຕໍ ສິກຸຂາປທໍ ສິກຸຂມກາເວນ ປວຕຸຕຈິຕຸຕຸປຸປາໂທ។ ສາຊີວນຸຕິ ປລຸລຕຸຕິ។ ຕທຕຸຖທສຸສນຕຸຖໍ ປຸພຸເພ ເມຖຸນສໍວຣສຸເສຕໍ ອສີວຈນ"ນຸຕີ។ ຍສຸມາ ສິກຸຂາຍ ຄຸຕສມຸມຕາຍ ປຸລຸລສມຸມຕາຍ ຕນຸຕິຍາ ອກາວໂຕ ໂລກສຸສ ທຸພຸພລຸຍາວິກມຸມໍ ຕຕຸຖ ນ ສມຸກວຕີ។ ປຕຸຖນິຍາ ຫິ ສາ, ຕສຸມາ "ຍລຸຈ ສາຊີວໍ ສມາປນຸໂນ, ຕຕຸຖ ທຸພຸພລຸຍໍ ອນາວິກຕຸວາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອາຕາຍ ຫິ ທຸພຸພລຸຍໍ ສມຸກວຕີຕິ ອາຍສຸມາ ອຸປຕິສຸໂສ។

ສິກຸຂາປຈຸຈກຸຂານກຖາວຕຸຕນາ

ເອຕຸຖຍາມີຕິ ອມຸກສຸມີ ຕິຕຸຖາຍຕເນ, ພຣາຫຸມຸທີ ວາ។ ກາວວິກປຸປາກາເຣນາຕິ "ອທໍ ອສຸສ"ນຸຕິ ອາຄຕຕຸຕາ ຍໍ ຍໍ ກວິຕຸກາໂມ, ຕສຸສ ຕສຸສ ກາວສຸສ ວິກປຸປາກາເຣນ, ກິກຸຂຸກາວໂຕ ອລຸລກາວວິກປຸປາກາເຣນາຕິ ອສີປຸປາໂຍ។

໔໗។ພນຸທາຕິ ວຈສາເຍວ។ ຄີຫີກາວໍ ປຕຸຖຍມາໂນຕິອາທີປເທສີ ຈິຕຸຕນີຍມໍ ທສຸເສຕີ។ ເອເກເນວ ຈິຕຸເຕນ ສິກຸຂາປຈຸຈກຸຂານໍ ໂທຕີ, ນ ຕທກາເວນາຕີ។

໔໑។ພຸທຸສໍ ສມຸມນຸຕິອາທີປເທສີ ເຂຕຸຕນີຍມໍ ທສຸເສຕີ។ ຕຕຸຖ ອາທີໂຕ ຈຸທຸທສສີ ປເທສີ ສກາວປຣິຈຸຈາໂຄ, ປຈຸສີເມສີ ອຍຸຖສີ ກາວນຸຕຣາທານລຸຈ ທສຸສິຕໍ ໂທຕີ។ ປຈຸຈກຸຂາມີ ສາເຣທີຕີ ເອເຕສີ ກາລນີຍມໍ ທສຸເສຕີ។ ວທຕີຕີ ອີມີນາ ປເທນ ປໂຍຄນີຍມໍ ທສຸເສຕີ។ ວິລຸລາເປຕີຕີ ອີມີນາ ວິຊານນນີຍມໍ ທສຸເສຕີ។ ອຸມມຕຸຕໂກ ສິກຸຂໍ ປຈຸຈກຸຂາຕີ, ອຸມມຕຸຕກສຸສ ສນຸຕີ

ເກ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕີຕິອາທີຫິ ປຸຄ຺ຄລນິຍມໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອຣິຍເກນ ມິລກ຺ຂສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕີຕິອາທີຫິ ປນ ປຸຄ຺ຄລາທີນິຍເມປິ ສຕິ ວິຊານນນິຍມາສມ຺ກວໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຕ຺ຖ ‘‘ຍາຍ ມິລກ຺ຂກາສາຍ ກາລນິຍໂມ ນຕ຺ຖິ, ຕາຍປິ ກາສາຍ ກາລນິຍມຕ຺ຖທີປເນ ສຕິ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ຣຸຫຕີຕິ ໂນ ມຕີ’’ຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ທວາຍາຕິອາທີຫິ ເຂຕ຺ຕາທີນິຍເມ ສຕິປິ ຈິຕ຺ຕນິຍມາກາເວນ ນ ຣຸຫຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ສາເວຕຸກາໂມ ນ ສາເວຕີຕິ ຈິຕ຺ຕນິຍເມປິ ສຕິ ປໂຍຄນິຍມາກາເວນ ນ ຣຸຫຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ອວິຎ຺ຎຸສ຺ສສາເວຕິ, ວິຎ຺ຎຸສ຺ສ ນ ສາເວຕີຕິ ຈິຕ຺ຕເຂຕ຺ຕກາລປໂຍຄປຸຄ຺ຄລວິຊານນນິຍເມປິ ສຕິ ຍໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ສາເວຕິ, ຕສ຺ເສວ ສວເນ ນ ຣຸຫຕິ, ນ ອຎ຺ຎສ຺ສາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ຍທິ ອຍເມວ ຊານາຕູຕິ ເອກໍ ນິຍເມຕ຺ວາ ອາໂຣເຈຕິ, ຕຎ຺ເຈ ໂສ ເອວ ຊານາຕິ, ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ ໂຫຕິ ສິກ຺ຂາຯ ອຖ ໂສ ນ ຊານາຕິ...ເປ... ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ ໂຫຕິ ສິກ຺ຂາ’’ຕິຯ ສພ຺ພໂສ ວາ ປນ ນ ສາເວຕິ, ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາ ໂຫຕິ ສິກ຺ຂາຕິ ຈິຕ຺ຕາທີນິຍເມເນວ ສິກ຺ຂາ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ ໂຫຕິ, ນ ອຎ຺ຎຖາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ‘‘ສິກ຺ຂາ...ເປ... ທຸພ຺ພລ຺ຍໍ ອນາວິກຕ຺ວາ’’ຕິ ປທສ຺ສ ປທກາຊນໍ ຕີຫິ ອາກາເຣຫິ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ທຸເວ ອມິສ຺ສາ, ປຈ຺ຉິໂມ ເອໂກ ມິສ຺ໂສຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ເຕເນວ ວຈີເກເທນາຕິ ຕທຕ຺ຖທີປນມຕ຺ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາວ ເຕເນວ ວຈີເກເທນ ຊານາເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຈິຕ຺ຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕຸກາມຕາຈິຕ຺ຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕໍຯ ສມຍຎ຺ຎູ ນາມ ຕທຘິປ຺ປາຍຊານນມຕ຺ເຕນ ໂຫຕິຯ

໔໓ຯວຕ຺ຕາປຏ຺ຐານໍ ພຸທ຺ຘຄຸຓາທີປກໍ ສຸຕ຺ຕໍຯ ອຸປາລິຄາຫປຕີນາ ວຸຕ຺ຕາ ກິຣ ອຸປາລິຄາຖາຯ ປຎ຺ຎາຓໍ ສຎ຺ຎາຓນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ເອກໍ, ຕສ຺ມາ ໂພຘິປຎ຺ຎາຓນ຺ຕິ ໂພຘິສຎ຺ຎາຓໍ, ໂພຘິພີຊນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ນິຍເມຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ທ຺ວີສຸປິ ຊານນ຺ເຕສຸ ເອວ ປຈ຺ຈກ຺ຂາມີຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ວຸຕ຺ເຕ ເຕສຸ ເອໂກ ເຈ ຊານາຕິ, ນ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ ໂຫຕີ’’ຕິ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິມ຺ປິ ຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍ ນ ສເມຕິຯ ‘‘ຄິຫີ ໂຫມີ’’ຕິ ວາ ‘‘ຄິຫີມ຺ຫີ’’ຕິ ວາ ວຸຕ຺ເຕ ກິຎ຺ຈາປິ ວຕ຺ຕມານວຈນໍ ໂຫຕິຯ ‘‘ຘາເຣຫີ’’ຕິ ອຕ຺ຖາກາວາ ຈ ‘‘ຘາເຣຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຈ ປຣສ຺ສຸປຣິ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ໂຫຕິຯ ສນ຺ທິຏ຺ຐິກໍ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຘມ຺ມວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ສນ຺ທິຏ຺ຐິກ’’ນ຺ຕິ ວທຕິ, ຕໍ ປກາເສຕຸໍຯ ອຎ຺ຎຖາ ‘‘ວິຊິຕວິຊຍໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິອາທີສຸປິ ຕປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ພຸທ຺ຘສທ຺ໂທປິ ອວສາເນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ກເວຍ຺ຍຯ ອາຈຣິຍເວວຈເນສຸ ປນ ໂຍ ມໍ ປພ຺ພາເຊສີຕິອາທີ ອຸປຊ຺ຌໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ, ປຣໍ ວາ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ໂອກລ຺ລໂກຕິ ກປຓາຘິວຈນໍຯ ໂມຬິພທ຺ໂຘຕິ ສິຂາພທ຺ໂຘ, ໂອມຸກ຺ກມກຸໂຏ ວາຯ ເຈລ຺ລໂກ ອເຖໂຣຯ ເຈຏໂກ ມຊ຺ຌິໂມຯ ໂມຬິຄລ຺ໂລ ມຫາສາມເຓໂຣຯ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫນາຄາທີນໍ ນາຄຣູປາທີນໍ ວາ ສນ຺ຕິເກ, ກາສາຊານນກິນ຺ນຣາທີນໍ ວາຯ ‘‘ເທວຕາ ນາມ ມຫາປຎ຺ຎາ’’ຕິ ກິຣ ປາໂຐຯ ທວາຍາຕິ ສຫສາຯ ຣວາກຎ຺ເຎນາຕິ ຂລິຕກຎ຺ເຎນຯ ອກ຺ຂຣສມຍານຎ຺ຫີ ນາກິຎ຺ຎາຕາຍ ວາ ກຣຓານໍ ອວິສທຕາຍ ວາ ໂຫຕິ ຣວາກຎ຺ຎໍຯ ອວິເສຍ຺ຍິນ຺ທ຺ຣິຍຕາຍ ‘ໂປຕ຺ຖກຣູປສທິສສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຄຣຸເມຘສ຺ສ ມນ຺ທປຎ຺ຎສ຺ສຯ ກິຕ຺ຕາວຕາ ປນ ຄຣຸເມໂຘ ໂຫຕີຕິ ເຈ? ສມເຍ ອໂກວິທຕາຍຯ

ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ມູລປຎ຺ຎຕ຺ຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໔ຯ ‘‘ປຏິເສວຕິ ນາມາ’’ຕິ ປທໍ ມາຕິກາຍໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ປຏິເສເວຍ຺ຍາຕິ ເອຕ຺ຖາ’’ຕິອາທີມາຫຯ ‘‘ເອໂສ ເມຖຸນຘມ຺ໂມ ນາມາ’’ຕິ ສພ຺ພປາຬິໂປຕ຺ຖເກສຸ, ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ເອໂສ ວຸຈ຺ຈຕິ ເມຖຸນຘມ຺ໂມ ນາມາ’’ຕິ ອຸທ຺ຘຏາຯ ອິຕ຺ຖິຍາ ນິມິຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍເມຕໍ ທສ຺ສິຕໍຯ ອຕ຺ຕໂນ ນິມິຕ຺ເຕນ ອິຕ຺ຖິຍາ ນິມິຕ຺ຕໍ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍຕ຺ຕາ ນ ທສ຺ສິຕໍຯ ຈຕ຺ຕາຣິ ຐານານິ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອພ຺ກນ຺ຕຣຕລໍ ຉຸປນ຺ຕໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຈ຺ຉຸປນ຺ຕໍ ນິຫຣນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິຯ ມຊ຺ຌນ຺ຕິ ອຄ຺ຄປ຺ປເທສໍຯ ອຸປຣິກາຄມຊ຺ຌນ຺ຕິ ອຸປຣິກາຄສ຺ສ ອຄ຺ຄປ຺ປເທສໍຯ ນຏ຺ຐກາຍປ຺ປສາທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸປຫຕິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ກວໂຕ ອິຘາປິ ອາປຕ຺ຕີຕິ ເຈ? ເນຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ‘‘ມຕຈມ຺ມໍ ວາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຕຈມ຺ມຎ຺ຫີ ອນຸປາທິນ຺ນໍ, ອຸປາທິນ຺ເນ ເອວ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິຯ ອປິຘາຍ ອປ຺ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາຯ ຍຖາ ທນ຺ຕາ ນ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຖາ ປິຘາເຍວ ນິສີທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

ໂຄນໂສຕິ ໂຄຕປິຏ຺ຐິໂກ ມຓ຺ຑລສປ຺ໂປ, ຍສ຺ສ ປີຏ຺ເຐ ໂລຫິຕການິ ມຓ຺ຑລານິ ທິສ຺ສນ຺ຕິຯ ກລລປຣິຈຍວາຣິຈາຣມຈ຺ຉຄ຺ຄຫເຓນ ກິຎ຺ຈາປິ ສມຸທ຺ເທ ມຫາມຸຂາ ຫຕ຺ຖິສຣີຣມ຺ປິ ເອກປ຺ປຫາເຣນ ຄິລິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ຕໂຕ ມຫນ຺ຕຕຣາ ຈ ຄທີ

ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ມຸຂາທີສຸ ເມຖຸນສມ຺ໂມ ນ ສມ຺ກວຕິຕິ ຕຕ຺ຖ ຖານປ຺ຣິຈ຺ເຊໂທ ນຕ຺ຖິຕິ ເອເກ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ໚. ເອຕ ເມວ ທີຕິ ອນ຺ນຕຣໍ ສນ຺ຕາຍ໚. ສທ຺ພີ ໂຍຊນາຍ ອກ຺ຂຣໂຍຊນາຍ໚. ''ປ຺ຍ຺ຍຕ຺ຕໍ ປນ ສິກ຺ຂາປທໍ ສພ຺ເພຫິປິ ລຊ຺ຊິປ຺ຖຸຄເລທີ ສມໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພກາວໂຕ ສມສິກ຺ຂຕາ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທໍ ສພ຺ພກິກ຺ຂູທີ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ໚. ນ ທີ ກສ຺ສຈິ ອູນມສິກໍ ວາ ອຕ຺ຖິ''ຕິ ຕສ຺ສ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ໚. ປຣິວາເຣ ປນ –

''ນ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ນ ຈ ປນ ປາຣິວາສິໂກ,

ນ ສງ຺ພກິນ຺ໂນ ນ ຈ ປນ ປກ຺ຂສງ຺ກນ຺ໂຕ;

ສມານສໍວາສກກູມິຍາ ຖິໂຕ,

ກຖໍ ນຸ ສິກ຺ຂາຍ ອສາຣາຣໂຕ ສິຍາ''ຕິ໚ (ປຣິ໚ ໔ກຼ໙) –

ວຸຕ຺ຕໍ໚. ຕທຍ຺ຖກຖາຍ ຈ ''ອຍໍ ປ຺ຍ຺ຫາ ນຫາປີຕປ຺ພ຺ພກໍ ສນ຺ຫາຍ ວຸຕ຺ຕາ໚. ອຍ຺ຍຫີ ຂຣາຕ຺ທໍ ປຣິຫຣິຕ຺ໍ ນ ລກຕິ, ອຍ຺ເຍ ລກນ຺ຕິ໚. ຕສ຺ມາ ສິກ຺ຂາຍ ອສາຣາຣໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚. ຕໍ ສພ຺ພໍ ຍຖາ ສໍສນ຺ທຕິ ສເມຕິ, ຕຖາ ເວທິຕພ຺ພໍ ໚. ກິກ຺ຂຸນີນໍເຍວ ສາຣາຣຕານີ ສິກ຺ຂາປທານີປິ ກິກ຺ຂຸ ສິກ຺ຂຕິ, ເອວມຍ຺ໂຍປິ ອນ຺ຫາປີຕປ຺ພ຺ພໂກ ກິກ຺ຂຸ ຕໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ສິກ຺ຂຕິ ເອວ ຕທຕ຺ຖ ໂກສລຸຕ຺ຖນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພມ຺ປິ ສິກ຺ຂາປທໍ ສມສິກ຺ຂຕາ ນາມາຕິ໚. ຍໍ ຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຜ໚. ''ຕິສ຺ໂສ ອິຕ຺ຖິໂຍ''ຕິອາທີວິກງ຺ໂຄຕໍນິຍາມໂກຕິລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ ວຕ຺ຖຸນິຍມນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ໚. ເຕນ ອມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິປຸ໌ປສງ຺ເຄນ ກເຕ ສຸວຕ຺ຕຣຊຕາທີມເຍ ປຜິກ຺ຂິປຕິ໚. ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເຍ ຈ ''ຕໂຍ ອຕ຺ຖວເສ ປຜິຈ຺ຈ ວິກງ຺ໂຄ ປວຕ຺ຕຕີ''ຕິ ປ຺ຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕາ, ເຕ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ເວທິຕພ຺ພາ໚.

ປຖມຈຕຸກ຺ກກຖາວຕ຺ຕນາ

໔ກ຺໚ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກາ ອສ຺ສ ໂທຕິຕິ ເອຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ສາ ອກຸສລາ ອາປຕ຺ຕິ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ສີລສມ຺ກວໍ ອກິກວຕິ, ຣາ ຄາກິກເວ ຕສ຺ມີ ປາຣາຊິກາຕິ ລທ຺ຜນາມາ ປ຺ຸພ຺ພກາເຄ ອາປນ຺ນາ ທຸກ຺ກຜຖຸລລຈ຺ຈຍາທໂຍ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອກິກວິຕ຺ວາ ວິນ ໆເສຕ຺ວາ ສຍເມເວກາ ອສ຺ສ໚. ວຕ຺ຖຸນາ ສກາຄາທີ ວາ ອສກາຄາທີ ວາ ອຍ຺ຍາທີ ປາຣາຊິກຕ຺ເຕນ ສມານຊາຕິກາທີ ອາປຕ຺ຕີ ທີ ສຍໍ ນາກິກວິຍຕີຕິ ເອເກ໚. ຕໍ ຕໍ ປ຺ຸພ຺ເພ ວິຈາຣິຕເມວ໚. ຍທາ ປນ ຈຕສ຺ໂສປິ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິໂຍ ເອກໂຕ ໂຫນ຺ຕິ, ຕທາ ຕາ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ກິກ຺ຂຸກາວໍ ອກິກວນ຺ຕິ, ອກິກ຺ຂໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ນໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ສມຍ຺ລາຍປີ ກິກ຺ຂຸ ນ ໂຫຕິ໚. ໂອມສວາທ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ນ ຊເນຕິຕິ ເອເກ໚. ທຸຕິເຍນ ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປນ ປາຣາຊິກສ຺ສ ຣມ຺ມສ຺ສ ປຕ຺ຕິ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ສງ຺ຄຫີໂຕ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ປຕ຺ຕິວາທີນໍ ສງ຺ຄຫີໂຕ ໂຫຕິ, ຍຸຊ຺ຊຕິ ເຈສາ ປຣສາເປກ຺ຂາ໚. ສາປຕ຺ຕິໂກ ນາມ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ໂຫຕິ, ອຍ຺ຍຖາ ຕສ຺ສ ຂຕກງ຺ເຄນ ອນາປຕ຺ຕິໂກ ກເວຍ຺ຍ, ນ ຈ ໂຫຕີຕິ໚. ກທາ ປນ ໂຫຕີຕິ? ຍທາ ກາລໍ ກໂຣຕິ, ຍທາ ຈ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ສາມເຕຣາທິກູມິຍໍ ຕິຍ຺ຖຕິ໚. ຍທີ ເອວໍ ສິກ຺ຂາຍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາຍ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ ໂຫຕິ ສິກ຺ຂາ ຈາ ຕິ ອຊາຍໍ ຕສ຺ສ ເອກໂຕ ອຕ຺ຖິ, ສງ຺ພາທິເສສາທິອາປຕ຺ຕິ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາເນນ ກີ ນ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ, ປຸນ ອຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ເທ ສາເປຕພ຺ພາ໚. ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານໍ ອາປຕ຺ຕິວຸຍ຺ຖານໍ ຊາຕໍ, ອກິກ຺ຂຸ ອາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຍ຺ຖາຕິ, ຄຫຍ຺ໂຖ ວຸຍ຺ຖາຕິ, ສາມເຕໂຣ ວຸຍ຺ຖາຕິ, ຕໂຕ ວິນຍວິໂຣຜາ ນ ວຸຍ຺ຖາຕີ໚. ທຍ຺ຈິ ປນ ວຸຍ຺ຖາຕິ ຄຫຍ຺ໂຖ, ສາມເຕໂຣ ວາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນວ ຊານລາກີ ອສ຺ສ, ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສ຺ສ ວາ ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ສ ວາ ລາກີ ອສ຺ສ, ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິຍາ ສາປຕ຺ຕິໂກ ອຣທາ ອສ຺ສ໚. ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ ວາ ປຣິວາສາຣໂທ ມານຕ຺ຕາຣໂທ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ ວາ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ຊານລາກີ ອສ຺ສ, ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສ຺ສ, ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ສ ວາ ລາກີ ອສ຺ສ, ສາປຕ຺ຕິໂກ ສນ຺ຕຣາຍິໂກ ອຣທາ ອສ຺ສ, ໂສ ປຸນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ປຣິວາສໍ, ມານຕ຺ຕໍ ວາ ທຕ຺ວາ ອພ຺ເກຕພ຺ໂພ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ໂອສາເຣຕພ຺ໂພຕິ ສມາໂນ ອຍໍ ອຸປລພ຺ໂກຕິ໚.

ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວິນິຈ຺ໂຊ – ປາຣາຊິກໍ ຣມ຺ມໍ ອາປນ຺ໂນ ຍາວ ກິກ຺ຂຸກາວໍ ປຜິຊານາຕິ ສາທິຍຕິ ສໍວາສໍ, ສນ຺ຕຣາຍິກຕ຺ຕາ ອຸ ໂປ໌ສຖທິວສາທີສຸ ຄຫຍ຺ຖສ຺ສ ວິຍ ສຍເມວ ສີລໍ ສມາທິຍນ຺ຕສ຺ສປີ ນ ສີລສມາທານໍ ຣຸຫຕິ, ປເຄວ ຊານາທີນິ໚. ໂສ ເຈ ກິກ຺ຂຸກາວໍ ນ ສາທິຍຕິ ນ ປຜິຊານາຕິ ສໍວາສໍ ນ ສາທິຍຕິ, ເກວລໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອາວິກຕ຺ວາ ຣາຊເວຣິໂຈຣາທິກເຍນ ກາສາວໍ ນ

ປຣິຈ຺ຈຊຕິ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນວ ໂຫຕິ ສຫເສຍ຺ຍາທີ ຊເນຕິ, ສີລສ຺ສ ຈ ຌານາທີນຍ຺ຈ ກາຄີ ໂຫຕິຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ກຄວຕາ –

‘‘ອາປນ຺ເນນ ວິສຸທ຺ຘາເປກ຺ເຂນ ສນ຺ຕີ ອາປຕ຺ຕິ ອາວິກາຕພ຺ພາ, ອາວິກຕາ ຫິສ຺ສ ຜາສຸ ໂຫຕິ, ປຐມສ຺ສ ຌານສ຺ສ ອຘິຄ ມາຍາ’’ຕິອາທິ (ມຫາວ. ໑໓໔-໑໓໕)ຯ

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕີ ອາປຕ຺ຕີຕິ ສາວເສສານວເສສປ຺ປເກທາ ສພ຺ພາປີ ອາປຕ຺ຕິ ອາປນ຺ນາ ອນິປ຺ເປຕາຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ປເນວ ຄຫຎ຺ຖາທິກູມິຍໍ ຖິໂຕ ຌານາທີນໍ ກາຄີ ອສ຺ສ ສຸທ຺ຘສ຺ເສ ກິຕ຺ຕາ, ໂຍ ປນ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ອໂນສາຣິໂຕ, ຄຣຸຘມ຺ມໍ ວາ ອາປຊ຺ ຊິຕ຺ວາ ອວຸຎ຺ຖິໂຕ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຄຫຎ຺ຖາທິກູມິຍໍ ຖິໂຕ, ນ ໂສ ຌານາທີນໍ ກາຄີເຍວ ກວຕິ ນ ສຸທ຺ຘສ຺ເສ ກິຕ຺ຕາ, ສກຣຕີຍຕ຺ຕາ ຈ, ເຕເນວ ກຄວຕາ ‘‘ໂສ ປຸນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ໂອສາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ເຕ ກິກ຺ຂຸກາເລ ອາປນ຺ນາ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ຘມ຺ມາ ວິປ຺ປຜິສາຣໍ ຊນຍິຕ຺ວາ ອວິປ຺ປຜິສາຣມູລການໍ ປາໂມຊ຺ຊາທີນໍ ສມ຺ກວໍ ນິວາເຣນ຺ຕີ, ໂນ ສການາເວສຸເຍວຯ ໂນ ເຈ ນິວາເຣນ຺ຕີ, ສມ຺ກວຕີຯ ຄຣຸກໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນໍ ອາວິກຕ຺ວາ ເຈ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ, ປກຕຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ ວາ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕຕິ ກຕ຺ວາ ຌານາທີນໍ ກາຄີ ອສ຺ສ ‘‘ອາວິກຕາ ຫິສ຺ສ ຜາສຸ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ປເຄວ ກິກ຺ຂຸກາເລ, ນ ຕ຺ເວວ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ສກຣຕີຍຕ຺ຕາຕິ ເອເກຯ ຕທນຸວຕ຺ຕນ຺ໂກ ປນ ຕໍ ລທ຺ຘີ ປຫາຍ ກາຄີ ອສ຺ສຯ ນ, ກິກ຺ຂເວ, ສຄຫຎ຺ຖາຍ ປຣິສາຍ (ມຫາວ. ໑໘໔) ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕກສ຺ສ ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ນກສ຺ສ ນິສິນ຺ນປຣິສາຍາຕິ (ມຫາວ. ໑໗໓) ເອຕ຺ຖ ຄຫຎ຺ໂຖ ນາມ ປກຕິຍາ ຄິຫີລິງ຺ເຄ ຖິໂຕຯ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ກິກ຺ຂຸລິງ຺ເຄ ຖິໂຕ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກຯ ໂສ ສການາເວສຸ ສາເປກ຺ຂຕ຺ຕາ ສາມເຓຣກາວໍ ປຕ຺ຖຍມາໂນ ເຕເນວ ລິງ຺ເຄນ ຕີຫີ ສຣຓຄມເນຫີ ສາມເຓໂຣ ໂຫຕິຯ ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ ໂນ ສໍວາສໍ ສາທິຍນ຺ໂຕປີ ປຈ຺ຉາ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕກ຺ກເມນ ອສາທິຍິຕ຺ວາ ສາມເຓຣກາວໍ ປຕ຺ຖຍມາໂນ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ ວິຍ ຕີຫີ ສຣຓຄມເນຫີ ສາມເຓໂຣ ໂຫຕິ, ນ ປຸນ ກາສາວໍ ປຜິຄ຺ຄາຫາເປຕພ຺ໂພ ກິກ຺ຂູຫິ ປຖມໍ ທິນ຺ນລິງ຺ເຄເຍວ ຖິຕ຺ຕາຯ ໂຍ ປນ ປາຣາຊິໂກ ໂຈທິຍມາໂນ ປຣາຊິຕ຺ວາ ‘‘ຫນ຺ທ, ກນ຺ເຕ, ສາມເຓໂຣ ກວາມິ, ສຣຓານິ ເທຖາ’’ຕິ ວທຕິ, ‘‘ສາຘຸ ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ຄິຫີລິງ຺ເຄ ຖເປຕ຺ວາ ປຸນ ກາສາຍານິ ປຜິຄ຺ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພຯ ‘‘ອິທໍ ປນ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ມຕິຍາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍ ວທຕິຯ ປເວສນໍ ນາມ ອງ຺ຄຊາຕໍ ປເວເສນ຺ຕສ຺ສ ອງ຺ຄຊາເຕນ ສມ຺ຜຸສນໍຯ ປວິຎ຺ຖໍ ນາມ ຍາວ ມູລາ ປເວເສນ຺ຕສ຺ສ ວິປ຺ປກຕກາເລ ວາຍາມກາໂລຯ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຎ຺ຖິສມເຍ ອງ຺ຄຊາຕໍ ຖິຕໍ ນາມຯ ອຸທ຺ຘຣຓໍ ນາມ ນີຫຣຓກາໂລຯ ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ‘‘ວາຍາມໂຕ ໂອຣມິຕ຺ວາ ຖານໍ ຖິຕໍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອສງ຺ກຣໂຕ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປເວສນປວິຎ຺ເຖາທ຺ຘຣຓກາເລສຸປີ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຎ຺ຖິ ໂຫຕິເຍວຯ

ປຖມຈຕຸກ຺ກກຖາວຕ຺ຓນາ ນິຎ຺ຖິຕາຯ

ເອກູນສຕ຺ຕຕິທ຺ວິສຕຈຕຸກ຺ກກຖາວຕ຺ຓນາ

໕໙-໖໐ຯ ‘‘ມຕໍ ເຍກ຺ຍຸເຍນ ອກ຺ຂາຍິຕ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ອມຕໍ ເຍກ຺ຍຸເຍນ ຂາຍິຕມ຺ປີ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ສພ຺ພໂສ ຂາຍິຕໍ, ອຸປ຺ປາຜິຕໍ ວາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖຸເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ, ຕຖາ ‘‘ເຍກ຺ຍຸເຍນ ຂາຍິຕ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ມຕໍ ສພ຺ພຂາຍິຕໍ, ອຸປ຺ປາຜິ ຕໍ ວາ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖູຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ນ ຈ ສາວເສສໍ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕີຯ ກຶ ກາຣຓາ? ອິທຎ຺ຫິ ສິກ຺ຂາປທໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ, ນ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ ຊໍຯ ຕຕ຺ຖ ສິກ຺ຂາປທນ຺ຕິ ປາຣາຊິກໍ ອທິປ຺ເປຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍມ຺ປີ ຫິ ໂລກວຊ຺ຊໍ, ນ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍຯ ອຖ ວາ ອຸກຍມ຺ປີ ອນວເສສໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍຯ ປາຣາຊິກເຂຕ຺ເຕ ຫິ ເທຎ຺ຖິມໂກຝີ ປາເປຕ຺ວາ ຄປີເຕ ຕໂຕ ປຣໍ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍເຂຕ຺ຕມ຺ປີ ປາຣາຊິກເຂຕ຺ຕໍ ວິຍ ເທຎ຺ຖິມປຣິຈ຺ເຉເທນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຸປຑ຺ຸຒກ຺ຂາຍິເຕ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍນ຺ ຕິ ຍຕ຺ຖ ນິມິຕ຺ຕໍ ຂາຍິຕໍ, ຕໍ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖູຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເອຕ຺ຖາຫ – ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ ກຶ ສາວເສສເມວ ກຄວາ ປຎ຺ຎາເປຕິ ຕິ? ນຯ ເອກໍສໂຕ ປນ ຍຖາສມ຺ກວໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປການຍິສ຺ສາມ, ກິມຕ຺ຖໍ ປນ ກຄວາ ອຸປຑ຺ຸຒກ຺ຂາຍິເຕ ປາຣາຊິກໍ ນ ປຎ຺ຎາ ເປສີຕິ ອຍໍ ຕາວ ອປຸຈ຺ຉາ ພຸທ຺ຘວິສຍຕ຺ຕາ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຯ ອິທໍ ປເນຕ຺ຖ ກາຣຓປຕິຣູປກໍ ‘‘ອຸປຑ຺ຸຒກາວສ຺ສ ທຸພ຺ພິ ນິຈ຺ຉຍຕ຺ຕາ’’ຕິຯ ເຍກ຺ຍຸເຍນ ຂາຍິຕໍ ນາມ ວຈ຺ຈມຄ຺ຄປສ຺ສາວມຄ຺ຄມຸຂານໍ ຈຕູສຸ ໂກຎ຺ຖາເສສຸ ທ຺ເວ ໂກຎ຺ຖາເສ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຍາວ ຕຕິຍໂກຎ຺ຖາສປຣິໂຍສານາ ຂາທິຕໍ, ຕຕິຍໂກຎ຺ຖາສໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຍາວ ຈຕຸຕ຺ຖໂກຎ຺ຖາສປຣິໂຍສານາ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖຸຯ

ຍທິປີ ນິມິຕ຺ຕໍ ສພ຺ພໂສ ຂາຍິຕນ຺ຕິ ‘‘ອິວມານກສຣີຣໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ວີມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ອລ຺ລສຣີເຣຕິ ອກິນເວ, ອກ຺ຖິເຕ ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ອິວມານສຣີເຣ ອກ຺ຂິນາສາທີສຸ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍເມວຯ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕານໍ ຫຕ຺ຖິອສ຺

ສາທິນໍ ນາສາຍ ວຕຸຖິໂກເສ ຈ ຖຸລຸລຈຸຈຍນຸຕິ “ອມຄຸເຄນ ອມຄຸຄໍ ປເວເສຕິ, ອາປຕຸຕິ ຖຸລຸລຈຸຈຍສຸສາ”ຕິ ອິມາຍ ປາລຸອິຍາ ອຕຸຖວິເສເສເນຕຸຖ ວຸຕຸຕໍ໌ ອຸປກຈຸຉກາທີສຸ ທຸກຸກຸຍໍ, ສພຸເພສມຸປິ ຕິຣຈຸຉານຄຕານໍ ອກຸຂິກຕຸຕາວເຕສຸ ທຸກຸກຍໍ, ອວເສສສຣີເຣປີ ທຸກຸກຍເມວາຕິ ອິທໍ ວິນິຕວຕຸຖຸສຸມີ “ເອທິ, ກນຸເຕ, ເມຖຸນໍ ຂມຸມໍ ປຕິເສວາ”ຕິ ฯ “ອລໍ ກຄິນິ ເນຕໍ ກປຸປ ຕີ”ຕິ (ປາຣາ໌ ຖຄ) ອິມິນາ ຕາວ ເມຖຸນຣາຄາກາໂວ ທສຸສິໂຕ ໂທຕິ໌ “ເອທິ, ກນຸເຕ, ອູຣຸນຸຕຣິກາຍ ພຍຸເຍທີ…ເປ… ໂສ ກິກຸຂຸ ຕຖາ ອກາສີ”ຕິ ອິມິນາ ຕາວ ໂມຈນສຸສາໂທ ທສຸສິໂຕ ໂທຕິ, ເຕເນວາຫ ກຄວາ “ອາປຕຸຕິ ສງຄາທິເສສສຸສາ”ຕິ໌ “ໂຍ ປນ ເມຖຸນຣາເຄນ ອູຣຸນຸຕຣິກາຍ ພຍຸເຍຕິ, ຕສຸສ ທຸກຸກຍ”ນຸຕິ ສິທຸຂນຸຕິ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ໌

ມນຸສຸສານໍ ອກຸຂິກຕຸຕາວຕາທີ ຖຸລຸລຈຸຈຍວຕຸຖຸ, ຕິຣຈຸຉານຄຕານໍ ທຸກຸກຍວຕຸຖູຕິ ເອຕຸຖ ທຸວິລຸເລຍຸໂຍ ປາລຸອິເລໂສ, ຕສຸມາ “ນ ຈ, ກິກຸຂເວ, ຣຕຸຕຈິຕຸເຕນ ອງຄຊາຕໍ ຉຸປິຕພຸພໍ, ໂຍ ຉຸເປຍຸຍ, ອາປຕຸຕິ ຖຸລຸລຈຸຈຍສຸສາ”ຕິ ວຈນໂຕ ຣຕຸຕຈິຕຸເຕນ ອກຸຂິກຕຸຕາວຕໍ ຉຸປນຸຕສຸສ ທຸກຸກຍນຸຕິ ສິທຸຂນຸຕິ ອຍໍ ຈມຸມກຸຂນຸຂເກ ປາລຸອິເລໂສຕິ ເວທິຕພຸໂພ໌ “ຊີວມານກປຸຣິສສຸສາຕິ ຊີວມານກສທຸໂທ ມເຕ ວຕຸຕພຸພເມວ ນຕຸຖີຕິ ຌາປນຕຸຖໍ ວຸຕຸໂຕ”ຕິ ວທນຸຕິ໌ ມຫາອຍຸຖກຖາຍໍ ປນາຕິ ອິທໍ ກິຍຸຈາປີ “ກຕຸ ວາ ມຫາອຍຸຖກໍ ສຣີຣ”ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ອຖ ໂຂ ເສສອຍຸຖກຖາສຸ “ເມຖຸນຣາເຄນ ມຸເຂນາ”ຕິ ວຈນາກາວໂຕ ຕຕຸເຖວ ກາວໂຕ ຕໍ ວຈນໍ ປາລຸອິວຈເນນ ສໍສນຸທິຕຸວາ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ໌ ອນຸຄຕຸກິປເທ ປນ “ຕໍ ສພຸພມຸປີຕິ ມຫາອຍຸຖກຖາຍເມວ ເມຖຸນ ຣາເຄນ ອິຕຸຖິຍາ ນິມິຕຸຕໍ ອປຸປເວເສນຸໂຕ ຉຸປຕີ, ຖຸລຸລຈຸຈຍ”ນຸຕິ ຈ ວຸຕຸຕໍ໌ “ເມຖຸນຣາເຄນ ມຸເຂນາ”ຕິປີ ກຕຸຖຈິ, ປາລຸອິຍໍ ອວິເສເສນ “ນ ຈ, ກິກຸຂເວ, ຣຕຸຕຈິຕຸເຕນ ອງຄຊາຕໍ ຉຸປິຕພຸພ”ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ “ຕໍ ສພຸພ”ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ ປຸຣິມໍ ປສໍສນຸຕີຕິ ຕິຣຈຸຉານຄຕີ…ເປ… ວຸຕຸຕນເຍເນວ ຖຸລຸລຈຸຈຍໍ, ກາຍສໍສຄຸຄຣາເຄນ ທຸກຸກຍນຸຕິອາທິອຍຸຖກຖາວຈເນທິ ສໍສນຸທນໂຕ໌ “ຕໍ ສພຸພມຸປີ…ເປ… ປຸຣິມໍ ປສໍສນຸຕີ”ຕິ ອິທໍ ສງຄີຕິໂຕ ປຈຸຉາ ສີຫລອທິປເກາທີ ອາຈຣິເຍທີ ປາລຸອິຍາ, ອຍຸຖກຖາຍຄຸຈ ວຸຕຸຕວຈ ນໍ ສໍສນຸທິຕຸວາ ວຸຕຸຕວິນິຈຸຉໂຍຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ ເອຕຸຖ ອິຕຣຖາ ທີຕິ ປກຕິມຸເຂນ໌ ກສຸມາ ທຸກຸກຍນຸຕິ ເຈ? “ອງຄຸລິພີຊາທີນີ ປເວເສນຸຕສຸສ ທຸກຸກຍ”ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຍຸຕຸຕໍ໌ ຕິຣຈຸຉານຄຕິຕຸຖິຍາ ປສຸສາວມຄຸຄນຸຕິ ເອຕຸຖ ມຫາອຍຸຖກຖາຍມຸປີ ປຸພຸເພ “ນິມິຕຸຕ”ນຸຕິ ວຕຸວາ ເອຕຸຖ “ປສຸສາວມຄຸຄ”ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອວເສສນິມິຕຸເຕ ທຸກຸກຍນຸຕິ ຍຸຕຸຕໍ ວິຍ ທິສຸສຕິ໌ ວຸຕຸຕນເຍ ເນວາຕິ ເມຖຸນຣາເຄນ໌ ຖຸລຸລຈຸຈຍນຸຕິ ຈ ຂນຸຂເກ ປສຸສາວນິມິຕຸຕວເສເນວາຄຕຕຸຕາ ອຸປປຣິກຸຂິຕຸວາ ຄເຫຕພຸພໍ໌

ເອກູນສຕຸຕຕິທຸວິສຕຈຕຸກຸກກຖາວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ໌

ສນຸຖຕຈຕຸກຸກເກາທກກຖາວຕຸຕນາ

໖໑-໔໌ອິຕຸຖີນິມິຕຸຕໍ ຊາຕຸ ກຕຸວາຕີ ອິຕຸຖີນິມິຕຸຕສຸສ ອນຸໂຕ ຊາຕຸ ປເວເສຕຸວາ ສມຕລໍ ວາ ກຕຸວາ ອຕິຣິຕຸຕໍ ວາ ຊາຕຸ ພຍຸເຍນຸຕສຸສ ທຸກຸກຍໍ ປເວສາກາວາ໌ ອີສກໍ ອນຸໂຕ ປເວເສຕຸວາ ກິຕໍ ຊາຕຸເມວ ເຈ ອງຄຊາເຕນ ຉຸປຕິ, ປາຣາຊິກໍ໌ “ອຸປຸປລຄນຸຂາ ອຸປຸປລກາວາ”ຕິປີ ທິປວາສີໂນ ປຄນຸຕິ ກີຣ໌ ສຸຕຸຕໍ ກິກຸຂຸມຸທີຕິ ເສວນຈິຕຸຕໍ ອຸປຍຸຖິເຕຕິ (ປາຣາ໌ ໔ຖ) ເອຕຸຖ ວິຍ໌ “ສຸຕຸຕກິກຸຂຸມຸທີ”ຕິ ຈ ປຄນຸຕິ, ຕໍ ອຸຊຸກເມວ໌

ສນຸຖຕຈຕຸກຸກເກາທກກຖາວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ໌

ປທກາຊນີຍວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ໌

ປກີຕຸຕກກຖາວຕຸຕນາ

ປກີຕຸຕເກ ຍານິ ສິກຸຂາປທານີ “ກິຣິຍານີ”ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ, ເຕສໍ ວເສນ ກາໂຍ, ວາຈາ ຈ ສທ ວິຍຸຌຕຸຕິຍາ ເວທິຕພຸພາ໌ ອກີຣິ ຍານໍ ວເສນ ວິນາ ວິຍຸຌຕຸຕິຍາ ເວທິຕພຸພາ, ຈິຕຸຕໍ ປເນຕຸຖ ອປຸປມາຕໍ ກູຕາໂຣຈນສມຸຍຸຖານສຸສ ກິຣິຍຕຸຕາ, ອຈິຕຸຕກຕຸ ຕາ ຈ໌ ຕຕຸຖ ກິຣິຍາ ອາປຕຸຕິຍາ ອນນຸຕຣຈິຕຸຕສມຸຍຸຖານາ ເວທິຕພຸພາ໌ ອວິຍຸຌຕຸຕິຊນກມຸປີ ເອກຈຸຈໍ ພາຫຸລຸລນເຍນ “ກີຣິຍ”ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕີ, ຍຖຍິທໍ ປຄມປາຣາຊິກໍ ວິຍຸຌຕຸຕິຍາ ອກາເວປີ “ໂສ ເຈ ສາທິຍຕີ, ອາປຕຸຕິ ປາຣາຊິກສຸສາ”ຕິ ທີ ວຸຕຸຕໍ “ນ ສາທິຍຕີ ອນາປຕຸຕີ”ຕິ ຈ໌ ວິຍຸຌຕຸຕິສງຂາຕາປີ ກິຣິຍາ ວິນາ ເສວນຈິຕຸເຕນ ນ ໂທຕີ ຈິຕຸຕຊຕຸຕາ, ວິການຣູປຕຸຕາ, ຈິຕຸຕານຸປຣິວຕຸຕິກຕຸຕາ ຈ໌ ຕສຸມາ ກິຣິຍາສງຂາຕມິທໍ ວິຍຸຌຕຸຕິຣູປໍ ອິຕຣໍ ຈິຕຸຕຊຣູປໍ ວິຍ ຊນກຈິຕຸເຕນ ວິນາ ນ ຕິຍຸຖຕີ,

ອິຕຣໍ ສທ຺ທາຍຕນໍ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຕສ຺ມາ ກິຣິຍາຍ ສຕິ ເອກນ຺ຕໂຕ ຕຊ຺ຊນກໍ ເສວນຈິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖີເຍວາຕິ ກຕ຺ວາ ນ ສາທິຍຕິ ອ ນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ។ ຍສ຺ມາ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິຊນກມ຺ປິ ສມານໍ ເສວນຈິຕ຺ຕໍ ນ ສພ຺ພກາລໍ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິໍ ຊເນຕິ, ຕສ຺ມາ ວິນາປິ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ສຍໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ກຕ຺ວາ "ສາທິຍຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ ເຈ, ນ ສາທິຍຕິ ນາມ, ຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ, ເຕເນວ ກຄວາ "ກິໍຈິຕ຺ໂຕ ຕ຺ວໍ ພິກ຺ຂູ"ຕິ ຈິຕ຺ເຕເນວ ອາປ຺ຕ຺ຕິໍ ປຣິຈ຺ຈິນ຺ທຕິ, ນ ກິຣິຍາຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຉ ອາປ຺ຕ຺ຕິສມຸຏ຺ຐານານິ, ຕານິ ເອວ ອາປ຺ຕ຺ຕິກຣາ ຌມ຺ມາ ນາມາຕິ ຈ, ຈຕູຫາກາເຣຫິ ອາປ຺ຕ຺ຕິໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ກາເຍນ ວາຈາຍ ກາຍວາຈາຫິ ກມ຺ມວາຈາຍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ຈ ເອຕານິ ສຸຕ຺ຕປທານິ ອວິໂຣທິຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ອຎ຺ຎຖາ ວິໂຣທິຕານິ។ ກຖໍ? ຍຎ຺ຫິ ອາປ຺ຕ຺ຕິໍ ກມ຺ມວາຈາຍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ນ ຕຕ຺ຖ ກາຍາທໂຍຕິ ອາປ຺ນ຺ນໍ, ຕໂຕ ກມ຺ມວາຈາຍ ສຫ຺ຌ ອາປ຺ຕ຺ຕິກຣາ ຌມ຺ມາ ສຕ຺ຕາຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອຖ ຕຕ຺ຖາປິ ກາຍາທໂຍ ເອກໂຕ ວາ ນານາໂຕ ວາ ລພ຺ພນ຺ຕິ។ "ຈຕູຫິ ອາກາເຣຫິ"ຕິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, "ຕີຫາກາເຣຫິ ອາປ຺ຕ຺ຕິໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາຕິ ເອວໍ ວິໂຣທິຕານິ ໂຫນ຺ຕິ។ ກຖໍ ອວິໂຣທິຕານີຕິ? ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິກາວິຎ຺ຎຕ຺ຕິກເພທກິນ຺ນຕ຺ຕາ ກາຍາທີນໍ។ ຍາ ກິຣິຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ຕໍ ເອກຈ຺ຈໍ ກາເຍນ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິເກນ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ , ເອກຈ຺ຈໍ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ວາຈາຍ, ເອກຈ຺ຈໍ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິກາຫິ ກາຍວາຈາຫິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ។ ຍາ ປນ ອກິຣິຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ຕໍ ເອກຈ຺ຈໍ ກມ຺ມວາຈາຍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ອວສິຏ຺ຐາຫິ ອວິຎ຺ຎຕ຺ຕິກາຫິ ກາຍວາຈາຫິເຍວ, ນ ວິນາ "ໂນ ເຈ ກາເຍນ ວາຈາຍ ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊຕິ, ກມ຺ມວາຈາປຣິໂຍສາເນ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ສງ຺ຆາທິເສສສ຺ສາ"ຕິ (ປາຣາ។ ໔໑໔, ໔໘໑) ວຈນໂຕ។ ອວິເສເສນ ວາ ເອກຈ຺ຈໍ ອາປ຺ຕ຺ຕິໍ ກາເຍນ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ເອກຈ຺ຈໍ ວາຈາຍ, ເອກຈ຺ຈໍ ກາຍວາຈາຫິ។ ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ກາຍວາຈາຫິ, ຕໍ ເອກຈ຺ຈໍ ເກວລາຫິ ກາຍວາຈາຫິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ເອກຈ຺ຈໍ ກມ຺ມວາຈາຍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ເອວໍ ອວິໂຣທິຕານິ ໂຫນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຣາຍໍ ສມາສໂຕ ອຕ຺ຖວິການາ – ກາເຍນ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ກາເຍນ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິເກນ ອກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ເອກຈ຺ຈໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອວິຎ຺ຎຕ຺ຕິເກນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອກຕ຺ວາ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕທຸພຍມ຺ປິ ກາຍກມ຺ມໍ ນາມ។ ອກຕມ຺ປິ ຫິ ໂລເກ "ກຕ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ "ອິທໍ ທຸກ຺ກຏໍ ມຍາ, ຍໍ ມຍາ ປຸຎ຺ຎໍ ນ ກຕ"ນ຺ຕິ ເອວມາທີສຸ, ສາສເນ ຈ "ອິທໍ ເຕ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ທຸກ຺ກຏໍ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ກເຄວນ຺ຕໍ ນ ປຸຈ຺ຉີ"ຕິອາທີສຸ (ຈູລ຺ລວ។ ໔໔໓), ເອວມິຌ ວິນຍປຣິຍາເຍ ກາເຍນ ອກຣເຓຍມ຺ປິ "ກາຍກມ຺ມ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອຍເມວ ນໂຍ ວາຈາຍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິອາທີສຸ។ ຕຕ຺ຖ ສມຸຏ຺ຐານຄ຺ຄຫເຓ ກຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ວາ ອກຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ວາ ກາຍາທິເພທາເປກ຺ຂເມວ ອາປ຺ຕ຺ຕິໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ນ ອຎ຺ຎຖາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ។ ກິຣິຍາຄ຺ຄຫເຓ ກາຍາທີນໍ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິກາວິຎ຺ຎຕ຺ຕິກເພທທຏ຺ຐພ຺ພໍ។ ສຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອງ຺ຄານງ຺ຄຈິຕ຺ຕວິເສສທຏ຺ຐພ຺ພໍ, ເຕນ ຍໍ ຈິຕ຺ຕໍ ກິຣິຍາລກ຺ຂເຓ, ອກິຣິຍາລກ຺ຂເຓ ວາ ສນ຺ນິຫິຕໍ, ຍໂຕ ວາ ກິຣິຍາ ວາ ອກິຣິຍາ ວາ ໂຫຕິ, ນ ຕໍ ອວິເສເສນ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອງ຺ຄໍ ວາ ອນງ຺ຄໍ ວາ ໂຫຕິ, ກິນ຺ຕຸ ຍາຍ ສຎ຺ຎາຍ "ສຎ຺ຎາວິໂມກ຺ຂ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄໍ, ອິຕຣໍ ອນງ຺ຄນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ ໂຫຕິ។ ອິທານິ ເຍນ ຈິຕ຺ເຕນ ສິກ຺ຂາປທໍ ສຈິຕ຺ຕກໍ ໂຫຕິ, ຍທກາວາ ອຈິຕ຺ຕກໍ, ເຕນ ຕສ຺ສ ອວິເສເສນ ສາວຊ຺ຊຕ຺ຕາ ໂລກວຊ຺ຊກາໂວວ ວຸຈ຺ຈຕິ, ກິນ຺ຕຸ ສາວຊ຺ຊໍເຍວ ສມານໍ ເອກຈ຺ຈໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ ເອກຈ຺ຈໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ ໂລກວຊ຺ຊຄ຺ຄຫເຓ។ ຈິຕ຺ຕເມວ ຍສ຺ມາ "ໂລກວຊ຺ຊ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ມໂນກມ຺ມມ຺ປິ ສິຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ອນິຏ຺ຐປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ກມ຺ມຄ຺ຄຫເຓ។ ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອກິຣິຍາລກ຺ຂຓໍ ກມ຺ມໍ, ຕໍ ກຸສລຕ຺ຕິກວິນິມຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຕິ ອນິຏ຺ຐປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ກຸສລຕ຺ຕິກຄ຺ຄຫເຓ។ ຍາ ປເນຕ຺ຖ ອພ຺ຍາກຕາ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ຕໍ ເອກຈ຺ຈໍ ອເວທນມ຺ປິ ສຎ຺ຎາເວທຍິຕນິໂຣຌສມາປນ຺ໂນ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ກຕ຺ວາ ເວທນາຕ຺ຕິກໍ ເອຕ຺ຖ ນ ລພ຺ພຕີຕິ ອນິຏ຺ຐປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ເວທນາຕ຺ຕິກຄ຺ຄຫເຓ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ສິກ຺ຂາປທຎ຺ຫິ ສຈິຕ຺ຕກປຸຄ຺ຄລວເສນ "ຕິຈິຕ຺ຕໍ ຕິເວທນ"ນ຺ຕິ ລທ຺ຌໂວຫາຣໍ ອຈິຕ຺ຕເກນາປນ຺ນມ຺ປິ "ຕິຈິຕ຺ຕໍ ຕິເວທນ"ມິຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຕຕ຺ຣິທໍ ສຸຕ຺ຕໍ "ອຕ຺ຖາປ຺ຕ຺ຕິ ອຈິຕ຺ຕໂກ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ອຈິຕ຺ຕໂກ ວຸຏ຺ຐາຕິ (ປຣິ។ ໓໔໔)។ ອຕ຺ຖາປ຺ຕ຺ຕິ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ວຸຏ຺ຐາຕີ"ຕິອາທິ (ປຣິ។ ໔໗໐)។ ອນຸຄຕ຺ຄິປ຺ເທ ປນ "ສຎ຺ຎາ ສຫາ ອນາປ຺ຕ຺ຕິເມວ ກໂຣຕິ, ຈິຕ຺ຕໍ ອາປ຺ຕ຺ຕິເມວ, ອຈິຕ຺ຕກໍ ນາມ ວຕ຺ຖຸອວິຊານນໍ, ໂນສຎ຺ຎາວິໂມກ຺ຂໍ ວີຕິກ຺ກມຊານນໍ, ອິທເມເຕສໍ ນານຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

ສພ຺ພສງ຺ຄາຫກວເສນາຕິ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທານໍ ສງ຺ຄຫວເສນ។ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຈີວຣທານາທິ ກິຣິຍາກິຣິຍໂຕ។ ຊາຕຣູປຣຊຕປຏິຄ຺ຄຫຓາທິ ສິຍາ ກິຣິຍໂຕ។ ອຸປ຺ນິກ຺ຂິຕ຺ຕາປຏິກ຺ເຂເປ ສິຍາ ອກິຣິຍໂຕ។ ເທສິຕວຕ຺ຖຸກປ຺ມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕກຸຏິກຣເຓ ສິຍາ ກິຣິຍໂຕ, ອເທສິຕວຕ຺ຖຸກປ຺ມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕກຣເຓ ສິຍາ ກິຣິຍາກິຣິຍໂຕ។ ຍໍ ຈິຕ຺ຕງ຺ຄໍ ລກຕິເຍວາຕິ ກາຍຈິຕ຺ຕໍ ວາຈາຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ។ ວິນາປິ ຈິຕ຺ເຕນາຕິ ເອຕ຺ຖ ວິນາປິ ຈິຕ຺ເຕນ ສຫາປິ ຈິຕ຺ເຕນາຕິ ອຕ຺ຖິປ຺ປາໂຍ។ ໂຍ ໂສ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິໂກ, ອວິຎ຺ຎຕ຺ຕິໂກ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ ກາໂຍ, ຕສ຺ສ ກມ຺ມໍ ກາຍກມ຺ມໍ, ຕຖາ ວຈີກມ຺ມໍ។ ຕຕ຺ຖ ສວິຎ຺ຎຕ຺ຕິໂກ ກາໂຍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກມ຺ມໍ ສາເຌຕິ, ອິຕໂຣ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ។ ຕຖາ ວາຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ສິກ຺ຂາປທນ຺ຕິ "ໂຍ ຕຕ຺ຖ ນາມກາໂຍ ປທກາໂຍ"ຕິ ວຈນໂຕ ວີຕິກ຺ກເມ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ "ຫສິຕຸປ຺ປາທໂວຏ຺ຐພ຺ພນານິປິ ອາປ຺ຕ຺ຕິສມຸຏ຺ຐາປກຈິຕ຺ຕານິ។ ອິທມ຺ປິ ນ

ມຍາ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນນ຺ຕິ ຫສມາໂນ ປສ຺ສຕິ ຍທາ, ຕທາ ໂວຌ຺ຄ຺ພ຺ພນ຺ ຊວນຄຕິກ''ນ຺ຕິ ອນ຺ຄຕ຺ຄິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕ຺ໍ. ອກິລ຺ລາຈິຕ຺ຕານິ
ປຌ຺ລຕ຺ຕີ ອຊານິຕ຺ວາ ອິທ຺ຌິວິກ຺ພ຺ພນາທິກາເລ ຄເຫຕພ຺ພານິ.

ເອຕ຺ຖ ປນ ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ກິກ຺ຂູນ຺ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ...ເປ... ເມຖຸນ຺ ຌມ຺ມ຺ ປຏິເສວນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ
ອສ຺ັວາໂສ, ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ນ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ ອສ຺ັວາໂສ. ທຸກ຺ກຏຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖູສຸ ປຏິເສວນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ນ ປາຣາຊິໂກ.
ປກ຺ຂປຕ຺ຫໂກ ອປຕ຺ຫກປກ຺ເຂ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ປຕ຺ຫກປກ຺ເຂ ເມຖຸນ຺ ຌມ຺ມ຺ ປຏິເສວນ຺ໂຕ ໂສ ປາຣາຊິກ຺ ອາປຕ຺ຕີ ນາປ຺ຊ຺ຊຕິຕິ
ນ ປາຣາຊິໂກ ນາມ. ນ ຫິ ອກິກ຺ຂຸໂນ ອາປຕ຺ຕິ ນາມ ອຕ຺ຖິ. ໂສ ອນາປຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ ອປຕ຺ຫກປກ຺ເຂ ອາຄໂຕ ກີ ອສ຺ັວາໂສ ໂຫ
ຕິ ນ ໂຫຕິຕິ? ໂຫຕິ, ''ອກພ຺ໂພ ເຕນ ສຣີຣພນ຺ຌເນນາ''ຕິ (ປາຣາ. ໕໕; ມຫາວ. ໑໘໙) ຫິ ວຸຕ຺ຕ຺ໍ. 'ໂຍ ປນ, ກິກ຺ຂຸ, ກິກ຺ຂູ
ນ຺...ເປ... ອສ຺ັວາໂສ''ຕິ (ປາຣາ. ໔໔) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸກາເວນ ເມຖຸນ຺ ຌມ຺ມ຺ ປຏິເສວຕິ, ໂສ ເອວ ອກພ຺ໂພ. ນາຍ຺ ອ
ປາຣາຊິກຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ''ພ຺ຍຕ຺ເຕນ ກິກ຺ຂຸນາ ປຏິພເລນ ສງ຺ໂຆ ຌາເປຕພ຺ໂພ''ຕິ (ມຫາວ. ໗໖) ວຸຕ຺ຕຌ຺ຄາເນ ຍຖາ ອກິກ຺
ຂຸນາ ກມ຺ມວາຈາຍ ສາວິຕາຍປີ ກມ຺ມ຺ ຣຸຫຕິ ກມ຺ມວິປຕ຺ຕິຍາ ອສມ຺ກວໂຕ, ເອວ຺ສມ຺ປທມິທ຺ ທຌ຺ຄພ຺ພ຺. ຕຕ຺ຣິທ຺ ຍຸຕ຺ຕິ –
ອຸປສມ຺ປນ຺ນປຸພ຺ໂພ ເອວ ເຈ ກມ຺ມວາຈ຺ ສາເວຕິ, ສງ຺ໂຆ ຈ ຕສ຺ມີ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສຌ຺ລີ, ເອວລ຺ເຈ ກມ຺ມ຺ ຣຸຫຕິ, ນ ອຌ຺ລຖາຕິ
ໂນ ຂນ຺ຕິຕິ ອາຈຣິໂຍ. ຄຫຏ຺ໂຄ ວາ ຕິຕ຺ຖິໂຍ ວາ ປຕ຺ຫໂກ ວາ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສຌ຺ລີ ກມ຺ມວາຈ຺ ສາເວຕິ, ສງ຺ເຆນ ກມ຺ມ
ວາຈາ ນ ວຸຕ຺ຕາ ໂຫຕິ, ''ສງ຺ໂຆ ອຸປສມ຺ປາເທຍ຺ຍ, ສງ຺ໂຆ ອຸປສມ຺ປາເທຕິ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ສງ຺ເຆນາ''ຕິ (ມຫາວ. ໑໘໗) ຫິ
ວຈນໂຕ ສງ຺ເຆນ ກມ຺ມວາຈາຍ ວຕ຺ຕພ຺ພາຍ ສງ຺ຆປຣິຍາປນ຺ເນນ, ສງ຺ຆປຣິຍາປນ຺ນສຌ຺ລີເຕນ ວາ ເອເກນ ວຸຕ຺ຕາ ສງ຺ເຆນ
ວຸຕ຺ຕາວ ໂຫຕິຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ, ອຍເມວ ສພ຺ພກມ຺ເມສຸ ຍຸຕ຺ຕິ. ຕຖາ ອຕ຺ຖິ ເມຖຸນ຺ ຌມ຺ມ຺ ປຏິເສວນ຺ໂຕ ໂກຈິ ນາເສຕພ຺ໂພ 'ໂຍ
ກິກ຺ຂຸນີທູສໂກ, ອຍ຺ ນາເສຕພ຺ໂພ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອວ, ໂສ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນວ, ສຫເສຍ຺ຍາປຕ຺ຕິອາທີ ຊເນຕິ, ຕສ຺ສ ໂອມສເນ
ຈ ທຸກ຺ກຏ຺ ໂຫຕິ. ອກິກ຺ຂຸນິຍາ ເມຖຸນ຺ ຌມ຺ມ຺ ປຏິເສວນ຺ໂຕ ນ ນາເສຕພ຺ໂພ ''ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖ຺ຸ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນ, ກິກ຺ຂເວ,
ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ...ເປ... ນາເສຕພ຺ໂພ''ຕິ ປາລຸອິຍາ ອກາວໂຕ. ເຕເນວ ໂສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສງ຺ຂ຺ຍ຺ ຄຈ຺ຉຕິ, ນ ສຫເສຍ຺ຍາປຕ຺ຕາ
ທີ ຊເນຕິ, ເກວລ຺ ອສ຺ັວາໂສຕິ ກຕ຺ວາ ຄຕປູຣໂກ ນ ໂຫຕິ, ເອກກມ຺ມ຺ ເອກຸທ຺ເທໂສປີ ຫິ ສ຺ັວາໂສຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ສມສິກ຺ຂຕາປີ ສ຺ັ
ວາໂສຕິ ກຕ຺ວາ ໂສ ເຕນ ສທ຺ຌີ ນຕ຺ຖິຕິ ປທໂສຌມ຺ມາປຕ຺ຕີ ປນ ຊເນຕິຕິ ກາຣຕາຈ຺ຉາຍາ ທິສ຺ສຕິ. ຍຖາ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ສທ຺ຌີ
ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ເອກກມ຺ມາທິໂນ ສ຺ັວາສສ຺ສ ອກາວາ ກິກ຺ຂຸນີ ອສ຺ັວາສາ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ, ຕຖາ ກິກ຺ຂຸ ຈ ກິກ຺ຂຸນິຍາ, ປທໂສຌມ຺
ມາປຕ຺ຕີ ປນ ຊເນຕິ. ຕຖາ ''ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖ຺ຸ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນປີ ເອກຈ຺ໂຈ ໂຍ ນາເສຕພ຺ໂພ''ຕິ ອວຸຕ຺ໂຕຕິ ອິມິນາ ນິທສ຺ສເນນ ສາ
ກາຣຕາຈ຺ຉາຍາ ຄຫຕ຺ ນ ຄຈ຺ຉຕິ.

ອປີ ຈ ''ກິກ຺ຂຸ ສຸຕ຺ຕກິກ຺ຂຸມ຺ຫິ ວິປ຺ປຏິປ຺ຊ຺ຊຕິ, ປຏິພຸທ຺ໂຌ ສາທິຍຕິ, ອຸໂກ ນາເສຕພ຺ພາ''ຕິ (ປາຣາ. ໖໖) ຈ, ''ເຕນ ຫິ,
ກິກ຺ຂເວ, ເມຕ຺ຕິຍ຺ ກິກ຺ຂຸນີ ນາເສຖາ''ຕິ (ປາຣາ. ໓໗໔) ຈ ວຈນໂຕ ໂຍ ສງ຺ຆມຊ຺ຌ຺ ປວິສິຕ຺ວາ ອນຸວິຊ຺ຊເກນ ອນຸວິຊ຺ຊິຍມາ
ໂນ ປຣາຊາປີໂຕ, ໂສປີ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນວ, ນ ໂອມສວາທປາຈິຕ຺ຕິຍ຺ ຊເນຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພ຺. ກິລ຺ຈາປີ ''ອຸປສມ຺ປນ຺ນ຺
ອຸປສມ຺ປນ຺ນສຌ຺ລີ ຂ຺ເສຕຸກາໂມ''ຕິ ປາລຸອິ ນຕ຺ຖິ, ກິລ຺ຈາປີ ກງ຺ຂາວິຕຣຕິຍ຺ ''ຍ຺ ອກ຺ໂກສຕິ, ຕສ຺ສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕາ,
ອນລ຺ລາປເທເສນ ຊາຕິອາທີຫິ ອກ຺ໂກສນ຺, 'ມ຺ ອກ຺ໂກສຕີ'ຕິ ຊານນາ, ອຕ຺ຖປຸເຣກ຺ຂາຣຕາທີນ຺ ອກາໂວຕິ ອິມາເນຕ຺ຖ ຈຕ຺
ຕາຣິ ອງ຺ຄານີ''ຕິ (ກງ຺ຂາ. ອຌ຺ຄ. ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕ຺ໍ, ຕຖາປີ ທຸຌ຺ຄໂທສສິກ຺ຂາປເທ ''ອສຸທ຺ໂຌ ໂຫຕິ
ປຸຄ຺ຄໂລ ອລ຺ລຕຣ຺ ປາຣາຊິກ຺ ຌມ຺ມ຺ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນ, ຕລ຺ເຈ ສຸທ຺ຌທິຌ຺ຄີ ສມາໂນ ໂອກາສ຺ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອກ຺ໂກສາຌິປ຺ປາໂຍ ວ
ເທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ໂອມສວາທສ຺ສາ''ຕິ (ປາຣາ. ໓໘໙) ວຈນໂຕ ອສຸທ຺ເຌ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສຌ຺ລາຍ ເອວ ໂອມສນ຺ຕສ຺ສ ປາຈິຕ຺ຕິຍ຺.
ອສຸທ຺ຌທິຌ຺ຄິສ຺ສ ທຸກ຺ກຏ຺. ''ສຸທ຺ໂຌ ໂຫຕິ ປຸຄ຺ຄໂລ, ອລ຺ລຕຣ຺ ປາຣາຊິກ຺ ຌມ຺ມ຺ ອນຊ຺ຊາປນ຺ໂນ, ຕລ຺ເຈ ສຸທ຺ຌທິຌ຺ຄີ ສມາໂນ
ໂອກາສ຺ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອກ຺ໂກສາຌິປ຺ປາໂຍ ວເທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ໂອມສວາທສ຺ສາ''ຕິ (ປາຣາ. ໓໘໙) ວຈນໂຕ ປນ ກງ຺ຂາວິຕຣຕິ
ຍ຺ ''ຕສ຺ສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສຌ຺ລິຕາ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕ຺ໍ ອເນກ຺ສິກຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ອງ຺ຄສ຺ສາຕິ ເວທິຕພ຺ພ຺.

ອປີ ເຈຕ຺ຖ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕກຈຕຸກ຺ກ຺ ເວທິຕພ຺ພ຺, ອຕ຺ຖິ ປຸຄ຺ຄໂລ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ ນ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ, ອຕ຺ຖິ
ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ ນ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ, ອຕ຺ຖິ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ ເຈວ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ ຈ, ອຕ຺ຖິ ເນວ
ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ ນ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ. ຕຕ຺ຖ ຕຕິໂຍ ກິກ຺ຂຸນີສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ ເວທິຕພ຺ໂພ. ສາ ຫິ ຍາວ ນ
ລິງ຺ຄ຺ ປຣິວຈ຺ຈຊຕິ, ກາສາເວ ເສົາສ຺ສາຫາວ ສມານາ ສາມລ຺ລາ ຈວິຕຸກາມາ ສິກ຺ຂ຺ ປຈ຺ຈກ຺ຂນ຺ຕີປີ ກິກ຺ຂຸນີ ເອວ ສິກ຺ຂາສາຊີວສ
ມາປນ຺ນາວ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ກຄວຕາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸນິຍາ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂານ''ນ຺ຕິ (ຈູລຸອວ. ໔໓໔). ກທາ ຈ ປນ ສາ ອກິກ຺
ຂຸນີ ໂຫຕິຕິ? ຍທາ ສາມລ຺ລາ ຈວິຕຸກາມາ ຄິຫີນິວາສນ຺ ນິວາເສຕິ, ສາ ''ວິພ຺ກນ຺ຕາ''ຕິ ສງ຺ຂ຺ຍ຺ ຄຈ຺ຉຕິ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ກຄວຕາ

‘‘ຍເທວ ສາ ວິພຸການຸຕາ, ຕເທວ ອກີກຸຂຸນີ’’ຕິ (ຈູລຸວ. ໔໓໔)ฯ ກິຕຸຕາວຕາ ປນ ວິພຸການຸຕາ ໂຫຕີຕິ? ສາມຸຍຸລາ ຈວິຕຸກາມາ ກາສາເວສຸ ອນາລຍາ ກາສາວໍ ວາ ອປເນຕິ, ນຄຸຄາ ວາ ຄຈຸຉຕິ, ຕິຕຸປຕຸຕາທີນາ ວາ ປຜິຈຸຉາເທຕຸວາ ຄຈຸຉຕິ, ກາສາວໍເຍວ ວາ ຄິຫີນິວາສນາກາເຣນ ນິວາເສຕິ, ໂອທາຕໍ ວາ ວຕຸຖໍ ນິວາເສຕິ, ສລິງເຄເນວ ວາ ສທຸຂິ ຕິຕຸຖິເຍສຸ ປວິສິຕຸວາ ເກສລຸຍຸຈນາທິວຕໍ ສມາທິຍຕິ, ຕິຕຸຖິຍລິງຄໍ ວາ ສມາທິຍຕິ, ຕທາ ວິພຸການຸຕາ ນາມ ໂຫຕິ. ຕຕຸຖ ຍາ ກິກຸຂຸນີລິງເຄ ຖິຕາວ ຕິຕຸຖິຍວຕໍ ສມາທິຍຕິ, ສາ ຕິຕຸຖິຍປກຸການຸຕໂກ ກິກຸຂຸ ວິຍ ປຈຸຉາ ປພຸພຊຸຊມຸປິ ນ ລກຕິ, ເສສາ ປພຸພຊຸຊເມເວກໍ ລການຸຕິ, ນ ອຸປສມຸປທໍ. ປາລຸອິຍໍ ກິລຸຈາປິ ‘‘ຍາ ສາ, ກິກຸຂເວ, ກິກຸຂຸນີ ສກາສາວາ ຕິຕຸຖາຍຕນໍ ສງການຸຕາ, ສາ ອາຄຕາ ນ ອຸປສມຸປາເທຕພຸພາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຍາ ປຖມໍ ວິພຸກມິຕຸວາ ປຈຸຉາ ຕິຕຸຖາຍຕນໍ ສງການຸຕາ, ສາ ອາຄຕາ ອຸປສມຸປາເທຕພຸພາຕິ ອນຸຍຸລາຕໍ ວິຍ ທິສຸສຕິ. ສງຄີຕິອາຈຣິເຍຫິ ປນ ‘‘ຈຕຸວີສຕິ ປາຣາຊິການີ’’ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ນ ປຸນ ສາ ອຸປສມຸປາເທຕພຸພາ, ຕສຸມາ ເອວ ສິກຸຂາປຈຸຈກຸຂານໍ ນານຸຍຸລາຕໍ ກຄວຕາ. ອນຸຕິມວຕຸຖຸອຊຸຊາປນຸນາ ປນ ກິກຸຂຸນີ ເອວ. ປກຸຂປຕຸຫກີປີ ກິກຸຂຸນີ ເອວ. ກິນຸຕິ ປຸຈຸຉາ.

ວິນີຕວຕຸຖຸວຕຸຕນາ

໓໑. ວິນີຕານີ ວິນີຈຸຉິຕານີ ວຕຸຖູນີ ວິນີຕວຕຸຖູນີ. ເຕສໍ ເຕສໍ ‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຍຸລຕໂຣ ກິກຸຂູ’’ຕິອາທີນໍ ວຕຸຖູນໍ ປາເຍກຸກໍ ນາມຄຕນໍ ອຸທຸຂຣິຕຸວາ ອຸທຸຂຣິຕຸວາ ຂູນາຣິກໂທສໂສຂນຜຸເຖນ ອຸທຸທານາ ຈ ຕາ ມຕຸຣາທີສິທຸຂິຄາຖາຫິ ຉນຸໂທວິຈິຕິລກຸຂເຕນ ຄາຖາ ຈາຕິ ‘‘ອຸທຸທານຄາຖານາມາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ເທ, ໂສຂເນ ອິຕິ ສາຕຸສຸສ ຣູປໍ ອຸທຸທານາຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ອິມາ ປນ ອຸທຸທານຄາຖາ ສມຸມສງຄາຫກຕຸເຖເຣຫິ ສງຄີຕິກາເລ ຖປິຕາ, ກຕຸຖາຕີ ເຈ? ປທກາຊນີຍາວສາເນ. ‘‘ວຕຸຖຸຄາຖາ ນາມ ‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຍຸລຕໂຣ ກິກຸຂູ’ຕິອາທີນໍ ອິເມສໍ ວິນີຕວຕຸຖູນໍ ນິທານານີ’’ຕິ ຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ຕຕຸຖວຸຕຸຕນເຍນ ວິນີຕວຕຸຖູນີ ເອວ ‘‘ວຕຸຖຸຄາຖາ’’ຕິ ວຸຕຸຕາຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ອິທເມຕຸຖ ສມາສໂຕ ອຄິປຸປາຍນິທສຸສນໍ – ‘‘ອາປຕຸຕີ ຕຸວໍ, ກິກຸຂຸ, ອາປນຸໂນ ປາຣາຊິກ’’ນຸຕິ ມູລາປຕຸຕິທສຸສນວເສນ ວາ, ‘‘ອນາປຕຸຕິ, ກິກຸຂຸ, ປາຣາຊິກສຸສ, ອາປຕຸຕິ ສງຄາທິເສສສຸສ, ທຸກຸກຄສຸສາ’’ຕິ ອາປຕຸຕິເກາທທສຸສນວເສນ ວາ, ‘‘ອນາປຕຸຕິ, ກິກຸຂຸ, ອສາທິຍນຸຕສຸສາ’’ຕິ ອນາປຕຸຕິທສຸສນວເສນ ວາ ຍານີ ວຕຸຖູນີ ວິນີຕານີ ວິນີຈຸຉິຕານີ, ຕານີ ວິນີຕວຕຸຖູນີ ນາມ. ເຕສໍ ວິນີຕວຕຸຖູນໍ ນິທານວຕຸຖຸທີປິກາ ຕນຸຕິ ວຕຸຖຸຄາຖາ ນາມ. ອຸທຸທານຄາຖາວ ‘‘ວຕຸຖຸຄາຖາ’’ຕິ ວຸຕຸຕາຕິ ເອເກ. ເຕສໍ ‘‘ອິມິນາ ລກຸຂເຕນ ອາຍຕິ ວິນຍທຣາ ວິນຍໍ ວິນີຈຸຉິນິສຸສນຸຕີ’’ຕິ ວຈເນນ ວິຣຸຊຸຊຕິ. ນ ຫິ ອຸທຸທານຄາຖາຍໍ ກິລຸຈິປິ ວິນີຈຸຉຍລກຸຂຄໍ ທິສຸສຕິ, ອຸທຸທານຄາຖານໍ ວິສໍ ປໂຍຊນໍ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ສຸຂໍ ວິນຍທຣາ ອຸຄຸຄຕຸຫິສຸສນຸຕີ’’ຕິ, ຕສຸມາ ປໂຍຊນນານຕຸຕໂຕເປຕໍ ນານຕຸຕໍ ເວທິຕພຸພໍ. ຕຕຸຖາຍໍ ວິຄຸຄໂຫ – ວຕຸຖູນີ ເອວ ຄາຖາ ວຕຸຖຸຄາຖາ. ວິນີຕວຕຸຖູໂຕ ວິເສສນຕຸຖເມຕຸຖ ຄາຖາຄຸຄຫຄໍ. ອຸທຸທານຄາຖາໂຕ ວິເສສນຕຸຖໍ ວຕຸຖຸຄຸຄຫຄນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ເກຈິ ປນ ‘‘ຄາຖານໍ ວຕຸຖູນີຕິ ວຕຸຕພຸເພ ວຕຸຖຸຄາຖາຕິ ວຸຕຸຕ’’ນຸຕິ ວທນຸຕິ. ມກຸກຜົວຕຸຖຸໍ ອຍຸເລ ຕຕຸຖ ກິກຸຂູ ອາໂຣເຈສຸໍ, ອິສ ສຍເມວ. ຕຕຸຖ ກາຣຕສຸສ ‘‘ກຄວຕາ ສິກຸຂາປທໍ ປຍຸລຕຸຕ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວຊຊິປຸຕຸຕກາປີ ອຍຸເລ ເອວ. ‘‘ຕຕຸຖ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ, ອິສ ເຕ ເອວາ’’ຕິ ອຍຸລຕຣສຸມີ ຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ. ອາຈຣິຍສຸສ ອຄິປຸປາໂຍ ປຸພຸເພ ວຸຕຸໂຕ, ຕສຸມາ ອຸປປຣິກຸຂິຕພຸພໍ.

໓໑-໓໒. ລຕຸວາຕິ ອປຸຈຸຉິຕຸວາ ສຍເມວ ລຕຸວາ. ໂປກຸຂຣນຸຕິ ສຣີຣໍ ເກຣີໂປກຸຂຣໍ ວິຍ. ໂລກິຍາ ອວິກລໍ ‘‘ສຸນຸທຣ’’ນຸຕິ ວທນຸຕິ, ຕສຸມາ ວຕຸຕໂປກຸຂຣຕາຍາຕິ ປຖເມນຕຸເຖນ ວິສິຜຸຖກາຍຈຸຉວິຕາຍາຕິ ອຕຸໂຖ, ທຸຕິເຍນ ວຕຸຕສຸນຸທຣຕາຍາຕິ. ‘‘ອຸປຸປລຄພຸກວຕຸຕຕຸຕາ ສຸວຕຸຕວຕຸຕາ, ຕສຸມາ ອຸປຸປລວຕຸຕາຕິ ນາມໍ ລກີ’’ຕິ ຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ. ນີລຸປຸປລວຕຸຕາ ກາຍຈຸຉວີຕິ ວຈນໍ ປນ ສາມຈຸຉວີ ທີເປຕິ. ໂລເກ ປນ ‘‘ອຸປຸປລສມາ ປສຕຸຖສາມາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ‘‘ຍາ ສາມາ ສາມວຕຸຕາ ສາມຕນຸມຊຸຊາ, ສາ ປາຣິຈຣິຍາ ສຄຸເຄ ມມ ວາໂສ’’ຕິ ວຈນໂຕ ສາມຈຸຉວີກາ ອິຕຸຖີນໍ ປສຕຸຖາ. ‘‘ຍາວສຸສາ ນໍ ອນຸສການ’’ນຸຕີປີ ປາໂຖ. ກິເລສກາເມຫິ ວຕຸຖຸກາເມສຸ ໂຍ ນ ລິມຸປຕີ.

໓໔.ອິຕຸຖີລິງຄໍ ປາຕຸກູຕນຸຕີ ອິຕຸຖີສຕຸຖານໍ ປາຕຸກູຕໍ, ຕສຸຈ ໂຂ ປຸຣິສິນຸທຣິຍສຸສ ອນຸຕຣທາເນນ ອິຕຸຖິນຸທຣິຍສຸສ ປາຕຸກາເວນ. ເອວໍ ປຸຣິສິນຸທຣິຍປາຕຸກາເວປີ. ເອເຕນ ຍຖາ ພຣຫຸມານໍ ປຸຣິສິນຸທຣິຍໍ ນຸປຸປຊຸຊຕິ, ເກວລໍ ປຸຣິສສຕຸຖານເມວ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ຍຖາ ຈ ກສຸສຈິ ປຕຸທກສຸສ ວິນາປີ ປຸຣິສິນຸທຣິເຍນ ປຸຣິສສຕຸຖານໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ນ ຕຖາ ເຕສນຸຕິ ທສຸສິຕໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ປນ ອິຕຸຖິນຸທຣິຍໍ, ປຸຣິສິນຸທຣິຍໍ ວາ ອນຸຕຣທາຍນຸຕໍ ມຣນຸຕານໍ ວິຍ ປຜິໂລມກຸກເມນ ສຕຸຕຣສມຈິຕຸຕກຸຂເຄໂຕ ປຜຸຖາຍ ອນຸຕຣທາຍຕີ. ປຈຸຈຸປຸປນຸເນ ອິນຸທຣິເຍ ນິຣຸທຸເຂ ອິຕຣໍ ວິສກາຄິນຸທຣິຍໍ ປາຕຸກວຕິ. ຍສຸມາ ມຫານິທຸທໍ ໂອກຸການຸຕສຸເສວ

ກິຣສ຺ສ ວິສກາຄິນ຺ຫ຺ຣິຍໍ ປາຕຸກາວຕິ, ຕສ຺ມາ “ຣຕ຺ຕິການ ນິຫ຺ທໍ ໂອກ຺ກນ຺ຕສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕໍເຍວ ອຸປ຺ຊ຺ຊໍ ຕເມວ ອຸປສມ຺ປ຺ທ”ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ປວຕ຺ຕິນີເຍວ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍາ, ອຸປສມ຺ປ຺ທາຈຣິຍາ ກິກ຺ຂຸນີເຍວ ອາຈຣິຍາຕິ ກຕ຺ວາ ຕາສໍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕໍ, ອາຈຣິຍວຕ຺ຕລ຺ຈ ອິມິນາ ກິກ຺ຂຸນາສຫາສາຍໍ ປາຕໍ ກິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພໍ, ຕາທິ ຈ ອິມສ຺ສ ວິ ຫາຣໍ ອາຄມ຺ມ ສທ຺ທິວິຫາຣິກາວຕ຺ຕາທິ ກາຕພ຺ພໍ ນຸ ໂຂຕິ ເຈ? “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສງ຺ຄມິຕຸ”ນ຺ຕິ ວຈເນນ ວິນ ຍກາວທິປ຺ນໂຕ ເກວລໍ ນ ປຸນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາ ຄເຫຕພ຺ພາ, ນ ຈ ອຸປສມ຺ປ຺ທາ ກາຕພ຺ພາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖເມວ “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕໍເຍວ ອຸປ຺ຊ຺ຊ”ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສງ຺ຄມິຕຸນ຺ຕິ ກິກ຺ຂູຫິ ວິນາ ຫຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ເອວ ສທ຺ທິ ສມ຺ງ຺ຄິ ກວິຕຸໍ ອນຸຊານາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ປາລຸອິເລເສນ “ຕສ຺ສາ ເອວ ຄາມນ຺ຕຣາທີຫິ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ”ຕິ ອຍ຺ຖກຖາວຈນໍ ສິທ຺ທໍ ໂຫຕິ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສງ຺ຄມິຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຍລ຺ຈ ກຄວຕາ ຄມນໍ ອນຸລ຺ລາຕໍ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸໂຕ ຄາມ ນ຺ຕຣາທິປ຺ຈ຺ຈຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິ. ນ ຫິ ກຄວາ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍໍ ນິໂຍເຊຕີຕິ ຍຸຕ຺ຕເມວ ຕໍ, ອລ຺ລຖາ “ຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ກິກ຺ຂູນໍ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ອສາທາຣຕາ, ຕາທິ ອາປ຺ຕ຺ຕີຫິ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ”ຕິ ປາລຸອິວຈນໂຕ ນ ຄາມນ຺ຕຣາທີຫິ ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ. ສາທາຣຕາ ອາປ຺ຕ຺ຕິເຍວ “ຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ກິກ຺ຂູນໍ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ອສາທາຣຕາ, ຍາ ຈ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສງ຺ຄມນ຺ຕິຍາ ຄາມນ຺ຕຣນທີປາຣຣຕ຺ຕິວິປ຺ປ ວາສຄຕໂອຫີຍນາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ, ຕາທິ ອາປ຺ຕ຺ຕີຫິ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ”ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ ວຸຕ຺ຕໍ ອນິຍ຺ຖປ຺ປສງ຺ຄໂຕ. ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສທ຺ທິ ສງ຺ກນ຺ຕາຍປີ ຕສ຺ສາ ຕາ ປທາຍ ອລ຺ລາທິ ສງ຺ຄມນ຺ຕິຍາ ຄາມນ຺ຕຣາທີຫິ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ເອວ ສພ຺ພກາລນ຺ຕິ ອິມສ຺ສ ອນິຍ຺ຖປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຕຖາ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຕ຺ຖ ຄາມນ຺ຕຣາປ຺ຕາທີວຕ຺ຖໍ ສລ຺ຈິຈ຺ຈ ຕສ຺ມີ ກາເລ ອຊ຺ຊາຈຣນ຺ຕີປີ ສາ ລີງ຺ຄປາຕຸກາເວນ ກາຣເຕນ ອນາປ຺ຊ຺ຊນໂຕ ອນາປ຺ຕ຺ຕີ. ອນາປ຺ຊ຺ຊນຍ຺ຖເຍເວ ວຸຍ຺ຖາຕິ ນາມາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕຖາ ໂຍຄີ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ເອວ ກິເລເສ ນິໂຣເຣຕີ. ອພນ຺ຫໂນປີ ປຕ຺ໂຕ “ອູນປລ຺ຈພນ຺ຫໂນ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສພ຺ພໂສ ວາ ປນ ນ ສາເວຕິ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາ ໂຫຕິ ສິກ຺ຂາ, ເອວມິທ ອນາປນ຺ນາປີ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ວຸຍ຺ຖິຕາ ນາມ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

ຍສ຺ມາ ປນ ສາ ປຸຣິເສນ ສຫເສຍ຺ຍາປ຺ຕ຺ຕີ ອນາປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີປີ ສກ຺ໂກຕິ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສງ຺ຄມິຕຸໍ , ຕສ຺ມາ ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ກຕ຺ວາ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ “ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ສຫເສຍ຺ຍາປ຺ຕ຺ຕິ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ປຣິວາເຣ “ອປ຺ເຣທິປີ ຈຕູຫາກາເຣຫິ ອາປ຺ຕ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ສງ຺ໝມຊ຺ເຊ ຄຕມຊ຺ເຊ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ລີງ຺ຄປາຕຸກາເວນາ”ຕິ (ປຣິ. ໓໒໘). ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣິວາເຣ “ອຕ຺ຖາປ຺ຕ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວຸຍ຺ຖາຕິ ວຸຍ຺ຖຫນ຺ໂຕ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ (ປຣິ. ໓໒໘), ຕສ຺ສ ສຫເສຍ຺ຍາທີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ອ ສາທາຣຕາປ຺ຕ຺ຕີຫິ ວຸຍ຺ຖາຕິ, ຕທຸກຍມ຺ປີ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ທູເຣ ວິຫາໂຣ ໂຫຕີ ປລ຺ຈສນ຺ສຕິກໍ ປຈ຺ຊິມໍ, ວິຫາຣ ໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຄາມໍ ປວິສນ຺ຕິຍາ ຄາມນ຺ຕຣໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສໍວິທຫນໍ ປຣິໂມເຈຕ຺ວາຕິ ອທ຺ຮານຄມນສໍວິທຫນໍ ອກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕາ ໂກເປຕ຺ວາຕິ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ປຣິປຸຕ຺ຕາວສ຺ສສາມເຕເຣນາປີ”ຕິ ວຈນໂຕ ອປຣິປຸຕ຺ຕາວສ຺ສສ຺ສ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍຄ຺ຄຫາຕໍ ນຕ຺ຖີຕິ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ. ວິນຍກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຄປີໂຕຕິ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ຄປີໂຕ. ອວິກປ຺ປີຕານໍ ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍຕາ ເວທິຕພ຺ພາ. ປຸນ ປຝິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ວຍ຺ຍຕີຕິ ປນ “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ນິຣີ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ປຝິຄ຺ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊິຕຸ”ນ຺ຕິ (ຈູລຸວ. ໔໒໑) ວຈນໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ. ອນເປກ຺ຂວິສ຺ສຊ຺ຊເນນາຕິ ວຕ຺ຖໍ ອນເປກ຺ຂວິສ຺ສຊ຺ຊ ເນນ ວາ ປຝິຄ຺ຄຫເຕນ ວາ ປຸນ ປຝິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊິສ຺ສາມີຕີ. ປກ຺ຂມານຕ຺ຕກາເລ ປຸນເທວ ລີງ຺ຄໍ ປຣິວຕ຺ຕຕິ ຈາຣຕ຺ຕໍ ມານຕ຺ຕເມວ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ສເຈ, ກິກ຺ຂຸກາເລ ອປ຺ປຝິຈ຺ຉນ຺ນາຍ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ, ໂນ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນາຍາຕິ ໂນ ລທ຺ທີຕິ ອາຈຣິໂຍ.

ປຣິວາສທານໍ ປນ ນຕ຺ຖີຕິ ກິກ຺ຂຸນີຍາ ຉາທນາສມ຺ກາວໂຕ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ສເຈ ກິກ຺ຂຸນີ ອສາທາຣຕໍ ປາຣາຊິກາປ຺ຕ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸຣິສລີງ຺ຄໍ ປຝິລກຕິ, ກິກ຺ຂູສຸ ອຸປສມ຺ປ຺ທໍ ນ ລກຕິ, ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລກຕິ, ອນຸປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸກາເວ ຖິໂຕ ສຫ ເສຍ຺ຍາປ຺ຕ຺ຕີ ນ ຊເນຕີ. ວິພ຺ກນ຺ຕາຍ ກິກ຺ຂຸນີຍາ ປຸຣິສລີງ຺ເຄ ປາຕຸກູເຕ ກິກ຺ຂູສຸ ອຸປສມ຺ປ຺ທໍ ນ ລກຕິ, ປາຣາຊິກໍ. ອວິພ຺ກນ຺ຕ ມານສ຺ສ ຄຫຍ຺ຖສ຺ເສວ ສໂຕ ກິກ຺ຂຸນີທູສກສ຺ສ ສເຈ ອິຕ຺ຖີລີງ຺ຄໍ ປາຕຸກວຕິ, ເນວ ກິກ຺ຂຸນີສຸ ອຸປສມ຺ປ຺ທໍ ລກຕິ, ນ ປຸນ ລີງ ຄປຣິວຕ຺ເຕ ຊາເຕ ກິກ຺ຂູສຸ ວາຕິ. ກິກ຺ຂຸນີຍາ ລີງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ສຕິ ກິກ຺ຂຸ ໂຫຕິ, ໂສ ເຈ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ວິພ຺ກມິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີລີງ຺ຄໍ ປຝິລເກຍ຺ຍ, ກິກ຺ຂຸນີສຸ ອຸປສມ຺ປ຺ທໍ ປຝິລກຕິ ອຸກຍຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພ ປາຣາຊິກກາວໍ ອປ຺ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ປຣິປຸຕ຺ຕທ຺ວາທສວສ຺ສາ ປຸຣິສລີງ຺ຄໍ ປຝິລເກຍ຺ຍ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ ເອວ. ປຸນ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ອາຄໂຕ ນ ອຸປສມ຺ປາ ເທຕພ຺ໂພ ອປຣິປຸຕ຺ຕວີສຕິວສ຺ສຕ຺ຕາ. ປຸນ ລີງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ສຕິ ກິກ຺ຂຸນີສຸ ອຸປສມ຺ປ຺ທໍ ລກຕິ. ເອວໍ ເຈ ກຕທ຺ ວາທສສງ຺ຄຫສ຺ສ ທາຣກສ຺ສ ລີງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ສຕິ ຄິຫີຄຕາ ອິຕ຺ຖີ ໂຫຕິ, ປຣິປຸຕ຺ຕທ຺ວາທສວສ຺ສາ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ພາ ກິຣ. ກິກ຺ຂຸນີຍາ ອິຕ຺ຖີລີງ຺ຄນ຺ຕຣທາເນນ, ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ວາ ປຸຣິສລີງ຺ຄນ຺ຕຣທາເນນ ປກ຺ຂປຕ຺ຫກກາໂວ ກເວຍ຺ຍ, ນ ສາ ກິກ຺ຂຸນີ ກິກ຺ ຂຸນີຫິ ນາເສຕພ຺ພາ ກິກ຺ຂຸ ວາ ກິກ຺ຂູຫີ ປຸນ ປກຕິກາວາປ຺ຕ຺ຕິສມ຺ກວາ . ປກຕິປຕ຺ຫກໍ ປນ ສນ຺ທາຍ “ປຕ຺ຫໂກ ນາເສຕພ຺ ໂພ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປກ຺ຂປຕ຺ຫໂກ ທິ ສໍວາສນາສນາຍ ນາເສຕພ຺ໂພ, ອິຕໂຣ ອຸກຍນາສນາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍທິ ເຕສໍ ປຸນ ປກຕິກາໂວ

ກເວຍ຺ຍ, ‘‘ອນុຊານាມិ, ភិក຺ខវេ, តំយេវ ອຸប຺ຊຊំ តមេវ ອຸປສម຺ປທំ តានិយេវ វស຺សានិ ភិក຺ខុនិហិ ສງຄមិតុ’’ន຺តិ ອຍំ វិនិ
ສມ຺ກວតិ។ ສເຈ ເປສំ ລິງຄន຺តរំ ປាតុកເວຍ຺ຍ, ໂສ ຈ ວិនិ, ຍາ ອາປ຺ຕິໂຍ ភិក຺ខູនំ ភិក຺ខុនិហិ ສາឆາຣណា, ຕາ ອາປ຺ຕິໂຍ
ភិក຺ខុនិນំ ສន຺តិເກ ວុឍ຺ឋាតុំ ອສាឆាຣណាហិ ອນាប຺ຕິតិ ອຍម຺ປិ វិនិ ສម຺ກវតិ។ ຍំ ວុត຺តំ ປរិវាເຣ ‘‘ສហ ປដិលាເភន ປុ៌រិមំ
ຊហតិ, ປច຺ឆិមេ ປតិឍ຺ឋាតិ, វិញ຺ញត຺តិໂຍ ປដិប຺ປស຺សម຺ភន຺តិ, ປញ຺ញត຺តិໂຍ និរុជ຺ឈន຺តិ, ສហ ປដិលាເភន ປច຺ឆិមំ ຊហតិ, ປុ៌រិ
ເມ ປតិឍ຺ឋាតិ, វិញ຺ញត຺តិໂຍ’’តិອາທិ, តំ ຍថាວុត຺តវិនិ ສន຺ឆាយ ວុត຺តន຺តិ ອម຺ហាកំ ខន຺តិតិ ອາຈរិໂຍ។ ឥត຺ថិລິງຄំ, ປុ៌រិស
ລິງຄំ វា ອន຺តរឆាយន຺តំ ភឹ ສកលម຺ປិ សរីរំ ຄເហត຺វា ອន຺តរឆាយតិ, ອុហាហុ សយមេវ។ ກិញ຺ເຈត຺ថ – យທិ តាវ ສកលំ សរីរំ
ຄເហត຺វា ອន຺តរឆាយតិ, ອຍំ ປុគ຺គໂល ຈុໂត ກເວຍ຺ຍ។ តស຺មា ສាមញ຺ញា ຈុໂត ກເວຍ຺ຍ, ປុន ອុបសម຺បជ຺ជន຺តោ ໂອປປាតិໂក
ກເວຍ຺ຍ។ ອថ សយមេវ ອន຺តរឆាយតិ, ໂສປិ ກາໂວ តស຺ស វិរុជ຺ឈតិ។ ឥត຺ថិន຺ទ្រិយាທិនិ ហិ ສកលម຺ປិ សរីរំ ព຺យាប៉េត຺វា ឋិ
តានិតិ ខណនិໂຣໂឆ វិយ តេສំ ອន຺តរឆានំ ເວທិតព຺ពំ, តស຺មា យថាວុត຺តໂທសប຺បសງຄាກាໂວ ເວທិតព຺ໂព។ ອញ຺ញមញ຺ញំ
សំសឋ຺ឋប຺ປកានំ ທិប៉ានំ ເອកប຺បកានិໂຣເធប៉ិ ឥតរិស຺សា ឋានំ វិយ ເសសសរីរឋ຺ឋានំ ຕត຺ថ ໂហតិតិ ເວທិតព຺ពំ។

ក១-៤។មុច຺ចត຺វា មា វា ທុក຺កដមេវាតិ ໂມຈនຣាຄាກາວໂត។ ອវិសໂយតិ ອສាທិយំ នាម ເອវរូເປ ឋាເນ ທុក຺ករន຺តិ ອត຺
ໂថ។ ເមថុនធម៌ໂມ នាម ອុភិន຺នំ វាយាເមន និប຺ជជតិ ‘‘តស຺ស ທ຺វយំທ຺វយសមាបត຺តិ’’តិ ວុត຺តត຺តា, តស຺មា ត຺វំ មា វា
យាម, ເອវំ ເຕ ອនាប຺តិ ກវិស຺សតិ, ກិຣិយញ຺ເហតំ សិក຺ខាប຺ທន຺តិ ວុត຺តំ ໂហតិ, ‘‘ອາប຺ត៊ី ត຺វំ ភិក຺ខុ ອາប຺ន຺ໂນ ປារាຊិក’’ន຺
តិ វចនໂត ອកិរិយម຺ເປតំ សិក຺ខាប຺ທំ ເយភុយ຺ເយន ‘‘កិរិយ’’ន຺តិ វុច຺ចតិតិ សិហ຺ឆំ ໂហតិ។

ក៣-៤។ ‘‘ປារាຊិកາເយន ອາກាសគតមេវ ກត຺វា ປເວសនាທិនិ ກໂຣន຺តស຺ស សហសា ຕាລុកំ វា ປស຺សំ វា ອງຄຊາតំ ឆុប຺តិ
ເຈ, ທុក຺កដមេវា’’តិ វទន຺តិ។ ກស຺មា? ន ເមថុនរាຄត຺តាតិ, វិមំសិតព຺ពំ។ ហន຺តានំ ພាហិរກາໂວ ໂອឍ຺ឋានំ ພាហិរກາໂວ
វិយ ថុល຺លច຺ចយវត຺ថុ ໂហតិតិ ວុត຺តំ ‘‘ພហិ និក຺ខន຺តហន຺ເຕ ឆិវុហាយ ຈ ថុល຺លច຺ចយ’’ន຺តិ។ តំ ປុគ຺គລំ វិសញ຺ញី ກត຺វាតិ វចເនន
ໂສ ປុគ຺គໂល ឱត຺តចិត຺ໂត នាម ໂហតិតិ ហស຺សិតំ ໂហតិ។ ໂយ ປន ປុគ຺គໂល ន វិសញ຺ញិກໂត, ໂສ ເຈ ອត຺តໂນ ອງຄຊាតស຺ស
ឆាតុឃដ຺ដនចរិតាឆឹតាកាហិសញ຺ញាយ សាທិយតិ, ເមថុនសញ຺ញាយ ອភាវໂត វិសញ຺ញិប຺ក຺ខមេវ ភឆតិតិ តស຺ស ອនាប຺ត
តិច຺ឆាយា ທិស຺សតិ។ ‘‘ເមថុនເមតំ មញ຺ເញ ກស຺សចិ ອមនុស຺សស຺សា’’តិ ឧត຺វា សាទិយន຺តស຺ស ອາប຺តិ ເອវ។ ປត຺ឍាកស຺ស ເម
ថុនធម៌មន຺តិ ປត຺ឍាកស຺ស វច຺ចមគ຺ເគ វា មុເខ វា, ກុម຺មត຺ເថ វា ສាមិវចនំ។ ອເវហយន຺តស຺សປិ ເសវនចិត຺តវេន ອາປ຺ត
តិ សន຺ថតេນេវ ເສវេ វិយ។

ອុប຺ហិន຺ទ្រិយវត຺ថុស຺មឹ ‘‘ເອតមត຺ថំ ອາໂຣເຈសុំ, ໂສ ອາໂຣເຈសិ’’តិ ທុវិໂឆ ປាໂឋ ອត຺ថិ។ តត຺ថ ‘‘ອາໂຣເຈសុ’’ន຺តិ ວុត຺តປាໂឋ
‘‘ເវហិយិ វា ໂສ ភិក຺ខវេ’’តិ ວុត຺តត຺តា សុន຺ທរំ, ອញ຺ញថា ‘‘ອາປ຺ត៊ី ត຺វំ ភិក຺ខູ’’តិ វត຺តព຺ពំ សិយា។ ‘‘ເវហិយា វា’’តិ ທិប຺វា
សិໂນ ປត຺ន຺តិ ភិຣ, ເមថុនធម៌មស຺ស ປុព຺ពປໂយគា ហត຺ថគ຺គាហាທໂយ, តស຺មា ‘‘ທុក຺កដមេវស຺ស ໂហតិ’’តិ ឥមិនា ປុ៌រិមປເທន
សម຺ពន຺ធោ។ យស຺មា ປន ທុក຺កដមេវស຺ស ໂហតិ, តស຺មា យាវ សីសំ ន ປាប຺ុណាតិ ປុគ຺គໂល, តាវ ທុក຺កເដ តិឍ຺ឋតិតិ សម຺ពន຺ធោ
ເວທិតព຺ໂព។ សីសំ នាម មគ຺គប຺ປវេសនំ។ ‘‘សីសំ ន ປាប຺ុណាតិតិ ປារាឆិកំ ន ໂហតិ តាវ ປុព຺ពປໂយគທុក຺កເដ តិឍ຺ឋតិ’’តិ
ອញ຺ញតរស຺មឹ គណ຺ឋិប៉េហ លិខិតំ ។ ອុច຺ចាລិງຄປាតកហឍ຺ឍេនាតិ ເອត຺ថ កាវនិឍ຺ឋាបច຺ចໂយ ເວທិតព຺ໂព។ ហឍ຺ឍេន ທំເសន
ខាທេនាតិ ហិ ອត຺ថໂត ເອកំ។

ក៦-ក។ សງຄាមសិເស ឧហន຺ធមុເខ ໂឆនប຺ប៉ុរិໂស វិយាឋំ ភិក຺ខូតិ ‘‘សງຄាមសិសໂយໂឆ ភិក຺ខູ’’តិ វុច຺ចតិ។ ຣក຺ខស຺សុចិທ຺វាຣំ ອុបិលວាយ,
ເອເភន វា ພហូហិ វា ກត຺ដເភហិ ថកិតព຺ពំ កត຺ដកທ຺វាຣំ។ ທុស຺សທ຺វាຣំ សាដិទ຺វាຣញ຺ຈ ທុស຺សសាដិທ຺វាຣំ។ ‘‘កិលញ຺ឆ
សាដិ’’តិອາທិនា ວុត຺តំ សព຺ពម຺ប៉ិ ທុស຺សសាដិយមេវ សងຄហេត຺វា ວុត຺តំ។ ເອກសតិសត຺តា ‘‘ເອក’’ន຺តិ ວុត຺តំ។ ອាកាសតលេតិ
ហម຺មិយតលេតិ ອត຺ໂថ។ ອយញ຺ເហត຺ថ សງខេໂប៉តិ ឥທានិ វត຺តព຺ពំ ສន຺ឆាយ ວុត຺តំ។ ‘‘កិញ຺ຈិ ກໂຣន຺តា និសិន຺នា ໂហន຺តិតិ
ວុត຺តត຺តា និប຺ន຺នានំ ອាប៉ុច຺ឆនំ ន វដ຺ដតិ’’តិ វទន຺តិ។ ‘‘យថាປរិច຺ເឆທមេវ ຈ ន ອុឍ຺ឋាតិ, តស຺ស ອាប຺តិເយវា’’តិ កិញ຺
ຈាប៉ិ ອវិເសເសន ວុត຺តំ, ອនាທរិយທុក຺កដាប຺តិ ເອວ តត຺ថ ອធិប຺ເປតា។ ກថំ ປញ຺ញាយតិតិ? ‘‘ຣត຺តឹ ທ຺វាຣំ វិវរិត຺វា
និប຺ន຺ໂន ອរុເណ ອុត຺គເត ឧឍ຺ឋហតិ, ອនាប຺តិ’’តិ ວុត຺តត຺តា, មហាប຺ច຺ចរិយំ វិເសសេត຺វា ‘‘ອនាទរិយທុក຺កដាប៉ិ ន មុច຺ຈ
តិ’’តិ ວុត຺តត຺តា ຈ, ເຕន ឥតរស຺មា ທុក຺កដា មុច຺ចតិតិ ອធិប຺ປាໂយ។ យថាປរិច຺ເឆທមេវ ຈ ន ឧឍ຺ឋាតិ, តស຺ស ອາប຺តិເយ
វាតិ ເອត຺ថ ន ອនាទរិយທុក຺កដំ សន຺ឆាយ ວុត຺តំ។ យថាປរិច຺ເឆທមេវាតិ ອວធារណត຺តា ປរិច຺ເឆទໂត ອព຺ភន຺តເຣ ន ໂហ
តិតិ ວុត຺តំ ໂហតិ។ ປុន ‘‘សុប຺តិ’’តិ ວុត຺តឍ຺ឋាເន វិយ សន຺និឍ຺ឋានំ គេហត຺វា ວុត຺តំ។ ເອវំ និប຺ជជន຺ໂតតិ និប຺ជជនກាເល

ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພທຸກ຺ກຏເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຍຖາປຣິຈ຺ເຉເທນ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ທ຺ເວ ທຸກ຺ກຏານີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິຯ ອນ຺ຘກຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປີ ''ຍທິ ຣຕ຺ຕຶ ທ຺ວາຣໍ ອສໍວຣິຕ຺ວາ ນິປນ຺ໂນ 'ທິວາ ອຸຏ຺ຐຫິສ຺ສາມີ'ຕິ, ອນາທຣິເຍ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອຕ຺ຖາປິ ''ນິປນ຺ໂນ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ອຣຸເຓ ອຸຏ຺ຐິເຕ ອຸຏ຺ຐາຕີ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ຊານິຕພ຺ພໍຯ ''ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ອນາທຣິຍທຸກ຺ກຏເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕທຸກ຺ກຏ''ນ຺ຕິ ເອເກ ວທນ຺ຕິຯ ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ອນິປນ຺ນຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ສເຈ ປນ ຣຕ຺ຕຶ ສໍວຣິຕ຺ວາ ນິປນ຺ໂນ, ອຣຸຓຸຏ຺ຐານສມເຍ ໂກຈິ ວິວຣຕິ, ທ຺ວາຣຊຄ຺ຄນາຫີນິ ອກຕ຺ວາ ນິປນ຺ນສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິເຍວຯ ກສ຺ມາ? ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕຕ຺ຕາ''ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ຍສ຺ມາ ຍກ຺ຂຄຫີຕໂກປິ ວິສຎ຺ຎີພູໂຕ ວິຍ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ນາມ ໂຫຕິ, ອສ຺ສ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິໂຕ ອນາປຕ຺ຕິ, ປເຄວ ອຎ຺ຎໂຕ, ຕສ຺ມາ ''ຍກ຺ຂຄຫີຕໂກ ວິຍ ວິສຎ຺ຎີພູໂຕປິ ນ ມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ຍໍ ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປຸພ຺ເພ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ທິວາ ນິປນ຺ໂນ ປຈ຺ຉາ ຍກ຺ຂຄຫີຕໂກປິ ວິສຎ຺ຎີພູໂຕປິ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ ນິປຊ຺ຊນປ຺ປໂຍຄກ຺ຂເຓ ເອວ ອາປນ຺ນຕ຺ຕາຕິ ອທິປ຺ປາເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊາປີໂຕວ ມຸຈ຺ຈຕີຕິ ນ ຍກ຺ຂຄຫີຕກາທິສ຺ເສວ, ໂສປີ ຍາວ ສຍເມວ ສຍນາທິປ຺ປາໂຍ ນ ໂຫຕິ, ຕາວ ມຸຈ຺ຈຕິຯ ຍທາ ກິລນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິຕຸກາມຕາຍ ສຍນາທິປ຺ປາໂຍ ໂຫຕິ, ຕທາ ສໍວຣາເປຕ຺ວາ, ຊຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ວາ ອາໂພຄໍ ວາ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິຕພ຺ພໍ, ອຎ຺ຎຖາ ອາປຕ຺ຕິຯ ສກາໂຄ ເຈ ນຕ຺ຖິ, ນ ປສ຺ສຕິ ວາ, ນ ຄນ຺ຕຸໍ ວາ ສກ຺ໂກຕິຯ ຈິຣມ຺ປິ ອທິວາເສຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ເວທນາຏ຺ໂຏ ຫຸຕ຺ວາ ອນາໂພເຄເນວ ສຍຕິ, ຕສ຺ສ ''ອນາປຕ຺ຕິ ເວທນາຏ຺ຏສ຺ສາ''ຕິ ວຈເນນ ອນາປຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສາປິ ອວິສຍຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕິ ນ ທິສ຺ສຕີຕິ ວິສຎ຺ຎີກາເວເນວ ສຸປນ຺ຕສ຺ສ ''ອນາປຕ຺ຕິ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ ວຈເນນ ນ ທິສ຺ສຕິຯ ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ນ ກຖຍນ຺ຕີຕິ ອວິເສເສນ ''ນ ທິສ຺ສຕີ''ຕິ ນ ກຖຍນ຺ຕິ, ຍທິ ສຎ຺ຎໍ ອປ຺ປຏິລກິຕ຺ວາ ສຍຕິ, ອວສວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕິ ນ ທິສ຺ສຕິ, ສເຈ ສຎ຺ຎໍ ປຏິລກິຕ຺ວາປິ ກິລນ຺ຕກາຍຕ຺ຕາ ສຍນໍ ສາທິຍນ຺ໂຕ ສຸປຕິ, ຕສ຺ສ ຍສ຺ມາ ອວສວຕ຺ຕຕ຺ຕໍ ນ ທິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ອາປຕ຺ຕິ ເອວາຕິ ກຖຍນ຺ຕີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ

ມຫາປທຸມຕ຺ເຖຣວາເທ ຍກ຺ຂຄຫີຕໂກ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໂກ ມຸຈ຺ຈຕິຯ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊາປີໂຕ ອສຍນາທິປ຺ປາຍຕ຺ຕາ, ເວທນາຏ຺ຏຕາ ຈ ມຸຈ຺ຈຕີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປາລິອຏ຺ຐກຖາ, ເຖຣວາໂທ ຈ ສເມຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ເຕສໍ ວິນິຈ຺ຉຍານໍ ອຍເມວ ອທິປ຺ປາໂຍຕິ ໂນ ຂນ຺ຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ, ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ປນ ຍກ຺ຂຄຫີຕໂກປິ ວິສຎ຺ຎີພູໂຕປິ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ ນາມ, ປາຣາຊິກໍ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ກພ຺ໂພ ໂສ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ສຎ຺ຎາປຏິລາກໂຕຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ''ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊາປີໂຕ ວາ''ຕິ ກຸຣຸນ຺ທິວຈເນນ ເອກງ຺ເຄນ ນິປນ຺ໂນປິ ນ ມຸຈ຺ຈຕີຕິ ເຈ? ມຸຈ຺ຈຕິເຍວຯ ກສ຺ມາ? ອຕ຺ຖໂຕ ອນິປນ຺ນຕ຺ຕາຯ ກຸຣຸນ຺ທິວາເທນ ມຫາອຏ຺ຐກຖາວາໂທ ສເມຕິຯ ກສ຺ມາ? ອວສວຕ຺ຕສາມຎ຺ຎໂຕຯ ກິຎ຺ຈາປິ ສເມຕິ, ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ນ ກຖຍນ຺ຕິຯ ນ ເກວລໍ ເຕເຍວ, ມຫາປທຸມຕ຺ເຖໂຣປີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ມຫາປທຸມຕ຺ເຖເຣນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາປທຸມຕ຺ເຖຣວາເທ ''ປາຣາຊິກໍ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ອກພ຺ໂພ ຍກ຺ຂຄຫີຕ ໂກ ນາມາ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ ''ສເຈ ໂອກ຺ກນ຺ຕນິທ຺ໂທ ອຊານນ຺ໂຕປີ ປາເທ ມຎ຺ຈກໍ ອາໂຣເປຕິ, ອາປຕ຺ຕິເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂຍ ປນ ປຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ສຍຕິ ນ ອຸຏ຺ຐາຕິ, ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຊານນ຺ຕສ຺ສາປີ ອຊານນ຺ຕສ຺ສາປີ ໂຫຕີ''ຕິ ຯ ສພ຺ພອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕວຈນານິ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອິທ ໂກ ມຸຈ຺ຈຕິ ໂກ ນ ມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍກ຺ຂຄຫີຕໂກ ວາ ວິສຎ຺ຎີພູໂຕ ວາ ນ ເກວລໍ ປາຣາຊິກໍ ອາປຊ຺ຊິຕຸໍ ກພ຺ໂພ ເອວ, ສພ຺ໂພປິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ເອວໍ ''ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊາປີໂຕວ ມຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ວຈເນນ ຕສ຺ສປິ ອວສວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ອາປຕ຺ຕິ ນ ທິສ຺ສຕີ''ຕິ ເອວໍ ນ ກຖຍນ຺ຕິຯ ຍສ຺ມາ ອຸມ຺ມຕ຺ຕກຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕເວທນາຏ຺ເຏສຸ ອຎ຺ຎຕໂຣ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ''ອາປຕ຺ຕິເຍວາ''ຕິ ກຖຍນ຺ຕິຯ ອິທໍ ກິຣ ສພ຺ພໍ ນ ສງ຺ຄີຕຶ ອາຣຸຬ຺ຫໍຯ ''ປເວສນໍ ສາທິຍຕີຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກິຣິຍາປິ ໂຫຕີຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ຍທາ ປນ ສາທິຍຕິ, ຕທາ ສຸຂຸມາປິ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິ ໂຫຕິ ເອວາຕິ ອິທ ກິຣິຍາ ເອວາ''ຕິ ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ປຖມປາຣາຊິກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໔ຯ ທຸຕິຍປາຣາຊິກໍ

ຘນິຍວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໘໔ຯ ທຸຕິເຍ ຣາຊຄຫີ ເອວ ປຣິຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາ ''ຣາຊຄຫ''ນ຺ຕິ ລທ຺ຘນາມເກ ສມີປຕ຺ເຖນ, ອຘິກຣຓຕ຺ເຖນ ຈ ປຏິລທ຺ຘກຸມ຺ມວິກຕ຺ຕິເກ ຄິຊ຺ຌກູເຏ ປພ຺ພເຕ ຈຕູຫິ ວິຫາເຣຫິ ວິຫຣນ຺ໂຕຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ຕສ຺ສ ''ວສ຺ສໍ ອຸປຄຈ຺ຉິສ຺ສູ''ຕິ ອິມິນາ

ສມ຺ພນ຺ເຳ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ຕໂຍ ເອວ ຫິ ລຕ຺ຕຶ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ຄຓາກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຕໂຕ ອູນາ ອຎິກາ ວາ ອກິຣິຍຕ຺ຕາ។ ຕຕ຺ຖ ວິນຍປ຺ຣິຍາເຍນ ສງ຺ຈຄຓປຸຄ຺ຄລກມ຺ມໂກສລຸລຕ຺ຖໍ ອິທໍ ປກິຕ຺ຕາກໍ ເວທິຕພ຺ພໍ – ອຕ຺ຖິ ສງ຺ຈກມ຺ມໍ ສງ຺ໂຈ ເອວ ກໂຣຕິ, ນ ຄໂຓ ນ ປຸຄ຺ຄໂລ, ຕໍ ອປໂລກນກມ຺ມສ຺ສ ກມ຺ມລກ຺ຂເຕາກເທສໍ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ຈຕ຺ພ຺ພິຎມ຺ປິ ກມ຺ມໍ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອຕ຺ຖິ ສງ຺ຈກມ຺ມໍ ສງ຺ໂຈ ຈ ກໂຣຕິ, ຄໂຓ ຈ ກໂຣຕິ, ປຸຄ຺ຄໂລ ຈ ກໂຣຕິ។ ກິລ຺ຈາຕິ? ຍໍ ປຸພ຺ເພ ຄປິຕໍ។ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ປຣິວາຣຎ຺ຄກຖາຍໍ "ຍສ຺ມິ ວິຫາເຣ ທ຺ເວ ຕໂຍ ຊນາ ວສນ຺ຕິ , ເຕຫິ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕມ຺ປິ ສງ຺ເຈນ ກຕສທິສເມວ។ ຍສ຺ມິ ປນ ວິຫາເຣ ເອໂກ ກິກ຺ຂຸ ໂຫຕິ, ເຕນ ກິກ຺ຂຸນາ ອຸໂປສຖທິວເສ ປຸພ຺ພກຣຓປຸພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນນ ກຕມ຺ປິ ກຕິກວຕ຺ຕໍ ສງ຺ເຈນ ກຕສທິສເມວ ໂຫຕິ"ຕິ (ປຣິ។ ອຎ຺ຄ។ ໔໙໔-໔໙໖)។ ປຸນປິ ວຸຕ຺ຕໍ "ເອກກິກ຺ຂຸເກ ປນ ວິຫາເຣ ເອເກນ ສາວິເຕປິ ປຸຣິມກຕິກາ ປຎິປ຺ປສ຺ສມ຺ກຕິ ເອວາ"ຕິ។ ອຕ຺ຖິ ຄຓາກມ຺ມໍ ສງ຺ໂຈ ກໂຣຕິ, ຄໂຓ ກໂຣຕິ, ປຸຄ຺ຄໂລ ກໂຣຕິ, ຕໍ ຕໂຍ ປາຣິສຸທ຺ທິອຸໂປສຖາ ອລ຺ເລສໍ ສນ຺ຕິເກ ກຣິຍນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອຕ຺ຖິ ຄຓາກມ຺ມໍ ຄໂຓວ ກໂຣຕິ, ນ ສງ຺ໂຈ ນ ປຸຄ຺ຄໂລ, ຕໍ ປາຣິສຸທ຺ທິອຸໂປສໂຖ ອລ຺ຎມລ຺ລໍ ອາໂຣຈນວເສນ ກຣິຍຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອຕ຺ຖິ ປຸຄ຺ຄລກມ຺ມໍ ປຸຄ຺ຄໂລວ ກໂຣຕິ, ນ ສງ຺ໂຈ ນ ຄໂຓ, ຕໍ ອຘິຎ຺ຄານຸໂປສຖວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອຕ຺ຖິ ຄຓາກມ຺ມໍ ເອກຈ຺ໂຈວ ຄໂຓ ກໂຣຕິ, ເອກຈ຺ໂຈ ນ ກໂຣຕິ, ຕຕ຺ຖ ອລຕ຺ຕິກໍ ທ຺ເວ ເອວ ກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຕໂຍ។ ສລຕ຺ຕິກໍ ຕໂຍວ ກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຕໂຕ ອູນາ ອຎິກາ ວາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕໂຍ ເອວ ຫິ ລຕ຺ຕຶ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ຄຓາກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຕໂຕ ອູນາ ອຎິກາ ວາ ອກິຣິຍຕ຺ຕາ"ຕິ។ ຕສ຺ມາ ຕໂຍວ ວິນຍປ຺ຣິຍາເຍນ ສມ຺ປຫຸລາ, ນ ຕໂຕ ອຸທ຺ຘນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ອນຸຄຕ຺ຄິປເທ ປນ "ກິລ຺ຈາປິ ກມ຺ມລກ຺ຂຕໍ ຕໂຍວ ກໂຣນ຺ຕິ, ອຖ ໂຂ ເຕຫິ ກຕໍ ສງ຺ເຈນ ກຕສທິສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອເກນ ປຣິຍາເຍນ ຕໂຍ ຊນາ ວິນຍປ຺ຣິຍາເຍນປິ ສງ຺ໂຈ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິທໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ວິນຍກມ຺ມໍ ອຸປາທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ລາກໍ ປນ ອຸປາທາຍ ອນ຺ຕມໂສ ເອໂກປິ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນປິ "ສງ຺ໂຈ"ຕິ ສງ຺ຂຸຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ ກິຣ។ ປວາຣຕາທິວສສ຺ສ ອຣຸຕ຺ຕຸຄ຺ຄມນສມນນ຺ຕຣເມວ "ວຸຕ຺ຖຄສ຺ສາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ອຸກ຺ກໍສນເຍນ "ປາຎິປທທິວສໂຕ ປຎ຺ຄາຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ "ມຫາປວາຣຕາຍ ປວາຣິຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອລ຺ລຖາ ອນ຺ຕຣາເຍນ ອປວາຣິຕາ "ວຸຕ຺ຖວສ຺ສາ"ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ។ ຖມ຺ກາທິ ກຎ຺ຄກມ຺ມນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ເກຈິ ຕນ຺ກໍ ທາຣຸຕ຺ຖມ຺ກໍ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ມຕ຺ຕິການຍໍ ຖມ຺ກໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ອຍໍ ປນ ຕຖາ ນ ອການີ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ສພ຺ພມຕ຺ຕິການຍໍ ກຸຝິກໍ ກຣິຕ຺ວາ"ຕິ។ ເຕລມິສ຺ສາຍ ຕມ຺ພມຕ຺ຕິກາຍ។

໓໔។ "ນາ ປຈ຺ຉິມາ ຊນຕາ ປາເຕສຸ ປາຕພ຺ຍຕໍ ອາປຊ຺ຊີ"ຕິ ອິມິນາ ອນຸທ຺ເທສສິກ຺ຂາປເທນ ຍຕ຺ຖ ອິຎ຺ຄກປຈນ ປຕ຺ຕປຈນ ກຸຝິກຣຓ ວິຫາຣກາຣາປນ ນວກມ຺ມກຣຓ ຂຕ຺ໜພຸລຸລປຎິສງ຺ຂຣຓ ວິຫາຣສມ຺ມຊ຺ຊນ ປຜຄ຺ຄິທານ ກູປໂປກ຺ຂຣຕີຂຓາປນາທີສຸ ປາຕພ຺ຍຕໍ ຊານນ຺ເຕນ ກິກ຺ຂຸນາ ກປ຺ປິຍວຈນມ຺ປິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ, ເຕເນວ ປຣິຍາຍໍ ອວຕ຺ວາ ເຕສໍ ສິກ຺ຂາປທານໍ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣສຸ "ອນາປຕ຺ຕິ ອສຕິຍາ ອຊານນ຺ຕສ຺ສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ "ອນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທ"ນ຺ຕິປິ ເອຕສ຺ສ ນາມເມວ។ "ຄຈ຺ຉເຖຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ກຸຝິກໍ ກິນ຺ທຖາ"ຕິ ອິມິນາ ກຕໍ ລກິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ຕານມ຺ປິ ທຸກ຺ກຎເມວາຕິ ຈ ສິທ຺ຘໍ។ ອລ຺ລຖາ ຫິ ກຄວາ ນ ກິນ຺ທາເປຍ຺ຍ។ ເອສ ນໂຍ ເກຫນກໍ ເຉຫນກໍ ອຸທ຺ທາລນກນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ, ອາປຕ຺ຕິເກທາວ។ ຕໂຕ ເອວ ຫິ ເກຫນກາສິກ຺ຂາປທາທີສຸ ວິຍ "ອລ຺ເລນ ກຕໍ ປຎິລກິຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຎສ຺ສາ"ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ອລ຺ລສ຺ສຕ຺ຖາຍ ກໂຣຕິ, ເຈຕິຍາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ກໂຣຕິ, ທຸກ຺ກຎເມວາຕິ ຈ ສິທ຺ຘໍ, ອລ຺ລຖາ ກຸຝິກາຣສິກ຺ຂາປທາທີສຸ ວິຍ "ອລ຺ລສ຺ສຕ຺ຖາຍ ວາສາຄາຣໍ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ, ອນາປຕ຺ຕິ"ຕິ ນຍເມວ ວເທຍ຺ຍ, ນ ກິນ຺ທາເປຍ຺ຍ។ ສພ຺ພມຕ຺ຕິການຍກາວໍ ປນ ໂມເຈຕ຺ວາ ກຎ຺ຄປາສາຕາທີນິສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊຕິ, ອນາປຕ຺ຕິ។ ຕຖາ ຫິ ເຉຫນກາສິກ຺ຂາປທາທີສຸ ກຄວຕາ ນໂຍ ທິນ຺ໂນ "ອລ຺ເລນ ກຕໍ ປມາຕາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ປຎິລກິຕ຺ວາ ຌິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊຕີ"ຕິອາທີສຸ។ ເກຈິ ປນ "ວຍກມ຺ມມ຺ປີຕິ ເອເຕນ ມູລໍ ທຕ຺ວາ ກາຣາປິຕມ຺ປິ ອຕ຺ຖິ, ເຕນ ຕໍ ອລ຺ເລນ ກຕມ຺ປິ ນ ວຎ຺ຎຕີຕິ ສິທ຺ຘ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ។ ກສ຺ມາ? ສມ຺ກາເຣ ກິຕິຕ຺ວາ ສຍເມວ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສາປິ ວຍກມ຺ມສມ຺ກວໂຕ។ ກຶ ວາ ປາລຸອິເລເສ ສຕິ ອຎ຺ຄກຖາເລສນໂຍ។ ອິຎ຺ຄກາທີຄິລ຺ຊກາວສຖສງ຺ເຂເປນ ກຕາ ວຎ຺ຎຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ປກຕິອິຎ຺ຄກາທີ ຈິນິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕພ຺ພາວສໂຖ ຄິລ຺ຊກາວສໂຖ ນາມ។ ສາ ຫິ "ມຕ຺ຕິການຍາ"ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິ, "ອິຎ຺ຄກກຸຝິກາ"ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ຖຸສໂຄມຍຕິຓປລາລມິສ຺ສາ ມຕ຺ຕິການຍາປິ ອປກ຺ກິຎ຺ຄກມຍາປິ "ສພ຺ພມຕ຺ຕິການຍາ"ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ໂນ ຂນ຺ຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ, ກສ຺ມາທໂຍ ຫິ ມຕ຺ຕິກາຍ ທລ຺ຫີກາວຕ຺ຖເມວ ອາທີຍນ຺ຕິ, ອປກ຺ກິຎ຺ຄກມຍາປິ ຄິລ຺ຊກາວສຖສງ຺ຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ນ ຈ ອາຍສ຺ມາ ຌນິໂຍ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ກຸມ຺ກກາໂຣ ວິຍ ກຸມ຺ກໍ ຕໍ ກຸຝິກໍ ນິຎ຺ຄາເປສິ, ອນຸກ຺ກເມນ ປນ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ມຕ຺ຕິກາປິຕ຺ເຫຫິ ຈິນິຕ຺ວາ ນິຎ຺ຄາເປສິ, ອປກ຺ກິຎ຺ຄກມຍາ ກຸຝີ ວິຍ ສພ຺ພມຕ຺ຕິການຍາ ກຸຝີ ເອກາພທ຺ຘາ ໂຫຕິ, ນ ຕຖາ ປກ຺ກິຎ຺ຄກມຍາ, ຕສ຺ມາ ສາ ກປ຺ປຕີຕິ ເອເກ។ ສພ຺ພມຕ຺ຕິການຍາຍ ກຸຝິຍາ ພຫິ ເຈ ຕິຓກຸຝິກາຫິ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ວສຕິ, ທຸກ຺ກຎເມວ។ ສເຈ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຌິທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ເອກາພທ຺ຘໍ ກໂຣຕິ, ວຎ຺ຎຕິ។ ອນ຺ໂຕ ເຈ ຕິຓກຸຝິກາຫິ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ວສຕິ, ວຎ຺ຎຕິ។ ກາຣໂກ ເອວ ເຈ ວສຕິ, ກຣຓປຈ຺ຈຍາ ທຸກ຺ກຎໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ນ ວສນປຈ຺ຈຍາ។ ສເຈ ອນ຺ໂຕ ວາ ພຫິ ວາ ອຸກຍຕ຺ຖ ວາ ສຸຌາຍ ລິມ຺ປຕິ, ວຎ຺ຎຕິ។ ຍສ຺ມາ

ສພ຺ພມຕ຺ຕິກາມຍາ ກຸຏິ ສຸກຣາ ຠິນ຺ທິຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ຐປິຕໍ ປຕ຺ຕຈີວຣາທິ ອຄຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ໂຈຣາທີຫິ ອວຫຣິຕຸໍ ສກ຺ກາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ປຕ຺ຕຈີວຣຄຸຕ຺ຕຕ຺ຖາຍາ”ຕິຯ

ປາຬິມຸຕ຺ຕກວິນິຈ຺ຉຍວຓ຺ຓນາ

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ຠິກ຺ຂູ ອຸຈ຺ຈາວເຈ ປຕ຺ເຕ ຘາເຣນ຺ຕິ, ອຸຈ຺ຈາວຈານິ ປຕ຺ຕມຓ຺ຑລານິ ຘາເຣນ຺ຕີ”ຕິ (ຈູຬວຯ ໒໕໓) ເອວມາທິນາ ວຕ຺ຖຸນາ ນິສ຺ສາຍ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຸຈ຺ຈາວຈາ ປຕ຺ຕາ ຘາເຣຕພ຺ພາ, ໂຍ ຘາເຣຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອກປ຺ປິຍປຣິກ຺ຂາເຣສຸ ຈ ທຸກ຺ກຏໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ? ຕທນຸໂລມຕ຺ຕາຯ ຍຕ຺ຖາປິ ນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຸຈ຺ຈາວຈານິ ຉຕ຺ຕານິ ຘາເຣຕພ຺ພານິ, ໂຍ ຘາເຣຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ”ຕິອາທິນາ (ຈູຬວຯ ໒໖໙-໒໗໐) ນເຍນ ທຸກ຺ກຏໍ ສມ຺ກວຕິ, ຕສ຺ມາ “ຕຕ຺ຣາຍໍ ປາຬິມຸຕ຺ຕໂກ”ຕິ ອາຣຠິຕ຺ວາ ສພ຺ພປຣິກ຺ຂາເຣສຸ ວຓ຺ຓມຏ຺ຐໍ, ສວິກາຣໍ ວາ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏນ຺ຕິ ທີເປນ຺ເຕນ “ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເອຕ຺ຖາຫ – “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຐເປຕ຺ວາ ປຫຣຓີ ສພ຺ພໍ ໂລຫຠຓ຺ຑໍ, ຐເປຕ຺ວາ ອາສນ຺ທິໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ທາຣຸປຕ຺ຕໍ ທາຣຸປາທຸກໍ ສພ຺ພໍ ທາຣຸຠຓ຺ຑໍ, ຐເປຕ຺ວາ ກຕກຎ຺ຈ ກຸມ຺ຠກາຣິກຎ຺ຈ ສພ຺ພໍ ມຕ຺ຕິກາຠຓ຺ຑ”ນ຺ຕິ (ຈູຬວຯ ໒໙໓) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຖາຐປິຕໍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ສພ຺ພໍ ວຓ຺ຓມຏ຺ຐມ຺ປິ ສວິກາຣມ຺ປິ ອວິເສເສນ ວຏ຺ຏຕີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ຍຖາທສ຺ສິຕປາຬິວິໂຣຘໂຕ, ຕສ຺ມາ “ຐເປຕ຺ວາ ປຫຣຓິ”ນ຺ຕິ ເອວໍ ຊາຕິວເສນ ອຍໍ ປາຬິ ປວຕ຺ຕາ, ຍຖາທສ຺ສິຕາ ປາຬິ ວຓ຺ຓມຏ຺ຐາທິວິກາຣປຏິເສຘນວເສນ ປວຕ຺ຕາຕິ ເອວໍ ອຸຠຍມ຺ປິ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕເມວຯ ອາຣຄ຺ເຄນ ນິຂາທນຄ຺ເຄນ, “ອາຣຄ຺ເຄຣິວ ສາສໂປ”ຕິ (ມຯ ນິຯ ໒ຯ໔໕໗; ຘຯ ປຯ ໔໐໑; ສຸຯ ນິຯ ໖໓໐) ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນຍໂຕ ອາຣຄ຺ເຄນຯ

ປຓ຺ຓມຸເຂ ວາຕິ ປຓ຺ຓໂກຏິຍໍຯ ປຣິຍນ຺ເຕຕິ ຈີວຣປຣິຍນ຺ເຕຯ ເວຓິອຸທຸມ຺ນິຍຸເປລ຺ລາມຯ ອຄ຺ຆິຍນ຺ຕິ ເຈຕິຍໍຯ ຄຍມຸຄ຺ຄຣນ຺ຕິ ຕຸລາທຓ຺ຑສຓ຺ຐານໍ, ຄຍາ ສີເສ ສູຈິກາ ໂຫຕິ, ມຸຂປຕ຺ຕາ ລທຸຣາຯ ອຸກ຺ກິຣນ຺ຕິ ນີຫຣນ຺ຕິ ກໂຣນ຺ຕິ ຐເປນ຺ຕີຯ ໂກຓສຸຕ຺ຕປີຬກາ ນາມ ຄຓ຺ຐິກປຏ຺ຏາທີໂກເຓສຸ ສຸຕ຺ຕມຍປີຬກາຯ ຍໍ ເອຕ຺ຖ ຈີວຣໍ ວາ ປຕ຺ໂຕ ວາ “ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕຕ຺ຖ ອຘິຏ຺ຐາ ນໍ ຣຸຫຕິ, ວິກປ຺ປນາປິ ຣຸຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຫຏ຺ຐຸໂກຏິ ອຸທກາສປ຺ໂປຯ ອຈ຺ຉີຕິ ກຸຓ຺ຊຣກ຺ຂີຯ ໂຄມຸຕ຺ຕກນ຺ຕິ ໂຄມຸຕ຺ຕສຓ຺ຐານາ ຣາຊີໂຍຯ ກຸຓ຺ຈິກາຍ ເສນາສນປຣິກ຺ຂາຣຕ຺ຕາ ສຸວຓ຺ຓຣູປິຍມຍາປິ ວຏ຺ຏຕີຕິ ຉາຍາ ທິສ຺ສຕິ, “ກຸຓ຺ຈິກາຍ ວຓ຺ຓມຏ຺ຐກມ຺ມໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ ອຎ຺ເຎ ກປ຺ປິຍໂລຫາທິມຍາວ ກຸຓ຺ຈິກາ ກປ຺ປນ຺ຕິ ປຣິຫຣຓີຍປຣິກ຺ຂາຣຕ຺ຕາຯ ອາຣກຓ຺ຏໂກ ໂປຕ຺ຖກາທິກຣຓສຕ຺ຖກຊາຕິຯ “ອາມຓ຺ຑກສາຣໂກ ອາມລກຜລມໂຍ”ຕິ ວທນ຺ຕິ ຯ ຕາລປຓ຺ຓພີຊນີອາທີສຸ “ວຓ຺ຓມຏ຺ຐກມ຺ມໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກິຎ຺ຈາປິ ຕານິ ກຸຓ຺ຈິກາ ວິຍ ປຣິຫຣຓີຍານິ, ອຖ ໂຂ “ອຸຈ຺ຈາວຈານິ ນ ຘາເຣຕພ຺ພານີ”ຕິ ປຏິກ຺ເຂປາຠາວໂຕ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເກວລຎ຺ຫິ ຕານິ “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ວີຊນິຎ຺ຈ ຕາລວຓ຺ຏຎ຺ຈາ”ຕິອາທິນາ (ຈູຬວຯ ໒໖໙) ວຸຕ຺ຕານິຯ ຄຓ຺ຐິປເທ ປນ “ເຕລຠາຊເນສຸ ວຓ຺ຓມຏ຺ຐກມ຺ມໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເສນາສນປຣິກ຺ຂາຣຕ຺ຕາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຣາຊວລ຺ລຠາຕິ ຣາຊກຸລູປກາຯ ສີມາຕິ ອິສາສິປ຺ເປຕາ ຠູມິ, ພທ຺ຘສີມາ ຈຯ “ເຍສໍ ສນ຺ຕກາ ເຕສໍ ສີມາ, ຕຕ຺ຖ ປເຣຫິ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ຠູມິ ຈ ສີມາ ຈ ເຍສໍ ສນ຺ຕກາ, ເຕຫິ ເອວ ວາເຣຕພ຺ພາຯ ເຍສໍ ປນ ອຎ຺ເຎສໍ ຠູມິຍໍ ສີມາ ກຕາ, ເຕ ວາເຣຕຸໍ ນ ອິສ຺ສຣາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ ຯ “ສງ຺ຆເຄຫາທີນໍ ກາຣຓຕ຺ຕາ ‘ມາ ກໂຣຖາ’ຕິ ປຏິເສເຘຕພ຺ພາ ເອວາ”ຕິ ອນຸຄຓ຺ຐຄຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣຯ

໒໖-໗ຯ ທາຣຸກຸຏິກໍ ກາຕຸໍ, ກຕ຺ຕຸນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ໂຖຯ ຂຓ຺ຑາຂຓ຺ຑິກນ຺ຕິ ຜລາຜລໍ ວິຍ ທຠ຺ຄພ຺ພໍຯ ອາຓາເປຫີຕິ ວຈນໍ ອນິຏ຺ເຐ ເອວ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ກຕ຺ວາ ພນ຺ຘໍ ອາຓາເປສີຯ ອິສ຺ສຣິຍມຕ຺ຕາຍາຕີ ສນິທ຺ສິຍໍ ມຕ຺ຕາສທ຺ໂທຕິ ຓາເປຕິຯ

໒໒ຯ “ເອວຣູປໍ ວາຈໍ ຠາສິຕ຺ວາ”ຕິ ຈ ປາໂຐຯ ໂລເກນ ຕ຺ວໍ ມຸຕ຺ໂຕ, ມາ ປຸນປິ ເອວຣູປມກາສີຕິ ອິທໍ ກີ ພ຺ຍາປາທທີປກໍ, ທາຣູສຸປິ ໂລກກ຺ຂນ຺ຘທີປກໍ ວຈນໍ ໂສຕາປນ຺ນສ຺ສ ສໂຕ ຕສ຺ສ ຣາຊສ຺ສ ປຕິຣູປໍຯ ນນຸ ນາມ “ປຸພ຺ເພ ກຕໍ ສຸກຕໍ ກນ຺ເຕ, ວເທຍ຺ຍາຖ ປຸນປີ ເຍນຕ຺ໂຖ”ຕິ ປວາເຣຕ຺ວາ ອຕີວ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊໍ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ ເຕນ ສິຍາຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ ໂສຕາປນ຺ນຕ຺ຕາ ອຕີວ ພຸທ຺ຘມາມໂກ ຘມ຺ມມາມໂກ ສງ຺ຆມາມໂກ ຈ, ຕສ຺ມາ ຠິກ຺ຂູນໍ ອກປ຺ປິຍໍ ອສຫນ຺ໂຕ, ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ຈ ໂອກາສໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ “ສຸປ຺ຍຸຕ຺ຕານິ ເມ ທາຣູນີ”ຕິ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕປິ ເອວມາຫາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິເມຫິ ນາມ ເອວຣູເປ ຐາເນຯ “ອາຄຕປທານຸຣູເປນາຕິ ອຎ຺ເຎຫີ ວາ ປເທຫີ, ອິໂຕ ໂຖກຕເຣຫີ ວາ ອາຄຕກາເລ ຕທນຸຣູປາ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ”ຕິ ຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ນ ເກວລໍ ອິມສ຺ມີເຍວ ສິກ຺ຂາປເທ, ອຎ຺ເຎສຸປິ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອາຄຕປທານຸຣູເປນ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາ”ຕິ

ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸຊ຺ຊາຍນຕ຺ເຖ ອຫິນຸນສ຺ສາຫິນຸນຕ຺ຕາວ, ເຕ ອຸຊ຺ຊາຍິສຸຯ

ຣຸທ຺ຣທາມໂກ ນາມ ຣຸທ຺ຣທາມກາທິທີ ອຸປ຺ປາທິໂຕຯ ພາຣາຕສິນຄຣາທີສຸ ເຕທີ ເຕທີ ຣາຊູທີ ໂປຣາຕສຕ຺ຖານຸຣູປໍ ລກ຺ຂຕສມ຺ປນ຺ນາ ອຸປ຺ປາທິຕາ ນີລກຫາປຕາຯ ເຕສໍ ກີຣ ຕິກາຄໍ ອຄ຺ຆຕິ ຣຸທ຺ຣທາມໂກ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ປາໂທ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖຸ ໂຫຕີຯ ມາສໂກ ປນ ອິຮ ອປ຺ປມາຕໍຯ ກຫາປໂຕ ກິຍ຺ຈີກາເລ ອູນວີສຕິມາສໂກ ໂຫຕິ, ກິຍ຺ຈີ ກາເລ ອຕິເຣກວີສຕິມາສໂກຯ ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ກຫາປຕສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຖກາໂຄ ປຍ຺ຈມາສໂກ ວິຍ ອຕິເຣກປຍ຺ຈມາສໂກ ວາ ອູນປຍ຺ຈມາສໂກ ວາ ປາໂທຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ທີປນຕ຺ຖໍ "ຕທາ ຣາຊຄເຫ ວີສຕິມາສໂກ ກຫາປໂຕ ໂຫຕີ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຣຊຕມໂຍ ສຸວຕ຺ຕມໂຍ ຕມ຺ພມໂຍ ຈ ກຫາປໂຕ ໂຫຕີຯ ສຸວຕ຺ຕກູມິຍໍ ວິຍ ປາໂທປີ ຍຕ຺ຖ ຕມ຺ພມໂຍວ ກໂຕ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຖ ໂສວ ປາໂທຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ຍສ຺ມາ ປາໂທ ເອກນີລກຫາປຕຄ຺ຆນໂກ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ປາທສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຖກາໂຄວ ສີຍາ ປາໂທຕິ ເອເກຯ ອິທໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ໂຍ ຈ ຕຕ຺ຖ ປາທາຣໂຫ ກຕ຺ໂຫ, ຕສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຖກາຄສ຺ເສວ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕຯ ຍທິ ປາທາຣທໍ ກຕ຺ຫໍ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸ, ສິຫ຺ສໍ "ໂສວ ປາໂທ ປຈ຺ຊິມໍ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖູ"ຕີ ຯ ນ ທີ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກຕ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນີລກຫາປຕຄ຺ເຆນ ອຄ຺ຆາເປນ຺ຕີຯ ຍສ຺ມາ ຕສ຺ສ ຕສ຺ເສວ ກຫາປຕຄ຺ເຆນ ອຄ຺ຆາເປນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຊນປທສ຺ສ ປາໂທວ ປາໂທຕິ ຕທຄ຺ຆນກເມວ ປາທຄ຺ຆນກນ຺ຕິ ສິຫ຺ສໍ, "ໂສ ຈ ໂຂ ໂປຣາຕສ຺ສ ນີລກຫາປຕສ຺ສ ວເສນ, ນ ອິຕເຣສນ຺ຕິ ຍຕ຺ຖ ປນ ນີລກຫາປຕາ ວລ຺ອຍ຺ຊໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ, ຕຕ຺ເຖວາ"ຕີ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ປທກາຊນີຍວຕ຺ຕນາ

໙໔ຯຄາມາ ວາ ອຣຍ຺ຍາ ວາຕິ ລກ຺ຂຕານຸປຍ຺ຍຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ ປຖມປຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ ອາທິມ຺ທີ ວຸຕ຺ຕາຯ ຍໂຕ ວາ ອປ຺ກນ຺ຕາ, ໂສ ອມນຸສ຺ໂສ ນາມຯ "ອມນຸສ຺ສຄາມໍ ອປາຣຸປິຕ຺ວາ, ຄາມປ຺ປເວສນຍ຺ຈ ອນາປຸຈ຺ຊາ ປວິສິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ"ຕີ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ຍໂຕ ຄາມໂຕ ອາຄນ຺ຕຸກາມາ ເອວ ອປ຺ກນ຺ຕາ, ຕໍ ຄາມໍ ເອວໍ ປວິສິຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ"ຕີ ວທນ຺ຕີ ເອເກຯ ເກຈິ ປນ "ຍກ຺ຂປຣິຄ຺ຄຫກູໂຕປີ ອາປຕາທີສຸ ທີສ຺ສມາເນສຸ ເອວ 'ຄາໂມ'ຕີ ສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄຈ຺ຊຕີ, ອທີສ຺ສມາເນສຸ ປເວສເນ ອນາປຕ຺ຕີ"ຕີ ວທນ຺ຕີຯ "ຄາໂມ ເອວ ອຸປຈາໂຣ ຄາມູປຈາໂຣຕີ ເອວໍ ກມ຺ມຮາຣຍວເສນ ຄຫີເຕ ກຸຣຸນ຺ທຍ຺ຖກຖາທີສຸ ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ສຸວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີ"ຕີ ວທນ຺ຕີຯ "ຕສ຺ສ ຆຣູປຈາໂຣ ຄາໂມຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ"ຕີ ວຈນໍ ປຜິກ຺ຂິປຕີຯ "ຄາມສ຺ສຸປຈາໂຣ ຈ ຄາໂມ ຈ ຄາມູປຈາໂຣ ຈາ"ຕີ ວທນ຺ຕີ, ຕໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ, ນຯ "ອິເມສໍ ລາກາທີສຸ ລກ຺ຂຕໍ ສນ຺ຮາຍ ມຫາອຍ຺ຖກຖາຍໍ 'ຆຣໍ ຆຣູປຈາໂຣ'ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ນ ມຍໍ ປຜິກ຺ຂິປາມາ"ຕີ ຈ ວທນ຺ຕີຯ "ກຕປຣິກ຺ເຂໂປຈາຕີ ຆຣສ຺ສ ສມນ຺ຕໂຕ ຕຕ຺ຕໂກ ອຸປຈາໂຣ ນາມາ"ຕີ ຄຕ຺ກິປເທ ລິຂິຕໍຯ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ປນ 'ໂຍ ໂຍ ອຍ຺ຖກຖາວາໂທ ວາ ເຖຣວາໂທ ວາ ປຈ຺ຊາ ວຸຈ຺ຈຕີຕີ ອິໂຕ ອນາຄຕໍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນາຕີຕໍຯ ຍທິ ອຕີຕມ຺ປີ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ມຫາປທຸມເຖຣວາໂທວ ປມາຕໍ ຊາຕນ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອນາຄຕເມວ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ອາຈຣິຍາ ກຖຍນ຺ຕີ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເສສມ຺ປີຕີ ຄາມູປຈາຣລກ຺ຂຕມ຺ປີຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ນໂຍຕີ ຕສ຺ສ ຄາມູປຈາຣສ຺ສ ຄຫເຕ ອຍໍ ນໂຍຯ ວິກາເລຄາມປ຺ປເວສນາທີສູຕີ ເອຕ຺ຖ "ຄາມປ຺ປເວສນຍ຺ທີ ພທີ ເອວ ອາປຸຈ຺ຊິຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ ຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ຕໍ ອຍ຺ຖກຖາຍ ນ ສເມຕີ"ຕີ ວທນ຺ຕີຯ "ຄາມສງ຺ຂາຕູປຈາຣໍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕີ ຄຫີເຕ ສເມຕີຕີ ມມ ຕກ຺ໂກຯ "ອາທີ-ສທ຺ທໂຕ ຆເຣ ຄິຕານໍ ທີນ຺ນລາກາກາຊນາທີນີ"ຕີ ຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ຄາມູປຈາເຣ ຄິຕານໍ ປາປຸຕິຕພ຺ພລາກໍ ສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ອເທນ຺ຕານໍ ປາຣາຊິກ"ນ຺ຕີ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກິຍ຺ຈາປີ ກຸຣຸນ຺ທິອາທີສຸ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕວຈ ນານຸໂລມວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ "ປມາທເລຂາ"ຕີ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ມຫາອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕວິນິຈ຺ຊໂຍ ສງ຺ຄີຕິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອາຄໂຕຯ "ຍຍ຺ເຈຕໍ ມຫາອຍ຺ຖກຖາຍ"ນ຺ຕິອາທີ ສີຫລຸອທີເປ ອຍ຺ຖກຖາຈຣິເຍທີ ວຸຕ຺ຕໍ "ວິນິຈ຺ຊຍນໂຍ"ຕີ ຈຯ ເລຆ຺ຆຸປາເຕເນວ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ທິຕພ຺ໂພຕີ ປຣິກ຺ເຂປາຣຫຍ຺ຖານໍ, ນ ອຸປຈາຣໍຯ ໂສ ທີ ຕໂຕ ອປເຣນ ເລຆ຺ຆຸປາເຕນ ປຣຈ຺ຊິນ຺ໂນຯ ອິມສ຺ມື ອທິນ຺ນາ ທານສິກ຺ຂາປເທຕີ ນີຍເມນ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ອຍ຺ຍຖາຕີ ອຕ຺ຖໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ ເຕນ ວາ ນີຍເມນ ຍຖາຣຸຕວເສນາປີ ອຕ຺ໂຖ ອິຮ ຍຸຊ຺ຊຕີຯ ອກີຮມ຺ເມ ປນາຕິອາທີນາ ອຍ຺ຍຖາປີ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິສິຫ຺ສໍ ທສ຺ເສຕີຯ

"ປຣິຈ຺ຈາຄາທີມ຺ທີ ອກເຕ 'ອິທໍ ມມ ສນ຺ຕກ'ນ຺ຕີ ອວິທິຕມ຺ປີ ປຣປຣິຄ຺ຄທີຕເມວ ປຸຕ຺ຕການໍ ປີຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ສນ຺ຕກໍ ວິຍ, ຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ອປຣິຈ຺ຈຕ຺ເຕ ສງ຺ຄທໍ ຄຈ຺ຊຕີ"ຕີ ຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ເຖນສ຺ສ ກມ຺ມໍ ເຖຍ຺ຍໍ, ເຖເນນ ຄເຫຕພ຺ພກູຕໍ ກຕ຺ຫໍຯ ເຖຍ຺ຍນ຺ຕີ ສງ຺ຂາຕນ຺ຕີ ເຖຍ຺ຍສງ຺ຂາຕ"ນ຺ຕີ ໂປຣາຕຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕໍ ເຖຍ຺ຍໍ ຍສ຺ສ ເຖນສ຺ສ ກມ຺ມໍ, ໂສ ຍສ຺ມາ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ໂຕ ອວຫຣຕຈິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ເຖຍ຺ຍສງ຺ຂາຕ"ນ຺ຕີ ປທໍ ອຸທ຺ຮຣິຕ຺ວາ "ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ໂຕ ອວຫຣຕຈິຕ຺ໂຕ"ຕີ ປທກາຊນມ຺ປີ

ເຕສံ ໂປຣາຓານັ ຍຸຊຊເຕວ, ຕຖາປີ ອຎຸຄຸກຖາຍံ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ຄເໜຕພຸພໍ໚ "ຍສຸຈ ປຸພຸພກາເຄ 'ອວໜຣິສຸສາມີ'ຕິ ປ໌ວຕຸຕໍ ຈິຕຸຕໍ, ຍສຸຈ ຄມນາທິສາສກໍ, ປຣາມສນາທິສາສກໍ ວາ ມຊເຊ ປ໌ວຕຸຕໍ, ຍສຸຈ ຄານາຈາວນປໂຍຄສາສກໍ , ເຕສຸ ອຍເມເວໂກ ປ໌ຈຸຈິໂມ ຈິຕຸຕໂກຍຸຄາໂສ ອິສ ອຜິປຸເປໂຕ 'ເຖໂນ'ຕິ ອປເຣ"ຕິ ອນຸຄຕຸກິປ໌ເທ ວຸຕຸຕໍ໚ ອູນມາສກມາສປ໌າທາທີສຸ "ອວໜຣຓາຈິຕຸເຕສຸ ເອກຈິຕຸຕໂກຍຸຄາໂສຕິ ອາຈຣິຍາ ວທນຸຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໚

ປັສຸຈວິສຕິອວໜາຣກຖາວຓຸຓນາ

ປັສຸຈວິສຕິ ອວໜາຣາ ນາມ ວຈນເກເທເນວ ກິນຸນາ, ອຕຸຖໂຕ ປນ ອກິນຸນາ໚ ອາກຸລາ ທຸວິສຸເສຍຸຍວິນິຈຸຉຍາຕິ ອາຈຣິຍານັ ມຸເຂ ສນຸຕິເກ ສພຸພາກາເຣນ ອຄຄທິຕວິນິຈຸຉຍານັ ທຸວິສຸເສຍຸຍາ໚ ທຸກຕິກປ໌ຍຸຄານປ໌າລຸຢີ (ປ໌ຍຸຄາ໚ ໕໚໑໑ ອາທໂຍ, ທຸກຕິກປ໌ຍຸຄານປ໌າລຸຢີ) ວິຍ ອາກຸລາ ທຸວິສຸເສຍຸຍວິນິຈຸຉຍາ, ເກວລໍ ຕໍ ອາຈຣິຍາ ປຸພຸພາປຣວິໂຣຣສມກຕຸວາ ສາຕິຕິໂຕ ປ໌ຍຸຄາຍ ອາຄຕນຍມວິນາເສຕຸວາ ວຓຸຓຍນຸຕີຕິ "ປ໌ຍຸຄານປ໌າລຸຢີມິວາຕິ ອປເຣ ວທນຸຕີ"ຕິ ຈ ວຸຕຸຕາ໚ ໂປຣາຓາຕິ ສາຕິຕິອາຈຣິຍາ໚ ອຍເມຕຸຖ ສາມີຈີ ເອວ, ສເຈ ນ ເທຕິ, ອາປຕຸຕິ ນຕຸຖິ, ປ໌າຣາຊິກາຍາ ປນ ຍຖາ ສິກຸຂາກາໂມ ເທຕິ, ເອວໍ ທາຕພຸພເມວ໚ ຍານິ ປເນຕຸຖ ວຕຸຖູນີ, ຕານິ ສີຫລຸອທີເປ ອາຈຣິເຍທີ ສາຆາທີນມນຸມຕີຍາ ອຎຸຄຸກຖາສຸ ປກຸຂິຕຸຕານີ, "ອນາຄເຕ ພຸຣຫຸມຈາຣີນັ ທິຕຸຖາຍ ໂປຕຸຖກາຣຸລຸຫກາລໂຕ ປ໌ຈຸຉາປີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໚ ອາຓຕຸຕິກໍ ອາຓຕຸຕິກຸຂເຕປີ ຄຕຸຫາຕິ, ກາລນຸຕເຣນາປີ ອຕຸຖສາສໂກ, ກາລນຸຕຣໍ ສນຸສາຍາຕິ ອິທເມເຕສໍ ນານຕຸຕໍ໚ ກຍຸເຖຕິ ອປຄເຕ໚ ອນຸຕຣສມຸທຸເທ ອຕຸຣຸມຸຫຸເທ໚ ຜຣຕິ ສາເສຕິ໚ ນວໂສໂຕຕິ ນວກໂຕ໚ ປ໌າສາຓສກຸຂຣນຸຕິ ປ໌າສາຓສຸຈ ສກຸຂຣສຸຈ໚

ກູມຍຸຄກຖາທິວຓຸຓນາ

ລ໔໚ມຫາອຎຸຄຸກຖາຍំ ປນ ສຈຸເຈປີ ອລິເກປີ ທຸກຸກຍເມວ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ປມາຫລິຂິຕນຸຕີ ເວທິຕພຸພນຸຕີ ຍເຖຕຣທີ ຍຸຕຸຕີຍາ ຄເໜຕພຸພາ໚ ຕຕຸຖ "ຈຕຸວຄຸເຄນ ຄເປຕຸວາ ອຸປສມຸປທປ໌ວາຣຕາອພຸການາທິສພຸພໍ ສາຆກມຸມໍ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕີ"ຈຸເຈວ ວຕຸຕພຸເພ "ອຸປສມຸປທປ໌ວາຣຕາກຖິນພຸການາທີນີ"ຕິ ລິຂນຸຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ໚ ຕໍ ອາຈຣິຍາ "ປມາຫເລຂາ"ຕຸເວວ ວຓຸຓຍນຸຕີ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ປມາຫລິຂິຕ"ນຸຕີ໚ ຍໍ ຍໍ ວຈນັ ມຸສາ, ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ປ໌າຈິຕຸຕີຍນຸຕີ ວຸຕຸຕໍ໚ ທຸກຸກຍສຸສ ວຈເນ ປໂຍຊນາກາວາ "ອທິນຸນາທານສຸສ ປຸພຸພປໂຍເຄ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໚ ອສຸເສສມຸປີ ປຸພຸພປໂຍເຄ ປ໌າຈິຕຸຕີຍຍຸຄາເນ ປ໌າຈິຕຸຕີຍເມວ໚ ປມາຫລິຂິຕນຸຕີ ເອຕຸຖ ອິສ ອຜິປຸເປຕເມວ ຄເໜຕຸວາ ອຎຸຄຸກຖາຍໍ ວຸຕຸຕນຸຕີ ຄທີເຕ ສເມຕິ ວິຍ໚ ອາຈຣິຍາ ປນ "ປ໌າຈິຕຸຕີຍຍຸຄາເນ ປ໌າຈິຕຸຕີຍ"ນຸຕີ ວຕຸວາ ທຸກຸກເຜ ວິສໍ ວຕຸຕພຸເພ "ສຈຸຈາລິເກ"ຕິ ສາມສຸສໂຕ ວຸຕຸຕຕຸຕາ "ປມາຫເລຂາ"ຕິ ວທນຸຕີຕິ ເວທິຕພຸພາຕິ໚ "ກຸສລຈິຕຸເຕນ ຄມເນ ອນາປຕຸຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ "ທານສຸຈ ທສຸສາມີ"ຕິ ວຈເນນ ອນາປຕຸຕີ ວິຍ໚

ປ໌າຈິຕຸຕີຍຍຸຄາເນ ທຸກຸກຍາ ນ ມຸຈຸຈຕີຕິ ປ໌າຈິຕຸຕີເຍນ ສທຸສີ ທຸກຸກຍມາປຊຊຕີ໚ ພຫຸກາປີ ອາປຕຸຕີໂຍ ໂຫນຸຕູຕິ ຂຓເນ ພຸຍູໜນຸທຸສຣເຕສຸ ທສ ທສ ກຕຸວາ ອາປຕຸຕີໂຍ ອາປນຸໂນ, ເຕສຸ ອຸທຸສຣເຕ ທສ ປ໌າຈິຕຸຕີໂຍ ເທເສຕຸວາ ມຸຈຸຈຕີ, ຊາຕິວເສນ "ເອກເມວ ເທເສຕຸວາ ມຸຈຸຈຕີ"ຕິ ກຸຣຸນຸທີຍໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ປຸຣິເມນ ສເມຕິ໚ "ສໂມສາເນຕຸວາ ທສຸສິຕປໂຍເຄ "ທຸກຸກຍ"ນຸຕີ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ສມານປໂຍຄາ ພຫຸທຸກຸກຍຕຸຕໍ ລາເປຕີ໚ ຂຓເນ ພຫຸການີຕີ ສມານປໂຍຄຕຸຕາ ນ ປຜິປຸປສຸສມຸກາຕີ໚ ອຎຸຄຸກຖາຈຣິຍປຸປມາເຕນາຕິ ຍຖາ ປເນຕຸຖ, ເອວໍ ອສຸເສສຸປີ ເອວຣູປານິ ອຎຸຄຸກຖາຍ ອາຄຕວຈນານີ ສາຕິຕິໂຕ ປ໌ຍຸຄາຍ ອາຄຕຕຸຕາ ຄເໜຕພຸພານີຕິ ອຕຸໂຖ໚ "ອິສ ທຸຕິຍປ໌າຣາຊິເກ ຄເໜຕພຸພາ, ນ ອສຸເສສູ"ຕິ ສມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ ກິຣາຫ໚ ຄຕຸກິປ໌ເທ ປນ "ປຸຣິມຂຓານັ ປ໌ຈຸຉິມໍ ປຕຸວາ ປຜິປຸປສຸສມຸກາຕີ, ເຕເນວ ເອກເມວ ເທເສຕຸວາ ມຸຈຸຈຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, "ວິສກາຄກິຣິຍໍ ວາ ປຕຸວາ ປຸຣິມໍ ປຜິປຸປສຸສມຸກາຕີ"ຕິ ຈ ວຸຕຸຕໍ໚

ເອວໍ ເອກຍຸຄາເນ ຄິຕາຍ ກຸມຸກີຍາ ຄານາຈາວນສຸເຈຕຸຖ ລໜາກາເຣຫີ ເວທິຕພຸພນຸຕີ ສມຸພນຸໂສ໚ ກຸມຸກີຍາຕິ ກຸມຸມວຈນັ໚ ອຸທຸສໍ ອຸກຸຂິປນຸໂຕ ເກສຄຸຄມຕຸຕມຸປີ ກູມິໂຕ ໂມເຈຕິ, ປ໌າຣາຊິກນຸຕີ ເອຕຸຖ ມຸຂວຜຸຜີຍາ ຜຸຜຸໂຖກາສໍ ພຸນຸເທນ ໂມຈິເຕ "ຄານາຈາວນສຸເຈຕຸຖ ລໜາກາເຣຫີ ເວທິຕພຸພ"ນຸຕີ ອິມິນາ ສເມຕິ, ຕຖາ ອວຕຸວາ "ກູມິໂຕ ມຸຕຸເຕ ເກສຄຸຄມຕຸຕມຸປີ ອຕິກຸການຸເຕ ກູມິໂຕ ໂມຈິຕໍ ນາມ ໂຫຕີ"ຕິ ທລຸຫໍ ກຕຸວາ ວທນຸຕີ, ອຸປປຣິກຸຂິຕຸວາ ຄເໜຕພຸພໍ໚ ເອຕຸຖ ເອກຈຸເຈ ເອວໍ ອຕຸຖໍ ວທນຸຕີ "ປຸພຸເພ ຂຓນຸເຕນ ອວເສສຍຸຄານານີ ວິໂຍຊິຕານີ, ຕສຸມີ ວິມຸຕຸເຕ ປ໌າຣາຊິກ"ນຸຕີ໚ ສາເຂປມຫາປຈຸຈຣີຍາທີສຸ ວຸຕຸຕວຈນສຸສ ປມາຫເລຂກາໂວ "ອຕຸຕໂນ ກາຊນຄຕໍ ວາ ກໂຣຕິ, ມຸຍຸຄີ ວາ ລິນຸທຕີ"ຕິ ວຈເນນ ທີປີໂຕ໚

ຍໍ ປນ ‘‘ປີຕມຕ຺ເຕ ປາຣາຊິກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຍເຖຕຣຫີ ‘‘ປຌ຺ຈວິຌ຺ຌາຓາ ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸກາ ອຸປ຺ປນ຺ນາຣມ຺ມຓາ’’ຕິ ປທສ຺ສ ‘‘ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸກາທີ ອນາຄຕປຏິກ຺ເຂໂປ’’ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ ‘‘ອສມ຺ກິນ຺ນວຕ຺ຖຸກາ ອສມ຺ກິນ຺ນາຣມ຺ມຓາ ປ຺ເຣຊາຕວຕ຺ຖຸກາ ປ຺ເຣຊາຕາຣມ຺ມຓາ’’ຕິ ວຈນມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ອຕີຕານາຄຕປຏິກ຺ເຂໂປຕິ ປຣິວຕ຺ເຕຕິ, ຕຖາ ຕາທິເສຫິ ປຣິວຕ຺ຕ'ນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ນ ຫິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍາ ປ຺ພ຺ພາປຣວິຣຸທ຺ທໍ ວທນ຺ຕິ។ ຍໍ ປນ ອາຈຣິຍາ ‘‘ອິທໍ ປມາທລິຂິຕ’’ນ຺ຕິ ອປເນຕ຺ວາ ປຏິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ວຈນກາເລ ວາເຈນ຺ຕິ, ອຸທ຺ທິສນ຺ຕິ, ຕເມວ ຈ ອິມິນາປີ ອາຈຣິເຍນ ‘‘ປມາທລິຂິຕ’’ນ຺ຕິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ។ ຍຌ຺ຈ ສຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຕ ປຏິກ຺ຂິປນ຺ຕິ, ຕເມວ ຈ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ອິມິນາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕໍ ປນ ຕຕ຺ເຖວາ’’ຕິອາທິ។

ອນາປຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເນວ ອວຫາໂຣ ນ ຄີວາ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ພ຺ຍຌ຺ຊນໂຕວ ເກາໂຫ, ນ ອຕ຺ຖໂຕຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ។ ຕໍ ປ຺ມາທລິຂິຕໍ ກຕເຣຫີຕິ ເຈ? ປ຺ພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣຫິ, ເລຂເກຫີ ວາ, ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ។ ‘‘ນ ຫິ ຕເທວ ພຫູສຸ ຖາເນສຸ ຍຸຕ຺ຕໂຕ ປາຣາຊິກມຫຸຕ຺ວາ ກຕ຺ຖຈິ ໂທຕີ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។ ທຸຏ຺ຐປີຕໍ ວາ ຖເປຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຕໂຕ ປຄ຺ຆຣິສ຺ສຕີຕິ ຖານາຈາວນໍ ສນ຺ຘາຍ ກຕຕ຺ຕາ ປາຣາຊິກໍ ຕໍ ປນ ຄຕ຺ທຕຸ ວາ ມາ ວາ ຕຕ຺ເຖວ ‘‘ກິນ຺ທຕີ’’ຕິອາທິວຈນໂຕ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ‘‘ຕຕ຺ເຖວາຕິ ຖານາຈາວນໍ ອກໂຣນ຺ໂຕວ ຖານາ ອຈາເວຕ຺ກາໂມວ ເກວລໍ ‘ກິນ຺ທຕີ’ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໂຕ ຈ ຌາເປຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອຌ຺ຌຕຣສ຺ມີ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຖາ ‘‘ປຄ຺ຆຣິເຕຫີ ຕິນ຺ຕປີສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸທເກ ປກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຈິຕ຺ວາ ຄເຫຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ ຄຫຓເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອປເຣ។ ‘‘ຣິຕ຺ຕກຸມ຺ກິຍາ ອຸປຣີ ກໂຣຕີ, ກຕ຺ຆເທຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອາຓຕ຺ຕິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ‘‘ຍທາ ສກ຺ໂກສິ, ຕທາ ຕໍ ກຕ຺ຆໍ ອວທຣາ’’ຕິ ອຕ຺ຖສາຘໂກ ອາຓຕ຺ຕິກາເລ ເອວ ປາຣາຊິກໍ។ ອປີຈ ອາວາຍກາທີນິ ຖາວຣປໂຍຄານິ ຈ ເອຕ຺ຖ ສາຘການິ។ ນຕ຺ຖິ ກາລກຕປໂຍຄານິ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖູນີຕິ ຕສ຺ມາ ອຸປປ຺ຣິກ຺ຂິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອເກ។ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ‘‘ອປເຣ’’ຕິ ວາ ‘‘ເອເກ’’ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສຸຏ຺ຐຸ ອຸປປ຺ຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຍຸຕ຺ຕໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ອິຕຣໍ ຉຒ຺ເຒຕພ຺ພໍ។ ວທນ຺ຕີຕິ ອາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕິ។ ນ, ອຌ຺ຌຖາ ຄເຫຕພ຺ພຕ຺ຖໂຕຕິ ປາລຸອິປ຺ຣິທຣຓຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອວເມເກ ວທນ຺ຕີຕິ ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ។ ກສ຺ມາ? ‘‘ປສ຺ສາວໍ ວາ ຉຒ຺ເຒຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ອປ຺ຣິໂກຄໍ ວາ ກໂຣຕີ’’ຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກຕ຺ຕາ, ອຏ຺ຐກຖາຍ ‘‘ມຸຄ຺ຄເຣນ ໂປເຖຕ຺ວາ ກິນ຺ທຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາປີ។

ອຍໍປເນຕ຺ຖ ສາໂຣຕິອາທິກຖາຍ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ວຈນ’’ນ຺ຕິ ຌມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ອາຫ។ ສງ຺ຄຫາຈຣິຍານໍ ວາໂທຕິ ເອເກ។ ປ຺ພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕາປີ ເຕ ເອວ, ຕສ຺ມາ ໂວຫາຣວເສນາຕິ ອຉຒ຺ເຒຕຸກາມມ຺ປີ ຕຖາ ກໂຣນ຺ຕໍ ‘‘ຉຒ຺ເຒຕີ’’ຕິ ໂວຫຣນ຺ຕິ។ ເອວເມເຕສໍ ປທານໍ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ‘‘ຖານາຈາວນສ຺ສ ນຕ຺ຖິຕາຍ ທຸກ຺ກຏ’’ນ຺ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈເນນ ອຕິວິຍ ສເມຕິ, ຕຕ຺ຖ ຖານາຈາວນຈິຕ຺ຕສ຺ສ ນຕ຺ຖິຕາຍ ຖານາ ຈຸຕມ຺ປີ ນ ‘‘ຖານາ ຈຸຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ។ ອິຕຣຖາປີຕິ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ຕາກາວາ ຖານາ ຈາເວຕຸກາມສ຺ສປີ ທຸກ຺ກຏໍ ຍຸຊ຺ຊຕີ។

ຌ໖។ ສຍເມວ ປຕິຕໂມຣສ຺ເສວ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ກໂຣໂຕ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ។ ອາກາສຏ຺ຐວິນິຈ຺ຉເຍ ຕປ຺ປສງ຺ເຄນ ຕສ຺ມີ ເວຫາສາທິຄເຕປີ ອສມ຺ໂມຫຕ຺ຖໍ ເອວໍ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ‘‘ເອວມຌ຺ຌຕ຺ຣາປີ ສາມິເສ’’ຕິ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។ ‘‘ຖານາຈາວນໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ຈາເລຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຖານາຈາວເນ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ນຕ຺ຖີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ເກຈິ ອຜນ຺ທາເປຕ຺ວາ ຖານາຈາວນາຈາວເນຫິປີ ທຸກ຺ກຏຖຸລ຺ລຈ຺ຈເຍ ວທນ຺ຕິ។ ‘‘ເຕ ຖານາຈາວນໍ ອກໂຣນ຺ໂຕຕິ ອິມໍ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຏິເສເຘຕພ຺ພາ’’ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ວີມໍສິຕພ຺ພໍ។

ຌ໗។ ເຉທນໂມຈນາທິ ອຸປຣິກາຄໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອວສ຺ສໍ ຖານໂຕ ອາກາສຄຕໍ ກໂຣຕີ។ ເອຕ຺ຖ ‘‘ເອກໂກຜີ ນິຫຣິຕ຺ວາ ຖປີເຕ ວໍເສ ກິຕສ຺ສ ອາກາສກຣຓໍ ສນ຺ຘາຍາ’’ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ។ ເຕ ປນ ອຕ຺ຖ ‘‘ມູລໍ ອຈ຺ເຉຕ຺ວາ ວລຍໍ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສາເຣຕິ, ຣກ຺ຂຕີ។ ສເຈ ປນ ມູລໂຕ ອນິຫຣິຕ຺ວາປີ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກາສຄຕໍ ກໂຣຕີ, ປາຣາຊິກ’’ນ຺ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຏິເສເຘຕພ຺ພາ។ ກິຕ຺ຕິນິສ຺ສິຕນ຺ຕິ ກິຕ຺ຕິຍາ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກ។ ກິຕ຺ຕີ ນິສ຺ສາຍ ຖປີຕນ຺ຕິ ນາຄທນ຺ຕາທີສຸ ກິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຉິນ຺ນມຕ຺ເຕຕິ ອຸປຣີ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។

ຌ໘។ອຸປຣີ ກິຕສ຺ສ ປີຌ຺ກິຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ອໂຘ ໂອສາຣຓໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເທຏ຺ຐາ ໂອສາເຣນ຺ຕສ຺ສ ອຸປຣິມສ຺ສ ປີຌ຺ກິຍາ ເທຏ຺ຐິເມນ ກິໂຕກາສໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມຕ຺ເຕ ປາຣາຊິກໍ, ອຸທ຺ຘໍ ອຸກ຺ຂິປນ຺ຕສ຺ສ ອຸທກໂຕ ມຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕ។ ‘‘ເອວໍ ຄຫີເຕ ກູມຏ຺ເຐ ວຸຕ຺ເຕນ ສເມຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ມຕ຺ມຈ຺ຉານໍ ກິຕຏ຺ຐານເມວ ຖານໍ ກິຣ។ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ມາເຣຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫໂຕ ອູນປາທຄ຺ຆນເກ ທຸກ຺ກຏໍ,

ສຫປໂຍຄຕ຺ຕາ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ນຕ຺ຖີຕິ ເອເກ. ມຫນຜລວສາທີນີຕິ ເອຕ຺ຖ ສີຫລຸອກາສາ ກິຣ ວສ ອິຕິ ວິສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຄຣຸລຸອາ ກາເຣນ ກຕ຺ປ຺ຸເປ຺ຍິຕ໌ ວາ.

໙໙. ປຸພ຺ເພ ປາເສ ພທ຺ຂສູກເຣົາປມາຍ ວຸຕ຺ຕາ ເອວ. "ຖເລ ຖປີຕາຍ ນາວາຍ ນ ຟຸຍ຺ໂຖກາສມຕ຺ຕເມວາ"ຕິ ປາໂຖ. "ວາໂຕ ອາຄມ຺ມາຕິ ວຈນໂຕ ວາຕສ຺ສ ນຕ຺ຖິກາເລ ປໂຍຄສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ອວຫາໂຣ ນຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຖິກາເລ ເຈ ກໂຕ, ອວຫາໂຣວາ"ຕິ ວທນ຺ຕິ. "ກຕ຺ຫເທຍ຺ຍໍ ປນ ເກສນ຺ຕິ ເຈ? ເຍສໍ ຫຕ຺ເຖ ກຫາປຕານີ ຄຫີຕານີ, ເຕສໍ ວາ, ນາວາສາມີນາ ນາວາຍ ອຄ຺ຄຫີຕາຍ ນາວາສາມິກສ຺ສ ວາ"ຕິ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ.

໑໐໔. ນິຣມ຺ພິຕ຺ວາ ອຸປ຺ຣິ. ອກຕໍ ວາ ປນ ປຕິຍ຺ຖເປ຺ຕີຕິ ອປຸພ຺ພໍ ວາ ປຍ຺ຖເປ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໑໐໕. ຄາມຍ຺ເຖ ວາ "ຄາໂມ ນາມາ"ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ປຖມໍ ຄາມລກ຺ຂຕສ຺ສ ສພ຺ພໂສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ.

໑໐໖. ອຣຍ຺ຍຍ຺ເຖ ອຣຍ຺ຍໍ ນາມາຕິ ປຸນ ນ ເກວລໍ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຕຍ຺ເຍວ ອຣຍ຺ຍນ຺ຕິ ອິສາສິປ຺ເປ຺ຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ປຣປຣິຄ຺ຄ ຫີຕເມວ ເຈຕໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ອິສາສິປ຺ເປ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕເນວ ອຕ຺ເຖປີ ອຣຍ຺ຍຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍ. ອຄ຺ເຄປີ ມູເລປີ ຉິນ຺ນາຕິ ເອຕ຺ຖ "ນ ເວເຖຕ຺ວາ ກິຕາ, ຉິນ຺ນມຕ຺ເຕ ປເຕນກໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ຕຈຸເຉຕ຺ວາ ຖປີໂຕຕິ ອຣຍ຺ຍສາມິເກຫິ ປເຣ ຫີ ລທ຺ເສຫີ ຕຈຸເຉຕ຺ວາ ຖປີໂຕ. ອທ຺ສຄໂຕປີຕິ ຈິຣກາລິໂກປີ. "ນ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ອຣຍ຺ຍສາມິເກຫິ ອນຸຍ຺ຍາເຕນປີ"ຕິ ຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ. ຉລ຺ລິຍາ ປຣິໂຍນທ຺ສໍ ໂຫຕີຕິ ອິມິນາ ສາມິການໍ ນິຣເປກ຺ຂຕໍ ທີເປ຺ຕີ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ຄເຫຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ"ຕິ. ຍທິ ສາມິການໍ ສາເປກ຺ຂຕາ ອຕ຺ຖິ, ນ ວຍ຺ຍຕີ.

໑໐໗. ຕຕ຺ຖ "ກາຊເນສຸ ໂປກ຺ຂຣຕີຕລຸອາເກສຸ ຈ ຄາໂວ ປກ຺ໂກສຕີຕິ ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຕໂຍ ທສ ວາຣາ ອາຫິເມວ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສໍຂິຕ຺ຕາ"ຕິ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ. ນິພ຺ພຫເນົາທກໍ ນາມ ຕລຸອາກຣກ຺ຂຕຕ຺ຖາຍ ອສິໂກຫກນິກ຺ຂມນທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມເນົາທ ກໍ. "ຄເຫຕຸໍ ນ ລກຕີຕິ ສາມິຈິກມ຺ມໍ ນ ໂຫຕີ"ຕິ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ "ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອນຸຄຕ຺ກິປເທຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ອນິກ຺ຂນ຺ເຕ ອຸທເກຕິ ປາຖເສໂສ, ສຸກ຺ຂມາຕິກາປໂຍຄຕ຺ຕາ ກຕ຺ຫເທຍ຺ຍມ຺ປີ ນ ໂຫຕີຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ. ຕລຸອາກໍ ນິສ຺ສາຍ ເຂຕ຺ຕສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາຕິ "ສພ຺ພສາສາຣຕໍ ຕລຸອາກໍ ໂຫຕີ"ຕິ ປຖມໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. "ຍສ຺ມາ ຕລຸອາກຄ ຕໍ ອຸທກໍ ສພ຺ພສາສາຣຕມ຺ປີ ມາຕິກາຍ ສຕິ ຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຄເຫຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ສນ຺ສາຍ ກຸຣຸນ຺ທີຍາທີສຸ ອວຫາ ໂຣຕິ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ອປເຣ ອາຫູຕິ. ອິມິນາ ລກ຺ຂເຕນ ນ ສເມຕີຕິ ຍສ຺ມາ ສພ຺ພສາສາຣຕເທໂສ ນາມ ຕລ຺ຈ ຕລຸອາກໍ ສພ຺ພ ສາສາຣຕໍ, ກຕິກາກາວາ ຈ ມຫາອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕເມວ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫາຈຣິໂຍ.

໑໐໘. "ຕໂຕປຍ຺ຖາຍ ອວຫາໂຣ ນຕ຺ຖີຕິ ເຖຍ຺ຍາຍປີ ຄຕ຺ຫໂຕ, ຕສ຺ມາ ຍຖາມຸຕ຺ໝມຫາເຂຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ອຣກ຺ຂິຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ສພ຺ພສາສາຣຕາຕ຺ຕາ ຈ ອຍ຺ຍມ຺ປີ ສງ຺ໝສນ຺ຕກໍ ອິທໍ ນ ໂຫຕີ"ຕິ ຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ.

໑໑໐. ອຊ຺ຊກເມວ ຕິຍ຺ຖຕີຕິ ເອຕ຺ຖ "ສມີເປ ຣຸກ຺ຂສາຂາທີຫີ ສນ຺ສາຣິຕຕ຺ຕາ ອິສກໍ ຂລິຕ຺ວາ ອຊ຺ຊກເມວ ຕິຍ຺ຖຕີ ເຈ, ອວຫາໂຣ. ຉິນ຺ນເວຕຸ ວິຍ ຕິຍ຺ຖຕີ ເຈ, ອນາປຕ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ວິນິຈ຺ສເຍ "ສເຈ ຕານິ ຣກ຺ຂນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ໂນ ອຍ຺ຍຖາຕິ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ເຈ ວາເຕ ວາຕມຸຂໂສສນໍ ກໂຣຕິ, ປາຣາຊິກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໑໑໑. ອຍ຺ເຍສຸ ປນ ວິຈາຣຕາ ເອວ ນຕ຺ຖີຕິ ເຕສຸ ອປ຺ປຜິກ຺ຂີປີຕຕ຺ຕາ ອຍເມວ ວິນິຈ຺ສໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. "ເອເຕນ ສຸຣນິກ຺ເຂ ປີ ກຕ຺ວາປີ ໂຈເຣຫິ ອາຫຍໍ ໂຈເທຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫໂຕ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

໑໑໔. ເອເສວ ນໂຍຕິ ອຸທ຺ສາເຣເຍວ ປາຣາຊິກໍ, ກສ຺ມາ? ອຍ຺ເຍຫິ ປຕ຺ເຕຫິ ສາສາຣຕາສ຺ສ ສຍ຺ຍາຕສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ປທວາ ເຣນາຕິ ໂຈເຣນ ນີຫຣິຕ຺ວາ ທີນ຺ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ສໂຕ. ຄາມທ຺ວາຣນ຺ຕິ ໂວຫາຣມຕ຺ຕເມວ, ຄາມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາຕຕ຺ຕິຍາ ຫຍ຺ຖພ຺ພຕ຺ຕາ, ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ອຸທ຺ສາເຣ ເອວ ປາຣາຊິກໍ. ອສຸກໍນາມ ຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ວຈເນນ ຍາວ ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ປຣໂຕ ອຸປຈາໂຣ, ສພ຺ພເມຕໍ ອາຕຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີ. "ຄຕ຺ວາ ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ວາ ວິສ຺ສມິຕ຺ວາ ປຸຣິມເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ຕໍ ວູປສມິຕ຺ວາ ຄມນຕ຺ຖຍ຺ເຈ ກຕ຺ໝໍ ນ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຍຖາຄຫີຕເມວ, ປທວາເຣນ ກາເຣຕພ຺ໂພຕິ, ນິກ຺ຂິຕ຺ຕຍ຺ເຈ, ອຸທ຺ສາເຣນາ"ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ.

ເກວລໍ ''ລິຂິຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຄຓ຺ຐິປເທ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕຕິ ຐານາຈາວນໍ ອກຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຖປາຣຸຕນີຫາເຣນ ''ປຸພ຺ເພເວຫໍ ມຍາ ຄຫິຕ''ນ຺ຕິ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ. ''ນຏ຺ເຐ ຄຓ຺ຫເຫຍ຺ຍໍ ກິຣາ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ອຎ຺ໂຎ ວາ''ຕິ ວຈເນນ ເຍນ ຐປິຕໍ, ເຕນ ທິນ຺ເນ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ທີປິຕໍ ໂຫຕິ ໂຄປກສ຺ສ ທາເນ ວິຍ, ''ເກວລໍ ອິຘ ຄຓ຺ຫເຫຍ຺ຍນ຺ຕິ ອປເຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ອຎ຺ໂຎ ວາ''ຕິ ວຈນໂຕ ເຍນ ຐປິຕໍ. ໂສ ວາຕິປິ ລພ຺ຠຕີຕິ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ວາ-ສທ຺ເທນ ຍສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຐປິຕໍ, ໂສ ວາ ເທຕິ ຣາຊຄເຫ ຄຓໂກ ວິຍ ຘນິຍສ຺ສ, ຕສ຺ມາ ປາຣາຊິກໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ.

ຕວ ຖູລສາຏໂກ ລທ຺ໂຘຕິ ວຸຕ຺ຕກ຺ຂເຓ ມຸສາວາເທ ທຸກ຺ກຏໍ. ຕສ຺ສ ນາມໍ ລິຂິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ເຕນ 'ຄເຫຕ຺ວາ ຐເປຍ຺ຍາສີ'ຕິ ອາຓຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນາມເລຂນກາເລ ອນາປຕ຺ຕິ ກຸສສງ຺ກມນສທິສໍ ນ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ຊານນ຺ຕີຕິ ນ ສຸຓນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສເຈ ຊານິຕ຺ວາປິ ຈິຕ຺ເຕນ ນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອເສວ ນໂຍ. ຊານນ຺ເຕນ ປນ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ເຕ ປຏິກ຺ຂິປິຕພ຺ພເມວ ເອຕນ຺ຕິ ວຕ຺ຕໍ ຊານິຕພ຺ພໍ. ອຸມ຺ມຄ຺ເຄນາຕິ ປຸຣາປາຓໍ ຂຓິຕ຺ວາ ກຕມຄ຺ເຄນາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ນິສ຺ສິຕວາຣິກສ຺ສ ປນ ສຠາຄາ ຠຕ຺ຕໍ ເທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາ ວິຫາເຣ ປນ຺ຕິ, ຕເຖວ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ ສມ຺ປຕ຺ຕວາຣໍ ອຄ຺ຄເຫຕຸໍ ນ ລຠນ຺ຕິ, ''ຕສ຺ສ ວາ ສຠາຄາ ອທາຕຸໍ ນ ລຠນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕ຺ຕທຸຕິຍສ຺ສາຕິ ນ ຫິ ເອເກນາປິຕໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປໂຫຕິ, ສເຈ ປໂຫຕິ ປາເປຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ຍສ຺ສ ວາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ປຣິປຸຈ຺ຉໍ ເທຕີຕິ ປຸຈ຺ຉິຕປຎ຺ຫສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ກໂຣຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ສງ຺ຆສ຺ສ ຠາຣໍ ນາມ ''ສທ຺ຘມ຺ມວາຈນາ ເອວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ນວກມ຺ມິໂກປີ ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ຈ, ''ອິໂຕ ຄຓ຺ຫໂຕ ວຑ຺ຒນ຺ຕໍ ປຸນ ອນ຺ໂຕ ປວິສຕີຕິ ມຫາອຏ຺ຐກຖາປທສ຺ສ ກຸຣຸນ຺ທີສງ຺ເຂປຏ຺ຐກຖາຫີ ອຘິປ຺ປາໂຍ ວິວຣິໂຕ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

໑໑໗. ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຍາເນ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ສຸງ຺ກຏ຺ຐານສ຺ສ ພຫິ ຐິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ວທຕິ ກິຣ. ''ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຍາເນ ວາຕິອາທີ ສຸງ຺ກຏ຺ຐານພ຺ຠນ຺ຕເຣ ຄເຫຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ພຫິ ຐິຕສ຺ສ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນຕ຺ຖິ, ''ອນ຺ໂຕ ຐຕ຺ວາ''ຕິ ອຘິກາເຣ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຈຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ – ຍານາທີສຸ ຐປິເຕ ຕສ຺ສ ປໂຍຄໍ ວິນາເຍວ ຄເຕສຸ ປາຣາຊິໂກ ນ ໂຫຕິ. ກສ຺ມາ ນ ຄຓ຺ຫເຫຍ຺ຍນ຺ຕິ ເຈ? ສຸງ຺ກຏ຺ຐານສ຺ສ ພຫິ ຐິຕຕ຺ຕາ. ອຣຎ຺ເຎ ''ອສ຺ສຕິຍາ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສປິ ຄຓ຺ຫເຫຍ຺ຍເມວາ''ຕິ (ປາຣາ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑໐໓) ວຸຕ຺ຕໍ ເຕສໍ ສປຣິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ. ອິຘ ປນ ''ອຕ຺ຣ ປວິຏ຺ຐສ຺ສາ''ຕິ ວຈນໂຕ ນ ພຫິ ຐິຕສ຺ສ, ຕໍ ກິຣ ສຸງ຺ກສງ຺ເກຕໍ. ອຎ຺ຎໍ ຫຣາເປຕີຕິ ຕຕ຺ຖ ''ສຫຕ຺ຖາ''ຕິ ວຈນໂຕ ອນາປຕ຺ຕິ. ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍານິ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຏ຺ຐກຖາໂຕ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ອຸປຈາຣໍ ໂອກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຣິຫຣເຕ ສາຫີນວຕ຺ຕາ ທຸກ຺ກຏໍ.

ສຸງ຺ກຏ຺ຐາເນ ສຸງ຺ກໍ ທຕ຺ວາວ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອິທໍ ທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພານໍ ມາຕິກາຕິ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ. ''ອນຸຣາຘປຸຣສ຺ສ ຈຕູສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ສຸງ຺ກໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕສຸ ທກ຺ຂິຓທ຺ວາຣສ຺ສ ປຸຣໂຕ ມຄ຺ໂຄ ຖູປາຣາມໂຕ ອານນ຺ທເຈຕິຍໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ເຊຕວນວິຫາຣສ຺ສນ຺ຕຣປາກາຣສ຺ສາສນ຺ເນ ນິວິຏ຺ໂຐ, ໂຍ ນ ຄາມໍ ປວິສນ຺ໂຕ ອຸປຈາຣໍ ໂອກ຺ກນ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ຖູປາຣາມໂຕ ຈ ມຫາເຈຕິຍໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ຣາຊວິຫາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນ ໂອກ຺ກມຕີ''ຕິ ກິຣ ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອາຄຕໍ. ເອຕ຺ຖ ຈາຕິ ສຸງ຺ກຆາເຕ ''ທ຺ວີຫີ ເລຑ຺ຑຸປາເຕຫີຕິ ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣາຄຕາ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ທ຺ວີຫີ ເລຑ຺ຑຸປາເຕຫີຕິ ສຸງ຺ກຆາຕສ຺ສ ປຣິຈ຺ເຉເທ ອຏ຺ຐປີເຕ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຐປີເຕ ປນ ອຕິເຣກໂຍຊນມ຺ປິ ສຸງ຺ກຆາຕໍ ໂຫຕີຕິ ຕໂຕ ປຣໍ ທ຺ເວ ເລຑ຺ຑຸປາຕາ ອຸປຈາໂຣຕິ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ໂສ ປເນຕ຺ຖາປີ ທ຺ວິໂຘ ພາຫິຣພ຺ຠນ຺ຕຣເຠທໂຕ. ຕຕ຺ຖ ທຸຕິຍເລຑ຺ຑຸປາຕສງ຺ຂາຕໍ ພາຫິໂຣປຈາຣໍ ສນ຺ຘາຍ ປາລິຍໍ, ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອພ຺ຠນ຺ຕຣໍ ສນ຺ຘາຍ ກຸຣຸນ຺ທິຍນ຺ຕິ ໂນ ຂນ຺ຕິ. ''ອຕ຺ຣ ປວິຏ຺ຐສ຺ສ ສຸງ຺ກໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕູຕິ ຫິ ນິຍມິຕຏ຺ຐານໍ ເອກນ຺ຕໂຕ ປາຣາຊິກເຂຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕຎ຺ຈ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ເອໂກ ເລຑ຺ຑຸປາໂຕ ທຸກ຺ກຏເຂຕ຺ຕໍ, ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ເຈ, ທຸຕິໂຍ ເລຑ຺ຑຸປາໂຕຕິ ໂນ ອຘິປ຺ປາໂຍ''ຕິ ອາຈຣິໂຍ ວທຕິ.

໑໑໘. ຘນໍ ປນ ຄຕຕ຺ຖາເນ ວຑ຺ຒຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ''ວຑ຺ຒິຍາ ສຫ ອວຫາຣກສ຺ສ ຄຓ຺ຫເຫຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ຕໍ ວຑ຺ຒິໍ ທສ຺ສາມີ''ຕິ ອຕ຺ຖເຫສີ, ຕຕ຺ຖ ກມ຺ມໍ ອກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ວຑ຺ຒຕີຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ. ເກວລໍ ອາຄປີຕເຂຕ຺ຕສ຺ສ ນ ວຑ຺ຒິຕິ. ''ຍໍ ຘນໍ ວຑ຺ຒິ, ຕໍ ເທນ຺ຕສ຺ສ ອວຫາຣກສ຺ສ ວຑ຺ຒິຍາ ອຫາເນ ປາຣາຊິກໍ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ.

ນາເມນາຕິ ສປ຺ປນາເມນ ວາ ສາມິເກນ ກເຕນ ວາ.

໑໑໙. ຣາຊຆຣສ຺ສ ອນ຺ໂຕວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ, ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຣາຊງ຺ຄຓໍ ວາ ອນ຺ໂຕວຕ຺ຖຸ. ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ຣາຊງ຺ຄເຓ ຐິຕສ຺ສ ສກລນຄຣໍ

ຖານໍ។ ໂຄຕສຸສ “ອປຣິກຸຂິຕຸເຕ ກິຕສຸສ ອກຸກນຸຕຍຸຖານເມວ ຖານ”ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຂຕຸໝທຸວາຣນຸຕິ ອຕຸຕນາ
ຂຕຸສິຕຈຸສິທຸທំ។ ຕຕຸເຖວ ໝາເຕຕິຕິ “ຊີວິຕິນຸທຸຣິຍາຣມຸມຕາຕຸຕາ ວຂກຈິຕຸຕສຸສ ປາຈິຕຸຕິຍំ ໂຫຕິຕິ? ນ ໂຫຕິ។ ກສຸມາ?
ອຫິນຸນາທານປໂຍຄຕຸຕາ។ ຕມຸປີ ເຖຍຸຍຈິຕຸຕំ ສງຂາຣາຣມຸມຕໍວ ໂຫຕິ។ ອິຂ ຕທຸກຍំ ລກຕິ ສທຸສີ ປຸພຸພກາຄາປຣກາ
ເຄທີ”ຕິ ວຸຕຸຕំ។

໑໑໘។ຕສຸສຸທຸສາເຣ ສພຸເພສំ ປາຣາຊິກນຸຕິ ຍທິ ໂຍ ອາຕຸໂຕ ອວສຸສំ ຕំ ກຕຸໝំ ໝຣຕິ, ອາຕຸຕິກຸຂເຕ ເອວ ປາຣາຊິກំ។
“ອິຂ ຕິຕຸຕំ ກສຸມາ ປາຣາຊິກំ, ນນຸ ‘ຕຸມຸເຫ, ກນຸເຕ, ຕໂຍ ໝຣຖາ’ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຖຸລຸລຈຸຈຍំ, ອິຕເຣສຸຈ ປຜິປາຜິຍາ ເອ
ເກກສຸສາຕຸຕຕຸຕາ ເອເກເກນ ຈ ທຸກຸກເຜນ ກວິຕພຸພំ។ ກຖំ, ເອໂກ ກິຣ ມາສຄຸໝນກំ ປຣິສຸສາວນំ ເຖເນຕຸວາ ເທເສຕຸວາ
ນິຣຸສຸສາໂຫ ເອວ ວາ ໝຸຕຸວາ ປຸນ ມາສຄຸໝນກំ ສູຈິ ຕເຖວ ກຕຸວາ ປຸນ ມາສຄຸໝນກນຸຕິ ເອວំ ສິຍາຕິ? ນ ເອວំ, ຕំ ຍຖາ
ອຸປຸປລເຖນໂກ ເຍນ ວຕຸຖຸ ປູຣຕິ ຕາວ ເສົາສຸສາໝຕຸຕາ ປາຣາຊິໂກ ອາສີ, ເອວມິເມ ເສົາສຸສາໝາວ ນ ເທສຍີສຸ ວາ”ຕິ ລິຂິຕំ,
ປາລຸອິຍំ, ອຍຸຖກຖາຍຍຸຈ ສំວິທທິຕຸວາ ຄເຕສຸ ເອກສຸສຸທຸສາເຣ ສພຸເພສំ ປາຣາຊິກំ ວິນາ ວິຍ ອາຕຸຕິຍາ ກິຍຸຈາປີ ວຸຕຸຕំ,
ອຖ ໂຂ “ຕສຸສາຍំ ອຕຸໂຖ”ຕິ ວຕຸວາ ປຈຸຈາ ວຸຕຸຕວິນິຈຸຈເຍສຸ ຈ ເອກກຕຸໝເອກຍຸຖານາທີສຸ ຈ ສມຸພຸລາ ເອກំ ອາຕາເປນຸຕິ
ຕິ ອາຕຸຕິເມວ ນິຍເມຕຸວາ ວຸຕຸຕំ, ຕສຸມາ ອາຕຸຕິ ອິຈຸຊິຕພຸພາ ວິຍ, ວິມំສິຕພຸພំ។ “‘ເອກກຕຸໝំ ເອກຍຸຖານ’ນຸຕິ ຈ ປາໂຖ
‘ເອກກຸລສຸສ ກຕຸໝ’ນຸຕິ ວຈນໂຕ”ຕິ ວທນຸຕិ។

໑໑໙-໑໘໐។ໂອຈຣເກວຸຕຸຕນເຍເນວາຕິ ອວສຸສំໝາຣິເຍ ກຕຸເໝ។ ຕំ ສງເກຕນຸຕິ ຕສຸສ ສງເກຕສຸສ។ ອຖ ວາ ຕំ ສງເກຕំ ອ
ຕິກຸກມິຕຸວາ ປຈຸຊາ ວາ។ ອປຕຸວາ ປຸເຣ ວາ។ ເອສ ນໂຍ ຕំ ນິມິຕຸຕນຸຕິ ເອຕຸຖາປີ។ ອກຸຂິນິຂຕນາທີກມຸມំ ລໝຸກំ ອິຕຸຕຣກາລំ,
ຕງຂເຕ ເອວ ກຕຸໝំ ອວໝຣິຕຸំ ນ ສກຸກາ, ກິຍຸຈິ ກຕຸໝំ ທູຣំ ໂຫຕິ, ກິຍຸຈິ ກາຣິຍំ, ຕំ ຄເໝຕຸំ ຍາວ ຄຈຸຊຕິ ຍາວ ອຸກຸຂິປຕິ,
ຕາວ ນິມິຕຸຕສຸສ ປຈຸຊາ ໂຫຕិ។ ສເຈ ຕំ ກຕຸໝំ ອຂິຄຕំ ວິຍ ອາສນຸນំ, ລໝຸກຍຸຈ, ສກຸກາ ນິມິຕຸຕກຸຂເຕ ອວໝຣິຕຸំ, ຕເມວ
ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕំ ກິນຸຕິ? ນ, ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕມຸປີ “ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ເຕເນວ ນິມິຕຸເຕນ ອວໝຣຕີ”ຕິ ວຸຈຸຈຕິ ອາຣທຸສຕຸຕາ។ ຍທິ
ເອວំ “ປຸເຣກຕຸຕປໂຍໂຄ ເອໂສ”ຕິ ວາໂຣ ປມາຕំ ໂຫຕິ, ນ ຈ ຕំ ປມາຕំ ມຫາປທຸມຕຸເຖຣວາທສຸສ ປຈຸຊາ ວຸຕຸຕຕຸຕາ, ນ ສງ
ເກຕກມຸມំ ວິຍ ນິມິຕຸຕກມຸມំ ທຍຸຖພຸພំ។ ຕຕຸຖ ທີ ກາລປຣິຈຸເຂໂທ ອຕຸຖິ, ອິຂ ນຕຸຖິ, ອິທເມວ ເຕສំ ນານຕຸຕំ។

໑໘໑។ຕຍຸຈ ອສມຸໂມຫຕຸຖນຸຕິ ເອໂກ “ປຸເຣກຕຸຕາທີສຸ ວາ, ອກຸຂິນິຂຕນາທີນິ ວາ ທີສຸວາ ຄຕຸໝາ”ຕິ, ເອໂກ ຄເໝຕພຸພំ
ກຕຸໝນິສຸສິຕំ ກຕຸວາ “ປຸເຣກຕຸຕំ ເອວំ ວຕຸຕສຕຸຖານំ ກຕຸໝំ ຄຕຸໝາ”ຕິ ວທຕິ, ເອວំວິເສສຸ ອສມຸໂມຫຕຸຖំ ເອວំວິສំ ສງເກ
ຕំ ນິມິຕຸຕຍຸຈ ທສຸເສຕຸນຸຕິ ຈ, ຍຖານິປຸປາຍນຸຕິ ທຸຕິໂຍ ຕຕິຍສຸສ ຕຕິໂຍ ຈຕຸຕຸຖສຸສາຕິ ເອວំ ປຜິປາຜິຍາ ເຈ ວທນຸຕິຕິ ອຕຸ
ໂຖ។ ສເຈ ທຸຕິໂຍ ຈຕຸຕຸຖສຸສ ວເທຕິ, ນ ຍຖານິປຸປາໂຍຕິ ຈ។ “ປຜິຄຸຄທີຕມຸຕເຕຕິ ອວສຸສំ ເຈ ປຜິຄຸຄຕຸໝາຕິ, ປຸພຸເພວ
ຖຸລຸລຈຸຈຍ”ນຸຕິ ຈ ລິຂິຕំ។ ປຜິຄຸຄຕຸໝການំ ທຸກຸກຜំ ສພຸພຕຸໂຖກາສາກາວໂຕ ນ ວຸຕຸຕំ។ ປາຣາຊິກາປຊຸຊເນເນຕំ ທຸກຸກຜំ
ອາປຊຸຊິຕຸວາ ອາປຊຸຊນຸຕິ ກິຣ។ ອຕຸຖສາຂກາຕຸຕິເຈຕນາຂເຕ ເອວ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິຕິ ອນິປຸປາໂຍ។ ຕຕຸຖ ມຄຸຄຍຸຖານິຍំ
ກຕຣំ, ກຕຣំ ຜລຍຸຖານິຍນຸຕິ “ອຕຸຖສາຂກເຈຕນາ ນາມ ມຄຸຄານນຸຕຣຜລສທິສາ”ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຜລຍຸຖານິຍາ ເຈຕນາຕິ
ສິທຸສំ។ ອາຕຸຕິ ເຈ ມຄຸຄຍຸຖານິຍາ ສິຍາ, ເຈຕນາສຫຊຕຸຕາ ນ ສມຸກວຕິ, ຕຖາ ກຕຸໝສຸສ ອວສຸສំໝາຣິຕາ ຈ ນ ສມຸກວ
ຕិ។ ອາຕຸຕິກຸຂເຕ ເອວ ທີ ຕំ ອວສຸສំໝາຣິຕំ ຊາຕນຸຕິ ອວໝາຣກສຸສ ປຜິຄຸຄຕຸໝຍຸເຈ, ຕມຸປີ ນ ສມຸກວຕິ ອນາຄຕຸຕາ។
ເຈຕນາ ເຈ ມຄຸຄຍຸຖານິຍາ ໂຫຕິ, ອາຕຸຕິອາທີສຸ ອຍຸຍຕຣំ, ກຕຸໝສຸສ ອວສຸສំໝາຣິຕາ ເອວ ວາ ຜລຍຸຖານິຍາ ເຈ, ອຕຸໂຖ
ນ ສມຸກວຕិ។ ປາຣາຊິກາປຕຸຕິ ເອວ ທີ ຜລຍຸຖານິຍາ ກວິຕຸມຣຫຕິ, ນ ອຍຸຍນຸຕິ ເອວំ ຕາວ ອິຂ ໂອປມຸມສំສນຸທນំ ສມຸກວ
ຕິ ເຈຕນາ ມຄຸຄຍຸຖານິຍາ, ຕສຸສາ ປາຣາຊິກາປຕຸຕິກາໂວ ຜລຍຸຖານິໂຍ។ ຍຖາ ກຶ? ຍຖາ ປຜິສມຸກິທາມຄຸເຄ “ສທຸສາຍ
ລາຕំ ສມຸມປຜິສມຸກິທາ។ ສທຸສາຍ ສທຸທຕຸເຖ ລາຕំ ອຕຸຖປຜິສມຸກິທາ”ຕິ ເອຕຸຖ ອຍຸໂຍ ສທຸໂສ, ອຍຸໂຍ ສທຸສາຍ
ສທຸທຕຸໂຖຕິ ສິທຸສំ, ຍຖາ ຈ “ເອໂກ ອໂມຫສງຂາໂຕ ສມຸໂມ ສມຸປຍຸຕຸຕການំ ສມຸມານំ ເຫຕຸປຈຸຈເຍນ ປຈຸຈໂຍ ອນິປຕິສຫຊາ
ຕອຍຸຍມຍຸຍນິສຸສໄຍນຸທຸຣິຍມຄຸຄສມຸປຍຸຕຸຕອຕຸຖິອວິຄຕປຈຸຈເຍນ ປຈຸຈໂຍ”ຕິ ເອຕຸຖ ອໂມໂຫ ສມຸໂມ ອຍຸໂຍ, ອຍຸເຍ
ຕສຸສ ເຫຕຸປຈຸຈຍຕາທໂຍຕິ ສິທຸສំ។ ຍຖາ ຈ ວິນຍປິຜເກ ຍານິ ໖ ອາປຕຸຕິສມຸຜຸຖານານີ, ເອວំ ຍຖາສມຸກວំ “ສຕຸຕ ອາປຕຸ
ຕິກຸຂນຸສາ”ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ, ເຕສំ ອຍຸລາ ອາປຕຸຕິສມຸຜຸຖານຕາ, ອຍຸໂລ ອາປຕຸຕິກຸຂນຸສກາໂວຕິ ສິທຸສំ។ ອິມິນາ ອາປຕຸຕິກຸ
ຂນຸສນເຍນ ອາປຕຸຕານິກຣຕສຸສ ກຕິ ຖານານີຕິ? ສຕຸຕ ອາປຕຸຕິກຸຂນຸສາ ຖານານີຕិ។ ກຕິ ວຕຸຖູນີຕິ? ສຕຸຕ ອາປຕຸຕິກຸ
ຂນຸສາ ວຕຸຖູນີຕិ។ ກຕິ ກູມິໂຍຕິ? ສຕຸຕ ອາປຕຸຕິກຸຂນຸສາ ກູມິໂຍຕິ ເອວມາທໂຍປີ ທສຸເສຕພຸພາ។ ຕຖາ ທີ ຕສຸສາ ເອວំ
ມຄຸຄຍຸຖານິຍາຍ ອຕຸຖສານິກາຍ ເຈຕນາຍ ຍສຸມາ ອຍຸລາ ປາຣາຊິກາປຕຸຕິຕາ ອນຕຸຖນຸຕຣກູຕາ ອາກາຣວິເສສສງຂາຕາ

ຜລຍຸຖານິຍາ ອຕຸຖິ, ຕສຸມາ ‘‘ອຕຸຖສາສກເຈຕນາ ນາມ ມຄຸຄານນຸຕຣຜລສທິສາ’’ຕິ ວຸຕຸຕາຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ອຖ ວາ ເກວລໍ ສມຸມນິຍາມຕຸຕໍເຍວ ອຸປໍມຕຸເຕນ ອາຈຣິເຍນ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິປິ ສມຸກາວຕິຕິ ນ ຕຕຸຖ ໂອປມຸມສໍສນຸທນໍ ປຣິເຍສິຕພຸພໍ, ‘‘ອິທໍ ສພຸພໍ ເກວລໍ ຕກຸກາວເສນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວິຈາເຣຕຸວາ ຄເຫຕພຸພ’’ນຸຕິ ອາຈຣິໂຍ.

ກູມຍຸຖກາຖາທິວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ.

ອາປຕຸຕິເກທວຕຸຕນາ

໑໘໔. ‘‘ວິກງຄນຍທສຸສນໂຕ’’ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຕໍ ສມຸປາເທຕຸໍ ‘‘ອິທານິ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖາ’’ຕິອາທິ ອາຣທຸທໍ. ຕຕຸຖ ອງຄວຕຸຖຸເກ ເທນ ຈາຕິ ອວຫາຣງຄຊານນເກເທນ ວຕຸຖຸສຸສ ຫຣິຕພຸພກາຕຸທສຸສ ຄຣຸກລຫຸກກາວເກເທນາຕິ ອຕຸໂຖ. ອຖ ວາ ອງຄລຸຈ ວຕຸຖຸເກເທນ ອາປຕຸຕິເກທລຸຈ ທສຸເສນຸໂຕຕິ ອຕຸໂຖ. ອຕິເຣກມາສໂກ ອູນປລຸຈມາສໂກຕິ ເອຕຸຖ ວາ-ສທຸໂທ ນ ວຸຕຸໂຕ, ຕິ ທີປິ ເອໂກ ເອວ ປຣິຈຸເຈໂທ ວຸຕຸໂຕຕິ. ອນຊຸຊາວຸຍຸຖໍ ນາມ ອຣລຸຍປາລກາທີນາ ນ ເກນຈິ ມມາຍິຕໍ. ລຫຸທີຕໍ ນາມ ອນຕຸຖິກາເວນ ອຕິເຣກມຕຸຕາທີນາ ສາມິເກນ ລຫຸທີຕໍ. ນຍຸຖໍ ປຣິເຍສິຕຸວາ ລິນຸນາລຍຕຸຕາ ລິນຸນມູລກໍ. ອສຸສາມິກວຕຸຖຸ ຕິ ອຈຸລິນຸນມູລກມຸປິ ຍສຸສ ສາມິໂກ ໂກຈິ ໂນ ໂຫຕິ, ນິຣເປກຸຂາ ວາ ປຣິຈຸຈຊນຸຕິ, ຍໍ ວາ ປຣິຈຸຈຕຸຕໍ ເທວຕາທີນໍ, ອິທໍ ສພຸພໍ ອສຸສາມິກວຕຸຖຸ ນາມ. ເທວຕາທີນໍ ວາ ພຸທຸສສມຸມານໍ ວາ ປຣິຈຸຈຕຸຕໍ ປເຣທິ ເຈ ອາຣກຸຂເກທິ ປຣິຄຸຄທິຕໍ, ປຣປຣິຄຸຄທິຕ ເມວ. ຕຖາຣູເປ ທີ ອທິນຸນາທາເນ ຣາຊາໂນ ໂຈຣໍ ຄເຫຕຸວາ ຫນນາທີກໍ ກເຣຍຸຍຸໍ, ອນາຣກຸຂເກ ປນ ອາວາເສ, ອກິກຸຂເກ ອ ນາຣາມິກາທິເກ ຈ ຍໍ ພຸທຸສສມຸມສຸສ ສນຸຕກໍ, ຕໍ ‘‘ອາຄຕາຄເຕທິ ກິກຸຂູທິ ຣກຸຂິຕພຸພໍ ໂຄເປຕພຸພໍ ມມາຍິຕພຸພ’’ນຸຕິ ວຈນໂຕ ອກິກຸຂຸກາວາສສງຜສນຸຕກໍ ວິຍ ປຣປຣິຄຸຄທິຕສງຂຍເມວ ຄຈຸຉຕິຕິ ລາຍາ ທິສຸສຕິ. ອິສຸສໂຣ ທີ ໂຍ ໂກຈິ ກິກຸຂຸ ຕາທິເສ ປຣິກຸຂາເຣ ໂຈເຣທິປິ ຄຍຸຫມາເນ ວາເຣຕຸໍ ປຍິພໂລ ເຈ, ພລກຸກາເຣນ ອຈຸລິນຸທິຕຸວາ ຍຖາຖາເນ ຖເປຕຸນຸຕິ. ອປຣິຄຸຄທິເຕ ປຣສນຸຕກສລຸລິສຸສ ລສຸ ອາກາເຣສຸ ວິຊຊມາເນສຸປິ ອນາປຕຸຕິ ວິຍ ທິສຸສຕິ , ‘‘ຍໍ ປຣປຣິຄຸຄທິຕລຸຈ ໂຫຕິ’’ຕິ ອງຄກາໂວ ກິລຸຈາປິ ທິສຸສຕິ, ປຣສນຸຕເກ ຕຖາ ປຍິປນຸນເກ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ຄເຫຕພຸພໍ. ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກໍ ໂຈເຣທິ ຫຍໍ, ໂຈຣປຣິຄຸຄ ທິຕຕຸຕາ ປຣປຣິຄຸຄທິຕໍ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ປໂຣ ເຈຕໍ ເຖຍຸຍຈິຕຸໂຕ ຄຕຸຫຕິ, ປາຣາຊິກໍ. ສາມິໂກ ເອວ ເຈ ຄຕຸຫຕິ, ນ ປາຣາຊິກໍ, ຍສຸມາ ໂຈເທຕຸວາ, ອຈຸລິນຸທິຕຸວາ ຈ ໂສ ‘‘ມມ ສນຸຕກໍ ຄຕຸຫາມີ’’ຕິ ຄເຫຕຸໍ ລກຕິ. ປຖມໍ ສຸຣໍ ນິກຸຂິປິຕຸວາ ເຈ ປຈຸລາ ເຖຍຸຍຈິຕຸໂຕ ຄຕຸຫຕິ, ເອສ ນໂຍ. ສາມິເກນ ສຸຣໍ ນິກຸຂິຕຸຕກາເລ ໂສ ເຈ ໂຈໂຣ ກາລໍ ກໂຣຕິ, ອລຸໂລ ເຖຍຸຍຈິຕຸເຕນ ຄຕຸຫຕິ, ນ ປາຣາຊິໂກ. ອນິກຸຂິຕຸຕກາເລ ເອວ ເຈ ກາລໍ ກໂຣຕິ, ຕໍ ເຖຍຸຍຈິຕຸເຕນ ຄຕຸຫນຸຕສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ປາຣາຊິກໍ ມູລກິກຸຂຸສຸສ ສນຸຕກກາເວ ຖິຕຕຸຕາ. ໂຈຣກິກຸຂຸມຸທີ ມເຕ ‘‘ມຕກປຣິກຸຂາຣ’’ນຸຕິ ສງໂຜ ວິກຊິຕຸວາ ເຈ ຕໍ ຄຕຸຫຕິ, ມູລສາມິໂກ ‘‘ມມ ສນຸຕກມິທ’’ນຸຕິ ຄເຫຕຸໍ ລກຕິ.

ເອຕຸຖາຫ – ກູມຍຸຖາທີນິມິຕຸຕກມຸມປຣິໂຍສານາ ເອວ ອວຫາຣເກທາ, ອຸທາຫຸ ອລຸເລປິ ສນຸຕິຕິ. ກິລຸເຈຕຸຖ ຍທິ ອລຸເລປິ ສນຸຕິ, ເຕປິ ວຕຸຕພຸພາ. ນ ທີ ກຄວາ ສາວເສສໍ ປາຣາຊິກໍ ປລຸລເປຕິ. ໂນ ເຈ ສນຸຕິ, ເຍ ອິເມ ຕຸລາກູຍກໍສກູຍມານກູເຍົາກຸ ໂກຍນວລຸຈນນິກຕິສາຈິໂຍຄວິປຣາໂມສອາໂລປສາຫສາກາຣາ ຈ ສຸຕຸຕງເຄສຸ ສນຸທິສຸສມານາ, ເຕ ອິສ ອາຄເຕສຸ ເອຕຸຖ ສ ໂມສານໍ ຄຈຸລນຸຕິຕິ ຈ ລກຸຂຕໂຕ ວາ ເຕສໍ ສໂມສານຄຕກາໂວ ວຕຸຕພຸໂພຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ລກຸຂຕໂຕ ສິທຸໂຣວ. ກຖໍ? ‘‘ປລຸຈ ທີ ອາກາເຣທີ’’ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອງຄວຕຸຖຸເກເທນ. ອາປຕຸຕິເກໂທ ທີ ປາລຸອິຍໍ (ປາຣາ. ໑໘໗-໑໙໐) ວຸຕຸໂຕ ເອວ, ອຍຸຖກຖາຍລຸຈ ‘‘ກູຍມານກູຍກຫາປຕາທີທີ ວາ ວລຸເຈຕຸວາ ຄຕຸຫຕິ, ຕສຸເສວໍ ຄຕຸຫໂຕ ອວຫາໂຣ ເຖຍຸຍາວຫາໂຣ’’ຕິ (ປາຣາ. ອຍຸຖ. ໑.໑໙໗; ກງຂາ. ອຍຸຖ. ທຸຕິຍປາຣາຊິກວຕຸຕນາ) ອາຄຕຕຸຕາ ຕຸລາກູຍຄຫາປາທໂຍ ເຖຍຸຍາວຫາເຣ ສ ໂມສານໍ ຄຕາຕິ ສິທຸທໍ. ວິປຣາໂມສອາໂລປສາຫສາກາຣາ ຈ ອຍຸຖກຖາຍາຄເຕ ປສຍຸຫາວຫາເຣ ສໂມສານໍ ຄຈຸລນຸຕິ. ອິມໍ ເຍວ ວາ ປສຍຸຫາວຫາຣໍ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ຄາມຍຸຖໍ ອຣລຸລຍຸຖ’’ນຸຕິ ມາຕິກໍ ນິກຸຂິປິຕຸວາ ‘‘ຄາມຍຸຖໍ ນາມ ກຕຸທໍ ຈຕູທີ ຖາເນທີ ນິກຸຂິຕຸຕໍ ໂຫຕິ’’ຕິອາທີນາ ນເຍນ ວິກາໂຄ ວຸຕຸໂຕ. ເຕເນທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຄຫາກາກາຣເກທສນຸທສຸສນຕຸຖໍ ວິສຸໍ ກຕໍ. ນ ທີ ກູມິຕລາທີທີ ຄາມາຣລຸລຍຸຖໍ ຍໍ ກິລຸຈິຕິ. ຕຕຸຖ ຍໍ ຕຸລາກູຍໍ, ຕໍ ຣູປກູຍງຄຄຫາປຍິຈຸລນຸນກູຍວເສນ ຈຕຸພຸພິສມຸປິ ເວຫາ ສຍຸເຖ ສໂມສານໍ ຄຈຸລຕິ. ຫທຍເກທສິຂາເກທຣຊຊຸເກທວເສນ ຕິວິເສ ມານກູເຍ ‘‘ສຸວາຍໍ ຫທຍເກໂທ ມຣິຍາທໍ ລິນຸທຕິ’’ຕິ ເອຕຸຖ ສໂມສານໍ ຄຈຸລຕິ. ຫທຍເກໂທ ທີ ສປຸປິເຕລາທີມິນນກາເລ ລພຸກຕິ. ‘‘ຜນຸທາເປຕິ ອຕຸຕໂນ ກາຊນຄຕໍ ກໂຣຕິ’’ຕິ ເອຕຸຖ ສິຂາເກໂທປິ ລພຸກຕິ. ໂສ ‘‘ຕິລຕຕຸທຸລາທີມິນນກາເລ ລພຸກຕີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ເຂຕຸຕມິນນກາເລ ຣຊຊຸເກໂທ ສໂມສານໍ ຄຈຸລຕິ. ‘‘ສມຸມໍ ຈຣນຸໂຕ ສາມິກໍ ປຣາເຊຕີ’’ຕິ ເອຕຸຖ ອຸກຸໂກຍນໍ ສໂມສານໍ ຄຈຸລຕິຕິ ເຕ ຈ ຕຖາ ວລຸຈນນິກຕິໂຍປີ.

ອາປ຺ຕ຺ຕິເຠທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອນາປ຺ຕ຺ຕິເຠທວຓ຺ຓນາ

໑໖໑ຯນຈ ຄຫິເຕ ອຕ຺ຕມໂນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ວິສ຺ສາສຄາເຫນ ຄຫິຕມ຺ປິ ປຸນ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິທໍ “ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ທ຺ເວ ຠິກ຺ຂູ ສຫາຍກາ ໂຫນ຺ຕິຯ ເອໂກ ຄາມໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິ...ເປ... ອນາປ຺ຕ຺ຕິ, ຠິກ຺ຂຸ, ວິສ຺ສາສຄ຺ຄາເຫ”ຕິ (ປາຣາຯ ໑໔໖) ອິມິນາ ອສເມນ຺ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິຯ ເອຕ຺ຖ ຫິ ‘‘ໂສ ຊານິຕ຺ວາ ຕໍ ໂຈເທສິ ອສ຺ສມໂຓສິ ຕ຺ວ”ນ຺ຕິ ວຈເນນ ອນຕ຺ຕມນຕາ ທີປິຕາຯ ປຸນ “ອນາປ຺ຕ຺ຕິ, ຠິກ຺ຂຸ, ວິສ຺ສາສຄ຺ຄາເຫ”ຕິ ວຈເນນ ອຕ຺ຕມນຕາຍປິ ສຕິ ວິສ຺ສາສຄ຺ຄາໂຫ ຣຸຫຕີຕິ ທີປິຕນ຺ຕິ ເຈ? ຕໍ ນ, ອຎ຺ຎຖາ ຄເຫຕພ຺ພຕ຺ຖໂຕຯ ອຍຎ຺ເຫຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ປາຣາຊິກາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ວິສ຺ສາສສຎ຺ຎາຍ ຄາເຫ ສຕິ, ໂສປິ ຠິກ຺ຂຸ ສຫາຍກຕ຺ຕາ ນ ກຸທ຺ໂຘ ໂຈເທສິ, ປິໂຍ ເອວ ສມາໂນ “ກຈ຺ຈິ ອສ຺ສມໂຓສິ ຕ຺ວໍ, ຄຈ຺ຉ, ວິນິຈ຺ຉຍໍ ກຕ຺ວາ ສຸທ຺ຘນ຺ເຕ ຕິຏ຺ຐາຫີ”ຕິ ໂຈເທສິຯ ສເຈປິ ໂສ ກຸທ຺ໂຘ ເອວ ໂຈເທຍ຺ຍ, “ອນາປ຺ຕ຺ຕີ”ຕິ ອິທໍ ເກວລໍ ປາຣາຊິກາຠາວໍ ທີເປຕິ, ນ ວິສ຺ສາສຄ຺ຄາຫສິທ຺ຘໍຯ ໂຍ ປນ ປຣິສມຊ຺ເຊ ລຊ຺ຊາຍ ອຘິວາເສຕິ, ນ ກິຎ຺ຈິ ວທຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ປຸນວຕ຺ຖຸກາມຕາຘິປ຺ປາເຍ ປນ ໂສປິ ປຈ຺ຈາຫຣາເປຕຸໍ ລຠຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສເຈ ໂຈໂຣ ປສຍ຺ຫ ຄເຫຕຸກາໂມປິ “ອຘິວາເສຖ, ຠນ຺ເຕ, ອິຘ ເມ ຈີວຣານີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຈີວຣານິ ເຖເຣນ ທິນ຺ນານິ, ອທິນ຺ນານິ ວາ ສຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ, ເຖໂຣ ປຸນ ປກ຺ຂໍ ລຠິຕ຺ວາ ໂຈເທຕຸໍ ລຠຕິ, ປຸພ຺ເພ ອຘິວາສນາ ອຘິວາສນສງ຺ຂ຺ຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ຠເຍນ ຕຸຓ຺ຫີຠູຕຕ຺ຕາ, “ຍໍ ຈີວຣໍ ອິຘ ສາມິໂກ ປຈ຺ຈາຫຣາເປຕຸໍ ລຠຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາມິກສ຺ສ ປາກຕິກໍ ກາຕພ຺ພໍ, “ອິທໍ ກິຣ ວຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສເຈ ສງ຺ຆສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ເກນຈິ ຠິກ຺ຂຸນາ ຄຫິຕໍ, ຕສ຺ສ ເຕນ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາ ຄຓສ຺ສ ວາ ອຸປກາຣິຕາ ອຕ຺ຖິ, ຄຫິຕປ຺ປມາຓໍ ອປໂລເກຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພໍຯ “ໂສ ເຕນ ຍຖາຄຫິຕໍ ປາກຕິກໍ ກຕ຺ວາ ອນໂຓ ໂຫຕິ, ຄິລານາທີນມ຺ປິ ເອເສວ ນໂຍ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ປທຠາຊນີຍວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປກິຓ຺ຓກກຖາວຓ຺ຓນາ

ສາຫຕ຺ຖິກາຓຕ຺ຕິກນ຺ຕິ ເອກຠຕ຺ຆໍ ເອວຯ “ຠາຣິຍຎ຺ຫິທໍ ຕ຺ວມ຺ປິ ເອກປ຺ສ຺ສໍ ຄຓ຺ຫ, ອຫມ຺ປິ ເອກປ຺ສ຺ສໍ ຄຓ຺ຫາມີຕິ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ອຸຠເຍສໍ ປໂຍເຄນ ຐານາຈາວເນ ກເຕ ກາຍວາຈາຈິຕ຺ເຕຫິ ໂຫຕິ ຯ ອຎ຺ຎຖາ ‘ສາຫຕ຺ຖິກໍ ວາ ອາຓຕ຺ຕິກສ຺ສ ອງ຺ຄໍ ນ ໂຫຕິ, ອາຓຕ຺ຕິກໍ ວາ ສາຫຕ຺ຖິກສ຺ສາ’ຕິ ອິມິນາ ວິຣຸຊ຺ຌຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ປນ “ນ ເກວລໍ ຠາຣິເຍ ເອວ ວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ອຍໍ ນໂຍ ລພ຺ຠຕິ, ປຎ຺ຈມາສກມຕ຺ຕມ຺ປິ ທ຺ເວ ເຈ ຊນາ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ປາຣາຊິກໍ, ສາຫຕ຺ຖິກໍ ນາມ ຕໍ ກມ຺ມໍ, ສາຫຕ຺ຖິກປ຺ປໂຍຄຕ຺ຕາ ເອກສ຺ມິໍເຍວ ຠຓ຺ເຑ, ຕສ຺ມາ ‘ສາຫຕ຺ຖິກໍ ອາຓຕ຺ຕິກສ຺ສ ອງ຺ຄໍ ນ ໂຫຕີ’ຕິ ວຈນມິມໍ ນຍໍ ນ ປຏິພາຫຕິຯ ‘ສາຫຕ຺ຖິກວຕ຺ຖຸອງ຺ຄນ຺ຕິ ສາຫຕ຺ຖິກສ຺ສ ວຕ຺ຖຸສ຺ສ ອງ຺ຄໍ ນ ໂຫຕີ’ຕິ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິຘ ປນ ປໂຍຄໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຸຊ຺ຊຕີ”ຕິ ອາຫ ກິຣ, ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ກາຍວຈີກມ຺ມນ຺ຕິ ວຈນາຠາວາ, ຕສ຺ມາ ສາຫຕ຺ຖິກາຓຕ຺ຕິເກສຸ ປໂຍເຄສຸ ອຎ຺ຎຕເຣນ ວາຍມາປ຺ຕ຺ຕິ ສມຸຏ຺ຐາຕິ , ຕຖາປິ ຕຸຣິຕຕຸຣິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ວິໂລປນາທີສຸ ຄຫຓຄາຫາປນວເສເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຖາ ກາເລນ ອຕ຺ຕໂນ ກາເລນ ປຣສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ອາຣພ຺ຠ ສີຆໍ ສີຆໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ສນ຺ຘາຍ “ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓາ ຘມ຺ມາ”ຕິ (ຘຯ ສຯ ຕິກມາຕິກາ ໔໑) ວຸຕ຺ຕາ, ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ຕຕ຺ຖາປິ ເຍ ອນຸຕ຺ຕຣາທໂຍ ເອກນ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓາ ວິຎ຺ຎາຓຎ຺ຈາຍຕນາທໂຍ ເອກນ຺ຕອຊ຺ຌຕ຺ຕາຣມ຺ມຓາ, ອິຕເຣ ອນິຍຕາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ “ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ນ ເອກກ຺ຂເຓ ອຸຠຍາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາຯ ອຍໍ ປນ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ສາຫຕ຺ຖິກາ ອາຓຕ຺ຕິກາປິ ໂຫຕີເຍວ, ຕສ຺ມາ ອນິທສ຺ສນເມຕນ຺ຕິ ອຍຸຕ຺ຕໍຯ “ຍຖາ ອນິຍຕາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ ‘ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຖາ ອນິຍຕປ຺ປໂຍຄຕ຺ຕາ ອຍມ຺ປິ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ‘ສາຫຕ຺ຖິກາຓຕ຺ຕິກາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕາຕິ ນິທສ຺ສນເມເວຕ”ນ຺ຕິ ເອກຈ຺ເຈ ອາຈຣິຍາ ອາຫຸຯ “ອິເມ ປນາຈຣິຍາ ອຸຠິນ຺ນໍ ເອກໂຕ ອາຣມ຺ມຓກຣຓໍ ນຕ຺ຖິຯ ອຕ຺ຖິ ເຈ, ‘ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິຈ຺ຈ ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມໂຓ ຘມ຺ໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເຫຕຸປ຺ປຈ຺ຈຍາ’ຕິອາທີນາ (ປຏ຺ຐາຯ ໔ຯ໔໑໑ ອຊ຺ຌຕ຺ຕາຣມ຺ມຓຕິກ) ປຏ຺ຐານປາເຐ ຠວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ອາຫໍສຸ, ເຕສໍ ມເຕນ ‘ສິຍາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຓາ’ຕິ ວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ສິຍາ, ນ ຈ ນິຣຕ຺ຖກໍ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ເຖວ ເອກໂຕ ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມໂຓ ຘມ຺ໂມຯ ປຸນ

‘ອຍໍ ໂສ’ຕິ ນິຍເມນ ອຊ຺ຊຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຕາ ຘມ຺ມາ ວິຍ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ພາກາວໂຕ ນ ອຸທ຺ຘໂຍ ສິຍາ។ ຕຕ຺ຖ ອນຸທ຺ຘຍຕ຺ຕາ ເອວ ຘມ຺ມສງ຺ຄຫຏ຺ຐກຖາຍໍ ອຸກ຺ກົນ຺ນມ຺ປີ ອຊ຺ຊຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຘມ຺ມານໍ ເອກໂຕ ອາຣມ຺ມຕາກຣຕຘມ຺ມວເສນ ‘ອຊ຺ຊຕ຺ຕພ ຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຕາ’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘ກາເລນ ອຊ຺ຊຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາ ປວຕ຺ຕິຍໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາຣມ຺ມຕາ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຄຕ຺ຖິປ຺ເຫ ວຸຕ຺ຕນໂຍວ ສາໂຣຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ’’ຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ຕຕ຺ຖ ‘‘ກາຍວຈີກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ອວຈນໍ ປນ຺ສ຺ສ ສາຫຕ຺ຖິກປ຺ໂຍຄຕ຺ຕາ ເອກ ປ຺ໂຍຄສ຺ສ ອເນກກມ຺ມຕ຺ຕາວ, ຍທິ ກເວຍ຺ຍ, ມໂນກມ຺ມມ຺ປິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ກເວຍ຺ຍ, ຍຖາ ຕຕ຺ຖ ມໂນກມ຺ມໍ ວິຊ຺ຊມານມ຺ປິ ອພ຺ໂພ ຫາຣິກໍ ຊາຕໍ, ເອວໍ ຕສ຺ມິໍ ສາຫຕ຺ຖິກາຕຕ຺ຕິເກ ວຈີກມ຺ມໍ ອພ຺ໂພຫາຣິກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຕໍ ປນ ເກວລໍ ກາຍກມ຺ມສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໍ ຊາຕໍ, ຈິຕ຺ຕໍ ວິຍ ຕຕ຺ຖ ອງ຺ຄເມວ ຊາຕໍ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສາຫຕ຺ຖິກປ຺ໂຍຄຕ຺ຕາ’’ຕິ, ‘‘ອງ຺ຄກາວມຕ຺ຕເມວ ຫີ ສນ຺ຘາຍ ‘ສາຫຕ຺ຖິກາຕຕ຺ຕິກ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ’’ຕິ ຈ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ។

ກາຍວາຈາ ສມຸຏ຺ຐານາ, ຍສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ສິຍຸໍ;

ຕຕ຺ຖ ກມ຺ມໍ ນ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ກມ຺ມໍ ນສ຺ສຕິ ຊີຍຕີ។

ກິຣິຍາກິຣິຍາທິກໍ ຍຌ຺ຈ, ກມ຺ມາກມ຺ມາທິກໍ ກເວ;

ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ຕໍ ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາ, ກມ຺ມເມກໍວ ຍຸຊ຺ຊຕີ។

ວິນີຕວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໑໙໖។ອນາປຕ຺ຕິ, ກິກ຺ຂຸ, ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທຕີ ເອຕ຺ຖ ເກວລໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ເສວ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພາປຕ຺ຕີຫິ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເອຕ຺ຖາຫ – ອຸປ຺ນິກ຺ຂິຕ຺ຕສາທິຍນາທີສຸ, ສພ຺ເພສຸ ຈ ອກິຣິຍສິກ຺ຂາປ຺ເທສຸ ນ ກາຍງ຺ຄໂຈປນໍ ວາ ວາຈງ຺ຄໂຈປນໍ ວາ, ອປີຈາປຕ຺ຕິ, ກສ຺ມາ ອິມສ຺ມິເຍວ ສິກ຺ຂາປ຺ເທ ອນາປຕ຺ຕິ, ນ ສພ຺ພາປຕ຺ຕີຫີຕິ? ນ, ກສ຺ມາ។

ກຕ຺ຕພ຺ພາ ສານິກໍ ສິກ຺ຂາ, ວິຌ຺ຌຕ຺ຕີ ກາຍວາຈິກໍ;

ອກຕ຺ວາ ກາຍວາຈາຫີ, ອວິຌ຺ຌຕ຺ຕີຫິ ຕໍ ຜຸເສ។

ນ ເລສກາວຕ຺ຕາ។ ສປ຺ປາເຍ ອາຣມ຺ມເຕ ອຍ຺ຖຕ຺ວາ ປຍິລທ຺ຘາເສວນໍ ທຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຣໍ ສຸຍ຺ຖຸ ຘາວຕີຕິ ສນ຺ຘາວຕິ។ ຕໂຕ ອກິຊ຺ຊາຍ ສຫຄຕໍ, ພ຺ຍາປາທສຫຄຕໍ ວາ ທຸຕ຺ວາ ວິເສສໂຕ ຘາວຕີຕິ ວິຘາວຕິ។

໑໙໗។ວຕໍ ກຕ຺ວາ ຄເຫຕຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຌ຺ຈາປິ ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປ຺ເທນ ອນາປຕ຺ຕິ, ອິຕ຺ຖິຣູປ຺ສ຺ສ ນາມ ຍຕ຺ຖ ອາມສນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຍນ຺ຕິ ເກຈີ។ ‘‘ກາຍປ຺ຍິພທ຺ຘຄ຺ຄຫຄໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຍ຺ຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ອຸກຍໍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ។

ກຸສສງ຺ການນວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໙໘។ມຫາປ຺ຈ຺ຈຣິຍາທີສຸ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປທຸທ຺ຘາເຣເນວ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ, ຕໍ ສຸວຸຕ຺ຕໍ។ ກິນ຺ຕຸ ຕສ຺ສ ປຣິກປ຺ປາວຫາຣກມຕ຺ຕໍ ນ ທິສ຺ສຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຸທ຺ຘາເຣ ວາຍໍ ອາປນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ທິສ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ‘‘ປທຸທ຺ຘາເຣເນວ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຖ ທຸວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ກຖໍ? ‘‘ສາຍກຕ຺ຖິໂກ ສາຍກປ຺ສິພ຺ພກເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ພຫີ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສາຍກກາວໍ ຌຕ຺ວາ ‘ປ຺ຈ຺ຉາ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’ຕິ ເອວໍ ປຣິກປ຺ເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫຕີ, ນ ອຸທ຺ຘາເຣ ເອວາປ຺ຊ຺ຊຕິ។ ຍທາ ພຫີ ຌຕ຺ວາ ‘ສາຍໂກ ອຍ’ນ຺ຕິ ທິສ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕທາ ປທຸທ຺ຘາເຣເນວ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕເມຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ກິຌ຺ຈາປິ ປຣິກປ຺ໂປ ທິສ຺ສຕິ, ປຸພ຺ພກາເຄ ອວ ຫາຣກ຺ຂເຕ ນ ທິສ຺ສຕີຕິ ນ ໂສ ປຣິກປ຺ປາວຫາໂຣ, ອຍມຕ຺ໂຖ ມຫາອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕວ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຌາຍເມວາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ກມ຺ມນ຺ຕສາລາ ນາມ ກສ຺ສການໍ ວນຈ຺ເຊທການໍ ເຄຫານິ។ ອຍໍ ຕາວາຕິ ສເຈ ອຸປ຺ຈາຣສີມນ຺ຕິອາທີ ຍາວ ເຖຣວາໂທ ມ ຫາອຍ຺ຖກຖານໂຍ, ຕຕ຺ຖ ເກຈີ ປນາຕິອາທິ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ ເຖຣວາທຕ຺ຕາ ຍຸຕ຺ຕິອກາວໂຕ, ນ ຫີ ສາຫຕ຺ຖິເກ ເອວໍວິຘາ ອຕ຺ຖ

ສາຘກເຈຕນາ ໂຫຕິຯ ອາຓຕ຺ຕິເກ ເອວ ອຕ຺ຖສາຘກເຈຕນາຯ ‘‘ເສສໍ ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ວຸຕ຺ເຕນຕ຺ເຖນ ສເມຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ກຸສສງກາມນກາຣເຓ ສເຈ ປໂຣ ‘‘ນາຍໍ ມມ ສນ຺ຕໂກ’’ຕິ ຊານາຕິ, ອິຕຣສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິ ຂິລສງກາມເນ ວິຍຯ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ສເຈ ຊານາຕິ, ນ ໂຫຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປຎ຺ຈການິ ສງກຣານິ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຸປປ຺ຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍຯ

໑໘໐ຯປຣານຸທ຺ທຍຕາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣານຸທ຺ທຍຕາຍ ໂກຍິປ຺ປຕ຺ເຕນ ຠຄວຕາ ກສ຺ມາ ‘‘ອນາປຕ຺ຕິ ເປຕປ຺ຣິຄ຺ຄເຫ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປ຺ຣິຄ຺ຄເຫ’’ຕິ (ປາຣາຯ ໑໕໑) ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ປຣານຸທ຺ທຍຕາຍ ເອວຯ ຍສ຺ສ ຫິ ປຣິກ຺ຂາຣສ຺ສ ອາຫາເນ ຣາຊາໂນ ໂຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນ ຫນນາທີນິ ກເຣຍ຺ຍຸໍ, ຕສ຺ມິມ຺ປິ ນາມ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ປາຣາຊິກໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸໍ ອຠິກ຺ຂຸໍ ກໂຣຕີຕິ ມຫາຊໂນ ຠຄວຕິ ປສາທຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອປາຍຸປໂຄ ໂຫຕິຯ ອເປຕປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕາ ຣຸກ຺ຂາທີ ຈ ທຸລ຺ລຠາ, ນ ຈ ສກ຺ກາ ຎາຕຸນ຺ຕິ ຣຸກ຺ຂາທີສຸ ປາປຠີຣຸໂກ ອຸປາສກຊໂນ ປຏິມາຆຣເຈຕິຍໂພທິຆຣວິຫາຣາທີນິ ອກຕ຺ວາ ມຫໂຕ ປຸຎ຺ຎກ຺ຂນ຺ຘໂຕ ປຣິຫາເຍຍ຺ຍຯ ‘‘ຣຸກ຺ຂມູລເສນາສນໍ ປໍສຸກູລຈີວຣໍ ນິສ຺ສາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ’’ຕິ (ມຫາວຯ ໑໘໒) ວຸຕ຺ຕນິສ຺ສຍາ ຈ ອນິສ຺ສຍາ ໂຫນ຺ຕິຯ ປຣປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕສຎ຺ຎິໂນ ຫິ ຠິກ຺ຂູ ຣຸກ຺ຂມູລປໍສຸກູລານິ ນ ສາທິຍິສ຺ສນ຺ຕີຕິ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຈ ນ ສມ຺ຠເວຍ຺ຍຸໍ, ສປ຺ປທຏ຺ຐກາເລ ຉາຣິກຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ຂໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມຣຓໍ ວາ ນິຄຈ຺ເຉຍ຺ຍຸໍ, ອຈ຺ຉິນ຺ນຈີວຣາທິກາເລ ສາຂາຠງຄາທີ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ນຄ຺ຄາ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຕ຺ຖິຍລທ຺ທິເມວ ສຸລທ຺ທິ ວິຍ ທີເປນ຺ຕາ ວິຈເຣຍ຺ຍຸໍ, ຕໂຕ ຕິຕ຺ຖິເຍສ຺ເວວ ໂລໂກ ປສີທິຕ຺ວາ ທິຏ຺ຐິຄ຺ຄຫໍ ປຕ຺ວາ ສໍສາຣຂາຓຸໂກ ຠເວຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ຠຄວາ ປຣານຸທ຺ທຍຕາຍ ເອວ ‘‘ອນາປຕ຺ຕິ ເປຕປ຺ຣິຄ຺ຄເຫ’’ຕິອາທິມາຫາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

໑໘໑ຯອປ຺ຣມ຺ປິຠາຄໍ ເທຫີຕິ ‘‘ຄຫິຕໍ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິສທິສຕ຺ຕາ ເນວ ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍໍ ນ ປາຣາຊິກ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ, ອິທໍ ປກຕິຊເນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ‘‘ສເຈ ປນ ສາມິໂກ ວາ ເຕນ ອາຓຕ຺ໂຕ ວາ ‘ອປ຺ຣສ຺ສ ສຫາຍຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ຠາຄໍ ເອສ ຄຓ຺ຫາຕິ ຍາຈຕິ ວາ’ຕິ ຍໍ ອປ຺ຣຠາຄໍ ເທຕິ, ຕໍ ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

໑໘໒-໓ຯຂາທນ຺ຕສ຺ສ ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍນ຺ຕິ ໂຈຣສ຺ສ ວາ ສາມິກສ຺ສ ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ທິນ຺ນໍ ສຸທິນ຺ນເມວ ກິຣຯ ອວິເສເສນາຕິ ‘‘ອຸສ຺ສາຫຄຕານໍ ວາ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຫິ ກຕິປຍານໍ ອນຸສ຺ສາຫຕາຍ ສງຆິກມສງຆິກໍ ໂຫຕິຯ ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປິ ‘‘ຍທິ ເສາສ຺ສາຫາວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ປຣິຠຸຎ຺ຊໂຕ ອວຫາໂຣ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕທຸຠຍເມກໍຯ ຉຑ຺ຑິຕວິຫາເຣ ອຸປຈາຣສີມາຍ ປມາຓໍ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອຍໍ ປນ ຠິກ຺ຂຸ ອຸປຈາຣສີມາຍ ພຫິ ຄຕ຺ວາ ຆຓ຺ຏິປ຺ຫຣຓາທີ ກຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊຕິ ຂາທຕິ, ເຕນ ເອວໍ ຂາທິຕໍ ສຸຂາທິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ອິຕຣວິຫາເຣ ຕຕ຺ຖ ທິນ຺ນວິຘິນາວ ປຏິປຊ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ສຸຂາທິຕໍ ອນ຺ໂຕວິຫາຣຕ຺ຕາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ອາຄຕານາຄຕານໍ ສນ຺ຕກຕ຺ຕາຕິ ‘‘ຈາຕຸທ຺ທິສ຺ສ ສງຆສ຺ສ ເທມີ’’ຕິ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວໍ ອວຕ຺ວາ ‘‘ສງຆສ຺ສ ເທມີ’’ຕິ ທິນ຺ນມ຺ປິ ຕາທິສເມວຯ ຕຖາ ຫິ ພຫີ ຐິໂຕ ລາຠໍ ນ ລຠຕິ ຠຄວໂຕ ວຈເນນາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

໑໘໔ຯ‘‘ມຕສູກໂຣ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຕເມວ ຊີວນ຺ຕໍ ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ທາຕຸໍ ນ ລຠຕິຯ ວຊ຺ຊໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ທີປິຕໍ ໂຫຕິຯ ມຸທ຺ທນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຕ຺ຕກໍ ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍໍ, ນ ຫິ ສກ຺ກາ ‘‘ເອຕ຺ຕກາ ສູກຣາ ມຸທ຺ທິຕ຺ວາ ຄຕາ ຄມິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຊານິຕຸນ຺ຕິ? ຍຕ຺ຕເກ ສາມິການໍ ທິນ຺ເນ ເຕ ‘‘ທິນ຺ນໍ ມມ ຠຓ຺ຑ’’ນ຺ຕິ ຕຸສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຕກໍ ທາຕພ຺ພໍຯ ໂນ ເຈ ຕຸສ຺ສນ຺ຕິ, ອຕິກ຺ກນ຺ຕສູກຣມູລໍ ທຕ຺ວາ ກີ ໂອປາໂຕ ຂຓິຕ຺ວາ ທາຕພ຺ໂພຕີ? ນ ທາຕພ຺ໂພຯ ອຖ ກີ ໂຈທິຍມານສ຺ສ ອຸຠິນ຺ນໍ ຘຸຣນິກ຺ເຂເປນ ປາຣາຊິກໍ ໂຫຕີຕິ? ນ ໂຫຕິ, ເກວລໍ ກປ຺ປິຍປຣິກ຺ຂາເຣ ທຕ຺ວາ ໂຕເສຕພ຺ໂພວ ສາມິໂກ, ເອເສວ ນໂຍ ອຎ຺ເຎສຸປິ ເອວຣູເປສູຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ‘‘ຕທເຫວ ວາ ທຸຕິຍທິວເສ ວາ ມຸທ຺ທນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຄຸມ຺ເພ ຂິປຕິ, ຠຓ຺ຑເທຍ຺ຍເມວາຕິ ອວສ຺ສໍ ປວິສນເກ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ເອກສ຺ມີ ວິຫາເຣ ປຣຈກ຺ກາທີກາຍໍ ອາຄຕໍຯ ມູລວຕ຺ຖຸຈ຺ເຉທນ຺ຕິ ‘‘ສພ຺ພເສນາສນໍ ເອເຕ ອິສ຺ສຣາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ອິຕເຣ ອນິສ຺ສຣາຕິ ທີປິຕໍ ໂຫຕິຯ

໑໘໕ຯອາຣາມຣກ຺ຂກາຕິ ວິສ຺ສຏ຺ຐວເສນ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ອຘິປ຺ປາຍໍ ຎຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຍສ຺ສ ທານໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂູ, ຠາຄໍ ວາ ສາມິກາ ນ ຣກ຺ຂນ຺ຕິ ນ ທຓ຺ເຑນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ທານໍ ອປ຺ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ຄເຫຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອິທ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍຯ ຕມ຺ປິ ‘‘ນ ວຏ຺ຏຕິ ສງຆິເກ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍເມວ ຠິກ຺ຂຸ ອິສ຺ສໂຣຕິ ຍຕ຺ຖ ໂສ ອິຈ຺ເຉຕິ, ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕລາຕເຫຕຸໍ ລຠຕີ ກິຣ ອຕ຺ໂຖຯ ອປິຈ ‘‘ຫຫໂຣ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ສວຕ຺ຖຸກນ຺ຕິ ສຫ ຠູມິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ‘‘ຄຣຸກຠຓ຺ຑໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕິຓມຕ຺ຕໍ ປນ ນ ທາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກິນ຺ຕຸ ຄຣຸກຠຓ຺ຑນ຺ຕິ ເຈ, ອຣກ຺ຂິຍອໂຄປິຍຏ຺ຐາເນ, ວິນສ຺ສນກຠາເວ ຈ ຐິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກປ຺ປິເຍປີ ຈາຕິ

ວຕ຺ວາ, ອວຕ຺ວາ ວາ ຄໜາຍຸຕ຺ເຕ ມາຕາທິສນ຺ຕເກປີ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທນ຺ ອິທໍ ປນ ສິກ຺ຂາປທໍ “ຣາຊາປິເມສໍ ອກິປ຺ປສນ຺ໂນ”ຕິ (ປາຣາ຺ ໗໖) ວຈນໂຕ ລາກຄ຺ຄມຫຕ຺ຕໍ, ເວປຸລ຺ລມຫຕ຺ຕຍ຺ຈ ປຕ຺ຕກາເລ ປຍ຺ຍຕ຺ຕນ຺ຕິ ສິທ຺ທໍ຺

ທຸຕິຍປາຣາຊິກວຕ຺ຕນາ ນິຎ຺ຖິຕາ຺

໓຺ ຕຕິຍປາຣາຊິກໍ

ປຖມປຍ຺ຍຕ຺ຕິນິທານວຕ຺ຕນາ

໑໖໒຺ຕິທີ ສຸທ຺ເຍນາຕິ ເອຕ຺ຖ ຕິທີຕິ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ ວາ ໂໜຕິ, ກຣຓວຈນໍ ວາ຺ ນິສ຺ສກ຺ກປກ຺ເຂ ກາຍວຈີມໂນທ຺ວາເຣຫິ ສຸທ຺ເຍນ຺ ຕຖາ ທຸຈ຺ຈຣິຕມເລຫິ ວິສເມຫິ ປປ຺ຍເຈຫີຕິອາທິນາ ນເຍນ ສພ຺ພກິເລສຕ຺ຕິເກຫິ ໂພຣິມຕ຺ເຫ ເອວ ສຸທ຺ເຍນາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ກຣຓປກ຺ເຂ ຕິທີຕິ ກາຍວຈີມໂນທ຺ວາເຣຫິ ສຸທ຺ເຍນ຺ ຕຖາ ຕີຫີ ສຸຈຣິເຕຫິ, ຕີຫີ ວິໂມກ຺ເຂຫິ, ຕີຫີ ກາວນາຫິ, ຕີຫີ ສີລສມາຘິປຍ຺ຍາຫິ ສຸທ຺ເຍນາຕິ ສພ຺ພຄຸຕຕ຺ຕິເກຫິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ວິກາວິຕນ຺ຕິ ເທສນາຍ ວິຕ຺ຖາຣິຕໍ, ວິກູຕໍ ວາ ກຕໍ ວິທິຕໍ, ປຍ຺ຍຕ຺ຕໍ ວາ ໂໜຕິ຺ ສໍວຕ຺ຕນາຕິ ວຕ຺ຕມານສມີເປ ວຕ຺ຕມານວຈນໍ຺

ນ ເກວລໍ ຣາຊຄໜເມວ, ອິທມ຺ປີ ນຄຣໍ຺ ສປ຺ຣິຈ຺ເຂທນ຺ຕີ ສປ຺ຣິຍນ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ສປ຺ຣິກ຺ເຂປນ຺ຕິ ເອເກ຺ “ທໍສວຍ຺ຍກຈ຺ຂທເນນາຕິ ທໍສປ຺ຣິກ຺ເຂປສຕ຺ຖາເນນາ”ຕິ ລິຂິຕໍ຺ ກາຍວິຈ຺ຂິນ຺ທນິຍກຖນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕກາເວ, ປຣສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຕກາເວ ຂນ຺ທຣາຄປ຺ປຫານກຣໍ ວິຈ຺ຂິນ຺ທນກຣໍ ຊມ຺ມກຖໍ ກເຖຕິ຺ ອສຸກາ ເຈວ ສຸກາກາຣວິຣຫິຕຕ຺ຕາ຺ ອສຸຈິໂນ ຈ ໂທສນິສ຺ສນ຺ທນປກວຕ຺ຕາ຺ ປຝິກູລາ ຈ ຊິຄຸຈ຺ຂນີຍຕ຺ຕາ ປີຕ຺ຕເສມ຺ຫາທີສຸ ອາສຍໂຕ຺ ອສຸກາຍ ວຕ຺ຕນ຺ຕີ ອສຸກາກາຣສ຺ສ, ອສຸກາມ຺ມຍ຺ຖານສ຺ສ ວາ ວິຕ຺ຖາຣໍ ກາສຕິ຺ ສາມິອຕ຺ເຖ ເຫຕໍ ສມ຺ປທານວຈນໍ຺ ອສຸກນ຺ຕີ ອສຸກນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ອາວິກາວາຍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖານາຍ ວິຕ຺ຖາຣກຖາສງ຺ຂາຕໍ ວຕ຺ຕໍ ກາສກີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເຕສໍເຍວ ອາທິມຊ຺ຊປຣິໂຍສານານໍ ທສຫິ ລກ຺ຂເຕຫິ ສມ຺ປນ຺ນໍ ກິເລສໂຈເຣຫິ ອນກິກວນີຍຕ຺ຕາ ຊານຈິຕ຺ຕໍ ມຍ຺ຊູສໍ ນາມ຺

ຕຕ຺ຣິມານີຕິ ເອຕ຺ຖາຍໍ ປີຕ຺ຫຕ຺ໂຖ – ຍສ຺ມີ ວາເຣ ປຖມໍ ຊານໍ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຕິກໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ສກລມ຺ປີ ຊວນວາຣໍ ອນຸໂລມປຣິກມ຺ເມົາປຈາຣໂຄຕ຺ຣກຸອປ຺ປນາປ຺ປເກທໍ ເອກຕ຺ຕນເຍນ “ປຖມໍ ຊານ”ນ຺ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຖມຊ຺ຊານສ຺ສ ອປ຺ປນາປຝິປາທິກາຍ ຂິປ຺ປາທິເກທາຍ ອກິຍ຺ຍາຍ ອສີຄຕາຍ ກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ອຸປາທາຍ ອາຄມນວເສນ ປຝິປທາວິສຸທ຺ຘິ ອາທີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ຕຕ຺ຣມຊ຺ຊຕ຺ຕຸເປກ຺ຂາຍ ກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິວເສນ ອຸເປກ຺ຂານຸພ຺ຣູໜນາ ມຊ຺ເຊຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ປຣິໂຍທາປກາຍາຕສ຺ສ ກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິວເສນ ສມ຺ປຫໍສນາ ປຣິໂຍສານນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ຕຕ຺ຖ ອາທິຈິຕ຺ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ປຖມຊ຺ຊານສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກ຺ຂຕໍ, ເອຕສ຺ມີ ອນ຺ຕເຣ ປຝິປທາວິສຸທ຺ຘີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ອຸປ຺ປາທຖິຕິກ຺ຂເຕສຸ ອຸເປກ຺ຂານຸພ຺ຣູໜນາ, ຖິຕິກງ຺ຄກ຺ຂເຕສຸ ສມ຺ປຫໍສນາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ລກ຺ຂີຍຕີ ເອເຕນາຕິ ລກ຺ຂຕນ຺ຕີ ກຕ຺ວາ “ວິສຸທ຺ຘິປຝິປຕ຺ຕິປກ຺ຂນ຺ທເນ”ຕິອາທິນາ ປຸພ຺ພກາໂຄ ລກ຺ຂີຍຕີ, ຕິວິເຍນ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂເນນ ມຊ຺ຊໍ ລກ຺ຂີຍຕີ, ຈຕຸພ຺ພິຊາຍ ສມ຺ປຫໍສນາຍ ປຣິໂຍສານໍ ລກ຺ຂີຍຕີຕິ຺ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ທສ ລກ຺ຂຕານີ”ຕິ຺

ປາຣິພນ຺ຊກໂຕຕິ ນີວຣຕສງ຺ຂາຕປາຣິພນ຺ຊກໂຕ ວິສຸທ຺ຊຕ຺ຕາ ໂຄຕ຺ຣກຸປຣິໂຍສານໍ ປຸພ຺ພກາຄຊວນຈິຕ຺ຕໍ “ຈິຕ຺ຕວິສຸທ຺ຘີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ຕຖາ ວິສຸທ຺ຊຕ຺ຕາ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ມຊ຺ຊິມໍ ສມາຘິນິມິຕ຺ຕສງ຺ຂາຕໍ ອປ຺ປນາສມາຘີ ຕທຕ຺ຖາຍ ອຸປຄຈ຺ຂມານໍ ເອກສນ຺ຕຕິວເສນ ປຣິຕາເມນ຺ຕໍ ປຝິປຊ຺ຊຕິ ນາມ຺ ເອວໍ ປຝິປນ຺ນສ຺ສ ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ສມຖນິມິຕ຺ເຕ ປກ຺ຂນ຺ທນໍ ຕພ຺ກາວູປຄມນໍ ໂໜຕີຕິ ກຕ຺ວາ “ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕປກ຺ຂນ຺ທນ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ເອວໍ ຕາວ ປຖມຊ຺ຊານຸປ຺ປາທກ຺ຂເຕ ເອວ ອາຄມນວເສນ ປຝິປທາວິສຸທ຺ຘິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ເອວໍ ວິສຸທ຺ຊສ຺ສ ອປ຺ປນາປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ປຸນ ວິໂສຊເນ ພ຺ຍາປາຣາກາວາ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂນໍ ໂໜຕິ຺ ສມຖປ຺ປຝິປນ຺ນຕ຺ຕາ ປຸນ ສມາຊາເນ ພ຺ຍາປາຣາກາວາ ຈ ສມຖປ຺ປຝິປນ຺ນສ຺ສ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂນໍ ໂໜຕິ຺ ກິເລສສໍສຄ຺ຄໍ ປຫາຍ ເອກນ຺ເຕນ ອຸປຍ຺ຖິຕຕ຺ຕາ ປຸນ ເອກຕ຺ຕຸປຍ຺ຖາເນ ພ຺ຍາປາຣາສມ຺ກວໂຕ ເອກຕ຺ຕຸປຍ຺ຖານສ຺ສ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂນໍ ໂໜຕິ຺ ຕຕ຺ຖ ຊາຕານນ຺ຕີ ຕສ຺ມີ ຈິຕ຺ເຕ ຊາຕານໍ ສມາຘິປຍ຺ຍານໍ ຍຸຄນທ຺ຊກາເວນ ອນຕິວຕ຺ຕນຍ຺ເຖນ ນານາກິເລເສຫິ ວິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ສທ຺ຊາທີນໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ວິມຸຕ຺ຕິຣເສເນກຣສຍ຺ເຖນ ອນຕິວຕ຺ຕເນກສກາວານໍ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອຸປຄຕໍ ຕຊ຺ຊໍ ຕສ຺ສາຣຸປ຺ປໍ ຕທນຸຣູປໍ ວີຣິຍໍ ຕຖາ ຈິຕ຺ຕໍ ໂຍຄີ ວາເຫຕິ ປວຕ຺ເຕຕີຕິ ກຕ຺ວາ ຕທຸປຄວີຣິຍວາໜນຍ຺ເຖນ ຈ ວິເສສກາຄິຍກາວຕ຺ຕາ ອາເສວນຍ຺ເຖນ ຈ ສມ຺ປຫໍສນາ ໂໜຕິ

ຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອປິເຈຕ຺ຖ ''ອນນ຺ຕຣາຕີຕໍ ໂຄຕ຺ຣຠຸຈິຕ຺ຕໍ ເອກສນ຺ຕຕິວເສນ ປຣິຓາເມນ຺ຕໍ ປຏິປຊ຺ຊຕິ ນາມາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ປຣິຓາເມນ຺ຕໍ ປຏິປຊ຺ຊຕີຕິ ເອຕານິ ວຈນານິ ອຕີຕສ຺ສ ນ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ຍຎ຺ຈ ຕທນນ຺ຕຣໍ ລິຂິຕໍ ''ອປ຺ປນາສມາສິຈິຕ຺ຕໍ ອຸປຄຈ຺ຉມານໍ ໂຄຕ຺ຣຠຸຈິຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂນ຺ທຕິ ນາມາ''ຕິຯ ອິມິນາປິ ຕໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ''ປຏິປຕ຺ຕິກ຺ຂເຓ ເອວ ອຕີຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ໂຄຕ຺ຣຠຸຈິຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂນ຺ທຕີ''ຕິ ວຈນເມວ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ''ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓິກມ຺ປິ ໂລກຸຕ຺ຕຣຈິຕ຺ຕໍ ອາເສວຕິ ຠາເວຕິ ພຫຸລີກໂຣຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂຓິກສ຺ສາປິ ຌານສ຺ສ ເອຕານິ ທສ ລກ຺ຂຓານີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອາເສວນາ ຠາວນາ ເອວາ''ຕິປິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ອຘິຏ຺ຐານສມ຺ປນ຺ນນ຺ຕີ ອຘິຏ຺ຐາເນນ ສຫຄຕ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຍຎ຺ຈ ''ອາທິມຊ຺ຌປຣິໂຍສານສງ຺ຂາຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ເຕສໍ ຕິຓ຺ຓມ຺ປິ ກລ຺ຍາຓກາຕາຍ ສມນ຺ນາຄຕ຺ຕາ ຕິວິຘກລ຺ຍາຓກຕຎ຺ຈຯ ເອວໍ ຕິວິຘຈິຕ຺ຕໍ ຕທຘິຄມມູລການໍ ຄຸຓານໍ, ອຸປຣິຌານາຘິຄມສ຺ສ ວາ ປທຏ຺ຐານຠູເຕນ ອຘິຏ຺ຐານໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຘິຏ຺ຐານຠາເວນ ສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ອຘິຏ຺ຐານສມ຺ປນ຺ນໍ ນາມາຕິຯ

ອທ຺ຘມາສໍ ປຏິສລ຺ລີຍິຕຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາຈຣິຍາ ເອວມາຫຸ ''ຠິກ຺ຂູນໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎວຘທສ຺ສນສວນສມ຺ຠເວ ສຕ຺ຖຸໂນ ສຕິ ຕສ຺ສ ອຸປທ຺ທວສ຺ສ ອຠາເວ ອຸປາຍາຊານນ຺ໂຕ 'ອຍໍ ອສພ຺ພຎ຺ຎູ'ຕິ ເຫຕຸປຕິຣູປກມເຫຕຸໍ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມິສ຺ສຣສ຺ສາປິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ກມ຺ເມສ຺ວນິສ຺ສຣິຍໍ ອສມ຺ພຸຊ຺ຌມານາ ອສພ຺ພທສ຺ສິຕມຘິຈ຺ຈໂມຫາ ພຫຸຊນາ ອວິຈິປ຺ຣາຍນາ ຠເວຍ຺ຍຸໍ, ຕສ຺ມາ ໂສ ຠຄວາ ປເຄວ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ວຘມານຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຕທຠາໂວປາຍາຠາວໍ ປນ ສຸວິນິຈ຺ຉິນິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ ສຸຄຕິລາຠເຫຕຸເມເວກໍ ຠຕ຺ວາ ອສຸຠເທສນາຍ ວາ ຣູປສທ຺ທທສ຺ສນສວເນຫິ ນິປ຺ປໂຍຊເນຫິ ວິຣມິຕ຺ວາ ປເຄວ ຕໂຕ ວິຣມຓໂຕ, ສຸຄຕິລາຠເຫຕຸກຣຓໂຕ, ອວສ຺ສໍ ປຎ຺ຎາປິຕພ຺ພາຍ ຕຕິຍປາຣາຊິກປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ວຕ຺ຖາຄມທສ຺ສນໂຕ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ສພ຺ພທສ຺ສິຕໍ ປຣິກ຺ຂການໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ວິຍ ຕມທ຺ຘມາສໍ ເວເນຍ຺ຍຫິຕນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ຜລສມາປຕ຺ຕິຍາ ອວກາສໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣິຕຸກາໂມ 'ອິຈ຺ຉາມຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອທ຺ຘມາສໍ ປຏິສລ຺ລີຍິຕຸ'ນ຺ຕິອາທິມາຫາ''ຕິຯ ອາຈຣິຍາ ນາມ ພຸທ຺ຘມິຕ຺ຕຕ຺ເຖຣຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖເຣາປຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣາທໂຍ ຄຓປາໂມກ຺ຂາ, ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍສ຺ສ ຈ ສນ຺ຕິເກ ສຸຕປຸພ຺ພາຯ ຕໂຕ ອຎ຺ເຎ ເອເກຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ''ສເກນ ກາເຍນ ອຏ຺ຏີຍນ຺ຕີ...ເປ... ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ອິທໍ ປຣໂຕ ''ເຍ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອວີຕຣາຄາ, ເຕສໍ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ໂຫຕິ ເອວ ຠຍໍ, ໂຫຕິ ໂລມຫໍໂສ, ໂຫຕິ ຉມ຺ຠິຕຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ອິທຎ຺ຈ ຠຄວໂຕ ອສຸຠກຖາຣມ຺ມຓປ຺ປໂຍຊເນນ ນ ສເມຕີຕິ ເຈ? ນ, ຕທຕ຺ຖາຊານນ຺ໂຕຯ ສເກນ ກາເຍນ ອຏ຺ຏີຍນ຺ຕານມ຺ປິ ເຕສໍ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ອປ຺ປຫີນສິເນຫຕ຺ຕາ ຊີວິຕາສວານໍ ວິຍ ມຣຓໍ ປຏິຈ຺ຈ ຠຍໍ ນ ໂຫຕິ, ຠຍຎ຺ຈ ປນ ອສຸຠຠາວນານຸໂຍຄານຸຠາເວນ ມນ຺ທີຠູຕໍ ອຏ຺ຏີຍນ຺ຕານໍ ວິຍ ນ ມຫນ຺ຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕໍ ໂມເຫສິຯ ອປາຍຸປເຄ ເຕ ສຕ຺ເຕ ນາກາສີຕິ ເອວມຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອຖ ວາ ອິທໍ ປຸຣິມສ຺ສ ກາຣຓວຈນໍ, ຍສ຺ມາ ເຕສໍ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ໂຫຕິ ເອວ ຠຍໍ, ຉມ຺ຠິຕຕ຺ຕໍ, ໂລມຫໍໂສ ຈ, ຕສ຺ມາ ''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠຄວາ ອສຸຠກຖໍ ກເຖຕີ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ

ອຖ ວາ ສເກນ ກາເຍນ ອຏ຺ຏີຍນ຺ຕານມ຺ປິ ເຕສໍ ໂຫຕິ ເອວ ຠຍໍ, ມຫານຸຠາວາ ວີຕຣາຄາຕິ ຊີວິຕາສວານໍ ມຫນ຺ຕໍ ວິເສສໍ ທສ຺ເສຕິ, ອຕິທຸປ຺ປສເຫຍ຺ຍມິທໍ ມຣຓຠຍໍ, ຍໂຕ ເອວໍວິຘານມ຺ປິ ອວີຕຣາຄຕ຺ຕາ ຠຍໍ ໂຫຕີຕິປິ ທສ຺ເສຕິຯ ຕທຎ຺ເຎ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ປຎ຺ຈສຕານໍ ອຎ຺ຎຕຣາຯ ເຕເນທໍ ທີເປຕີ ''ຕໍ ຕຖາ ອາຄຕໍ ອສິຫຕ຺ຖໍ ວຘກໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ຕທຎ຺ເຎສມ຺ປິ ໂຫຕິ ເອວ ຠຍໍ, ປເຄວ ເຕສນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ຠຄວາ ປຖມເມວ ເຕສໍ ອສຸຠກຖໍ ກເຖສິ, ປຣໂຕ ເຕສໍ ນາໂຫສິຯ ເອວໍ ມຫານິສໍສາ ເນສໍ ອສຸຠກຖາ ອາສີ''ຕິຯ ໂຍ ປເນຕ຺ຖ ປຈ຺ຉິໂມ ນໂຍ , ໂສ ''ເຕສຸ ກິຣ ຠິກ຺ຂູສຸ ເກນຈິປິ ກາຍວິກາໂຣ ວາ ວຈີວິກາໂຣ ວາ ນ ກໂຕ, ສພ຺ເພ ສຕາ ສມ຺ປຊານາ ທກ຺ຂິເຓນ ປສ຺ເສນ ນິປຊ຺ຊິໍສູ''ຕິ ອິມິນາ ອຏ຺ຐກຖາວຈເນນ ສເມຕິຯ

ອປເຣ ປນາຫູຕິ ກຸລທ຺ຘິປຏິເສຘນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ອຍໍ ກິຣ ລທ຺ຘີ''ຕິ ວຈນໍ ''ມາຣເຘຍ຺ຍໍນາຕິກ຺ກມິສ຺ສຕີ''ຕິ ວຈເນນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິຯ ກຖໍ? ອຍໍ ຠິກ຺ຂູ ອຆາເຕນ຺ໂຕ ມາຣວິສຍໍ ອຕິກ຺ກມິສ຺ສຕິ ອກຸສລກຣຓໂຕ ຈຯ ຆາເຕນ຺ໂຕ ປນ ມາຣເຘຍ຺ຍໍ ນາຕິກ຺ກມິສ຺ສຕິ ພລວຕ຺ຕາ ກມ຺ມສ຺ສາຕິ ສຍໍ ມາຣປກ຺ຂິກຕ຺ຕາ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປນ ''ເຍ ນ ມຕາ, ເຕ ສໍສາຣໂຕ ນ ມຸຕ຺ຕາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ລທ຺ຘິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ອຸຠເຍສໍ ມຕ຺ເຕ ນິໂຍເຊນ຺ຕິ ເອວມາຫ, ເຕເນວ ''ມາຣປກ຺ຂິກາ ມາເຣນ ສມານລທ຺ຘິກາ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ມາຣສ຺ສາ ນຸວຕ຺ຕິກາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາຯ ''ອິມິນາ ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ຍສ຺ມາ ມາຣສ຺ສ ອນຸວຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາປິ ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຘິວເສນ ເອວມາຫາ''ຕິ ເກຈິ ລິຂນ຺ຕິຯ ມມ ສນ຺ຕິເກ ເອກໂຕ ອຸປ຺ຏ຺ຐານມາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ, ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຣິຍຸປຊ຺ຌາຍານໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸທ຺ເທສາທີ ຄຓ຺ຫາຕີຯ

ອານາປານສ຺ສຕິສມາຘິກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໖໕ຯອຍມ຺ປິ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ ອິມິນາ ກີ ທສ຺ເສຕິ? ເຍສໍ ເອວມສ຺ສ ‘‘ຠຄວຕາ ອາຈິກ຺ຂິຕກມ຺ມຏ຺ຐານານຸໂຍຄປ຺ຈ຺ຈຍາ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຊີວິຕກ຺ຂໂຍ ອາສີ’’ຕິ, ເຕສໍ ຕໍ ມິຈ຺ຉາຄາຫໍ ນິເສເຘຕິຯ ເກວລໍ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ປຸພ຺ເພ ກຕກມ຺ມປ຺ຈ຺ຈຍາວ ຊີວິຕກ຺ຂໂຍ ອາສິ, ອິທໍ ປນ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ເຕສໍ ເກສຎ຺ຈິ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ, ເກສຎ຺ຈິ ອນາຄາມິສກທາຄາມິໂສຕາປຕ຺ຕິຜລປ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ , ເກສຎ຺ຈິ ປຐມຌ຺ຌານາຘິຄມາຍ, ເກສຎ຺ຈິ ວິກ຺ຂມ຺ຠນຕທງ຺ຄປ຺ປຫາເນນ ອຕ຺ຕສິເນຫປ຺ອຍາທານາຍ ອຸປນິສ຺ສໂຍ ຫຸຕ຺ວາ, ເກສຎ຺ຈິ ສຸຄຕິຍໍ ອຸປ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອຸປນິສ຺ສໂຍ ອໂຫສີຕິ ສາຕ຺ຖິກາວ ເມ ອສຸຠກຖາ, ກິນ຺ຕຸ ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ, ອຎ຺ຎໍ ປຣິຍາຍໍ ອາຈິກ຺ຂຕູ’’ຕິ ອານນ຺ເທນ ຍາຈິຕຕ຺ຕາ ອຎ຺ຎໍ ປຣິຍາຍໍ ອາຈິກ຺ຂາມິ, ຍຖາ ໂວ ປຸພ຺ເພ ອາຈິກ຺ຂິຕອສຸຠກມ຺ມຏ຺ຐານານຸໂຍຄາ, ເອວໍ ອຍມ຺ປິ ໂຂ ຠິກ຺ຂເວ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ‘‘ອສ຺ສາສວເສນ ອຸປຏ຺ຐານໍ ສຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາ ຫິ ຕໍ ອສ຺ສາສໍ, ປສ຺ສາສໍ ວາ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຠາເຄ, ອປຣຠາເຄ ປນ ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາສປຠວນິມິຕ຺ຕໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາຕີຕິ ຈ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕາຯ

ອສຸເຠ ປວຕ຺ຕໍ ອສຸຠນ຺ຕິ ວາ ປວຕ຺ຕໍ ຠາວນາກມ຺ມໍ ອສຸຠກມ຺ມໍ, ຕເທວ ອຎ຺ຎສ຺ສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນກສ຺ສ ກາຣຓຏ຺ເຐນ ຐານຕ຺ຕາ ອສຸຠກມ຺ມຏ຺ຐານໍ, ອາຣມ຺ມຓໍ ວາ ອສຸຠກມ຺ມສ຺ສ ປທຏ຺ຐານຏ຺ເຐນ ຐານນ຺ຕິ ອສຸຠກມ຺ມຏ຺ຐານນ຺ຕິ ອິຘ ອສຸຠຌ຺ຌານໍ, ເຕເນວ ‘‘ໂອຬາຣິກາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຏິເວຘວເສນາຕິ ວິຕກ຺ກາທິອງ຺ຄປຏິລາຠວເສນຯ ອາຣມ຺ມຓສນ຺ຕຕາຍາຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ສນ຺ຕກາລໍ ອຸປາທາຍ ວຸຕ຺ຕກາຍທຣຖປ຺ປຏິປ຺ສ຺ສທ຺ຘິວເສນ ນິພ຺ພຸໂຕຯ ປຣິກມ຺ມໍ ວາຕິ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ກິຣ ນິມິຕ຺ຕຸປ຺ປາທປຣິໂຍສານໍຯ ຕທາ ຫິ ນິຣສ຺ສາທຕ຺ຕາ ອສນ຺ຕໍ, ອປ຺ປຓີຕຎ຺ຈຯ ຍຖາ ອຸປຈາເຣ ນິວຣຓວິຄເມນ, ອງ຺ຄປາຕຸຠາເວນ ຈ ສນ຺ຕຕາ ໂຫຕິ, ນ ຕຖາ ອິຘ, ອິທໍ ປນ ‘‘ອາທິສມນ຺ນາຫາຣໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທຸຕິຍວິກປ຺ເປ ອເສຈນໂກຕິ ອຕິຕ຺ຕິກໂຣ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ໂອຊວນ຺ໂຕ’’ຕິຯ ເຈຕສິກສຸຂໍ ຌານກ຺ຂເຓປີ ອຕ຺ຖິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ‘‘ອຸໂຠປີ ຌານາ ວຸຏ຺ຐິຕສ຺ເສວ ຄເຫຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສມເຖນ ສກສນ຺ຕາເນ ອວິກ຺ຂມ຺ຠິເຕຯ ອິຕຣຖາ ປາປການໍ ຌາເນນ ສຫຸປ຺ປຕ຺ຕິ ສິຍາຯ ຂນ຺ຘາທີນໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣປາທກຕ຺ຕາ ນິພ຺ເພຘຠາຄິຍໍ, ວິເສເສນ ຍສ຺ສ ນິພ຺ເພຘຠາຄິຍໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວາຯ ‘‘ອນິຈ຺ຈານຸປ຺ສ຺ສີຕິອາທິຈຕຸກ຺ກວເສນ ອນຸປຸພ຺ເພນ ອຣິຍມຄ຺ຄວຸຑ຺ຒິປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ທຕິ, ເສສານເມຕໍ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ຕຖາຠາວປຏິເສຘໂນ ຈາຕິ ໂສຬສວຕ຺ຖຸກສ຺ສ ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ນຕ຺ຖິຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ພປຐມານໍ ປນ ຈຕຸນ຺ນໍ ປທານໍ ວເສນ ໂລກິຍຌ຺ຌານເມວ ເຕສໍ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມີ ໂລກຸຕ຺ຕຣປທຏ຺ຐານໍ ນຕ຺ຖິ ເອວຯ ‘‘ຜລມຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ ຜເລ ອຸຕ຺ຕມ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸຕຸຕ຺ຕຍານຸກູລນ຺ຕິ ຄິມ຺ເຫ ອຣຎ຺ເຎ, ເຫມນ຺ເຕ ຣຸກ຺ຂມູເລ, ວສນ຺ຕກາເລ ສຸຎ຺ຎາຄາເຣ ຄໂຕຯ ເສມ຺ຫຘາຕຸກສ຺ສ ອຣຎ຺ຎໍ, ປິຕ຺ຕຘາຕຸກສ຺ສ ຣຸກ຺ຂມູລໍ, ວາຕຘາຕຸກສ຺ສ ສຸຎ຺ຎາຄາຣໍ ອນຸກູລໍຯ ໂມຫຈຣິຕສ຺ສ ອຣຎ຺ຎໍ ອນຸກູລໍ ມຫາອຣຎ຺ເຎ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ສງ຺ກຸຏຕິ, ໂທສຈຣິຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂມູລໍ, ຣາຄຈຣິຕສ຺ສ ສຸຎ຺ຎາຄາຣໍຯ ຐານຈງ຺ກມານິ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈປກ຺ຂິການິ, ສຍນໍ ລີນປກ຺ຂິກໍ, ປລ຺ລງ຺ກາຠຸຊເນນ ນິສຊ຺ຊາຍ ທຬ຺ຫຠາວໍ, ອຸຊຸກາຍໍ ປຓິຘາເນນ ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາສານໍ ປວຕ຺ຕນສຸຂໍ ‘‘ປຣິມຸຂໍ ສຕິ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ອາຣມ຺ມຓປຣິຄ຺ຄຫູປາຍໍ ທສ຺ເສຕິຯ ກາຣີຕິ ກຣຓສີໂລ ຯ ເອຕສ຺ສ ວິຠງ຺ເຄ ‘‘ອສ຺ສສຕິ ປສ຺ສສຕີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ສໂຕ ກາຣີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມາ ‘‘ອສ຺ສສຕິ ປສ຺ສສຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ປຐມຈຕຸກ຺ກໍ ເອວ ລພ຺ຠຕິ, ນ ເສສານີ’’ຕິ ຈ ‘‘ທີຆໍອສ຺ສາສວເສນາຕິ ອໂລປສມາສໍ ກຕ຺ວາ’’ອິຕິ ຈ ‘‘ເອກຕ຺ຖຕາຍ ອວິກ຺ເຂປ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ອສມ຺ໂມຫວເສນ ປຊານໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ເຕນ ຎາເຓນາ’’ຕິ ຈ ‘‘ປຊານໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕຎາເຓນາ’’ຕິ ຈ ‘‘ສໂຕກາຣີຕິ ສຕິສມ຺ປຊຎ຺ຎາຫິກາຣີ’’ຕິ ຈ ‘‘ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄານຸປ຺ສ຺ສີໂນ ອສ຺ສາສາວ ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄານຸປ຺ສ຺ສີອສ຺ສາສາ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ ອຸປ຺ປຏິປາຏິຍາ ອາຄຕມ຺ປີ ຍຸຊ຺ຊເຕວ, ເຕນ ຐາເນນ ປຏິສິທ຺ຘໍຯ ຕາລຸໍ ອາຫຈ຺ຈ ນິພ຺ພາຍນ຺ໂຕ ກິຣ ໂປຕໂກ ສມ຺ປຕິຊາໂຕວ ຂີປິຕສທ຺ທໍ ກໂຣຕິ, ຉນ຺ທປາໂມຊ຺ຊວເສນ ຉ ປຸຣິມາ ຕໂຍຕິ ນວຯ ເອເກນາກາເຣນາຕິ ອສ຺ສາສວເສນ ວາ ປສ຺ສາສວເສນ ວາ ເອວໍ ອານາປານສ຺ສຕີ ຠາວຍໂຕ ກາເຍ ກາຍານຸປ຺ສ຺ສນາສຕິກມ຺ມຏ຺ຐານຠາວນາ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິຯ

ກາໂຍຕິ ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາສາຯ ອຸປຏ຺ຐານໍ ສຕິຯ ທີຆນ຺ຕິ ສີຆໍ ຄຕໍ ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາສໍຯ ອທ຺ຘານສງ຺ຂາເຕຕິ ກາລສງ຺ຂາເຕ ວິຍ ກາລໂກຏ຺ຐາເສຕິ ອຕ຺ໂຖ, ທີຆກາເລ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອໂກ ຫິ ອສ຺ສາສເມວູປລກ຺ເຂຕິ, ເອໂກ ປສ຺ສາສໍ, ເອໂກ ອຸຠຍໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ວິຠາຄໍ ອກຕ຺ວາ’’ຕິ ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຉນ຺ໂທຕິ ເອວໍ ອສ຺ສາສໂຕ, ປສ຺ສາສໂຕ ຈ ອສ຺ສາໂທ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ກຕ຺ຕຸກມ຺ຍຕາຉນ຺ໂທ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີຯ ຕໂຕ ປາໂມຊ຺ຊນ຺ຕີຯ ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາສານໍ ທຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍວິສຍຕ຺ຕາ ຈິຕ຺ຕໍ ວິວຕ຺ຕຕິ, ຄຓນໍ ປຫາຍ ຜຸຏ຺ຐຏ຺ຐານເມວ ມນສິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ເກວລໍ ອຸເປກ຺ຂາວ ສຓ຺ຐາຕີຯ ຈຕ຺ຕາໂຣ ວຓ຺ຓາຕິ ‘‘ປຕ຺ຕສ຺ສ ຕໂຍ ວຓ຺ຓາ’’ຕິອາທິສຸ ວິຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຓ຺ຐານາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຕຖາກູຕສ຺ສາຕິ ອານາປານສ຺ສຕິ ກາວຍໂຕ ສໍວໂຣຕິ ສຕິສໍວໂຣ ອຖ ວາ ປຖເມນ ຊາເນນ ນີວຣຕານໍ, ທຸຕິເຍນ ວິຕກ຺ກ ວິຈາຣານໍ, ຕຕິເຍນ ປີຕິຍາ, ຈຕຸຕ຺ເຖນ ສຸຂທຸກ຺ຂານໍ, ອາກາສານຢ຺ຈາຍຕນສມາປຕ຺ຕິຍາ ຣູປສຢ຺ຢາຍ, ປຝິຆສຢ຺ຢາຍ, ນານ ຕ຺ຕສຢ຺ຢາຍ ວາ ປຫານໍ ''ສີລນ຺ຕິ ເວຣມຕີ ສີລໍ, ເຈຕນາ ສີລໍ, ສໍວໂຣ ສີລໍ, ອວີຕິກ຺ກໂມ ສີລ''ນ຺ຕິ (ປຝິ ມ ໑໙໘ ໂຖກໍ ວິສທິສໍ) ວຸຕ຺ຕວິນິນາເປຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ ''ອຕ຺ຖໂຕ ຕຖາ ຕຖາ ປວຕ຺ຕຜມ຺ມາ ອຸປທາຣຕສມາທານສງຂາເຕນ ສີລນຍ຺ເຖນ ສີລນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕຖາ ''ອຍໍ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ເຖ ອທິປ຺ເປຕາ ສິກ຺ຂາ''ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເຈຕນາສີລເມວ, ກຕ຺ຖຈິ ວິຣຕິສີລມ຺ປີຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ ອຢ຺ຢຖາ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊເຊສຸປີ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ວິຣຕິປ຺ປສງໂຄ ອໂຫສີ , ປາຕິໂມກ຺ຂ ສໍວຣສໍວຸໂຕ ວິຫຣຕີຕິ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສາປີ ວິຣຕິປ຺ປສງໂຄ ຕສ຺ມີ ອາຣມ຺ມເຕາຕິ ອານາປານາຣມ຺ມເຕາ ຕາຍ ສຕິຍາຕິ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປນ຺ນສຕິຍາ ''ເຕນ ມນສິກາເຣນາຕິ ອາວຊ຺ຊເນນາ''ຕິ ລິຂິຕໍ ເອເຕນ ນານາວຊ຺ຊນປ຺ປວຕ຺ຕິທີປນໂຕ ນານາຊວນວາເຣ ທີປີ ສິກ຺ຂຕິ ນາມາຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕິ, ເຍນ ປນ ມນສິກາເຣນ ວາ ຍາຕຸປ຺ປາທນາທີສູຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ຍາວ ປຣິໂຍສານໍ ເວທິຕພ຺ພໍ ''ຕຕ຺ຣາຕິ ຕສ຺ມີ ອານາປານາຣມ຺ມເຕາ ເອວນ຺ຕິ ອິທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພນເຍນາ''ຕິ ລິຂິຕໍ ຕຕ຺ຣາຕິ ເຕສໍ ອສ຺ສາສປສ຺ສາສານໍ ວາ ຕຢ຺ຫີ ''ປ຺ພ຺ເພ ອປຣິຄ຺ຄຫີຕກາເລ''ຕິ ອິມິນາ ສຸຍ຺ຖ ສເມຕິ ''ປຖມວາໂທ ທີຆກາຕການໍ ເຕ ທີ 'ປຖມຊ຺ຊານໍ ລກິຕ຺ວາ ນານາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ທຸຕິຍຕ຺ຖາຍ ວາຍາມໂຕ ອຸປຈາເຣ ວິຕກ຺ກວິຈາຣວເສນ ໂອລຸອາ ຣິກຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິກາເລ ປວຕ຺ຕອສ຺ສາສປສ຺ສາສວເສນ ໂອລຸອາຣິກາ'ຕິ ວທນ຺ຕິ 'ມຊ຺ຊິມກາຕກາ ຊານລາກິສ຺ສ ສ ມາປຊ຺ຊນກາເລ, ເອກາສນປຝິລາເກ ຈ ອຸປຣູປຣິ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ສນ຺ຕກາວໂຕ ປຖມໂຕ ທຸຕິຍສ຺ສຸປຈາເຣ ສຸຂຸມຕໍ ວທນ຺ ຕີ'''ຕິ ລິຂິຕໍ

ວິປສ຺ສນາຍໍ ປນາຕິ ຈຕຸຮາຕຸວວຕ຺ຖານມ຺ເຂນ ອກິນິວິຍ຺ຖສ຺ສ ອຍໍ ກໂມ, ອຢ຺ຢສ຺ສ ຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ ເອຕ຺ຕກໍ ຣູປີ, ນ ອິໂຕ ອຢ຺ຢນ຺ຕິ ທສ຺ສນໍ ສນ຺ທາຍ ''ສກລຣູປປຣິຄ຺ຄເຫ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຣູປາຣູປປຣິຄ຺ຄເຫຕິ ເອຕ຺ຖ ອນິຈ຺ຈຕາທິລກ຺ຂຕາຣມ຺ມຕິກາງ ຄານຸປສ຺ສນໂຕ ປກຸຕິ ພລວຕິ ວິປສ຺ສນາ ປ຺ພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ສພ຺ເພສໍເຍວ ປນ ມເຕນ ອປຣິຄ຺ຄຫີຕກາເລຕິອາທິນາ ໂຮຜນາ ນາມ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ອສ຺ສາຕິ ''ປສ຺ສມ຺ກຍໍ ກາຍສງຂາຣ''ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ

ປ຺ຣໂຕ ນມນາ ອານມນາ ຕີຣິຍໍ ນມນາ ວິນມນາ ສຸຍ຺ຖ ນມນາ ສນ຺ນມນາ ປຈ຺ຈາ ນມນາ ປຕມນາ ຊາຕ຺ເກ ຄເຫຕ຺ວາ ຖານໍ ວິຍ ອິຢ຺ຊນາຕິ ອານມນາທີນໍ ອາວິກາວຕ຺ຖມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ ຍຖາຣູເປຫີ ອານມນາທີ ວາ ກມ຺ປນາທີ ວາ ໂຫຕິ, ຕຖາຣູເປ ປສ຺ສມ຺ກຍນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮ ອິຕິ ກິຣາຕິ ອິຕິ ເຈ ເອວໍ ສນ຺ເຕຕິ ສນ຺ຕສຸຂຸມມ຺ປີ ເຈ ປສ຺ສມ຺ກຕິ ປກາວນາຕິ ອຸປ຺ ປາທນໍ ອສ຺ສາສປສ຺ສາສານໍ ວູປສນ຺ຕຕ຺ຕາ ອານາປານສ຺ສຕິສມາຮິສ຺ສ ກາວນາ ນ ໂຫຕິ ຍສ຺ມາ ຕໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ນ ສ ມາປຊ຺ຊຕິ, ສມາປຕ຺ຕິຍາ ອກາເວນ ນ ວຸຍ຺ຖຫນ຺ຕິ ອິຕິ ກິຣາຕິ ເອວເມຕໍ ຕາວ ວຈນ຺ຕິ ຕເທຕໍ ສທ຺ໂທວ ສທ຺ທນິມິຕ຺ຕໍ, ''ສໂຕ ອສ຺ສສຕິ ສໂຕ ປສ຺ສສຕີ''ຕິ ປທານິ ປຕິຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ທ຺ວຕ຺ຕິສປທານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈຕຸກ຺ການິ ເວທິຕພ຺ພານິ

ອປ຺ປຝິປີລຸອນ຺ຕິ ເຕສໍ ກິເລສານໍ ອນຸປ຺ປາທນໍ ກິຢ຺ຈາປີ ເຈຕິຍງຄຕາວຕ຺ຕາທີນິປີ ອຕ຺ຖໂຕ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສີເລ ສງຄຫໍ ຄຈ຺ຍນ຺ຕິ ''ຍສ຺ສ ສີຍາ ອາປຕ຺ຕີ''ຕິ (ມຫາວ ໑໓໔) ວຈນໂຕ ຕຖາປີ ''ນ ຕາວ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສຕ຺ຖາ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຢ຺ຢເປຕິ ອຸທ຺ທິສຕິ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ, ຍາວ ນ ອິເຮກຈ຺ເຈ ອາສວຍ຺ຖານີຍາ ຜມ຺ມາ ສງເຜ ປາຕຸກວນ຺ຕີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນທິປ຺ເປຕຕ຺ ຕາ ''ອາກິສມາຈາຣິກ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິຍ຺ຖານີຍໍ ນ ໂຫຕິ, ຕໍ ອມິສ຺ສເມວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ

ຍຖາວຸຕ຺ເຕນາຕິ ໂຍຄານຸໂຍຄກມ຺ມສ຺ສ ປທຍ຺ຖານຕ຺ຕາ ສລ຺ລຫ຺ກວຸຕ຺ຕິ ອຍ຺ຖປຣິກ຺ຂາຣິໂກ ປຢ຺ຈສນ຺ຮິກໍ ກມ຺ມຍ຺ຖານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຊານມ຺ປີ ນິມິຕ຺ຕມ຺ປີ ຕທຕ຺ຖໂຊຕິກາປີ ປຣິຍຕ຺ຕິ ອິຮ ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ນາມ ຄມນາຄມນສມ຺ປນ຺ນຕາທີ ເສນາສນໍ ສໍກິ ລິຍ຺ຖຈີວຣໂຮວນາທໂຍ ຂຸທ຺ທກປລິໂພຮາ ''ອນ຺ຕຣາ ປຕິຕໍ ນຸ ໂຂ''ຕິ ວິກມ຺ປຕິ

ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ວິກ຺ເຂປຄເຕນາຕິ ນິຍກຊ຺ຊຕ຺ເຕ ວິກ຺ເຂປຄເຕນ ສາຣທ຺ຮາ ອສມາຫິຕຕ຺ຕາ ອຸປນິພນ຺ຮນຖມ຺ກມູລໍ ນາມ ນາ ສິກຄ຺ຄໍ, ມຸຂນິມິຕ຺ຕໍ ວາ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ນາສິກຄ຺ຄາທິນິມິຕ຺ເຕ ''ໂທລາຝລກສ຺ສ ເອກປສ຺ເສ ເອວ ອຸໂກ ໂກຝິໂຍ ມຊ຺ຊຢ຺ຈ ປສ຺ສຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ

ອິຮ ປນາຕິ ກກຈູປເມ ເທສໂຕຕິ ຝຸສນກຍ຺ຖານໂຕ ''ນິມິຕ຺ຕໍ ປຍ຺ຖເປຕພ຺ພນ຺ຕິ ນິມິຕ຺ເຕ ສຕິ ປຍ຺ຖເປຕພ຺ພາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ

ຄຣູຫີ ກາເວຕພ຺ພຕ຺ຕາ ຄຣຸກກາວນໍ. ເອກຈ຺ເຈ ອາຫູຕິ ເອກຈ຺ເຈ ຊາຍິໂນ ອາຫຸ.

‘‘ສຄ຺ລານານຕາຍາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ເອກຈ຺ເຈຫີ ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ປ຺ມາຜເມວ, ສຽຄີຕິໂຕ ປ຺ຜ຺ຖາຍ ອຜ຺ຖກຖາຍ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕັ. ‘‘ນຍຸຫັ ຕາຣກຣູປັ ນຸ ໂຂ ອຸປ຺ຜ຺ຖາຕີ’’ຕິອາທິປ຺ຣິກປ຺ເປ ອສຕິປີ ຊາຕຸນານຕ຺ເຕນ ເອຕາສັ ຊາຕູນັ ອຸປ຺ປ຺ຕິ ວິຍ ເກວລັ ກາວຍໂຕ ຕຖາ ຕຖາ ອຸປ຺ຜ຺ຖາຕີ. ‘‘ນ ນິມິຕ຺ຕ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸ ນ ວຜ຺ຜຕິ ສມ຺ປ຺ຊານມ຺ສາວາທຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕັ. ກມ຺ມຜ຺ຖານນ຺ຕິ ອິຊ ວຸຕ຺ຕປ຺ຜິກາຄນິມິຕ຺ຕເມວ.

ນິມິຕ຺ເຕ ປ຺ຜິກາເຄ. ນານາການນ຺ຕິ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ວຕ຺ຕາ ວຕ຺ຕນ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນານາວິຊຕັ. ວິກາວຍນ຺ຕິ ຊານັ ປ຺ກາສຍັ. ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາເສຕິ ຕໂຕ ສມ຺ກູເຕ ນິມິຕ຺ເຕ, ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາເສ ວາ ນານາກາຣັ. ນິມິຕ຺ເຕ ຫິ ຈິຕ຺ຕັ ຖເປນ຺ໂຕວ ນານາການຕຄ຺ຈ ວິກາເວຕິ, ອສ຺ສາສປ຺ສ຺ສາເສ ວາ ສກັ ຈິຕ຺ຕັ ນິພນ຺ຊຕີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕາຣກຣູປາທິວຕ຺ຕາໂຕ. ກກ຺ຂລຸອຕ຺ຕາທິລກ຺ຂຕໂຕ.

ອຜ຺ຖກຖາສຸ ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາສນ຺ນກາວຽຄຕ຺ຕາຕິ ການຕັ ວຕ຺ວາ ສີຫລອຜ຺ຖກຖາສຸ ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ຕັ. ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ຉຜ຺ເຖ, ສຕ຺ຕເມ ວາ ອປ຺ປ຺ນາຍ ສຕິ ມຄ຺ຄວີຖິຍັ ຜລສ຺ສ ໂອກາໂສ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ. ອິຊ ໂຫຕູຕິ ເຈ? ນ, ໂລກິຍປ຺ປ຺ນາປີ ຫິ ອປ຺ປ຺ນາວີຖິຍ຺ຫີ ໂລກຸຕ຺ຕເຣນ ສມານຄຕິກາວາຕິ ປ຺ຜິລທ຺ຊຊ຺ຊາໂນປີ ກິກ຺ຂຸ ທິຜ຺ຖຊມ຺ມສຸຂວິຫາຣຕ຺ຖາຍ ຊານັ ສມາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫັ ນິສີທິຕຸກາໂມ ຈຕ຺ຕ຺ເຖ, ປ຺ຄ຺ຈເມ ວາ ອປ຺ເປຕ຺ວາ ນິສີທຕິ, ນ ຉຜ຺ເຖ, ສຕ຺ຕເມ ວາ. ຕຕ຺ຖ ຫີ ອປ຺ປ຺ນາ. ຕໂຕ ປຣັ ອປ຺ປ຺ນາຍ ອາຊາຣກາວໍ ນ ຄຈ຺ຉຕີ. ອາສນ຺ນກາວຽຄຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕ຺ຖັ, ປ຺ຄ຺ຈມັ ວາ ຄຈ຺ຉຕີ ຖເລ ກິຕຆໂຜ ວິຍ ຊວນານມ຺ຕເຣ ກິຕ຺ຕາຕີ ກິຣ ອາຈຣິໂຍ.

ປ຺ຖຸຕ຺ຕາຣມ຺ມຕານີ ອນາວຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຊານຽຄາເນວ ອາວຊ຺ຊນັ ອາວຊ຺ຊນວສີ ນາມ. ຕໂຕ ປຣັ ຈຕຸນ຺ນັ, ປ຺ຄ຺ຈນ຺ນັ ວາ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຕຈິຕ຺ຕານັ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນັ, ຕັ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາວສີ ນາມ. ເຕເນວ ‘‘ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາວສີ ປນ ອາວຊ຺ຊນວສິຍາ ເອວ ວຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕັ. ສມາປ຺ຊ຺ຊນວສີ ນາມ ຍຕ຺ຕກັ ກາລັ ອິຈ຺ຉຕິ ຕຕ຺ຕກັ ສມາປ຺ຊ຺ຊນັ, ຕັ ປນ ອິຈ຺ຉິຕກາລປ຺ຣິຈ຺ເຉທັ ປ຺ຕິຜ຺ຖາເປຕຸັ ສມຕ຺ຖຕາຕີ. ‘‘ອຊິຜ຺ຖານວສິຍາ ວຸຜ຺ຖານວສິໂນ ອຍັ ນານຕ຺ຕັ ອຊິຜ຺ຖານານຸກາເວນ ຊວນັ ຊວຕີ, ວຸຜ຺ຖານານຸກາເວນ ປນ ອຊິປ຺ເປຕໂຕ ອຊິກັ ຊວຕີ’’ຕິປີ ວທນ຺ຕີ. ອປີຈ ປຖວິກສິຕາທິອາຣມ຺ມຕັ ອາວຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຊວນຄ຺ຈ ຊວິຕ຺ວາ ປຸນ ອາວຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປ຺ຄ຺ຈມັ ຊານັ ຈິຕ຺ຕັ ໂຫຕິ, ອຍັ ກິຣ ອຸກ຺ກຜ຺ຖປ຺ຣິຈ຺ເຉໂທ. ກຄວໂຕ ປນ ອາວຊ຺ຊນສມນນ຺ຕຣເມວ ຊານັ ໂຫຕີຕິ ສພ຺ພັ ອນຸຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕັ.

‘‘ວຕ຺ຖຸນ຺ຕິ ຫທຍວຕ຺ຖຸ. ທ຺ວາຣນ຺ຕິ ຈກ຺ຂາທີ. ອາຣມ຺ມຕນ຺ຕິ ຣູປາທີ’’ຕິ ລິຂິຕັ. ຍຖາປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕຣູປາຣມ຺ມຕັ ວາ ວິຄ຺ຄາຕັ ປ຺ສ຺ສຕິ, ອຄ຺ຄຖາປີ ປ຺ສ຺ສຕີ. ກຖັ? ‘‘ຍຖາປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕຣູປວຕ຺ຖຸທ຺ວາຣາຣມ຺ມຕັ ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕັ. ຍຖາປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕຣູເປສຸ ວຕ຺ຖຸທ຺ວາຣາຣມ຺ມຕານີ ຍສ຺ສ ວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ, ຕັ ວິຄ຺ຄາຕັ ຍຖາປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕຣູປວຕ຺ຖຸທ຺ວາຣາຣມ຺ມຕັ ຕມ຺ປີ ປ຺ສ຺ສຕິ, ເອກສ຺ສ ວາ ອາຣມ຺ມຕສທ຺ທສ຺ສ ໂລໂປ ທຜ຺ຖພ຺ໂພຕິ ຈ ມມ ຕກ຺ໂກ ວິຈາເຣຕ຺ວາວ ຄເຫຕພ຺ໂພ.

ຕໂຕ ປຣັ ຕີສຸ ຈຕຸກ຺ເກສຸ ທ຺ເວ ທ຺ເວ ປທານີ ເອກເມກັ ກຕ຺ວາ ຄເຕຕພ຺ພັ. ສມເຖນ ອາຣມ຺ມຕໂຕ ວິປ຺ສ຺ສນາວເສນ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ປີຕິປ຺ຜິສັເວທນເມຕ຺ຖ ເວທິຕພ຺ພັ. ‘‘ທ຺ກ຺ຂເມຕັ ຄາຕ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ປນ ‘‘ອາຣມ຺ມຕໂຕ ອສມ຺ໂມຫໂຕ’’ຕິ ຍັ ວຸຕ຺ຕັ, ອິຊ ຕໂຕ ວຸຕ຺ຕນຍໂຕ ອຸປ຺ປ຺ຜິປາຜິຍາ ວຸຕ຺ຕັ. ຕຕ຺ຖ ຫີ ເຍນ ໂມເຫນ ຕັ ທ຺ກ຺ຂັ ປ຺ຜິຈ຺ຉນ຺ນັ, ນ ອຸປ຺ຜ຺ຖາຕີ, ຕສ຺ສ ວິຫຕ຺ຕາ ວາ ເອວັ ປວຕ຺ເຕ ຄາເຕ ຍຖາຣຸຈິ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕຸັ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕກາເລ ສມຕ຺ຖກາວໂຕ ວາ ທ຺ກ຺ຂາທີສຸ ຕີສຸ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ຄາຕັ ວຸຕ຺ຕັ. ນິໂຣເຊ ອາຣມ຺ມຕໂຕ ຕັສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ປີຕິປ຺ຜິສັເວທນາ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ນ ສມ຺ກວຕິ ໂມຫປ຺ປ຺ຫານາກາວາ, ປ຺ຜິສມ຺ກິທາປາລຸອິວິໂຣຊໂຕ ຈ. ຕຕ຺ຖ ‘‘ທີຆັ ອສ຺ສາສວເສນາ’’ຕິອາທີ ອາຣມ຺ມຕໂຕ ທສ຺ເສຕຸັ ວຸຕ຺ຕັ. ຕາຍ ສຕິຍາ ເຕນ ຄາເຕນ ສາ ປີຕິ ປ຺ຜິສັວິທິຕາ ໂຫຕິ ຕທາຣມ຺ມຕສ຺ສ ປ຺ຜິສັວິທິຕຕ຺ຕາຕີ ເອຕ຺ຖ ອຊິປ຺ປາໂຍ. ‘‘ອາວຊ຺ຊໂຕ’’ຕິອາທີ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ປີຕິປ຺ຜິສັເວທນັ ທສ຺ເສຕຸັ ວຸຕ຺ຕັ. ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ຊານໂຕ, ປ຺ສ຺ສໂຕ, ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂໂຕ ຈ. ຕທຊິມຸຕ຺ຕຕາວເສນ ອຊິຜ຺ຖຫໂຕ, ອຊິມຸຈ຺ຈໂຕ, ຕຖາ ວິຣິຍາທີ ສມາທຫໂຕ ຂຕິກສມາຊິນາ.

ອກິລ຺ເລຍ຺ຍນ຺ຕິ ຄາຕປ຺ຣິຄ຺ຄາຍ. ປ຺ຣິຄ຺ເລຍ຺ຍນ຺ຕິ ຕີຣຕປ຺ຣິຄ຺ຄາຍ. ສພ຺ພຄ຺ຫີ ທ຺ກ຺ຂສຈ຺ຈັ ອກິລ຺ເລຍ຺ຍັ, ປ຺ຣິຄ຺ເລຍ຺ຍຄ຺ຈ. ຕຕ຺ຣ ຈາຍັ ປີຕີຕິ ລິຂິຕັ. ອກິລ຺ເລຍ຺ຍນ຺ຕິອາທີ ມຄ຺ຄກ຺ຂຕັ ສນ຺ຊາຍາຫາຕີ ວຸຕ຺ຕັ. ມຄ຺ເຄນ ອສມ຺ໂມຫສຽຂາຕວິປ຺ສ຺ສນາກິ

ຈຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຕ ມຄ຺ໂຄປີ ອກິລ຺ເລຍ຺ຍາທິອາຣມ຺ມຓ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ວຸຕ຺ໂຕ. ວິປ຺ສສນາກູມິທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ສມເຖ ກາຍິກສ຺ ຂາກາວາ ວຸຕ຺ຕັ. ທຸວິສຸ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາຣປ຺ເທສູຕິ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາຣປ຺ຜິສ຺ເວທີ...ເປ... ສິກ຺ຂຕີ ປສ຺ສມ຺ກາຍັ ຈິຕ຺ຕສງ຺ຂາຣປ຺ຜິສ຺ ເວທີ...ເປ... ສິກ຺ຂຕີຕິ ເອເຕສຸ. ໂມຫນາທີ ສພ຺ພັ ປີຕິເວວຈນັ. ອນິຈ຺ຈານຸປ຺ສ຺ສນາທີ ກິເລເສ, ຕມ຺ມູລເກ ຂນ຺ຮາກິສງ຺ຂາເຣ. ເອວັ ກາວິໂຕຕີ ນ ຈຕຸກ຺ກປ຺ລ຺ຈກຊ຺ຊານນິພ຺ພຕ຺ຕເນນ ກາວິໂຕ. ເອວັ ສພ຺ພາກາຣປຣິປ຺ຸຕ຺ຕັ ກຕ຺ວາ ກາວິໂຕ. ວິປ຺ສສນາມ ຄ຺ຄປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຕກາເລສຸປີ ປວຕ຺ຕອສ຺ສາສມ຺ເຂເນວ ສພ຺ພັ ທສ຺ສິຕັ ອຸປາຍກຸສເລນ ກຄວຕາ.

໑໒໘. ກສ຺ມາ ອິທັ ວຸຈ຺ຈຕິ ອມ຺ເພຫີຕິ ອຜິປ຺ປາໂຍ.

ປັຫກາຊນິຍວຕ຺ຕນາ

໑໓໔. ອຸສ຺ສຸກ຺ກວຈນນ຺ຕິ ປາກຍສທ຺ທສລ຺ລາ ກິຣ, ສມານກປ຺ຫນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕັ ໂຫຕິ. ''ສຸຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊນ຺ຕີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຍ ສລ຺ຈິຈ຺ຈ ໂວໂຣເປຕ຺ການສ຺ສ ສລ຺ຈິຈ຺ຈປ຺ຫັ ໂວໂຣປນປ຺ທສ຺ສ ອຸສ຺ສຸກ຺ກັ, ສລ຺ເຈຕນາ ຈ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປນລ຺ຈ ເອກສ຺ເສວາຕີ ວຸຕ຺ຕັ ໂຫຕິ. ນ ເກວລັ ເຈຕສິກມຕ຺ເຕເນວ ໂຫຕິ, ປໂຍໂຄປີ ອິຈ຺ຊິຕພ຺ໂພ ເອວາຕີ ທສ຺ເສຕຸ ວຸຕ຺ຕານິຕີ ກິຣ ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ. ''ຊານິຕ຺ວາ ສລ຺ຊານິຕ຺ວາ ເຈຈ຺ຈ ອກິວິຕຣິຕ຺ວາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ''ຊານນ຺ໂຕ...ເປ... ວີຕິກ຺ກໂມ''ຕິ ໂວໂຣປນມ຺ປີ ທສ຺ສິຕັ, ຕສ຺ມາ ພ຺ຍລ຺ຊ ເນ ອາທຣັ ອກຕ຺ວາ ອຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕ. ວີຕິກ຺ກມສງ຺ຂາຕຕ຺ຖສິທ຺ຜິຍາ ທີ ປ຺ຸຣິມເຈຕນາ ອຕ຺ຖສາຜິກາ ໂຫຕີ. ສພ຺ພສຸຂຸມ ອຕ຺ຕກາວນ຺ຕີ ຮູປີ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕັ, ນ ອຣູປີ. ອຕ຺ຕສງ຺ຂາຕານລ຺ຫິ ອຣູປານັ ຂນ຺ຮວິກງ຺ເຄ (ວິກ. ໑ ອາທໂຍ) ວິຍ ອິຮ ໂອລຸ ອາຣິກສ຺ຸຂຸມຕາ ອນຜິປ຺ເປຕາ. ມາຕຸກ຺ຈິສ຺ມິນ຺ຕິ ເຍກຸຍ຺ຍວຈນັ, ໂອປ຺ປາຕິກມນຸສ຺ເສປີ ປາຣາຊິກເມວ, ອຣູປກາເຍ ອຸປ຺ກຸກ ມາກາວາ ຕຄ຺ຄຫຕັ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ອຣູປກ຺ຸຂນ຺ເຮນ ສທ຺ຮິ ຕສ຺ເສວ ຮູປກາຍສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທຸຣິຍສມ຺ກວໂຕ. ເຕນ ສຊີວໂກວ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄໂຫປີ ນາມ ໂຫຕີຕິ ສິທ຺ຮັ. ເອຕ຺ຖ ມາຕຸກ຺ຈິສ຺ມິນ຺ຕິ ມນຸສ຺ສມາຕ຺ຍາ ວາ ຕີຣຈ຺ຉານມາຕ຺ຍາ ວາ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ປຣິ ວາເຣ (ປຣິ. ໔໗໐) –

''ອິຕ຺ຖີ ຫເນ ຈ ມາຕຣັ, ປຸຣິສລ຺ຈ ປີຕຣັ ຫເນ;

ມາຕຣັ ປີຕຣັ ຫນ຺ຕ຺ວາ, ນ ເຕນານນ຺ຕຣັ ຜຸເສ;

ປລ຺ຫາ ເມສາ ກຸສເລຫີ ຈິນ຺ຕິຕາ''ຕິ.

ປຖມນ຺ຕິ ປຜິສນ຺ຮິຈິຕ຺ຕເມວ. ເອກກວປຣິຍາປນ຺ນາຍ ຫີ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕຕິຍາ ປຜິສນ຺ຮິຈິຕ຺ຕັ ປຖມຈິຕ຺ຕັ ນາມ. ຈຸຕິຈິຕ຺ຕັ ປຈ຺ຈິ ມັ ນາມ. ອລ຺ລຖາ ອນມຕ຺ຄເຕ ສັສາເຣ ປຖມຈິຕ຺ຕັ ນາມ ນຕ຺ຖິ ວິນາ ອນນ຺ຕຣສມນນ຺ຕຣນຕ຺ຖິວິຄຕປ຺ຈ຺ຈເຍຫີ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຍາ ອກາວໂຕ. ກາເວ ວາ ນວສຕ຺ຕປາຕຸກາວໂທສປ຺ປສງ຺ໂຄ. ອຍັ ສພ຺ພປຖໂມ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ໂຄໂຫຕິ ກິລ຺ຈາປີ ອິມັ ຊີວິຕາ ໂວໂຣ ເປຕຸ ນ ສກ຺ກາ, ຕັ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສນ຺ຕຕິຍາ ຍາວ ມຣຕາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄເຫສຸ ອປຣິມາເຕສຸ ''ສພ຺ພປຖໂມ''ຕິ ທິສ຺ສຕິ. ຍທາ ປນ ໂຍ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ໂຄໂຫ ປຸພ຺ພາປຣິຍວເສນ ສນ຺ຕຕິປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕທາ ຕັ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕຸ ສກ຺ກາ. ສນ຺ຕ ຕີ ວິໂກເປນ຺ໂຕ ຫີ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕີ ນາມ. ເອຕ຺ຖ ຈ ນານຕ຺ຕນເຍ ອຜິປ຺ເປເຕ ສຕິ ''ສພ຺ພປຖໂມ''ຕິ ວຈນັ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ນ ປນ ເອກຕ຺ຕນເຍ ສນ຺ຕຕິຍາ ເອກຕ຺ຕາ. ເອກຕ຺ຕນໂຍ ຈ ອິຮາຜິປ຺ເປໂຕ ''ສນ຺ຕຕີ ວິໂກເປຕີ''ຕິ ວຈນໂຕ, ຕສ຺ມາ ''ສພ຺ພປຖໂມ''ຕິ ວຈນັ ນ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ສນ຺ຕຕິປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນພທຸຕ຺ຕາ. ຍສ຺ມາ ປນ ສນ຺ຕຕິ ນາມ ອເນເກສັ ປຸພ຺ພາປຣິຍປ຺ປຕ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ''ອຍັ ສພ຺ພປຖໂມ''ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ເອວເມຕ຺ຖ ທຸເວປີ ນຍາ ສງ຺ຄຫັ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ, ອລ຺ລຖາ ''ສນ຺ຕຕີ ວິໂກເປຕີ''ຕິ ອິທັ ວຈນັ ນ ສິຊ຺ຊຕິ. ກິລ຺ຈາປີ ເອຕ຺ຖ ''ສນ຺ຕຕີ ວິໂກເປຕີ''ຕິ ວຈນໂຕ ສນ຺ຕຕິປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນເມວ ອຜິປ຺ເປຕັ, ນ ອທ຺ຮາປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນັ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ຕຖາປີ ຍສ຺ມາ ສນ຺ຕຕິປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນ ວິໂກປີເຕ ອທ຺ຮາປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນັ ວິໂກປີຕເມວ ໂຫຕິ, ອທ຺ຮາປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນ ປນ ວິໂກ ປີເຕ ສນ຺ຕຕິປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນັ ວິໂກປີຕັ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພັ ນຕ຺ຖິ. ຕສ຺ມາ ອຜຸຖກຖາຍັ ''ຕທຸກຍມ຺ປີ ໂວໂຣເປຕຸ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ ມາ ຕເທວ ສນ຺ຮາຍ 'ສນ຺ຕຕີ ວິໂກເປຕີ'ຕິ ອິທັ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ''ສນ຺ຕຕີ ວິໂກເປຕີ''ຕິ ວຈນໂຕ ປາກຕິຍາ ອາຍຸປຣິຍນ຺ຕັ ປຕ຺ວາ ມຣຕາກສຕ຺ເຕ ວີຕິກ຺ກເມ ສຕິ ອນາປຕ຺ຕິ ວີຕິກ຺ກມປ຺ຈ຺ຈຍາ ສນ຺ຕຕິຍາ ອໂກປີຕຕ຺ຕາ. ວີຕິກ຺ກມປ຺ຈ຺ຈ ຍາ ເຈ ອາຍຸປຣິຍນ຺ຕັ ອປ຺ປຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາວ ມຣຕາກສຕ຺ເຕ ວີຕິກ຺ກມປ຺ຈ຺ຈຍາ ອາປຕ຺ຕິ, ກມ຺ມພທ຺ໂຮ ຈາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ''ມຣຕາວຕ຺ຕັ ວາ ສັວຕ຺ເຕຍ຺ຍ, ມຣຕາຍ ວາ ສມາທເປຍ຺ຍ, ອຍມ຺ປີ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ ອສັວາໂສ''ຕິ ວຈນໂຕ ວາ

ເຈຕນາກ຺ຂເຕ ເອວ ປາຣາຊິກາປ຺ຕິ ເອກນ຺ຕາກຸສລຕ຺ຕາ, ທຸກ຺ຂເວທນຕ຺ຕາ, ກາຍກ຺ມຕ຺ຕາ, ວຈີກ຺ມຕ຺ຕາ, ກິຣິຍຕ຺ຕາ ຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ສຕ຺ຕຜ຺ຖຊວນວາຣມຕ຺ຕນ຺ຕິ ສກາຄາຣມ຺ມຕາວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ ‘‘ສກາຄສນ຺ຕຕິວເສນາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຜິປກ຺ເຂນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ສມນນ຺ຕຣສ຺ສ ປ຺ຈ຺ຈຍໍ ໂຫນ຺ຕໍ ຍຖາ ປຸເຣ ວິຍ ອຫຸຕ຺ວາ ທຸພ຺ພລສ຺ສຯ ຕນ຺ຕິ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍວິໂກປ຺ນໍຯ

ອິຕິນ຺ຕິ ສຕ຺ຕວິຊວິຈ຺ຊິກາທີນິ ຍຸທ຺ເຊ ທໍສິຕ຺ວາ ມາຣຕາຕ຺ຖໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕີຯ ປ຺ຊ຺ຊຣານ຺ຕິ ສຣີຣຫາທໍຯ ສູຈິກນ຺ຕິ ສູລໍຯ ວິສູຈິກ ນ຺ຕິ ສຸກ຺ຂມາຕິສາຣໍວສຍໍຯ ປກ຺ຂນ຺ທິຍນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕາຕິສາຣໍຯ ທ຺ວຕ຺ຕິພ຺ຍາມສຕປ຺ປ຺ມາເຕາ ມຫາກາເຍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ກິຕນາ ຄຸທ຺ສຣຕໍ, ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ໂອໂລກິເຕ ປເຣສໍ ກາເຍ ວິສມຣຕໍ ວາ ຫາຫຸປ຺ປາຫນໍ ວາ ປໂຍໂຄ ນາມຯ

ເກຈິຕິ ມຫາສງ຺ຒິກາຯ ອຍໍ ອິຕ຺ຖີຯ ກຸລຸມ຺ພສ຺ສາຕິ ຄພ຺ກສ຺ສຯ ກາຖໍ ສາ ອິຕຣສ຺ສາຕິ ເຈ? ຕສ຺ສ ທຸຜ຺ເຖນ ມນສານຸປກ຺ຂິເຕ ໂສ ຈ ຄພ຺ໂກ ສາ ຈ ອິທ຺ຣິຕິ ອຸກາຍມ຺ປີ ສເຫວ ນສ຺ສຕິ, ໝຜຄຸຄີນໍ ເກທນິພ຺ພາຍນໍ ວິຍ ເອກກ຺ຂເຕ ໂຫຕິຯ ‘‘ເຕສໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິເກສຸ ໂອຈຣິຍມານໍ ນ ສເມຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ‘‘ເຕສໍ ມຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘ຖາວຣິນມ຺ປີ ອຍໍ ຍຸຊ຺ຊຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕິກວເສນ ປ຺ຜິເສຜິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາຫຕ຺ຖິກນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປໂຍເຄສຸ ສນ຺ນິຜ຺ຖາປກເຈຕນາຍ ສຕ຺ຕມາຍ ສຫຸປ຺ປ຺ນນກາຍວິລ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ສາຫຕ຺ຖິກ ຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ອາຕາຕ຺ຕິເກ ປນ ສຕ຺ຕຫີປີ ເຈຕນາຫີ ສຫ ວຈີວິລ຺ຄຕ຺ຕິສມ຺ກວໂຕ ສຕ຺ຕສຕ຺ຕ ສທ຺ທາ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ເອ ເກກກ຺ຂຣກາວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຕ຺ຕເກຫິ ອກ຺ຂເຣຫິ ອຕ຺ຕໂນ ອຜິປ຺ປາຍໍ ວິລ຺ຄາເປຕິ, ຕທວສານກ຺ຂຣສມ຺ຜ຺ຖາປີກາຍ ສຕ຺ຕມເຈຕ ນາຍ ສຫຊາຕວຈີວິລ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ອາຕາຕ຺ຕິກຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ຕຖາ ວິຊ຺ຊາມຍປໂຍເຄຯ ກາເຍນາຕາຕ຺ຕິຍໍ ປນ ສາຫຕ຺ຖິເກ ວຸຕ຺ຕນໂຍວຯ ຖາວຣປໂຍເຄ ຍາວຕາ ປຣສ຺ສ ມຣຕໍ ໂຫຕິ, ຕາວຕາ ກມ຺ມພທ຺ໂຜ, ອາປ຺ຕິ ຈຯ ຕໂຕ ປຣໍ ອຕິສລ຺ຈຣເຕາ ກມ຺ມພທ຺ສາຕິພຫຸຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ ສຕິ ປຣໍ ມຣເຕາຯ ປາຣາຊິກາປ຺ຕິ ປເນຕ຺ຖ ເອກາຯ ອຕ຺ຖສາຂກເຈຕນາ ຍສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ ຈ ທຸຕິຍປາຣາຊິເກ ຈ ລພ຺ກຕິ, ນ ອລ຺ລຕ຺ຖ, ຕສ຺ມາ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ສາຂາຣຕາ ອິມາ ຄາຖາໂຍ –

‘‘ກູຕຂມ຺ມນິຍາມາ ເຍ, ເຕ ຂມ຺ມາ ນິຍຕາ ມຕາ;

ກາວິຂມ຺ມນິຍາມາ ເຍ, ເຕວ ອນິຍຕາ ອິຂຯ

‘‘ກູຕຂມ຺ມນິຍາມານໍ, ກິຕາວ ສາ ປ຺ຈ຺ຈຍຜ຺ກິຕິ;

ກາວິຂມ຺ມນິຍາມານໍ, ສາເປກ຺ຂາ ປ຺ຈ຺ຈຍຜ຺ກິຕິຯ

‘‘ເຕນລ຺ລາ ເຫຕຸຍາ ອຕ຺ຖິ, ສາປີ ຂມ຺ມນິຍາມຕາ;

ຕສ຺ສາ ຜລໍ ອນິຍຕໍ, ຜລາເປກ຺ຂາ ນິຍາມຕາຯ

‘‘ເອວລ຺ທິ ສພ຺ພຂມ຺ມານໍ, ກິຕາ ຂມ຺ມນິຍາມຕາ;

ລທ຺ຂຂມ຺ມນິຍາມາ ຍາ, ສາຕ຺ຖສາຂກເຈຕນາຯ

‘‘ເຈຕນາສິທ຺ຂິໂຕ ປຸພ຺ເພ, ປ຺ຈ຺ສາ ຕສ຺ສາຕ຺ຖສິທ຺ຂິໂຕ;

ອວິເສເສນ ສພ຺ພາປີ, ລພ຺ພິຂາ ອຕ຺ຖສາຂິກາຯ

‘‘ອາຕາຕ຺ຕິຍໍ ຍໂຕ ສກ຺ກາ, ວິກາເວຕຸໍ ວິກາຄໂຕ;

ຕສ຺ມາ ອາຓຕ຺ຕິຍໍເຍວ, ວຸຕ຺ຕາ ສາ ອຕ຺ຖສາຘິກາຯ

“ມິຈ຺ຉຕ຺ເຕ ວາປີ ສມ຺ມຕ຺ເຕ, ນິຍຕານິຍຕາ ມຕາ;

ອຠິຘມ຺ເມ ນ ສພ຺ພຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ສາ ນິຍຕາ ສິຍາຯ

“ຍາ ເຖຍ຺ຍເຈຕນາ ສພ຺ພາ, ສາຫຕ຺ຖາຓຕ຺ຕິກາປີ ວາ;

ອຠິຘມ຺ມນເຍນາຍໍ, ເອກນ຺ຕນິຍຕາ ສິຍາຯ

“ປາຓາຕິປາຕໍ ນິສ຺ສາຍ, ສາຫຕ຺ຖາຓຕ຺ຕິກາທິກາ;

ອຠິຘມ຺ມວເສເນສາ, ປຈ຺ເຈກໍ ຕໍ ທຸກໍ ກເຊຯ

“ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉໂທ, ເຈຕນາ ເຈຕິ ຕໍ ທ຺ວຍໍ;

ນ ສາຫຕ຺ຖິກກມ຺ເມນ, ປເຄວາຓຕ຺ຕິກາສມໍຯ

“ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉໂທ, ເຈຕນາ ເຈຕິ ຕໍ ທ຺ວຍໍ;

ນ ສາຫຕ຺ຖິກກມ຺ເມນ, ປເຄວາຓຕ຺ຕິກາສມໍຯ

“ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉທກ຺ຂເຓ ວຘກເຈຕນາ;

ຈິຣາຄິຕາຕິ ໂກ ຘມ຺ໂມ, ນິຍາເມຕິ ອາປຕ຺ຕິກໍຯ

“ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉທກ຺ຂເຓ ເຈ ວຘໂກ ສິຍາ;

ມໂຕ ສຸຕ຺ໂຕ ປພຸທ຺ໂຘ ວາ, ກຸສໂລ ວຘໂກ ສິຍາຯ

“ກຸສລຕ຺ຕິກເຠໂທ ຈ, ເວທນາຕ຺ຕິກເຠໂທປີ;

ສິຍາ ຕຖາ ຄໂຕ ສິທ຺ໂຘ, ສາຫຕ຺ຖາ ວຘກເຈຕນາ”ຕິຯ

ຍານິ ປນ ພີເຊົາຕຸກມ຺ມຘມ຺ມຈິຕ຺ຕນິຍາມານິ ປຎ຺ຈ ອຏ຺ຐກຖາຍ ອາເນຕ຺ວາ ນິທສ຺ສິຕານິ, ເຕສຸ ອຍມຕ຺ຖສາຘກເຈຕນາ ໂຍຄໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ມຎ຺ເຎ “ອຍໍ ອຕ຺ຖສາຘກເຈຕນານິຍໂມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ເຈຕນານໍ ມິຈ຺ຉຕ຺ຕສມ຺ມຕ຺ຕນິຍຕານມ຺ປີ ນຕ຺ຖິກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕຯ ກຊາປີຍມານາ ເຍນ, ເຕນ ສພ຺ເພປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ກມ຺ມຈິຕ຺ຕນິຍາເມ ກຊນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕີ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຊີວິເຕ ອາທີນໂວ ມຣຓວຕ຺ຓທສ຺ສເນ ນ ວິກຕ຺ໂຕວ, ອິຘ ປນ ສງ຺ກປ຺ປເທ ອຕ຺ຖໂຕ “ມຣຓສຎ຺ຎີ ມຣຓເຈຕໂນ ມຣຓາຘິປ຺ປາໂຍ”ຕິ ເອວໍ ອວິກູຕຕ຺ຕາ ວິກຕ຺ໂຕ, ອປາກຍຕ຺ຕາ, ອໂນລຸອາຣິກຕ຺ຕາ ວາ ອວິກາຄາ ກາຣິຕາ ວາຯ ນຍິທໍ ວິຕກ຺ກສ຺ສ ນາມນ຺ຕິ ນ ວິຕກ຺ກສ຺ເສວ ນາມໍ, ກິນ຺ຕຸ ສຎ຺ຎາເຈຕນານມ຺ປີ ນາມນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ກງ຺ຂາວິຕຣຓິຍມ຺ປີ ເອວເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໑໗໘ຯກາຍໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ “ສຕ຺ຕິລສູ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ວຈນສິລິຏ຺ຐຕ຺ຖໍ “ອຸສ຺ສຕ຺ຕິອາທີນາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອນຸທ຺ເທສິເກ ກມ຺ມສ຺

ສາຣມ຺ມຓໍ ໂສ ວາ ໂຫຕິ, ອຊ຺ໂລ ວາ។ ອຸກເຍຫີຕິ ກິຊ຺ຈາປິ ປຖມປຸປ໌ຫາໂຣ ນ ສຍເມວ ສກ຺ໂກຕິ, ທຸຕິຍໍ ລກິຕ຺ວາ ປນ ສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຊີວິຕວິນາສນເຫຕຸ ອໂຫສີ, ຕຫຕ຺ຖເມວ ທີ ວຌເກນ ໂສ ທີນ຺ໂນ, ທຸຕິໂຍ ປນ ອຊ຺ເລນ ຈິຕ຺ເຕນ ທີນ຺ໂນ, ເຕນ ສຸຍ຺ຸຖ ວຸຕ຺ຕໍ "ປຖມປຸປ໌ຫາເຣເນວາ"ຕິ, "ເຈຕນາ ນາມ ທາຣຸຕາຕິ ຄຣຸ ວຕ຺ຖຸ ອາຣພ຺ກ ປວຕ຺ຕປຸພ຺ພກາຄເຈຕນາ ປກຕິສກາວວຌກເຈຕນາ, ໂນ ທາຣຸຕາ ໂຫຕີ"ຕິ ອາຈຣິເຍນ ລິຂິຕໍ។ "ປຸພ຺ພກາຄເຈຕນາ ປຣິວາຣາ, ວຌກເຈຕນາວ ທາຣຸຕາ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍຖານິປ຺ປາຍນ຺ຕິ ອຸໂກປິ ປຜິວິຊ຺ຊຕິ, ສາໜຕ຺ຖິໂກປິ ສງ຺ເກຕຕ຺ຕາ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ ກີຣ។

ກິຣິຍາວິເສໂສ ອຜ຺ຸຖກາຖາສຸ ອນາຄໂຕ។ "ເອວໍ ວິຊ຺ຊ, ເອວໍ ປຫຣ, ເອວໍ ໜາເຫທີ"ຕິ ປາລຸອິຍາ ສເມຕິຕິ ອາຈຣິເຍນ ຄຫີໂຕ"ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ປຸຣໂຕ ປຫຣິຕ຺ວາຕິອາທີ ວຕ຺ຖຸວິສງ຺ເກຕເມວ ກີຣ។ ເອຕໍ ຄາເມ ກິຕນ຺ຕິ ປຸຄ຺ຄໂລວ ນິຍມິໂຕ។ ໂຍ ປນ ລິງ຺ຄວເສນ "ທີໜໍ...ເປ... ມາເຣທີ"ຕິ ອາຕາເປຕິ ອນິຍເມຕ຺ວາ។ ຍທິ ນິຍເມຕ຺ວາ ວທຕິ, "ເອຕໍ ທີໜ"ນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍາຕິ ອປ໌ເຣ។ ອາຈຣິຍາ ປນ "ທີໜນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນິຍມິຕໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອນິຍເມຕ຺ວາ ວທຕິ, ນ ປນ ອາຕາປໂກ ທີໜາທີສຸ ອຊ຺ລຕຣໍ ມາເຣທີຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ"ຕິ ວທນ຺ຕິ ກີຣ។ "ອຕ຺ໂຖ ປນ ຈິຕ຺ເຕນ ເອກໍ ສນ຺ຌາຍປິ ອນິຍເມຕ຺ວາ ອາຕາເປຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ "ອິຕໂຣ ອຊ຺ລໍ ຕາທິສໍ ມາເຣຕິ, ອາຕາປໂກ ມຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖານິປ຺ປາຍໍ ນ ຄຕຕ຺ຕາ។ "ເອວໍ ທີໜາທີວເສນາປິ ຈິຕ຺ເຕນ ອນິຍມິຕສ຺ເສວາຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕີ"ຕິ ອຊ຺ລຕຣສ຺ມີ ຄຕ຺ຖິປເທ ລິຂິຕໍ, ສຸຍ຺ຸຖ ວີມໍສິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ໂອກາສສ຺ສ ນິຍມິຕຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ໂອກາສນິຍມໍ ກຕ຺ວາ ນິທ຺ທີສນ຺ໂຕ ຕສ຺ມີ ໂອກາເສ ນິສີນ຺ນໍ ມາເຣຕ຺ກາໂມວ ໂຫຕິ, ສຍໍ ປນ ຕທາ ຕຕ຺ຖ ນຕ຺ຖິ។ ຕສ຺ມາ ໂອກາເສນ ສຫ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕິນ຺ທຣິຍໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ນ ໂຫຕິ, ເຕນ ອຕ຺ຕນາ ມາຣາປີໂຕ ປໂຣ ເອວ ມາຣາປີໂຕ។ ກຖໍ? ສຍໍ ຣສ຺ໂສ ຈ ຕນ຺ໂກ ຈ ໜຸຕ຺ວາ ປຸພ຺ພກາເຄ ອຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຌາຍ ອາຕາຕ຺ຕິກ຺ຌເຕ "ທີໜໍ ຣສ຺ສໍ ຖູລໍ ພລວນ຺ຕໍ ມາເຣທີ"ຕິ ອາຕາເປນ຺ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕນີ ຕສ຺ສາກາຣສ຺ສ ນຕ຺ຖິຕາຍ ອຊ຺ລສ຺ສ ຕາທິສສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທຣິຍໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕິ, ເຕນ ມູລຜ຺ຸຖສ຺ສ ກາມ຺ມພທ຺ໂຊ។ ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິ ທຜ຺ຸຖພ຺ພໍ។

ທູຕປຣມ຺ປຣານິທ຺ເທເສ ອາຕາເປຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສ។ ອິຕຣສ຺ສ ອາໂຣເຈຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາຕິ ອາຈຣິຍນ຺ເຕວາສີນໍ ຍຖາສມ຺ກວໍ ອາໂຣຈເນ, ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜເນ ທຸກ຺ກຜໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ນ ວຌໂກ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ, ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຜນ຺ຕິ ສີຫລໍ ໂຫຕິ។ ຕໍ ປນ ໂອກາສາກາວໂຕ ນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ມູລຜ຺ຸເຖນ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພາປຕ຺ຕິຍາ ທີ ຕສ຺ສ ໂອກາໂສ ອປ໌ຣິຈ຺ຈິນ຺ໂນ, ເຕນສ຺ສ ຕສ຺ມີ ໂອກາເສ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ວຌໂກ ເຈ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ, ມູລຜ຺ຸໂຖ ອາຈຣິໂຍ ປຸພ຺ເພ ອາປນ຺ນທຸກ຺ກເຜນ ສຫ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍມ຺ປິ ອາປຊ຺ຊຕີ។ ກສ຺ມາ? ມຫາຊ຺ໂນ ທີ ເຕນ ປາເປ ນິໂຍຊິໂຕຕີ។ ອິທໍ ປນ ທຸກ຺ກຜຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ວຌໂກ ເຈ ຕມຕ຺ຖໍ ນ ສາເວຕິ ອາປຊ຺ຊຕີ។ ຍທິ ສາເວຕິ, ປາຣາຊິກເມວາປຊ຺ຊຕີ។ ກສ຺ມາ? ອຕ຺ຖສາຌກເຈຕນາຍ ອກາວາ។ ອນ຺ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ "ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ, ຕໍ ທຸກ຺ກຜໍ ໂຫຕີ។ ຍທີ ເອວໍ ກສ຺ມາ ປາເຖ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ວຌໂກ ປນ 'ສາຊຸ ກໂຣມີ'ຕິ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜິຕ຺ວາ ຕໍ ນ ກໂຣຕີ។ ເອວລຊ຺ໜີ ນິຍເມ 'ມູລຜ຺ຸຖສ຺ສ ກີ ນາມ ໂຫຕິ, ກີມສ຺ສ ທຸກ຺ກຜາປຕ຺ຕີ'ຕິ ສຊ຺ຊາຕກງ຺ຂານໍ ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖໍ 'ມູລຜ຺ຸຖສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ'"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ "ວຌໂກ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສ, ມູລຜ຺ຸຖສ຺ສ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ນ ສີລິສ຺ສຕິ, ມູລຜ຺ຸເຖນ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພາປຕ຺ຕິທສ຺ສນານິກາຣຕ຺ຕາ ວຌໂກ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

ວິສກ຺ກີຍທູຕປທນິທ຺ເທເສ "ວຕ຺ຕຸກາມຕາຍ ຈ ກິຈ຺ເຌເນຕ຺ຖ ວຕ຺ວາ ປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖີຕິ ກຄວຕາ ນ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍໍ ປນ "ມູລຜ຺ຸຖສ຺ເສວ ທຸກ຺ກຜ"ນ຺ຕິ ອຜ຺ຸຖກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຣາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ອາຈຣິເຍນ ອາຕຕ຺ເຕນ ພຸທ຺ຌຣກ຺ຂິເຕນ ຕທຕ຺ເຖ ສງ຺ໜຣກ຺ຂິຕສ຺ເສວ ອາໂຣຈິເຕ ກິຊ຺ຈາປິ ໂຍ "ສາຊູ"ຕິ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ, ອຖ ໂຂ ອາຈຣິຍສ຺ເສເວຕໍ ທຸກ຺ກຜໍ ວິສງ຺ເກຕຕ຺ຕາ, ນ ພຸທ຺ຌຣກ຺ຂິຕສ຺ສ, ກສ຺ມາ? ອຕ຺ຖສາຌກເຈຕນາຍ ອາປນ຺ນຕຕ຺ຕາ។ ເຕເນວ "ອາຕາປກສ຺ສ ຈ ວຌກສ຺ສ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປນ ມູລຜ຺ຸເຖນ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພທຸກ຺ກຜໍ "ມູລຜ຺ຸຖສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີ"ຕິ ອິມິນາ ອປ໌ຣິຈ຺ຈິນ຺ໂນກາສຕ຺ຕາ ນ ວຸຕ຺ຕໍ។

ອວິສງ຺ເກເຕ "ມູລຜ຺ຸຖສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວິສງ຺ເກເຕ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາຕິ ສີຫລນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ "ວຌໂກ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ"ຕິ ອິທໍ ປນ ທຸກ຺ກຜໍ ວຌກສ຺ເສວ។ ໂສ ທີ ປຖມໍ ອາຕາປກໍ ພຸທ຺ຌຣກ຺ຂິຕໍ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕີ ປາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕ຺ວາ ອາປຊ຺ຊິສ຺ສຕີຕິ ກິຊ຺ຈາປິ ປາລຸອິຍໍ "ໂສ ຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕິ, ອາຕາປກສ຺ສ ຈ ວຌກສ຺ສ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ວຸຕ຺ຕເມວ, "ຍໂຕ ປາຣາຊິກໍ ປຊ຺ລຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕນຍຕ຺ຕາ ຈ ຕໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍ។ "ໂສ ຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ສພ຺ເພສໍ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ທີ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພ ອາຈຣິຍນ຺ເຕວາສີການໍ ວຸຕ຺ຕທຸກ຺ກຜຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍາປຕ຺ຕິໂຍ ປຖມເມວ ອນາປນ຺ນາ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕີ

ຍາ ອາປ຺ນ຺ນຕ຺ຕາຯ ຕຖາປິ ວຘກສ຺ສ ປາຣາຊິກາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ເຕສໍ ປາຣາຊິກກາເລ ປາກໂຏ ຊາໂຕຕິ ກຕ຺ວາ "ອາປ຺ຕ຺ຕິ ສພ຺ເພສໍ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ເອກໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕຖາ "ອາຓາປກສ຺ສ, ວຘກສ຺ສ ຈ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ"ຕິ ເອຕ຺ຖຯ ກສ຺ມາ? ວຘກສ຺ສ ທຸກ຺ກຏາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອາປ຺ນ຺ນຕ຺ຕາຯ ໂສ ຫິ ປຖມໍ ທຸກ຺ກຏາປ຺ຕ຺ຕຶ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຉາ ປາຣາຊິກໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ຍທິ ປນ ອນ຺ເຕວາສິກາ ເກວລໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຄຣຸກຕາຍ ສາສນໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕິ ສຍໍ ອມຣຓາຘິປ຺ປາຍາ ສມານາ ປາຣາຊິເກນ ອນາປ຺ຕ຺ຕິຯ ອກປ຺ປິຍສາສນຫຣຓປ຺ຈ຺ຈຍາ ທຸກ຺ກຏາປ຺ຕ຺ຕິ ໂຫຕິ ເອວ, ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສາຘນຕ຺ຖໍ ຘມ຺ມປທວຕ຺ຖຸທີ ມິຄລຸທ຺ທກສ຺ສ ຠຣິຍາຍ ໂສຕາປນ຺ນາຍ ສນ຺ຊຸສ຺ສູລາທີທານໍ ນິທສ຺ສນໍ ວທນ຺ຕິ ເອເກຯ ຕໍ ຕິຕ຺ຕິຣຊາຕເກນ (ຊາ. ໑໔.໗໙ ອາທໂຍ) ສເມຕິ, ຕສ຺ມາ ສຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ອຏ຺ຐກຖຎ຺ຈ ອນຸໂລເມຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ອິຘ ປນ ທູຕປຣມ຺ປຣາຍ ຈ "ອິຕ຺ຖນ຺ນາມສ຺ສ ປາວທ, ອິຕ຺ຖນ຺ນາໂມ ອິຕ຺ຖນ຺ນາມໍ ປາວທຕູ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ອວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວາຈາຍ ວາ ອາໂຣເຈຕຸ, ຫຕ຺ຖມຸທ຺ທາຍ ວາ, ປຓ຺ເຓນ ວາ, ທູເຕນ ວາ ອາໂຣເຈຕຸ, ວິສງ຺ເກໂຕ ນຕ຺ຖິຯ ສເຈ ວິເສເສຕ຺ວາ ມູລຏ຺ໂຐ, ອນ຺ຕຣາທູໂຕ ວາ ວທຕິ, ຕທຕິກ຺ກເມ ວິສງ຺ເກໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ອິທານິ ອິມສ຺ມິເຍວ ອຘິກາຣທ຺ວເຍ ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕນໂຍ ວຸຈ຺ຈຕິ – "ວຘໂກ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ"ຕິ ວຘກສ຺ເສວ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ນ ອາຓາປກສ຺ສ ພຸທ຺ຘຣກ຺ຂິຕສ຺ສຯ ຍທິ ປນ ໂສ ວຊ຺ຌມຣຓາມຣເຓສຸ ອວສ຺ສມຎ຺ຎຕຣໍ ກໂຣຕິ, ພຸທ຺ຘຣກ຺ຂິຕສ຺ສາຓຕ຺ຕິກ຺ຂເຓ ເອວ ປາຣາຊິກທຸກ຺ກເຏສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ສິຍາຯ "ອິຕິ ຈິຕ຺ຕມໂນ"ຕິ ອຘິກາຣໂຕ "ຈິຕ຺ຕສງ຺ກປ຺ໂປ"ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ວິຍ "ວຘໂກ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ມູລຏ຺ຐສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ"ຕິ ອຘິກາຣໂຕ "ມູລຏ຺ຐສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິຯ ກສ຺ມາ ສຣູເປນ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ຕໂຕ ຈຸຕ຺ຕຣີ ນຍທານຕ຺ຖໍຯ "ມູລຏ຺ຐສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ"ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ມູລຏ຺ຐສ຺ເສວ ວເສນ ນິຍມິຕຕ຺ຕາ "ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ໂຫຕີ"ຕິ ນ ຎາຍຕິຯ "ວຘໂກ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ"ຕິ ຫິ ອນິຍເມຕ຺ວາ ວຸຕ຺ເຕ ສກ຺ກາ ອຸຠເຍສໍ ວເສນ ໂຍເຊຕຸໍຯ ຕສ຺ມາ ເອວ ຫິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິເຍຫິ ອຘິກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ "ສງ຺ຆຣກ຺ຂິເຕນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິເຕ ມູລຏ຺ຐສ຺ເສວ ທຸກ຺ກຏນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ເນວ ອນຸຎາຕໍ, ນ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ເກວລນ຺ຕຸ ພຸທ຺ຘຣກ຺ຂິຕສ຺ສ ອນິຍມິຕຕ຺ຕາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ປນ ປາຣາຊິກທຸກ຺ກເຏສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ທີປິໂຕ, ຕສ຺ມາ ຕມ຺ປິ ສຸວຸຕ຺ຕໍຯ ຍສ຺ມາ ອຸຠເຍສໍ ວເສນ ໂຍເຊຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ ອາຈຣິເຍຫິ "ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ເສເວຕໍ ທຸກ຺ກຏ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ມູລຏ຺ໂຐ ເນວ ອນຸຎາໂຕ "ມູລຏ຺ຐສ຺ສາ"ຕິ ວຈນາຠາວໂຕ, ນ ຈ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ "ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ"ຕິ ປາຬິຍາ ອຠາວໂຕ, ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນປ຺ຈ຺ຈຍາ ວຘກສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ສິຍາຕິ ນຍໍ ທາຕຸໍ "ມູລຏ຺ຐສ຺ສາ"ຕິ ປາຬິໍ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ "ຕໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ເສເວຕໍ ທຸກ຺ກຏ"ນ຺ຕິ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕມ຺ປິ ສຸວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຣ ຫິ ພຸທ຺ຘຣກ຺ຂິຕສ຺ສ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປນ ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ອນິຍຕາຕິຯ ກສ຺ມາ ປນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອນຸຕ຺ຕານໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນປ຺ຈ຺ຈຍາ ວຘກສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ອວຕ຺ວາ ມູລຏ຺ຐສ຺ເສວ ວເສນ ທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ອນິຍຕນິວາຣຓຕ຺ຖໍຯ "ສງ຺ຆຣກ຺ຂິເຕນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິເຕ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນປ຺ຈ຺ຈຍາ ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏ"ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ອນນ຺ຕຣເມວ ສຣູເປນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຘາປິ ມູລຏ຺ຐສ຺ສ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ອິຕິ ຕໍ ເອວໍ ອາປ຺ນ຺ນໍ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ອຸຕ຺ຕານນ຺ຕິ ຕໍ ອວຕ຺ວາ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອນຸຕ຺ຕານຕ຺ຕາ ອຏ຺ຐກຖາຍນ຺ຕິ ອິມໍ ອນິຍຕຄ຺ຄາຫໍ ນິວາຣເຕຕຸໍ "ມູລຏ຺ຐສ຺ເສເວຕໍ ທຸກ຺ກຏ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາຈຣິເຍນ ຫິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏມ຺ປິ ອຸຕ຺ຕານເມວຯ ອຸຕ຺ຕານຎ຺ຈ ກສ຺ມາ ອມ຺ຫາກໍ ຂນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ປຏິປ຺ຕ຺ຕິທີປນຕ຺ຖໍຯ "ປີຓກຕ຺ຕຍາທີສຸ ອປ຺ປຏິຫຕພຸທ຺ຘິໂຍປິ ອາຈຣິຍາ ສຣູເປນ ປາຬິໍ ອຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອວຣູເປສຸ ນາມ ຐາເນສຸ ເອວໍ ປຏິປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ກິມງ຺ຄໍ ປນ ມາທິໂສຕິ ສຸຫທຍາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ອນາຄເຕ ວຸຕ຺ຕນຍມ຺ປິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສງ຺ກຣໂທສໍ ວິວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວຓ຺ຓນາເວລຎ຺ຈ ອນຕິກ຺ກມ຺ມ ປຏິປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິ ຈ ອປເຣຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍໍ ປນ ອຏ຺ຐກຖາຍ ວາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອວຣູເປສຸ ນາມ ປາໂຄ ອາຈຣິເຍນ ປ຺ຈ຺ຉາ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເກສຸຈິ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ນ ທິສ຺ສຕີຕິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ລິຂິສ຺ສາມຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປຏິຄ຺ຄຫເຓ ອາປ຺ຕ຺ຕິເຍວ ນ ສິຍາ, ສຎ຺ຈຣິຕ຺ຕປຏິຄ຺ຄຫຓມຣຓາຠິນນ຺ທເນສຸປິ ຈ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ໂຫຕິ, ມາຣຓປຏິຄ຺ຄຫເຓ ກຖໍ ນ ສິຍາ, ຕສ຺ມາ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ເສເວຕໍ ທຸກ຺ກຏໍ, ເຕເນເວຕ຺ຖ "ມູລຏ຺ຐສ຺ສາ"ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸຣິມນເຍປິ ເຈຕໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ເວທິຕພ຺ພເມວ, ໂອກາສາຠາເວນ ປນ ນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມາ ໂຍ ໂຍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຕປ຺ປ຺ຈ຺ຈຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິເຍວາຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອມ຺ຫາກໍ ຂນ຺ຕິຯ ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ເອວໍ ອທິນ຺ນາທາເນປີຕິຯ

໑໗໔ຯອຣໂຫ ຣໂຫສຎ຺ຎີນິທ຺ເທສາທີສຸ ກິຎ຺ຈາປິ ປາຬິຍໍ, ອຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ທຸກ຺ກຏເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ຕຕ຺ຖ ປຣມ຺ປຣາຍ ສຸຕ຺ວາ ມຣຕູຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ອຸລ຺ລປນ຺ຕສ຺ສ ອຸທ຺ເທເສ ສຕິ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐສ຺ສ ມຣເຓນ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສ, ອສຕິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ມຣເຓນ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສຯ "ອິຕ຺ຖນ຺ນາໂມ ສຸຕ຺ວາ ເມ ວຊ຺ຌສ຺ສ ອາໂຣເຈຕູ"ຕິ ອຸທ຺ທິສິຕ຺ວາ ອຸລ຺ລປນ຺ຕສ຺ສ

ວິສງ‌ເກຕຕາ ຫູຕປ‌ຣມ‌ປ‌ຣາຍ ວຸຕ‌ຕຕ‌ຕາ ເວທິຕພ‌ພາ។ ສເຈ ‘‘ໂຍ ໂກຈິ ສຸຕ‌ວາ ວທຕູ’’ຕິ ອຸລ‌ລປ‌ຕິ, ວຊ‌ໂຊ ສຍ‌ເມວ ສຸຕ‌ວາ ມຣຕິ, ວິສງ‌ເກຕຕ‌ຕາ ນ ປາ‌ຣາຊິກໍ។ ໂຍ ໂກຈິ ສຸຕ‌ວາ ວທຕິ, ໂສ ເຈ ມຣຕິ, ປາ‌ຣາຊິກໍ។ ‘‘ໂຍ ໂກຈິ ມມ ວຈນໍ ສຸຕ‌ວາ ຕໍ ມາເຣຕູ’’ຕິ ອຸລ‌ລປ‌ຕິ, ໂຍ ໂກຈິ ສຸຕ‌ວາ ມາເຣຕິ, ປາ‌ຣາຊິກໍ, ສຍ‌ເມວ ສຸຕ‌ວາ ມາເຣຕິ, ວິສງ‌ເກຕຕ‌ຕາ ນ ປາ‌ຣາຊິກນ‌ຕິ ເອວໍ ຍຖາສມ‌ກໂວ ເວທິຕພ‌ໂພ។

໑ກຜີ។ມູລໍ ທຕ‌ວາ ມຸຈ‌ຈຕີຕິ ເອຕ‌ຖ ກີນ‌ທິຕ‌ວາ, ກລ‌ຊິຕ‌ວາ, ຈວິຕ‌ວາ, ຈຸຓ‌ເຕຕ‌ວາ, ອຕ‌ຄິມ‌ທິ ປກ‌ຊິປີຕ‌ວາ ວາ ປເຄວ ມຸຈ‌ຈຕີຕິ ອຕ‌ຖໂຕ ວຸຕ‌ຕເມວ ໂຫຕິ។ ເຍສໍ ຫຕ‌ຖໂຕ ມູລໍ ຄຫິຕນ‌ຕິ ເຍສໍ ຌາຕກປ‌ຣິວາຣິຕານໍ ຫຕ‌ຖໂຕ ມູລໍ ເຕນ ກິກ‌ຂຸນາ ຄຫິຕໍ, ໂປ‌ຕ‌ຖກສາມິກຫຕ‌ຖໂຕ ປຸພ‌ເພ ທິນ‌ນມູລໍ ປຸນ ຄເຫຕ‌ວາ ເຕສຍ‌ເລວ ຌາຕກາທີນໍ ທຕ‌ວາ ມຸຈ‌ຈຕິ, ເອວໍ ໂປ‌ຕ‌ຖກສາມິກສ‌ເສວ ສນ‌ຕກໍ ຊາຕໍ ໂຫຕິ។ ອນຸຄຕ‌ກິປ‌ເທ ປນ ‘‘ສເຈປີ ໂສ ວິປ‌ປ‌ຜິສາຣີ ຫຸຕ‌ວາ ສີພໍ ເຕສໍ ມູລໍ ທຕ‌ວາ ມຸຈ‌ຈຕີ’’ຕິ ວຸຕ‌ຕໍ, ຕໍ ເຍນ ຌເນນ ໂປ‌ຕ‌ຖໂກ ກີໂຕ, ຕລ‌ຈ ຌນໍ ສນ‌ຌາຍ ວຸຕ‌ຕໍ។ ກສ‌ມາ? ໂປ‌ຕ‌ຖກສາມິກຫຕ‌ຖໂຕ ຌເນ ຄຫິເຕ ໂປ‌ຕ‌ຖເກ ອທິນ‌ເນປີ ມຸຈ‌ຈນໂຕ។ ສເຈ ອລ‌ລໍ ຌນໍ ສນ‌ຌາຍ ວຸຕ‌ຕໍ, ນ ຍຸຕ‌ຕໍ ໂປ‌ຕ‌ຖກສ‌ສ ອຕ‌ຕນິຍກາວໂຕ ອໂມຈິຕຕ‌ຕາ។ ສເຈ ໂປ‌ຕ‌ຖກໍ ສາມິການໍ ທຕ‌ວາ ມູລໍ ນ ຄຕ‌ຫາຕິ, ນ ມຸຈ‌ຈຕິ ອຕ‌ຕນິຍກາວໂຕ ອໂມຈິຕຕ‌ຕາ។ ສເຈ ໂປ‌ຕ‌ຖກໍ ມູລຜ‌ເຖນ ທິຍ‌ຍມານໍ ‘‘ຕເວວ ໂຫຕູ’’ຕິ ອປ‌ເປຕິ, ມຸຈ‌ຈຕິ ອຕ‌ຕນິຍກາວໂຕ ໂມຈິຕຕ‌ຕາ។ ເອຕ‌ຖາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ຍຖາ ເຈຕິຍໍ ວາ ປຜິມໍ ໂປກ‌ຂຣຕີ ເສຕຸໍ ວາ ກິຕີຕ‌ວາ ຄຫິຕມ‌ປີ ກາຣກສ‌ເສເວຕໍ ປຸລ‌ລໍ, ນ ກິຕີຕ‌ວາ ຄຫິຕສ‌ສ, ຕຖາ ປາປມ‌ປີ ເຍນ ໂປ‌ຕ‌ຖໂກ ລິຊິໂຕ, ຕສ‌ເສວ ຍຸຊ‌ຊຕິ, ນ ອິຕຣສ‌ສາຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ສຕ‌ຖຫາຣກໍ ວາສ‌ສ ປຣິເຍເສຍ‌ຍາ’’ຕິ ວຈນໂຕ។ ປເຣນ ຫິ ກຕສຕ‌ຖໍ ລກິຕ‌ວາ ອຸປນິກ‌ຊິປນ‌ຕສ‌ສ ປາ‌ຣາຊິກນ‌ຕິ ສິທ‌ຌໍ។ ເອວໍ ປເຣນ ລິຊິຕມ‌ປີ ໂປ‌ຕ‌ຖກໍ ລກິຕ‌ວາ ຍຖາ ວຊ‌ໂຊ ຕໍ ປສ‌ສິຕ‌ວາ ມຣຕິ, ຕຖາ ອຸປນິກ‌ຊິເປຍ‌ຍ ປາ‌ຣາຊິກນ‌ຕິ ສິທ‌ຌໍ ໂຫຕີຕິ។ ເຈຕິຍາທີຕິ ເອຕມນິທສ‌ສນໍ ກຣຕປ‌ຈ‌ຈຍໍ ຫິ ຕໍ ກມ‌ມໍ ອິທໍມຣຕປ‌ຈ‌ຈຍນ‌ຕິ ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ ວິຈາຣິຕໍ។ ມມ ປນ ເຈຕິຍາທີນິທສ‌ສເນເນວ ໂສປີ ອຕ‌ໂຖ ສາເຌຕພ‌ໂພ ວິຍ ປຜິກາຕິ។

ຕຕ‌ຕກາ ປາຕາຕິປາຕາຕີ ‘‘ເອກາປີ ເຈຕນາ ກິຈ‌ຈວເສນ ‘ຕຕ‌ຕກາ’ຕິ ວຸຕ‌ຕາ ສຕິປ‌ຜ‌ຖານສມ‌ມປ‌ປ‌ຌານານໍ ຈຕຸກ‌ກຕາ ວິຍາ’’ຕິ ລິຊິຕໍ។ ປມາເຕ ຖເປຕ‌ວາຕີ ອຕ‌ຕນາ ອຌິປ‌ເປຕປ‌ປ‌ມາເຕ។ ‘‘ກຕໍ ມຍາ ເອວຣູເປ ອາວາເຜ ຂຕີເຕ ຕສ‌ມີ ປຕິຕ‌ວາ ມຣຕູ’’ຕິ ອຌິປ‌ປາເຍນ ວຌໂກ ອາວາຜປ‌ປ‌ມາຕໍ ນິຍເມຕ‌ວາ ສເຈ ຂຕີ, ຕໍ ສນ‌ຌາຍ ວຸຕ‌ຕໍ ‘‘ອິມສ‌ມີ ອາວາເຜ’’ຕີ។ ອິທານິ ຂຕີຕພ‌ພໍ ສນ‌ຌາຍ ເອຕ‌ຕກປ‌ປ‌ມາຕສ‌ສ ອນິຍມິຕຕ‌ຕາ ‘‘ເອກສ‌ມິມ‌ປີ ກຸທາລປ‌ປ‌ຫາເຣ’’ຕິອາທິ ວຸຕ‌ຕໍ, ສຸຕ‌ຕນ‌ຕິກຕ‌ເຖເຣຫິ ກິລ‌ຈາປີ ອຸປ‌ຄຕໍ, ຕຖາປີ ສນ‌ນິຜ‌ຖາປກເຈຕນາ ອຸກຍຕ‌ຖ ອຕ‌ເຖວາຕີ ອາຈຣິຍາ។ ພຫູນໍ ມຣເຕ ອາຣມ‌ມຕນິຍເມ ກຖນ‌ຕິ ເຈ? ວຊ‌ເຊສຸ ເອກສ‌ສ ຊີວິຕິນ‌ທ‌ຣິເຍ ອາລມ‌ພິເຕ ສພ‌ເພສມາລມ‌ພິຕເມວ ໂຫຕິ។ ເອກສ‌ສ ມຣເຕປີ ນ ຕສ‌ສ ສກລໍ ຊີວິຕໍ ສກ‌ກາ ອາລມ‌ພິຕຸໍ ນ ອຸປ‌ປ‌ຊ‌ຊມານໍ, ອຸປ‌ປ‌ນ‌ນໍ, ນິຣຸຊ‌ຊມານໍ, ອຕ‌ຖິຕາຍປາຕາຕິປາຕເຈຕນາວ ປ‌ຈ‌ຈຸປ‌ປ‌ນ‌ນາຣມ‌ມຕາ, ປຸເຣຊາຕາຣມ‌ມຕາ ຈ ໂຫຕິ, ຕສ‌ມາ ຕມ‌ປີ ຍຸຊ‌ຊຕີ។ ປ‌ຈ‌ຈິມໂກຜິຍາ ເອກຈິຕ‌ຕກ‌ຂເຕ ປຸເຣຊາຕໍ ຫຸຕ‌ວາ ຖິຕໍ ຕໍ ຊີວິຕມາລມ‌ພຕໍ ກຕ‌ວາ ສຕ‌ຕມຊວນປຣິຍາປນ‌ນເຈຕນາຍ ໂອປ‌ກ‌ກເມ ກເຕ ອຕ‌ຖໂຕ ຕສ‌ສ ສຕ‌ຕສ‌ສ ສພ‌ພໍ ຊີວິຕິນ‌ທ‌ຣິຍມາລມ‌ພິຕໍ, ໂວໂຣປີຕລ‌ຈ ໂຫຕິ, ອິໂຕ ປນລ‌ຌຖາ ນ ສກ‌ກາ; ເອວເມວ ປຸພ‌ພກາເຄ ‘‘ພຫູປີສຕ‌ເຕ ມາເຣມີ’’ຕິ ຈິນ‌ເຕຕ‌ວາ ສນ‌ນິຜ‌ຖານກາເລ ວິສປ‌ກ‌ຊິປນາທີສຸ ເອກໍ ປໂຍຄໍ ສາຌຍມານາ ວຸຕ‌ຕປ‌ປ‌ກາຣເຈຕນາ ເຕສຸ ເອກສ‌ສ ວຸຕ‌ຕປ‌ປ‌ກາຣໍ ຊີວິຕິນ‌ທ‌ຣິຍໍ ອາລມ‌ພຕໍ ກຕ‌ວາ ອຸປ‌ປ‌ຊ‌ຊຕິ, ເອວໍ ອຸປ‌ປ‌ນ‌ນາຍ ປເນກາຍ ສພ‌ເພປີ ເຕ ມາຣິຕາ ໂຫນ‌ຕິ ຕາຍ ເອວ ສພ‌ເພສໍ ມຣຕາສິທ‌ຌິໂຕ, ອລ‌ລຖາ ນ ສກ‌ກາ ໂວໂຣເປຕຸໍ, ອາລມ‌ພິຕຸໍ ວາ។ ຕຕ‌ຖ ເອກາຍ ເຈຕນາຍ ພຫູນໍ ມຣເຕ ອກຸສລຣາສີ ກຖນ‌ຕິ ເຈ? ວິສຸໍ ວິສຸໍ ມຣເຕ ປວຕ‌ຕເຈຕນານໍ ກິຈ‌ຈກຣຕໂຕ។ ກຖໍ? ຕາ ປນ ສພ‌ພາ ອຸປ‌ປ‌ຊ‌ຊເວທນິຍາວ ໂຫນ‌ຕິ, ຕສ‌ມາ ຕາສຸ ຍາຍ ກາຍຈິ ທິນ‌ນາຍ ປຜິສນ‌ຌິຍາ ອິຕຣາ ສພ‌ພາປີ ‘‘ຕໂຕ ພລວຕຣກຸສລປ‌ຜິພາທິຕາ ອໂຫສິກມ‌ມ’’ນ‌ຕິອາທິໂກຍ‌ຖາສໍ ກຊນ‌ຕິ, ປຸນປີ ວິປາກໍ ຊນິຕຸໍ ນ ສກ‌ໂກນ‌ຕິ។ ອປຣາປຣິຍເວທນິຍາປີ ວິຍ ຕໍ ປຜິພາທິຕ‌ວາ ກຸສລເຈຕນາ ປຜິສນ‌ຌິ ເທຕິ, ຕຖາ ອຍມ‌ປີ ເຈຕນາ ອນນ‌ຕຣາເວ ເອວ ປຜິສນ‌ຌິທານາທິວເສນ ຕາສໍ ກິຈ‌ຈເລສກຣຕໂຕ ເອກາປີ ສມານາ ‘‘ຣາສີ’’ຕິ ວຸຕ‌ຕາ។ ຕາຍ ປນ ທິນ‌ນາຍ ປຜິສນ‌ຌິຍາ ອຕິຕິກ‌ໂຂ ວິປາໂກ ໂຫຕິ។ ອຍເມຕ‌ຖ ວິເສໂສຕິອາທິ ອນຸຄຕ‌ກິປ‌ເທ ປປ‌ລ‌ຈິຕໍ។

ອມຣິຕຸກາມາ ວາຕີ ອຌິປ‌ປາຍຕ‌ຕາ ໂອປ‌ປາຕິກມຣເຕປີ ອາປ‌ຕ‌ຕີ។ ‘‘‘ນິພ‌ພຕ‌ຕິຕ‌ວາ’ຕິ ວຸຕ‌ຕຕ‌ຕາ ປຕນໍ ນ ທິສ‌ສຕີຕິ ເຈ? ໂອປ‌ປາຕິກຕ‌ຕໍ, ປຕນລ‌ຈ ເອກເມວາ’’ຕິ ລິຊິຕໍ។ ອຖ ວາ ‘‘ສພ‌ພຖາປີ ອນຸທ‌ທິສ‌ເສວາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ເອຕ‌ຖ ມຣຕູຕິ ອຌິປ‌ປາຍ ສມ‌ກວໂຕ ‘‘ອຸຕ‌ຕຣິຕຸໍ ອສກ‌ໂກນ‌ໂຕ ມຣຕິ ປາ‌ຣາຊິກເມວາ’’ຕິ ສຸວຸຕ‌ຕໍ។ ສເຈ ‘‘ປຕິຕ‌ວາ ມຣຕູ’’ຕິ ນິຍເມຕ‌ວາ ຂຕີໂຕ ໂຫຕິ, ໂອປ‌ປາຕິກມນຸສ‌ໂສ ຈ ນິພ‌ພຕ‌ຕິຕ‌ວາ ກິຕນິຍເມເນວ ‘‘ອຸຕ‌ຕຣິຕຸໍ ນ ສກ‌ກາ’’ຕິ ຈິນ‌ເຕຕ‌ວາ ມຣຕີຕິ ປາ‌ຣາຊິກຈ‌ຌາຍາ ນ ທິສ‌ສຕິ, ເຕນ ວຸຕ‌ຕໍ ‘‘ອຸຕ‌ຕຣິຕຸໍ ອສກ‌ໂກນ‌ໂຕ’’ຕີ។ ໂສ ຫິ ອຸຕ‌ຕຣິຕຸໍ ອສກ‌ໂກນ‌ໂຕ ປຸນປ‌ປຸນໍ ປຕິຕ‌ວາ ມຣຕິ, ເຕນ ປາໂຕປີ

ຕສຸສ ສີຫຸໂສ ໂຫຕີຕິ ອພິປຸປາໂຍ។ ຕຕຸຖ ສີຍາ – ໂຍ ປນ “ອຸຕຸຕຣີຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ມຣຕີ”ຕິ ວຸຕຸໂຕ, ໂສ ໂອປາຕຂຕານກຸຂເຕ ອຣູປີໂລເກ ຊີວຕີ។ ວຓກເຈຕນາ ຈ “ອພິຍໂຕ ຓມຸໂມ ມິຈຸຉຕຸຕນີຍຕສຸສ ຓມຸມສຸສ ອາຣມຸມຓປຈຸຈເຍນ ປຈຸຈໂຍ, ຣູປຊີວິຕິນຸທຸຣິຍໍ ມາຕຸຆາຕິກມຸມສຸສ ປີຕຸຆາຕິກມຸມສຸສ ອຣຫນຸຕຆາຕິກມຸມສຸສ ຣຸທິຣຸປຸປາທກມຸມສຸສ ອາຣມຸມຓປຈຸຈເຍນ ປຈຸຈໂຍ”ຕິ (ປຸຒຖາ។ ໔។໑໘໔។໒໗ ມິຈຸຉຕຸຕນີຍຕຸຕິກ) ວຈນໂຕ ຣູປຊີວິຕິນຸທຸຣິຍາຣມຸມຓໍ ໂຫຕິ, ນ ຈ ຕໍ ອຣູປາວຈຣສຕຸຕສຸສຕຸຖິ, ນ ຈ ສາ ເຈຕນາ “ອພິຍໂຕ ຓມຸໂມ ມິຈຸຉຕຸຕນີຍຕສຸສ ຓມຸມສຸສ ປຸເຣຊາຕປຈຸຈເຍນ ປຈຸຈໂຍ, ອາຣມຸມຓປຸເຣຊາຕໍ ວຕຸຖຸປຸເຣຊາຕໍ ອາຣມຸມຓປຸເຣຊາຕໍ។ ຣູປຊີວິຕິນຸທຸຣິຍໍ ມາຕຸຆາຕິກມຸມສຸສ ປຸເຣຊາຕປຈຸຈເຍນ ປຈຸຈໂຍ”ຕິ (ປຸຒຖາ។ ໔។໑໘໔។໔໗ ມິຈຸຉຕຸຕນີຍຕຸຕິກ) ວຈນໂຕ ອນາຄຕາຣມຸມຓາ ໂຫຕິ។ ອຓຸໂຍ ອີຓ ປຕິຕຸວາ ມຣຓາກສຕຸໂຕ ນຕຸຖິ, ເອວໍ ສນຸເຕ ວຓກເຈຕນາຍ ກີ ອາຣມຸມຓນຸຕິ ເຈ? ຍສຸສ ກສຸສຈິ ອີຓ ຊີວນກສຕຸຕສຸສ ປຈຸຈຸປຸປນຸນໍ ຊີວິຕິນຸທຸຣິຍໍ ອາຣມຸມຓໍ។ ກິຍຸຈາປີ ໂສ ນ ມຣຕີ, ອຖ ໂຂ ປາຓາຕິປາໂຕ ໂຫຕິ ເອວ។ ຍຖາ ກີ “ຍຖາກຸກເມນ ຄິເຕ ສຕຸຕ ຊເນ ເອເກນ ກຕຸເຫນ ວິຊຸຊີຕຸວາ ມາເຣມີ”ຕິ ປຸພຸພກາເຄ ຈິນຸເຕຕຸວາ ສນຸນິຍຸຖານກາເລ ເຕສຸ ເອກສຸສ ຊີວິຕມາຣມຸມຓໍ ກຕຸວາ ກຕຸທໍ ວິສຸສຊຸເຊຕິ, ກຕຸໂທ ຕໍ ວິຣຊຸຊີຕຸວາ ອິຕເຣ ຉ ຊເນ ມາເຣຕິ, ເອວໍ ສນຸເຕປີ ອຍໍ ປາຓາຕິປາຕິ ເອວ ໂຫຕິ, ເອວມິຓາປີ “ໂຍ ໂກຈິ”ຕິ ວິກປຸເປນຸຕສຸສ ວຓກເຈຕນາ ຍສຸສ ກສຸສຈິ ຊີວິຕາຣມຸມຓໍ ກຕຸວາ ປວຕຸຕຕິ, ຕສຸມິ ອມເຕປີ ອິຕຣສຸສ ວເສນ ປາຓາຕິປາຕີ។ ສເຈ ອຣຫາ ຫຸຕຸວາ ປຣິນິພຸພາຍຕິ, ອຣຫນຸຕຆາຕໂກວ ໂຫຕິ។ ເອສ ນໂຍ ສພຸພຕຸຖ ເອວຣູເປສຸ។ ອຍເມວ ເຫຕຸຖ ອາຈຣິຍປຣມຸປຣາຄຕາ ຍຸຕຸຕິ ວິນິຈຸຉຍກຖາຕິ ວຸຕຸຕໍ។

ປຕນຣູປີ ປມາຕນຸຕິ ເອຕຸຖ ຍຖາ ມາຕຸຍາ ປຕິຕຸວາ ປຣິວຕຸຕລີງຄາຍ ມຕາຍ ໂສ ມາຕຸຆາຕໂກ ໂຫຕິ, ນ ເກວລໍ ປຸຣິສຆາຕໂກ, ຕສຸມາ ປຕນສຸເສວ ວເສນ ອາປຕຸຕິ។ ກສຸມາ? ປຕນຣູປມຣຓຣູປານໍ ເອກສນຸຕານຕຸຕາ, ຕເທວ ຫີສຸສ ຊີວິຕິນຸທຸຣິຍໍ, ຕສຸສ ທີ ປຣິວຕຸຕນໍ ນຕຸຖິ, ອິຕຸຖິປຸຣິສິນຸທຸຣິຍາເນວ ປວຕຸຕິຍໍ ນິຣຸຊຸຊນຸປຸປຊຸຊນການິ, ອິຕຸຖິປຸຣິໂສຕິ ຈ ຕຕຸຖ ໂວຫາຣມຕຸຕ ເມວ, ຕສຸມາ ມາຕຸຆາຕໂກວ, ນ ປຸຣິສຆາຕໂກຕິ, ຍຖາ ຕສຸສ ປຕນຣູປວເສນາປຕຸຕິ, ຕຖາ ອີຓາປີ ປຕນຣູປວເສນ ຖຸລຸລຈຸຈ ຍໍ ເອກສນຸຕານຕຸຕາຕິ ອຍໍ ປຄມເຖຣວາເທ ຍຸຕຸຕິ។ ທຸຕິເຍ ກິຍຸຈາປີ ເປໂຕ ປຕິໂຕ, ຍກຸໂຂ ຈ, ອຖ ໂຂ ອເຫຕຸກປຜິສນຸຣິກຕຸຕາ ອກຸສລວິປາກສຸສ “ວາເມນ ສູກໂຣ ໂຫຕີ”ຕິ (ທີ។ ນີ។ ອຜຸຖ។ ໔។໔໙໙; ມຫານີ។ ອຜຸຖ។ ໑໙໙) ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕຍກຸຂານໍ ປຜິສນຸຣີ ວິຍ ສພຸພຣູປານໍ ສາຓາຣຓຕຸຕາ, ອມນຸສຸສຊາຕິກຕຸຕາ ຈ ຕິຣຈຸຉານຣູເປນ ມເຕ ມຣຓຣູປວເສນ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ວຕຸຖູວເສນ ລຫຸກາປຕຸຕິຍາ ປຣິວຕຸຕນາ ໂຫຕິ ເອວ ຕຕຸຖຊາຕກຣຸກຸຂາທີເຂທນປາຈິຕຸຕິຍປຣິວຕຸຕນໍ ວິຍ។ ອຍເມວ ຍຸຕຸຕຕໂຣ, ຕສຸມາ ປຈຸຉາ ວຸຕຸໂຕ។ ປາຣາຊິກສຸສ ປນ ມນຸສຸສຊາຕິໂກ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ປຕິຕຸວາ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ມຣຕຸ, ປາຣາຊິກເມວ ຄ ຣຸກຕຸຕາ។ ຄຣຸກາປຕຸຕິຍາ ທີ ວິປຣິວຕຸຕນາ ນຕຸຖີຕິ ວຸຕຸຕໍ។

ຖຸລຸລຈຸຈຍໍ ຕິຣຈຸຉາເນ, ມເຕ ເກຫສຸສ ກາຣຓໍ;

ສຣູປມຣຓໍ ຕິສຸໂສ, ຍຸສຸໂສ ມຍຸເລຕິ ອຍຸຍຖາ។

ຄຕຸຖິປເທ ປນ “ທຸຕິຍວາເທ ປຸຖຸຊຸຊນສຸສ ປຕິຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ມຣນຸຕສຸສ ວເສນ ວຸຕຸໂຕ”ຕິ ລິຂິຕໍ។ “ຕິຣຈຸຉາເນ”ຕິ ເອຕຸຖ ເກຈິ ວທນຸຕິ “ເທວາ ອພິປຸເປຕາ”ຕິ។ “ສກສກຣູເປເນວ ມຣຓໍ ກວຕິ ນາຍຸຍຖາ”ຕິ ຈ ວທນຸຕິ។ ຍກຸຂເປຕຣູເປນ ມ ເຕປີ ເອເສວ ນໂຍຕິ ຖຸລຸລຈຸຈຍນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ “ຕິຣຈຸຉານຄຕມນຸສຸສວິຄຸຄຫມຣເຓ ວິຍາ”ຕິ ລິຂິຕໍ។ ປທາຣໍ ລທຸຈາຕິ ສຕຸຕານໍ ມາຣຕາຕຸຖາຍ ກຕຕຸຕາ ວຸຕຸຕໍ។

໑໗໗។ສາຊ ສຸຍຸຖ ມຣຕູຕິ ວຈີເກທໍ ກໂຣຕິ។ ວິສກາຄໂຣໂຄຕິ ສຣີຣຍຸໂຄ ຄຕຸຫປີລອກາທີ។

໑໗໘។ກາລອານຸສາຣີຕິ ເອກີສຸສາ ລຕາຍ ມູລໍ ກີຣ។ ມຫາກຈຸຉເປນ ກຕປຸປຸໃ ວາ។ ທໍສປຸປຸໃນຸຕິ ທໍສານໍ ປກຸຂປຕຸຕໍ។ ເທຍຸຖາ ວຸຕຸຕນເຍນ ສາຫຕຸຖິກາຓຕຸຕິກນຍຍຸເຫຕຸຖ ໂຍເຊຕຸວາ ກາຍວາຈາຈິຕຸຕໂຕ ສມຸຍຸຖານວິຣີ ທສຸເສຕພຸໂພ។

ປທກາຊນີຍວຕຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ។

ວິນີຕວຕຸຖຸວຕຸຓນາ

໑໗໐॥ມຣຕຕ຺ຖິກາວ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ເກເທນ ສຄ຺ຄປາປນາຮິປ຺ປາຍຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖໂຕ ມຣຕຕ຺ຖິກາວ ຫຸຕ຺ວາ ເອວໍອຮິປ຺ປາຍິໂນ ມຣຕຕ຺ຖິກາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ມຣຕຕ຺ຖິກກາວໍ ອຊານນ຺ຕາ ອາປນ຺ນາ ປາຣາຊິກໍ॥ ນ ຫິ ເຕ "ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິໍ ນ ຊານນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີ॥ ໂວຫາຣວເສນາຕິ ປຸພ຺ພກາຄໂວຫາຣວເສນ॥ ສນ຺ນິຍ຺ຖາເນ ປເນຕໍ ນຕ຺ຖິ॥ ປາເສ ພທ຺ຮສູກຣໂມຈເນ ວິຍ ນ ໂຫຕີ॥ ຍຖານຸສນ຺ຮິນາຕິ ອນ຺ຕຣາ ອມຣິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ॥ ອປ຺ປຜິເວກ຺ຂິຕ຺ວາຕິ ອວິຈາເຣຕ຺ວາ॥ ເຫຍ຺ຖິມກາເຄ ຫິ ກິສ຺ມິຍ຺ຈິ ວິຊ຺ຊມາເນ ວລິ ປຍ຺ຍາຍຕີ॥ ຫສ຺ສິເຕຕິ ອຸທ຺ຮຣິຕ຺ວາ ຄປິເຕ॥ ປຜິພນ຺ຮນ຺ຕີ ຕຍາ ປຜິພນ຺ຮໍ, ປຣິໂກຄນ຺ຕຣາຍໍ ສງ຺ຆສ຺ສ ມາ ອກາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ॥

໑໗໑-໔॥ ຍສ຺ມາ ກິຣິຍໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ "ປຖມໍ ລທ຺ຮ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ॥ ປຸພ຺ເພປິ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຮປິຕ຺ຫປາຕໂຕ ປຕິຕປ຺ປຕິຕໍ ເທນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖປິ ອຕ຺ຕກາຣິຍໍ ອຫາສີ॥ ອສຍ຺ຈິຈ຺ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຍ຺ລໍ ອາກາຫ຺ຍນ຺ຕສ຺ສ ອຍ຺ລສ຺ສ ປຕເນ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອກິສນ຺ຮິ ນຕ຺ຖິ॥ ນ ມຣຕານິປ຺ປາຍສ຺ສາຕິ ປຜິໂພ ຈ ປໂຍໂຄ ຈ ອຕ຺ຖິ, ວຮກເຈຕນາ ນຕ຺ຖິ॥ ອຊານນ຺ຕສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖ "ວຕ຺ຖຸອຊານນວເສນ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ອິທໍ ກິຣ ເຕສໍ ນານຕ຺ຕໍ॥ 'ອສຍ຺ຈິຈ຺ໂຈ ອຫ'ນ຺ຕິ ປາລຸອິຍໍ ນ ທິສ຺ສຕິ॥ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕຖາຣູປາຍ ປາລຸອິຍາ ກວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ॥ ໂນ ເຈ, ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ "ທຸກ຺ຂເວທນາ ເຈ ນຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ທຸກ຺ກຜເມວາ"ຕິ ວທນ຺ຕີ, ວີມໍສິຕພ຺ພໍ॥ "ມຸຄ຺ຄຣາ ນາມ ຂາທນທຕ຺ຫກາ॥ ເວມາ ນາມ ເຕສໍ ຂາທນທຕ຺ຫການໍ ເຫຍ຺ຖາ ຈ ອຸປຣີ ຈ ຕີຣິຍໍ ພນ຺ຮິຕພ຺ພທຕ຺ຫາ"ຕິ ລິຂິຕໍ॥ ເຫຍ຺ຖາວ ທຸວິຮາປີ ປຖນ຺ຕີ॥ ຫຕ຺ຖປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ "ຕສ຺ສ ວິກ຺ເຂໂປ ມາ ໂຫຕູ"ຕິ ອຸປຈ຺ຈິນ຺ທຕີ॥ ວິເສສາຮິຄມໍ ພ຺ຍາກຣິຕ຺ວາ ຕປ຺ປກວໍ ສກ຺ກາຣໍ ລຊ຺ຊີຍນ຺ໂຕ ອາຫາຣໍ ອຸປຈ຺ຈິນ຺ທຕີ ສກາຄານໍ ພ຺ຍາກຕຕ຺ຕາ॥ ເຕ ຫິ ກປ຺ປີຍເຂຕ຺ຕໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕີ॥

໑໗໕॥ອກຕວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາຕິ ນ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ॥ ສາ ຫິ ອນຸຍ຺ຍາຕຕ຺ຕາ ກຕາປິ ອກຕາ ວິຍາຕິ ອກຕວິຍ຺ຍຕ຺ຕີ॥ "'ວເທຍ຺ຍາຖ, ກນ຺ເຕ ເຍນຕ຺ໂຖ'ຕິ ເອວໍ ອກຕຍ຺ຖາເນ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕີ ອກຕວິຍ຺ຍຕ຺ຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ॥ ຕິຕ຺ຖິຍກູຕານໍ ມາຕາປິຕູນໍ ສຫຕ຺ຖາ ທາຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີຕີ॥ ປິຕຸຈ຺ຈາ ນາມ ປິຕຸກຄິນີ॥ ສເຈປິ ນ ຍາຈນ຺ຕີ "ຍາຈິຕຸໍ ທຸກ຺ຂ"ນ຺ຕິ, ສຍໍ ວາ ເອວໍ ວຕ຺ຕຸມສກ຺ໂກນ຺ຕາ॥ "ຍທາ ເຕສໍ ອຕ຺ໂຖ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ອາໂກຄໍ ກຕ຺ວາ ວາ॥ "'ເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ ວາ ນ ໂຫຕີ'ຕິ ວຈນໂຕ ຍາວ ສຕ຺ຕໂມ ກຸລປຣິວຜ຺ໂຜ, ຕາວ ເກສຊ຺ຊໍ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕີ॥ ສພ຺ພປເທສູຕິ ມຫາມາຕຸຍາຈູລຸອມາຕຸຍາຕິອາທີນໍ॥

ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປຣິເຍສິຕ຺ວາຕິ "ສາມເຕເຣຫິ ວາ"ຕິອາທິນາ॥ "ນ ອກຕວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ"ຕິ ວທນ຺ຕີ॥ "ປຈ຺ຈາສີສຕິ ສເຈ, ທຸກ຺ກຜ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ॥ ກປ຺ປີຍວເສນາຕິ ປຸປ຺ຜໍ ອາເນຖາຕິອາທິນາ॥ "ປູຊໍ ອກາສີ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສຍໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕີ॥

"ກຕຖາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ກາຕພ຺ພໍ॥ ຮມ຺ມຍ຺ຫິ ວຕ຺ຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ॥ ໂນ ເຈ ຊານນ຺ຕີ, ນ ປາຫາ ອປເນຕພ຺ພາ॥ ອວມງ຺ຄລນ຺ຕີ ຫິ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ॥

ໂຈຣນາຄສ຺ສ ຫິ ອາມຍ຺ຖໍ ທີນ຺ເນ ກຸຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ອນາມຍ຺ຖໍ ນ ວຜ຺ຜຕີຕິ ອງ຺ຄຸລນ຺ຕເຣ ໂຖກໍ ກຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຕ຺ເຕ ກຕ຺ຕໍ ສພ຺ພໍ ອຫາສິ, ໂສ ເຕນ ຕຸສ຺ສິ॥ ວຣໂປ຺ຕຖກຈິຕ຺ຕຕ຺ຖຣຕນ຺ຕິ ສິພ຺ພິຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພຕ຺ຖຣຕວິກຕີ॥ ປິຕຸຣາຊາ ທມິລຸອສ຺ສ ປຣາຊິໂຕ ໂຣຫເຕ ໂສລຸອສວສ຺ສານິ ວສິຕ຺ວາ ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈປຣິວຸໂຕ "ຣຊ຺ຊໍ ຄຕ຺ຫາມີ"ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອປ຺ປມຕ຺ຕກສ຺ສ ກາຣຕາ ເອກໍ ອມຈ຺ຈໍ ຆາຕາເປສີ॥ ເສສາ ກເຍນ ປລາຍນ຺ຕາ ອຣຍ຺ເຍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຈເຣຫີ ວິລຸຕ຺ຕາ ຫມ຺ພຸຄລຸລກວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຈາຕຸນິກາຍິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ເຕສໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ອາເນຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ທສ຺ເສສິ, ເຕຫິ ສທ຺ຮີ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຣາຊາ ຫມ຺ພຸຄລຸລກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອກຍຄິຣິວິຫາຣໍ ອກາສີ॥ ເສສາປິ ເອເກກວິຫາຣໍ ກາຣາເປສຸໍ ກິຣ॥

໑໗໖॥ ໂຈຣສມີປໍ ເປເສນ຺ໂຕ "ວາລຸອຍກ຺ຂວິຫາຣໍ ເປເສຕີ"ຕິ ອິມິນາ ສທິໂສ॥ ກສ຺ມາ? ມຣຕານິປ຺ປາຍຕ຺ຕາ॥ ຕລຸອາກາທິສຸ ມຈ຺ຉາທິຄ຺ຄຫຕຕ຺ຖໍ ເກວຍ຺ຜໍ ອຍ຺ຍາປເທເສນ "ຕລຸອາກຕິຣໍ ຄຈ຺ຉາ"ຕິ ປຫິຕນ຺ຕສ຺ສ ປາຕາຕິປາເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ, "ວາລຸອຍກ຺ຂວິຫາຣໍ ປາເຫສີ"ຕິ ອິມສ຺ສ ສທິໂສ॥ ກສ຺ມາ? "ມຣຕານິປ຺ປາຍຕ຺ຕາ"ຕິ ວຈນສ຺ສານຸໂລມໂຕ, ອຍ຺ຖກຖາຍມ຺ປິ "ເອວໍ ວາລຸອຍກ຺ຂມ຺ປີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ॥

໑໗໙ຯຕໍ ຕຕ຺ຣຍ຺ຄິຕໍ ຝິນ຺ທນ຺ຕນ຺ຕິ ຕໍ-ສທ຺ໂທ ເອກຈ຺ເຈສຸ ນຕ຺ຖິຯ ອິຕເຣສຸ ປາຣາຊິກຖຸລຈ຺ຈຍໍ ອາປນ຺ນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ອິມໍ ຝິນ຺ທິຕ຺ວາ ສີພໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສງ຺ໆສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ທສ຺ສາມິ’’ຕິ ກຸສລຈິຕ຺ເຕນປິ ຝິນ຺ທິຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕິ ອນນຸຍ຺ຍາຕຕ຺ຕາຯ ອຍ຺ຍສ຺ສ ປນ ກິກ຺ຂຸໂນ ວຍ຺ຍຕິ ອນຸຍ຺ຍາຕຕ຺ຕາຯ

໑໘໐ຯ ກຖໍ? ກຸຍິຣກ຺ຂຕຕ຺ຖຍ຺ຫິ ກຄວຕາ ປຍຄ຺ຄິທານາທິ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ, ກຸຍິ ນາເມສາ ກິກ຺ຂູນໍ ອຕ຺ຖາຍຯ ຕສ຺ມາ ‘‘ກິກ຺ຂຸຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ວຍ຺ຍຕີ’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພເມຕ຺ຖ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍທິ ເອວໍ ອຈ຺ຝິນ຺ນຈີວຣສ຺ສ ນຄ຺ຄກາວປ຺ປຍິຈ຺ຊາທນຕ຺ຖໍ ກູຕຄາມປາຕພ຺ຍຕາ ກຄວຕາ ອນຸຍ຺ຍາຕາ, ຊີວິຕຣກ຺ຂຕຕ຺ຖຍ຺ຈ ສປ຺ປທຍ຺ຄກາເລ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອປີ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕພ຺ພໍ, ນ ຈ ຣຸກ຺ໂຂ ວາ ຝິນ຺ທິຕພ຺ໂພ’’ຕິອາທິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ນິທສ຺ສນໍ ອປ຺ປ ມາຕໍ, ອຍ຺ຄກຖາຈຣິໂຍ ເອເວຕ຺ຖ ປມາຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ປນາຍໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກ – ອຣິຍປຸຄ຺ຄເລສຸປີ ສຕ຺ຕາ ນຄ຺ຄິຍໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ອປ຺ປສາທໍ ກຕ຺ວາ ນິຣຍູປຄາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ , ຕຖາ ສປ຺ປາ ຈ ທໍສິຕ຺ວາ, ເຕສໍ ປາປວິໂມຈນຕ຺ຖໍ ກູຕຄາມປາຕພ຺ຍຕາ ອນຸຍ຺ຍາ ຕາຯ ທານປຕິນໍ ຈິຕ຺ຕຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ ປຍຄ຺ຄິທານາທີຯ ອຍ຺ຍຖາ ໂລກສ຺ສ ປຸຍ຺ຍນ຺ຕຣາໂຍ, ສງ຺ໆສ຺ສ ຈ ລາກນ຺ຕຣາໂຍ ໂຫຕີຯ ວຊກສ຺ສ ປນ ຈິຕ຺ຕຫີຕກຣຕໍ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ປນ ອວິຕິກ຺ກມໍ, ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈຊນໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ວາ ‘‘ອໂຫ ທຸກ຺ກຣໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ປສາທ ເມວ ລເກຍ຺ຍນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ອຍ຺ຍສ຺ສ ວຍ຺ຍຕີຯ ອຍ຺ຍຖາ ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ອສທ຺ຮມ຺ມສິທ຺ຮິຍາຕີຯ ຄຕ຺ກິປເທ ປນ ‘‘ຊີ ວິຕຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ຂໍ ຝິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕສິເນຫວເສນ ຝິນ຺ທນໂຕ ອກຸສລຕ຺ຕາ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ອຍ຺ຍສ຺ສ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ອເນເກ ສຸ ຣຸກ຺ເຂນ ໂອຕ຺ຖເຕສຸ, ໂອປາເຕ ວາ ປຕິເຕສຸ ອຍ຺ເຍນ ອຍ຺ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ຂເຉທນາທິ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ກສ຺ມາ? ປຣປຣິຕ຺ ຕາຕານິປ຺ປາຍໂຕຕີຯ ປຣິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຣກ຺ຂຕໍ, ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສມນ຺ຕາ ກູມິຕຈ຺ຊນ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໑໘໑ຯຕິຫິ ມາຣິເຕ ປນ ວິສງ຺ເກຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕີສຸ ເອເກນ ມາຣິເຕປີ ‘‘ເຂຕ຺ຕເມວ ໂອຕິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປາຣາຊິກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕໂຍປີ ເອກໂຕ ທຸຕ຺ວາ ມາເຣນ຺ຕິ ເຈ, ອາປຊ຺ຊຕິ, ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປຣິຈ຺ເຉທພ຺ກນ຺ຕເຣ ວາ ອວິສງ຺ເກຕ’’ນ຺ຕີຯ ‘‘ປຣິຈ຺ເຉທາຕິກ຺ ກເມ ປນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິສງ຺ເກຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ພລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕິໂຍ ເຈ ມາເຣຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ວິມໍ ສິຕພ຺ພໍຯ ‘‘ທ຺ເວ ມາເຣນ຺ຕູ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເອເກນ ວາ ທ຺ວີຫິ ວາ ມາຣິເຕ ປາຣາຊິກນ຺ຕິ ‘‘ທ຺ວິນ຺ນໍ ປຫາຣານໍ ມຣເຕ ສຕິ ທ຺ເວ ມາ ຣິຕາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ອສຕິ ເອໂກວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ວິຊານິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ຕຕິຍປາຣາຊິກວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຄິຕາຯ

໔ຯ ຈຕຸຕ຺ຖປາຣາຊິກໍ

ວຄ຺ຄຸມຸທາຕີຣິຍກິກ຺ຂຸວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໑໘໓ຯ ຈຕຸຕ຺ເຖ ວຄ຺ຄຸ ຈ ສາ ໂມທຍຕິ ຈ ສຕ຺ເຕຕິ ວຄ຺ຄຸມຸທາຯ ‘‘ວຄ຺ຄຸມທາ’’ຕິປີ ປາໂຖ, ຕສ຺ສ ວຄ຺ຄຸ ຈ ສາ ປສນ຺ນ ສຸທ຺ຮຕຣງ຺ຄສມິທ຺ຮຕ຺ຕາ ສຸຂຸມາ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຊີວິຕວຄ຺ຄຸຕ຺ຖນິຕາ ຊີວິຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ນິລຸປ຺ປລນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ມທສ຺ສາຕິ ຈ ພຫຸຂຊ຺ຊໂກຊ຺ຊປານາທິສມິທ຺ຮາ ນທີ ຉຕທີວເສສູຕິ ນິຣຸຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ວຄ຺ຄຸ ປຣິສຸທ຺ຮາຕິ ໂລເກນ ສມ຺ມຕາຕິ ກິຣ ອຕ຺ ໂຖຯ ກາສິໂຕ ກວິສ຺ສຕີຕິ ປາຄເສໂສຯ

໑໘໔-໕ຯ ວຕ຺ຕວາ ວຕ຺ຕວນ຺ໂຕ ວຕ຺ຕວນ຺ຕານິຕິປີ ສິຊ຺ຊຕິ ກິຣ ພຫຸວຈເນນຯ ຍສ຺ມາ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ຂູນຕ຺ຕໍ, ປູຣຕ຺ຕໍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອກິນິວິຍ຺ໂຖກາສສ຺ສ ປຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຉຍ຺ຄສ຺ສ ອກິນິວິຍ຺ໂຖກາໂສ ຫທຍວຕ຺ຖຸຯ ຈຕຸອິຣິຍາປຖຈກ຺ ເກ ປາກຕິນ຺ທ຺ຣິເຍຯ ອຕ຺ຕໂນ ທຫຕີຕິ ອຕ຺ຕນາ ທຫຕິ, ອຕ຺ຕນາ ປຍິວິທ຺ຮໍ ກຕ຺ວາ ປເວເທຕີຕິ ອຮິປ຺ປາໂຍຯ ສນ຺ຕນ຺ຕິ ວຕ຺ຕ ມານໍຯ ໂຄຕ຺ຣກ຺ໂນຕິ ໂຄຕ຺ຕມຕ຺ຕໍ ອນຸກວຕ຺ຕາ ນາມມຕ຺ຕກເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ສວິກງ຺ຄສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໘໗ຯປທກາຊເນ ‘‘ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຣູປາວຈຣຊ຺ຊານານິ ປຍິກ຺ຂິຕ຺ຕານີຕິ ເຈ? ນ, ຕຕ຺ເຖວ ‘‘ຍໍ ຍາຕໍ, ຕໍ ທສ຺ສນໍ, ຍໍ ທສ຺ສນໍ, ຕໍ ຍາຕ’’ນ຺ຕິ ທສ຺ສນປເທນ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ເອວ ອຍ຺ຄກຖາຍໍ ‘‘ວິຊ຺ຊາສີເສນ

ປ຺ຫກາຊນໍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສຸຮໍ ກຕ຺ວາຕິ ປຸຣິມໍ ກຕ຺ວາຯ

ປ຺ຫກາຊນິຍວຕ຺ຓນາ

໑໙໙ຯ ອນາຄເຕ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນກຣາຄາທີນໍ ກາຣຓຕ຺ຕາ ຣາຄາທໂຍວ ນິມິຕ຺ຕໍ ນາມຯ ຕິສ຺ສນ຺ນຍ຺ຈ ວິຊ຺ຊານໍ ອຍ຺ຍຕຣໍ
ສນ຺ຘາຍ ''ວິຊ຺ຊານໍ ລາກິມ຺ຫີ''ຕິ ກຓຕິ, ປາຣາຊິກໍ, ນ ວຕ຺ຖຸວິຊ຺ຊາທີນໍ ກິເລສປຫານເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍຂຓຕ຺ຕາ
ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສທມ຺ມປ຺ປວຕ຺ຕິ ນ ໂຫຕີຕິ ເຈ? ນ, ມຄ຺ຄກິຈ຺ຈທີປນໂຕຯ ເຕເນວ ''ມຄ຺ເຄນ ວິນາ ນຕ຺ຖິ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຈິຕ຺ຕນ຺
ຕິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວິຄຕນີວຣຓຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ''ຍາວຍ຺ຈ ວິຊ຺ຊາ ອນາຄຕາ, ຕາວ ວິປ຺ສ຺ສນາຍາຓສ຺ສ ລາກິມ຺ຫີ'ຕິ ວທນ຺ໂຕ ຍທິ
ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິ, ໂສປິ ຈ ຕຖາ ຊານາຕິ, ປາຣາຊິກເມວ ໂລກຸຕ຺ຕຣສ຺ສປິ ຕໍນາມຕ຺ຕາ''ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ''ອວິເສເສນາປິ
ວທໂຕ ປາຣາຊິກໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ສນ຺ຘາຍ ວທໂຕ 'ປາຣາຊິກ'ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ຍຖາ ກີ 'ວິຊ຺ຊານໍ ລາກິມ຺ຫີ'ຕິ ກຓນ຺
ໂຕປິ ປາຣາຊິກເມວາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຄາເນ ວຕ຺ຖຸວິຊ຺ຊາທີນໍ ສມ຺ກເວປິ ຕາສໍ ອນຣິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ປາຣາຊິກໍ ໂຫຕິ, ເອວມິຘາປີຯ ນ
ສກ຺ກາ ອຍ຺ຍໍ ປ຺ມາຓໍ ກາຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓມາໂຣເຈຕຸກາໂມ ໂລກິເຍນ ສມ຺ມິສ຺ສໍ ອຕ຺ຖປ຺ຜິສມ຺ກິທໍ ວທໂຕ ປາຣາຊິກນ຺ຕິ ປ຺
ມາຓໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອິຕຣຖາ ໂຫຕີ''ຕິ ອປ຺ເຣທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ຕໍ ປຸພ຺ພາປຣວິຣຸທ຺ຘໍ, ຕສ຺ມາ ວິຊ຺ຊານິທສ຺ສນໍ ອິທ ອນິທສ຺ສນໍ
ສາສເນ ວຕ຺ຖຸວິຊ຺ຊາທີນໍ ວິຊ຺ຊາວິຘານາກາວາຯ ກຄວຕາ ວິກຕ຺ຕເຂຕ຺ຕປ຺ເທ ວາ ເຕສໍ ປ໌ຣິຍາຍວຈນານໍ ອນາມຍ຺ຄຕ຺ຕາ ນ
ສກ຺ກາ ອຍ຺ຍໍ ປ຺ມາຓໍ ກາຕຸ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ''ປ຺ຜິສມ຺ກິທານໍ ລາກິມ຺ຫີ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປ໌ຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ຍຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ
ວທນ຺ຕິ, ວິຈາເຣຕພ຺ພໍຯ ວິມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ''ໂຍ ເຕ ວິຫາເຣ ວສຕີ''ຕິອາທີຫິ ສໍສນ຺ທນໂຕ ປ໌ຣິຍາຍວຈນຕ຺ຕາ
ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ນິໂຣຘສມາປ຺ຕ຺ຕຶ ສມາປ຺ຊ຺ຊາມິ'ຕິ ວາ 'ລາກິມ຺ຫາທໍ ຕສ຺ສາ'ຕິ ວາ ວທໂຕປີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນມ຺ປີ ''ສເຈ
ປນສ຺ເສວໍ ໂຫຕີ''ຕິອາທິວຈນມ຺ປີ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກເມວ, ໂສປິ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ວິເສສໍ ອາໂຣເຈຕຸເມວ ວທຕິຯ ''ໂຍ ເຕ ວິຫາເຣ ວສ
ຕີ'ຕິອາທີສຸ ອທໍ-ວຈນາກາວາ ປ໌ຣິຍາໂຍ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ອິທ ປນ 'ລາກິມ຺ຫາທໍ ຕສ຺ສາ'ຕິ ອຕ຺ຕານໍ ນິທ຺ທິສຕິ, ຕສ຺ມາ ປາຣາຊິກໍ
ອາປ຺ຊ຺ຊິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍາ''ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ''ມຫາປ຺ຈ຺ຈຣິຍາທິວຈນໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສທມ຺ເມສຸ ເອໂກປີ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ປ໌ຣິຍາເຍນ
ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ສຸຍ຺ຄ຺ ອຸປ຺ປ໌ຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍຯ ຜລສຈ຺ຊິກິຣິຍາ-ປ຺ທໂຕ ປ຺ຍ຺ຄາຍ ເອວ ປາໂຄ ຄເຫຕພ຺ໂພ,
ຜລສຈ຺ຊິກິຣິຍາຍປີ ເອເກກມ຺ປີ ເອເກກຜລວເສນ ປາຣາຊິກໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ຣາຄສ຺ສ ປ຺ຫານນ຺ຕິອາທີຕ຺ຕິເກ ກິເລສປ຺ປ຺ຫານເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປນ ຍສ຺ມາ ມຄ຺ເຄນ ວິນາ ນຕ຺ຖິຯ ຕຕິຍມຄ຺ເຄນ ຫິ ຣາຄໂທ
ສານໍ ປ຺ຫານໍ, ຈຕ຺ຕຸເຖນ ໂມຫສ຺ສ, ຕສ຺ມາ ''ຣາໂຄ ເມ ປ຺ຫີໂນ''ຕິອາທີນິ ວທໂຕປີ ປາຣາຊິກໍຯ ຣາຄາ ຈິຕ຺ຕໍ ວິນີວຣຓຕາຕິອາ
ທີຕ຺ຕິເກ ໂລກຸຕ຺ຕຣເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ''ຣາຄາ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ວິນີວຣຓ''ນ຺ຕິອາທີນິ ວທໂຕ ປາຣາຊິກເມວາຕິຯ ອກຸປ຺ປທມ຺ມຕ຺
ຕາຕິ ເກຈິ ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສິໂນຯ ກສ຺ມາ ນ ໂຫຕີຕິ ເຈ? ''ອິຕິ ຊານາມິ, ອິຕິ ປສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ຕມານວຈເນເນວ ມາຕິກາຍໍ
ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ຍທິ ເອວໍ ປ຺ທກາຊເນ ''ສມາປ຺ຊ຺ຊຶ, ສມາປ຺ນ຺ໂນ''ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ອຕີຕຕ຺ຕກາເວ ໂສຕາປ຺ນ຺ໂນມ຺ຫີ''ຕິ
ວທໂຕປີ ໂຫຕູຕິ ເຈ? ນ, ອຍ຺ຍຖາ ອຕ຺ຖສມ຺ກວໂຕຯ ກຖໍ? ອທ຺ທາປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປ຺ນ຺ນວເສນ ວຕ຺ຕມານຕາ ຄເຫຕພ຺ພາຕິ
ຍາປນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອຕີຕຕ຺ຕກາວໍຯ ອຕີຕຕ຺ຕກາໂວ ຫິ ປ໌ຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາຯ

໘໐໐ຯ''ສເຈປີ ນ ໂຫຕິ, ປາຣາຊິກເມວາ''ຕິ ອຍ຺ຄານປ໌ຣິກປ຺ປວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣຯ ''ອິຕິ ວາຈາ ຕິວ຺ງຄິກາ''ຕິ ວກ຺ຂຕິຯ ນຕ຺
ເຖຕນ຺ຕິ ປຸຣິເມ ສຕິ ປ຺ຈ຺ຉິມສ຺ສາກາວາ ສມາປ຺ຊ຺ຊຶ, ສມາປ຺ນ຺ໂນຕິ ອິເມສໍ ກິຍ຺ຈາປີ ອຕ຺ຖໂຕ ກາລວິເສໂສ ນຕ຺ຖິ, ວຈນວິເສໂສ
ປນ ອຕ຺ຖິ ເອວຯ

໘໐໑ຯອຸກ຺ເຂພິໂຕຕິ ອຸຕ຺ຕາສິໂຕຯ ຂິຍ ອຸຕ຺ຣາສເນຯ

ສຸທ຺ຘິກວາຣກຖາວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຄິຕາຯ

ວຕ຺ຖຸກາມວາຣກຖາວຕ຺ຓນາ

ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິປ຺ເຖຕິ ວິຊານນຍ຺ຄາເນ, ເຕນ ''ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິປ຺ຖມຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ກິໂຕ ກິກ຺ຂຸ ທິພ຺ພາຍ ໂສຕຘາຕຸຍາ ສຸຕ຺ວາ ຊານາຕິ, ນ
ປາຣາຊິກນ຺ຕິ ທີເປຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຊານໍ ກິຣ ສມາປ຺ຊ຺ຊິນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂສ ເຈ ''ເອສ ກິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓທີປນາຣິປ຺ປາເຍນ ເອວໍ

ວທຕິ''ຕິ ຊານາຕິ, ປາຣາຊິກເມວຯ ອຎ຺ຎຖາ ຊານາຕີຕິ ເຈ? ປາຣາຊິກຈ຺ຉາຍາ ນ ທິສ຺ສຕີຕິ ອາຈຣິໂຍຯ

ວຕ຺ຕຸກາມວາຣກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອນາປຕ຺ຕິເຠທກຖາວຓ຺ຓນາ

ອນຸລ຺ລປນາທິປ຺ປາໂຍຕິ ຍທິ ອຸລ຺ລປນາທິປ຺ປາໂຍ ເກວລໍ, ທຸກ຺ກຏເມວາຕິ ອປ຺ເຣຯ ''ຕໍ ປຣໂຕ 'ນາວຸໂສ, ສກ຺ກາ ປຸຖຸຊ຺ຊເນນ ອຘິວາເສຕຸ'ນ຺ຕິ ວຕ຺ຖຸນາ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ປທຠາຊນີຍວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ວິນີຕວຕ຺ຖຸວຓ຺ຓນາ

໔໔໕-໖ຯ ທຸກ຺ກຣ ອາຄາຣ ອາວຍການ ອຠິຣຕິວຕ຺ຖູສຸ ''ຍທິ ອຸລ຺ລປນາທິປ຺ປາໂຍ ເກວລໍ, ປາຣາຊິກ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ກາຣຕໍ ປນ ທຸທ຺ທສໍ, ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ວິຍ, ວິມໍສິຕພ຺ພໍຯ ຍາເນນ ວາ ອິທ຺ຘິຍາ ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ປາຣາຊິກໍ ນາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ປທສາ ຄມນວເສເນວ ກຕິກາຍ ກຕາຍ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ''ອປຸພ຺ພໍອຈຣິມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕຕິ ຫຕ຺ຖປາສໍ ອວິຊ຺ຫິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ຫຕ຺ຖໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ວິຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸຏ຺ເຐຖ ເອຖ ຄຈ຺ຉາມາຕິ ເອວໍ ສຫຄມເນ ປຸພ຺ພາປຣາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ນາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກຯ ວສນ຺ຕສ຺ສາຕິ ຕຖາ ວສນ຺ໂຕ ເຈ ອຸປາສເກນ ທິສ຺ສຕິ, ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິຯ ''ຣຕ຺ຕິໍ ວສິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນ ປາຣາຊິໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນານາເວຣຊ຺ຊກາຕິ ນານາຊນປທວາສິໂນຯ ສງ຺ຆລາໂຠຕິ ຍຖາວຸຑ຺ຒໍ ອຕ຺ຕໂນ ປາປຸຓນໂກຏ຺ຐາໂສຯ

໔໔໗ຯອິສາຕິ ''ໂກ ນຸ ໂຂ''ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ເຕ ປຎ຺ຫາກມ຺ເມຯ ສມ຺ມສາຕຸ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍຯ

໔໖໔ຯເນີາປ຺ປຏິປາຏິຍາຕິ ນ ສີໂຫກ຺ກນ຺ຕວເສນ ອນຸສ຺ສຣິຯ ຕສ຺ມາ ອນ຺ຕຣາຠວຠູຕາ ເອກາ ເອວ ຊາຕີຕິ ປຏິວິຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ນິຄມນວຓ຺ຓນາ

໔໖໖ຯຈຕຸວີສຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ມາຕຸຆາຕກປິຕຸຆາຕກອຣຫນ຺ຕຆາຕກາ ຕຕິຍປາຣາຊິກໍ ອາປນ຺ນາຯ ຠິກ຺ຂຸນິທູສໂກ, ລມ຺ພີອາທໂຍ ຈ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຖມປາຣາຊິກໍ ອາປນ຺ນາ ເອວາຕິ ກຕ຺ວາ ກຸໂຕ ຈຕຸວີສຕີຕິ ເຈ? ນ, ອທິປ຺ປາຍາຊານນໂຕຯ ມາຕຸຆາຕກາທໂຍ ຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທານຸປສມ຺ປນ຺ນາ ເອວ ອທິປ຺ເປຕາ, ລມ຺ພີອາທໂຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິຎ຺ຈາປິ ປຖມປາຣາຊິເກນ ສງ຺ຄຫິຕາ, ຍສ຺ມາ ເອເກນ ປຣິຍາເຍນ ເມຖຸນຘມ຺ມປຏິເສວິໂນ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕາຯ ''ເອກກມ຺ມໍ ເອກຸທ຺ເທໂສ ສມສິກ຺ຂຕາ''ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕສໍວາສສ຺ສ ອຠພ຺ພຕາມຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຍຖາ ປຸເຣ ຕຖາ ປຈ຺ຉາ''ຕິຯ ອຎ຺ຎຖາ ເນສໍ ສມຎ຺ຎາຍປຏິຎ຺ຎາຍຠິກ຺ຂຸຠາໂວປິ ນຕ຺ຖີຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ

ຈຕຸຕ຺ຖປາຣາຊິກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປາຣາຊິກກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໔ຯ ສງ຺ຆາທິເສສກຓ຺ໂຑ

໑ຯ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຏ຺ຐິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໖໕ຯ ''ໂອກ຺ກມນ຺ຕານ''ນ຺ຕິ ປາໂຐຯ ເອຕ຺ຖາຫ – ''ໂຍ ປນ ຠິກ຺ຂູ''ຕິ ກາຣໂກ ອິຘ ກສ຺ມາ ນ ນິທ຺ທິຏ຺ໂຐຕິ? ອຠິ-ນິທ຺ເທເສນ

ອີມສ຺ສ ສາເປກ຺ຂາກາວຫສ຺ສນຕ຺ຖໍ່ຯ ກຖໍ? ກຕ຺ຫຸວນາທິອນີປ຺ປາຍເຈຕນາວເສນ ເຈເຕນ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ຫຸວນາທິອຸປກ຺ກເມນ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ, ເມຖຸນຣາຄວເສນ ອູຣຸອາທີສຸ ທຸກ຺ກຍວຕ຺ຖູສຸ, ວຕາທີສຸ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖູສຸ ຈ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ສຸກ຺ ກວິສ຺ສຊ຺ຊິຍາ ສຕິປີ ນ ສງ຺ຄາທິເສໂສຯ ໂມຈນສ຺ສາທສງ຺ຂາຕາອີປ຺ປາຍາເປກ຺ຂາວ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິ ສຕິ ອຸປກ຺ກເມ, ນ ອຍ຺ຍຖາ "ອນາປຕ຺ຕິ ນ ໂມຈນາອີປ຺ປາຍສ຺ສາ"ຕິ ວຈນໂຕຯ ຕສ຺ມາ ຕທຕ຺ຖທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອີຊ ກາຣໂກ ນ ນິທ຺ທິຊ຺ໂຊ, ອຍ຺ຍຖາ "ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ສຍ຺ເຈຕນິກໍ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ"ຕິ ກາຣເກ ນິທ຺ທິຊ຺ເຊ "ເຈເຕຕິ ນ ອຸປກ຺ກມຕິ ມຸຈ຺ຈຕິ, ອນາປຕ຺ຕິ"ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນວິໂຣໂຊຯ "ສຍ຺ເຈຕນິກາຍ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິຍາ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ສຸປິນນ຺ຕາ"ຕິ ກຸມ຺ເມ ນິທ຺ທິຊ຺ເຊປີ ໂສວ ວິໂຣໂຊ ອາປຊ຺ຊ ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕທຸກຍວຈນກ຺ກມໍ ອວຕ຺ວາ "ສຍ຺ເຈຕນິກາ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ສຸປິນນ຺ຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ນິມິຕ຺ຕຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມວຈນາກາວໂຕ ເຫຕຸຕ຺ຖນິຍໂມ ນ ກໂຕ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ມີ ອກເຕ ສຍ຺ເຈຕນິກາ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ສຸປິນນ຺ຕາ ສງ຺ຄາທິເສສາປຕ຺ຕິ, ອຸປກ຺ກເມ ອສຕິ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ທີປິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

໔໓໖-໗ຯສຍ຺ເຈຕນິກາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຖມວິຄ຺ຄເຫນ ອຸປສຄ຺ຄສ຺ສ ສາຕ຺ຖກຕາ ທສ຺ສິຕາ, ທຸຕິເຍນ ອິກປຈ຺ຈຍສ຺ສຯ ວາຕປີຕ຺ຕເສມ຺ຫຣຸທິຣາທິອາສຍເກາທໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຊາຕູຕິ ເອຕ຺ຖ "ປຖວີຊາຕຸອາທໂຍ ຈຕສ຺ໂສ, ຈກ຺ຂຸຊາຕຸອາທໂຍ ວາ ອຍ຺ຖາຣສາ"ຕິ ຄຕ຺ຖິປເທ ລິຂິຕໍຯ ວຕ຺ຖິສີສນ຺ຕິ ວຕ຺ຖິປຸຜສ຺ສ ສີສໍຯ "ອງ຺ຄຊາຕສ຺ສ ມູລໍ ອນີປ຺ເປຕໍ, ນ ອຄ຺ຄສີສ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ ຕິຯ ຕເຖວາຕິ "ນິມິຕ຺ເຕ ອຸປກ຺ກມໂຕ"ຕິອາທີ ຄຕ຺ຫາຕິຯ ຕໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາຕິ "ນ ສກລກາຍໂຕ, ຕສ຺ມາ ປນ ຖານາ ຈຸຕມຕ຺ເຕ ໂຫຕູ"ຕິ ຄຕ຺ຖິປເທ ລິຂິຕໍຯ "ທກໂສຕໍ ໂອຕິຕ຺ຕມຕ຺ເຕ"ຕິ ອິມີນາ ນ ສເມຕີຕີ ເຈ ? ຕໂຕ ທກໂສໂຕໂຣຫຕຍ຺ເຈຕ຺ຖາຕິອາທີ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ນິມິຕ຺ເຕ ອຸປກ຺ກມໍ ກຕ຺ວາ ສຸກ຺ກໍ ຖານາ ຈາເວຕ຺ວາ ປຸນ ວິປ຺ປຜິສາຣວເສນ ທກໂສໂຕໂຣຫຕໍ ນິວາເຣຕຸໍ ອສິວາເສມີຕິຯ ຕໂຕ ພຫີ ນິກ຺ຂມນ຺ເຕ ອສິວາເສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ຕຖາປີ ອສິວາສນາອີປ຺ປາເຍນ ອສິວາເສຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາ ທກໂສຕໂຕ ອຸທ຺ທໍ ນິວາເຣຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາຍ "ອນິກ຺ຂນ຺ເຕ ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ? ຖານາ ຈຸຕຍ຺ຫິ ອວສ຺ສໍ ທກໂສຕໍ ໂອ ຕຣຕີຕິ ອຍ຺ຖກາຖາອີປ຺ປາໂຍ ຄຕ຺ຖິປທາອີປ຺ປາເຍນ ສເມຕິຯ ຕໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ສກຍ຺ຖານໂຕຯ ສກສຣີຣໂຕ ທິ ພຫີ ນິກ຺ຂນ຺ຕ ເມວ ໂຫຕິ, ຕໂຕ "ພຫີ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ວາ ອນິກ຺ຂນ຺ເຕ ວາ"ຕິ ວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ຍສ຺ມາ ປນ ຕມ຺ຫາ ຕມ຺ຫາ ສຣີຣປເທສາ ຈຸຕໍ ອວສ຺ສໍ ທກໂສຕໍ ໂອຕຣຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ "ທກໂສຕໍ ໂອຕິຕ຺ຕມຕ຺ເຕ"ຕິ, ອິມີນາ ຈ ອາປຕ຺ຕິຍາ ປາກຜກາລໍ ທສ຺ເສຕິ, ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ໂມຈນສ຺ສາເທນ ນິມິຕ຺ເຕ ອຸປກ຺ກມໂຕ ສຸກ຺ກໍ ພຫຸຕຣມ຺ປີ ສຣີຣປເທສາ ຈຸຕໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ລຄ຺ຄາວເສສໍ ຍຕ຺ຕກໍ ເອກາ ຂຸທ຺ທກມກ຺ຂິກາ ປິເວຍ຺ຍ, ຕຕ຺ຕເກ ທກໂສຕໍ ໂອຕິຕ຺ຕມຕ຺ເຕ ສງ຺ຄາທິເສສາປຕ຺ຕິຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ກງ຺ຂາວິຕຣຕິຍໍ (ກງ຺ ຂາຯ ອຍ຺ຖຯ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) "ທກໂສຕໍ ອໂນຕິຕ຺ເຕປີ ສງ຺ຄາທິເສໂສ"ຕິອາທີຯ ຕຕ຺ຕກສ຺ສ ພຫີ ນິກ຺ຂມນໍ ອສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ໂຕ "ເຈເຕຕິ ອຸປກ຺ກມຕິ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ"ຕິ ວຈນໂຕ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ເທເສນ຺ໂຕປີ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ, ປສ຺ສາວມ຺ປີ ວຕ຺ຕາຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ວຕ຺ຖິໂກສຄ຺ຕສ຺ສ ປິຈ຺ອິລຕາຍ ວາ ຍຕ຺ວາ ສງ຺ຄາທິເສສໂຕ ວຸຍ຺ຖາຕພ຺ພໍຯ ອຍ ເມຕ຺ຖ ຕຕິຍຕ຺ເຖຣວາເທ ຍຸຕ຺ຕິຯ ສພ຺ພາຈຣິຍາ ອິເມ ເອວ ຕໂຍ ເຖຣາ, ເຕສມ຺ປີ ທກໂສໂຕໂຣຫຕໍ ນິມິຕ຺ເຕ ອຸປກ຺ກມນນ຺ຕິ ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ວິນິຈ຺ອໂຍ ສາຊາຣຕາໂຕ ເອຕ຺ຖ, ເອວໍ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ວທຕິ ກີຣຯ

ຖານາ ຈຸຕຍ຺ຫິ ອວສ຺ສໍ ທກໂສຕໍ ໂອຕຣຕີຕິ ກຕ຺ວາ "ຖານາ ຈາວນມຕ຺ເຕເນເວຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທກໂສຕໍ ໂອຕິຕ຺ເຕ ເອວ ອາປຕ຺ຕິຯ ສຸກ຺ກສ຺ສ ຫິ ສກລໍ ສຣີຣໍ ຖານໍ, ອໂນຕິຕ຺ເຕ ຖານາ ຈຸຕໍ ນາມ ນ ໂຫຕີຕິ ວິມໍສິຕພ຺ພໍຯ ອາກີຊມ຺ ມິກຕ຺ຕາ ເຖຣສ຺ສ "ສຸກ຺ກວິສ຺ສຊ຺ຊິ ນາມ ຣາຄສມຸຊ຺ຖານາ ໂຫຕີ"ຕິ (ກຖາຯ ອຍ຺ຖຯ ໓໐໗) ກຖາວຕ຺ຖຸຊ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສມ຺ກໂວ ຈິຕ຺ຕສມຸຊ຺ຖາໂນ, "ຕໍ ອສຸຈິ ເອກເທສໍ ມຸເຂນ ອຄ຺ຄເຫສິ, ເອກເທສໍ ອງ຺ຄຊາເຕ ປກ຺ຂິປີ"ຕິ (ປາຣາຯ ໔໐໓) ວຈນໂຕ ອຸຕຸສມຸຊ຺ຖາໂນ ຈ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ຈ ໂຂ ອວິຕຣາຄສ຺ເສວ "ອຍ຺ຖານເມຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອນວກາໂສ ຍໍ ອຣຫໂຕ ອສຸຈິ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍາ"ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໓; ກຖາຯ ໓໑໓) ວຈນໂຕຯ ປຣູປາຫາຣຍ຺ຖກຖາຍໍ "ອຕ຺ຖິ ຕສ຺ສ ອາສໂຍຕິ ຕສ຺ສ ສຸກ຺ກສ຺ສ ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວານໍ ວິຍ ປຕິຍ຺ຖາໂນກາໂສ ອຕ຺ຖີ"ຕິ (ກຖາຯ ອຍ຺ຖຯ ໓໐໙) ຈນໂຕ ຕສ຺ສ ອາສໂຍຕິ ສິທ຺ຊໍຯ ປາກຕິກຈິຕ຺ຕສມຸຊ຺ຖານຣູປໍ ວິຍ ອ ສໍສຊ຺ຖຕ຺ຕາ, ນິກ຺ຂມນໂຕ ຈ "ວຕ຺ຖິສີສໍ, ກຜິ, ກາໂຍ"ຕິ ຕີຊາ ສຸກ຺ກສ຺ສ ຖານໍ ປກປ຺ເປນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາຯ ສປ຺ປວິສໍ ວິຍ ຕໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ, ນ ຈ ວິສສ຺ສ ຖານນິຍໂມ, ໂກຊວເສນ ຜຸສນ຺ຕສ຺ສ ໂຫຕິ, ເອວມສ຺ສ ນ ຈ ຖານນິຍໂມ, ຣາຄວເສນ ອຸປກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ໂຫຕີຕິ ຕກ຺ໂກຯ

ໂຂກາຣຕາປຈ຺ຈໂຍ ນາມ ເກສຊ຺ຊເສນາສນາຫາຣາທິປຈ຺ຈໂຍຯ ສໍສຄ຺ຄເກາທໂຕປີຕິ ເອເຕສຸ ທ຺ວີທີປີ ຕີທີປີຯ ປທີນວິປລ຺ລາສຕ຺ ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ສຸປິນນ຺ເຕນ ເສກ຺ຂປຸຖຸຊ຺ຊນາ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ວິປລ຺ລຕ຺ຖໍ ອກູຕເມວາຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ຕໂຕ "ຍໍ ປນ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໂຕ ປສ຺ສຕິຯ ຕໍ ເອການ຺ຕສຈ຺ຈເມວ ໂຫຕີ"ຕິ ອິທໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ວິສຍໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ໂສ ທິ ສຈ຺ໂຈ ວາ

ໂຫຕິ, ອລິໂກ ວາຕິ ກຕ຺ວາ ຕຎ຺ເຈ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ, "ອເສກ຺ຂາ ປຫີນວິປ຺ລ຺ລາສຕ຺ຕາ ສຈ຺ຈເມວ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ນາສຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາຯ ກິນ຺ຕຸ ທສ຺ສນໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຎ຺ຫິ ອຠູຕໍ, ອປ຺ປສ຺ສນ຺ໂຕປີ ຫິ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ວິຍ ອສຸຓນ຺ໂຕປີ ສຸຓນ຺ໂຕ ວິຍ ອມຸນນ຺ໂຕປີ ມຸນນ຺ໂຕ ວິຍ ໂຫຕິຯ ສຈ຺ຈມ຺ປີ ວິປ຺ສ຺ສຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ຕໍ ຣູປນິມິຕ຺ຕາທິອາຣມ຺ມຓໍ ນ ໂຫຕິ, ອາຄນ຺ຕຸກປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ ຣູປນິມິຕ຺ຕາທິອາຣມ຺ມຓໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກມ຺ມນິມິຕ຺ຕຄຕິນິມິຕ຺ຕຠູຕານິ ຫິ ຣູປນິມິຕ຺ຕາທີນິ ຠວງ຺ຄສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓານິ ໂຫນ຺ຕິ ເອວຯ ຕຕ຺ຖ ກມ຺ມນິມິຕ຺ຕມຕີຕເມວ, ຄຕິນິມິຕ຺ຕໍ ໂຖກໍ ກາລໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ ສິຍາຯ

ອີທິສານີຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ອນຸຠູຕປຸພ຺ພປຣິກປ຺ປິຕາຄນ຺ຕຸກປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນຣູປນິມິຕ຺ຕາທິອາຣມ຺ມຓານິ, ຣາຄາທິສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານິ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ມກ຺ກຏສ຺ສ ນິທ຺ທາ ລຫຸປຣິວຕ຺ຕາ ໂຫຕິຯ ໂສ ຫິ ຣຸກ຺ຂສາຂໂຕ ປຕນກາຍາ ອຠິກ຺ຂຓໍ ອຸມ຺ມີລຕິ ຈ ສຸປຕິ ຈຯ ມນຸສ຺ສາ ກິຎ຺ຈາປີ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸມ຺ມີລນ຺ຕິ ສຸພ຺ຍຕ຺ຕຕຣໍ ປຏິພຸທ຺ຘາ ວິຍ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ອຖ ໂຂ ປຏິພຸທ຺ຘານໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຠວງ຺ໂຄຕຣຓໍ ວິຍ ສຸປິນກາເລປີ ເຕສໍ ຠວງ຺ໂຄຕຣຓໍ ໂຫຕິ, ເຍນ "ສຸປຕີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ "ຠວງ຺ຄຈິຕ຺ເຕນ ຫິ ສຸປຕີ"ຕິ ວຈນໂຕ ຠວງ຺ໂຄຕຣຓໍ ກຣຊກາຍສ຺ສ ນິຣຸສ຺ສາຫສນ຺ຕຠາວູປນິສ຺ສຍຕ຺ຕາ "ນິທ຺ທາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ສາ ກຣຊກາຍສ຺ສ ທຸພ຺ພລຠາເວນ ສຸປິນທສ຺ສນກາເລ ຠວງ຺ຄໂຕ ອຸຕ຺ຕຣເຕ ສຕິປີ ນິຣຸສ຺ສາຫສນ຺ຕຠາວປ຺ປຕ຺ຕິຍາ "ປວຕ຺ຕຕີ"ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຍໂຕ ສຕ຺ຕາ "ປຏິພຸທ຺ຘາ"ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ກຣຊກາຍສ຺ສ ນິຣຸສ຺ສາຫສນ຺ຕສຠາວປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ຈ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕໍ ຫທຍວຕ຺ຖຸ ນ ສຸປ຺ປສນ຺ນໍ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕາປີ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິ ອສຸປ຺ປສນ຺ນວຏ຺ຏິນິສ຺ສິຕທີປ຺ປປ຺ຠາ ວິຍຯ ເຕເນວ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ "ສ຺ວາຍໍ ທຸພ຺ພລວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາ ເຈຕນາຍ ປຏິສນ຺ຘິ ອາກຑ຺ຒິຕຸໍ ອສມຕ຺ໂຖ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ "ທຸພ຺ພລວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາຕິ ສຸປິເນ ອຸປ຺ຏ຺ຐິຕໍ ນິມິຕ຺ຕມ຺ປີ ທຸພ຺ພລ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕໍ ອເນກຕ຺ຖໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ນິມິຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ນ ຈ ທຸພ຺ພລາຣມ຺ມຓາວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາ ເຈຕນາ, ຕາຍ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິ ທຸພ຺ພລາ ອຕີຕານາຄຕາຣມ຺ມຓາຍ, ປຎ຺ຎຕ຺ຕາຣມ຺ມຓາຍ ວາ ອທຸພ຺ພລຕ຺ຕາ, ອວຕ຺ຖຸກາຍ ທຸພ຺ພລຠາໂວ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ ເຈຕນາຍ ອວຕ຺ຖຸກາຍ ຠາວນາປຠາວາຍາຕິເຣກພລສພ຺ຠາວໂຕຯ ຠາວນາພລສມ຺ປ຺ປີຕຎ຺ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຣູປມ຺ປີ ສມານໍ ອຕິຠາຣິຍມ຺ປີ ກຣຊກາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກຈິຕ຺ຕກ຺ຂເຓເນວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ປາເປຕ຺ວາ ຐເປຕິຯ ຕປ຺ປຏິຠາຄໍ ອນປ຺ປິຕມ຺ປີ ກາມາວຈຣຈິຕ຺ຕໍ ກຣຊກາຍໍ ອາກາເສ ລງ຺ຆນສມຕ຺ຖໍ ກໂຣຕິ, ປເຄເວຕຣໍຯ ກີ ປເນຕ຺ຖ ຕໍ ອນຸມານກາຣຓໍ, ເຍນ ຈິຕ຺ຕສ຺ເສວ ອານຸຠາໂວຕິ ປຎ຺ຎາເຍຍ຺ຍ ຈິຕ຺ຕານຸຠາເວນ ວາ ລຫ຺ສາເສວນາທິກິຣິຍາວິເສສນິພ຺ພຕ຺ຕິທສ຺ສນໂຕ, ຕສ຺ມາ ທຸພ຺ພລວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາຕິ ທຸພ຺ພລຫທຍວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກຯ ອຕ຺ຕໂນ ມນ຺ທຕິກ຺ຂາກາເຣນ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ມນ຺ທຕິກ຺ຂຠາວນິປ຺ຜາທນສມຕ຺ຖຎ຺ເຈ, ຫທຍວຕ຺ຖຸ ຈກ຺ຂຸໂສຕາທິວຕ຺ຖຸ ວິຍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຠເວຍ຺ຍ, ນ ເຈຕໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍໍຯ ຍໂຕ ຆມ຺ມສງ຺ຄເຫ ອຸປາທາຍຣູປປາຬິຍໍ ອຸທ຺ເທສາຣຫໍ ນ ຊາຕໍຯ ອນິນ຺ທ຺ຣິຍຕ຺ຕາ ຫິ ຕໍ ກາຍິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອນນ຺ຕຣໍ ນ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐໍ, ວຕ຺ຖຸຣູປຕ຺ຕາ ຈ ອວຕ຺ຖຸຣູປສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອນນ຺ຕຣມ຺ປີ ນ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐໍ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕສ຺ສ ອສຸປ຺ປສນ຺ນຕ຺ຕາ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕາ ຈ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິ ອສຸປ຺ປສນ຺ນາ ໂຫຕີ"ຕິ, ຕໍ ນ ສິທ຺ຘນ຺ຕິ ເຈ? ສິທ຺ຘເມວ ອນິນ຺ທ຺ຣິຍານມ຺ປີ ສປ຺ປາຍາສປ຺ປາເຍາຕຸອາຫາຣາທີນໍ ປຈ຺ຈຍານໍ ສມາໂຍຄໂຕ, ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ວິກາຣທສ຺ສນໂຕ, ປຈ຺ຈກ຺ຂຕ຺ຕາ ຈຯ ຍສ຺ມາ ອປ຺ປຏິພຸທ຺ໂຘປີ ປຏິພຸທ຺ໂຘ ວິຍ ອຕ຺ຕານໍ ມຎ຺ຎຕີຕິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ກຣຊກາຍສ຺ສ ນິຣຸສ຺ສາຫສນ຺ຕຠາວາກາຣວິເສໂສ ນິທ຺ທາ ນາມຯ ສາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຠວງ຺ໂຄຕຣຓາກາຣວິເສເສນ ໂຫຕິ, ຕາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສຕ຺ໂຕ ຠວງ຺ຄໂຕ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ໂຓ ສຸປິນໍ ປສ຺ສຕິ, ໂສ "ກປິມິທ຺ຘປເຣໂຕ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສ ສຸຕ຺ໂຕ ອປ຺ປຏິພຸທ຺ໂຘ ໂຫຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສາຣິໂຕ ໂຫຕິຯ

ຍສ຺ມາ ຠວງ຺ຄວາຣນິຣນ຺ຕຣຕາຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕສຸຕ຺ໂຕ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ຍທິ ຕາວ ສຸຕ຺ໂຕ ປສ຺ສຕິ, ອຠິທ຺ຘມ຺ມວິໂຣໂຘ ອາປຊ຺ຊຕີ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍສ຺ມາ ປນ ນິທ຺ທາກ຺ຂເຓ ນ ປຏິພຸທ຺ໂຘ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ອຖ ປຏິພຸທ຺ໂຘ ປສ຺ສຕິ, ວິນຍວິໂຣໂຘ"ຕິ ອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຍສ຺ມາ ຈ ອຊິຓນິທ຺ໂທ, ອໂນຕິຓ຺ຓຠວງ຺ໂຄ ຈ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ "ກປິມິທ຺ຘປເຣໂຕ ປສ຺ສຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຎ຺ຎຖາ ອຍໍ ເນວ ສຸຕ຺ໂຕ ນ ປຏິພຸທ຺ໂຘ, ອຕ຺ຕນາ ຕໍ ນິທ຺ທໍ ອໂນກ຺ກນ຺ໂຕ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຈ ອຠິທ຺ຘມ຺ໂມ, ວິນໂຍ, ນາຄເສນຕ຺ເຖຣວຈນໍ ຍຸຕ຺ຕິ ຈາຕິ ສພ຺ພໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສໍສນ຺ທິຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ກປິມິທ຺ຘປເຣໂຕຕິ ຠວງ຺ຄໂຕ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ຓນິທ຺ທາປເຣໂຕຯ ສາ ຫິ ອິຘ ກປິມິທ຺ຘໍ ນາມຯ "ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ມິທ຺ຘໍ? ຍາ ກາຍສ຺ສ ອກລ຺ຍຕາ ອກມ຺ມຎ຺ຎຕາ…ເປ… ສຸປ຺ປໍ, ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ມິທ຺ຘ"ນ຺ຕິ (ຆຯ ສຯ ໑໑໖໓) ເອວມາຄຕໍຯ ອິທຎ຺ຫິ ອຣູປີ, ອິມສ຺ສ ຜລຠູໂຕ ກຣຊກາຍສ຺ສ ອກລ຺ຍຕາ'ປຈລາຍິກາສຸປິ ນິທ຺ທາວິເສໂສ ກາຣໂຓປຈາເຣນ "ກປິມິທ຺ຘ"ນ຺ຕິ ປວຸຈ຺ຈຕິຯ ຍຎ຺ເຈວ "ກປິມິທ຺ຘປເຣໂຕ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ສຸປິນໍ ປສ຺ສຕີ"ຕິ (ມິຯ ປຯ ໕ຯ໓ຯ໘ ໂຖກໍ ວິສທິສໍ) ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ

ຍັຕ຺ ອາປຕ຺ຕິວຸຎ຺ຐານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ເຍນ ວິນຍກມ຺ເມນ ຕໂຕ ວຸຎ຺ຐານໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ອິທ ອາປຕ຺ຕິວຸຎ຺ຐານໍ ນາມຯ ອວຍເວ ສມູຫໂວ ຫາເຣນ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ສາຂຈ຺ເຆທໂກ ຣຸກ຺ຂຈ຺ເຆທໂກຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິອາທິ ນິທສ຺ສນໍ, ເວທນາກ຺ຂນ຺ໂທ ຣຸລ຺ຫີສທ຺ທສ຺ສ ນິທສ຺ສ ນໍຯ ນ ຈ ມຍາຕິ ວິມໍສນປທສ຺ສ ຕສ຺ສ ກິຣິຍໍ ສນ຺ທາຍ, ໂມຈເນ ຈ ສນ຺ນິຎ຺ຐານໍ ສນ຺ທາຍ ມຸຈ຺ຈນປກຕິຍາ ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໘໔໐ຯເຄຫນ຺ຕິ ປຎ຺ຈກາມຄຸຕາຯ ວນກ຺ຄິຍນ຺ຕິ ປາກຕິກໍຯ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕສ຺ຂເວທນາມ຺ເຂນ ຣາໂຄວ "ອສ຺ສາໂທ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຯ ສຸປນ຺ຕສ຺ສ ຈາຕິ ອິທໍ ກປິມິທ຺ທປເຣໂຕ ວິຍ ກວ຺ຄສນ຺ຕຕື ອວິຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸປນ຺ຕໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ, ວິມໍສິຕພ຺ພໍຯ ຊຄ຺ຄນຕ຺ຖາຍາຕິ ໂສທນຕ຺ຖາຍຯ

໘໕໕ຯ "ທາຣຸສີຕລິກເລປຈິຕ຺ຕານໍ ອງ຺ຄຊາຕປຎິນິຊ຺ຊາເນປີ ທຸກ຺ກຎ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ "ອຸປ຺ປນ຺ເນ ປຣິລຸອາເຫ ໂມຈນຣາຄໂຊ"ຕິ ລິຂນ຺ຕິຯ ວາລິກາຍ ວາ "ຫຕ຺ຖິກາມໍ ນສ຺ສຕີ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຍ "ອາປຕ຺ຕິ ຕ຺ວ"ນ຺ຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປາໂຖຯ "ເອຫິ ເມ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ ສາມເຕຣ, ອງ຺ຄຊາຕໍ ຄຕ຺ຫາຫີ"ຕິ ອາຄຕຕ຺ຕາ "ວຈີກມ຺ມ"ນ຺ຕິປີ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຍ຺ສໍ "ເອວໍ ກໂຣຫີ"ຕິ ອາຓຕ຺ຕິຍາປີ ອາປຕ຺ຕິ ສິຍາຕິ ສງ຺ກໍ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ມາ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ເກຈິຯ

໘໕໗ຯ "ປຸປ຺ຜາວລິຍໍ ສາສວລຸອິຍ"ນ຺ຕິ ທຸວິໂທ ກິຣຯ

ສຸກ຺ກວິສ຺ສຎ຺ຐິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຎ຺ຐິຕາຯ

໘ຯ ກາຍສໍສຄ຺ຄສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໘໗໐ຯ "ໂອຕິຓ຺ໂຓ"ຕິ ອິມິນາສ຺ສ ເສວນາຊິປ຺ປາຍຕາ ທສ຺ສິຕາຯ "ວິປຣິຓເຕນ ຈິຕ຺ເຕນ ມາຕຸຄາເມນ ສທ຺ຊິ"ນ຺ຕິ ອິມິນາສ຺ສ ວາຍາໂມ ທສ຺ສິໂຕຯ "ສທ຺ຊິ"ນ຺ຕິ ຫິ ປທໍ ສໍໂຍຄໍ ທີເປຕິ, ໂສ ຈ ປໂຍໂຄ ສມາຄໂມ ອລ຺ລີຍນໍຯ ເກນ ຈິຕ຺ເຕນ? ວິປຣິຓເຕນ ຈິຕ຺ເຕນ, ນ ປຕ຺ຕປຎິຄ຺ຄຫຓາຊິປ຺ປາຍາທິນາຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍຯ "ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ"ຕິ ອິມິນາສ຺ສ ວາຍມໂຕ ຜສ຺ສປຎິວິຊານນາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫຕິຯ ວາຍມິຕ຺ວາ ຜສ຺ສໍ ປຎິວິຊານນ຺ໂຕ ຫິ ສມາປຊ຺ຊຕິ ນາມຯ ເອວມສ຺ສ ຕິວງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິ ທສ຺ສິຕາ ໂຫຕິຯ ອຖ ວາ ໂອຕິຓ຺ໂຓຯ ເກນ? ວິປຣິຓເຕນ ຈິຕ຺ເຕນ ຍກ຺ຂາທິນາ ສຕ຺ໂຕ ວິຍຯ ອຸປໂຍຄຕ຺ເຖ ວາ ເອຕໍ ກຣຓວຈນໍຯ ໂອ ຕິຓ຺ໂຓ ວິປຣິຓຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ກູປາທີ ວິຍ ສຕ຺ໂຕຯ ອຖ ວາ "ຣາຄໂຕ ອຸຕ຺ຕິຓ຺ໂຓ ກວິສ຺ສາມີ"ຕິ ກິກ຺ຊຸກາວໍ ອຸປຄໂຕ, ຕໂຕ ອຸຕ຺ ຕິຓ຺ຓາຊິປ຺ປາຍໂຕ ວິປຣິຓເຕນ ຈິຕ຺ເຕນ ເຫຕຸກູເຕນ ຕເມວ ຣາຄໍ ໂອຕິຓ຺ໂຓຯ ມາຕຸຄາເມນ ອຕ຺ຕໂນ ສມີປໍ ອາຄເຕນ, ອຕ຺ຕນາ ອຸປຄເຕນ ວາຯ ເອເຕນ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ສາຣຕ຺ຕຕາ ວາ ໂຫຕຸ ວິຣຕ຺ຕຕາ ວາ, ສາ ອິທ ອປ຺ປມາຓາ, ນ ກິກ຺ຊຸນີນໍ ກາຍສໍສຄ຺ເຄ ວິຍ ອຸກິນ຺ນໍ ສາຣຕ຺ຕຕາຍ ປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຖິຯ

ກາຍສໍສຄ຺ຄນ຺ຕິ ອຸກິນ຺ນໍ ກາຍານໍ ສມ຺ປໂຍຄໍຯ ປທກາຊເນ ປນ "ສມາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ອຊ຺ຊາຈາໂຣ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສ ມາປຊ຺ຊນໍ ສນ຺ທາຍ, ນ ກາຍສໍສຄ຺ຄໍຯ ກາຍສໍສຄ຺ຄສ຺ສ ສມາປຊ຺ຊນາ ຫິ "ອຊ຺ຊາຈາໂຣ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຯ ອຎ຺ຐກຖາຍໍ ປນ 'ໂຍ ໂສ ກາຍສໍສຄ຺ໂຄ ນາມ, ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ອຊ຺ຊາຈາໂຣ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປຣໂຕ ປາລຸອິຍໍ "ເສວນາຊິປ຺ປາໂຍ, ນ ຈ ກາເຍນ ວາຍມຕິ, ຜສ຺ສໍ ປຎິວິຊານາຕິ, ອນາປຕ຺ຕີ"ຕິ (ປາຣາຯ ໘໗໑) ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂເຓນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິຯ ຜສ຺ສປຎິວິຊານນາຍ ຫິ ສໍສຄ຺ໂຄ ທີປິໂຕຯ ໂສ ເຈ ອຊ຺ຊາຈາໂຣ ໂຫຕິ, ກຖໍ ອນາປຕ຺ຕິ ໂຫຕີຕິຯ ສຸວຸຕ຺ຕເມຕໍ, ກິນ຺ຕຸ "ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ"ຕິ ປທໍ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ "ອຊ຺ຊາຈາໂຣ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ປທານໍ ສາມຍ຺ຍກາຊນີຍຕ຺ຕາ, ສມາປຊ຺ຊິຕພ຺ພາກາເວ ສມາປຊ຺ຊນາກາເວນ 'ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ອຊ຺ຊາຈາໂຣ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຯ

"ຫຕ຺ຖຄ຺ຄາຫໍ ວາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ຫຕ຺ເຖນ ສພ຺ໂພປີ ອຸປາທິນ຺ນໂກ ກາໂຍ ສງ຺ຄຫີໂຕ, ນ ກິນ຺ນສນ຺ຕາໂນ ຕປ຺ປຎິພທ຺ໂທ ຫຕ຺ຖາລງ ກາຣາທີຯ ເວຕ຺ຄຫເຓນ ອນຸປາທິນ຺ນໂກ ອກິນ຺ນສນ຺ຕາໂນ ເກສໂລມນຂທນ຺ຕາທິໂກ ກມ຺ມປຈ຺ຈເຍາຕຸສມຸຎ຺ຐາໂນ ຄຫີໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຕເນວາຫ ອຎ຺ຐກຖາຍໍ "ອນຸປາທິນ຺ນເກນປີ ເກນຈິ ເກສາທິນາ ອຸປາທິນ຺ນກໍ ວາ ອນຸປາທິນ຺ນກໍ ວາ ຜຸສນ຺ໂຕປີ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ອາປຊ຺ຊຕິເຍວາ"ຕິ (ປາຣາຯ ອຎ຺ຐຯ ໔ຯ໘໗໘)ຯ ເຕນ ອນຸປາທິນ຺ນການມ຺ປີ ເກສໂລມາທີນໍ ອງ຺ຄກາໂວ ເວທິຕພ຺ ໂພຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ "ຜສ຺ສໍ ປຎິຊານາຕີຕິ ຕິວງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສງ຺ຆາທິເສໂສຯ ຜສ຺ສສ຺ສ ອປ຺ປຎິວິຊານນໂຕ ທຸວງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິ ຍາ ທຸກ຺ກຎ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ ປາລຸອິອຎ຺ຐກຖານເຍນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ຕທຕ຺ຖຊານນໂຕຯ ຜຸຎ຺ຐກາວລ຺ຫີ ປຎິວິຊານນ຺ໂຕປີ

ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ, ອຍເມໂກ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ມາຕຸຄາມສ຺ສ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ກາຍປ຺ຮິຍາປນ຺ນານໍ ເກສາທີນໍ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ຟຸຜ຺ຖກາວໍ ຟຸສິຕ຺ວາ ຕໍ ສາທິຍນໍ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ, ນ ກາຍວິຄ຺ຄາຕຸປ຺ປ຺ຕິຍາ ເອວ຺ ອເນກນ຺ຕິກຄ຺ເຫຕຸຖ ກາຍວິຄ຺ຄາຕໍ຺ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ອຸປາທິນ຺ນເກນ ກາເຍນ, ອນຸປາທິນ຺ນເກນ ວາ ກາເຍນ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຸປາທິນ຺ນກກາເຍ ຟຸຜ຺ເຖ ປສນ຺ນກາຍິນ຺ທ຺ຮິໂຍ ເຈ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ກາຍວິຄ຺ຄາຕໍ ອຸປ຺ປ຺ຊຊຕິ, ເຕເນວ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ ໂສ ໂຫຕິ຺ ອນຸປາທິນ຺ນກກາໂຍ, ໂລລຸປ຺ໂປ ອປ຺ປສນ຺ນກາຍິນ຺ທ຺ຮິໂຍ ວາ ໂຫຕິ, ຕິມິຣວາເຕນ ອຸປຫຕກາໂຍ ວາ ຕສ຺ສ ກາຍວິຄ຺ຄາຕໍ ນຸປ຺ປ຺ຊຊຕິ຺ ນ ຈ ເຕນ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ, ເກວລໍ ເສວນາຂີປ຺ປາເຍນ ວາຍມິຕ຺ວາ ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ ມ ໂນວິຄ຺ຄາເຕນ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ອິມິນາສ຺ສ ວາຍມໂຕ ຜສ຺ສປຏິວິຊານນາ ທສ຺ສິຕາ”ຕິ຺ ອປິໂຣປິ ກິກ຺ຂຸ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ກາຍປຏິພທ຺ເຜນ ວາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍນ ວາ ຟຸຜ຺ໂຖ ກາຍວິຄ຺ຄາຕໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ເຕນ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ “ອເນກນ຺ຕິກຄ຺ເຫຕຸຖ ກາຍວິຄ຺ຄາຕ”ນ຺ຕິ຺ ອປິໂຣ ວຕ຺ຖໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍນ຺ຕໍ ມາຕຸຄາມໍ ກາຍສໍສຄ຺ຄຣາເຄນ ວຕ຺ຖສ຺ສ ອຸປຣິກາເຄ ສຕິກໍ ຟຸສນ຺ໂຕ ວຕ຺ຖນ຺ຕເຣນ ນິກ຺ຂນ຺ຕໂລມສມ຺ຜສ຺ສໍ ອປ຺ປຏິວິຊານນ຺ໂຕປິ ເສວນາຂີປ຺ປາໂຍ ກາເຍນ ວາຍມິຕ຺ວາ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ ນາມ, ສງ຺ຆາທິເສສໍ ອາປຊ຺ຊຕິ຺ “ນິລໍ ພຜ຺ເຜສ຺ສາມີຕິ ກາຍໍ ພຜ຺ເຜຕິ, ສງ຺ຆາທິເສໂສ”ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ອຕ຺ໂຖ຺ ເອວໍ ອເນກຕ຺ຖຕ຺ຕາ, ເອວໍ ທຸວິຄ຺ເຄຍ຺ຍາຂີປ຺ປາຍໂຕ ຈ ມາຕິກາຜ຺ຖກຖາຍໍ ຜສ຺ສປຏິວິຊານນໍ ອງ຺ຄນ຺ຕ຺ເວວ ນ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕສ຺ມິຄ຺ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ຖານເມຕໍ ວິຊຊຕິ, ຍໍ ກິກ຺ຂຸ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາປິ ນ ເຂນ ໂລເມນ ສໍສຄ຺ໂຄ ທິຜ຺ໂຖ, ນ ຈ ເມ ໂລມພຜ຺ຜເນນ ກາຍວິຄ຺ຄາຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕິມິຣວາຕຖທ຺ຂຄຕ຺ໂຕ ຈາຫໍ ນ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາມີຕິ ອນາປນ຺ນສຄ຺ຄີ ສິຍາຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອປິຈ “ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕິ, ນ ຈ ຜສ຺ສໍ ປຏິວິຊານາຕີ”ຕິ ຈ ເອເຕສໍ ປທານໍ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂສ ປຄ຺ຄາເປຕພ຺ໂພ຺ ເອຕ຺ຕາວຕາ ນ ຕທຕ຺ຖຊານນໂຕຕິ ກາຣຕໍ ວິຕ຺ຖາຣິຕໍ ໂຫຕິ຺

ປທກາຊນີຍວຕ຺ຕນາ

໔໗໑຺“ຣຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອິມສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອຂີປ຺ເປຕໍ ວິປຣິຕຕ”ນ຺ຕິ ກິຄ຺ຈາປິ ສາມຄ຺ເຄນ ວຸຕ຺ຕໍ, ວິນີຕວຕ຺ຖູສຸ “ມາຕຸຍາ ມາຕຸເປເມນ ອາມສຕິ…ເປ… ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກາຍສໍສຄ຺ຄຣາເຄເນວ ຣຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ຕຖາ “ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ”ຕິ ກິຄ຺ຈາປິ ອວິເສເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ອວິນຜ຺ຖິນ຺ທ຺ຮິຍາວ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ອິຂາຂີປ຺ເປຕາ “ມຕິຕ຺ຖິຍາ ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ຊິ…ເປ… ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ “ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ”ຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສີທ຺ເຂ “ນ ຍກ຺ຂີ ນ ເປຕີ ນ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ”ຕິ ວຈນໍ ອວິນຜ຺ຖິນ຺ທ຺ຮິຍາປິ ນ ສພ຺ພາ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫາ ອິຕ຺ຖີ ອິຂ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ນາມ຺ ຍກ຺ຂີອາທໂຍ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ຊາຕິສີທ຺ເຂນ ອິທ຺ຂິວິເສເສນ ອິຊ຺ຊນ຺ຕິໂຍ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫາປິ ໂຫນ຺ຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕາສຸ ຍກ຺ຂີ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖຸ ໂຫຕິ ວິນີຕວຕ຺ຖູສຸ ຍກ຺ຂີຍາ ກາຍສໍສຄ຺ເຄ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ຕທນຸໂລມຕ຺ຕາ ເປຕິຕ຺ຖີ, ເທວິຕ຺ຖີ ຈ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖ຺ຸ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖີ ທຸກ຺ກຜວຕ຺ຖ຺ຸ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫິຕ຺ຖີ ຈ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖູເມວາຕິ ເອເກ຺ ວິກ຺ງເຄ ປນ “ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີສຄ຺ຄີ”ຕິ ປາລຸອິຍາ ອກາເວນ “ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ຍກ຺ຂີສຄ຺ຄີ”ຕິອາທິວຈເນ ສຕິ ຍກ຺ຂີອາທີນໍ ອນິຕ຺ຖິຕາປສງ຺ຄໂຕ, “ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ອິຕ຺ຖີສຄ຺ຄີ”ຕິອາທິມ຺ຫິ ຍກ຺ຂີອາທີນໍ ອນ຺ໂຕກຣເຕ ສຕິ ຕາສໍ ສງ຺ຆາທິເສສວຕ຺ຖຸກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຈ ຍກ຺ຂີອາທໂຍ ນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ເອເກ ປນ “ວິນີຕວຕ຺ຖູມ຺ຫິ ‘ອຄ຺ຄຕໂຣ ກິກ຺ຂຸ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖິຍາ ກາຍ…ເປ… ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫາ ປາກຕິກຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖີ ອຂີປ຺ເປຕາ, ຕສ຺ມາ ທຸກ຺ກຜໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ‘ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕສຄ຺ຄີຕິ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ ຈ ໂຫຕິ ອິຕ຺ຖີສຄ຺ຄີ’ຕິອາທິວາເຣສຸປິ ປາກຕິກຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕວ ອຂີປ຺ເປໂຕ, ໂສ ຈ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຸຣິໂສວ຺ ເຕເນວ ທຸຜ຺ຖລ຺ລວາຈາອຕ຺ຕກາມປາຣິຈຣິຍສິກ຺ຂາປເທສຸ ມນຸສ຺ສປຸຣິສປຏິສໍຍຸຕ຺ຕວາຣາ ວິຍ ຕິຣຈ຺ຉານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕວາຣາປິ ນາຄຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ຺ ຕຖາ ປຕ຺ຑໂກຕິ ອິຂ ມນຸສ຺ສປຕ຺ຑໂກວ, ປຸຣິໂສຕິ ຈ ອິຂ ມນຸສ຺ສປຸຣິໂສວ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ອມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ອມນຸສ຺ສປຕ຺ຑໂກ ອມນຸສ຺ສປຸຣິໂສ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖີ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຕ຺ຑໂກ ມນຸສ຺ສາມນຸສ຺ສຕິຣຈ຺ຉານຄເຕົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກາ ຈາຕິ ອຜ຺ຖ ຊນາ ອິຂ ນາຄຕາ, ເຕສໍ ວເສນ ວຕ຺ຖຸສຄ຺ຄາວິມຕິເກທວເສນ ອາປຕ຺ຕິເກທາເກທວິນິຈ຺ໂຉ, ອນາຄຕວາຣຄຕນາ ຈ ອສມ຺ມຸຍ຺ຫນ຺ເຕນ ເວທິຕພ຺ພາ, ຕຖາ ເຕສໍ ທຸກມິສ຺ສກາທິວາຣາ, ອາປຕ຺ຕິອນາປຕ຺ຕິເກທວິນິຈ຺ໂຉ ຈ຺ “ຕຕ຺ຖ ອມນຸສ຺ສປຕ຺ຑກອມນຸສ຺ສປຸຣິສຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖີ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຕ຺ຑກາຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ທຸກ຺ກຜວຕ຺ຖຸກາ, ອມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີມນຸສ຺ເສົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖຸກາ, ອມນຸສ຺ເສົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກາ ຕິຣຈ຺ຉານຄເຕົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກາ ທຸກ຺ກຜວຕ຺ຖຸກາ, ປາລຸອິຍໍ ປນ ອມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ອມນຸສ຺ສປຕ຺ຑກາ, ອຸກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກາ ປຸຣິສາ ຈ ນາຄຕາ຺ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕິຕ຺ຖີປຕ຺ຑເກົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຸຣິເສນ ສມານຄຕິກຕ຺ຕາ ນາຄຕາ, ມນຸສ຺ເສົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນໂກ ມນຸສ຺ສປຕ຺ຑເກນ ສມານຄຕິກຕ຺ຕາ ອນາຄໂຕ”ຕິ ວທນ຺ຕິ຺ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ (ປາຣາ຺ ອຜ຺ຖ຺ ໔໗໔໑) ປນ “ນາຄມາຕວິກາຍປິ ສຸປ຺ຕຸມາຕວິກາຍປິ ກິນ຺ນຣິຍາປິ ຄາວິ

ຍາປິ ທຸກ຺ກຏເມວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕເທວ ປມາຓໂຕ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ວິຈາຣຓາ – ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິຣຈ຺ຉານຄຕສ຺ສ ນິສິນ຺ນປ຺ຣິສາຍ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໑໗໓) ເອຕ຺ຖ ‘‘ຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕຕິ ຍສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ’’ຕິ (ກງ຺ຂາຯ ອຏ຺ຐຯ ນິທານວຓ຺ຓນາ) ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄໂຫ ປາກຕິກຕິຣຈ຺ຉານຄຕໂຕ ວິສິຏ຺ໂຐ, ຕຖາ ຍກ຺ຂເປຕຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫານໍ ‘‘ຕິຣຈ຺ຉານຄຕສ຺ສ ຈ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ອປິຈ ທຸກ຺ກຏເມວາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ‘‘ປຕນຣູປໍ ປມາຓໍ, ນ ມຣຓຣູປ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິວິເສສວຈນໂຕ ຈ ‘‘ອຸຠໂຕ ອວສ຺ສຸເຕ ຍກ຺ຂສ຺ສ ວາ ເປຕສ຺ສ ວາ ປຓ຺ຑກສ຺ສ ວາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫສ຺ສ ວາ ອຘກ຺ຂກໍ ອຸພ຺ຠຊາຓຸມຓ຺ຑລໍ ກາເຍນ ກາຍໍ ອາມສຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ’’ຕິ (ປາຈິຯ ໖໖໑) ສາມຎ຺ເຎນ ວຈນໂຕ ຈ ໂສ ວິສິຏ຺ໂຐຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ວິສິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ຈ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫິຕ຺ຖິຍາ ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສາຕິ ວິເສໂສ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິວິເສເສນ ຠວິຕພ຺ພໍຯ ຍທິ ກາຍສໍສຄ຺ຄສິກ຺ຂາປເທ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫິຕ຺ຖີປິ ອນິປ຺ເປຕາ, ຣູປສາມຎ຺ເຎນ ສຎ຺ຎາວິຣາຄຕ຺ຕາສມ຺ຠວໂຕ ທຸຏ຺ຐຸລ຺ລວາຈາອຕ຺ຕກາມປາຣິຈຣິຍສິກ຺ຂາປເທສຸປິ ສາ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ຠເວຍ຺ຍ, ສາ ຈານາຄຕາຯ ສຣູເປນ ສໍຂິຕ຺ຕວາຣຕ຺ຕາ ນາຄຕາຕິ ເຈ? ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕ ຈ ອຸຠິນ຺ນໍ ອິຕ຺ຖີສຎ຺ຎີຕິ ອິຘ ອາຄຕຕ຺ຕາ ປຸຣິສລິງ຺ຄນິທ຺ເທໂສ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຸຣິໂສ ຈ ອິຘ ອາຄໂຕ, ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫິຕ຺ຖິຍາ ປາຬິຍໍ ອນາຄຕາຍປິ ທຸກ຺ກຏເມວ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ອິມສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ກາຣຓຈ຺ຉາຍາ ປຣິເຍສິຕພ຺ພາຕິ ອນິປ຺ປາໂຍຯ ອິທໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ກສ຺ມາ? ອິຕ຺ຖີນໍ, ປຸຣິສານຎ຺ຈ ເອກໂຕ ວຈເນ ປຸຣິສລິງ຺ຄສພ຺ຠາວໂຕຯ ອິຘ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຸຣິສປຓ຺ຑກິຕ຺ຖິໂຍ ຕິສ຺ໂສປິ ເອກໂຕ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕ຺ວາ ‘‘ຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຕຕ຺ຖ ຈ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫາມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄເຫສຸ ອິຕ຺ຖີປຓ຺ຑກປຸຣິສສຎ຺ຎິຕາ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ເວທິຕພ຺ພາຯ ທຸຏ຺ຐຸລ຺ລວາຈາທິສິກ຺ຂາປທທ຺ວເຍ ວາຣານໍ ສໍຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຸຣິສຕິຣຈ຺ຉານຄຕາທໂຍ ນາຄຕາຯ ຍຖາວຸຕ຺ເຕສຸ ອາປຕ຺ຕິ, ຕຖາ ຕຕ຺ຖາປິຯ ອຎ຺ຎຖາ ປຸຣິສໍ ໂອກາສນ຺ຕສ຺ສ ຈ ອນາປຕ຺ຕິຕິ ປຓ຺ຑກໍ ໂອກາສນ຺ຕສ຺ສ ຈ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມາ ເຕ ວາຣາ ສໍຂິຕ຺ຕາຕິ ປຎ຺ຎາຍນ຺ຕີຕິຯ ວິເສໂສ ຈ ປຓ຺ຑເກ, ປຸຣິເສ, ຕິຣຈ຺ຉານຄເຕ ຈ ອິຕ຺ຖີສຎ຺ຎິສ຺ສ ອຕ຺ຖິ, ຕຖາປິ ຕຕ຺ຖ ທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕເມວ ປມາຓນ຺ຕິ ທ຺ວິນ຺ນເມເຕສໍ ວາທານໍ ຍຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິ ວາ ກາຣຓໍ ວາ ອຕິເຣກໍ ທິສ຺ສຕິ, ຕໍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຣິຈໂຍຯ ເອວຣູເປສຸ ຐາເນສຸ ສຸຏ຺ຐຸ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພໍຯ

ຕຕ຺ຖ ປາຬິຍໍ ອາຄຕວາຣຄຓນາ ຕາວ ເອວໍ ສງ຺ເຂປໂຕ ເວທິຕພ຺ພາ – ອິຕ຺ຖີມູລກາ ປຎ຺ຈ ວາຣາ ປຓ຺ຑກປຸຣິສຕິຣຈ຺ຉານຄຕມູລກາ ຈ ປຎ຺ຈ ປຎ຺ຈາຕິ ວີສຕິ ວາຣາ ເອກມູລກາ, ຕຖາ ທຸມູລກາ ວີສຕິ, ມິສ຺ສກມູລກາ ວີສຕີຕິ ສຏ຺ຐິ ວາຣາ, ຕານິ ຕີຓິ ວີສຕິການິ ໂຫນ຺ຕິຯ ເອເກກສ຺ມິໍ ວີສຕິເກ ເອເກກມູລວາເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ກາເຍນ ກາຍປຏິພທ຺ຘວາຣາ ຕໂຍ ວຸຕ຺ຕາຯ ເສສາ ສຕ຺ຕປຎ຺ຎາສ ວາຣາ ສໍຂິຕ຺ຕາ, ຕຖາ ກາຍປຏິພທ຺ເຘນ ກາຍວາຣາ ຕໂຍ ວຸຕ຺ຕາ, ເສສາ ສໍຂິຕ຺ຕາ, ເອວໍ ກາຍປຏິພທ຺ເຘນ ກາຍປຏິພທ຺ຘວາເຣປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍນ ກາຍວາເຣປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍນ ກາຍປຏິພທ຺ຘວາເຣປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວາເຣປິ ຕໂຍ ຕໂຍ ວາຣາ ວຸຕ຺ຕາ, ເສສາ ສໍຂິຕ຺ຕາຯ ເອວໍ ຉນ຺ນໍ ຕິການໍ ວເສນ ອຏ຺ຐາຣສ ວາຣາ ອາຄຕາຕິ ສຣູປໂຕ ວຸຕ຺ຕາ, ເສສາ ທ຺ເວຈຕ຺ຕາລີສາທິການິ ຕີຓິ ວາຣສຕານິ ສໍຂິຕ຺ຕານິຯ ຕໂຕ ປຣໍ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ສາຣຕ຺ຕປກ຺ເຂ ກາເຍນ ກາຍນ຺ຕິ ເອກເມກໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕາ ອຏ຺ຐາຣສ ວາຣາ ອາຄຕາຕິ ເອກວີສຕິ ວາຣາ ສຣູເປນ ອາຄຕາ, ນວວຸຕາທິການິ ຕີຓິ ວາຣສຕານິ ສໍຂິຕ຺ຕານິຯ ຕໂຕ ປຣໍ ອາປຕ຺ຕານາປຕ຺ຕິທີປກາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເສວນາທິປ຺ປາຍມູລກາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂມກ຺ຂາທິປ຺ປາຍມູລກາຕິ ທ຺ເວ ຈຕຸກ຺ກາ ອາຄຕາຯ

ຕຕ຺ຖາຍໍ ວິເສໂສ – ຍທິທໍ ມາຕິກາຍ ປຣາມສນປທໍ, ເຕນ ຍສ຺ມາ ອາມສນາທີນິ ຉຸປນປ຺ຣິໂຍສານານິ ທ຺ວາທສປິ ປທານິ ຄຫິຕານິ, ຕສ຺ມາ ປທຸທ຺ຘາຣໍ ອກຕ຺ວາ ‘‘ອາມສນາ ປຣາມສນໍ ຉຸປນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ປຣາມສນໍ ນາມ ອາມສນາຯ ‘‘ຉຸປນ’’ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ປຣາມສນມ຺ປິ ວິສຸໍ ເອກຕ຺ຕໍ ຠເວຍ຺ຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ອິຕ຺ຖີສຎ຺ຎີ ຈາຕິ ອິມສ຺ມິໍ ປຐມວາເຣ ເອວ ທ຺ວາທສປິ ອາມສນາທີນິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕານິຯ ຕໂຕ ປຣໍ ອາທິມ຺ຫິ ທ຺ເວ ປທານີຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ປທານິ ອາຄຕານິ, ອິຕຣານິ ສໍຂິຕ຺ຕານີຕິ ເວທິຕພ຺ພານິຯ ນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍນ ກາຍວາຣາທີສຸ ປນ ສພ຺ພາກາເຣນ ອລາກໂຕ ອາມສນເມເວກໍ ອາຄຕໍ, ເນຕຣານິຯ ‘‘ສຎ຺ໂຈເປຕີ ຫຣຕີ’’ຕິ ປາໂຐ, ສຎ຺ໂຈເປຕີ ຈຯ ຄຓ຺ຐິປເທສຸ ປນ ‘‘ປຸຣິມນເຍເນວາຕິ ຣຊ຺ຊຸວຕ຺ຖາທີຫິ ປຣິກ຺ຂິປເນ’’ຕິ ຈ ປຈ຺ຉາ ‘‘ປຸຣິມນເຍເນວາຕິ ສມ຺ມສນາ ໂຫຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ເວຓິຄ຺ຄາເຫ ອາປຕ຺ຕິຍາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂລມຜຸສເນປິ ສງ຺ຂາທິເສໂສ’’ຕິ ຈ ‘‘ຕໍ ປກາເສຕຸໍ ອຸປາທິນ຺ນເກນ ຫີຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ

ຍຖານິທຸທິຍຸຖນິທຸເທເສຕິ ອິມສຸມິເຍວ ຍຖານິທຸທິຍຸເຖ ນິທຸເທເສ។ ''ສທິສំ ອຄຸຄເທສິ''ຕິ ວុຕຸເຕ ຕາທិສំ ອຄຸຄເທສີຕិ ຄຣຸກំ ຕຕຸຖ ກາຣເຍຕິ ອຕຸໂຖ, ກາຍສំສຄຸຄວິກຸເຄ ວາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອິຕໂຣປີ ກາຍປຜິພທຸຂວຸປນໂກ។ ຄຫເຕ ຈາຕິ ຄຫតំ ວា។ ວິຣາຄິເຕຕິ ວិຣທຸເສ។ ສາຣຕຸຕນຸຕິ ກາຍສំສຄຸຄຣາເຄນ ຣតុំ, ອຕຸຕນາ ອនិປຸເປຕນຸຕិ ອຕຸໂຖ។ ''ມາຕຸກາຄິນິອាທិວិຣຕុំ ຄຕຸທិສຸສាមិ''ຕិ ວិຣຕុំ ឈាតិເປមວເສន ຄຕុທិ, ເອຕុຖ ທុកຸກឋំ ຍុតុំ។ ''ກາຍສំສຄຸຄຣາគំ ວា ສាຣຕុំ ຄຕុທិສຸສាមិ''ຕិ ວិຣຕុំ ມាតរំ ຄຕុທិ, ອនិປຸເປតំ ຄຕុທិ។ ເອຕុຖ ມຫាສຸមតុເຖຣវាເທន ຖុលຸລຈຸຈຍំ ''ກាຍំ ຄຕុທិສຸສាមិ''ຕិ ກាយ ປຸປຜិພທុំ ຄຕុហាតិ, ຖុលຸລຈຸຈຍនុតិ លທុនិកຕុតា។ ''ອិតុຖិ ຈ ໂທຕិ ອិតុຖិສញុញិ ສាຣຕុໂຕ ຈ, ກិກຸຂុ ຈ ນំ ອិតុຖិຍា ກាເຍន ກាຍំ ອាមសតិ, ອາປຕុតិ ສຸຄຫាທិເສສສຸសា''ຕិ (ປາຣາ។ ៤ភ៦) ວຈនໂຕ ສុឃាທិເສໂສປិ ຂາຍតិ។ ''ວិຣຕុំ ຄຕុທិສຸສាមិ''ຕិ ສាຣຕុំ ຄຕុហាតិ, ເອຕຸຖປិ ສុឃាທិເສໂສວ ຂາຍតិ ''ນិលំ ឃញុញេສຸສាមិ'ຕិ ກាយំ ឃញុញេតិ, ສុឃាທິເສໂສ''ຕិ ວຈນໂຕ។ ເອຕຸຖ ປນ ''ນ ປຸພຸພກາເຄ ກາຍສំສຄຸຄຣາຄຕຸຕາ''ຕិ ອນຸຄຕຸຖິປເທ ກາຣໍ ວຸຕຸຕំ។ ເກຈិ ປນ ''ຄຣຸກາປຕຸຕິກເຍນ 'ນິລເມວ ឃញុញេសຸສាមិ'ຕិ វាយាមនໂຕ ກາຍំ ឃញុញេតិ, ປຸພຸພກາເຄ ຕສຸສ 'ກាຍປຜິພທុំ ឃញុញេសຸສាមិ'ຕិ ປວຕຸຕຕຸຕា ທុកຸກដេន ກວិតពុພ''ນຸຕិ ວທນຸຕិ។ ສມຸມສិຣິຕຸເຖໂຣ ''ເອວຣູເປ ສុឃាທິເສໂສ''ຕិ ວທតិ ກិຣ។ ''ອិតុຖិອຸກໂຕພຸຍລຸຊນໂກຕុຖិຍា ປຸຣິເສា ກໂຕພຸຍລຸຊນກປຸຣິເສ ວຸຕຸຕນເຍន ອាປຕុຕិເກໂທ, ອិតុຖិລិຽຄສຸສ ປຜិຈຸឆນຸນກາເລປិ ອិតុຖិວເសເນວ ອាປຕុតិ''ຕិ ວទນុតិ។

ວិນិຕວຕຸຖຸວຕຸຕນາ

៤ຼ១។ຕិຕាຕុທຸປກនុតិ ທិຣິເວຣາທិມູລានិ ຄເທຕຸວາ ກຕុຕពុពំ។ ຕាລປຕຸຕມຸທຸທិກនុតិ ຕាລປຕុຕមយំ ອຽຄຸລິມຸທຸທិກំ, ເຕນ ຕាລປຕុຕមយំ ກຜំ, ກຜិសຸຕຸຕកំ, ກຕຸຕປិລຸອນຸឌນាທិ ສພុພំ ນ ວຸຜຸຜតិຕិ ສិທຸឋំ។ ຕມຸພປຕຸຕិວាສិໂນ ອិតុຖິຽປិ ລិខិតំ, ກຜិກປຜຸຈ ນ ລຸປນຸຕិ ກិຣ។ ອາກໂຕ ມຸຕຸຕມຸຕໂຕ។ ຣຕນມិສໍໂສຕិ ອລຽກាຣຕុຖំ ກໂຕ ກລຸຈນລຕາທិວិນທຸໂສ។ ສុວຕុເຕນ ສທុឌី ໂຍເຊຕຸວາ ປຈិຕុວាតិ ສຸວຕຸຕាຣສំ ປກុឌិປិຕຸວា ປຈិຕុວា។ ພិຊໂຕ ឆាតុປាສាຕໂຕ ປຜុញាយ។ ເຖໂຣ ນ ກປຸປតិតិ ''ຕຸມຸທາກំ ເປລិຕ''ນຸតិ ວຸຕុຕតុតា។ ''ເຈຕិຍສຸສ ປູຊំ ກໂຣຖາ''ຕិ ວຸຕຸເຕ ວຸຜຸຜតិ ກិຣ។ ພຸພຸພຸລອກំ ຕារກំ។ ອាຣກຸຜໂລທມຸປិ ຊາຕຣູປຄតិກເມວ។

ວຸຕຸຕລຸເທតំ ອນຸឌកຸຍກຖາຍំ –

''ອាຣກູຜໂລທំ ສຸວຕຸຕສທិສເមວ, ສຸວຕុតំ ອនុໂລເມតិ, ອນាມាສ''ນុតិ។

''ເກສຊຊຕຸຖາຍ ປន ວຸຜຸຜតិ''ຕິ ວຈនໂຕ ມທាອຜຸຖກຖាຍំ ວຸຕຸຕនເຍກເທໂສປិ ອນຸລຸឈាໂຕ ໂທຕិຕិ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ອនិປຸປາຍំ ລតុວា ວິກາເວຕພຸພំ។

ກາຍສំສຄຸຄສិກຸຂាປທວຕຸຕនា ນິຜຸຖិຕា។

៤។ ທុຜຸຖຸລລວາຈាສិກຸຂាປທວຕុຕនា

៤ຼ៤។ ຕតិເຍ ຕໂຍ ສុឃាທិເສສວាຣា ຕໂຍ ຖុលຸລຈុຈຍວាຣា ຕໂຍ ທុកຸກដវាຣា ຕໂຍ ກាຍປຜິພທຸຂວាຣាតិ ທວាທស ວាຣា ສຣູເປນ ອាគតា។ ຕຕຸຖ ຕໂຍ ສុឃាທិເສສວាຣា ທុតិຍສិກຸຂາປເທ ວຸຕຸຕាតិ ຕិតំ ວិສតិກាន ເອເກກមູລា ວាຣា ຕិ ເວທិຕພຸພា, ຕສຸມາ ອិឌ វិເສສាតិ ປຕຸຕាສ ວាຣា ສំຂិតុតា ໂທនុតិ, ອລຸລຖາ ອិតុຖិ ຈ ໂທຕិ ເວມតិໂກ ສាຣຕុໂຕ ຈ, ກិກຸຂុ ຈ ນំ ອិតុຖិຍា ວຈຸຈມគຸຄំ ປສຸສាວមគຸຄំ ອាທិສຸສ ວຕຸຕมុປិ ກຕຕិ...ເປ... ອាປຕុតិ ຖុលຸລຈຸຈຍສຸສ។ ອិតុຖិ ຈ ໂທຕិ ປតុທកປຸຣິສສញុញិ តិរຈຸឆានគតສញុញិ ສាຣຕុໂຕ ຈ, ກិກຸຂុ ຈ ນំ ອិតុຖិຍា ວຈຸຈມគຸຄំ ປສຸສាວមគຸຄំ ອាທិສຸສ ວຕុតមຸປិ ກຕតិ ອກຸໂກສតិປិ, ອាປຕុតិ ຖុលຸລຈຸຈຍສຸສ។ ປតុທໂກ ຈ ໂທតិ ປតុທកສញុញិ ສាຣຕុໂຕ ຈ, ກិກຸຂុ ຈ ນំ ປតុທກສຸສ ວຈຸຈមគຸຄំ ອាທິສຸສ ວຕុតមຸປិ ກຕតិ, ອាປຕុតិ ຖុលຸລຈຸຈຍສຸສາតិ ເອວមាທិນំ ອាປຕុតិຜຸຖານាន ອនាປຕុតិຜຸຖານតា ອាປຊເຊຍຍ, ນ ຈាປຊຊតិ, ປតុທເກ ອិតុຖិສញុញិສຸສ ທុກຸກដនុតិ ທិເປតុំ ''ອិតុຖិ ຈ ປតុທໂກ ຈ ອຸກິນຸນំ ອិតុຖិສញុញិ ອາປຕុ ຕិ ສុឃាທិເສເສນ ທុកຸກដສຸສា''ຕិ ວຸຕຸຕតុតា ''ປតុທເກ ປតុທກສញុញិສຸສ ຖុលຸລຈຸຈຍ''ນຸតិ ວຸຕຸຕເມວ ໂທតិ, ຕສຸມາ

ສພ຺ພຕ຺ຖ ສໍຊິຕ຺ຕວາເຣສຸ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍມ຺ຄາເນ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈໍ, ທຸກ຺ກຍມ຺ຄາເນ ທຸກ຺ກຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຕຖາ "ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ເວມຕິໂກ ສາຣຕ຺ໂຕ ຈ, ກິກ຺ຂຸ ຈ ນໍ ອິຕ຺ຖິຍາ ວຈ຺ຈມຄ຺ຄໍ ປສ຺ສາວມຄ຺ຄໍ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ອຄກ຺ຂກໍ ອຸພ຺ກຊາຕຸມຕ຺ຫ ລໍ ອາທິສ຺ສ ວຕ຺ຕມ຺ປີ ກາຕິ…ເປ… ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍເຂຕ຺ເຕປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ອຸທ຺ທຣິຕພ຺ພາ។ ຕຖາ "ອິຕ຺ຖີ ຈ ໂຫຕິ ເວມຕິໂກ ສາຣຕ຺ໂຕ ຈ, ກິກ຺ຂຸ ຈ ນໍ ອິຕ຺ຖິຍາ ກາຍປ຺ຜິພທ຺ທໍ ອາທິສ຺ສ ວຕ຺ຕມ຺ປີ ກາຕິ…ເປ… ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ກາຍປ຺ຜິພທ຺ທວາຣາປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ອຸທ຺ທຣິຕພ຺ພາ។ ກາຍປ຺ປ຺ຜິພທ຺ທວາຣຕ຺ຕິກໍ ວິຍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ ວາຣຕ຺ຕິກໍ ລພ຺ກມານມ຺ປີ ອາປຕ຺ຕິວິເສສາກາວໂຕ ນ ອຸທ຺ທຄໍ។ ກາຍປ຺ປ຺ຜິພທ຺ທວາຣຕ຺ຕິເກ ປນ ທີມ຺ນນຍຕ຺ຕາ ຕມ຺ປີ ຕທນຸ ໂລມາ ວາຣາ ຈ ອຸທ຺ທຣິຕພ຺ພາ។ ສພ຺ພຕ຺ຖ ນ-ວິຄ຺ຄູ ຕຣຸຕາທາຣິກາ, ມຫລ຺ລິກາ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາທີກາ ຈ ອນຊິປ຺ເປຕາ, ປເຄວ ປາກຕິກາ ຕິຣຈ຺ຈານຄຕິຕ຺ຖີນໍ, ຕຖາ ປຕ຺ຫກາທໂຍປີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ។ ເສສໍ ທຸຕິເຍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ។

ປທກາຊນີຍວຕ຺ຕນາ

໔໓໔។ວຸຕ຺ຕນຍເມວາຕິ "ກາຍສໍສຄ຺ເຄ ອິຕ຺ຖີລກ຺ຂເຕນາ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ "ອິຕ຺ຖີລກ຺ຂເຕນາ"ຕິ ກີຣ ມຫາອຄ຺ຄກຖາປາໂຄ។ ສີສໍ ນ ເອຕິຕິ ອກ຺ໂກສນໍ ນ ໂຫຕິ, ຜຜິເຕ ປນ ໂຫຕີ។ ຕຕຣາຍໍ ວິເສໂສ – ອິເມຫີ ຕີຫີ ຜຜິເຕ ເອວ ສງ຺ຫາທິເສໂສ ວຈ຺ຈມຄ຺ຄປສ຺ສາວມຄ຺ຄານໍ ນິຍຕວຈນຕ຺ຕາ, ອຈ຺ໂຈລ຺ລອາຣິກຕ຺ຕາ ວາ, ນ ອຄ຺ເລຫີ ອນິມິຕ຺ຕາສີຕິອາທີຫີ ອຜ຺ຄທີ។ ຕຕ຺ຖ ອໂລຫິຕາສີ, ຊຸວໂລຫິຕາສີ, ຊຸວໂຈລ຺ລອາສີ, ປຄ຺ພຣຕີສີ, ອິຕ຺ຖີປຕ຺ຫກາສີ, ເວປ຺ຣິສິກາສີຕິ ເອຕານິ ໖ ມຄ຺ຄານໍ ອນິຍຕວຈນານິ, ອນິມິຕ຺ຕາສີ, ນິມິຕ຺ຕມຕ຺ຕາສີຕິ ທ຺ເວ ປທານິ ອນຈ຺ໂຈລ຺ລອາຣິການິ ຈ, ຍໂຕ ອຜ຺ຄປທານິ "ສງ຺ຫາທິເສສໍ ນ ຊເນນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕານິ, ຕສ຺ມາ ຕານິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖູນີ។ ປຣິພ຺ພາຊກວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ວິຍ ອກ຺ໂກສມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທຸກ຺ກຍວຕ຺ຖູນີຕິ ເອເກ។ ອິຕ຺ຖີປຕ຺ຫກາສີ, ເວປ຺ຣິສິກາສີຕິ ເອຕາເນວ ປທານິ ສກລສຣີຣສຕ຺ຄານເກທທີປການິ ສຸທ຺ຂານິ ສງ຺ຫາທິເສສໍ ນ ຊເນນ຺ຕິ ສກລສຣີຣສາມ ຄ຺ຄຕ຺ຕາ, ອິຕຣານິ ຊເນນ຺ຕິ ອສາມຄ຺ຄຕ຺ຕາ។ ຕານິ ຫິ ປສ຺ສາວມຄ຺ຄເມວ ທີເປນ຺ຕິ ສີຂຣຕີ-ປທໍ ວິຍ។ ອຸກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນາສີຕິ ວຈນໍ ປນ ປຸຣິສນິມິຕ຺ເຕນ ອສງ຺ຫາທິເສສວຕ຺ຖຸນາ ມິສ຺ສວຈນໍ។ ປຸຣິເສົາກໂຕພ຺ຍຄ຺ຊນກສ຺ສ ຈ ອິຕ຺ຖີນິມິຕ຺ຕໍ ປຕິຈ຺ຊນ຺ນໍ, ປຸຣິສນິມິຕ຺ຕໍ ປາກຄໍ ໂຫຕີ។ ຍທິ ຕມ຺ປີ ຊເນຕິ, ກຖໍ ອນິມິຕ຺ຕາສີຕິອາທິປທານິ ນ ສງ຺ຫາທິເສສໍ ຊເນນ຺ຕີຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ ຕໍ។ ປຸຣິສສ຺ສປີ ນິມິຕ຺ຕາຊິວຈນໂຕ, "ເມຖຸນຸປສໍຫິຕາຫິ ສງ຺ຫາທິເສໂສ"ຕິ ມາຕິກາຍ ລກ຺ຂຕສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ເມຖຸນຸປສໍຫິຕາ ຫີປີ ໂອກາສເນ ປຕິວິຊານນ຺ຕິຍາ ສງ຺ຫາທິເສໂສ, ອປ຺ປຕິວິຊານນ຺ຕິຍາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈໍ, ອິຕເຣຫິ ໂອກາສເນ ປຕິວິຊານນ຺ຕິຍາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈໍ, ອປ຺ປຕິວິຊານນ຺ຕິຍາ ທຸກ຺ກຍນ຺ຕິ ເອເກ, ສພ຺ພໍ ສຸຄ຺ຄຸ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ។

໔໓໗។ຫສນ຺ໂຕຕິ ຍໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ກາຕິ, ສາ ເຈ ປຕິວິຊານາຕິ, ສງ຺ຫາທິເສໂສ។

ວິນີຕວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໔໓໙។ "ປຕິວຸຕ຺ຕໍ ນາມາ"ຕິ ປາໂຄ។ ໂນ-ສທ຺ໂທ ອຊີໂກ។ "ອກ຺ຂຣລິຂເນນປີ ໂຫຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕີ, ຕໍ ອາວຊ຺ຊນສມນນ຺ຕຣວິຊີ ນາ ສເມຕີ ເຈ, ຄເຫຕພ຺ພໍ។

ທຸຄ຺ຄຸລ຺ລວາຈາສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຄ຺ຄິຕາ។

໔។ ອຕ຺ຕການປາຣິຈຣິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໐໐។ ຈຕ຺ຕຸເຖ ຕໂຍ ສງ຺ຫາທິເສສວາຣາ ອາຄຕາ, ເສສາ ສຕ຺ຕປ຺ຄ຺ຄາສ ວາຣາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທຸກ຺ກຍາປຕ຺ຕິກາຍ ສໍຊິຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ, ຕໂຕ ອຄ຺ຄຕໂຣ ອສມ຺ກວໂຕ ອິຜ ນ ອຸທ຺ທໂຜ។ ເສສໂຍຊນກ຺ກໂມ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ນຄຣປຣິກ຺ຂາເຣຫີຕິ ປາການປຣິຂາທີຫີ ນຄຣປຣິວາເຣຫີ។ ເສຕປຣິກ຺ຂາໂຣຕິ ເສຕາລງ຺ການໂຣ, ສີລາລງ຺ການໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ (ສໍ។ ນິ។ ອຄ຺ຄ។ ໓໊។໔໊។໔)។ ຈກ຺ກວິວິໂຍຕິ ວີຣິຍຈກ຺ໂກ។ ວສລໍ ທຸຄ຺ຄນ຺ຊນ຺ຕິ ນິມິຕ຺ຕໍ ສນ຺ຊາຍາຫ, ຕເທວ ສນ຺ຊາຍ "ກີ ເມ ປາປກໍ, ກີ ເມ ທຸຄ຺ຄນ຺ຊ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

໔໐໑។ສນ຺ຕິເກຕິ ຍຕ຺ຖ ກິໂຕ ວິຄ຺ຄາເປຕີ។ "ປຖມວິຄ຺ຄເຫ ສເຈ ປາລຸອິວເສນ ໂຍເຊຕີຕິ ການເທຕ຺ປາຣິຈຣິຍາອຕ຺ໂຖ។ ເສສນ຺

ຕິ ‘ອນິປ຺ປາໂຍ’ຕິ ປທໍ ພ຺ຍຍ຺ຊນໍ ອຕ຺ຖາກາວໂຕ។ ທຸຕິເຍ ປາລຸອິວເສນ ກາມເຫຕຸ-ປທານິ ພ຺ຍຍ຺ຊນານິ ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖາກາວໂຕ។ ເອວໍ ຈຕ຺ຕາຣິ ປທານິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວິຄ຺ຄຫານໍ ວເສນ ໂຍຊິຕານີຕິ ອປເຣ ວທນ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

໘໙໕។ ເອເຕສຸ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ເມຖຸນຣາເຄນ ວີຕິກ຺ກເມ ສຕິ ສງ຺ຄາທິເສເສນ ອນາປຕ຺ຕິ។ ຕສ຺ມາ ‘‘ກີ ກນ຺ເຕ ອຄ຺ຄທານນ຺ຕິ។ ເມຖຸນຘມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ເກວລໍ ເມຖຸນຘມ຺ມສ຺ສ ວຕ຺ຕາກາຕນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ເມຖຸນຘມ຺ມານິປ຺ປາເຍນ ຕທຕ຺ຖິຍາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ປຣສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ກາມປາຣິຈຣິຍາຍ ວຕ຺ຕາກາຕເນ ທຸກ຺ກຝໍ។ ‘‘ໂຍ ເຕ ວິຫາເຣ ວສຕິ, ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄທານໍ ເທຫີ’’ຕິ ປຣິຍາຍວຈເນນປິ ທຸກ຺ກຝໍ។ ‘‘ອຕ຺ຕກາມປາຣິຈຣິຍາຍ ວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍ។ ຍາ ມາທິສໍ ສີລວນ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເອເກ។ ປຍ຺ຈສຸ ອງ຺ເຄສຸ ສພ຺ກາວາ ສງ຺ຄາທິເສໂສວາຕິ ເອເກ។ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ។ ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ‘‘ອິມສ຺ມິ ສິກ຺ຂາປທທ຺ວເຍ ກາຍສໍສຄ຺ເຄ ວິຍ ຍກ຺ຂິເປຕີສຸ ທຸຝ຺ກຸລຕ຺ຕກາມວຈເນ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍ’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ອຝ຺ຖກຖາສຸ ປນ ນາຄຕ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ។ ‘‘ອຸກ ໂຕພ຺ຍຍ຺ຊນໂກ ປນ ປຕ຺ຫກຄຕິໂກວາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ។

ອຕ຺ຕກາມປາຣິຈຣິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາ។

໕។ ສຍ຺ຈຣິຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໘໙໗។ອຫມ຺ທີ ທຸຄ຺ຄຕາຕິ ອຫໍ ອມ຺ທີ ທຸຄ຺ຄຕາ។ ອຫໍ ຊ຺ວຍ຺ໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ອຍ຺ໂຍຕິ ພຫຸວຈນໍ ໂຫຕິ។

໘໙໘។ໂອຍາຈນ຺ຕີຕິ ນີຈໍ ກຕ຺ວາ ເທເວ ຍາຈນ຺ຕິ។ ອາຍາຈນ຺ຕີຕິ ອຸຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ອາທເຣນ ຍາຈນ຺ຕິ។ ອລງ຺ກາຣາທີຫີ ມຕ຺ທີໂຕ ເກາສໍວິສານາທີຫີ ປສາສິໂຕ។ ‘‘ມຕ຺ທິຕກຣເຕ ທຸກ຺ກຝ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។

ປທກາຊນີຍວຕ຺ຕນາ

໙໐໙។ ສຫ ປຣິທຕ຺ເທນ ວຕ຺ຕມານາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ລນ຺ທວາສີນີ ນາມ ‘‘ປີຍາ ປີຍໍ ວເສຕີ’’ຕິ ປາລຸອິ, ປຸຣິສໍ ວາເສຕີຕິ ອນິປ຺ປາ ໂຍ។ ‘‘ປີໂຍ ປີຍໍ ວາເສຕີ’’ຕິ ອຝ຺ຖກຖາ។

ຕໍ ກິຣິຍໍ ສມ຺ປາເທສ຺ສຕີຕິ ອວສ຺ສໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕີຍາ ເຈ ອາໂຣເຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ທ຺ວິນ຺ນໍ ມາຕາປີຕູນໍ ເຈ ອາໂຣເຈຕິ, ສງ຺ຄາທິເສໂສຕິ ວິນຍວິນິຈ຺ລເຍ ‘‘ວຕ຺ຖຸ ໂອໂລເກຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ວຕ຺ຖຸມ຺ທີ ຈ ‘‘ອຸທາຍິຕ຺ເຖໂຣ ຄຕີກາຍ ອາໂຣເຈສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ ຕໍ។ ຕໍ ‘‘ມາຕາທີນມ຺ປີ ວທໂຕ ວິສງ຺ເກໂຕ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອຝ຺ຖກຖາວຈນໂຕ ນິປ຺ປໂຍຊນໍ។ ຕໍ ປເນຕນ຺ຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ວຈນໍ។ ມາ ຕຸຣກ຺ຂິຕໍ ພ຺ຣູຫີຕິ ເປສິຕສ຺ສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕາປີຕຸຣກ຺ຂິຕໍ ວທໂຕ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສາ ມາຕຸຣກ຺ຂິຕກາເວປີ ສຕິ ວິສງ຺ເກຕເມວ, ກສ຺ ມາ? ‘‘ປີຕຸຣກ຺ຂິຕາທີສຸ ອຍ຺ຍຕຣໍ ວທນ຺ຕສ຺ສ ວິສງ຺ເກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຕຣຖາ ອາທິ-ສທ຺ໂທ ນິຣຕ຺ຖໂກ ສິຍາ។ ເອກໍ ທສ ກໍ ອິຕເຣນ ທສເກນ ໂຍເຊຕ຺ວາ ປຸພ຺ເພ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຝ຺ຖິຍໍ ວຸຕ຺ຕນຍຕ຺ຕາ ມາຕຸຣກ຺ຂິຕາຍ ມາຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສີຕຸສນ຺ຕິກໍ ປຫິຕາຕີ ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ។

໙໙໗។ອນກິນນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ວຈນມຕ຺ຕເມວ, ຍທິປີ ອກິນນ຺ທຕິ, ຍາວ ສາສນໍ ນາໂຣເຈຕິ, ຕາວ ‘‘ວິມໍສີໂຕ’’ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ສາສ ນາໂຣຈນກາເລຕິ ອາຕາປກສ຺ສ ສາສນວຈນກ຺ຂເຕ។ ຕຕິຍປເທ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ເອກງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທຸກ຺ກຝນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ວຕ຺ຖຸຄຕນາຍ ສງ຺ຄາທິເສໂສຕິ ອຸກຍວຕ຺ຖຸຄຕນາຍ ກີຣ។

໙໙໙។ຈຕຸຕ຺ເຖ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ‘‘ປຝິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ ນ ວິມໍສຕິ ນ ປຈ຺ຈາຫຣຕິ, ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຍ ‘ຄຈ຺ລນ຺ໂຕ ນ ສມ຺ປາເທຕິ, ອາຄຈ຺ລນ຺ໂຕ ວິສໍວາເທຕີ’ຕິ ອນາປຕ຺ຕິປາລຸອິຍາປີ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈສຸ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ‘‘ອຕ຺ຖີ’’ຕິປີ។

ວິນີຕວຕ຺ຖຸວຕ຺ຕນາ

໖໓໑ຯອລໍວຈນີຍາຕິ ນ ວຈນີຍາ, ນິວາຣເຓ ອລໍ-ສທ຺ໂທຯ ເຖຣປີຕາ ວທຕິຕິ ຊີຕ຺ຓປີຕາ ວທຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກິຍ຺ຈາປີ ເອຕ຺ຖ “ອິຕ຺ຖີ ນາມ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ນ ຍກ຺ຂີ ນ ເປຕີ ນ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ, ປຸຣິໂສ ນາມ ມນຸສ຺ສປຸຣິໂສ ນ ຍກ຺ໂຂ”ຕິອາທິ ນຕ຺ຖິ, ຕຖາປີ ກາຍສໍສຄ຺ຄາທີສຸ “ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ”ຕິ ອິຕ຺ຖີວວຕ຺ຖານສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ອິຉາປີ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ເອວາຕິ ປຍ຺ຍາຍຕິຯ ເມຖຸນປຸພ຺ພກາຄຕ຺ຕາ ມນຸສ຺ເສົາກໂຕພ຺ຍຍ຺ຊນໂກ ຈ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖຸໂກວ ໂຫຕິ, ເສສາ ມນຸສ຺ສປຕ຺ຫເກົາກໂຕພ຺ຍຍ຺ຊນກຕິຣຈ຺ຉານຄຕປຸຣິສາທໂຍ ທຸກ຺ກຍວຕ຺ຖຸກາວ ມິຈ຺ຉາຈາຣສາສນ຺ຄສມ຺ກວໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຍຖາສມ຺ກວໍ ປນ ວາຣາ ອຸທ຺ຉຣິຕພ຺ພາຯ ປຍ຺ຍຕ຺ຕິອຊານເນ ວິຍ ອລໍວຈນີຍກາວາຊານເນປີ ອຈິຕ຺ຕກຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ທຸຍ຺ຖຸລ຺ລາທີສຸປີຕິ “ອິມສ຺ມິມ຺ປີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິຯ “ເລຂໍ ເນຕ຺ວາ ປຍິເລຂໍ ອາໂຣຈີຕສ຺ສາປີ ສຍ຺ຈຣິຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖິ ສຍ຺ຈຣິຕ຺ຕກາວມຊານນ຺ຕສ຺ສາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວີມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ສຍ຺ຈຣິຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໖ຯ ກຸຍິການສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໓໒ຯຍາຈນາຕິ “ເທຖ ເທຖາ”ຕິ ໂຈທນາຯ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຕິ ອິມິນາ ໂນ ອຕ຺ໂຖຕິ ວິຍ຺ຍາປນາຯ “ຫຕ຺ຖກມ຺ມໍ ຍາຈິໂຕ ອຸປກຣຕໍ, ມູລໍ ວາ ທສ຺ສຕີ”ຕິ ຍາຈຕິ, ນ ວຍ຺ຍຕີຕິຯ ວຍ຺ຍຕີ ເສນາສເນ ໂອກາສປຣິກຖາທີນໍ ລທ຺ຉຕ຺ຕາຕິ ເອເກຯ ອນຊ຺ຊາວຸຕ຺ຖກນ຺ຕີ ອສ຺ສາມິກໍຯ ນ ອາຫຍໍປຣິກ຺ຍຊີຕພ຺ພນ຺ຕີ “ສູໂປທນວິຍ຺ຍຕ຺ຕິທຸກ຺ກຍໍ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ກິຍ຺ຈາປີ ຄຣຸກຕ຺ຫປຸປໂຫນເກສູຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປີ ຍໍ ວຕ຺ຖຸວເສນ ອປ຺ປໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຄ຺ຆວເສນ ມຫາ ຫຣິຕາລຫິງຄຸລິກາທີ, ຕໍ ຍາຈິຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕີຯ

໖໓໓ຯໂສ ກິຣາຕິ ອິສີຯ ຕທາ ອຊ຺ຊຄມາ ຕທຊ຺ຊຄມາຯ

໖໓໔-໕ຯ ນ ຫິ ສກ຺ກາ ຍາຈນາຍ ກາຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ສຍໍ ຍາຈິຕເກຫີ ອຸປກຣເຓຫີຕິ ອະທິປ຺ປາໂຍຯ ພ຺ຍຍ຺ຊນໍ ສເມຕິ, ນ ອຕ຺ໂຖຯ ກສ຺ມາ? ອິຉ ອຸກເຍສໍ ອທິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ, ຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ຍສ຺ມາ ປນາ”ຕິອາທິມາຫຯ ອິຉ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ອິມສ຺ມິ ສິກ຺ຂາປທວິກງ຺ເຄ ວຸຕ຺ຕນເຍນຯ “ສຍ຺ຍາຈິກາຍາ”ຕິ ວຈນໂຕ ກໂຣນ຺ເຕນາປີ, “ປເຣຫິ ປຣິໂຍສາເປຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ ກາຣາເປນ຺ເຕນາປີ ປຍິປຊ຺ຊິຕພ຺ພໍຯ ອຸໂກເປເຕ ກາຣກກາຣາປກາຯ ພ຺ຍຍ຺ຊນໍ ວິໂລມິຕໍ ກເວຍ຺ຍ, “ກາຣຍມາເນນາ”ຕິ ຫິ ພ຺ຍຍ຺ຊນໍ “ກໂຣນ຺ເຕນາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ວິໂລມິຕໍ ໂຫຕິ ອຕທຕ຺ຖຕ຺ຕາຯ ນ ຫິ ກາຣາເປນ຺ໂຕ ນາມ ໂຫຕີຯ “ອິຉ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ເທສິຕວຕ຺ຖຸກປ຺ປມາຕິກນເຍນຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ‘ກໂຣນ຺ເຕນ ວາ ກາຣາເປນ຺ເຕນ ວາ’ຕິ ວຈນໂຕ ກໂຣນ຺ເຕນາປີ ປເຣຫິ ວິປ຺ປກຕໍ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕີ ເຈ, ຕທຕ຺ຖວິສ຺ສຊ຺ຊນຕ຺ຖໍ ‘ຍທິ ປນາ’ຕິອາທິມາຫາ’”ຕິ ອນ຺ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ສຍ຺ຍາຈິກາຍ ກຸຍິ ກໂຣນ຺ໂຕ”ຕິ ວຈນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ອາຍາມໂຕ ຈ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຈາ”ຕິ ອວຕ຺ວາ ວິກປ຺ປຕ຺ຖສ຺ສ ວາ-ສທ຺ທສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ເອກໂຕກາເຄປີ ວຑ຺ຒິເຕ ອາປຕ຺ຕິ ເອວຯ ປມາຓຍຸຕ຺ຕມຍ຺ໂຈ ກິຣ ນວວິທຕ຺ຖີຯ “‘ຈຕຸຫຕ຺ຖວິຕ຺ຖາຣາ’ຕິ ວຈເນນ ‘ຕິຣິຍໍ ຕິຫຕ຺ຖາ ວາ’ຕິ ວຈນມ຺ປີ ສເມຕິ ‘ຍຕ຺ຖ ປມາຓຍຸຕ຺ໂຕ’ຕິອາທິສນ຺ນິຍ຺ຖານວຈນາສມ຺ກວໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປມາຓໂຕ ອູນຕຣມ຺ປີຕິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຈຕຸປຍ຺ຈຫຕ຺ຖມ຺ປີ ທີຆໂຕ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕປມາຓເມວ ເທສິຕວຕ຺ຖຸໍ ອເທສິຕວຕ຺ຖຸຍ຺ຫິ ກໂຣໂຕ ອາປຕ຺ຕີຯ ປມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕາ ກຸຍິ ເອວ ປມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ກຸຍິ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ “ຖມ຺ກຕຸລາ”ຕິ ປາໂຖຯ ອນຸສ຺ສາວນານເຍນາຕິ ເອຕ຺ຖ “ທມິລຸອກາສາຍປີ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕີຯ

໖໓໖ຯຈາຣກູມິ ໂຄຈຣກູມິຯ ນ ຄຫີຕາຕິ ນ ວາຣິຕາຯ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ “ກາຣຕາຍ ຄຸຕ຺ຕິພນ຺ຉນາຄາຣໍ, ອກຣຕຍ຺ຖານໍ ວາ ຉມ຺ມຄນ຺ຉິກາ ຫຕ຺ຖປາທຈ຺ຉິນ຺ທນກາ ຄນ຺ຉິກາ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ທຸວິຫີ ພລິພທ຺ເທຫີຕິ ເຫຍ຺ຖິມໂກຍິຍາ ກິຣ ວຸຕ຺ຕໂຕ ອາວິຊ຺ຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ ອິນ຺ນາວຍຕ຺ຕາ, ນິຄມນສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ປາຈີນນ຺ຕີ ວຕ຺ຖຸ ອຕິຍ຺ຖານໍຯ ຕທຕ຺ຖາຍາຕິ ຕຈ຺ຉນຕ຺ຖາຍຯ ປຕ຺ຕສາລມ຺ປີຕິ ອຸລ຺ລິຕ຺ຕາວລິຕ຺ຕກຸຍິເມວ ປຕ຺ຕາຈ຺ຉທນໍຯ ເຕເນວ “ສກິຕ຺ຕິຈ຺ຉທນ”ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ, ອລິຕ຺ຕໍ ກິຣ ສພ຺ພໍ ວຍ຺ຍຕີຯ ປຸພ຺ເພ ໂຖກໍ ຄປີຕໍ ປຸນ ວຑ຺ເຌຕ຺ວາຯ ຕສ຺ມິນ຺ຕີ ທ຺ວາຣພນ຺ຉເນ ວາ ວາຕປາເນ ວາ ຄປີເຕຯ ປຖມເມວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຕ຺ຕກາເລ ເອວາຕິ ກິຣ ຉມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣຯ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ຄປີຕກາເລວາຕິ ກິຣຯ ປຸຣິເມນ ເລປສ຺ສ ອຆຍິຕຕ຺ຕາ ທຸຕິເຍນ ວຕ຺ຕສີເສນ ກຕຕ຺ຕາ ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ອນາປຕ຺ຕີຯ ສເຈ ອາຓຕ຺ເຕນ ກຕໍ, “ກໂຣຕິ ວາ ກາຣາເປຕິ ວາ”ຕິ ວຈນໂຕ ອາປຕ຺ຕີ ອຸກິນ຺ນໍ ສຕິ ອຕ຺ຕຸທ຺ເທສິກຕາຍ, ອສຕິ ມູລຍ຺ຖສ຺ເສວຯ ເຫຍ຺ຖິມປ຺ປມາຓສມ຺ກເວ ສຕິ ສພ຺ພມຕ຺ຕິກາມຍໍ ກຸຍິ ກໂຣໂຕ ອາປຕ຺ຕີ ທຸກ຺ກເຍນ ສງ຺ຆາທິເສໂສຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກຯ

໖໘໔ຯ ຉຓຸຕົສ ຈຕຸກຸການິ ນາມ ອເທສິຕວຓຸຖຸກຈຕຸກຸກໍ ເທສິຕວຓຸຖຸກຈຕຸກຸກໍ ປໝາຓາຕິກຸກນຸຕຈຕຸກຸກໍ ປໝາຕິກຈຕຸກຸກໍ ອເທສິຕວຓຸຖຸກປໝາຓາຕິກຸກນຸຕຈຕຸກຸກໍ ເທສິຕວຓຸຖຸກປໝາຕິກຈຕຸກຸກນຸຕິ ຉ ຈຕຸກຸການິ, ເອວໍ ສມາທິສຕິວາຣາທີສຸປີ ປຌຸຈສູຕິ ຉຓຸຕົສຯ ອາປຕຸຕິເກຳທຫສຸສນຕຸຖນຸຕິ ເອຕຸຖ ຍສຸມາ “ສາຣມຸເກ ເຈ, ກິກຸຂຸ, ວຓຸຖຸສຸມິ ອປຣິກຸກມເນ…ເປ… ສງຼຳທິເສໂສ”ຕິ ມາຕິກາຍໍ ອວິເສເສນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ສາຣມຸກອປຣິກຸກມເນປີ ສງຼຳທິເສໂສວາຕິ ມິຈຸຉາຄາຫວິວຊຸຊນຕຸຖໍ ອາປຕຸຕິເກໂທ ທສຸສິໂຕ, ຕສຸມາ ວຸຕຸຕານີຕິ ອຜິປຸປາໂຍຯ ວິກງເຄ ເອວໍ ອວຕຸວາ ກິມຕຸຖໍ ມາຕິກາຍໍ ທຸກຸກຍວຕຸຖຸ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເຈ? ກິກຸຂູ ອກິເນຕພຸພາ ວຓຸຖຸເທສນາຍ, ເຕຫິ ກິກຸຂູຫິ ວຓຸຖຸ ເທເສຕພຸພໍຯ ກີທິສໍ? ອນາຣມຸກໍ ສປຣິກຸກມນໍ, ເນຕຣໍ, ອິຕຣສຸມີ “ສາຣມຸເກ ເຈ ກິກຸຂຸ ວຓຸຖຸສຸມີ ອປຣິກຸກມເນ”ຕິ ເອວໍ ອານິສໍສວເສນ ອາຄຕຕຸຕາ ວຸຕຸຕໍຯ ຍສຸມາ ວຓຸຖຸ ນາມ ອຕຸຖິ ສາຣມຸກໍ, ອຕຸຖິ ອນາຣມຸກໍ, ອຕຸຖິ ສປຣິກຸກມນໍ, ອຕຸຖິ ອປຣິກຸກມນໍ, ອຕຸຖິ ສາຣມຸກໍ ສປຣິກຸກມນໍ, ອຕຸຖິ ສາຣມຸກໍ ອປຣິກຸກມນໍ, ອຕຸຖິ ອນາຣມຸກໍ ສປຣິກຸກມນໍ, ອຕຸຖິ ອນາຣມຸກໍ ອປຣິກຸກມນນຸຕິ ພຫຸວິຌຕຸຕາ ວຓຸຖຸ ເທເສຕພຸພໍ ອນາຣມຸກໍ ສປຣິກຸກມນໍ, ເນຕຣນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິຯ ກິມຕຸຖິກາ ປເນສາ ເທສນາຕິ ເຈ? ຄຣຸກາປຕຸຕິປຌຸຌາປນເຫຕຸປຣິວຊຸຊນຸປາຍຕຸຖາຯ ວຓຸຖຸເທສນາຍ ຫິ ຄຣຸກາປຕຸຕິປຌຸຌາປນເຫຕຸຕຸຕາ ອກຕວິຌຸຌຕຸຕິ ຄິຫີນໍ ປີລຸອາຊນເນນ ອຕຸຕທຸກຸຂປຣທຸກຸຂເຫຕຸກູໂຕ ຈ ສາຣມຸກກາໂວຕິ ເອເຕ ວຓຸຖຸເທສນາປເທເສນ ອຸປາເຍນ ປຣິວຊຸຊິຕາ ໂຫນຸຕິຯ ນ ຫິ ກິກຸຂຸ ອກປຸປິຍກຸຜິກຣຓຕຸຖໍ ຄິຫີນໍ ວາ ປີລຸອານິມິຕຸຕໍ ສາຣມຸກວຓຸຖຸຯ ກຸຜິກຣຓຕຸຖໍ ວາ ວຓຸຖຸໍ ເທເສນຸຕີຕິ ປຖມເມວ ສາຌິຕເມຕໍຯ ໂວມິສຸສກາປຕຸຕິໂຍຕິ ທຸກຸກຍສງຼຳທິເສສມິສຸສກາປຕຸຕິໂຍຯ

໖໘໕ຯ ຕຕຸຖ “ທຸວິຫິ ສງຼຳທິເສເສຫີ”ຕິ ວຕຸຕພຸເພ “ທຸວິນຸນໍ ສງຼຳທິເສເສນາ”ຕິ ວິກຕຸຕິພຸຍຕຸຕເຍນ, ວຈນພຸຍຕຸຕເຍນ ຈ ວຸຕຸຕໍຯ “ອາປຕຸຕິ ທຸວິນຸນໍ ສງຼຳທິເສສານ”ນຸຕິປີ ປາໂຖຯ

໖໑໔ຯນ ພຜຍຕິ ຉທນເລປາກາວໂຕ, ອນາປຕຸຕິ, ຕໍ ປຣໂຕ ສາຌິຍຕິຯ ຉທນເມວ ສນຸຌາຍ ອຸລຸລິຕຸຕາວລິຕຸຕຕາ ວຸຕຸຕາຕິຯ “ກຸກຸກຸຍຈຸອິກເຄຫໍ ວຜຸຍຕີຕິ ວຕຸວາ ປຸນ ຉທນໍ ທຕຸຫເກຫີຕິອາທີນາ ນເຍນ ຕໍ ທສຸເສນຸເຕຫີ ຕີຓປຕຸຕຈຸຉທນາກຸຜິກາວ ວຸຕຸຕາຯ ຕຕຸຖ ຉທນໍ ທຕຸຫເກຫີ ທີຼໂຕ ຕິຣິຍຌຸຈ ຊາລໍ ວິຍ ພນຸຌິຕຸວາ ຕິເຓຫີ ວາ ປຓຸເຓຫີ ວາ ຉາເທຕຸໍ ອຸລຸລິຕຸຕາ ທີກາໂວ ຉທນເມວ ສນຸຌາຍ ວຸຕຸໂຕຕິ ຍຸຕຸຕມິທໍຯ ຕສຸມາ ມຕຸຕິກາມຍໍ ກິຕຸຕິ ວທຸຒາເປຕຸວາ ອຸປຣິ ອຸລຸລິຕຸຕໍ ວາ ອວລິຕຸຕໍ ວາ ອຸກຍໍ ວາ ກິຕຸຕິຍາ ພຜິຕໍ ກໂຣນຸຕສຸສ ອາປຕຸຕິ ເອວ ວິນາປີ ກິຕຸຕິເລເປນາ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ “ໂສ ຈ ຉທນເມວ ສນຸຌາຍາ’ຕິ ປຌານວເສນ ວຸຕຸຕໍ, ນ ເທຜຸຖາກາຄໍ ປຜິກຸຂິຕຸຕ”ນຸຕິ ວທນຸຕິ, ວິມໍສິຕພຸພໍຯ ເອຕຸຖາຕິ ຕີຓກຸຜິກາຍຯ ຍຖາສມາທິຜຸຖາຍາຕິ ຍຖາວຸຕຸຕປຸປກາຣນຸຕິ ອຜິປຸປາໂຍຯ “ອາປຕຸຕິ ກາຣຸການໍ ຕີຓຸຕໍ ທຸກຸກຍານ”ນຸຕິອາທີມຸທີ ໂສ ສຸຕາຕິຉກຸກມຸປີ ລພຸກຕິຯ ອຸກຍຕຸຖ ສມາທິຜຸຖຕຸຕາ ອາຓາປກສຸສ ອນາປຕຸຕິຯ ອາຓຕຸຕສຸສ ຍຖາ ສມາທິຜຸຖໍ ອາຓາປເກນ, ຕຖາ ອກຣຓປຈຸຈຍາ ທຸກຸກຍໍຯ ສເຈ “ອຫມຸເປຕຸຖ ວສາມີ”ຕິ ອຕຸຕຸທຸເທສມຸປີ ກໂຣຕິ, ສງຼຳທິເສໂສວຯ “ກຸຜີ ກໂຣຖາ”ຕິ ອວິເສເສນ ວຸຕຸຕຜຸຖາເນປນ ອາຓາປກສຸສາປີ ສງຼຳທິເສໂສ ອຈິຕຸຕກຕຸຕາ ສິກຸຂາປທສຸສຯ

ອຫຌຸຈ ວສິສຸສາມີຕິ ເອຕຸຖ ປຣສຸສ ຍສຸສ ກສຸສຈິ ອຸທຸທິຜຸຖສຸສ ອກາວາ ອາປຕຸຕິ ເອວ “ກໂຣນຸຕສຸສ ວາ”ຕິ ນິຍມິຕຕຸຕາ, ອນາປຕຸຕິ ອວິກຕຸຕຕຸຕາຯ “ອິຌ ປຌຸຌຕຸຕິຊານນມຕຸຕເມວ ຈິຕຸຕ”ນຸຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ ອນຸຄຕຸກິປເທ ປນ ອຫຌຸຈ ວສິສຸສາມີຕິ ເອຕຸຖ ໂຍ “ມຍຸຫໍ ວາສາຄາຣຌຸຈ ກວິສຸສຕີ”ຕິ ອິຈຸຉຕິ, ຕສຸສາປຕຸຕິຯ ໂຍ ປນ ອຸໂປສຖາຄາຣໍ ອິຈຸຉຕິ, ຕສຸສ ອນາປຕຸຕິ, ຕສຸມາ “ອຸກຍໍ ສເມຕີ”ຕິ ວຕຸວາ ຈ “ວິນຍວິນິຈຸຉເຍ ອາຄເຕ ຄຣຸເກ ຖາຕພຸພ”ນຸຕິ ວຈນໂຕ ມຫາປຈຸຈຣິວາທໂຕ ອິຕໂຣ ປຈຸຉາ ວຕຸຕພຸໂພຕິ ເຈ? ນ, ພລວຕຸຕາ ຯ “ວາສາຄາຣໍ ຖເປຕຸວາ ສພຸພຕຸຖ, ອນາປຕຸຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ, ໂກຊນສາລາທີນມຸປີ ອຕຸຖາຍ ອິມິນາ ກຕຕຸຕາ ສງຸກຣາ ຊາຕາຯ ຍຖາ – ທຸເວ ຕໂຍ “ເອກໂຕ ວສິສຸສາມາ”ຕິ ກໂຣນຸຕິ, ຣກຸຂຕີ ຕາວາຕິ ເອຕຸຖ ວິຍຯ “ອິທໍ ຖານໍ ວາສາຄາຣໍ ກວິສຸສຕິ, ອິທໍ ອຸໂປສຖາຄາຣ”ນຸຕິ ວິກຊິຕຸວາ ກເຕປີ ອາປຕຸຕິ ເອວຯ ທຸວິສຸ ມຫາປຈຸຈຣິວາໂທ ພລວາ, ຕສຸມາ “ປຈຸຉາ ວຸຕຸໂຕ”ຕິອາທີນາ ອຕີວ ປປຌຸຈິຕໍຯ ກີ ເຕນຯ “ອຕຸຕນາ ວິປຸປກຕໍ ອຕຸຕນາ ຈ ປເຣຫີ ຈ ປຣິໂຍສາເປຕີ”ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອປຣານິປີ ຈຕຸກຸການິ ຍຖາສມຸກວໍ ໂຍເຊຕຸວາ ທສຸເສຕພຸພານິ, ເລຕາທີສຸ ກິຌຸຈາປີ ສງຼຳທິເສເສນ ອນາປຕຸຕິ, ອກຕວິຌຸຌຕຸຕິຍາ ສຕິ ຕປຸປຈຸຈຍາ ອາປຕຸຕິ ເອວຯ

ກຸຜິກາຣສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ ນິຜຸຖິຕາຯ

ຖຯ ວິຫາຣກາຣສິກ຺ຂາປທ຺ວຕ຺ຕນາ

໑໖໑ຯ ສຕ຺ຕເມ ວາ-ສທ຺ໂທ ອວຣາຣຕ຺ໂຖຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ວິຫາຣກາຣສິກ຺ຂາປທ຺ວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໒ຯ ປ຺ຖມທຸພ຺ຖໂທສສິກ຺ຂາປທ຺ວຕ຺ຕນາ

໑໗໐ຯສາວເກນ ປຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ປ຺ກຕິສາວກໍ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອຄ຺ຄສາວກໍຯ ຍຖ຺ປນິສ຺ສຍຍຖາປຸຄ຺ຄລວເສນ "ຕິສ຺ໂສ ວິຊຊາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເກນຈິ ສາວເກນ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ, ເກນຈິ ຈຕສ຺ໂສ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາ, ເກນຈິ ໖ ອກິຍ຺ຍາ, ເກນຈິ ເກວໂລ ນວ ໂລກຸຕ຺ຕຣຣມ຺ໂມຕິ ເອວໍ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ຍຖາສມ຺ກວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

໑໗໔ຯ"ເຍ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກາ"ຕິອາທິວຈນໂຕ ຣຣມາເນປິ ກຄວຕິ ປີຜກຕ຺ຕຍປຣິຈ຺ເຈໂທ ອຕ຺ຖີຕິ ສິທ຺ຣໍຯ ຣມ຺ມກຖິກາຕິ ອາກິຣມ຺ມິກາ ຣຕິຍາ ອຈ຺ຈິສ຺ສນ຺ຕິຕິອາທິ ອາຍສ຺ມໂຕ ທພ຺ພສ຺ສ ເນສໍ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາຍ ຣຕິນິໂຍຊນໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ນ ຕຖາ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກາທີສ຺ສຄ຺ຄໂຕ ເຕສໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກາທີນໍ ຜາສຸວິຫາຣນ຺ຕຣາຍໍ, ເຕສມ຺ປິ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາຣຕິຍາ ອກາເວນ ອນກິຣຕິວາສໍ, ຕໂຕ ເນສໍ ສາມຍ຺ຍາ ຈາວນຍ຺ຈ ປຣິວຊ຺ຊນ຺ໂຕ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສີຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ "ນິມ຺ມິຕານໍ ຣມ຺ມຕາຕິ ສາວເກຫິ ນິມ຺ມິຕານໍເຍວ, ນ ພຸທ຺ເຣຫີ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ "ສາຣກຕມໍ ກຣຕ"ນ຺ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ກຣຕຕ຺ເຖເຍວ ຕຕິຍາວິກຕ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໑໗໑-໔ຯຍນ຺ຕິ ເຍນຯ "ກຕ຺ຕາຕິ ກຕ຺ຕາ, ນ ກຕ຺ຕາ"ຕິ ລິຂິຕໍຯ "ກຣິຍໍ ວິຍ ມໍ ອຊ຺ຊາຈຣຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິຍາ ພລວຕີ ໂຈທນາຯ ເຕນ ທີຕິ ເອຕ຺ຖ ຍຖາ ຉປ຺ນມຕ຺ເຕ ວິປ຺ປຜິສາຣີວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ກາຍສໍສຄ຺ຄຣາຄສມ຺ກວາ ອປ຺ຈ຺ຈິຕ຺ວາ ເອວ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ປຍ຺ຍາເປສີ, ຕເຖວ ປຸພ຺ເພວສ຺ສາ ທຸສ຺ສີລກາວໍ ລຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຍທິ ຕາວ ກູຕາຍ ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍ ນາສິຕາ, ເຖໂຣ ກາຣໂກ ໂຫຕິຯ ອຖ ອກູຕາຍ, ກຄວຕາ "ນາເສຖາ"ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ວຸຕ຺ຕຍ຺ຈ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ "ຍທິ ຕາວ ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍ ນາສິຕາ, ເຖໂຣ ກາຣໂກ ໂຫຕີ"ຕິຯ

ອຖ ອປ຺ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍາຕິ "ອຍ຺ເຍນມ຺ຫິ ທູສິຕາ"ຕິ ອິມໍ ປ຺ຜິຍ຺ຍໍ ວິນາ ເອວ ຕສ຺ສາ ປ຺ກຕິທຸສ຺ສີລກາວໍ ສນ຺ຣາຍ ນາສິຕາ, ເຖໂຣ ອກາຣໂກ ໂຫຕິຯ ອກຍຄິຣິວາສີໂນປິ ອຕ຺ຕໂນ ສຸຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ວາເທ ເຖໂຣ ກາຣໂກ"ຕິ ວທນ຺ຕິ, ກສ຺ມາ? ທຸກ຺ກຍໍ ມຸສາວາທປ຺ຈ຺ຈຍາ ລິງ຺ຄນາສນາຍ ອນາເສຕພ຺ພຕ຺ຕາຯ ປາຣາຊິກສ຺ເສວ ຫິ ລິງ຺ຄນາສນາຍ ນາເສຕພ຺ພາຯ "ນາເສຖາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປາຣາຊິກາວ ຊາຕາ, ສາ ກີ ສນ຺ຣາຍ, ຕໂຕ ເຖໂຣ ກາຣໂກ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຯ "ສກາຍ ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍ ນາເສຖາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ອປາຣາຊິກາປິ ອຕ຺ຕໂນ ວຈເນນ ນາເສຕພ຺ພາ ຊາຕາຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ມຫາວິຫາຣວາສີໂນປິ ອຕ຺ຕໂນ ສຸຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ວາເທ ເຖໂຣ ກາຣໂກ"ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິຯ ກສ຺ມາ? "ສກາຍ ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍ ນາເສຖາ"ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍ ກູຕຕາ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ "ນາເສຖາ"ຕິ ວຈນໂຕຯ ກູຕາເຍວ ຫິ ປ຺ຜິຍ຺ຍາຍ ນາເສຕພ຺ພາ ໂຫຕິ, ນາກູຕາຍາຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ປຸຣິມນເຍຕິ ທຸກ຺ກຍວາເທຯ ປຸຣິໂມ ຍຸຕ຺ຕິວເສນ ປວຕ຺ໂຕ, ປ຺ຈ຺ຈິໂມ ປາລຸອິວຈນວເສນ ປວຕ຺ໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

໑໗໔-໖ຯປີຕິສຸເຂຫີຕິ ເອຕ຺ຖ "ສຸເຂນາ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ປີຕິຄ຺ຄຫຕໍ ຕຕິຍຊ຺ຊານສຸຂໍ, ກາຍິກຍ຺ຈ ອປ຺ເນຕຸໍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕປີຕິຍາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສເຈ ຈຸທິຕກວເສນ ກຕໍ ອມູລກໍ ນາມ, "ອນຊ຺ຊາປນ຺ນໍ ອກຕ"ນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ອິເມ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ "ຕາທິສໍ ທິຍ຺ຖສ຺ສຍ຺ຍິ ສຸຕ຺ວາ ໂຈເທຕີ"ຕິ ປາໂຖ ຯ "ເອເຕນ ນເຍນ ສຸຕມຸຕປຣິສງ຺ກິຕານິປິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ເວທິຕພ຺ພານີ"ຕິ ປາໂຖຯ "ຈຕຸນ຺ນໍ ອຍ຺ຍຕເຣນາ"ຕິ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທເສ ເອວ ອາຄເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຕເຣສໍ ອຍ຺ຍຕເຣນາປິ ອນຸທ຺ຣໍເສນ຺ຕສ຺ສ ສງ຺ຆາທິເສໂສວາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ກິກ຺ຂຸກາວາ ຫິ ຈາວນສມຕ຺ຖໂຕຯ "ສມິເປ ຖຕ຺ວາ"ຕິ ວຈນໂຕ ປຣມ຺ມຸຂາ ໂຈເທນ຺ຕສ຺ສ, ໂຈທາເປນ຺ຕສ຺ສ ວາ ສີສໍ ນ ເອຕິຯ ທິຍ຺ຖຍ຺ເຈ ສຸເຕນ ປຣິສງ຺ກິເຕນ ໂຈເທຕິ ໂຈທາເປຕິ, ສຸຕປຣິສງ຺ກິຕໍ ວາ ທິຍ຺ຖາທີຫິ ໂຈທິເຕ ວາ ໂຈທາປິເຕ ວາ ສີສໍ ເອຕິ ເອວ ອມູລເກນ ໂຈທິຕຕ຺ຕາຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ "ທິຍ຺ຖສ຺ສ ໂຫຕິ ປາຣາຊິກໍ ຣມ຺ມໍ ອຊ຺ຊາປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ, ຕຍ຺ເຈ ໂຈເທຕິ 'ສຸໂຕ ມຍາ…ເປ… ສງ຺ຆາທິເສສສ຺ສາ"ຕິ (ປາຣາຯ ໑໗ຖ)ຯ "ອສຸທ຺ໂຣ ໂຫຕິ ປຸຄ຺ຄໂລ ອຍ຺ຍຕຣໍ ປາຣາຊິກໍ ຣມ຺ມໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນ, ຕຍ຺ເຈ ອສຸທ຺ຣທິຍ຺ຖິ ສມາໂນ ອໂນກາສໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ຈາວນາຣິປ຺ປາໂຍ ວເທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສຯ ໂອກາສໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ຈາວນາຣິປ຺ປາໂຍ ວເທຕິ, ອນາປຕ຺ຕີ"ຕິ (ປາຣາຯ ໑໗ລ) ອິມິນາ ນ-ສເມນ຺ຕໍ

ວິຍ ຊາຍຕິ, ກຖໍ? ທິຍຸຖສຸສ ໂຫຕິ ປາຣາຊິກໍ ສມຸມໍ ອຊຸຊາປຊຸຊນຸໂຕ ນາມ ອສຸທຸໂສ ປຸຄຸຄໂລ ໂຫຕິ, ‘‘ອລຸລຕຣສຸມີ ອ ສຸທຸສທິຍຸຖິ ສມາໂນ ຕລຸເຈ ໂຈເທຕິ ‘ສຸໂຕ ມຍາ ປາຣາຊິກໍ ສມຸມໍ ອຊຸຊາປນຸໂນສີ’ຕິ, ອາປຕຸຕິ ວາຈາຍ ວາຈາຍ ສງຸຫາທິເສສສຸສາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ປຸຣິມນເຍນາປຕຸຕິ។ ‘‘ຈາວນາທິປຸປາໂຍ ວເທຕິ, ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຜສຸສາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ປຈຸຈິມນເຍນ ສງຸຫາທິເສເສນ ອາປຕຸຕິຕິ ທຸເວ ປາລຸອິນຍາ ອລຸລມລຸລໍ ວິຣຸທຸສາ ວິຍ ທິສຸສນຸຕິ, ນ ຈ ວິຣຸທຸສໍ ພຸທຸສາ ກຖຍນຸຕິ, ຕສຸມາ ເອຕຸຖ ຍຸຕຸຕິ ປຣິເຍສິຕພຸພາ។ ອຍຸຖກຖາຈຣິຍາ ຕາວາທຸ ‘‘ສມູລເກນ ວາ ສລຸລາສມູລເກນ ວາ ໂຈ ເທນຸຕສຸສ ອນາປຕຸຕິ, ອມູລເກນ ວາ ປນ ສລຸລາອມູລເກນ ວາ ໂຈເທນຸຕສຸສ ອາປຕຸຕີ’’ຕິ។ ຕສຸສຕຸໂຖ – ທສຸສນສວນ ປຣິສງກມູເລນ ສມູລເກນ ວາ ຕທກາເວນ ອມູລເກນາປີ ສລຸລາສມູລເກນ ວາ ໂຈເທນຸຕສຸສ ອນາປຕຸຕິ, ທສຸສນາທິມູ ລາກາເວນ ອມູລເກນ ວາ ຕພຸກາເວນ ສມູລເກນາປີ ສລຸລາອມູລເກນ ວາ ໂຈເທນຸຕສຸສ ອາປຕຸຕິ, ຕສຸມາ ທິຍຸຖສຸສ ໂຫຕິ។

ປາຣາຊິກໍ ສມຸມໍ ອຊຸຊາປຊຸຊນຸໂຕຕິອາທິນຸທີ ທສຸສນມູເລນ ສມູລເກນາປີ ‘‘ສຸໂຕ ມຍາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ສລຸລາອມູລເກນ ວາ ໂຈ ເທຕິ, ອາປຕຸຕິ ສງຸຫາທິເສສສຸສ។ ຕທຕຸຖສຸສ ອາວິກາວຕຸຖໍ ‘‘ທິຍຸເຖ ເວມຕິໂກ’’ຕິອາທີ ວາຣາ ວຸຕຸຕາຕິ ເວທິຕພຸພາ។

ອສຸທຸໂສ ໂຫຕິ ປຸຄຸຄໂລຕິອາທິນຸທີ ປນ ສມູລເກນ, ສລຸລາສມູລເກນ ວາ ໂຈທິຕຕຸຕາ ອນາປຕຸຕີຕິ។ ເອວເມວໍ ປນ ຕທຕຸຖ ທີປນຕຸຖໍ ເຕ ວາຣາ ວຸຕຸຕາ។ ຕຕຸຖ ທີ ‘‘ອທິຍຸຖສຸສ ໂຫຕີ’’ຕິອາທິວາຣາ ອມູລເກນ ໂຈເທນຸຕສຸສ ອາປຕຸຕິ ໂຫຕີຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕາ។ ‘‘ທິຍຸເຖ ເວມຕິໂກ’’ຕິອາທີນາ ສລຸລາອມູລເກນ ໂຈເທນຸຕສຸສ ອາປຕຸຕິ ໂຫຕີຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕາ។ ອລຸລຖາ ‘‘ທິຍຸຖສຸສ ໂຫຕິ, ທິຍຸເຖ ເວມຕິໂກ’’ຕິອາທິວາຣາ ນິພຸພິເສສາ ກເວຍຸຍຸໍ។ ອິທໍ ປເນຕຸຖ ສນຸນິຍຸຖານໍ-ຍຖາ ອສຸທຸສໍ ປຸຄຸຄລໍ ອໂນກາສໍ ການາເປຕຸວາ ໂຈເທນຸຕສຸສ ທຸກຸກຜໍ, ອກຸໂກສາທິປຸປາຍສຸສ ຈ ໂອມສວາເທນ ທຸກຸກຜສຸສ, ຕຖາ ອ ສຸທຸສທິຍຸຖິໂກປີ ອສຸທຸສໍ ອສຸທຸສທິຍຸຖິ ອມູລເກນ ໂຈເທຕິ, ອາປຕຸຕີ។ ສມູລເກນ ວາ ໂຈເທຕິ, ອນາປຕຸຕີຕິ ຕໍ ສນຸນິຍຸຖານໍ ຍຖາ ‘‘ອນາປຕຸຕິ ສຸທຸເສ ອສຸທຸສທິຍຸຖິສຸສ ອສຸທຸເສ ອສຸທຸສທິຍຸຖິສຸສາ’’ຕິ ອິມິນາ ສໍສນຸທຕິ, ຕຖາ ຄເຫຕພຸພໍ។ ອລຸລຖາ ຍຸຕຸ ຕິ ປຣິເຍສິຕພຸພາ។

ສີລສມຸປນຸໂນຕິ ເອຕຸຖ ‘‘ທຸສຸສີລສຸສ ວຈນໍ ອປຸປມາຕໍ។ ກິກຸຂຸນີ ທີ ກິກຸຂຸນຸທີ ອນິສຸສຣາ, ຕສຸມາ ອຸກຸກພຸຖນເຍ ວິສີ ສນຸສາຍ ເຖເຣນ ວຸຕຸຕໍ។ ທຸຕິຍຕຸເຖເຣນ ກິກຸຂຸນີ ອຊານິຕຸວາປີ ໂຈເທຕິ, ສິກຸຂມານາທໂຍ ວາ ໂຈເທນຸຕິ, ເຕສໍ ສຸຕຸວາ ກິກຸຂູ ເອວ ວິຈາ ເຣຕຸວາ ຕສຸສ ປຜິລຸລາຍ ກາເຣນຸຕີ។ ໂກ ເອຕຸຖ ໂທໂສຕິ ອິທໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕໍ។ ຕຕິເຍນ ຕິຕຸຖິຍານໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາປີ ກິກຸຂູ ເອວ ວິຈາເຣນຸຕີ, ຕສຸມາ ນ ໂກຈິ ນ ລກຕີຕິ ເອວໍ ສພຸພໍ ສເມຕີຕີ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ຕີສານີ ຕີສວນຸຕານີ។ ອນຸໂຍໂຄຕິ ປຜິວຈ ນໍ។ ເອທີຕີຕິ ອາຄມິສຸສຕີ។ ທິຍຸຖສນຸຕາເນນາຕິ ທິຍຸຖເນເຍນ, ທິຍຸຖວິສາເນນາຕິ ອທິປຸປາໂຍ។ ປຕິຍຸຖາຍາຕິ ປຕິຍຸຖໍ ລກິຕຸ ວາ។ ຖາເນຕິ ລຊຊິຍຸຖາເນ។

ຄາຫນຸຕິ ‘‘ອຫໍ ໂຈເທສຸສາມີ’’ຕິ ອຕຸຕາທານຄຸຄຫຕໍ។ ເຈຕນາຕິ ອຕຸຕາທານຄຸຄຫາເຈຕນາ។ ໂວຫາໂຣຕິ ອີໂຕ, ເອຕຸໂຕ ຈ ລຕຸວາ ປກາສນໍ។ ປຕຸຕຕຸຕີຕິ ນາມປລຸລຕຸຕີ។ ຍາ ວຈີໂພສາຣມຸມຕສຸສ ໂສຕທຸວາຣປຸປວຕຸຕວິລຸລາຕສນຸຕານສຸສ ອນນຸຕຣໍ ອຸປຸປນຸເນນ ອຸປລທຸສປຸພຸພສງເກເຕນ ມໂນທຸວາຣວິລຸລາເຕນ ວິລຸລາຍຕິ, ຍສຸສາ ວິລຸລາຕຕຸຕາ ຕທຕຸໂຖ ປຣມຕຸໂຖ ວາ ອປຣມຕຸໂຖ ວາ ຕຕິຍວາຣໍ ອຸປຸປນຸເນນ ມໂນວິລຸລາເຕນ ວິລຸລາຍຕີຕິ ນາມາທິທີ ລທີ ພຸຍລຸຊເນທີ ປາລຸອິຍາ ປກາສິຕາ, ສາ ‘‘ວິຊຸຊມານປລຸລຕຸຕິ ອວິຊຸຊມານປລຸລຕຸຕີ’’ຕິອາທິນາ ລສາ ອາຈຣິເຍທີ ທສຸສິຕາ។ ຕພຸກາຄິຍກາໂວ ອຕພຸກາຄິຍກາໂວ ຈ ນິປຸຜນຸນສມຸມສຸເສວ ຍຸຊຸຊຕີ, ນ ປລຸລຕຸຕິຍາ ອທິກຣເຕິຍວຕຸຖຸຕຸຕາ , ອທິກຣເຕ ປວຕຸຕຕຸຕາ ຈ ອທິກຣໂຕ ມລຸຈຍຸເຄ ມລຸໂຈປຈາໂຣ ວິຍາຕິ ຈ។ ‘‘ປຣິຍາເຍນາຕິ ອມູລກາ ນາມປລຸລຕຸຕີ ນຕຸຖີ។ ປຣິຍາຍມຕຸຕໍ, ສກາວໂຕ ນຕຸຖີ។ ອກິສານມຕຸຕເມວ, ອກິເລຍຸຍໍ ນຕຸຖີ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ។ ອິເສວາຕິ ອິມສຸມີ ເອວ ສິກຸຂາປເທ។ ນ ສພຸພຕຸຖາຕິ ວິວາ ທາທິກຣຕາທີສຸ។ ກສຸມາ? ນ ທີຕິອາທີ។ ວິວາທາທິກຣຕາທີນມຕຸຖີຕາ ວິຍ ອມູລກໍ ອທິກຣຕໍ ນຕຸຖີຕີ។ ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕສມເຖ ທີຕີ ‘‘ຍໍ ອທິກິຈຸຈ ສມຖາ ວຕຸຕນຸຕີ’’ຕິ ວຸຕຸຕສມເຖທີຕີ ອທິປຸປາໂຍ។ ອປີຈ ສກາວໂຕ ນຕຸຖີຕີ ອປຸປຜິລທຸສກາວຕຸຕາ ວຸຕຸ ຕໍ។ ອນຸປຸປນຸນໍ ວິຍ ວິລຸລາຕາທີ។ ນ ທີ ວິວາທາທີນໍ ປຕຸຕຕຸຕີ ອທິກຣຕຍຸໂຖຕີ ປຕຸຕຕຸຕີ ອທິກິຈຸຈ ສມຖາ ນ ປວຕຸຕນຸຕີ, ຕສຸມາ ນ ຕສຸສາ ອທິກຣເຕິຍຕາຕີ ນ ວິວາທາທີນໍ ປຕຸຕຕຸຕີ ອທິກຣຕຍຸໂຖຕີ ອທິປຸປາໂຍ។ ໂຫຕີ ເຈຕຸຖ –

‘‘ປາຣາຊິກາປຕຸຕີ ອມູລິກາ ເຈ,

ປຕ຺ຕຕ຺ຕິມຕ຺ຕາ ຜລມຄ຺ຄສມ຺ມາ;

ຈຕ຺ຕ຺ຖປ່າຣາຊິກາວຕ຺ຖ຺ກູຕາ,

ປຕ຺ຕຕ຺ຕິມຕ຺ຕາວ ສີຍຸໍ ຕເຖວຯ

‘‘ຕໂຕ ທ຺ວິສາ ມຄ຺ຄຜລາທິສມ຺ມາ,

ສີຍຸໍ ຕຖາຕິຕມນາຄຕລ຺ຈ;

ປຕ຺ຕຕ຺ຕິລກ຺ກໍ ນ ສີຍາ ຕໂຕ ວາ,

ປຣິຍາຍໂຕ ສມ຺ມຸຕິວາທມາຫາ’’ຕິຯ

ອນຸວທນ຺ຕີຕິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິຯ ກິຈ຺ຈຍຕາຕິ ກຣຕີຍຕາຯ ຕໍ ກຕມນ຺ຕິ ເຈ? ອປໂລກນກມ຺ມນ຺ຕິອາທີຯ ກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ວິລ຺ລຕ຺ຕິສມ຺ຍຸຖາປກຈິຕ຺ຕໍ ກິຣ ອຊີປ຺ເປຕໍຯ

໑໒໗ຯສຸຕາທີນໍ ອກາເວນ ອມູລກຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂຍ ທິສ຺ວາປິ ‘‘ທິຍ຺ໂຖສິ ມຍາ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ທິຍ຺ຖນີຍາເມເນວ ‘‘ສຸໂຕສິ ມຍາ’’ຕິ ວທຕິຯ ຕສ຺ສ ຕສ຺ມີ ອສຸທ຺ຊທິຍ຺ຖິຕ຺ຕາ ອາປ຺ຕິ, ອີຊ ປນ ໂຍ ປ຺ຸພ຺ເພ ສຸຕ຺ວາ ອນາປ຺ຕິ, ປຈ຺ສາ ຕໍ ວິສ຺ສຣິຕ຺ວາ ສຸທ຺ຊທິຍ຺ຖິ ເອວ ສມາໂນ ວທຕິ, ຕໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຊຍ຺ຖພ຺ພຕີໂກກາເກາປຸ໌ປ໌ຜິວຕ຺ຕາ ຯ ຍທຄ຺ເຄນາຕິ ຍາວຕາ, ຍທາ ວາຯ ໂນ ກປ຺ເປຕີຕິອາທີ ເວມຕິກາກາວທີປນຕ຺ຖເມວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ເຕນ ເວມຕິໂກວ ນສ຺ສຣຕິ ສມ຺ມຸຍ຺ໂຖ ນາມາຕິ ອາປ຺ຊຊຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ຕທນນ຺ຕຣກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ທຸຕິຍຕ຺ເຖຣວາໂທປຈ຺ສາ ວຸຕ຺ໂຕຯ

໑໒໘ຯສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ສພ຺ພອຍ຺ຖກຖາສຸຯ ໂອກາສກມ຺ມນ຺ຕິ ໂອກາສກຣຕໍຯ ‘‘ໂອກາເສນ ກມ຺ມໍ ໂອກາສກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ລີຊິຕໍຯ ອສູຣິຍໍ ປສ຺ສຕິ ກລ຺ລາຕິ ເອຕ຺ຖ ຍຖາ ກລ຺ລາ ສູຣິຍໍ ນ ປສ຺ສຕີຕິ ກວຕິ, ເອວໍ ‘‘ອໂນກາສໍ ກາເຣຕ຺ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂອກາສໍ ນ ກາເຣຕ຺ວາຕິ ໂຫຕິຯ

ປຖມທຸຍ຺ຖໂທສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໙ຯ ທຸຕິຍທຸຍ຺ຖໂທສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໙໑ຯ ເວລຸອຸວເນເຍວາຕິ ອີທໍ ເຕທີ ວຸຕ຺ຕເວລໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ປ຺ຸພ຺ເພ ມຍໍ ອາວຸໂສ ສຸເຕນ ອໂວຈຸມ຺ຫາ’’ຕິ ‘‘ອມ຺ເຫທີ ສາອຸສ຺ສາທີຕາ ກຸປີເຕທີ ອນຕ຺ຕມເນທີ’’ຕິອາທິວຈນໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອລ຺ລກາຄສ຺ສ ອີທນ຺ຕິ ມນຸສ຺ສກິກ຺ຂຸກາວໂຕ ອລ຺ລກາຄສ຺ສ ຕິຣຈ຺ສານສຄລກກາຄສ຺ສ ອີທໍ ສຄລກຊາຕໍ ອຊີກຣຕໍຯ ອລ຺ລກາໂຄ ວາ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕິ ໂສ ຕິຣຈ຺ສານສຄລກກາວສງຂາໂຕ ອລ຺ລກາໂຄ ອສ຺ສ ສຄລກສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕິ ສ຺ວາຍໍ ສຄລໂກ ອລ຺ລກາຄິຍໍ ອຊີກຣຕໍ ນາມຯ

ຕຕ຺ຖ ປຜິມາຍ ສຣີຣໍ, ສິລາປຸຕ຺ຕກສ຺ສ ສຣີຣນ຺ຕິ ນີທສ຺ສນໍ, ປຖມໍ ປເນຕ຺ຖ ນິພ຺ພຈນໍ ຊາຕິປທຕ຺ໂຖຕິວາທີນໍ ມເຕນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາ ທີ ສາມິກາເວນ, ນິຈ຺ຈກາເວນ ຈ ປຊານຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕິສກາເວ ຖິຕາຯ ຕພ຺ພິປຣີຕກຕ຺ຕາ ພ຺ຍຕ຺ຕາກຕິ ຊາຕິໂຍ ຕ຺ ປທຕ຺ໂຖ ອີຕິ ອີມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ທຸຕິຍໍ ນິພ຺ພຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ນາມກຣຕສລ຺ລາຍ ອາຊາໂຣຕິ ເອຕ຺ຖ ນາມເມວ ນາມກຣຕໍຯ ນາມໍ ກໂຣນ຺ຕານໍ ສລ຺ລາ ນາມກຣຕສລ຺ລາ, ຕສ຺ສາຯ ມນຸສ຺ສຊາຕິໂກ ສຄລກຊາຕິອາຊາໂຣ ນາມຯ ນ ທີ ຕໍ ນາມໍ ກຈ຺ສປໂລມໍ ວິຍ ອນາຊາຣນ຺ຕິ ອຊີປ຺ປາໂຍຯ ຕໍ ປນ ສຄລກສ຺ສ ທພ຺ໂພຕິ ທີນ຺ນນາມໍ ‘‘ເທໂສ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕສ຺ມາ ເຖຣໍ ອມູລເກນາຕິອາທີນາ ອລ຺ລມ຺ປິ ວຕ຺ຖຸໍ ເຖຣສ຺ສ ລີສ຺ສຕິ ສີລີສ຺ສຕິ ໂວຫາຣມຕ຺ເຕເນວ, ນ ອຕ຺ຖໂຕ, ອີສກໍ ອລ຺ລີຍຕີຕິ ເລໂສຕິ

ອສີປຸ໌ປ່າໂຍ។ ຍສ຺ມາ ເທສເລສາ ອຕ຺ຖໂຕ ນີນ຺ນານາກຣຕາ, ຕສ຺ມາ ''ກລ຺ຈິເທສໍ ເລສມຕ຺ຕໍ ອຸປາທາຍາ''ຕິ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ''ທສ ເລສາ ຊາຕິເລໂສ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຍຖາ ນິທານເນ , ເອວໍ ສິກ຺ຂາປທປລ຺ລຕ຺ຕິຍມ຺ປິ ມາຕິກາຍມ຺ປິ ອຍເມວຕ຺ໂຖ។ ຍສ຺ມາ ອລ຺ລກາຄິຍສ຺ສ ອສີກຣຕສ຺ສາຕິ ລຄລກສ຺ສ។ ກລ຺ຈິເທສໍ ເລສມຕ຺ຕໍ ອຸປາທາຍາຕິ ທພ຺ໂພຕິ ນາມໍ ອຸປາທາຍາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ອຜຖຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສເນວ ອາວິກູໂຕ, ຕສ຺ມາ ນ ວິກຕ຺ໂຕ។ ກິລ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ ອນິຍມຕ຺ຕາ។ ນ ຫີ ເມຕ຺ຕິຍກູມຊການໍ ວິຍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ລຄລກເມວ ອລ຺ລກາຄິຍໍ ອສີກຣຕໍ ໂຫຕິ។ ອລ຺ລໍ ໂຄມຫີ ສາທິກມ຺ປິ ໂຫຕິ, ນ ຈ ເມຕ຺ຕິຍກູມຊກາ ວິຍ ສພ຺ເພປິ ນາມເລສມຕ຺ຕເມວ ອຸປາທິຍນ຺ຕີ។ ອລ຺ລມ຺ປິ ຊາຕິເລສາທີ ອຸປາທິຍນ຺ຕີ, ຕສ຺ມາ ອນິຍມຕ຺ຕາ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ນ ວິກຕ຺ຕໍ។ ກິລ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ ຕຖາ ວຸຕ຺ເຕ ລຄລກສ຺ເສວ ອລ຺ລກາຄິຍຕາ ສມ຺ກາວຕິ, ນ ອລ຺ລສ຺ສ, ເຍນ ໂສວ ທສ຺ສິໂຕ។ ເລໂສ ຈ ນາມ ເລໂສວ, ນ ຊາຕິອາທີ, ເຍນ ໂສວ ທສ຺ສິໂຕຕິ ເອວໍ ມິຈ຺ຈາຄາຫປ຺ປສ຺ງຄໂຕ ຈ ຕຖາ ນ ວິກຕ຺ໂຕ។

໓໙໓។ອລ຺ລກາຄິຍສ຺ສາຕິ ຈຸທິຕກໂຕ ອລ຺ລສ຺ສ។ ອສີກຣຕສ຺ສາຕິ ມນຸສ຺ສສ຺ສ ວາ ອມນຸສ຺ສສ຺ສ ວາ ຕິຣຈ຺ຈານຄຕສ຺ສ ວາຕິ ເອວໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។ ເອວລ຺ຫີ ວຸຕ຺ເຕ ມນຸສ຺ສາທີນໍເຍວ ຊາຕິເລສາທໂຍ ວຸຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ອລ຺ລຖາ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສີກຣຕານໍ ເຕ ອາປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ ''ອສີກຣຕສ຺ສ ກລ຺ຈິ ເທສໍ ເລສມຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ສາມິວຈນໍ ປຸພ຺ພງຄມໍ ອຸທ຺ທິຜຖຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ນາມສ຺ສ ວິຍ ຊາຕິ ອາທີນໍ ມນຸສ຺ສາທີນໍ ອາສາຣກາວນິຍມສມ຺ກາວໂຕ, ອສີກຣຕກາວານິຍມໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ນິຍເມ ຈ ສຕິ ຊາຕິຍາ ອາສາໂຣ ຊາຕິ, ລິງຄສ຺ສ ຈ ລິງຄໍ, ອາປ຺ຕຕິຍາ ຈ ອາປ຺ນ຺ໂນ ອາສາໂຣ, ວິຣຸທ຺ສານມ຺ປິ ອສມາທີນ຺ນານມ຺ປິ ປຕ຺ຕຈີວຣານໍ ສາມິໂກ ອາສາໂຣ, ເຍນ ອສີກຣຕສ຺ງຂຸຍໍ ຄຈ຺ເລຍ຺ຍາຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຕິ ອສີກຣຕສ຺ສາຕິ ປທໍ ອກາເຊຕພ຺ພເມວ ກເວຍ຺ຍາຕິ ນ ອຸທ຺ສຣິຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ອຸທ຺ສຣິຕພ຺ພໍ។ ຕສ຺ມາ ''ອສີກຣຕານ຺ຕິ ວຈນສາມລ຺ລໂຕ''ຕິອາທີ ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។ ອປາກຍາ ອີໂຕ ອລ຺ລຕຣ ທສ຺ສິຕຜຖານາກາວໂຕ។ ຊານິຕພ຺ພາ ຈ ວິນຍຣເຣທີ ຍສ຺ມາ ອລ຺ລຖາ ປຣິວາເຣ ''ວິວາທາສີກຣຕໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສີກຣຕານໍ ວິວາທາສີກຣຕໍ ກຊຕິ''ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອນາຄຕຜຖາເນ ''ກສ຺ມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກາຣຕໍ ນ ປລ຺ລາເຍຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ຕພ຺ກາຄິຍຕາ ຈ ອລ຺ລກາຄິຍຕາ ຈ ຊານິຕພ຺ພາ ວິນຍຣເຣທີ។ ຕາສຸ ຫີ ວິລ຺ລາຕາສຸ ວິວາທາສີກຣຕໍ ວິວາທາສີກຣຕໍ ກຊຕິ។ ກສ຺ມາ? ຕພ຺ກາຄິຍຕ຺ຕາ។ ອິຕຣໍ ນ ກຊຕິ ອລ຺ລກາຄິຍຕ຺ຕາຕິ ສຸຂກາຣຕໂຕ ປລ຺ລາຍນ຺ຕີ, ຕສ຺ມາ ວຈນສາມລ຺ລໂຕ ລທ຺ຜໍ ອສີກຣຕໍ ນິສ຺ສາຍາຕິອາທີ។ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ອາປ຺ຕຕລ຺ລກາຄິຍໍ ມຫາວິສຍໍ, ອິຕເຣທີ ອສທິສນິທ຺ເທສລ຺ຈ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ອສີກຣຕປຣິຍາປ຺ນ຺ນມ຺ປິ ສມານໍ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອາປ຺ຕຕລ຺ລກາຄິຍໍ ວາ ໂຫຕິ''ຕິ។ ອສີກຣຕປຣິຍາປ຺ນ຺ນຕ຺ຕາ ຈ ''ອສີກຣຕລ຺ລກາຄິຍໍ ວາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຕຕ຺ຖາປີ ມຫາວິສຍຕ຺ຕາ, ມາຕິກາຍໍ ອາຄຕຕ຺ຕາ ຈ ປຖມໍ ອລ຺ລກາຄິຍຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ປຈ຺ຊາ ຕພ຺ກາຄິຍຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ។ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ອສີກຣຕລ຺ລກາຄິຍວຈເນນ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິນເຍນ ສິທ຺ສໍ។ ອສີກຣຕໍ ຕພ຺ກາຄິຍໍ, ຕສ຺ມາ ''ອສີກຣຕໍ ຕພ຺ກາຄິຍໍ ໂຫຕິ''ຕິ ເອວໍ ອຸທ຺ເທສໍ ອກຕ຺ວາ ''ກຖໍ ອສີກຣຕໍ ອສີກຣຕສ຺ສ ຕພ຺ກາຄິຍໍ ໂຫຕິ''ຕິ ປຸຈ຺ຊາປຸພ຺ພງຄມນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ។ ຕຕ຺ຖາປີ ອາປ຺ຕຕາສີກຣຕສ຺ສ ອລ຺ລກາຄິຍຕາ ກິລ຺ຈາປີ ປາຣາຊິເກນ ອນຸທ຺ທໍສີກາສີກາຣຕ຺ຕາ ປາຣາຊິການໍເຍວ ວເສນ ວຸຕ຺ຕາ, ອຖ ໂຂ ເສສາປຕ຺ຕິກຸຂນ຺ສວເສນາປີ ເວທິຕພ຺ພາ។ ຍາ ຈ ສາ ໂຈທ ນາ ''ອສ຺ໂກ ນາມ ກິກ຺ຂຸ ສງ຺ຜາທິເສສໍ ອຊ຺ຊາປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ ທິຜ຺ໂຖ ໂຫຕິ''ຕິອາທີກາ, ຕຕ຺ຖ ''ສງ຺ຜາທິເສເສ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທິຜຖິ ໂຫ ຕິ, ທຸພ຺ກາສິເຕ ສງ຺ຜາທິເສສທິຜຖິ ໂຫຕິ''ຕິ ເອວມາທີກາ ວິນເຍ ອປ຺ກຕລ຺ລຸຕາຍ, ຕໍຕໍວຕ຺ຖຸສຣິກ຺ຂຕາຍ ວາ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ។ ສພ຺ພຕ຺ຖາປີ ''ປາຣາຊິກທິຜຖິ ໂຫຕິ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຖາສລ຺ລິໂນ ອນາປ຺ຕຕິໂຕ។ ''ຕພ຺ກາຄິຍວິຈາຣຕາຍ''ນ຺ຕິ ຕພ຺ກາຄິຍປທນິທ຺ເທເສ ອລ຺ລກາຄິຍຕາຍປີ ນິທ຺ທິຜຖຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ។

ວຕ຺ຖຸສກາຄຕາຍາຕິ ອນຸວາທວຕ຺ຖຸສກາຄຕາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອລ຺ລຖາ ''ຈຕສ຺ໂສ ວິປຕ຺ຕິໂຍ''ຕິ ວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍ។ ສກາວສຣິກ຺ຂາສຣິກ຺ຂໂຕ ຈາຕິ ສກາເວນ ສທິສາສທິສໂຕ។ ຕຕ຺ຖ ຊານາທິວຕ຺ຖຸວິສກາຄຕາຍປີ ສກາວສຣິກ຺ຂຕາຍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສສມ຺ມປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິ ຕສ຺ເສວ ຕພ຺ກາຄິຍາວ ໂຫຕິ។ ຕຖາ ວຕ຺ຖຸວເສນ ອນຸວາທາສີກຣຕໍ, ກິຈ຺ຈາສີກຣຕລ຺ຈ ປາເຜກ຺ກໍ ຈຕຸພ຺ພິສມ຺ປິ ວຸຕ຺ຕລ຺ລກາຄິຍໍ ນ ຊາຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕທລ຺ລກາຄິຍຕາຍ ວິທິຕາຍ ຕພ຺ກາຄິຍຕາ ປາຣິເຍສຍຸຕ຺ຕິຍາ ອວຸຕ຺ຕາປີ ສິຊ຺ຊຕິຕິ ກຕ຺ວາ ''ອລ຺ລກາຄິຍເມວ ປຖມໍ ນິທ຺ທິຜຖ''ນ຺ຕິປີ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ។ ເອກໍເສນ ຕພ຺ກາຄິຍໍ ນ ໂຫຕິຕິ ສຣິກ຺ຂວເສນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອາປ຺ຕຕິ ອນາປ຺ຕຕິຕິ ວິວາທສພ຺ກາວໂຕ ອພ຺ຍາກຕກາເວນ ວິວາທາສີກຣຕສ຺ສປີ ອລ຺ລກາຄິຍໍ ສິ ຍາ, ປາລຸອິຍໍ ອາປ຺ຕຕາສີກຣຕສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອາທິໂຕ ປຜຖາຍາຕິ ''ອລ຺ລກາຄິຍສ຺ສ ອສີກຣຕສ຺ສາ''ຕິ ອິໂຕ ປຜຖາຍ។ ''ເມຖຸນຣາເຄນ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄໂທ ໂທເສນາ''ຕິອາທີນາ ສຣິກ຺ຂໂຕ ຈາ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ຕໍ ວຕ຺ຖຸວິສກາຄຕາຍ ເອວ ສິທ຺ສໍ។ ອຍໍ ປນ ວຕ຺ຖຸສກາຄຕາຍປີ ສຕິ ອາປ຺ຕຕິສກາຄຕາ ສຣິກ຺ຂໂຕຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ຈ, ເອກສ຺ມິມ຺ປີ ຫີ ວຕ຺ຖຸສ຺ມື ອາປ຺ຕຕິເກໂທ ໂຫຕິຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ປຣໂຕ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ។

‘‘ກິຈ຺ຈເມວ ກິຈ຺ຈາຘິກຣຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສງ຺ຆກມ຺ມານເມຕໍ ອຘິວຈນໍ. ກມ຺ມລກ຺ຂຓນ຺ຕິ ກມ຺ມານໍ ສພາວໍ. ຕໍ ນິສ຺ສາຍາ ຕິ ປຸພ຺ເພວ ຫິ ສໍວິຘາຍ ສງ຺ໂຆ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ. ອຖ ວາ ປຸຣິມໍ ປຸຣິມນ຺ຕິ ປຣິວາເສາກ຺ເຂປນິຍາທີນິ ສງ຺ຆກມ຺ມານິ ນິສ຺ສາຍ ອພ຺ການໂອສາຣຓາທິ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕສ຺ມາ ກິຍ຺ຈາປິ ສງ຺ຆກມ຺ມເມວ ກິຈ຺ຈາຘິກຣຓໍ, ຕຖາປີ ເສສວິເສໂສ ລພ຺ການິຕິ ທສ຺ເສຕິ.

໓໙໔. ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ, ຕສ຺ມາ ເທສສ຺ສ ອຕ຺ຖມວຕ຺ວາ ‘‘ເລໂສ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣ.

໓໙໕.ສວຕ຺ຖຸກໍ ກຕ຺ວາຕິ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸປຣິ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຂຕ຺ຕິຍາທີກາເວນ ເອກຊາຕິໂກປີ ທີຆຣສ຺ສກາລຸອໂກທາຕາທີນໍ ທີຍ຺ຄສຸຕປຣິສງ຺ກີຕານໍ ວເສນ ອລ຺ລກາຄິຍຕາ, ທີຆໍ ຂຕ຺ຕິຍໍ ອຊ຺ຊາຈຣນ຺ຕໍ ທີສ຺ວາ ຣສ຺ສາທີຂຕ຺ຕິຍປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ອາຘາຣກາວໂຕ ຊາຕິເລເສນ ໂຈເທຕິ, ເອກໍ ວາ ຂຕ຺ຕິຍໍ ອຊ຺ຊາຈຣນ຺ຕໍ ທີສ຺ວາ ຕໂຕ ວິສິຍ຺ຄລ຺ລກາຄກູຕໍ ຂຕ຺ຕິຍໍ ຊາຕິເລສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ຂຕ຺ຕິໂຍ ທິຍ຺ໂຄ ຕ຺ວໍ ຂຕ຺ຕິໂຍສີ’’ຕິ ໂຈເທຕິ ທີຍ຺ຄາທີອລ຺ລກາເຄນ. ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ທີຆາທໂຍ, ທີຍ຺ຄາທໂຍ ຈ ຊາຕິ ນາມາທີນໍ ວຕ຺ຖຸກູຕຕ຺ຕາ ອຘິກຣຓ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ຕໍ ‘‘ອຘິກຣຓກາວານິຍມໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໂທສໍ ນາຕິກ຺ກມຕິ, ອຍ຺ຄກາຖາຍໍ ‘‘ຂຕ຺ຕິຍຊາຕິປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ອາຘາຣວເສນ ອຘິກຣຓຕາ ຈ ເວທິຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕມ຺ປີ ນາມໂຄຕ຺ຕໂຕ ອລ຺ລິສ຺ສາ ນາມ ໂຄຕ຺ຕປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ນາມ ກສ຺ສຈິ ອກາວໂຕ ນ ສພ຺ພສາຘາຣຓໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອຘິກຣຓສ຺ສາ’’ຕິ ປທຸທ຺ຘາຣຓໍ ອຘິກຣຓຈຕຸກ຺ກທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ຕໍ ສມານວຈນທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ. ຕຕ຺ຖ ທີຆາທີໂນ ວາ ທີຍ຺ຄາທີໂນ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ທີຆາທີຕາ, ທີຍ຺ຄາທີຕາ ຈ ອລ຺ລກາໂຄ, ໂຍ ຈຸທິຕໂກ ອິຕຣສ຺ສ ວິເສໂສ ຍໂຕ ອລ຺ໂລຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

໓໙໗.ລຫຸກໍ ອາປຕ຺ຕິນ຺ຕິ ປາຣາຊິກໂຕ ລຫຸກາປຕ຺ຕິ ສງ຺ຆາທິເສສາທີ. ເຕເນວ ອນ຺ເຕ ຕໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ‘‘ກິກ຺ຂຸ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ອຊ຺ຊາປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ທິຍ຺ໂຄ ໂທຕິ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາປຕ຺ຕິເລໂສປີ ກິມຕ຺ຖໍ ຊາຕິເລສາທໂຍ ວິຍ ນ ວິຕ຺ຖາຣິໂຕຕິ ເຈ? ຕຖາ ອສມ຺ກວໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

໔໐໐.ສາຍກປຕ຺ໂຕ ສຣີຣຍ຺ຄປຕ຺ໂຕ. ອາປຕ຺ຕິຍາຕິ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິຍາ ອລ຺ລກາຄິຍໍ ສງ຺ຆາທິເສສາທີ, ອຘິກຣຓລ຺ຈ ອາປຕ຺ຕິປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ. ‘‘ເລໂສ ນາມ ອາປຕ຺ຕິກາໂຄ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕິກາວເລໂສ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ, ຕສ຺ມາ ປາຣາ ຊິກາປຕ຺ຕິໂຕ ອລ຺ລກາຄິຍສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ອາຘາຣຓຍ຺ເຄນ ‘‘ອຘິກຣຓ’’ນ຺ຕິ ສງ຺ຂຍໍ ຄຕສ຺ສ ສງ຺ຆາທິເສສາທີໂນ ອາປຕ຺ຕິນິກາຍສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິກາວເລສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຈທນາ ອາປຕ຺ຕິເລສໂຈທນາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

໔໐໓.ອນາປຕ຺ຕິ ຕຖາສລ຺ລີ ໂຈເທຕິ ວາ ໂຈທາເປຕິ ວາຕິ ອາປຕ຺ຕລ຺ລກາຄິຍໂຈທນາຍເມວ, ນ ອລ຺ລຕ຺ຖ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ປຖມທຸຍ຺ຄໂທເສ ວຸຕ຺ຕວິຈຣຓາຍ ສໍສນ຺ທິຕໍ ໂທຕິ, ຕໍ ອິຘ ກຖໍ ປລ຺ລາຍຕິຕິ ເຈ? ກງ຺ຂາວິຕຣຓິຍາ ວຈນໂຕ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ‘‘ຕຕ຺ຖ ອິຘ ຈ ອາປຕ຺ຕລ຺ລກາຄິຍໂຈທນາຍ ຕຖາສລ຺ລີໂນປີ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ.

ອລ຺ລາກາຄິຍສິກ຺ຂໍ ໂຍ, ເນວ ສິກ຺ຂຕິ ຍຸຕ຺ຕິໂຕ. ຄຈ຺ເຂ ວິນຍວິລ຺ລູຫີ, ອລ຺ລກາຄິຍຕລ຺ຈ

ໂສຕິ.

ທຸຕິຍທຸຍ຺ຄໂທສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຍ຺ຄິຕາ.

໑໐. ປຖມສງ຺ຆເກທສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໐໗. ‘‘ວຊ຺ຊໍ ນ ຝຸເສຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈ ປາໂຄ.

໔໑໐.ເຕສໍ ອນຸຣູປາຊານນໂຕ ອສພ຺ພລ຺ລູ ອສ຺ສ. ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອເສນາສນິເກນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ໒໐໔) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕເມວ. ຕີໂກຝິປຣິສຸທ຺ຘນ຺ຕິ ປຣສ຺ສ ປາປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປຝິຈ຺ຈກມ຺ມນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ໂກຝິທີ ຕິ ອາກາເຣທີ. ປຣິສຸທ຺ຘນ຺ຕິ ວິມຸຕ຺ຕໍ. ທສຫິ ເລເສຫິ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ກຕໍ ສມຕາ ປຣິກ຺ລຊນ຺ຕິ, ອສ຺ສມຕາ ອິເມຕິ ສາສນສ຺ສ

ຄຣຫກາໂວ ອາຄຈ຺ເຊຍ຺ຍ , ຄຣຫປ຺ຈ຺ຈຍາ ໂລໂກ ວາ ອປ຺ຸຍ຺ຍໍ ອຣິຍູປວາທໍ ປ຺ສເວຍ຺ຍ, ເຕທິ ວິມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ວາຄຸຣນ຺ຕິ ນິຄຊາລໍ. ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ວາຕິອາທີນາ ປເຣສໍ ອຕ຺ຖາຍ ກເຕ ກປ຺ປິຍການໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນຍ຺ຈ ອຍ຺ເຍສຍ຺ຈ ອຕ຺ຖາຍ ກເຕ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸ໌ ''ມຕານໍ ເປຕກິຈ຺ຈຕ຺ຖາຍາ''ຕິອາທີມາຫ.

ຍໍ ຍໍ ທີຕິອາທີ ຕສ຺ສ ກາຣຕສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຸນ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ສຫສມ຺ມິການໍ ອຕ຺ຖາຍ ກຕໍ ນ ກປ຺ປຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ກີຣ ສມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ. ຄຕ຺ຖິປເທ ''ກິກ຺ຂູນເມວ ສຸທ຺ສານໍ ອຕ຺ຖາຍ ກຕໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ອປເຣທີ ປນ ''ມຕານໍ ເປຕກິຈ຺ຈຕ຺ຖາຍາຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ເຕປີ ກປ຺ປຕິ, ກິກ຺ຂູນໍເຍວ ອຕ຺ຖາຍາຕິ ອິມິນາ 'ກິກ຺ຂູນມ຺ປີ ທຕ຺ວາ ມຍໍ ກຸຍ຺ຊິສ຺ສາມາ'ຕິ ກຕມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຸນ 'ປຍ຺ຈສ຺ ເອກໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສກຕໍ ອິຕເຣສໍ ນ ກປ຺ປຕີ'ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ 'ປຍ຺ຈສ຺ ທີ ສຫສມ຺ມິເກສູຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕ'ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມິ ປນ ຄຕ຺ຖິປເທ ''ອມ຺ຫາກນ຺ຕິ ຈ ຣາຊຍຸຕ຺ຕາທີນນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ວຍ຺ຍຕີຕິ ວຕ຺ວາ 'ຕຸມ຺ຫາກ'ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ 'ເປຕກິຈ຺ຈຕ຺ຖາຍາຕິ ວຸຕ຺ເຕປີ ວຍ຺ຍຕີ'ຕິ ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕານໍ, ອາທີສທ຺ເທນ ສງຄຫີຕານຍ຺ຈ ລກ຺ຂຕໍ ຖເປນ຺ເຕນ 'ກິກ຺ຂູນໍເຍວາ'ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ 'ກິກ຺ຂູນໍ ອຸທ຺ທິຍ຺ເຖ ເອວາຕິ ອນິປ຺ປາເຍນາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ 'ຕຸມ຺ຫາກໍ, ອມ຺ຫາກຍ຺ຈາຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອນາປຕ຺ຕີ'ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ກສ຺ມາ? ນິສ຺ສກວາຣສ຺ສ ອກາວາ. ລກ຺ຂຕໍ ນາມ ວຸຕ຺ຕານໍ, ວຸຕ຺ຕສທິສານຍ຺ຈ ໂທຕິ. 'ສເຈ ເປຕກິຈ຺ຈຕ຺ຖາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ກິກ຺ຂູນໍ ໂກຊນໍ ສນ຺ສາຍ ກໂຣນ຺ຕີ'ຕິ ວທນ຺ຕີ ມ ຫາອຍ຺ຖກຖາຍຍ຺ຈ 'ຕສ຺ມີ ວາເຣ ຈ ນ ຕຸມ຺ຫາກນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ວຍ຺ຍຕີ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ເຕເນວ ອິສາປີ 'ເປຕກິຈ຺ຈຕ຺ຖາຍ, ມງຄລາທີນໍ ວາ ອຕ຺ຖາຍ ກເຕປີ ເອເສວ ນໂຍ'ຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. 'ອວສາຣຕ຺ເຖນ ນິສ຺ສເກ ວຍ຺ຍຕີ'ຕິ ເຈ?

'ກປ຺ປິຍມໍສສ຺ສ ທີ ປຍິຄ຺ຄຫເຕ ອາປຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖີ'ຕິ ວຈເນນ ອກປ຺ປິຍປຍິຄ຺ຄຫເຕ ອາປຕ຺ຕີຕິ ອາປນ຺ນໍ, 'ຕຍ຺ຈ ຄເທຕພ຺ພໍ ສີຍາ'ຕິ ປຍິກ຺ຂິປິຕພ຺ພາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸນ຺ທຣໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເທຕພ຺ພໍ. ຍຕ຺ຖ ຈາຕິ ກິກ຺ຂູນໍ ອຕ຺ຖາຍ ກເຕປີ. ຕມຕ຺ຖໍ ອາວິ ກາຕຸ໌ ''ສເຈ ປນາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ . ເອຕ຺ຖ ປນ ''ກິກ຺ຂຸນິນໍ ທຸກ຺ກຍໍ, ອິຕເຣສໍ ທຕ຺ຫກມ຺ມວຕ຺ຖູ''ຕິ ວທນ຺ຕີ. ກປ຺ປີ ນິຣຍມ຺ທີຕິ ອສງຊເຍຍ຺ຍກປ຺ປໍ. ວິວຍ຺ຍຍ຺ຖາຍິກາເລເຍວ ສງຂເກໂທ ໂທຕີຕິ. ກປ຺ປນ຺ຕິ ອາຍຸກປ຺ປໍ.

໘໑໑.ກຸສລນ຺ຕິ ເຂມໍ. ອາປຕ຺ຕິກາຍາ ກຕາ ລຊ຺ຊີທີຕິ ເອຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິກາເຍນ ອວສ຺ສໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ລຊ຺ຊີ ຣກ຺ຂິສ຺ສຕີ''ຕິ (ວິສຸທ຺ຂີ. ໑໔໘; ປາຣາ. ອຍ຺ຖ. ໑໔໘) ໂປຣາຕວຈນສ຺ສານຸຣູປໂຕ ''ອຍ຺ເຍທີ ລຊ຺ຊີທີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອລຊ຺ຊິສ຺ສປີ ອນາໂຣເຈນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິເຍວ ''ເຍ ປສ຺ສນ຺ຕິ ເຍ ສຸຕນ຺ຕີ''ຕິ ວຈນໂຕ.

໘໑໒.ອສມ຺ມຸກາສນ຺ຕສ຺ສາຕິ ກມ຺ມກາຣເກ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສ, ສມ຺ມຸກາສກມ຺ມໍ ອກຣິຍມານສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂອທິສ຺ສ ອນຸຍ຺ຍາໂຕ ນາມ ອຸມ຺ມຕ຺ຕກຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕເວທນຍ຺ຍາທີໂກ ''ອນາປຕ຺ຕິ ອາທີກມ຺ມິກສ຺ສາ''ຕິ ອຣິຍ຺ຖສິກ຺ຂາປເທ ອາຄຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖີຕິ ເຈ? ຍມ຺ປີຕິອາທີ. ສາ ປເນສາ ອນາປຕ຺ຕີ. ໂສ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ຕຕ຺ຖ ອາຄໂຕປີ ສກມ຺ມພ຺ຍາວໂຍປີ ເອວໍ ວຸຈ຺ຈຕີ. ເອເຕນຸ ປາເຍນາຕິ ອສມ຺ມຸກາສນ຺ຕສ຺ສ ຈ ອາທີກມ຺ມິກສ຺ສ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖວເສນ. ຖເປຕ຺ວາ ອຣິຍ຺ຖສິກ຺ຂາປທນ຺ຕິ ຕຕ຺ຖ ອາທີກມ຺ມິກປ ທາກາວາ.

ຕິວງຄິກນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວາຈາຍ ເອວ ປຍິນິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ໂອຍ຺ຖຈລນາທິກາຍວິຍ຺ຍຕ຺ຕິ ໂທຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸວິສມ຺ປີ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕີ ກ ເຖນ຺ຕສ຺ສ ໂທຕິ. ວຈີເກທໍ ກາຕຸ໌ ອສກ຺ໂກນ຺ຕສ຺ສ ກາຍວິກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິຍາ ກວິຕພ຺ພໍ. ກສ຺ມາ? ຕິວງເຄສ຺ ເອກ ສ຺ສ ປຣິທີນຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕິວງຄກາໂວ ອາປຕ຺ຕິຍາ, ອງຄຫານິກາໂວ ອນາປຕ຺ຕິຍາຕິ ຄເທຕພ຺ພໍ. ເອຕ຺ຖ ສີຍາ – ຍທີ ອງຄ ຫານິກາເວນ ອນາປຕ຺ຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ວິກາຣໍ ອກຕ຺ວາ ຈິຕ຺ເຕເນວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິຍາ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ? ຕໍ ນ, ກສ຺ມາ? ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ''ກາຍວິກາຣໍ ວາ ວຈີເກທໍ ວາ ອກໂຣນ຺ຕສ຺ເສວ ປນ ອາປຊ຺ຊນໂຕ ອກິຣິຍ''ນ຺ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ຈິຕ຺ຕໍ ວາ ອນຸປ຺ປາເທນ຺ຕສ຺ສ ວາ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຈິຕ຺ຕຍ຺ຈ ນາມ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິປຍິພທ຺ສໍ ເອວາຕິ ວິສຸ໌ ອງຄກາເວເນວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຊານິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຈ? ຕໍ ນ, ທ຺ວິນ຺ນໍເຍວ ອກິຣິຍາຕິ, ຕສ຺ມາ ຈິຕ຺ເຕນ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສາປີ ອາປຕ຺ຕິ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ອຸປປຣິກ຺ຂິຕ຺ ວາ ຄເທຕພ຺ພໍ. ຕຕ຺ຖ ''ອກຸສລຈິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ''ຈິຕ຺ຕພາຫຸລ຺ລໂຕ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ. ເຕປີ ກີຣ ພາຫຸລ຺ລໂຕ ວທນ຺ຕີ.

ປຖມສງຆເກທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໑໑. ທຸຕິຍສງຆເກທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໘໘ຯສຄ຺ລິຕິ ສຄ຺ລິໂນຯ

ທຸຕິຍສງ຺ຆເຠທສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຎ຺ຐິຕາຯ

໑໘ຯ ທຸພ຺ພຈສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໘໙ຯປຕໍ ປຕິຕໍ ວິວຣິ ວິວຎ຺ຎຍິຯ ເອກໂຕ ອຸສ຺ສາເຣຕິ ຈ ຄິລຸອິຕໂຕ ຄເປຕິ ຈຯ ເອກປ໌ສ຺ຖປການທິສງ຺ຂໍ ທິຆມູລກປຕ຺ຕເສວາ ລໍ ເສວາລໍ ຫຕ຺ຫີສີປີປ຺ປຣີ ປຕກໍ ເປສິຎ຺ຐີ ນິສ຺ສາເຣຕິຯ ຕິລພີຊກນ຺ຕິ ສຸຂຸມມູລປຕ຺ຕກໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸທກປີຎ຺ເຄ ປຕ຺ຖຣິກໍ ອຸທກປປ຺ປຎກໍ ນິສ຺ສາເຣຕິຯ

໔໘໙-໙໐ຯ “ທຸພ຺ພຈ຺ຈຊາຕິໂກ”ຕິປີ ປຄນ຺ຕິຯ ອປທາເນນາຕິ ປ຺ຣາຕກມ຺ເມນຯ “ກີ ປຸພ຺ເພປີ ມຍໍ ເອວຣູປໍ ກໂຣມາຕິອາທີນາ ເອ ກູນວີສຕີ”ຕິ ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ກິຣ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາອຎ຺ຄກຖາຍຄ຺ຈ ອນ຺ມານສຸຕ຺ຕຎ຺ຄກຖາຍຄ຺ຈ “ໂສລຸອສວຕ຺ຖຸກາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສ ເມຕິຯ

ທຸພ຺ພຈສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຎ຺ຐິຕາຯ

໑໙ຯ ກຸລທູສກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໙໑ຯ ນ ເກວລໍ ວິຫາໂຣ ເອວ ກິຎາຄິຣິ, ໂສປີ ຄາໂມ “ກິຎາຄິຣີ”ຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຄາມຄ຺ຫີ ສນ຺ຆາຍ ປຣໂຕ “ນ ອສ຺ສຊີປ຺ນພ຺ພ ສ຺ເກຫີ ກິກ຺ຂູຫີ ກິຎາຄິຣີສ຺ມີ ວຕ຺ຖພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອກສໍວຈ຺ຉເຣ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວສ຺ສຕີ ກິຣ, ຕໍ ສນ຺ຆາຍ “ທ຺ວິຫີ ເມເຈຫີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສມນິກນ຺ຕິ ຉ ຊເນ ສນ຺ຆາຍຯ ອກຕວຕ຺ຖຸນ຺ຕິ ນວໍ ອຎ຺ຄຸປ຺ປຕ຺ຕີຯ “ຊາກີສຸມນາທິຄຈ຺ຉໍ ອລຸລານໍ ຫຣິຕານໍ ເອວາ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ກູຕຄາມພີຊຄາມເກາໂຕ ປເນສ ເກໂທຯ ວຕຕ຺ຖາຍາຕິ ວຕິອຕ຺ຖາຍຯ ຍໍກິຄ຺ຈີຕິ ໂສທກໍ ວາ ນິຣຸທກໍ ວາຯ ອາຣາມາ ທິອຕ຺ຖາຍາຕິ ວນຣາຊີກາທິອຕ຺ຖາຍຯ ມາລາວຈ຺ຉໂຣປນໍ ກຸລທູສກໍເຍວ ສນ຺ຆາຍ, ຄນ຺ຖນາທີສພ຺ພໍ ນ ສນ຺ຆາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີຯ ກຖໍ ປຄ຺ຄາຍຕີຕິ ເຈ? ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ພຸທ຺ເຣນ ຌມ຺ໂມ”ຕິອາທີຯ “ອາເວລຸອໍ ອາພິລຸອ”ນ຺ຕິປີ ປາໂຄຯ

ໂຄປ຺ຜນນ຺ຕິ ຄນ຺ຖນໍຯ ເວຄິມນ຺ຕິ ຕຄ຺ຄຕິກເມວຯ ເວຌິມໍ ອຄ຺ເລນ ເກນຈິ ປຸປ຺ຜໍ ເວເຌຕ຺ວາ ກຕໍ ຯ ກຕ຺ຍກມ຺ປີ ພນ຺ຌິຕ຺ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ “ສຍໍ ວິຊ຺ຊນຕ຺ຖໍ ນ ວຎ຺ຎຕິຯ ອຄ຺ຄສ຺ສຕ຺ຖາຍ ວຎ຺ຎຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຊາລມຍໍ ວິຕານໍ ຊາລວິຕານໍຯ ປຸປ຺ຜປຜິຈ຺ຉກໍ ຄວກ຺ຂໍ ວິຍ ສຌິທ຺ທໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ຕາລປຕ຺ຕຄຸລຸອກນ຺ຕິ ຕາລປຕ຺ຕມຍໍ ປຸນ ກຕມ຺ປີ ປຜິຌິຊ຺ຊກເມວຯ ຌມ຺ມຣຊ຺ຊ ເຈຕິຍໍ ວາ ໂພຌີ ວາ ປຸປ຺ຜປ຺ປເວສນຕ຺ຖໍ ອາວິຊ຺ຊີຕ຺ວາ ພທ຺ຌຣຊ຺ຊຯ “ກາສາເວນ ພທ຺ຌມ຺ປີ ສຸຕ຺ຕວາກາທີຫີ ພທ຺ຌໍ ກຕ຺ຫີຕສທີສ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ອໍສກຕ຺ຫີກໍ ປສີພ຺ພເກ ປກ຺ຂິຕ຺ຕສທີສຕ຺ຕາ ເວຌິມໍ ນ ຊາຕໍ, ຕສ຺ມາ “ສີຖິລພທ຺ຌສ຺ສ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ປກ຺ຂິປີຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ “ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ອຜຸສາເປຕ຺ວາ ອເນກກ຺ຂຕ຺ຕຸມ຺ປີ ປຣິກ຺ຂິປີຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ປູຣິຕນ຺ຕິ ທີຆໂຕ ປສາ ເຣຕ຺ວາ ປູຣິຕໍຯ ຆຜິກທາມໂອລມ຺ພໂກຕິ “ຍມກທາມໂອລມ຺ພໂກ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ “ເຄຕ຺ຫຸຂຣປຕ຺ຕທາມານໍ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຈລາ ທີຫີ ກຕທາມມ຺ປີ ນ ວຎ຺ຎຕິ ອກປ຺ປີຍານ຺ໂລມຕ຺ຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

“ເຣຈກໍ ນາມ ຕຖາລາສີຍນາຎນຎານໍ ນຈ຺ຈ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕໍ “ປຣິວຕ຺ຕນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ສາຣິໂຍ ນາມ ຣຸຕສ຺ນຂາ ສີງຄາ ລກມ຺ມກຸຣຸງຄເກລຸອິປເນ ຄິຕາ”ຕິ ກິຣ ປາໂຄຯ “ນິພ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີ”ຕິ ປາລຸອີຯ

໔໙໘ຯອພລພລາທິ-ປທານໍ ອຸປ຺ປຜິປາຜິຍາຯ ຍຖາ ປາໂມກ຺ຂານໍ ວເສນ ສພ຺ເພປີ “ອສ຺ສຊີປ຺ນພ຺ພສ຺ກາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຖາ ປາ ໂມກ຺ຂປ຺ປຕ຺ຕສາວກສ຺ສ ວເສນ ຕທາຍຕ຺ຕວຸຕ຺ຕິເນ ສພ຺ເພປີ “ສາຣິປ຺ຕ຺ຕາ”ຕີຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ ສາຣິປ຺ຕ຺ຕາ”ຕີຯ

໔໙໙ຯ “ຄາເມ ວາ ນ ວສິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອິມິນາວ ຕສ຺ມີ ຄາເມ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ນ ວສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສິທ຺ຌໍຯ “ຕສ຺ມີ ວິຫາເຣ ວາ”ຕິ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ອຕ຺ຖສພ຺ກາວໂຕຯ ຍສ຺ມິຄ຺ຫີ ຄາເມ ກຸລທູສກກມ຺ມໍ ກຕໍ, ຕສ຺ມີ ຄາເມ, ຍສ຺ມີ ວິຫາເຣ ວສນ຺ເຕນ ກຸລທູສນໍ

ກຕໍ, ຕໍ ວິຫາຣໍ ຄເປຕຸວາ ອຄຸສລສຸມີ ວສິຕຸໍ ນ ວຍຸຝຕີຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ່ຯ ຕໍ ກຖນຸຕິ ເຈ? ''ຄາເມ ວາ ນ ວສິຕພຸພ''ນຸຕິ ວຈເນນ ຍສຸມີ ຄາເມ ກຸລທູສນກມຸມໍ ກຕໍ, ຕສຸມີ ວິຫາເຣປີ ວສິຕຸໍ ນ ລພຸກຕີຕິ ອາປນຸນໍ, ຕໍ ທີສຸວາ ''ຕສຸມີ ວິຫາເຣ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ເຕນ ຕສຸມີ ຄາເມ ອຄຸສລສຸມີ ວສິຕຸໍ ລພຸກຕີຕິ ສິທຸຂໍ່ຯ ''ຕສຸມີ ວິຫາເຣ ວສນຸເຕນາ''ຕິ ອິມີນາ ຕສຸມີ ຄາເມ ອຄຸສລຕຸຖ ວສນຸເຕນ ສາມນຸຕຄາເມ ປີຕຸທາຍ ຈຣິຕຸໍ ວຍຸຝຕີຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕິຯ ສາມນຸຕວິຫາເຣປີຕິ ສາມນຸຕວິຫາໂຣ ນາມ ຕສຸມີເຍວ ຄາເມ ຕສຸສ ວິຫາຣສຸສ ສາມນຸຕວິຫາໂຣ ຈ ຕສຸສ ຄາມສຸສ ສາມນຸຕວິຫາໂຣ ຈາຕິ ອຸກຍໍ ວຸຈຸຈຕິ, ເອເຕນ ຕສຸມີ ຄາເມ ອຄຸສລຕຸຖ ວສນຸເຕນ ຕສຸມີ ຄາເມ ປີຕຸທາຍ ນ ຈຣິຕພຸພໍຯ ສາມນຸຕຄາເມປີ ປີຕຸທາຍ ຈຣິຕຸໍ ວຍຸຝຕິ, ປຸນ ຍສຸມີ ຄາເມ ກຸລທູສນກມຸມໍ ກຕໍ, ຕສຸສ ສາມນຸຕຄາເມ ກຸລທູສກວິຫາຣສຸສ ສາມນຸຕວຕຸຖຸວິຫາເຣ ວສນຸເຕນ ຕສຸມີ ຄາເມປີ ຈຣິຕຸໍ ວຍຸຝຕິຯ ຍສຸມີ ສາມນຸຕຄາເມ ກຸລທູສກໍ ນ ກຕໍ, ຕສຸມິມຸປີ ຈຣິຕຸໍ ວຍຸຝຕິ, ເນວ ວິຫາເຣຕິ ອະີປຸປາໂຍຯ ''ນນຄເຣ ຈຣິຕຸ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອຄຸສລສຸມີ ວິຫາເຣ ຕສຸມີ ຄາເມ ວສິຕຸໍ ວຍຸຝຕີຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕີຕິ ເອເກຯ ຄຕຸຖິປເທສຸ ປນ ວິຈາຣຕາ ເອວ ນຕຸຖິ, ຕສຸມາ ສຸຍຸຖຸ ວິຈາເຣຕຸວາ ກເຫຕພຸພໍຯ

໔໓໖-໗ຯທາເປຕຸໍ ນ ລກນຸຕີ, ປຸປຸຜທານສຸທີ ສິຍາຯ ຕສຸເສວ ນ ກປຸປຕີຕິ ເອຕຸຖ ຍາຄຸອາທີນີ ອາເນຕຸວາ ''ທທນຸຕູ''ຕິ ອິຈຸຈາວເສນ ວທຕິ ເຈ, ສພຸເພສໍ ນ ກປຸປຕິ, ເກວລໍ ປນ ສຸທຸຂຈິຕຸເຕນ ອຕຸຕານໍ ວາ ປເຣສໍ ວາ ອນຸທຸທີສິຕຸວາ ''ອິເມ ມນຸສຸສາ ທານໍ ທຕຸວາ ປຸຄຸຄໍ ປສວນຸຕູ''ຕິ ວທນຸຕສຸສ ຕສຸເສວ ນ ກປຸປຕິ ຍາຄຸອາທີນໍ ປຈຸຈຍປຝິສໍຍຸຕຸຕກຖາຍ ອຸປຸປນຸນຕຸຕາຯ ມຫາອຍຸຖກຖາຍມຸປີ ''ປຄຸຈນຸນມຸປີ ສຫສມຸມີການ''ນຸຕິ ວິເສເສຕຸວາ ອວຸຕຸຕຕຸຕາ ອຕຸຖໂຕ ສຍເມວາຕີ ອປເຣຯ ອາຈຣິຍາ ປນ ''ຍຖາ ມຫາປຈຸຈຣິຍໍ, ກຸຣຸນຸທິຍຄຸຈ 'ຕສຸເສວາ'ຕິ ວິເສເສຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ, ເອວໍ ມຫາອຍຸຖກຖາຍໍ ວິເສເສຕຸວາ ນ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ສພຸເພສໍ ນ ກປຸປຕີ''ຕິ ວທນຸຕິຯ

ກຸລທູສກສິກຸຂາປທວຄຸຄນາ ນິຝຸຖິຕາຯ

ເຕຣສກກຄຸທວຄຸຄນາ ນິຝຸຖິຕາຯ

໓ຯ ອນິຍຕກຄຸໂທ

໑ຯ ປຖມອນິຍຕສິກຸຂາປທວຄຸຄນາ

໔໔໔-໕ຯອຸທຸເທສນຸຕິ ອຸທຸທີສນໍ, ອາສາລຸທີນກຸຂຕຸຕໍ ນາມ ວສຸສູປຄມປຸຊາຯ ໂສຕສຸສ ຣໂຫຕິ ເອຕຸຖ ຣໂຫ-ວຈນສາມຄຸໂຄ ວຸຕຸຕໍ ທຸຍຸຖຸລຸລສາມຄຸໂຄ ທຸຍຸຖຸລຸລາໂຣຈນປຸປຝິຈຸຊາທນສິກຸຂາປເທສຸ ປາຣາຊິກວຈນໍ ວິຍຯ ຕສຸມາ ''ຈກຸຂຸສຸສ ຣເຫເນວ ປນ ປຣິຈຸເຊໂທ ກາຕພຸໂພ''ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ກຖໍ ປຄຸຄາຍຕີຕິ ເຈ? ''ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ຕທຫຸຊາຕາປີ ທາຣິກາ''ຕິ ວຈນໂຕ, ''ອລໍກມຸມນິເຍຕິ ສກຸກາ ໂຫຕິ ເມຖຸນໍ ຂມຸມໍ ປຝິເສວິຕຸ''ນຸຕິ ວຈນໂຕ ຈ ຣໂຫນິສຊຊສຸສາໂທ ເຈຕຸຖ ເມຖຸນສນຸນິສຸສິຕກິເລໂສ, ນ ທຸຕິເຍ ວິຍ ທຸຍຸຖຸລຸລວາຈສຸສາທກິເລໂສ, ຕສຸມາ ຈ ປຄຸຄາຍຕິ 'ໂສຕສຸສ ຣໂຫ ນາທິປຸເປໂຕ''ຕິຯ ເກຈິ ປນ ''ຕຄຸຈ ລພຸກຕີຕິ ວຈນສຸສ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ, ເຕນ ທຸຕິເຍ ວຸຕຸຕາ ວິຄຸຄູ ປຝິພລາ ຄຫີຕາ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນຸຕິຯ ເຍນ ວາ ສາຕີ ເອຕຸຖ ວາ-ສທຸໂທ ''ເຕນ ໂສ ກິກຸຂຸ ກາເຣຕພຸໂພ ວາ''ຕິ ໂຍເຊຕພຸໂພ, ໂສ ຈ ວິກປຸປຕຸໂຖ, ຕສຸມາ ກາເຣຕພຸໂພ ວາ ປຝິຊານມາໂນ, ນ ວາ ກາເຣຕພຸໂພ ອປຸປຝິຊານມາໂນຕິ ອຕຸໂຖຯ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ອຍຸຖກຖາຍໍ ''ປຝິຊານມາໂນວ ເຕນ ໂສ ກິກຸຂຸ ກາເຣຕພຸໂພ...ເປ... ນ ກາເຣຕພຸໂພ''ຕິຯ ຕສຸມາ ເອວ ປາລຸອິຍໍ ຕທຕຸຖທຸວຍທສຸສນຕຸຖໍ ''ສາ ເຈ ເອວໍ ວເທຍຸຍາ''ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍຯ ''ສທຸເຂຍຸຍວຈສາ''ຕິ ອິມີນາ ໂສຕາປນຸນາ ອຕຸຖກຄຸຊນກໍ ນ ກຕນຸຕິ, ເສສໍ ກຕນຸຕີຕິ ວາທີນໍ ວາໂທ ປຝິເສຂິໂຕ ໂຫຕິຯ ''ທີຍຸຖ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ''ໂອໂລເກສີ''ຕິ ສຸນຸທຣໍຯ ຣກຸເຂຍຸຍາສີຕິ ມມ ວິເສສໍ ກສຸສຈິ ນາໂຣເຈຍຸຍາສີຕິ ອະີປຸປາໂຍຯ

໔໔໖ຯ ''ສາ ເຈ ເອວໍ ວເທຍຸຍ 'ອຍຸຍສຸສ ມຍາ ສຸຕໍ ນິສິນຸນສຸສ ມາຕຸຄາມໍ ທຸຍຸຖຸລຸລາທິ ວາຈາທິ ໂອກາເສນຸຕສຸສາ'''ຕິ, ອິທໍ ກິມຕຸຖເມຕຸຖ ວຸຕຸຕໍ, ນ ອະີປຸເປຕຄຸເຫຕໍ ອິຂ ໂສຕສຸສ ຣໂຫ ນາທິປຸເປໂຕຕິ ກຕຸວາຕິ ເຈ? ອລໍກມຸມນິຍຍຸຖາເນ ທຸຍຸຖຸລຸລວາຈາປີ ລພຸກຕິ, ນ ປນ ນາລໍກມຸມນິຍຍຸຖາເນ ເມຖຸນນຸຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພນຸຕິຯ ຍຖາ ເອຕໍ, ຕຖາ ''ສາ ເຈ ເອວໍ ວເທຍຸຍ 'ອຍຸຍສຸສ ມຍາ ສຸຕໍ ມາຕຸຄາມສຸສ ສນຸຕິເກ ອຕຸຕກາມປາຣິຈຣິຍາຍ ວຄຸຄໍ ກາສນຸຕສຸສາ'''ຕິ ເອຕມຸປີ ອິຂ ລພຸກຕິ, ນ ທຸຕິເຍ ນາລໍກມຸມນິຍຍຸຖານຕຸຕາຕິ ເອເກຯ ກງຂາວິຕຣຕິຍໍ (ກງຂາຯ ອຍຸຖຯ ທຸຕິຍານິຍຕສິກຸຂາປທວຄຸຄນາ) ອິຂາປີ ທຸ

ຕິຍານິຍຕາສິກາເຣ ປາຣາຊິກາປຕฺຕິລຸຈ ປຣິຫາເປຕฺວາ ທຸຜฺຖຸລຸລວາຈາປຕฺຕິຍາ ວຸຕฺຕຕฺຕາ ປຖມານິຍເຕ ທຸຜฺຖຸລຸລວາຈາປຕฺ ຕິ ນ ວຸຕฺຕາຕິ ເຈ? ''ສາ ເຈ''ຕິ ຕສฺສາ ປາລຸອິຍາ ໂປຕฺຖກາ ໂສເຂຕພฺພາ။ ຄຕฺຖິປເທ ຈ ''ອິສ ສິກฺຂາປເທ ເມຖຸນກາຍ ສໍສຄฺຄຣໂຫນິສຊฺຊານເມວາຄຕຕฺຕາ ຈກฺຂຸສฺສຣໂຫວ ປມາຕ''ນฺຕິ ລິຂິຕໍ, ທຸຕິຍານິຍຕາສິກາເຣ ຈ ''ອນນฺໂສ ກາຍສໍສຄฺຄໍ ປສฺສຕິ, ອພສິໂຣ ທຸຜฺຖຸລຸລໍ ສຸຕາຕິ, ກາຍຈິຕฺຕໂຕ ກາຍສໍສຄฺໂຄ, ວາຈາຈິຕฺຕໂຕ ທຸຜฺຖຸລຸລໍ, ອຸກເຍຫິ ອຸກຍ''ນฺຕິ ຈ ລິຂິຕໍ။ ອຜฺຖກາຖາຍໍ ''ສມฺຜฺຖານາທີນີ ປຖມປາຣາຊິກສທິສາເນວາ''ຕິ ວຸຕฺຕຕฺຕາປີ ທຸຜฺຖຸລຸລວາໂທ ນ ສຸນฺທໂຣ ''ຕຫທฺຊາຕາ''ຕິ ວຸຕฺຕຕฺຕາຕິ။

ປຖມອນິຍຕສິກฺຂາປທວຕฺຕນາ ນິຜฺຖິຕາ။

໘။ ທຸຕິຍອນິຍຕສິກฺຂາປທວຕฺຕນາ

໔໕໓။ ທຸຕິເຍ ເກສฺຈິ ໂປຕฺຖເກສุ ''ນ ເຫວ ໂຂ ປນ ປຜິຈฺຊນฺນໍ ອາສນໍ ໂຫຕິ ອາສນ''ນฺຕິ ລິຂິຕໍ။ ''ອາສນນฺຕິ ອສິກໍ, ອຸທຸສຣິຕານຸຣູປ''ນฺຕິ ລິຂິຕໍ။ ທຸເວປິ ຣຫາ ອິສ ອສິປฺເປຕາ ກາຍສໍສຄฺຄທຸຜฺຖຸລຸລວາຈາຣໂຫນິສຊฺຊຄฺຄຫຄາໂຕ။ ຍທິ ເອວໍ ''ມາຕຸຄາ ໂມ ນາມ ວິຍฺຍູ ປຜິພລາ''ຕິ ກິມຕฺຖໍ ວຸຕฺຕນฺຕິ? ອຍເມວ ຫີ ມາຕຸຄາໂມ ທຸວິນฺນມฺປີ ກາຍສໍສຄฺຄທຸຜฺຖຸລຸລວາຈານໍ ເອກໂຕ ວຕฺຖຸກູໂຕ, ຕສฺມາ ວຸຕฺຕໍ။ ກາຍສໍສຄฺຄສฺສ ວຕฺຖຸກູໂຕ ທສฺສິໂຕ, ນ ອິຕຣສฺສາຕິ ກຕฺວາ ທຸຜฺຖຸລຸລວາຈເມວ ສນฺສາຍ ຕສฺສາ ວຕฺຖໍ ທສฺເສນฺໂຕ ເອວມາຫ။

ເອຕฺຖາຫ – ຍຖາ ປຖເມ ອນສິປฺເປຕາປີ ທຸຜฺຖຸລຸລວາຈາ ສມฺກາວວິເສສທສฺສນຕฺຖໍ ວຸຕฺຕາ, ອິສາປີ ກາຍສໍສຄฺໂຄ, ກສฺມາ ນ ຕສฺສ ວເສນ ຈກฺຂຸສฺສ ຣໂຫ ຄເຫຕພฺໂພຕິ? ອາມ ນ ຄເຫຕພฺໂພ, ນ ຈ ຄຫີໂຕ, ຄຫີໂຕ ເອວ ປນ ນິສຊฺຊວເສນ, ນ ຫີ ອງຄສฺສ ນິສຊฺຊາ ວິເສໂສຕິ။ ອປฺປຜິຈฺຊນฺເນ ສຕິ ກາຖໍ ຈກฺຂຸສฺສ ຣໂຫຕິ ເຈ? ທູຣຕฺຕາ။ ປຖເມ ກສฺມາ ອິຕฺຖິສຕມฺປີ ອນາປຕฺ ຕີ ນ ກໂຣຕິ, ອິສ ກສฺມາ ເອກາປີ ກໂຣຕີຕິ ເຈ? ໂນ ວຸຈฺຈຕິ ສີທສຕฺຕາ။ ສີທສໍ ໂຫຕິ, ຍທິທໍ ອລຸລຕໂຣ ກິກฺຂຸ ເວສາລິຍໍ ມ ຫາວເນ…ເປ… ທວາຣໍ ວິວຣິຕฺວາ ນິປนฺໂນ ໂຫຕິ…ເປ… ສມฺພຫຸລາ ອິຕฺຖິໂຍ ຍາວທຕฺຖໍ ກຕฺວາ ປກฺກມີສູຕິ (ປາຣາ။ ໗໗)။ ຕສฺມາ ນ ເມຖຸນສฺສ ມາຕຸຄາໂມ ທຸຕິໂຍ ໂຫຕິ။ ອິຕฺຖິໂຍ ຫີ ອລຸລມລຸລິສฺສາ ວຊฺຊໍ ປຜິຈฺຊາເທນฺຕິ, ເຕເນວ ກິກฺຂຸນີນໍ ວຊฺຊປຜິຈฺຊາທເນ ປາຣາຊິກໍ ປລຸລຕฺຕໍ။ ຕຖາ ''ອາຍສฺມາ ອຸທາຍີ ຕາ ອິຕฺຖິໂຍ ວິຫາຣໍ ເປກฺຂາເປຕฺວາ ຕາສໍ ອິຕฺຖີນໍ ວຈฺຈມຄฺຄ''ນฺຕິ (ປາຣາ။ ໒໘໓) ເອຕฺຖ ''ຍາ ປນ ຕາ ອິຕฺຖິໂຍ ຫີຣິມນາ, ຕາ ນິກฺຂມິຕฺວາ ກິກฺຂູ ອຸຊฺຊາເປນฺຕີ''ຕິ (ປາຣາ။ ໒໘໓) ວຈນໂຕ ທຸຜฺຖຸລຸລສฺສ ມາຕຸຄາໂມ ທຸຕິໂຍ ໂຫຕີຕິ ສີທສນฺຕີ ອສິປฺປາໂຍ။ ອຸກຍຕฺຖາປີ ອຸມฺມຕฺຕກາທີກມฺມິການໍ ອ ນາປຕฺຕີຕິ ເຕສໍ ປາເຜກฺກໍ ນິທາເນ ອາຄຕໍ, ອາທິກມฺມິການໍ ອນາປຕฺຕີຕິ ອຕฺໂຖ။ ອນฺຄຕฺຖິປເທ ປນ ''ອເຈລກວຄฺເຄ ຣໂຫປຜິຈฺຊນฺນາສນສິກฺຂາປເທ 'ວິຍฺຍູ ປุຣິໂສ ທຸຕິໂຍ ໂຫຕີ'ຕິ (ປາຈິ။ ໒໘໘) ອິມສฺສ ອນຸຣູປໂຕ 'ອິຕฺຖີນໍ ສຕມฺປີ ອນາປຕฺຕີ ນ ກໂຣຕີ'ຕິ ວຸຕฺຕ''ນฺຕິ ຈ, ''ທຸຕິຍານິຍເຕ 'ອິຕฺຖີປີ ປຸຣິໂສປີ'ຕິ ອິທໍ ກິກฺຂຸນີວຄฺເຄ ໂອສານສິກฺຂາປທສฺສ, ອເຈລກວຄฺເຄ ອປฺປຜິຈฺຊນฺນາສນສິກฺຂາປທສฺສ ຈ ອນາປຕฺຕິວາເຣ 'ໂຍ ໂກຈິ ວິຍฺຍູ ປุຣິໂສ ທຸຕິໂຍ'ຕິ ວຸຕฺຕໍ။ ອິເມສໍ ອນຸຣູປໂຕ ວຸຕฺຕນฺຕິ ເວທິຕພฺພ''ນฺຕິ ຈ ວຸຕฺຕໍ။

ທຸຕິຍອນິຍຕສິກฺຂາປທວຕฺຕນາ ນິຜฺຖິຕາ။

ປກິຕฺຕກວຕฺຕນາ

ອປິເຈຕฺຖ ອິທໍ ປກິຕฺຕກໍ, ເສຍฺຍຖິທໍ – ອິທໍ ອນິຍຕກຕฺທໍ ນິປฺປໂຍຊນໍ ອປຸພฺພາກາວໂຕຕິ ເຈ? ນ, ຄຣຸກລຫຸກາເກທກິນฺ ນາປຕฺຕິໂຣປນາໂຣປນກฺກມລກฺຂຕທີປນປฺປໂຍຊນໂຕ။ ເອຕฺຖ ຫີ ''ສາ ເຈ ເອວໍ ວເທຍฺຍ 'ອຍฺໂຍ ມຍາ ທິຜฺໂຖ ນິສິນฺໂນ ມາຕຸ ຄາມສฺສ ເມຖຸນໍ ສມฺມໍ ປຜິເສວນฺໂຕ'ຕິ, ໂສ ຈ ຕໍ ປຜິຊານາຕິ, ອາປຕฺຕິຍາ ກາເຣຕພฺໂພ…ເປ… ນິສຊฺຊາຍ ກາເຣຕພฺໂພ''ຕິ ອາທີນາ (ປາຣາ။ ໔໔໖) ອາປຕฺຕິຍາ ຄຣຸກາຍ ລຫຸກາຍ ຈ ໂຣປນກฺກມລກฺຂຕໍ, ກາເຣຕພฺໂພຕິ ອິມິນາ ອນາໂຣປນກฺກມ ລກฺຂຕລຸຈ ທສฺສິຕໍ။ ລກฺຂຕທີປນໂຕ ອາທິມฺຫີ, ອນฺເຕ ວາ ອຸທฺທິສິຕພฺພນฺຕິ ເຈ? ນ, ອສມฺກາວໂຕ။ ກຖໍ? ນ ຕາວ ອາທິມฺ ຫີ ສມฺກາວຕິ, ເຍສມິທໍ ລກฺຂຕໍ, ເຕສໍ ສິກฺຂາປທານໍ ອທສฺສິຕຕฺຕາ။ ນ ອນฺເຕ, ຄຣຸກມິສฺສກຕฺຕາ, ຕສฺມາ ຄຣຸກລຫຸການໍ ມຊฺເຊ ເອວ ອຸທฺທິສິຕພฺພນฺຕິ ອຣຫຕິ ອຸກຍາມິສฺສກຕฺຕາ။ ຍາ ຕຕฺຖ ລຫຸກາປຕฺຕິ ທສฺສິຕາ , ສາປີ ຄຣຸກາທີກາ။ ເຕເນວາຫ

‘‘ເມຖຸນຘມ຺ມສນ຺ນິສ຺ສິຕກິເລສສງ຺ຂາເຕນ ຣຫສ຺ສາເທນາ’’ຕິອາທິ, ຕສ຺ມາ ຄຣຸການໍ ເອວ ອນນ຺ຕຣໍ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐາຕິປິ ເອເກຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປຐມເມວາລໍ ຕາວຕາ ລກ຺ຂຓາທິປນສິທ຺ທິໂຕ, ກິໍ ທຸຕິເຍນາຕິ ເຈ? ນ, ໂອກາສນິຍມປຈ຺ຈຍມິຈ຺ຉາຄາຫນິວາຣຓປ຺ປໂຍຊນໂຕຯ ‘‘ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນ ອາສເນ ອລໍກມ຺ມນິເຍ’’ຕິ ໂອກາສນິຍມໂຕ ຫິ ຕພ຺ພິປຣີເຕ ໂອກາເສ ອິທໍ ລກ຺ຂຓໍ ນ ວິກປ຺ປິຕນ຺ຕິ ມິຈ຺ຉາຄາໂຫ ໂຫຕິ, ຕນ຺ນິວາຣຓໂຕ ທຸຕິຍມ຺ປິ ສາຕ຺ຖກເມວາຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ກສ຺ມາ? ໂອກາສເກາທໂຕ, ຣໂຫເກາທທິປນໂຕ, ຣໂຫນິສຊ຺ຊສ຺ສາທເກາທທິປນໂຕ ຯ ໂອກາສນິຍມກາເວ ຈ ຣໂຫນິສຊ຺ຊສ຺ສາທເກາໂທ ຊາໂຕຯ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຣໂຫນິສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປທານໍ ນານຕາຊານນຎ຺ຈ ສິຍາ, ຕຖາ ກາຍສໍສຄ຺ຄເກາທທິປນໂຕຯ ນາລໍກມ຺ມນິເຍປິ ຫິ ໂອກາເສ ອປ຺ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນ, ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນປິ ວາ ນິສິນ຺ນາຍ ວາຕປານກວາຍຜິທ຺ທາທີຫີ ນິກ຺ຂນ຺ຕເກາສາທິຄ຺ຄຫເຓນ ກາຍສໍສຄ຺ໂຄ ລພ຺ພຕີຕິ ເອວມາທໂຍປິ ນຍາ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ເວທິຕພ຺ພາຯ ‘‘ຠິກ຺ຂຸປາຕິໂມກ຺ເຂ ອາຄຕນຍຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂຸນີປາຕິໂມກ຺ເຂ ອິທໍ ກຓ຺ຑໍ ປຣິຫີນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອຕ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຕຕ຺ຖ ອນຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາຕິ ເອເກຯ ຕໍ ອເນກຕ຺ຖກາວທີປນໂຕ ອຍຸຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ພພຸທ຺ຘກາເລ ຫິ ຠິກ຺ຂູນໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ, ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຈ ອຸທ຺ເທສາ ສນ຺ຕິຯ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ອສາຘາຣຓຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ນິທ຺ທິຏ຺ຐສງ຺ຆາທິເສສປາຈິຕ຺ຕິຍານນ຺ຕິ ເອເກຯ ຕາສໍ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ອຸພ຺ຠຊາຓຸມຓ຺ຑລິກອຏ຺ຐວຕ຺ຖຸກວເສນ ກາຍສໍສຄ຺ຄວິເສໂສ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸ, ‘‘ຫຕ຺ຖຄ຺ຄຫຓໍ ວາ ສາທິເຍຍ຺ຍ, ກາຍໍ ວາ ຕທຕ຺ຖາຍ ອຸປສໍຫເຣຍ຺ຍາ’’ຕິ (ປາຈິ. ໕໓໔-໕໓໘) ວຈນໂຕ ສາທິຍນມ຺ປິ, ‘‘ສນ຺ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ ວາ’’ຕິ (ປາຈິ. ໕໓໘) ວຈນໂຕ ຐານມ຺ປິ, ‘‘ສງ຺ເກຕໍ ວາ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາ’’ຕິ (ປາຈິ. ໕໓໘) ວຈນໂຕ ຄມນມ຺ປິ, ‘‘ຉນ຺ນໍ ວາ ອນຸປວິເສຍ຺ຍາ’’ຕິ (ປາຈິ. ໕໓໘) ວຈນໂຕ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຏ຺ຐານປເວໂສປິ, ຕຖາ ‘‘ຣຕ຺ຕນ຺ຘກາເຣ ອປ຺ປທີເປ ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນ ໂອກາເສ ເອເກເນກາ ສນ຺ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ ວາ ສລ຺ລເປຍ຺ຍ ວາ’’ຕິ (ປາຈິ. ໗໖໗) ວຈນໂຕ ທຸຏ຺ຐຸລ຺ລວາຈາປິ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸກນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ຕາສໍ ອຎ຺ຎຖາ ອນິຍຕກຓ຺ຑສ຺ສ ອວຕ຺ຕພ຺ພຕາປຕ຺ຕິໂຕປິ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຕສໍ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

ປກິຓ຺ຓກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອນິຍຕກຓ຺ຑໍ ນິຏ຺ຐິຕໍຯ

໔. ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍກຓ຺ໂຑ

໑. ຈີວຣວຄ຺ໂຄ

໑. ປຐມກຐິນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໔໙. ສມິຕາວິນາຕິ ສມິຕາ’ເນນ ກິເລສາຕິ ສມິຕາວີ, ເຕນ ສມິຕາວິນາຯ ‘‘ຕີຓິ ຈີວຣານີ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ‘‘ຕິຈີວຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສງ຺ຂ຺ຍາປຸພ຺ໂພ ທິຄຸເນກວຈນນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ລກ຺ຂຓໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕໍ ປນ ອຘິຏ຺ຐິຕສ຺ສປິ ອນຘິຏ຺ຐິຕສ຺ສປິ ນາມໍ ‘‘ເອກຣຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈ ຠິກ຺ຂຸ ຕິຈີວເຣນ ວິປ຺ປວເສຍ຺ຍາ’’ຕິອາທີສຸ ຕິຈີວຣາຘິຏ຺ຐາເນນ ອຘິຏ຺ຐິຕສ຺ສ ນາມໍຯ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິຈີວຣໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ໖໔໗) ເອຕ຺ຖ ອນຘິຏ຺ຐິຕສ຺ສ ນາມໍ, ອິຘ ຕທຸຠຍມ຺ປິ ສມ຺ຠວຕິຯ ‘‘ຠຄວຕາ ຠິກ຺ຂູນໍ ຕິຈີວຣໍ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຘິຏ຺ຐິຕເມວຯ ‘‘ອຎ຺ເຎເນວ ຕິຈີວເຣນ ຄາມໍ ປວິສນ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນຘິຏ຺ຐິຕເມວຯ ເອກສ຺ມີເຍວ ຫິ ຈີວເຣ ຕິຈີວຣາຘິຏ຺ຐານໍ ຣຸຫຕິ, ນ ອິຕຣສ຺ມິໍ ປຕ຺ຕາຘິຏ຺ຐານໍ ວິຍ, ຕສ຺ມາ ອິຕຣໍ ອຕິເຣກຏ຺ຐາເນ ຕິຏ຺ຐຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ກຖຎ຺ຫິ ນາມ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ຠິກ຺ຂູ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິອາທິຯ

໔໕໐-໑. ປຐມປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ປເນຕ຺ຖ ເອກຣຕ຺ຕມ຺ປິ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຍ຺ຍ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ປຣໍ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕຸໍຯ ເອວຎ຺ຈ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍາຖ ‘ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕພ຺ພໍ, ຕໍ ອຕິກ຺ກາມຍໂຕ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ຠຄວຕາ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປສິຯ ອຖ ປຈ຺ຉິມໂພທິຍໍ ອຊາຕສຕ຺ຕຸກາເລ ກຐິນໍ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຠິກ຺ຂູ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ‘‘ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ມິໍ ຠິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຐິເນ ທສາຫ…ເປ… ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິ ອຸທ຺ທິສນ຺ຕິ, ເອສ ນເຍ ທຸຕິຍຕຕິຍກຐິເນສຸປິຯ ຕຖາປິ ກງ຺ຂາວິຕຣຓິຍໍ (ກງ຺ຂາ. ອຏ຺ຐ. ກຐິນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ) ‘‘ທສາຫປຣມນ຺ຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອນຸປຎ຺ຎຕ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກໍເຍວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ມິໍ ຠິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຐິເນ’’ຕິ ວຈນໍ ນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິ, ນ ຈ ອນຸປຎ຺ຎຕ຺ຕີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ນ ຫິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ, ອນຸປຎ຺ຎຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸມ຺ຫີ ວາ ກຐິນານິສໍສາໂຣ ທິສ຺ສຕີຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕນໂຍວ ສາໂຣຕິ ນິຏ຺ຐເມຕ຺ຖ ຄນ຺ຕພ຺ພໍຯ ອຖາປີ ສິຍາ

‘‘ກຖິນສຸສຸປ຺ປຕ຺ຕິກາລໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ກຄວໂຕ ວຈນໍ ອນຸປລ຺ລຕ຺ຕິກາເວນ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ. ຍທິ ເອວໍ ທ຺ເວ ອນຸປລ຺ລຕ຺ຕິໂຍ ສິຍຸໍ, ຕໂຕ ປຣິວາເຣ (ປຣິ. ໔໘) ‘‘ເອກາ ອນຸປລ຺ລຕ຺ຕິ’’ຕິວຈນວິໂຣໂຘ. ອປິຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕນຍທີປນຕ຺ຖໍ ອິຘ ຕໍ ວຈນໍ ປຖມປລ຺ລຕ຺ຕິກາເລ ອວຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖ ສາຣິຕ຺ຕາ ທ຺ຕິຍຕຕິເຍສຸ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕປຖມປລ຺ລຕ຺ຕິສຸ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອລ຺ລຖາ ຕຕ຺ຖປິ ຕໍ ວຈນໍ ປຈ຺ຉາ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ. ອນຸຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ‘‘ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕກາວໍ ສນ຺ຘາຍ ນິຍ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິນ຺ຕິອາທີສຸ ອນຸປລ຺ລຕ຺ຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເສກ຺ຂປຸຖ຺ຊຊນານໍ ເປມໍ, ອຣຫນ຺ຕານໍ ຄາຣໂວ. ທສມໍ ວາ ນວມໍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍ.

໔໖໘-໙. ນິຍ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິນ຺ຕິ ອິທໍ ເກວລໍ ຈີວຣປລິໂພຘາກາວມຕ຺ຕທີປນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ນຎ຺ຖໍ ວາ ວິນຎ຺ຖໍ ວາ ທຑ຺ໝໍ ວາ ຈີວຣາສາ ວາ ອຸປຈ຺ຉິນ຺ນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍທິ ທສາຫປຣມໍ ຘາເຣຕພ຺ພຈີວຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ, ນຎ຺ຖາທີກໍ ໂສ ຘາເຣຍ຺ຍ. ຘາຣຕລ຺ເຈຕ຺ຖ ຖປນໍ, ປຣິໂກໂຄ ວາ. ຕໍ ທ຺ວຍໍ ກເຕປິ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ອກເຕປິ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ກຕໍ ວາ ໂຫຕິ’’ຕິປິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ນ ຫິ ກຕເມວ ອຕິກ຺ການຍໂຕ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ຈີວຣໍ ອຸປາທາຍ ‘‘ນິຍ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕມ຺ປິ ອຸພ຺ກຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ທສາຫປຣມໍ ກາລໍ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ນ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ຕລ຺ຫິ ຈີວຣໍ ສນ຺ຕລ຺ເຈ, ອຸພ຺ກຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ເອກາຫົວສມ຺ປິ ປຣິຫາຣໍ ນ ລພ຺ກຕິ. ອປິຈ ‘‘ຈີວຣໍ ນາມ ວິກປ຺ປນຸປຄໍ ປຈ຺ຉິມ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຈ ກຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາປິ ນ ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ ອສມ຺ກາວໂຕ.

ອນຸຄຕ຺ຖິປເທ ປເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕຕ຺ຖ ສິຍາ – ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ຈີວຣໍ ນຎ຺ຖາທີສຸ ອລ຺ລຕຣໍ ຍທິ ກເວຍ຺ຍ, ກຕມໍ ຈີວຣໍ ທສາຫປຣມໍ ຘາເຣຍ຺ຍ. ຍສ຺ມາ ຘາເຣຕພ຺ພຈີວຣໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ກຣຕປລິໂພຘທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ‘ນຎ຺ຖໍ ວາ’ຕິອາທິປທານິ ວຸຕ຺ຕານີ. ອຍໍ ປນຕ຺ໂຖ ‘ນຎ຺ຖໍ ວາ’ຕິອາທີນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ຕຈີວຣານໍ ອລ຺ລຕຣສ຺ມິໍ ຈີວເຣ ອສຕິ ຄເຫຕພ຺ໂພ, ສຕິ ຕໍ ທສາຫປຣມໍ ອຕິກ຺ການຍໂຕ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ. ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ. ‘ກຕໍ ວາ ໂຫຕິ’ຕິ ວຸຕ຺ຕຈີວຣເມວາທິປ຺ເປຕໍ. ກສ຺ມາ ປນ ກຕຈີວຣໍ ອິມສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ອທິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ປາກຎຕ຺ຕາ. ກຖໍ? ນຎ຺ຖວິນຎ຺ຖຈີວຣາທີນໍ ຘາຣຕສ຺ສ ອກາວໂຕ ກຕຈີວຣເມວ ອິຘາທິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ປາກຎໍ. ຍຖາ ກີ? ຍຖາ ປຖມານິຍເຕ ເມຖຸນກາຍສໍສຄ຺ຄຣໂຫນິສຊ຺ຊານເມວາຄຕຕ຺ຕາ ໂສຕສ຺ສ ຣໂຫ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ປາກໂຎ, ຕສ຺ມາ ‘ຈກ຺ຂຸສ຺ສ ຣໂຫ ອິຕຣສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ ອທິປ຺ເປໂຕ’ຕິ ນ ວຸຕ຺ໂຕ. ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ‘ກຕໍ ວາ ໂຫຕິ’ຕິ ອິທໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ກສ຺ມາ? ອກຕໍ ອຕິກ຺ການຍໂຕປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍຕ຺ຕາ, ກິລ຺ຈາປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິ , ອິຘ ປນ ຕິຈີວຣາຘິຎ຺ຖານມທິປ຺ເປຕໍ. ຕສ຺ມິໍ ຕິຈີວຣາຘິຎ຺ຖາເນ ອກຕໍ, ອຣຊິຕໍ, ອກປ຺ປີຍກຕລ຺ຈ ‘ອິມໍ ສງ຺ໝາຎີ ອຘິຎ຺ຖາມີ’ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອຘິຎ຺ຖາຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖໍ ‘ກຕໍ ວາ ໂຫຕິ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິຕຣຖາ ‘ນິຍ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິໍ ປຝິລທ຺ເຘ’ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕິຈີວຣໍ ທສາຫໍ ອຕິກ຺ການຍໂຕ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ກຖໍ ປລ຺ລາຍຕີຕິ ເຈ? ວຈນປ຺ປມາຕໂຕ. ‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕິຈີວຣໍ ອຘິຎ຺ຖາຕຸໍ ນ ວິກປ຺ເປຕຸ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຘາປິ ‘ອຕິເຣກຈີວຣໍ ນາມ ອນຘິຎ຺ຖິຕ’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ. ຍສ຺ມາ ‘ກຕໍ ວາ ໂຫຕິ’ຕິ ວຈເນນ ອິຘາທິປ຺ເປຕຈີວເຣນ ສທ຺ຘິ ເສສມ຺ປິ ທສາຫປຣມໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ຘາເຣຕຸໍ ນ ລພ຺ກຕີຕິ ອນຸຊານນ຺ໂຕ ‘ອຕິເຣກຈີວຣໍ ນາມ ອນຘິຎ຺ຖິຕໍ ອວິກປ຺ປີຕ’ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕຕ຺ຖ ສິຍາ – ຍຖາ ‘ອວິກປ຺ປີຕ’ນ຺ຕິ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ‘ວິກປ຺ປນຸປຄໍ ປຈ຺ຉິມ’ນ຺ຕິປີ. ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ຕິຈີວຣເມວ ທສາຫປຣມໍ ຘາເຣຕພ຺ພໍ ‘ນິຍ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິ’ນ຺ຕິອາທິອນຸປລ຺ລຕ຺ຕິວເສນ. ອິຕຣຖາ ເອກາຫາຕິກ຺ກເມປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິ ‘ໂຍ ປນ, ກິກ຺ຂຸ, ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຍ຺ຍ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ. ນ ຕິຈີວຣໂຕ ອລ຺ລມ຺ປິ ຈີວຣໍ ທສາຫປຣມໍ ຘາເຣຕພ຺ພໍ, ຕໂຕ ປຣໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ‘ອນ຺ໂຕທສາຫ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຍຖາຫ ‘ອນາປຕ຺ຕິ ອນ຺ໂຕທສາຫໍ ອຘິຎ຺ເຖຕິ, ວິກປ຺ເປຕີ’ຕິ, ອິຕຣຖາ ‘ອນ຺ໂຕທສາຫໍ ອຘິຎ຺ເຖຕີ’ຕິ ວຈນມຕ຺ຕເມວ ກເວຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ອິທໍ ສພ຺ພໍ ອປ຺ເຣ ວທນ຺ຕິ’’ຕິ. ເອຕ຺ຖ ອນ຺ໂຕກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ກຕເມວ ສນ຺ຕລ຺ເຈ, ທສາຫປຣມໍ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິທລ຺ຈິມສ຺ສ ສາຘນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕວຈນລ຺ຈ ປຣໂຕ ອິເຘວ ວຸຕ຺ຕວິຈາຣຕາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕຍຸຕ຺ຕິຍາ ຈ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ.

ອິເຘວ ວຸຕ຺ຕວິຈາຣຕາ ນາມ – ‘‘ສ຺ເວ ກຖິນຸທ຺ຘາໂຣ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຊ຺ຊ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ຕທເຫວ ອນຘິຎ຺ຖຫນ຺ຕສ຺ສ ອຣຸຕ຺ຄ຺ຄມເນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ. ກສ຺ມາ? ‘‘ນິຍ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອນ຺ໂຕກຖິເນ ອຕິເຣກທສາຫມ຺ປິ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິ, ກຖິນໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ເອກາຫົວສມ຺ປິ ນ ລກຕິ. ຍຖາ ກີ? ຍຖາ ອຕ຺ຖຕກຖິໂນ ສງ຺ໂຝ ອຕ຺ຖຕທິວສໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ຍາວ ອຸພ຺ການຣາ ເອກທິວສາວເສເສປິ ກຖິນຸພ຺ກາເຣ ອານິສໍສໍ ລກຕິ, ປຸນທິວເສ ນ ລກຕິ. ສເຈ ສຕິສມ຺ໂມສາ ການຂນິຍຈີວຣໍ ນ ກາຊິຕໍ, ປຸນທິວເສ ອນຕ຺ຖຕກຖິນານມ຺ປິ ສາຘາຣຕໍ ໂຫຕິ. ທິວສາ ເຈ ສາວເສສາ, ອຕ຺ຖຕກຖິນສ຺ເສວ ສງ຺ຝສ຺ສ ປາປຸຕາຕິ, ເອວເມວ ອຕ຺ຖຕທິວສໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ຍາວ ອຸພ຺ການຣາ ອນຘິຎ຺ຖິຕໍ ອວິກປ຺ປີຕໍ ວຎ຺ຎຕິ ອນຸລ຺ລາຕທິວ

ສພ຺ຠນ຺ຕຣຕ຺ຕາຯ ກຖິນທິວໄສ ຄຓນຸປໂຄ ໂຫຕິ, ອຸພ຺ຠຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທສາຫປຣມໍ ກາລໍ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ປຣິຫາຣໍ ລຠຕິ, ຕໂຕ ປຣໍ ນ ລຠຕິຯ ກສ຺ມາ? “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕຸ”ນ຺ຕິ ວຈນໂຕຯ ອນ຺ໂຕກຖິເນປິ ເອກາທເສ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມເນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປ຺ປສງ຺ຄໍ “ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ມິໍ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ”ຕິ ອຍໍ ອນຸປຎ຺ຎຕ຺ຕິ ອາເຣຕ຺ວາ ຐິຕາ, ນ ຈ ເຕ ທິວເສ ອທິວເສ ອກາສີຕິຯ ຕຖາ ຕຕິຍກຖິເນ ຈ ວິຈາຣິຕໍ “ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ມິໍ ຠິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ຠິກ຺ຂຸໂນ ປເນວ ອກາລຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ’ຕິ ວທນ຺ເຕນ ຠຄວຕາ ຍໍ ມຍາ ເຫຏ຺ຐາ ປຐມສິກ຺ຂາປເທ ‘ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ຕມ຺ປິ ກຖິນມາສໂຕ ພຫິ ອຸປ຺ປນ຺ນເມວ, ນ ອນ຺ໂຕຕິ ທີປິຕໍ ໂຫຕີ”ຕິ ຈ, “‘ກາເລປິ ອາທິສ຺ສ ທິນ຺ນໍ ເອຕໍ ອກາລຈີວຣ’ນ຺ຕິ (ປາຣາຯ ໔໐໐) ວຈນໂຕ ກຖິນຸພ຺ຠາຣໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ທສາຫປຣິຫາຣໍ ນ ລຠຕີຕິ ທີປິຕໍ ໂຫຕິ, ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຸນ ກຖິນຸພ຺ຠາຣໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ປຎ຺ຈ ທິວສານິ ລຠຕີຕິ ປສງ຺ໂຄປິ ‘ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣ…ເປ… ຂິປ຺ປເມວ ກາເຣຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ອກາລຈີວຣສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກາລໍ ນິຍເມຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວາຣິໂຕ ໂຫຕິຯ ຕທຸຠເຍນ ກຖິນພ຺ຠນ຺ຕເຣ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ກຖິນຸພ຺ຠາຣໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ເອກທິວສມ຺ປິ ປຣິຫາຣໍ ນ ລຠຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕີ”ຕິ ຈຯ ຕສ຺ມາ ທຸວິນ຺ນມ຺ເປຕໍ ວິຈາຣຓໍ ສນ຺ຘາຍ ອມ຺ເຫຫິ “ອິເຘວ ວຸຕ຺ຕວິຈາຣຓາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕຍຸຕ຺ຕິຍາ ຈ ວິຣຸຊ຺ຌຕີຕິ ນ ຄເຫຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – “ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ມິໍ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ”ຕິ ອິທໍ ກຸມ຺ມໍ ກິໍ ຈີວຣສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ນິຍເມຕິ, ອຸທາຫຸ ຘາຣຓໍ, ອຸທາຫຸ ອຸຠຍນ຺ຕິ, ກິຎ຺ເຈຕ຺ຖ, ຍທິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕີ ນິຍເມຕິ, ປຈ຺ຉິມກຕ຺ຕິກມາເສ ເອວ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທສາຫໍ ຘາເຣຕພ຺ພໍ ອນິຏ຺ຐິເຕປິ ຕສ຺ມິໍ ມາເສຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ອຖ ຘາຣຓໍ ນິຍເມຕິ, ອນ຺ໂຕກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ອຸພ຺ຠເຕປິ ທສາຫປຣມໍ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ອຖ ອຸຠຍໍ ນິຍເມຕິ, ຕຕິຍກຖິເນ ວິຍ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ອຸຠຍໍ ນິຍເມຕິ, ນ ປນ ວິເສສເນ ປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຖິຯ ຍໍ ອນ຺ໂຕກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ສນ຺ຘາຍ “ນິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ມິໍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕໍ ສນ຺ຘາຍ “ຘາເຣຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສານິຕ຺ຐເຫຕໍຯ “ກຕໍ ວາ ໂຫຕີ”ຕິອາທິວຈນໂຕ ຕທຕ຺ຖສິທ຺ຘິ, ເຕນ ປຸນ ວິເສສເນ ປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖິ, ນ ຫິ ກຕເມວ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ກໂຣຕິ, ນ ຈ ນຏ຺ຐາທີກໍ ຘາເຣຕຸໍ ສກ຺ກາຕິຯ ເຍນ ວາ ອນິປ຺ປາເຍນ ຠຄວຕາ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ, ໂສ ອນິປ຺ປາໂຍ ຕຕິຍກຖິເນ ປກາສິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ກສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ປກາສິໂຕຕິ ເຈ? ວິເສສວິຎານທສ຺ສນານິປ຺ປາຍໂຕຯ ວິເສສວິຎານຎ຺ຫິ ‘ໂນ ຈສ຺ສ ປາຣິປູຣີ”ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖາປິ “ຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ອກາລຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ”ຕິ ວິເສສເນນ ອຸພ຺ຠເຕປິ ກຖິເນ ກາລຈີວຣໍ ອຕ຺ຖີຕິ ທີເປຕິຯ ກິຎ຺ເຈຕໍ? ປຈ຺ຉິມກຕ຺ຕິກມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ, ເຕເນວ ຕຕ຺ຖ “ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິນິຍເມ ວຸຕ຺ຕໂທສາຠາວສິທ຺ຘິຯ ຍຎ຺ຈ ຕຕ຺ຖ “ກາເລປິ ອາທິສ຺ສ ທິນ຺ນໍ ເອຕໍ ອກາລຈີວຣໍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ທ຺ເວ ອຕ຺ຖວິກປ຺ປາຯ ອາເທສວເສນ “ອກາລຈີວຣ”ນ຺ຕິ ລທ຺ຘສງ຺ຂຍມ຺ປິ ກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ກາລປຣິຫາຣໍ ລຠຕິ, ປເຄວານາເທສນ຺ຕິ ອຍໍ ປຐໂມ ວິກປ຺ໂປ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິນິຍເມ ວຸຕ຺ຕໂທສາຠາວເມວ ອຸປຕ຺ຖມ຺ເຠຕິຯ ຕຖາ ອາເທສວເສນ ອກາລຈີວຣສງ຺ຂຍໍ ຄຕໍ ຈີວຣກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ຈີວຣກາລໂຕ ປຣໍ ທສາຫປຣິຫາຣໍ ນ ລຠຕິ, ປເຄວານາເທສນ຺ຕິ ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ຘາຣຓນິຍເມ ວຸຕ຺ຕໂທສາຠາວເມວ ອຸປຕ຺ຖມ຺ເຠຕິຯ ຍທິ ເອວໍ ອາເທສວເສນ ອກາລຈີວຣສ຺ສ ອກາລຈີວຣຕາ ກິມຕ຺ຖິກາຕິ ເຈ? ສງ຺ຆຸທ຺ເທສິກສ຺ສ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖຕກຖິນສ຺ສປິ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສາຘາຣຓຠາວຕ຺ຖິກາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ອປິຈ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ກຖິນທິວສາປິ ທິວສາວຯ ເອວໍ ຄຓນຸປຄຕ຺ຕາ ອກາລຈີວຣສງ຺ຂຍາປຏິລາຠານຸຠາເວນ “ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ”ຕິ ວຈນາເປກ຺ຂສ຺ສ ອນິສ຺ສຄ຺ຄິຍຕ຺ຕາ ຕທນຸໂລມຕ຺ຕາ “ກາລຈີວຣສ຺ສປິ”ຕິ ເອວໍ ສພ຺ພຖາ ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ເອຕ຺ຖ ວຈນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອປິຈ ອຕ຺ຖິ ເອກຈ຺ເຈນ ກຖິນຸທ຺ຘາເຣນ ອຸພ຺ຠເຕ ກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ເອກຈ຺ຈສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ກາລຈີວຣໍ ໂຫຕິ, ເອກຈ຺ຈສ຺ສ ອກາລຈີວຣໍ, ຕໍ ສີມາຕິກ຺ກນ຺ຕສ຺ສ, ໂນ ອຸພ຺ຠາຣຄຕໍຯ ຕໍ ທຸວິນ຺ນໍ ວເສນ ອຸພ຺ຠເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຐເປຕ຺ວາ ອິຕເຣສໍ ອຎ຺ຎຕເຣນ ອຸພ຺ຠເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຎ຺ຫິ ຍສ຺ສ ອຸພ຺ຠຕໍ, ຕສ຺ສ ອກາລຈີວຣໍ, ອິຕຣສ຺ສ ກາລຈີວຣໍຯ ຕຖາ ອຕ຺ຖິ ເອກຈ຺ເຈນ ກຖິນຸທ຺ຘາເຣນ ອຸພ຺ຠເຕ ກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ສພ຺ພສ຺ສປິ ອກາລຈີວຣເມວ ໂຫຕິຯ ຕໍ ຍຖາຐປິຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຖາ ອຕ຺ຖິ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຐເປຕ຺ວາ ວສ຺ສານສ຺ສ ປຈ຺ຉິເມ ມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍຯ ຕຖາ ອຕ຺ຖິ ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອກາລຈີວຣໍ, ຕໍ ເຫມນ຺ເຕ, ຄິມ຺ເຫ ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເອວໍ ປຸຄ຺ຄລກາລເຠທໂຕ ພຫຸວິຘຕ຺ຕາ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ “ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິເນ ອຸປ຺ປນ຺ນ”ນ຺ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອເນກໍສິກຕ຺ຕາ ອິມມ຺ປິ ອຕ຺ຖວິກປ຺ປໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອຸພ຺ຠຕສ຺ມິໍ ກຖິ ເນຕິ ຠິກ຺ຂຸໂນ ກຖິນໍ ອຸພ຺ຠຕໍ ໂຫຕີ”ຕິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສິທ຺ເຘປິ “ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ມາຕິການໍ ອຎ຺ຎຕຣາຍາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ຘາຣຍາ ມີ”ຕິ ຠິກ຺ຂຸນີວິຠງ຺ເຄ ອາຄໂຕຕິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຯ “ເອວ”ນ຺ຕິ ວຈເນນ ວຈນເຠໂທ ຕຕ຺ຖ ນຕ຺ຖີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

“ວິກປ຺ປນຸປຄໍ ປຈ຺ຉິມ”ນ຺ຕິ ອິທໍ ສພ຺ພສງ຺ຄາຫິກຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ອຘິຏ຺ຐານຸປຄໍ ປຈ຺ຉິມ”ນ຺ຕິ ອສພ຺ພສງ຺ຄາຫິກໍຯ ນ ຫິ ຍຕ຺ຕກໍ

ສງຆາຜິ ອຂ໌ຍຸຖານຸປຄໍ ປຈຸລິມໍ, ຕຕຸຕກໍ ອນຸຕຣວາສກາທິ ອຂ໌ຍຸຖານຸປຄໍ ປຈຸລິມໍ ໂຫຕິ ອຂ໌ຍຸຖານສຸສ ພຫຸວິຂຕຸຕາ។ ນ ເຂວໍ ວິກປຸປນາຍ ເກໂຫ ຕສຸສາ ເອກວິຂຕຸຕາຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ "ເອກາທເສ ອຣຸຕຸຄຸຄມເນ ນິສຸສຄຸຄິຍ"ນຸຕິ ອນຸຕິມໍ ຖເປຕຸວາ ຕໂຕ ປຸຣິມຕຣສຸມິນຸຕິ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ។ ອນຸຕິມໍ ນາມ ອປຣກຕຸຕິກາຍ ປຖມາຣຸຕຸຄຸຄມນໍ។ ຕລຸທິ ກາລຕຸຕາ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ນ ກໂຣຕິ, ເຕເນວາຫ ອຈຸເຈກຈີວຣສິກຸຂາປທຍຸຖກຖາຍໍ "ຂຍຸກິໂຕ ປຍຸຖາຍ ປນ ອຸປຸປນຸນໍ ອນຈຸເຈກຈີວຣມຸປີ ປຈຸຈຸຫຸຂຣິຕຸວາ ຖປີຕຈີວຣມຸປີ ເອຕໍ ປຣີຫາຣໍ ລກຕິເຍວາ"ຕິ (ປາຣາ។ ອຍຸຖ។ ໔។ຒໍ໔ຒ-ຓ)។ ອິມໍເຍວ ນຍໍ ສນຸຂາຍ "ອຈຸເຈກຈີວຣສຸສ ອນຕຸຖ ເຕ ກຖິເນ ເອກາທສທິວສານິໂກ ມາໂສ, ອຕຸຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສທິວສານິກາ ປລຸຈ ມາສາ, ຕໂຕ ປຣໍ ເອກທິວສມຸປີ ປຣິ ຫາໂຣ ນຕຸຖີ"ຕິ ຕຕຸເຖວາຫ។ ອິມສຸມື ນເຍ ສິຫຸເຂ ອນຈຸເຈກຈີວຣໍ ທຸວາທສາເຫ ນ ລກຕີຕິ ສິຫຸຂເມວ ໂຫຕິ។ ຕໂຕ "ອນຈຸເຈກຈີວເຣ ອນຈຸເຈກຈີວຣສລຸສີ, ອນາປຕຸຕີ"ຕິ (ປາຣາ។ ຒ໔໐) ເອຕຸຖ ອຈຸເຈກຈີວຣສທິເສ ອລຸລສຸມື ອນຂ໌ຍຸກິເຕຕິ ສິຫຸຂໍ ໂຫຕິ។ ຕຕຸຖ ປນ "ປລຸຈ ມາສາ"ຕິ ອຸກຸກຍຸຖປຣິຈຸເຂທວຈນໍ។ ວສຸສິກສາຜິກລຸຈ ອວສຸສິກສາຜິກກາວໍ ປຕຸວາ ເອ ກາທສມາເສ ປຣີຫາຣໍ ລກຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

ທສາຫາຕິກຸກນຸຕໍ ນິສຸສຄຸຄິຍນຸຕິ ເອຕຸຖ ອາປຕຸຕິວຸຍຸຖາເນ "ທສາຫປຸປຜິຈຸຂນຸນໍ ປກຸຂອຕິເຣກປກຸຂມາສອຕິເຣກ ມາສປຜິຈຸຂນຸນ"ນຸຕິອາທິວຈນເກໂຫ ວິຍ, ນ ອິຂ ວຈນເກໂຫ, ຕສຸມາ ສໍວຈຸຂຣາຕິກຸກນຸຕມຸປີ ທສາຫາຕິກຸກນຸຕເມວ ນາມ, ຕຖາ ທຸຕິຍກຖິເນປີ ສໍວຈຸຂຣວິປຸປວຸຕຸຖມຸປີ ຣຕຸຕິວິປຸປວຸຕຸຖເມວ។ ຕຕິເຍ ສໍວຈຸຂຣາຕິກຸກນຸຕມຸປີ ມາສາຕິກຸກນຸຕເມວ ນາມາ ຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ "ອນຂ໌ຍຸກິເຕ ອຂ໌ຍຸກິຕສລຸສີ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ປາຈິຕຸຕິຍ"ນຸຕິ ອິທເມກສຸສ ຕິກປາຈິຕຸຕິຍສຸສ ອາທິປທທີປນໍ។ ເອສ ນໂຍ ອວິກປຸປີເຕຕິອາທີສຸປີ, ຕສຸມາ ເອຕຸຖ ອຍຸຖສຸ ຕິກຈຸເຂເທສຸ ເອກໍ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ອິຕເຣສໍ ເອເກກມາທິປທໍ ວິຕຸຖາເຣທຸວາ ທຸເວ ທຸເວ ກຄວຕາວ ສງຂິຕຸຕຕຸຕາຕິ ພຫູສຸປີ ຕິກຈຸເຂເທສຸ ສມຸກວນຸເຕສຸ ເອໂກ ເອວ ວຸຈຸຈຕິ, "ອຍໍ ວິນ ຍສຸສ ຂມຸມຕາ"ຕິ ວທນຸຕີ។ ທຸກຸກຍວາເຣສຸ ປນ ເອກໍ ທຸກຸກຍໍ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ເສສານີ ສຕຸຕ ຕເຖວ ສງຂິຕຸຕານີ។ ຕຖາ ອນຸ ຕິມນຸຕີໂມ ເອເກໂກ ອນາປຕຸຕິໂກຍຸຖາໂສຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

ອນາປຕຸຕິ ອນຸໂຕທສາຫນຸຕິ ອຍໍ ສງເຂປຕຸໂຖ – ຕໍ ທສາຫປຣມໍ ຂາເຣຕພຸພໍ។ ຕໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຍຖາສກໍ ອຂ໌ຍຸຖານໍ ອນຸໂຕທ ສາຫໍ ອຂ໌ຍຸເຖຕິ ວາ ວິກປຸເປຕິ ວາ ວິສຸສຊຸເຊຕິ ວາ ອຕຸຕໂນ ຂມຸມຕາຍ ນສຸສຕິ ວາ ວິນສຸສຕິ ວາ ຫຍຸຫຕິ ວາ ອລຸໂລ ວາ ຕໍ ອຈຸລິນຸທິຕຸວາ ຄຕຸຫາຕິ ວິສຸສາສນຸໂຕ ວາ ຄຕຸຫາຕິ ປາຈິຕຸຕິຍໂຕ ອນາປຕຸຕີ។ ທຸກຸກຍໂຕ ປນ ສິຍາ ອາປຕຸຕິ ສິຍາ ອນາປຕຸ ຕິ ສລຸລາເກເທນ។ ອນຸຕິມານໍ ປເນຕຸຖ ທຸວິນຸນໍ ປທານໍ ວເສນ ອນຈຸລິນຸເນ ອຈຸລິນຸນສລຸສີ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ປາຈິຕຸຕິຍໍ។ ອວິສຸ ສາສຄຸຄາເຫ ວິສຸສາສຄຸຄາຫສລຸສີ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ປາຈິຕຸຕິຍນຸຕິອາທິກາ ທຸເວ ຕິກປາຈິຕຸຕິຍາ, ທຸເວ ຈ ທຸກຸກຍາ ສງຂິຕຸຕາຕິ ເວທິຕພຸພາ។ ເອຕຸຖ ທີ ຍທິ ອນຸໂຕທສາຫໍ ອຂ໌ຍຸເຖຕິ, ທສາຫປຣມໍ ອຣຸຕໍ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ຕສຸສ ທິວສກາເຄ ອຂ໌ຍຸຖຫຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ອຍໍ ຕາວ ປາລຸອິວິນິຈຸຂໂຍ។

ອຍຸຖກຖາຍໍ ປນ ອິໂຕ ຄຣຸກຕຣານີຕິອາທິມຸທິ ອຍໍ ໂຈທນາປຸພຸພງຄໂມ ວິນິຈຸຂໂຍ – ຄຕຸກິປເທ ປນສຸສ ອິໂຕ ນິສຸສຍຸຖຈີວຣ ທານໂຕ ຄຣຸກມຸປີ ລຕຸຕິທຸຕິຍກມຸມໍ ຍຖາ ອປໂລກເນນ ກໂຣນຸຕີ, ເອວມິທໍ ລຕຸຕິຍາ ກຕຸຕພຸພມຸປີ ປກຕິວຈເນນ ວຍຸຍຕີຕິ។ ຍທິ ເອວໍ ປຣິວາເຣ ກມຸມວຄຸຄສຸສ ອຍຸຖກຖາຍໍ "ລຕຸຕິກມຸມມຸປີ ເອກໍ ລຕຸຕີ ຖເປຕຸວາວ ກາຕພຸພໍ, ອປໂລກນກມຸມາທິວເສນ ນ ກາຕພຸພ"ນຸຕິ (ປຣິ។ ອຍຸຖ។ ໔໗໔) ຍໍ ວຸຕຸຕໍ, ເຕນ ວິຣຸຊຸເຊຍຸຍ។ ເຕເນຕໍ ວຸຈຸຈຕິ "ເຕສໍ ເອຕໍ ອນຸໂລມ"ນຸຕິ, ຕສຸມາ ອນຸ ໂລມນເຍເນວ ຕໍ ວຸຕຸຕໍ។ ນິຍມໍ ປນ ຍຖາ ທຸວິນຸນໍ ປາຣິສຸທຸຂິອຸໂປສໂຖ ວິນາ ລຕຸຕິຍາ ໂຫຕິ, ເອວໍ ທຸວິນຸນໍ ນິສຸສຍຸຖຈີວຣ ທານມຸປີຕິ ວທາມ, ຕສຸມາ "ອາຍສຸມໂຕ ເທມາ"ຕິ ວຕຸຕຸໍ ວຍຸຍຕີ។ ກາຖໍ ປເນຕໍ ລາຕພຸພນຸຕີ? ຕທນຸໂລມຕຸຕາຕີ។ ເອກເທເວ ທໍ ລຕຸຕິກມຸມໍ ອປໂລກເນນາປີ ກາຕຸໍ ວຍຸຍຕີຕິ ສາຂນນຸຕິ ເວທິຕພຸພນຸຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ອນຸຄຕຸກິປເທ ປເນຕຸຖ ໂຈທນໍ ກຕຸວາ "ເອຕໍ ສາຂິຕໍ។ ລຕຸຕິກມຸມໍ ເອກໍ ລຕຸຕີ ຖເປຕຸວາວ ກາຕພຸພ"ນຸຕິ ປາລຸອິຍາ ອາຄຕໍ ສນຸຂາຍ ວຸຕຸຕໍ, ອິທໍ ປນ ປາລຸອິຍໍ ນາຄ ຕໍ, ເລສໂຕ ອາຫຣິຕຸວາ ວຸຕຸຕນຸຕິ ກຕຸວາ ເອຕໍ ອປໂລກເນນາປີ ວຍຸຍຕີຕີ។

໔ຒ໗។ເອສນໂຍຕິ ອລຸເລສໍ ຈີວເຣສຸ ອຸປຈີກາທີທິ ຂາຍິເຕສຸ ມມປີ ຂາຍິຕານີຕິອາທີ។ "ອລຸເລນ ກຕໍ...ເປ... ສາຂກ"ນຸຕິ ວຈນໂຕ ສມານຊາຕິກໍ, ເອກຕຸຖຊາຕິກລຸຈ ຕຕິຍກຖິນໍ ປຖມສມານເມວາຕິ ສິທຸຂໍ ໂຫຕິ។

໔ຒ໘។ຕິຈີວຣໍ ອຂ໌ຍຸຖາຕຸນຸຕິ ເອຕຸຖ ຕິຈີວຣໍ ຕິຈີວຣາຂ໌ຍຸຖາເນນ ອຂ໌ຍຸຖາຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ, ຍໍ ວາ ຕິຈີວຣາຂ໌ຍຸຖາເນນ ອຂ໌ຍຸຖາຕຸໍ ອວິກປຸເປຕຸໍ ອນຸຊານາມິ, ຕສຸສ ອຂ໌ຍຸຖານກາລປຣິຈຸເຂທາກາວໂຕ ສພຸພກາລໍ ອິຈຸຂນຸຕສຸສ ອຂ໌ຍຸຖາຕຸໍເຍວ ອນຸ

ຊານາມິ, ຕໍ ກາລປຣິຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ວິກປ຺ເປຕຸໍ ນານຸຊານາມິຯ ສຕິ ປນ ປຈ຺ຈເຍ ຍທາ ຕທາ ວາ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘ຺ຣິຕ຺ວາ ວິກປ຺ເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ “ອນາປຕ຺ຕິ ອນ຺ໂຕທສາຫໍ ອຘິຏ຺ເຐຕິ, ວິກປ຺ເປຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕເມຕໍຯ ວສ຺ສິກສາຏິກໍ ຕໂຕ ປຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸໍເຍວ ນາຘິຏ຺ຐາຕຸໍຯ ວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ກຕປຣິໂຍສິຕໍ ອນ຺ໂຕຈຕຸມາເສ ວສ຺ສານທິວສໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕທສາເຫ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ອນຸຊານາມິ, ຈຕຸມາສໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ກຕ຺ວາ ຐປິຕຸກາເມນ ວິກປ຺ເປຕຸໍ ອນຸຊານາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສຸຄຕຈີວຣໂຕ ອູນກນ຺ຕິ ຕິຓ຺ຓມ຺ປິ ຈີວຣານໍ ອຸກ຺ກຏ຺ຐປຣິຈ຺ເຉໂທຯ “ຕິຈີວຣໍ ປນ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວາເທ ປນ ສຕິ ຕທາຣູປປຈ຺ຈເຍ ວຏ຺ຏຕິຯ ຍຖາ ສຕິ ປຈ຺ຈເຍ ວິກປ຺ເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສາຘິຕເມຕໍ, ປເຄວ ອຎ຺ເຎນ ອຘິຏ຺ຐາເນນ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍຯ “ອນ຺ໂຕທສາຫໍ ອຘິຏ຺ເຐຕິ, ວິກປ຺ເປຕີ”ຕິ ອນິຍມໂຕ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສງ຺ຆາຏິ, ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ໂຄ, ອນ຺ຕຣວາສກນ຺ຕິ ອຘິຏ຺ຐິຕານຘິຏ຺ຐິຕານໍ ສມານເມວ ນາມໍຯ “ອຍໍ ສງ຺ຆາຏີ”ຕິອາທີສຸ (ມຫາວຯ ໑໔໖) ຫິ ອນຘິຏ຺ຐິຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ “ຕິຈີວເຣນ ວິປ຺ປວເສຍ຺ຍາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຘິຏ຺ຐິຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ສາມນ຺ຕວິຫາເຣ ວາຕິ ໂຄຈຣຄາມໂຕ ວິຫາເຣຕີ ສມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣຯ ທູຣຕເຣປິ ລພ຺ຠເຕວາ ຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ອນຸຄຓ຺ຐິປເທປິ “ສາມນ຺ຕວິຫາເຣ ວາຕິ ເທສນາສີສມຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຐປິຕຏ຺ຐານໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ທູເຣ ຐິຕມ຺ປິ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາມນ຺ຕວິຫາໂຣ ນາມ ຍຕ຺ຖ ຕທເຫວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕຸໍ ສກ຺ກາຯ ຣຕ຺ຕິວິປ຺ປວາສໍ ຣກ຺ຂນ຺ເຕນ ຕໂຕ ທູເຣ ຐິຕໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ເອວໍ ກິຣ ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ເກຈິ “ຈີວຣວໍເສ ຐປິຕໍ ອຎ຺ໂຎ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນາຄທນ຺ເຕ ຐເປຕິ, ຕໍ ອຊານິຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສປິ ຣຸຫຕິ ຈີວຣສ຺ສ ສລ຺ລກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາຕິ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬາທິວເສນຯ ມຫນ຺ຕຕຣເມວາຕິອາທິ ສພ຺ພາຘິຏ຺ຐານສາຘາຣຓລກ຺ຂຓໍ ຯ ຕຕ຺ຖ ປຸນ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພເມວາຕິ ອຘິຏ຺ຐິຕຈີວຣສ຺ສ ເອກເທສຠູຕຕ຺ຕາຯ ອນຘິຏ຺ຐິຕຎ຺ເຈ, ອຘິຏ຺ຐິຕສ຺ສ ອປ຺ປກາເວນ ເອກເທສຠູຕໍ ອຘິຏ຺ຐິຕສງ຺ຂ຺ຍເມວ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຕຖາ ອຘິຏ຺ຐິຕຎ຺ເຈ, ອນຘິຏ຺ຐິຕສ຺ສ ເອກເທສຠູຕໍ ອນຘິຏ຺ຐິຕສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ຫິ ລກ຺ຂຓໍ, ນ ເກວລຎ຺ເຈຕ຺ຖ ທຸຕິຍປຏ຺ຏເມວ, ຕຕິຍປຏ຺ຏາທິກມ຺ປິຯ ຍຖາຫ “ອນຸຊານາມິ...ເປ... ອຸຕຸທ຺ຘຏານໍ ທຸສ຺ສານໍ ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສງ຺ຆາຏິໍ...ເປ... ປໍສຸກູເລ ຍາວ ທຕ຺ຖ”ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໗)ຯ

ອວເສສາ ຠິກ຺ຂູຕິ ວກ຺ຂມານກາເລ ນິສິນ຺ນາ ຠິກ຺ຂູຯ ຕສ຺ມາ ວຏ຺ຏຕີຕິ ຍຖາ “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິຈີວຣໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ນ ວິກປ຺ເປຕຸ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬມ຺ປິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຕສ຺ສ ອຸກ຺ກຏ຺ຐປຣິຈ຺ເຉໂທ ວຸຕ຺ໂຕ, ນ ຈ ສງ຺ຂ຺ຍາປຣິຈ຺ເຉໂທ, ຕສ຺ມາ ຕີຓິປິ ຈີວຣານິ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘ຺ຣິຕ຺ວາ “ອິມານິ ຈີວຣານິ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬານິ ອຘິຏ຺ຐາມີ”ຕິ ອຘິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ນິຘານມຸຂເມຕ”ນ຺ຕິ ກໍ ປຎ຺ຎາຍຕີຕິ ເຈ? “ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຠິກ຺ຂູນໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ໂຫຕິ ຕິຈີວຣໍ, ອຕ຺ໂຖ ຈ ໂຫຕິ ປຣິສ຺ສາວເນຫິປິ ຖວິກາຫິປີ”ຕິ ເອຕສ຺ມິໍ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬ”ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໗) ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາຯ ຠິກ຺ຂູນຎ຺ຈ ເອກເມວ ປຣິສ຺ສາວນໍ, ຖວິກາ ວາ ວຏ຺ຏຕິ, ນ ທ຺ເວ ວາ ຕີຓິ ວາຕິ ປຏິກ຺ເຂປາຠາວໂຕ ວິກປ຺ປນຸປຄປຈ຺ຉິມປ຺ປມາຓານິ, ອຕິເຣກປ຺ປມາຓານິ ວາ ປຣິສ຺ສາວນາທີນິ ປຣິກ຺ຂາຣານິ ກປ຺ປນ຺ຕີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ຍທິ ເອວໍ “ຍໍນູນາຫໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຈີວເຣ ສີມໍ ພນ຺ເຘຍ຺ຍໍ ມຣິຍາທໍ ຐເປຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໖) ວຈນວິໂຣໂຘຕິ ເຈ? ນ, ອນຸສນ຺ຘິຍາ ອຊານນ຺ໂຕ, ວິໂຣໂຘ ຈຯ ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ຈີວຣກ຺ຂນ຺ເຘ (ມຫາວຯ ໓໔໖ ອາທໂຍ) ປຐມໍ ຄຫປຕິຈີວຣໍ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ຕໂຕ ປາວາຣໂກສິຍໂກຊວກມ຺ພລາທີຯ ຕໂຕ “ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ສງ຺ຆສ຺ສ ອຸຈ຺ຈາວຈານິ ຈີວຣານິ ອຸປ຺ປນ຺ນານິ ໂຫນ຺ຕິຯ ອຖ ໂຂ ຠິກ຺ຂູນໍ ເອຕທໂຫສິ ‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ຠຄວຕາ ຈີວຣໍ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ກິໍ ອນນຸຎ຺ຎາຕ’”ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ມິໍ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຉ ຈີວຣານິ ໂຂມ”ນ຺ຕິອາທິນາ (ມຫາວຯ ໓໓໓) ກປ຺ປິຍຈີວຣຊາຕິ ອນຸຎ຺ຎາຕາ, ນ ປນ ສງ຺ຂ຺ຍາປມາຓໍຯ ຕໂຕ “ອທ຺ທສ ຠຄວາ...ເປ... ສມ຺ພຫຸເລ ຠິກ຺ຂູ ຈີວເຣຫິ ອຸພ຺ຠຓ຺ຑິເຕ ສີເສປິ ຈີວຣຠິສິໍ ກຣິຕ຺ວາ ຂນ຺ເຘປິ ຈີວຣຠິສິໍ ກຣິຕ຺ວາ ກຏິຍາປິ ຈີວຣຠິສິໍ ກຣິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ, ທິສ຺ວານ ຠຄວໂຕ ເອຕທໂຫສິ...ເປ... ເຍປິ ໂຂ ເຕ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ອິມສ຺ມິໍ ຘມ຺ມວິນເຍ ສີຕາລຸກາ ສີຕຠີຣຸກາ, ເຕປິ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ ຕິຈີວເຣນ ຍາເປຕຸໍ, ຍໍນູນາຫໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຈີວເຣ ສີມໍ ພນ຺ເຘຍ຺ຍໍ ມຣິຍາທໍ ຐເປຍ຺ຍໍ ຕິຈີວຣໍ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໖) ຈີວຣໍ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ເອກເມວຯ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ປນ ມິຈ຺ຉາ ຄເຫຕ຺ວາ ພຫູນິ ປຣິຫຣີສຸຯ ຕານິ ເນສໍ ອຕິເຣກຏ຺ຐາເນ ຐິຕານິ ໂຫນ຺ຕິຯ ຕໂຕ “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕຸ”ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໘) ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ເຕເນຕໍ ປຎ຺ຎາຍຕິຯ ອຕິເຣການິ ພຫູນິ ຈີວຣານິ ເຕ ປຣິຫຣີສຸ, “ຕານິ ທສາຫປຣມເມວ ຘາເຣຕຸໍ ອນຸຊານາມິ, ນ ຕເມເວກ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ເຕນ ຍາ ປຸພ຺ເພ ຕິຈີວຣາຘິຏ຺ຐານສງ຺ຂາຕາ ຈີວເຣ ສີມາພນ຺ຘາ, ມຣິຍາທາ ຈ ຐປິຕາ, ຕາຍ ສຕິປິ ຕິຈີວຣພາຫຸລ຺ລປຣິຫຣຓກ຺ກໂມ ທສ຺ສິໂຕ ທິວສປຣິຈ຺ເຉທວເສນຯ ຕໂຕ ປຣໍ “ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຕິເຣກຈີວຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸ”ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໘) ອນຸຊານນ຺ເຕນ ວິນາປິ ທິວສປຣິຈ຺ເຉເທນ ອຕິເຣກຈີວຣປຣິຫຣຓກ຺ກໂມ ທສ຺ສິໂຕຕິ ທ຺ເວປິ ຕານິ ນິຘານມຸຂານີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ຕຖາ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬາຘິຏ຺ຐານມ຺ປິ ສິຍາ, ອຎ຺ຎຖາ ອິຕຣຈີວຣາຘິຏ຺ຐານານຸຊານນວິໂຣໂຘ ສິຍາ ສີມາມຣິຍາທຏ຺ຐປນວິໂຣຘໂຕຯ ຕິຈີວຣາຘິຏ຺ຐານປຎ຺ຎຕ຺ຕິເຍວ ຕິຈີວຣມຣິຍາທາ ໂຫຕີຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ປາເຏກ຺ກໍ ນິຘານມຸຂເມຕ”ນ຺ຕິຯ “ປຐມໍ ຕິຈີວຣໍ ຕິຈີວຣາຘິຏ຺ຐາເນນ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພໍ, ປຸນ ປຣິຫຣິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ເຕນ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘ຺ຣິຕ຺ວາ

ປ໌ຣິກ຺ຂາຣໂຈລຸອໍ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພໍ, ນ ຕຸເວວ ອາຫໂຕວ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ຍຖາ ຕິຈີວຣໍ ປ໌ຣິຫຣິຕຸ໋ ອສກ຺ໂກນ຺ຕສ຺ສ ຄິລານສ຺ສ ວິປ຺ປ໌ວາສສມ຺ມຸຕິ ອນຸຍ຺ຍາຕາ, ອຄິລານສ຺ສປີ ສາສງ຺ກສິກ຺ຂາປ໌ເທ (ປ໌າຣາ. ໖໔໘) ຕສ຺ສ ອນ຺ຕຣພເຣ ນິກ຺ເຂໂປ໌ ຈ, ຕໂຕປີ ສຕິ ປ໌ຈ຺ຈເຍ ຉາຣຕ຺ຕວິປ຺ປ໌ວາໂສ, ຕໂຕປີ ອສກ຺ໂກນ຺ຕສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຈຸທ຺ຣາໂຣ, ປ໌ຈ຺ຈຸທ຺ຣຜມ຺ປີ ອນ຺ໂຕທສາເຫ ອຣິຍຸຄາຕຸ໋, ອສກ຺ໂກນ຺ຕສ຺ສ ວິກປ຺ປ໌ນາ ຈ ອນຸຍ຺ຍາຕາ. ຕເຖວ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ສມ຺ມຸຂາປ໌ຣມ຺ມຸຂາວິກປ຺ປ໌ນານໍ ປ໌ຣສນ຺ຕາກຕ຺ຕາ ວິກປ຺ປ໌ນປ໌ຈ຺ຈເຍ ອສຕິ 'ປ໌ຣິກ຺ຂາຣໂຈລອ'ນ຺ຕິ ອຣິຍຸຄທິຕ຺ວາ ປ໌ຣິກ຺ຍຸຊິຕຸ໋ ກຄວຕາ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ ສິຍາ, ຍໂຕ ຕທຣິປ຺ປ໌າຍຍ຺ຍູ ເອວໍ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ມຫາປ໌ຈ຺ຈຣິຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຸ໌ພ຺ເພຕິອາທີ ''ປ໌າເຜກ຺ກໍ ນິຉານມ຺ຂ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ປໂຍຄທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອພທ຺ຣສີມາຍໍ ທຸປ຺ປ໌ຣິຫາຣນ຺ຕິ ວິກປ຺ປ໌ນາທິອຕ຺ຖາຍ ອຸປ໌ຈາຣໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາປີ ຄມນສມ຺ກວໂຕ.

ວສ຺ສິກສາຝິກາ ອນຕິຣິຕ຺ຕປ຺ປ໌ມາຕາຕິ ຕສ຺ສາ ອຸກ຺ກຍຸຄປ໌ຣິຈ຺ເຉທສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ. ປ໌ຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕມ຺ປີ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພເມວາຕິ ''ອິທໍ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ເສນາສນສ຺ສ ອຸປ໌ຣິ ອຕ຺ຖຣິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິອາທິນາ ທິນ຺ນໍ ນາຣິຍຸຄາຕພ຺ພໍ, ''ອິທໍ ຕຸມ຺ຫາກ''ນ຺ຕິ ທິນ຺ນໍ ສຍໍ ອຣິປ຺ເປ໌ຕ຺ວ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຣິປ຺ປ໌າໂຍ. ''ສກີ ອຣິຍຸຄິຕໍ ອຣິຍຸຄິຕເມວ ໂຫຕິ, ນ ປຸ໌ນ ປ໌ຈ຺ຈຸທ຺ຣຣິຍຕິ ກາລປ໌ຣິຈ຺ເຉທາກາວໂຕ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ເອກວຈເນນປີ ວຍ຺ຍຕີຕິ ອປ໌ເຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເກສຊ຺ຊນວກມ຺ມມາຕາປີຕຸອາທີນໍອຕ຺ຖາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອິມິນາ ເກສຊ຺ຊໍ ເຈຕາເປ໌ສ຺ສາມິ, ອິທໍ ມາຕຸຍາ ທສ຺ສາມີ''ຕິ ຄເປ໌ນ຺ເຕນ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພໍ. '''ອິທໍ ເກສຊ຺ຊສ຺ສ, ອິທໍ ມາຕຸຍາ'ຕິ ວິກຊນ຺ເຕນ ອຣິຍຸຄານກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີຕິ ອປ໌ເຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ສກາວໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ຄປ໌ນໍ ສນ຺ຣາຍາຫາ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

''ປຸ໌ນ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພນ຺ຕີ ອຍໍ ສງ຺ຄີຕິໂຕ ປ໌ຍ຺ຄາຍ ອາຄຕອຍ຺ຄກຖາວາໂທ. ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ອາຈຣິຍານໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິວິຈາຣຕາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປ໌ມາຕຈີວຣສ຺ສາຕິ ປ໌ຈ຺ຉິມປ຺ປ໌ມາຕສ຺ສ. ທ຺ເວ ຈີວຣານີຕິ ສຫ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ. ເອສ ນໂຍຕິ ປ໌ມາຕຍຸຕ຺ເຕສຸ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈີຕິອາທິນໂຍວ. ''ຕໍ ອຕິກ຺ກາມຍໂຕ ເຉທນກ''ນ຺ຕິ (ປ໌າຈິ. ໕໖໖) ວຈນໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ປ໌ຜິສິທ຺ຣໍ, ຕໂຕ ເຫຍ຺ຄາ ອປ຺ປ໌ຜິສິທ຺ຣຕ຺ຕາ ວຍ຺ຍຕີ. ຕຕ຺ຖ ສິຍາ – ຕິຈີວຣສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຉິມປ຺ປ໌ມາຕໍ ວິສ຺ສຸ໌ ສຸຕ຺ເຕ ນຕ຺ຖີຕິ, ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ສິກ຺ຂາກຣຕີເຍຫິ ສິທ຺ຣຕ຺ຕາ. ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? '''ປ໌ຣິມຕ຺ຫລໍ ນິວາເສສ຺ສາມີ, ປ໌າຣຸປີສ຺ສາມີ, ສຸປ຺ປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ໂນ ອນ຺ຕຣພເຣ ຄມິສ຺ສາມີ'ຕິ (ປ໌າຈິ. ໕໗໖-໕໗໙) ວຈນໂຕ ຍຕ຺ຕເກນ ປ໌ມາເຕນ ປ໌ຣິມຕ຺ຫລຕາ, ສຸປ຺ປ໌ຜິຈ຺ຉນ຺ນຕາ ຈ ອຍ຺ຄກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕກ຺ກເມນ ສມ຺ປ໌ຊ຺ຊຕີ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ເຕສໍ ວເສນ ປ໌ຈ຺ຉິມປ຺ປ໌ມາຕນ຺ຕິ ສິທ຺ຣໍ, ຕຍ຺ຈ ໂຂ ມຸຍ຺ຄິປ໌ຍ຺ຈກາທີ ຍຖາວຸຕ຺ຕເມວ ວຸຈ຺ຈເຕ. ເຕເນວາຫ ເລສໍ ຄເປ໌ຕ຺ວາ ''ວິສ຺ສຸ໌ ສຸຕ຺ເຕ ນຕ຺ຖີ''ຕີ.

ອປີເຈຕ຺ຖ ອຣິປ຺ເປ໌ຕໍ, ຕຖາປີ ນ ສເມຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ''ຍທີ''ຕິອາທິສມ຺ພນ຺ໂຣ ອທ຺ຣາ ວຸຕ຺ໂຕ. ຍສ຺ມາ ປ໌ຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ ສເມຕິ ຈ. ອິຕເຣສຸ ປ໌ນ ເອກຈ຺ຈສ຺ມີ ອາຈຣິຍວາເທ ເນວ ປ໌ຣິຈ຺ເຉໂທ ອຕ຺ຖີ. ເອກຈ຺ຈສ຺ມີ ນ ປຸ໌ພ຺ພາປ໌ຣໍ ສເມຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ. ອຣິຍຸຄານໍ ອຣິຍຸຄານເມວ, ປ໌ຣິໂກຄກາເລ ປ໌ນ ອຣຊິຕໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ. ອິທໍ ສພ຺ພໍ ຕິຈີວເຣ ເອວ. ອິມສ຺ສ ປ໌ນ ສິກ຺ຂາປ໌ທສ຺ສ ອຍໍ ສງ຺ເຂປ໌ວິນິຈ຺ຉໂຍ – ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເຫມນ຺ຕານໍ ປ໌ຄມທິວສໂຕ ປ໌ຍ຺ຄາຍ ອຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ຄິມ຺ຫານໍ ປ໌ຄມທິວສໂຕ ປ໌ຍ຺ຄາຍ ອຸປ຺ປ໌ນ຺ນຈີວຣໍ ສນ຺ຣາຍ ''ນິຍ຺ຄິຕຈີວຣສ຺ມີ''ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ''ຣຊເກຫີ ໂຣວາເປ໌ຕ຺ວາ ເສຕໍ ກາຣາເປ໌ນ຺ຕສ຺ສາປີ ອຣິຍຸຄານໍ ອຣິຍຸຄານເມວາ''ຕິ ວຈນໂຕ ອຣຊິເຕປີ ອຣິຍຸຄານໍ ຣຸຫຕິ, ເຕນ ສູຈິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຣຊິຕ຺ວາ ກປ຺ປ໌ພິນ຺ທຸໍ ທຕ຺ວາ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພນ຺ຕິ ນິຍໂມ ນ ກາຕພ຺ໂພຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ, ກາຕພ຺ໂພວ ປ໌ຕ຺ໂຕ ວິຍ ອຣິຍຸຄິໂຕ. ຍຖາ ປຸ໌ນ ເສຕກາວໍ, ຕມ຺ພກາວໍ ວາ ປ໌ຕ຺ໂຕ ອຣິຍຸຄານໍ ນ ວິຊຫຕິ, ນ ຈ ປ໌ນ ຕາທິໂສ ອຣິຍຸຄານໍ ອຸປ໌ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວເມຕໍ ທຍ຺ຄພ຺ພນ຺ຕີ. ''ຍໂຕ ປ໌ຍ຺ຄາຍ ປ໌ຣິໂກຄາຫໂຍ ວຍ຺ຍນ຺ຕິ, ຕໂຕ ປ໌ຍ຺ຄາຍ ອນ຺ໂຕທສາເຫ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ.

ອວິເສເສນວຸຕ຺ຕວຈນນ຺ຕິ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພໍ ອຣິຍຸເຄຕິ, ວິກປ຺ເປ໌ຕພ຺ພໍ ວິກປ຺ເປ໌ຕີຕິ ເອວໍ ສວິເສສໍ ກຕ຺ວາ ອວຈນໍ ''ນ ວິກປ຺ເປ໌ຕຸ''ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ໖໔໗) ອິມິນາ ວິຣຸທ຺ຣໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕີ. ອິທານິ ອິທໍ ອຣິຍຸຄານວິກປ຺ປ໌ນນຍປ໌ຜິພທ຺ຣໍ ຂນ຺ຣກໍ, ປ໌ຣິວາຣຍ຺ຈ ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ປ໌ກີຕ຺ຕາກໍ ວຸຈ຺ຈຕິ – ຂນ຺ຣເກ ຕາວ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕິຈີວຣໍ ອຣິຍຸຄາຕຸ໋ ນ ວິກປ຺ເປ໌ຕຸໍ, ວສ຺ສິກສາຝິກໍ ວສ຺ສານໍ ຈາຕຸມາສໍ ອຣິຍຸຄາຕຸ໋, ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ວິກປ຺ເປ໌ຕຸ''ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປ໌ຣິວາເຣ ''ນ ນວ ຈີວຣານິ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພານິ, ນ ນວ ຈີວຣານິ ວິກປ຺ເປ໌ຕພ຺ພານີ''ຕິ (ປ໌ຣິ. ໖໔໙), ''ທສເກ ທສ, ເອກາທສເກ ເອກາທສ ຈີວຣານິ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພານິ, ນ ວິກປ຺ເປ໌ຕພ຺ພານີ''ຕິ (ປ໌ຣິ. ໖໖໑) ຈ ອເນກກ຺ຂຕ຺ຕຸ໋ ວຈເນນ ສຸຍ຺ຄຸ ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ''ສພ຺ພານິ ຈີວຣານິ ອຣິຍຸຄາຕພ຺ພານິ, ນ ວິກປ຺ເປ໌ຕພ຺ພານີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຸໂກປີ ເຕ ວິຣຸທ຺ຣາ ວິຍ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຂນ຺ຣເກ ເອວ ຈ ''ວສ຺ສິກສາຝິກໍ ວສ຺ສານໍ ຈາຕຸມາສໍ ອຣິຍຸຄາຕຸ໋

ຕໂຕ ປຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໓໔໗) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ວສ຺ສິກສາຏິກາ ອນຕິຣິຕ຺ຕປ຺ປມາຓາ ນາມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຈຕ຺ຕາໂຣ ວສ຺ສິເກ ມາເສ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພາ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິທຎ຺ຈ ວິຣຸທ຺ຘໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ເຫມນ຺ເຕ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘາຣສມ຺ຠວໂຕ, ວສ຺ສາເນ ວິກປ຺ປນາສມ຺ຠວໂຕ ຈຯ ຕຖາ ອິທໍ ‘‘ອນາປຕ຺ຕິ ອນ຺ໂຕທສາຫໍ ອຘິຏ຺ເຐຕິ ວິກປ຺ເປຕີ’’ຕິ ວຈນປ຺ປມາຓໂຕ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິກປ຺ປນາຍ ອປ຺ປຏິສິທ຺ຘຠາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໔໖໙) ອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ ປຣິວາຣວຈເນນ ວິຣຸທ຺ຘໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ນ ຫິ ວິຣຸທ຺ຘໍ ຕຖາຄຕາ ຠາສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຏ຺ຐກຖານໂຍເວຕ຺ຖ ປຏິສຣຓໍ, ເຍນ ສພ຺ພມ຺ປິ ຕໍ ເອກຣສໍ ໂຫຕິຯ ປຣິວາຣຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ນ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພານີຕິ ອຘິຏ຺ຐິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພານີ’’ຕິ (ປຣິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓໒໙)ຯ ຕິຈີວຣານິ ອຘິຏ຺ຐິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ, ວສ຺ສິກສາຏິກາທີນິ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອຘິຏ຺ຐານເຂຕ຺ເຕ ນ ອກາມາ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພານີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອວເສສປາຬິ, ອຕ຺ໂຖ ຈ ອິທ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ເອກຣສນ຺ຕິຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍທິ ເອວໍ ‘‘ນວ ຈີວຣານິ ນາຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພານີ’’ຕິ ຈ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ວິກປ຺ປິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຫິ ນາຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພານີຕິ? ເອຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈເຕ – ‘‘ຕິຈີວຣໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ນ ວິກປ຺ເປຕຸໍ...ເປ... ປຣິກ຺ຂາຣໂຈຬໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ນ ວິກປ຺ເປຕຸ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຘິຏ຺ຐາເນ ປຏິເສຘາທສ຺ສນໂຕ, ວິກປ຺ປນາຍ ອທສ຺ສນໂຕ ຈ ‘‘ຕໂຕ ປຣ’’ນ຺ຕິ ທ຺ວີສ຺ເວວ ປຣິຈ຺ເຉທທສ຺ສນໂຕ ຈ ‘‘ນວ ຈີວຣານິ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພານິ, ນ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພານິ ເຈວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອປິຈ ນໂຍ – ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິຈີວຣໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ອກາມາຯ ກສ຺ມາ? ກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອນຘິຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ກາລາຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ຠວໂຕ, ອກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອນຘິຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ຠວໂຕ ຈຯ ເອຕ຺ຖ ຍໍ ກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອປ຺ປິໂຫນ຺ເຕປິ ທສາເຫ ກາລາຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕິກຣໍ, ຕໍ ນິສ຺ສຊ຺ຊນກາເລ ‘‘ອິທໍ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາຣິຕໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ, ອິມາຫໍ ສງ຺ຆສ຺ສາ’’ຕິອາທິນາ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ອິຕຣໍ ຍຖາປາຬິເມວຯ ເອຕ຺ຖ ປຖມນໂຍ ‘‘ໂຍ ປນ, ຠິກ຺ຂຸ, ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຍ຺ຍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ’’ນ຺ຕິ ອິມາຍ ປຖມປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, ທຸຕິໂຍ ອນຸປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ວເສນ ວຸຕ຺ໂຕຯ

ຍຖາ ຈ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ອສຕິ ຍຖາປາຬິໍ ວຕ຺ວາ ເກວລໍ ອາປຕ຺ຕິ ເອວ ເທເສຕພ຺ພາ, ຍຖາ ຈ ວສ຺ສິກສາຏິກນິສ຺ສຊ຺ຊເນ ເກວລໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊມຕ຺ເຕ ຍຖາປາຬິໍ ວຕ຺ວາ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ຕຖາ ອິທມ຺ປີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຍຖາ ສໍວຈ຺ຉຣາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ‘‘ທສາຫາຕິກ຺ກນ຺ຕ’’ມິຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ສໍວຈ຺ຉຣວິປ຺ປວຸຕ຺ຖຕິຈີວຣໍ, ມາສາຕິກ຺ກນ຺ຕຎ຺ຈ ‘‘ຣຕ຺ຕິວິປ຺ປວຸຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ອາຣຕ຺ຕວິປ຺ປວຸຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ອິທມ຺ປິ ‘‘ທສາຫາຕິກ຺ກນ຺ຕ’’ມິຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ເອເກ, ຕສ຺ມາ ສິທ຺ຘມິທໍ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິຈີວຣໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ອກາມາ’’ຕິ, ຕຖາ ອກາມາ ນ ວິກປ຺ເປຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຈ຺ຉາຍ ຫິ ສຕິ ‘‘ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ວິປ຺ປວາສສຸຂຕ຺ຖໍ ວິກປ຺ປນາຍ ໂອກາໂສ ທິນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ຈ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ວິກປ຺ເປຕຸໍ ອນຸຊານາມີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ວສ຺ສິກສາຏິກາ ອກາມາ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ຠວໂຕຯ ກິຕ຺ຕກໍ ກາລນ຺ຕິ ເຈ? ວສ຺ສານໍ ຈາຕຸມາສໍ, ອິຈ຺ຉາຍ ປນ ສຕິ ອຸທ຺ຘໍເຍວ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພໍຯ ‘‘ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິກປ຺ປນາຍ ອປ຺ປຏິສິທ຺ຘຠາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິ ເຫມນ຺ເຕ ອາປຊ຺ຊຕິ, ໂນ ຄິມ຺ເຫ, ໂນ ວສ຺ເສ’’ຕິ (ປຣິຯ ໓໒໓) ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພາ’’ຕິຯ

ເອຕ຺ຖາຍໍ ວິຈາຣຓາ – ກທາ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕພ຺ພາ, ກທາ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພາ, ກິຎ຺ເຈຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ‘‘ຕໂຕ ປຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຫມນ຺ຕຎ຺ຈ ປຕ຺ຕມຕ຺ເຕ ສາ ອຘິຏ຺ຐານໍ ວິຊຫຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ’’ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຘິຏ຺ຐານສ຺ສ ນຕ຺ຖິຕາຍ, ອຖ ‘‘ອນ຺ໂຕຈາຕຸມາເສ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພາ’’ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ‘‘ຕໂຕ ປຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸ’’ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ເອຕ຺ຖ ເອກຈ຺ເຈ ວທນ຺ຕິ ‘‘ວຕ຺ຕພ຺ພເມຕ’’ນ຺ຕິຯ ຍຖາ ປຣິວຸຕ຺ຖປຣິວາໂສ, ຈິຓ຺ຓມານຕ຺ໂຕ ຈ ສນ຺ໂຕ ນິກ຺ຂິຕ຺ເຕປິ ປຣິວາສມານຕ຺ຕທິວເສສຸ, ຕຖາ ນິກ຺ຂິຕ຺ເຕປິ ອຘິຏ຺ຐານທິວເສສຸ ສາຘິຏ຺ຐານເມຕນ຺ຕິ ເອເກຯ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍານໍ ອິທໍ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ‘‘ກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມທິວເສ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ປາຏິປທທິວເສ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພາ’’ຕິຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ປຣິວາຣຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມາສິຍາ ປຈ຺ຉິເມ ປາຏິປທທິວເສ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ຐປິຕໍ ວສ຺ສິກສາຏິກໍ ນິວາເສນ຺ໂຕ ເຫມນ຺ເຕ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ກຸຣຸນ຺ທິຍໍ ປນ ‘ກຕ຺ຕິກປຸຓ຺ຓມທິວເສ ອປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ເຫມນ຺ເຕ ອາປຊ຺ຊຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕມ຺ປິ ສຸວຸຕ຺ຕໍຯ ‘ຈາຕຸມາສໍ ອຘິຏ຺ຐາຕຸໍ, ຕໂຕ ປຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸ’ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ (ປຣິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓໒໓)ຯ ເອຕ຺ຖ ກຸຣຸນ຺ທິນໂຍ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສາຣໂຕ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ, ນ ປຸຣິໂມຯ ນິວາເສນ຺ໂຕ ຫິ ຄິມ຺ເຫປິ ໂອເຣນທ຺ຘມາສໍ ອາປຊ຺ຊຕິ ເອວຯ ອິທໍ ຈ ‘‘ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິ ເຫມນ຺ເຕ ອາປຊ຺ຊຕິ, ໂນ ຄິມ຺ເຫຕິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ກຸຣຸນ຺ທິວຈນສ຺ສາຍມຕ຺ໂຖ ທິສ຺ສຕິຯ

‘‘ກຕຸຕິກປຸ໌ຕຸຓານທິວເສ ອປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຕຸວາ ຕສຸມິເຍວ ທິວເສ ອວິກປຸ໌ເປ໌ນໂຕ ປ໌ຈຸລິມປາຜິປ໌ທທິວເສ ອປ໌ຈຸຈຸຫສາຣປ໌ຈຸຈຍາ ທຸກຸກຄໍ ອາປ໌ຊຊຕິ, ນ, ອວິກປຸ໌ປ໌ນປ໌ຈຸຈຍາ ທສາຫປ໌ຣິຫາຣສມຸກາວໂຕ’’ຕິ ການຕເມເກ ວທນຸຕິ฿ ເອວໍ ສຕິ ເທມນຸເຕ ປ໌ຕຸຕມຕຸເຕ ອສິຜຸຖານໍ ວິຊຫຕິຕິ ອາປ໌ຊຊຕິ, ຕລຸຈ ອຍຸຕຸຕໍ฿ ອສິຜຸຖານລຸຫິ ‘‘ອລຸລສຸສ ທາເນນ…ເປ໌… ລິທຸທກາເວນາຕິ ອິເມຫິ ນວຫິ ກາຣເຕຫິ ວິຊຫຕິ’’ຕິ (ປ໌າຣາ฿ ອຜຸຖ฿ ໒฿໔໖໑) ວຸຕຸຕໍ, ນ ‘‘ອສິຜຸຖານເຂຕຸຕາຕິກຸກເມນ ວາ’’ຕິ฿ ອ ສາສາຣຕາຕຸຕາ ນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ລິທຸທກາເວນາ’’ຕິ ນ ວຕຸຕພຸພປຸ໌ປ໌ສງຄໂຕ, ລິທຸທກາເວນ ປ໌ນ ຕິຈີວຣສຸເສວ ສພຸພຜຸຖກາຖາສຸ ອສິຜຸຖານວິຊຫນສຸສ ວຸຕຸຕຕຸຕາ฿ ຕສຸມາ ເທມນຸຕສຸສ ປ໌ຖມທິວເສ ອປ໌ຈຸຈຸຫສາຣປ໌ຈຸຈຍາ ທຸກຸກຄໍ ອາປ໌ຊຊຕິ, ນ ປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຕຸວາ ອວິກປຸ໌ປ໌ນປ໌ຈຸຈຍາ฿ ‘‘ວິກປຸ໌ເປຕຸ’’ນຸຕິ ວຈນໂຕ ຕໂຕ ອສິຜຸຖານໍ ນ ວິຊຫຕິຕິ ປ໌ລຸລາຍຕິ฿ ນ ຫິ ກຕຸ ຕິກປຸ໌ຕຸຓານາສິຍາ ປ໌ຈຸລິເມ ປາຜິປ໌ທທິວເສ ອວິກປຸ໌ເປຕຸວາ ເທມນຸເຕ ອາປ໌ຊຊຕິຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອສິປຸ໌ປາໂຍ, ຍສຸມາ ຕໍ ອປ໌ຈຸ ຈຸຫສາຣປ໌ຈຸຈຍາ ທຸກຸກຄໍ ເທມນຸຕສຸສ ປ໌ຖມອຣຸຕກຸຂເຕ ເອວ ອາປ໌ຊຊຕິ, ຕສຸມາ ‘‘ກຕຸຕິກປຸ໌ຕຸຓານທິວເສ ອປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຕຸ ວາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ฿ ປ໌ຈຸຈຸຫສຄໍ ປ໌ນ ເທມນຸເຕ ທສາຫປ໌ຣິຫາຣໍ ລກຕິ฿ ‘‘ທສາເທ ອປຸ໌ປ໌ໂທນຸເຕ ຈີວຣກາລໍ ນາຕິກຸກາເມຕພຸພາ’’ຕິ (ປ໌າຣາ฿ ອຜຸຖ฿ ໒฿໖໑໐) ຫິ ວຸຕຸຕໍ, ຕລຸຈ ໂຂ ສມເຍ ອຸປຸ໌ປ໌ນຸນໍ ເຈ, ນາສມເຍ฿ ຕຖາ ຈ ສາສິຕໍ ອປ໌ຈຸຈຸຫສຄໍ ນ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ໂຫຕິ, ໂນ ຈ ຕໍ ປ໌ຣິຫິຕໍ, ຕສຸມາ ກຕຸຕິກປຸ໌ຕຸຓານທິວເສ ເອວ ປ໌ຈຸຈຸຫສຣຕລຸຈ ວິກປຸ໌ປ໌ນລຸຈ ກຕຸຕພຸພນຸຕິ ສິທຸຄໍ, ເອຕຸຖ ຈ ຍຖາ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ທສເມ ທິວເສ ວິກປຸ໌ເປ໌ນຸເຕນ ທສາຫປ໌ຣມໍ ສາຣິຕໍ ໂຫຕິ, ອນຸໂຕທສາເທ ຈ ວິກປຸ໌ປີຕໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ກຕຸຕິກ ປຸ໌ຕຸຓານາຍ ວິກປຸ໌ເປ໌ນຸເຕນ ວສຸສານໍ ຈາຕຸມາສໍ ອສິຜຸຖິຕລຸຈ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ອນາປ໌ຕຸຕິເຂຕຸເຕ ເອວ ວິກປຸ໌ປ໌ນາ ຈ ໂຫຕິຕິ ເວທິຕພຸພໍ฿ ເອຕຸຕາວຕາ ອຕຸຖິ ວິກປຸ໌ປ໌ນາເຂຕຸເຕ ອສິຜຸຖານໍ, ອສິຜຸຖານເຂຕຸເຕ ຈ ວິກປຸ໌ປ໌ນາຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕິ฿ ອລຸລຖາ ‘‘ອຕຸຖາປ໌ຕຸຕິ ອສິຜຸຖາເນນ ອາປ໌ຊຊຕິ, ອນສິຜຸຖາເນນ ອາປ໌ຊຊຕິ฿ ອຕຸຖາປ໌ຕຸຕິ ວິກປຸ໌ປ໌ນາຍ ອາປ໌ຊຊຕິ, ອວິກປຸ໌ປ໌ນາຍ ອາປ໌ຊຊຕິ’’ຕິ ທຸເກສຸ ທຸເວ ທຸການິ ວຕຸຕພຸພານິ ສິຍຸໍ฿ ຕຕຸຖ ປ໌ຖມທຸເກ ປ໌ຖມປ໌ທໍ ສມຸກາວຕິ฿ ວິກປຸ໌ປ໌ນເຂຕຸເຕ ຫິ ວສຸສິກສາຜິ ກາທີນໍ ອສິຜຸຖາເນນ ວິນຍາຕິສາຣທຸກຸກຄໍ ອາປ໌ຊຊຕິ฿ ເອເຕເນວ ທຸຕິຍທຸກຸກຄສຸສ ທຸຕິຍປ໌ທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ฿ ອນສິຜຸຖາເນນ ອາປ໌ຊຊຕິຕິ ນຕຸຖິ฿ ອນຸໂຕທສາເທ ອນາປ໌ຊຊນໂຕ, ວິກປຸ໌ປ໌ນາທີສມຸກາວໂຕ ຈ ວິກປຸ໌ປ໌ນາຍ ອາປ໌ຊຊຕິຕິ ນຕຸຖິ ສພຸພຕຸຖ ວິກປຸ໌ປ໌ນາຍ ອປຸ໌ປ໌ຜິສິທຸສຕຸຕາ, ຕສຸມາ ຕານິ ທຸການິ ‘‘ນ ລພຸການຸຕີ’’ຕິ ນ ວຸຕຸຕານິ฿ ເອຕຸຖາຫ – ຍາ ສາ ‘‘ອຕຸຖາປ໌ຕຸຕິ ເທມນຸເຕ ອາປ໌ຊຊຕິ’’ຕິ (ປ໌ຣິ฿ ໑໒໑) ວຈນປຸ໌ປ໌ມາຕໂຕ ທຸກຸກຜາປ໌ຕຸຕິ ສາສິຕາ, ສາ ສລຸຈິຈຸຈ ອປ໌ຈຸຈຸຫສຣນຸຕສຸສ ຍຸຊຊຕິ, ອສຕິຍາ ເຈ, ກລຸຈິ, ອນາປ໌ຕຸຕິ฿ ກຕຸຕິກປຸ໌ຕຸຓານາຍ ປ໌ຈຸຈຸຫສຄໍ ສລຸຈິຈຸຈ ອວິກປຸ໌ປ໌ຍໂຕ ທຸກຸກເຜນ ສຫ ປຸ໌ນທິວເສ ນິສຸສຄຸຄິ ຍໍ, ອສຕິຍາ ອວິກປຸ໌ປ໌ຍໂຕ ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ ອິສ ປ໌ຖມປ໌ລຸລຕຸຕິຍາ฿ ຍໍ ປ໌ນ ວຸຕຸຕໍ ມາຕິກາຜຸຖກຖາຍໍ (ກງຂາ฿ ອຜຸຖ฿ ກຖິນສິກຸຂາປ໌ທວຕຸຕານາ) ‘‘ວສຸສິກສາຜິກາ ວສຸສານມາສາຕິກຸກເມນາປີ, ກຕາຫຸປ໌ຜິຈຸລາທີ ອາພາສວູປ໌ສເມນາປີ ອສິຜຸຖານໍ ວິຊຫຕິ, ຕສຸມາ ສາ ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ວິກປຸ໌ເປຕພຸພາ’’ຕິ, ເຕເນຕໍ ວິຣຸຊຊຕິ, ນ ເກວລໍ ອິທເມວ, ‘‘ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຕຸວາ ວິກປຸ໌ ເປຕພຸພາ’’ຕິ ອຜຸຖກຖາວຈນລຸຈ ວິຣຸຊຊຕິ฿ ຕໂຕ ປ໌ຣໍ ນາມ ຫີ ເທມນຸຕໍ, ຕຕຸຖ ເຈ ປ໌ຈຸຈຸຫສາໂຣ, ‘‘ວສຸສິກສາຜິກາ ວສຸ ສານມາສາຕິກຸກເມນາປີ’’ຕິອາທີ ນ ຍຸຕຸຕໍ ອສິຜຸຖານາກາເວນ ປ໌ຈຸຈຸຫສາຣາກາວໂຕ฿ ອວິໂຣໂລ ຈ ອິຈຸລິຕພຸໂພ, ຕສຸມາ ‘‘ປ໌ຈຸ ຈຸຫສຣຕໍ ວຕຸຕມຕຸຕ’’ນຸຕິວາໂທ ເອຕຸຖາປີ ສມຸກາວຕິຕິ ເຈ? ນ, ກຸຣຸນຸທິ ວຈນວິໂຣສໂຕ฿ ຕຕຸຖ ຫີ ກຕຸຕິກປຸ໌ຕຸຓານາຍ ປ໌ຈຸ ຈຸຫສາໂຣ ວຸຕຸໂຕ, ຕສຸມາ ວສຸສານທິວສຕຸຕາ ສາສິຜຸຖານາວສາ ປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຍຕິຕິ ນ ປ໌ຈຸຈຸຫສາໂຣ ວຕຸຕມຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ‘‘ຕໂຕ ປ໌ຣ’’ນຸຕິ ຍາວ ປຸ໌ຕຸຓານາ ອສິປຸ໌ເປຕາ ສິຍາ฿ ຍຖາ ຈາຍໍ ວິກປຸ໌ໂປ໌, ຕຖາ ‘‘ວສຸສານມາສາຕິກຸກເມນາປີ ອາພາສວູປ໌ສເມ ນາປີ’’ຕິ ອິທມຸປີ ອວສຸສໍ ປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຕພຸພຕາຍ ວຸຕຸຕໍ ສິຍາ฿ ເອວລຸຈ ສຕິ ອິສ ສມນຸຕປ໌າສາທິກາຍ ຕທວຈເນນ ສເມຕິ฿ ອລຸລຖາ ອິສປີ ຕໍ ວຕຸຕພຸພໍ ສິຍາຕິ ຍຖາວຸຕຸໂຕວ ວິສີ ເອຕຸຖ ສມຸກາວຕິ, ກິລຸຈາປີ ສມຸກາວຕິ, ທຸວິລຸລາປ໌ຍສຸສ ປ໌ນ ໂລກສຸສ ສຸວິລຸລາປ໌ນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕາ฿ ຍສຸມາ ປ໌ນ ສາ ວສຸສານາຕິກຸກເມນ ອສິຜຸຖານໍ ວິຊຫຕິ, ເທມນຸຕປ໌ຖມາຣຸເຕ ຈ ອປ໌ຈຸ ຈຸຫສາຣປ໌ຈຸຈຍາ ທຸກຸກຜາ ສາສິຕາ, ຕສຸມາ ກຕຸຕິກປຸ໌ຕຸຓານາຍເມວ ປ໌ຈຸຈຸຫສຣິຕຸວາ ວິກປຸ໌ເປຕພຸພາ, ອວິກປຸ໌ປີຕາຍ ‘‘ນິສຸສຄຸຄິຍາປ໌ຊຊນເມວາ’’ຕິ ວຕຸຕພຸພໍ฿ ເອຕຸຕາວຕາປີ ສນຸໂຕສໍ ອກຕຸວາ ວິນິຈຸລໂຍ ປ໌ຣິເຍສິຕພຸໂພ฿ ໂຫຕິ ເຈຕຸຖ –

‘‘ເອວໍ ອກາວໍ ວິນຍສຸສ ປ໌າລຸອີ,

ກິນຸນໍ ອກິນຸນລຸຈ ຕທຕຸຖຍຸຕຸຕີ;

ວິລຸລາຕຸກາເມນ ຕທຕຸຖວິລຸລູ,

ປ໌ຣິເຍສິຕພຸພາ ວິນເຍ ວິລຸລາຍາ’’ຕິ฿

‘‘ຕຸຍ຺ຫໍ ຄຕ຺ຫາທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ວິນາປິ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຄຕ຺ຫາມີ’’ຕິ ວຈເນນ ສຸທິນ຺ນໍ ໂຫຕິ. ອິຕໂຣ ເຈ ອນິວາເສຕິ, ເຕນາປິ ສຸຄ຺ຄຫີຕໍ ໂຫຕິ, ໂນ ເຈ ອນິວາເສຕິ, ເຫນ຺ເຕນ ສຸທິນ຺ນໍ. ຕໍ ປນ ວຕ຺ຖຸ ນ ກສ຺ສຈິ ໂຫຕິ. ຕຖາ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຄຕ຺ຫາມີ’’ຕິ ວທຕິ, ສາມິໂກ ເຈ ອນິວາເສຕິ, ວິນາປິ ‘‘ຄຕ຺ຫາທີ’’ຕິ ວຈເນນ ສຸຄ຺ຄຫີຕໍ. ໂນ ເຈ ອນິວາເສຕິ, ສາມິກສ຺ເສວ ຕໍ, ນ ຫິ ຕສ຺ເສຕໍ ວິນຍກມ຺ມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິນຍກມ຺ມສ຺ສຕ຺ຖາຍ ເຈ ຄຕ຺ຫາຕິ, ນ ວຌ຺ຌຕິ. ນ ເກວລໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ຄຫິຕໍ , ປຸນ ຕສ຺ສປິ ເທຕິ, ວຌ຺ຌຕິຕິ ຈ. ຕຖາ ອນເປກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ປຣສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຸນ ເຕນ ທິນ຺ນໍ ວາ ຕສ຺ສ ວິສ຺ສາສນ຺ໂຕ ວາ ປຣິກ຺ຸຊຕິ, ວຌ຺ຌຕິ. ຕຕ຺ຖາປິ ວິນຍກມ຺ມວເສນ ນ ວຌ຺ຌຕິຕິ ເອເກ. ເຕ ເອວ ‘‘ມຫນ຺ຕໍ ວາ ຂຸທ຺ທກໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ຕິຈີວເຣ ທີຆໂຕ ວິທຕ຺ຖິ ອນຕິກ຺ກ ມິຕ຺ວາ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ເສເສສຸປີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ເອວຣູເປສຸ ຖາເນສຸ ໂປຣາຕາຈຣິຍານໍ ກຖາມຕ຺ຄໍ ສຸຌ຺ຖຸ ອາຈຣິຍກຸລເສວນາຍ ສລ຺ຊານິຕ຺ວາ ເຕນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ຫຸຕ຺ວາ ໂສຕູນລ຺ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ອວິໂມເຫຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພໍ. ເອສາ ອມ຺ຫາກໍ ອາຍາຈນາ.

ປຖມກຖິນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຖິຕາ.

໔. ອຸໂທສິຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໗໑. ສນ຺ຕຣຸຕ຺ຕເຣນ ຊນປທຈາຣິກໍ ປກ຺ກມນ຺ຕິ. ກສ຺ມາ? ກິລ຺ຈາປິ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ສນ຺ຕຣຸຕ຺ຕເຣນ ຄາໂມ ປວິສິຕພ຺ໂພ, ໂຍ ປວິເສຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ’’ຕິ (ມຫາວ. ໓໖໔) ປຖມໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຈ຺ຊາ ປນ ‘‘ປລ຺ຈິເມ, ກິກ຺ຂເວ, ປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຆາຝິຍາ ນິກ຺ເຂປາຍ, ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄສ຺ສ, ອນ຺ຕຣວາສກສ຺ສ ນິກ຺ເຂປາຍ ຄິລາໂນ ວາ ໂຫຕິ, ວສ຺ສິກສງ຺ເກຕໍ ວາ, ນທີປາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວາ, ອຄ຺ຄລຸອຄຸຕ຺ຕິວິຫາໂຣ ວາ, ອຕ຺ຖຕກຖິນໍ ວາ ໂຫຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອຌ຺ຖກຖາຍມ຺ປິສ຺ສ ‘‘ປລ຺ຈສຸ ເປເຕສຸ ອຄ຺ຄລຸອຄຸຕ຺ຕິ ເອວ ປມາຕໍ. ຄຸຕ຺ເຕ ເອວ ຫິ ວິຫາເຣ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ພຫິ ຄນ຺ຕຸໍ ວຌ຺ຌຕິ, ນາຄຸຕ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອປລ຺ລຕ຺ເຕປິ ກຖິເນ ‘‘ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຄ຺ຄລຸອຄຸຕ຺ຕິວິຫາເຣ ຖເປຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສກາຄານໍ ຫຕ຺ເຖ ຈີວຣໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສນ຺ຕຣຸຕ຺ຕເຣນ ຄາມປ຺ປເວເສ ລທ຺ຣກປ຺ປິຍາ ຊນປທຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມີສູຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

໔໗໓.ອວິປ຺ປວາສສມ຺ມຸຕິນ຺ຕິ ອວິປ຺ປວາສຕ຺ຖໍ, ວິປ຺ປວາສປຈ຺ຈຍາ ຍາ ອາປຕ຺ຕິ, ຕທກາວຕ຺ຖໍ ວາ ສມ຺ມຸຕິ ທາຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕໂຕ ປຌ຺ຖາຍ ວຌ຺ຌຕີ. ກິຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ວຌ຺ຌຕີຕິ? ມາສໍ ວາ ອຕິເຣກໍ ວາ ຍາວ ຄມເນ ເສາສ຺ສາໂຫ, ຕາວ ວຌ຺ຌຕີ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຆຣນິກ຺ເຂປໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ປຈ຺ຈຸທ຺ຣຣິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ. ປຸນ ສມ຺ມຸຕິທານກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີຕິ ສເຈ ທ຺ວາທສນ຺ນໍ ວສ຺ສານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ອຄ຺ໂຄ ໂຣໂຄ ໂຫຕິ, ວຌ຺ຌຕິ, ອຸປສມ຺ປທກມ຺ມໍ ວິຍ ຍາວຊີວໍ ເອກາສມ຺ມຸຕິ ວຌ຺ຌຕີຕິ ຈ.

‘‘ກຕໍ ວາ ໂຫຕິ’’ຕິອາທິ ອິມສ຺ມິ ສິກ຺ຂາປເທ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ກສ຺ມາ? ກຣຕປລິໂພເຌ ອຸປຈ຺ຊິນ຺ເນປິ ອນຌ຺ຖິຕຈີວຣໂຕ ວິປ຺ປ ວາສປຈ຺ຈຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອສມ຺ກວໂຕ, ຕສ຺ມາ ‘‘ນິຌ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມິນ຺ຕິ ກິກ຺ຂຸໂນ ຈີວຣໍ ອນິຌ຺ຖິຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຕທາຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ . ອນິຌ຺ຖານລ຺ຫິ ກຣຕປລິໂພຌສ຺ສ ນິຌ຺ຖາປນາຍຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ກຕໍ ວາຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ກຕນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕເມວ.

໔໗໗-໙.ອວິປ຺ປວາສລກ຺ຂຕວວຕ຺ຖາປນຕ຺ຖນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ອນ຺ໂຕຄາເມ ຈີວຣໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄາເມ ວຕ຺ຖພ຺ພ’’ນ຺ຕິອາທິວ ຈນໂຕ ອວິປ຺ປວາສລກ຺ຂຕໍ ວວຕ຺ຖາປິຕໍ, ຕພ຺ພິປຣີຕເນເຍນ ວິປ຺ປວາສລກ຺ຂຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຄາໂມ ເອກູປຈາໂຣຕິອາທິມ຺ຫິ ປນ ຖເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖໍ, ຣຸກ຺ຂມູລໍ, ອຊ຺ໂຊກາສລ຺ຈ ເສເສສຸ ປຣິກ຺ເຂປາປຣິກ຺ເຂປວເສນ ເອກູປຈາຣນານູປຈາຣຕາ ເວທິຕພ຺ພາ. ຍສ຺ມາ ປນ ສຕ຺ຖໍ ທຸວິຌໍ ນິວິຌ຺ຖໍ, ອນິວິຌ຺ຖລ຺ຈ, ເຕສຸ ອນິວິຌ຺ຖໍ ເອກກຸລສ຺ສ ວາ ນານາກຸລສ຺ສ ວາ ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິ, ນິວິຌ຺ຖໍ ສິຍາ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ສິຍາ ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ປຣິກ຺ເຂປາທິວເສນ ອທສ຺ເສຕ຺ວາ ອພ຺ການ຺ຕຣວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ. ຕຖາ ອພ຺ໂກກາເສ. ຣຸກ຺ຂມູເລ ຊາຍາວເສນ. ອລ຺ລຖາ ‘‘ສຕ຺ໂຖ ເອກູປຈາໂຣ ນານູປຈາໂຣ’’ຕິອາທິ ອຸທ຺ເທສວິໂຣໂຌ ສິຍາ ວິກງ຺ເຄ ອທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຖສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຊໂຕ ຈ ສຕ຺ຕພ຺ການ຺ຕຣາ, ປສ຺ສໂຕ ຈ ເອກພ຺ການ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຍເມກູປ ຈາໂຣ, ຕໂຕ ປຣໍ ນານູປຈາໂຣ. ຕຖາ ຣຸກ຺ຂມູລສ຺ສ ຍຕ຺ຖ ມຊ຺ຊນ຺ຫິເກ ກາເລ ຊາຍາ ຜຣຕິ, ອຍໍ ເອກູປຈາໂຣ. ອິຕໂຣ ນານູປ ຈາໂຣ. ກສ຺ມາ? ຕຕ຺ຖ ຫິ ປຣິກ຺ເຂໂປ ອປ຺ປມາຕໍ. ຊາຍາວ ປມາຕໍ. ອຊ຺ໂຊກາສສ຺ສ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ໂຕວ. ‘‘ສຕ຺ຖາທີນໍ ເອກ ກຸລສນ຺ຕກວເສນ ເອກູປຈາຣຕາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕສ຺ມາ ນິເວສເນ, ອຸໂທສິເຕ ຈ ວຸຕ຺ຕປຣິຈ຺ເຊໂທວ ອຌ຺ຌາທິສູຕິ ກຕ຺ວາ ສໍຂິຕ຺ຕໍ.

ຓໂຕ ປຣໍ ເຂຕຸຕຂລຸຍກຣຕາອາຣາມວິຫາເຣສຸ ປນ ປຣີກຸຂິຕຸຕາປຣີກຸຂິຕຸຕ-ປທໍ ປຸນ ອຸທຸສຂໍ ສຕຸຖວິກຸເຄນ ອຂິກາຣສຸສ ປຈຸຈີນຸນຕຸຕາ។ "ນານາຄພຸກາ"ຕິອາທີວຈນໍ ປນ ອສມຸກາວໂຕ ເຂຕຸຕຂລຸຍກຣຕາອາຣາເມສຸ ນ ອຸທຸສຂໍ។ ວິຫາເຣ ສມຸກາວນຸຕມຸປິ ຕຕຸຖ ປຈຸຈີນຸນຕຸຕາ ນ ອຸທຸສຂໍ។ ກຸລໍ ວຸຈຸຈຕີ ສາມິໂກ, ຕສຸມາ "ເອກກຸລສຸສ ນານາກຸລສຸສາ"ຕິ ອິມິນາ ຄາ ມາທີນໍ ຈຸທຸທສນຸນໍ ຈີວຣນິກຸເຂປຍຸຖານານໍ ສາຂາຣຕາສາຂາຣຕາກາວໍ ທີເປຕິ។ ອຊຸໂຊກາສສຸສ ປນ ອສມຸກາວໂຕ ນ ວຸຕຸຕໍ។ ຍສຸມາ ປເນຕຸຖ ເອກກຸລສຸສ, ນານາກຸລສຸສ ຈ ອປຣີກຸຂິຕຸເຕສຸ ຄາມາທີສຸ ປຣີຫາຣວິເສໂສ ກິຍຸຈາປິ ນຕຸຖິ, ປຣີກຸຂິຕຸເຕສຸ ປນ ອຕຸຖິ, ຕສຸມາ ເອກນານາກຸລຄຸຄຫເຄ, ເອກນານູປຈາຣຄຸຄຫເຄຍຸຈ ສາຕຸຖກນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ຕຕຸຖປິ ອຍໍ ວິເສໂສ – ສຕຸເຖ, ຣຸກຸຂມູເລ ຈ ກຸລເກທໂຕວ ເກໂທ, ໂນປຈາຣເກທໂຕ។ ອຊຸໂຊກາເສ ອຸປຈາຣເກທໂຕ ຈ, ໂສ ປນ ປາລຸອິຍໍ ນ ທສຸສິໂຕຕິ។ "ຕໍ ປມາຕໍ ອຕິກຸກມິຕຸວາຕິ ວຈນໂຕ ອາກາເສປີ ອຫຸຒເຕຍຸຍຣຕນປຸປມາເຕ ໂທໂສ ນຕຸຖີ"ຕິ ວທນຸຕິ។

໔໗ລ។ "ສກາ"ຕິ ອິຕຸຖີລິງຄໍ។ "ສກາຍ"ນຸຕິ ນປຸໍສກລິງຄໍ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ລິງຄພຸຍຕຸຕນເຍນາ"ຕິ។ ນປຸໍສກລິງຄທສຸສນຕຸຖໍ ກິຣ "ສກາຍ"ນຸຕິ ປຈຸຈຕຸຕວເສນ ນິທຸທິຍຸຖໍ, ຕສຸສ ອນຸປໂຍຄຕຸຕາ "ທຸວາຣມູລ"ນຸຕິປີ។ ອຕຸຕໂນ ນິກຸຂິຕຸຕຍຸຖາເນ ອນິກຸຂິຕຸຕຕຸ ຕາ ວິຖິທຕຸຖປາໂສ ນ ຣກຸຂຕິ, ຍສຸມີ ໝເຣ ຈີວຣໍ ນິກຸຂິຕຸຕໍ ໂຫຕິ, ຕສຸມີ ໝເຣ ວຕຸຖພຸພໍ។ "ສກາເຍ ວາ ວຕຸຖພຸພໍ ທຸວາຣມູເລ ວາ, ຫຕຸຖປາສາ ວາ ນ ວິຊທິຕພຸພ"ນຸຕິ ທີ ວຸຕຸຕໍ។ "ຫຕຸຖປາເສເຍວ ອຣຸຕໍ ອຸຍຸຖເປຕພຸພ"ນຸຕິ ນິຍມິຕຸຕາ ຊານິຕຸໍ ນ ສກຸ ກາຕີ ເຈ? ອນຸໂຕໝເຣ ນ ສກຸກາ, ຕຖາ ຕຖາ ວຸຕຸຕຕຸຕາ, ຕສຸມາ "ຍຸຕຸຕິ ປມາຕ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອຍມຕຸໂຖ ອຍຸຖກຖາຍມຸປີ ປ ກາສິໂຕ, ປຸນປີ ຂຸທຸທກຄາເມ ສພຸພສາຂາຣຕຄາມທຸວາຣວເສນ។ ສເຈ ຕສຸສ ທຸວາຣທຸວຍໍ ໂຫຕິ, ມຊຸເຊ ຈ ໝຣສກາຍໍ, ຍຕຸຖີຈຸລຕິ, ຕຕຸຖ ວສິຕພຸພ"ນຸຕິ។

໔໗໐-໑។ ຍານິ ນິເວສນາທີນິ ຄາມສງຂຸຍໍ ນ ຄຈຸລນຸຕິ, ຕານິ ນິເວສນາທີນີຕິ ອຂິປຸເປຕານິ។ ອຊຸໂຊກາເສ ອປຣິສງກິຕມຸປີ ຈີວຣໍ ອຕິເຣກສຕຸຕພຸກນຸຕເຣ ນິກຸຂິຕຸຕໍ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ໂຫຕິ, ເອຕຸຖ ອນຸໂຕສີມຕາ ນ ຣກຸຂຕິ, ສຕຸເຖ ປນ ຣກຸຂຕິ។ "ນທີປຣີ ຫາໂຣ ຈ ລພຸກາຕີ"ຕິ ວຈນໂຕ ອຸທກກຸກຸເຂປສີມາຍໍ ປຣີຫາໂຣ ລພຸກາຕີຕິ ສິທຸຂໍ។ ສາມນຸຕວິຫາໂຣ ເຈ ເອກສີໂມ, ຈີວຣໍ ນ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ។

ອິທານີ –

"ລີນຸນໍ ສຸຕຸງຄໍ ສາສງກ-ສມຸມໂຕ ສນຸຕຣຸຕຸຕຣໍ;

ອຈີວຣສຸສານາປຕຸຕິ, ປຈຸຈຸທຸຂາຣາທີສິທຸຂິໂຕ"ຕິ។ –

ອິທໍ ປກິຕຸຕກໍ, ຕຕຸຖາຍໍ ໂຈທນາປຸພຸພງຄໂມ ວິນິຈຸລໂຍ – ເກຈິ "ທິຄຸຕໍ ສງຂາຜີ"ນຸຕິ (ມຫາວ។ ໓໔໗) ວຈນໂຕ "ເອກຈຸຈີກ າ ສງຂາຜີປີ ນາຂິຍຸຖາຕພຸພາ។ ສເຈ ອຂິຍຸຖາຕິ ນ ຣຸຫຕີ"ຕິ ວຕຸວາ ອຸປສມຸປທາເປກຸຂານມຸປີ ທິຄຸຕເມວ ສງຂາຜີ ທຕຸວາ ອຸປສມຸປາເທນຸຕິ, ເຕ ອິມິນາ ສຸຕຸຕເລເສນ ສລຸລາເປຕພຸພາ។ ກຄວຕາ ທີ "ລີນຸນກໍ ສງຂາຜີ ລີນຸນກໍ ອຸຕຸຕຣາສງຄໍ ລີນຸນກໍ ອນຸຕຣວາສກ"ນຸຕິ ປຖມໍ ອນຸລຸລາຕໍ។ ຕໂຕ "ອລຸລຕຣສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ຕິຈີວເຣ ກຣີຍມາເນ ສພຸພໍ ລີນຸນກໍ ນປຸປໂຫຕີ។ ທຸເວ ລີນຸນການິ ເອກໍ ອຈຸລີນຸນກໍ ນປຸປໂຫຕີ។ ທຸເວ ອຈຸລີນຸນການິ ເອກໍ ລີນຸນກໍ ນປຸປໂຫຕີ"ຕິ ອິມສຸມີ ວຕຸຖຸສຸມີ "ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ອນຸວາຂີກມຸປີ ອາໂຣເປຕຸ"ນຸຕິ (ມຫາວ។ ໓໖໐) ອນຸລຸລາຕໍ, ຕສຸມາ ເອກຈຸຈີກາປີ ສງຂາຜີ ວຍຸຍຕີຕິ ສິທຸຂໍ។ ຍາ ລີຊຸຊມານາ ນປຸປໂຫຕີ, ຕສຸສາ ກຸໂຕ ທິຄຸຕຕາຕິ។ ອຍຸຖກຖາຍມຸປີສຸສ ວຸຕຸຕໍ "ອນຸວາຂີກມຸປີ ອາໂຣເປຕຸນຸຕິ ອາຄນຸຕຸກປຕຸຕມຸປີ ທາຕຸໍ។ ອິທໍ ປນ ອປຸປໂຫນເກ ອາໂຣເປຕພຸພໍ។ ສເຈ ປໂຫຕິ, ອາຄນຸຕຸກປຕຸຕໍ ນ ວຍຸຍຕີ, ລີນຸທິຕພຸພເມ ວາ"ຕິ (ມຫາວ។ ອຍຸຖ។ ໓໖໐)។ ກຖີນໍ ປນ ລີນຸນກເມວ ວຍຸຍຕີ ອາເວຕິກລກຸຂຕຕຸຕາ , "ລີນຸນກໍ ທິຄຸຕໍ ນປຸປໂຫຕີ"ຕິ ວຈ ນາກາວໂຕ ຈາຕີ ສນຸນິຍຸຖານເມຕຸຖ ຄນຸຕພຸພໍ។

ສຸຕຸງຄນຸຕິ ອນຸປສມຸປນຸນານໍ ເຕຈີວຣິກສຸຕຸງຄາກາວໂຕ ຕິຈີວເຣເນວ ເຕຈີວຣິໂກຕິ។ ເຕສໍ ອຂິຍຸຖານາກາວໂຕ "ອຂິຍຸຖິເຕເນ ວາ"ຕິ ວຕຸຕພຸພໍ ໂທຕູຕີ ເຈ? ນ, ສຸຕຸງຄເກເທນ ວິໂຣຂປຸປສງຄໂຕ។ ຈຕຸຕຸຖຈີວຣສາທິຍເນນ ທີ ສຸຕຸງຄເກໂທ, ນ ຕິ ຈີວຣວິປຸປວາເສນ, ນາປີ ອຕິເຣກຈີວຣສາທິຍເນນ, ນາປີ ອຕິເຣກຈີວຣຂາຣເຕນ។ ຍສຸມາ ປນ ກິກຸຂູນໍເຍວ ກຄວຕາ ອຂິຍຸຖານວເສນ ນວ ຈີວຣານິ ອນຸລຸລາຕານິ, ຊາຕິວເສນ ຈ ວຸຕຸຕານິ, ນ ເອວໍ ອນຸປສມຸປນຸນານໍ។ ຕສຸມາ ເຕສໍ ຈີວຣນິຍ

ມາກາວາ ນ ຕໍ ສຸຕຽຄໍ ອນຸຍຸລາຕໍ ຄໜຍຸຖານໍ ວິຍ, ຕສຸມາ ຕສຸສ ສມາທານວິສາເນ ອວຈນໂຕ ຈ ສນຸນິຍຸຖານເມຕຸຖ ຄນຸຕພຸພໍ។

ສາສຽກສມຸມໂຕຕິ ກຽຂາວິຕຣຕິຍໍ ສາສຽກສິກຸຂາປເທ ວິສຸໍ ອຽຄານິ ນ ວຸຕຸຕານິ, ''ເສສເມຕຸຖ ຈີວຣວຄຸຄສຸສ ທຸຕິຍສິກຸຂາປເທ ວຸຕຸຕນເຍນ ເວທິຕພຸພ''ນຸຕິ (ກຽຂາ។ ອຍຸຖ។ ສາສຽກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) ວຸຕຸຕໍ, ນ ຈ ປເນຕໍ ວຸຕຸຕໍ។ ຕຕຸຖ ຣຕຸຕິວິປຸປວາໂສ ຈຕຸຕຸຖໍ ອຽຄໍ, ອິຮ ຉາຣຕຸຕວິປຸປວາໂສ, ອຍເມຕຸຖ ວິເສໂສຕິ, ຕສຸມາ ອຽຄສາມຄຸຄໂຕ, ສມຸມຸຕິສາມຄຸຄໂຕ ຈ ສາສຽກສິກຸຂາປທເມວ ວທນຸຕິ។ ອິທໍ ນິປຸປເທສໍ, ຕໍ ສປຸປເທສໍ ມາສປຣມຕຸຕາ។ ຕຕຸຖ ພຫຶຄາເມປິ ຄາມສີມໍ ໂອກຸກມິຕຸວາ ວສິຕຸວາ ປກຸກມນຸຕສຸສ ອນາປຕຸຕິ, ອິຮ ນ ຕຖາ, ອິຮ ອນນຸຕເຣ ອນນຸຕເຣ ອຣຸຕຸຄຸຄມເນ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ, ຕຕຸຖ ສຕຸຕເມຕິ ອຍໍ ອິເມສໍ ທຸວິນຸນໍ ວິເສໂສ។ ອຽຄານິ ປນ ຈີວຣນິກຸເຂປຽຄສມຸປຕຸຕິໂຕ ວິປຣີຍາເຍນ, ອິຮ ວຸຕຸຕນເຍນ ຈ ສີຫຸຂຕຸຕາ ນ ວຸຕຸ ຕານິ។ ຕານິ ກາມໍ ນ ວຸຕຸຕານິ, ຕຖາປິ ຈຕຸຕຸຖມຽຄໍ ວິເສສິຕພຸພໍ, ນ ປນ ວິເສສິຕໍ។ ກິໍກາຣຕາ? ອິຮ ວຸຕຸຕນິສຸສຊຊນກຸກ ເມນ ນິສຸສຊເຊຕຸວາ ອາປຕຸຕິເທສນໂຕ, ຕຕຸຖາປນຸນາປຕຸຕິວິໂມກຸຂທີປນຕຸຖໍ។ ສໍວຈຸຉຣວິປຸປວຸຕຸຖມຸປິ ຣຕຸຕິວິປຸປວຸຕຸຖເມວ, ປເຄວ ຉາຣຕຸຕໍ ວິປຸປວຸຕຸຖໍ។ ເອວໍ ສນຸເຕປິ ຕຕຸຖ ຍຖາວຸຕຸຕອຽຄສມຸປຕຸຕິຍາ ສຕິ ຕຕຸຖ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ນິສຸສຊຊິຕພຸພໍ។ ເໜມນຸເຕ ວາ ຄິມຸເຫ ວາ ນິສຸສຊຊຕິ ເຈ? ອິຮ ວຸຕຸຕນເຍນາປິ ນິສຸສຊຊິຕຸໍ ວຍຸຍຕິຕິ ລາປນຕຸຖໍ ຈຕຸຕຸຖໍ ອຽຄໍ ນ ວິເສສິຕນຸຕິ ໂນ ຕກຸໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ມາສາຕິກຸກນຸຕມຸປິ ຈີວຣໍ ''ທສາຫາຕິກຸກນຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ນິສຸສຍຸຖເມວ។ ທຸວເຍນ ອູນມາສໍ ໜຸຕຸວາ ''ທສາຫາຕິກຸກນຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ມາສາຕິກຸກນຸຕນຸຕິ ເອເກ។ ຕຖາປິ ສເຈ ປຈຸຈາສາຈີວຣໍ ໂຫຕິ, ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ''ທສາຫາຕິກຸ ກນຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ, ມູລຈີວຣໍ ປນ ''ມາສາຕິກຸກນຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ນິສຸສຊຊິຕພຸພໍ។

''ສນຸຕຣຸຕຸຕຣ''ນຸຕິ ວາ ''ສຽຆາຝິ''ນຸຕິ ວາ ''ຈີວຣ''ນຸຕິ ວາ ກີ ຕິຈີວຣໍ, ອຸທາຫຸ ອຄຸຄມຸປີຕິ ។ ກິຄຸເຈຕຸຖ – ຍທິ ຕິຈີວຣເມວ ປຝິສິຫຸຂໍ, ປຣີຍາປນຸນວເສນ ອຈຸຉິນຸນຈີວຣຈຸຉິນຸທນໂຂວາປນວິຄຸຄຕຸຕິອາທີວິໂຣໂຂ។ ອຖ ອຄຸຄມຸປີ, ''ນິຍຸຖິຕຈີວຣສຸມິ''ນຸຕິ ເອວມາທີນາ ວິໂຣໂຂຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ນ ນິຍມໂຕ ເວທິຕພຸພໍ ຍຖາສມຸກວໍ ຄເຫຕພຸພໂຕ។ ຕຖາ ຫີ ''ຈີວຣໍ ນິກຸຂິປີຕຸວາ ສນຸຕຣຸຕຸຕເຣນ ຊນປທຈາຣິກໍ ປກຸກມນຸຕິ''ຕິ (ປາຣາ។ ໔໗໑) ເອວມາທີສຸ ຕິຈີວຣເມວ។ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ສນຸຕຣຸຕຸຕເຣນ ຄາ ໂມ ປວິສິຕພຸໂພ, ສນຸຕຣຸຕຸຕຣປຣມໍ ຕໂຕ ຈີວຣໍ ສາຂິຕພຸພ''ນຸຕິ ເອວມາທີສຸ ຍໍກິຄຸຈີ, ຕຖາ ສຄຸຕໍ ກຕຸວາ ສຽຆາຝິໂຍ ທາຕພຸພາ, ນິວາສນໍ ທາຕພຸພໍ, ສຽຆາຝິ ທາຕພຸພາ, ໜນຸທ ເຕ, ອາວຸໂສ, ສຽຆາຝິ, ເທຫີ ເມ ປຝນຸຕິອາທີສຸ។ ວຸຕຸຕຄຸເຫຕໍ ''ສພຸພຄຸຫິ ຈີວຣໍ ສຽຆຝິຕຍຸເຖນ 'ສຽຆາຝິ'ຕິ ວຸຈຸຈຕິ''ຕິ។ ຕຖາ ''ນິຍຸຖິຕຈີວຣສຸມິ''ນຸຕິ ເອຕຸຖາປີຕິ ເອເກ។ ອນຸໂຕສມເຍ ຫີ ຍາວທຕຸຖໍ ຈີວຣໍ ອນຸຄຸລາຕໍ, ຕໍ ສພຸພໍ ກຣີຍມານໍ ກທາ ນິຍຸຖານໍ ຄຈຸຉິສຸສຕິ, ຕສຸມາ ຕິຈີວຣເມວາຕິ ເອເກ។ ອຈີວຣສຸສາ ນາປຕຸຕິ ປຈຸຈຸທຸຂາຣາທີສິທຸຂິໂຕຕິ ກີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ? ອຸໂທສິຕສິກຸຂາປທສຸສ ນິປຸປໂຍຊນກາວປຸປສຽຄໂຕ ຕິຈີວຣວິປຸປວາເສ ເຕຈີວຣສຸສ ອາປຕຸຕີຕິ ເອເກ។ ຕຕຸເຖຕໍ ວຸຈຸຈຕິ ນ ໂຫຕິ ອາປຕຸຕິ ປຈຸຈຸທຸຂາຣາທີສິທຸຂິໂຕ។ ''ອນາປຕຸຕິ ອນຸໂຕອຣຸເຕ ປຈຸ ຈຸທຸຂຣຕິ, ວິສຸສຊເຊຕິ''ຕິ ຫີ ວຸຕຸຕໍ។ ອຄຸຄຖາ ປຈຸຈຸທຸຂຣນຸຕສຸສ, ອນຸໂຕອຣຸເຕ ວິສຸສຊເຊນຸຕສຸສ ຈ ຍາວ ອຄຸໂຄ ນາຂິຍຸຖາ ຕິ, ຕາວ ອາປຕຸຕີ ອາປຊຊຕິ ຍຖາວຸຕຸຕນເຍນ។ ອຄຸຄຖາ ສຕຸຕພຸກນຸຕເຣນ ວິປຸປວາສສຸສາຕິ ວິປຸປວາສໂຕ ຍຖາຣຸຕໍເຍວ ສຕິ ວິປຸປວາເສ ວິປຸປວາສໂຕ ອວິປຸປວາເສ ສຕິ ອວິປຸປວາສໂຕຕິ។

ອຸໂທສິຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ។

໓។ ຕຕິຍກຖິນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໙໗។ນປຸປໂຫຕີຕິ ລາມກປຣິຈຸເສທໍ ນ ປາປຸຕາຕິ, ເຕເນວ ຕິຈີວຣສຸສ ມຸຍຸຖິປຄຸຈກາທີລາມກປຣິຈຸເສໂທວ ຕາວ ວຸຕຸໂຕ។ ຈີວເຣ ປຈຸຈາສາ ຈີວຣປຈຸຈາສາ។ ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ – ຕໍ ຈີວຣໍ ປຈຸຉາ ລພຸກຕຸ ວາ ມາ ວາ, ຍາວ ສາ ປຈຸຈາສາ ຂິຊຊຕິ, ຕາວ ອິທໍ ມູລຈີວຣໍ ຖເປຕຸໍ ອນຸຊານາມີຕິ។ ''ຈີວຣປຈຸຈາສາ''ຕິ ມຣິຍາທຕຸເຖ ນິສຸສກຸກວຈນໍ, ກຸມຸມຕຸເຖ ວາ ປຈຸຈຕຸຕວຈນໍ ກຕໍ។

໔໙໙-໕໐໐។ນິຍຸຖິຕຈີວຣສຸມິ...ເປ... ຈີວຣາສາ ວາ ອຸປຈຸຉິນຸນາຕິອາທີມຸຫີ ຕີສຸ ຈີວເຣສຸ ອຄຸຄຕຣໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ເສສາ ອຕຸຖິ, ຣກຸຂຕິ។ ຈີວຣປລິໂພຂສຸສ ອຸປຈຸເສເທ, ອຸພຸກຕສຸມິຄຸຈ ກຖິເນ ສມເຍ ວາ ເໜມນຸຕສຸສ ສມເຍ ວາ ອກາລຈີວຣໍ ອຸປຸປຊເຊຍຸຍ, ຂິປຸປເມວ ກາເຣຕພຸພໍ ។ ສຕິ ປາຣິປູຣີຍາ ປຈຸຈາສາ ນ ຣກຸຂຕິ, ອສຕິ ນຕຸຖິ ເຈ ປຈຸຈາສາ, ນ ຣກຸຂຕິ។ ''ອນຕຸຖເຕ ກຖິເນ ເອ ກາທສມາເສ ອຸປຸປນຸນ''ນຸຕິ ວຈນໂຕ ອປຣກຕຸຕິກາ ອຕຸຖເຕ ວາ ອນຕຸຖເຕ ວາ ສມໂຍວ។ ເໜມນຸໂຕ ສິຍາ ສມໂຍ ອຕຸຖເຕ,

ສິຍາ ອສມ຺ໂຍ ອນຕ຺ຖເຕ။ ຕໂຕ ປຣໍ ເອກັສໂຕ ອສມ຺ໂຍ ວາຕິ။ ''ອາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ອິຝ ອລພ຺ພມານມ຺ປິ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ພິກ຺ຂຸນີນໍ ທຸຕິຍນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍ (ປາຈິ໌. ກ຺ຜ຺ ອາທໂຍ) ເສສໍ ອກາລຈີວຣໍ ວິຍ။ ຕຕ຺ຖ ຫີ ພິກ຺ຂຸນີສງ຺ຆສ຺ສ ''ສມ຺ປຕ຺ຕາ ກາເຊນ຺ຕູ''ຕິ ເອວໍ ອາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນເມວ ''ອກາລຈີວຣໍ ກາລຈີວຣ''ນ຺ຕິ ອຘິຝ຺ຖຫິຕ຺ວາ ກາເຊນ຺ຕິຍາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ။ ຕຖາ ຫີ ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ''ອກາລຈີວຣໍ ນາມ ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ອຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ສຕ຺ຕມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ။ ຍທິ ເອວໍ ''ເອກປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອິທໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ທມ຺ຫີຕິ ຫິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ກິມຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຫີ ຕໍ ກາຊນີຍນ຺ຕິ ເຈ? ອກາຊນີຍສາມຄ຺ຄິໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ။ ຍຖາ ສງ຺ຆສ຺ສ ອາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນໍ ອຕ຺ຖຕກຖິເນຫີ ເອວ ພິກ຺ຂູຫິ ອກາຊນີຍຕ຺ຕາ ອກາລຈີວຣໍ ນາມ ຊາຕໍ, ເອວໍ ປຸຄ຺ຄລິກມ຺ປີ ອິຕເຣຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ກສ຺ສຈິ ສິຍາ ''ອາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນມ຺ປີ ທສາຫເມວ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິ''ຕິ။ ຕສ຺ເສຕໍ ປາຝິກງ຺ຂໍ။ ປຖມກຖິເນ ''ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ''ຕິ ອິທຄ຺ຫິ ນິຣຕ຺ຖກນ຺ຕິ။ ອນຸພ຺ພຕສ຺ມິມ຺ປີ ຫີ ກຖິເນ ທສາຫປຣມເມວ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ວິຄ຺ຍາຕຕ຺ຕາ ອນາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນເມວ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຕິ ເຈ? ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ອນາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນມ຺ປີ ອນຕ຺ຖຕກຖິນານໍ ອປຣກຕ຺ຕິກາຍ ທສາຫເມວ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິ ''ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ။ ອາມນ຺ຕາຕິ ເຈ? ''ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນ''ນ຺ຕິ ວຈເນນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນເວຕ຺ຖ ສນ຺ນິຝ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ။

ອນຸຄຕ຺ຄິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປຖມສິກ຺ຂາປເທ ສພ຺ພຈີວຣານໍ ຍາວທຕ຺ຖຈີວຣວເສນ ກຖິນມາສພ຺ການ຺ຕເຣ ທສາຫາຕິກ຺ກເມປີ ອນາປຕ຺ຕິ ປຣິຫາຣສ຺ສ ຫິນ຺ນຕ຺ຕາ။ ຍຖາ ກຖິນມາສພ຺ການ຺ຕເຣ ອາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນມກາລຈີວຣໍ ກາລຈີວຣປຣິຫາຣເມວ ລກຕິ, ຕຖາ ອິຕຣມາເສປີ ລກຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ။ ຕສ຺ມາ ເອວໍ 'ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ ພິກ຺ຂຸໂນ ປເນວ ຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ'ຕິອາທິນາ ສິກ຺ຂາປເທ ສິທ຺ເຘປີ ອນຕ຺ຖຕກຖິນານໍ ປຈ຺ຈິມກຕ຺ຕິກມາສໍ ອນຸຊານນ຺ເຕນ 'ອກາລຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ເອວຄ຺ຫິ ອວຸຕ຺ເຕ ອກາລຈີວຣໍ ນາມ 'ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນ'ນ຺ຕິ ນ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍ။ ເອວຄ຺ຫິ ວຈນໂຕ ອນຕ຺ຖຕກຖິນານໍ ອຕ຺ຖຕກຖິນານໍ ວິຍ ສພ຺ພຈີວຣານໍ ປຈ຺ຈິມກຕ຺ຕິກມາເສ ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ນ ໂຫຕີ''ຕິອາທິ။

ກິຍ຺ໂຍປີ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ – ຍໍ ປນ ມຍາ ''ປຖມກຖິເນ ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອນຸຄ຺ຍາຕໍ, ຕມ຺ປີ ກຖິນມາສໂຕ ພຫີ ອຸປ຺ປນ຺ນເມວ, ນ ອນ຺ໂຕຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ທີປິໂຕ ໂຫຕີ။ ກຖໍ? ອຕິເຣກຈີວຣສ຺ສ ທສາຫປຣິຫາຣໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພາປຕ຺ຕີ ''ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ''ຕິ ອນຸປຄ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ກຖິນພ຺ການ຺ຕເຣ ວາເຣຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ອຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພາປຕ຺ຕີ ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປເທນ ວາເຣຕຸໍ ''ອກາລຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ເຕນ ''ກາເລປີ ອາຫິສ຺ສ ຫິນ຺ນໍ, ເອຕໍ ອກາລຈີວຣໍ ນາມາ''ຕິ ວຈນໂຕ ກຖິນ຺ພ຺ການ຺ຕໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ທສາຫປຣິຫາຣໍ ນ ລກຕິຕິ ທີປິຕໍ ໂຫຕິ, ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ປຸນ ກຖິນ຺ພ຺ການ຺ຕໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ປຄ຺ຈ ທິວສານີ ລກຕິຕິ ປສງ຺ໂຄປີ ''ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ ພິກ຺ຂຸໂນ ປເນວ ອກາລຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ...ເປ... ຂິປ຺ປເມວ ກາເຣຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອກາລຈີວຣສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກາລໍ ນິຍເມຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນິວາຣິໂຕ ໂຫຕິ, ຕທຸກເຍນ ກຖິນພ຺ການ຺ຕເຣ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ກຖິນ຺ພ຺ການ຺ຕໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ເອກທິວສມ຺ປີ ປຣິຫາຣໍ ນ ລກຕິຕິ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕິ။ ເອວໍ ອປເຣ ວທນ຺ຕິຕິ။

ປຸນປີ ວຸຕ຺ຕໍ – ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ ''ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ ພິກ຺ຂຸໂນ ປເນວ ອກາລຈີວຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ''ນິຝ຺ຖິຕຈີວຣສ຺ມີ ພິກ຺ຂຸນາ ອຸພ຺ພຕສ຺ມີ ກຖິເນ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ເອວໍ ວິຄ຺ຍາເປຕິ ''ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ຕິຕ຺ຕນ຺ນມ຺ປີ ອກາລຈີວຣານໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ອກາວ''ນ຺ຕິ။ ກສ຺ມາ ປນ ປທກາຊເນ ວິຕ຺ຖາຣິຕານີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຘິຝ຺ຖານໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ປຖເມ ທສາຫໍ ອນຸຊານິຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ອປ຺ປໂຫນ຺ເຕ ສເຈ ປຈ຺ຈາສາ ອຕ຺ຖິ, ຕເມວ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ມາສໍ ອນຸຊານນ຺ໂຕ ອິມມ຺ປີ ອຕ຺ຖວິເສສໍ ທີເປຕິ ອກາລຈີວຣໍ ນາມ ສມ຺ມຸຂີກູເຕນ ກາເຊຕພ຺ພນ຺ຕິປີ ທີເປຕິ။ ຕໍ ປນ ''ອາກງ຺ຂມາເນນ ພິກ຺ຂຸນາ ປຝິຄ຺ຄເຫຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປເທນ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕິຕິປີ ປທກາຊເນ ວິຕ຺ຖາຣິຕານີຕິ။

''ຂິປ຺ປເມວ ກາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສາຫາ ກາເຣຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ປໂຫນກກາເວ ປຸຣິມສິກ຺ຂາປທລກ຺ຂເຕນາຕິ ທີເປຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ''ເອວໍ ສີຆນ຺ຕິ ວາ ລຫຸນ຺ຕິ ວາ''ຕິອາທິນາ ອວຕ຺ວາ ''ທສາຫາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອຕ຺ຖຕກຖິນສ຺ສ ເອວໍ ໂຫຕຸ, ອນຕ຺ຖເຕ ປນ ກຖິເນ ກຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອນຕ຺ຖຕສ຺ສ ປຝິກ຺ເຂປຕໍ ທສ຺ເສຕິຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ວິຆາຕໍ ອາປຊ຺ຊຕິຕິ။ ເອກາຕີເສ ອຣຸຕ຺ຄຸຄ຺ຄມເນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ມຫນ຺ເຕນປີ ປຈ຺ຈາສາຈີວເຣນ ສທ ຆຝິຕມ຺ປີ ຕພ຺ກາວໍ ອນຸປຕິຕ຺ວາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕີ ສຕິ ປຈ຺ຈິມປ຺ປ

ມາຕາສມຸກາເວ, ອສຕິ ນ ໂຫຕິ, ປຸນ ໝພິເຕ ໂຫຕິ, ອລຸເລນ ໝພິເຕ ນ ໂຫຕິ។ ລົນຸນໍ ອລຸລວຕຸຖຸ ໂຫຕິ។ ປຸພຸພປຣິຈຸເຉທໍ ອຕິກຸກນຸຕໍ ໝພິຕໍ ປຸນ ອລຸລປຣິຈຸເຉທໍ ລກາຕີຕິ ເອເກ, ອຸປປຣິກຸຂິຕຸວາ ຄເຫຕພຸພໍ។ ອລຸລຕຣສຸມິ ຄຕຸຖິປເທ ປນ ''ສງໝສຸສ ວາ ອິທໍ ອກາລຈີວຣນຸຕິ ອຸທຸທິສຸສ ທິນຸນ'ນຸຕິ ເອຕຸຖ ສງໝສຸສ ທິນຸເນ ອາປຕຸຕິ ນາມ ນຕຸຖິ, ໂສຕສຸສ ຣໂທ'ຕິອາທິສຸ ວິຍ ປທຸທຸສາເຣນ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸສ ລາກໍ ສນຸສາຍາຕິ ເຈ? ສງໝໂຕ ວາ ອຸປຸປຊເຊຍຸຍາຕິ ອເນນ ສິທຸສຕຸຕາ ອສິກເມວາ''ຕິ ຈ ''ສງໂໝ ຈີວຣານີ ລກີສຸສຕິ ຄໂຕ ວາ'ຕິອາທິນາປີ ປາໂຖ ອຕຸຖິ''ຕິ ຈ ວຸຕຸຕໍ។ ຄຕຸຖິປເທ ໂກສລຸລຕຸຖໍ ປນ ມຍາ ສພຸພໍ ລິຂິຕໍ, ສຸຜຸຖຸ ວິຈາເຣຕຸວາ ກເຖຕພຸພໍ។

ຕຕິຍກຖິນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໔។ ປຸຣາຕຈີວຣສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໐໓-໔໐໔។ກຕຸຕວິສຸສຄຸຄນຸຕິ ກຕຸຕກິຈຸຈາສິຜຸຖານໍ។ ກຕຸຕກິຈຸຈາສິຜຸຖານວິກາຄນຸຕິ ໂປຣາຕາ។ ຕຕຸຖ ນາມ ຕຸວນຸຕິ ຕຕຸຖ ຕຍາ ກຕາກມເມ ເອວໍ ອກຕຸຕພຸເພ ສຕິ ໂສວາປີສຸສສິ ນາມ។ ອຖ ວາ ໂສ ນາມ ຕຸວນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຸກໂຕສງເພ ອຸປສມຸປນຸນາຕິ ກິກຸຂູນໍ ສນຸຕິເກ ອຸປສມຸປທາຍ ປຜິກຸຂິຕຸຕຕຸຕາ ຕທນຸປສງຄກາຍາ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ''ປຸຣາຕຈີວຣ''ນຸຕິ ເອຕຸຖ ປຸຣາຕກາວທີປນຕຸຖເມວ ''ສກີ ນິວຕຸຖມຸປີ ສກີ ປາຣຸຕມຸປີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ''ຈີວຣໍ ນາມ ລນຸນໍ ຈີວຣານໍ ອລຸລຕຣໍ ຈີວຣໍ ວິກປຸປນຸປຄໍ ປຈຸລິມ''ນຸຕິ ວຈນສຸສ ໂອກາໂສ ນ ຊາໂຕຕິ ເອເກ។ ຍສຸມາ ວິກປຸປນຸປຄປຈຸລິມໍ ອິສ ນາສິປຸເປຕໍ, ນິວາສນປາຣຸປນຸປຄເມວາສິປຸເປຕໍ, ເຕເນວ ນິສີທນປຈຸຈຕຸຖຣເຕ ທຸກຸກຜໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເອເກ។ ຊາຕິປຸປມາຕາວຈນໂຕ ຍໍ ກິຍຸຈິ ປຸຣາຕວຕຸຖໍ ໂສວາເປນຸຕສຸສ ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ, ເຕເນວ ''ອນາປຕຸຕິ ຈີວຣໍ ຖເປຕຸວາ ອລຸລໍ ປຣິກຸຂາຣໍ ໂສວາເປຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ຖວິກມຸປີ ທີ ອສຸຈິມກຸຂິຕໍ ປຣິກຸຕຸຕໍ ໂສວາເປຕິ, ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ ໂອລຸອາຣິກຕຸຕາ, ອປຸປຕິຣູປຕຸຕາ ຈ។ ເຕເນວ ກງຂາວິຕຣຕິຍໍ ອິມສຸມິ ຖາເນ ຈີວຣປຣິຈຸເຉໂທ ນ ວຸຕຸໂຕຕິ ເອເກ, ວິຈາເຣຕຸວາ ຍຸຕຸຕຕຣໍ ຄເຫຕພຸພໍ។ ''ຣຊິຕຸວາ ກປຸປໍ ກຕຸວາຕິ ກປຸປີຍໍ ກຕເມວ ນິວາເສຕຸໍ, ປາຣຸປີຕຸໍ ວາ ວຜຸຜຕິ, ເນຕຣ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອິມິນາ ຈ ມຊຊິມຕຸເຖຣວາໂທ ອຸປຕຸຖມຸກິໂຕ ໂຫຕິ, ໂນປຕຸຖມຸກິໂຕ។ ຣຊິຕຸວາຕິອາທິ ປນ ວິນຍວິສິທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ມມ ຕກຸໂກ។ ຍຖາ ອລຸລາຕິກາຍ ອລຸລາຕິກສລຸສິ ວາເຣ ຕິກໍ ຈຕຸກຸການິ, ເອວໍ ເວມຕິກລາຕິກວາເຣສຸ ຈາຕິ ນວ ຈຕຸກຸການິ ໂຫນຸຕິ។ ເອຕຸຖາຫ – ເອກວາຣໍ ໂສວິຕຸວາ ໂສວເນ ສຸ ສຸຣໍ ນິກຸຂິປີຕຸວາ ປຸນ ''ທຸທຸໂສຕ''ນຸຕິ ມລຸລມານາ ໂສວຕິ, ອນາປຕຸຕິຍາ ກວິຕພຸພໍ, ທຸຕິຍວາຣໍ ອວຸຕຸຕາ ໂສວຕິ ນາມ ໂຫຕີຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ສເຈ ກິກຸຂຸ ''ອລໍ ເອຕຸຕາວຕາ ໂສເຕນາ''ຕິ ປຜິກຸຂິປຕິ, ປຸນ ໂສວນຸຕິ ອວຸຕຸຕາ ໂສວຕິ ນາມາຕິ ຍຸຊຊຕິ។ ໂນ ເຈ, ວຸຕຸຕາວ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ກິກຸຂຸສຸສ ລິງຄປຣິວຕຸຕເນ ເອກໂຕອຸປສມຸປນຸນາຍ ວເສນ ອາປຕຸຕິ ສາກິຍານີນໍ ວິຍ។

໔໐໖។ເອເກນວຕຸຖຸນາຕິ ເຍນ ເກນຈິ ປຖເມນ។ ''ຕິຕຸຕໍ ຈຕຸກຸການໍ ວເສນາ''ຕິ ປາໂຖ។ ກິກຸຂູນໍ ສນຸຕິເກ ອຜຸຖວາຈິກາຍ ອຸປສມຸປນຸນາຍ ປາກຜຕຸຕາ ຕໍ ອວຕຸວາ ສາກິຍານິໂຍວ ວຸຕຸຕາ ອປາກຜຕຸຕາ។

ປຸຣາຕຈີວຣສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໕។ ຈີວຣປຜິຄຸຄຫຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໐໗-໔໑໐។ອປລຸລຕຸເຕ ສິກຸຂາປເທຕິ ເອຕຸຖ ''ຄຕມຸຫາ ໂອທີຍນສິກຸຂາປເທ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ອຣລຸລວາສີນິເສສນສິກຸຂາປເທ ອປລຸລຕຸເຕຕິ ເອເກ, ''ຕໍ ນ ສຸນຸທຣ''ນຸຕິ ວທນຸຕິ។ ວິຫຕຸຖຕາຍາຕິ ອາຍາເສນ។

໔໑໔។ອຸປຈາໂຣຕິ ທຸວາທສຫຕຸໂຖ។ ມຫາປຈຸຈຣິຍໍ, ກຸຣຸນຸທິຍລຸຈ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເອຕຸຖ ຣຕຸຕິກາເຄ ສມຸມກຖິກສຸສ ກິກຸຂໂນ ພຫູສຸ ຈີວເຣສຸ ມຫາຊເນນ ປສາທທານວເສນ ປຜິກຸຂິຕຸເຕສຸ ປຸນທິວເສ ''ອຸປາສການໍ ປສາທທານານິ ເອຕານີ''ຕິ ສຸທຸສຈິຕຸເຕນ ຄຕຸຫນຸຕສຸສ ໂທໂສ ນຕຸຖິ, ''ກິກຸຂຸນີທີປີ ທິນຸນານີ ອິສ ສນຸຕີ''ຕິ ຄຕຸວາ ຄຕຸຫໂຕ ໂທໂສ។ ຕໍ ອຈິຕຸຕກກາເວນາຕິ ກິກຸຂຸນີທີ ທິນຸນກາວໍ ຄຕຸວາ ພຫູສຸ ຕສຸສາ ຈີວຣສຸສ ອຊານເນນາຕິ ອຕຸໂຖ។ ປໍສຸກູລໍ ອສິຜຸຖທິຕຸວາຕິ ''ກິກຸຂຸນີທີ ນຸ ໂຂ ທິນຸນໍ ສິຍາ''ຕິ ອວິກປຸເປຕຸວາ ''ປໍສຸກູລໍ ຄຕຸຫາມີ''ຕິ ຄຕຸຫນຸຕສຸສ ວຜຸຜຕິ។ ກຸຣຸນຸທິອາທີສຸ ວຸຕຸໂຕປີ ອຕຸໂຖ ອຍເມວ, ເອກໍ, ''ອຈິຕຸຕກກາເວນາ''ຕິ ວຈເນນ ''ຍຖາ ຕຖາ ຄຕຸທິຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ອຸປຸປໂຖວ ປຜິເສສິໂຕຕິ ອປເຣ។ ເອວໍ ສມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ ນ ວທຕິ, ອຸຊຸກ

ເນວ ວທຕີຕິ ປປ໌ລຸຈິຕັ໌ ຕສຸເສວ ວິສໂຍ, ຕສຸສາຍໍ ອຣິປຸປ໌າໂຍ – ຍຖາ ‘‘ປໍສຸກູລໍ ຄຕຸທີສຸສຕີຕິ ຖປິຕັ ກາມໍ ກິກຸຂຸນີ ສນຸຕກມຸປີ ອວິກປຸເປຕຸວາ ປໍສຸກູລໍ ອຣິຍຸຖທີຕຸວາ ຄເຫຕຸໍ ວຍຸຍຕີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕຖາ ຣມຸມກາຖິກສຸສ ກິກຸຂຸນີຍາ ທີນຸນມຸປີ ອປລຸລາຍມານໍ ວຍຸຍຕີຕິ, ຕສຸມາ ຕໍ ວຸຕຸຕໍ ມທາປຈຸຈຣິຍໍ, ກຸຣຸນຸທີຍລຸຈ ອຈິຕຸຕກກາເວນ ນ ສເມຕີຕິ໌ ປຟິກຸເຂໂປ ປນ ວິກປຸປຄຸຄທເຕ ເອວ ຣຸທຕີ໌ ອລຸລຖາ ປຸພຸພາປຣໍ ວິຣຸຊຸຊຕີຕິ໌ ຕໍ ນ ຍຸຕຸຕໍ ປໍສຸກູເລນ ອສມານຕຸຕາ໌ ປໍສຸກູລກາເວນ ສງ ກາຣກູຍາທີສຸ ຖປີຕໍ ກິກຸຂຸນີທີ, ນ ຕໍ ຕສຸສາ ສນຸຕກໍ ທຸຕຸວາ ຖິຕໍ ໂທຕີ໌ ອສຸສາມີກລຸທີ ປໍສຸກູລໍ ສພຸພສາຣາຣຕາລຸຈ, ອລຸໂລປີ ຄເຫຕຸໍ ລກຕີ໌ ອິທໍ ປຸພຸເພວ ‘‘ກິກຸຂຸນີນໍ ຈີວຣ’’ນຸຕີ ຊານິຕຸວາປີ ປໍສຸກູລິໂກ ຄເຫຕຸໍ ລກຕີ ຕທາ ຕສຸສາ ອສນຸຕກຕຸ ຕາ໌ ‘‘ປໍສຸກູລໍ ອຣິຍຸຖທີຕຸວາ’’ຕິ ສລຸເລຂກຸກມນິທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ໌ ມໍສໍ ທທນຸເຕນ ຕຖາຄເຕນ ສລຸເລຂໂຕ ກປຸປີຍມຸປີ ກຸຕຸຕໍ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ຈີວຣມາທ ໂຍ ມໍສໍ ກຖນຸຕິ ສຍມາທິເສຍຸຍາຕີ໌

ອຈິຕຸຕກຕຸຕາ ກຖໍ ປໍສຸກູລໍ ວຍຸຍຕີຕິ ເຈ? ຕາຍ ຕສຸສ ອທິນຸນຕຸຕາ, ກິກຸຂຸນາປີ ຕໂຕ ກິກຸຂຸນິໂຕ ອຄຸຄທີຕຕຸຕາ ຈ໌ ອສຸສາ ມີກມຸປີ ທີ ປໍສຸກູລໍ ອລຸຍິສຸສາ ຫຕຸຖໂຕ ຄຕຸຫາຕີ, ນ ວຍຸຍຕີ ‘‘ອລຸລາຕິກາຍ ກິກຸຂຸນີຍາ ຈີວຣໍ ປຟິຄຸຄຕຸເຫຍຸຍາ’’ຕິ ວຸຕຸຕ ລກຸຂຕສມຸກວໂຕ໌ ອລຸລາຕິກາຍ ສນຸຕກໍ ລາຕິກາຍ ຫຕຸຖໂຕ ຄຕຸຫາຕີ, ວຍຸຍຕີຕິ ເອເກ໌ ຍຖາ ສິກຸຂມານສາມເຕຣາທີນໍ ຫຕຸຖໂຕ ປຟິຄຸຄຕຸຫນຸຕສຸສ ອນາປຕຸຕີ, ຕຖາ ກງຂາວິຕຣຕິຍລຸຈ ‘‘ອລຸລາຕິກາຍ ຫຕຸຖໂຕ ຄທຕ’’ນຸຕີ (ກງຂາ໌ ອຍຸຖ໌ ຈີວຣປຸປຟິຄຸຄທຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) ວຽຄໍ ວຸຕຸຕໍ໌ ຕຖາ ລາຕິກາຍ ສນຸຕກໍ ສິກຸຂມານາຍ, ສາມເຕຣິຍາ, ອຸປາສກສຸສ, ອຸ ປາສິກາຍ, ກິກຸຂຸສຸສ, ສາມເຕຣສຸສ ສນຸຕກໍ ອລຸລາຕິກາຍ ກິກຸຂຸນີຍາ ຫຕຸຖໂຕ ຄຕຸຫນຸຕສຸສ ຈ ອນາປຕຸຕີ ເອວໍ ຍຖາວຸຕຸຕ ລກຸຂຕາສມຸກວໂຕຕິ ເອເກ, ເຕເນວ ‘‘ເອກໂຕອຸປສມຸປນຸນາຍ ຈີວຣໍ ປຟິຄຸຄຕຸຫາຕີ’ຕິ ອວຕຸວາ ‘ຫຕຸຖໂຕ ປຟິຄຸຄຕຸຫາຕີ ອລຸລຕຣ ປາຣິວຕຸຕກາ, ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຟສຸສາ’ຕິ (ປາຣາ໌ ໕໑໓) ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ອລຸລາຕິກາຍ ສນຸຕກມຸປີ ເອກໂຕ ອຸປສມຸປນຸນາຍ ຫຕຸຖໂຕ ປຟິຄຸຄຕຸຫນຸຕສຸສ ທຸກຸກຟ’’ນຸຕີ ວທນຸຕີ, ອຸໂກເປເຕ ນ ສາຣໂຕ ທຍຸຖພຸພາ, ກາຣຕໍ ປຣິເຍສິຕພຸ ພໍ໌

໕໑໔໌ໂກ ປນ ວາໂທ ປຕຸຕຕຸຖວິກາທີສູຕິ ອນຣິຍຸຖາຕພຸເພສຸ ພຫູສຸ ປຍເລສຸ໌ ເຕເນວາທ ມາຕິກາຍຸຖກຖາຍໍ ‘‘ປຕຸຕຕຸຖວິກາ ທີມຸທີ ອນຣິຍຸຖາຕພຸພປຣິກຸຂາເຣ’’ຕິ໌ ອຣິຍຸຖານຸປເຄສຸ ວາ ເຕສໍ ປຣິກຸຂາຣຕຸຕາ ກີສິລວິຍາ ວິຍ ອນາປຕຸຕີ໌ ກີ ປຍປຣິສຸ ສາວນໍ ປຣິກຸຂາຣໍ ນ ໂທຕີຕີ? ໂທຕີ, ກີນຸຕຸ ຕໍ ກີຣ ນິວາສນາທີຈີວຣສຕຸຖານຕຸຕາ ນ ວຍຸຍຕີ໌ ຕສຸມາ ອິສ ນິວາສນາທີຈີວຣ ສາຣນໍ ວິກປຸປນຸປຄປຈຸຈິມໍ ຈີວຣໍ ນາມ໌ ອນນຸຕຣາຕີເຕ ນິວາສນປາຣຸປນຸປຄເມວາຕິ ສນຸນິຍຸຖານໍ໌ ເອວໍ ສນຸເຕ ກງຂາວິ ຕຣຕີຍໍ (ກງຂາ໌ ອຍຸຖ໌ ຈີວຣປຸປຟິຄຸຄທຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) ກປຸປນຸປຄປຈຸຈິມຕາ, ປາຣິວຕຸຕກາກາໂວ, ອລຸລາຕິກາຍ ຫຕຸຖໂຕ ຄທຕນຸຕີ ຕີເຕວ ວຽຄານິ ອວຕຸວາ ອປຣິກຸຂາຣຕາຕີ ຈຕຸຕຸຖມຽຄໍ ວຕຸຕພຸພນຸຕີ ເຈ? ນ ວຕຸຕພຸພໍ, ອິມສຸມີ ສິກຸ ຂາປເທ ປຕຸຕຕຸຖວິກາທີປຣິກຸຂາຣສຸສ ອຈີວຣສງຂຍຕຸຕາ໌ ປຖມກຖິນາທີສຸ ວິກປຸປນຸປຄຕາ ປມາຕໍ, ອິສ ກາຍປຣິໂກຄຸປຄ ຕາຕີ໌ ‘‘ອລຸລໍ ປຣິກຸຂາຣ’’ນຸຕີ ອຸທຸຣຣິຕຸວາ ‘‘ປຕຸຕຕຸຖວິກາທີ ຍໍກິລຸຈີ’’ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວິກປຸປນຸປຄມຸປີ ປຕຸຕຕຸຖວິກາທີ ຄຕຸ ທີຕຸໍ ວຍຸຍຕີ, ‘‘ປຍປຣິສຸສາວນມຸປີ’’ຕິ ວຸຕຸຕຍຸຖາເນ ຈ ‘‘ຈີວຣໍ ນາມ ວິກປຸປນຸປຄປຈຸຈິມ’’ນຸຕີ ວຈນໂຕ ປຍປຣິສຸສາວນໍ ຈີວຣ ເມວ, ນ ປຣິກຸຂາຣໍ໌ ‘‘ໂກ ປນ ວາໂທຕີ ນິຄມນວຈນມຸປີ ສາສກ’’ນຸຕີ ເກຈິ ວທນຸຕີ, ປຕາຕຸຕີ ອຊານນໂຕ ອຈິຕຸຕກໍ, ນ ວຕຸ ຖຸໍ, ‘‘ອລຸລາຕິກາຍ ກິກຸຂຸນີຍາ ສນຸຕກກາວາຊານນໂຕ, ຈີວຣກາວາຊານນໂຕ ຈ ອຈິຕຸຕກ’’ນຸຕີ ອນຸຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ໌

ຈີວຣປຟິຄຸຄທຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ໌

໖໌ ອລຸລາຕກວິລຸລຕຸຕິສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໕໑໕໌ປຣິກຸຂາຣານນຸຕີ ອຸປໂຍຄຕຸເຖ ສາມິວຈນໍ໌ ເອກສາຍກນຸຕີ ກາວນປໍສກໍ, ‘‘ອລຸລາຕໂກ ໂມຒປຸຣິສາ’’ຕິ ວຈເນນ ປວາຣິ ໂຕປີ ອທາຕຸກາໂມ ອລຸລາຕໂກ ອປຸປວາຣິຕຍຸຖາເນ ຕິຍຸຖຕີຕິ ທີປິຕໍ ໂທຕີ໌ ອລຸລຖາ ‘‘ອນາປຕຸຕີ ປວາຣິຕານ’’ນຸຕີ ອິມິນາ ວິຣຸຊຸຊຕີ໌

໕໑໗໌ເນວ ຕາວ ວິລຸລາເປຕພຸພໍ, ນ ກລຸຊິຕພຸພນຸຕີ ອນຈຸຈິນຸນານໍ ຈີວຣານໍ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕການໍ ອຕຖິຕາຍ, ຕຕຸຖ ປຈຸຈາ ສາສພຸກາວໂຕ ຈ໌ ປຈຸຈາສາ ກິຕຸຕກໍ ກາລໍ ຣກຸຂຕີຕີ? ຍາວ ຄາມນຸຕຣາ, ຍາວ ອທຸຣໂຍຊນາຕີ ເອເກ໌ ຍາວ ທສຸສນສວນູປ ຈາຣາຕີ ເອເກ໌ ຍາວ ອລຸເລ ນ ປສຸສນຸຕີຕີ ເອເກ໌ ຍາວ ປຈຸຈາສາ ລິຊຸຊຕີຕີ ເອເກ໌ ຍາວ ສາຂາປ

ລາສປໍຣິເຍສນກາຄຸຊນສຊຊນກາລປໍຣິຈເຉທາຕິ ເອເກ။ ອິທໍ ສພ຺ພໍ ຍຖາສມ຺ກວໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ။ ກຖໍ ປ຺ຸຄຸລາຍຕີຕິ ເຈ? ''ສເຈ ປນ ເອເຕສໍ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣານໍ ຄິຫີວຕ຺ຖາທີນໍ ກິສິຉວິປ຺ປຣິຍນ຺ຕານໍ ກິຄ຺ຈິ ນ ລພ຺ກຕິ, ເຕນ ຕິເຕນ ວາ ປຕ຺ເຕນ ວາ ປຍິຈ຺ຉາເທຕ຺ ວາ ອາຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອຍ຺ຖກຖາວຈນໂຕ။

ນ ຕາວ ເຖຣານໍ ທາຕພ຺ພານີຕິ ນ ຕາວ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ທາຕພ຺ພານິ, ຍທາ ເຖຣາ ''ເທຖາວຸໂສ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທາ ທາຕພ຺ ພານິ။ ''ເອວໍ ສຕິ ທຫຣາປີ ອຈຸອິນ຺ນຈີວຣຍ຺ຖາເນ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ, ສາຂາປລາສໍ ກລ຺ຸຊິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ນ ອຄ຺ຸຄຖາ။ 'ເຍທິ ເກທີຈີ ວາ ອຈຸອິນ຺ນໍ ໂທຕີ'ຕີ ທີ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອາຈຣິໂຍ ປນ ເອວໍ ວທຕິ ''ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາປີ ທາຕຸໍ ລກ຺ນ຺ຕີ''ຕິ။ ຕຖາ ທີ ອຍ຺ຖກຖາ ຍໍ ''ປໍຣິໂກຄຊິຕ຺ຕໍ ວາ'ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ 'ອຈຸອິນ຺ນຈີວຣານໍ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍາທີນໍ ອຕ຺ຕນາ ຕິຕປຕ຺ເຕາທີ ປຍິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ທີນ຺ນຈີວຣມ຺ປີ ສງຄທໍ ຄຈ຺ຉຕີ'ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອຖາປີ ສີຍາ ອາຈຣິຍາທີທີ ''ອາຫຣາວຸໂສ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ, ນາວຸຕ຺ ເຕຕິ, ນ, ''ເກທີຈີ ວາ ອຈຸອິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕເລສໂຕ ທຸຕິຍເລສສ຺ສ ອວິເສສກາວປ຺ປສງຄໂຕຕິ။ ອຖ ກິມຕ຺ຖໍ ''ນ ຕາວ ເຖຣານໍ ທາຕພ຺ພານີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ຍາວ ເຖຣານໍ ອຕ຺ຖາຍ ສາຂາປລາສານີ ກລ຺ຸຊຕິ, ຕາວ ນ ທາຕພ຺ພານິ, ຕໂຕ ຕານີ ເຖຣຸທ຺ທິສ຺ສການີ ສາຂາປລາສານີ ສຍໍ ປໍຣິຫທີຕ຺ວາ ວິນາປີ ເຖຣາຕຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ທາຕພ຺ພານິ, ກູຕຄາມປາຕພ຺ຍ ຕາຍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ນ ໂທຕິ ສຕ຺ຖຸນາປີ ອນຸຄ຺ຸຄາຕຕ຺ຕາ။ ''ຕິເຕນ ວາ ປຕ຺ເຕນ ວາ''ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກປ຺ປີຍເມວ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ''ຕທລາເກ ນ ຕ຺ເວວ...ເປ... ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ''ຕິ ວຈນວິໂຣຊໂຕ။ ເອຕ຺ຖາຫ – ທຸກ຺ກຍກາຍາ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸ ເຈ ອຕິກ຺ກມິຕພ຺ພໍ, ຕທລາເກ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍວຕ຺ຖຸ ສງຟິກໍ, ຕທລາເກ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸປີ ອຕິກ຺ກມິຕພ຺ພໍ ສີຍາຕີ? ນ, ປາຣາຊິກ ສ຺ສ ໂລກວຊ຺ຊຕ຺ຕາ။ ອປີຈ ນ ສພ຺ພໍ ກູຕຄາມໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸເມວ, ຕໂຕ ທຸກ຺ກຍາທິວຕ຺ຖຸປີ ອຕ຺ຖິ, ອນາປຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸປີ ກາໂລ ທີສກໍ, ຕສ຺ມາ ອິທໍ ຕທາ ອນາປຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ။ ກິຕ຺ຕາວຕາ ກິກ຺ຂຸ ອຈຸອິນ຺ນຈີວໂຣ ນຍ຺ຖຈີວໂຣ ໂທຕີຕີ? ເອຕ຺ ຕາວຕາ ນຄ຺ໂຄ ໂທຕີຕິ ເອເກ။ ວິກປ຺ປນຸປຄປຈ຺ຈິມກາເວນ, ວິກປ຺ປນຸປຄປຈ຺ຈິມມາທີ ກຕ຺ວາ ວິຄ຺ຸຄາເປນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕີຕີ ເອ ເກ။ ນິວາສນປາຣຸປນຸປຄາກາເວນາຕິ ເອເກ။ ຕິຈີວຣາກາເວນາຕິ ເອເກ။ ສນ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣປຣມາກາເວນາຕິ ເອເກ။ ອຍໍ ເອເກວາ ໂທ ຍຸຕ຺ໂຕ ''ສນ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣປຣມໍ ຕໂຕ ຈີວຣໍ ສາທິຕພ຺ພ''ນ຺ຕີ ທີ ວຈນໂຕ, ຕສ຺ມາ ສນ຺ຕຣຸຕ຺ຕເຣ ສຕິ ວິກປ຺ປນຸປຄປຈ຺ຈິມໍ ວິຄ຺ຸຄາເປນ຺ຕສ຺ສ ປຍິລາເກນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ။ ຍທີ ເອວໍ ''ວິຄ຺ຸຄາເປຕ຺ວາ ປຍິລເກຍ຺ຍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ''ນ຺ຕິ ສິກ຺ຂາປເທນ ກວິຕພ຺ພນ຺ ຕິ ເຈ? ຕນ຺ນ, ຕທຕ຺ຖສິທ຺ຊິໂຕ ນານຕ຺ຖຕ຺ຕາ ຊາຕູນໍ။ ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕີ? ຍຖາ ທີ ''ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ເມຖຸນໍ ຊມ຺ມໍ ອກິວິຄ຺ຸຄາເປສີ''ຕິ (ປາຣາ။ ໖໖) ວຸຕ຺ເຕ ປວຕ຺ເຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕຖາ ອິຊາປີ ''ຈີວຣໍ ວິຄ຺ຸຄາເປຍ຺ຍາ''ຕິ ວິຄ຺ຸຄຕ຺ຕິຍາ ປວຕ຺ເຕຍ຺ຍ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ။

ເຕນ ນິວຕ຺ໂຖຕິ ຕໍນິວຕ຺ໂຖ။ ອຄ຺ຸຄສ຺ສ ອລາເກນ ຕເມວ ປໍຣິກ຺ຸຊ຺ໂຊ ຊິຣຕິ, ນ ເລເສນ။ ອຕ຺ຕນາຕິ ສຍເມວ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອຍຸຕ຺ຕປໍຣິໂກເຄນ ອປໍຣິກ຺ຸຊິຕ຺ວາ ຍຸຕ຺ຕປໍຣິໂກຄວເສນ ປໍຣິກ຺ຸຊ຺ໂຊ ຊິຕ຺ຕໍ ປໍຣິໂກຄຊິຕ຺ຕໍ ນາມ။ ຕສ຺ສ ສກາຄານໍ ອຈຸອິນ຺ນກາເລ ທານມ຺ປີ ຍຸຕ຺ຕປໍຣິໂກເຄ ເອວ ສງຄທໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ။ ''ອິເມ ກິຣ ທ຺ເວ ເລສາ ອຍ຺ຖກຖາໂຍ, ວາເຈນ຺ຕາ ນໍ ອາຈຣິຍານໍ ມຕນ຺ຕິ ຊມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ອາຫາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။

໕໑໙ນິສີທິຕຸໍ ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕຸໍ ວາ ນ ລກຕີຕີ ຍຖາສຸຂໍ ນ ລກຕີຕີ ອຊິປ຺ປາໂຍ။ ''ອຄ຺ຸຄສ຺ສຕ຺ຖາຍາ''ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ''ຌາຕການໍ ປ ວາຣິຕານ''ນ຺ຕິ ອນຸວຕ຺ຕຕິ ເອວ။ ອຕ຺ຖາຍ ກສ຺ສ? ຕສ຺ເສວ ອຄ຺ຸຄສ຺ສ။ ຍຖາ ອຄ຺ຸຌາຕເກ ຕິກປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ຕຖາ ອປ຺ປວາຣິເຕ ປີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ຌາຕການໍ ປວາຣິຕານ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອຄ຺ຸຄຖາ ''ຌາຕເກ ຌາຕກສຄ຺ຸຄີ''ຕິ ອິມິນາ ສິທ຺ຊຕ຺ຕາ ນ ນິຈ຺ຈໍ ເສສໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ။ ອປີເຈຕ຺ຖ ອຄ຺ຸຌາຕກຄ຺ຄຫເຕນ ອປ຺ປວາຣິຕຄ຺ຄຫຕໍ ໂທຕິ , ອປ຺ປວາຣິຕຄ຺ຄຫເຕນ ອຄ຺ຸຌາຕກຄ຺ຄຫຕໍ, ອຄ຺ຸຌາຕກາ ທີ ອປ຺ປວາຣິຕາ ໂທນ຺ຕິ။ ຕຖາ ຌາຕກຄ຺ຄຫເຕນ ປວາຣິຕຄ຺ຄຫຕໍ ໂທຕິ, ກຕ຺ຖຈິ ນ ໂທຕິ။ ນ ປວາ ຣິຕຄ຺ຄຫເຕນ ຌາຕກຄ຺ຄຫຕໍ ໂທຕີຕິ ອິມສ຺ສ ອຕ຺ຖວິເສສສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ຌາຕການໍ ປວາຣິຕານ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ຕຖາ ທີ ອຄ຺ຸຌາຕິກາຍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ອປ຺ປວາຣິຕາຍ ຈ ຈີວຣໍ ອຄ຺ຸຄຕ຺ຣ ປາຣິວຕ຺ຕກາ ປຍິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ။ ຌາຕິກາຍ ປນ ປ ວາຣິຕາຍ ຈ ວິສ຺ສາສໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ອນາປຕ຺ຕິ။ ຕຖາ ປຸຣາຕຈີວຣໍ ຌາຕິກາຍ ອນາປຕ຺ຕິ, ປວາຣິຕາຍ ປນ ຕິກປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ။ ຌາຕການຄ຺ຸຈ ເອກຈ຺ຈານໍ ປຸຣາຕຈີວຣໍ ນາມ ທາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ນ ປວາຣິຕານໍ။ ຕິກຈ຺ເຉໂທ ຈ ມາຕິກາປເທເນວ ໂທຕິ, ນ ອຄ຺ຸເຄນ။ ຕຕ຺ຖາປີ ເອເກເນວ, ນ ທຸຕິຍາທີທີຕິ ອຍໍ ວິນເຍ ຊມ຺ມຕາ ເວທິຕພ຺ພາ။

ອຄ຺ຸຌາຕກວິຄ຺ຸຄຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ။

ຑ໚ ຓຖຸຖຕຣິສິກ຺ຂາປທວຓຓນາ

໕໘໘-໕໚ປຖຄາທີກສາລໍວາຕີ ທຸສຸສປສາຣໍ ວາ໚ ທຕຸເຖນ ປຄຸຄເທຕຸວາ ຄຕຸວາ ສາລາຍໍ ປສາເຣຕພຸພທຸສຸສໍ ປສາເຣນຸຕີຕິ ໂຈທນາ໚ ຕີຈີວຣິເກເນວາຕິ ວິນຍຕີຈີວຣິເກນ໚ ໂສ ທິ ອຊິຍຸຄທິຕຸວາ ຄປີຕປຣິກ຺ຂາຣໂຈລອາທີສຸ ສນຸເຕສຸປີ ຕີຈີວເຣ ອຈຸຉິນຸ ເນ ສນຸຕຣຸຖຸຕຣປຣມໍ ວິຍຸຉາເປຕຸວາ ຄເທຕຸ່ ລກຕີ໚ ອຍຸຍຖາປີຕິ “ປມາຕິກໍ ຕີຈີວຣໍ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈລອວເສນ ອຊິຍຸຖິຕຸວາ ປຣິກຸຍຸຊໂຕ ຕສຸມີ ນຍຸເຖ ພຫູນິປີ ຄເທຕຸ່ ລກຕີ, ນ ສນຸຕຣຸຖຸຕຣປຣມ”ນຸຕີ ຈ, ຕສຸມາ ຕໍ ວິກາຄນຸຕີ “ຕີຈີວຣິກສຸສ ຕໍ ວິກາຄນຸຕີ ອຕຸໂຖ, ນ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈລອິກສຸສາ”ຕີ ຈ ເກຈິ ວທນຸຕີ໚ ອາຈຣິໂຍ ປນ “ອຍຸເຍນາຕີ ອຕີຈີວຣິເກນ, ອຍຸຍຖາຕີ ອິໂຕ ວຸຖຸຕຄຸຄທາຕປຣິຈຸເຉທໂຕ ອຍຸເຍນາ”ຕີ ເອຕຸຕກເມວ ວທຕີ໚ ອຍຸຍຖາຕີ ປນ ສເຈ ຕີຕໍປີ ນຍຸຖານີ, ສນຸຕຣຸຖຸຕຣປຣມໍ ຄຕຸທິຕພຸພໍ, ສເຈ ທຸເວ ວາ ເອກໍ ວາ ນຍຸຄໍ, ເຕນ “ອຍຸຍຖາປີ”ຕີ ທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຖຸຕນຸຕີ ເອເກ໚ ຄຕຸຖິປເທສຸ ວິຈາຣຕາ ເອວ ນຕຸຖິ, ຕສຸມາ ອຸປປຣິກຸຂິຕຸວາ ຄເທຕພຸພໍ໚ ປກຕິຍາ ສນຸຕຣຸຖຸຕເຣນ ຈຣຕິ, ສາສງກສິກ຺ຂາປທວເສນ ວາ ຕໍສມຸມຸຕິວເສນ ວາ ຕຕິຍສຸສ ອລາເກນ ວາ໚

໕໘໖໚“ປມາຓເມວວຍຸຍຕີ”ຕີ ສລຸເລຂທສຸສນຕຸຖໍ ວຸຖຸຕໍ໚ ຕໍ ມິຈຸຉາ ຄເທຕຸວາ ລາຕກາທີຍຸຖາເນ ຕທຸຖຸຕຣິ ຄຕຸຫນຸຕສຸສ ອາປຸຕິຕີ ເຈ? ຕໍ ປາລຸອິຍາ ນ ສເມຕິ, “ອນາປຸຕິ ລາຕການໍ ປວາຣິຕານ”ນຸຕີ ທີ ປາລຸອິ໚ ເອຕຸຖ ຈ ປວາຣິຕາ ນາມ ອຈຸຉິນຸນກາລໂຕ ປຸພຸເພ ເອວ ປວາຣິຕາ, ນ ອຈຸຉິນຸນກາເລ໚ “ອກິຫຍຸຖໍ ປວາເຣຍຸຍາ”ຕີ ທີ ວຸຖຸຕໍ, ຕສຸມາ ໂຍ ອຈຸຉິນຸນ ກາລສຸສຕຸຖາຍ ປວາເຣຕີ, ອຸໂກປີ ອປຸປວາຣິຕາ ເອວາຕີ ເວທິຕພຸພາ໚ ເຕ ທີ ອຈຸຉິນຸນກາຣຕາ ນຍຸຖກາຣຕາວ ເທນຸຕີ ນາມ ໚ ອປີຈ ຍຖາ ປີຍຸຖິສມເຍ ສຕຸປຸປາທໍ ກຕຸວາ ລາຕກປວາຣິຕຍຸຖານໂຕ ວສຸສິກສາຍິກໍ ນິປຸຜາເທນຸຕສຸສ ເຕນ ສິກ຺ຂາປເທນ ນິສຸສຄຸຄີຍໍ, ຕຖາ ອິຣາປີ ລາຕກປວາຣິຕຍຸຖາເນປີ ອຈຸຉິນຸນນຍຸຖກາຣຕາ ນ ວຍຸຍຕີ, ຕສຸມາ “ອຍຸຖກຖາສຸ ປມາຓເມວ ວຍຸຍຕີ’ຕີ ວຸຖຸຕວຈນເມວ ປມາຓ”ນຸຕີ ຣມຸມສີຣິຕຸເຖໂຣ ອາຫ, ຕໍ ອຍຸຖຸຕໍ, ກສຸມາ? ຍສຸມາ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ຕທຸຖຸຕຣິ ວິຍຸຉາເປນຸຕສຸສ ປຍຸຍຕຸຕໍ, ຕສຸມິຍຸຈ “ອຍຸຍາຕໂກ ຄຫປຕີ ວາ ຄຫປຕານີ ວາ”ຕີ ມາຕິກາຍ ປາລຸອິ, ວິກງເຄ ຈ “ອຍຸຍາຕໂກ ນາມ ມາຕິໂຕ ວາ…ເປ… ອສມຸພທຸໂຣ”ຕີ ປາລຸອິ, ອນາປຸຕິວາເຣ ຈ “ລາຕການໍ ປວາຣິຕານ”ນຸຕີ ປາລຸອິ, ຕສຸມາ ຕີວິຣາຍປີ ປາລຸອິຍາ ນ ສເມຕີຕິ ອຍຸຖຸຕເມວ, ຕສຸມາ ເກວລໍ ສລຸເລຂເມວ ສນຸຣາຍ ວຸຖຸຕນຸຕີ ອປເຣ໚ ອຸປຣິ ກາຓມາ ຕາສິກ຺ຂາປເທ ອຍຸຖກຖາສຸ ປນ “ເຕສມຸປີ ປາເຖຍຸຍປເທຕາກຕຸຖາຍ ປຍິຍຕຸຕໂຕ ປມາຓເມວ ວຍຸຍຕີ”ຕີ ວຸຖຸຕໍ, ນ ປນ “ປາ ລຸອິຍາ ນ ສເມຕີ”ຕີ ວຸຖຸຕໍ, ນ ຕຕຸຖ ຈ ອິຣ ຈ ນານາກຣຓໍ ປຍຸລາຍຕິ , ຕສຸມາ ເຖຣສຸສ ລທຸຊີ ສຸນຸທຣາ ວິຍ ມມ ຂາຍຕີ, ວີ ມໍສິຕພຸພໍ໚ ຍສຸມາ ປນິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຍຸຍສຸສຕຸຖາຍ ວິຍຸຉາປນວຕຸຖຸສມີເຍວ ປຍຸຍຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ອິຣ “ອຍຸຍສຸສຕຸຖາຍາ”ຕີ ນ ວຸຖຸຕໍ໚ “ເສສໍ ອຸຖຸຕານຕຸຖເມວາ”ຕີ ປາໂຖ໚ “ອຍຸຍສຸສຕຸຖາຍາ”ຕີ ນິທານວິໂຣຣໂຕ ນ ວຸຖຸຕໍ໚ ຕຖາປີ ອນນຸຕເຣ ວຸຖຸຕນເຍນ ລພຸກຕີຕີ ອາຈຣິໂຍ໚ ເອວຣູເປສຸ ຄຫປຕິປຍິສໍຍຸຕຸຕສິກ຺ຂາປເທສຸ ກິຍຸຈາປີ “ຄຫປຕີ ນາມ ໂຍ ໂກຈິ ອຄາຣໍ ອຊຸຊາວສຕີ”ຕີ ວຸຖຸຕໍ, ຕຖາປີ ປຍຸຈ ສທຣມຸມິເກ ຄເປຕຸວາ ອວເສສາ ຈ ສິກ຺ຂາປຈຸຈກ຺ຂາຕໂກ ຈ ຕິຕຸຖິໂຍ ຈ ເວທິຕພຸໂພ໚

ຓຖຸຖຕຣິສິກ຺ຂາປທວຓຓນາ ນິຍຸຖິຕາ໚

໙໚ ປຖເມາປກ຺ຂຍສິກ຺ຂາປທວຓຓນາ

໕໘ຑ-໙໚ ອປີ ໂທຕິ ຈິຕຸຕນຸຕີ ອຕຸໂຖ໚ ເມຍຸຍາຕີ ປາຄສຸສ ມຍຸທນຸຕີ ອຕຸໂຖ໚ ນ ອິເມ ສຸກຣາ, “ນ ອິເມສໍ ສຸກຣາ”ຕີ ວາ ປາໂຖ໚ “ຕສຸສ ນ ອິເມສໍ ສຸກຣາ ອຈຸຉາເທຕຸນຸຕີ ອຕຸໂຖ”ຕີ ລິຂິຕໍ໚ “ປຸພຸເພ ອປຸປວາຣິໂຕ”ຕີ ວຈນໂຕ ຕສຸມີ ຂເຓ ປວາຣິໂຕປີ ອປຸປວາຣິໂຕວ ໂທຕີຕີ໚

ປຖເມາປກ຺ຂຍສິກ຺ຂາປທວຓຓນາ ນິຍຸຖິຕາ໚

໑໐໚ ທຸຕິເຍາປກ຺ຂຍສິກ຺ຂາປທວຓຓນາ

໕໖໘໚ ທຸຕິເຍາປກ຺ຂເຍນ ກີປໂຍຊນນຸຕີ? ນຕຸຖິ, ເກວລໍ ອຍຸຖຸປປຸຕິວເສນ ປຍຸລຕຸຕໍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຣໂທນິສຊຸຊສິກ຺ຂາປທໍ ວິຍ໚ ເອວໍ ສນຸເຕ ຕນຸຕີ ອນາໂຣເປຕພຸພໍ ກເວຍຸຍ ວິນາປີ ເຕນ ຕທຸຖຸສິທຸນິໂຕ, ອນິສຸສຣຕຸຕາ, ອນາໂຣເປຕຸ່ ອນຸຍຸລາຕຕຸ

ຕາ ຈ. ວຸຕຸຕລຸເຫຕຳ ''ອາກງຂມາໂນ, ອານນຸທ, ສງໂຜ…ເປ… ສມູຫເນຍຸຍາ''ຕິ (ທີ. ນິ. ໔.໑໖)ฯ ອິທໍ ສພຸພມກາຣຕ່ຳ. ນ ຫີ ພຸທຸຮາ ອປຸປໂຍຊນໍ ວາຈໍ ນິຈຸຊາເຣນຸຕິ, ປເຄວ ສິກຸຂາປທໍ, ເຕເນວາຫ ອຍຸຖກຖາຍໍ ''ຕລຸຫີ ອິມສຸສ ອນຸປລຸລຕຸຕິສທິສ''ນຸ ຕິອາທີ. ອນຸປລຸລຕຸຕິ ຈ ນິປຸປໂຍຊນາ ນຕຸຖິ, ຕໍສທິສລຸເຈຕໍ, ນ ນິປຸປໂຍຊນນຸຕິ ທສຸສິຕໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສນຸເຕ ໂກ ປເນຕຸຖ ວິເສໂສຕິ? ຕໂຕ ອາຫ ''ປຖມສິກຸຂາປເທ ເອກສຸສ ປີລຸອາ ກຕາ, ທຸຕິເຍ ທຸວິນຸນໍ, ອຍເມຕຸຖ ວິເສໂສ''ຕິ. ອິມິນາ ອຕຸຖວິເສເສນ ໂກ ປນລຸໂຍ ອຕິເຣກຕຸໂຖ ທສຸສິໂຕຕິ? ໂປຣາຕຄຕຸຖິປເທ ຕາວ ວຸຕຸຕໍ ''ເອກສຸມິມຸປີ ວຕຸຖສຸມີ ຂຸກິນຸນໍ ປີລຸອາ ກາຕຸໍ ວຍຸຍຕິຕິ ອຍມຕິເຣກຕຸໂຖ ທສຸສິໂຕ''ຕິ. ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ ''ນ ເກວລໍ ປຜິລທຸຂຈີວຣຄຕນາເຍວ ອາປຕຸຕິຄຕນາ, ປີລຸອິຕປຸຄຸຄລສງຂາຕວຕຸຖຸຄຕນາຍປີ''ຕິ.

ໂຫນຸຕິ ເຈຕຸຖ –

''ວຕຸຖຸໂຕ ຄຕນາຍາປີ, ສີຍາ ອາປຕຸຕີ ເນກຕາ;

ອິຕິ ສນຸທສຸສນຕຸຖລຸຈ, ທຸຕິຍູປກຸຂຜໍ ອິຮ.

''ກາຍສໍສຄຸຄສິກຸຂາຍ, ວິກງເຄ ວິຍ ກິນຸເຕຕໍ;

ເອກິຕຸຖິຍາປີ ເນກຕາ, ອາປຕຸຕີນໍ ປໂຍຄໂຕ''ຕິ.

ອປີເຈຕໍ ສິກຸຂາປທໍ ຕໍຊາຕິເກສຸ ສິກຸຂາປເທສຸ ສພຸເພສຸປີ ຄເຫຕພຸພວິນິຈຸຉຍສຸສ ນຍທສຸສນປຸປໂຍຊນນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ອາຫ ຈ –

''ອລຸລາຕິກາຍ ພຫຸຕາຍ ວິມິສຸສຕາຍ,

ອາປຕຸຕີຍາປີ ພຫຸຕາ ຈ ວິມິສຸສຕາ ຈ;

ອິຈຸເຈວມາທິວິຊິສມຸກວທສຸສນຕຸຖໍ,

ສຕຸຖາ ອຸປກຸຂຜມິທໍ ທຸຕິຍໍ ອໂວຈາ''ຕິ.

ຕສຸສາຍໍ ສງເຂປໂຕ ອຂີປຸປາຍປຸພຸພງຄມາ ວິຈາຣຕາ – ປຸຣາຕຈີວຣໍ ເອກເມວ ກິກຸຂຸ ກິກຸຂຸນີຫີ ທຸວີຫີ, ພຫູຫີ ວາ ໂຂວາເປຕິ, ກິກຸຂຸນີຄຕນາຍ ປາຈິຕຸຕິຍຄຕນາ, ຕຖາ ທຸວິນຸນໍ, ພຫູນໍ ວາ ສາຂາຣຕໍ ເອກເມວ ຈີວຣໍ ອລຸລຕຸຣ ປາຣິວຕຸຕກາ ປຜິຄຸຄຕຸ ຫາຕີ, ອິຮາປີ ຕຖາ ທຸວິນຸນໍ, ພຫູນໍ ວາ ສາຂາຣຕເມກໍ ວິລຸລາເປຕິ, ວິລຸລຕຸຕປຸຄຸຄລຄຕນາຍ ອາປຕຸຕິຄຕນາ. ຕຖາ ອລຸເລສຸປີ ເອວຣູເປສຸ ສິກຸຂາປເທສຸ ນໂຍ ເນຕພຸໂພ. ອຍໍ ຕາວ ພຫຸຕາຍ ນໂຍ. ມິສຸສຕາຍ ປນ ລາຕິກາຍ, ອລຸລາຕິກາຍ ຈ ເອກໍ ໂຂວາເປຕິ, ເອກໂຕ ນິຍຸຖາປເນ ເອກໍ ປາຈິຕຸຕິຍໍ. ອຖ ລາຕິກາ ປຖມໍ ໂຖກໍ ໂຂວິຕຸວາ ຖິຕາ, ປຸນ ອລຸລາຕິກາ ສຸໂຂຕໍ ກໂຣຕິ, ນິສຸສຄຸຄິຍໍ. ອຖ ອລຸລາຕິກາ ປຖມໍ ໂຂວຕິ, ປຈຸຉາ ລາຕິກາ ສຸໂຂຕໍ ກໂຣຕິ, ອລຸລາຕິກາຍ ປໂຍຄວເສນ ກິກຸຂຸໂນ ທຸກຸກຕເມວ. ອລຸລາຕິກາຍ ຈ ລາຕິກາຍ ຈ ອລຸລາຕິກສລຸລີ, ເວມຕິໂກ, ລາຕິກສລຸລີ ວາ ໂຂວາເປຕິ, ຍຖາວຸຕຸຕນເຍນ ນິສຸສຄຸຄິຍທຸກຸກຕຜາທິອາປຕຸຕິເກທຄຕນາ ເວທິຕພຸພາ. ຕຖາ ອລຸລາຕິກາຍ ຈ ລາຕິກາຍ ຈ ສນຸຕກໍ ຈີວຣໍ ອຸໂກຫີ ເອກໂຕ ທິຍຸຍມານໍ ປຜິຄຸຄຕຸຫນຸຕສຸສ , ອລຸລາຕິກາຍ ເອວ ຫຕຸຖໂຕ ປຜິຄຸຄຕຸຫນຸຕສຸສ ຈ ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ. ອຖ ລາຕິກາຍ ອ ນາປຕຸຕີ. ອຖ ອຸໂກສຸ ອລຸລາຕິກາທີສລຸລີ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ນິສຸສຄຸຄິຍທຸກຸກຕຜາທິອາປຕຸຕິເກທຄຕນາ ເວທິຕພຸພາ. ຕຖາ ອລຸລາຕກວິລຸລຕຸຕິສິກຸຂາປເທສຸປີ ຍຖາສມຸກວໍ ນໂຍ ເນຕພຸໂພ. ອຍໍ ມິສຸສຕາຍ ນໂຍ. ອາທິ-ສທຸເທນ ປນ ອເນເກ ອລຸລາຕິກາ ວິລຸລຕຸຕາວິລຸລຕຸຕປຸຄຸຄລຄຕນາຍ ທຸກຸກຕໍ. ເອໂກ ເທຕິ, ເອໂກ ນ ເທຕິ, ນິສຸສຄຸຄິຍໍ. ອຖ ອວິລຸລຕຸໂຕ ເທຕິ, ນ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ. ອຖ ວິລຸລຕຸຕາວິລຸລຕຸຕານໍ ສາຂາຣຕໍ ວິລຸລຕຸໂຕ ເທຕິ, ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ. ອຸໂກ ເທນຸຕິ, ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ. ອວິລຸລຕຸໂຕ ເທຕິ, ນິສຸສຄຸຄິເຍນ ອນາປຕຸຕິ. ວິລຸລຕຸຕສຸສ ວຈເນນ ອວິລຸລຕຸໂຕ ເທຕິ, ອນາປຕຸຕິ ເອວ. ຕຖາ ອຸປກຸຂຜາ

ທີສຸປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ນເຍ ເນຕພ຺ໂພຯ

ທຸຕິເຢາປກ຺ຂຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຄິຕາຯ

໑໐ຯ ຣາຊສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໕໓໗ຯ‘‘ນໂຂ ມຍໍ, ອາວຸໂສ, ຈີວຣເຈຕາປນ຺ນໍ ປ຺ຜິຕ຺ຄຕ຺ຫາມ…ເປ… ກາເລນ ກປ຺ປິຍ’’ນ຺ຕິ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ເອວ ຣູປິຍປ຺ຜິຕ຺ຄຫຕສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ປລ຺ລຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອລ຺ລຖາ ອາຍສ຺ມາ ອຸປນນ຺ໂທ ມໍສສ຺ສ ເຈຕາປນ຺ນໍ ເອກມ຺ປີ ກຫາປຕໍ ຫຕ຺ເຖນ ປ຺ຜິຕ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ຕໂຕ ມຫນ຺ຕຕຣໍ ຈີວຣເຈຕາປນ຺ນໍ ກຖໍ ນ ປ຺ຜິຕ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ຈີວຣປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈີວຣວຄ຺ເຄ ສງ຺ຄາຍີສູຕິຯ

໕໓໘-໙ຯ ‘‘ອາຄຕກາຣຕໍ ກລ຺ຊຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນນຸ ປຸນ ໂຈເທຕຸໍ ນ ລກຕິຕິ ເອເກຯ ອາຄມນສ຺ສ ສາຕ຺ຖກໍ ນ ໂຫຕີ, ຈີວຣໍ ນ ລກິສ຺ສຕິ ປ຺ຜິສນ຺ຖາຣສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາຕິ ເອເກຯ ໂຈທນາລກ຺ຂຕໍ ນ ໂຫຕິຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກຯ ‘‘ຄຕ຺ວາ ໂຈເທຫີ’’ຕິ ອາຄໂຕ ຕໍ ຄານໍ ກລ຺ຊຕິ, ກໂຣຕິ ເຈກໍ, ຕິຕິປີ ເຈ ກໂຣຕິ, ເອກເມວ, ເອກວຈນຕ຺ຕາຕິ ເອເກຯ ຕິຕິ ຄານານິ ກລ຺ຊຕິຕິ ເອ ເກຯ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ‘‘ນ ໂຈທນາທີ ກລ຺ຊຕິ, ໂຈເທຕຸກາໂມ ອກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອກາສິ, ເຕນ ວຕ຺ຕເກເທ ທຸກ຺ກຍ’’ນ຺ຕິ ວທຕິຯ ຜມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ປນ ‘‘ອາສເນ ເຈ ນິສີທຕິ, ເອກາຍ ນິສຊ຺ຊາຍ ທ຺ເວ ຄານານິ ກລ຺ຊຕິຯ ອາມິສໍ ເຈ ປ຺ຜິຕ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ເອເກນ ປ຺ຜິຕ຺ຄເຫນ ທ຺ເວ ຄານານິ ກລ຺ຊຕິຯ ຜມ຺ມໍ ເຈ ກາສຕິ, ຜມ຺ມເທສນສິກ຺ຂາປເທ ວຸຕ຺ຕປຣິຈ຺ເຉທາຍ ເອກາຍ ວາຈາຍ ທ຺ເວ ຄາ ນານິ ກລ຺ຊຕິ, ຕໍ ສນ຺ຜາຍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທຕິຯ ‘‘ຍຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ເອວ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ໂຫຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ພ຺ຍລ຺ຊນໍ ປນ ນ ສເມຕິ’’ຕິຯ ອຸປາສເກາທີ ອາຕຕ຺ຕາ ຕໍຯ ມູລໍ ອສາທິຍນ຺ເຕນາຕິ ມູລສ຺ສ ອກປ຺ປິຍກາເວ ສຕິ ອ ສາທິຍນ຺ເຕນຯ ຕລ຺ຈ ໂຂ ຈິຕ຺ເຕນ , ນ ມຸເຂນຯ ສເຈ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ອກປ຺ປິຍໍ ທສ຺ເສຕິຕິ ກຕ຺ວາ ຈິຕ຺ເຕນ ອກປ຺ປິຍໍ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕວ ມຸເຂນ ກປ຺ປິຍໍ ນິທ຺ທິສຕິ ‘‘ຈີວຣໍ ເມ ເທຖາ’’ຕິ, ນ ວຍ຺ຍຕິຯ ປ຺ຜິລາເກ ຣູປິຍປ຺ຜິຕ຺ຄຫຕສິກ຺ຂາປເທນ ອາປຕ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ຈິຕ຺ເຕນ ສາທິຍນ຺ໂຕປີ ມຸເຂນ ກປ຺ປິຍໂວຫາເຣນ ເຈ ໂວຫຣຕິ ‘‘ກຫາປຕາຣເຫນ, ປາທາຣເຫນ ວາ ກປ຺ປິຍກຕ຺ເຫນ ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ອາຫຣາ’’ຕິຯ ກິລ຺ຈາປີ ຣູປິຍໍ ສນ຺ຜາຍ ວທຕິ, ວຍ຺ຍຕິ ເອວຯ ກສ຺ມາ? ກລ຺ຈິ ສສ຺ສຸຍ຺ຄານກໍ ກູ ມິປເທສໍ ສນ຺ຜາຍ ‘‘ສີມໍ ເທມາຕິ ວທນ຺ຕິ, ວຍ຺ຍຕິ’’ຕິ ວຈນໂຕ, ‘‘ວິຫາຣສ຺ສ ເທມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ປ຺ຜິກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕິ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຈຯ ອນຸຄຕ຺ຄິປເທ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສງ຺ໜໍ ສນ຺ຜາຍ ‘ວິຫາຣສ຺ສ ເທມາ’ຕິ ທິນ຺ນໍ ຄຣຸກຕ຺ຫໍ ນ ໂຫຕິ, ທກ຺ຂິໂຕທກໍ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕຸໍ, ‘ສາຜູ’ຕິ ຈ ວຕ຺ຕຸໍ, ອນຸໂມເທຕຸລ຺ຈ ວຍ຺ຍຕິຯ ກສ຺ມາ? ສງ຺ໜສ຺ສ ‘ວິຫາໂຣ’ຕິ ນາມາກາວໂຕ, ເຂຕ຺ຕສ຺ເສວ ‘ສີ ມາ’ຕິ ນາມກາວໂຕ ຈ, ຈິຕ຺ເຕນ ອາຣມ຺ມຕໍ ກຕໍ ອປ຺ປມາຕໍ, ກປ຺ປິຍໂວຫາໂຣວ ປມາຕໍຯ ກປ຺ປິຍເມວາຈິກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ‘ນ ຕ຺ເວ ວາຫໍ, ກິກ຺ຂເວ, ເກນຈິ ປຣິຍາເຍນ ຊາຕຣູປຣຊຕໍ ສາທິຕພ຺ພໍ ປຣິເຍສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວທາມິ’ຕິ (ມຫາວຯ ໒໙໙) ວຈເນນປີ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິຯ ກປ຺ປິຍວຈນປ຺ຈ຺ຈຍາ ທາຍໂກ ສຍເມວ ກຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ຊານິສ຺ສຕິຕິ ອຜິປ຺ປາຍໂຕ ທາຍເກນ ເອຕສ຺ສ ອຜິປ຺ປາຍໍ ລຕ຺ວາ ກປ຺ປິຍການກສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຄປິຕໍ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ສນ຺ຕກເມວ ໂຫຕີ’’ຕິຯ ອິທໍ ສພ຺ພມຍຸຕ຺ຕໍ, ກສ຺ມາ? ສີມາວິຫາຣວຈນສ຺ສ ທາຍກວຈນຕ຺ຕາຯ ອິຜ ຈ ກິກ຺ຂຸໂນ ວຈນໍ ປມາຕໍຯ ເຕເນວາຫ ‘‘ອຖາປີ ‘ມມ ຕລຸອາກໍ ວາ ໂປກ຺ຂຣຕີ ວາ ສງ຺ໜສ຺ສ ທມ຺ມີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘ສາຜຸ, ອຸປາສກ, ສງ຺ໂໜ ປານີຍໍ ປີວິສ຺ສຕີ’ຕິອາທີນີ ວຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ ເອວາ’’ຕິຯ ອລ຺ລຖາ ເຂຕ຺ຕໍ ສນ຺ຜາຍ ກິກ຺ຂຸໂນ ເຂຕ຺ຕປ຺ຜິພທ຺ຜວຈນານິ ສີມາວຈເນນ ກປ຺ປນ຺ຕິຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ອວິຫາຣສ຺ສ ຈ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ຣູປິຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ວິ ຫາຣສ຺ສ ທມ຺ມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ທິຍ຺ຍມານໍ ຊານນ຺ເຕນາປີ ຕໍ ອປ຺ປ຺ຜິກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍຯ ຕຖາ ກຫາປຕາຣຫາທີໂນ ອກປ຺ປິຍກຕ຺ໜກາວໍ, ກຫາປຕາທີກາວເມວ ວາ ຊານນ຺ຕເມວ ສນ຺ຜາຍ ຕຖາໂວຫຣນ຺ຕສ຺ສ ຈ ອນາປຕ຺ຕິຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ‘‘ນ ຕ຺ເວວາຫໍ, ກິກ຺ຂເວ, ເກນຈິ ປຣິຍາເຍນາ’’ຕິ ນິປ຺ປເທສໂຕ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ສກ຺ກາ ເລສໍ ໂອຫ຺ເທຕຸນ຺ຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ປນ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ‘‘ໂນ ເຈ ອິຈ຺ຉຕິ, ນ ກເຖຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕສາມີຈີຍາ ອກຣເຕ ອນາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

‘‘ອລ຺ລາຕກອປ຺ປວາຣິເຕສຸ ວິຍ ປ຺ຜິປຊ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕສາມີຈິມ຺ປີ ນ ກຕ຺ວາ ເຈ ນິປ຺ຜາເທຕິ, ອລ຺ລາຕກວິລ຺ລຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປເທນ ກາເຣຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ກປ຺ປິຍການກາ ສຍເມວ ໂຈເທຕ຺ວາ ເທນ຺ຕິ, ວຍ຺ຍຕິຯ ‘‘ສຍໍ ກຣຕເມວ ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິຯ ປີຕ຺ຫປາຕາທີນໍ…ເປ… ເອເສວ ນໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ທຸກ຺ກຍ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺

ທຣໍ, ທທນ຺ເຕສ຺ປີຕິ ອປີ-ສທ຺ເທນ ສງຄຫິຕ຺ຕາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ។ ຊາຕຣູປຣຊຕໍ “ສງເຜ ສາທິເຕ ທຸກ຺ກຏ”ນ຺ຕິ ຈ ວິກປ຺ເປນ຺ຕິ។ ຕໍ ວິເສເສຕ຺ວາ ນວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປາຈິຕ຺ຕິຍເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ។ “ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍເມວາຕິ ເຍວາປນກສິກ຺ຂາປເທສ຺ ສິຍາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ។ “ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ທີ ອຌ຺ຌສ຺ສ…ເປ… ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ອປ຺ພ຺ພຊິຕານໍ ອນ຺ຕມໂສ ມາຕາປິຕູນມ຺ປິ ອຕ຺ຖາຍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ។

ສພ຺ພຕ຺ຖ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉນໍ ນາມ “ອຸຄ຺ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍ ວາ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປຍ຺ຍວາ ອຸປນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ວາ ສາທິເຍຍ຺ຍາ”ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຓ ເມວ។ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ກຕ຺ຖຈິ ປຏິກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍ, ກຕ຺ຖຈິ ນ ປຏິກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍ, ກຕ຺ຖຈິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ສາທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອວໍ ອປ຺ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ກິຌ຺ຈິ ວຏ຺ຏຕິ, ອິທໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ສເຈ ປນາ”ຕິ ວິຕ຺ຖາໂຣ ອາຣທ຺ໂຘ។ ຕຕ຺ຖ “ເຈຕິຍສ຺ສ…ເປ… ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ ອປ຺ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ວິຫາຣສ຺ສ ທີຍ຺ນໍ ສາທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ។ ຕຖາ ເຖຣສ຺ສ “ມາຕຸຍາ ເທມາ”ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ເຕປີ ປຏິຄ຺ຄຫເຓ ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ។ ສາປຕ຺ຕິໂກ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຍ ອາປຕ຺ຕິຍາ ສາປຕ຺ຕິໂກ ໂຫຕີຕິ? ທຸກ຺ກຏາປຕ຺ຕິຍາຕິ ເອເກ។ ນ ຍາຍ ກາຍຈິ, ເກວລໍ ອຏ຺ຌາເນ ໂຈເທຕີຕິ ກຕ຺ວາ “ສາປຕ຺ຕິໂກ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍຖາ ກຖນ຺ຕິ? “ປຌ຺ຈຫີ, ກິກ຺ຂເວ, ອງເຄຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກ ປຓາເມຕພ຺ໂພ…ເປ… ປຓາເມນ຺ໂຕ ອນຕິສາໂຣ”ຕິ (ມຫາວ។ ຬ໗) ເອຕ຺ຖ ນ ສມ຺ມາວຕ຺ຕນ຺ຕໍເຍວ ອປຓາເມນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍຖາຫ – “ນ ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ອສມ຺ມາວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ນ ປຓາເມຕພ຺ໂພ, ໂຍ ນ ປຓາເມຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິທຸກ຺ກຏສ຺ສາ”ຕິ (ມຫາວ។ ຬ໗), ຕສ຺ມາ ອຌິມຕ຺ຕເປ ມາທິອກາເວປີ ອປຓາເມນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິ ທິສ຺ສຕິ។ ອປິຈ “ສາຕິສາໂຣ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອວໍສມ຺ປທມິທໍ ທຏ຺ຖພ຺ພໍ។ ອຏ຺ຌກຖາຍ “ສາຕິສາໂຣ ໂຫຕີຕິ ສໂທໂສ ໂຫຕິ, ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕີ”ຕິ (ມຫາວ។ ອຏ຺ຌ។ ຬ໗) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຕທນນ຺ຕຣເມວ ຕໍມິຈ຺ຉາຄາຫນິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ, ຕສ຺ມາ “ນ ສມ຺ມາວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ປຓາເມຕພ຺ໂພ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນາປຕ຺ຕິກາ ກຕາຕິ។ ທຸກ຺ກຏາປຕ຺ຕິ ໂຫຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ, ວິມໍສິຕພ຺ພໍ។ “ກປ຺ປິຍກຕ຺ໝມ຺ປິ ອກປ຺ປິຍເມວາຕິ ຕລຸອາກໂຕ ນິປ຺ຜນ຺ນຌ຺ເຌນ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ລທ຺ຘໍ ໂຄຣສມ຺ປິ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

ກປ຺ປິຍໂວຫາເຣປີ ວິຌານໍ ວກ຺ຂາມ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ – “ອຸທກາວເສນາ”ຕິອາທີ។ ທຸພ຺ພິນິພ຺ໂກຄໍ ໂຫຕີຕິ ອິທໍ ປຣໂຕ “ຕສ຺ເສວ ອກປ຺ປິຍໍ។ ກສ຺ມາ? ຌຌ຺ຌສ຺ສ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ”ຕິ ອິມິນາ ອສທິສໍ, ຕສ຺ມາ ສຸວຸຕ຺ຕໍ។ ອິທຌ຺ຫິ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ປໂຍຄວເສນ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ ມິສ຺ສນ຺ຕິ។ ອກຕປ຺ພ຺ພໍ ນວສສ຺ສໍ ນາມ។ ຂເລ ວາ ຄຕ຺ວາ ຣກ຺ຂຕີຕິ “ອິທໍ ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ວາ ມາ ຄຓ຺ຫ, ອິທໍ ຄເຫຕຸໍ ລພ຺ກຕີ”ຕິ ວາ “ອິໂຕ ອປເນຫີ, ອິຘ ປຸຌ຺ຊໍ ກໂຣຫີ”ຕິ ເອວມາທີນາ ວາ ປໂຍເຄນ ເຈ ຣກ຺ຂຕິ, ຕໍ ອກປ຺ປິຍໍ។ “ສເຈ ‘ມຍິກິເຕ ຣກ຺ຂິຕໍ ໂຫຕີ’ຕິ ຣກ຺ຂຕິ, ຄຓ຺ຫນ຺ເຕ ວາ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ‘ກີ ກໂຣຖາ’ຕິ, ກຓາຕິ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ។ ຣູປິຍປຏິຄ຺ຄຫຓສິກ຺ຂາປເທ “ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ເຕນ ວສິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕສ຺ເສວ ຕໍ ອກປ຺ປິຍໍ។ ກສ຺ມາ? ອປຸພ຺ພສ຺ສ ອນຸປ຺ປາທິຕຕ຺ຕາ។ ເຫຏ຺ຖາ “ສສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ອາຫຣຖາ”ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ປນ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ។ ປຓ຺ເຕປີ ເອເສວ ນໂຍ។ “ປກຕິຍາ ສຍເມວ ກໂຣນ຺ຕານໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກສ຺ມາ? “ກຫາປຓານໍ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ”ຕິ ວຈນໂຕ, ປເຄວ ອຸຏ຺ຖາປິຕຕ຺ຕາຕິ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕິ។ ສເຈ ທາຍກາ ວາ ສງຆສ຺ສ ຄາມເຂຕ຺ຕາຣາມາທີ ເກຕ຺ຍາ ຄຫິຕມນຸສ຺ສາ ວາ ຕຕ຺ຖ ກຸຌ຺ມ຺ພິໂນ “ອິເມ ສງຆສ຺ສ ກຫາປຓາ ອາຫຏາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, “ນ ກປ຺ປຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។ ກປ຺ປິຍການກາວ ເຈ ວທນ຺ຕິ, “ສງຆສ຺ສ ກຫາປຓາ ນ ກປ຺ປນ຺ຕິ, ສປ຺ປິອາທີນິ ວຏ຺ຏນ຺ຕີ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ “ສງຆສ຺ສ ກປ຺ປິຍການເກ ວາ ຄຸຕ຺ຕຏ຺ຖານໍ ວາ ອາຈິກ຺ຂຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ສມ຺ປາທິຕໍ ເກນຈິ ອກຕ຺ຕພ຺ພຕາຍ “ອິມິນາ ສປ຺ປິ ອາຫຣາຫີ”ຕິ ວິຈາເຣຕີ ນິຏ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອິຕເຣສໍ ກປ຺ປິຍໍ ປຣໂຕ ປຕ຺ຕຈຕຸກ຺ເກ ຈຕຸຕ຺ຖປຕ຺ໂຕ ວິຍ។ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ “ອິເມ ກຫາປເຓ ຄເຫຕ຺ວາ ອິມໍ ເທຫີ’ຕິ ກຫາປເຓ ທາເປຕ຺ວາ ຄຫິໂຕ, ອຍໍ ປຕ຺ໂຕ ເອຕສ຺ເສວ ກິກ຺ຂຸໂນ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ທຸພ຺ພິຈາຣິຕຕ຺ຕາ, ອຌ຺ເຌສໍ ປນ ວຏ຺ຏຕິ, ມູລສ຺ສ ອສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ”ຕິອາທີ។ ຍທິ ເອວໍ ສພ຺ເພສໍ ອກປ຺ປິຍໍ។ ກສ຺ມາ? ກຫາປຓານໍ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາຕິ។ ອິທໍ ທຸວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ມູລສ຺ສ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຏ຺ຖານໍ ສນ຺ຌາຍ ອິມສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຕ຺ຕຈຕຸກ຺ເກ ທຸຕິຍຕຕິຍປຕ຺ຕາ ວິຍ, ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ ສຍໍກາຣິວາເຣ “ນ ກປ຺ປຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ។ ຕໂຕ ປຣໍ ມູລໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉຕີ ນາມ។

ມຫາວິສຍສິກ຺ຂຕ຺ຕາ, ຣາຊສິກ຺ຂາປທໍ ອິທໍ;

ຣຌ຺ໂຌ ວິຍ ທຸວິຌ຺ເຌຍ຺ຍໍ, ຈິຕ຺ຕານິປ຺ປາຍໂຕປີ ວາ។

ຣາຊສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຖິຕາ។

ນິຏ຺ຐິໂຕ ຈີວຣວຄ຺ໂຄ ປຐໂມ ຯ

໒ຯ ໂກສິຍວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ໂກສິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໔໒ຯໂກສິຍກາຣໂກຕິ ເອຕ຺ຖ ໂກສໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ‘‘ໂກສກາຣາ’’ຕິ ລທ຺ຘໂວຫາຣານໍ ປາຓການໍ ໂກສໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ໂກສິຍໍ ນາມ ຯ ອຕ຺ຕນາ ກຕໍ ເຈ? ນິສ຺ສຊ຺ຊນກາເລ ‘‘ສຍໍ ກຕໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຯ ອຸໂຠຫິ ເຈ ກຕໍ, ຍຖາປາຐເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຯ ອຕ຺ຕນາ ຈ ປເຣຫິ ຈ ວິປ຺ປກຕໍ ອຕ຺ຕນາ ປຣິໂຍສາເປຕີຕິອາທິຈຕຸກ຺ກມ຺ປິ ສມ຺ຠວນ຺ຕໍ ນ ທສ຺ສິຕໍ ຯ ວິນຍຘມ຺ມຕາ ເຫສາ, ຍທິທໍ ເອກສ຺ມິໍ ຕິເກ ວາ ຈຕຸກ຺ເກ ວາ ທສ຺ສິເຕ ອິຕຣໍ ສມ຺ຠວນ຺ຕມ຺ປິ ນ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ຯ

ໂກສິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ ຯ

໒ຯ ສຸທ຺ຘກາຬກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໔໗ຯສຸທ຺ຘກາຬການນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຍຖາ ປຐເມ ‘‘ເອເກນປິ ໂກສິຍໍສຸນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ອິຘ ‘‘ເອເກນປິ ອຎ຺ເຎນ ອມິສ຺ເສຕ຺ວາ’’ຕິ ວຈນາຠາວໂຕ ອຎ຺ເຎຫິ ມິສ຺ສຠາເວ ສຕິປິ ອປ຺ປຎ຺ຎາຍມານຣູປໍ ‘‘ສຸທ຺ຘກາຬກ’’ມິຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ ຯ

ສຸທ຺ຘກາຬກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ ຯ

໓ຯ ທ຺ເວຠາຄສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໕໒ຯ ‘‘ຘາຣຍິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຕຸລາ ອາທາຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຍຖາ ຕຸລາຘາຣຓາຍ ກາຬກາ ອທິກາ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ກາຬການໍ ທ຺ເວ ຠາວາ ຄເຫຕພ຺ພາ ອຸກ຺ກຏ຺ຐປຣິຈ຺ເຉເທນ ຯ ກຖໍ ປຎ຺ຎາຍຕີຕິ? ສຸທ຺ຘກາຬກປຏິເສຘນິທາເນນ ຯ ຕຕິຍໍ ໂອທາຕານໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ໂຄຈຣິຍານນ຺ຕິ ເຫຏ຺ຐິມປຣິຈ຺ເຉໂທ ຯ ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ‘‘ເອກສ຺ສປິ ກາຬກໂລມສ຺ສ ອຕິເຣກຠາເວ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ’’ນ຺ຕິ (ກງ຺ຂາ ຯ ອຏ຺ຐ ຯ ທ຺ເວຠາຄສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຕຸລາຘາຣຓາຍ ກິຎ຺ຈາປິ ນ ສເມຕິ, ອຈິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ປນ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ຕຸລາຍ ຘາຣຍິຕ຺ວາ ຐປິເຕສຸ ເອກມ຺ປິ ໂລມໍ ຕຕ຺ຖ ປເຕຍ຺ຍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ອນິປ຺ປາໂຍຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ ຯ ອຎ຺ຎຖາ ທ຺ເວ ຕຸລາ ນາທາຕພ຺ພາ, ອູນກຕຣາ ອາທາຕພ຺ພາ ສິຍຸໍ ຯ ນ ຫິ ໂລມໍ ຄເຓຕ຺ວາ ຕຸລາຘາຣຓາ ກຣີຍຕີ ຯ ອຖ ຄເຓຕ຺ວາວ ກາຕພ຺ພໍ ຯ ກິໍ ຕຸລາຘາຣຓາຍ ປໂຍຊນນ຺ຕິ ເກຈິ ຯ ‘‘ໂຄຈຣິໂອທາເຕສຸ ເອກເມວ ທິຄຸຓໍ ກຕ຺ວາ ຄເຫຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ ວີມໍສິຕພ຺ພໍ ຯ

ທ຺ເວຠາຄສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ ຯ

໔ຯ ຉພ຺ພສ຺ສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໖໒ຯນວໍນາມ ກຣຓໍ ອຸປາທາຍາຕິ ອິທໍ ອາທິກຣຓໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວສ຺ສຄຓນໍ ທີເປຕິ ຯ ກຣິຕ຺ວາ ວາຕິ ວຈນໍ ນິຏ຺ຐານທີວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍາຕິ ທີເປຕິ ຯ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຈນໍ ປນ ປຣິໂຠຄໂຕ ປຏ຺ຐາຍາຕິ ທີເປຕິ, ຍສ຺ມາ ລທ຺ຘສມ຺ມຸຕິກສ຺ສ ຄຕຄຕຏ຺ຐາເນ ຉນ຺ນໍ ຉນ຺ນໍ ວສ຺ສານໍ ໂອຣໂຕວ ກຕານິ ພຫູນິປິ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຎໍ ນວນ຺ຕິ ກິໍ ກຕໂຕ ອຎ຺ຎໍ, ອຸທາຫຸ ຘາຣິຕໂຕ ອຎ຺ຎມນ຺ຕີ? ກິຎ຺ເຈຕ຺ຖ ຍທິ ກຕໂຕ ອຎ຺ຎໍ, ເຕສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ທຸກ຺ກຕໍ ວາ ປຣິໂຠຄຊິຓ຺ຓໍ ວາ ປຸນ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ວິນາປິ ປຸຣາຓສນ຺ຖຕສ຺ສ ສຸຄຕວິທຕ຺ຖິ ອປ຺ປຏິສິທ຺ຘປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ຯ ກຕໂຕ ຫິ ອຎ຺ຎໍ ປຏິສິທ຺ຘໍ, ອິທຎ຺ຈ ປຸພ຺ພກຕນ຺ຕິ ຕໂຕ ອນນ຺ຕຣສິກ຺ຂາປທວິໂຣໂຘ ໂຫຕິ ຯ ອຖ ຘາຣິຕໂຕ ອຎ຺ຎໍ ນາມ, ສມ຺ມຸຕິ ນິຣຕ຺ຖິກາ ອາປຊ຺ຊຕິ, ປຐມກໍ ເຈ ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ, ສຕິຍາປິ ສມ຺ມຸຕິຍາ ອຎ຺ຎໍ ນວໍ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອນິປ຺ປາໂຍ? ຕຕ຺ຣິທໍ ສນ຺ນິຏ຺ຐານນິທສ຺ສນໍ – ນິຏ຺ຐານທີວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຉນ຺ນໍ

ฉนฺนํ วสฺสานํ ปริจฺเฉโท เวทิตพฺโพฯ ตตฺถ จ สตฺตเม วสฺเส สมฺปตฺเต ฉพฺพสฺสานิ ปริปุณฺณานิ โหนฺติฯ ตสฺส ไข มาสปริจฺเฉทวเสน, น วสฺสปริจฺเฉทวเสนฯ สตฺตเม ปริปุณฺณสฺส อูนกสฺส วสฺสํ นาม, ตสฺมา วิปฺปกตสฺเสว สเจ ฉพฺพสฺสานิ ปูเรนฺติ, ปุน นิยฺยานทิวสโต ปฏฺฐาย ฉพฺพสฺสานิ ลภนฺติฯ ตสฺส ไข ปริกฺขตํ วา โหตุ อปริกฺขตํ วา, ฆาริตเมว นามฯ ยสฺมา ''นวํ นาม การณํ อุปาทาย วุจฺจติ''ติ วุตฺตํ, ตสฺมา ฉนฺนํ วสฺสานํ ปรโต ตเมว ปุพฺพกตํ ทุกฺกฏกาเลน, ปริโภคทิฏฺฐตาย วา วิชเหตฺวา ปุน กโรติ, นิยฺยานทิวสโต ปฏฺฐาย ฉพฺพสฺสปรมตา ฆาเรตพฺพํ, อติเรกํ วาฯ อนฺโต เจ กโรติ, ตเทว อญฺญํ นวํ นาม โหติ การณํ อุปาทาย, ตสฺมา นิสฺสคฺคิยํฯ อญฺญถา ''นวํ นาม การณํ อุปาทายา''ติ อิมินา น โกจิ วิเสโส อตฺถิฯ เอวํ สนฺเต กึ โหติ? อยฺยุปฺปตฺติติฯ ''ยาจนพหุลา วิญฺญตฺติพหุลา วิหรนฺติ''ติ หิ ตตฺถ วุตฺตํ, ตสฺส อญฺญสฺส การณํ ทิเปติฯ ยทิ เอวํ ตํ นิพฺพิเสสเมว อาปชฺชตีติ? นาปชฺชติฯ อยํ ปนสฺส วิเสโส, ยสฺมา ''อญฺเญน กตํ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชติ, อนาปตฺติ''ติ วุตฺตตฺโถ วิเสโสติฯ กึ วุตฺตํ โหติ ? ''นวํ นาม การณํ อุปาทาย วุจฺจติ''ติ วุตฺเต อติเรกจีวรสฺส อุปฺปตฺติ วิย ปฏิลาเภนสฺส อุปฺปตฺติ นวตา อาปชฺชติฯ ตโต ปฏิลทฺธทิวสโต ปฏฺฐาย ฉพฺพสฺสปรมตา ฆาเรตพฺพํฯ โอเรน เจ ฉนฺนํ วสฺสานํ...เป... การาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยนฺติ อาปชฺชติ, ตสฺมา นวํ นาม การณเมว อุปาทาย วุจฺจติ, น ปฏิลาภํฯ โอเรน ฉนฺนํ วสฺสานํ อตฺตโน อนุปฺปนฺนตฺตา ''นว''นฺติ สงฺขฺยํ คตํ, อปฺปฏิลทฺธํ เจ การาเปยฺย, ยถา ลาโภ, ตถา กเรยฺย วา การาเปยฺย วาติ จ น โหติฯ กสฺมา? ยสฺมา อญฺเญน กตํ ปฏิลภิตฺวา ปริภุญฺชติ, อนาปตฺตีติ วิเสโสติฯ

ฉพฺพสฺสสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตาฯ

๕ฯ นิสีทนสนฺถตสิกฺขาปทวณฺณนา

๕๖๕ฯนาสุสฺส โกจีติ เอตฺถ อสุสฺส-อิติ อวฆารณตฺเถ นิปาโตฯ ตตฺถ กิญฺจาปิ ''เอวํ คนฺเตติ ไข เต ภิกฺขู''ติ พหุวจนํ วุตฺตํ, ตถาปิ เต ภิกฺขู กถาโต ปฏิสุตฺติตฺวา อิธ เตสุ ภิกฺขูสุ โกจิ กถวนฺตํ นาสุสฺส อุปสงฺกมติ อญฺญตร เอเกนาติ อตฺโถ คเหตพฺโพฯ ตํ สุตฺตาหํ เอกาหํ คนฺเต กถวนฺตํ วรนฺติอาทีสุ (มหาวฯ ๖๖) วิย, อนุชานามิ...เป... ยถาสุขํ มํ ทสฺสนาย อุปสงฺกมนฺตูติ ทสฺสนตฺถาย อุปสงฺกมนฺตุฯ

๕๖๖-๗ฯ ''นยํ อายสฺมนฺตํ อุปเสน''นฺติ ตสฺส คตปาโมกฺขตฺตา วุตฺตํฯ อารญฺญิกปิณฺฑปาติกปํสุกูลิกวเสน สพฺพานิ วุตฺตานิฯ เตเนวาห อยฺยกาถายํ ''สนฺถเต จตฺตุถจีวรสญฺญิตายา''ติฯ กึ สพฺเพปิ เต จีวรํ น พุชฺฌนฺตีติ เจ? ยถา โหตุฯ กตมํ จีวรํ นามาติ? ฉนฺนํ อญฺญตรํ วิกปฺปนุปคํ ปจฺฉิมนฺติฯ กิญฺจ วายิมํ อวายิมนฺติ? วายิมเมวาติฯ กตร สุตฺเตนาติ? อทฺธา โส สุตฺตเมว น ปสฺสติ, สิเวยฺยกํ ทุสฺสยุคํ, อิทฺธิมยิกญฺจ เทวทตฺติยญฺจ อจีวรํ กโรติฯ ยทิ เอวํ อวายิมมฺปีติ วทามิติฯ เอวํ สนฺเต สิทฺธา สนฺถเต จีวรสญฺญิตา กมฺพลสีเสน อุณฺณามยสามญฺญโตฯ กึ ปน เต สนฺถตํ อธิฏฺฐหึสูติ? หุยฺยา อธิฏฺฐหึสุ อจีวรตฺตา, น อธิฏฺฐานุปคตฺตา จ สนฺถตสฺสฯ อถ นาธิฏฺฐหึสุ, ปุพฺเพว ตตฺถ อจีวรสญฺญิโน เอเตติ กตฺวา ตตฺถ จีวรสญฺญิตาย ตทุภยํ น ยุชฺชตีติฯ กึ ปเนตํ อธิฏฺฐานุปคํ นตฺถีติ? ตตฺเถวาคตํ , อปิเจตํ อวิกปฺปนุปคํ เจ, จีวรํ น โหติ, อญฺญถา ''จีวรํ นาม ฉนฺนํ จีวรานํ อญฺญตร''นฺติ เอตฺตาวตา สิทฺธํ ''วิกปฺปนุปคํ ปจฺฉิม''นฺติ น วตฺตพฺพํฯ อถ น วิกปฺปนุปคมฺปิ จีวรเมว สิทฺธํ, อนธิฏฺฐานุปคํ , อวิกปฺปนุปคญฺจ เอกชฺฌํ ''จีวร''นฺติ สงฺขฺยํ คจฺฉติฯ เตเนวาห ''เตจีวริกสฺส จตุตฺถจีวรํ วตฺตมานํ อํสกาสาวเมว วฏฺฏตี''ติฯ

อปิจ สนฺถเต จีวรสญฺญิตา น เกวลํ เตสํเยว, อญฺเญสมฺปิ อนุพนฺธติ เอว ''ปุราณสนฺถตํ นาม สกึ นิวตฺถมฺปิ สกึ ปารุตมฺปี''ติ วจนโตฯ อยฺยกถาจริโย ปนสฺส อจีวรตํ สนฺฆายกาสิตตฺถทิปเนน ทิเปติฯ นิวตฺถปารุตนฺติ เอเตสํ นิสินฺนญฺเจว นิปนฺนญฺจาติ อตฺโถฯ อปิจ เอวํ สนฺเตปิ สนฺถเต จีวรสญฺญิตา อนุพนฺธติ เอวฯ ขนฺธเก (มหาวฯ ๖๕๗) หิ ''นิสีทนํ อธิฏฺฐาตุํ น วิกปฺเปตุ''นฺติ จ, ปริวาเร (ปริฯ ๖๘๙) ''นว จีวรานิ อธิฏฺฐาตพฺพานี''ติ จ นิสีทนสิกฺขาปเท ''ทสา วิทตฺถี''ติ จ อิธ ''นิสีทนํ นาม สทสํ วุจฺจตี''ติ จ วุตฺตํ, อยฺยกถายญฺจสฺส ''สนฺถตสทิสํ สนฺถริตฺวา เอกสฺมึ อนฺเต สุคตวิทตฺถิยา วิทตฺถิมตฺตปเทเส ทฺวีสุ ฐาเนสุ ผาเลตฺวา ติสฺโส ทสา กรียนฺติ, ตาหิ ทสาหิ สทสํ นาม วุจฺจตี''ติ จ ''นิสีทนํ วุตฺตนเยน อธิฏฺฐาตพฺพเมว, ตญฺจ โข ปมาณยุตฺตํ เอกเมว, ทฺเว น วฏฺฏนฺตี''ติ จ

ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ນິສີທນໍ ນາມ ນວນ຺ນໍ ຈີວຣານໍ ອຍ຺ຍຕຣໍ ຈີວຣໍ ອຘິຍ຺ຠາຕພ຺ພໍ, ຕຍ຺ຈ ສນ຺ຖຕສທິສໍ ເອລຸອກໂລມ ມຍສນ຺ຖຕວິເສສນ຺ຕິ ສິທ຺ຘໍ, ຕຖາ ນິສີທນເມວ ນິສີທນສນ຺ຖຕຍ຺ຈ ສິທ຺ຘໍ ໂປ຺ຣາຓຄຕ຺ຄິປ຺ເທ ຈ "ເອກເມວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕສ຺ມີ ສິທ຺ເຘ ສິທ຺ຘາ ສນ຺ຖເຕ ຈີວຣສຍ຺ຍິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ ກສ຺ມາ? ສນ຺ຖຕສາມຍ຺ຍໂຕ

ເອຕ຺ຖາຫ – ກຖໍ ອທສເມວ ສນ຺ຖຕໍ ຈີວຣສງ຺ຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ອເນກມ຺ປິ ອນຘິຍ຺ຠິຕມ຺ປິ ມຫນ຺ຕມ຺ປິ ວຍ຺ຜຕິ, ຍໂຕ ສທສເມວ ສນ຺ຖຕໍ ຈີວຣສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕໂຕ ອຘິຍ຺ຠານຍ຺ຈ ອຸປ຺ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອສນ຺ຖຕປ຺ຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ໂອເຣນ ຈ ຉນ຺ນໍ ວສ຺ສານໍ ວິນາປິ ສມ຺ມຸຕິໍ, ຕຍ຺ຈ ໂປ຺ຣາຓໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເອວ, ນ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ "ຕຍ຺ຈ ໂຂ ປ຺ມາຓຍຸຕ຺ຕໍ ເອກເມວ, ທ຺ເວ ນ ວຍ຺ຜນ຺ຕິ"ຕິ (ປາຣາ຺ ອຬ຺ຠ຺ ໔໗໔໖໑) ວຈນໂຕຕິ ອຖາປິ ສິຍາ ສນ຺ຖຕໍ ສຍນຕ຺ຖເມວ ກຣີຍຕິ, ນິສີທນໍ ອສນ຺ຖຕເມວາຕິ ຕຍ຺ຈ ນ ນິຍມໂຕ "ປ຺ຸຣາຓສນ຺ຖຕໍ ນາມ ສກິ ນິວຕ຺ຖໍ ສກິ ປາຣຸຕມ຺ປີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈຕິ, ນ ເອຕ຺ຖ ກາຣຓໍ ປ຺ຣິເຍສິຕພ຺ພໍ ວິນຍປ຺ຍຍຕ຺ຕິຍາ ອນຍ຺ຍວິສຍຕ຺ຕາ

ສນ຺ຖຕສ຺ສ ປນ ອຈີວຣກາເວ ອຍໍ ຍຸຕ຺ຕິ – ອາທິໂຕ "ຕີຕິ ສນ຺ຖຕານິ ປນ ວິນຍກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ປ຺ຜິລກິຕ຺ວາ ປ຺ຣິພຸຍ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຍ຺ຜນ຺ຕິ"ຕິ ອຬ຺ຠກຖາວຈນໂຕ ຕານິ ອກປ຺ປີຍານີຕິ ສິທ຺ຘໍ, ກຄວຕາ ຈ ໂຂມາທີນີ ຉ ອນຸຍ຺ຍາຕານີຕິ ໂກເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ປີຍນ຺ຕິ ສິທ຺ຘໍ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສຸທ຺ຘໂກເສຍ຺ຍມ຺ປີ ຈີວຣໍ ກປ຺ປີຍໍ ຊາຕໍ, ປ຺ເຄວ ໂກສິຍມິສ຺ສກສນ຺ຖຕຈີວຣນ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ ຕຖາ ກມ຺ພລຍ຺ຈ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ, ຕຍ຺ຈ ສຸທ຺ຘກມ຺ປີ ໂຫຕິ ຊາຕິກາລຸອກກາເວນ, ປ຺ເຄວ ໂອທາຕໂຄຈຣີຍມິສ຺ສກສນ຺ຖຕຈີວຣນ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ ຕໂຕ ຈ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍວິໂຣໂຘ, ຕສ຺ມາ ນ ສນ຺ຖຕໍ ຈີວຣໍ ນາມ ໂຫຕິ, ນິສີທນໍ ປນ ໂຫຕິ ຕສ຺ສ ປ຺ມາຓສຕ຺ຖານປ຺ຣິຈ຺ເຉທສມ຺ກວໂຕ ເອຕ຺ຖາຫຸ ເກຈິ ອາຈຣິຍາ "ທ຺ວິຘໍ ນິສີທນໍ ສນ຺ຖຕໍ, ອສນ຺ຖຕຍ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຖຕໍ ສນ຺ຖຕເມວ ອສນ຺ຖຕໍ ໂຂມາທິຉພ຺ພິຘໍ, ຕທນຸໂລມໍ ວາ ໂຫຕິ, ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສ"ຕິ

ເອຕ຺ຖາຫ – ກສ຺ມາ ປ຺ເນຕ຺ຖ "ສນ຺ຖຕໍ ປນ ກິກ຺ຂຸນາ"ຕິ ສິກ຺ຂາປທໍ ອປ຺ຍາເປຕ຺ວາ "ນິສີທນສນ຺ຖຕ"ນ຺ຕິ ປ຺ຍຍຕ຺ຕນ຺ຕິ? ຈີວຣສຍ຺ຍິຕາຍ ສນ຺ຖຕານໍ ອຸຊ຺ຊິຕຕ຺ຕາ ເຕສໍ ອຈີວຣກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຕຖາ ປ຺ຍຍຕ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສຸຕ຺ງຄເກທກາຍາ ຕານິ ອຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕຣສາປີ ສຸຕ຺ງຄານິ ສມາທິຍິສຸ, ສີສທສ຺ສນວເສນ ຕີເຕວ ວຸຕ຺ຕານິ, ກຄວາ ຈ ເຕສໍ ສນ຺ຖຕໍ ອນຸຊານິ, ຕໂຕ ເນສໍ ເອວໍ ໂຫຕິ "ນິສີທນຈີວຣສຕ຺ຖານມ຺ເປຕໍ ນິສີທນສນ຺ຖຕໍ ໂນ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ, ຈຕຸຕ຺ຖຈີວຣກາເວນ ປ຺ເຄວ ກຕສນ຺ຖຕໍ ວາ"ຕິ ຕໂຕ ສນ຺ຖເຕ ເນສໍ ຈີວຣສຍ຺ຍິຕາ ນ ກວິສ຺ສຕີຕິ ຕທຕ຺ຖໍ ກຄວຕາ ນິສີທນສນ຺ຖຕນ຺ຕິ ປ຺ຍຍຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ "ປ຺ຈ຺ຉິມານິ ທ຺ເວ ວຍ຺ຜນ຺ຕີ"ຕິ ກຖໍ ປ຺ຍຍາຍຕີຕິ ເຈ? "ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ອຍ຺ເຍນ ກຕໍ ປ຺ຜິລກິຕ຺ວາ ປ຺ຣິກຸຍ຺ຊຕີ"ຕິ ວຈນໂຕຕິ

ນິສີທນສນ຺ຖຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຬ຺ຠິຕາ

໖ ເອລຸອກໂລມສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໕໗໔-໖ອທ຺ຘານມຄ຺ຄປ຺ປ຺ຜິປນ຺ນສ຺ສາຕິ ອິມິນາ ປາຕິຍາ ທີຄມຄ຺ຄປ຺ປ຺ຜິປນ຺ນສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນານິປີ ຕິໂຍຊນປ຺ຣມເມວ ຫຣິຕພ຺ພານິ, ປ຺ເຄວ ອປ຺ປ຺ຜິປນ຺ນສ຺ສາຕິ ທສ຺ເສຕິ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄປ຺ປ຺ຜິປນ຺ນສ຺ສ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ເຕເນວ ວາສາຘິປ຺ປາຍສ຺ສ ປ຺ຜິປ຺ປ຺ສ຺ສທ຺ຘຄມນສ຺ສາຫຕ຺ຕາ "ອປ຺ປ຺ຜິປນ຺ໂນ"ຕິ ສງ຺ຂຍໍ ຄຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ສິທ຺ຘາ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປ ທີ ກິກ຺ຂຸໂນ ປ຺ເນວ ເອລຸອກໂລມານິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ…ເປ… ອສນ຺ເຕປີ ຫາຣເກ ອທ຺ຘານໍ ມຄ຺ຄປ຺ປ຺ຜິປນ຺ນສ຺ສ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາ ອາກງ຺ຂມາເນນ ກິກ຺ຂຸນາ ປ຺ຜິຄ຺ຄເຫຕພ຺ພານີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕການໍເຍວ ຕິໂຍຊນາຕິກ຺ກເມ ອາປ຺ຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ ເຕນ ອນາກງ຺ຂມາເນນ ປ຺ຣສນ຺ຕການິ ປ຺ຜິຄ຺ຄທິຕານິ ອຕິເຣກຕິໂຍຊນໍ ຫຣນ຺ຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕີ ສິທ຺ຘາ ອຍມຕ຺ໂຖ "ກິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ, "ອຈ຺ຉິນ຺ນໍ ປ຺ຜິລກິຕ຺ວາ"ຕິ ອິມິນາ ຈ ທີປິໂຕວ ໂຫຕີຕິ ໂປ຺ຣາຓຄຕ຺ຄິປ຺ເທ ຈ "ອຍ຺ຍໍ ກິກ຺ຂຸໍ ຫຣາເປນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ ເຈ, ທ຺ວິນ຺ນໍ ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ທ຺ເວ ກິກ຺ຂູ ຕິໂຍຊນປ຺ຣມໍ ປ຺ຕ຺ວາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍສ຺ສ ກຕ຺ຫໍ ປ຺ຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຈ ຫຣນ຺ຕິ, ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ, ເຕເນວ ອນາປ຺ຕ຺ຕິວາເຣ "ອຍ຺ຍໍ ຫຣາເປຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ກຶ ຫຣາເປຕີ? ຊານນ຺ຕໍ ອຊານນ຺ຕໍ ກິຍ຺ເຈຕ຺ຖ ຍທິ ຊານນ຺ຕໍ, "ອຍ຺ໂຍ ຫຣິສ຺ສຕີຕິ ຄເປຕິ, ເຕນ ຫຣິເຕປີ ອາປ຺ຕ຺ຕີເຍວາ"ຕິ ເອກໍສໂຕ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຊານນ຺ໂຕປີ ທີ ເອກຈ຺ໂຈ ຫຣຕີຕິ ຕໂຕ ອຬ຺ຠກຖາຍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ ອຖ ອຊານນ຺ຕໍ, "ອຍ຺ຍສ຺ສ ຍາເນ ວາ ກຕ຺ເພ ວາ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕິໂຍຊນໍ ອຕິກ຺ກາເມຕິ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍານີ"ຕິ ປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ອຖ ອຸໂກປີ

ເອກໂຕ ເອກໍ ກຕ຺ໜໍ ຫຣາເປນ຺ຕິ, ຕມ຺ປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ສິຍາ។ ອນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ຍຸຕ຺ຕິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ “ຕິໂຍຊນປຣໍມໍ ສຫຕ຺ຖາ
ຫຣິຕພ຺ພານີ ອສນ຺ເຕ ຫາຣເກ”ຕິ ອວິເສເສນ ຈ ປາລຸອິ ວຸຕ຺ຕາ។ ຫາຣໂກປິ ສເຈຕໂນ ອເຈຕໂນຕິ ທຸວິໂຊ។ ສເຈຕໂນປິ ເອລຸອກ
ໂລມກາວໍ ວາ “ອຫມິທໍ ຫຣາມີ”ຕິ ວາ “ມໍ ເອສ ອິທໍ ຫຣາເປຕີ”ຕິ ວາ ຊານນາຊານນວເສນ ທຸວິໂຊ ໂຫຕີ។ ຕຕ຺ຖ ອເຈຕໂນ
ນາມ ຫາຣໂກ ນທີໂສໂຕ ວາ ນາວາ ວາ ອສ຺ສາມິກຍານໍ ວາ ໂຫຕີ។ ສເຈຕໂນ ປາກໂຏວ។ ຕຕ຺ຖ “ມໍ ເອສ ອິທໍ ຫຣາເປຕີ”ຕິ
ເອຕ຺ຕກໍ ຊານນ຺ຕໍ ມນຸສ຺ສໍ ວາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕໍ ວາ ອລ຺ລໍ ຫຣາເປຕີ, ອນາປຕ຺ຕີຕິ ອນຸຄຕ຺ຖິປ຺ທນໂຍ។ ອຍໍ ປາລຸອິຍາ,
ອຜ຺ຖກາຖາຍ ຈ ເອກຣໂສ ວິນິຈ຺ໂຉຍ, “ອສນ຺ເຕ ຫາຣເກ”ຕິ ກິລ຺ຈາປິ ອິທໍ ອວິເສສໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, “ອລ຺ລສ຺ສ ຍາເນ ວາ ກຕ຺ເຫ
ວາ ອຊານນ຺ຕສ຺ສາ”ຕິ ວຈນໂຕ ປນ ສເຈຕໂນວ ຫາຣໂກ ຕຕ຺ຖ ອສິປ຺ເປໂຕຕິ ປລ຺ລາຍຕິ, ໂສ ຈ ເອລຸອກໂລມກາວລ຺ຈ “ອິທໍ
ຫຣາມີ”ຕິ ຈ ຊານນ຺ໂຕ ນາສິປ຺ເປໂຕ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ອລ຺ໂລ ຫຣິສ຺ສຕີຕິ ຄເປຕິ, ເຕນ ຫຣິເຕປີ ອາປຕ຺ຕິເຍວາ”ຕິອາທິ។ ຕຕ຺ຖ
ເຫຕ຺ກຕ຺ຕ຺ໂນ ອກາວໂຕວ។ ປາລຸອິຍລ຺ຫິ “ອລ຺ລໍ ຫຣາເປຕີ”ຕິ ເຫຕ຺ກຕ຺ຕ຺ວເສນ ວຸຕ຺ຕາ ។ ອິຕເຣ ທຸເວ ຊານນ຺ຕາ ອິໃ
ສມ຺ກວນ຺ຕີ។ “ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ”ຕິ ປາລຸອິຍໍ “ເອສ ຫຣາເປຕີ”ຕິ ວາ “ອິທໍ ຄານໍ ອຕິກ຺ກມາເປຕີ”ຕິ ວາ ຊານ
ນ຺ຕສ຺ສ ຍາເນ ວາ ກຕ຺ເຫ ວາ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕິໂຍຊນໍ ອຕິກ຺ກມາເປຕີ, ນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ທີເປຕີ។

“ຫຣາເປຕີ”ຕິ ອິທໍ ເຫຕ຺ກຕ຺ຕ຺ວຈນຕໍ ສາເຮຕິ, ຕສ຺ມາ ອຜ຺ຖກາຖາຍໍ “ສາມິກສ຺ສ ອຊານນ຺ຕສ຺ເສວາ”ຕິ ອິທໍ “ມໍ ເອສ ຫຣາເປ
ຕີ”ຕິ ເອວໍ ອຊານນ຺ຕໍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ “ສາເຣຕິ ໂຈເທຕິ ອນຸພນ຺ຮາເປຕີ”ຕິ ອິທໍ “ມໍ ເອສ ອິທໍ ຄານໍ ອຕິກ຺ກມາເປຕີ”ຕິ ເອວໍ
ຊານນ຺ຕໍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຊານນ຺ໂຕປິ ສາຣຕາທີຫິ ກິຕຜ຺ຄານໍ ນາຕິກ຺ກມຕິ, ນ ວາ ອນຸພນ຺ຮຕີ។ ອຖ ສາຣຕາທີຫິ ອນຕິກ຺
ກມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ອຕິກ຺ກມຕິ ອາປຕ຺ຕິ ເອວ ກິກ຺ຂຸໂນ ເຫຕ຺ກຕ຺ຕ຺ກາວາສມ຺ກວໂຕ។

ອິທານິ ຍຖາກິຕຜ຺ຄານໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ວກ຺ຂາມ, “ອສນ຺ເຕປິ ຫາຣເກ”ຕິ ຫາຣກາລາກປ຺ຈ຺ຈຍາປິ ສຍໍ ຫຣຕາໂຕ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍເມວ,
ປເຄວ ສຕິ ຫາຣເກຕິ ອຍເມໂກ ອຕ຺ໂຖ។ ອວຮາຣຕ຺ຖໍ ອປີ-ສທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອສນ຺ເຕ ເອວ ຫາຣເກ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ, ສຕິ ປນ
ຫາຣເກ ນ ເຕນ ຫຣາເປນ຺ຕສ຺ສ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ອຕ຺ໂຖ។ “ສງ຺ຆໂຕ ວາ...ເປ... ອຕ຺ຕໂນ ວາ ຮເນນາ”ຕິ ອິມິນາ
ກິລ຺ຈາປິ ອຈິຕ຺ຕກມິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ, ສງ຺ຆາທິໂຕ ປນ ອຕ຺ຕນາ ອາກງ຺ຂມາເນນ ປຜິຄ຺ຄຫິຕສ຺ເສວ ເອລຸອກໂລມສ຺ສ ຕິໂຍຊນາ
ຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕີ, ນ ອຊານໂຕ ອປ຺ປຜິຄ຺ຄຫິຕສ຺ສ ຈີວຣາທີສຸ ກຸໂຕຈິ ລຄ຺ຄສ຺ສ ອຕິກ຺ກມເນຕີ ທີເປຕີ។ ອນຸຄຕ຺ຖິປເທ ປນ
“ກມ຺ພລສ຺ສ ອຸປຣີ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ສເຈ ເອກມ຺ປິ ໂລມໍ ຈີວເຣ ລຄ຺ຄໍ ໂຫຕີ, ອາປຕ຺ຕີ ເອວ ກມ຺ພລໂຕ ວິຊຜິຕ຺
ຕາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກມ຺ພລສ຺ສ ປຜິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອິຈ຺ຉາຍ ປຜິຄ຺ຄຫິຕເມວ ໂຫຕີຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ។ ຍສ຺ມາ “ອນາປຕ຺ຕີ
ກຕກຕ຺ເຫ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ອເນກມ຺ປິ ກຕກຕ຺ໜຜ຺ຄານິຍເມວ ໂຫຕີ។ ຕລ຺ຫິ ອເນນ ປຜິຄ຺ຄຫິຕໍ, ນ ໂລມໍ។ ອຖ ໂລມມ຺ປິ
ອຄ຺ຄຫິຕເມວ ໂຫຕີ, ກຕກຕ຺ໜໍ ທຸປ຺ປຣິຫາຣິຍໂລມວິນິພ຺ໂກຄກຕກຕ຺ໂໜ ນິຍໂມ។ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອກຕກຕ຺ເຫ ຕິກປາຈິຕ຺ຕິຍໍ,
ກຕກຕ຺ເຫ ຕິກທຸກ຺ກຍລ຺ຈ ນຍໂຕ ທສ຺ເສຕພ຺ພໍ ກເວຍ຺ຍ, ອລ຺ລຖາ ຕິກສ຺ສ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ។ ເສົາສ຺ສາຫຕ຺ຕາຕີ
ອປ຺ປຜິປ຺ປສ຺ສທ຺ຮຄມນຕ຺ຕາ។ ອຈິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ຈາຕິ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຸສ຺ສາຫານຸຣູປໍ ໂລມານໍ ຕິໂຍຊນາຕິກ຺ກມນໂຕ ວິນາປິ
ປໂຍຄຈິຕ຺ເຕນ ຫຣຕຈິຕ຺ເຕນ ອາປຊ຺ຊຕິ ເອວາຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ។ ສາ ອນາປຕ຺ຕິ ປາລຸອິຍາ ນ ສເມຕີຕິ ອນ຺ໂຕ ປນ ປໂຍເຄນ ຕິ
ໂຍຊນປຣໍມໍ ອຕິກ຺ກມິຕຕ຺ຕາ ອນາປຕ຺ຕີ។ “ຕິໂຍຊນໍ ຫຣຕີ”ຕິ ອິມິນາ ຕິໂຍຊນໍ ປທສາ ເນຕ຺ກາໂມປິ ອນ຺ໂຕຕິໂຍຊເນ ປເທ
ປເທ ທຸກ຺ກຍໍ ນາປຊ຺ຊຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ “ຕິໂຍຊນໍ ວາສາສິປ຺ປາໂຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຣໍ ຫຣຕີ’ຕິ ວຈນສ຺ສຕ຺ຖິຕາຍາ”ຕິ
ວຸຕ຺ຕໍ។ ປຸນປິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອລ຺ລໍ ຫຣາເປຕີຕິ ‘ອິທໍ ຫຣິສ຺ສາມີ’ຕິ ເສົາສ຺ສາຫເມວ ອລ຺ລໍ ຫຣາເປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອິຕຣຖາ
ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ສີເສ ຄເປສິ, ຕສ຺ມິ ອຊານນ຺ເຕປິ ອນາປຕ຺ຕິ ສິຍາ”ຕີ។ ສເຈ ປນ “ອຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຍາເນ ວາ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ
ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຫຣຕາທີຫິ ອຸນິເຕົາສ຺ສາຫານໍ ຫຕ຺ຖິອາທີນໍ ‘ອິທໍ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ວາ ‘ຫຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ວາ ອາໂກເຄ ຊນິເຕ ເອວ ອ
ນາປຕ຺ຕິ, ນ ອຊນິເຕຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອາຫາ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຄປີເຕຕິ ທຸວິນ຺ນມ຺ປິ ພຫິ ນິກ຺ຂິປິຕຕ຺ຕາຕິ ອຸປ
ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ។ ພຫິສີມາຍ ຄປິຕໍ ກຕ຺ໜີກໍ ອນ຺ໂຕ ອນ຺ໂຕສີມາຍໍ ຄປີຕໍ ພຫິ ກໂຣໂຕ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເກຈິ, ນ ສຸນ຺ທຣໍ ວິຍ។

ຂ໓ຂ។ປຜິລກິຕ຺ວາ ຫຣຕີຕິ ປຄຸມຕິໂຍຊນໂຕ ປຣໍ ຫຣຕີ, ນ ທຸຕິຍາທີໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກຕກຕ຺ເໜ ອຸປ຺ປນ຺ໂນກາສາກາວາ ອ
ນາປຕ຺ຕີ។

ເອລຸອກໂລມສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຄິຕາ។

໗។ ເອລຸອກໂລມໂຮວາປນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໕໗໑. ກິຍ຺ຈາປີ ປຸຣາຓຈີວຣໂຂວນສິກ຺ຂາປເທ ຈີວຣໍ ຄເປຕ຺ວາ ‘‘ອຍ຺ຍໍ ປຣິກ຺ຂາຣໍ ໂຂວາເປຕີ’’ຕິ (ປາຣາ. ໕໐໗) ອນາປຕ຺ຕິ ວາເຣ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິມສ຺ສ ປນ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນກາລໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ເອລຸອກໂລມໂຂວາປນາທີນາ ອາປຕ຺ຕີຕິ ເອເກ. ສາ ວາ ອນາປຕ຺ຕິ ມູລາປຕ຺ຕິໂຕ ເອວ, ນ ອິມມ຺ຫາຕິ ເອເກ. ເອລຸອກໂລມານໍ ອປຣິກ຺ຂາຣຕ຺ຕາ ກຍ຺ຄໍ ອຄ຺ຄຫຓເມວາຕິ ເອເກ. ອິມສ຺ສ ອນ຺ຕິມນຍສ຺ສ ອຕ຺ຖປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍ ອິທໍ ປຍ຺ຫາກມ຺ມໍ – ‘‘ໂຂວາເປຕີ’’ຕິ ອິທໍ ຣຊາປນວິຊຍາປນຄ຺ຄຫເຓນ ນິປ຺ປເທສ ວາຈິປທໍ, ອຸທາຫຸ ອຄ຺ຄຫເຓນ ສປ຺ປເທສວາຈິປທໍ. ກິຍ຺ເຈຕ຺ຖ ຍທິ ນິປ຺ປເທສວາຈິປທໍ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ອິທເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ນ ອິຕຣານິ. ອຖ ສປ຺ປເທສວາຈິປທໍ, ‘‘ອວຸຕ຺ຕາ ໂຂວຕິ, ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ ໂຂວາເປຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິໂຣໂຂ. ‘‘ອວຸຕ຺ຕາ ຣຊຕີ ວິຊເຍຕີ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ’’ນ຺ຕິ ອນິຍ຺ຄປ຺ປສງ຺ຄໂຕຕິ? ເທສນາວິລາສມຕ຺ຕໍ ກຄວໂຕ ວຈນໍ, ກຕ຺ຖຈິ ຕິກປທວຈນໍ, ກຕ຺ຖຈິ ເອກປທວຈນໍ, ນິປ຺ປເທສປທເມວ ເຕ ວທນ຺ຕີຕິ. ສເຈ ‘‘ກຕາກຕ຺ຫໍ ໂຂວາເປຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຝິວິໂຣໂຂ, ‘‘ກຕາກຕ຺ຫໍ ວິຊຍາເປຕີ, ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ອນິຍ຺ຄປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ອນາປຕ຺ຕີ ເອວາຕິ ເຈ? ນ, ອກຕາກຕ຺ຫສ຺ສ ສຸທ຺ຂໂລມສ຺ສ ວິຊຍາປນໍ ອິໂຕ ວາ ທາຕພ຺ພໍ. ອຸທກາ ທີໂຂວນວເສນ ປິຕ຺ເຫຕ຺ວາ ຄິຕານໍ ວິຊຍາປນໍ ລພ຺ກຕີຕິ ເຈ? ປຸຣາຓສນ຺ຖຕສ຺ສ ວິຊຍາປເນ ອນາປຕ຺ຕິຍາ ກວິຕພ຺ພໍ, ນ ຈ ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ ໂຂວາເປຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ. ເຕນ ປຣິກຸຕ຺ຕໍ ໂຂວາເປຕິ ຣຊາເປຕິ ວິຊຍາເປຕິ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍເມວາຕິ ສິທ຺ຂໍ ໂຫຕິ, ຕຍ຺ຈ ປຣິກຸຕ຺ຕໍ ນາມ ກຕາກຕ຺ຫເມວ ໂຫຕີຕີ. ນ ທີ ສກ຺ກາ ເອລຸອກໂລມານິ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕຸໍ, ອຍ຺ຍຖາ ‘‘ປຣິກຸຕ຺ຕໍ ໂຂວາເປ ຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ໂຫຕີຕີ. ນ ທີ ເອຕ຺ຖ ‘‘ປຸຣາຓານິ ເອລຸອກໂລມານິ ໂຂວາເປຍ຺ຍ ວາ’’ຕິ ວຈນໍ ອຕ຺ຖິ ປຸຣາຓຈີວຣສິກ຺ຂາປ ເທ ວິຍ. ຕຕ຺ຖ ອາທິນ຺ນກປ຺ປວເສນ, ອິຂ ຕໍ ລິຂິຕໍ. ເລຂໂທໂສຕີ ເຈ? ນ, ວິເສສເຫຕຸໂນ ອກາວາ, ປຸຣາຓຈີວຣສິກ຺ຂາປເທ ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ ກຕາກຕ຺ຫໍ ນາມ, ‘‘ກມ຺ພລໂກຊວສນ຺ຖຕາທີ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ຈ. ກິຍ຺ຈາປີ ອິມິນາ ສທ຺ເທນ ອຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຂ, ‘‘ໂຂ ວາເປຕີ’’ຕິ ອິທໍ ປນ ສິຍາ ນິປ຺ປເທສໍ. ສິຍາ ສປ຺ປເທສໍ. ຕຍ຺ຫິ ‘‘ອວຸຕ຺ຕາ ໂຂວຕີ’’ຕິອາທີສຸ ນິປ຺ປເທສໍ. ‘‘ກຕາກຕ຺ຫໍ ໂຂວາເປ ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ສປ຺ປເທສໍ. ‘‘ອກຕາກຕ຺ຫໍ ໂຂວາເປຕິ ຣຊາເປຕິ, ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ‘‘ວິຊຍາເປຕິ, ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຈນປ຺ປມາຓໂຕ ອ ນາປຕ຺ຕິ ເອວາຕິ ເຈ? ນ, ວຈນປ຺ປມາຓໂຕ ເອວ ອາປຕ຺ຕີຕິ ອາປຊ຺ຊນໂຕ. ‘‘ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ ໂຂວາເປຕີ’’ຕິ ວຈນເມວ ທີ ຕໍ ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ ສນ຺ຖຕໍ ວິຊຍາເປນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ທີເປຕິ ເຈ? ສິທ຺ຂໍ ປຣິກຸຕ຺ຕໍ ວິຊຍາເປນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ເອວາຕີ.

ເອລຸອກໂລມໂຂວາປນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຄິຕາ.

໗. ຣູປິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໕໗໓-໔.ສພ຺ພມ຺ປີຕິ ຕິວິຂມ຺ປີ. ‘‘ມຸຕ຺ຕາ ມຕິ ເວລຸອຸຣິໂຍ ສງ຺ໂຂ’ຕິອາທີ ປນ ກິຍ຺ຈາປີ ຣາຊສິກ຺ຂາປເທ ‘ນ ວຍ຺ຍຕີ’ຕິ ປສງ຺ຄ ໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຣູປໂຕ ປນ ອາປຕ຺ຕິທສ຺ສນວເສນ ສກຍ຺ຄາເນປີ ວຕ຺ຕຸມາຣທ຺ຂ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຖເມຕໍ? ມຸຕ຺ຕາທີນໍ ສກຍ຺ຄານໍ ຊາຕໍ, ນ ທີ ຕານິ ອິຂ ປາລຸອິຍໍ ທີສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອິມສ຺ສ ອຍ຺ຄກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕານິ, ຣາຊສິກ຺ຂາປທສ຺ສປີ ອຍ຺ຄກາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕານີຕີ. ນ ເກວລໍ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຕ຺ຓເມວ, ອຍ຺ຍມ຺ປີ ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖາທີກໍ ‘‘ອກປ຺ປິຍໍ ນ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ສາມຍ຺ເຍນ, ນ ສຣູປໂຕ. ປາລຸ ອິຍໍ ປນ ສຣູປໂຕ ‘‘ຈີວຣເຈຕາປນ຺ນໍ ນາມ ຫິຣຍ຺ຍໍ ວາ ສຸວຕ຺ຓໍ ວາ ມຸຕ຺ຕາ ວາ ມຕີ ວາ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຣາຊສິກ຺ຂາປທເມວສ຺ສ ສກຍ຺ຄານໍ. ມຸຕ຺ຕາມຕິຄ຺ຄຫເຓນ ເຈຕ຺ຖ ຕຊ຺ຊາຕິຍຄ຺ຄຫຓໍ ສິທ຺ຂເມວາຕິ ນາຄໂຕ ອິມສ຺ສ ປຄມ ເມວ ປຍ຺ຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຍທິ ເອວໍ ອິຂ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ກຕຣໍ ເນສໍ ສກຍ຺ຄານນ຺ຕິ? ອິທເມວ ອຕ຺ຖໂຕ, ໂນ ສຣູປໂຕ.

ກຖໍ? ເອຕານິ ທີ ຣຕນສິກ຺ຂາປເທ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖູນິ, ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖູນິ ຈ ເອກໂຕ ‘‘ຣຕນ’’ນ຺ຕິ ອາຄຕານິ, ‘‘ຣຕນສມ຺ມຕ’’ນ຺ຕິ ກປ຺ປິຍວຕ຺ຖຸ ອາຄຕໍ. ເຕສຸ ຈ ທສສຸ ຣຕເນສຸ ຣຊຕຊາຕຣູປທ຺ວຍໍ ອິຂ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸ, ອວເສສໍ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖູຕິ ສິທ຺ຂໍ. ອິຂ ຈ ສິທ຺ຂຕ຺ຕາ ເອວ ຣຕນສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ‘‘ຣຕນສມ຺ມຕໍ ວິສ຺ສາສໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕາວກາລິກໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ປໍສຸກູ ລສຍ຺ຍິສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຣຕນໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຕ຺ຕວິຂຂຍ຺ຍທາສິທາສເຂຕ຺ຕາທີ ປນ ພຸຣຫ຺ມຊາລາທິສຸຕ຺ຕວເສນ (ທີ. ນິ. ໑.໑ ອາທໂຍ) ອກປ຺ປິຍນ຺ຕິ ສິທ຺ຂໍ, ຕສ຺ມາ ອິຂ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖູຕິ ສິທ຺ຂໍ, ເຕເນວ ອນຸໂຍຄວຕ຺ເຕ ‘‘ຂມ຺ມໍ ຊານາຕີ, ຂມ຺ມານຸໂລມໍ, ວິນຍໍ, ວິນຍານຸໂລມໍ ຊານາຕີ’’ຕິ (ປຣິ. ໔໔໔) ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຖາ ອາມກມໍສມ຺ປີ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖຸໍ ອາປຊ຺ຊຕີຕີ? ນ, ອິຂ ວິນເຍ ອນຸຍ຺ຍາຕຕ຺ຕາ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ອມນຸສ຺ສິກາພາເຂ ອາມກມໍສ’’ນ຺ຕິອາທີນາ (ມຫາວ. ໒໖໔), ຕສ຺ມາ ນ ອາມກມໍສໍ ສຸຕ຺ເຕ ອາຄຕມ຺ປີ ທຸກ຺ກຝວຕ຺ຖຸ ໂຫຕິ, ຕຖາປີ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິໂກຄຕ຺ຖາຍ ປຝິຄ຺ຄຫເຓ ທຸກ຺ກຝເມວາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ‘‘ອິຂ ນິກ຺ຂິປາທີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຸປນິກ຺ຂິຕ຺ຕສາທິຍນເມວ ໂຫຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕີ. ‘‘ອກປ຺ປິຍວິຈາຣຓາ ເອວ ນ ວຍ຺ຍຕີຕີ ເຈ? ກປ຺ປິຍຍ຺ຈ ອກປ຺ປິຍຍ຺ຈ ນິສ຺ສາຍ ຄິຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕໍ ສຍໍ ອປຣິໂກຄາຣຫໍ ທຸຕ຺ວາ ຕທຄ຺ຆນກໍ ກປ຺ປິຍກຕ຺ຫໍ ປຣິໂກຄາຣຫໍ ທຸຕ຺

ວາ ກີຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ລິຂິຕໍ, ''ປໍສຸກູລກາເວນ ກີຕຕ຺ຕາ, ຄຸຕ຺ຕຍ຺ຖານາຈິກ຺ຂນສ຺ສ ກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ ຈ ກປ຺ປິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກີຕໍ. 'ອິທໍ ຄຕ຺ຫາ'ຕິອາທິນາ ວທນ຺ຕສ຺ສ ອກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ ອກປ຺ປິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກີຕ''ນ຺ຕິ ຈ. ເອວມ຺ປິ ກປ຺ປິຍລ຺ຈ ອກປ຺ປິຍລ຺ຈາຕິ ''ອິມສ຺ມີ ໂອກາເສ ຖປີຕໍ, ກີ ນ ປສ຺ສສີຕິ ເວກຕເຣ ອິເມວ ກທາປເຕ''ຕິອາທິວຈນສ຺ສ ກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ ກປ຺ປິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກີຕໍ. ''ອິທໍ ຄຕ຺ຫາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ທຸພ຺ພິຈາຣິຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ ຕໂຕ ອາຄຕໍ ອກປ຺ປິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກີຕເມວ ໂຫຕິ. ''ອິທໍ ຄຕ຺ຫາ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຕນ ຄຫິເຕ 'ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຍ຺ຍ ວາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕວິຂີ ນ ປາປຸຕາຕິ, ເກວລໍ ທຸພ຺ພິຈາຣິຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ເສວ ຕໍ ອກປ຺ປິຍໍ ໂຫຕິ, ມູລປຏິຄ຺ຄຫຕສ຺ສ ສຸທ຺ຂຕ຺ຕາ ປຣໂຕ ປຕ຺ຕຈຕຸກ຺ເກ ຕຕິຍປຕ຺ໂຕ ວິຍາຕິ ຈ ເອວໍ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖເຣ ວທຕີ''ຕິ ອນຸຄຕ຺ຄິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ. ກີ ພຫຸນາ, ວິສຸທ຺ຂາຄມຕ຺ຕາ ກປ຺ປິຍໍ. ທຸພ຺ພິຈາຣຕາຍ ສຕິ ອກປ຺ປິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກີຕໍ ໂຫຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ''ເອວໍ ສງ຺ຆຄຕາທີນມ຺ປິ ອຕ຺ຖາຍ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ເຕປິ ເຕນ ສມານຄຕິກຕ຺ຕາ ຄເປຕ຺ວາ ອາປຕ຺ຕິວິເສສ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ນ ກິລ຺ຈິ ກປ຺ປິຍກຕ຺ຫໍ ເຈຕາປີຕນ຺ຕິ ເຈຕາປີຕລ຺ເຈ, ອຸປາຍາກາວໍ ທສ຺ເສຕິ. ''ອຸປນິກ຺ເຂປໍ ຄເປຕ຺ວາຕິ ສເຈ ໂສ ອຸປາສໂກ 'ອຕິພຫຸໍ ເອຕໍ ທິຣລ຺ລໍ, ອິທໍ ກນ຺ເຕ ອຊ຺ເຊວ ນ ວິນາເສຕພ຺ພ'ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ສຍໍ ອຸປນິກ຺ເຂປເທເສ ຄເປຕິ, ອລ຺ເລນ ວາ ຄປາເປຕິ, ເອຕໍ ອຸປນິກ຺ເຂປໍ ຄເປຕ຺ວາ ຕໂຕ ລທ຺ຂໍ ອຸທຍໍ ປຣິກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ ສງ຺ໂຆ ປຈ຺ຈເຍ ປຣິກຸລ຺ຊຕິ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

໕໗໔. ອຍໍ ກີຣ ອິຕ຺ຖໍລກ຺ຂຕສມ຺ປນ຺ໂນ ອຸກ຺ກໍສໂຕ. ເອວໍ ອງ຺ຄສມ຺ປນ຺ໂນປິ ອປຣກາເຄ ໂລກາວເສນ ວາ ອລ຺ເລນ ວາ ກາຣເຕນ ສເຈ ນິມິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ປາເຕຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສ. ເສນາສນມ຺ປິ ປຣິໂກເຄ ປຣິໂກເຄຕິ ປເວເສ ປເວເສ. ໂສ ທິ ກາຣຕນ຺ຕເຣນ ຣຸກ຺ຂມູລິກສ຺ສ, ອພ຺ໂກກາສິກສ຺ສປິ ວຍ຺ຍຕິ ເອວ, ຖານນິສ຺ຊາທິວເສນ ນິວາສາຂິປ຺ປາເຍ ສຕິ ປຣິໂກເຄ ປຣິໂກເຄ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ. ເກສຊ຺ຊສ຺ສ ສຕິປຈ຺ຈຍຕາ ສພ຺ພກາລມ຺ປີຕິ ເອເກ. ອສນ຺ນິຫິຕສ຺ສ ປຈ຺ຈາກຕ຺ຕເມວ, ສນ຺ນິຫິຕສ຺ສ ປຸເຣກຕ຺ຕມ຺ປີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ''ຍາມກາລິກໍ ສຕ຺ຕາຫກາລິກໍ ຍາວຊີວິກໍ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ...ເປ... ປຏິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສ. ອຊ຺ໂຊຫາເຣ ອຊ຺ໂຊຫາເຣ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ''ຕິ (ປາຈິ. ໒໔໔) ທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ທຸກ຺ກຍລ຺ທິ ວິກາລໂກຊນສິກ຺ຂາປເທ ອາຄຕໍ ວິກາເລ ອາປຊ຺ຊຕິ, ໂນ ກາເລ ອາຫາຣກາລຕ຺ຕາ, ສນ຺ນິຂິສິກ຺ຂາປເທ ອາຄຕໍ ປນ ກາເລປິ ສນ຺ນິຂິຊາຕຕ຺ຕາ, ເຕເນວ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຫກາລິກຍາວຊີວິກທ຺ວຍເມວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ. ''ສຕິ ປຈ຺ຈເຍ''ຕິ ວຈນໂຕ ນາຍໍ ວິເສໂສ ລພ຺ກຕີຕິ ເຈ? ນ, ອນິຍ຺ຖປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ວຈນານິຍມໂຕ ຈ. ສນ຺ນິຂິສິກ຺ຂາປເທ ທິ ''ອນາປຕ຺ຕິ ຍາວກາລິກໍ ຍາວກາລໍ ນິທຫິຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊຕິ. ຍາມກາລິກໍ ຍາເມ ນິທຫິຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊຕີ''ຕິ (ປາຈິ. ໒໕໖) ເອຕ຺ຖ ວຈນປ຺ປມາຕໂຕ ຍາມກາລິກໍ ນ ປຸເຣກຕ຺ເຕ, ນ ປຈ຺ຈາກຕ຺ເຕ, ນ ທິວເສ, ນ ຣຕ຺ຕິຍໍ ຍາມເມວ ນິທຫິຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ອນິຍ຺ຖປ຺ປສງ຺ໂຄ. ຕຖາ ຕຕ຺ເຖວ ''ຍາມກາລິກໍ ຍາມໍ ນິທຫິຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊຕິ, ສຕ຺ຕາຫກາລິກໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິທຫິຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊຕີ''ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຕິ ປຈ຺ຈເຍ''ຕິ, ຕສ຺ມາ ສຕິປຈ຺ຈຍ-ວຈນໍ ກຕ຺ຖຈິ ໂຫຕິ, ກຕ຺ຖຈິ ນ ໂຫຕີຕິ ວຈນານິຍມໂຕ ອາປຕ຺ຕິຍາປິ ອນິຍໂມ ສິຍາ. ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ຍຖາວຸຕ຺ຕທຸກ຺ກຍໍ ອາປຊ຺ຊຕິ ເອວ. ນ ອນາຫາຣປ຺ປໂຍຊນຕ຺ຕາ ຍາມກາລິກາທີນນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ສປ຺ປິອາທິມິສ຺ສໂກຊນສ຺ສ ປຕີຕໂກຊນກາວປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ. ອປິຈ ສພ຺ພກາລິເກສຸ ຍາວກາລິກໍ ໂອລຸອາຣິກໍ, ຕໍ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ ປຏິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ກາເລ ອນາປຕ຺ຕິ, ປເຄວ ອໂນລຸອາຣິກໍ ຍາມກາລິກາທີ, ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ ເອວ ອນຸລ຺ລາຕຕ຺ຕາ. ຍາວກາລິເກ ເອວ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເຈ? ນ, ອນາຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ກວໂຕ ອິຕຣໍ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ວິຍ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕເມເວຕ຺ຖ ສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ ປາລຸອີ, ຍຸຕ຺ຕິລ຺ຈ ອນຸໂລເມຕີຕິ.

ເທສນາສຸທ຺ຂີຕິ ເອຕ຺ຖ ເທສນາ ນາມ ວິນຍກມ຺ມໍ, ເຕນ ວຸຍ຺ຖານມ຺ປິ ເທສນາ ເອວ ນາມ ໂຫຕີຕິ. ''ປຏິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ປຏິເສວຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຏິຄ຺ຄຫເຄ ປນ ສຕີ ອກຕ຺ວາ ປຣິໂກເຄ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິ. ຂີຕາສວາ ກຕກິຈ຺ຈຕ຺ຕາ ວິກຕ຺ຕທາຍາທາ ວິຍ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕນ ເຕສໍ ສາມິປຣິໂກຄາ ໂຫນ຺ຕິ. ອລ຺ລຖາ ຍາວກາລິກກາວໍ ອນຕິກ຺ກນ຺ຕຕ຺ຕາ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ. ອິຕປຣິໂກໂຄ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ເກສຊ຺ເຊ ອາປຕ຺ຕິໂຕ, ອິຕຣສ຺ມີ ອຍຸຕ຺ຕປຣິໂກຄໂຕ, ອິຕໍ ວິຍ ອນນຸລ຺ລາຕກຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ. ''ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ທິ ອລຊ຺ຊີ ນາມ ນຕ຺ຖີ, ຕສ຺ມາ ນ ໂກຈິ ສງ຺ກິຕພ຺ໂພ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ກາຣກູຕາ ສທ຺ຂິວິຫາຣິກາທໂຍ. ຍຖາທານເມວ ຄຫິຕຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ເຖນ ເຈ ເທຕິ, ນ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ອຕິເຣກກາຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ອຸທ຺ຂຍກາຄໍ ຕຕ຺ເຖວ ທາເປຕິ, ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ຈ. ປຣິວຕ຺ຕກໍ ເທຕິ, ຂມ຺ມິຍລ຺ເຈ, ວຍ຺ຍຕີ. ໂນ ອຂມ຺ມິຍໍ. ''ຕໍ ຂມ຺ມານຸຄ຺ຄເຫນ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເກນ ເລເສນາຕີ ເຈ? ''ອລພ຺ກມານາຍ ສາມຄ຺ຄິຍາ ອນາປຕ຺ຕິ ສມ຺ໂກເຄ ສໍວາເສ''ຕິ (ມຫາວ. ໑໖໐) ອິມິນາ ອຸປສມ຺ປທກ຺ຂນ຺ຂກວຈນເລເສນ.

໕໗໖.ອສ຺ສຕິຍາ ທິນ຺ນນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອສ຺ສຕິຍາ ທິນ຺ນໍ ນາມ ອປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພທ຺ຂກາຫາປຕາທີນິ ສຕີ

ປຜິລກິຕ຺ວາ ທາຍກາ ເຈ ປຸນ ຄຕ຺ໜນ຺ຕິ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍເມວ ເທເສຕພ຺ພໍ໚ ເຕນ ອກປ຺ປິຍກຕ຺ເໜນ ເຕ ເຈ ທາຍກາ ສປ຺ປີອາທີນີ ກິຕິຕ຺ວາ ສງ຺ຄສ຺ສ ເທນ຺ຕິ, ຕສ຺ສປິ ກິກ຺ຂຸໂນ ກປ຺ປຕິ ທາຍການໍເຍວ ສນ຺ຕກຕ຺ຕາ໚ ກິກ຺ຂຸນາ ທິ 'ວຕ຺ຖໍ ຄຕ຺ໜາມີ'ຕິ ວຕ຺ຖສ຺ລຸລາຍ ເອວ ຄທິຕໍ, ນ ຣູປີຍສ຺ລຸລາຍ໚ ອີທລ຺ຈ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ອຸຄ຺ຄຫຕໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຈ ເຕນ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ປເຣສໍ ວາ ອຕ຺ຖາຍ ຄທິຕໍ໚ ອຖ ເຕ ທາຍກາ ໂນ ເຈ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ໜນ຺ຕິ, ທາຍເກ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ເຈ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ, ສງ຺ເຄ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາປຕ຺ຕິ ເທເສຕພ຺ພາ໚ ໂນ ເຈ, ອາປຕ຺ຕິ ເອວ ເທເສຕພ຺ພາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປຸພ຺ພາປຣວິຣຸທ຺ຜໍ໚ ອາປຕ຺ຕິເທສນາຍ ທິ ສຕິ ຣູປີຍໍ ປຜິຄ຺ຄທິຕນ຺ຕິ ສິທ຺ຜໍ, ຕສ຺ມີ ສິທ຺ເຜ ''ຕໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຕສ຺ສປິ ກປ຺ປຕິ''ຕິ ອິທໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິຕິ໚ ກປ຺ປຕິ ເອວາຕິ ເຈ? ນ, ວຕ຺ຖໍ ອນິສ຺ສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາປຕ຺ຕິ ເທເສຕພ຺ພາຕິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ໚ ອຈິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ຍຸຊ຺ຊຕິຕິ ເຈ? ນ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ''ຣູປີຍໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ''ຕິ ວຈນໂຕ໚ ''ຣູປີຍໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ''ຕິ ທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອລ຺ລຖາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ''ຣູປີຍ''ນ຺ຕິ ປທໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ໂທຕິ ວິນາປິ ເຕນ ຕທຕ຺ຖສິທ຺ຜິໂຕ໚ ອເນນ ຈ ວຕ຺ຖໍ ປຜິຄ຺ຄທິຕໍ, ທາຍເກນ ຈ ວຕ຺ຖເມວ ທິນ຺ນໍ, ວຕ຺ຖຄຕມ຺ປິ ຣູປີຍໍ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ຄຕ຺ໜນ຺ໂຕ ປທວາເຣນ ກາເຣຕພ຺ໂພ໚ ອຜ຺ຄກຖາຍລ຺ຈ ''ຣູປີເຍ ອຣູປີຍສ຺ລຸລີ ຕິ ສຸວຕ຺ຕາທີສຸ ຂຣປຕ຺ຕາທິສ຺ລຸລີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຣູປີຍໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ໜາຕິ''ຕິ ວຈນວເສນ໚

''ອປິຈ ປຸລ຺ລກາມາ''ຕິອາທີ ປນ ວິຣານນ຺ຕຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ ທິ ''ອິມສ຺ມີ ເຄເທ ອິທໍ ລທ຺ຣນ຺ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ອລ຺ລຖາ ສລ຺ລກ຺ຂເຕ ວິມຕິວເສນ, ວິມຕິຍາ ຈ ສຕິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍເມວ ''ຣູປີເຍ ເວມຕິໂກ''ຕິອາທີ ວຈນໂຕຕິ໚ ອິທໍ ວິຣານໍ ນິຣຕ຺ຖກເມວ ອາປຊ຺ຊຕິ, ນ ຈ ນິຣຕ຺ຖກໍ໚ ກສ຺ມາ? ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພທ຺ຣກາທາປຕາທີ ອສ຺ສຕິຍາ ທິນ຺ນໍ ວຕ຺ຖສ຺ລຸລາຍ ປຜິຄ຺ຄທິຕລ຺ຈ, ຕໂຕ ນ ຣູປີຍໍ ທິນ຺ນລ຺ຈ ໂທຕິ ປຜິຄ຺ຄທິຕລ຺ຈາຕິ໚ ເອຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິເທສນາກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ປນ ທາຍການ ເມວ ປຜິທາຕພ຺ພໍ໚ ຕໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກປ຺ປິຍກຕ຺ໜລ຺ຈ ສພ຺ເພສໍ ກປ຺ປຕິຕິ ອິມສ຺ສ ວິຣານນ຺ຕຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ອປິຈ ປຸລ຺ລກາ ມາ''ຕິອາທີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ໚

ຣູປີຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຄິຕາ໚

໙໚ ຣູປີຍສໍໂວຫາຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໕໘໗໚''ຊາຕຣູປຣຊຕປຣິວຕ຺ຕນ''ນ຺ຕິ ອຸກ຺ກຜ຺ຄປຣິຈ຺ເຂເທນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ''ຣູປີຍໍ ນາມ ສຕ຺ຖຸວຕ຺ໂຕ ກທາປໂຕ''ຕິອາທີ ປາລຸ ອິວຈນລ຺ຈ໚ ''ອຣູປີເຍ ຣູປີຍສ຺ລຸລີ ຣູປີຍໍ ເຈຕາເປຕິ''ຕິອາທີ ຕິກວຈນໂຕ, ''ທຸກ຺ກຜວຕ຺ຖຸນາ ປນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖໍ ເຈຕາ ເປນ຺ຕສ຺ສ...ເປ... ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ຄຣຸກສ຺ສ ເຈຕາປິຕຕ຺ຕາ''ຕິ ອຜ຺ຄກຖາວຈນໂຕ ຈ ປນ ອນຸກ຺ກຜ຺ຄປຣິຈ຺ເຂໂທເປຕ຺ຖ ລພ຺ກຕິຕິ ສິທ຺ຜໍ໚ ສຕ຺ຖຸວຕ຺ໂຕ ຈ ກທາປໂຕ ຈ ຕໂຕ ເຍ ຈລ຺ເລ ໂວຫາຣໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ສມ຺ຈ຺ຈໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ໚ ອິມສ຺ມີ ປນ ສິກ຺ຂາປເທ ''ນານປ຺ປກາຣກໍ ນາມ ກຕມ຺ປິ ອກຕມ຺ປິ ກຕາກຕມ຺ປີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິກຕ຺ຕານໍ ຕິຕ຺ຕໍ ຣູປີຍາຣູປີຍານ ລ຺ຈ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວເສນ ປລ຺ຈ ຕິກາ ວຸຕ຺ຕາ, ອຜ຺ຄກຖາຈຣິເຍທິ ຕທນຸໂລມໂຕ ເອໂກ ຕິໂກ ທສ຺ສິໂຕຕິ ສພ຺ເພ ໖ ໂທນ຺ຕິ໚

ເອຕ຺ຖາຫ – ອລ຺ລສ຺ມີ ສິກ຺ຂາປເທ ເອກສ຺ມີ ຕິກຈ຺ເຂເທ ທສ຺ສິເຕ ສຕິປີ ສມ຺ກເວ ອິຕເຣ ນ ທສ຺ສິຍນ຺ຕິ , ອິເຜວ ກສ຺ມາ ທສ຺ສິ ໂຕຕິ? ''ນານປ຺ປກາຣກ''ນ຺ຕິ ມາຕິກາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິເຜວ ນານປ຺ປກາຣກາວທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ໚ ນ ກຍວິກ຺ກຍສິກ຺ຂາປເທປີ ວຕ຺ຕພ຺ພປ຺ປສງ຺ຄໂຕຕິ ເຈ? ນ, ອິຜ ທສ຺ສິຕນຍຕ຺ຕາ໚ ອຖ ຈ ຣູປີຍສ຺ສ ວິກ຺ເຄ ''ເຍ ໂວຫາຣໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ''ຕິ ອນ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸວຕ຺ຕາທໂຍ ວລຸອລ຺ຊນຸປຄາ ເອວາຕິ ສິທ຺ຜໍ໚ ຕໂຕ ອວລຸອລ຺ຊນຸປເຄທິ ຊາຕຣູປຣຊເຕທິ ໂວຫາເຣນ ນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ອາປຊ຺ຊນຕ຺ຖນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ''ກເຕນ ກຕໍ ເຈຕາເປຕິ''ຕິອາທໂຍ ຕິກາ ວຸຕ຺ຕາຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຣູປີຍວິກ຺ເຄ ''ເຍ ຈ ໂວຫາຣໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ''ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມີ ປເທ ອວຸຕ຺ເຕ ອວລຸອລ຺ຊນຸປຄາປີ ສງ຺ຄທໍ ຄຕາວ ໂທນ຺ຕິຕິ ກ ຕາທີທິ ຕິກຕ຺ຕຍສ຺ສ ວຕ຺ຕພ຺ພປໂຍຊນໍ ນ ກວິສ຺ສຕິຕິ ເຈ? ນ, ກປ຺ປິຍກຕ຺ເໜນ ກປ຺ປິຍກຕ຺ໜປອວຕ຺ຕນສ຺ສາປີ ຣູປີຍສໍໂວ ຫາຣກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ໚ ''ເຍ ໂວຫາຣໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ''ຕິ ວຈເນນປີ ກມຸກ ກຖລ ກໍສກາຊນ ສາຜກາທິປຣິວຕ຺ຕນສ຺ສປີ ຣູປີຍສໍໂວ ຫາຣກາວປ຺ປສງ຺ໂຄ ເອວາຕິ ເຈ? ນ, ກຕາທິວຈເນນ ຊາຕຣູປາທິອກປ຺ປິຍວຕ຺ຖູນລ຺ເລວ ອນິປ຺ເປຕກາວທີປນໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຸກເຍນປີ ຍເທຕໍ ກຕາກຕາທິເກທໍ ປາກຕິກຣູປີຍໍ ຍລ຺ຈ ກທາປຕມາສກສງ຺ເຂປໍ, ຍລ຺ຈ ກທາປຕາທິໂວຫາຣູປຄໍ, ອຸກຍມ຺ເປ ຕໍ ອິຜ ຈ ອນນ຺ຕຣາຕິຕສິກ຺ຂາປເທ ຈ ຣູປີຍໍ ນາມາຕິ ອນິປ຺ເປຕຕ຺ຖສິທ຺ຜິ ໂທຕິ, ນ ຕຕ຺ຊຸລາທີນີ, ຕຕ຺ຖ ກຕາທິໂວຫາ ຣາສມ຺ກວໂຕ໚ ເອຕ຺ຕາວຕາ ກຕາທິຕິກຕ຺ຕຍປ຺ປໂຍຊນໍ ວຸຕ຺ຕໍ໚

ອິທານິ ເສສຕ຺ຕິການິ ວຸຈ຺ຈຕິ – ເອຕ຺ຖ ຫິ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປເຠທໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸ ຣູປິຍໍ ນາມ, ເສສໍ ທຸກ຺ກຏວຕ຺ຖຸປິ ກປ຺ປິຍວຕ຺ຖຸປິ ນ ຣູປິຍນ຺ຕິ ອຣູປິຍໍ ນາມ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ “ອຣູປິເຍ ອຣູປິຍສຎ຺ຎີ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ສຫຘມ຺ມິການໍ ອນາປຕ຺ຕີ”ຕິ ອິທໍ ນ ເອກໍສິກໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ທຸກ຺ກຏວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ທຸກ຺ກຏາປ຺ຊ຺ຊນໂຕ. ອິຘ ວຈນປ຺ປມາຓໂຕ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸໂຕ ອຎ຺ຎໍ ອນ຺ຕມໂສ ມຸຕ຺ຕາທິປິ ອຣູປິຍເມວ ນາມ. ຕຕ຺ຖ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ສຫຘມ຺ມິການໍ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເຈ? ນ, ຣາຊສິກ຺ຂາປທວິໂຣຘໂຕ. ຕຕ຺ຖ ຫິ “ມຸຕ຺ຕາ ວາ ມຓີ ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ມຸຕ຺ຕາທິ ອກປ຺ປິຍໍ ທຸກ຺ກຏວຕ຺ຖູຕິ ຈ ສິທ຺ຘໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖູສຸ ອຠາວາ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ “ອຣູປິເຍ ອຣູປິຍສຎ຺ຎີ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ສຫຘມ຺ມິການໍ ອນາປຕ຺ຕີ”ຕິ ສຸທ຺ຘກປ຺ປິຍກຕ຺ຫໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ສພ຺ພໍ ອຣູປິຍໍ. ຕໂຕ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ປນ “ອຣູປິເຍ ຣູປິຍສຎ຺ຎີ”ຕິອາທິຕິກທຸກ຺ກເຏ ຈ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ທສ຺ສິຕຕິເກ ຈ ສພ຺ພໍ ອຣູປິຍໍ ນາມາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ອຣູປິຍຠາວທີປນຕ຺ຖໍ ທຸຕິໂຍ ຕິໂກ ວຸຕ຺ໂຕ. ຕທຕ຺ຖເມວ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ທສ຺ສິໂຕ ເອໂກ ຕິໂກ. ກສ຺ມາ ນ ປາຬິຍໍ ໂສ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເຈ? ຕຕ຺ຖ ເຈຕາປິຕອຣູປິເຍ ຣູປິຍຉຑ຺ຑນກສມ຺ມຸຕິກິຈ຺ຈາຠາວໂຕ. ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ຕິເກ ວຸຕ຺ເຕ ກປ຺ປິຍວຕ຺ຖຸໂນປິ ອຣູປິຍຉຑ຺ຑນກສມ຺ມຸຕິ ທາຕພ຺ພາຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ຣູປິຍຉຑ຺ຑນກສມ຺ມຸຕິ ເອວ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ? ນ, ຣູປິຍສ຺ສປິ ສມ຺ມຸຕິກິຈ຺ຈາຠາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ຣູປິເຍ ຣູປິຍສຎ຺ຎີ ກປ຺ປິຍວຕ຺ຖໍ ເຈຕາເປຕິ ປຕ຺ຕຈຕຸກ຺ເກ ຕຕິຍປຕ຺ຕໍ ວິຍ, ຕໍ ສງ຺ຆາທີນໍ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ນິສ຺ສຏ຺ຐໍ ປນ ອຎ຺ເຎສໍ ກປ຺ປຕິ ຕຕິຍປຕ຺ໂຕ ວິຍ. ອຖ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຣູປິເຍນ ເຈຕາປິຕໍ ໂຫຕິ ທຸຕິຍປຕ຺ໂຕ ວິຍ, ຕໍ ວິນາປິ ສມ຺ມຸຕິຍາ ໂຍ ໂກຈິ ຠິກ຺ຂຸ ຉຑ຺ເຑຕິ, ວຏ຺ຏຕິ. ຕໂຕ ປຣໍ “ສເຈ ຕຕ຺ຖ ອາຄຈ຺ຉຕິ ອາຣາມິໂກ ວາ”ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ປຏິປ຺ຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ. ຕຕ຺ຖ “ຣູປິເຍ”ຕິ ວາ “ອຣູປິເຍ”ຕິ ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຠຸມ຺ມປ຺ປຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ, ອຸປໂຍຄປ຺ປຕ຺ເຕ ປຣສນ຺ຕກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເອຕ຺ຖາຫ – ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ປຸຣິມສິກ຺ຂາປເທນ ຣູປິຍປຏິຄ຺ຄຫໍ ວາຣິຕໍ, ອິມິນາ ສຸທ຺ຘາຄເມນ ກປ຺ປິຍກາຣກສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ກປ຺ປິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ຠີເຕນ ສໍໂວຫາໂຣ ວາຣິໂຕຕິ.

໔໗໙. ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸນາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸໍ...ເປ... ອປຣາປຣປຣິວຕ຺ຕເນ ອິມິນາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອກສ຺ມິໍ ເອວ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ສິກ຺ຂາປທານໍ ວເສນ ເອກໂຕ ອາປຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕໍ ປນ ປຈ຺ຉິມສ຺ສ ວເສນ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ. ເອເຕນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ອາປນ຺ນມ຺ປິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ເອເກ. ປຣສ຺ສ ຣູປິຍຄ຺ຄຫຓໍ ປຣິວຕ຺ຕນນ຺ຕິ ຣູປິເຍ ອຄ຺ຄຫິເຕ ຕສ຺ສ ອຠາວໂຕ ອິມິນາວ ອາປຕ຺ຕິ, ນ ປຸຣິເມນ ໂອມສວາໂທ ວິຍ. ມຸສາວາເທນ ມຸສາ ວທນ຺ຕສ຺ສາປິ ຫິ ໂອມສວາເທເນວ ອາປຕ຺ຕີ. ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖຸນາ ທຸກ຺ກຏ...ເປ... ເອເສວ ນໂຍຕິ ເອຕສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ໂຍ ຫິ ອຍ”ນ຺ຕິ ອາຫ.

ວຑ຺ຒີ ປໂຍຊນ຺ຕສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕິ ມາເສ, ສຕິ ສໍວຈ຺ຉເຣ “ເອຕ຺ຕກໍ ເທຖ”ຕິ ເຈ ວທຕິ. ຣູປິຍສໍໂວຫາໂຣ ໂຫຕິ. ວິນາ ກປ຺ປິຍກາເຣນ “ເອຕ຺ຕກາ ວຑ຺ຒິ ໂຫຕຸ, ເອຕ຺ຕກໍ ຄຕ຺ຫາ”ຕິ ວທໂຕ ທຸກ຺ກຏໍ ກຍວິກ຺ກຍລກ຺ຂຓາຠາວໂຕ. “ມູເລ ມູລສາມິການ”ນ຺ຕິອາທິ ກປ຺ປິຍກຣຓູປາຍທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ເກວລໍ ນິສ຺ສຏ຺ຐໍ ອປຣິໂຠຄໍ ໂຫຕິ, ປຸນ ເອວໍ ກເຕ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ. ຕສ຺ສປິ ປຣິໂຠເຄ ມູລສ຺ສ ກປ຺ປິຍກຣຓູປາໂຍ ເຈ ນ ໂຫຕິ, ກປ຺ປິຍໍ ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຍຖາ ປາຬິຍາ ເຈຕ຺ຖ ກປ຺ປິຍກຣຓູປາໂຍ, ໂສ ຈ ຕຕິຍປຕ຺ເຕປິ, “ຍຖາ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ຄຫິເຕ ເອວຣູປຸປາໂຍ, ຕຖາ ສງ຺ຆາທິອຕ຺ຖາຍ ຄຫິເຕປິ ເອໂສ ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິເມ ກິຣ ປຐມທຸຕິຍປຕ຺ເຕ ຍາວ ຄຫຓ຺ເຕນ ປຣິວຕ຺ເຕຕິ, ຕາວ ນ ກປ຺ປິຍກຣຓູປາໂຍ, ອເນກປຸຣິສຍຸຄມ຺ປິ “ອກປ຺ປິຍາ ເອວາ”ຕິ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ປນ “ສງ຺ຆສນ຺ຕກໍ ກປ຺ປິຍກຕ຺ຫໍ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ອາຄຕກຫາປຓານິປິ ປຏິຄ຺ຄຫຓໍ ໂມເຈຕ຺ວາວ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕພ຺ພານິ, ຕສ຺ມາ ກປ຺ປິຍກາໂຣ ເຈ ອິມານິ ຕານິ ກຫາປຓານີຕິ ວທຕິ, ນ ວຏ຺ຏຕິເຍວ, ປຏິກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍ, ນ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ, ວິຈາເຣຕິ ເຈ? ສພ຺ເພສໍ ນ ກປ຺ປຕິ. ປຏິຄ຺ຄຫຓໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕານິ ເຈ ວິຈາເຣຕິ, ຕສ຺ເສວ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ອຠິກ຺ຂຓໍ ວຸຕ຺ຕໍ.

ຣູປິຍສໍໂວຫາຣສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໑໐. ກຍວິກ຺ກຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໘໐. ປຏປິໂລຕິການນ຺ຕິ ປຏປິໂລຕິເກຫີ. “ອຊ຺ຌາຈຣຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ”ຕິ ອິທໍ ປຸຣິມສິກ຺ຂາປເທປິ ເວທິຕພ຺ພໍ. “ກຍິຕຎ຺ຈ ໂຫຕິ ວິກ຺ກຍິຕຎ຺ຈາ”ຕິ ເອເຕສໍ ປທານໍ ວິປຣີຕໂຕ “ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຫ”ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກສ຺ມາ? “ອິມິນາ ອິມ”ນ຺ຕິ ວຈນານຸຣູປໂຕ. ສທ຺ຘາເທຍ຺ຍວິນິປາຕນໍ ປເນຕ຺ຖ ອຏ຺ຐານປທານໍ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ກຍວິກ຺ກຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ນິຍ຺ຖິໂຕ ໂກສິຍວຄ຺ໂຄ ທຸຕິໂຍ.

໓. ປຕ຺ຕວຄ຺ໂຄ

໑. ປຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໕໙໗. ພຫູປຕ຺ເຕ ສນ຺ນິຈຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສນ຺ນິຈຍນ຺ຕິ ກາວນປຸ໊ສກໍ, ພຫູ ປຕ຺ເຕ ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ສນ຺ນິຈຍໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ອຫ຺ຌເຕຣສປ໌ລມາສານໍ ຄາຫີກາ”ຕິ ລິຂິຕໍ. ເອຕ຺ຖ –

“ກຸຫຸໂວ ຈຕຸປເລຍ຺ໂຍ, ກຸຫຸວານໍ ຈຕຸຄ຺ຄຸຕໍ;

ປຕ຺ຖໍ ຈຕຸຄ຺ຄຸໂຕ ມາສາ-ຕິ ກມາຫຸ ຈຕຸຄ຺ຄຸຕ”ນ຺ຕີ. –

ອາທີ ໂລກໂວຫາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາວ ເກຈິ ປປ໌ລ຺ເຈນ຺ຕີ.

໖໐໔. ຂາທນນ຺ຕິ ຂາທນີຍໍ ສູປາທີ. “ພ຺ຍຍ຺ຊນສ຺ສ ມຕ຺ຕາ ນາມ ໂອທນໂຕ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ກາໂຄ”ຕິ (ມ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໔.໓໗ກ) ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸສຸຕ຺ຕຍ຺ກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອາໂລປສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຖກາຄໍ ພ຺ຍຍ຺ຊນໍ ອນຸຣູປນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ. “ກິກ຺ຂຸນີຍາ ປຕ຺ຕສນ຺ນິຈຍສ຺ສ ວາຣິຕຕ຺ຕາ ຕທນຸໂລມໂຕ ກິກ຺ຂູນມ຺ປີ ທຸຕິໂຍ ວາຣິໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ປາລຸອິຍຄ຺ຫີ “ສນ຺ນິຈຍໍ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອນຣິຍ຺ຖິໂຕ ອວິກປ຺ປິໂຕ”ຕິ (ປາຈິ. ກ໓໘) ວຸຕ຺ຕໍ. ໂສ ທິ ກຖິນກ຺ຂນ຺ຂເກ (ມຫາວ. ໓໐໖ ອາທໂຍ) ນິຈຍສນ຺ນິສິ ວິຍ ເອໂກປີ ປ຺ຸນທິວເສ “ສນ຺ນິຈໂຍ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອນນ຺ຕຣສິກ຺ຂາປເທ ປນ “ທຸຕິໂຍ ວາຣິໂຕຕິ ອນິຍ຺ຖານໍ ນິຍຕໍ, ຕສ຺ມາ ທ຺ເວ ປຕ຺ເຕ ອນິຍ຺ຖາຕຸ໌ ນ ລກຕິ. ສເຈ ເອກໂຕ ອນິຍ຺ຖາຕິ, ທ຺ເວປີ ນ ອນິຍ຺ຖິຕາ ໂຫນ຺ຕິ. ວິສຸໍ ວິສຸໍ ອນິຍ຺ຖາຕິ, ທຸຕິໂຍ ອນນິຍ຺ຖິໂຕ”ຕິ ວທນ຺ຕິ. ວິກປ຺ເປຕຸ໌ ປນ ພຫູປີ ລກຕິ. ອິທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສນ຺ຌາຍ “ນາມມຕ຺ເຕ ວິເສໂສ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ນາມນ຺ຕິ ມຊ຺ຊິໂມ ມຊ຺ຊິໂມມໂກ ມຊ຺ຊິມຸກ຺ກຍ຺ໂຖຕິອາທີ.

໖໐໗. “ປາກສ຺ສ ທີ ອູນຕ຺ຕາ ປຕ຺ຕສ຺ງຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ ອນິຍ຺ຖິຕປຕ຺ໂຕປີ ຂຣປາເກນ ເສຕຕ຺ຕາ ອນິຍ຺ຖານໍ ວິຊຫ ຕີຕິ ເຈ? ນ, ອນິຍ຺ຖານວິຊຫເນສຸ ນວສຸ ອນາຄຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ປຖມປາການໍ ເອວ ອູນຕ຺ຕາ ປຕ຺ຕສ຺ງຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕີ, ຕສ຺ມິ ສຕິ ອຍ຺ຍໍ ວິຍ຺ຍາເປຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ. “ອູນປຍ຺ຈພນ຺ຌເນນາ”ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິທ຺ເທ, ຣາຊິຍາ ວາ ທີ ສຕິ ເຕທີ ອນິຍ຺ຖານໍ ວິຊຫ ຕີຕິ ວິຊຫິເຕ ນາຍໍ ປຍິເສໂຌ, ຕສ຺ມາ ປຈ຺ຈຸທ຺ຌຣິຕ຺ວາ, ວິກປ຺ເປຕ຺ວາປີ ອຍ຺ຍໍ ວິຍ຺ຍາເປຕຸໍ ນ ລກຕິ.

ເອວໍ ປຕ຺ຕກາຣໂກ ມູລໍ ລກິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຈິຕ຺ວາ ຖປິຕທິວສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ. ທາຕຸກາໂມ ທຸຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ທິນ຺ນທິວສໂຕ, ສຸຕທິວສໂຕ ວາ ປຍ຺ຖາຍ ທສາທໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ລິງຄປຣິວຕ຺ເຕນ ປນ ທສາຫາຕິກ຺ກເມ ປຕ຺ຕສາມິກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ, ກິກ຺ຂຸນີຍາ ປນ ຣຕ຺ຕາຕິກ຺ກເມ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ.

ປຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໔. ອູນປຍ຺ຈພນ຺ຌນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໑໘-໓. ພຫູ ປຕ຺ເຕ ວິຍ຺ຍາເປນ຺ຕີຕິ ເອກເມກໍ ວິຍ຺ຍາເປນ຺ຕາ ພຫູ ກິກ຺ຂູ ພຫູ ປຕ຺ເຕ ວິຍ຺ຍາເປນ຺ຕິ, ພຫູ ວາ ກິກ຺ຂູ ປຕ຺ເຕ ວິຍ຺ຍາເປນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ປຕ຺ໂຕ ວິຍ຺ຍາເປຕພ຺ໂພ, ໂຍ ວິຍ຺ຍາເປຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ”ຕິ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອູນປຍ຺ຈພນ຺ຌເນນ ສມູຫຕໍ ໂຫຕິ ນ ໂຫຕີຕິ? ນ ໂຫຕິ ຕເມວ ຄເຫຕ຺ວາ “ວິຍ຺ຍາເປຕິ, ປໂຍເຄ ທຸກ຺ກຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເອ ເກ. ປຍິລາກມ຺ປີ ປຣິຍາທິຍິຕ຺ວາ ຕໍ ທຸກ຺ກຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕໍ “ປຍິລາເກນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິໂຍ ໂຫຕີ”ຕິ ອິມິນາ ສມູຫຕໍ ໂຫຕິ. ອຍ຺ຍຖາ ສທຸກ຺ກຍໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ອາປຊ຺ຊຕິ ອນາປຕ຺ຕິວາຣວິໂຣໂຌ ຈ. ຍາ ກາຈິ ປນ ອກຕວິຍ຺ຍຕ຺ຕິ ອນນຸຍ຺ຍາຕກາເລ ທຸກ຺

ກຍເມວຯ ກິນ຺ເນນາຕິ ອິຕ຺ຖມ຺ຠູຕລກ຺ຂເຓ, ເກເຫນາຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ, ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ກຣຓວຈນໍຯ

ອູນປຎ຺ຈພນ຺ຘນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໓ຯ ເຠສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໔໐ຯ ‘‘ສາ ອໂຫສິ ສຸວຓ຺ຓມາລາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຐເປຕ຺ວາ ສຫຘມ຺ມິເກ ອຎ຺ເຎສໍ ຍຖາສຸຂໍ ຣູປິຍໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປຕຸໍ, ສພ຺ໂຍຫາຣາເປກ຺ຂ຺ຈາຕິ ອາຈຣິໂຍ, ວິມໍສິຕພ຺ພໍ ອິທ຺ຘິມສ຺ສ ອິທ຺ຘິວິສຍຕ຺ຕາຯ

໒໔໔ຯ ‘‘ເຍສໍ ມໍສໍ ກປ຺ປຕິ’’ຕິ ວຈເນນ ເຍສໍ ມໍສໍ ນ ກປ຺ປຕິ, ເຕສໍ ສປ຺ປິອາທິ ກິຎ຺ຈາປິ ນ ກປ຺ປຕິ, ນ ປນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຕ຺ຖູຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຖາ ນ ປຕິຕໂກຊນວຕ຺ຖູຕິຯ ອຸຄ຺ຄຫິຕກໍ ກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຊ຺ໂຊຫຣຓຕ຺ຖໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍຯ ອິຕຣຎ຺ຫິ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອຊ຺ໂຊຫຣິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິຯ ອຸກເຍສມ຺ປີຕິ ປຈ຺ຉາຄຕ຺ຕໍ ປຏິຄ຺ຄຫິເຕຫິ, ປຸເຣຄຕ຺ຕໍ ປຏິຄ຺ຄຫິເຕຫິ ຈ ກຕານໍຯ ‘‘ມໍສສ຺ສ ອກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ’’ຕິ ກາຣຓປຕິຣູປກໍ ວຕ຺ວາຯ ຂາທິສູຕິ ‘‘ວິກາເລ ເຫວໍ ນວນີຕເມວ ຂາທິຕຸກາເມນ ທຠິຕກ຺ຄຕານິ ອປເນຕພ຺ພານິ, ປຈ຺ຈຸກາມສ຺ສ ສາມໍປາກໍ ນ ໂຫຕີຕິ ເຖຣສ຺ສ ອຘິປ຺ປາໂຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ຂຍໍ ຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຊີຣໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປກ຺ກສປ຺ປີ ວິກາເລ ກປ຺ປຕີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ເຠສຊ຺ເຊຫີຕິ ຍາວຊີວິກເຠສຊ຺ເຊຫິຯ ກຕເຕລໍ ປຸເຣຄຕ຺ຕນ຺ຕິ ອປ຺ຈິຕ຺ວາ ກຕໍ ເອວຯ ອຸຓ຺ໂຫທເກນາຕິ ຕາປນກາວໍ ທີເປຕີຕິ ເກຈິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍຯ ນິພ຺ພຏ຺ຏິຕຕ຺ຕາຕິ ປີຎ຺ຓາກາທີໂຕຯ ‘‘ເຕລຕ຺ຖາຍ ປຏິຄ຺ຄຫິຕ... ເປ... ທຸກ຺ກຏເມວາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ອເຕລຕ຺ຖາຍ ປຏິຄ຺ຄຫິເຕຫິ, ສຕ຺ຕາຫາຕິກ຺ກນ຺ເຕຫິປິ ກຕເຕລໍ ກຕທິວເສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຕາຫໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ຉາຍາ ທິສ຺ສຕິ, ກຣມນ຺ທໍ ຣຸກ຺ຂສາໂຣຕິ ເກຈິຯ

໒໔໓ຯ ອວສກ຺ກເຓ ຍສ຺ມາ ຊີຣາທີນິ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເຕລໍ ປຈນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກສໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ເຕລເມວ ວຏ຺ຏຕິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປກ຺ກເຕລກສເຏ ວິຍ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍຕີ’’ຕິຯ ວສາຍ ສທ຺ຘິ ປກ຺ກຕ຺ຕາ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເຈ? ວທຖ, ກນ຺ເຕ, ນວນີເຕ ທຘິຄຸລອິກາຕິ ອາທິສມ຺ພນ຺ເຘຯ ມຘຸມ຺ຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກາລິກາ ຍຖາສມ຺ຄວໍ ໂຍເຊຕພ຺ພາ, ອຸຈ຺ຉຸມ຺ຫິ ຈ, ກຖໍ? ສມກ຺ຂິກໍ ເສລຸອກໍ ມຘຸ ຍາວກາລິກໍຯ ອເປລກໍ ອຸທກສມ຺ຠິນ຺ນໍ ຍາມກາລິກໍ, ອສມ຺ຠິນ຺ນໍ ສຕ຺ຕາຫກາລິກໍ, ມຘຸສິຏ຺ຐໍ ປຣິສຸທ຺ຘໍ ຍາວຊີວິກໍຯ ຕຖາ ອຸຈ຺ຉຸ ວາ ຣໂສ ວາ ສກສໂຏ ຍາວກາລິໂກ, ນິກ຺ກສໂຏ ອຸທກສມ຺ຠິນ຺ໂນ ຍາມກາລິໂກ, ອສມ຺ຠິນ຺ໂນ ສຕ຺ຕາຫກາລິໂກ, ສຸກ຺ຂກສໍ ຍາວຊີວິກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ກສ຺ມາ? ອຸທກສມ຺ເຠທວິເສສໂຕຯ

ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ຈຕູສຸ ກາລິເກສຸ ປຸພ຺ພໍ ປຸພ຺ພໍ ຄຣຸກໍ, ອປຣໍ ອປຣໍ ລຫຸກໍຯ ເຕສຸ ຈາຍໍ ອຸທກສມ຺ເຠໂທ ຄຣຸກໍ ລຫຸກໍ ກໂຣຕິ, ລຫຸກຎ຺ຈ ຄຣຸກໍຯ ອມ຺ພຣສາທີນິ ຫິ ຍາວກາລິກຕ຺ຕາ ຄຣຸການິ, ອຸທກສມ຺ເຠໂທ ປນ ຕານິ ອມ຺ພປານາທິສມຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ລຫຸການິ ຍາມກາລິການິ ກໂຣຕິຯ ‘‘ຜາຓິຕໍ ນາມ ອຸຈ຺ຉຸມ຺ຫາ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໂຕ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ສຕ຺ຕາຫກາລິໂກຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ຕຕ຺ຖ ‘‘ອຸທກສມ຺ເຠໂທ ຕໍ ຍາມກາລິກໍ ກໂຣຕີ’’ຕິອາທີ ພຫຸໍ ວຕ຺ວາ ໂຍຊິຕາຯ

ອປີເຈຕ຺ຖ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຸຈ຺ຉຸຣສ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໒໐໐) ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ຄຸລໂອທກໍ ວິຍ ອຸຈ຺ຉຸຣສສາມຎ຺ຎໂຕ ອຸທເກນ ອສມ຺ຠິນ຺ໂນປິ ອຕິລານສ຺ສ ວຏ຺ຏຕິ, ເຕເນວາຫ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ນິກ຺ກສໂຏ ປຈ຺ຉາຄຕ຺ຕໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ (ມຫາຯ ອຏ຺ຐຯ ໒໐໐)ຯ ອຍໍ ສພ຺ໂພ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ເກຈິ ປນາຫຸ ‘‘ຜາຓິຕໍ ນາມ ອຸຈ຺ຉຸມ຺ຫາ ນິພ຺ພຕ຺ຕ’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ, ‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໂຕ ຈ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ຜາຓິຕເມວ, ຕສ຺ມາ ຄຸລໂອ ວິຍ ປຏິປ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິຯ ເກຈິ ‘‘ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສຕ຺ຕາຫກາລິໂກວ ສມາໂນ ‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຸຈ຺ຉຸຣສ’ນ຺ຕິ ວິສໍຸ ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ອສມ຺ຠິນ຺ໂນປິ ອຕິລານສ຺ສ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເກຈິ ‘‘ວຸຕ຺ຕນເຍນ ວິສໍຸ ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ເອວ ສມ຺ຠິນ຺ໂນ ວາ ອສມ຺ຠິນ຺ໂນ ວາ ຍາມກາລິໂກວ, ຄຸລໂອທກໍ ປນ ສຕ຺ຕາຫກາລິກເມວາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເກຈິ ‘‘ຄຸລໂອທກໍ ວິຍ ໂສ ທຸວິໂທປິ ສຕ຺ຕາຫກາລິໂກເຍວາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖາຍໍ ປຖມາຈຣິຍວາເທ ວິຈາຣຓາ – ຜາຓິຕານຸມຕິຍາເຍວ ອຸຈ຺ຉຸຣສານຸມຕິຍາ ສິທ຺ຘິໂຕ ວິສໍຸ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສ’’ນ຺ຕິ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ອນຸມຕິ ນິຣຕ຺ຖິກາຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕຖາ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ນິກ຺ກສໂຏ ປຈ຺ຉາຄຕ຺ຕໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ອຏ຺ຐກຖາປິ ນິຣຕ຺ຖິກາຯ ‘‘ສຕ຺ຕາຫໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາຕິ, ນ ຈ ຕຖາ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍຯ ປຈ຺ຉາຄຕ຺ຕໍ ວຏ຺ຏນກຣສາຘິກາຣຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ຕສ຺ມີ ອຘິກາເຣ ສຕ຺ຕາຫກາລິກສ຺ສ ອວຕ຺ຕພ຺ພປ຺ປສງ຺ຄໂຕຯ ກາລໂຄທໍ ອນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ຣສາຘິກາເຣ ໂອຕິຓ຺ຓຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເຈ? ນ ສກ຺ກາ

‘‘ນິກາສໂຍ ສຕ຺ຕາຫໍ ວຸ໌ຌຌຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຕໍ່ ປ຺ຈ຺ຈາກຕ຺ຕໍ ວຸ໌ຌຌນກຣສາຌິກາຣຕ຺ຕາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ເອວລ຺ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຫລ຺ລຣໂສ ວິຍ ອຍມ຺ປິ ປ຺ຈ຺ຈາກຕ຺ຕເມວ ວຸ໌ຌຌຕິ, ນ ຕໂຕ ປຣນ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ. ຕໂຕ ປຣໍ ອປ຺ຣິໂກຄຕ຺ຕາ ‘‘ປ຺ຈ຺ຈາກຕ຺ຕໍ ວຸ໌ຌຌຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຍາວກາລິກກາວປ຺ປ຺ສງຄໂຕ. ນ ໂສ ປ຺ສງ໌ໂຄ ອາກິໂຫສິກສ຺ສາປີ ອຸຈ຺ຈຸຣສສ຺ສ ປາເກນ ຜາຕິຕາ ທິກາວປ຺ປ຺ສງຄໂຕ. ອຍເມວ ຕຕິຍຈຕ຺ຕ຺ຖາຈຣິຍວາເທສ຺ ວິຈາຣຕາ. ທຸຕິຍວາເທ ວິຈາຣຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ວິມທ຺ໂທ ປເນຕ຺ຖ ເກສຊ຺ຊກ຺ຂນ຺ຌເກ (ມຫາວ. ໒໐໐) ອາວິ ກວິສ຺ສຕີ. ຜາຕິຕໍ ນາມ ອຸຈ຺ຈຸມ຺ຫາ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ ມຌຸກຕາລນາລຸອິເກຣຜາຕິຕາທິ ໂຕ ອຸກ຺ກຍວຕ຺ຖໂຕ ນິສ຺ສຕ຺ຄິຍວຕ຺ຖຜາຕິຕສ຺ສ ວິເສສວຈນໍ, ເຕເນຕໍ ປລ຺ລາຍຕິ ‘‘ນິສ຺ສຕ຺ຄິຍວຕ຺ຖກູຕໍ ອິຌ ຜາຕິຕໍ ນາມ ອຸຈ຺ຈຸມ຺ຫາ ນິພ຺ພຕ຺ຕເມວ, ນ ມຌຸກາທິໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕ’’ນ຺ຕີ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ຍໍກິລ຺ຈິ ອຸຈ຺ຈຸມ຺ຫາ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ , ນ ຕໍ ສພ຺ພໍ ຜາຕິຕ ເມວ ນາມາຕິ ສາຌິຕໍ ໂຫຕີ. ເຕເນວ ຂນ຺ຌເກ ຜາຕິຕໍ ປຖມໍ ອນຸຊານິຕ຺ວາວ ປ຺ຈ຺ຉາ ອຸຈ຺ຈຸຣໂສ ອນຸລ຺ລາໂຕ, ຕຖາ ຕຕ຺ເຖວ ຄຸລຸອໍ, ຄຸລຸໂອທກລ຺ຈ.

ອຸຈ຺ຈຸຣສໍອຸປາທາຍ ອປ຺ກ຺ກາ ວາຕິອາທິມ຺ຫິ ປນ ເຍສໍ ລທ຺ຌີ ‘‘ອຸຈ຺ຈຸຣໂສ ຍາມກາລິໂກ’’ຕີ. ‘‘ເຕ ອປ຺ກ຺ກາ ວາຕິ ສາມໍ ກິກ຺ຂຸນາ ອປ຺ກ຺ກາ ວາ. ອວຕ຺ຖຸກປ຺ກ຺ກາ ວາຕິ ວິນາ ວຕ຺ຖຸນາ ປ຺ກ຺ກາ ວາ’’ຕິ ອຕ຺ຖໍ ວຕ຺ຕຍນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸຈ຺ຈຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ອິມສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ປໂຍຊນາກາວປ຺ປ຺ສງຄໂຕ, ກິກ຺ຂຸໂນ ປຈນາຌິກາຣາກາວາ. ສາມປາໂກ ອິຌາຌິປ຺ເປ຺ໂຕຕິ ເຈ? ສາມໍ ອປ຺ກ຺ກສ຺ສ ອຸຈ຺ຈຸຣສສ຺ສ ເຕສໍ ອຕ຺ຕໂນມຕິຍາ ຜາຕິຕກາວສິທ຺ຌິໂຕ ຈ ປຣໂຕ ‘‘ປຸເຣກຕ຺ຕໍ ປຍິຄ຺ຄຫິເຕນ ອປ຺ຣິສ຺ສາວິເຕົາຈ຺ຈຸຣເສນ ກຕຜາຕິຕ’’ນ຺ຕິອາທິນຍທສ຺ສນໂຕ ຈ ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ ‘‘ອປ຺ຣິສ຺ສາວິເຕົາຈ຺ຈຸຣເສນ ສຍໍກຕໍ ນິຣາມິສເມວ ວຸ໌ຌຌຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ຍໍ ຕຕ຺ຖ ກສຍໍ ສາມປາກໍ ນ ຊເນຕີ, ສວຕ຺ຖຸກປຍິຄ຺ຄຫິຕກຕໍເຍວ ຕໍ ກໂຣຕີຕິ ທີເປຕິ, ຕສ຺ມາ ປຍິຄ຺ຄເຫຕຸ ນ ວຸ໌ຌຌຕິ ວິກາເລຕີ ໂປຣາຕາ. ‘‘ໂກຍ຺ຍິເຕົາຈ຺ຈຸຜາຕິຕໍ ‘ຣຊນປາກໍ ວິຍ ໂອລຸອາຣິກໍ ສວຕ຺ຖຸກປ຺ກໍ ນາມ ໂຫຕີ’ຕິ ສລ຺ລາຍ ປຸເຣກຕ຺ຕເມວ ວຸ໌ຌຌຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ມຫາອຍ຺ຖກຖາຈຣິຍາ ‘‘ເອວໍ ຜາຕິຕຄ຺ຄຫຕໍ ອມຌຸຣໍ, ຕສ຺ມາ ປ຺ຈ຺ຈາກຕ຺ຕໍ ນ ວຸ໌ຌຌຕີ’’ຕິ ວທີສ຺. ກີ ມຌຸຣຕາຍ, ອມຌຸຣຕາຍ ວາຕິ? ອຕ຺ຖເມວ ທສ຺ເສຕຸ ມຫາປ຺ຈ຺ຈຣິຍໍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອາຫ ກິຣ. ຕໍ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸຈ຺ຈຸໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວາຫ ‘‘ຂຕ຺ຫສກ຺ຂຣໍ ປນ…ເປ… ວຸ໌ຌຌຕີ’’ຕີ. ‘‘ຕໍ ຊິຣຟເຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຈນ຺ຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ຊລລິກາ ນາມ ເຍຕາທິ.

ເກສຊ຺ໂຊທິສໍ ວທນ຺ເຕນ ອິຕເຣ ອຕ຺ຖຸທ຺ຌາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕາ. ‘‘ອາຫາຣຕ຺ຖໍ ຜຣິຕຸ ສມຕ຺ຖານີ’’ຕິ ຂນ຺ຌເກ (ມຫາວ. ໒໖໐) ‘‘ຍໍ ເກສຊ຺ຊລ຺ເຈວ ອສ຺ສ ເກສຊ຺ຊສມ຺ມຕລ຺ຈ ໂລກສ຺ສ, ອາຫາຣຕ຺ຖລ຺ຈ ຜເຣຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖ ວິຈາຣຕາ ເກສຊ຺ຊກ຺ຂນ຺ຌເກ ອາວິ ກວິສ຺ສຕີ.

໒໔໔. ທ຺ວາຣວາຕປານກວາຍານີຕິ ທ຺ວາຣສ຺ສ ຈ ວາຕປານານລ຺ຈ ກວາຍານີ. ກສາວປກ຺ເຂປມຕ຺ເຕນ ທີ ຕານີ ອຕ຺ຕໂນ ສກາວໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ມກ຺ເຂຕພ຺ພານີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ກສາໂວ ນາມ ກນກລມ຺ພາທີນິປີ’’ຕິ ວທນ຺ຕີ. ອຌິຍ຺ເຖຕີ ຕິ ‘‘ອິທານິ ອຊ຺ໂຊຫຣຕີຍໍ ນ ກວິສ຺ສຕີ, ພາຫິຣປ຺ຣິໂກໂຄ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕີ. ອິຌ ‘‘ວິກປ຺ເປ຺ຕີ’’ຕິ ປທໍ ນຕ຺ຖິ. ອຌິຍ຺ຖານມ຺ປີ ມຸຂາຣຸລຸທີຍາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອິມໍ ນວນີຕໍ ອຌິຍ຺ຖາມີ’’ຕິ ອວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ.

໒໔໕. ປຣິກ຺ລ຺ຊິຕຸປ຺ປນ ນ ວຸ໌ຌຌຕີຕິ ວິສ຺ສາສກາວໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສເຈ ສວິສ຺ສາໂສ, ວຸ໌ຌຌຕີຕິ ‘‘ປຣິກ຺ລ຺ຊ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸກິນ຺ນໍ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ. ສເຈ ນ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕໍ, ອາປຕ຺ຕິ ໂຫຕີຕິ ສິທ຺ຌໍ. ຕສ຺ມາ ອຸກິນ຺ນໍ ສນ຺ຕກໍ ຈີວຣໍ ອລ຺ລຕເຣນ ສມ຺ມຸຂີກູເຕນ ອຌິຍ຺ຖາຕພ຺ພໍ. ໂນ ເຈ ອຌິຍ຺ຖາຕິ, ນິສ຺ສຕ຺ຄິຍໍ ໂຫຕີຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕີ. ກາການິກ ມຕ຺ຕລ຺ເຈ ມູລໍ ອທິນ຺ນໍ, ‘‘ນ ອຌິຍ຺ຖານຸປຄໍ…ເປ… ສກາວໍ ນ ອຸເປຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ເອຕໍ ສທິສໍ ນ ໂຫຕິ, ອາກິຌມ຺ມິກຄຕານໍ ທິນ຺ນໍ ວິຍ ຈ ນ ໂຫຕີ. ກສ຺ມາ? ອາກິຌມ຺ມິກາ ທີ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນາປີ ໂຫນ຺ຕິ, ປ຺ຈ຺ຉາ ອາກິຌມ຺ມິກກູຕານມ຺ປີ ຕໍ ສາຌາຣຕໍ ໂຫຕີຕີ. ເອຕ຺ຖ ທ຺ເວປີ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ເອວ, ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ຕຕ຺ຖ ຍຖາການມກຣຕີຍຕາ ອຕ຺ຖິ ມມຕ຺ຕລ຺ຈ, ນ ເອວໍ ຕຫລ຺ເລສໍ ສາຌາຣຕໍ, ນ ຈ ທ຺ເວ ຕໂຍ ກິກ຺ຂູ ‘‘ເອກໂຕ ວສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ກໂຣນ຺ຕິ, ຣກ຺ຂຕິ ຕາວ. ‘‘ອວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ຈ ອິທໍ ສທິສໍ, ເຍນ ມູເລນ ປຍິຄ຺ຄຫິຕໍ, ຕສ຺ສ ສເຈ ອິຕໂຣ ເທຕິ, ໂສ ວາ ຕໍ ອິຕຣສ຺ສ ເທຕິ, ສຕິ ປຍິຄ຺ຄຫເຕ ສຕ຺ຕາຫາຕິກ຺ກເມ ນິສ຺ສຕ຺ຄິຍຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ຈີວຣໍ ທ຺ວິສ຺ ສມ຺ມຸຂີກູເຕນ ເອເກນ ອຌິຍ຺ຖາຕພ຺ພໍ. ກິລ຺ຈາປີ ເອຕ຺ຖ ປໂຍໂຄ ນ ທິສ຺ສຕິ ສ ມານປຣິກ຺ຂາຣານໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອຌິຍ຺ຖານປໂຍຄາກາວໂຕ, ຕຖາປີ ສມານສພ຺ພກຕ຺ຫການໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຕລາທິ ເຍນ ປຍິຄ຺ຄຫິຕໍ, ຕສ຺ສ ກາລາຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕິສມ຺ກວໂຕ, ອນຌິຍ຺ຖາເນ ທຸລ຺ລກວິເສສເຫຕຸຕ຺ຕາ ຈ ‘‘ອຌິຍ຺ຖາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຈີວຣສຕ຺ຕາຫກາລິການໍ ອສທິສວິຌານຕ຺ຕາ. ເອຕ຺ຖ ປຕ຺ຕຈີວຣລ຺ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກກາວໍ ອຸປຄເຕເມວ

ອນຣິຍຖໜຸຕສຸສ ກາລາຕິກຸກເມ ອາປຕຸຕິ, ສຕຸຕາໜກາລິກໍ ປນ ປຣສນຸຕກສາສາຣຕມຸປິ ປຜິຄຸຄຫິຕໍ ປຜິຄຸຄາໜກສຸສ ກາລາຕິກຸກເມ ອາປຕຸຕິກຣຳ ປຜິຄຸຄຫຕລຸເຈຕຸຖ ປມາຕໍ, ນ ຕຕຸຖ ສກສນຸຕກຕາ, ສຕຸຕາໜກາລິກລຸຈ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ, ສພຸເພສມຸປິ ອນຊໂຊຫຣຕິຍໍ။ ປຕຸຕຈີວຣໍ ອລຸລສຸສ ປຣິກຸລຸຊໂຕ ອນາປຕຸຕິ။ ອິທລຸຈ ກາລາຕິກຸກນຸຕມຸປິ ນິສຸສຊຊິຕຸວາ ປຈຸຈລາລທຸຊໍ ກປຸປຕິ။ ປຕຸຕຈີວຣໍ ປນ ຕໍ ຕສຸສ ວິນຍກມຸມນຸຕິ ກປຸປຕິຕິ။ ອວິກຕຸຕສຸສປີ ອິມສຸສ ທານໍ ຣຸຫຕິ, ນ ປຕຸຕຈີວຣສຸສ။ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ອຜຸຖກຖາຍໍ "ທຸວິນຸນໍ ສນຸຕກໍ ໂຫຕິ...ເປ... ສເຈປີ ອວິກຊິຕຸວາ ສທຸຊິວິຫາຣິກາທີນໍ ເທນຸຕິ, ອທິນຸນເມວ ໂຫຕິ"ຕິ။ ຍສຸສ ທານເມວ ນ ຣຸຫຕິ, ຕສຸສ ກຸໂຕ ອຣິຍຖາມໍ။ ເອໂກ ເຈ ປຕຸຕຈີວຣໍ ທສເມ ທິວເສ ອິຕຣສຸສ ເທຕິ။ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ໂສ ທສ ທິວເສ ປຣິຫຣິຕຸໍ ລກຕິ , ນ ຕຖາ ສຕຸຕາໜກາລິກນຸຕິ ສພຸພຖາ ອຸປປຣິກຸຂິຍມານໍ ສຣິກຸຂໍ ນກຸຂມຕິຕິ ນ ຕໍ ສາຣໂຕ ທຜຸຖພຸພນຸຕິ ອາຈຣິຍສຸສ ຕກຸໂກ။ "ວິນຍກມຸມວເສນ ປນ ອນິສຸສຊຊິຕຸວາ ສທາສາ ວິຣຸຊຊິຕຸວາ ກສຸສຈິ ປຣິຈຸຈຕຸມຸປິ ປຸນ ປຜິລກິຕຸວາ ປຣິກຸລຸຊິຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕິ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ສເຈ ເທສນຸຕຣິຕໍ, ສມຸທຸທນຸຕຣິຕໍ ວາ ຈີວຣໍ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ຊາຕໍ, ຕໍ ອິສ ຄິເຕນ ກິກຸຂຸນາ ເອກສຸສ ວນຸເຕນ ຈິຕຸເຕນ ຈຕຸຕໍ ກຕຸວາ ອນເປກຸຂິຕຸວາ ອາປຕຸຕິ ເທເສຕຸວາ ຕສຸສ ວິສຸສາເສນ ປຸນ ຄເຫຕຸວາ ອຣິຍຖາຕພຸພໍ, "ປຕຸຕາທີສຸ ຈ ອຍເມວ ນໂຍ"ຕິ ຈ ວຸຕຸຕໍ, "ຕາລນາລຸອິເກຣຍາທີຕມຸປິ ສຕຸຕາໜກາລິກໍ ເອວາ"ຕິ ຈ။ "ທຸວິນຸນໍ ສນຸຕກໍ ເອເກນ ປຜິຄຸຄຫິຕໍ ສຕຸຕາໜກາລິກໍ ສຕຸຕາໜາຕິກຸກເມ ອາປຕຸຕິ ນ ກໂຣຕິ , ປຣິກຸລຸຊິຕຸໍ ປນ ທຸວິນຸນມຸປິ ນ ວຜຸຜຕິ"ຕິ ຈ "ປຣສນຸຕກໍ ປຜິຄຸຄເຫຕຸວາ ຄປີເຕປີ ເອເສວ ນໂຍ"ຕິ ຈ ເກຈິ ວທນຸຕິ။ ທຸກຸກຜວຕຸຖຸກູຕໍ ສປຸປີອາທິ ນິສຸສຊຊິຕພຸພໍ ປຸນ ປຣິກຸລຸຊິຕຸໍ ວຜຸຜຕິຕິ ວິຣາຍໍ ນ ທິສຸສຕິຕິ။

ເກສຊຊສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ။

໔။ ວສຸສິກສາຜິກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໖໒໘။ "ເອກເມວ ກຕຸວາ"ຕິ ວຈເນນ ວສຸສິກສາຜິກລກຸຂເຕນ ຜາຕການມຸປິ ສຕຸປຸປາທໍ ກໂຣນຸເຕນ ເອກເມວ ຄເຫຕພຸພນຸຕິ ລມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ။ ຈຕຸພຸພິຊໍ ເຂຕຸຕນຸຕິ ເອຕຸຖ ກິລຸຈາປີ ຕິວິຊໍ ທິສຸສຕິ, ຕໍ ປນ ເອວໍ ຄເຫຕພຸພໍ, ຍສຸມີ ເຂຕຸເຕ ປຣິເຍສິຕຸໍ ລກຕິ, ຕໍ ປຣິເຍສນເຂຕຸຕໍ ນາມ, "ເອວໍ ກຣຕນິວາສນາຣິຍຖານເຂຕຸຕານິປີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ။ ເອຕຸຖ ປຈຸລິເມນ ປຸຣິມຄຸຄາໂຫ ເວທິຕພຸໂພ, ນ ປຸຣິເມນ ປຈຸລິມຄຸຄາໂຫ, ຍຖາລາການຸຕິ ອາຈຣິໂຍ။ ຕສຸສຕຸໂຖ – ອຣິຍຖານເຂຕຸເຕນ ປຈຸລິເມນ ປຸຣິມານໍ ຕິຕຸຕໍ ຄາໂຫ ໂຫຕິ, ຕຖາ ນິວາສນເຂຕຸເຕນ ທຸວິນຸນໍ ປຸຣິມານໍ။ ກຣຕເຂຕຸເຕນ ປນ ເອກສຸເສວ ປຸຣິມສຸສ ຄາໂຫ ໂຫຕິຕິ။ ເອຕຸຖ ປນ ກິລຸຈາປີ ກຣຕເຂຕຸຕນິວາສນເຂຕຸຕານໍ ກາລໂຕ ນານຕຸຕໍ ນຕຸຖິ, ກິຣິຍໂຕ ປນ "ອຜຸຖີ ກຕຸວາ ນິວາເສຕພຸພ"ນຸຕິ ປາລຸອິວຈນໂຕ, ຕສຸມາ ທຸວິສາ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ ອລຸລຕຣາກາເວນ, ຕທຕຸຖສິທຸຊິໂຕ ຈ, ກາຖໍ ປເນຕຸຖ ນານຕຸຕໍ ນຕຸຖີຕິ ປລຸລາຍຕິຕິ ເຈ? ປາລຸອິໂຕ, "ອທຸຒມາໂສ ເສໂສ ຄິມຸຫານນຸຕິ ກຕຸວາ ນິວາເສຕພຸພ"ນຸຕິ ທີ ປາລຸອິ, ຕຖາ ມາຕິກາຜຸຖກຖາໂຕ (ກງຂາ။ ອຜຸຖ။ ວສຸສິກສາຜິກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) ຈ။

ຕຖາໜ "ປຈຸລິໂມ ອທຸຒມາໂສ ກຣຕນິວາສນເຂຕຸຕມຸປີ"ຕິ, ອິມິນາ ນເຍນ ຕິວິຊເມວ ເຂຕຸຕນຸຕິປີ ສິທຸຊໍ။ ສມນຸຕປາສາທິກາຍໍ ປນ ກຕຸຖຈິ ໂປຕຸຖເກ "ເຊຜຸຖມູລປຸຕຸຕມາສິຍາ ປຈຸລິມປາຜິປທທິວສໂຕ ປຜຸຖາຍ ຍາວ ກາລຸອປກຸຂໂປສໂຖ, ອຍເມໂກ ອທຸຒມາໂສ ປຣິເຍສນເຂຕຸຕລຸເຈວ ກຣຕເຂຕຸຕລຸຈ။ ເອຕສຸມິລຸຫິ ອນຸຕເຣ ວສຸສິກສາຜິກໍ ອລທຸຊໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ, ລທຸຊໍ ກາຕຸລຸຈ ວຜຸຜຕິ, ນິວາເສຕຸໍ, ອຣິຍຖາຕຸລຸຈ ນ ວຜຸຜຕິ"ຕິ ປາໂຖ ທິສຸສຕິ, ໂສ ອປາໂຖ ຍຖາວຸຕຸຕປາລຸອິມາຕິກາຜຸຖກຖາວິໂຣຊໂຕ, ຕສຸມາ ຕຕຸຖ "ອລທຸຊໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ ວຜຸຜຕິ, ກາຕຸໍ, ນິວາເສຕຸໍ, ອຣິຍຖາຕຸລຸຈ ນ ວຜຸຜຕິ"ຕິ ປາໂຖ ເວທິຕພຸໂພ။ ເອວໍ ຕາວ ປຈຸລິເມນ ປຸຣິມຄຸຄາໜສິທຸຊິ ເວທິຕພຸພາ, ນ ປຸຣິເມນ ກຣຕເຂຕຸຕາທີນໍ ຄາໂຫ ສມຸກາວຕິ။ "ມາໂສ ເສໂສ ຄິມຸຫານນຸຕິ ວສຸສິກສາຜິກຈີວຣໍ ປຣິເຍສິຕພຸພ"ນຸຕິ ເອຕຸຕເກເມວ ທີ ວຸຕຸຕໍ, ນ, ອຜຸຖກຖາຍໍ "ອຍເມໂກ ອທຸຒມາໂສ ປຣິເຍສນເຂຕຸຕລຸເຈວ ກຣຕເຂຕຸຕລຸຈາ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາຕິ ເຈ? ນ, ຕສຸສ ເລຂນໂທສຕຸຕາ , ຕຖາ ສາຣິຕໍ။ ກຣຕເຂຕຸເຕນ ປນ ນິວາສນເຂຕຸຕຄຸຄາໂຫ ອຕຸຖິ ກາລນານຕຸຕາກາວໂຕ, ເຕເນວ ປຸພຸເພ ຍຖາລາກຄຸຄຫໍ ກຕໍ, ຕຖາ ຈ ສາຣິຕເມວ, ນ ເກໂຫ ປນຕຸຖິ, ປັເຍຊນໍ ວຸຕຸຕເມວ။ ນິວາສນກຸເຂຕຸເຕນ ອຣິຍຖານກຸເຂຕຸຕຄຸຄາໂຫ ນຕຸຖິ ເອວ, ນ ທີ ປຸຣິເມນ ປຈຸລິມຄຸຄາໂຫ ເວທິຕພຸໂພ။ ນ ປາລຸອິວິໂຣຊໂຕຕິ ເຈ? ນ, ຕທຕຸຖາຊານນໂຕ။ "ມາໂສ ເສໂສ ຄິມຸຫານນຸຕິ ອທຸຒມາໂສ ເສໂສ ຄິມຸຫານ"ນຸຕິ ເອຕຸຖ ອິຕິ-ສທຸທສຸສ ທີ ອິໂຕ ປຜຸຖາຍາຕິ ອຕຸໂຖ။ ປຣໂຕ ອາປຕຸຕິເຂຕຸຕທສຸສນໂຕ ອິຕຣສຸສ ອນາປຕຸຕິເຂຕຸຕກາໂວ ທສຸສິໂຕວ ໂຫຕິ။ ທີນຸນປຸພຸພໂຕປີ ລາຕກປວາຣິຕຜຸຖານໂຕ ນິປຸຜາເທນຸຕສຸສ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ປີຜຸຖິສມຍຕຸຕາ, ປກຕິຍາ ວສຸສິກສາຜິກທາຍກາ ນາມ ສງໜສຸສ ວາ ປຸຄຸຄລສຸສ ວາ ອປວາເຣຕຸວາ ອນຸສໍວຈຸຊຣໍ ເທນຸຕາ, ຕຕຸຖ ສຕຸປຸປາໂທວ ວຜຸຜຕິ။

ວຕ຺ຕເກເຫ ທຸກ຺ກຍນ຺ຕິ ຕຫລ຺ເລສຸຯ

‘‘ສເຈ ກຕ…ເປ… ວສ຺ສູປນາຍິກທິວເສ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພາ…ເປ… ໑ ມາເສ ປຣິຫາຣໍ ລກຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສປີ ຍາວ ວສ຺ສານສ຺ສ ປຈ຺ຉິມທິວສາ ອກຕາ ປຣິຫາຣໍ ລກຕີຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕິຯ ກສ຺ມາ ນ ວິຈາຣິຕນ຺ຕິ ເຈ? ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິສິທ຺ຘຕ຺ຕາຯ ‘‘໑ ມາເສ ປຣິຫາຣໍ ລກຕີ’’ຕິ ວຈເນນ ອກຕາ ລກຕີຕິ ສິທ຺ຘເມວ, ຕໍ ກິລ຺ຈາປີ ສິທ຺ຘໍ, ສຣູເປນ ປນ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ສຣູເປນ ທສ຺ເສຕຸໍ, ທຸສ຺ສທ຺ຘາປຍຕ຺ຕາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ທສ຺ເສຕຸລ຺ຈ ອິທມາຣທ຺ຘໍ ອາຈຣິເຍນ, ‘‘ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ເອວໍ ກຖິນພ຺ການ຺ຕເຣ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣມ຺ປີ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ປຜິປ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອນຸຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ທຸວຸຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ປຸພ຺ພາປຣວິໂຣຘ ໂຕຯ ຍລ຺ເຈຕ຺ຖ ອຍ຺ຖກາຖາວຈນໍ ສາຘກຕ຺ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຕມຕ຺ຖໍ ນ ສາເຘຕິຯ ‘‘ຍທິ ນປ຺ປໂຫຕິ ຍາວ ກຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕມາ ປຣິຫາຣໍ ລກຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ອປ຺ປໂຫນ຺ຕສ຺ສ ຍາວ ກຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕມາ ຕາວ ປຣິຫາຣເຂຕ຺ຕໍ, ຕໂຕ ປຣໍ ເອກທິວໂສປີ ນ ໂຫຕີຕິ ທີເປຕິ, ຕສ຺ມາ ອປ຺ປໂຫນກກາເວນ ອກຕາວ ຍາວ ກຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕມາ ປຣິຫາຣໍ ລກຕີ, ຕໂຕ ປຣໍ ນ ລກຕີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ຕຖາ ຕເທວ ວຈ ນໍ ກຕປຣິຫາຣໍ ນ ລກຕີຕິ ທີເປຕິ, ຕສ຺ມາ ກຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕມທິວເສເຍວ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພາຯ ‘‘ອປ຺ປໂຫນ຺ເຕ ທສາເຫ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ກຣຕປຣິໂຍສານໍເຍວ ປມາຕ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ‘‘ເອກາຫທ຺ວິຫາທິວເສນາ’’ຕິອາທິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ກສ຺ມາ? ຄິມ຺ຫທິວສານໍ ອນຣິຍ຺ຖານກາລຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ເອວ ‘‘ອນ຺ໂຕທສາເຫ ວາ ຕທເຫເຍວ ວາ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພາ’ຕິ ຈ ສາມລ຺ລໂຕ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຄິມ຺ຫທິວສານໍ ອຣິຍ຺ຖານເຂຕ຺ຕກາວປ຺ປສ຺ງຄໂຕ’’ຕິຯ ເອຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈຕິ – ນ, ຕທຕ຺ຖາຊານນໂຕຯ ທສາຫານາຄຕາຍ ວສ຺ສູປນາຍິກາຍ ຄິມ຺ຫ ທິວສາ ທສາຫາ ໂຫນ຺ຕິ, ປຖມທິວເສ ຈ ລທ຺ຘາ ນິຍ຺ຖິຕາ ວສ຺ສິກສາຜິກາ ທສາຫາຕິກ຺ການ຺ຕາປີ ວສ຺ສູປນາຍິກທິວສໍ ອຣິຍ຺ຖານເຂຕ຺ຕໍ ອປ຺ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ຈ ຕາວ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິ, ວຸຕ຺ຕລ຺ເຈຕໍ ‘‘ວສ຺ສູປນາຍິກໂຕ ປຸພ຺ເພ ທສາຫາຕິກ຺ກເມປີ ອ ນາປຕ຺ຕີ’’ຕິຯ

ອນ຺ໂຕທສາເຫ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພາຕິ ອິທໍ ນ ອວິເສເສນ ເອຕສ຺ມິ ອນ຺ຕເຣ ຄິມ຺ຫທິວເສປີ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທີເປຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ຄິມ຺ຫທິວເສ ເຈ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ອຣິຍ຺ຖານເຂຕ຺ເຕ ຈ ອນ຺ໂຕທສາຫໍ ໂຫຕິ, ອນ຺ໂຕທສາເຫ ເຂຕ຺ເຕເຍວ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພາ, ນ ເຂຕ຺ຕນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ທສາຫໍ ອຕິກ຺ກາມິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທີເປຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ? ຄິມ຺ຫທິວສານມ຺ປີ ຄຕນູປຄຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ອເຂຕ຺ຕທິວເສປີ ຄເຕຕ຺ວາ ເຂຕ຺ເຕ ເອວ ‘‘ອນ຺ໂຕທສາເຫ ອຣິຍ຺ຖາຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິຯ

ວສ຺ສິກສາຜິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໔ຯ ຈີວຣອຈ຺ຉິນ຺ທນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໖໔ຯສາມນ຺ຕິ ສກສລ຺ລິຕານິຍມນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສກສລ຺ລິຕາເຍວ ຫີ ອຈ຺ຉິນ຺ທາປນອຈ຺ຉິນ຺ທເນສຸ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ, ຕສ຺ມາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍມູລງຄນິທສ຺ສນເມຕໍຯ ‘‘ຈີວຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ອຈີວຣໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິຯ ‘‘ທຕ຺ວາຕິ ທຕ຺ວາ ວາ ທາເປຕ຺ວາ ວາ’’ຕິ ກິລ຺ຈາປີ ປທກາຊນໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ອລ຺ລສ຺ສ ປນ ສນ຺ຕກໍ ອລ຺ລສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ທາເປຕ຺ວາ ຕໍ ສຍໍ ວາ ອຈ຺ຉິນ຺ເທຍ຺ຍ, ຕເນວ ວາ ອຈ຺ຉິນ຺ທາເປຍ຺ຍາຕິ ອນິຍ຺ຖປ຺ປສ຺ງຄກາຍາ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ອລ຺ເລນ ສທ຺ຘິວິຫາຣິກາທີນາ ທາເປຕ຺ວາ, ອລ຺ລສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ວາ ຕສ຺ສ ວິສ຺ສາສາ ທາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອຈ຺ຉິນ຺ເທຍ຺ຍ ວາ ອຈ຺ຉິນ຺ທາເປຍ຺ຍ ວາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຕລ຺ຈ ໂຂ ອນເປກ຺ໂຂ ທຕ຺ວາຯ ຍທິ ເອວໍ ‘‘ຈຊິຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ກຕ຺ຫຄ຺ເຜນ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອິທໍ ກິນ຺ຕິ ເຈ? ສກສລ຺ລາຍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອລ຺ລາຍ ເຖຍ຺ຍາຍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສກສລ຺ລາຍ ຄຫີຕຕ຺ຕາ ປນສ຺ສ ປາຣາຊິກໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ, ອປີຈ ‘‘ອນາປຕ຺ຕິ ໂສ ວາ ເທຕິ, ຕສ຺ສ ວາ ວິສ຺ສສນ຺ໂຕ ຄຕ຺ຫາຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕປີ ຕໍ ສິທ຺ຘເມວຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຕາວກາລິກໍ ກຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິ ສາຘິຕາ ໂຫຕິຯ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປ຺ຊ຺ຊໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສຕີ’’ຕິອາທິວຈນໍ ສາມເຕຣສ຺ສ ທານໍ ທີເປຕິ, ຕລ຺ຈ ອິຘ ນາຘິປ຺ເປຕໍຯ ປາລຸອິຍໍ (ປາຣາຯ ໖໖໖-໖໖໔) ອຸປສມ຺ປນ຺ເນ ຕິກປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ວິຍ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນ ຕິກທຸກ຺ກຍມ຺ປີ ອາຄຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຕທຣິປ຺ປາຍາຊານນໂຕຯ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ເອວໍ ທຕ຺ວາ ອລ຺ລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸປສມ຺ປນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ກຸປິໂຕ ເຈ ອຈ຺ຉິນ຺ທຕິ, ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ເສວ ວາ ‘‘ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປສມ຺ປ຺ຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວທນ຺ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປຸນ ອຈ຺ຉິນ຺ທຕິ ເຈ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ອຍ ເມຕ຺ຖ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ

໖໓໓. ສກິໍ ອາຓຕ຺ໂຕ ພຫຸກມ຺ປິ ອຈ຺ຉິນ຺ທຕິ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ເອກພທ຺ຘ຺ຕາ ເອກໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ຕໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອາຓຕ຺ໂຕ ພຫູນິ ຄຓ຺ຫາຕິ, ເອກໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ''ນ຺ຕິ. ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ''ວຕ຺ຖຸຄຓນາຍ ອາປຕ຺ຕິໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອາຓຕ຺ຕິຍາ ພຫຸຕ຺ຕາ ''ສພ຺ພານິ ຄຓ຺ຫາ''ຕິ ວທນ຺ຕສ຺ສ ວາຈໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເອກວາຈາຍ ສມ຺ພຫຸລາ ອາປຕ຺ຕິໂຍ''ຕິ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປາຬິວຈນໍ, ອຏ຺ຐກຖາວຈນທ຺ວຍຎ຺ຈ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສເມຕິ, ປຣສນ຺ຕກມ຺ປິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິ ປໍສຸກູລຎ຺ຈ, ເຕນ ''ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພຫຸຘຣູປີຍໍ ວິຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຕທຕ຺ຖນິຍມທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຍຖາວຓາທິຕໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທນຈິຕ຺ເຕນ ສຈິຕ຺ຕກໍ, ວຈີກມ຺ມໍ ປນ ເກວລໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທາເປນ຺ຕສ຺ເສວ ''ເທຫີ''ຕິ ພລກ຺ກາເຣນ ຄຓ຺ຫໂຕປິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ''ອ ນາປຕ຺ຕິ ໂສ ວາ ເທຕິ''ຕິ ວຈນໂຕ. ''ຕຸຏ຺ໂຐ ວາ ທຸຏ຺ໂຐ ວາ ເທຕິ, ອນາປຕ຺ຕິເຍວາ''ຕິ ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາວຈນໂຕ ວາຕິ ເຈ? ນ, ອຸຠຍຕ຺ຖ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ທານໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ປສຍ຺ຫາວຫາເຣ ອນາປຕ຺ຕິປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຈ. ''ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ສາມໍ ຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ'ຕິ ປາຬິວຈນໂຕ ຈ ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍ ອງ຺ຄວວຕ຺ຖາເນ 'ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ອຸຠຍຕ຺ຖ ທານຫຣເຓສຸ ຠິກ຺ຂຸກາໂລ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ໂພຕິ ທີເປຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອິທມ຺ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ກສ຺ມາ? ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ອຈ຺ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິປ຺ປສງ຺ຄໂຕ. ''ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຈີວຣໍ ວາ ອຎ຺ຎໍ ວາ ປຣິກ຺ຂາຣໍ ທຕ຺ວາ...ເປ... ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ''ຕິ ວຈນໂຕ ທຸກ຺ກຏໍ ຕຕ຺ຖ ໂທຕີຕິ ເຈ? ນາສິທ຺ຘຕ຺ຕາ, ທານກາເລ ເອວ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕາ ປມາຓນ຺ຕິ ອສິທ຺ຘເມຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍ ວາ ປາຬິຍາ ວາ ຍຸຕ຺ຕິໂຕ ວາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລເຍວ ຈີວຣໍ ອຈ຺ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ, ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ວາ ທຕ຺ວາ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ອຈ຺ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ອິທໍ ວິກປ຺ປນ຺ຕຣຎ຺ຈ ສມ຺ຠວຕິ, ຕສ຺ມາ (ປາຣາ. ໖໓໑ ອາທໂຍ) ວິກປ຺ປນ຺ຕຣສ຺ສ ສມ຺ຠວໂຕ ຈ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຍສ຺ມາ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ທຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ອຈ຺ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ວິ ສຸໍ ທຸກ຺ກຏໍ ນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ປຸຣາຓຈີວຣໂຘວາປນາທີສິກ຺ຂາປເທສຸ ວິຍ ອປຣຠາເຄ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕາ ເຈຕ຺ຖ ປມາຓໍ, ຕສ຺ມາ ''ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕາ''ຕິ ອງ຺ເຄສຸ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕ຺ຖ ''ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕສ຺ເສວ ທານມ຺ຘິປ຺ເປຕໍ, ນ ນິສ຺ສຏ຺ຐທານ''ນ຺ຕິ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ວທຕິ ກິຣ, ວີມໍສິຕພ຺ພໍ.

ຈີວຣອຈ຺ຉິນ຺ທນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໖. ສຸຕ຺ຕວິຎ຺ຎຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໓໗. ຉຏ຺ເຐ ກິຎ຺ຈາປິ ''ສາມໍ ສຸຕ຺ຕໍ ວິຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ''ຈີວຣຕ຺ຖາຍ ສາມໍ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ເກວລໍ ''ຈີວຣຕ຺ຖາຍ ວິຎ຺ຎາປິຕສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອງ຺ເຄສຸ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຎ຺ເຎນ ຈີວຣຕ຺ຖາຍ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕມ຺ປິ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ສາມນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ ກສ຺ສຈິ ນິຍມນໍ. ''ສາມໍ ວິຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ''ຕິ ກິຎ຺ຈາປິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ''ສາມໍ ວາຍາເປຍ຺ຍາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ວາຍາເປຍ຺ຍາຕິ ເອວໍ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ອຕ຺ໂຖ ຈ ເວທິຕພ຺ໂພ, ປາຬິຍໍ ປນ ອາສນ຺ນປເທນ ໂຍຊນາ ກຕາ, ຕສ຺ມາ ສາມໍ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຎ຺ຎວິຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ກປ຺ປິຍໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຫຕ຺ຖກມ຺ມຍາຈນວເສນ ລທ຺ຘຕນ຺ຕວາໂຍປິ ກປ຺ປິໂຍ. ວິກປ຺ປນຸປຄປຈ຺ຉິມປ຺ປມາຓໍ ເຈ, ຕນ຺ເຕ ວີຕໍເຍວ ສກິໍ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພໍ, ປຸນ ອຘິຏ຺ຐານກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ ອຘິຏ຺ຐິເຕນ ເອກີກາວູປຄມນໂຕ. ''ສເຈ ປນ ປຣິຈ຺ເຉທໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາວ ຈິນສາຘກໍ ວິຍ, ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອຘິຏ຺ຐິຕໍ ໂຫຕິ, ປຸນ ອຘິຏ຺ຐາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ປຏິລາເຄນາຕິ ວຈເນນ ວາຍາເປຕ຺ວາ ຄເປສ຺ສາມີຕິອາທີ ເອກສ຺ມິ ອນ຺ໂຕຄຘໍ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ.

ສຸຕ຺ຕວິຎ຺ຎຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗. ມຫາເປສການສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໔໔. ວິສິຏ຺ຐໍ ກປ຺ປຎ຺ຈ ຕສ຺ສ ວຈເນນ ວິສິຏ຺ຐໍ ກຕຎ຺ຈ ປມາຓໍ, ນ ອາມິສທານໍ. ເກສຎ຺ຈິ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ''ຈີວຣ''ນ຺ຕິ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ວິຠາໂຄ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕໍ ນ ສເມຕີຕິ.

ມຫາເປສການສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗໙. ອຈຸເຈກຈີວຣສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໖໘໖໙. ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ອຈຸເຈກຈີວຣໍ ປໍຝິຄຸຄເຫຕຸວາ ນິກຸຂິປິຕຸ’’ນຸຕິ, ‘‘ຍາວ ປວາຣຕາ ປວາຣິຕາ’’ຕິ ຈ ຍໍ ວຸຕຸຕໍ, ເຕປນ ກິກຸຂູ ຕສຸສ ວຈນສຸສ ອຕຸຖໍ ມິຈຸຂາ ຄເຫຕຸວາ ອຈຸເຈກຈີວຣໍ ນິກຸຂິປນຸຕາ ຈີວຣກາລສມຍໍ ອຕິກຸກາເມສຸໍ. ກິມິທໍ ວິກຕຸຕໍ, ອຸທາຫຸ ອວິກຕຸຕນຸຕິ? ວິກຕຸຕໍ, ປຸຄຸຄລິກໍ ວາ. ເຕເນວ ປຣໂຕ ‘‘ອມຸຫາກໍ, ອາວຸໂສ, ອຈຸເຈກຈີວຣານີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ອວິກຕຸຕໍ ປນ ສງຝິກຕຸຕາ ນ ກສຸສຈິ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ກໂຣຕີ.

ອປີຈ ‘‘ອຈຸເຈກຈີວຣໍ ປໍຝິຄຸຄເຫຕຸວາ ນິກຸຂິປິຕຸ’’ນຸຕິ ອິມິນາ ສາມຄຸລວຈເນນ ວສຸສູປນາຍິກທິວສໂຕ ປຝຸຖາຍ, ປີຝຸກິສມຍໂຕ ປຝຸຖາຍ ວາ ຍາວ ປວາຣຕາ ນິກຸຂິປິຕຸໍ ວຝຸຝຕິ ເອວ ສງຝິກຕຸຕາ, ປຸຄຸຄລິກມຸປິ ‘‘ວສຸສໍວຸຕຸຖກາເລ ຄຕຸຫຖາ’’ຕິ ທີນຸນຕຸຕາ. ຕາທິສຄຸຫິ ຍາວ ວສຸສໍວຸຕຸໂຖ ໂຫຕິ, ຕາວ ນ ຕສຸເສວ, ທາຍກສຸສ ສນຸຕກໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ອິໂຕ ຕຕິຍວສຸເສ, ຈຕຸຕຸຖວສຸເສ ວາ ‘‘ປວາຣຕາຍ ຄຕຸຫຖາ’’ຕິອາທິນາ ທິນຸນມຸປິ ນິກຸຂິປິຕຸວາ ຍຖາທານເມວ ຄເຫຕພຸພໍ. ອຍມຕຸໂຖ ອຝຸຖກຖາຍໍ (ປາຣາ. ອຝຸຖ. ໔.໖໘໖-໘ ອາທໂຍ) ປາກໂຝ. ຕານິ ຈີວຣກາລສມຍາຕິກຸກເມ ນ ນິສຸສຄຸຄິຍານີຕິ ເຈ? ນ, ອຸທຸທິສຸສ ທີນຸນຕຸຕາ. ຍສຸມາ ອຍໍ ສມໂຍ ‘‘ກາເລປີ ອາທິສຸສ ທີນຸນ’’ນຸຕິ ເອຕຸຖ ‘‘ກາໂລ’’ຕິ ອາຄໂຕ, ຄຕາໂກຊນສິກຸຂາປທາທີສຸ ‘‘ສມໂຍ’’ຕຸເວວ ອາຄໂຕ, ຕສຸມາ ອິຮ ເຕສໍ ເອກຕຸຖຕາທສຸສນຕຸຖໍ ເອກໂຕ ‘‘ຈີວຣກາລສມໂຍ’’ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ມາຕິກາຍໍ ປເນຕຸຖ ຕາທິສໍ ຈີວຣໍ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກກາວໍ ອຸປຄຕໍ ປຸຄຸຄລິກໍ ສນຸຮາຍ ວຸຕຸຕໍ, ເຕເນວາຫ ‘‘ກິກຸຂຸໂນ ປເນວ ອຈຸເຈກຈີວຣໍ ອຸປຸປຊເຊຍຸຍາ’’ຕິ. ອຕຸຕໂນ ກຸຝິຍາ ວສຸສໍວຸຕຸຖສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ທີ ທາຕຸໍ ອລກນຸໂຕ ອນຸໂຕວສຸເສ ເອວ ທານກິຈຸຈໍ ປຣິນິຝຸຖາເປຕຸວາ ຄຈຸຂຕິ, ຕຖາ ສງຝສຸສ. ຕສຸມາ ອິທໍ ອຈຸເຈກຈີວຣໍ ອຕຸຖິ ອຸປຸປນຸນກາລໂຕ ປຝຸຖາຍ ສງຝສຸສ ວາ ປຸຄຸຄລສຸສ ວາ ສນຸຕກກາວໍ ອຸປຄຈຸຂນຸຕໍ, ຍໍ ນ ວສຸສາວາສິກກາເວນ ທີນຸນໍ, ອຕຸຖິ ອຸປຸປນຸນກາລໂຕ ປຝຸຖາຍ ອນຸປຄນຸຕຸວາ ວສຸສໍວຸຕຸຖກາເລເຍວ ປຸຄຸຄລສຸສ ວາ ສງຝສຸສ ວາ ອຸປຄຈຸຂນຸຕໍ, ຍໍ ວສຸສາວາສິກກາເວນ ອຸປຸປຊຊິຕຸວາ ສມເຍ ທີນຸນໍ, ອຕຸຖິ ສມເຍ ທີນຸນມຸປິ ປຸຄຸຄລສຸສ ສນຸຕກກາວໍ ອນຸປຄຈຸຂນຸຕໍ, ສງຝສນຸຕກກາວໍ ວາ ທາຍກສນຸຕກກາວໍ ວາ ອຸປຄຈຸຂນຸຕໍ, ອີທິສໍ ສນຸຮາຍ ‘‘ສຄຸຄາຕໍ ກຕຸວາ ນິກຸຂິປິຕພຸພ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ. ອິທໍ ອຕິເຣກສໍວຈຸຂຣມຸປິ ນິກຸຂິປິຕຸໍ ລກຕິ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກກາວໍ ອນຸປຄຕຕຸຕາ, ຕສຸມາ ‘‘ທສາຫານາຄຕ’’ນຸຕິ ອິໂຕ ອຄຸຄໍ ສນຸຮາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ສິທຸຮເມຕນຸຕິ. ທສາຫໂຕ ປຸເຣຕຣໍ ລກິຕຸວາ ຍາວ ປວາຣຕາ ນິກຸຂິປິຕຸໍ ນ ລກຕິ, ຕສຸມາ ສກກາວູປຄຕເມວ ອຮິຝຸຖາຕພຸພໍ, ຕໍເຍວ ສນຸຮາຍ ‘‘ທສາຫານາຄຕ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຍໂຕ ‘‘ອນຸໂຕສມເຍ ອຮິຝຸເຖຕິ, ວິກປຸເປຕີ’’ຕິ ອນາປຕຸຕິວາເຣ ວຸຕຸຕໍ. ສຄຸຄາຕໍ ກຕຸວາ ນິກຸຂິປິຕພຸພກໍ ປນ ປຣສຸສ ທາຕພຸພຕາຍ ສກກາວໍ ອນຸປຄຕໍ, ນ ທີ ຕໍ ສນຸຮາຍ ‘‘ອຮິຝຸເຖຕິ, ວິກປຸເປຕີ’’ຕິ ສກຸກາ ວຕຸຕຸໍ, ນ ຈ ຕໍ ອິມສຸມີ ອຕຸເຖ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ໂຫຕິ ສງຝສຸສ ນິສຸສຄຸຄິຍາກາວໂຕ, ອຝຸຖກຖາຍມຸປິ ອຍມຕຸໂຖ ສຸຝຸຖຸ ປາກໂຝວ. ກຕມໍ ສຄຸຄາຕໍ ກຕຸວາ ນິກຸຂິປິຕພຸພນຸຕິ ເຈ? ປຣສນຸຕກໍ ຈີວຣໍ ສງຝິກເມວ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ‘‘ສລລກຸເຂຕຸວາ ສຸຂໍ ທາຕຸໍ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ທີ ປຣສຸສ ສນຸຕກກາໂວ ທສຸສິໂຕ.

‘‘ຕໂຕ ປຣໍ ເອກທິວສມຸປິ ປຣິຫາໂຣ ນຕຸຖີຕິ ທສາຫປຣມໂຕ ອຸທຸຮໍ ອນຸປຄຕຕຸຕາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ອິໂຕ ສມຍໂຕ ອຸທຸຮເມວ ທສາຫສຸສ ອນຸປຄຕຕຸຕາ ສມຍໂຕ ປຣໍ ທສາທໍ ນ ລກຕິຕິ ກິຣສຸສ ອຮິປຸປາໂຍ. ‘‘ເອຕໍ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິເຍວາ’’ຕິ ເອຕຸຖ ‘‘ເອກາທສມໍ ອຣຸຕໍ ຈີວຣມາເສ ອຸຝຸເຖຕິ’’ຕິ ກາຣຕໍ ລິຂິຕໍ. ອນຸຄຕຸກິປເທ ປນ ‘‘ອນຮິຝຸຖິຕຸວາ ເອກາທສທິວເສ ນິກຸຂິປິຕຸໍ ລກຕີ’ຕິ ວທນຸໂຕ ກຄວາ ອິຕຣມຸປິ ອນຈຸເຈກຈີວຣາທີ ອນຸຊານາຕິ, ອຈຸເຈກຈີວຣມຸເຂນາຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ເອຕຸຖ ກຕຣໍ ສຸກາສິຕໍ? ອຸກຍມຸປີຕິ ເອເກ. ກຖໍ? ປຖມໍ ‘‘ອຈຸເຈກຈີວຣສຸສ ອນຕຸຖເຕ ກຖິເນ ທສທິວສານິໂກ ມາໂສ, ອຕຸຖເຕ ກຖິເນ ທສທິວສານິກາ ປຄຸຈມາສາ’’ຕິ ອິມິນາ ສເມຕິ, ອນຸຄຕຸກິປທລຫຸນິຍາ ທີ ເອຕຸຖ ‘‘ເອກາທສທິວສານິໂກ’’ຕິ ວຕຸຕພຸພຕໍ ອາປຊຸຊຕິ, ທຸຕິຍໍ ‘‘ທສາຫານາຄຕນຸຕິ…ເປ… ທສາເທນ ອສມຸປຕຸຕາຕິ ອຕຸໂຖ’’ຕິ ອິມິນາ ສເມຕິ. ອິມສຸສ ນຍສຸສ ວເສນ ‘‘ປຄຸຈມິໂຕ ປຝຸຖາຍ ອຸປຸປນຸນສຸສ ຈີວຣສຸສ ນິຮານກາໂລ ທສຸສິໂຕ ໂຫຕີ’’ຕິ ປາໂຖ ຍຸຊຸຊຕິ. ຕຖາ ຄຕຸກິປທລຫຸນິຍາ ‘‘ນວາຫານາຄຕໍ ກຕຸຕິກເຕມາສິກປຸຕຸຕມ’’ນຸຕິ ວຕຸຕພຸພຕໍ ອາປຊຸຊຕິ, ຕສຸສ ວເສນ ‘‘ການຄຸເຈສ ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຮາເຣຕພຸພນຸຕິ ອິມິນາວ ສິທຸໂຮ, ອຝຸຖຸປຸປຕຸຕິວເສນ ປນ ອປຸພຸພໍ ວິຍ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸວາ ສິກຸຂາປທໍ ຖປີຕ’’ນຸຕິ ອຍໍ ປາໂຖ ຍຸຊຸຊຕິ. ໂກ ປເນຕຸຖ ສາໂຣຕິ? ໂຍ ປຈຸຂາ ວຸຕຸໂຕ, ໂສວ ສາໂຣ. ເຕເນວ ອຝຸຖກຖາຈຣິເຍນ ‘‘ປຄຸຈມິໂຕ ປຝຸຖາຍາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ໂປຣາຕຄຕຸກິປເທທິ ອຝຸຖກຖາຍ ຈ ສທຸຮິ ສໍສນຸທນໂຕ, ‘‘ທສາຫານາຄຕ’’ນຸຕິ ປາລຸອິຍາ ສໍສນຸທນໂຕ ຈ ເອຕຸຖ ຄຕຸກິປທລຫຸນິປີ ປາລຸອິຍາ ສເມຕິ.

ກຖໍ? ຍສ຺ມາ ປວາຣຕາທິວເສ ອຣຸຕ຺ຕຸຄ຺ຄມເນ ກິກ຺ຂຸ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ທສເມນ ອເຫນ ສທ຺ຘິ ຉຝ຺ກິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ນວທິວສາ ທສ ອຫານີຕິ ທສາຫໍ, ເຕນ ທສາເຫນ, ສໜໂຍຄຕ຺ເຖ ກຣຕາວຈນໍຯ ກຕ຺ຕິກເຕມາສິກປຸຕ຺ຕມາ ຈີວຣສມ ຍໍ ອສມ຺ປຕ຺ຕາຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ອນາຄຕາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຍຖາ ອປຣກຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕມາຍ ວສ຺ສິກສາຝິກໍ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ວິກປ຺ເປນ຺ໂຕ ‘‘ຈາຕຸມາສໍ ອຘິຝ຺ຖາຕຸໍ ຕໂຕ ປຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ , ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິຯ ເອຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈຕິຕິ ເຈ? ນ, ອິມສ຺ສ ນິປ຺ປໂຍຊນກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕຯ ອຈ຺ເຈກຈີວຣປຝິຄ຺ຄຫຕກາລໍ ນິຍມິຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ຉຝ຺ກິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣໍ ອຈ຺ເຈກ ເມວ ນ ໂຫຕິຯ ປຖມກຖິເນນ ສິທ຺ຘຕ຺ຕາ’’ຕິ ໂປຣາຕຝ຺ຖກຖາຄຕ຺ກິປ຺ເທສ຺ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕໂຕ ອຸປຣິ ‘‘ອຈ຺ເຈກຈີວຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈ ຕິ, ປຝິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິສງ຺ຄໂຫ ຈຯ ນ ຈ ສາ ອາປຕ຺ຕິ ປາລຸອິຍາ, ອຝ຺ຖກຖາຍ, ຍຸຕ຺ຕິໂຕ ວາ ສມ຺ກາວຕິຯ ອຝ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ ຕິມຕ຺ຕວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ທສາຫາຘິຈ຺ຈກາຣິກາ ອຝ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິປາຍໍ ນ ທິສ຺ສຕິຯ ‘‘ກິກ຺ຂູ ອຈ຺ເຈກຈີວຣໍ ປຝິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຈີວຣກາລສມຍໍ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ເອຕ຺ຕິກາ ເອວ ຫິ ອຝ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິຯ ຕຖາ ຫິ ປຣິວາເຣ (ປຣິຯ ໔໗-໔໙) ‘‘ກິສ຺ມິ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ’’ນ຺ຕິ ອາຣກິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຈ຺ເຈກຈີວຣໍ ຈີວຣກາລໍ ນາຕິກ຺ກາເມຕພ຺ພໍ, ອິຕຣໍ ອຕິກ຺ກາ ເມຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອິທໍ ປລ຺ລຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ອຈ຺ເຈກຈີວຣສ຺ເສວ ອປຣາຘທສ຺ສນໂຕ, ວິເສສກາຣຕາກາວາ , ‘‘ການ຺ ລ຺ເຈສ ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ ຘາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິມິນາວ ສິທ຺ໂຘ’’ຕິອາທິວຈນວິໂຣຘໂຕ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕວຈນາສມ຺ກາວໂຕ ຈຯ

ກຖໍ? ທສາເຫນ ສຫ ກຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕມາ ‘‘ອນາຄຕາ’’ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ທສາຫໂຕ ອລ຺ລາ ສາ ປຸຕ຺ຕມາຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ອນລ຺ລາ ເຈ, ສຫ-ສທ຺ໂທ ນ ສມ຺ກາວຕິ, ນ ຫິ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕໂນ ໂຍໂຄ ສມ຺ກາວຕິ, ອນາຄຕ-ສທ຺ໂທ ຈ ນ ສມ຺ກາວຕິຯ ອາຄຕາ ສມ຺ປຕ຺ ຕາ ເອວ ຫິ ສາ ປຸຕ຺ຕມາຯ ຈີວຣສມຍສ຺ສ ອນນ຺ຕຣຕ຺ຕາ ເອກີກາວໍ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ອນາຄຕາເຍວາຕິ ເຈ? ນ, ຕຖາປິ ອ ນາຄຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ສມ຺ກາວໂຕ, ອາຄມນສມ຺ກເວ ສຕິເຍວ ຫິ ອນາຄຕ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວຕິ, ນ ຫິ ນິພ຺ພານໍ, ປລ຺ລຕ຺ຕິ ວາ ‘‘ອ ນາຄຕາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ນິພ຺ພານໍ ວິຍ ຂຕຕ຺ຕຍໍ, ສາ ຈ ປຸຕ຺ຕມາ ນ ກທາຈິ ສມຍກາວໍ ປາປຸຕາຕິຕິ ອຍຸຕ຺ຕເມວຯ ‘‘ຕໂຕ ປຣໍ ວິກປ຺ເປຕຸ’’ນ຺ຕິ ປນ ວຈນໍ ປີຝ຺ກິສມຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກິຕຕ຺ຕາ ສມ຺ກາວຕິຯ ອປີຈ ປວາຣຕາຍໍ ອຣຸເຕ ຈ ອຸຝ຺ກິເຕ ສາ ປຸຕ຺ຕມາ ຈີວຣສມຍໍ ເອກາຫານາຄຕາ ເອວາປຊ຺ຊຕິ ປຸພ຺ເພ ສໜໂຍຄປຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ເອກີກາວຄຕາປິ ສາ ຈີວຣສມຍໍ ອນາຄ ຕາ ເອວ ຊາຕາຕິ ສພ຺ພທາ ນ ຕຖາວິຄ຺ຄຫກຣຕາວຈນຕ຺ຖໍ ໂກຈິເທວ ວຈນໂຕ ທິເປ຺ຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ກິມຕ຺ຖໍ ປເນຕ຺ຖ ‘‘ທສທິວສາຘິໂກ ມາໂສ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ຕໍ ປາຣິປູຣິສມ຺ກາວໂຕຯ ປລ຺ຈມິຍລ຺ຫິ ປຸເຣ ອຣຸຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນອຈ຺ເຈກຈີວຣສ຺ສ ທສທິວສາຘິໂກ ມາໂສເຍວ ປຣິປູໂຣຕິ ກຕ຺ວາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອປີຈ ຕສ຺ສາ ປລ຺ຈມິຍາ ທິວສກາໂຄປິ ສມ຺ປຕ຺ຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ‘‘ທິຍ຺ໂຍ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ປເຄວ ປຸເຣ ອຣຸຕໍ, ເຕເນວາຫ ‘‘ທິຍ຺ໂຍ ໂຂ, ອາວຸໂສ, ອມ຺ຫາກ’’ນ຺ຕິອາທິຯ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ‘ຉຝ຺ກິໂຕ ປຝ຺ຖາຍາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕປຖມປາຖສ຺ສ ວເສນ ‘ອນຈ຺ເຈກຈີວຣມ຺ປີ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ຖປີຕໍ ຕິຈີວຣມ຺ປີ ເອຕໍ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິເຍວາ’’’ຕິ ຈ ‘‘ທສທິວສາຘິໂກ ມາໂສ’’ຕິອາທິ ຈ ຍໍ ລິຂິຕໍຯ ຕໍ ນ, ‘‘ປລ຺ຈມິໂຕ ປຝ຺ຖາຍາ’’ຕິ ປາເຖ ສຊ຺ຊິເຕວ ເອເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຍຖາວຸຕ຺ຕອຕ຺ຖສມ຺ກາວໂຕ, ນ ຕານິ ຖານານິ ປຸນ ສຊ຺ຊິຕານິຯ ຍຖາກິຕວເສເນວ ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂິຕພ຺ພານີຕິ ໂນ ຕກ຺ ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຸຕ຺ຕມາຍໍ ອນິສ຺ສຄ຺ຄິຍຕ຺ຖເມວາຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣຯ ‘‘ປວາຣຕາມາສສ຺ສ ຊຸຕ຺ຫປກ຺ຂປລ຺ຈມິໂຕ ປຝ຺ຖາຍາ’’ຕິ ປາເຖ ສຊ຺ຊິເຕ ເອເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຈີວຣສ຺ສ ນິຘານກາໂລ ທສ຺ສິໂຕ ໂຫຕິ, ‘‘ອຈ຺ເຈກຈີວຣນ຺ຕິ ອຈ຺ຈາຍິກຈີວຣໍ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິອາທິ ປາໂຖຯ ‘‘ຉຝ຺ກິໂຕ ປຝ຺ຖາຍາ’’ຕິ ຈ ‘‘ການ຺ລ຺ເຈສ ທ ສາຫປຣມ’’ນ຺ຕິອາທິ ຈ ຍໍ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ນ ປາໂຖ, ຕສ຺ມາ ເອກາທສທິວສໍ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິຕິ ກຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ ‘‘ປລ຺ຈມິໂຕ ປຝ຺ຖາຍາ’’ຕິ ລິຂາປິໂຕ ກິຣຯ ‘‘ປວາຣຕາມາສສ຺ສ ຊຸຕ຺ຫປກ຺ຂຉຝ຺ກິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ປນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອນຈ຺ເຈກຈີວຣມ຺ປີ ປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ຖປີຕໍ ຕິຈີວຣມ຺ປີ ເອຕໍ ປຣິຫາຣໍ ລກຕິເຍວາຕິ ປາໂຖ’’ຕິ ຈ ‘‘ອຈ຺ເຈກຈີວຣສ຺ສ ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສທິວສາຘິໂກ ມາໂສ, ອຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສທິວສາຘິກາ ປລ຺ຈມາສາຕິ ປາໂຖ’’ຕິ ຈ ເອຕ຺ຖ ປປລ຺ເຈນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສຸຝ຺ຖຸ ສລ຺ ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພໍ, ຕຸຕ຺ທີກູເຕນ ວາ ກວິຕພ຺ພໍຯ

ອຈ຺ເຈກຈີວຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ກິຕາຯ

໙ຯ ສາສງ຺ກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໔໔ຯ‘‘ຕິຕ຺ຕໍ ຈີວຣານໍ ອລ຺ລຕຣໍ ຈີວຣນ຺ຕິ ອິທໍ ຕິຈີວເຣ ເອວ ອຍໍ ວິຘີ, ອິຕຣສ຺ມິ ຍຖາສຸຂນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ

ວທນຸຕິ. ‘‘ອຕິເຣກລາຣຕຸຕໍ ວິປຸປວສນຸຕິ’’ຕິ ຕສຸມິເຍວ ເສນາສເນ ວາໂສ ນ ວິປຸປວາໂສຕິ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ. ກສຸມາ? ຈີວຣປຸປວຕຸຕິຊານນໂຕ. ເອຕຸຖ ກິຍຸຈາປິ ‘‘ອາຣຍຸຍກໍ ນາມ ເສນາສນໍ ປຍຸຈທນຸສຕິກໍ ປຈຸຊິມ’’ນຸຕິ ວຈນໂຕ ອຕິເຣກໂຕປິ ວຸຕຸຕໍ, ອາຣຍຸຍກເມວ ປນ ເສນາສນໍ ໂຫຕິ, ສຸຕຸຕໍ ຣກຸຂຕິ ຈີວຣປຸປວຕຸຕິຊານນປລິໂພຄສມຸກວໂຕ.

໒໔໙. ‘‘ຄາວຸຕໂຕ ອຕິເຣກປຸປມາເຕນ ລກຕິ’’ຕິ ຍໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ກາຖໍ ປຍຸຍາຍຕິຕິ ເຈ? ‘‘ສິຍາ ຈ ຕສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ໂກຈິເທວ ປຈຸຈໂຍ ເຕນ ຈີວເຣນ ວິປຸປວາສາຍາ’’ຕິ ວຈນໂຕ. ໂຍຊນປຸປມາເຕປິ ສິຍາຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ປຸນ ຄາມສີມໍ ໂອກຸກມິຕຸວາ ວສິຕຸວາ ປກຸກມຕິ’’ຕິ ອນາປຕຸຕິວາເຣ ອນຸຍຸຍາຕຕຸຕາ. ຍທິ ເອວໍ ‘ໂຍຊນປຸປມາເຕ ນ ລກຕິ’’ຕິ ອິທໍ ກິນຸຕິ? ອິທໍ ນິພທຸທາວາສວເສເນວ ວຸຕຸຕໍ. ຕຕຸຖ ສຸຕຸຕໍ ກິຊຸຊຕິຕິ? ນ ກິຊຸຊຕິ, ກິນຸຕຸ ນ ອິຣ ສຸຕຸຕາສີກາໂຣ ອຕຸຖີຕິ. ອຖ ກສຸມາ ‘‘ອຍໍ ສຸຕຸຕໂຈໂຣ ຕິ ເວທິຕພຸໂພ’’ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ? ອສມຸກວໂຕ. ກາຖໍ ປຍຸຍາຍຕິຕິ? ອງເຄສຸ ອການວໂຕ. ສຸຕຸຕຄຣຣສຸສ ປຕິຮູປເສນາສນທິປນໂຕ ສຸຕຸຕຄຣຣຕາ ຕສຸສ ສິທຸທາ. ວຈນປຸປມາຕໂຕຕິ ເຈ? ນ, ວຈນປຸປມາຕໂຕ ຈ ປາລຸອິເຍວ ປມາຕໍ. ‘‘ອນາປຕຸຕິ ປຸນ ຄາມສີມໍ ໂອກຸກມິຕຸວາ ວສິຕຸວາ ປກຸກມຕິ’’ຕິ ທີ ວຸຕຸຕໍ. ຄາມສີມາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ກິຕຸຕກໍ ກາລໍ ວສິຕຸວາ ປກຸກມິຕພຸພນຸຕິ ເຈ? ປຸນ ທິວເສເຍວ, ຕສຸມາ ອຍຸຄໂມ ອຣຸໂຕ ນິພທຸທາວາເສ ວາ ຄນຸຕພຸພຍຸຖາເນ ວາ ອຍຸເຖຕພຸໂພຕິ ເອເກ. ອນຸໂຕອາຣຕຸຕນຸຕິ ເອເກ. ຍາວ ນິພທຸທາວາສໍ ນ ກປຸເປຕິຕິ ເອເກ. ຍາວ ມຄຸຄປຣິສຸສມວິໂນທນາຕິ ເອເກ. ສຕິ ອນຸຕຣາເຍ ອນຸໂຕອາຣຕຸຕໍ ວສຕິ, ອນາປຕຸຕິ. ນິພທຸທາວາສກາປຸປເນ ສຕິ ອຣຸຕຸຄຸຄມເນ ອາປຕຸຕິ. ສເຈ ຕໍສຕຸຕໂມ ທິວໂສ, ຕທເຫວ ນິກຸຂິຕຸຕຈີວຣໍ ຄເຫຕພຸພໍ, ປຈຸຈຸທຸຣຣິຕພຸພໍ ວາຕິ ເອເກ. ສເຈ ອນຸຕຣາ ນວມຄຸຄປາຕຸກາເວນ ວາ ນວຄາມສນຸນິເວເສນ ວາ, ຕໍ ເສນາສນໍ ອງຄສມຸປຕຸຕິໂຕ ປຣິຫາຍຕິ. ຕທເຫວ ຈີວຣໍ ຄເຫຕພຸພໍ ວາ ປຈຸຈຸທຸຣຣິຕພຸພໍ ວາ. ອາຣຕຸຕໍ ວິປຸປວສນຸຕສຸສ ເຈ ປຣິຫາຍຕິ, ອນາປຕຸຕິ ອນຸຍຸຍາຕທິວສຕຸຕາຕິ ເອເກ. ອາປຕຸຕິ ເອວ ອນງຄສມຸປຕຸຕິໂຕຕິ ເອເກ. ຍຸຕຸຕຕຣໍ ປເນຕຸຖ ວິຈາເຣຕຸວາ ຄເຫຕພຸພໍ. ສເຈ ສຸຕຸຕຄຣໂຣ ໂຫຕິ, ຄາມສີມາຍໍ ອວສິຕຸວາ ປຈຸຊິມປຸປມາຕຍຸຕຸເຕ ຖາເນ ວສິຕຸວາ ປກຸກມິຕພຸພໍ. ປຖມໍ ພທຸຣອວິປຸປວາສສີໂມ ເຈ ຄາໂມ ໂຫຕິ, ອຍຸຍສຸມິມຸປິ ມາເສ ອນຸໂຕສີມາຍ ວສໂຕ ອນາປຕຸຕິ. ໂປຣາຕຄຕຸກີປເທ ‘‘ຍຖາວຸຕຸຕເສນາສເນ ວສນຸເຕນາປິ ອາຣຕຸຕເມວ ຈີວຣໍ ຄາເມ ນິກຸຂິປິຕພຸພນຸຕິ ອຕິປຸປາເຍນ ອຍຸຍໍ ອນຸໂຕອາຣຕຸຕມຸປິ ອຍຸຍມຸປິ ວສໂຕ ອາປຕຸຕິເຍວາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ.

ສາສງກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ.

໑໐. ປຣິຕາຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໒໕໗. ເທຖາວຸໂສອມຸຫາກນຸຕິ ເອຕຸຖ ອກາຕວິຍຸຍຕຸຕິ ໂຫຕິ ນ ໂຫຕີຕິ? ໂຫຕິ, ຍທິ ເອວໍ ອຍຸຍາຕກວິຍຸຍຕຸຕິສິກຸຂາປທສຸສ ຈ ອິມສຸສ ຈ ກີ ນານາກຣຕນຸຕິ? ຕໍ ອຍຸຍາຕກອປຸປວາຣິເຕເຍວ ວິຍຸຍາເປນຸຕສຸສ, ອິທໍ ຍາຕກປວາຣິເຕປິ, ຕໍ ອນຈຸຊິນຸນຈີວຣສຸເສວ, ອິທໍ ຕສຸສປິ, ຕໍ ຈີວຣໍເຍວ ວິຍຸຍາເປນຸຕສຸສ, ອິທໍ ອຈີວຣມຸປິ. ເອວໍ ສນຸເຕ ອິທໍ ຕໍ ອນຸໂຕກຕຸວາ ກິຕໍ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ທຸວິນຸນມຸປິ ອງຄສມຸປຕຸຕິຍາ ສຕິ ເກນ ກວິຕພຸພນຸຕິ? ອິມິນາ ກວິຕພຸພໍ ອິມສຸສ ນິປຸປເທສໂຕຕິ ເອເກ. ທຸວິທິປິ ກວິຕພຸພໍ ອຸກິນຸນມຸປິ ອງຄສິທຸຣິໂຕຕິ ເອເກ. ອິມານິ ຕສຸສ ອງຄານິ ວິກປຸປນຸປຈີວຣຕາ, ສມຍາການໍ, ອຍຸຍາຕກວິຍຸຍຕຸຕິ, ຕາຍ ຈ ປຜິລາໂກຕິ ຈຕຸຕາຣິ. ອິມສຸສ ປນ ສງເຆ ປຣິຕຕກາໂວ, ລຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຣິຕາມນໍ, ປຜິລາໂກຕິ ຕີຕິ. ເອຕຸຖ ປຖໂມ ວາໂທ ອຍຸຕຸໂຕ ກຕຸວາປິ ໂອກາສໍ ອຍຸຄກຖາຍໍ, ປຣິວາເຣ ຈ ອວິຈາຣິຕຕຸຕາ. ຍທິ ເອວໍ ຕຕຸຖ ອງເຄສຸ ‘‘ອນຍຸຍປຣິຕາຕຕາ’’ຕິ ວຕຕພຸພນຸຕິ ເຈ? ນ ວຕຕພຸພໍ, ອຕຸຖໂຕ ສິທຸທຕຸຕາ. ປຣິຕາຕສິກຸຂາປທທຸວຍສິທຸທິໂຕ, ປຣິຕາຕສຍຸຍິໂຕ, ອາປຕຸຕິສມຸກວໂຕ ຈ ‘‘ມຍຸຫມຸປິ ເທຖາ’’ຕິ ວທຕິ, ‘‘ວຍຸຍຕິ’’ຕິ ອນຸທຸທິຍຸຖໍ, ‘‘ອມຸຫາກມຸປິ ອຕຸຖີ’’ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວຍຸຍຕິ. ‘‘ສງຆສຸສ ປຣິຕາຕໍ…ເປ… ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຍສຸສາ’’ຕິ ເອຕຸຖ ‘‘ປຸຄຸຄລສຸສາ’’ຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ, ຍໂຕ ສຸທຸທປາຈິຕຸຕິຍວເສນ ອາຄຕຕຸຕາ. ‘‘ອຍຸຍເຈຕິຍສຸສາ’’ຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ ສງຆສຸສ ອເຈຕິຍຕຸຕາ, ຕສຸມາເຍວ ‘‘ເຈຕິຍສຸສ ປຣິຕາຕໍ…ເປ… ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຍສຸສາ’’ຕິ ເອຕຸຖາປິ ‘‘ອຍຸຍສງຆສຸສ ອຍຸຍປຸຄຸຄລສຸສາ’’ຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ. ‘‘ຍໂຕ ຕຖາ ອິຣ ຈ ‘ປຸຄຸຄລສຸສ ປຣິຕາຕໍ…ເປ… ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຍສຸສາ’ຕິ ເອຕຸຖ ຈ ‘ອຕຸຕໂນປີ’ຕິ ກິຍຸຈາປິ ນ ວຸຕຸຕໍ, ຕຖາປິ ສມຸກວຕີ’’ຕິ ວທນຸຕິ. ຕໍ ປນ ອິຣ ອຕຸຕໂນ ປຣິຕາມນາສີກາຣຕຸຕາ ອິມສຸສ ສິກຸຂາປທສຸສ ນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເອເກ. ຕຕຸຕຸຕຣີສິກຸຂາປເທ ‘‘ອຍຸຍສຸສຕຸຖາຍາ’’ຕິ (ປາຣາ. ອຍຸຖ. ໒.໔໘໙) ປທໍ ວິຍາຕິ ເອເກ. ຕໍ ນ, ເອຕຸຖ ປຸຄຸຄລປຣິຕາມນສິກຸຂາປເທ ອວຸຕຸຕຕຸຕາ. ຂມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ ປນາຫ –

“ອຕ຺ຕໂນ ອຎ຺ຎໂຕ ລາຠໍ, ສງ຺ຆສ຺ສຎ຺ຎສ຺ສ ວາ ນຕໍ;

ປຣິຓາເມຍ຺ຍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິ, ປາຈິຕ຺ຕິຍມ຺ປິ ທຸກ຺ກຏ”ນ຺ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສງ຺ຆສ຺ສ ປຣິຓຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິຓາເມຍ຺ຍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍຯ ຕເຖວ ອຎ຺ຎໂຕ ປຣິຓາເມຍ຺ຍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍຯ ອຎ຺ຎສ຺ສ ປຣິຓຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ປຣສ຺ສ ວາ ປຣິຓາເມຍ຺ຍ ທຸກ຺ກຏນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຎາຕກວິຎ຺ຎຕ຺ຕິອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕາປຕ຺ຕິສມ຺ຠວໂຕ ອິຘ ປຣິຓຕທ຺ວເຍ “ອຕ຺ຕໂນ”ຕິ ປທໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ທຸກ຺ກຏມຕ຺ຕປ຺ປສງ຺ໂຄ ສິຍາ, ອວຸຕ຺ເຕ ປເນເຕສຸ ວຸຕ຺ຕາປຕ຺ຕີນໍ ຍຖາຄມມຎ຺ຎຕຣາ ຈ ອິຘ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຘິ ທຸກ຺ກຏຎ຺ຈາຕິ ທ຺ເວ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ເອກໂຕ ໂຫນ຺ຕີຕິ ວິນຍຘຣານໍ ອນວເສສຎາຕສ຺ສ ໂອກາໂສ ກໂຕ ໂຫຕີຕິຯ

ອິຕິ ຕີສກກຓ຺ຑໍ ສາຣມຓ຺ຑໍ,

ອລເມຕໍ ວິນຍສ຺ສ ສາຣມຓ຺ເຑ;

ອິຘ ນິຏ຺ຐິຕສພ຺ພສາຣມຓ຺ຑໍ,

ວິນຍວເສນ ປຸນາຕິ ສາຣມຓ຺ຑນ຺ຕິຯ

ປຣິຓຕສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ນິຏ຺ຐິໂຕ ປຕ຺ຕວຄ຺ໂຄ ຕຕິໂຍຯ

ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປາຈິຕ຺ຕິຍວຓ຺ຓນາ

໕ຯ ປາຈິຕ຺ຕິຍກຓ຺ໂຑ

໑ຯ ມຸສາວາທວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ມຸສາວາທສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑ຯວາທກ຺ຂິຕ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອວິເສເສນ ວາທຊປ຺ປວິຕຓ຺ຑສງ຺ຂາໂຕ ຕິວິໂຘປິ ກຖາມຄ຺ໂຄ ‘‘ວາໂທ’’ ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ເຕສຸ ‘‘ຕິຕ຺ຖິເຍຫິ ສທ຺ຘິ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ຐເປຕ຺ວາ ວາທໍ ‘‘ເສສາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ຉລຊາຕິນິຄ຺ຄຫຏ຺ຐານກຸສລຕາຍ ກທາຈິ ກຕ຺ຖຈິ ອວຊານິຕ຺ວາ ປຏິຊານາຕິ, ຕຖາ ປຸພ຺ເພ ກິຎ຺ຈິ ວຈນໍ ປຏິຊານິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອວຊານາຕິ. ເອວໍ ວາ ອຎ຺ຎຖາ ວາ ອຎ຺ເຎນຎ຺ຎໍ ປຏິຈຣຕິ. ເອວໍ ປວຕ຺ໂຕ ສມ຺ປຊານມຸສາ ຠາສໍ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ອສຈ຺ຈາຍນ຺ໂຕ ສງ຺ເກຕໍ ກຕ຺ວາ ວິສໍວາເທນ຺ໂຕ ເອວໍ ໂສ ວາທກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ສມາໂນ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸຎ຺ຈ ປຣິປູເຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕີຕິ ເອວມຘິປ຺ປາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຕ຺ຕໂນ ວາເທຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນຕ຺ຕາ’’ຕິ (ຘ. ປ. ໒໗໙; ຈູຬນິ. ອຊິຕມາຓວປຸຈ຺ຉານິທ຺ເທສ ໔; ເນຕ຺ຕິ. ໕; ມຫານິ. ໒໗) ປຐມມາຣທ຺ເຘ ອຕ຺ຕໂນ ວາເທ. ‘‘ຍໍ ທຸກ຺ຂໍ ຕທນຕ຺ຕາ’’ຕິ (ສໍ. ນິ. ໓.໑໕) ໂນ ສມໂຍ. ‘‘ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນິພ຺ພານມ຺ປິ ສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ‘‘ນິພ຺ພານໍ ປຣມໍ ສຸຂ’’ນ຺ຕິ (ຘ. ປ. ໒໐໓-໒໐໔; ມ. ນິ. ໒.໒໑໕) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ຕໍ ນ ທຸກ຺ຂໍ. ໂນ ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ. ອຍໍ ປຣວາທີ ‘‘ຍໍ ທຸກ຺ຂໍ ຕທນຕ຺ຕາ’’ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສິທ຺ຘນ຺ຕໍ ສງ຺ກເມຕ຺ວາ ‘‘ວິໂຣທິ ວິຣຸທ຺ໂຘ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທສໍ ອາໂຣເປສ຺ສຕີຕິ ຕສ຺ມິໍ ປຐມວາເທ ກິຎ຺ຈິ ໂທສໍ ສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ໂຕ ອາໂຣປິເຕ ວາ ໂທເສ ອນາໂຣປິເຕ ວາ ‘‘ນາຍໍ ມມ ວາໂທ’’ຕິ ຕໍ ອວຊານິຕ຺ວາ ‘‘ນິພ຺ພານນ຺ເຕວ ສສ຺ສຕ’’ນ຺ຕິ, ‘‘ອນຕ຺ຕາ ອິຕິ ນິຈ຺ຉຍາ’’ຕິ ຈ ສຸຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຐມວາທສ຺ສ ນິທ຺ໂທສຕໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ມເມວ ອຍໍ ວາໂທ’’ຕິ ຕເມວ ປຈ຺ຉາ ປຏິຊານາຕິ. ເອວໍ ຕຕ຺ຖ ຍຖາວຸຕ຺ຕມານິສໍສໍ ສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ໂຕ ຕໍ ປຏິຊານິຕ຺ວາ ຍທິ ອນຕ຺ຕາ ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ, ຘມ຺ມາ ເອວ ນ ເຕ ຠວນ຺ຕິ. ສຠາວໍ ຘາເຣນ຺ຕີຕິ ຫິ ‘‘ຘມ຺ມາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ.

ອຍຎ຺ຈ ອຕ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ສຠາວວາຈີຕີ ເອວໍ ອາໂຣປິເຕ ວາ ໂທເສ ອນາໂຣປິເຕ ວາ ໂທໂສຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ນາຍໍ ມມ ວາໂທ’’ຕິ ຕເມວ ປຐມວາທໍ ປຈ຺ຉາ ອວຊານາຕິ. ອຖ ໂສ ປຣວາທີ ສປ຺ກ຺ຂໍ ປຏິເສເຘ ປຏິຊານນຕ຺ຕາປນຍນໍ ຯ ປຏິຊານາຕິ ປຕ຺ຍາສ຺ສ ອິຕິ ວຈນໂຕ ‘‘ປຏິຎ຺ຎາ ອຎ຺ຎາ ໂສ ນາມ ເຕ ນິຄ຺ຄໂຫ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ສຠາວາຕິຣິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ປຏິເສຘາຘິປ຺ປາຍໂຕ ສຠາວໂຕ ອຕິຣິຕ຺ຕໍ ພາລປຣິກປ຺ປິຕມຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ອນຕ຺ຕາ ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ’’ຕິ ເມ ປຏິຎ຺ຎາຕກຖາ, ສາ ຈ ຕທວຕ຺ຖາເຍວາຕິ ນ ເມ ຕໍ ປຏິຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາປນຍນໍ ອຕ຺ຖິ, ‘‘ນາຍໍ ມມ ວາໂທ’’ຕິ ອວຊານນໍ ປນ ສຠາວສງ຺ຂາຕໍ ອຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ອນຕ຺ຕາ ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ’’ຕິ ນ ວທາມີຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ກຕນ຺ຕິ ອິມິນາ ອຎ຺ເຎນ ກາຣເຓນ ຕໍ ປຸພ຺ເພ ປຏິຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາປນຍນໍ ກາຣຓໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕິ. ‘‘ອນຕ຺ຕາ ສພ຺ເພວ ຘມ຺ມາ’’ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ‘‘ອຕ຺ຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ສຠາວວາຈິຕ຺ຕາ’’ຕິ ອິທໍ ກາຣຓໍ ປຏິຈ຺ຈ ເຕນ ປຸພ຺ເພ ປຏິຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາປນຍນໍ ກຕໍ. ຕມຎ຺ຎກາຣຓໍ ປຈ຺ຉາ ທສ຺ສິເຕນ ອຎ຺ເຎນ ກາຣເຓນ ປຏິຈ຺ຉາເທຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ.

ຍສ຺ມາ ນ ເກວລໍ ຍຖາທສ຺ສິເຕນເຍວ ໂສ ອຕ຺ຖເມວ ອວຊານາຕິ, ປຏິຊານາຕິ ຈ, ກິນ຺ຕຸ ວຈນມ຺ປິ, ຕສ຺ມາ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ (ປາຈິ. ອຏ຺ຐ. ໑) ‘‘ຊານິຕພ຺ພໂຕ’’ຕິ ປຐມໍ ກາຣຓໍ ວຕ຺ວາ ປຣວາທີນາ ‘‘ຍທິ ຊານິຕພ຺ພໂຕ ອນິຈ຺ຈໍ, ນິພ຺ພານໍ ເຕ ອນິຈ຺ຈໍ ສິຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ ມຍາ ‘ຊານິຕພ຺ພໂຕ’ຕິ ກາຣຓໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ‘ຊາຕິຘມ຺ມໂຕ’ຕິ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຕຍາ ພຘິຣຕາຍ ອຎ຺ເຎນ ສລ຺ລກ຺ຂິຕນ຺ຕິ ອາທີນິ ວທຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ. ‘ຊານິຕພ຺ພໂຕ’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ‘ຊາຕິຘມ຺ມໂຕ’ຕິອາທີນິ ວທຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ອວຊານິຕ຺ວາ ປຸນ ປຏິຊານນ຺ໂຕ ຕໍ ອວຊານນໍ ອິມິນາ ປຏິຈ຺ຉາເທຕິ ນາມາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ.

໒ຯຊານິຕ຺ວາ ຊານນ຺ຕສ຺ສ ຈາຕິ ຊານິຕ຺ວາ ວາ ຊານນ຺ຕສ຺ສ ວາຕິ ອຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ທີເປຕີຕິ.

໓ຯ ອປິຈ ມິຈ຺ຉາວາຈາປຣິຍາປນ຺ນາຕິ ຈຕຸພ຺ພິຘມິຈ຺ຉາວາຈາປຣິຍາປນ຺ນາ. ສີຫລອາທີນາມເກທຄຕາຕິ ເກຈິ, ຕສ຺ມາ ເອວໍ

ວທໂຕ ວຈນໍ, ຕໍສມຸຎ຺ຕ຺ຖາປີກາ ເຈຕນາຕິ ອຸກຍໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ມາຕິກາຍໍ ອຸກິນ຺ນໍ ສງຄຫິຕຕ຺ຕາຯ ວິກງເຄ ຕໍ ວຈນໍ ຍສ຺ມາ ວິນາ
ວິຌ຺ຌຕ຺ຕິຍາ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ວາຈສິກາ ວິຌ຺ຌຕ຺ຕີ’’ຕິ ວິຌ຺ຌຕ຺ຕິ ຈ ທສ຺ສິຕາຯ ‘‘ເອວໍ ວທໂຕ ວຈນ’’ນ຺ຕິ ໂລກໂວຫາເຣນ ວຕ຺
ວາ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຕໍສມຸຎ຺ຕ຺ຖາປີກາ ວາ ເຈຕນາຕິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ວທຕິຯ ໂອລຸອາຣິເກເນວາຕິ ເຈຕນາສມຸຎ຺ຕ຺ຖານ
ວາຈານໍ ສຸຂຸມຕ຺ຕາ ວິສຍວເສເນວ ກຕາຕິຯ

໙ຯທິຍ຺ກສ຺ສໂຫຕິຕິ ທິຍ຺ໂກ ອສ຺ສ, ອເນນ ວາ ອຸປຈາຣຊ຺ຌານວເສນ ນ ມຍາ ອພ຺ຍາວໂຜ ມໂຕ, ‘‘ນ ມຍາ ປວນ຺ໂຕ ປໂຜ
ທິຍ຺ໂກ’’ຕິອາທີ ກຕນ຺ຕສ຺ສ ຈ ປຣມຕ຺ຖສ຺ສຸຌ຺ຌຕໍ ອຸປາທາຍ ເອວ ‘‘ອິຕ຺ຖີ ນ ປສ຺ສາມິ, ນ ຈ ປຸຣິສ’’ນ຺ຕິ ກຕນ຺ຕສ຺ສ ຈ ນ ມຸສາ
ວາໂທຯ

໑໑ຯອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕິເຍວາຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ທຸພ຺ກາສິຕາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕີຯ ກສ຺ມາ? ‘‘ເກລຸອີ ກຸຣຸມາໂນ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ‘‘ວາຈາ
ຄິຣາ…ເປ… ວາຈສິກາ ວິຌ຺ຌຕ຺ຕີ’’ຕິ ອຸຊຸກໍ ສນ຺ຌາຍ, ກາໂຍ ນ ອຸຊຸໂກຯ

ມຸສາວາທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໒ຯ ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໓ຯ‘‘ປຸນ ອເຣ ປຕ຺ເຕຕິ ປຸນ ຕໍ ຖານໍ ປຣິວຍ຺ເຜຕ຺ວາ ອາຄເຕ ອຌ຺ຌສ຺ມິ ອເຣ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ປຕິຍ຺ກິຕາຣປ຺ປເທສນ຺ຕິ ກູມິຯ ປຸນ
ອເຣຕິ ປຸນ ຕສ຺ມິເຍວ ອເຣ ກູມີ ປຕ຺ເຕຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ເກຈິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ ວິຍຯ ຊາປີໂຕຕິ ປຣາຊິໂຕ, ‘‘ປຣາຊິໂຕ’’ຕິ ວາ ປາໂຖຯ
ປາເປສິຕິ ອກິກວສິຯ ມນາປໍ ກາສມານສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຄຣຸໍ ກາຣໍຯ ອຸທພ຺ພທີຕິ ອາກຫ຺ເມິຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອນາທຣຕ຺ເຖ ວາ ສາ
ມິວຈນໍຯ ຌນຍ຺ຈ ນໍ ອລາເກສີຕິ ຍຖາ ໂສ ຌນໍ ອລກິ, ຕຖາ ອກາສີຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ

໑໔ຯປຸພ຺ເພຕິ ນິທາເນຯ ອວກຕ຺ຕກນ຺ຕິ ຈິນ຺ນກຕ຺ຕກນາມໍຯ ຊວກຕ຺ຕກນ຺ຕິ ວງກກຕ຺ຕກນາມໍຯ ຌນິຍ຺ຖກໍ ຌນວຫ຺ຌກນາ
ມໍ, ສິຣິວຫ຺ຌກນາມໍ ກຸລວຫ຺ຌກສ຺ເສວ ນາມໍຯ ຕຈ຺ຉກມ຺ມນ຺ຕິ ຂຕນກມ຺ມກາຣາ ໂກຍ຺ຖກາ, ປາສາຕກມ຺ມກາຣາຕິ ເກຈິຯ
‘‘ມຸທ຺ທາຕິ ປພ຺ພຄຕນາຯ ຄຕນາຕິ ມຫາຄຕນາ’’ຕິ ໂປຣາຕຄຕ຺ກິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ມຊ຺ເມຫໍ ໂອເມຫ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຖູລກາຍສ຺ສ
ມໍສູປຈໂຍຕິ ເອເກຯ ຍກ ເມຖຸເນຯ ວິຕຣາຄຕາທີທິ ອກ຺ໂກສນ຺ໂຕປິ ກິເລເສເທວ ກິຣ ອກ຺ໂກສຕິ ນາມ, ຕຖາ ‘ໂສຕາປນ຺ໂນ’’ຕິ
ອກ຺ໂກສນ຺ໂຕ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອກ຺ໂກສຕິ ນາມາຕິ ເອເກຯ ລິງຄາຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຈ຺ໂຈທາຕາທີປິ ລິງຄເມວ ຊາຕໍຯ

໑໕ຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວເທຕິຕິ ອຸທ຺ເທໂສຯ ກຕາຕິຕິ ວິຕ຺ຖາໂຣຯ ວເທຕິຕິ ວາ ອິມິນາ ປຣວິຌ຺ຌາປນໍ ທີເປຕິຯ

໒໕ຯ ອຌ຺ຌາປເທສວາເຣສຸ ປນ ‘‘ເອວໍ ວເທຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ? ປຸພ຺ເພ ທສ຺ສິເຕົາທ຺ເທສກ຺ກມນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ ປຸພ຺ເພປິ ‘‘ທີ
ເນນ ທີນໍ, ທີເນນ ອຸກ຺ກຍ຺ຖໍ, ອຸກ຺ກຍ຺ເຖນ ທີນໍ, ອຸກ຺ກຍ຺ເຖນ ອຸກ຺ກຍ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ຊາຕ຺ຍາທີສຸ ເອເກກສ຺ມິ ຈຕ຺ຌາ ຈຕ຺ຌາ ທສ຺ສິເຕົາ
ທ຺ເທສກ຺ກມສ຺ສ ນິທສ຺ສນໍ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ກໂຣຕິຯ ‘‘ທີເນນ ທີນໍ ວເທຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນເຍວ ທີ ‘‘ເອວໍ ວເທຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ
ໂສ ອາກາໂຣ ນິທສ຺ສິໂຕ ໂຫຕິຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ອຌ຺ຌຖາ ອຌ຺ຌາປເທເສນ ໂສ ອາກາໂຣ ນ ສມ຺ກວຕິຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ນ ສມ຺ກວ
ຕິ ເອວາຕິ ເຈ? ນ, ວິເສສກາຣຕາກາວາ, ຕຕ຺ຖ ອນາປຕ຺ຕິປ຺ປສງຄໂຕ, ອນິຍມນິທ຺ເທເສນ ອນິຍມຕ຺ຖສມ຺ກວໂຕ ຈຯ ‘‘ສນ຺ຕິ
ອິເຣກຈ຺ເຈ ຈຕ຺ຫາລາ’’ຕິອາທິນາ ທີ ອນິຍມນິທ຺ເທເສນ ຈຕ຺ຫາລໍ ວາ ອຈຕ຺ຫາລໍ ວາ ສນ຺ຌາຍ ກຕນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິຕິ
ອນິຍມຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕິຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ຍທິ ເອວໍ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຕາວຕາ ປຸພ຺ເພ ທສ຺ສິເຕົາທ຺ເທສກ຺ກມນິທສ຺ສນສິທ຺ຣິ
ໂຕຕິ? ນ, ‘‘ວເທຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ອໂຍຊິເຕ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິ ປເທ ອິມໍ ນາມ ອາກາຣໍ ທສ຺ເສຕິຕິ ອນວໂພຌໂຕຯ ອຌ຺ຌາປເທສນເຍປີ
ປຣວິຌ຺ຌາປເນເຍວ ທຸກ຺ກຍປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ວິຍາຕິ ນິຍມນປໂຍຊນໍ ວາ ‘‘ວເທຕີ’’ຕິ ປທນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຖ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສມີເປ
ຖຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຕາເປນ຺ໂຕ ທີເນນ ທີນໍ ວເທຕີ ກຕາຕີ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສຯ ສເຈ ສຍໍ ທີໂນ ທີເນນ ທີນໍ ຈຕ຺ຫາ
ລໍ…ເປ… ປຸກ຺ກຸສໍ ‘‘ປຸກ຺ກຸໂສ’’ຕິ ກຕາຕິ ອາປຕ຺ຕິ ວາຈາຍ ວາຈາຍ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສ, ເອສ ນໂຍ ອຌ຺ຌາປເທສວາເຣສຸປີຕິ ໂຍຊ
ນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ອຍມຕ຺ໂຖ ທຸຍ຺ກໂທເສສຸ ປຣິເຍສິຕພ຺ໂພຯ ອຌ຺ຌຖາ ‘‘ວເທຕີ ກຕາຕີ’’ຕິ ເອເຕສໍ ອຌ຺ຌຕຣໍ ອຸກຍຕ຺ຖ
ອນຌ຺ຌາປເທສວາຣອຌ຺ຌາປເທສວາເຣສຸ, ວິເສເສນ ວາ ອຌ຺ຌາປເທສວາເຣສຸ ນິຣຕ຺ຖກໍ ອາປຊ຺ຊຕິ ວິນາເຍວ ເຕນ ວຈນສິ
ລິຍ຺ຖຕາສມ຺ກວໂຕຯ ອຕ຺ຕໂຕ ປາລຸອິຍໍ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປເນຕ຺ຖ ‘‘ສາຕຕ຺ຕິກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຣາຍໍ ປທສນ຺ຌິ ວ

ເທຕິຕິ ວທ ອິຕິຕິ. ອສມ຺ມຸຂາ ວທນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຍໍ "ສມ຺ມຸຂາ ປນ ສຕ຺ຕຫິປິ ອາປ຺ຕິກ຺ຂນ຺ເຂຫິ ວທນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຍ"ນ຺ຕິ ອນ຺ຮກຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ທວກມ຺ຍຕາ ນາມ ເກລຸອີ, ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວໍ "ຫສາຮິປ຺ປາຍຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. "ອສມ຺ມຸຂາປິ ທວກມ຺ຍ ຕາຍ ວທນ຺ຕສ຺ສ ທຸພ຺ກາສິຕເມວາ"ຕິ ອາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕິ. ປາປ຺ຄຣຫິຕາຍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາປິ ວທນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຍໍ, ອສມ຺ມຸຂາ ອ ນາປ຺ຕ຺ຕິຕິ.

ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ກິຕາ.

໓. ເປສຸຄ຺ຄສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໓໒-໓. "ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ວາ ອມຸສ຺ສາ"ຕິ ປາໂຖ. "ອິເມສໍ ສຸຕ຺ວາ"ຕິ ນ ສຸນ຺ທຣໍ. ເກທາຍປີຕິ ເກທາຍ. ຕິຕ຺ຕມ຺ປິ ກິກ຺ຂຸກາວໂຕ ເຍວ ນິປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕ "ກິກ຺ຂູນໍ ເປສຸຄ຺ເຄ"ຕິ ພຫຸວຈນໍ ກຕໍ.

໓໗-໘. "ອິຕ຺ຖນ຺ນາໂມ ອາຍສ຺ມາ ຈຕ຺ຫາໂລ...ເປ... ປຸກ຺ກຸໂສຕິ ກຓຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເປສຸຄ຺ຄໍ ອຸປ຺ສໍຫຣຕິຕິ ໂຍຊນາ. ອຄ຺ຄຖາ "ປຸກ຺ກຸໂສຕິ ກຓຕີ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕາ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ. ເອຕ຺ຖ ອນ຺ປສມ຺ປນ຺ນວາໂຮ ລພ຺ກມາໂນປິ ນ ອຸທ຺ຮໂຍ ໂອມສວາເທ ທສ຺ສິຕນຍຕ຺ຕາ, ສງ຺ເຂປໂຕ ອນ຺ເຕ ທສ຺ເສຕ຺ກາມຕາຍ ວາ. ຕຖາ ຫີ ອນ຺ເຕ ຕີກີ ທຸກ຺ກຍານີ ທສ຺ສິຕານີ. ຕານີ ປນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ກຄວາ ຍສ຺ມາ "ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ສຸຕ຺ວາ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ເປສຸຄ຺ຄໍ ອຸປ຺ສໍຫຣຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕານໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປທານໍ ອຄ຺ຄຕຣວິປ຺ລຸລາສວເສນ ວາ ອຸກຍວິປ຺ລຸລາສວເສນ ວາ ປາຈິຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ທ຺ເວປິ ຕານິ ເອກໂຕ ວຸຕ຺ຕານິຕິ ທສ຺ເສຕ຺ກາ ໂມ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພປຖມໍເຍວ "ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ໂນ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ສຸຕ຺ວາ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ເປສຸຄ຺ຄໍ ອຸປ຺ສໍຫຣຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ"ຕິ ອາຫ. "ທ຺ວີສຸ ປເນເຕສຸ ຍສ຺ມາ ປາຣາຊິກໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນປິ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ໂນ ຕາທິສໍເຍວ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນໍ ຊໍເສຕ຺ກາໂມ ໂອມສຕິ, ຕາທິສສ຺ສ ສຸຕ຺ວາ ຕາທິສສ຺ສ ເປສຸຄ຺ຄໍ ອຸປ຺ສໍຫຣຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສ, ຕສ຺ມາ 'ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ໂນ'ຕິ ອິທໍ ອາທິປ຺ ທໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ອນວເສສອາປ຺ຕ຺ຕີ ອາປ຺ນ຺ນສ຺ສ ປຸນ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອສມ຺ກວໂຕ, ຕສ຺ມາ ເກວລໍ ມາຕິກາຍໍ ກິກ຺ຂຸປ຺ທາກາວໂຕເຍວ "ກຓຕີ ອຸປ຺ສໍຫຣຕີ"ຕິ ປທານໍ ກາຣກນິທ຺ເທສາກາເວ ອສມ຺ກວໂຕ ເອວ ຕໍ ອາທິປ຺ ທໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິທໍ ປາລຸອິເລສາກາວໂຕ ອນາຓຕ຺ຕິກເມວ. "ນ ປີຍກມ຺ຍສ຺ສ, ນ ເກທາຮິປ຺ປາຍສ຺ສາ"ຕິ ອຸປ຺ ສໍຫຣຕາເປກ຺ຂໍ ສາມິວຈນໍ ຕຕ຺ຫິກູຕສ຺ສ ວຈນປ຺ປໂຍຊນາກາວໂຕ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ປາປ຺ຄຣຫິຕາຍ ກຓນ຺ຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕີ"ຕິ.

ເປສຸຄ຺ຄສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ກິຕາ.

໔. ປທໂສທມ຺ມສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໕-໖.ສພ຺ພເມຕໍປທໂສ ທມ຺ໂມ ນາມາຕິ ເອຕ຺ຖ ທມ຺ໂມ ນາມ ພຸທ຺ຮກາສິໂຕຕິ ເອວໍ ສມ຺ພນ຺ເຮ. ອກ຺ຂຣສມ຺ໂຫຕິ ອສມຕ຺ຕປ຺ ເທ. ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຮກາສິຕໍ ພຸທ຺ຮກາສິເຕ ເອວ. ອນ຺ປາສກຄຫຍ຺ເຄຫິ ກາສິໂຕ ອິສິກາສິຕາທິສງ຺ຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ກຕ຺ຖຈິ ໂປ຺ຕ຺ຖເກ "ເທວຕາກາສິໂຕ"ຕິ ປທໍ ນຕ຺ຖິ, ຍຕ຺ຖ ອຕ຺ຖິ, ສາ ປາລຸອີ. ຄາຖາພນ຺ເຮປີ ຈ ເອສ ນໂຍຕິ ເອກເມວ ອກ຺ຂຣໍ ວຕ຺ວາ ຄານໍ ລພ຺ກຕິ ເອວ. "ເອວໍ ເມ ສຸຕ"ນ຺ຕິອາທິສຸຕ຺ຕໍ ກຓາປີຍມາໂນ ເອກາຣໍ ວຕ຺ວາ ຕິຍ຺ຖຕິ ເຈ, ອນ຺ວກ຺ຂເຣນ ປາຈິຕ຺ ຕິຍໍ, ອປ຺ຮິປ຺ຕ຺ຕາປທໍ ວຕ຺ວາ ຖິເຕ ອນ຺ພຸຍຄ຺ຊເນນ. ປເທສຸ ເອກໍ ປຖມປທໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ ເຈ, ອນ຺ປເທນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ. ອຍ຺ຖກຖານິ ສຸສິໂຕຕິ ອຍ຺ຖກຖານິສ຺ສິຕວເສນ ຖິໂຕ. ປຸພ຺ເພ ປກຕິກາສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຖກຖໍ ສນ຺ຮາຍ. ປາລຸອິນິສ຺ສິໂຕຕິ ປາລຸອິຍໍ ເອວາຄ ໂຕ. ມຄ຺ຄກຖາທີນີປີ ປກຣຕານີ.

໔໗.ອຸປ຺ຈາຣນ຺ຕິ ທ຺ວາທສຫຕ຺ຖໍ. "ໂອປາເຕຕີຕິ ເອກໂຕ ກຓຕີ ສມາຄຈ຺ຉຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ. ກິຄ຺ຈາປິ ອປ຺ລາລທມນມ຺ປີ ສີລຸປ຺ເທ ໂສປີ ກຄວໂຕ ກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ອຖ ໂຂ ເຕສຸ ຍໍ ຍໍ ພຸທ຺ຮວຈນໂຕ ອາຫຣິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຕເທວ ອາປ຺ຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸ ໂຫຕີຕິ ວິຄ຺ຄາປນ຺ຕ຺ຖໍ ມຫາອຍ຺ຖກຖາຍໍ "ວທນ຺ຕີ"ຕິ ວຈເນຫິ ສິຖິລໍ ກຕໍ. ພຸທ຺ຮວຈນໂຕ ອາຫຣິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ພຫຸລຕາຍ ຕພ຺ພຫຸລນເຍນ ເຕສຸ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ມຫາປ຺ຈ຺ຈຣິຍໍ ຕສ຺ສາຮິປ຺ປາໂຍ ປກາສິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. "ສພ຺ເພສເມວ ວຈນນ຺ຕິ ອປ຺ເຣ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສເຈ ອາຈຣິໂຍ ຖິໂຕ ນິສິນ຺ນານໍ ປາຄໍ ເທຕິ, "ນ ຖິໂຕ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ທມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາປ຺ຕ຺ຕີ ນາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ເອເກ. ເຕສມ຺ປີ ປາຄທານໍ ທມ຺ມເທສນໂຕ ນ ອຄ຺ຄນ຺ຕິ ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຉຕ຺ຕປາຕິກາທີນໍ ປາຄທາເນນ ອນາປ຺ຕ຺

ຕິປ຺ປສຽຄໂຕ, ອາປ຺ຕິກາໂວ ຈ ສິທ຺ໂຮຯ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ –

‘‘ອຸໂກ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ອຸໂກ ຂມ຺ມໍ ນ ປສ຺ສເຣ;

ໂຍ ຈາຍໍ ມນ຺ຕໍ ວາເຈຕິ, ໂຍ ຈາຂມ຺ເມນຂີຍຕີ’’ຕິຯ (ປາຈິຯ ຝ໔໗);

ເອຕ຺ຖ ອຂີຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ປາຄຫານມ຺ປີ ຂມ຺ມເທສນາວຯ ເສຂິຍຒ຺ຄກຖາຍໍ (ປາຈິຯ ອຒ຺ຄຯ ຝ໓໔) ‘‘ຂມ຺ມປຣິຈ຺ເຂໂທ ປ຺ເນຕ຺ຖ ປທໂສຂມ຺ເມ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວທິຕພ຺ໂພ’’ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ , ຕສ຺ມາ ອຍເມວ ຂມ຺ໂມ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຂມ຺ມປຝິສໍຍຸຕ຺ຕສິກ຺ຂາປເທສຸ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຍທິ ເອວໍ ສຽຂາຣກາສາທິວເສນ ຈິຕ຺ຕຂມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕສ຺ສ ເສຂິຍວເສນ ອນາປ຺ຕິ ສິຍາ, ຕໂຕ ຉປ຺ກ ຊາຕກວິໂຣໂຮຯ ຕຕ຺ຖ ມນ຺ຕານໍ ພາຫິຣຄນ຺ຖຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ຕທນິປ຺ປາຍາຊານນໂຕຯ ອຍລ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ອຂີປ຺ປາໂຍ ‘‘ພາ ຫິຣກຄນ຺ຖສຽຂາຕມ຺ປີ ມນ຺ຕໍ ອຸຈ຺ເຈ ອາສເນ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ວາເຈຕ຺ຸ ເມ ກິກ຺ຂເວ ອມນາປໍ, ປເຄວ ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ຸ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ຕທາປີ ເມ, ກິກ຺ຂເວ, ອມນາປໍ ນິເຈ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸຈ຺ເຈ ອາສເນ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ມນ຺ຕໍ ວາເຈຕ຺ຸ, ກິມຽຄໍ ປນ ເອຕຣທີ…ເປ… ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ຸ’’ນ຺ຕິ (ປາຈິຯ ຝ໔໗) ທີ ອຍໍ ປາລຸອິ ຍຖາວຸຕ຺ຕເມວ ອຂີປ຺ປາຍໍ ທີເປຕິ, ນ ອລ຺ລໍຯ ເຕເນວ ‘‘ມນ຺ຕໍ ວາເຈຕ຺ຸ ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ຸ’’ນ຺ຕິ ວຈນເກໂທ ກໂຕຯ ອລ຺ລຖາ ອຸກຍຕ຺ຖ ‘‘ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ຸ’’ນ຺ຈ຺ເຈວ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິຯ

ມຍາສຫ຺ຂີ ມາ ວທາຕິອາທິມ຺ຫິ ປນ ອນຸຄຕ຺ກິປ຺ເທ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ສເຈ ກິກ຺ຂຸ ສາມເຕເຣນ ສຫ຺ຂີ ວຕ຺ຕຸກາໂມ, ຕຖາ ສາມ ເຕໂຣປີ ກິກ຺ຂຸນາ ສຫ຺ຂີ ວຕ຺ຕຸກາໂມ ສຫສາ ໂອປາເຕຕິ, ‘ເຍກ຺ຸຍ຺ເຍນ ປຄ຺ຕໍ ຄນ຺ຖໍ ກຕນ຺ຕໍ ໂອປາເຕຕີ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອນາປ຺ຕິ, ນ ທີ ເອຕ຺ຕາວຕາ ກິກ຺ຂຸ ສາມເຕຣສ຺ສ ອຸທ຺ທິສຕິ ນາມ ໂທຕິຯ ຍສ຺ມາ ມຫາອຒ຺ຄກຖາຍໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາປີ ຍຸຕ຺ຕເມເວຕໍຯ ສເຈ ຕຕ຺ຖ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ສິຍາ ອາປ຺ຕິ, ກິຣິຍາກິຣິຍລ຺ຈ ນາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ຈິຕ຺ເຕນ ເອກໂຕ ວຕ຺ຕຸກາ ໂມ, ອຖ ໂຂ ນໍ ‘ເອກໂຕ ມາ ວທາ’ຕິ ປຝິກ຺ຂິປີຕ຺ວາປີ ເອກໂຕ ວທນ຺ໂຕ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ອວຕ຺ຕຸກາມສ຺ສ ສຫສາ ວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກ ໂຕ ວທນ຺ຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ມຍາ ສຫ຺ຂີ ມາ ວທາຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ຍທິ ວທຕິ, ອນາປ຺ຕີ’ຕິຯ ຕຖາປີ ອາຈຣິຍານໍ ມ ຕິມນຸວຕ຺ຕນ຺ເຕນ ເອວຣູເປສຸ ຄາເນສຸ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ປຝິປ຺ຊ຺ຊິຕພ຺ພໍຯ ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ມຫາອຒ຺ຄກຖາຍໍ ນຕ຺ຖິ, ນຕ຺ຖິກາວໂຕເຍວ ອາປ຺ຕິຯ ສເຈ ຕຕ຺ຖ ອນາປ຺ຕິອວຈນໍ ນ ສມ຺ກວຕິ ອຍມຒ຺ຄານຕ຺ຕາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ‘‘ມຍາ ສຫ຺ຂີ ມາ ວທາ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ຍທິ ວທຕິ, ກິກ຺ຂຸໂນ ອນາປ຺ຕີຕິ ຍຸຕ຺ຕເມຕໍ ກິກ຺ຂຸໂນ ວຕ຺ຕຸກາມ ຕາຍາກາວໂຕ, ກາເວປີ ສຊ຺ຊາຍກຣຕາທີສຸ ຕີສຸ ອນາປ຺ຕີໂຕ ຈຯ ອຖ ສາມເຕເຣນ ພ຺ຍຕ຺ຕຕາຍ ‘‘ມຍາ ສຫ຺ຂີ ມາ ວທາ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ກິກ຺ຂຸ ອພ຺ຍຕ຺ຕຕາຍ ວທຕິ, ອາປ຺ຕິ ເອວ ວຕ຺ຕຸກາມຕາສພ຺ກາວໂຕຯ ສຫສາ ເຈ ວທຕິ, ອນາປ຺ຕິ ຕທກາວໂຕຯ ສເຈ ກິກ຺ຂຸ ເອວໍ ‘‘ມຍາ ສຫ຺ຂີ ມາ ວທາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ສຫ຺ຂີ ສຍໍ ວທຕິ, ອາປ຺ຕິ ເອວຯ ນ ທີ ເອຕໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ກິຣິຍາກິຣິ ຍໍຯ ຍທິ ເອຕໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ກິຣິຍາກິຣິຍໍ ກເວຍ຺ຍ, ຍຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອນາປ຺ຕີຕິ ອຂີປ຺ປາໂຍຯ ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ອິມິນາວ ອຂີປ຺ປາເຍນ ‘‘ມຍາ ສຫ຺ຂີ ມາ ວທາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຯ ນ ທີ ສາມເຕຣສ຺ສ ກິຣິຍາ ອິຂ ປມາຕນ຺ຕິ, ອິມສ຺ມີ ປນ ອຂີປ຺ປາເຍ ວຸຕ຺ເຕ ອຕິຍຸຕ຺ ຕໍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອກ຺ຂຣຕ຺ໂຖ ພ຺ຍລ຺ຊນຕ຺ໂຖຯ ກິລ຺ຈາປີ ‘‘ຍລ຺ຈ ປທໍ ຍລ຺ຈ ອນຸປທໍ ຍລ຺ຈ ອນ຺ວກ຺ຂຣໍ ຍລ຺ຈ ອນຸພ຺ຍລ຺ຊນໍ, ສພ຺ພເມຕໍ ປທໂສຂມ຺ໂມ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປີ ‘‘ປເທນ ວາເຈຕິ, ປເທ ປເທ ອາປ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສ, ອກ຺ຂຣາຍ ວາເຈຕິ, ອກ຺ຂຣກ຺ຂຣາຍ ອາປ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ’’ຕິ ອິທເມວ ທ຺ວຍໍ ໂຍຊິຕໍ, ຕໍ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ປເທນ ອນຸປທອນຸພ຺ຍລ຺ຊນານໍ ສຽຄ ຫິຕຕ຺ຕາຯ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ‘‘ອນຸປທນ຺ຕິ ທຸຕິຍປາໂທຯ ອນຸພ຺ຍລ຺ຊນນ຺ຕິ ປຸຣິມພ຺ຍລ຺ຊເນນ ສທິສໍ ປຈ຺ຉາພ຺ຍລ຺ຊນ’’ນ຺ຕິ (ປາຈິຯ ອຒ຺ຄຯ ໔໕), ຕສ຺ມາ ອນຸປເທກເທສມຕ຺ຕເມວ ອນຸພ຺ຍລ຺ຊນນ຺ຕິ ສິທ຺ຂໍຯ ‘‘ອກ຺ຂຣານຸພ຺ຍລ຺ຊນສມູໂຫ ປທ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປທມຕ຺ຕເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ເຕນ ອນຸປທາທິຕ຺ຕຍຄ຺ຄຫຕໂຕຕິ ເຈ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ວຈນວິເສສໂຕຯ ປເທນ ວາເຈນ຺ໂຕ ທີ ປເທ ວາ ອນຸປເທ ວາ ອນຸພ຺ຍລ຺ຊເນ ວາ ອາປ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ນ ອກ຺ຂເຣນຯ ອກ຺ຂເຣນ ວາເຈນ຺ໂຕ ປນ ປທາທີສຸ ອລ຺ລຕຣສ຺ມີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ນ ທີ ‘‘ວໂຣ ວຣລ຺ລູ ວຣໂທ ວຣາຫໂຣ’’ຕິອາທິມ຺ຫິ ປຄມໍ ວ-ກາຣໍ ວາເຈນ຺ໂຕ ທຸຕິຍາທິວ-ກາເຣ ໂອປາເຕຕິ, ປຄມໍ ໂຣ-ກາຣໍ ວາເຈນ຺ໂຕ ທຸຕິຍໂຣ-ກາເຣ ໂອປາເຕຕິ, ປຄມໍ ຣ-ກາຣໍ ວາເຈນ຺ໂຕ ທຸຕິຍຣ-ກາເຣ ໂອປາເຕຕິ, ອາປ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາຕິ ສມ຺ກວຕິຯ ອນຸພ຺ຍລ຺ຊນານຸໂລມໂຕ ສມ຺ກວຕິ ເອວາຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ປເທ ປເທ ອາປ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ’’ຕິ ອິມິນາ ວິຣຸທ຺ຂຕ຺ຕາຯ ອິທລ຺ຫິ ວຈນໍ ເອກສ຺ມີ ປເທ ເອກາ ອາປ຺ຕີຕິ ທີເປຕິຯ ‘‘ຣູປໍ ອນິຈ຺ຈນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຣູຕິ ໂອປາເຕຕີ’’ຕິ ວຈນ ໂຕ ສກລໍ ປາທໍ ວາເຈນ຺ຕສ຺ສ ປຄມອກ຺ຂຣມຕ຺ເຕ ເອກໂຕ ວຸຕ຺ເຕ ອາປ຺ຕີຕິ ສິທ຺ຂນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ອກ຺ຂຣກ຺ຂຣາຍ ອາປ຺ຕິ ປາ ຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ’’ຕິ ອິມິນາ ວິຣຸທ຺ຂຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຣູຕິ ໂອປາເຕຕີຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ອສມ຺ກວໂຕ ຣູ-ກາຣສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕຂມ຺ມປຣິ

ຍາປນ຺ນກາວສິທ຺ນິໂຕ ຕໍ ອວຕ຺ວາ ເກວລໍ ອກ຺ຂຣາຍ ວາເຈນ຺ຕສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕຘມ຺ມປຣິຍາປນ຺ນອກ຺ຂຣກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ “ຣູປໍ ອນິຈ຺ຈນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ວຈນສິລິຏ຺ຐຕາວເສນ ວາ ອນຸພ຺ຍຎ຺ຊເນ ເວຫນາວຈນໍ ວິຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ປທໂສຘມ຺ມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໕ຯ ປຐມສຫເສຍ຺ຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໐ຯ “ນ ສຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ຠາວວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເກສຸຈິ “ນ ສຫເສຍ຺ຍາ ກປ຺ເປຕພ຺ພາ”ຕິ ປາໂຐ, ນ ກປ຺ເປຕພ຺ພາ ຠິກ຺ຂຸນາຕິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ “ອປ຺ສຸເສນໍ ວາຕິ ວາຍິມມຎ຺ຈກເມວ ໂຫຕິ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຍໍ ເອເຕສໍ ນ ກປ຺ປຕິ, ຕໍ ເຕສມ຺ປີຕິ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍາທີນໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ສຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍາຕິ ປາຐເສໂສຯ

໕໘ຯ “ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາມ ຠິກ຺ຂຸໍ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສໂສ’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ມາຕຸຄາໂມ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ຈຕຸຕ຺ຖຣຕ຺ຕິຍໍ ມາຕຸຄາໂມ ທ຺ເວປີ ສຫເສຍ຺ຍາປຕ຺ຕິໂຍ ຊເນຕີຕິ ອປເຣ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, “ຠິກ຺ຂຸໍ ຐເປຕ຺ວາ...ເປ... ປນ຺ໂນຕິ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸພູໂຕ ຕິຣຈ຺ຉານປຸຣິໂສ ອຘິປ຺ເປໂຕ”ຕິ ຈ, ອຸຠຍມ຺ປີ ວິມໍສິຕພ຺ພໍຯ ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປເທ ມາຕຸຄາໂມ ນາມາຕິ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີເຍວ ຄເຫຕ຺ວາ ຍກ຺ຂີ ເປຕີ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸພູຕາ ນ ຄຫິຕາ ເຕສຸ ທຸກ຺ກຏຕ຺ຕາຯ “ສເຈ ປນ ອຕ຺ຕໂນປີ ສິກ຺ຂາປເທ ທຸກ຺ກຏໍ ກເວຍ຺ຍ, ອຖ ກສ຺ມາ ປຐມສິກ຺ຂາປເທ ປາຈິຕ຺ຕິຍ”ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ປມຸເຂ ອນາປຕ຺ຕີ”ຕິ ສີຫລຸອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ, ຕສ຺ສຕ຺ຖໍ ທີເປຕຸໍ ອນ຺ຘກຏ຺ຐກຖາຍໍ “ຠູມິຍໍ ວິນາ ຊຄຕີຍາ ປມຸຂໍ ສນ຺ຘາຍ ກຖິຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸນ ວສຕີຕິ ຈຕຸຕ຺ຖທິວເສ ວສຕີຯ ຠິກ຺ຂຸນິປນ຺ເນຕິ ຠິກ຺ຂຸນ຺ຫີ ນິປນ຺ເນຯ ສນ຺ນິປຕິຕມຕ຺ຫປີ ນາມ ມຫາວິຫາເຣ ສນ຺ນິປາຕຏ຺ຐານໍຯ “ຕີຓິ ຈ ທິວສານິ ທຸກ຺ກຏເຂຕ຺ເຕ ວສິຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ເຖ ທິວເສ ສຫເສຍ຺ຍາປຕ຺ຕິປໂຫນເກ ສຍຕິ, ປາຈິຕ຺ຕິເຍວາ”ຕິ ເອກຈ຺ເຈ ວທນ຺ຕິ ກິຣ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍຯ

ປຐມສຫເສຍ຺ຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໖ຯ ທຸຕິຍສຫເສຍ຺ຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໕ຯ “ອຖ ໂຂ ເຕ ມນຸສ຺ສາ”ຕິ ຈ “ເຕ ອຫ຺ນິກາ”ຕິ ຈ ປາໂຐຯ “ເອກຣຕ຺ຕ”ນ຺ຕິປີ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ນ ສຸນ຺ທໂຣຯ ປຕ຺ຫເກ ປາລຸອິຍໍ ທຸກ຺ກຏສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ “ອຸຠໂຕພ຺ຍຎ຺ຊເນຫິ ມູລາປຕ຺ຕີຕິ ທີສ຺ສຕີ”ຕິ, “ອນິມິຕ຺ຕາທໂຍ ອິຕ຺ຖີໂຍວາ”ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ ອຸຠໂຕພ຺ຍຎ຺ຊນເກ ວຸຕ຺ຕໍ ວິຍຯ ກິຎ຺ຈາປີ ມຕິຕ຺ຖີ ປາຣາຊິກວຕ຺ຖຸ ໂຫຕິ, ອນຸປາທິນ຺ນປກ຺ເຂ ຐິຕຕ຺ຕາ ປນ ອິຘ ອາປຕ຺ຕີ ນ ກໂຣຕີຯ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິຏ຺ຐານຎ຺ເຈຕ຺ຖ ນ ໂອໂລເກຕພ຺ພໍຯ

ທຸຕິຍສຫເສຍ຺ຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໗ຯ ຘມ຺ມເທສນາສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໖ຯ “ວິຎ຺ຎູ ປຏິພລາ”ຕິ ວຈນໂຕ ອວິຎ຺ຎູ ອິຕ຺ຖີຍາປີ ເທເສນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຯ ອິຘ ຍກ຺ຂີອາທໂຍ ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖີ ວິຍ ອໂນລຸອາຣິກຕ຺ຕາ ທຸກ຺ກຏວຕ຺ຖຸກາ ຊາຕາຯ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫິຕ຺ຖີຍາ ປຏິພລຕາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຕຣາປີ ທຸກ຺ກຏວຕ຺ຖຸເຍວາຕິ ເອເກຯ “ມາຕຸຄາມາຍາ”ຕິ ລິງ຺ຄວິປລ຺ລາເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ອຏ຺ຐກຖາທີປາກໍ ຐເປຕ຺ວາ ທມິລຸອາທີນາ ຍຖາຣຸຈິ ກເຖຕຸໍ ລກ຺ຕິ ກິຣາ”ຕິ ລິຂິຕໍ, ຍຖາ ຍກ຺ຂີອາທໂຍ ທຸກ຺ກຏວຕ຺ຖຸກາ ຊາຕາ, ຕຖາ ປຸຣິສວິຄ຺ຄຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິເຕນ ຍກ຺ຂາທິນາ ສທ຺ຘິ ຐິຕສ຺ສ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ທຸກ຺ກຏໍ ອນາປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ປາຈິຕ຺ຕິຍມາປ຺ຊຊຕີຕິ ເຈ? ອິຘກມ຺ປີ ທຸຕິຍປກ຺ຂໍ ອກຊນ຺ໂຕຯ ມນຸສ຺ສມາຕຸຄາໂມປີ ນ ທຸຕິໂຍ, ປເຄວ ຍກ຺ຂາທໂຍຕິຯ ນ ທຸຕິຍານິຍເຕ ຕສ຺ສ ທຸຕິຍຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ ຕຕ຺ຖ ທຸຏ຺ຐຸລ຺ລວາຈາເປກ຺ຂາ ທຸຕິຍຕາ, ກິນ຺ຕຸ ນິສຊ຺ຊາເປກ຺ຂາ, ອິຘ ຈ ນ ນິສຊ຺ຊມຕ຺ຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ເທສນາ ອິຘາຘິປ຺ເປຕາຯ ສາ ຈ ນິປ຺ຊຊນ຺ໂຕ ໂອລຸອາຣິກາ, ຕສ຺ມາ ອສມຕ຺ຖນິທສ຺ສນໍຯ

ຘມ຺ມເທສນາສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

๙។ ภูตาโรจนสิกฺขาปทวณฺณนา

໘໑។ “จตุตฺถปาราชิกวตฺถุ จ อิทญฺจ เอกเมวา”ติ วุตฺตํ, น ยุตฺตํ។ กสฺมา? ตตฺถ “โมฆปุริสา”ติ วุตฺตตฺตา។ เต อริยมิสฺสกา น โหนฺตีติ ทเวปิ เอกสทิสานีติ มม ตกฺโก។ “อริยาปิ ปฏิชานึสุ, เตสมฺปิ อพฺภนฺตเร วิชฺชมานตฺตา อุตฺตริมนุสฺสธมฺมสฺสา”ติ ลิขิตํ។ “สพฺเพปิ ภูตํ ภณวาติ ปุถุชฺชนอริยานํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมสฺส อาโรจิตตฺตา ‘ภูต’นฺติ วุตฺตํ, น อตฺตโน อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ สนฺธายาติ อปเร”ติ วุตฺตํ។

๑๑។ปุพฺเพ อวุตฺเตหีติ จตุตฺถปาราชิเก อวุตฺเตหีติ។

ภูตาโรจนสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตา។

๙។ ทุฏฺฐุลฺลาโรจนสิกฺขาปทวณฺณนา

๑๕-๖๐។ “เตเนว หตฺเถน อุปกฺกมิตฺวา อสุจึ โมเจสี”ติ ปาโฐ สมฺปติปาโฐ สุนฺทโร។ อปโลเกตฺวาว ภาเวพฺพา។ โน เจ, ปาลฺอิยํเยว วุตฺตํ สิยา។ “โอตฺตปฺเปนา”ติ วตฺตพฺเพ ธุลฺหีวเสน ปโรสฺ “หิโรตฺตปฺเปนา”ติ วุตฺตํ។ มหาอฏฺฐกถายํ อุตฺตานตฺตา น วุตฺตํ, ปาจิตฺติยาสมฺภวทสฺสเนเนว หิ ทุกฺกฏนฺติ สิทฺธํ។

๖๑។ ตตฺถ “กมฺม”นฺติ วุตฺตอชฺฌาจาเรปิ ปริยาปนฺนตฺตา ตํ ตสฺส หตฺถกมฺมวตฺถุ។ “ตตฺถ กมฺมํ อาปนฺโน”ติ ปุพฺเพปิ ลิขิตํ។ มหาอฏฺฐกถายํ “อตฺตกามํ อาปนฺโน”ติ ปาโฐ, “อยเมว คเหตพฺโพ”ติ วทนฺติ, วีมํสิตพฺพํ។

ทุฏฺฐุลฺลาโรจนสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตา។

๑๐។ ปฐวีขณนสิกฺขาปทวณฺณนา

๖๑។กฏสกฺขรา เสตมตฺติกา วิย มุทุกา สกฺขรชาติ។ “อภาตปพฺภาเรติ อวลญฺชิตพฺพฏฺฐานทสฺสนตฺถํ วุตฺต”นฺติ ลิขิตํ។ “อโนวสฺสกฏฺฐานทสฺสนตฺถ”นฺติ วตฺตพฺพํ។ มูสิกุกฺกุรนฺติ มูสิกาหิ อุทฺธฏปํสุ។ สุทฺธจิตฺตาติ กิญฺจาปิ “เอวํ ปวฏฺฏิเต ปฐวี ภิชฺชิสฺสตี”ติ ชานนฺติ, โน ปน เจ ปฐวีเภทตฺถิกา, สุทฺธจิตฺตา นาม โหนฺติ។ ปํสุอาทโย ทเว โกฏฺฐาสา อาปตฺติกรา។ เกจิ “สพฺพจฺฉนฺนาทีสุ อุปฑฺเฒ ทุกฺกฏสฺส วุตฺตตฺตา สเจ ทุกฺกฏํ, ยุตฺต”นฺติ วทนฺติ។ ตตฺถ ยุตฺตํ ตาทิสสฺส วตฺถุโน สมฺภวา, อิธ ปน ชาตปฐวี จ อชาตปฐวี จาติ ทเวเยว วตฺถูนิ, ตสฺมา ทฺวินฺนํ เอเกน ภวิตพฺพนฺติ น ยุตฺตํ។ เอตฺถาปิ ทุกฺกฏวจนํ อตฺถีติ เจ? ตํ ปน สญฺญาวเสน, น วตฺถุวเสนาติ น ยุตฺตเมว។

๖๖។อตฺถิ ภาตุํ วฏฺฏตีติ เอตฺถ เอตฺตาวตา อุสฺสํ คตฺหาติ, ตสฺมา วฏฺฏตีติ เกจิ។ เอวํ สติ ปฐวิยา อตฺถิภาโว กเต หูรโตปิ ภูมิ อุตฺหา โหติ, ตตฺตกํ โภเปตพฺพํ สิยา, น จ กปฺปติ, ตสฺมา ยสฺมึ ฐาเน ปตติ, ตํ โส อตฺถิ ฆหติ, ตสฺมา วฏฺฏตีติ เอเก។ อฑฺฒกเถปิ “อทฺธฆายปฐวิยา อตฺถึ ฐเปตุํ น วฏฺฏตี”ติ วุตฺตตฺตา อตฺตนา ปาตนาเยว โทโส ปติเต อุปหาเรติ เวทิตพฺพํ។

ปฐวีขณนสิกฺขาปทวณฺณนา นิฏฺฐิตา។

สมตฺโต วณฺณนากฺกเมน มุสาวาทวคฺโค ปฐโม។

๒។ ภูตคามวคฺโค

໑໗ ກູຕຄານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໗໙໗ພຣສ໌ ນິຄ຺ຄເຫຕ໌ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕຕິ ທສ຺ສິຕກາວ໌ ຊານາເປຕິ໗ ກສ຺ມາ ອຍ໌ ພຣສ໌ ອຸຄ຺ຄິຣິຕິ ເຈ? ມນຸສ຺ສານ຺ຕິອາທິ ຕສ຺ສ ປຣິຫາໂຣ໗ "ອາໂກເຜສິ ລິນ຺ທິຕິ ຈ ວຈນໂຕ ຣຸກ຺ຂເທວຕານ໌ ຫຕ຺ຖານິ ລິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນ ຈາຕຸມຫາຣາຊິການິນ໌ ວິຍ ອຈ຺ເຂຊ຺ ຊານີ"ຕິ ວທນ຺ຕິ໗

໙໐-໙໔໗ກວນ຺ຕິ ອຫຸວຸຄ຺ຈາຕິ ທ຺ວິກາລິໂກ ກູຕສທ຺ໂທ໗ ຍທິ ພິຊໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ ພິຊ໌ ທສ຺ສິຕ໌, ຕເທວ ສນ຺ຕກ໌ ຍທິທ໌໗ ໂສວ ກຸກ຺ກຸໂຜ ມ໌ສິມກ຺ຂິໂຕຕິ ອຍເມວ ທີ ປຣິຫາໂຣ໗ ອຍ຺ຖກາຖາສຸປິ ທີ "ພິເຊ ພິຊສຄ຺ຄິ"ຕິ ລິຂິຕ໌໗ ຍ໌ ພິຊ໌ ກູຕຄາໂມ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມິ ພິເຊ ກູຕຄາມພິເຊຕິ ໂຍເຊຕ຺ວາ໗ ອມູລກຕ຺ຕາ ກິຣ ສມ຺ປຸຕ຺ຕກູຕຄາໂມ ນ ໂຫຕິ, "ສມູລປຕ຺ໂຕ ເອວ ທີ ກູຕຄາໂມ ນາ ມາ"ຕິ ກາຣຕ໌ ວທນ຺ຕິ໗ "ອກູຕຄາມມູລຕ຺ຕາຕິ ກູຕຄາມໂຕ ອນຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ອກູຕຄາມມູລ໌, ກູຕຄາມສ຺ສ ອມູລກຕ຺ຕາ ວາ໗ ນ ທີ ຕໂຕ ອຄ຺ໂຄ ກູຕຄາໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ"ຕິ ທ຺ວິສາປິ ລິຂິຕ໌໗ ປີຍງຄຸ ອສນຣຸກ຺ເຂ ວຫ຺ຜນຕ຺ໂຕຈ ຂຊ຺ຊຜໂລ, "ປີຕສາໂລ"ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ໗ ອມູລກກູຕຄາເມ ສງຄຫ໌ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ນາລຸອິເກຣສ຺ເສວາຍ໌໗ ພຍປີຜ຺ຖິຊາຕຕ຺ຕາ, ພິຊຄາມານຸໂລມຕ຺ຕາ ຈ ທຸກ຺ກຍວຕ຺ ຖຸ໗ ນ ວາເສຕພ຺ພ໌ "ທຸຣູປຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາ"ຕິ ລິຂິຕ໌, "ເຍສ໌ ຣຸກ຺ຂານ໌ ສາຂາ ຣຸຫຕີຕິ ວຈນໂຕ ເຍສ໌ ນ ຣຸຫຕີ, ເຕສ໌ ສາຂາຍ ກປ຺ປີຍກຣຕກິຈ຺ຈ໌ ນຕ຺ຖີຕິ ສິທ຺ຜ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌໗ ມຸທ຺ທຕິຕນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ນາມ໌໗ "ມຸຄ຺ຊຕິຕນ຺ຕິ ປາໂຖ"ຕິ ລິຂິຕ໌໗

ສມຕກປ຺ເປທີຕິ ສມຕໂວຫາເຣທີ, ຕສ຺ມາ ວຕ຺ຕພ຺ພ໌ ກິກ຺ຂຸນາ "ກປ຺ປີຍ໌ ກໂຣທີ"ຕີ໗ ຕສ຺ສ ອາຕຕ຺ຕິຍາ ກໂຣນ຺ເຕນາປິ ສາມ ເຕຣາທີນາ "ກປ຺ປີຍ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາວ ອຄ຺ຄິປຣິຊິຕ໌ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ ສິທ຺ຜ໌໗ ອຄ຺ຄິປຣິຊິຕາທີນີ ວິຍ ກປ຺ປີຍຕ຺ຕາ ອພິຊນິພ຺ພຍຸຜພິ ຊານີປິ "ປຄ຺ຈທີ ສມຕກປ຺ເປທີ"ຕິ (ຈູລຸອວ໗ ໔໕໐) ເອຕ຺ຖ ປວິຜ຺ຖານິ, ຍຖາລາກໂຕ ວາ ສມຕກປ຺ປວຈນ໌ ຄເຫຕພ຺ພ໌໗ "ກປ຺ປີຍ'ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸກາໂມ 'ກປ຺ປ'ນ຺ຕິ ເຈ ວທຕິ, 'ວຜ຺ຜຕີ'ຕິ ວທນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌໗ "ກປ຺ປີຍ'ນ຺ຕິ ວຈນ໌ ສກສກກາສາຍປິ ວຜ຺ຜ ຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິ໗ "ກປ຺ປີຍນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂຸນາ 'ກປ຺ປີຍ໌'ອິຈ຺ເຈວ ວຕ຺ຕພ຺ພ໌, "ອິຕເຣນ ປນ ຍາຍ ກາຍຈິ ກາສາ ຍາ"ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວິມ໌ສິຕພ຺ພ໌໗ "ອຸຈ຺ຉຸ໌ ກປ຺ປີຍ໌ ກຣິສ຺ສາມີຕິ ທາຣຸ໌ ວິຊ຺ຊຕີ"ຕິ ວຈນໂຕ ກປ຺ປີຍ໌ ກາຕພ຺ພ໌ ສນ຺ສາຍ ວິຣທ຺ເສຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ໂຫຕິ, ອາຈຣິຍາ ປນ "ກປ຺ປີຍ໌ ກາເຣຕພ຺ພ໌ ສນ຺ສາຍ ກປ຺ປີຍນ຺ຕິ ສິຕ຺ຖາທີ ກາເຣຕິ, ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ກາຣຕ໌ ວທນ຺ຕາ ກາຕຸ໌ ວຜ຺ຜນກາເວເນວ ວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກເຕປິ ກປ຺ປີຍ໌ ຊາຕ໌໗ ຍທິ ນ ວຜ຺ເຜຍ຺ຍ, ສິຕ຺ຖາທີມ຺ທີ ກເຕ ນ ວຜ຺ເຜຍ຺ຍາຕິ, ອຸປປຣິກ຺ຂິຕພ຺ພ໌໗ ອຸຜ຺ຖິຕເສວາລພຜ໌ ອາຕເປ ນິກ຺ຂິປິຕຸ໌ ວຜ຺ຜຕິ, ວິໂກເປຕຸກາມຕາຍ ສຕິ ທຸກ຺ກຜ໌ ຍຸຕ຺ຕ໌ ວິຍ໗ "ປຸປ຺ຜຣຊ຺ຊຸກາຊນຄຕິກາ, ຕສ຺ມາ ນ ວຜ຺ຜຕິ໗ ນາລຸເອ ວາ ພທ຺ສປຸປ຺ຜກລາເປ ນາລຸອສ຺ມິ ກເຕປິ ວຜ຺ຜຕິ ຕສ຺ມິ ປຸປ຺ຜສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕາຍາ"ຕິ ວທນ຺ຕິ໗ ໂປຣາຕຄຕ຺ຖິປເທ "ພິຊຄາເມນ ກູຕຄາໂມ ທສ຺ສິໂຕ ອນວເສສປຣິຍາທານຕ຺ຖ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕ໌໗

ກູຕຄາມສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ໗

໔໗ ອຄ຺ຄວາທກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໙໗-໙໗ອຄ຺ຄ໌ ວທຕີຕິ ອຄ຺ຄວາທກ໌, "ວຈນ໌ ກເຣຍ຺ຍາ"ຕິ ລິຂິຕ໌໗ "ຕຕ຺ທີກູຕສ຺ເສຕ໌ ນາມ"ນ຺ຕິ ປາໂຖ໗ ອຸຄ຺ຆາເຕຕຸກາໂມຕິ ສໂມຫນິຕຸກາໂມ, ອນ຺ຕຣາຍ໌ ກຕ຺ຕຸກາໂມຕິ ໂປຣາຕາ໗

໑໐໐໗ "ສຸທິຜ຺ໂຖ ກນ຺ເຕ, ນ ປເນໂສ ກຫາປໂຕຕິອາທີສຸ ອນາໂຣປິເຕ ທຸກ຺ກເຜນ ມຸສາວາທປາຈິຕ຺ຕິຍ໌, ອໂຣປິເຕ ປາຈິຕ຺ ຕິຍທ຺ວຍ໌ ໂຫຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວິມ໌ສິຕພ຺ພ໌໗

໑໐໔໗ອສມ຺ເມນ ວາ ວຄ຺ເຄນ ວາ ນ ກມ຺ມາຣຫສ຺ສ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ "ມຍີ ວຸຕ຺ເຕ ມ໌ ວາ ອຄ຺ຄ໌ ວາ ສງໂຜ ອສມ຺ເມນ ວາ ກມ຺ມ໌, ວຄ຺ເຄນ ວາ ກມ຺ມ໌ ກຣິສ຺ສຕິ, ນ ກມ຺ມາຣຫສ຺ສ ວາ ເມ, ອຄ຺ຄສ຺ສ ວາ ກມ຺ມ໌ ກຣິສ຺ສຕີ"ຕິ ນ ກເຖຕີຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພ໌໗

ອຄ຺ຄວາທກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ໗

໕໗ ອຸຊ຺ຊາປນກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໐໖໚‘‘ລຸທາຍາ’’ຕິ ອກ຺ຂຣກ຺ຂຣາຍາຕິອາທີ ວິຍ ລີງຄວິປລ຺ລາເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ລຸທຕ຺ຖນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ໚ ເຍສໍ ເສນາສນານິ ປຎ຺ຌເປຕິ, ເຕສໍ ອຕ຺ຕນີ ລຸທຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຣີປ຺ປາໂຍ໚

໑໐໗໚ອນຸປສມ຺ປນ຺ນນ຺ຕິອາທີສຸ ກຣຓຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ໚ ອຎ຺ຌໍ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ອຎ຺ເຌນ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນນ໚ ຕສ຺ສ ວາຕິ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ໚ ‘‘ສມ຺ມຸຕິກາເລ ປຎ຺ຈງຄວິຣຫາຫໂຍ ອສມ຺ມຕາ ນາມາ’’ຕິ, ‘‘ອຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ລທ຺ຘສມ຺ມຸຕິ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາເນນ ວິນສ຺ສຕິ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ສງເຜນາຕິ ສພ຺ເພນ ສງເຜນ ກມ຺ມວາຈາຍ ອສ຺ສາເວຕ຺ວາ ‘‘ຕເວໂສ ກາໂຣ’’ຕິ ເກວລໍ ອາໂຣປິຕກາໂຣ໚ ເກວລ-ສທ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ ກມ຺ມວາຈາຍ ອສ຺ສາວິຕກາວມຕ຺ຕເມວ ທີເປຕິ໚ ສຍເມວາຕິ ອິຕເຣສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອນຸມຕິຍາ໚ ອກູເຕນ ຂີຍນກສ຺ສ ອາທິກມ຺ມິກສ຺ສ ກຖໍ ອນາປຕ຺ຕິຕິ ເຈ? ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປເທນ໚ ມຸສາວາເທ ອາປຕ຺ຕິເຍວ ທ຺ເວ ປາຈິຕ຺ຕິໂຍ ວຸຕ຺ຕາ ວິຍ ທີສ຺ສນ຺ຕິ ປຸພ຺ພປໂຍເຄ ຣຸກ຺ຂາທີລິນ຺ທນາທີສຸ ວິຍ, ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ໚

ອຸຊ຺ຊາປນກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຎ຺ກິຕາ໚

໘໚ ປຖມເສນາສນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໑໐໚ ‘‘ເອວຎ຺ຈິທໍ ກຄວຕາ ກິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຌຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ, ປຣິວາເຣ ‘‘ເອກາ ປຎ຺ຌຕ຺ຕິ, ເອກາ ອນຸປຎ຺ຌຕ຺ຕິ’’ຕິ (ປຣິ໚ ໘໔໖) ວຈນໂຕ ຈ ອິຘ ອຕ຺ຖິ ອນຸປຎ຺ຌຕ຺ຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ໚ ກິຎ຺ຈາປິ ສິທ຺ຘໍ, ‘‘ເອວຎ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິມໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍາຖາ’’ຕິອາທີນາ ປນ ປຎ຺ຌຕ຺ຕິຍ຺ຖານໍ ນ ປຎ຺ຌາຍຕິ, ເກວລໍ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ອຍ຺ຖມາເສ… ເປ… ນິກ຺ຂິປິຕຸ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ປຖມປຎ຺ຌຕ຺ຕິຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ອວິເສສຕ຺ຕາ ນ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ຍທິ ເອວໍ ກາ ເອຕ຺ຖ ອນຸປຎ຺ຌຕ຺ຕີຕິ? ອຊ຺ໂຊກາເສຕິ໚ ອຍມນຸປຎ຺ຌຕ຺ຕິ ປຎ຺ຌຕ຺ຕິຍມ຺ປິ ອຕ຺ຖີຕິ ເຈ? ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ປນ ໂອກາສມຕ຺ຕທີປນໍ, ທຸຕິຍໍ ຈາຕຸວສ຺ສິກມາສສງຂາຕກາລທີປນໍ໚ ຍສ຺ມາ ອຸກຍມ຺ປິ ເອກໍ ກາໂລກາສໍ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ໂຊກາເສ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທີເປນ຺ໂຕ ກຄວາ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ…ເປ… ນິກ຺ຂິປິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອາຫາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໚ ເຕເນວ ມາຕິກາຍ຺ກຖາຍໍ (ກງຂາ໚ ອຍ຺ຖ໚ ປຖມເສນາສນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍຕ຺ຖ ຈ ຍທາ ຈ ສນ຺ຖຣິຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ອຊ຺ໂຊກາສສງຂຍເມວ ຄຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ໚ ເຫມນ຺ຕກາລສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິສມຍຕ຺ຕາ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ນິທານານເປກ຺ຂນ຺ຕິ ສິທ຺ຘໍ, ຕຖາ ທີ ອຊ຺ໂຊກາສປທສາມຕ຺ຖິເຍນ ອຍໍ ວິເສໂສ – ວສ຺ສານກາເລ ໂອວສ຺ສກມ຺ຎເປ ອຊ຺ໂຊກາເສ, ມຕ຺ຫປາທີມ຺ຫີ ຈ ນ ວຎ຺ຎຕິ໚ ເຫມນ຺ຕກາເລ ປກຕິອຊ຺ໂຊກາເສ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ສພ຺ພມິຘ ໂອວສ຺ສເກປິ ມຕ຺ຫປາທີມ຺ຫີ ວຎ຺ຎຕິ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ຍຕ຺ຖ ຫິມວສ຺ເສນ ເສນາສນໍ ນ ເຕເມຕິ, ຄິມ຺ຫກາເລ ປກຕິອຊ຺ໂຊກາເສປິ ວຎ຺ຎຕິ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ອກາລເມຌາທສ຺ສເນເຍວາຕິ ອຍໍ ວິເສໂສ ‘‘ອຍ຺ຖ ມາເສ’’ຕິ ຈ ‘‘ອວສ຺ສິກສງເກເຕ’’ຕິ ຈ ເອເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປທານໍ ສາມຕ຺ຖິຍໂຕປິ ສິທ຺ໂຘ໚

ກິຎ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ – ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ສນ຺ທສ຺ສິຕວິເສໂສວ໚ ຈມ຺ມາທີນາ ໂອນທ຺ໂຘ ວາ ນວວາຍິໂມ ວາ ນ ສີໜໍ ວິນສ຺ສຕິ໚ ກາຍານຸຄຕິກຕ຺ຕາຕິ ກາເຍ ຍຕ຺ຖ, ຕຕ຺ຖ ຄຕຕ຺ຕາ໚ ສງຜິກມຎ຺ຈາທີມ຺ຫີ ກາຍໍ ຜຸສາເປຕ຺ວາ ວິຫຣິຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕີຕິ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ໚ ‘‘ສງຜິກໍ ປນ ‘ອຊ຺ໂຊກາສປຣິໂກເຄນ ປຣິກ຺ຎຊ຺ຊຖ, ກນ຺ເຕ, ຍຖາສຸຂ’ນ຺ຕິ ທາຍກາ ເທນ຺ຕິ ເສນາສນໍ, ເອວຣູເປ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ອນ຺ຘກຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຈນໂຕ, ອິຘ ຈ ປຜິກ຺ເຂປາກາວໂຕ ວຎ຺ຎຕິ໚ ‘‘ອຎ຺ຌຎ຺ຈ ເອວຣູປນ຺ຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ‘‘ປາທຍ຺ຖານາກິມຸຂາຕິ ນິສີທນ຺ຕສ຺ສ ປາທປຕນຍ຺ຖານາກິມຸຂາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ໚ ສມ຺ມຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ປາທຍ຺ຖານາກິມຸຂນ຺ຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກ໚

໑໑໑໚‘‘ປາທຸທ຺ຘາເຣນາຕິ ພທິອຸປຈາເຣ ກິຕຕ຺ຕາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ໚ ຄຈ຺ລນ຺ຕິ, ທຸກ຺ກຎໍ ຘມ຺ມກຖິກສ຺ສ ວິຍ໚ ກສ຺ມາ ນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ? ປຈ຺ລາ ອາຄເຕທີ ວຸຫ຺ຌຕເຣທີ ອຸຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໂຕ໚ ຘມ຺ມກຖິກສ຺ສ ປນ ອນຸຍ຺ຖເປຕພ຺ພຕ຺ຕາ໚ ‘‘ອນາຓຕ຺ຕິຍາ ປຎ຺ຌຕ຺ຕິຍມ຺ປິ ຕສ຺ສ ກາໂຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚

໑໑໔໚ປຣິຫຣເຕເຍວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈາຣເຕຕິ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ໚ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກກຣເຕຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ໚ ພິຊນີປຕ຺ຕກໍ ຈຕຸຣສ຺ສພີຊນີ໚

໑໑໖໚ ‘‘ໂຍ ກິກ຺ຂຸ ວາ ສາມເຓໂຣ ວາ…ເປ… ລຊ຺ຊີ ໂຫຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອລຊ຺ຊີ ອາປ຺ຸຈ຺ລິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ໚

ປາເຐ ''ເກນຈິ ປລິພຸທ຺ຘໍ ໂຫຕີ''ຕິ ຈ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ''ປລິພຸທ຺ຘ''ນ຺ຕິ ຈ ເສນາສນໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕຖາປິ ອຕ຺ຖີຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ''ອນາປຸຈ຺ຉໍ ວາ''ຕິ ປາໂຐ.

ປຐມເສນາສນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໔. ທຸຕິຍເສນາສນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໑໕-໖. ເຂຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕມຏ຺ຐກຖາສຸ, ຕຖາປິ ປທຏ຺ຐາທໂຍປິ ລພ຺ຠນ຺ຕິ ເອວ. ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ''ອຎ຺ຎໍ ອຕ຺ຖຣຓາທິ ອກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ ນ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ມຎ຺ຈໍ ວາ ປີຐໍ ວາ ວິຫາເຣ ວາ ວິຫາຣູປຈາເຣ ວາ'ຕິ ອິມິນາປິ ສໍສນ຺ທນຕ຺ຖໍ 'ກິຎ຺ຈາປິ ວຸຕ຺ໂຕ, ອຖ ໂຂ'ຕິອາທິ ອາຣທ຺ຘ''ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຸປຈາຣມຕ຺ຕຎ຺ເຈຕໍ ''ຣຸກ຺ຂມູເລ''ຕິ, ຕຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖິ.

໑໑໗. ອນາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາປິ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອສຕິຍາ ຄຈ຺ຉໂຕປິ ອນາປຕ຺ຕິ, ອາປຸຈ຺ຉນໍ ປນ ວຕ຺ຕໍ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ອນາປຸຈ຺ຉໂຕ ວຕ຺ຕເຠທທຸກ຺ກຏຕ຺ຕາ. ປຸຄ຺ຄລິກເສນາສເນ ສງ຺ຆິກເສຍ຺ຍໍ, ສງ຺ຆິກເສນາສເນ ວາ ປຸຄ຺ຄລິກເສຍ຺ຍໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ. ກສ຺ມາ? ''ເສຍ຺ຍາມຕ຺ຕເມວ ນສ຺ເສຍ຺ຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອິຘ ປນ ''ປລິພຸທ຺ຘໍ ປລິພຸທ຺ໂຘ''ຕິ ທຸວິຘມ຺ປິ ອຕ຺ຖິ.

ທຸຕິຍເສນາສນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໕. ອນຸປຂຊ຺ຊສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໒໑. ຉພ຺ພຄ຺ຄິເຍສຸເຍວ ເຖຣາ ຠິກ຺ຂູຕິ ເກຈິ. ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາຕິອາທິມ຺ຫິ ປວິສນ຺ຕສ຺ສ ວາ ປາທໂຘວນປາສາຓໂຕ ຍາວ ມຎ຺ຈປີຐໍ ປສ຺ສາວຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ວາ ຍາວ ປສ຺ສາວຏ຺ຐານນ຺ຕິ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ ''ປສ຺ສາວຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ວາ''ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ''ປສ຺ສາວຏ຺ຐານໂຕ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ວາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ປສ຺ສາວຏ຺ຐານນ຺ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ໂປຕ຺ຖເກ. ຕຖາ ຫິ ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍໍ (ກງ຺ຂາ. ອຏ຺ຐ. ອນຸປຂຊ຺ຊສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ) ''ປວິສນ຺ຕສ຺ສ ປາທໂຘວນປາສາຓໂຕ ຍາວ ມຎ຺ຈປີຐໍ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ມຎ຺ຈປີຐໂຕ ຍາວ ປສ຺ສາວຏ຺ຐານໍ, ຕາວ ອຸປຈາໂຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ''ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ປວິສນ຺ຕສ຺ສ, ປສ຺ສາວຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ຈ ທ຺ວາເຣ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕປາທໂຘວນປາສາຓໂຕ, ປສ຺ສາວຏ຺ຐານໂຕ ຈ ມຎ຺ຈປີຐ''ນ຺ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ໂປຕ຺ຖເກ ປາໂຐ, ໂສ ອປາໂຐ. ກສ຺ມາ? ມຎ຺ຈປີຐານໍ ອຸປຈາຣສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ປວິສນ຺ຕສ຺ສ ຍາວ ມຎ຺ຈປີຐານໍ ອຸປຈາໂຣ, ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ປສ຺ສາວຏ຺ຐານໍ ວຈ຺ຈກຸຏິຈງ຺ກມຏ຺ຐານນ຺ຕິ ອິມິນາ ອຕ຺ເຖນ ຍຖາ ສໍສນ຺ທຕິ, ຕຖາວິໂຘ ປາໂຐຕິ ອາຈຣິໂຍ.

໑໒໒. ອຸປຈາຣໍ ຐເປຕ຺ວາຕິ ອິຘ ວຸຕ຺ເຕົາປຈາຣໍ ຐເປຕ຺ວາ. ''ທສ຺ສນສວນູປຈາເຣປິ ສນ຺ຖຣນ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

ອນຸປຂຊ຺ຊສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໖. ນິກ຺ກຑ຺ຒນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໒໕-໖. ສຕ຺ຕໂກຏ຺ຐການິ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ. ''ນິກ຺ຂມາ''ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາປິ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ນິກ຺ຂມຕິ, ອນາປຕ຺ຕິ; ອິຘ ອຄ຺ຄິສາລາທິ ເອວ ອຸປຈາໂຣຕິ.

ນິກ຺ກຑ຺ຒນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗. ເວຫາສກຸຏິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໘໙໕ “ປມາຓມຊ຺ຊິມສ຺ສ ຄລປ຺ປມາເຓ ທິນ຺ນຕ຺ລາປີ ເວຫາສກ຺ຜິເຍວາ”ຕິ ລິຂິຕໍ, “ນ ສາ ອິຨ ອຨິປ຺ເປຕາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໕

ເວຫາສກ຺ຜິສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຏ຺ຘິຕາ໕

໙໕ ມຫລ຺ລກວິຫາຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໑໓໘໕ຍາວທ຺ວາຣໂກສາຕິ ທ຺ວາຣສມີປາ, ຍາວ ກິຕ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕໍ ສຸວຸຕ຺ຕໍ໕ ກວາຜວິຕ຺ຖາຣປ຺ປມາໂຓຕິ ຫຕ຺ຖປາສສ຺ສາຨິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ, ສມນ຺ຕາ ກວາຜວິຕ຺ຖາຣປ຺ປມາເຕົາປຈາຣສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອປຣິປູເຣົາປຈາຣາປີ ໂຫຕິ໕ ອາໂລກໍ ກໂຣຕິຕິ ອາໂລກໍ ສນ຺ເຘຕິ ປີເຘຕິຕິ ສນ຺ຘິ ເອວ ອາໂລກສນ຺ຘິນາມກາ ໂຫນ຺ຕິ໕ ວາຕປານກວາຜເລປກມ຺ເມ ອປ຺ປຫຣິຕຜ຺ຘານກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ໕

໑໓໖໕ອິຜ຺ຘກາຕິ ຉທນກປາລາສິລາທີອິຜ຺ຘກາ໕ ຉທນູປຣີຕິ ເອຕ຺ຖ ປຖມໍ ຕາວ ເອກວາຣໍ ອປຣິເສສໍ ຉາເທຕ຺ວາ ປຸນ ຉາທນທຕ຺ຒເກ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ທຸຕິຍວາຣໍ ຕເຖວ ຉາເທຕພ຺ພໍ໕ “ຕຕິຍວາຣຈຕ຺ຕ຺ຖວາເຣ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ທ຺ເວ ມຄ຺ເຄ ອຜິຜ຺ຘຫິຕ຺ວາ ຕຕິຍມຄ຺ຄໍ ອາຓາເປຕ຺ວາ ປກ຺ກມິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ “ປຸນປ຺ປຸນໍ ຉາທາເປຕີ”ຕິ ອິມິນາ ຍຸຊ຺ຊຕິ໕

ໂປຣາຓາ ປນ “ປຖມວາເຣເຍວ ຕໂຍ ມຄ຺ເຄ ອຜິຜ຺ຘາຕ຺ຕໍ ວຜ຺ຜຕິ, ຈຕ຺ຕ຺ຖໂຕ ປຜ຺ຘາຍ ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ຈຕ຺ຕ຺ຖເລປໂຕ ປຜ຺ຘາຍ ອາປຕ຺ຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິ໕ ຕຕ຺ຖ ຉທເນ ວຸຕ຺ຕວິຨິນິທາເນນ ສເມຕິ, ເລເປ ວຸຕ຺ຕວິຨິຕິກຈ຺ເຉເທນ ສເມຕິ໕ ຕຖາປີ ໂສ ນ ຍຸຕ຺ໂຕວ໕ ນິທາເນ, ອຜ຺ຘກຖາຍຜ຺ຈ ສິທ຺ຨເລປຕ຺ຕາ ສພ຺ພໂສວາປີ ອຈ຺ຉນ຺ເນ, ຉນ຺ເນວາປີ ອເນກໂສ ປຣິຍາຍສ຺ສ ຕຕິຍສ຺ເສວ ອຜິຜ຺ຘານນ຺ຕິ ໂນ ສເມຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ໕ “ທ຺ເວ ມຄ຺ເຄ”ຕິ, “ທ຺ເວ ຉທເນ”ຕິ ຈ “ຕຕິຍວາຣໂຕ ປຜ຺ຘາຍ ເອວໍ ຉາທາເປຫີ”ຕິ ອາຓາເປຕ຺ວາ ປກ຺ກມິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ຈ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ວທຕີ ກິຣ໕

ມຫລ຺ລກວິຫາຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຏ຺ຘິຕາ໕

໑໐໕ ສປ຺ປາຓກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໑໘໐໕ ສປ຺ປາຓກສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ໕

ສມຕ຺ໂຕ ວຕ຺ຓນາກ຺ກເມນ ກູຕຄາມວຄ຺ໂຄ ທຸຕິໂຍ໕

໓໕ ໂອວາທວຄ຺ໂຄ

໑໕ ໂອວາທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໑໘໔໕ກຖານຸສາເຣນາຕິ ໂຍ ກິກ຺ຂຸໂນວາທກຕ຺ຖິໂກ ກີສີໂລ ກີສມາຈາໂຣ ກຕຣກຸລາ ປພ຺ພຊິໂຕຕິອາທິ ກຖານຸສາເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໕ ສຄ຺ຄມຄ຺ຄຄມເນປີຕິ ອປີ-ສທ຺ເທນ ໂມກ຺ຂຄມເນປີ໕ “ລກ຺ຂຓປ຺ປຜິເວຘປຜິສໍຍຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ອຜ຺ຘຄຣຸຨມ຺ມານຸສາເຣນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຨມ຺ມກຖໍ ສນ຺ຨາຍ ວຸຕ຺ຕໍ໕

໑໘໕-໑໘໗໕ນິສ຺ສິມນ຺ຕິ ວິຫາເຣ ພທ຺ຨສີມໂຕ ອລ຺ລໍ ອພທ຺ຨສີມໍ, ຄາມສີມາທີນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໕ “ສຸປີນນ຺ເຕນປີ”ຕິ ນ ສພ຺ເພສນ຺ຕິ ອິຨ ພາຫຸລ຺ລນເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ໕ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ຫິ ເກຈິ ວີສຕິວສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖິ ອຕິເຣກວີສຕິວສ຺ສາປີຕິ ອິມິນາ ອິມໍ ມຊ຺ຊິມໂພຨິກາເລ ປຜ຺ຜຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິຜ຺ຜາຍຕີ໕ “ສີລວາ ໂຫຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຈຕ຺ພ຺ພິຨຕ຺ຕາ ອິຨ ອຨິປ຺ເປຕສີລເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ “ປາຕີໂມກ຺ຂສໍວຣສໍວຸໂຕ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໕ ຄຕ຺ຖານຸຄຕ຺ກິປ຺ເທສຸ “ສຕິສໍວຣາທໂຍ ອິຨ ນາຨິປ຺ເປຕາ, ເຕນ ວິກງຄປາຄໍ ທສ຺ເສຕີ ອຜ຺ຘກຖາຈຣິໂຍ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໕ ອຕ຺ຖໂຕຕິ ປາລຸອິອຕ຺ຖໂຕ໕ ກາຣຓໂຕຕິ ກາຣຓູປປຕ຺ຕິໂຕ, ອຜ຺ຘກຖາໂຕຕິ ອຨິປ຺ປາໂຍ໕ ອຖ ວາ ກາຣຓໂຕຕິ ຨມ຺ມໂຕ, ເຕນ ອຕ຺ຖໂຕ ຨມ຺ມໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ໕ ອຖ ວາ ອຕ຺ຖໂຕຕິ ຜລໂຕ໕ “ກາຣຓໂຕຕິ ເຫຕຸໂຕ໕ ຨມ຺ມປທມ຺ປີ ຊາຕເກນ ສຫາ”ຕິ ລິຂິຕໍ໕ ປລ຺ຫໍ ກເຖຕຸນ຺ຕິ “ປລ຺ຫໍ ປຸຜ຺ໂຖ ກເຖຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ປຸຜ຺ເຖນ “ນ ຊານາ

ນິ''ຕິ ນ ສກ຺ກາ ກເຖຕຸໍ។ ''ນ ໂຂ ປນ ຕໍ ກຄວນ຺ຕ''ນ຺ຕິ ປາໂຖ។ ''ນ ໂຂ ປເນຕ''ນ຺ຕິ ຈ ລິຂນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ។ ''ກາສາຍ ວຕ຺ຖວສນາຍາ''ຕິ ວຈນໂຕ ປາຣາຊິກາຍປິ ນ ວຜ຺ຜຕິ។ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ກາຍສໍສຄ຺ຄເນວ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເນຖຸເນນ ທີ ກິກ຺ຂຸນີທູສໂກ ໂຫຕິ។

໑໘໗-໙។ ກິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ນາມ ປຣິວຕ຺ຕລິງຄາ, ປຌ຺ຈສຕາ ສາກິຍານິໂຍ ວາ។ ''ຆມ຺ມເທສນາປຕ຺ຕິ ໂມຈນຕ຺ຖໍ ປນາ''ຕິ ວຈນໂຕ ມາຕຸຄາມຄ຺ຄຫເນນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸນີສງຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ສີທ຺ຆໍ។ ກິກ຺ຂຸນີຄ຺ຄຫເນນ ປນ ມາຕຸຄາ ໂມ ຕີຣິຍໍ ຕຣຕາສິກ຺ຂາປເທ (ປາຈິ។ ໑໗໗-໑໙໐) ສງຄຫີໂຕ, ນ ອຌ຺ຌຕ຺ຖ។ ''ໂອສາເຣຕພ຺ພາ''ຕິ ປາລຸອິປາໂຖ, ປາລຸອິ ໂອສາເຣຕພ຺ພາຕິ ອຕ຺ໂຖ ។ ''ໂອສາເຣຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອຜ຺ຄກຖາປາລຸອິ។ ເອກສ຺ມີ ຄາເມ ວນ຺ທິເຕ ໂທສາກາວໂຕ ພຫູສຸ ເອກາຍ ວນ຺ທິເຕ ວຜ຺ຜຕີຕິ ເຈ? ກິກ຺ຂູທີ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖິ, ກິກ຺ຂຸນິຍາເຍວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ນ ວຜ຺ຜຕິ ។ ''ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ນີສີນ຺ນາຍາຕິ ອນ຺ ໂຕທ຺ວາທສທຕ຺ເຖ ນີສີນ຺ນາຍາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ນ ນີມນ຺ຕິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸກາມາຕິ ນີມນ຺ຕິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸກາມາ ກິກ຺ຂູ ອີຆ ນາຆິປ຺ເປຕາ, ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕຸກາມາວ ອຆິປ຺ເປຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍໂຕ ປນາຕິ ກິກ຺ຂຸນີວິຫາຣໂຕ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ກິກ຺ຂຸນີວິຫາເຣ។ ກິຌ຺ ຈາປິ ''ໂອວາທທາຍກາ ກິກ຺ຂູ''ຕິ ວຈນໂຕ ໂອວາທທາຍເກເທວ ສກິກ຺ຂຸໂກ ອາວາໂສ ໂຫຕິ, ນ ສພ຺ເພທີຕິ ອາປນ຺ໂນ, ຕຖາປິ ອສຕິ ກິກ຺ຂຸໂນວາທເກ ໂອວາທສໍວາສານໍ ອຕ຺ຖາຍ ຍາຈນຕ຺ຖາຍ ອວສ຺ສໍ ຄນ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ ອຌ຺ເຌທີປິ ກິກ຺ຂູທີ ສກິກ຺ຂຸໂກປິ ສກິກ຺ຂຸໂກ ເອວາຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ສາ ຣກ຺ຂິຕພ຺ພາຕິ ວສ຺ສຈ຺ເຉທາປຕ຺ຕິ ຣກ຺ຂິຕພ຺ພາ។ ກສ຺ມາ? ອາປທາສຸ ທີຕິອາທີ។ ''ອຍໍ ອຸ ໂປ຺ສໂຖ ຈາຕຸທ຺ທສີໂກຕິ ປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕມ຺ປິ ເຕຣສິຍໍເຍວ, ເອຕຣທີ ປນ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ຈາຕຸທ຺ທສີຍໍເຍວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກທາ ອຍ຺ຍ ອຸໂປ຺ສໂຖ''ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ។ ''ຊາຍາໂຍ ວາ ຊາຣີໂຍ ວາ''ຕິ ອຆິປ຺ປາເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣ។ ''ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ເຈ, ອາປຕ຺ຕີ''ຕິ ປາໂຖ។ ທ຺ເວ ຕີສ຺ໂສຕິ ທ຺ວີທີ ຕີທີ។ ເອກໂຕ ອາຄຕານໍ ວເສນ ''ຕາທີ''ຕິ ພທ຺ວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຆິປ຺ປາໂຍ។ ''ເອກາ ກິກ຺ຂຸນີ ວາ ພຫູ ກິກ຺ຂຸນີ ວາ ພຫູທີ ກິກ຺ຂູນຸປ຺ສສ຺ສເຍທີ ໂອວາທຕ຺ຖາຍ ເປ຺ສິຕາ''ຕິ ວຈນສ຺ສ ວິຕ຺ຖາໂຣ ''ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ໂຆ ຈ ອຍ຺ຍ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ຈາ''ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ໂຕ។ ''ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ໂຆ ຈ ອຍ຺ຍ ກິກ຺ຂຸນີໂຍ ຈາ'ຕິອາທີ ນານາອຸປ຺ສສ຺ສເຍທີ ເປ຺ສິຕາຍ ວຈນ''ນ຺ຕິ ຈ ''ອປຣິປຸຕ຺ຕສງ຺ຆປຸຄ຺ຄລນານາວາສທຸຕິຍວຈນວເສນ ປຌ຺ຈກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸປ຺ສງກມນໍ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ។ ຍສ຺ມີ ອາວາເສ ປາຕິ ໂມກ຺ຂຸທ຺ເທໂສ ນ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕຕ຺ຖາປິ ຍາຈນໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ເຍນ ປຝິຄ຺ຄຫີຕໍ, ເຕນ ''ນຕ຺ຖິ ໂກຈິ ກິກ຺ຂຸ ກິກ຺ຂຸໂນ ວາທໂກ ສມ຺ມໂຕ''ຕິອາທີ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។ ອຕ຺ຖິ ເຈ ສມ຺ມໂຕ, ນິທ຺ທິສິຕພ຺ໂພ។ ''ສຍເມວ ເຈ ສມ຺ມໂຕ, ອຫ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ສເຈ ສມ຺ມໂຕ ວາ ໂອວາທປຝິຄ຺ຄາຫໂກ ວາ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສຕິ, ອຌ຺ເຌນ ອາໂຣຈາເປຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອເກ, ''ອຕ຺ຕ ນາປິ ອາໂຣເຈຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ''ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ។ ເກສຸຈິ ໂປ຺ຕ຺ຖເກສຸ ''ອຍ຺ຍານໍ ປວາເຣຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ, ເອວໍ ສຕິ ''ອຍ຺ຍສ຺ສ ປວາເຣມີ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ໂປ຺ຕ຺ຖເກ ນຕ຺ຖິ។

ໂອວາທສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ។

໘។ ອຕ຺ຖງຄຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໘໙។ມຸນາຕີຕິ ຊານາຕີ។ ອນ຺ຕຣຆາຍຕີປີຕິ ເອຕ຺ຖ ຕທ຺ຕ຺ຕນໍ ເຈ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ປສ຺ສາມິ, ຍໍ ວິຈິຕ຺ຕໍ ວາ, ຕທຕ຺ຖຌ຺ຈ។ ຕຄ຺ຆ ກາຣຕໍ។ ສທ ອຸປ຺ປາທມນນ຺ຕຣາ ກິຣິຍາ។ ຍມາ ຈ ເຕ ມນສາ ກຕຕ຺ຣ ເນຕ຺ວາຕິ។ ຍຖາ ປາໂຕ ສິຍາ ປາໂຕ ກວໍ ປາໂຕວ ອຸທກໂຕ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄິຕໍ, ຕຖາ ວິໂຣຈມານໍ ອງຄີຣສໍ ພຸທ຺ຆໍ ປສ຺ສ, ນ ເກວລໍ ປທຸມໍ ວິຍ, ວິໂຣຈມານໍ ຕປນ຺ຕມາທິຈ຺ຈ ມິວນ຺ຕລິກ຺ເຂຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຆ។ ອຖ ວາ ອງຄີຣສໍ ພຸທ຺ຆໍ ປທຸມໍວ ວິໂຣຈມານໍ ສູຣິຍໍວ ຕປນ຺ຕໍ ປສ຺ສ ພຸທ຺ຆໍ។ ຍຖາ ປາໂຕ ສິຍາ ຜຸລ຺ລມວິຕຄນ຺ຆໍ ໂກກນຸທສງ຺ຂາຕໍ ປທຸມໍ ປສ຺ສສິ, ຕຖາ ວິໂຣຈມານໍ ອງຄີຣສໍ ພຸທ຺ຆໍ ປສ຺ສ។ ອຸກເຍເນວ ທີ ກຄວໂຕ ກນ຺ຕິ ທີ ປີຕາຕິ ກຕ຺ວາ ທີປີຕຄ຺ຕສ຺ກໍ ພຸທ຺ຆໍ ສກ຺ກຕ຺ວາ ຕໍ ກນ຺ຕີ ປູ໌ເຊຍ຺ຍ។ ປູ໌ຊເນຍ຺ຍໂຕປີ ວິຕິນາເມຍ຺ຍ ອິຕິ ລກ຺ຂເຍ។ ''ເອກໂຕ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາຍາ''ຕິ ປາລຸອິ។

໑໙໐។ ''ເອກໂຕ ອຸປສມ຺ປນ຺ນານ''ນ຺ຕິ ອຜ຺ຄກຖາປາໂຖ។ ''ອກພ຺ໂພ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິອາທິວຈນໂຕ ອນຸກມ຺ປາວເສນ ສທ຺ຆິວິຫາຣິກາທີ ສງ຺ຆິກາ ວິຫາຣາ ນີກ຺ກາຫ຺ຍາເປນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີ ວິຍ ທີສ຺ສຕິ។ ອກພ຺ໂພ ທີ ເຖໂຣ ສຌ຺ຈິຈ຺ຈ ຕໍ ກາຕຸໍ, ຄເວສິຕພ຺ພາວ ເອຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕີຕິ ເກຈິ។ ເຖເຣນ ສິກ຺ຂາປທປຌ຺ຌຕ຺ຕິໂຕ ປຸພ຺ເພ ກຕນ຺ຕິ ມມ ຕກ຺ໂກ។

ອຕ຺ຖງຄຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ។

໓ຯ ຠິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໙໘ຯ ‘‘ເອກຣຕ຺ຕມ຺ປິ ວສນ຺ຕີ’’ຕິ (ປາຈິຯ ໑໙໑) ວຈນໂຕ ຍຕ຺ຖ ຣຕ຺ຕິຍໍ ນ ວສນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອວທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອເກຯ ຍທິ ເອວໍ ສງ຺ເກຕຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອວທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ‘‘ຕໂຕ ອທ຺ຘໂຍຊເນເຍວ ສຠິກ຺ຂຸໂກ ອາວາໂສ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ຠິກ຺ຂຸໂນວາທໂກ ເຈ ອທ຺ຘໂຍຊນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອວທິຕຸກາໂມ ໂຫຕິ, ຠິກ຺ຂຸນິສງ຺ໂຆ ຈ ອທ຺ຘໂຍຊນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂສຕຸກາໂມ, ‘‘ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ຕຄ຺ຈ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ນ ວຏ຺ຏຕິຯ ເຫຏ຺ຐິມປຣິຈ຺ເຉເທນ ປນ ‘‘ເອກຣຕ຺ຕມ຺ປິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸປ຺ສ຺ສຍໍ ໂຫຕິ, ນ ອຸປ຺ສ຺ສຍສງ຺ເຂເປນ ກຕມຕ຺ເຕນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຍຕ຺ຖ ວາສູປຄຕາ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ, ໂສ ອຸປ຺ສ຺ສຍສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕຕ຺ຖ ນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອວາໂທ ທາຕພ຺ໂພຯ ເອກາວາເສ ທິວາ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອເກ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຍຸຕ຺ຕຕຣໍ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ຠິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໔ຯ ອາມິສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໙໔ຯ ‘‘ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນໍ ສງ຺ເຄນ ອສມ຺ມຕ’’ນ຺ຕິ ປາຬິວຈນໂຕ, ‘‘ສມ຺ມເຕນ ວາ ສງ຺ເຄນ ວາ ຠາຣໍ ກຕ຺ວາ ຐປິໂຕ’’ຕິ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໂຕ ຈ ອຏ຺ຐງ຺ເຄຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສມ຺ມເຕນ ວາ ວິປ຺ປວສິຕຸກາເມນ ‘‘ຍາວາຫໍ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ຕາວ ເຕ ຠາໂຣ ໂຫຕູ’’ຕິ ຍາຈິຕ຺ວາ ຐປິໂຕ, ຕສ຺ສາຠາວໂຕ ສງ຺ເຄນ ວາ ຕເຖວ ຠາຣໍ ກຕ຺ວາ ຐປິໂຕ ອຏ຺ຐຫິ ຄຣຸທມ຺ເມຫິ ໂອວທິຕຸໍ ລຠຕິ, ປເຄວ ອຎ຺ເຎນ ສມ຺ມເຕນາຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ‘‘ໂຍ ປນ ຠິກ຺ຂຸ ອສມ຺ມໂຕ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ໂອວເທຍ຺ຍ, ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິ ປເຄວ ຠາຣໍ ກຕ຺ວາ ອຏ຺ຐປິຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຠຍຄິຣິວາສີນມ຺ປິ ອິທເມວ ມຕໍ, ອນຸຄຓ຺ຐິປເທ ປນ ອິມໍ ນຍໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ ໂກຈີ’’ຕິອາທິນາ ‘‘ເອຕຣຫິ ໂອວາທໂກ ອສມ຺ມໂຕ ຠິກ຺ຂຸໂນວາທໂກ ນາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຍໍ ປນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນໍ ສງ຺ເຄນ ກມ຺ມວາຈາຍ ອສມ຺ມຕໍ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນ ປນ ຠິກ຺ຂຸນິສງ຺ຆສ຺ສ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ກໂຣຖ, ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ໂອວທຖ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ກໂຣຖ ຜາສຸວິຫາຣນ຺ຕິ ເອວໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ຐປິໂຕ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ຕໂຕ ໂສ ເຖໂຣ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ໂອວທຕິ, ເອວຣູປໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຄນ ອສມ຺ມຕນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຣ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ປນ ‘‘ອສມ຺ມໂຕ ຄາມໍ ໂອວາທຕ຺ຖາຍ ອາຄຕານໍ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຏິວຈນໍ ເທນ຺ໂຕ ສງ຺ຆານຸມຕິຍາ, ນ ລຕ຺ຕິຈຕ຺ຕເຖນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອນຸຄຓ຺ຐິປທມ຺ເຕນ ສເມຕິ, ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ເຕນ ສເມຕິ, ຕຄ຺ຈ ປາຬິວຈນໍ, ນ ຫິ ໂອວາທປຏິຄ຺ຄາຫໂກ, ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໂກ ວາ ‘‘ປາສາທິເກນ ສມ຺ປາເທຕູ’’ຕິ ວຈນມຕ຺ເຕນ ຠິກ຺ຂຸໂນວາທໂກ ນາມ ໂຫຕິຯ ໂຫຕີຕິ ເຈ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນປິ ຕຕ຺ເຖນ ວຈເນນ ‘‘ຠິກ຺ຂຸໂນວາທໂກ ໂຫຕູ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຯ ໂຫຕີຕິ ເຈ, ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຐານຸຄຓ຺ຐິປເທສຸ ‘‘ອສມ຺ມໂຕ ນາມ ອສມ຺ມຕກາເລນ ‘ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ຕ຺ວໍ ໂອວທາຫີ’ຕິ ສງ຺ເຄນ ຠາຣໍ ກຕ຺ວາ ຐປິໂຕ’’ຕີຯ ເອຕ຺ຖ ພາຫຸສ຺ຈ຺ເຈນ ກີ ປໂຍຊນໍຯ ອນຸຄຓ຺ຐິປເທເຍວ ‘‘ອຠຍຄິຣິວາສີ ວທນ຺ຕີຕິ ສຸຕ຺ວາ ສມ຺ມເຕນ ວາ ອາຓຕ຺ໂຕ ໂອວທິຕຸໍ ລຠຕີຕິ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ປຈ຺ຉາ ອນຸຊານາຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກີ ພຫຸກາຍຯ ‘‘ປາສາທິເກນ ສມ຺ປາເທຕູ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກມຕ຺ເຕນ ຠິກ຺ຂຸໂນວາທໂກ ໂຫຕີຯ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ຠາຣໍ ກຕ຺ວາ’’ຕິ ອິມິນາ ກີ ປໂຍຊນໍ, ຕຕ຺ຕກມ຺ປິ ວຕ຺ຕຸໍ ອຎ຺ໂຎ ນ ລຠຕິ, ເຕນ ຈ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຐເປຕ຺ວາ ພາລໍ ຄິລານໍ ຄມິກໍ ອວເສເສຫິ ໂອວາທໍ ຄເຫຕຸ’’ນ຺ຕິ (ຈູລຸຯ ໔໑໔) ອຍໍ ປາຬິ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ກຖໍ? ຕສ຺ສ ຫິ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂອວາໂທ ນ ປຈ຺ຈາຫຣິຕພ຺ໂພ’’ຕິ (ຈູລຸຯ ໔໑໔) ຈນໂຕ ສມ຺ມຕາສມ຺ມຕກາເລນ ນຕ຺ຖິ ໂກຈີຕິ ‘‘ປາສາທິເກນ ສມ຺ປາເທຕູ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ວທນ຺ໂຕ ຈ ອິທ ປຄເມນ ອາປຕ຺ຕິຍາ ກາເຣຕພ຺ໂພ ໂຫຕີຕີຯ ໂຫຕຸ ອສມ຺ມຕຕ຺ຕາ, ອກຕກາຣຕ຺ຕາ ຈຯ ອິມສ຺ສ ຈ ຠິກ຺ຂຸໂນວາທກຕ຺ເຕ ອິມສ຺ສ ອິຍເນນ ທຸກ຺ກຏໍ ສິຍາ, ສພ຺ພເມຕໍ ອປີຍ຺ຄໍ, ຕສ຺ມາ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ອຍເມຕ຺ຖ ຠິກ຺ຂຸໂນວາທໂກ ນາມາ’’ຕິ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕຖາ ຠາຣໍ ກຕ຺ວາ ຐປິໂຕ ໂອວທິຕຸໍ ລຠຕິເຍວ, ນາຎ຺ໂຎຕິ ອາຈຣິໂຍຯ

ອາມິສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໕ຯ ຈີວຣທານສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໙໗ຯສາທິຍິສ຺ສສີຕິ ປຸຈ຺ຉາຯ

ຈີວຣທານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ.

໖. ຈີວຣສິພ຺ພນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໗໖.ວຏ຺ເຈຕ຺ວາຕິ ''ຕວ ຎາຕິກາຍາ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ເອກິສ຺ສາ ກິກ຺ຂຸນິຍາ''ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ວາ, ເຕ ຫິ ''ເອກິສ຺ສາ''ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຎາຕິກາຍ ສນ຺ຕກສຏ຺ສິໂນ ສິພ຺ເພສ຺ຸ. ອິມສ຺ມິ ສິກ຺ຂາປເທ ''ຈີວຣໍ ນາມ ຉນ຺ນໍ ຈີວຣານໍ ອຏ຺ຏຕຣໍ ຈີວຣ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ປາລຸອິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຈີວຣນ຺ຕິ ຍໍ ນິວາເສຕ຺ຸ ວາ ປາຣຸປິຕ຺ຸ ວາ''ຕິອາທິ. ''ວິກປ຺ປນ຺ປຄໍ ປຈ຺ຉິມ''ນ຺ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ, ໂສ ປມາທເລໂຂ.

ຈີວຣສິພ຺ພນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ.

໗. ສໍວິຊານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໘໑. ຕາ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ທູສຍິສ຺ສູຕິ ວິປ຺ຣີຕາໂມ ກາຕພ຺ໂພ.

໑໘໔-໕.ສມ຺ປທນ຺ຕີຕິ ປທສາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ. ວຸຕ຺ຕນເຍເນວາຕິ ''ສມ຺ປຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ສມ຺ປາໂຕ''ຕິອາທິນາ. ປທຄເຕ ອຸປຈາໂຣ ນ ລພ຺ກຕິ, ອຈ຺ຈາສນ຺ນຕ຺ຕາ ມິສ຺ສໍ ວິຍ ໂຫຕີຕີ. ກຸກ຺ກຸຍວສ຺ສິຕປ຺ຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ ມຫາອຏ຺ຄກຖາຍໍ. ''ຕມ຺ປີ ໂວຫາເຣນາ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ເຍກ຺ຍ຺ເຍນ ຕຖາ ສນ຺ນິເວໂສ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ອຏ຺ຄກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ນ ປມາທເລໂຂ''ຕິ ຈ, ''ອຸກ຺ກຏ຺ຄປ຺ຣິຈ຺ເຉເທນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຏ຺ຄກຖາຍໍ, ຕໂຕ ອຸທ຺ທໍ ອທ຺ຘໂຍຊນລກ຺ຂຕສມ຺ປຕ຺ຕໍ ນາມ ໂຫຕີຕີ ຄເຫຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ກປ຺ປີຍກູມິກິຣາຍໍ...ເປ... ນ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ທຸທ຺ທສຏ຺ເຫຕ຺ຖ ກາຣຕໍ. ກຕຣໍ ປນ ຕນ຺ຕິ? ''ຄຈ຺ຉາມາຕິ ສໍວິທຫຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ''ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ວຕ຺ຕມານວຈນນ຺ຕຏ຺ຈ, ອມຄ຺ເຄ ກິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສຍາທີມ຺ຫິ ນ ສມ຺ກວຕີເຍວ ມນຸສ຺ສານໍ ອນ຺ຕຣພຣາທີມ຺ຫິ ມຄ຺ຄສງເຂປຄມນໂຕ, ອຈ຺ຈາສຍນາທິອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຄານຕ຺ຕາ ຈ. ນ ຕິຕ຺ຖິຍເສຍ຺ຍາຍ ວາ ປພ຺ພຊິຕາວາສຕ຺ຕາ. ທ຺ວາເຣຕິ ສມີປຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມໍ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ປຸນ ''ຣຖິກາຍາ''ຕິ ອາຫ. ເສສອຏ຺ຄກຖາຍໍ ''ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ສໍວິທຫິເຕປີ ກິກ຺ຂຸໂນ ທຸກ຺ກຍ''ນ຺ຕິ ອາຄຕຕ຺ຕາ ນ ສເມຕິ. ''ຄາມນ຺ຕເຣ''ຕິ ວຈນໂຕ ອຏ຺ຏຄາມສ຺ສ ອຸປຈາໂຣກ຺ກມເນ ເອວ ອາປຕ຺ຕິ. ''ອທ຺ຘໂຍຊເນ''ຕິ ວຈນໂຕ ອຕິກ຺ກມເນເຍວ ຍຸຕ຺ຕໍ.

໑໘໕.ຣຏ຺ຄເກເທຕິ ວິໂລເປ. ໂປ຺ຣາຕຄຕ຺ກິປເທ ''ຕໂຍປີ ສງເກຕາ ກາລທິວສມຄ຺ຄວເສນ, ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຉິເມເນວ ອາປຕ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ອິມິນາ ມຄ຺ເຄນາ''ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຏ຺ເຍນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ເຈ, ອາປຕ຺ຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ສໍວິຊານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ.

໘. ນາວາກິຣຸຫນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໘໙. ນທີຍາ ກຸໂຕ ຄາມນ຺ຕຣນ຺ຕິ ເຈ? ''ຍສ຺ສາ ນທີຍາ''ຕິອາທິມາຫ. ຄາມນ຺ຕຣຄຕນາຍາຕິ ຍສ຺ມິ ຄາມຕິຕ຺ເຖ ອາຣຸລ຺ໂຫ, ຕໍ ຄເປຕ຺ວາ ອຏ຺ຏຄາມຄຕນາຍ. ''ມາຕຸຄາໂມປີ ອິຊ ສງຄໜ໌ ຄຈ຺ຉຕີ''ຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກ, ເຕເນວ ''ອຸກຍຕ຺ຖ ເອກໂຕ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາຍ ທຸກ຺ກຍໍ, ສິກ຺ຂມານາຍ ສາມເຕຣິຍາ ອນາປຕ຺ຕີ''ຕິ ຈ ນ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອເສວ ນໂຍ ອຏ຺ເຍສຸປີ ເອວຣູເປສຸ.

໑໙໑. 'ໂລກສ຺ສາທມິຕ຺ຕສນ຺ຖວວເສນ ເກລຸອິປ຺ເຣກ຺ຂາຣາ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ໂລກວຊ຺ຊນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ''ເກລຸອິປ຺ເຣກ຺ຂາຣາ''ຕິ ວຈນໍ ເຍກ຺ຍ຺ຍຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂປ຺ຣາຕຄຕ຺ກິປເທ ຈ ''ຕີຕີ ຈິຕ຺ຕານີ ຕີສ຺ໂສ ເວທນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສໍວິທຫນກາເລ ວາ ເກລຸອິປ຺ເຣກ຺ຂາໂຣ ກິກ຺ຂຸ ສໍວິທຫຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ກິກ຺ຂຸໂນ ຄາມນ຺ຕໂຣກ຺ກມເນ, ອທ຺ຘໂຍຊນາຕິກ຺ກເມ ວາ. ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ວາ ໂຫຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ໂຕ, ເຈຕິຍາທີນິ ວາ ປສ຺ສນ຺ໂຕ, ອພ຺ຍາກຕຈິຕ຺ໂຕ ວາ ໂຫຕິ ກິລມຖວເສນ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕຕີ ຕິຈິຕ຺ຕານີ ຄຫິຕານີຕີ ເວທິຕພ຺ພາ.

ນາວາກິຣຸໜນສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ ນິຒ຺ຖິຕາ။

ຌ။ ປ຺ຣິປ຺າຈິຕສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ

໑໙໔။ເຈຒເກຕິ ທາຣເກ။ ຕຣຸຕໂປ຺ຕເກຕິ ໂປ຺ຣາຕາ။ ‘‘ປ຺າປ຺ກິກ຺ຂູນໍ ປ຺ກ຺ຂຸປ຺ຈ຺ເຉທາຍ ອິທໍ ປ຺ຍ຺ຍຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ປ຺ຍ຺ຈ ໂກຊເນ ເຍວາປ຺ຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ။

໑໙໔-໗။ນິປ຺ຜາທິຕນ຺ຕິ ວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ ນ ໂຫຕິ, ກິນ຺ຕຸ ປ຺ຣິກຖາທີຫີ, ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປ຺ເທນ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ສພ຺ພຕ຺ຖ ອນາປ຺ຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ‘‘ກຖານຸສາເຣນ ຕຕ຺ຖ ປ຺ສີທິຕ຺ວາ ເທນ຺ຕິ, ອິທໍ ປ຺ຣິປ຺າຈິຕໍ ນ ໂຫຕິ, ວຒ຺ຒນ຺ຕີ’’ຕິ ປ຺ຖມສິກ຺ຂາປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ຌມ຺ມສີຣິຕ຺ເຖໂຣ, ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ປ຺ນ ‘‘ອິຕຣມ຺ປີ ວຒ຺ຒຕິເຍວາ’’ຕິ ອາຫ။ ໂປ຺ຣາຕຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ປ຺ນ ‘‘ຍສ຺ມາ ເທວທຕ຺ໂຕ ປ຺ກຕິຍາ ຕຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸນິປ຺ຣິປ຺າຈິຕໍ ກຸຍ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອິມໍ ອຒ຺ຖຸປ຺ປ຺ຕ຺ຕີ ນິທານໍ ກຕ຺ວາ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປ຺ທໍ ປ຺ຍ຺ຍຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။

ປ຺ຣິປ຺າຈິຕສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ ນິຒ຺ຖິຕາ။

໑໐။ ຣໂຫນິສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ

໑໙໗။ ‘‘ອຸປ຺ນນ຺ທສ຺ສ ຈຕ຺ຕຸຖສິກ຺ຂາປ຺ເທນ ຈາ’’ຕິ ປ຺າໂຖ။

ຣໂຫນິສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ ນິຒ຺ຖິຕາ။

ສມຕ຺ໂຕ ວຕ຺ຕນາກ຺ກເມນ ໂອວາທວຄ຺ໂຄ ຕຕິໂຍ။

໔။ ໂກຊນວຄ຺ໂຄ

໑။ ອາວສຖປິຕ຺ຆສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ

໔໐໖-໔။ປູຄສ຺ສາຕິ ປູເຄນ။ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ໂຕຕິ ນິສ຺ສຣເຕເນຕ຺ຖ ກວິຕພ຺ພໍ, ຕໍ ມຍໍ ນ ຊານາມາຕິ ສນ຺ນິຒ຺ຖານສ຺ສ ກຣຕາວເສນ ‘‘ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ໂຕ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ຍຖາ ຫີ ອາຍສ຺ມາ ອຸປ຺າລີ ນຍຄ຺ຄາເຫນ ‘‘ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ອາວຸໂສ ສຸປິນນ຺ເຕນາ’’ຕິ (ປ຺າຣາ။ ກ຺໗) ອາຫ, ຕຖາ ເຖໂຣປີ ‘‘ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ຄິລານສ຺ສາ’’ຕິ ກສ຺ມາ ນ ປ຺ຣິຈ຺ຉິນ຺ທຕິຕິ? ອນຕ຺ຕາຌິການຕ຺ຕາ ວິນຍປ຺ຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ, ‘‘ນາຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ໂອກາໂສ’’ຕິ ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ສິກ຺ຂາປ຺ທສ຺ສ ອປ຺ຣິປ຺ຸຕ຺ຕາຕ຺ຕາ။ ປ຺ຖມປ຺າຣາຊິກສິກ຺ຂາປ຺ເທ ປ຺ຣິປ຺ຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ປ຺ຍ຺ຍຕ຺ເຕເຍວ ຫີ ໂສ ເຖໂຣ ‘‘ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ສຸປິນນ຺ເຕນາ’’ຕິ ອາຫ ‘‘ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ສຸປິນນ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ທານຸສາເຣນາຕິ။ ຍສ຺ມາ ໂອທິສ຺ສ ອຍາວທຕ຺ເຖວ ທາຍການໍ ປີລຸອາ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອໂນທິສ຺ສ ຍາວທຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။

໔໐໗။ ‘‘ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກທິວສ’ນ຺ຕິ ເອກໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ເອເສວ ນໂຍຕິ ວຸຕ຺ຕນຍເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຈາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທີຕິອາທິມາຫາ’’ຕິ ຈ ‘‘ສຸທ຺ຌຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປ຺ກຕິຄມເນວ ກຸຍ຺ຊິຕຸໍ ລກຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ອຄິລານສ຺ສ ຄິລານສລ຺ລິໂນ ກາເຍນ ສມ຺ຒ຺ຖາຕີ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ။

ອາວສຖປິຕ຺ຆສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ ນິຒ຺ຖິຕາ။

໔။ ຄຕໂກຊນສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ

໔໐໙-໔໑໗ຯຄຸລຸທປ໌ຜິຈຸຈນຸໂນຕິ ອປາກໂຜວຯ ເອໂກ ປຸຕ຺ເຕນາຕິ ເອກສ຺ເສກໍ ກຕ຺ຕໍ ‘‘ອທໍ ອຌ຺ເຌນ ນິມນ຺ຕິໂຕ’’ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ‘‘ສເຈ ເອກໂຕ ຄຕ຺ທນ຺ຕິ, ຄຓໂກຊນໍ ໂຫຕິ’’ຕິ (ປາຈິຯ ອຎ຺ຊຯ ໔໑໓-໔໑໗) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຸປາສກາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິກ຺ຂູ ວິສໍ ວິສໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ທຕ຺ຖປາເສ ຖິຕານໍ ເຈ ເທນ຺ຕິ, ຄຓໂກຊນໍ ໂຫຕິ ເອວາຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍຯ ‘‘ວິຌ຺ຌຕ຺ຕິໂຕ ປສວເນ ຄຓສ຺ສ ເອກໂຕ ຄທເຓ ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປເທນ ອາປຕ຺ຕິ, ວິສໍ ຄທເຓ ປຕິຕໂກຊນສູໂປທນວິຌ຺ຌຕ຺ຕິທີ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ‘‘ວິຌ຺ຌຕ຺ຕິໂຕ ປສວນໍ ອຎ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ອຎ຺ຊກຖາຍໍ ອນຸຌ຺ຌາຕໍຯ ສູໂປທນາທິວເສນ ຕຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິ ເອວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ? ປຣິວາເຣ (ປຣິຯ ໑໖໗) ເອວ ທຸວິນ຺ນໍ ອາກາຣານໍ ອາຄຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຊກຖາຍໍ ‘‘ອນຸຌ຺ຌາຕ’’ນ຺ຕິ ທຸວຸຕ຺ຕໍຯ ອຎ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕິຍໍເຍວ ປາກຜນ຺ຕິ ‘‘ປທກາຊເນ ນ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ເອກໂຕ ຄຕ຺ທນ຺ຕິຕິ ຄທິຕກຕ຺ຕາປິ ອຌ຺ເຌ ຍາວ ຄຕ຺ທນ຺ຕິ, ຕາວ ເຈ ຕິຎ຺ຊນ຺ຕິ, ເອກໂຕ ຄຕ຺ທນ຺ຕິເຍວ ນາມຯ ‘‘ຄຈ຺ຉຕິ ເຈ, ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ເອຕ຺ຖາທ – ‘‘ປຜິຄ຺ຄທຓເມວ ເຫຕ຺ຖ ປມາຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ກສ຺ມາ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ຄຓໂກຊນໍ ນາມ ຍຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາໂຣ…ເປ… ກຸຌ຺ຊນ຺ຕິ, ເອຕໍ ຄຓໂກຊນໍ ນາມາ’’ຕິ (ປາຈິຯ ໔໑໗) ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ວຸຈ຺ຈຕິ – ຍຕ຺ຖາຕິ ອຸປໂຍຄຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມວຈນໍຯ ຈຕ຺ຕາໂຣຕິ ຄຓສ຺ສ ເທຎ຺ຖິມປຣິຈ຺ເຉທນິທສ຺ສນໍຯ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ໂກຊນານ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕິປ຺ປໂຫນກໂກຊນນິທສ຺ສນໍຯ ອຌ຺ຌຕເຣນ ໂກຊເນນ ນິມນ຺ຕິຕາຕິ ອກປ຺ປິຍນິມນ຺ຕນນິທສ຺ສນໍຯ ນິມນ຺ຕນວເສເນວ ປນ ຄຓໂກຊນສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ນິມນ຺ຕິຕາ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອຌ຺ຌຕຣໍ ໂກຊນໍ ວິຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕີ’’ຕິ ປນ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຎ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕິຍໍເຍວ ປາກຜຕ຺ຕາຯ ຍໍ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕີຕິ ເອວໍ ສມ຺ພນ຺ໂທ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕຕ຺ຖ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕີຕິ ປຜິຄ຺ຄາທກນິຍມວຈນໍຯ ນ ທີ ອປ຺ປຜິຄ຺ຄທິຕກໍ ກິກ຺ຂູ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ‘‘ຄຓສ຺ສ ຍໂຕ ປຜິຄ຺ຄທິຕາທາຣໂກຊນເຫຕຸ ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິຯ ອາຄນ຺ຕຸກປຎ຺ຎໍ ໂມຊສ຺ຕ຺ເຕນ ສິພ຺ພິຕ຺ວາ ຖເປນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ອນຸວາເຕ ຍຖາ ເອກຕລໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ທຕ຺ເຖທິ ຆຎ຺ເຜຕິຯ ວເລຕີຕິ ອາວຎ຺ເຜຕິຯ ປຣິວຕ຺ຕນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ທນ຺ຕານໍ ສຸຂຄ຺ຄທຓຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ຕປຣິວຕ຺ຕນໍ ກໂຣຕິ, ປຎ຺ຎໍ ສິພ຺ພນ຺ຕານໍ ສຸຂສິພ຺ພນຕ຺ຖໍ ປຎ຺ຎປຣິວຕ຺ຕນຌ຺ຈຯ ນວຈີວຣ ກາຣໂກ ອິຉານິປ຺ເປໂຕ, ນ ອິຕໂຣຕິຯ ‘‘ພິມ຺ພິສາຣໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສມ຺ກາເຣ ກຍິຣມາເນເຍວ ກາລາ ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ, ປຈ຺ຉາ ຄຓໂກຊນສິກ຺ຂາປເທ ປຌ຺ຌຕ຺ເຕ ກຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຌ຺ຌຖາ ອຎ຺ຊກຖາຍ ວິຣຸຊ຺ຊນໂຕຯ

໔໔໐ຯ ‘‘ທຸເວ ຕໂຍ ເອກໂຕຕິ ເຍປີ ອກປ຺ປິຍນິມນ຺ຕນໍ ສາທິຍິຕ຺ວາ’’ຕິອາທິວຈເນນ ອກປ຺ປິຍນິມນ຺ຕນປຈ຺ຈຍາ ເອວ ອນາປຕ຺ຕິ, ວິຌ຺ຌຕ຺ຕິໂຕ ອາປຕ຺ຕິເຍວາຕິ ທີເປຕິຯ ອນິມນ຺ຕິໂຕ ຈຕ຺ຕຸໂຖ ຍສ຺ສ ຕເທຕໍ ອນິມນ຺ຕິຕຈຕ຺ຕຸຕ຺ຖໍຯ ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖຯ ປເວເສຕ຺ວາຕິ ນິສີທາເປຕ຺ວາຯ ຈີວຣທານສມເຍລທ຺ຌກຈຕ຺ຕຸກ຺ກໍ ຈີວຣກາຣສມເຍລທ຺ຌກຈຕ຺ຕຸກ຺ກນ຺ຕິ ເອວມາທີນິຯ ຕານິ ຈາຕິ ເຍທິ ໂກຊເນທິ ວິສງ຺ເກໂຕ ນຕ຺ຖິ, ຕານິຯ ມຫາເຖເຣຕິ ອຸປສມ຺ປນ຺ເນຯ ອຎ຺ຊຕ຺ວາຕິ ຖິເຕນ ນິມິຕ຺ຕໍ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ຣຖິກາທີສຸ ກິກ຺ຂຸສມີເປ ຄນ຺ຕ຺ວາຯ ອິມສ຺ມິ ປນ ສິກ຺ຂາປເທ ກຕ຺ຖຈິ ໂປຕ຺ຖເກ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຈີວຣທານສມເຍ ຄຓໂກຊນໍ ກຸຌ຺ຊິຕຸໍຯ ເອວຌ຺ຈິທໍ ກຄວຕາ ກິກ຺ຂູນ’’ນ຺ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິຯ ກຕ຺ຖຈິ ‘‘ກຸຌ຺ຊິຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເອວຌ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິມໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ປາໂຖ, ອຍໍ ໂສກໂນຯ

ຄຓໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຎ຺ຖິຕາຯ

໖ຯ ປຣມ຺ປຣໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໔໑ຯອຮິຎ຺ຖິຕາຕິ ນິຈ຺ຈປ຺ປວຕ຺ຕາຯ ພທຣຈຸຓ຺ຓສກ຺ກຣາທີທິ ໂຍຊິຕໍ ພທຣສາລຸອວໍຯ ກິຣກມ຺ມກາເຣນາຕິ ກິຣສ຺ສ ກມ຺ມກາເຣນຯ

໔໔໖ຯ‘‘ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາທີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖາຫຸ ໂປຣາຓຕ຺ເຖຣາ ‘‘ກຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ອວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ເຄຫໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຣຖິກາຍ ອຌ຺ຌຕຣສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ສນ຺ຕິເກ ວິກປ຺ເປສິ, ວິກປ຺ເປນ຺ເຕນ ປນ ‘ມຍ຺ທໍ ກຕ຺ຕປຈ຺ຈາສໍ ອິຕ຺ຖນ຺ນາມສ຺ສ ທມ຺ມິ’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອິຕເຣນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ‘ຕສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ປຣິກຸຌ຺ຊ ວາ ຍຖາປຈ຺ຈຍໍ ວາ ກໂຣຫີ’’’ຕິຯ ປຌ຺ຈສ຺ສທຆມ຺ມິເກສູຕິ ສມ຺ມຸຂາ ຖິຕສ຺ສ ສທຆມ຺ມິກສ຺ສ ຍສ຺ສ ວິກປ຺ເປຕຸກາໂມ, ຕໍ ສທຆມ຺ມິກໍ ອທິສ຺ວາ ຄທຎ຺ຊສ຺ສ ວາ ສນ຺ຕິເກ, ສຍເມວ ວາ ‘‘ປຌ຺ຈສຸ ສທຆມ຺ມິເກສຸ ອິຕ຺ຖນ຺ນາມສ຺ສ ວິກປ຺ເປມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ກຸຌ຺ຊິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອເກ, ເອວໍ ສຕິ ເຖໂຣ ຕສ຺ມີເຍວ ນິສິນ຺ໂນວ ຕຖາ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣຕ຺ວາ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ຕກ຺ໂກ ທິສ຺ສຕິຯ ມຫາປຈ຺ຈຣິຍາທີສຸ ປນ ປຣມ຺ມຸຂາ ວິກປ຺ປນາວ ວຸຕ຺ຕາ, ສາ ‘‘ເຕນ ທານນ຺ທ, ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາທີ’’ຕິ ອິມິນາ ສເມຕິ, ຕຖາປີ ມາຕິກາຎ຺ຊກຖາຍໍ (ກງ຺ຂາຯ ອຎ຺ຊຯ ປຣມ຺ປຣໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ) ‘‘ຕສ຺ມາ ໂຍ

ກິກຸຊຸ ປລຸຈສຸ ສຫສມຸມິເກສຸ ອລຸລຕຣສຸສ 'ມຍຸຫໍ ກຕຸຕປຈຸຈາສໍ ຕຸຍຸຫໍ ທມຸມິ'ຕິ ວາ 'ວິກປຸເປມິ'ຕິ ວາ ເອວໍ ສມຸມຸຂາ ວາ 'ອິຕຸຖຸນຸນາມສຸສ ທມຸມິ'ຕິ ວາ 'ວິກປຸເປມິ'ຕິ ວາ ເອວໍ ປຣມຸມຸຂາ ວາ''ຕິ ວຈນໂຕ ສຫສມຸມິກສຸສ ສນຸຕິເກ ເອວ ວຕຸຕພຸພໍ, ນ ສຍເມວາຕິ ທິສຸສຕິ។ ຍສຸມາ ອຍໍ ປຈຸຈິມນໂຍ ໂປຣາຄຄຕຸຖິປເທນປິ ສເມຕິ, ຕສຸມາ ອິຂ ມາຕິກາຍຸກກຖານຸສາເຣນ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ។ ເອຕຸຖ ກິລຸຈາປີ ''ເຕ ມນຸສຸສາ...ເປ... ໂກຂຸນມຫໍສູ''ຕິ ວຈນໂຕ ອກປຸປິຍນິມນຸຕນໍ ປລຸລາຍຕິ, ຕຖາປິ ເຖຣສຸສ ກຸກຸກຸຈຸຈຸປຸປຕຸຕິກາຣເຕນ ກຕຸເຕນ ໂສ ນິມນຸຕິໂຕຕິ ເວທິຕພຸໂພ។ ອລຸລຖາ ປຣໂຕ ''ທຸເວ ຕໂຍ ນິມນຸຕເນ ເອກໂຕ ກຸລຸຊຕິ''ຕິ ວຈເນນ, ອນາປຕຸຕິວາເຣນ ຈ ວິຣຸຊຸຊຕິ។

໔໘໙។ ເອຕຸຖາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ''ອລຸໂລ ມນຸສຸໂສ ປຕຸຕໍ ຄຕຸຫາຕິ, ນ ທາຕພຸພ''ນຸຕິ ວຈນໂຕ ອປຣກາເຄ ອກປຸປິຍນິມນຸຕເນນ ນຕຸຖິ ປໂຍຊນໍ, ປຸພຸພກາເຄເຍວ ອກປຸປິຍນິມນຸຕເນນ ປໂຍຊນນຸຕິ ສຸເວປີ ກນຸເຕ ອາຄຈຸເຂຍຸຍາຖາຕິ ເອຕຸຖ ກຕຣໍ ອກປຸປິຍນິມນຸຕນໍ, ຕສຸມາ ອລິປຸປາໂຍ ເຈຕຸຖ ປມາຄນຸຕິ។ ນ, ''ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ ລທຸຂກຕຸຕໍ ກຸລຸຊຕິ, ອາປຕຸຕິ''ຕິ ວຈນໂຕຕິ។ ຕຕຸຖ ''ສຸເວປີ ກນຸເຕ''ຕິ ເອຕຸຖ ຍຖາ ວຈນມຕຸຕໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ອກປຸປິຍນິມນຸຕນກຸກເມນ ອຕຸໂຖ ຄທິໂຕ, ຕຖາ ''ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ''ຕິ ເອຕຸຖາປິ ອນຸຕຣາ ອກປຸປິຍນິມນຸຕເນນ ລທຸຂກຕຸຕໍ ສນຸທາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ ຄເຫຕພຸໂພ។ ປິຕຸທາຍ ທີ ຈຣນຸຕໍ ທິສຸວາ ''ເອຕຸຖ, ກນຸເຕ, ກຕຸຕໍ ຄຕຸຫຖາ''ຕິ ທິນຸນມຸປີ ອກປຸປິຍນິມນຸຕເນນ ລທຸທໍ ນາມ ໂຫຕີ។ ໂວຫາເຣນ ປນ ''ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ ລທຸຂກຕຸຕ''ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ເອວໍສມຸປທມິທໍ ທພຸຄພຸພໍ។ ອລຸລຖາ ມາຕິກາຍຸກກຖາຍໍ ''ຄຕໂກຂເນ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ປລຸຈທິ ໂກຂເນທິ ນິມນຸຕິຕສຸສ...ເປ... ປຣສຸສ ປຣສຸສ ໂກຂເນ''ຕິ ວຸຕຸຕວຈນວິໂຣໂຂ។ ອິທລຸທິ ວຈນໍ ເຍນ ປຄມໍ ນິມນຸຕິໂຕ, ຕໂຕ ປຄມນິມນຸຕິຕໍ ອາທາຍ ຄໂຕ ປຣສຸສ ປຣສຸສ ນິມນຸຕນກາທາຍກສຸສ ໂກຂເນຕິ ອຕຸຖປຣິທີປນໂຕ ນິມນຸຕນໂຕ ລທຸຂກຕຸຕສຸສ ໂກຂເນເຍວ ອາປຕຸຕີຕິ ທີເປຕິ។ ''ທຸເວ ຕໂຍ ນິມນຸຕເນ ເອກໂຕ''ຕິ ວຈເນນປິ ສເມຕິ, ອລຸລຖາ ''ເຍນ ນິມນຸຕິໂຕ, ຕສຸສ ໂກຂນໂຕ ປຣສຸສ ໂກຂເນ''ຕິ ເອຕຸຕກໍ ວຕຸຕພຸພໍ ສິຍາ, ປາລຸອິຍໍ ວາ ''ນິມນຸຕເນນ ເອກໂຕກຸລຸຊຕິ''ຕິ ເອຕຸຕກໍ ວຕຸຕພຸພໍ ສິຍາ។ ທຸຕິຍນິມນຸຕນສຸສ ປຄມໂກຂເນ ອາປຕຸຕິປຸປສງຄນິວາຣຕຸຖໍ ''ເຍນ ເຍນາ''ຕິ ອາທິ ວຸຕຸຕໍ។ ນິມນຸຕນປຜິປາຜິຍາ ກຸລຸຊຕີຕິ ປາລຸອີຕິ ເຈ? ນ, ''ອນາປຕຸຕິ ນິຈຸຈກຕຸເຕ''ຕິອາທິປາລຸອິວິໂຣຂໂຕ។

ຄຕຸຖິປເທ ປນ ''ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ ລທຸຂກຕຸຕໍ ກສຸມາ ກຸລຸຊິຕຸໍ ນ ລກຕີຕິ ເຈ? 'ປຣມຸປຣໂກຂນໍ ນາມ ປລຸຈນຸນໍ ໂກຂນານໍ ອລຸລຕເຣນ ໂກຂເນນ ນິມນຸຕິໂຕ, ຕໍ ຄເປຕຸວາ ປລຸຈນຸນໍ ໂກຂນານໍ ອລຸລຕຣໍ ໂກຂນໍ ກຸລຸຊຕິ, ເອຕໍ ປຣມຸປຣໂກຂນໍ ນາມາ'ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ຍທິ ເອວໍ ນິຈຸຈກຕຸຕາທີກມຸປີ ນ ວຜຸຜຕີຕິ ອາປຊຸຊຕີຕິ ນິຈຸຈກຕຸຕາທີ ໂອທິສຸສກນຸຕິ ເຈ? ຕໍ ນ, ຕທລຸລສຸສ ອຕຸຕໂນ ຂເນນ ນິປຸພນຸນສຸສ, ສງຂໂຕ ລທຸຂສຸສ ວາ ປາໂຕ ປຈນກຍາຄຸ ເຈ ພນາ ໂຫຕິ, ຕສຸສາປີ, ເອກກຸຜິກໍ ຄາມໍ ອຸປນິສຸສາຍ ວິຫຣໂຕ ກິກຸຂາຈຣິຍວເສນ ລກິຕພຸພນິຈຸຈກຕຸຕສຸສ ຈ ອກປຸປິຍກາວປຸປສງຄໂຕ។ ຕຕຸຖ ກິກຸຂາຈຣິຍວເສນ ລທຸທໍ ນ ກປຸປຕິ ນິມນຸຕນການໍ ອປຸປສາທາວຫນໂຕຕິ ເຈ? ນ, ''ປລຸຈ ໂກຂນານິ ຄເປຕຸວາ ສພຸພຕຸຖ ອນາປຕຸຕິ''ຕິ ວຈນວິໂຣຂໂຕ។ ຂາທນີຍມຸປີ ທິ ປຣສຸສ ຂາທິຕຸວາ ກຸຕຸຕຕຸຕາ ນິມນຸຕນໂກຊນໍ ອກຸລຸຊນຸໂຕ ອປຸປສາທໍ ກໂຣຕິ ເອວ, ຕສຸມາ ອປຸປສາທາວຫໍ ອປຸປມາຄໍ, ຕສຸມາ ນິຈຸຈກຕຸຕາທີ ໂອທິສຸສກໍ ນ ສມຸກວຕິ។ ອປິຈ ເຫຜຸຖາ ວຸຕຸຕນເຍນ ສທຸຂີ ອິຂ ວຸຕຸຕນເຍນ ສໍສນຸທິຕຸວາ ຍໍ ຍໍ ຂມຕິ, ຕໍ ຕໍ ຄເຫຕພຸພນຸຕິ ສພຸໂພປີ ເກສລຸຈິ ອາຈຣິຍານໍ ວິນິຈຸຂໂຍ។ ອາຈຣິຍສຸສ ປນ ວິນິຈຸຂໂຍ ອນຸເຕ ອາວິ ກວິສຸສຕິ។ ''ຂີຣໍ ວາ ຣສໍ ວາ ປິວໂຕ ອມິສຸສມຸປີຕິ ອລິປຸປາໂຍ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ຄຕຸຖິປເທ ''ເຫຜຸຖາ ໂອທເນ ນາມິສຸເສຕຸວາ ອຸປຣິ ຕິຜຸຖຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ។

ມຫາອຸປາສໂກຕິ ເຄຫສາມິໂກ។ ມຫາອຜຸຄກຖາຍໍ ''ອາປຕຸຕີ''ຕິ ວຈເນນ ກຸຣຸນຸທິຍໍ ''ວຜຸຜຕີ''ຕິ ວຈນໍ ວິຣຸທຸຂໍ ວິຍ ທິສຸສຕິ។ ''ທຸວິນຸນມຸປີ ອລິປຸປາໂຍ ມຫາປຈຸຈຣິຍໍ ວິຈາຣິໂຕ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ''ຈາຣິຕຸຕໂຕຕິ 'ສນຸຕໍ ກິກຸຂຸໍ ອນາປຸຈຸຂາ'ຕິ ປຣໂຕ ວຕຸຕພຸພ ໂຕ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ວຈີກມຸມໍ ອວິກປຸປນໍ។ ເອຕຸຖ ''ມຫາອຸປາສໂກ ກິກຸຂູ ນິມນຸເຕຕິ...ເປ... ປຈຸຂາ ລທຸຂໍ ກຕຸຕໍ ກຸລຸຊນຸຕສຸສ ອາປຕຸຕີ។ ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ ລທຸຂກຕຸຕໍ ກຸລຸຊຕິ, ອາປຕຸຕີ''ຕິ ອຜຸຄກຖາຍໍ ວຈນໂຕ, ''ກາລສຸເສວ ປິຕຸທາຍ ຈຣິຕຸວາ ກຸລຸຊິມຸຫາ''ຕິ ປາລຸອີໂຕ, ຂນຸຂເກ ''ນ ຈ, ກິກຸຂເວ, ອລຸລຕຣ ນິມນຸຕເນ ອລຸລສຸສ ໂກຊຊຍາຄຸ ປຣິກຸລຸຊິຕພຸພາ, ໂຍ ປຣິກຸລຸເຊຍຸຍ, ຍຖາຂມຸໂມ ກາເຣຕພຸໂພ''ຕິ (ມຫາວ។ ໒໘໓) ວຈນໂຕ ຈ ນິມນຸເຕຕຸວາ ວາ ປເວເທຕຸ ອນິມນຸເຕຕຸວາ ວາ, ປຄມຄ ຫິຕນິມນຸຕນສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ປຄມນິມນຸຕນໂກຊນໂຕ ອລຸລໍ ຍໍ ກິລຸຈິ ປຣສນຸຕກໍ ໂກຂນໍ ປຣມຸປຣໂກຂນາປຕຸຕີ ກໂຣຕີ។ ອຕຸຕ ໂນ ສນຸຕກໍ, ສງຂຄຄໂຕ ລທຸຂໍ ວາ ອຄຫຸຄສນຸຕກໍ ວຜຸຜຕິ, ນິມນຸຕນໂຕ ປຄມໍ ນິພທຸຂຕຸຕາ ປນ ນິຈຸຈກຕຸຕາທີ ປຣສນຸຕກມຸປີ ວຜຸຜຕີ។ ຂນຸຂເກ ''ນ ຈ , ກິກຸຂເວ...ເປ... ຍຖາຂມຸໂມ ກາເຣຕພຸໂພ''ຕິ (ມຫາວ។ ໒໘໓) ວຈນໍ ປຣສນຸຕກໂກຂນວຸຕຸຕນິຍມນໍ។ ຕໂຕ ທຕຸຖໂກວ ໂນ ຕກຸໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ។

ປຣມຸປຣໂກຊນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຍຸດິຕາ។

໔។ ກາຕມາຕາສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໓໑-໓។ປນິຍາໂລກນຸຕິ ປຈຸລິມໍ ເທສໍ។ ປູວຄຕນາຍາຕິ ອຕິຣິຕຸຕປູວຄຕນາຍາຕິ ອຕຸໂຖ។ ສເຈ ''ອປາເຕຸຍຸຍາທິອຕຸຖາຍ ສຊ ຊິຕ''ນຸຕິ ສລຸລາຍ ຄຕຸທາຕິ, ອຈິຕຸຕກຕຸຕາ ສິກຸຂາປທສຸສ ອາປຕຸຕິ ເອວ។ ອຖ ອຸຄຸຄທິຕໍ ຄຕຸທາຕິ, ນ ມຸຈຸຈຕິເຍວ។ ອສໍ ວິກາເຄ ປນ ອນາປຕຸຕິ ອກປຸປິຍຕຸຕາ។ ອຈິຕຸຕກຕາ ປລຸລຕຸຕິຊານນາກາເວເນວ, ນ ວຕຸຖຸຊານນາກາເວນາຕິ ເອເກ។ ນ, ມາຕິກາຍຸຄຸກຖາຍໍ ''ປາເຕຸຍຸຍາທິອຕຸຖາຍ ສຊຊິຕກາວຊານນ''ນຸຕິ ອຽເຕສຸ ອວຸຕຸຕຕຸຕາ។ ໂປຣາຕຄຕຸດິປເທ ປເນວໍ ວຸຕຸຕໍ ''ເອເກນ ວາ ອເນເກທິ ວາ ທຸວຕຸຕິປຕຸຕປູເຣສຸ ຄທິເຕສຸ ເຕສໍ ອນາໂຣຈເນນ ວາ ສຍໍ ວາ ຊານິຕຸວາ ໂຍ ອລຸລໍ ຄຕຸທາຕິ, ຕສຸສ ທຸກຸກຍໍ។ ເອກໂຕ ຕິສຸ, ຈຕູສຸ ວາ ປວິຍຸເຖສຸ ເອເກນ ເຈ ທຸເວປຕຸຕປູຣາ ຄທິຕາ, ທຸຕິເຍ ທຸເວ ຄຕຸທນຸເຕ ປດໂມ ເຈ ນ ນິວາເຣຕິ, ປດມສຸສ ປາຈິຕຸຕິຍໍ។ ນິວາເຣຕິ ເຈ, ອນາປຕຸຕິ, ທຸຕິຍສຸເສວ ທຸກຸກຍ''ນຸຕິ។ ສເຈ ສລຸຈິຈຸຈ ນ ວທຕິ, ໂປ ຣາຕຄຕຸດິປເທ ວຸຕຸຕນເຍນ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ມາຕິກາຍຸຄຸກຖາວເສນ (ກຽຂາ។ ອຍຸຄ។ ກາຕມາຕາສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) ທຸກຸກຍໍ។ ''ອຕິເຣກປຕິຄຸຄທາຕ''ນຸຕິ ຕຕຸຖ ປລຸຈມໍ ອຽຄໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ອປຸປຕິຄຸຄທິຕຕຸຕາ ນ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ກຕຸຕພຸພາກຣຕໂຕ ປນ ທຸກຸກຍໍ។ ອລຸລຖາ ກິຣິຍາກິຣິຍໍ ອິທໍ ອາປຊຊຕິ, ອນິວາຣຕໍ, ອນາໂຣຈນໍ ວາ ລຍຸຄຽຄໍ ວຕຸຕພຸພໍ ສິຍາ។ ເອກນິກາຍິການໍ ວາ ຕິ ເອຕຸຖ ''ອາສນຸນວິຫາຣກິກຸຂູ, ອາສນຸນອາສນສາລາຄຕາ ວາ ສເຈ ວິສກາເຄທິ ອານິຕໍ ນ ປຕິຄຸຄຕທນຸຕິ, 'ອາຣາມິກາທິ ນໍເອວ ວາ ທາເປນຸຕິ'ຕິ ຊານາຕິ, ຍຕຸຖ ປຣິໂກຄໍ ຄຈຸລຕິ, ຕຕຸຖ ທາຕຸໍ ວຍຸຍຕິ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ''ທຸວຕຸຕິປຕຸຕປູຣາ'ຕິ ວຈນໂຕ ປຈຸລິອາທິສຸ ອຄິກມຸປິ ຄຕຸທໂຕ ອນາປຕຸຕິ''ຕິ ເກຈິ ວິນຍທຣມານິໂນ ວທນຸຕິ, ຕໍ ເຕສໍເຍວ ນິສິທຕຸ, ອາຈຣິຍາ ປນ ''ປຈຸລິ ອາທິສຸປິ ອຸກຸກຍຸຄປຕຸຕສຸສ ປມາຕາວເສນ ທຸວຕຸຕິປຕຸຕປູຣາ ຄເທຕພຸພາ។ ອຸກຸກຍຸຄປຣິຈຸເຊທກາຖາ ເທສາ''ຕິ ວທນຸຕິ។

ກາຕມາຕາສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຍຸດິຕາ។

໕។ ປດມປວາຣຕາສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໓໓។ຍາວທຕຸຖປວາຣຕາຍປວາຣິຕາ ກິລຸຈາປີ ''ປວາຣິຕາ''ອິຈຸເຈວ ອຂິປຸເປຕາ ອຍຸຄຸປຸປຕຸຕິຍາວ, ອຖ ໂຂ ປຈຸລິມາວ ອິສາຂິປຸເປຕາ។

໔໓໗។''ອລເມຕໍ ສພຸພ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອຕິຣິຕຸຕໍ ນາມ ໂຫຕິ។ ກິກຸຂຸສຸສ ອິທມຸປິ ເຕ ອຂິກໍ, ອິໂຕ ອລຸລໍ ນ ລຈຸລຕິຕິ ກິຣ ອຕຸໂຖ។

໔໓໘-໙។ ''ອສນໍ ປລຸລາຍຕີ''ຕິ ເອເຕເນວ ''ກຸຕຸຕາວີ''ຕິ ເອຕສຸສ ສິທຸຂຕຸຕາ ວິສຸໍ ອຕຸຖສິທຸຂີ ນຕຸຖິ។ ຍທິ ອຕຸຖິ, ອຽຄານໍ ລກຸກຕຸຕທສຸສນນຸຕິ។ ວຸຕຸຕມຸປິ ເຈຕນຸຕິອາທິ ປວາຣຕາງຄານໍ ປລຸຈກຕຸຕທສຸສນໍ។ ວຣໂກຕິ ໂຍ ໂກຈິ ວຣໂກ។ ''ປວາຣຕໍ ປນ ຊເນຕິເຍວາຕິ ວິສຸໍ ສິຕຸຖໍ ໂວທກໍ ກໂຣນຸຕິ, ປວາຣຕໍ ນ ຊເນຕິ។ ຍາຄຸໍ ວາ ປີວນຸໂຕ ປດມໍ ອຸທກໍ ປີວຕິ, ວຍຸຍຕິ។ ອວສິຍຸຄໍ ເທຍຸຄາສິຕຸຖໍ ປວາຣຕໍ ນ ຊເນຕິ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ອຸປຕິສຸສຕຸເຖໂຣ ''ຊເນຕິເຍວາ''ຕິ ວທຕິ, ຕໍ ນ ອິຈຸລນຸຕິ ອາຈຣິຍາ។ ກຊ ຊິຕປີຍຸຄນຸຕິ ຕຕຸທຸລຈຸຕຸຕເມວ។ ກຊຊິຕສຕຸຕຸໂຍ ປີຕຸເທຕຸວາ ກຕໂມທໂກ ສຕຸຕຸໂມທໂກ។

''ຍາຄຸສິຕຸຖມຕຸຕາເນວ ທຸເວ…ເປ… ປຕິກຸຂິປຕິ, ນ ປວາເຣຕິ''ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ປຣຈຽກມຈຸລາທໂຍ ປກຸຂິປິຕຸວາ ປກຸກຍາຄຸໍ ປີວນຸໂຕ ສເຈ ອລຸລໍ ຕາທິສໍເຍວ ປຕິກຸຂິປຕິ, ປວາຣຕາ ນ ໂຫຕິຕິ ກິຣ ຂມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ។ ສເຈ ອລຸລໍ ປຕິກຸຂິປຕິ, ນ ປວາເຣ ຕິ។ ກສຸມາ? ອສນສຽຂາຕສຸສ ວິປຸປກຕໂກຊນສຸສາກາວໂຕ។ ໂກຊນສາລາຍໍ ກຸລຸຊນຸໂຕ ເຈ, ອຕຸຕໂນ ອປາປຸຕນໂກຍຸຄາສໍ ອກິຫຍໍ ປຕິກຸຂິປຕິ, ນ ປວາເຣຕິ។ ການໍ ປຕິກຸຂິປຕິ, ປຕຸເຕ ປນ ອາຣາມິໂກ ອາກິຣຕິ, ຕໂຕ ກຸລຸຊິຕຸໍ ນ ວຍຸຍຕິ។ ອິທລຸທິ ພຸທຸຂປຸປຕິກຸຂຸຄອເນສນາຍ ອຸປຸປນຸເນເຍວ ສຽຄທໍ ຄຈຸລຕິ។ ຍຖາ ທິ ສຽໜໂຕ ອຸທຸຂຍປີຕຸທໍ ທຸສຸສີໂລ ເທຕິ, ຕໍ ປຕິກຸຂິປຕິ, ນ ປວາເຣຕິ, ເອວໍສມຸປທມິທໍ។ ''ວິສກາໂຄ ລຊຊີ ເຈ ເທຕິ, ຕໍ ເຕນ ສມຸໂກຄໍ ອກຕຸຕຸການຕາຍ ປຕິກຸຂິປຕິ, ປວາເຣຕິຕິ ອປເຣ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ປຣິເວສນາຍາຕິ ກຕຸຕຄຸເຄ។ ''ມໍເສນ ຣສໍ, ມໍສລຸຈ ຣສລຸຈ ມໍສຣສນຸຕິ ອາປຊຊນໂຕ 'ມໍສຣສ'ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ

ປຏິກ຺ເຂປິໂຕ ໂຫຕິ, ມໍສສ຺ສ ຣສໍ ມໍສຣສນ຺ຕິ ວິຄ຺ຄໂຫ ນາຣິປ຺ເປໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ມໍສກຣມ຺ພໂກ ນາມ...ເປ... ວຌ຺ຌຕິຕິ ສຸຫ຺ຂຍາ
ຄຸ ເອວ ໂຫຕິ຿ ອປ຺ປວາຣຓມິສ຺ສກກຣມ຺ພໂກເຍວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ປວາເຣຕິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣໂຕ "ອິທລ຺ຈ ກຣມ຺ພເກນ ນ ສ
ມາເນຕພ຺ພ''ນ຺ຕິອາທິ, ຕສ຺ມາ "ຕໍ ອກິຫຣິຕ຺ວາ ກລ຺ຊິຍໍ ຄຕ຺ໜຄ຺ຖາ'ຕິ ວທນ຺ຕໍ ປຏິກ຺ຂິປຕິ, ປວາຣຓາ ນ ໂຫຕິ''ຕິ ຈ "ມິສ຺ສກ
ຍາຄຸໍ ຄຕ຺ໜຄ຺ຖາ'ຕິ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ 'ສມ຺ມິສ຺ສິຕໍ ວິສໍຸ ກຕ຺ວາ ເທຕິ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ຍສ຺ມາ ຍາຄຸມິສ຺ສກນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ
ປທຫ຺ວເຍ ປວາຣຓາຣຫສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຓໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຣ ເຈ ຍາຄຸ ພຫຸຕຣາ ວາ ໂຫຕິ ສມສມາ ວາ, ນ ປວາເຣຕິ຿ ກສ຺
ມາ? ຕຕ຺ຖ ອກິຫາຣກປຏິກ຺ເຂປການໍ ຍາຄຸສລ຺ລຕ຺ຕາ຿ ຍາຄຸ ເຈ ມນ຺ທາ, ກຕ຺ຕໍ ພຫຸຕຣໍ, ປວາເຣຕິ຿ ກສ຺ມາ? ເຕສໍ
ອຸກິນ຺ນມ຺ປິ ຕຕ຺ຖ ກິນ຺ນສລ຺ລຕ຺ຕາຕິ ຕກ຺ໂກ ອາຈຣິຍສ຺ສ຿ ກຕ຺ຕມິສ຺ສເກ ປວາຣຓາຣຫສ຺ສ ນາມສ຺ສ ສພ຺ກາວໂຕ ສພ຺ພທາ
ປວາເຣຕິ ເອວ຿ ມິສ຺ສເກ ປນ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ກາຣຓໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ຿ ວິສໍຸ ກຕ຺ວາ ເທຕິຕິ ຍຖາ ກຕ຺ຕສິຌ຺ຄໍ ນ ປຕຕິ, ຕຖາ ຄາລຸຫໍ
ຫຕ຺ເຖນ ປີລຸເອຕ຺ວາ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ເທຕິ຿

ອກປ຺ປິຍກຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ "ກປ຺ປິຍໍ ອກາຣາປີເຕຫິ ກທລິປ຺ຜລາທິຫິ ສທ຺ຂິ ອຕິຣິຕ຺ຕໍ ກປ຺ປິຍໍ ກາຣາເປຕ຺ວາປີ ຕໍ ກທລິປ຺ຜລາທິ
ຄເປຕ຺ວາ ອວເສສໍ ກຸຌ຺ຊິຕຸໍ ວຌ຺ຌຕິ຿ ອມິສ຺ສກຣສຕ຺ຕາ ປນ ຕານິ ກປ຺ປິຍໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອລ຺ລສ຺ມິ ກາຊເນ ຄເປຕ຺ວາ ອຕິຣິຕ຺
ຕໍ ກາເຣຕ຺ວາ ກຸຌ຺ຊິຕຸໍ ວຌ຺ຌຕິ຿ ກສ຺ມາ? ປຸພ຺ເພ ເຕສຸ ວິນຍກມ຺ມສ຺ສ ອນາຣຸລ຺ຫຕ຺ຕາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ຿ "ກຸຕ຺ຕາວິນາ ຈ ປວາຣິ
ເຕນ ອາສນາ ວຸຌ຺ຄິເຕນ ກຕ''ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ກຸຕ຺ຕາວິນາ ອປ຺ປວາຣິເຕນ ອາສນາ ວຸຌ຺ຄິເຕນ ກຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ສິທ຺ຂໍ, ຕສ຺ມາ
"ປາໂຕວ ອທ຺ຂານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ທ຺ວິສຸ ເອໂກ ປວາຣິໂຕ ອວຸຌ຺ຄິໂຕ ຕຕ຺ຖ ນິສີທຕິ, ໂສ ອິຕເຣນ ປີຕ຺ໜາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ລທ຺ຂໍ ກິກ຺
ຂໍ ອຕ຺ຕນາ ອກຸຕ຺ວາປີ 'ອລເມຕໍ ສພ຺ພ'ນ຺ຕິ ກາຕຸໍ ລກຕິ ເອວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ "ກຸຕ຺ຕາວິນາ ກຕໍ ໂຫຕິ''ຕິ ອິມິນາວ
ສິທ຺ຂໍ, ຕສ຺ມິ ປກ຺ເຂ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຕງ຺ຄານິ ນ ປູເຣນ຺ຕິ, ກຕ຺ຫປກ຺ເຂ ປຏິກາເຄນ ສຕ຺ຕ ວຸຕ຺ຕານິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຿ ກຸຕ຺ຕາວິນາ
ອປ຺ປວາຣິເຕນ ອາສນາ ວຸຌ຺ຄິເຕນ, ອວຸຌ຺ຄິເຕນ ວາ ກຕໍ ໂຫຕິ, ວຌ຺ຌຕິ຿ "ປວາຣິເຕນ ອາສນາ ອວຸຌ຺ຄິເຕເນວາ''ຕິ ອິມໍ ປນ
ອຕ຺ຖວິກປ຺ປໍ ທີເປຕຸໍ "ສຕ຺ຕງ຺ຄານິ ວຸຕ຺ຕານິ''ຕິປິ ວຕ຺ຕຸໍ ວຌ຺ຌຕິ຿ ໂສ ປນ ກາຕຸໍ ນ ລກຕິ ປຄມໍ ກຕສ຺ສ ປນ ເຕເນວ
ກຕ຺ຕພ຺ພປ຺ປສງ຺ຄໂຕ຿ ຍລ຺ຈ ອກຕໍ, ຕໍ ກຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ອຖ ໂສວ ປຄໂມ ປນ ກຕ຺ຕຸກາໂມ ໂຫຕິ, ອລ຺ລສ຺ມິ ກາຊເນ
ປຸພ຺ເພ ອກຕໍ ກາຕຸໍ ລກຕິ຿ ທຸຕິໂຍ ປຄມກາຊເນປີ ກາຕຸໍ ລກຕິ຿ "ເຍນ ອກຕໍ, ເຕນ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ຿ ອິມເມວຕ຺ຖໍ
ສນ຺ຂາຍ "ເຍນ ຍໍ ປຄມໍ ກປ຺ປິຍໍ ກຕໍ, ຕເມວ ໂສ ປນ ກາຕຸໍ ນ ລກຕິ, ອລ຺ເລນ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ຿ ຕຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິ ຕໍ ປຄມໍ
ກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ເປເສຕ຺ວາ ກາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ເຈ ຄໂຕ, ຕຕ຺ຣຌ຺ເຄນ ເອເກນ ກິກ຺ຂຸນາ ປຏິຄ຺ຄາເຫຕ຺ວາ
ອປເຣນ ກາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ຕຕ຺ຖ ເອໂກວ ເອວເມວ ກາຕຸໍ ນ ລກຕິຕິ຿ "ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຄິລານໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສາ'ຕິອາທິວຈນໂຕ ວິຫາຣາທິສຸ
ຄິລານສ຺ສ ປາປຸຕນໂກຌ຺ຄາສມ຺ປິ ຄິລານາຕິຣິຕ຺ຕໍ ນາມ, ຕສ຺ມາ ວຌ຺ຌຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ຿ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍາຕິ ວິກາເລ ເອວາຕິ ເອ
ເກ຿

໘໔໑຿ ກາຍກມ຺ມໍ ອຊ຺ໂຊຫຣຓໂຕ຿ ວຈີກມ຺ມໍ ວາຈາຍ "ອຕິຣິຕ຺ຕໍ ກໂຣຖ ກນ຺ເຕ''ຕິ ອກາຣາປເນນາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຿

ປຄມປວາຣຓສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຌ຺ຄິຕາ຿

໒຿ ທຸຕິຍປວາຣຓສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໘໔໒຿ສາຂາຣຓເມວາຕິ ສພ຺ພປວາຣຓານໍ ສາຂາຣຓໍ "ຍາວຕ຺ຕກໍ ອິຈ຺ຉສີ''ຕິ ອິທໍ຿

ທຸຕິຍປວາຣຓສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຌ຺ຄິຕາ຿

໓຿ ວິກາລໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໘໔໓-໕຿ ນຍານໍ ນາຍການິ ນຍນາຍການິ, ສີຕາຫຣຓາທີນິ຿ ມູລລ຺ຈ ຕໍ ຂາທນິຍລ຺ຈາຕິ ມູລຂາທນິຍໍ຿ ເອສ ນໂຍ
ສພ຺ພຕ຺ຖ຿ ປີຌ຺ຄນ຺ຕິ ຈຸຕ຺ຓໍ຿ ຂາຣກມູລນ຺ຕິ ຍູປສມູລໍ຿ ຈຈ຺ຈຸມູລໍ ເນລຸອິຍມູລໍ຿ ຕມ຺ພກໍ ວຈໍ຿ ຕຕ຺ຫຸເລຍ຺ຍກໍ ຈູລຸອກຸຫຸ຿ ວຕ຺ຖຸ
ເລຍ຺ຍກໍ ມຫາກຸຫຸ຿ ວຊກລິ ນິໂກຌ຺ຄໍ຿ ຊຊ຺ຊຣີ ຫີຣໂຕ຿

ໂກຍ຺ກໍ ຊຣຍ຺ກໍ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຄຕ຺ກິ ມຸຫຸກຸລມຸທຸ ວິຈຍຕ຺ຖ ວຊມຸຊ ວທຸລຸອວິ។

ວຊຊຸເຍຕິເມ ກີສຸກໍ, ຫລິທ຺ທິ។ ກເສຣຸໂກ, ກຜິພລວນ຺ຕິ ຕສຸສ ນາມໍ។ ອມ຺ພາຍກໍ ອມູລກໍ ປີໝລ ກກຸກຸລ។ ມສາລຸ ກີນລຸອ។ ອາ ລຸວ ກລຸອິ ຕຫຸເມີອລຸອິ ອລສ ກຜິສຸສລ ນເມທຕິ ເມຣ។ ສິຄ຺ຄຸ ສີຣິ ໂກລຸອ ກາລກໍ ເນກລຸອວິ។ ຂິຣວລຸລິກນ຺ໂທ ຕຸມູໂຣຣິໂຍ ໂຫ ຕິ។ ສງຂໂຕ ໂຊວນເມວ។ ອຍໍ "ປຣິສງຂາໂຣ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ຂິຣກາໂກລິ ກິຣິກເວລຸອິ។ ຊີວິກໍ ຊີວິທີ។ ອຸສກກ ອຸມ຺ມສຸວິຍິ។

ທິນ຺ຕາລໍ ກິຕິລີ។ ກຸນ຺ຕາລ ໂຕໂຫ ຕິລິສຕາ ປທິກລຸອິໂຣ ປຜເສວລກລຸອິ។ ກຣມນ຺ທກໍ ກຣມ຺ພ ທຕ຺ໂຫກິຣ ອຸທກໂຊຕິ ກຕ຺ຫ ໂກ។ "ສີງຆຕໂກຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ຜຄ຺ຄວ ຫກິລຸອິ។ ນຕ຺ຕມາລນ຺ຕິ ກຣລ຺ຊີ។

ເສລ຺ລຸ ໂລໂຫລິຍໍ។ ກາສມທ຺ທກ ກຸທຸວວລີ ອນສີກິນ។ ອຸມ຺ມາທິຍ ເມເລລິທິຍ។ ຈິນມຸຄ຺ໂຄ ເວນມຸຕ຺ຕິ ຫຸຣມຸຄ຺ຄ។ ຣາຊມາໂສ ມາຫວິລິຕິ។ ອຄ຺ຄິມນ຺ໂຕ ມຸລ຺ຈິ។ ສຸນິປຕ຺ຕໂກ ຕິປີລວນິນາລຸອິກາ ຕິລກ។ ກູນິຍໍ ຊາຕໂລຕິຕິ ເອຕ຺ຖ ໂລຕີນາມສຸສ ສາສາຣຕຕ຺ຕາ "ກູນິຍ"ນ຺ຕິ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ។ ພຸຣຫ຺ມິປຕ຺ຕໍ ເທເມເຕເຍ ປຕສາ។ "ທີປວາສີໂນ ວທນ຺ຕີ"ຕິ ສີຖິລໍ ກຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? "ຂາທນີຍຕ຺ຖໍ ຜຣຕິຕິ ລກ຺ຂເຕນ ອສມານຕ຺ຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປເທລິວິນິເຕກີ។ ສຸລສີປຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕສາປລີ ກໍ។

ອຄນ຺ຊິກປຸປ຺ຜໍ ກຣິສຸສເຍຕິ ເຈກວາທິທປຸປ຺ຜໍ ເຈເລປຕິມລໍ។ ຊີວນ຺ຕິປຸປ຺ຜໍ ຊີວິຕນ຺ທິຄມລ។ ພກຸລ ມຸຖຸວລ។ ກຸຍ຺ຍກ ປຸນປຸນ຺ ນາມປຸນ຺ນຣາ, ຊາຕິສຸມນ។ ນວມາລິກາ ເຈເທມລ។

ຕິນ຺ຕິຕີກ ກຈິນິ ວິເລຍິ។ ມາຕຸລຸງຄ ລວໂນ។ ປຸສ຺ສຜລ ສຸປຸລີ។ ຕິມ຺ພຣູສກ ຕິຄິພ຺ເພເຣທີຕິ ສຸສຕຸສຸຕ។ ຕິປຸສວາຕິງຄຕ ສຸຕຕິ ເກຕ ປຜິຍິ។ ໂຈຈ ວຣິຍິເຍລີ។ ໂມຈ ອຕິເຣລີ។ ໂຄຍ຺ຖຜລໍ ປູວຜລນ຺ຕິ ເອເກ។ ໂກຍ຺ຖເສ ກິຣ ອຈຸຊິວ។

ອສມຸສຸສິ ພິມ຺ພ ອິຕິ ເກຈີ។ ກາສຸມຣິຕິ ເສປຕ຺ຕີ។ ອຕິເຕເມຕິ ກຣິຍເມຕິສຸສ។ ຊາຕິຜລໍ ກຕໍເມຕິ។ ກຍ຺ກຜລໍ ຕິຣິຣກ។

ຕຣຸຕຜລໍ ກິຣິອຸປຸລຸ។ ໂປກ຺ຂຣຍ຺ກິ ກິລ຺ຈກ຺ຂຍ຺ກີ។ ສິທ຺ສຕ຺ຖກໍ ສາສປີ ເສຕວຕ຺ຕໍ។ ຣາຊິກໍ ຣຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។

ທີງຄຸໍ ທີງຄຸຊຕຸນ຺ຕິ ສພ຺ພາປີ ທີງຄຸວິກຕິໂຍ។ ເອຕ຺ຖ ທີງຄຸຊຕຸ ນາມ ປຕ຺ຕສາຂາ ປຈິຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພາ។ ສາຂາ ປຈິຕ຺ວາ ກຕາ ສີ ປາຜິກາ។ ອລ຺ເລທີ ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ກຕາຕີ ເກຈີ។ ຕກໍ ກຍ຺ຖຊນ຺ຕິ ອຄ຺ຄິເກລຸອິນີ។ ນີກີຕິສຸສາກາເລສໂຍ។ ຕິເມຣ, ຕກປຕ຺ຕີ ປສາ ຂາປຕ຺ເຕ ປຈິຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພາ។ "ຕກປຕ຺ຕີ ສາວຕິ ເອວ ກາຕພ຺ພາ"ຕິ ລິຂິຕໍ។

ວິກາລໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ។

໗។ ສນ຺ນິຊິກາຣກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໘໕໓។ ອປຣຊຊຸ ສນ຺ນິຊິ ນາມ ໂຫຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຊຊ ປຜິຄ຺ຄທີຕນ຺ຕິ ນ ເກວລໍ ປຜິຄ຺ຄທີຕເມວ, ອຖ ໂຂ ອຸຄ຺ຄທີຕກມ຺ປີ, ເຕ ເນວ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ "ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສຸສາຕິ ເອວໍ ສນ຺ນິຊິກຕໍ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຍາວກາລິກໍ ວາ ຍາມກາລິກໍ ວາ ອຊໂຊຫຣິຕຸກາມຕາຍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສຸສ ປຜິຄ຺ຄຫເຕ ຕາວ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສຸສາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍທິ ຕໍ ປຖມເມວ ປຜິຄ຺ຄທີຕໍ, "ປຜິຄ຺ຄຫເຕ ຕາວາ"ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ເວທິຕພ຺ພເມຕໍ "ອຕ຺ຕໂນ ກາເລ ຄທີຕໍ ອຊຊ ປຜິຄ຺ຄທີຕ'ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ។

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍຖາ ປລ຺ຈ ເກສຊຊານີ ອຸຄ຺ຄທີຕການີ ອນນີປຸ່ເປຕານີ។ ສຕ຺ຕາຫາຕິກ຺ກເມ ອນາປຕ຺ຕິ ອນຊໂຊຫຣຕີຍຕ຺ຕາ, ຕຖາ ອິສາປີ ອຸຄ຺ຄທີຕກໍ ນານີປຸ່ເປຕນ຺ຕິ? ເອຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈຕິ – ເກສຊຊສິກ຺ຂາປເທ (ປາຣາ។ ໖໑໗ ອາທໂຍ) ອຸຄ຺ຄທີຕກໍ ນານີປຸ່ ເປຕນ຺ຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ກາລາຕິກ຺ກມນມຕ຺ເຕນ ຕຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິປ຺ປສງຄໂຕ។ ເອຕ຺ຖ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ກາລາຕິກ຺ກມນມຕ຺ເຕນ ອາປຕ຺ຕິປ຺ປສງຄາກາວໂຕ។ ອຊໂຊຫຣເຕເນວ ທີ ເອຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕິຕິ ອນີປຸ່ປາໂຍ, ຕສ຺ມາ ອນຸຄຕ຺ກິປທມເຕນ ອຊຊ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປຊຊຕິ។

ຕຕ຺ຣາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ອຕ຺ຕນາ ກຸລ຺ຊິຕ຺ກາໂມ ອຊ຺ຊ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ກຸລ຺ຊຕິ, ທ຺ເວ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປຊ຺ຊຕິ។ ສາມເຕຣາທີນໍເຍວ ອຕ຺ຖາຍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຄທິຕໍ ປຸນທິວເສ ປ໌ຜິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ ອາປຕ຺ຕິຍາ ນ ກາເຣຕພ຺ໂພຕິ។ ປ໌ຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖາຍມຂິປ຺ປາໂຍ – ສເຈ ເພລຜ຺ກສີໂສ ວິຍ ທຸຕິຍຕຕິຍາທີທິວສຕ຺ຖາຍ ອຊ຺ຊ ປ໌ຜິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສາມເຕຣາທີນໍ ໂຄປນຕ຺ຖາຍ ເທຕິ, ຕສ຺ສ ປຸນທິວເສ ອຊ຺ໂຊຫຣຕຕ຺ຖໍ ປ໌ຜິຄ຺ຄຫເຕ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາຕິ ສມ຺ກວຕິ។ ສຍເມວ ສເຈ ຕໍ ໂຄເປຕ຺ວາ ຄເປຕິ, ປຸນທິວເສ ປ໌ຕິຕໍ ກຈວຣໍ ທິສ຺ວາ ວິມຕິວເສນ ວາ ປ໌ຜິຄ຺ຄຕ຺ຫໂຕ ປ໌ຜິຄ຺ຄຫຕໂຕວ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາຕິ ສມ຺ກວຕິ។ ໂນ ເຈ ປ໌ຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕໍ ທຸກ຺ກຜໍ ນຕ຺ຖິ។ "ອິທລ຺ທີ 'ເອກໍ ປາທໍ ອຕິກ຺ກາເມຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ'ຕິອາທີ ວິຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ໂຍ ປນ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ທ຺ເວປີ ປາເທ ອຕິກ຺ກາເມຕິ, ຕສ຺ສ ຕໍ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ ນຕ຺ຖິ, ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ເອຕ຺ຖ ປ໌ຜິຄ຺ຄທິຕກາວໍ ອວິຊຫນ຺ຕເມວ ສນ຺ນິຂີ ຊເນຕິຕິ ຊມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ, ຕໍ "ປ໌ຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ"ຕິ ປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ។ ກປາເລນ ປີໂຕ ປນ ສ຺ເນໂຫ ອພ຺ໂພຫາຣິໂກ។ ກິລ຺ຈາປີ ອຸຕ຺ເທ ໂອຕາເປນ຺ຕສ຺ສ ປ໌ຄ຺ໝຣຕິ, ຕຖາປີ "ເກສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປເທ ວິຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອິຕຣຖາ ກປາເລນ ປີຕາ ສປ຺ປີອາທໂຍປີ ສຕ຺ຕາຫາຕິກ຺ກເມ ອາປຕ຺ຕີ ຊເນຍ຺ຍຸນ຺ຕິ។ ສຍໍ ປ໌ຜິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາຕິ ອິຊາປີ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕວິຂີເຍວ។ ທຸທ຺ໂຂຕປຕ຺ຕກຖາປີ ເອເຕນ ສເມຕິ ວິຍ ។ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍາຕິ ກາເລປີ ລພ຺ກຕິ។ ປກຕິອາມິເສຕິ ກປ຺ປີຍາມິເສ។ ສາມິເສນ ມ຺ເຂນ ອຊ຺ໂຊຫຣໂຕ ທ຺ເວຕິ "ທິຍ຺ໂຍ ປ໌ຜິຄ຺ຄທິຕຍາມກາລິກໍ ອຊ຺ຊ ປ຺ເຣກຕ຺ຕໍ ສາມິເສນ ມ຺ເຂນ ອຊ຺ໂຊຫຣໂຕ ທ຺ເວ ປາຈິຕ຺ຕິຍານີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ອຊ຺ຊ ປ໌ຜິຄ຺ຄທິຕໍ ຍາວກາລິກມ຺ປີ ທີ ຍາມາຕິກ຺ກນ຺ຕປານເກນ ສໍສຜ຺ຄໍ ສນ຺ນິຂີ ກໂຣຕິ។ ອກປ຺ປີຍມໍເສສຸ ມນຸສ຺ສມໍເສ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ, ເສສມໍເສ ທຸກ຺ກຜລ຺ຈວຫ຺ຌຕິ។

໘໕໔។ສຕ຺ຕາຫກາລິກໍ ຍາວຊີວິກໍ ອາຫາຣຕ຺ຖາຍາຕິ ກາເລປີ ທຸກ຺ກຜເມວ ສນ຺ນິຂີ ອນາປຊ຺ຊນ຺ໂຕຕິ ເກຈິ។ ຕທຫຸ ປ໌ຜິຄ຺ຄທິຕໍ ຕທຫຸ ປ຺ເຣກຕ຺ຕໍ ວຜ຺ຜຕິຕິ ເຈ? ນ, ປາລຸອິຍມ຺ປີ ອຜ຺ຄຖາຍມ຺ປີ ວິເສສສ຺ສ ນຕ຺ຖິຕາຍ។ ເກສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປເທ ປ຺ເຣກຕ຺ຕໍ ຍຖາສຸຂໍ ປຣິກຸລ຺ຊນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ອາຫາເຣ ສປ຺ປີອາທີ ສງຄຫໍ ຍາຕິ, ເຕນ ຕຄ຺ຄຕິກວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ເກສຊ຺ຊວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປຕິສ຺ໂສ។

ສນ຺ນິຂິກາຣກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ກິຕາ។

໙។ ປ໌ຕີຕໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໘໕໙។ອກປ຺ປີຍສປ຺ປີນາຕິ ເຍສໍ ມໍສໍ ນ ກປ຺ປຕິ, ເຕສໍ ສປ຺ປີນາ។ "ວສາເຕລລ຺ທີ ຄເປຕ຺ວາ ອກປ຺ປີຍສປ຺ປີ ນາມ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ວິສງເກຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ "ສູໂປທນວິລ຺ລຕ຺ຕິປີ ນ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກາຍິການີຕິ ກາເຍນ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພານີ។

໘໖໑។ມຫານາມສິກ຺ຂາປເທນ ກາເຣຕພ຺ໂພຕິ ສງໝວເສນ ປວາຣິເຕ ເກສຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ສປ຺ປີອາທິປລ຺ຈກໍ ວິລ຺ລາເປຕິ ເຈ, ຕຕ຺ຖ "ນ ເກສຊ຺ເຊນ ກຣຕີເຍນ ເກສຊ຺ຊ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສງຄຫໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາ "ເຕນ ປາຈິຕ຺ຕິຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປາລຸອິມ຺ຕ຺ຕເກສຸ "ກິກ຺ຂຸນິນມ຺ປີ ທຸກ຺ກຜ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ។

ປ໌ຕີຕໂກຊນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ກິຕາ។

໑໐។ ທນ຺ຕໂປນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໘໖໔-໕។ມຸຂທ຺ວາຣນ຺ຕິ ກຕ຺ຄນາລຸອີ។ ອຸຈ຺ຈາຣຕມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸກ຺ຂິປີຕພ຺ພມຕ຺ຕກໍ។ ກສຜໍ ຉທ຺ເຫຕ຺ວາຕິ ສມຸທາຈາຣວເສນ, ອຉທ຺ທິເຕປີ "ວຜ຺ຜຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຫຕ຺ຖປາສາຕິກ຺ກມນ຺ຕິ ທາຍກສ຺ສ។ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ເທຕິຕິ ອລ຺ລສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ។ ກລ຺ຊິກນ຺ຕິ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ທ຺ຣວໍ។ ປຕ຺ໂຕ ປ໌ຜິຄ຺ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ກູມິຍໍ ຄປີເຕ ອກິຫາຣາກາວໂຕ។ "ຍຖາ ປ໌ຄມຕຣໍ ປ໌ຕິຕຖເວ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ຕຖາ ອາກິຣິຕ຺ວາ ອປເນນ຺ຕານໍ ປ໌ຕິຕຖເວປີ ອກິຫຜຕ຺ຕາ ເນວຕ຺ຖິ ໂທໂສ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ຈຣຸເກນາຕິ ຊຸທ຺ທກປີຕ຺ເທນ។ ຊາຄຣນ຺ຕສ຺ສປີຕິ "ອປີ-ສທ຺ເທນ ສຸຕ຺ຕສ຺ສປີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ເກຈິຕິ ອກຍຄິຣິວາສິໂນ។ ເຕທິ ກາຍສໍສຄ຺ເຄ ກາຍປ໌ຜິພທ຺ເຂນາປີ ຕປ຺ປ໌ຜິພທ຺ເຂນາປີ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍາປຕ຺ຕິ ທສ຺ສິຕາ ເອວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກາຍປ໌ຜິພທ຺ຂປ໌ຜິພທ຺ເຂນາຕິ ວຈນມຕ຺ຕເມເວຕໍ។ "ສຕ຺ຖເກນາຕິ ປ໌ຜິຄ຺ຄ

ຫິຕເກນາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ທຸລ຺ລິຂິຕໍ ສຕິປີ ມເລ ປຸນ ປຏິຄ຺ຄເຫຕພ຺ພກິຈ຺ຈາກາວໂຕຯ ເກສຎ຺ຈິ ອຕ຺ຖາຍາຕິ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນານໍ ອຕ຺ຖາຍຯ ‘‘ສາມເຓຣສ຺ສ ຫຕ຺ຖໍ ຜຸຏ຺ຖມຕ຺ຕເມວ ຕໍ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ປຏິຄ຺ຄຫຕ຺ປຄາຣໍ ນາມ ມຊ຺ຊິມປ຺ປເທເສນ ອຸກ຺ຂິປິຕພ຺ພກໍຯ ມູລປຏິຄ຺ຄຫຓເມວ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ມຈ຺ຈິກວາຣຓຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘ອກ຺ລ຺ຊນຕ຺ຖາຍາປິ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຄຫິເຕ ວຏ຺ຏຕີ’’’ຕິ ເຍ ວທນ຺ຕິ, ເຕ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ‘‘ສີສມກ຺ຂນເຕລໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ‘ອິທໍ ສີສມກ຺ຂນ’ນ຺ຕິ ອນາໂກເຄເນວ ສຕ຺ຕາຫໍ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕສ຺ສ ກິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິອາທິ, ສຸຕ຺ຕານິປ຺ປໂຍ ປນ ເອວໍ ຄເຫຕພ຺ໂພ ‘‘ມຈ຺ຈິກວາຣຓຕ຺ຖໍ ພີຊນ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ມີ ລຄ຺ຄຣຊາທິມ຺ຫິ ປຕ຺ເຕ ປຕິເຕ ສຸຂໍ ປຣິກ຺ລ຺ຊິຕຸໍ ສກ຺ກາ’ຕິ ສລ຺ລາຍ ປຸພ຺ເພ ປຏິຄ຺ຄຫິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຣິວຕ຺ຕນກຖາຍໍ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ຕຕ຺ຫຸເລສຸ ຂີເຓສຸ ເອເຕຫິ ອມ຺ຫາກໍ ຫຕ຺ຖຄເຕຫິ ສາມເຓຣສນ຺ຕເກຫິປິ ສກ຺ກາ ປຕິຜຸຖເປຕຸ’ນ຺ຕິ ກິກ຺ຂູນໍ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ເຈ ສມ຺ກວຕິ, ‘ປຣິວຕ຺ຕນໍ ສາຕ຺ຖກ’ນ຺ຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍທິ ເອວໍ ສຸທ຺ຎຈິຕ຺ຕານໍ ນິຣຕ຺ຖກນ຺ຕິ ອາປນ຺ນເມວ, ຕຖາ ‘‘ປຕ຺ຫິໂຕ ເອສ ສາມເຓໂຣ ປຕ຺ຕປຣິວຕ຺ຕນໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ສຕິ, ມຍເມວ ຈ ອິມສ຺ສ ວິສ຺ສາເສນ ວາ ຍາຈິຕ຺ວາ ວາ ກຸລ຺ຊິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ສຕິ ກຸລ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ ກເຕປິ ປຣິວຕ຺ຕເນຕິ ຈ ອາປນ຺ນໍ, ກີ ພຫຸນາຯ ນິຣເປກ຺ເຂເຫວ ຄຕ຺ຫິຕພ຺ພໍ, ນ ສາເປກ຺ເຂຫີຕີ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ອຍເມວຕ຺ໂຖ ‘‘ສເຈ ປນ ສກ຺ໂກຕິ ວິຕກ຺ກໍ ໂສເຣຕຸໍ, ຕໂຕ ລທ຺ທໍ ຂາທິຕຸມ຺ປີ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຈເນນ ສິທ຺ໂທວຯ ອາຫາຣເກ ປຕ຺ໂຕ ຄປີໂຕ ໂຫຕີ ຍຖາປຏິຄ຺ຄຫິຕກາເວ ນິຣາລໂຍຯ ສມຸທ຺ໂທຫເກນ ອປ຺ປຏິຄ຺ຄຫິຕເກນຯ ເມຕ຺ຫກສ຺ສ ຂີຣໍ ຂີຣຕ຺ຕາວ ວຏ຺ຏຕີຯ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ປນ ຂີຣໍ ມຸເຂເນວ ປີວນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ສຣີຣນິສ຺ສິຕມຫາກູຕານິ ຫິ ອິຜານິປ຺ເປຕານີ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕທຸກຍມ຺ປີ ‘‘ກປ຺ປີຍມໍສຂີຣໍ ວາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຯ

ອປີຈ ‘‘ອປ຺ປຏິຄ຺ຄຫິຕກາຊເນ ອຎ຺ຎພິກ຺ຂຸສນ຺ຕເກ ອຕ຺ຕໂນ ປີຕ຺ຫປາຕໍ ປກ຺ຂິປຕິ, ‘ຕໍ ໂຖກ’ນ຺ຕິ ວາ ອຎ຺ຎເສນ ວາ ກາຣເຓນ ວທຕິ, ຕໍ ສພ຺ເພສໍ ນ ກປ຺ປຕິຯ ກສ຺ມາ? ວິນຍທຸກ຺ກຏຕ຺ຕາ ຯ ອຕ຺ຕນາ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍ ວິນຍວິທີ ອກຕ຺ວາ ທຸກ຺ກຏນ຺ຕິ ອທີປ຺ປາໂຍຯ ເອວໍ ຕາທິສໍ ກິມຕ຺ຖໍ ນ ກຸລ຺ຊຕີຕິ? ອຏ຺ຖກຖາຍໍ ‘ອຸຄ຺ຄຫິຕໂກ ໂຫຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ເອວລ຺ຫີ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ກູມິຍໍ ວາ ກາຊເນ ວາ ຜເລ ວາ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ອາມິສໍ ວາ ຍາວຊີວິກມ຺ປີ ອປ຺ປຏິຄ຺ຄຫິຕກໍ ອຊານນ຺ໂຕ ອາມສຕິ, ນ ວຏ຺ຏຕີ, ອຸຄ຺ຄຫິຕກໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ອນຸຄຕ຺ຄິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອິມສ຺ສ ມເຕນ ກິກ຺ຂຸ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ສເຈ ປຕ຺ເຕ ອປ຺ປຏິຄ຺ຄຫິເຕ ປີຕ຺ຫໍ ຄເປຕິ, ຕໍ ອກປ຺ປີຍໍ ອຸຄ຺ຄຫິຕກນ຺ຕິ ສິທ຺ທໍຯ ອຍເມວຕ຺ໂຖ ‘‘ສເຈ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ກິກ຺ຂູນໍ ວາ ຍາຄຸປຈນກກາຊເນ…ເປ… ນິຣາມິສໍ ກຕ຺ວາ ປຣິກ຺ລ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຈເນນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ໂພຯ ‘‘ກປ຺ປີຍມໍສຂີຣໍ ວາ’’ຕິ ປສາຄເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທທິ ເຈ ປຜິລທ຺ທໍ, ຕລ຺ຈ ອທີປ຺ເປຕນ຺ຕິ ເກຈິຯ

ທນ຺ຕໂປນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຖິຕາຯ

ສມຕ຺ໂຕ ວຓ຺ຓນາກ຺ກເມນ ໂກຊນວຄ຺ໂຄ ຈຕ຺ຕ຺ໂຖຯ

໕ຯ ອເຈລກວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ອເຈລກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໖໙ຯ ວິຆາສາທານໍ ອນ຺ຕຣາ ປູວລາເກນ ອຎ຺ຎຕຣາ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ປວິສິຕ຺ວາ ຄິຕາຯ ທາເປຕີຕີ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນນຯ

ອເຈລກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຖິຕາຯ

໒ຯ ອຸຍ຺ໂຍຊນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໗໖ຯ ວິຊ຺ຫນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອນາທຣຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍຯ ອຸຍ຺ໂຍຊກສ຺ສ ວິຊ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ສໂຕ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາຕິປີ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຜ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາມ ສາມເຓໂຣວາຜິປ຺ເປໂຕຯ

ອຸຍຸໂຍຊນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຝຸຖິຕາ຺

໓຺ ສໂກຊນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໑໐຺ສໂກຊເນຕິ ເອຕຸຖ ປຖມວິກປຸໂປ ''ອິຕຸຖີ ຈ ປຸຣິໂສ ຈາ''ຕິ ອິມິນາ ຕຕິຍປເທນ ຍຸຊຸຊຕິ, ທຸຕິຍວິກປຸໂປ ປຖເມຫິ ທຸວີຫິ຺ ກຸເລຕິ ໝເຣ຺ ອນຸປວິສິຕຸວາ ນິສີທນຈິຕຸເຕນ ສຈິຕຸຕກໍ຺

ສໂກຊນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຝຸຖິຕາ຺

໔຺ ຣໂຫປຝິຈຸຉນຸນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໑໔຺ ອິຣ ປຝຸຈມໍ ອຸປນນຸທສຸສ ຈຕຸຕຸຖໍ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ກິກຸຂຸນີວຕຸຄສຸສ ທສມຝຸຖກາຖາຍໍ ອຸປຣິ ອຸປນນຸທສຸສ ''ຕຕິຍສິກຸຂາປ ເທນາ''ຕິ ນ ປາໂຖ, ''ຈຕຸຕຸເຖນາ''ຕິ ປາໂຖຕິ ເວທິຕພຸໂພ຺

ຣໂຫປຝິຈຸຉນຸນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຝຸຖິຕາ຺

໕຺ ຣໂຫນິສຊຸຊສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໑໙຺ ຣໂຫນິສຊຸຊສິກຸຂາປທໍ ອຸຕຸຕານຕຸຖເມວ຺

໖຺ ຈາຣິຕຸຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໙໔຺ສກຕຸໂຕຕິ ນິມນຸຕນກຕຸໂຕຕິ ໂປຣາຕາ຺

ປຸເຣາກຕຸຕລຸຈ ປິຕຸຫາຍ, ຈຣິຕຸວາ ຍທິ ກຸລຸຊຕິ;

ສິຍາ ປຣມຸປຣາປຕຸຕິ, ປຈຸຉາກຕຸຕໍ ນ ສາ ສິຍາ຺

ປຈຸຉາກຕຸຕລຸຈ ຄມິໂກ, ປຸພຸພເຄທໍ ຍທິ ຄຈຸເຉ;

ເອເກ ອາປຕຸຕິເຍວາຕິ, ອນາປຕຸຕີຕິ ເອກຈຸເຈ຺

ກຸລນຸຕຣສຸໂສກຸກມເນ , ອາປຕຸຕິມຕໂຍ ຫິ ເຕ;

ສມານກຕຸຕປຈຸຈາສາ, ອິຕິ ອາທຸ ອິຣາປເຣ຺

ມຕາ ຄຕິກາຕຸເຕນ, ສເມນຸຕິ ນໍ ນິມນຸຕເນ;

ວິສຸສຊຸຊນໍ ສມານນຸຕິ, ເອເກ ສມຸມຸຂຕາປເຣ຺

ສນຸນິຝຸຖານຕຸຖີເກເທວ, ວິຈາເຣຕພຸພເກທໂຕ;

ວິລຸລູ ຈາຣິຕຸຕມິຈຸເຈວ, ສິກຸຂາປທມິທໍ ວິທູຕິ຺

ຈາຣິຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໗ຯ ມຫານາມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໑໐ຯ ກາລນ຺ຕິ ໂສຯ ຍສ຺ມາ ສງ຺ຆປວາຣຓາຍເມວາຍໍ ວິຘີ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຎາຕການໍ ປວາຣິຕານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອິມິນາ ຫິ ຕຍາ ປວາຣິຕມ຺ຫ, ອມ຺ຫາກຎ຺ຈ ອິມິນາ ຈ ອິມິນາ ຈ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ຍຖາຠູຕໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ວິຎ຺ຎາເປຕຸໍ ຄິລາໂນວ ລຠຕິຯ ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ປຓີຕໂຠຊນສິກ຺ຂາປເທ ‘‘ມຫານາມສິກ຺ຂາປເທນ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ, ຕໍ ສງ຺ຆວເສນ ປວາຣິຕໍ, ເຠສຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ສປ຺ປິອາທິເຠສຊ຺ຊປຎ຺ຈກໍ ວິຎ຺ຎາເປຕິ ເຈ, ‘‘ນ ເຠສຊ຺ເຊນ ກຣຓີເຍນ ເຠສຊ຺ຊໍ ວິຎ຺ຎາເປຕີ’ຕິ ວຈເນນ ປາຈິຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ (ປາຈິຯ ໓໐໙) ລິຂິຕໍຯ

ມຫານາມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໘ຯ ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ຕເສນາສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໑໑-໔ຯນໍ ທິຏ຺ເຐນາຕິ ມຍາ ທິຏ຺ເຐນ, ມມ ທສ຺ສເນນ ວາຯ ເອກມ຺ປິ ສຣຫຕ຺ຖໍ ປຸຣິສນ຺ຕິ ອງ຺ຄປຣິຍາປນ຺ນໍຯ

ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ຕເສນາສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໙ຯ ເສນາວາສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໑໙ຯ ນວເມ ເສນາປຣິກ຺ເຂເປນ ວາ ປຣິກ຺ເຂປາຣຫຏ຺ຐາເນນ ວາ ສຎ຺ຈຣຓຏ຺ຐານປຣິຍນ຺ເຕນ ວາ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ທິຕພ຺ພາຯ

ເສນາວາສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໑໐ຯ ອຸຍ຺ໂຍຘິກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໘໔ຯ ທສເມ ເອກເມກໍ ທສ຺ສນາຍ ຄຈ຺ຉຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສຯ ຍຕ຺ຖ ຐິໂຕ ປສ຺ສຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາຕິອາທີຯ ອຏ຺ຐເມ ປນ ເອກເມກໍ ທສ຺ສນາຍ ຄຈ຺ຉຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສຯ ຍຕ຺ຖ ຐິໂຕ ປສ຺ສຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາຕິ ປາລຸອີຯ ກສ຺ມາ? ອງ຺ຄປ຺ປມາຓາເກເຫປິ ອນິກວິເສສໂຕຯ ທສເມ ປນ ອຏ຺ຐມງ຺ຄສ຺ສ ທສ຺ສເນນ ທຸກ຺ກຏໍ ສິຍາຕິຯ

ອຸຍ຺ໂຍຘິກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ສມຕ຺ໂຕ ວຓ຺ຓນາກ຺ກເມນ ອເຈລກວຄ຺ໂຄ ປຎ຺ຈໂມຯ

໖ຯ ສຸຣາປານວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ສຸຣາປານສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

ອາຍສ຺ມໂຕ ຍໍ ມຸນິ ສາຄຕສ຺ສ,

ມຫິທ຺ທິກຕ຺ຕສ຺ສ ນິທສ຺ສເນນ;

ປານສຸສ ໂທໂສ ຕສຸສ ທສຸສນຕຸຖໍ,

ປຸພຸເພວ ໂສ ກທຸທວຕີ ປຍາໂຕ។

ຕສຸມາ ປສຸສໍ ນາຄໝໂປຖຍິຕຸວາ,

ວິນິສຸສຜໍ ສາຄຕໍ ອິທຸສິຍາ ຈ;

ນໂຕ ສຸຣາປານນິເສສນຕຸຖໍ,

ໂກສມຸພິເມວຊຸຊຄມາຕິ ເລຍຸຍໍ។

໖໘໖-໗។ປສຸປາລກາຕິ ອຊປາລກາ។ ເຍນ ມຊຸຊຕິ, ຕສຸສ ພີຊໂຕ ປຜຸຖາຍ។ ເກຈິ ''ສຈິຕຸຕກປກຸເຂ ຈິຕຸຕໍ ອກຸສລເມວາຕິ (ກງຂາ។ ອຜຸຖ។ ປຄຸມປາຣາຊິກວຕຸຕານາ) ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວຕຸຖຸໍ ຊານິຕຸວາ ປີວໂຕ ອກຸສລ''ນຸຕິ ວທນຸຕິ។ ເອວໍ ສຕິ ''ອກຸສເລເນວ ປາຕພຸພຕາຍາຕິ ນ ວຕຸຕພຸພ''ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ''ສຈິຕຸຕກປກຸຂເມວ ສນຸສາຍາ''ຕິ ວທນຸຕິ។ ເອວໍ ສຕິ ''ກຸສລາກຸສລາພຸຍາກ ຕຈິຕຸຕນຸຕິ ວຕຸຕພຸພ''ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ ຕມຸປີ ''ຕພຸພຫຸລເຍນ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ ວທນຸຕິ។ ກງຂາວິຕຣຕິຍມຸປີ ອວິເສເສຕຸວາ ''ອກຸສລຈິຕຸຕ''ນຸຕິ (ກງຂາ។ ອຜຸຖ។ ສຸຣາປານສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ''ຕໍ ອກຸສເລເນວ ປີວຕີ''ຕິ ວທນຸຕີຕິ។

ສຸຣາປານສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໘។ ອງຄຸລິປໂຕທກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໖໖໐។ ອງຄຸລິປໂຕທກສິກຸຂາປທໍ ອຸຕຸຕານຕຸຖເມວ។

໖។ ຫສະມຸມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໖໖໖។ ຕຕິເຍ ກາຖໍ ຕິເວທນໍ? ຫສາທິປຸປາເຍເນວ ''ປຣສຸສ ທຸກຸຂໍ ອຸປຸປາເທສຸສາມີ''ຕິ ອຸທກໍ ຂິປນຸຕສຸສ ທຸກຸຂເວທນໍ។ ເສສໍ ອຸຕຸຕານໍ។

ອິທໍ ສຄຸຄາວິໂມກຸຂຄຸເຈ, ຕິກປາຈິຕຸຕິຍໍ ກາຖໍ;

ກີລຸອິຕໍວ ອກີລຸອາຕິ, ມິຈຸຈາຄາເທນ ຕໍ ສິຍາ។

ເອຕຸຕາວຕາ ກາຖໍ ກີລຸອາ, ອິຕິ ກີລຸອາຍໍ ເອວາຍໍ;

ອກີລຸອາສຄຸຄີ ໂທເຕຕຸຖ, ວິນຍຕຸຖໍ ສມາທເຍ។

ເອກນຸຕາກຸສໂລ ຍສຸມາ, ກີລຸອາຍາກີຣຕມໂນ;

ຕສຸມາ ອກຸສລໍ ຈິຕຸຕໍ, ເອກເມເວຕຸຖ ລພຸກຕີຕີ។

ຫສະມຸມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໔ຯ ອນາທຣິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໔໔ຯ “ໂລກວຊ຺ຊໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ‘ອິທໍ ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິຍຸຄ຺ຄໂຫ’ຕິ ວທນ຺ຕສ຺ສ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຍໍ ສໍກິລິຏ຺ເຐເນວ ຈິຕ຺ເຕນ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຍໍ ວາ ອຣິຍປຸຄ຺ຄໂລ ອປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ສິກ຺ຂາປເທ ອຊ຺ຌາຈຣຕິ, ອິທໍ ໂລກວຊ຺ຊນ຺ຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖິກວາທີອາທີນິ ອາຈຣິຍກຸລານິຯ ຕຕ຺ຖ ທຸຕິຍຕຕິຍວິກປ຺ໂປ ອິຘ ນ ອຘິປ຺ເປໂຕ ເສຂິຍານໍ ໂລກວຊ຺ຊຕ຺ຕາຯ

ຄາຣຍ຺ໂຫ ອາຈຣິຍຸຄ຺ຄໂຫຕິ ເອຕ຺ຖ “ຍສ຺ມາ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ສຕ຺ຕາຫກາລິໂກ, ຕສ຺ສ ກສໂຏ ຍາວຊີວິໂກ, ທຸວິນ຺ນໍເຍວ ສມວາໂຍ ອຸຈ຺ຉຸຍຏ຺ຐິ, ຕສ຺ມາ ວິກາເລ ອຸຈ຺ຉຸຍຏ຺ຐີ ຂາທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ ຄຸຬຫຣິຏກໍ ວິຍາ’ຕິ ເອວມາທິໂກ ສມ຺ປຕິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຄາຣຍ຺ຫາຈຣິຍວາໂທ ນ ຄເຫຕພ຺ໂພ”ຕິ ຈ, ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ເຊ ປນ ວຏ຺ຏຕີຕິ “ນ ປຕ຺ຕຫຕ຺ເຖນ ກວາໂຏ ປຓາເມຕພ຺ໂພ’ຕິ ອິມສ຺ສ ‘ເຍນ ຫຕ຺ເຖນ ປຕ຺ໂຕ ຄຫີໂຕ, ເຕນ ຫຕ຺ເຖນ ນ ປຓາເມຕພ຺ໂພ, ອິຕເຣນ ປຓາເມຕພ຺ໂພ’ຕິ ອຕ຺ຖໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຖາ ອາຈຣນ຺ໂຕ ນ ອາປຕ຺ຕິຍາ ກາເຣຕພ຺ໂພຯ ‘ຕຖາ ພຸທ຺ຘໂພຘິເຈຕິຍານໍ ປຸປ຺ຜໍ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ຕຖາ ອາຈຣນ຺ໂຕ”ຕິ ຈຯ ຕຖາ ອາຈຣຕິ ອຠຍຄິຣິວາສິໂກຯ ມຫາວິຫາຣວາສິໂນ ເຈ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ, “ມາ ເອວໍ ວທາ”ຕິ ອປສາເທຕພ຺ໂພຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ສຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕານຸໂລມຍ຺ຈ ອຸຄ຺ຄຫິຕການໍເຍວາ”ຕິອາທິຯ “ອິທໍ ສພ຺ພໍ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອາຫາ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ສຸຕ຺ຕານຸໂລມໍ ອຏ຺ຐກຖາ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ອນາທຣິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໕ຯ ຠິໍສາປນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໔໕ຯ ຠິໍສາປນສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວຯ

໖ຯ ໂຊຕິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໕໔ຯ“ວິສິພ຺ພນາເປກ຺ໂຂ”ຕິ ວຈນໂຕ ຍສ຺ສ ອເປກ຺ຂາ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິຯ

ໂຊຕິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໗ຯ ນຫານສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໖໔ຯ ນຫານສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວຯ

໘ຯ ທຸພ຺ພຓ຺ຓກຣຓສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໖໘ຯອລກີຕິລໂກຯ ຍຖາ “ປຈຕີຕິ ປໂຈ, ປຖຕີຕິ ປໂຖ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ “ລກຕີຕິ ລໂກ”ຕິ ກສ຺ມາ ນ ວຸຕ຺ຕໍ? ປຣິນິຏ຺ຐິຕລາກສ຺ເສວ ອິຘານິປ຺ເປຕຕ຺ຕາຯ ມຕ຺ເຄຕິ ສິພ຺ພິນິມຕ຺ເຄຯ ກປ຺ປກເຕນ ສທ຺ຘີ ອກປ຺ປກຕໍ ສິພ຺ເພຕິຯ ຍາວຕາ ອຘິຏ຺ຐານໍ ນ ວິຊຫຕິ, ຕາວຕາ ປຸພ຺ພໍ ກປ຺ປເມວຯ ກປ຺ປໍ ນ ວິຊຫຕິ ເຈ, ປຸນ ກປ຺ປໍ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກຯ

ທຸພ຺ພຓ຺ຓກຣຓສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໙ຯ ວິກປ຺ປນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໓໗໔ຯ ປຣິໂຠໂຄ ເອຕ຺ຖ ກາຍກມ຺ມໍຯ ອປຈ຺ຈຸທ຺ຘາຣຓໍ ວຈີກມ຺ມໍຯ

ວິກປ຺ປນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຨິຕາ຺

໑໐຺ ຈີວຣາປນິສານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໗໖຺ ທສເມ ຍສ຺ມາ ນິສີທນສນ຺ຖຕັ ຈີວຣນິສີທນມ຺ປີຕິ ອຸກາຍມ຺ປີ ສທສເມວ, ຕສ຺ມາ ຕັ ອຸກາຍມ຺ປີ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ "ນິສີທນັ ນາມ ສທສັ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ອາຫ຺ ຕຕ຺ຖາປິ ຈີວຣຄຸຄຫເຄນ ຈີວຣນິສີທນັ ຄຫິຕເມວາຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ສນ຺ຖຕນິສີທນເມວ ວຸຕ຺ຕັ ໂຫຕິ຺ ຍທິ ເອວັ "ນິສີທນສນ຺ຖຕັ ນາມ ສທສັ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ? ນ, ອິຕຣສ຺ສ ອນິສີທນອທສກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ຺ ເອຕ຺ຖ ນິສີທນສນ຺ຖຕສ຺ສ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸຕ຺ຕາ ອິຕຣມ຺ປີ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸເມວາຕິ ເວທິຕພ຺ພັ ຕຊ຺ຊາຕິກຕ຺ຕາ຺ ສສ຺ສາມິເກ ສູຈິໝເຣ ສູຈິຄຄນາຍ ອາປຕ຺ຕິໂຍຕິ ໂປຣາຕາ຺

ຈີວຣາປນິສານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຨິຕາ຺

ສມຕ຺ໂຕ ວຕ຺ຕນາກ຺ກເມນ ສຸຣາປານວຄ຺ໂຄ ຉຏ຺ໂຄ຺

໗຺ ສປ຺ປາຕກວຄ຺ໂຄ

໑຺ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈປາຕສິກ຺ຂາປທັ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ຺

໖໘໔຺ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈປາຕສິກ຺ຂາປທັ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ຺

໔຺ ສປ຺ປາຕກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໘໗຺ "ປາໂຕ ອຕ຺ຖີ"ຕິ ຊານນ຺ໂຕປີ "ມຣິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ອວິຈາເຣຕ຺ວາ ປິວຕິເຈ, ອນາປຕ຺ຕິ຺

ຊເລ ປກ຺ຂິປນັ ປຸປ຺ຜັ, ຊລປ຺ປເວສນັ ອິທັ;

ເອວັ ອຸກິນ຺ນັ ນານຕ຺ຕັ, ເຍຍ຺ຍັ ຌາຕາວຕາ ສທາຕິ຺

ສປ຺ປາຕກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຨິຕາ຺

໖຺ ອຸກ຺ໂກຍນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໙໔຺ ຕຕິເຍ ທ຺ວາທສ ອຸກ຺ໂກຍາ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ຕຕ຺ຖ ອກາຕັ ກມ຺ມັ, ທຸກ຺ກຍັ ກມ຺ມັ, ປຸນ ກາຕພ຺ພັ ກມ຺ມນ຺ຕິ ອນ຺ວາ ທານິກຣເຕ ລພ຺ການ຺ຕິ຺ ອນິຫຍັ, ທຸນ຺ນິຫຍັ, ນ ປຸນ ຫຣິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວິວາທານິກຣເຕ ລພ຺ການ຺ຕິ, ອວິນິຈ຺ຉິຕັ, ທຸວິນິຈ຺ຉິຕັ, ປຸນ ວິນິຈ຺ຉິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕານິກຣເຕ ລພ຺ການ຺ຕິ຺ ອວູປສນ຺ຕັ, ທຸວູປສນ຺ຕັ, ປຸນ ວູປສເມຕພ຺ພນ຺ຕິ ກິຈ຺ຈານິກຣເຕ ລພ຺ການ຺ຕີຕິ ອຏ຺ຨກຖານໂຍ, ປາລຸອິຍັ ປເນຕ຺ຖ ມຸຂມຕ຺ຕເມວ ທສ຺ສິຕັ຺

ອຸກ຺ໂກຍນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຨິຕາ຺

໔຺ ທຸຏ຺ຖຸລ຺ລສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໙໙຺ "ປາຣາຊິການິຕິ ອຕ຺ຖຸທ຺ສາຣວເສນ ທສ຺ສິຕານີ"ຕິ ກາກັ ວິຍ຺ຌາຍຕີຕິ ເຈ? ປຣິວາຣປາລຸອິໂຕ຺ ວຸຕ຺ຕລ຺ຫີ ຕຕ຺ຖ "ອາປຕ຺ຕານິກຣຕປ຺ຈ຺ຈຍາ ກຕິ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປ຺ຊຊຕິ຺ ອາປຕ຺ຕານິກຣຕປ຺ຈ຺ຈຍາ ຈຕສ຺ໂສ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປ຺ຊຊຕິ຺ ກິກ຺ຂຸນີ

ຊານໍ ປາຣາຊິກໍ ຆມ຺ມໍ ປຍິຈ຺ຉາເທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສ຺ ເວມຕິກາ ປຍິຈ຺ຉາເທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສ຺ ພິກ຺ຂຸ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ປຍິຈ຺ຉາເທຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສ຺ ອາຈາຣວິປຕ຺ຕິ ປຍິຈ຺ຉາເທຕິ , ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ’’ຕິ (ປຣິ຺ ໔໙໐)຺ ປາຣາຊິກໍ ປຍິຈ຺ຉາເທນ຺ໂຕ ພິກ຺ຂຸ ອນາປຕ຺ຕິ, ໂນ ອາປຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ສໍກິລິຍ຺ເຖນ ຈິຕ຺ເຕນ ປຍິຈ຺ຉາທເນ ວິນາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອສມ຺ກວໂຕ຺ ທຸກ຺ກຍວາເຣ ວຕ຺ຕພ຺ພາປີ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິໂຍ ປຖມໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຆາຣວເສນ ສງ຺ຆາທິເສເສທິ ສທ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ສກ຺ກາ ປຸນ ວຕ຺ຕຸນ຺ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺

ຍາວ ໂກຍິ ນ ຆິຊ຺ຊຕີຕິ ເຈຕ຺ຖ ໂຍ ອນ຺ຕມໂສ ປຍິຈ຺ຉາທນຕ຺ຖໍ ອຄ຺ຄສ຺ສ ອາໂຣເຈຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ປຍິຈ຺ຉາທນຈິຕ຺ເຕເນວ ອາປຕ຺ຕີ ອາປນ຺ໂນ຺ ຕສ຺ສ ປຸນ ອຄ຺ຄສ຺ສ ປຍິຈ຺ຉາທນຕ຺ຖໍ ອນາໂຣຈເນເນວ ນ ໂກຍິ ຆິນ຺ນາ ໂຫຕິ, ກີ ປຸນ ປຍິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຈເນນ ປໂຍຊນນ຺ຕິ ນ ອນ຺ຕິມສ຺ສ ອນາໂຣຈເນນ ຆິນ຺ນາ ໂຫຕິ, ອປ຺ປຍິຈ຺ຉາທເນນ ເອວ ຆິນ຺ນາ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ອປ຺ປຍິຈ຺ຉາທນຕ຺ຖໍ ອປ຺ຸພສ຺ສ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ, ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ໂກຍິ ຆິນ຺ນາ ໂຫຕິ, ຕທກາໂວ ປຍິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອປ຺ປຍິຈ຺ຉາທນຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ, ເອວມ຺ປີ ໂກຍິ ຆິນ຺ນາ ໂຫຕີຕິ ເອວໍ ໂນ ປຍິກາຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ຺ ຕຕິເຍນ ທຸຕິຍສ຺ສາຕິ ເຍຕ຺ຖ “ທຸຕິໂຍ ນາມ ປຖໂມ’’ຕິ ວທນ຺ຕານໍ “ວຕ຺ຖຸ ປຸຄ຺ຄໂລ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວາຣິຕຕ຺ຕາ ນ ສຸນ຺ທຣໍ຺ ອຄ຺ຄສ຺ສ ຈຕ຺ຕຖສ຺ສ ອາໂຣຈເນປີ ນ ສຸນ຺ທຣໍ຺ ກສ຺ມາ? ປຸພ຺ເພວ ສຸຕ຺ວາ ອຄ຺ຄສ຺ສ ອນາໂຣຈິຕຕ຺ຕາ຺ “ສຸເຕນ ອຄ຺ຄສ຺ສ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ ສິຍາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ຺

ທຸຍ຺ຖຸລ຺ລສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ຺

໔຺ ອູນວີສຕິວສ຺ສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໐໔຺ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ພຫຸຆາ຺ ຫາຍນວຑ຺ຒນນ຺ຕິ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ເຈ ທ຺ວາທສມ຺ນໍ ມາສານໍ ອູນຕາຍ ຫາຍນໍ ກຕໍ຺ ປສູຕສ຺ສ ວຑ຺ຒນໍ ກາຕພ຺ພໍ຺ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ເຈ ວຑ຺ຒນໍ ກຕໍ຺ ປສູຕສ຺ສ ຫາຍນໍ ກາຕພ຺ພໍ຺ ນິກ຺ຂມນິຍປຸຕ຺ຕມາສີ ນາມ ສາວຕມາສສ຺ສ ປຸຕ຺ຕມາສີ຺ “ປາຍິປທທິວເສຕິ ທຸຕິເຍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ ທິວເສ’’ຕິ ລິຂິຕໍ຺ ໂສ ທິ ປສູຕທິວສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ປຣິປຸຕ຺ຕວີສຕິວສ຺ໂສ ໂຫຕິ຺ ອວເສສານໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວສ຺ສານໍ ອຆິກທິວສານິ ໂຫນ຺ເຕວ, ຕສ຺ມາ ນິກ຺ກງ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປາເທນ຺ຕິ຺ ຕໍ ສນ຺ຆາຍາຕິ ຄພ຺ກວສ຺ສຄ຺ຈ ປວາເຣຕ຺ວາ ລທ຺ຆວສ຺ສຄ຺ຈ ອຄເຄຕ຺ວາ ຊາຕທິວສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຄເຄຕ຺ວາ ເອກູນວີສຕິວສ຺ສໍ຺ ເອກູນວີສຕິວສ຺ໂສຕິ “ຄພ຺ກວສ຺ສໍ ເອວ ປຫາຍາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ທຸລ຺ລິຂິຕໍ຺

໔໐໖຺ອຄ຺ຄໍ ອຸປສມ຺ປາເທຕີຕິ ອຸປຊ຺ຊາໂຍ ວາ ອາຈຣິໂຍ ວາ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປາເທຕິ຺ ‘‘ໂອປປາຕິກສ຺ສ ໂສລຸອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກກາວໂຕ ປຸນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ວສ຺ເສ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປທາ ກາຕພ຺ພາ’’ຕິ ອາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕີຕິ ເກຈິ຺

ອູນວີສຕິວສ຺ສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ຺

໖຺ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໐໙຺ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ໂຖ ເຈ ສຸທ຺ຆມາຕ຺ຄາໂມ ທ຺ເວ ອາປຕ຺ຕິໂຍ຺ ອຖ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ, ສມໂຍ ຣກ຺ຂຕິ຺ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ຖກາວສ຺ສ ຖານໍ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂຕີຍຕ຺ຕາ ສຫຆມ຺ມິການໍ ຣກ຺ຂຕິເຍວາຕິ ເອເກ຺ ເຖຍ຺ຍກາເວ ນ ສຫຆມ຺ມິກຕາ, ຕສ຺ມາ ນ ຣກ຺ຂຕິ ເອວາຕິ ເອເກ຺ ອ ປາຣາຊິກເຖຍ຺ຍກາເວ ສຕິ ສຫຆມ຺ມິກກາໂວຕິ ເຈ? ອິຕຣສ຺ມີ ອິຕຣນ຺ຕິ ສມໂຍ ອນິສ຺ສໂຍ ອາປຊ຺ຊຕິ຺ ພິກ຺ຂຸ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ໂຖ ເຈ, ຍຖາວຕ຺ຖຸກເມວ຺ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ເຖ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ຖສຄ຺ຄີ ສທ຺ຆີ ສໍວິຆາຍາຕິ ຈ຺ “ສທ຺ຆີ’’ນ຺ຕິ ປທໍ ເກສຸຈິ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ອນ຺ນຸຣູປໍ຺ ຕຖາ ທຸຕິເຍປີ຺

ເຖຍ຺ຍສຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ຺

໗຺ ສໍວິຆານສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໑໔໑ "ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຸຕຸປນຕາ ອິຕຸຖີ"ຕິ ຈ ປາໂຖ ອຕຸຖິ, ເກສຸຈິ ນຕຸຖີ໑ ນຕຸຖີກາໂວ ສຸນຸທໂຣ "ເຕນ ໂຂ ສມເຍນາ"ຕິ ອຸຕຸການຕາຕິ ເກຈີ໑ ອິສ ເອກໂຕອຸປສມຸປນຸນາ, ສິກຸຂມານາ, ສາມເຕຣີຕິ ອິມາປີ ຕິສຸໂສ ສງຄຫໍ ຄຈຸຌນຸຕີ໑ ອິມາສໍ ປນ ສມໂຍ ຣກຸຂຕິ, ອຍມິມາສໍ, ມາຕຸຄາມສຸສ ຈ ວິເສໂສ໑

໔໑໔໑ ອປີເຈຕຸຖ "ວິຌຸຌູ ປຜິພລາ"ຕິ ວຈນໂຕ ອປຸປຜິພລາ ອນາປຕຸຕິວຕຸຖຸກາຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕຸຕໍ ທຸກຸກຜວຕຸຖຸກຕຸຕາ໑ "ກິກຸຂຸ ສໍວິທຫຕິ, ມາຕຸຄາໂມ ນ ສໍວິທຫຕິ, ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຜສຸສາ"ຕິ ຫິ ວຸຕຸຕໍ໑ ຕຖາ ຫິ ອຸປປຣິກຸຂິຕພຸພໍ໑

ສໍວິທານສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ໑

໙໑ ອຣິຍຸຖສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໑໗໑ ຄຫຍຸຖສຸສາປີ ກິກຸຂຸນິທູສກາມຸມໍ ໂມກຸຂນຸຕຣາຍິກເມວ, ຕສຸມາ ຕສຸສ ປພຸພຊຊາປີ ປຜິກຸຂິຕຸຕາ໑ ວິປາການຸຕຣາຍິກາ ອເຫຕຸກຕຸຕາ໑ ປຸພຸເພ ສຕຸຈິຈຸຈ ອາປນຸນາ ສມຸມຸຍຸຖາ ສຸທຸຂສຕຸສິໂນ ອນຸຕຣາຍິກາ ເອວ໑ ເສສາຕິ ຊາຕິກາ໑ ຣເສນາຕິ ກາເວນ໑ ອຸກິຖຸຍນຍຸເຖນາຕິ ອຸກິກຣຕໍ ກຕຸວາ ກຸຍຸຍນຍຸເຖນ ອິນຸທນຍຸເຖນ໑ ອຸສິສູນູປມາ ກຸສລສມຸມຈຸເຂທນຍຸເຖນ໑ ສຕຸຕິສູລູປມາ ຈິຕຸຕວິຕຸທນຍຸເຖນາຕິ ໂປຣາຕາ໑ ອນາປຕຸຕິປາລຸອິຍໍ "ອາທິກມຸມິກສຸສາ"ຕິ ມຸຂາຣຸລຸຫວເສນ ລິຂິຕໍ໑

ອຣິຍຸຖສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ໑

໘໑ ອຸກຸຂິຕຸຕສມຸໂກຄສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໔໑ "ຕໍ ທິຍຸຖີ ອປຸປຜິນິສຸສຍຸເຖນາຕິ ອິມິນາ ລທຸສິນານາສໍວາສກຕໍ ທີເປຕິ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໑ ຕິຈິຕຸຕນຸຕິ ເອຕຸຖ ວິປາກາພຸຍາກຕຈິຕຸເຕນ ສຫວາເສຍຸຍໍ ກປຸເປຍຸຍາຕິ ເອວມຕຸໂຖ ທຍຸຖຸພໂພ໑ ອຸຕຸຄຖາ ສຈິຕຸຕກຕຸຕາ ສິກຸຂາປທສຸສ ກິຣິຍາພຸຍາກຕໍ ສນຸຫາຍ ນ ຍຸຊຊຕີ໑

ອຸກຸຂິຕຸຕສມຸໂກຄສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ໑

໑໐໑ ກຕຸຍກາສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໔໙໑ຍຕຸຖເຕ ນ ປສຸສາມາຕິ ເຕຕິ ຕໍ໑ ອຖ ວາ ຕວ ຣູປາທີ ນ ປສຸສາມ໑ ອຍໍ ສມຕຸທເຫໂສ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ໑ "ສເຈ ຕໍ ທິຍຸຖີ ປຜິນິສຸສຊຊຕິ, ສງຄສຸສ ອາໂຣເຈຕຸວາ ສງຄາທຸມຕິຍາ ປພຸພາເຊຕພຸໂພ"ຕິ ໂປຣາຕຄຕຸກິປເທ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕຸຕໍ, ທຕຸຫກາມຸມນາສນາ ຫິ ອິສາຜິປຸເປຕາ໑ ຍທິ ໂສ ປາຣາຊິໂກ, ລິງຄນາສນາ ນາມ ສິຍາ໑ ເຕ ປຜິເສວໂຕ ນາລໍ ອນຸຕຣາຍາຍາຕິ ຈ ທິຍຸຖິ ສຕຸຖຣີ ອສຕຸຖາທິທິຍຸຖິ ນ ໂຫຕີ໑ ສເຈ ສາ ຍສຸສ ອຸປຸປຊຊຕິ, ໂສ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ, ຕສຸມິມຸປີ ເອວເມວ ປຜິປຊຊິຕພຸພໍ ສໍວເຣ ອຕິຍຸຖນຸໂຕ ລິງຄນາສນາເຍວ ນາເສຕພຸໂພຕິ ອາຈຣິຍສຸສ ຕກຸໂກ໑

ກຕຸຍກາສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ໑

ສມຕຸໂຕ ວຕຸຕນາກຸກເມນ ສປຸປາຕກວຄຸໂຄ ສຕຸຕໂມ໑

໙໑ ສຫສມຸມິກວຄຸໂຄ

໑໑ ສຫສມຸມິກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໔໓໔໑ ສຫສມຸມິກສິກຸຂາປທໍ ອຸຕຸຕານຕຸຖເມວ໑

໔໗ ວິເລຂນສິກ຺ຂາປ຺ທວຕ຺ຕນາ

໔໓໗໗ອາປຕ຺ຕິຍ຺ຈ ສຕິສມ຺ໂມສາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ກຕ຺ຕພ຺ພຍ຺ຈ ນ ກໂຣຕີຕິ ທີເປຕິ, ນ ຈຕ຺ຕາຣິ ເອວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໗ ຣຍ຺ເຖາເທໂສ ຊນປໂທ໗ ພຸທ຺ຘກາເລ ອຣິຍ຺ຖກຕ຺ຍກາ ສາສນປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ໗ "ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ"ຕິ ວຈເນນ ທິ ເຕ ກຄວໂຕ ອສພ຺ພຍ຺ຍຸຕໍ ທີເປນ຺ຕິ໗ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ກຄວຕິ ທສວຕ຺ຖຸທີປກາ ວຊ຺ຊິປ຺ຸຕ຺ຕກາ໗ ເຕ ທິ ວິນຍສາສນປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ໗ ປຣູປຫາຣາ ທີວາທາ ປນ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາກິຘມ຺ມປ຺ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ໗ ເກ ປນ ເຕ? ເອກຈ຺ເຈ ມຫາສງ຺ຆິກາທໂຍ, ນ ສພ຺ເພຕິ ທີປນ຺ຕ຺ຸຖໍ "ປຣູປ ຫາຣາ...ເປ... ວາທາ"ຕິ ວິເສສນວຈນມາຫ໗ ຕຕ຺ຖ ເຍ ກຸຫກາ ປາປິ຺ຈ຺ຉກາ ອກູຕໍ ອຸລຸລປິຕ຺ວາ ປຜິລທ຺ຘວຣໂກຊນານິ ກຸຍ຺ ຊິຕ຺ວາ ມຸຍ຺ຖສ຺ສຕີ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິຕ຺ວາ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຍ຺ຖິ ປຕ຺ຕາ, ອຍ຺ເຍທິ ຕໍ ທີສ຺ວາ "ອຕ຺ຖິ ອຣຫໂຕ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຍ຺ຖິ"ຕິ ວຸຕ຺ ເຕ "ມາຣກາຍິກາ ອຸປສໍຫຣນ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຊນໍ ວຍ຺ເຈນ຺ຕິ໗ ເຍ ຈ ສມ຺ມາປຜິປນ຺ນາ ອກຸຫກາ, ເຕປີ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເກຈິ ຕໍ ທີຍ຺ຖິກາ ໂຫນ຺ຕິ ອຘິມານິໂນ ຈ໗ ອຕ຺ຕໂນ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຍ຺ຖິ ປສ຺ສິຕ຺ວາປີ ນາຘິມ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ, ອນຘິຄເຕ ອຘິກຕສຍ຺ຍິໂນວ ໂຫນ຺ຕິ໗ ຕຖາ ອຕ຺ຖິ ອຣຫໂຕ ອຍ຺ຍາຕກງ຺ຂາວິຕຣຕາ ນາມໂຄຕ຺ຕາທີສຸ ວິຍ ສຈ຺ເຈສຸ ປຣວິຕຣຕາ ປເຣທິ ປຍ຺ຍຕ຺ຕາ ນາມານີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ໗ ຕຕ຺ຖ ວິນຍຘໂຣ "ອຍ຺ຖານເມຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອນວກາໂສ , ຍໍ ອຣຫໂຕ ອສຸຈິ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ (ກຖາ໗ ໓໑໓; ມຫາວ໗ ໓໔໓)໗ ທີຍ຺ຖສມ຺ມາ...ເປ... ອປຣປ຺ປ຺ຈ຺ຈຍາ ສຕ຺ຖຸສາສເນ"ຕິອາທີນິ (ມຫາວ໗ ໓໐) ສຸຕ຺ຕປທານີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຕ ສາສນປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິເກສຸ ນິຄ຺ຄທີຕໍ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ໗ ອິຕເຣ "ປຣິຍຕ຺ຕິ ມູລ"ນ຺ຕິ ວາທີໂນ໗ "ປາຕິ ໂມກ຺ເຂ ອຸທ຺ທິສ຺ສມາເນ"ຕິ ນິທານວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ໗ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວິກງ຺ຄປທານີ ສິທ຺ຘານີ໗ ສິທ຺ເຘເຍວ ກີ ອິມສ຺ສ ອງ຺ຄານີ? ຄຣທີຕ຺ກາມຕາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິກ຺ຂາປທວິວຕ຺ຕນຍ຺ຈາຕິ໗

ວິເລຂນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ໗

໓໗ ໂມຫນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໔໔໗ ໂມຫນສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ໗

໔໗ ປຫາຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໔໔໗ຣຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕຕິ ກາຍສໍສຄ຺ຄຣາເຄນ໗ ວິເຫເຕຕ຺ກາມໍ ປນ ທີສ຺ວາ "ສເຈ ອຫໍ ອິມໍ ມາເຣມິ, ນຕ຺ຖິ ເມ ໂມກ຺ໂຂ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ ວາ ກຸປິໂຕ ສຕ຺ຕສຍ຺ຍໍ ປຸເຣກ຺ຂຕ຺ວາ ປຫາຣໍ ເທຕິ, ຕສ຺ສ ຍຖາວຕ຺ຖຸກເມວ໗

ປຫາຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ໗

໕໗ ຕລສຕ຺ຕິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໕໖໗ "ກາຍໍ ວາ ກາຍປຜິພທ຺ຘໍ ວາ"ຕິ (ປາຈິ໗ ໔໕໖) ວຈນໂຕ ກາຍາທີສຸ ຍໍ ອຸຈ຺ຈາເຣຕິ , ຕໍ ຕລໍ ນາມ໗ ຕລເມວ ຕລສຕ຺ຕິ ກໍ໗ ໂປຖນສມຕ຺ຖຍ຺ເຍນ ສຕ຺ຕິກນ຺ຕິ ເອເກ໗ ຕໍ "ອຸປ຺ປລປຕ຺ຕມ຺ປີ"ຕິ ອິມິນາ ນິຍເມຕິ໗ ເອວໍ ກຸປິຕາ ທິ ໂກປວເສນ ໂປຖ ນາສມຕ຺ຖຕໍ ອວິຈາເຣຕ຺ວາ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ປຜິກ຺ຂິປນ຺ຕິ, ສຸຂສມ຺ຜສ຺ສມ຺ປີ ໂຫຕຸ, ປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ໗ ຍສ຺ມາ ປຫຣິຕ຺ກາມ ຕາຍ ປຫເຜ ປຸຣິເມນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ໗ ເກວລໍ ອຸຈ຺ຈາເຣຕ຺ກາມຕາຍ ອຸຄ຺ຄິຣຕາມຕ຺ເຕ ກເຕ ອິມິນາ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ໗ ອິມິນາ ປນ ວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຫາໂຣ ທິນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ນ ປຫຣິຕ຺ກາມຕາຍ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ທຸກ຺ກຜໍ໗ ກິມິທໍ ທຸກ຺ກຜໍ ປຫາຣປ຺ຈ຺ຈຍາ, ອຸທາຫຸ ອຸຄ຺ຄິຣຕປ຺ຈ຺ຈຍາຕິ? ປຫາຣປ຺ຈ຺ຈຍາ ເອວ ທຸກ຺ກຜໍ໗ ປຸຣິມໍ ອຸຄ຺ຄິຣຕປ຺ຈ຺ຈຍາ ປາຈິຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ສທຸກ຺ກຜໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ໗ ປຸຣິມຍ຺ທິ ອຸຄ຺ຄິຣຕໍ, ປຈ຺ຉາ ປຫາໂຣ໗ ນ ຈ ປຈ຺ຉິມປຫາຣໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸຣິມໍ ອຸຄ຺ຄິຣຕໍ ອນາປຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸກໍ ກວິຕຸມຣຫຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ໗ "ເຕນ ປຫາເຣນ ຫຕ຺ຖາທີສຸ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ກິຊ຺ຊຕິ, ທຸກ຺ກຜເມວາ"ຕິ ອິມິນາປີ ປຫາຣປ຺ຈ຺ຈຍາ ທຸກ຺ກຜໍ໗ ອຸຄ຺ຄິຣຕໍ ຍຖາວຕ຺ຖຸກເມວາຕິ ສິທ຺ຘໍ, ສຸຍ຺ຖຸ ວິມໍສິຕພ຺ພໍ໗ "ຕິຣຈ຺ຉານາທີນໍ ອສຸຈິກຣຕາທີນິ ທີສ຺ວາ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາປີ ອຸຄ຺ຄິຣນ຺ຕສ຺ສ ໂມກ຺ຂາຘິປ຺ປາໂຍ ເອວາ"ຕິ ວທນ຺ຕິ໗

ຓລສຕ຺ຕິກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໖. ອມູລກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໖໔. ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ເນ ອນຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນສຎ຺ຎີ ອມູລເກນ ສງ຺ຆາທິເສເສນາຕິ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຏ຺ຐິກາຍສໍສຄ຺ຄາທີນາ ສງ຺ຆາທິເສສາປຕ຺ຕິຍາ ວຕ຺ຖຸນາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ນ ຫິ ອນຸປ຺ສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ສງ຺ຆາທິເສສາປຕ຺ຕິ ນາມ ອຕ຺ຖິ.

ອມູລກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗. ສຎ຺ຈິຈ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໖໘. ອູນວີສຕິວສ຺ໂສ ມຎ຺ເຎຕິ ເອຕ຺ຖ ສຍໍ ສຎ຺ຎາຍ ຕຖາ ອມຎ຺ຎນ຺ໂຕ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈຸປ຺ປາທນຕ຺ຖໍ “ມຎ຺ເຎ”ຕິ ວທນ຺ໂຕ ກີ ມຸສາວາເທນ ກາເຣຕພ຺ໂພຕິ? ນ ສິຍາ ອງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ນ ຈ ເກວລໍ “ມຎ຺ເຎ”ຕິ ອິມິນາ ນິຍມໂຕ ອງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິ ໂຫຕິ. ປຣມຕ຺ຖວິທີຕໍ ກຕ຺ຖຈິ ໂຫຕິ. “ອຸທກໍ ມຎ຺ເຎ ອາທິຕ຺ຕ”ນ຺ຕິອາທີສຸ ຫິ ປໂຣ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ອຸປ຺ປາເທຕຸ ວາ , ມາ ວາ, ຕໍ ອປ຺ປມາຓນ຺ຕິ ມາຕິກາຏ຺ຐກຖາຍໍ (ກງ຺ຂາ. ອຏ຺ຐ. ສຎ຺ຈິຈ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ) “ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈຸປ຺ປາທນ”ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ອນິປ຺ປາຍວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ.

ສຎ຺ຈິຈ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໘. ອຸປ຺ສ຺ສຸຕິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໗໖. ອິເມສໍສຸຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ “ວຈນ”ນ຺ຕິ ປາຐເສໂສ. ເອກປຣິຈ຺ເຈທານີຕິ ສິຍາ ກິຣິຍາ ສິຍາ ອກິຣິຍາຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ເອກປຣິຈ຺ເຈທານີ. ເອຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປີ ອຎ຺ຎວາທກປຈ຺ຈຍາປຕ຺ຕິ ກິຣິຍາ ຈ ວິເຫສກປຈ຺ຈຍາປຕ຺ຕິ ອກິຣິຍາ ຈ, ຕທຸກຍໍ ປນ ເອກສິກ຺ຂາປທນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ຕໍ ອຎ຺ຎວາທກສງ຺ຂາຕໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ສິຍາ ກິຣິຍາ ປຖມສ຺ສ ວເສນ, ສິຍາ ອກິຣິຍາ ທຸຕິຍສ຺ສ ວເສນາຕິ ເອວມຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ.

ອຸປ຺ສ຺ສຸຕິສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ກມ຺ມປ຺ຏິພາຫນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໗໔. “ຘມ຺ມິການໍ ກມ຺ມານ”ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໔໗໔) ວຈນໂຕ ເອກຈ຺ເຈ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມິການໍ ກມ຺ມານໍ “ຉນ຺ທໍ ທມ຺ມີ”ຕິ ຉນ຺ທໍ ເທນ຺ຕິ, ຕໍ ເຕສໍ ມຕິມຕ຺ຕເມວ, ນ ປຏິປຕ຺ຕີ. ອຘມ຺ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຂີຍ຺ຍຕິ, ຕໍ ວາ ອຸກ຺ໂກເຏຕິ, ອນາປຕ຺ຕິ ເນວ ໂຫຕີຕິ? ນ, ຕຖາ ຉນ຺ທທານກາເລ ອກຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອຘມ຺ມກມ຺ມຂີຍ຺ຍນາທິປຈ຺ຈຍາ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອຘມ຺ເມນ ວາ ວຄ຺ເຄນ ວາ ນ ກມ຺ມາຣຫສ຺ສ ວາ ກມ຺ມກຣຓປຈ຺ຈຍາ ອາປຕ຺ຕິໂມກ຺ຂກຣຓໂຕ ອວິເສສເມວ ຕຖາວຈນນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຉນ຺ທທານກາເລ ອຘມ຺ມກມ຺ມກຣຓານຸມຕິຍາ ອກາວໂຕ, ກາຣກສ຺ເສວ ວຊ຺ຊປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຈ. ຄຓສ຺ສ ທຸກ຺ກຏນ຺ຕິ ເຈ? ປາຣິສຸທ຺ຘິຉນ຺ທທາຍກາວ ເຕ, ນ ຄໂຓ ອກມ຺ມປ຺ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ປຣິວາເຣປີ (ປຣິ. ໔໘໔ ອາທໂຍ) ກມ຺ມວຄ຺ເຄ ກມ຺ມປ຺ປຕ຺ຕຉນ຺ທທາຍກາ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕາ. ຕຖາປີ ອຘມ຺ມກມ຺ມສ຺ສ ຉນ຺ໂທ ນ ທາຕພ຺ໂພ ເທນ຺ເຕ ອກປ຺ປິຍານຸມຕິທຸກ຺ກຏໂຕ. ຕຕ຺ຖ ຫີ ໂຍຊນທຸກ຺ກຏໂຕ ນ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ.

ກມ຺ມປ຺ຏິພາຫນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໑໐. ຉນ຺ທໍອທຕ຺ວາຄມນສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໔໗໑ຯ ສນ຺ນິປາຕໍ ອນາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຈ ຉນ຺ທໍ ນ ເທຕິ, ອນາປຕ຺ຕິຕິ ເອເກຯ ທຸກ຺ກຜນ຺ຕິ ເອເກ ສມ຺ມກມ຺ມນ຺ຕຣາຍກຣຕານີປ຺ປາຍຕ຺ຕາຯ ສຽໝມຊ຺ເຊ ຉນ຺ທໍ ທາຕຸໍ ລກຕິຕິ ເກຈິຯ ທີນ຺ນຉນ຺ເທ ສຽໝມຊ຺ຊໍ ປວີສິຕ຺ວາ ປຸນ ຄເຕປີ ຉນ຺ໂທ ນ ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ເກຍ຺ຍາຕິ ເຈ? ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ກຕິຯ ກສ຺ມາ? ''ອທຕ຺ຖປາໂສ ຉນ຺ທາຣໂທ''ຕິອາທີຫີ ວິຣຸຊ຺ຊນໂຕຯ ປາລຸອິຍໍ ປນ ທາຕຸການຕາຍ ທຕ຺ຖປາສໍ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕໍ ສນ຺ຈາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເກຈິຯ

ຉນ຺ທໍອທຕ຺ວາຄມນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໑໑ຯ ທຸພ຺ພລສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໔໗໔-໕ຯອທາສີຕິ ອປໂລເກຕ຺ວາ ອທາສີຯ ກິກ຺ຂູຕິ ເອຕ຺ຖ ເຕ ຉພ຺ພຕ຺ຄິຍາ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິວຊ຺ຊຍິຕ຺ວາ ''ສຽໂໝ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ກິກ຺ຂູ''ຕິ ອາຫໍສຸຯ ປຣິຕາເມນ຺ຕີຕິ ເນນ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ລາໂກຕິ ປທຸທ຺ສາຣກຣຕໍ ອິສ ອນຣີປ຺ເປຕສ຺ສປີ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈີ ອຕ຺ຖທ຺ສາຣວເສນ ລາກທີປນຕ຺ຖໍຯ ຈີວຣເມວ ທີ ອິສານີປ຺ເປຕໍ, ເຕເນວ ''ອຍ຺ຍໍ ປຣິກ຺ຂາຣໍ ທີນ຺ນໍ ຊິຍຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທີນ຺ນນ຺ຕິ ຈ ປຣິກ຺ຂາຣນ຺ຕິ ຈ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍຯ

ທຸພ຺ພລສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໑໔ຯ ປຣິຕາມນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໔໘໑ຯ ຍາຕກມ຺ປີ ປຣສ຺ສ ທາຕຸການໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ທາເປຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ເອວຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ທາຕຸການໍ ຍຖາສຸຂໍ ວິຈາເຣຕຸໍ ລກຕິຯ

ປຣິຕາມນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ສມຕ຺ໂຕ ວຕ຺ຓນາກ຺ກເມນ ສທສມ຺ມິກວຄ຺ໂຄ ອຍ຺ຖໂມຯ

໘ຯ ຣຕນວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ອນ຺ເຕປຸຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໔໘໔-໗ຯ ຍຖາ ກຄວນ຺ຕໍ ປຍິຣຸປາສຕິ, ເອວມາກາເຣນ ນາຣທຕາຍໍ ປຸຣິໂສ ປາໂປ ໂທຕຸໍ, ນ ໂທຕິ ປາໂປຕິ ອຕ຺ໂຖ, ກາຣຕຕ຺ຖໍ ວາຯ ຕນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ຍໂຕຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖຯ ທຕ຺ຖິສມ຺ມທ຺ທນ຺ຕິ ສຽໝາຍສມ຺ມທ຺ໂທ, ອກ຺ກມນໍ ຈຸຕ຺ຕາຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໔໘໗ຯຣຕນໍ ນາມ ອຄ຺ຄມເທສີ, ຕຖາປີ ອິສ ອຍ຺ຍາປີ ເທວີໂຄຕ຺ຕາ ນ ຣກ຺ຂຕິ, ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ''ນ ມເທສີ ໂທຕີ''ຕິ ວຈນາກາວໂຕຯ ສເຈ ຂຕ຺ຕິໂຍວ ໂທຕີ, ນາກິສິຕ຺ໂຕຯ ອກິສິຕ຺ໂຕເຍວ ໂທຕີ, ນ ຂຕ຺ຕິໂຍ ຣກ຺ຂຕີຕີ ອາຈຣິໂຍຯ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ມາຕິກາຍ຺ຖກາຖາຍໍ ອຽຄກາເວນ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກິສິຕ຺ຕກາໂວວປມາຕໍຯ ເສສໍ ອຸກ຺ກຍ຺ຖປຣິຈ຺ເຉໂທຕິ ເອເກຯ

໕໐໐-໕໐໑ຯ ''ນ ສຍນີໝເຣ ສຍນີໝຣສຍ຺ສີ''ຕິ ຕິກຈ຺ເຉໂທປີ ເອຕ຺ຖ ລພ຺ກຕິຯ ນ ສຍນີໝຣໍ ນາມ ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຣຸກ຺ຂມູລາທີຯ

ອນ຺ເຕປຸຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໔ຯ ຣຕນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຓນາ

໔໐໔ຯ ‘‘ອສີວາເສນ຺ຕຸ ຄຫປຕິໂນ ກຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ເມ ຄຫປຕິໂນ’’ຕິ ຈ ອຕ຺ຖິຯ

໔໐໖ຯກຸຣຸນ຺ທິວຈເນນ ໝເຣປີ ຍທິ ຠິກ຺ຂູ ອາສງ຺ການ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຄຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ປຕິຣູປາຕິ ‘‘ຣຕນສມ຺ມ ເຕ ປີສຸກູລຄ຺ຄຫຕໍ ວາ ຣຕເນ ນິຣຸສ຺ສຸກ຺ກຄມນໍ ວາ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ‘‘ຕາວກາລິກວເສນປີ ອນາມາສໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ນ ລກຕິ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ສມາທເປຕ຺ວາຕິ ຍາຈິຕ຺ວາ ‘‘ອຸທ຺ທິສ຺ສ ອຣິຍາ ຕິຝ຺ຖນ຺ຕິ, ເອສາ ອຣິຍານ ຍາຈນາ’’ຕິ (ຊາຯ ໑ຯ໗ຯ໔໘) ວຸຕ຺ຕນເຍນຯ

ຣຕນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາຯ

໓ຯ ວິກາລຄາມປ຺ປວິສນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໑໑-໔ຯ ອຫິນາ ໝຝ຺ຖວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ສນ຺ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອນາປ຺ຸຈ຺ຉາ ຄໂຕ, ຕສ຺ສ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ອຸທປາທິຯ ອທິນ຺ນາທາເນ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ຄາໂມ ຄາມູປຈາໂຣຕິ ອິທໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ວິກາລຄາມປ຺ປວິສນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາຯ

໔ຯ ສູຈິໝຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໑໗ຯຕນ຺ຕິ ເກທນກໍຯ ອສ຺ສາຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສ ປຖມໍ ເກທນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ເທເສຕພ຺ພຕ຺ຕາຯ ເອສ ນໂຍ ອິຕເຣສຸປີຯ

໔໒໐ຯວາສີຊເຜຕິ ວາສີທຕ຺ໝເກຯ

ສູຈິໝຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາຯ

໕ຯ ມລ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໒໑-໔ຯ ‘‘ອຸຈ຺ເຈ ມລ຺ເຈ’’ຕິ ຈ ‘‘ອຸຈ຺ຈາ ມລ຺ເຈ’’ຕິ ຈ ກຕ຺ຖຈິຯ ອາຍໂຕຕິ ວິຕ຺ຖໂຕຯ ອຝ຺ຖງ຺ຄຸລປາທການ຺ຕິ ກາວນປີ່ສກໍ, ອຝ຺ຖງ຺ຄຸລປ຺ປມາຕໍ ປາທກໍ ວາຯ

ມລ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາຯ

໖ຯ ຕູໂລນທ຺ຘສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໒໙ຯໂປ່ຍກິຕູລນ຺ຕິ ຍໍ ກິຝ຺ຈິ ຕິຕຕູລໍຯ ປຜິລາເກນ ອຸທ຺ທາເລຕ຺ວາ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ເທເສຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຝ຺ຈາປີ ປຜິລາການຕ຺ ເຕເນວ ປາຈິຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ປຣິໂກເຄເຍວ ປນ ອາປຕ຺ຕິ ທຝ຺ຖພ຺ພາ, ‘‘ອຝ຺ເຝນ ກຕໍ ປຜິລກິຕ຺ວາ ປຣິກຸຝ຺ຊຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ’’ຕິ ວຈນໍ ເອຕ຺ຖ ສາຘກໍຯ

ຕູໂລນທ຺ຘສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາຯ

໗ຯ ນິສີທນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໓໑ຯ ກິຝ຺ຈາປີ ນິສີທນສ຺ສ ຊາຕິ ນ ທິສ຺ສຕິ ເອຕ຺ຖ, ຕຖາປີ ຈີວຣກ຺ຂນ຺ຘເກ ອນຸຝ຺ຝາຕຕ຺ຕາ, ‘‘ນວ ຈີວຣານິ ອຘິຝ຺ຖາຕພ຺ພານີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ຈີວຣຊາຕິເຍວສ຺ສ ຊາຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ‘‘ສນ຺ຖຕສທິສໍ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາຕິ ສທສ’’ນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ

ວຸຕ຺ຕນີສີທນສນ຺ຖຕ຺ຕາ ອຸປ໌ເມຕິ຿ ລາເກ ສທສໍ, ອລາເກ ອທສມ຺ປິ ວຌ຺ຌຕີຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ຿ “ນີສີທນໍ ນາມ ສທສໍ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖານນີຍມນໂຕ຿

ນີສີທນສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຊິຕາ຿

໙຿ ກຕ຺ຑຸປ໌ຌິຈ຺ຉາທິສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໓໙຿ ຍທິ ກຕ຺ຑຸປ໌ຌິຈ຺ຉາທິ ນາມ ອໂສນາກິ ອຸພ຺ກຊາຕ຺ມຕ຺ຑລາ ອຸປ໌ປນ຺ນກຕ຺ຑຸປີລຸອກາທິປ໌ຌິຈ຺ຉາທິກາ ອຌີປຸ໌ເປ໌ຕາ, ຕສ຺ສ ສຸຄຕສ຺ສ ສຸຄຕວິທຕ຺ຖິຍາ ທີຌໂສ ຈຕສ຺ໂສ ວິທຕ຺ຖິໂຍ ຕິຣິຍໍ ທ຺ເວຕິ ອິທມ຺ປິ ອຕິມຫນ຺ຕໍ ປມາຌໍ ທີສ຺ສຕິ຿ ສພ຺ໂພ ທີ ປຸ໌ຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ວິທຕ຺ຖິຍາ ສຕ຺ຕວິທຕ຺ຖິໂກ ໂຫຕິ, ສຸຄຕສ຺ສ ຈ ເອກາວິທຕ຺ຖີ ມຊ຺ຊິມສ຺ສ ປຸ໌ຣິສສ຺ສ ຕິສ຺ໂສ ວິທຕ຺ຖິໂຍ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກຕ຺ຑຸປ໌ຌິຈ຺ຉາທິ ປກຕິປຸ໌ຣິສສ຺ສ ປມາເຌ ອາປ໌ຊ຺ຊຕິ ຕິຣິຍໍ, ທີຌໂສ ປນ ທີຄຸຌໍ ອາປ໌ຊ຺ຊຕີຕິ຿ ອາປ໌ຊ຺ຊຕ຺, ອຸກ຺ກຌ຺ຖປ໌ຣິຈ຺ເຉໂທ ຕສ຺ສາ, ເຈ ອິຈ຺ຉຕິ, ສພ຺ພມ຺ປິ ສຣິຣໍ ປ໌ຌິຈ຺ຉາເທສ຺ສຕິ, ສພ຺ພສຣີຣຄຕສ຺ງພາຌິ ວິຍ ພຫຸຄຸຌໍ ກຕ຺ວາ ນິວາເສຕ຺ກາໂມ ນິວາເສສ຺ສຕີຕິ ອຍໍ ກຄວໂຕ ອຌີປ໌ປາໂຍ ສີຍາ຿

ກຕ຺ຑຸປ໌ຌິຈ຺ຉາທິສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຊິຕາ຿

໑຿ ວສ຺ສິກສາຌິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໔໔຿ວສ຺ສິກສາຌິກາປິ ອຸກ຺ກຌ຺ຖປ໌ຌິຈ຺ເຉທວເສນ ອນຸຌ຺ຌາຕາ຿ ວສ຺ສກາເລ ເກຈິ ສງ຺ພາຌິປ໌ຣິໂກເຄເນວ ປ໌ຣິກ຺ຌຸຊິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຍໍ ກຄວໂຕ ອຌີປ໌ປາໂຍ ສີຍາ຿ ກິຌ຺ຈາປິ ອິມິນາ ຕກ຺ເກນ ອນຸຌ຺ຌາຕາ, “ອປ໌ປມາຕິກາໂຍ ກຕ຺ຑຸປ໌ຌິຈ຺ຉາທິໂຍ ຌາເຣນ຺ຕິ, ວສ຺ສິກສາຌິກາໂຍ ຌາເຣນ຺ຕິ”ຕິ ອິມສ຺ມິ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ປ໌ຌຸຌຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ອຌຸຌຖາ ປຸ໌ຕ຺ຓປ໌ຣິຈ຺ເຉທໂຕ ອຌິກປ຺ປມາຕາໂຍ ເຕ ກິກ຺ຂູ ຌາເຣສ຺ສນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ເອຕປ໌ຣມຕາ ຕາສໍ ອນຸຌ຺ຌາຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຿ ເອເສວ ນໂຍ ທສເມປິ຿

ວສ຺ສິກສາຌິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຊິຕາ຿

໑໐຿ ນນ຺ທຕ຺ເຖຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໔໑຿ ຕຕ຺ຖ ກິສີ ວາ ພິພ຺ໂພຫນໍ ວາ ກໂຣຕີຕິ ທີຌໂສ ພຫູນໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສາຌາຣຌາຕ຺ຖໍ ກໂຣຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ຿

ນນ຺ທຕ຺ເຖຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຊິຕາ຿

ສມຕ຺ໂຕ ວຕ຺ຕນາກ຺ກເມນ ຣຕນວຄ຺ໂຄ ນວໂມ຿

ປາຈິຕ຺ຕິຍກຕ຺ຑວຕ຺ຕນາ ນິຌ຺ຊິຕາ຿

໖຿ ປາຌິເທສນີຍກຕ຺ໂຑ

໑຿ ປຖມປາຌິເທສນີຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໔໔໖-໔຿ “ປ໌ຌິເທເສຕພ຺ພາກາຣທສ຺ສນ”ນ຺ຕິ ອຌ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປາລຸອິຍໍ ອາຄຕວເສເນວ ອາປ໌ຕ຺ຕິ ເທເສຕພ຺ພາ, ນ ອຌຸຌຖາ຿ “ອນ຺ຕຣພເຣ ອນ຺ຕຣພຣສຌ຺ຌີ”ຕິອາທີນາ ຈ “ຂາທນີຍໂກຊນີເຍ ອຂາທນີຍອໂກຊນີຍສຌ຺ຌີ”ຕິອາທີນາ ຈ “ກິກ຺ຂຸນີຍາ ອກິກ຺ຂຸນີສຌ຺ຌີ”ຕິອາທີນາ ຈ ນເຍນ ອປ໌ເຣປິ ຕໂຍ ຕິກຈ຺ເຉທາ ໂຍເຊຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕພ຺ພາ຿

ປຖມປາຜິເທສນິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຖິຕາ។

໔។ ທຸຕິຍປາຜິເທສນິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໕໙។ "ນິມນ຺ເຕຕາ ກຸລຊນ຺ຕີຕິ ປຌ຺ຈນ຺ນໍ ໂກຊນານໍ ອຌ຺ຌຕເຣນ ໂກຊເນນ ນິມນ຺ຕິຕາ ກຸລຊນ຺ຕີ"ຕິ ກິຌ຺ຈາປີ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖ ໂຂ ອກປ຺ປິຍນິມນ຺ຕເນນ ນິມນ຺ຕິຕຕາ ເອຕ຺ຖ ນ ອຽຄໍ, ມາຕິກາຜ຺ຄກຖາຍໍ ວາ ອິຘ ວາ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ເລສາກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ "ນິມນ຺ຕິຕາ"ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ປຸພ຺ເພ ອາຈິຕ຺ຕາວເສເນວ ວຸຕ຺ໂຕ។ ອປເຣປີ ຕໂຍ ຕິກຈ຺ເຌທາ ໂຍເຊຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕພ຺ພາ ປທກາຊເນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຍຖາ ຕຖາ ຫິ ກຸລຊນ຺ຕານໍ ຕາທິສໍ ກິກ຺ຂຸນີ ອວາເຣນ຺ຕານໍ ປາຜິເທສນິຍເມວ។ "ເອສາ ໂວສາສຕີ ນາມ, ໂວສາສນ຺ຕີ"ຕິ ຈ ທຸວີໂຘ ປາໂຖ។ "ອຊ຺ໂຊຫາເຣ ອຊ຺ໂຊຫາເຣ"ຕິ ວຈເນນ ປຸນ "ຄາຣຍ຺ຫໍ ອາວຸໂສ ຘມ຺ມ"ນ຺ຕິ ເອກວຈນໍ ວິຣຸທ຺ຘນ຺ຕີ។ ປຖມໍ ອຊ຺ໂຊຫາເຣເຍວ ອາປນ຺ນໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ອຌ຺ຌຕ຺ຣາປີ ອາຄຈ຺ຌຕິ "ອາປຊ຺ຊິມ຺ຫາ"ຕິ ວຈນໂຕ។ ເອເກນ ພຫູນມ຺ປີ ວຌ຺ຌຕີຕິ ເກຈິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ។ "ເຕທິ ກິກ຺ຂູຫີ"ຕິອາທິນາ ປາເຖ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ມມ ຕກ຺ໂກ។ ເອເກນ ສເທວ "ອຫໍ ອາປຊ຺ຊິ"ນ຺ຕິປີ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອເກນ ທຸວີຫີ ຕີຫີ ເທເສຕພ຺ພໂຕ, ສພ຺ເພຫີ ເອວໍ ວຕ຺ຕຸໍ ວຌ຺ຌຕີ។ "ອາປຊ຺ຊິມ຺ຫາຕິ ສເທວາ"ຕິ ວທນ຺ຕີ។ ເອເກນ ເຈ ອວາຣິໂຕ, "ອຫໍ, ອາວຸໂສ, ຄາຣຍ຺ຫໍ ຘມ຺ມໍ ອາປຊ຺ຊິ"ນ຺ຕິປີ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។

ທຸຕິຍປາຜິເທສນິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຖິຕາ។

໕໖໘-໕໗໐។ ຕຕິຍຈຕ຺ຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທານິ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖານິເຍວ។

ປາຜິເທສນິຍກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຖິຕາ។

໗។ ເສຂິຍກຓ຺ໂຑ

໑។ ປຣິມຓ຺ຑລວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໕໗໖។"ສິກ຺ຂິຕສິກ຺ເຂນາຕິ ຈຕູຫິ ມຄ຺ເຄຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍສ຺ມາ ອຌ຺ຖຽຄຸລມຕ຺ຕໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຖເມວ ນິສີທນສ຺ສ ຈຕຸຣງ຺ຄຸລມຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸໂກເປເຕ ອຌ຺ຄກຖາວາທາ ເອກປຣິຈ຺ເຌທາ, "ອຫຸຌເຕຍ຺ຍຫຕ຺ຖ"ນ຺ຕິ ສຸຂຸມໍ, ເອກປຕ຺ຕໍ ວາ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຌ຺ຫິ ຍຖາຄາເນນ ຕິຌ຺ຌຕີ។ ທຸປຌ຺ຌໍ ສນ຺ຘາຍ "ທຸວິຫຕ຺ຖປ຺ປມາຕມ຺ປີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ។ ເອກປຌ຺ຌໍ, ທຸວິປຌ຺ຌໍ ວາ ເຫຌ຺ຄິມປຣິຈ຺ເຌເທນ "ທຸວິຫຕ຺ຖປ຺ປມາຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍອຌ຺ຄກຖາຍໍ "ຕິຣິຍໍ ທຸວິຫຕ຺ໂຖປີ ວຌ຺ຌຕີ"ຕິ, ຕຌ຺ຈ ໂຂ ອລາເກ ເອວ "ອລາເກ ຕິຣິຍໍ ທຸວິຫຕ຺ຖປ຺ປມາຕມ຺ປີ ວຌ຺ຌຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ອິທໍ ສພ຺ພໍ ອຌິຌ຺ຄານຸປຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ວິຣຸທ຺ຘໍ ທິສ຺ວາ ສຊ຺ເຊຕພ຺ພໍ។ ໂນ ເຈ ສຊ຺ເຊຕິ, ທຸກ຺ກຌໍ។ ສຈິຕ຺ຕກໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວິຊາ ນນຈິຕ຺ເຕເນວ "ອນາທຣິຍໍ ປຜິຈ຺ຈາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ນ ວຕ຺ຖຸວິຊານນຈິຕ຺ເຕນ "ອິທເມວໍ ກຕ"ນ຺ຕິ ຊານໂຕປີ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອກາວໂຕ។ ຜຸສ຺ສເທວຕ຺ເຖຣວາໂທປີ ເອເກນ ປຣິຍາເຍນ ຍຸຊ຺ຊຕິ។ ຕຖາ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣວາໂທປີ។ ປຌ຺ຌຕ຺ເຕປີ ສິກ຺ຂາປເທ ອປຌ຺ຌຕ຺ເຕປີ ຍໍ ປກຕິຍາ ວຊ຺ຊໍ, ຕໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ។ ອິທໍ ປນ ປຌ຺ຌຕ຺ເຕເຍວ ວຊ຺ຊໍ, ນາປຌ຺ຌຕ຺ເຕ, ຕສ຺ມາ ອິຕຣໂລກວຊ຺ເຊນ ອສທິສຕ຺ຕາ ນ ໂລກວຊ຺ຊໍ។ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິໂຕ ປຜ຺ຄາຍ ວຊ຺ຊໂຕ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ។ ອນາທຣິຍຈິຕ຺ເຕເນວ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ສຈິຕ຺ຕກໍ, ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຕິເວທນຕ຺ຕາ ຕິເວທນໍ។ ຍສ຺ມາ ອນາທຣິຍຈິຕ຺ຕຕາ ນາມ ເກວລໍ ອກຸສລເມວ, ຕຌ຺ຈ ປກຕິຍາ ວຊ຺ຊໍ, ຕສ຺ມາ ອິທໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ។ ສຌ຺ຈິຈ຺ຈ ວີຕິກ຺ກມນໍ ນາມ ໂທມນສ຺ສິກາສ຺ເສວ ໂຫຕີຕິ ທຸກ຺ຂເວທນໍ។ ຄຕ຺ຖິປເທ ປນ "ປາຕາ ຕິປາຕາທີ ວິຍ ນິວາສນາທີໂທໂສ ໂລກຄຣຫີໂຕ ນ ໂຫຕີຕິ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊນ຺ຕິ ຜຸສ຺ສເທວຕ຺ເຖໂຣ"ຕິ ລິຂິຕໍ។

໕໗໗។ວິຫາເຣປີຕິ ພຸທ຺ຘຸປ຺ຜ຺ຄານາທີກາເລ, ຕສ຺ມາ "ປາຣຸປິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄກິຈ຺ຈວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ປຖມທຸຕິຍສິກ຺ຂາປເທສຸ ປຣິລຸອາຫາທິປຈ຺ຈຍາ ກປ຺ປຕິ, ນ ອນ຺ຕຣຌຣປຜິສ຺ຍຸຕ຺ເຕສຸ។

໕໗໘។"ເອກສ຺ມີປນ ຄາເມ ຄຕ຺ວາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ "ຄຈ຺ຌນ຺ໂຕປີ ປຣິສ຺ສຍາກາວໍ ໂອໂລເກຕຸໍ ລກຕິເຍວ។ ຕຖາ ຄາເມ ປູຊ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ປນ "ເອກສ຺ມີ ຄາເມ ຄຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕາທິສໍ ອນ຺ຕຣາຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។

ປຣິມຕ຺ຫລວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ។

໔។ ອຸຊ຺ຊຄ຺ฆິກວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໗໖។ຫສນິຍສ຺ມິນ຺ຕິ ເທຕ຺ວຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມໍ, ຫສິຕພ຺ພວຕ຺ຖຸກາຣຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອນ຺ຕຣພເຣ ອຸຈ຺ຈາສທ຺ເທນ ອນ຺ໂມທນາທີ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິ ກິຣ។ ຕຖາ ທິ ມຫິນ຺ທຕ຺ເຖໂຣປີ ທຕ຺ຖິສາລາທິສຸ ມຫາຊນສ຺ສ ກເຖສີ។

໔໘໑។ ເກຈິ ກິກ຺ຂູ "ປຣິກ຺ຂາຣຍ຺ຄປ຺ນມຕ຺ເຕນ ວາສູປ຺ຄໂຕ ໂທຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ເຕສໍ ມຕິມຕ຺ຕເມວ។ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ເຈ ວາສູປ ຄາ ໂທນ຺ຕິ, ກິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສໂຍວ ກປ຺ປີຍກູມິ។ "ຍຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ເອກຣຕ຺ຕມ຺ປີ ວສນ຺ຕິ, ອຍໍ ກິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສໂຍ"ຕິ (ປາຈິ។ ໑໖໑) ວຈນໂຕ ຕາສໍ ສມີປໍ ວາ ຕາຫີ ຄຫິຕວາສາຄາຣໍ ວາ "ຄຈ຺ຉາມີ"ຕິ ຄຈ຺ຉໂຕ ຍຖາສຸຂໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ។ ນ ທິ ຕາວຕາ ຕໍ ພຣໍ ອນ຺ຕຣພຣສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ។

ອຸຊ຺ຊຄ຺ฆິກວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ។

໖។ ຂມ຺ກກຕວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໖໐໔។ ສູໂປ ປຕ຺ຕປ຺ປມາຕວຕ຺ຕນາຍໍ ວຸຕ຺ຕາກາໂຣ។ ໂອໂລຕີ ວຸຈ຺ຈຕິ ກຸສິຕໍ, ໂຄຣສໂຕ ປູຣາ ຖູປີໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ។

໖໐໔។ເທຍ຺ຊາ ໂອໂຣຫຕິຕິ ເອຕ຺ຖ "ໂອໂຣຫນປ຺ປມາເຕ ສຕິ ເອກເທເສ ຖູປີກເຕປີ ອນາປຕ຺ຕີ"ຕິ ວທນ຺ຕີ។ "ປຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ເທຍ຺ຊາ ຈ ອຸປຣິ ຈ ປທຸມນິປຕ຺ຕາທີທີ ປຎິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ໂອທຫນ຺ຕິຍາ ລທ຺ຂໍ ນາມ ວຎ຺ຎຕີ"ຕິ ຈ ວທນ຺ຕີ។ ເອຕ຺ຖ "ຍສ຺ມາ 'ສມຕິຕ຺ຕິໂກ ປີຕ຺ຫປາໂຕ ປຎິຄ຺ຄເຫຕພ຺ໂພ'ຕິ ວຈນໍ ປີຕ຺ຫປາໂຕ ສມປຸຕ຺ໂຕ ປຎິຄ຺ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ທີເປຕິ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ຖຄເຕ ປຕ຺ເຕ ປີຕ຺ຫປາໂຕ ທີຍ຺ຍມາໂນ ຖູປີກໂຕປີ ເຈ ໂທຕິ, ວຎ຺ຎຕີຕິ ທີເປຕີ។ 'ຖູປີກຕໍ ປີຕ຺ຫປາຕໍ ປຎິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຎສ຺ສາ'ຕິ ທິ ວຈນໍ ປຄຸນໍ ຖູປີກຕໍ ປີຕ຺ຫປາຕໍ ປຈ຺ຉາ ປຎິຄ຺ຄຕ຺ຫໂຕ, ອາປຕ຺ຕີຕິ ທີເປຕີ។ ປຕ຺ເຕນ ປຎິຄ຺ຄຕ຺ຫ ໂຕ ເຈປີ ຖູປີກຕໍ ໂທຕິ, ວຎ຺ຎຕິ ອຖູປີກຕສ຺ສ ປຎິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ។ ປໂຍໂຄ ປນ ນຕ຺ຖິ ອລ຺ລຕ຺ຣ ປຸພ຺ພເທສາ"ຕິ ຈ "ສມຕິຕ຺ຕິກ ນ຺ຕິ ວາ ກາວນປ຺ສກ"ນ຺ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ។

ຂມ຺ກກຕວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ។

໔។ ສກ຺ກຈ຺ຈວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໖໐໘។ສູໂປທນວິລ຺ລຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປເທ "ສູໂປ ນາມ ທ຺ເວ ສູປາ"ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ສູປຄ຺ຄຫເຕນ ປຕິຕໂກຊເນທິ ອວເສສານໍ ສພ຺ພໂກຊນານໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫນຕ຺ຖໍ។ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ຈສ຺ສ "ຌາຕການໍ ປວາຣິຕານໍ ອລ຺ລສ຺ສຕ຺ຖາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຌເນນາ"ຕິ ອິທໍ ອສິກໍ។ ກຕ຺ຖຈິ ໂປຕ຺ຖເກ "ອນາປຕ຺ຕິ ອສລ຺ຈິຈ຺ຈ ອສຕິຍາ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ຄິລານສ຺ສ ອາປທາສູ"ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ນ, "ສມສູປກໍ ປີຕ຺ຫປາຕໍ ກຸລ຺ຊິສ຺ສາມີ"ຕິ ອິມສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ "ອລ຺ລສ຺ສຕ຺ຖາຍາ"ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ລິຂິຕໍ, ຕລ຺ຈ ປມາ ທວເສນ ລິຂິຕໍ។ "ມຸເຂ ປກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຸນ ວິປ຺ປຎິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ໂອຄິລິຕຸກາມສ຺ສປີ ສທສາ ເຈ ປວິສຕິ, ເອຕ຺ຖ 'ອສລ຺ຈິຈ຺ຈາ'ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ວິລ຺ລຕ຺ຕມ຺ປີ ອວິລ຺ລຕ຺ຕມ຺ປີ ເອກສ຺ມີ ຖາເນ ກິຕໍ ສທສາ ອນຸປຌາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ 'ອສຕິຍາ'ຕິ ວຸຈ຺ຈ ຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ, ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ເອກຈ຺ເຈສຸ ໂປຕ຺ຖເກສຸ "ຣສຣເສຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ຄເຫຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

ສກ຺ກຈ຺ຈວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຊິຕາ។

໔។ ກພລຸອວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໒໑໗။“ສພ຺ພໍ ຫຕ຺ຖ”ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ເອກເທສໍ ມຸເຂ ປກ຺ຂິປນ຺ຕສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ເອກຈ຺ເຈ။ “ສພ຺ພນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ເອກເທສມ຺ປິ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ອວິເສສິຕຕ຺ຕາ။

໒໘໔။ສິຕ຺ຖາວການເກ “ກຈວຣໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ຕໍ ສິຕ຺ຖໍ ຉຑ຺ຑີຍ຺ຍຕີ”ຕິ ຈ “ກຈວຣໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ໂຕ”ຕິ ຈ ປາໂຐ။

ກພຬວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ။

໕။ ສຸຣຸສຸຣຸວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໒໘໖။ “ສຸຣຸສຸຣຸ”ນ຺ຕິ ຈ “ສຸໂຣສຸໂຣ”ຕິ ຈ ປາໂຐ။ ສີຕີກໂຕຕິ ສີຕຽໂກ။ “ສິລກພຸທ຺ໂຘຕິ ອຣິຍານໍ ປຣິຫາສວຈນເມເຕ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ။

໒໙໑။ປຏິກ຺ກູລວເສນາຕິ ເອຕ຺ຖ ຍທິ ປຏິກ຺ກູລວເສນ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, “ເສຍ຺ຍຖາປິ ກາມໂຠຄິໂນ”ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ။ ນ ຫິ ເຕ ປຏິກ຺ກູລໍ ກໂຣນ຺ຕີຕີ ເຈ? ນ, ອິສ຺ສຣິຍລິງ຺ຄວເສນ ຄຫາຕສມ຺ກາວໂຕ။ ເຕ ຫິ ອນາທຣາ ໂຫນ຺ຕີ။ ປຕ຺ຕໂຘວນນ຺ຕິ ປຕ຺ຕໂຘວ ໂນທກໍ ໂຠຊນປຏິສໍຍຸຕ຺ຕໍ။

໒໙໔။ “ຉຕ຺ຕປາທຸກາຍ”ນ຺ຕິ ຈ “ຉຕ຺ຕປາເທ”ຕິ ຈ ປາໂຐ။

໒໙໖။ຈາໂປຕິ ສຕ຺ຕຂາຫນວໂຘ။ “ເສສາ ສພ຺ພາ ຘນຸວິກາຕິ ໂກທຓ຺ເຑ ປວິຏ຺ຐາ”ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ, ປຏິມຸກ຺ກນ຺ຕິ ປເວສິຕໍ, ລຄ຺ຄິຕໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ။

ສຸຣຸສຸຣຸວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ။

໖။ ປາທຸກວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໒໔໐။ ສຍໍ ຍານຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ, ຍຖາ ຍານຄຕສ຺ສ ເວ။

ອລໍ ວຕ຺ຕຸໍ ຕຖາ ນາລໍ, ສອຕ຺ໂຕ ຉຕ຺ຕປາຓິໂນ။

ຍຖາ ເອຕ຺ຖ, ເອວໍ ອຎ຺ຎຕຣາປີ။

໒໔໖။ຉປ຺ກວຕ຺ຖຸສ຺ມຶ “ສຈາຫໍ ນ ລຠິສ຺ສາມິ”ຕິ ປາໂຐ, “ຫສ ເຈ ນ ລຠິສ຺ສາມິ”ຕິ ຈ ອຕ຺ຖິ, “ວຕ຺ຖຸສ຺ມຶ ອຕິລາມສ຺ສາ”ຕິ ຈ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ, ສິກ຺ຂາປເທເຍວ ສຸນ຺ທຣໍ။ ເຕເນໂວຕິ ເອຕ຺ຖມ຺ປິ ຊານາມີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ။ ຍາ ຘນຍສລາກາສງ຺ຂາຕາ ວຸຕ຺ຕິ ວິນິປາເຕນ ໂຫຕິ ສມ຺ປຣາເຍ ອປາເຍສຸ ວິນິປາຕເຫຕຸ ຫຸຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕິ။ ອຖ ວາ ວິນິປາເຕນາຕິ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ກຣຓວຈ ນໍ, ວິນິປາຕນາຍ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ။ ອຘມ຺ມຈຣເຓນ ອຘມ຺ມຈຣຓາຍ။ “ອສ຺ມາ ກຸມ຺ຠິມິວາ”ຕິ ຈ ປຐນ຺ຕິ။

ປາທຸກວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ။

ປກິຓ຺ຓກວຓ຺ຓນາ

ກາຍວາຈາຈິຕ຺ຕໂຕ ສມຸຏ຺ຐຫນ຺ຕີຕິ ກຕ຺ວາ “ສມນຸຠາສນສມຸຏ຺ຐານານີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕານິ။ ສມນຸຠາສນໍ ກິຣິຍໍ။ ອິມານິ ກິຣິຍານິ။ ຘມ຺ມເທສນສມຸຏ຺ຐານານິ ວາຈາຈິຕ຺ຕໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຍວຈີວິຎ຺ຎຕ຺ຕິຠາວໂຕ ອຸຊ຺ຊຄ຺ຆິເກາຈ຺ຈາສທ຺ທາທີສຸ ວິຍ “ກາຍວາຈາ ຈິຕ຺ຕໂຕ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພານີຕິ ເຈ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພານິ။ ນິສີທນຄມນາຫາຣປກ຺ຂິປນາທີກາຍວິຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ຠາວາ ຕຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕໍ,

ນ ສມຸມເທສເປ ຕາທິສສຸສາກາວາ຺

ປກິຕຸຕາກາວຕຸຕນາ ນິຏ຺ຖິຕາ຺

ເສຂິຍກຕຸໜວຕຸຕນາ ນິຏ຺ຖິຕາ຺

໗຺ ສຕຸຕາຐິກຣຕສມຖວຕຸຕນາ

‘‘ເຍກຸຍຸຍສິກາ ກາຕພຸພາ…ເປ… ຕິຓວຕຸຖາຣໂກ ກາຕພຸໂພ, ໂສ ປຸຄຸຄໂລ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ຺

ສຕຸຕາຐິກຣຕສມຖວຕຸຕນາ ນິຏ຺ຖິຕາ຺

ກິກຸຂຸວິກງໂຄ ນິຏ຺ຖິໂຕ຺

ນໂມ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມຸມາສມຸພຸທຸຘສຸສ

ກິກຸຂຸນີວິກງຄວຕຸຕນາ

໑຺ ປາຣາຊິກກຕຸໜວຕຸຕນາ

ຄນຸຖາຣມຸກວຕຸຕນາ

ວິກງເຄ ວິຍ ກິກຸຂູນໍ, ວິຕຸຖາຣມກິສງຂຕໍ;

ອກຕຸວາ ກິກຸຂຸນີນມຸປີ, ວກຸເຂ ຄຕຸຖິປທກຸກມໍ຺

ໂຍ ກິກຸຂຸນີນໍ ວິກງໂຄ ອສຸສ, ຕສຸສ ສໍວຕຸຕນາກຸກໂມ ປຕຸໂຕຕິ ອຕຸໂຖ຺

ຄນຸຖາຣມຸກວຕຸຕນາ ນິຏ຺ຖິຕາ຺

໑຺ ປຖມປາຣາຊິກສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໖໘໖-໗຺ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ຖານຸປຸປຕຸຕິກປຸລຸລາ ວິມໍສາ຺ ປທປຏິປາຏິຍາ ເອວາຕິ ມາຕິກາປທປຏິປາຏິຍາ ເອວ຺ ‘‘ວຸຕຸຕນຸຕິ ສງ ຄີຕິການໍ ອຸປສງກປຸປນານໍ ວິກາຊນໍ ວຸຕຸຕ’’ນຸຕິ ລິຂິຕໍ຺

໖໘໗຺ ‘‘ເອຫິກິກຸຂຸນີຕິ ກິກຸຂຸນີ, ຕີຫິ ສຣຕຄມເນຫິ ອຸປສມຸປນຸນາຕິ ກິກຸຂຸນີ’’ຕິ ອິທໍ ປນ ເທສນາວິລາສວເສນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເອ ເກ຺ ອລຸລພຸທຸຘກາເລ ອຕຸຖິຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕຸຕໍ ວິຍ ທິສຸສຕິ ອມຸຫາກມຸປີ ພຸທຸຘກາເລ ສມຸກວປຸປສງຄໂຕ, ເອຫິກິກຸຂຸນີຍາ ປຏິເສຘວາຍາທິສຸສນໂຕ ຈ຺ ຍຖາຫ ຘມຸມປເທ ວິສາຂາວຕຸຖຸສຸມິ (ຘ຺ ປ຺ ອຏ຺ຖ຺ ໑຺ ວິສາຂາວຕຸຖຸ) ‘‘ຕສຸສ ຈີວຣທານສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ອິມໍ ມຫາລຕາປສາຘນໍ ລກິ຺ ອິຕຸຖີນລຸຫິ ຈີວຣທານໍ ມຫາລຕາປສາຘນກຕຸເໜນ ມຕຸຖກໍ ປປຸໂປຕິ, ປຸຣິສານໍ ອິທຸຘິມຍປຕຸຕຈີວເຣນາ’’ຕິ຺ ຕີຫິ ສຣຕຄມເນຫິ ອຸປສມຸປນຸນາຍ ປນ ກິກຸຂຸນີຍາ ສມຸກໂວ ອລຸລພຸທຸຘກາເລ ກທາຈິ ສິຍາ, ນຕຸເຖວ ອມຸຫາກໍ ພຸທຸຘກາເລ຺ ເທສນາວິລາເສນ ປນ ກິກຸຂຸເທສນາກຸກເມເນວ ກິກຸຂຸນີນິທຸເທໂສ ວຸຕຸໂຕ, ຕເນວ ກິກຸຂຸສງໝວເສນ ເອກໂຕອຸປສມຸປນຸນາ ກິກຸຂຸນີໂຍ ວິຊຊມານາປີ ຕຕຸຖ ນ ວຸຕຸຕາ຺ ຕາສໍ ອຕຸຖິຕາ ອິມາຍ ປຣິວາຣກາຖາຍ ເວທິຕພຸພາ –

‘‘ອຸໂກ ເອກໂຕ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ,

ອຸກິນ຺ນໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ຈີວຣໍ ປ຺ຝິຄ຺ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ;

ສິຍາ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ນານາ,

ປ຺ຄ຺ຫາ ເມສາ ກຸສເລຫີ ຈິນ຺ຕິຕາ’’ຕິ. (ປ຺ຣິ. ໔໗໙);

ອຖ ວາ ປຸຖຊ຺ຊນກາເລ ເອຫິກິກ຺ຂຸສຣຕຄມເນນ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນວ ອິຕ຺ຖີລິງ຺ຄປາຕຸກາເວນ ກິກ຺ຂຸນີກາເວ ຖິຕາ ປຸຣິສູປສມ຺ປນ຺ນໍ ອຸປາທາຍ ‘‘ເອຫິກິກ຺ຂຸນີ’’ຕິ, ‘‘ຕີຫິ ສຣຕຄມເນຫີ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ກິກ຺ຂຸນີ’’ຕິ ຈ ສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ໂນ ເຈ, ຕໍ ວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍາ ຕິ ເອເກ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ‘‘ວິຄ຺ຄູ ປ຺ຝິພໂລ’’ຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອວສ຺ສວກາວສ຺ສ ອິຊ຺ຊນໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ອາມິສໍ ປ຺ຝິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕີນໍ ອຄ຺ຄຫຕ຺ຖາ ປຸຣິສານໍ ຫຕ຺ເຖຫິ ກທາຈິ ມິສ຺ສີກາວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ວນ຺ທນ຺ຕານໍ ວາ ປຸຣິສານໍ ສີຣານິ ອຄ຺ຄປາເທຫິ ມິສ຺ສິຕານິ ກທາຈິ ໂຫນ຺ຕິ, ເກສຈ຺ເຉທນກາເລ ວາ ສີຣໍ ປຸຣິສານໍ ຫຕ຺ເຖຫິ ມິສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິ, ຈິຕ຺ຕໍ ນາເມຕໍ ອ ຕິຣທ຺ສຄເວສີ, ທຸຣກ຺ຂິຍໍ ວາ, ຕສ຺ມາ ‘‘ມາ ອຕິລຫຸໍ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ໂຫຕູ’’ຕິ ພຸທ຺ສາ ກຄວນ຺ໂຕ ກາຣຸຄ຺ເຄນ ປາຣາຊິກກ຺ເຂຕ຺ຕປຣິຈ຺ເຉທໍ, ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍກ຺ເຂຕ຺ຕປຣິຈ຺ເຉທຄ຺ຈ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ເທເສສ຺ນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ.

໖໔໙. ຕພ຺ພຫຸລເນນສາ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຍມນ຺ຄຕ຺ຖິປທກ຺ກໂມ – ເຍກ຺ຍ຺ເຍນ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕ຺ຕາ ‘‘ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ສມາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ປນ ‘‘ສາທິເຍຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກິຣິຍໂຕປີ ສມຸຜ຺ຖາຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ເອວໍ ເຫຜ຺ຖາ ‘‘ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຍາ ຕໂຍ ມຄ຺ເຄ ເມຖຸນໍ ຆມ຺ມໍ ປ຺ຝິເສວນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ’’ຕິອາທີນາ ນເຍນ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕໍ ວຕ຺ວາ ຕທນນ຺ຕຣໍ ‘‘ກິກ຺ຂຸປຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ…ເປ… ໂສ ເຈ ປເວສນໍ ສາທິຍຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາຊິກສ຺ສາ’’ຕິອາທີນາ (ປາຣາ. ໕໖) ນເຍນ ອກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕາຍປີ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຖມປາຣາຊິກສ຺ສາປີ ຕພ຺ພຫຸລເຍເນວ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕາ ເວທິຕພ຺ພາ. ນ ຫີ ປເວສນສາທິຍນາທິມ຺ຫິ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕາ ທິສ຺ສຕິ. ອງ຺ຄຊາຕຈລນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ນ ສາຣໂຕ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ ‘‘ໂສ ເຈ ປເວສນໍ ນ ສາທິຍຕິ, ປວິຜ຺ຖໍ ນ ສາທິຍຕິ, ຖິຕໍ ນ ສາທິຍຕິ, ອຸທ຺ສຣຕໍ ສາທິຍຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຣາ ຊິກສ຺ສາ’’ຕິ (ປາຣາ. ໕໗) ເອຕ຺ຖ ຖິຕ ນ ສາທິຍເນ ປກາຕິຍາປີ ປຣິປຸຕ຺ຕາຈລນຕ຺ຕາ. ສາທິຍນປຈ຺ຈຍາ ຫີ ເສວນຈລນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ນ ທິສ຺ສເຕວາຕິ ຕພ຺ພຫຸລເຍເນວ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕາ ຄເຫຕພ຺ພາ. ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຜ຺ຖກຖາສຸ ກສ຺ມາ ຕພ຺ພຫຸລໂຍ ອວຸຕ຺ໂຕຕິ ເຈ? ‘‘ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ເມຖຸນໍ ຆມ຺ມໍ ປ຺ຝິເສເວຍ຺ຍາ’’ຕິ (ປາຣາ. ໓໙, ໔໒) ມາຕິກາຍໍ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານສ຺ສ ສຣູເປນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕທນຸຣູປວເສນ ວິກງ຺ຄນຍມໂນໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານ’’ມິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຖາ ເຈເຕສຸ ຕພ຺ພຫຸລເຍນ ກິຣິຍສມຸຜ຺ຖານຕາ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຖາ ສຸຣາທີນໍ ອກຸສເລເນວ ປາຕພ຺ພຕາ, ນ ອິຕຣຖາ ‘‘ຍໍ ອກຸສເລເນວ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອຍໍ ໂລກວຊ຺ຊາ, ເສສາ ປຄ຺ຄຕ຺ຕິວຊ຺ຊາ’’ຕິ (ກງ຺ຂາ. ອຜ຺ຖ. ປຖມປາຣາຊິກວຄ຺ຄນາ) ວຸຕ຺ເຕ ໂລກ ວຊ຺ຊປຄ຺ຄຕ຺ຕິວຊ຺ຊານໍ ນິຍມນລກ຺ຂຄສິທ຺ຆີ ໂຫຕິ, ຕຖາ ຕໍ ອວຕ຺ວາ ‘‘ຍສ຺ສາ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວ ໂຫຕິ, ອຍໍ ໂລກວຊ຺ຊາ. ເສສາ ປຄ຺ຄຕ຺ຕິວຊ຺ຊາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂລກວຊ຺ຊວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ສິຍາ ວຕ຺ຖຸອຊານນປກ຺ເຂປີ ອກຸສເລເນວ ປາຕພ຺ພຕ຺ຕາ. ຍສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ສຸຣາປານວີຕິກ຺ກມສ຺ສ ອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ຂນ຺ສກຜ຺ຖກຖາຍໍ (ມຫາວ. ອຜ຺ຖ. ໑໐໗) ‘‘ມຊ຺ຊປາເນ ປນ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຊານິຕ຺ວາປີ ພີຊໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ມຊ຺ຊໍ ປີວນ຺ຕສ຺ສ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ສາມເຄໂຣ ຊານິຕ຺ວາ ປີວນ຺ ໂຕ ສີລເກທໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ນ ອຊານິຕ຺ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວຕ຺ຖຸອຊານນປກ຺ເຂ ປາຄາຕິປາຕາທີນໍ ສິທ຺ສີກຣອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສທິເສ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທ ສຕິປີ ສາມເຄໂຣ ສີລເກທໍ ນາປຊ຺ຊຕີ’’ຕິ. ອກິນິເວສວຈນໍ ປາຄາຕິປາຕາ ທີຫີ ສມານຊາຕິກຕ຺ຕາ ສາມເຄຣານໍ ສຸຣາປານສ຺ສ. ‘‘ສຸຣາທໂຍ ປນິເມ’’ຕິ ວຕ຺ຖຸໍ ຊານິຕ຺ວາ ປາຕພ຺ພຕາທີວເສນ ວີຕິກ຺ ກມນ຺ຕສ຺ສ ອກຸສລສ຺ສ ອສມ຺ກໂວ ນຕ຺ຖີ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ’’ຕິອາທີ.

ກິຄ຺ເຈຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິວຈເນນ ອຣຫນ຺ຕານໍ ອປ຺ປວິສນໂຕ ສຈິຕ຺ຕກາຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂສຸ ອກຸສລນິຍໂມຕິ ເຈ? ນ, ຆມ຺ມຕາວເສນ ເສກ຺ ຂານມ຺ປີ ອປ຺ປວິສນໂຕ. ອຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ອກຸສລນິຍມາກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ສຸປນ຺ຕສ຺ສ ມຸເຂ ປກ຺ຂິຕ຺ຕຊລພິນ຺ທຸມິວ ສຸຣາພິນ຺ທຸ ອາທໂຍ ອຸທາຫຣິຕພ຺ພາຕິ. ຕພ຺ພຫຸລເຍນ ຫີ ອຕ຺ເຖ ຄຫິເຕ ປຸພ຺ເພນາປຣໍ ອຜ຺ຖກຖາຍ ສເມຕິ. ‘‘ສທ຺ຆີ ປາລຸອິຍາ ອວິເສສຕ຺ໂຖ ປຣໂຕ ອາວີ ກວິສ຺ສຕີຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິທເມຕ຺ຖ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ ຯ ຍທິ ວຕ຺ຖຸຊານນປກ຺ເຂ ວິນາ ອກຸສເລນ

ມຊ຺ຊປານໍ ສິຍາ, ກສ຺ມາ ນາລຸອິມຊ຺ຊໍ ນາຕິກ຺ກມຕິ ອຣິຍານໍ ປານກາທິສລ຺ລິນນ຺ຕິ? ສີລເກທວຕ຺ຖຸວິຕິກ຺ກໂມ ວິນາປີ ຈິຕ຺ເຕນ ອຣິຍານໍ ຌມ຺ມຕາວເສເນວ ນ ສມ຺ກວຕີຕິ ເຈ, ນ, ຈກ຺ຂຸປາລຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ (ຌ຺ ປ຺ ອຎ຺ຄ຺ ໑໗໑) ອາທີວິໂຣຌໂຕຕິ຺ ອປີຈ ກິກ຺ຂຸໂນປີ ສາມເຕຣສ຺ສ ວິຍ ສຸຣາປານໍ ສຈິຕ຺ຕກເມວ ກສ຺ມາ ນ ຊາຕນ຺ຕິ? ອປ຺ປຕິຣູປ຺ຕາຕີ ເຈ, ສາມເຕຣານມ຺ປີ ອປ຺ປຕິຣູປເມວ຺ ສຫຌມ຺ມິກາ ເອວ ຫິ ເຕ຺ ມຫາສາວຊ຺ຊຕ຺ຕາຕີ ເຈ? ສາມເຕຣານມ຺ປີ ຕາທິສເມວ຺ ສາມເຕຣານໍ ສຈິຕ຺ຕກເມວ ປາຣາຊິກໍ, ອິຕຣໍ ທຕ຺ຫກມ຺ມວຕ຺ຖູຕີ ເຈ? ກິກ຺ຂູນມ຺ປີ ມຊ຺ຊປາເນ ນຕ຺ຖິ຺ ເອຕ຺ຖ ຕິກປາຈິຕ຺ຕິເຍນ ນ ກວິຕພ຺ພໍ຺ ມຊ຺ເຊ ອມຊ຺ຊສຄ຺ຄິສ຺ສ ທຸກ຺ກຎາປຕ຺ຕິ ປຄ຺ຄາເປຕພ຺ພາ ສິຍາ຺ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸ ສາມເຕຣານໍ ປາຣາຊິກໍ ໂຫຕິ ຕີຣຈ຺ຉານຄຕສາມເຕຣານໍ ວິຍາຕິ ເຈ? ອຈິຕ຺ຕກມ຺ປີ ມຊ຺ຊປານາທິນໍ ສາມເຕຣານໍ ປາຣາຊິກໍ ປຄ຺ຄາເປຕພ຺ພໍ ສິຍາ຺ ນາ ຈິຕ຺ຕກໍ ປາຣາຊິກໍ ສມ຺ກວຕີຕິ ເຈ? ນ, ປຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊມ຺ປີ ປາຣາຊິກໍ ສມ຺ກວຕີຕິ຺ ນິກາຍນ຺ຕຣປກ຺ເຂ ອຍເມວ ໂທໂສ຺ ອມ຺ຫາກຄ຺ຫິ ໂລກວຊ຺ຊເມວ ມຊ຺ຊປານນ຺ຕິ຺ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ສຸຣາປານເມວ ຌມ຺ມຕາວເສນ ອຣິຍາ ນ ກໂຣນ຺ຕີຕິ? ນ ເກວລໍ ສຸຣາປານເມວ ຌມ຺ມຕາວເສນ ອຣິຍາ ນ ກໂຣນ຺ຕິ, ປາເຕສຸປີ ໂກຌວເສນ ປາຕສຄ຺ຄິຕາຍ ສີສຈ຺ເຉທນາທີນິ ນ ກໂຣນ຺ຕິ, ສ ທາຣສຄ຺ຄາຍ ປຣທາຣໍ ນ ວີຕິກ຺ກມນ຺ຕິ, ອນຕ຺ຖກຄ຺ຊກສຄ຺ຄາຍ ອຕ຺ຖກຄ຺ຊກມຸສາ ນ ວທນ຺ຕິ, ສມ຺ມາທິຎ຺ຖິສຄ຺ຄາຍ ມິຈ຺ຉາທິຎ຺ຖິ ນ ປຎິປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ອາຈຣິຍາປີ ສຸຣາປາເນ ອກຸສລນິຍມາກາວເມວ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວ ມາຕິກາຎ຺ຄກຖາຍ ຄຕ຺ກິປເທ ໂລກວຊ຺ຊປຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊານິກາເຣ "ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂອກຸສລນ຺ຕິ ສຸຣາປານາທິສງ຺ຄຫຕ຺ຖໍ, ອິຕຣຖາ ຍສ຺ສ ອກຸສລເມວາຕິ ວເທຍ຺ຍາ"ຕິ ລິຂິຕໍ຺ ກິຣິຍສມ຺ຎ຺ຄານຕາ ປນສ຺ສ ຕພ຺ພຫຸລນຍເມວ, ນ ປຄມປາຣາຊິເກ຺ ກຖໍ? ກາຍ ສໍສຕ຺ຄສິກ຺ຂາປທໍ ປຄມປາຣາຊິກສມ຺ຎ຺ຄານໍ຺ ເອຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ຈ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຈ ກາຍສໍສຕ຺ຄກາເວ ສຕິ ກິກ຺ຂຸນີ ກາຍ ງ຺ຄມໂຈປຍມານາປີ ຈິຕ຺ເຕເນວ ອຌິວາເສນ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕິ, ນ ເອວໍ ກິກ຺ຂ຺ຸ ກິກ຺ຂຸ ປນ ໂຈປຍມາໂນວ ອາປຊ຺ຊຕິ, ເອວເມວ ປຄມປາຣາຊິເກປີ ໂຈປເນ ສຕິ ເອວ ອາປຊ຺ຊຕິ, ນາສຕີ຺ ປເວສນໍ ສາທິຍຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ປເວສນສາທິຍນໍ ນາມ ເສວນຈິຕ຺ຕສ຺ສຸປ຺ປາທນນ຺ຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ "ວິມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ປຄມປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຎ຺ຄິຕາ຺

໔຺ ທຸຕິຍປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

"ກິສ຺ສ ປນ ຕ຺ວໍ ອຍ຺ເຍ ຊານໍ ປາຣາຊິກໍ ຌມ຺ມໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ນ"ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ, "ອຎ຺ຄນ຺ນໍ ປາຣາຊິການໍ ອຄ຺ຄຕຣໍ ປາຣາຊິກໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ນ"ນ຺ຕິ (ປາຈິ຺ ໖໖໖) ວຈນໂຕ, ອນ຺ເຕ "ອຸທ຺ທິຎ຺ຄາ ໂຂ ອຍ຺ຍາໂຍ ອຎ຺ຄ ປາຣາຊິກາ ຌມ຺ມາ"ຕິອາທິວຈນໂຕ (ປາຈິ຺ ໖ກ຺ກ), ປຣິວາເຣ "ສາຌາຣຓປຄ຺ຄຕ຺ຕິ ອຸກໂຕປຄ຺ຄຕ຺ຕີ"ຕິ (ປຣິ຺ ໔໐໑) ວຈນໂຕ ຈ ກິກ຺ຂຸນິວິກງ຺ຄ ປຕ຺ວາ ກຄວາ ສາຌາຣຓານິ ສິກ຺ຂາປທານິ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸສ຺ມີເຍວ "ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ຉນ຺ທໂສ ເມຖຸນໍ ຌມ຺ມໍ ປຎິເສເວຍ຺ຍ ອນ຺ຕມໂສ ຕີຣຈ຺ຉານຄເຕນປີ ປາຣາຊິກາ ໂຫຕິ ອສໍວາສາ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ສວິເສສມ຺ປີ ອວິເສສມ຺ປີ ມາຕິກໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ປທກາຊນໍ, ອາປຕ຺ຕິເກທໍ, ຕິກຈ຺ເຉທໍ, ອນາປຕ຺ຕິວາຣຄ຺ຈ ອນວເສສໍ ວຕ຺ວາ ວິຕ຺ຖາເຣສິ຺ ສງ຺ຄີຕິການເກຫີ ປນ ອ ສາຌາຣຓປຄ຺ຄຕ຺ຕິໂຍເຍວ ອິຌ ວິຕ຺ຖາຣິຕາຕີ ເວທິຕພ຺ພາ຺

໖໖໖຺ ຕຕ຺ຖ "ອຎ຺ຄນ຺ນໍ ປາຣາຊິການ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ເກວລໍ ສງ຺ຄີຕິການການໍເຍວ ນຍໂຕ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕວຈນໍ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ຉຎ຺ຄສຕ຺ຕມຎ຺ຄມານໍ ປາຣາຊິການໍ ອປຄ຺ຄຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ກຄວຕາ ປນ ອິທໍ ປຄ຺ຄາປີຕມາທິສິກ຺ຂາປທມ຺ປີ ອຸປາທາຍ "ຉນ຺ນໍ ປາຣາຊິການ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ຺ ອິໂຕ ອຸທ຺ຌໍ ປຄ຺ຄຕ຺ຕານິປີ ອຸປາທາຍ "ອຎ຺ຄນ຺ນໍ ປາຣາຊິການ"ນ຺ຕິ ວຈນໍ ອປຣກາເຄ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ເອກຈ຺ເຈ ອາຈຣິຍາ຺ ອຎ຺ຄກຖາຍໍ ປນ "ອິທຄ຺ຈ ປາຣາຊິກໍ ປຈ຺ຉາ ປຄ຺ຄຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ 'ອຎ຺ຄນ຺ນ'ນ຺ຕິ ວິກງ຺ເຄ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຄກຖາຈຣິຍານໍ ມເຕນ ສິທ຺ຌເມຕໍ ຍຖາປຄ຺ຄຕ຺ຕານຸກ຺ກມວເສເນວ ສງ຺ຄີຕານີຕິ຺ "ອຄ຺ຄາສີ"ນ຺ຕິ ປາໂຄ຺ ອຄ຺ຄາສີຕິ ນ ຄເຫຕພ຺ໂພ຺ "ທຸຎ຺ຄຸລ຺ລສິກ຺ຂາປເທ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວາ"ຕິ ວຈນໂຕ ວຊ຺ຊປຎິຈ຺ຉາທິກໍ ຍາ ປຎິຈ຺ຉາເທຕິ, ສາປີ ວຊ຺ຊປຎິຈ຺ຉາທິກາອາເຍວາຕິ ສິທ຺ຌໍ຺ ກິຄ຺ຈາປີ ວຊ຺ຊປຎິຈ຺ຉາທນໍ ເປມວເສນ ໂຫຕິ, ຕຖາປີ ສິກ຺ຂາປທ ວີຕິກ຺ກມຈິຕ຺ຕໍ ໂທມນສ຺ສິກເມວ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ "ທຸກ຺ຂເວທນ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ທຸຕິຍປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຎ຺ຄິຕາ຺

໕຺ ຕຕິຍປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໖໑ຯອິມໍ ອສິປ຺ປາຍມຕ຺ຕນ຺ຕິ “ໂຈເທຕ຺ວາ ສາເຣຕ຺ວາ”ຕິ ເອຕໍຯ ເອຕ຺ຖາຍໍ ວິຈາຣຓາ – ໂຍ ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕກຠິກ຺ຂຸນາ ສມານທິຏ຺ຐິໂກ ລທ຺ຘິນານາສໍວາສໂກ ໂຫຕິ, ໂສ ອວນ຺ທນີໂຍ, ກມ຺ມາກມ຺ເມ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ວິຍ ນ ຄຓປູຣໂກ, ສຫເສຍ຺ຍມ຺ປິ ນ ລຠຕິ, ນ ຕຖາ ຠິກ຺ຂຸນີຯ ສາ ຫິ ຍາວ ນ ສມນຸຠຏ຺ຐາ, ຕາວ ຄຓປູຣກາ ຈ ໂຫຕິ, ສໍວາສຎ຺ຈ ລຠຕິຯ ລທ຺ຘິນານາສໍວາສິການຸວຕ຺ຕິກາປິ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕານຸວຕ຺ຕິກາວ ໂຫຕິຯ ອຸກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ເຈ ກາລງ຺ກໂຕ, ຕທນຸວຕ຺ຕໂກ ຠິກ຺ຂຸ ລທ຺ຘິນານາສໍວາສໂກ ໂຫຕິເຍວຯ ຕຖາ ວິພ຺ຠນ຺ເຕປິ ຕສ຺ມິໍ ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກນ຺ເຕປິ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ສາມເຓຣຠູມິຍໍ ຐິເຕປີຕິ ເອເກຯ ເຕສໍ ມເຕນ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕເກ ຕຖາຠູເຕປິ ຠິກ຺ຂຸນີ ຕທນຸວຕ຺ຕິກາ ສມນຸຠາສິຕພ຺ພາວາຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ສມນຸຠາສນກມ຺ມໍ ສງ຺ຆາຍຕ຺ຕໍ, ສງ຺ເຆນ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ປຸຣິມກາປຕ຺ຕີ ອປເນຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ຂາຍຕິຯ ອຸກ຺ເຂປນີຍກມ຺ມຎ຺ຈ ອາປຕ຺ຕິອທສ຺ສນມຕ຺ເຕ, ອປ຺ປຏິກມ຺ມມຕ຺ເຕ, ກຸທິຏ຺ຐິອປ຺ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊນມຕ຺ເຕ ຈ ກຣີຍຕິ, ຕສ຺ສ ອນຸວຕ຺ຕນມຕ຺ເຕນ ສມນຸຠາສິຕ຺ວາ ສາສນໂຕ ຈາເວຕພ຺ພານີຕິ ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ, ອິທໍ ອປາຣາຊິກວຕ຺ຖູສ຺ປິ ຕປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ອນຎ຺ຎວິສຍຕ຺ຕາ ຈ ວິນຍສ຺ສຯ

ຕຕິຍປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໔ຯ ຈຕຸຕ຺ຖປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໗໔ຯ “ໂລກສ຺ສາທສງ຺ຂາຕສ຺ສ ມິຕ຺ຕສນ຺ຖວສ຺ສ ວເສນ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ກາຍສໍສຄ຺ຄຣາເຄນາຕິ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕິສ຺ສິຕ຺ຖິໂຍຕິ ຕິສຸ ອິຕ຺ຖີສຸ, ຕິສ຺ໂສ ວາ ອິຕ຺ຖິໂຍຯ ຕໍ ນ ເສເວຕິ ຕາສຸ ນ ເສວຕິຯ ອນຣິຍາຕິ ອຸຠໂຕພ຺ຍຎ຺ຊນາຯ ພ຺ຍຎ຺ຊນສ຺ມິນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ພ຺ຍຎ຺ຊເນຯ ນ ເສເວຕິ ນ ເສວຕິຯ ນ ຈາຈເຣຕິ ນາຈຣຕິຯ ວຕ຺ຕາວຕ຺ໂຕຕິ ທ຺ວີຫິປິ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຏ຺ຐິຯ ຄມນຸປ຺ປາທນນ຺ຕິ ສຎ຺ຈຣິຕ຺ຕໍຯ

໖໗໖ຯ“ນິວຕ຺ຖໍ ວາ ປາຣຸຕໍ ວາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ນິວຕ຺ຖສ຺ສ ວາ ປາຣຸຕສ຺ສ ວາ ວຕ຺ຖສ຺ສ ຄຫຓໍ ສາທິຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຈຕຸຕ຺ຖປາຣາຊິກສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປາຣາຊິກກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໒ຯ ສງ຺ຆາທິເສສກຓ຺ຑວຓ຺ຓນາ

໑ຯ ປຖມສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໘໑ຯອາຫຕໂກຕິ ອານີໂຕ, ນິຍຕໂກຕິ ອສິປ຺ປາໂຍຯ ອກປ຺ປິຍອຑ຺ໂຑ ນາມ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາ ອາຣາມິກປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ວາ ວຕ຺ຖຸສ຺ສ ກາຣຓາ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາຣິກາເວນ ສຍເມວ ວາ ອຘິກຣຓຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ອມ຺ຫາກໍ ເອໂສ ທາໂສ, ທາສີ, ວາປີ, ເຂຕ຺ຕໍ, ອາຣາໂມ, ອາຣາມວຕ຺ຖຸ, ຄາໂວ, ຄາວີ, ມຫີສີ, ອຊາ, ກຸກ຺ກຸຏາ”ຕິອາທິນາ ໂວຫຣຕິ, ອກປ຺ປິຍໍຯ “ອຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ອາຣາມິໂກ ອາຣາມິກາ, ອຍໍ ວາປີ ອິຕ຺ຖນ຺ນາເມນ ສງ຺ຆສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ໂທຫນຕ຺ຖາຍ ທິນ຺ນາຯ ອິໂຕ ເຂຕ຺ຕໂຕ ອາຣາມໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກຈຕຸປຈ຺ຈຍາ ອິໂຕ ຄາວິໂຕ ມຫີສິໂຕ ອຊາໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກໂຄຣສາ ອິຕ຺ຖນ຺ນາເມນ ສງ຺ຆສ຺ສ ທິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິເຕ ວາ ອປຸຈ຺ຉິເຕ ວາ ວຕ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິຯ “ກຕ”ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ “ກໂຣນ຺ຕີ”ຕິ ວຈເນນ ກິຣ ອເນນກໍ ອາຣພ຺ຠ ອາຈິກ຺ຂິຕາ ນາມ ໂຫຕິຯ ຄີວາຕິ ເກວລໍ ຄີວາ ເອວ ໂຫຕິ, ນ ປາຣາຊິກໍຯ ກາຣາເປຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພາຕິ ເອຕ຺ຖ ສເຈ ອາວຸຘກຕ຺ຫໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ຘາຣາ ນ ກາເຣຕພ຺ພາ, ອຎ຺ເຎນ ປນ ອາກາເຣນ ສຎ຺ຎາເປຕພ຺ພໍຯ “ຕິຈິຕ຺ຕໍ ຕິເວທນ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ “ມານຸສ຺ສຍວເສນ ໂກຘຸສ຺ສຍວເສນາ”ຕິ ຕພ຺ພຫຸລນເຍນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ປຖມສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໒ຯ ທຸຕິຍສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໗໓. ກຜິປ຺ຸຕ຺ຕການ຺ ກຸມາຣກຜິການ຺ ຄຕາ ກຜິປ຺ຸຕ຺ຕຄຕາ. ກປ຺ປ຺ນ຺ຕິ ກປ຺ປີຍ຺. ກປ຺ປ຺ຄຕິກນ຺ຕິ ກປ຺ປີຍສກາວ຺. ປກ຺ກນ຺ຕາສຸ ປີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສ຺ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ອິຕຣາສຸ ປກ຺ກນ຺ຕາສຸ. ປຕ຺ຕາຕ຺ຕຶ ອຊານນ຺ຕາ ອຣິຍາປີ ວຸຜ຺ຖາເປນ຺ຕິຕິ ກຕ຺ວາ ວາ ກມ຺ມວາ ຈາປຣິໂຍສາເນ ອາປຕ຺ຕິກ຺ຂເຕ ວິປາກາພ຺ຍາກຕສມ຺ຄຕາວເສນ ວາ ‘‘ຕິຈິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ຺. ‘‘ປພ຺ພາຊເນ ນ ທຸກ຺ກຜ’’ນ຺ຕິ ໂປຣາຕຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕ຺.

ທຸຕິຍສງ຺ຄາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ.

໓. ຕຕິຍສງ຺ຄາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໖໗໗.ກທ຺ທາກາປີລານີ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ປຸຣາຕທຸຕິຍາ ກິຣ. ລາຕິນ຺ ກຸລ຺ ຍສ຺ມື ຄາມເກ, ຕເທຕ຺ ຄາມກ຺ ລາຕິກຸລ຺, ກຸລສນ຺ນິ ທິຕ຺ ຄາມກ຺ ອຄມາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ‘‘ອຊ຺ ຄາມ຺ ເນຕິ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ວາ ທ຺ວິກມ຺ມິກ຺ ກຕ຺ວາ ຄາມກ຺ ອຄມາສິ ລາຕິກຸລ຺ ອຄມາສີ ຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ.

໖໘໔. ‘‘ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອຸປຈາຣ຺ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕິຍາ’’ຕິ ວຈເນນປີ ເອວ຺ ເວທິຕພ຺ພ຺ – ວິກາລຄາມປ຺ປເວສເນ ທ຺ວິນ຺ ນ຺ ເລຑ຺ຑຸປາຕານ຺ເຍວ ວເສນ ອຸປຈາໂຣ ປຣິຈ຺ຈິນ຺ທິຕພ຺ໂພ, ອິຕຣຖາ ຍຖາ ເອຕ຺ຖ ປຣິກ຺ເຂປາຣຫຜ຺ຖານ຺ ປຣິກ຺ເຂປ຺ ວິຍ ກຕ຺ວາ ‘‘ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕິຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺, ເອວ຺ ຕຕ຺ຖາປິ ‘‘ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອຸປຈາຣ຺ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິ ວເທຍ຺ຍ. ຍສ຺ມາ ປນ ຕຕ຺ຖ ປຣິກ຺ເຂປາຣຫຜ຺ຖານໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ເອໂກ ເລຑ຺ຑຸປາໂຕ ອຸປຈາໂຣຕິ ອຜິປ຺ເປໂຕ, ຕສ຺ມາ ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖ຺ ‘‘ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອຸປຈາຣ຺ ໂອກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺. ຍ຺ ປນ ອນ຺ຄກຜ຺ຖກຖາຍ຺ ‘‘ປຣິກ຺ເຂປາຣຫຜ຺ຖານ຺ເຍວ ‘ອຸປ ຈາຣ’ນ຺ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຣິກ຺ເຂປປຣິກ຺ເຂປາຣຫຜ຺ຖານານ຺ ນິນ຺ນານາກາຣຕາທີປນຕ຺ຖ຺ ‘ອຸປຈາຣ຺ ໂອກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺ ປາລຸອີວິເສສມສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາວ ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອຸປຈາຣ຺ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ອິຜ ອຸປຈາໂຣ ປຣິກ຺ເຂໂປ ຍຖາ ກເວຍ຺ຍ, ຕ຺ ອຸປຈາຣ຺ ປຖມ຺ ປາທ຺ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສ. ທຸຕິຍ຺ ປາທ຺ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺, ຕ຺ ນ ຄເທຕພ຺ພເມວ ປາລຸອິຍາ ວິເສສສພ຺ກາວໂຕຕິ. ‘‘ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອຸປຈາຣ຺ ໂອກ຺ກມນ຺ຕິຍາຕິປີ ເອກ ຈ຺ເຈສຸ ທິສ຺ສຕິ, ຕ຺ ນ ຄເທຕພ຺ພນ຺ຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺. ຕຕ຺ຖ ‘‘ປາລຸອີວິເສສມສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ’’ຕິ ທຸວຸຕ຺ຕ຺, ກສ຺ມາ? ວິກາລ ຄາມປ຺ປເວສນສິກ຺ຂາປເທປີ ກຕ຺ຖຈິ ‘‘ອຸປຈາຣ຺ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິຕິ, ໂສ ອນ຺ຄກຜ຺ຖກຖາປາຖໂຕ ຄທິໂຕຕິ ອາຈຣິໂຍ. ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຈາໂຣກ຺ກມນເມວ ປາໂຖ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ນ ອຕິກ຺ກມນ຺. ກສ຺ມາ? ພຫູສຸ ຖາເນສຸ ປາລຸອິຍາ ອຜ຺ຖກຖາທີ ວິຣຸຊ຺ຊນໂຕ, ອິມສ຺ມີ ວາປີ ສິກ຺ຂາປເທ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ. ກຖ຺? ຄາມນ຺ທາ ໂອທີຍມານາຍ ອຣລ຺ເລ ອາປຕ຺ຕິ ໂທຕິ, ນ ຄາເມ. ອຖ ຈ ປນ ນິທສ຺ສນມ຺ປີ ‘‘ສິກ຺ຂາປທາ ພຸທ຺ຜວເຣນາ’’ຕິ (ປຣິ. ໔໗໙) ຄາຖາ ທສ຺ສິຕາ, ຕສ຺ມາ ອຸປຈາໂຣກ຺ກມນປຣິ ຍາປນ຺ນນທີ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕິຍາ ໂທຕິ. ກິລ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ ‘‘ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ຈຕສ຺ໂສ ອາປຕ຺ຕິໂຍ, ຖິຕສ຺ສ ຈາປີ ຕຕ຺ຕກາຕິອາທີນ຺ (ປຣິ. ໔໗໘) ປຣິວາຣຄາຖານ຺ ອຜ຺ຖກຖາທີ ອຸປຈາໂຣກ຺ກມນເມວ ປາໂຖຕິ ນິຜ຺ຖ຺ ຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕ຺, ສຸຜ຺ຖຸ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ ວາ ກເຖຕພ຺ພ຺.

‘‘ປທສາ ຄມນເມວ ທີ ອິຜາຜິປ຺ເປຕ຺, ເຕເນວ ປຖມ຺ ປາທ຺ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕິຍາຕິອາທີມາທາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິກາລຄາມປ຺ປເວສນສິກ຺ ຂາປທາທີສຸ ຕທກາວາ ຍາເນນ ວາ ອິທ຺ຜິຍາ ວາ ປວິສໂຕ, ອທ຺ຜານ຺ ຄຈ຺ຉໂຕ ຈ ອາປຕ຺ຕິຕິ ທີເປຕິ. ຕຕ຺ຖ ອສາຣຸປ຺ປຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕິໂມກ຺ໂຂ ນຕ຺ຖີຕິ ເອເກ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເທຕພ຺ພ຺. ກິກ຺ຂຸນີວິຫາຣກູມິ ‘‘ຄາມນ຺ຕຣ’’ນ຺ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິ ຄາມນ຺ຕຣປຣິຍາປນ຺ ນາຍປີ ກປ຺ປີຍກູມິຕ຺ຕາ. ‘‘ປຣໂຕ ‘ສເຈ ກິກ຺ຂຸນີສຸ ມຫາໂພຜິຍງ຺ຄຕ຺ ປວິສນ຺ຕີສຸ ເອກາ ພທີ ຕິຜ຺ຖຕິ, ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕີ’ຕິອາ ທີວຈນໂຕ ກິກ຺ຂຸວິຫາໂຣ ນ ກປ຺ປີຍກູມີຕິ ສິທ຺ຜ຺, ຕສ຺ມາ ກລ຺ຈິນຄເຣ ຂນ຺ຜສມ຺ມວິຫາໂຣ ວິຍ, ກາວີຣປຜ຺ຜເນ ສາຣີຜສມ຺ມວິ ຫາໂຣ ວິຍ ຈ ອລ຺ໂລປີ ໂສ ວິຫາໂຣ, ຕສ຺ມາ ສີມພທ຺ຜສຸຂຕ຺ຖ຺ ຄາມນ຺ຕຣກາເວ ນິຣນ຺ຕຣາ ອຜິຜ຺ຖານຕ຺ຖ຺ ປວິສນ຺ຕິຍາ, ນິກ຺ ຂມນ຺ຕິຍາປີ ຄາມນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິ ໂທຕີຕິ ອປເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺. ຈຕຸຄາມສາຜາຣຕຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອວ຺ວິເຜ ວິຫາເຣ ສີມ຺ ພນ຺ຜນ຺ເຕທີ ຈຕ຺ຕາໂຣປີ ເຕ ຄາມາ ໂສເຂຕພ຺ພາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ສ຺ວິທທີຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ວາ ມາຕຸຄາເມນ ວາ ເຖຍ຺ຍສຕ຺ເຖນ ວາ ສທ຺ຜີ ຕ຺ ວິຫາຣ຺ ໂອກ຺ກມນ຺ຕິຍາ ຈຕສ຺ໂສ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ເອກໂຕວ ໂທນ຺ຕີ. ‘‘ຄາມນ຺ຕເຣ ຄາມນ຺ຕເຣ ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ ຕາຕິ ເອເກ.

ທຸຕິຍປາທຸທຸສາເຣ ສງ຺ຆາທິເສໂສຕິ ເອຕ຺ຖ ສເຈ ທຸຕິໂຍ ປາທຸທຸສາໂຣ ກປ຺ປີຍຸກູມິຍໍ ໂຫຕິ, ນ ສງ຺ຆາທິເສໂສ, ອກປ຺ປີຍຸກູມິຍໍ ເອວ ສງ຺ຆາທິເສໂສ. "ອຸກາຍຕິເຣສຸ ວິຈຣນ຺ຕິ, ວຍ຺ຍຕີຕິ ທສ຺ສນູປຈາຣສ຺ເສຕ຺ຖ ສມ຺ກວາ"ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ. ສວນູປຈາໂຣ ເທຕ຺ຖ ນທີປາເຣ, ຄາມນ຺ຕເຣ ວາ ອປ຺ປມາຕນ຺ຕິ. ອນ຺ສກຍ຺ຄກຖາຍໍ ປນ "ປຣຕີຣໂຕ ນທີ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ທສ຺ສນູປຈາຣໂຕ ທາຣູນິ, ປຕ຺ຕານິວາ ມຄ຺ຄິຕ຺ວາ ອາເນຕິ, ອນາປຕ຺ຕີ. ຕີຈິວຣານິ ປຣຕີເຣ ໂອຕາເປຕິ, ອນາປຕ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. "ໂອຣິມຕີຣເມວ ອາຄຈ຺ຊຕິ, ອາປຕ຺ຕີ"ຕິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ກາມຕາຍ ປວິຍ຺ຄຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ. "ນ຺ຫາຍນາທິກິຈ຺ເຈນ ປວິຍ຺ຄານໍ ກຕ຺ເຖວາລຍສມ຺ກວາ ວຍ຺ຍຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຄາມນ຺ຕເຣ ປມາຕນ຺ຕິ ອຍ຺ຄກຖາຍໍ ປຣຕີຣໂຕ ນທີ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ທສ຺ສນູປຈາຣໂຕ ທາຣູນິ ປຕ຺ຕານິ ສກ ຄາມໂຕ ໂຖກມ຺ປີ ຕຣຕາວາເຣນ ນ ວຍ຺ຍຕີ ກິຣ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປວິສິຕຸໍ.

ອຄາມເກອຣຍ຺ເລຕິ ອຄາມລກ຺ຂເຕ ອຣຍ຺ເລຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິມິນາ ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕໍ ທສ຺ສິຕໍ. ຍສ຺ມາ ອິທໍ ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຍາ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍໂຕ ຄາມສ຺ສ ອິນ຺ທຂີລໍ ອຕິກ຺ກມຕິ, ສາ ອສນ຺ເຕ ຄາເມ ຄຕມ຺ຫາ ໂອຫີຍນາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕິ. ທສ຺ສນ ສວນູປຈາຣາກາເວປີ ປເຄວ ຄາເມ ອິນ຺ທຂີລາຕິກ຺ກມນກ຺ຂເຕເຍວ ອາປຊ຺ຊຕິ. ສເຈ ຕຕ຺ຖ ເອກາ ກິກ຺ຂຸນີ ອຕ຺ຖີ, ຕສ຺ສາ ທສ຺ສນສວນູປຈາຣາຕິກ຺ກມນກ຺ຂເຕ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອຣຍ຺ຍມຄ຺ຄຄມນກາເລ ເອວາຍໍ ວິນິຕິ ນ ຄເທຕພ຺ພໍ. ຄາມໂຕ ປນ ນິກ຺ ຂມນ຺ຕີ ອິໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ອຄາມກໍ ອຣຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ "ອາຣາສິກາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ ສງ຺ຄາ ທີກາ ລຊ຺ຊິນີໂຍ, ຕາ ໂກເປຕ຺ວາ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ນ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ. ຄຈ຺ຊຕີ ເຈ, ຄາມນ຺ຕຣນທີປາຣຣຕ຺ຕິວິປ຺ປວາສຄຕມ຺ຫາ ໂອຫີຍ ນາປຕ຺ຕີຫີ ນ ມຸຈ຺ຈຕີ"ຕິອາທີ. ຕຕ຺ຖ "ຄຕມ຺ຫາ ໂອຫີຍນາປຕ຺ຕີ ສກີເຍວາປຊ຺ຊຕີ. ອິຕຣາ ຄາເມ ຄາເມ ປາເຣ ປາເຣ ອຣຸເຕ ອຣຸເຕ ຈາຕີ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ "ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕ"ນ຺ຕິອາທີນິ ອສາສການິ ຍຖາສມ຺ກວໍ ຄເທຕພ຺ພຕ຺ຕາ. "ມຫາ ໂພສິຍງ຺ຄຕນ຺ຕິອາທີ ເອວໍ ຄາມສ຺ສ ອາສນ຺ນຍ຺ຄາເນປີ ອິມໍ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ.

ຕຕິຍສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໔. ຈຕຸຕ຺ຖສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

ຝ຺໔.ປຍ຺ຈວຕ຺ຕາຕີ ປຍ຺ຈຈນໍ ເທນ຺ຕີ. ກມ຺ມໂທສນ຺ຕີ "ອນຍ຺ຍາຍ ຄຕສ຺ສ ຊນ຺ທນ຺ຕີ ເອວມາທີ"ຕິ ລິຂິຕໍ. ກຕ຺ຕພ຺ພຍ຺ຄານ ໂທສນ຺ຕີ ໂປຣາຕາ. ກາຣກຄຕສ຺ສາຕີ ກາຣກສງ຺ຆສ຺ສ. "ກິກ຺ຂຸນິສງ຺ຆໍ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກາຣກສງ຺ໂຆປີ ອຍເມ ວາຕີ ເຈ? ປຄມເມວ ກາຣກສງ຺ຆໍ ນ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ພລກ຺ກາເຣນາຍໍ ຖຸລ຺ລນນ຺ທາ ຕໍ ກິກ຺ຂຸນີ ໂອສາເຣສີ"ຕິ ໂປຣາຕຄຕ຺ຖິປ ເທ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ກາຣກກິກ຺ຂູນໍ ສມ຺ມຸຂາປີ ເຕສໍ ອນຸມຕີ ປຄມໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ກມ຺ມໍ ນ ປຍິປ຺ປສ຺ສມ຺ເກຕພ຺ພນ຺ຕີ ສີທ຺ສໍ ໂຫຕີ, ປຍິປ຺ປສ຺ສທ຺ສໍ ພລກ຺ກາເຣນ ນ ກາຕພ຺ພເມວາຕີ ອຍິປ຺ປາໂຍ. "ກິກ຺ຂຸນິປີ ທິຍ຺ຄາວິກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ລກຕີ"ຕິ ຈ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ ຕໍ.

ຝ຺ໄ຺.ອສນ຺ເຕ ກມ຺ມກາຣກສງ຺ເຆ ໂອສາເຣຕີ, ອນາປຕ຺ຕີຕີ ເອຕ຺ຖ ກິຕ຺ຕາວຕາ ອສນ຺ໂຕ ນາມ ໂຫຕີຕີ? ອິທໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ນ ວິຈາຣິຕໍ. ກາຣການໍ ກາລກິຣິຍາຍາຕີ ເອເກ. ເອກສ຺ສປີ ອກາເວນາຕີ ເອເກ. ເອກສ຺ມິ ຣຊ຺ເຊຕີ ເອເກ. ເອກຣຍ຺ເຄຕີ ເອເກ. ເອກຄາເມຕີ ເອເກ. ເອກສ຺ມິ ອາວາເສຕີ ເອເກ. ຍຕ຺ຖ ສກ຺ກາ ອປໂລເກຕຸນ຺ຕີ ເອເກ. ອນ຺ໂຕອທ຺ສໂຍຊເນຕີ ເອເກ. ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ ມີ ອາວາເສ ອສນ຺ເຕ ກາຣກສງ຺ເຆ ໂອສາເຣຕີ, ອນາປຕ຺ຕີຕີ ອິທໍ ປສໍສນ຺ຕີ ອາຈຣິຍາ. ຍຕ຺ຖ ສກ຺ກາ ອປໂລເກຕຸນ຺ຕີ ສາມິຈີ.

ຈຕຸຕ຺ຖສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໕. ປຍ຺ຈມສງ຺ຆາທິເສສສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

ກ຺໐໑.ເອຕໍນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ອວສ຺ສຸຕກາໂວ ທຍ຺ຄພ຺ໂພຕີ ເອຕໍ ນິຍມນໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕໍ ອວຈນໍ ປາລຸອິຍາ ສເມຕີ. ກຕຣ ປາລຸອິຍາຕີ? "ອນວສ຺ສຸໂຕຕີ ຊານນ຺ຕີ ປຍິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີ"ຕິ ອິມາຍ. ຍທີ ຫິ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອວສ຺ສຸຕກາໂວ ນ ປມາຕໍ, ກີ ອິມາຍ ປາລຸອິຍາ ປໂຍຊນໍ, "ອນາປຕ຺ຕີ ອຸໂກ ອນວສ຺ສຸຕາ ໂຫນ຺ຕີ, ອນວສ຺ສຸຕາ ປຍິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີ"ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ. ອຕ຺ຕໂນ ຫິ ອນວສ຺ສຸຕກາໂວເຍວ ປມາຕນ຺ຕີ. ອິມສ຺ສ ປນ ອນາປຕ຺ຕີວາຣສ຺ສ ອຍມຕ຺ໂຖ – ອຸໂກ ເຈ ອນວສ຺ສຸຕາ, ສພ຺ພຖາປີ ອນາປຕ຺ຕີ. ອຖ ກິກ຺ຂຸນີ ອນວສ຺ສຸຕາ ສມານາ ອວສ຺ສຸຕມ຺ປີ "ອນວສ຺ສຸໂຕ"ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຍິຄ຺ຄຕ຺

ໜາຕິ, ເອວມ្ປិ ອນາປត្តិຕិ។ ອຖ ສາ ອນວສ្សុតាປិ ອល្លំ ອນວស្សុតំ ວາ ອວស្សុតំ ວາ “ອວស្សុតោ”ຕិ ຊານាតិ, ທុក្កដ ເມວ។ ວຸត្តល្លេហតំ ອນន្តរសិក្ខាបទេ “កិស្ស ត្វំ ອយ្យេ ນ ປដិគ្គណ្ហាសីតិ។ ອວស្សុតោ ອយ្យេតិ…ເປ… ນາហំ ອວស្សុតា”ຕិ។

ປញ្ចមសង្ឃាទិເសសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ຝ។ ឆដ្ឋសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៦០៥។ເທນាតិ ຕស្មា។ ຍស្មា ອុយ្យោជិកា ນ ເທតិ ນ ປដិគ្គណ្ហាតិ, ຕស្មា ປដិគ្គហោ ນ វិជ្ជតីតិ ອត្ថោ។ ອិតរិស្សា ປរិភោគបច្ចយា។ “ອកុសលចិត្ត”ន្តិ ພាហុល្លេន ວុត្តំ។ “ວណ្ណតីតិ សញ្ញាយ ວທន្តិយាប៊ិ ອាបត្តី”ຕិ ວທន្តិ។

ឆដ្ឋសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧។ សត្តមសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៧១៨-៩។ ກម្មវាចាតោ ປុព្ពេ ອាបន្នាបត្តិយោ ນ ປដិប្បស្សម្ភន្តិ។ ລត្តិយា ທុក្កដថុល្លច្ចយា ປដិប្បស្សម្ភន្តិ សង្ឃាទិເសເស ປត្តេតិ ໂປរាណា។ តំ “ອជ្ឈាបជ្ជន្តិយា”ຕិ ປាឡិយា ສເមតិ។ “ສុត្វា ນ ວទន្តិ”ຕិ ເອត្ថ ສເຈ ຊិវិតព្រហ្មចរិយន្តរាយកា ນ វទន្តិ, ອនាបត្តិ ។ “ອធម្មកម្មេ ອធម្មកម្មសញ្ញា ອាបត្តិ ທុក្កដស្សា”ຕិ ວុត្តត្តា “ອនាបត្តិ ອធម្មកាស្សាតិយា”ຕិ សង្ឃាទិເສសំ ສន្ធាយ ວុត្តំ។

សត្តមសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ ອដ្ឋមសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៧១៩។ປច្ចាកតាតិ ປរាជិតា។ ກុលទូសកសិក្ខាបទស្ស, ອិមស្ស ຈ និទានមត្តមេវ នានាករណំ។ ວុត្តញ្ហិ តត្ថ “ຕស្ស ວຈនស្ស ປដិនិស្សគ្គាយ ເອວ ວຈនិយោ, ນ ກុលទូសនិវារណត្ថាយា”ຕិ។ ເອວំ ສន្តេ ອុភោបេតា ອាបត្តិយោ ອញ្ញមញ្ញំ ສភាគត្តា, ຕស្មា ອិទំ ຕស្ស ອនុបញ្ញត្តិសទិសំ ອាបជ្ជតិ, ຕតោ ອិទំ និរត្ថកមេវ ອាបជ្ជតីតិ? ນ ເອວំ ທដ្ឋព្ពំ។ ວត្ថុវិເສសតោ, ກម្មវាចាវិເສសតោ ຈ ອុភិន្នំ នានាករណំ។

ອដ្ឋមសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ ນວមសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា

៧៤៧។ “កាយិកវាចសិកេន សំសដ្ឋេនា”ຕិ ປាឋសេសោ។

ນວមសង្ឃាទិເສសសិក្ខាបទវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សង្ឃាទិເសសកណ្ឌវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤។ និស្សគ្គិយកណ្ឌវណ្ណនា

១។ ປឋមនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយសិក្ខាបទវណ្ណនា

໑໓໓. ປຖມນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທໍ ອຸຕຸຕານເມວ.

໒. ທຸຕິຍນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ

໑໔໐. ວຕຸຖຸສມຸປຕຸຕຕຸຕາ ວາ ນ ຕສຸສາ ອນາປນຸນການຕາຍ ວາ ອນາຓຸຕິກຕາຍ ວາ ອກາລຈີວຣນຕໍສຸ. ຍຖາທານເ ເອວ ອຸປເນຕພຸພໍ, ນ ກາເຊຕພຸພໍ ປຸຄຸຄລິກຕຸຕາຕິ ອຣິປຸປາໂຍ. ອຕຸຖໂຕ ຫິ ອິຕຣມຸປິ ຍຖາທານເ ເອວ ອຸປເນຕພຸພເມວ. ຄຕຸຖິປເທ ປນ ''ອຍຸຍາຍ ທມຸມິຕິ ເອວໍ ປຜິລທຸຣນຸຕິ ນິສຸສຍຸຄຸປຜິລທຸຣໍ. ຍຖາທານເຕິ ທາຍເກຫິ ປຣິຈຸຈຕຸຕວິຣາເນນ. ອຸປເນຕພຸພນຸຕິ ອກາລຈີວຣກາເວນ ກາເຊຕພຸພນຸຕິ ອຣິປຸປາໂຍ. ອິຣ ກາຊາປີຕາຍ ລທຸຣຈີວຣເມວ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ວິນຍກມຸມໍ ກຕຸວາປິ ອຕຸຕນາ ນ ລກຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ຍທິ ນິສຸສຍຸຄຸປຜິລທຸຣໍ ສນຸຣາຍ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ສິຍາ, ''ນິສຸສຊຸຊິຕພຸພໍ ສງຶຄສຸສ ວາ ຄຕາສຸສ ວາ ປຸຄຸຄລສຸສ ວາ ທເທຍຸຍ, ທເທຍຸຍໍ, ອຍຸຍາຍ ທມຸມີ''ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຕີຕີເປຕານີ ປທານີ ວຕຸຕພຸພານີ ສິຍຸໍ, ຕສຸມາ ນ ເກວລໍ ນິສຸສຍຸຄຸປຜິລທຸຣເມວ ຍຖາທານເ ອຸປເນຕພຸພໍ, ອຍຸຍາຫິ ກິກຸຂຸນີຫິ ລທຸຣໂກຍຸຄາສມຸປິ ຍຖາທານເຍເວ ອຸປເນຕພຸພໍ.

໑໔໑. ''ອກາລຈີວເຣ ກາລຈີວຣສຍຸຍາຍ ອນາປຕຸຕິ''ຕິ ປນ ກາຊນປຈຸຈຍາ ອາປຊຸຊິຕພຸພາປຕຸຕິ ນາປຊຸຊຕີຕິ ເອຕຸຕເມວ ທີເປຕິ, ນ ປຜິລທຸຣໍ, ນ ຍຖາທານເ ທາຕພຸພນຸຕິ ອິມມຕຸຖໍ ທີເປຕິ. ເລເສນ ປນ ຄຕຸທາຕິ ເຈ, ກຕຸທຄຸເໝນ ກາເຣຕພຸພາ.

ທຸຕິຍນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ.

໓. ຕຕິຍນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ

໑໔໔. ສກສຍຸຍາຍ ຄຫິຕຕຸຕາ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ທຸກຸກຍສຸຈ ວຸຕຸຕໍ. ອິຕຣຖາ ກຕຸທຄຸເໝນ ກາເຣຕພຸພໍ.

ຕຕິຍນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ.

໔. ຈຕຸຕຸຖນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ

໑໔໔. ເລເສນ ຄເຫຕຸກາມຕາ, ອຍຸຍສຸສ ວິຍຸຍຸສຸສ ວິຍຸຍາປນໍ, ປຜິລາໂກຕິ ຕີຕີ ອງຄານີ, ຕສຸມາ ປຖມໍ ວິຍຸຍຕຸຕໍ ອລກິຕຸວາ ອຍຸຍໍ ຕໂຕ ອູນຕຣມຸປິ ລເກຍຸຍ, ນິສຸສຄຸຄິຍເມວ ອງຄສມຸປຕຸຕິໂຕ. ເອສ ນໂຍ ອຍຸຍຕຸຖາປີ.

ຈຕຸຕຸຖນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ.

໕. ປຍຸຈມນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ

໑໔໓. ''ເຕລໍ ໂຄເປຕຸວາ ສປຸປິມຸປິ ເມ ອຕຸຕໂນ ກຸລໝຣາ''ຕິ ກີຣ ປາໂຖ.

ປຍຸຈມນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ.

໖. ຉຍຸຄນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຓຸຓນາ

໑໔໗-໑໖໔.ປາວາຣິກສຸສາຕິ ທຸສຸສວາຕິຊກສຸສ. ຍາຍ ເຈຕາປີຕໍ, ຕສຸສາ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ, ນິສຸສຍຸຄຸປຜິລາໂກ ຈ. ''ອິຕຣາສໍ ປນ ຊານິຕຸວາ ວສຸສຄຸເຄນ ປຕຸຕໂກຍຸຄາສໍ ສາທິຍນຸຕີນມຸປິ ນ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ, ເກວລໍ ຍຖາທານເ ເອວ ຕາຫິປິ ອຸປເນຕພຸພ''ນຸຕິ ວທນຸຕິ. ''ນິສຸສຍຸຄໍ ປຜິລກິຕຸວາປິ ຍຖາທານເ ອຸປເນຕພຸພ'ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ເສສາຫິ ຄຫິຕໍ ສຸຄຸຄຫິຕ''ນຸຕິ ວທນຸຕິ. ເອຕຸຖ ຄິລານາຍປິ ນ ໂມກຸໂຂ.

ຉຏ຺ຐນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗. ສຕ຺ຕມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໗໖໔. ສຕ຺ຕເມ “ສຍໍ ຍາຈິຕເກນາ”ຕິ ກິຎ຺ຈາປິ ອວິເສເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຖາປິ ອຎ຺ຎທຕ຺ຖິເກນ ອຕ຺ຕຸທ຺ເທສິເກນ ສຎ຺ຎາຈິເກນາຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຍມຕ຺ໂຖ “ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ເຕນ ຈ ປຣິກ຺ຂາເຣນ ສຍມ຺ປິ ຍາຈິຕ຺ວາ ເກສຊ຺ຊໍ ເຈຕາເປຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊີສູ”ຕິ ອິມິສ຺ສາ ປາຬິຍາ ອຕ຺ເຖນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຕສ຺ສາຍມຕ຺ໂຖ – ເຕນ ປຣິກ຺ຂາເຣນ ເກສຊ຺ຊໍ ເຈຕາເປຕ຺ວາ ຈ-ສທ຺ເທນ ສຎ຺ຎາຈິເກນ ຈ ເກສຊ຺ຊໍ ເຈຕາເປຕ຺ວາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທີເປນ຺ໂຕ “ສຍມ຺ປິ ຍາຈິຕ຺ວາ ເກສຊ຺ຊໍ ເຈຕາເປຕ຺ວາ”ຕິ ອາຫ. ອຎ຺ຎຖາ “ເຕນ ປຣິກ຺ຂາເຣນ ເກສຊ຺ຊໍ ເຈຕາເປຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ຍາຈິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊີສູ”ຕິ ອິມິນາ ອນຸກ຺ກເມນ ປາຬິ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ສິຍາ.

ປທຠາຊເນ ປນ “ສໍຍາຈິເກນາຕິ ສຍໍ ຍາຈິຕ຺ວາ”ຕິ ຕສ຺ເສວ ປທສ຺ສ ອຘິປ຺ປາຍມຕ຺ຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສາ ຫິ ປທຠາຊນສມ຺ມຕາ. “ສງ຺ຆິກໍ ລາຠໍ ປຣິຓຕ”ນ຺ຕິອາທິປທານໍ ຠາຊເນ ປນ ສາ ປາກຏາ. ອຎ຺ຎຖາ ສໍຍາຈິກປເທນ ໂກ ອຎ຺ໂຎ ອຕິເຣກຕ຺ໂຖ ສງ຺ຄຫິໂຕ ສິຍາ, ໂສ ນ ທິສ຺ສຕີຕິ ຕເທວ ປທໍ ນິປ຺ປໂຍຊນໍ, ອິທຎ຺ຈ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຸຣິເມນ ນິນ຺ນານາກຣຓໍ ສິຍາ. ອຕ຺ຕໂນ ຫິ ສນ຺ຕກໍ ຍຖາກາມໍ ກຣຓີຍນ຺ຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ສງ຺ຆສ຺ສ ຍາຈນາຍ ວເສນ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຍາຈນາຍ ລທ຺ຘໍ ສໍຍາຈິກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອຎ຺ຎຖາ ອິໂຕ ປເຣນ ສໍຍາຈິກ-ສທ຺ເທນ ອິທໍ ນິພ຺ພິເສສໍ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ “ປຸຄ຺ຄລິເກນ ສໍຍາຈິເກນາ”ຕິ ອິທຎ຺ຈ ສິກ຺ຂາປທໍ ວິສຸໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ ອິເຘວ ເຕນ ອາປຊ຺ຊິຕພ຺ພາປຕ຺ຕິຍາ ສງ຺ຆິກຕ຺ຕາ, ນ ຈ ສງ຺ຆິກາ ອາປຕ຺ຕິທ຺ວຍຠາວໂຕ. ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ເຈຕາປິຕຕ຺ຕາ ຫິ ເອກເມວ ອາປຕ຺ຕີຕິ ເຈ? ນ, ສໍຍາຈິກປທສ຺ສ ນິປ຺ປໂຍຊນຠາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ເອວໍ ສງ຺ຆິກມຫາຊນິກປຸຄ຺ຄລິການິ ມິສ຺ສິຕ຺ວາ ເຈຕາປເນ ເອກາປຕ຺ຕິຠາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຈ.

ສຕ຺ຕມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໘. ອຏ຺ຐມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໗໖໙. ຄຓສ຺ສາຕິ ອາຠິຘມ຺ມິກາທິຄຓສ຺ສ, ອູນຈຕ຺ວຄ຺ຄສ຺ສ ຈ.

ອຏ຺ຐມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ນວມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໗໗໔. ສຎ຺ຎາຈິເກນາຕິ ຄຓຍາຈນາຍ ລທ຺ເຘເນວ, ນ ອຎ຺ເຎນ.

ນວມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໑໐. ທສມນິສ຺ສຄ຺ຄິຍປາຈິຕ຺ຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໗໗໙. ທສເມ ປນ “ຍາ ປນ ຠິກ຺ຂຸນີ ອຎ຺ຎທຕ຺ຖິເກນ ປຣິກ຺ຂາເຣນ ອຎ຺ຎຸທ຺ທິສິເກນ ປຸຄ຺ຄລິເກນ ອຎ຺ຎໍ ເຈຕາເປຍ຺ຍ, ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ”ນ຺ຕິ ເອວໍວິເຘນ ຠວິຕພ຺ພໍ, “ປຸຄ຺ຄລິເກນ ສໍຍາຈິເກນາ”ຕິ ອິມິນາ ເອກາທສເມນ ຠວິຕພ຺ພໍ ສິຍາ ຍຖາກ຺ກເມນ ສມ຺ຠວໂຕ. ກາມເມວ ເຈຕໍ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຠາວໂຕ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ຄເຫຕພ຺ພເມວ. ເອຕ຺ຖ ປນ ສງ຺ຆຄຓປຸຄ຺ຄລານໍ ປວາຣິຕຏ຺ຐາເນ, ປຸຄ຺ຄລສ຺ເສວ ຎາຕກຏ຺ຐາເນ ຈ ອນາປຕ຺ຕິຉາຍາ ທິສ຺ສຕິ, ອິທໍ ສພ຺ພໍ ອມ຺ຫາກໍ ຕກ຺ການຸສາຣວເສເນວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ນ ສາຣໂຕ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຍຖາ ນິຈ຺ຈລກາຣຓໍ ທິສ຺ວາ ຍໍ ວາ ວິນຍກ຺ກມໂກວິທາ ອນຸຊານນ຺ຕິ, ຕໍ ຕເທວ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ປນ “ອາປທາສຸປິ ອຎ຺ຎໍ ຄຣຸຠຓ຺ຑເມວ ເຈຕາເປຕພ຺ພໍ, ອິຕຣໍ ນ

ວຜຸຜຕິ, ກິກຸຂຸສຸສ ປນ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ໚

ທສມນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸກິຕາ໚

໑໑໚ ເອກາທສມນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໗໘໔໚ ''ທຸຕິຍວຄຸຄສຸສ ປຖເມ''ຕິ ອວຕຸວາ ''ເອກາທສເມ''ຕິ ອິຊ ວຸຕຸຕໍ໚ ກສຸມາ? ກິກຸຂຸນີວິກງເຄ ຕືສກາຕຸທໍ ປຕຸວາ ວຄຸຄກຸກມສຸສ ອວຸຕຸຕຕຸຕາ໚ ຍສຸມາ ປວາຣິຕຜຸຖາເນ ວິລຸຄຕຸຕິ ນາມ ນ ປຜິເສເຊຕພຸພາ, ຕສຸມາ ກຄວາ ອລຸລາຕິກອປຸປ ວາຣິຕຜຸຖາເນ ຊມຸມນິມນຸຕນວເສນ ວເທຍຸຍ ''ເຍນຕຸໂຖ''ຕິ ວຸຕຸຕາຍ ''ຈຕຸກຸກໍສປຣມໍ ວິລຸລາເປຕພຸພ''ນຸຕີ ປຣິຈຸເຊທໍ ທສຸເສ ຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ໚ ອລຸລຖາ ''ນິທາເນນ ສິກຸຂາປທໍ ນ ສເມຕິ, ສິກຸຂາປເທນ ຈ ອນາປຕຸຕິວາໂຣ''ຕິ ຈ ''ອກຕວິລຸລຕຸຕິຍາ ຈຕຸກຸກໍສປຣມໍ ວິລຸລາເປຕພຸພ''ນຸຕີ ຈ ອນິຜຸຖໍ ອາປຊຸຊຕິ, ຕສຸມາ ມາຕິກາຜຸຖກຖາຍໍ ເຈຕາເປຕພຸພນຸຕີ ຖເປຕຸວາ ສຫຊມຸມິ ເກ ຈ ລາຕກປວາຣິເຕ ຈ ອລຸເລນ ກິສຸມິລຸຈິເທວ ຄຸເຕນ, ປຣິຕຸຜຸເຖນ ຈ ວເທຍຸຍ ''ເຍນຕຸໂຖ''ຕິ ວຸຕຸຕສຸສ ''ວິລຸລາ ເປຕພຸພ''ນຸຕີ ວຸຕຸຕນເຍນ ອຕຸໂຖ ທຜຸຖພຸໂພ໚ ໂປຣາຕຄຕຸຖິປເທ ປນ ''ອິທໍ ປຣິຈຸຊິນຸນປວາຣຕໍ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ໚ ອນາປຕຸຕິ ລາຕການໍ ປວາຣິຕານນຸຕິ ປນ ສພຸພປຸປກາເຣນ ປວຕຸຕໍ ນິຈຸຈປວາຣຕໍ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ໚ ນິຈຸຈປວາຣຕາ ນາມ ຍທາ ເຍນຕຸ ໂຖ, ຕທາ ຕໍ ວເທຍຸຍາຖາຕິ ເອວໍ ປວຕຸຕາ ໚ 'ໜນຸທ ສີຕປາວຸຣຕ'ນຸຕີ ເທນຸຕານໍ ປນ ອຕິເຣກຈຕຸກຸກໍສມຸປີ ຄເໜຕຸໍ ວຜຸຜ ຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ໚ ອຍເມວ ນໂຍ ທສເມປີຕີ໚

ເອກາທສມນິສຸສຄຸຄິຍປາຈິຕຸຕິຍສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸກິຕາ໚

ກິກຸຂຸນີວິກງເຄ ຕືສກວຕຸຕນາ ນິຜຸກິຕາ໚

ນິສຸສຄຸຄິຍກຕຸໜວຕຸຕນາ ນິຜຸກິຕາ໚

໔໚ ປາຈິຕຸຕິຍກຕຸໜວຕຸຕນາ

໑໚ ລສຸຕວຄຸໂຄ

໑໚ ປຖມລສຸຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໗໙໓-໗໚ອທໍລສຸເຕນາຕິ ເອຕຸຖ ''ປວາເຣມີ''ຕິ ປາຖເສໂສ໚ ພທຣສາລຸອວໍ ກິຣ ພທຣຜລານີ ສຸກຸຂາເປຕຸວາ ຈຸຕຸເຕຕຸວາ ກຕຸຕພຸພາ ຂາທນີຍວິກຕີ໚

ປຖມລສຸຕສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸກິຕາ໚

໘໚ ທຸຕິຍສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໗໐໐໚ສໍທຣາເປຍຸຍາຕິ ''ສໍທຣຕິ ວາ ສໍທຣາເປຕີ ວາ''ຕິ ປທກາຊນໍ ເວທິຕພຸພໍ໚ ກິລຸຈາປີ ເອຕຸຖ ອາປຕຸຕິເກໂທ ນ ທສຸສິໂຕ, ຕຖາປີ ຂຸຣສຕຸໜາສກຕຸຕຣິອາທີປຣິເຍສນພໍສນາທີສຸ ປຸພຸພປໂຍເຄສຸ ທຸກຸກຜໍ ຍຸຊຸຊຕິ, ຍຖາ ເຈຕຸຖ, ເອວໍ ຕລໝາຕກາທີມຸທີ ຈ ອາປຕຸຕິເກໂທ ປາລຸອິຍໍ ນ ວຸຕຸໂຕ໚ ຍຖາສມຸກວໍ ປນ ປຸພຸພປໂຍເຄສຸ ທຸກຸກຜໍ ສມຸກວຕີ໚ ເອວໍ ກິກຸຂຸສຸສ ເອຕຸຖ ຈ ລສຸເຕ ຈ ທຸກຸກຜໍ໚ ອິທໍ ກິຣິຍາກິຣິຍນຸຕີ ໂປຣາຕາ໚ ຕຕຸຖ ''ກິຣິຍາກິຣິຍ''ນຸຕີ ນ ວຸຕຸຕໍ໚

ທຸຕິຍສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸກິຕາ໚

໑໐໔-໖໗ ຕຕິຍຈຕຸຕຖສິກຸຂາປທໍ ອຸຕຸຕານຕຸຖເມວ໗

໕໗ ປຌຸຈມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໑໑໔໗ ປຌຸຈເມ ອຸທກສຸທຸຣິປຸຈເຍ ສຕິປີ ຜສຸສສາທິຍເນ ຍຖາວຸຕຸຕປຣິຈຸເຉເທ ອນາປຸຕິ໗ ຕຕຸຖ ທຸວິນຸນໍ ປພຸພານນຸຕິ "ທຸວິນຸນໍ ອງຄຸລານໍ ສຫປເວສເນ ເອເກກອງຄຸລສຸສ ເອເກກໍ ປພຸພໍ ກຕຸວາ ທຸເວ ປພຸພາ, ເອກງຄຸລປຸປເວສເນ ທຸວິນຸນໍ ປພຸພານໍ ອຸປຣິ ນ ວຌຸຌຕິຕິ ເວທິຕພຸພໍ໗ ມຫາປຸຈຸຈຣິຍມຸປີ ອຍເມວ ນໂຍ ທສຸສິໂຕ"ຕິ ລິຂິຕໍ໗

ປຌຸຈມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຌຸຄິຕາ໗

໑໑໕໗ ຉຌຸຄສິກຸຂາປທໍ ອຸຕຸຕານຕຸຖເມວ໗

໗໗ ສຕຸຕມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໑໔໐-໑໔໔໗ "ນຄຣໍ ອຕິຫຣນຸຕີ"ຕິ ປາໂຖ໗ "ນຄຣທຸວາເຣ ອຕິຫຣນຸຕີ"ຕິ ກຕຸຖຈິ, ຕຕຸຖ ທຸວາເຣນາຕິ ອຕຸໂຖ໗ ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ໗ ຕໍ ປຸພຸພາປຣວິຣຸທຸຌນຸຕິ "ປຸນປີ ວຸຕຸຕ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ວາທໍ ສນຸຌາຍ, ນ ຕໂຕ ປຸພຸເພ ຕຕຸຖ ວຸຕຸຕໍ ວາທໍ໗ ເອຕຸຖ "ມາຕຣມຸປີ ວິຌຸຌາເປຕຸວາຕິ ວຈເນນ ວິຣຸຊຸຌຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ທຸລຸລິຂິຕໍ, ນ ຫິ ເຕນ ວິໂຣຌໍ ສນຸຌາຍ ອິທໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ໗ ກຣເຕາ ເຈ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ກາຣາປເນປີ ປາຈິຕຸຕິເຍເນວ ກວິຕພຸພໍ໗ ອຖ ກາຣາປເນ ທຸກຸກຌໍ, ກຣເຕາປີ ທຸກຸກເຌເນວ ກວິຕພຸພໍ໗ ນ ຫິ ກຣເຕາ ວາ ກາຣາປເນ ວາ ວິເສໂສ ອຕຸຖິ ອາປຊຸຊເນ ສຕິຕິ ອຌິປຸປາໂຍ໗

໑໔໖໗ສມຸປຌິຈຸຉິຕຸ ວຌຸຌຕິຕິ ອປຸປຌິກຸຂິປີຕຸວາ "ສາຌູ"ຕິ ວຕຸຕຸ ວຌຸຌຕິຕິ ອຌິປຸປາໂຍ໗ ນ ຫິ ປຌິຄຸຄເຫຕຸ ວຌຸຌຕິ໗ ອນາມາສຕຸຕາ "ອາມກຌຸຌໍ ປນ ຌາຕກປວາຣິຕຌຸຄາເນປີ ນ ວຌຸຌຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ໗ ອນຸຄຕຸຄິປເທ ປນ "ກປຸປິເຍນ ລທຸຌໍ ຌຸຌໍ ກຊຸຊິຕຸວາ ກຸຌຸຊນຸຕິຍາ ທຸກຸກຌໍ໗ ອປຣຕຸເຕາປີ ເອເສວ ນໂຍ"ຕິ ຈ "ອນາປຸຕິ ອາພາຌປຸຈຸຈຍາຕິ ວຈນໂຕ ສຕຸຕ ຌຸຌານິປີ ອນາມາສານິຕິ ສິທຸຌໍ, ເຕເນວ ເຫຌຸຄາ ອຌຸຄກຖາຍໍ ທຸກຸກຌວຕຸຖຸມຸຫິ ສຕຸຕ ຌຸຌານິປີ ຄຫິຕານິ ອນາມາສານີ"ຕິ ຈ ວຸຕຸຕານິ໗ ອາມາສານິ ກປຸປິຍວຕຸຖູນິ ຈ ຍທິ ກເວຍຸຍຸໍ, ຍຖາ ຌາຕກປວາຣິເຕ ສນຸຌາຍ "ອປຣຕຸຕໍ ວິຌຸຌາເປຕີ"ຕິ ອວິເສເສນ ວຸຕຸຕໍ, ເອວໍ "ອນາປຸຕິ ຌາຕການໍ ປວາຣິຕານໍ ອຌຸຌສຸສ ອຕຸຖາຍ ວິຌຸຌາເປຕິ, ອຸມຸມຕຸຕິກາຍ ອາທິກມຸມິກາຍາ"ຕິ ວຕຸຕພຸພໍ໗ ຍສຸມາ ທຸກຸກຌວຕຸຖຸຕຸຕາ ຈ ອນາມາສຕຸຕາ ຈ ມາຕຣມຸປີ ສຕຸຕວິຌໍ ຌຸຌໍ ວິຌຸຌາເປຕຸ ນ ວຌຸຌຕິ , ຕສຸມາ ຕທຕຸຖທີປນຕຸຖໍ ສຕຸຕວິຌໍ ຌຸຌໍ ສນຸຌາຍ "ອນາປຸຕິ ອາພາຌປຸຈຸຈຍາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຍຖາ ກິກຸຂຸນິຍາ ອາພາຌປຸຈຸຈຍາ ວຌຸຌຕິ, ຕຖາ ກິກຸຂຸສຸສາປີຕິ ຈ໗ ຍຖາ ວາ ປນ ກິກຸຂຸນິຍາ ກຊຸຊນາທີນິ ກາຣາເປຕຸ ນ ວຌຸຌຕິ, ເອວໍ ກິກຸຂຸສຸສາປີ໗ ວຸຕຸຕມຸປີ ເຈຕໍ ອນຸຌກຌຸຄກຖາຍໍ "ອຌຸຌຕໂຣ ພາລກິກຸຂຸ ກປຸປິຍໍ ອຊານນຸໂຕ ເອຕທໂວຈ 'ອາມກຌຸຌໍ ສມຸປຌິຈຸຉິຕຸ ກິກຸຂູນໍ ນ ວຌຸຌຕິ໗ ເອຕໍ ຌຸຌໍ ກຊຸຊິຕຸວາ ໂກຌຸເຌຕຸວາ ປຈິຕຸວາ ຍາຄຸຂຊຸຊກໍ ກຕຸຕຌຸຈ ເທຖາ'ຕິ, ອາຕາປກສຸເສວ ກິກຸຂຸສຸສ ອາປຸຕິ, ສພຸເພສໍ ອນາປຸຕີ"ຕິ໗ ຕສຸມາ "ສງຌວາຣິການໍ ຌຸຌໍ ໂກຌຸເຌຖາ"ຕິ ອາຣາມິການໍ ວຕຸຕຸຌຸຈ ນ ວຌຸຌຕິ໗ "ທີວສໍ ປຣິພຸພຍໍ ຄຕຸຫຖ, ຕຕຸຫຸເລ ສມຸປາເທຖ, ຕຸວໍ ເອຕຸຕເກ ຄຕຸຫ, ຕຸວໍ ເອຕຸຕເກ"ຕິ ເອວມາທີນິ ປນ ວຕຸຕຸ ວຌຸຌຕິຕິ ຈ໗ ຍໍ ປນ "ອວິຌຸຌຕຸຕິຍາ ລພຸກມານໍ ປນ ນວກມຸມຕຸຖາຍ ສມຸປຌິຈຸຉິຕຸ ວຌຸຌຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕມຸປີ ເຫຌຸຄາ "ອິມໍ ຕລຸອາກໍ ເຂຕຸຕໍ ວຕຸຖຸ ວິຫາຣສຸສ ເທມາ'ຕິ ວຸຕຸເຕ 'ສມຸປຌິຈຸຉິຕຸ ວຌຸຌຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ ນຍໍ ສນຸຌາຍ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ສຸວຸຕຸຕເມວ໗ "ນວກມຸມຕຸຖາຍ ຌຸຌໍ ເທມາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ສາຌູ"ຕິ ວຕຸຕພຸພໍ໗ ຍໍ ປນ ເຫຌຸຄາ "ຕຕຸຖ ນິສຸສຄຸຄິຍວຕຸຖຸໍ ອຕຸຕໂນ ວາ ສງຌຄາປຸຄຸຄລເຈຕິຍານໍ ວາ ອຕຸຖາຍ ສມຸປຌິຈຸຉິຕຸ ນ ວຌຸຌຕິ...ເປ... ທຸກຸກຌວຕຸຖຸໍ ສພຸເພສມຸປີ ອຕຸຖາຍ ສມຸປຌິຈຸຉໂຕ ທຸກຸກຌເມວາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕມຸປີ ສຸວຸຕຸຕເມວ໗ ກສຸມາ? "ເຈຕິຍສຸສ ອຕຸຖາຍ ຌຸຌໍ ທາຕຸກາໂມມຸຫິ, ຕຸມຸເຫ ກນຸເຕ ຕທຕຸຖາຍ ສມຸປຌິຈຸຉຖາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ປຌິຄຸຄເຫຕຸ ອກປຸປິຍຕຸຕາ໗ "ອິທໍ ປນ ຕາທິສໍ ນ ໂທຕີ"ຕິ ຈ ວຸຕຸຕໍ໗ ສພຸໂພປາຍໍ ອຸປຕິສຸສຕຸເຖຣວາໂທ ກິຣ໗ ຌມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ ປເນວມາຫ "ປຸພຸເພປີ ນວກມຸມຕຸຖາຍ ປຌິຄຸຄໂຫ ນ ວາຣິໂຕ, ສງຌສຸສຕຸຖາຍ ປຌິຄຸຄຫິຕມຸປີ ປຌິຄຸຄາຫກສຸເສວ ອກປຸປິຍ"ນຸຕິ໗

ສຕຸຕມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຌຸຄິຕາ໗

໘. ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໘໔໕. ໂປຣາຓາ “ນິພ຺ພິຏ຺ຐຣາຊຠໂຏ”ຕິ ປຐນ຺ຕິ. ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ ວາຣິຕຠຕ຺ຕເວຕໂນ ຣາຊຠໂຏຕິ. “ຕຎ຺ເຎວ ຠຏປຖນ຺ຕິ ຕໍ ເຍວ ຠຕ຺ຕເວຕນ”ນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິ. ອຸມ຺ມຸກນ຺ຕິ ອລາຕໍ.

໘໔໖. ເອຕ຺ຖ ຉຑ຺ຑິຕໍ ກິຣິຍາ. ອໂນໂລກນໍ ອກິຣິຍາ.

ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໘໕໔. “ສາມິເກ ອປໂລເກຕ຺ວາ ຉຑ຺ເຑຕີ”ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ໂປຕ຺ຖເກ ນຕ຺ຖິ, ກຕ຺ຖຈິ ອຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຖິຠາໂວວ ເສຍ຺ໂຍ ກິຣິຍາກິຣິຍຕ຺ຕາ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ. ອິຘ ເຂຕ຺ຕປາລກາ, ອາຣາມາທິໂຄປກາ ຈ ສາມິກາ ເອວ. “ສງ຺ຆສ຺ສ ເຂຕ຺ເຕ, ອາຣາເມ ຈ ຕຕ຺ຖ ກຈວຣໍ ນ ຉຑ຺ເຑຕພ຺ພນ຺ຕິ ກຕິກາ ເຈ ນຕ຺ຖິ, ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ຉຑ຺ເຑຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ ສງ຺ຆປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ, ນ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ. ຕາສມ຺ປິ ຠິກ຺ຂຸນິສງ຺ຆສນ຺ຕເກ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ວຏ຺ຏຕິ, ນ ຕຕ຺ຖ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ສາຣຸປ຺ປວເສເນວ ກາຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໑໐. ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໘໕໕. ສາຘຸກີຬິຕຄີຕໍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປາຈິຕ຺ຕຄີຕມ຺ປິ ໂສຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ. “ຄີຕຸປສໍຫິຕໍ ປນ ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ທີຆນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂປຣາຓຄນ຺ຖິປເທ ປນ “ຘມ຺ມຄີຕມ຺ປິ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຄາຍາມ ວາເທມາຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ທຸກ຺ກຏໍ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, “ປູຊໍ ກໂຣມ, ຊາຕກໍ ວາ ວຕ຺ຖຸໍ ວາ ເທເສມາຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘ສາຘູ’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ.

໘໕໖. ເອກປໂຍໂຄ ນາມ ເອກທິວສາວໂລກນໍ. ເຕສໍເຍວາຕິ ເຍສໍ ນຈ຺ຈໍ ປສ຺ສຕິ. “ຠິກ຺ຂຸນີ ສຍມ຺ປິ ນຈ຺ຈິຕຸໍ ວາ ຄາຍິຕຸໍ ວາ ວາທິຕຸໍ ວາ ນ ລຠຕີ”ຕິອາທິ ອິຘ ສິກ຺ຂາປເທ ນຕ຺ຖິ. ກສ຺ມາ? ເອຬກໂລມສມຸຏ຺ຐານຕ຺ຕາ. ຍທິ ເອວໍ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ສຸຕ຺ຕານຸໂລມມຫາປເທສໂຕ. ຍທິ ນຈ຺ຈາທີນິ ປສ຺ສິຕຸໍ ວາ ໂສຕຸໍ ວາ ນ ລຠຕິ, ປເຄວ ອຕ຺ຕນາ ກາຕຸນ຺ຕິ ນຍໂຕ ລພ຺ຠມານຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິຕຣຖາ ມຫາປເທສາ ນິຣຕ຺ຖກາ ສິຍຸໍ. ເອວມຎ຺ຎຕ຺ຖາປິ ນໂຍ ເນຕພ຺ໂພ. “ສມຸຏ຺ຐານມ຺ປິ ອິຘ ວຸຕ຺ຕເມວ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຉສມຸຏ຺ຐານວເສນ ຄເຫຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ຕໍ “ອຎ຺ເຎ ນຈ຺ຈ, ຄາຍ, ວາເທຫີ”ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ລພ຺ຠຕີຕິອາທິວຈີກມ຺ມໍ ສນ຺ຘາຍ ລິຂິຕຎ຺ເຈ, ຕໍ ສຸລິຂິຕໍ ເອຬກໂລມສມຸຏ຺ຐາເນ ວາຈາຍ ອຠາວໂຕ. “ສຍມ຺ປິ ນຈ຺ຈິຕຸ”ນ຺ຕິອາທິກາຍກມ຺ມຎ຺ເຈ ສນ຺ຘາຍ ລິຂິຕໍ, ທຸລ຺ລິຂິຕໍ. ເອຬກໂລມສມຸຏ຺ຐານຎ຺ຫິ ເອກນ຺ຕໂຕ ກາຍກມ຺ມໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸທ຺ຘຏໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາທິສທ຺ເທນ ສງ຺ຄຫິຕເມວ ອິຘ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ. ເອຕໍ ເອຬກໂລມສມຸຏ຺ຐານຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຣຓວຈເນ ສຸຕ຺ຕານຸໂລມມຫາປເທສໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ອຸທ຺ຘຏໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ເອວໍ ຍຖາລາຠວເສນ ຕໍ ລິຂິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. “ອາຫຈ຺ຈຠາສິຕສິກ຺ຂາປທວເສນ ເອຬກໂລມສມຸຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ. “ເອຬກໂລມສມຸຏ຺ຐານຎ຺ເຈ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ, ອາຓາປໂກ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ນ ຈ ມຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕໍ “ກສ຺ມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ສພ຺ພອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິໂຍ ອາຫາຕິ ຘມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ.

໘໕໗. ອາຣາເມ ຐຕ຺ວາຕິ ນ ເກວລໍ ຐຕ຺ວາ, ຕໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປນ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖຫິປິ ລຠຕິ. “ອາຣາເມ ຐິຕາຕິ ປນ ອາຣາມປຣິຍາປນ຺ນາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອິຕຣຖາ ນິສິນ຺ນາປິ ນ ລເຠຍ຺ຍາ”ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ສຸລິຂິຕເມວ.

ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ລສຸຕາວຖຄວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ ฯ

໔ฯ ອນຸຂກາຣວຖຄວຕຸຕນາ

໑ฯ ປຖມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໗໓໙ฯ "ທິວາປິ ອນຸຂກາຣໍ ອຕຸຖິ, ຕປຸປ໌ຜິເສຂນຕຸຖໍ 'ຣຕຸຕນຸຂກາເຣ'ຕິ ວຸຕຸຕ"ນຸຕິ ວທນຸຕິ ໂປຣາຕາ ฯ ສນຸຕິຍຸເຖຍຸຍາຕິ ເອຕຸຖ ຖານາປເທເສນ ຈຕຸພຸພິໂລປິ ອິຣິຍາປໂຖ ສງຄຫິໂຕ, ຕສຸມາ ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖປາເສ ເຕນ ສທຸຂີ ຈງກມນາທີ ກໂຣນຸຕິຍາ ປາຈິຕຸຕິຍເມວ ฯ "ສລຸລເປຍຸຍ ວາ"ຕິ ເກວລໍ ນິທານວເສນ ວຸຕຸຕໍ ວິເສສາກາວໂຕ ฯ "ສລຸລເປຍຸຍວາຕິ ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖປາເສ ຖິຕາ ສລຸລປຕິ, ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສາ"ຕິ ຫິ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕຸຕນຸຕິ ເອເກ ฯ ກສຸມາ? ຍສຸມາ ຕສຸສ ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖປາເສ ຖິເຕເນວ ເອກໍ ປາຈິຕຸຕິຍໍ ฯ ສລຸລປເນນປິ ອປຣມຸປິ ເອກໍ ອາປຊຸຊຕິຕິ ນາປຊຸຊຕິ, ກຖໍ ປຸຍຸຍາຍຕິຕິ? ອງຄວເສນ ฯ ອິມສຸສ ຫິ ຣຕຸຕນຸຂກາຣຕາ, ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖປາເສ ຖານໍ ວາ ສລຸລປນໍ ວາ, ສຫາຍາກາໂວ, ຣໂຫເປກຸຂຕາຕິ ອິມານີ ຈຕຸຕາຣີ ອງຄານິ ວຸຕຸຕານີ ฯ ຕຕຸຖ ຍທິ ຖານປຈຸຈຍາ ເອກາ ອາປຕຸຕິ ວິສຸໍ ສິຍາ, ຕສຸສາ ຈຕຸຕາຣີ ອງຄານີ ສິຍຸໍ ฯ ຍທິ ສລຸລປນປຈຸຈຍາ ເອກາ, ຕສຸສາປິ ປຸຍຸຈ ອງຄານີ ສິຍຸໍ ฯ ຕສຸມາ ມາຕິກາຍຸຖກຖາຍໍ "ຈຕຸຕາຣີ ວາ ປຸຍຸຈ ວາ ອງຄານີ"ຕິ ວຕຸຕພຸພໍ ສິຍາ, ນ ຈ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ສລຸລປນປຈຸຈຍາ ວິສຸໍ ນຕຸຖີຕິ ฯ ອຕຸຖີເຍວ, ມາຕິກາຍຸຖກຖາວຈນຸຍຸຈ ຕທຕຸຖເມວາຕິ ເອເກ ฯ ກຖໍ? ສຫຸປຸປຕຸຕິໂຕ ທຸວິນຸນໍ ອາປຕຸຕີນໍ ฯ ກີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ? ສລຸລປເນ ສຕິ ຖານປຈຸຈຍາ ອາປຊຸຊິຕພຸພໍ ຈຕຸຣງຄິກໍ, ສລຸລປນປຈຸຈຍາ ອາປຊຸຊິຕພຸພໍ ຈຕຸຣງຄິກນຸຕິ ທຸເວ ປາຈິຕຸຕິຍານິ ສຫຸປຸປນຸນານິ ເອກໂຕ ອາປຊຸຊນຸຕີຕິ ฯ ອິທໍ ອຍຸຕຸຕໍ ປາລຸອິວິໂຣຂໂຕ ฯ ປາລຸອິຍຸຫິ "ສລຸລເປຍຸຍ ວາຕິ ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖປາເສ ຖິຕາ ສລຸລປຕິ, ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ ฯ ຍທິ ທຸເວ ສິຍຸໍ, "ອາປຕຸຕິ ທຸວິນຸນໍ ປາຈິຕຸຕິຍານ"ນຸຕິ ນ ວຕຸຕພຸພຕາ ສິຍາຕິ ฯ ອຍໍ ນໂຍ ທຸຕິຍາທີສຸປິ ຍຖາໂຍຄໍ ເວທິຕພຸໂພ ฯ ເອຕຸຖ ທຸຕິເຍນາປິ ສທຸຂີ ຍທິ ກິກຸຂຸນີຍາ ຣໂຫເປກຸຂຕາ ອຕຸຖິ, ໂສ ເຈ ປຸຣິໂສ, ນ ທຸຕິໂຍ, ປຸຣິສຄຕນາຍ ອາປຕຸຕິໂຍ ฯ ອຖ ທຸຕິຍາ ກິກຸຂຸນີ ໂຫຕິ, ຕສຸສາ ຈ ເຕນ ປຸຣິເສນ ສທຸຂີ ຣໂຫເປກຸຂຕາ ອຕຸຖິ, ສາ ຈ ກິກຸຂຸນີ ນ ທຸຕິຍາ ໂຫຕິ ฯ ອຸກິນຸນມຸປິ ອາປຊຸຊຕິຕິ ເອເກ, ວິຈາເຣຕວາ ປນ ຄເຫຕພຸພໍ ฯ ໂປຣາຕຄຕຸຖິປເທ ປນ ວຸຕຸຕໍ "ຫຕຸຖປາເສ ຖາເນນ ທຸກຸກຍ"ນຸຕິ, ຕໍ ປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊຸຊຕິ ฯ "ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖປາເສ ຕິຍຸຖຕິ, ອາປຕຸຕິ ປາຈິຕຸຕິຍສຸສາ"ຕິ ຫິ ປາລຸອິ, ກີພທຸນາ ฯ ຈຕຸຕຸຖສິກຸຂາປເທ ມາຕິກາຍຸຖກຖາຍໍ (ກງຂາ ฯ ອຍຸຖ ฯ ທຸຕິຍເກົາຍໂຍຊນສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ) "ສນຸຕິຍຸຖນາທີສຸ ຕີຕິ ປາຈິຕຸຕິຍານີ"ຕິອາທິວຈນໂຕ ວຕຸຖຸຄຕນາຍ ອາປຕຸຕິ ເວທິຕພຸພາ ฯ "ອງຄານີ ເຈຕຸຖ ຈຕຸຕາຣີ ປຸຍຸຈ ວາ"ຕິ ວຕຸຕພຸພນຸຕິ ສນຸນິຍຸຖານໍ ฯ

ປຖມສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ ฯ

໔-໓-໔ฯ ທຸຕິຍຕຕິຍຈຕຸຕຸຖສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໗໔໔-໖ฯ ທຸຕິຍຕຕິຍຈຕຸຕຸຖານີ ອຸຕຸຕານານິ ฯ ສພຸພຕຸຖ "ສລຸລປຕີຕິ ຍໍ ກິຍຸຈິ ຕິຣຈຸຈານກຖໍ ກເຖຕີ"ຕິ ໂປຣາຕຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ ฯ

໗໕໔ฯ ຈຕຸຕຸເຖ ປນາຍໍ ວິເສໂສ – "ເອເກເນກາ"ຕິ ປຖມໍ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ທຸຕິຍິກໍ ວາ ກິກຸຂຸນີນໍ ອຸຍຸໂຍເຊຍຸຍ, ປາຈິຕຸຕິຍໍ ນ ສມຸກວຕີຕິ ເຈ? ສມຸກວຕິ ฯ ກສຸມາ? ສນຸຕິຍຸຖນາທີຕຸຕຍມຕຸຕາເປກຸຂຕຸຕາ, ຕສຸສ ວຈນສຸສາປິ ວາ ອຍຸຍາຍປິ ຣໂຫເປກຸຂນສຸສາຫສມຸກເວ ສຕິ ອຸກິນຸນໍ ເອກຕຸຖສມຸກວໂຕ ຈ ສາຂິຕເມຕໍ ฯ "ຫຕຸຖປາສໍ ວິຊຫິຕຸວາ ສນຸຕິຍຸຖຕິ ວາ ສລຸລປຕິ ວາ"ຕິ ເອຕຸຕກເມວ ວຸຕຸຕໍ ฯ ກສຸມາ "ນິກຕຸຕິກໍ ວາ ຊປຸເປຕີ"ຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ? ຫຕຸຖປາສາຕິກຸກເມ ອສມຸກວໂຕ ฯ ຕສຸສ ຕ ຕິຍສຸສ ປທສຸສ ປຈຸຈິນຸນຕຸຕາ ສມຸກວນຸຕມຸປິ "ທຸຕິຍິກໍ ວາ ອຸຍຸໂຍເຊຕີ"ຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ອຕຸຖໂຕ ຫຕຸຖປາສໍ ວິຊຫິຕຸວາ ສນຸຕິຍຸຖຕິ ວາ ສລຸລປຕິ ວາ ທຸຕິຍິກໍ ວາ ອຸຍຸໂຍເຊຕິ, ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຍສຸສາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ ฯ ເອສ ນໂຍ ຍກຸເຂນ ວາຕິອາທີສຸປິ ฯ ຕຕຸຖ "ຫຕຸຖປາເສ"ຕິ ວາ "ຫຕຸຖປາສໍ ວິຊຫິຕຸວາ"ຕິ ວາ ນ ວຸຕຸຕໍ ອຸກຍຕຸຖ ທຸກຸກຍຕຸຕາ ฯ ອນາປຕຸຕິວາເຣປິ ອສມຸກວ ໂຕ "ນິກຕຸຕິກໍ ວາ ຊປຸເປຕີ"ຕິ ນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເຈ? ສມຸກວຕິ ສຕິ ກຣຕີເຍ ນິກຕຸຕິກໍ ວາ ຊປຸເປຕີຕິ ສມຸກວໂຕ ฯ ອຖ ກສຸມາ ເອວໍ ນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເຈ? ອນວຊຸຊກຖາຍໍ ນິກຕຸຕິກຊປຸປເນ ປໂຍຊນາກາວາ, ຂມຸມກຖາຍມຸປິ ອຸທາຍີ ອາຣພຸກ ປຜິສິທຸຂຕຸຕາ ຈ ฯ

ທຸຕິຍຕຕິຍຈຕຸຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໕. ປຎ຺ຈມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໕໖. “ກຸລໍ ນາມ ຈຕ຺ຕາຣິ ກຸລານີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາເມ ກປ຺ປຕິ ຕສ຺ສ ກຸລໂວຫາຣາຠາວໂຕຕິ ເອເກ. ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ຂຕ຺ຕິຍາທິປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ນ ກປ຺ປຕີຕິ ເອເກ. ຕສ຺ສ ກປ຺ປິຍຠູມິຕ຺ຕາ ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ຍຖາວຸຕ຺ຕຂຕ຺ຕິຍາທີນໍ ສມ຺ຠວໂຕ. ຕຖາປິ ໂຄຈຣກຸລໍ ອິຘາຘິປ຺ເປຕໍ. “ອຸປຈາໂຣ ທ຺ວາທສຫຕ຺ໂຖ”ຕິ ລິຂິຕໍ.

ປຎ຺ຈມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໖. ຉຏ຺ຐສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໖໐. “ນິສີທນ຺ຕິຍາ ເອກາ, ນິປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິຍາ ເອກາ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ນິສີທິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຍາ”ຕິອາທິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ນ ຫິ ຄມນປຈ຺ຈຍາ ເອສາ ອາປຕ຺ຕີຕິ? ນ, ປຣິໂຍສານາທິປ຺ປາຍວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. “ນິສີທິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິຍາ ທ຺ເວ”ຕິ ວຈເນນປິ ຄມນໍ ອິຘ ນາຘິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ “ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິສີທນ຺ຕິຍາ ທ຺ເວ”ຕິປິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ຍທິ ເອວໍ “ຕສ຺ມິໍ ອຠິນິປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍານ”ນ຺ຕິ ກສ຺ມາ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ອນິສີທິຕ຺ວາປິ ນິປ຺ຊ຺ຊນສມ຺ຠວໂຕ. ນິປ຺ຊ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິຍາ ນິປ຺ຊ຺ຊນປ຺ປໂຍຄຕ຺ຕາ ເອກາ ອາປຕ຺ຕີຕິ ເກຈິ.

ຉຏ຺ຐສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໗. ສຕ຺ຕມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໖໗. ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ “ສຸປຎ຺ຎຕ຺ເຕ”ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ “ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ວາ ສນ຺ຖຣາເປຕ຺ວາ ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຯ ອິຘ ຉຏ຺ເຐ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປກຕິຍາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອຠິນິສີທຕິ ວາ ອຠິນິປ຺ຊ຺ຊຕິ ວາ, ປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ. ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ສຸປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ. ອິຘ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ວາ ສນ຺ຖຣາເປຕ຺ວາ ວາ ອຠິນິສີທຕິ ວາ ອຠິນິປ຺ຊ຺ຊຕິ ວາ, ປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ. ອຸຠຍຕ຺ຖາປິ ປຎ຺ຈເມ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອນາປຸຈ຺ຉາ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ, ປາຈິຕ຺ຕິຍເມວ, ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ມາຕິກາຍໍ ວຸຕ຺ຕກາລໂຕ ອຎ຺ຎກາລສ຺ສ ອປຣາມ຺ຏ຺ຐຕ຺ຕາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ອປີຈ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິກາເລ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ໂນ ວິກາເລຕິອາທິຕ຺ຕິເກ, ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິ ຣຕ຺ຕິໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ໂນ ທິວາຕິອາທິຕ຺ຕິເກ ຈ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອິຘ ປຎ຺ຈມຉຏ຺ຐສຕ຺ຕມສິກ຺ຂາປເທຫິ ສງ຺ຄຫິຕາປຕ຺ຕີນໍ ອປຣາມຏ຺ຐຕ຺ຕາ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ຕິວິທກາເລ ຕິວິທເມຕໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ ເອວ ມຫາປເທສນຍານຸໂລມໂຕ.

ສຕ຺ຕມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໘. ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໖໘. ອຏ຺ຐເມ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ສມ຺ຠວຕິ.

ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໒໗໕-໗. ທຸຄ຺ຄາຫວເສນ ວາ ສຸຄ຺ຄາຫວເສນ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ສປ຺ຖກເຣ ອາປຕ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຍສ຺ມາ ມາຕິກາຍໍ “ອຕ຺ຕານໍ ວາ ປຣໍ ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຍາ ອຕ຺ຕານເມວ ອາຣພ຺ຠ ສປ຺ຖໍ ກເຣຍ຺ຍ, ຕສ຺ສາ ເອກາ ຯ ປຣເມວາຣພ຺ຠ ຕສ຺ສາ

ເອກາ។ ອຸໂຠປິ ອາຣພ຺ຠ ຕສ຺ສາ ທ຺ເວ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ។ ຕິກຈ຺ເຊໂທ ປເນຕ຺ຖ ປຣເມວາຣພ຺ຠ ສປຖກຣຓໍ ສຎ຺ຎາຍ ປວຕ຺ໂຕ។

ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ។

໑໐។ ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໕໒។ ທສເມ ອນາປ຺ຕ຺ຕິວາໂຣ ໂຣທນສ຺ເສວ, ນ ວຘສ຺ສ, ຕສ຺ມາ ຎາຕິພ຺ຍສນາທີຫິ ຜຸຏ຺ຐາປິ ອຕ຺ຕາໂນ ວຘຕິ ເອວ, ນ ໂຣທຕິ, ທຸກ຺ກຏເມວ។

ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ។

ອນ຺ຘກາຣວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ។

໓។ ນຄ຺ຄວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໑-໒។ ປຐມທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໕໓។ ນຄ຺ຄວຄ຺ຄສ຺ສ ປຐມທຸຕິຍານິ ອຸຕ຺ຕານານິ។ ປຐເມ ອຍໍ ວິເສໂສ – ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ຕຖາ ນ຺ຫາຍນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຏໍ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຊນ຺ຕາຆເຣາທກປຏິຈ຺ຊາທີຫີ។ ນ ຈ ວິຄຣຫິ ຕຕ຺ຖ ກຄວາ ອຕ຺ຕນາວ ອນນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ອຸທກສາຏິກາຍາຕິ ໂປຣາຓາ។ "ເອກເມວ ນິວາເສຕ຺ວາ, ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຈ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។

ປຐມທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ។

໓។ ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໖໔។ ຕຕິເຍ ອນ຺ໂຕຈຕຸຫປຎ຺ຈາຫໍ ສຸຣໍ ນິກ຺ຂິປນ຺ຕິຍາປິ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ເອວ។ ລິງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ສຸຣໍ ນິກ຺ຂິປນ຺ຕິຍາ ທຸກ຺ກຏໍ ຕິກທຸກ຺ກຏຕ຺ຕາ។ "ສມ຺ພຫຸລາຫີ ຠິກ຺ຂຸນີຫີ ສທ຺ຘິນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈຕສ຺ໂສປິ ສມ຺ພຫຸລາ"ຕິ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។

ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ។

໔។ ຈຕຸຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໕໖໕។ ຈຕຸຕ຺ເຖ ສງ຺ຆາຏິຈາຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຆາຏິອາທີວເສນ ອທິຏ຺ຐິຕານໍເຍວາຍໍ ວິຘີ, ເນຕຣາສໍ ກິຣ។ ຕຕ຺ຖ ຕິຈີວເຣ ເອວ ວິປ຺ປວາສປຈ຺ຈຍາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ។ ອນ຺ໂຕຈີວຣກາເລປິ ປຎ຺ຈາຫິກໍ ສງ຺ຆາຏິຈາຣໍ ອຕິກ຺ກາເມນ຺ຕິຍາ ອາປ຺ຕ຺ຕິເຍວ។ "ວິນາ ເອເຕຫິ ຈີວເຣຫິ ອຸປສມ຺ປທໍ ກາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។

ຈຕຸຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ។

໕។ ປຎ຺ຈມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໖໐໙។ ປຎ຺ຈມສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕິວາເຣ ຕາຍ ວາ ອວິປ຺ປວາສາຍາຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ລພ຺ຠຕິ។

ປຎ຺ຈມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໙໐໗-໙໑໑ຯ ຉຏ຺ຐສຕ຺ຕມານິ ອຸຕ຺ຕານານິຯ

໘ຯ ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໑໖ຯໂສກຊ຺ຌາຍິກາ ນາມ ກິຣ ມາຍາກາຣາຯ ວິລຸມ຺ປກາ ກຓ຺ຑກາຕິ ຈ ໂປຣາຓາຯ

ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໙ຯ ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໒໐ຯ “ກາຖຸຎ຺ຫີ ນາມ ອຕິກ຺ກາເມສ຺ສຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຖຸລ຺ລນ຺ທາ ຈີວຣກາລສມຍໍ ອາຄເມຖາຕິ ອຕິກ຺ກມາເປສີຕິ ສິທ຺ທໍ ໂຫຕິຯ

ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໑໐ຯ ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໒໗ຯ ທສເມ ເອກກຸລໍ ເອຕຫໂວຈຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກຸລໍ ນາມ ຕສ຺ມີ ມນຸສ຺ສາ, ຕສ຺ມາ ພຫຸວຈນໍຯ

ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ນຄ຺ຄວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໔ຯ ຕຸວຏ຺ຏວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໑ຯ ປຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໓໔-໕ຯເອກາຍ ນິປນ຺ນາຍ ອປຣາ ນິປຊ຺ຊຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາຕິ “ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ປຐມນິປນ຺ນາຍ ອນຸຎ຺ຎາປນາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເອຕ຺ຖ ກິຣິຍາກິຣິຍນ຺ຕິ ເອເກ, ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິຯ “ກິຣິຍ”ນ຺ຕິ ຫິ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຖ ກສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕີຕິ? ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ນິປຊ຺ຊນກິຣິຍໍ ປຏິຈ຺ຈຯ ອິມສ຺ສ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ “ວວຕ຺ຖານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ”ຕິ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ວວຕ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອເກຯ ວິປຸລຕເຣ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອເກຯ “ອນ຺ຕຣໍ ກຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ລິຂິຕໍຯ

ປຐມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໒ຯ ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໔໐ຯວວຕ຺ຖານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸປຣິ ປາຣຸປນມ຺ປີ ມຊ຺ເຊ ໂອໂກສໍ ກຕ຺ວາ ອຸກິນ຺ນໍ ອນ຺ຕເຣ ໂອຕາເຣຕິ, ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອເກຯ ວວຕ຺ຖານຎ຺ຈ ຍຖາ ຐາເນ ນ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຕຖາ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕຸວຏ຺ຏເຍນ຺ຕີຍາ ອາປຕ຺ຕິເຍວາຕິຯ “ກິຣິຍາກິຣິຍ”ນ຺ຕິ ຈ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໓ຯ ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໘໑ຯ ອຕ຺ຕໂນ ສຊ຺ຌາຍນຏ຺ຐາເນ ເຈ ວຸຑ຺ຒຕຣາ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ວນ຺ທນກາເລ ວາ, ອາປຸຈ຺ຉນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິຯ ເອກສ຺ມິໍ ໂອວຣເກ ອາປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພໍຯ “ອຖ ໂອວຣເກ ມຫາເຖຣີ ວສຕິ, ສມ຺ມຸເຂ ອິຕຣາ, ອາປຸຈ຺ຉິຕພ຺ພາ ຕສ຺ສາ ອຸປຈາຣຏ຺ຐາ”ຕິ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໙໘໖-໙໘໐ຯ ຈຕຸຕ຺ຖປຎ຺ຈມສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວຯ

໖ຯ ຉຏ຺ຐສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໘໖ຯ ຄຫປຕິ ນາມ ຐເປຕ຺ວາ ສຫຘມ຺ມິເກ ເວທິຕພ຺ໂພ, ຕສ຺ມາ ຠິກ຺ຂຸນາ ວາ ສາມເຓເຣນ ວາ ອນນຸໂລມິເກນ ສໍສຄ຺ເຄນ ສໍສຏ຺ຐາປີ ນ ສມນຸຠາສິຕພ຺ພາຕິ ສມ຺ຠາວຕິ ເອວຯ

ຉຏ຺ຐສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໙໖໑-໘ຯ ສຕ຺ຕມອຏ຺ຐມ ສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວຯ

໙ຯ ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໖໙ຯ ເອກິນ຺ທ຺ຣິຍນ຺ຕິ ກາຍິນ຺ທ຺ຣິເຍເນວ ເອກິນ຺ທ຺ຣິຍໍ, ນິຄຓ຺ຐານໍ ອເຈລການໍ ມຕໍຯ ກາປິລາ ປນ “ປຎ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍາ”ຕິ ມຎ຺ຎນ຺ຕາ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ “ສຈກ຺ຂຸກຕ຺ຕາ ອລາພຸມາລຸວາທໂຍ ຍຕ຺ຖ ອາລມ຺ພນໍ, ຕຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ສໂສຕກຕ຺ຕາ ກທລິໂຍ ເມຆຄຊ຺ຊິຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຄພ຺ຠໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິຯ ສຆານກຕ຺ຕາ ປນສາທໂຍ ກຸຓປຄນ຺ເຘນ ຜລນ຺ຕິຯ ສຊິວ຺ຫກຕ຺ຕາ ອຸທກໍ ປີວນ຺ຕິ ເຍນ, ສພ຺ເພປີ ‘ປາທປາ’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ສກາຍປສາທຕ຺ຕາ ອິຕ຺ຖິສມ຺ຜສ຺ເສນ ອໂສກຣຸກ຺ຂາ ປຸປ຺ຜນ຺ຕີ”ຕິຯ ສງ຺ຆາຕນ຺ຕິ ວິນາສໍຯ

໙໗໐ຯ ອິຘ ຈ ວສ຺ສຈ຺ເຉເທນ ທຸກ຺ກຏໍຯ ປຐມໍ ອາວສິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຈາຣິກາ ຈຣຓປຈ຺ຈຍາ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຖ ວສ຺ສໍ ອວສິຕ຺ວາ ຈຣຕິ, ອວສ຺ສຸປຄມນປຈ຺ຈຍາ ທຸກ຺ກຏໍ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ປນ “ອນ຺ໂຕສຕ຺ຕາເຫ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕິຍາ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍຯ ສຕ຺ຕາຫກຣຓີເຍນ ປນ ວຏ຺ຏຕິ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ທຸກ຺ກຏໍ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໙໗໘ຯ ເກນຈິ ອຸພ຺ພາຬ຺ຫາຕິ ວສ຺ສຈ຺ເຉທກາຣເຓນາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ກິຕ຺ຕາວຕາ ຈາຣິກາ ໂຫຕີຕິ? ອິທໍ ນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິຈາຣິຕໍຯ ອນນ຺ຕຣສິກ຺ຂາປເທ “ອນ຺ຕມໂສ ຉປ຺ປຎ຺ຈໂຍຊນານິປີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂສ ຈ ມຎ຺ເຎ ເຫຏ຺ຐິມປຣິຈ຺ເຉໂທຕິຯ

ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໑໐ຯ ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໙໗໓ຯ ທສເມ “ອາຫຸນ຺ທຣິກາ”ຕິ ປຐນ຺ຕິ ກິຣຯ

ທສມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ຕຸວຍ຺ຍວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໕ຯ ຈິຕ຺ຕາຄາຣວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໑ຯ ປຖມສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

ໞ໗ໞຯກີລຸອເນົາປວນໍ ນາມ ກລ຺ຈິນຄຣສ຺ສ ນຄຣຸປວນໍ ວິຍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ອຸຍ຺ຍານໍ ນາມ ຕຕ຺ເຖວ ນນ຺ທວເນົາຍ຺ຍານໍ ວິຍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ''ຕຕ຺ເຖວ ຖຕ຺ວາ ຕໍ ຕໍ ທິສາກາຄໍ ວິໂລເກຕ຺ວາ ປສ຺ສນ຺ຕິຍາ ປນ ປາເຍກ຺ກາ ອາປຕ຺ຕິໂຍ''ຕິ ປາໂຖຯ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ຍໍ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕໍ ປທໍ ''ອນຸທ຺ຆຣມານາ''ຕິ, ຕໍ ເອກສ຺ມິເຍວ ທິສາກາເຄຕິ ສິທ຺ຆນ຺ຕິ ເອເກຯ ອຸປຈາໂຣ ທ຺ເວ ເລຆ຺ຑຸປາໂຕຕິ ຈຯ

ປຖມສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໒ຯ ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

ໞ໗໕ຯ ''ອາຫາຣິເຍທີ ວາລຸເອທີ''ຕິ ''ອສໍຫາຣິເຍນາ''ຕິ ຈ ທຸວິໂຆ ປາໂຖຯ ''ວິສໍ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຆາ ສທ຺ຆີ ເຕທີ ວາລຸເອທີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຍຖາ ຕຖາ ວາລຸອຣູເປ ອຸຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ກຕປາທໍ ''ປລ຺ລງກ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ''ອສໍຫາຣິເຍທີ ວາລຸເອທີ ກຕໍ ປຣິກ຺ຍ຺ຊຕິ''ຕິ ວຈນາກາວໂຕຯ

ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໓ຯ ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

ໞ໗໗ຯ''ອຸຊ຺ຊວຸຊ຺ຊເວຕິ ທາຕ຺ຖປ຺ປສາຣເກາ''ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ''ຍຕ຺ຕກໍ ທາຕ຺ເຖນ ອລ຺ລິຕໍ ໂທຕິ, ຕສ຺ມີ ຕກ຺ກມ຺ທີ ເວຖິເຕ ເອກາປຕ຺ຕິ''ຕິ ວຈນໂຕຯ

ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໔ຯ ຈຕຸຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

ໞໞ໓ຯ''ຍາຄຸປາເນຕິ ຍາຄຸທາເນ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ໂປຣາຕາຄຕ຺ຖິປເທ ''ມາຕາປີຕູນໍ ທາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຈຕຸຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ໞໞ໕ຯ ປຍ຺ຈມສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວຯ

໖ຯ ຉຍ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໑໐໐໑ຯ ຉຍ຺ເຖ ກິກ຺ຂຸວິກງເຄ ອເຈລກສິກ຺ຂາປເທນ ເອກປຣິຈ຺ເຉທໍຯ ອິຆ ອຄາຣິໂກ ວິເສໂສ, ຕສ຺ມາ ''ອສາຆາຣຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ຉຍ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໑໐໐໓-໗ຯ ສຕ຺ຕມຍ຺ຖເມສຸ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖິຯ

໙॥ ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໐໑໘॥‘‘ຂີລນມນ຺ຕໍ ທາຣຸສາຣຂີລໍ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຖວິຍໍ ປເວເສຕ຺ວາ ມາຣຕມນ຺ຕໍ॥ ນາຄມຕ຺ຫລໍນາມ ນາຄໂຣຊມນ຺ຕໍ, ປິຏ຺ຐາທີຫິ ວາ ປຣິກ຺ເຂປໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ມນຸສ຺ເສ ປເວເສນ຺ຕີ ຄຸຕ຺ຕຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ॥

ນວມສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ॥

໑໐໑໙॥ ທສມສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ॥

ຈິຕ຺ຕາຄາຣວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ॥

໖॥ ອາຣາມວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໑໐໒໑॥ ປຐມສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ॥

໒॥ ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໐໖໐॥ ຠິກ຺ຂຸນີ ເຈ ຠິກ຺ຂຸໍ ອກ຺ໂກສຕິ, ອິມິນາ ສິກ຺ຂາປເທນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ॥ ຠິກ຺ຂຸນີ ເຈ ອກ຺ໂກສຕິ, ໂອມສວາເທນ ອາປຊ຺ຊຕິ॥ ໂອມສວາເທ ສມ຺ມຸຂາວ ຣຸຫຕິ, ອິຘ ປນ ປຣມ຺ມຸຂາປີ॥

ຕຕ຺ຣາຍໍ ວິຈາຣຓາ – ຠິກ຺ຂຸວິຠງ຺ເຄ ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປເທ ຠິກ຺ຂຸນີ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນຏ຺ຐາເນ ຕິຏ຺ຐຕີຕິ ກຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸນີວິຠງ຺ເຄປີ ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປເທ ຠິກ຺ຂຸ ຠິກ຺ຂຸນິຍາ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນຏ຺ຐາເນ ຕິຏ຺ຐຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ॥ ອິຘ ຈ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອກ຺ໂກສເນ ທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອກ຺ໂກສເນ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອິມານິ ທ຺ເວ ສິກ຺ຂາປທານິ ຠິກ຺ຂຸມ຺ຫິ ສໍສນ຺ທິຍມານານິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ນ ສເມນ຺ຕິ॥ ຍຖາ ສເມນ຺ຕິ, ຕຖາ ຊານິຕພ຺ພໍ॥ ຕຕ຺ຖ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຠິກ຺ຂຸນີ ນໍ ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປເທ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ນ ຄເຫຕພ຺ໂພ, ອິທເມຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕໍ॥ ປຣິກາເສຍ຺ຍາຕິ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູຫິ॥ ເຕສຸ ຫິ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ສຕິ ໂອມສວາທປາຈິຕ຺ຕິຍເມວາຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ॥ ໂອມສວາເທ ປາຬິມຸຕ຺ຕກອກ຺ໂກເສ ຫິ ທຸກ຺ກຏໍ ໂຫຕີຕິ॥ ທຸກ຺ກໂຏກາເສ ອິທໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ເຕຫິ ນິທ຺ທິຏ຺ຐໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ພາລາ ເອຕາ’’ຕິ ປາຬິຍໍ ອິຘ ອາຄຕປທານໍເຍວ ວເສນ ປຣິກາສນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ॥

ທຸຕິຍສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ॥

໑໐໖໖॥ ຕຕິຍສິກ຺ຂາປທໍ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖເມວ॥

໔॥ ຈຕຸຕ຺ຖສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາ

໑໐໖໗॥ນິມນ຺ຕິຕາ ວາ ປວາຣິຕາ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ໂປຣາຓຄຓ຺ຐິປເທ ຕາວ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປວາຣິຕາປີ ຍາຄຸໍ ປາຕຸໍ ລຠຕິ, ໂຠຊ຺ຊ ຍາຄຸໍ ນ ລຠຕິ॥ ຍາຄຸ ປເນຕ຺ຖ ຂາທນີຍໂຠຊນີຍສງ຺ຂໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ॥ ນິມນ຺ຕິຕາ ຠິກ຺ຂຸນີ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຕຸກາມາ ສາມິເກ ອປໂລເກຕ຺ວາວ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ລຠຕິ॥ ປຣມ຺ປຣໂຠຊນາປຕ຺ຕິ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ນຕ຺ຖິ॥ ນິມນ຺ຕິຕາ ຕໍ ກຕ຺ຕໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ວາ ອຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ວາ ປວາຣິຕາ ກປ຺ປິຍໍ ການາເປຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ນ ລຠຕິ, ອກປ຺ປິຍນິມນ຺ຕເນນ ນິມນ຺ຕິຍມານາ ທ຺ເວ ນິມນ຺ຕນານິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຸຎ຺ຈ ນ ລຠຕິ’’ຕິ॥ ຕຕ຺ຖ ‘‘ປວາຣິຕາປີ ຍາຄຸໍ ປາຕຸໍ ລຠຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ປາຬິຍໍ, ອຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ॥ ‘‘ນິມນ຺ຕິຕາ ອປ຺ປວາຣິຕາ ຍາຄຸໍ ປີວຕີ’’ຕິ ຫິ ປາຬິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ॥ ຕຕ຺ຣິທໍ ສິກ຺ຂາປທວຓ຺ຓນາປຸພ຺ພງ຺ຄມສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ – ນິມນ຺ຕິຕາ ວາ ປວາຣິຕາ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ວາສທ຺ເທນ ອກປ຺ປິຍນິມນ຺ຕເນນ ນິມນ຺ຕິຕາ ອປ຺ປວາຣິຕາ ຐເປຕ຺ວາ ຍາຄຸໍ ອຎ຺ຎໍ ຂາທນີຍໍ

ວາ ໂກຊນີຍໍ ວາ ຂາເທຍຸຍ ວາ ກຸຄຸເຊຍຸຍ ວາ, ປາຈິຕຸຕິຍໍ ອຄຸຄຕຸຣ ສາມີການໍ ອປໂລກນາ។ ປຣມຸປຣໂກຊນາກາເວນ ກິກຸຂຸນີ ນໍ ໂກ ຄຸໂຕ ຊາໂຕຕີ? ນ ເອຕາສໍ ຄຸຕາລາໂກ, ເກວລໍ ປາກຜຕຣໍ ຊາຕໍ។ ກິກຸຂູປີ ວິກປຸເປຕຸວາ ນິສຸເສຕຸວາວ ກຸຄຸຊິຕຸໍ ລກນຸຕີ។ ສມເຍ ຍຖາສຸຂໍ ລກນຸຕີ។ ອິມີນາ ອປໂລກເນນ ກິນຸຕີ? ປວາຣິຕາ ວາ ອນິມນຸຕິຕາ ວາ ນ ກິຄຸຈິ ກປຸປີຍໍ ກາຣາເປຕຸວາ ຄີລານາຕິຣິຕຸຕມຸປີ ລກນຸຕິ, ນິມນຸຕິຕາ ຈ ປວາຣິຕາ ຈ ຍາຄຸມຸປີ ນ ລກນຸຕິ, ອປໂລເກຕຸວາປີ ນ ລກນຸຕີຕີ។

ຈຕຸຕຸຖສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

ອາຣາມວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໗។ ຄພຸກິນີວຄຸຄວຕຸຕນາ

໑។ ປຖມາທິສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໑໐໓໗។"ຄພຸກິນີ"ນຸຕິ ທສຸສນາທິທີປີ ຄພຸກສມຸກວໂຕ ວຸຕຸຕໍ។ ປທກາຊເນປີ ປວາຣິຕກາໂວ ນ ທິສຸສຕີ។

໑໐໗໔។ສາຕິ ວາຕິ ເອຕຸຖ ທາຣກໍ ສາມິການໍ ທຕຸວາ ອາຫເຜ ວຫຸເຜຕິ, ຕຖາ ມາຕາປີຕິ ເກຈິ។

໑໐໙໐។ "ສິກຸຂມານ"ນຸຕິ ປາຄໍ ທິປວາສີໂນ ໂຣເຈນຸຕິ ກິຣິຍາກິຣິຍຕຸຕາ, ຊມຸພຸທິປວາສີໂນ "ສິກຸຂມານາ"ຕີ។ ຕສຸສຕຸໂຖ ສິກຸຂາສມຸມມານນໂຕ ສິກຸຂມານາຕີ។ ອິສ ກິຣິຍາ ນ ໂຫຕິ, ສຄຸຄາວ ອສີປຸເປຕາ។ ນ ເອຕາສຸ ອສິກຸຂິຕາ ອຸປສມຸປາເທຕພຸພາ ອຸປຊຸຊາຍິນີອາທີນໍ ອາປຕຸຕິກາວາ។ "ຕສຸສາ ອຸປສມຸປທາ ໂຫຕິ ເອວາ"ຕີ ວທນຸຕີ។

໑໐໙໔។ສມຸມການຸເມຕິ ອຸປສມຸປທການຸມໍ ອສີປຸເປຕໍ។

໑໑໐໔។ວຸຜຸຖາປີຕນຸຕິ ສາມເຕຣີກູມິໂຕ ຍາຍ ເຖຣິຍາ ອຸປສມຸປທາເປກຸຂາ ວຸຜຸຖປີຕາ, ສາ ເຖຣີ ວຸຜຸຖາປີຕາ ນາມ, ເຕເນວ ປຸນ ວິເສສນຕຸຖໍ "ປວຕຸຕິນີ"ນຸຕິ ອາຫ។

ປຖມາທິສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

ຄພຸກິນີວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໘។ ກຸມາຣີກູຕວຄຸຄວຕຸຕນາ

໔។ ທຸຕິຍາທິສິກຸຂາປທວຕຸຕນາ

໑໑໔໔។ "ອນຸຊານາມິ , ກິກຸຂເວ, ອຜຸຖາຣສວສຸສາຍ ກຸມາຣີກູຕາຍ...ເປ... ສິກຸຂາສມຸມຸຕີ ທາຕຸ"ນຸຕິ ອິສ ວຸຕຸຕໍ ວິຍ "ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ທສວສຸສາຍ ຄິຫິຄຕາຍ...ເປ... ສິກຸຂາສມຸມຸຕີ ທາຕຸ"ນຸຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ "ປຣິປຸຕຸຕທຸວາທສວສຸສາຍ ເອວ ຄິຫິຄຕາຍ ສິກຸຂາສມຸມຸຕິ ທາຕພຸພາ"ຕີ ວຸຕຸຕໍ។ ຄິຫິຄຕາຍ ສິກຸຂາສມຸມຸຕິ ທາຕພຸພາຕິ ເອເກຕິ ກຕຸວາ ທສວສຸສາຍປີ ວຜຸຜຕີ ។ ກສຸມາ? "ອນາປຕຸຕິ ປຣິປຸຕຸຕທຸວາທສວສຸສໍ ປຣິປຸຕຸຕາສຄຸຄາ ວຸຜຸຖາເປຕີ'ຕີ (ປາຈີ។ ໑໐໙໓-໑໐໙໔) ຈ 'ອນາປຕຸຕິ ປຣິປຸຕຸຕທຸວາທສວສຸສໍ ຄິຫິຄຕໍ...ເປ... ສິກຸຂິຕສິກຸຂໍ ວຸຜຸຖາເປຕີ'ຕີ (ປາຈີ។ ໑໐໙໗-໑໑໐໑) ຈ ວຸຕຸຕຕຸຕາ"ຕີ ໂປຣາຕຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ។ ກີ ອິມິນາ ປຣິຫາເຣນ។ "ທສວສຸສາຍ ຄິຫິຄຕາຍ ສິກຸຂາສມຸມຸຕິ ທາຕພຸພາ"ຕີ ຫີ ວຸຕຸຕໍ។ "ຄິຫິຄຕາຕີປີ ວຕຸຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕີ'ຕີ ສເຈ ວທນຸຕີ, ກມຸມໍ ກຸປຸປຕີ"ຕີ ລິຂິຕໍ។

໑໑໔໓។ອຫເມວ ນູນ...ເປ... ອລຊຸຊີນີ, ຍາ ສງໂຜຕີ ເອຕຸຖ ຍາ ອຫເມວ ນູນ ພາລາຕີ ອຕຸໂຖ។ "ຍໍ ສງໂຜ"ຕີປີ ອຕຸຖີ, ຕຕຸຖ

ຍໍ ຍສ຺ມາ ເຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຫເມວ ນູນ ພາລາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ຯ

໑໑໔໙ຯ ປຸຣິສສໍສຍ຺ຄາ ກຸມາຣກສໍສຍ຺ຄາ ຈຕ຺ທິ ໂສກາວາສາວກໍ ສິກ຺ຂມານາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ປຫກາຊເນ ເອວ ຈາຍໍ ສິກ຺ຂມານາ “ວສ຺ ສມ຺ເມສ຺ ສິກ຺ຂິຕສິກ຺ຂາ”ຕິ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ປຸພ຺ເພ ຄຫິຕສິກ຺ຂຕ຺ຕາ, ປຸພ຺ເພ ປຣິປຸຕ຺ຕາສິກ຺ຂຕ຺ຕາ ຈ ເອວໍ ວຸຈ຺ຈຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

໑໑໖໖-໗ຯປຫູຕໍ ຂາທນີຍໍ ໂກຊນີຍໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ “ສິກ຺ຂມານາຍ ລາຕກາ ກິຣ ສມ຺ປາທຍິສ຺, ຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ເຖເຣ ກິກ຺ຂູ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີຯ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ເຕສໍ ລນ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸພ຺ເພ ລນ຺ທທາຍເກ ຄຕໍ ກຕ຺ວາ ເສສານໍ ລນ຺ທໍ ລນ຺ທເມວ ກຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກາຣາເປສີ”ຕິ ໂປຣາຕາຄຕ຺ກິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ລນ຺ທໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອນ຺ຄຕ຺ກິປ຺ເທ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ອິທໍ ກມ຺ມໍ ອຊ຺ຊ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ‘ຍຖາສຸຂ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ໂກຈິ ມຸຂໂຣ, ພາໂລ ວາ ກິລ຺ຈາປີ ‘ຍຖາສຸຂ’ນ຺ຕິ ວທຕິ, ເຖ ຣາຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ເຖຣສ຺ສ ອນ຺ມຕິຍາ ສຕິຍາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕ ໂຫຕິ, ອສຕິຍາ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາປີ ປຸນ ລນ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ອຍໍ ປໂຍໂຄຯ ຄຫເຕ ປໂຍຊນໍ ປນ ນຕ຺ຖິຯ ສງ຺ພຕ຺ເຖໂຣ ເຈ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕິ, ລນ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ກາຕພ຺ພໍຯ ລນ຺ທໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກາເຍນ ວຸຍ຺ຄິຕາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຩ ສມ຺ພາໂສ, ‘ອມ຺ກມ຺ຫີ ຄາເມ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ທຕ຺ຖປາສໍ ວິຊຫິຕ຺ວາປີ ຄຈ຺ລນ຺ຕິ ເຈ, ນຕ຺ຖິ ໂທໂສຯ ກິລ຺ຈາປີ ນຕ຺ຖິ, ຕາ ປນ ທຕ຺ຖປາສໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາວ ຄຈ຺ລນ຺ຕິ, ອຍໍ ປໂຍໂຄ”ຕິຯ “ຣຕ຺ຕິປາຣິວາສິເຍ ອຸໂປສຖປວາຣຕາວ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ອລ຺ລກມ຺ມໍ ປນ ວຍ຺ຍຕິຯ ອຸໂປສຖປວາຣຕາປີ ອນ຺ໂປສຖປວາຣຕທິວເສ ນ ວຍ຺ຍນ຺ຕິ, ອິຕຣໍ ສພ຺ພກາລໍ ວຍ຺ຍຕິຯ ປຣິສປາຣິວາສິເຍ ທຕ຺ຖປາສໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ຈຕູສ຺ ຄເຕສ຺ ຈຕ຺ວາຣຄາຣຕິເຍ ອລ຺ລສ຺ມີ ປລ຺ຈສ຺ ທສສ຺ ວິສ ຕິສ຺ ຄເຕສ຺ ເສເສທິ ວິສໍ ຕທີ ຕທີ ຄນ຺ຕ຺ວາປີ ປຸນ ສນ຺ນິປາຕຍ຺ຄານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິຯ ອຊ຺ຊາສຍປາຣິວາສິເຍ ທຕ຺ຖ ປາສໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ຍຖານິສິນ຺ນາວ ນິສິນ຺ນາ ເຈ, ປຸນ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ ທຕ຺ຖປາສສ຺ສ ອວິຊຫິຕຕ຺ຕາ”ຕິ ໂປຣາຕາຄຕ຺ກິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕສໍ ໂປຣາຕານໍ ມເຕນ ລນ຺ທປາຣິວາສິຍເມເວກໍ ນ ວຍ຺ຍຕິຕິ ອາປນ຺ນງຄລ຺ຈ ທສ຺ສິຕໍ, ອິຩາປີ ຕໍ ວິສໍ ນ ທສ຺ສິຕໍ ອສມ຺ກວໂຕຕິ ເອເກຯ ລນ຺ທທາຍເກ ປຣິສໍ ປຕ຺ວາ ຄເຕ ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພລນ຺ທທານໍ ລນ຺ທປາຣິວາສິຍນ຺ຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ

ຕຕ຺ຣິທໍ ສນ຺ນິຍ຺ຄານໍ – ປຣິສປາຣິວາສິເຍ ອຍ຺ຄກຖາຍໍ “ອລ຺ລຕຣ ຄຈ຺ວາມາຕິ ລນ຺ທໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາວ ອຸຍ຺ຄຫນ຺ຕິ…ເປ… ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ”ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈເນ ທຕ຺ຖປາສາ ວິຊຫນໍ ນ ປລ຺ລາຍຕິຯ ເອຕ຺ຖ ປນ ກມ຺ມປຸປ຺ຕ຺ຕານໍ ທຕ຺ຖປາສສ຺ສ ອວິຊຫນເມວ ອິຈ຺ລິຕພ຺ພນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ໂປຣາຕາຄຕ຺ກິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກິລ຺ຈາປີ ນ ປລ຺ລາຍຕິ, ອປ຺ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ວຍ຺ຍຕິຕິ ເຈ? ນ, ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ກຖໍ? ລນ຺ໂທ ນາມ ກມ຺ມປຸປ຺ຕ຺ເຕສ຺ ກິກ຺ຂູສ຺ ເອກສີມາຍ ສນ຺ນິປ຺ຕິເຕສ຺ ອາຄຈ຺ລຕິ, ນາສນ຺ນິປ຺ຕິເຕ ສ຺ຯ ອິຩ ຫີ “ລນ຺ທໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ”ຕິ ຈ “ລນ຺ທສ຺ສ ປນ ອວິສ຺ສຍ຺ຄຕ຺ຕາ”ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ອຊ຺ຊາສຍໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ”ຕິ ຈ “ອຊ຺ຊາສຍສ຺ສ ອວິສ຺ສຍ຺ຄຕ຺ຕາ”ຕິ ຈ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ລນ຺ທສ຺ສ ອວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ກມ຺ມປຸປ຺ຕ຺ຕານໍ ທຕ຺ຖປາສາວິຊຫເນເນວ ໂຫ ຕິ, ນ ວິຊຫເນຕິ ສິທ຺ທໍຯ

ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

“ຍໂຕ ອາຄມນໍ ຍສ຺ສ, ຕທກາວສ຺ສ ນິຄ຺ຄເທ;

ຕສ຺ມາ ສນ຺ນິປ຺ຕິເຕສ຺, ກິກ຺ຂູສ຺ ຕສ຺ສ ເກທໂຕ”ຕິຯ

ຣຕ຺ຕິປາຣິວາສິຍລນ຺ໂທ ວິຍ ຣຕ຺ຕິປາຣິວາສິຍປາຣິສຸທ຺ທິປີຕິ ຕທນ຺ໂລເມນ ວຍ຺ຍຕິ ສ຺ວາຕນາຍ ລນ຺ໂທ ວາ ປາຣິສຸທ຺ທິ ວາ ປ ວາຣຕາ ວາ, ຕາຍ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິຯ ອຸໂປສຖປວາຣຕາ ປນ ອນ຺ໂປສຖທິວເສ ນ ວຍ຺ຍຕິ, ອິຕຣໍ ວຍ຺ຍຕິຯ ປນ຺ນຣສີອຸ ໂປສກໍ ຈາຕຸທ຺ທສີຍໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ ເຂຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ນ ຈາຕຸທ຺ທສີອຸໂປສກໍ ປນ຺ນຣສີຍໍ ອເຂຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນ຺ໂປສຖທິວສຕ຺ຕາ ປາຜິປທທິວສຕ຺ຕາຕິ ເອກາຈ຺ເຈ ອາຈຣິຍາ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ມເຕນ ຈາຕຸທ຺ທສີອຸໂປສກໍ ຕຕິຍໍ, ສຕ຺ຕມໍ ວາ ປນ຺ນຣສີຍໍ ກາຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕິຯ ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຄກຖາຍໍ “ສເຈ ຈາຕຸທ຺ທສິກໍ ອຸໂປສກໍ ກຣິສ຺ສາມາຕິ ນິສິນ຺ນາ, ປນ຺ນຣໂສຕິ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ”ຕິຯ ຕໂຕ “ປນ຺ນຣສີຍເມວ ‘ຈາຕຸທ຺ທສິກໍ ອຸໂປສກໍ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ນິສິນ຺ນາ ປຸນທິວເສ ອຕ຺ໂນ ຕໍ ອຸໂປສກໍ ‘ປນ຺ນຣໂສ’ຕິ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ ເອວໍ ປຣິຫຣນ຺ຕິ, ຕໍ ເຕສໍ ມຕິ “ຕຖາຣູປປຈ຺ຈເຍ ສຕິ ອລ຺ລສ຺ມິມ຺ປີ ຈາຕຸທ຺ທເສ ອຸໂປສກໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍ ຕິ”ຕິ (ກງ຺ຂາຯ ອຍ຺ຄຯ ນິທານວຕ຺ຕນາ) ອິມິນາ ມາຕິກາຍ຺ຄກຖາວຈເນນ ນ ສເມຕິຯ ນ ຫີ ຕຕ຺ຖ “ອລ຺ລສ຺ມິມ຺ປີ ປນ຺ນຣເສ

ຈາຕຸທຸທສິກໍ ກາຕຸំ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ເອວំ ສນຸເຕປີ ''ສກີ ປກຸຂສຸສ ຈາຕຸທຸທເສ ວາ ປນຸນຣເສ ວາ''ຕິ ອນຸຍຸຍາຕທິວເສ ປຣິຍາປນຸນຕຸຕາ ຉນຸນំ ຈາຕຸທຸທສິການໍ ປຈຸຌິມາ ປນຸນຣສີ ອນຸໂປສຖທິວໂສ ນ ໂຫຕີຕິ ສິທຸធំ ໂຫຕិ។ ກິຍຸຈາປີ ສິທຸធំ, ອິມិນາ ປນ ''ອາວາສິການំ ປນຸນຣໂສ, ອາຄນຸຕຸກានំ ຈາຕຸທຸທໂສ, ອາຄນຸຕຸເກຫີ ອາວາສິការំ ສມສເມហិ ວາ ອປຸປຕເຣហិ ວາ ອນຸວຕຸຕິຕພຸພ''នຸຕិ ວចនເມຕុຖ ນີຣຕຸຖກំ ໂហຕីຕិ ເວທິຕພຸພំ។

ທຸຕິຍາທິສິກຸຂາປທວຕຸຕនາ និຜຸຖິຕា។

ກຸມາຣິភູຕວຄຸຄວຕຸណនາ និຜຸຖិຕា។

ຝ។ ຉຕຸຕຸປາໜນວຄຸຄວຕຸណនា

១១។ ເອກາທສមាທិສិກຸຂາປທວຕຸណនា

១៨១៤។ອຸປຈາຣំ ສນຸធាយ ກຖិຕនຸຕិ ''ທຸວາທសហຕຸຖំ ອຸປຈາໂຣ''ຕិ ລິខិតំ។

១៨៨១។ສຸຕຸຕនຸເຕ ໂອກາສំ ការាປេຕຸວា ວិនយំ ວາ ອភិធមຸមំ ວາ ປຸຈຸឆតីຕិ ເອຕຸຖ ຈ ຕិតា ປີឆការិ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ນា ເមន ວຸຕຸຕານិតិ ກតុວា ອភិធមຸໂម ພុทຸធេន ກាសិໂត ເອវາតិ ທីປិតំ ໂហតិ។

១៨៨៤-៥។ ຖໂນ ຈ ອຸທໂຣ ຈ ຖນຸທរា។ ''ສំកຸຈិការ ປມាណំ តិរិយំ ທិយឌຸឍហຕຸຖា''តិ ໂປរាណគຸຖិປេທ ວຸຕຸຕំ។ ''ອປຣិກຸខិຕຸຕສຸສ គាមសຸສ ອຸປຈារំ ໂອកຸកមនຸតិយា''ຕិ ពហូສុ ໂປຕຸຖເកສុ, ສງឃាທិសេសកຸເໜ ວិយ ''ອຸປຈារំ ອតិកຸកមនຸតិ យា''ຕិ ປាໂຖ ອປຸປເកសុ, ໂສວ ປាໂຖ។ ອຜຸຖກຖាយំ ''ປຣិកຸເខបី ອតិកຸកមនຸតិយាតិ ເອເកន ປាເທន ອតិកຸកនຸເត ທຸកຸកឍំ, ທុតិ ເយន ປាຈិຕຸតិយំ។ ອຸປຈាເរបី ເອເສວ នໂយ''តិ ວចនមុປិ ''ອຸປຈារំ ອតិកុកមនុតិយា''តិ ປាໂຖតិ ທីເປតិតិ ໂນ តកុໂកតិ ອាຈរិໂយ។

ເອກາທສមាທិສິກຸຂາປທວຕຸណនា និຜຸຖិតា។

ຉຕຸຕຸປາໜນວຄຸຄວຕຸណនា និຜຸຖິຕា។

និគមនວຕຸណនា

តិรຸຄສមຊຸຊាហិនិ ''អចិតຸតកានិ ໂລកວຊຸຊានិ''តិ ວຸຕຸຕຕຸតា ''នចຸច''នຸតិ វា ''គនុໂឆ''តិ វា ອຊានិតុວាបិ ທសຸសេន, ວិលិមຸປេន វា អាປຊຸຊនໂត ວຕຸຖຸອຊាននចិຕຸເតន អចិតຸតកានិ។ ''នចុច''នុតិ វា ''គនុໂឆ''តិ វា ຊានិតុវា បសុសនុតិយា, ວិលិមុປនុតិយា ຈ អកុសលຕຸຕា ເອວ ໂລកវຊຸຊានិ។ ໂຈຣិວុຜុຖាປនាទីនិ ''ໂຈຣិ''តិອាທីនា ວຕຸຖុំ ຊានិតុວា ກរເຕ ເອວ អាປຕຸ តិសមຸភວໂຕ សចិតុតកានិ។ អុປសមុປទាທីនំ ເອកນຸເតន អកុសលចិតុເតេនេវ អាកុតពុពតុតា បណុណតុតិវជុជានិ។ ''ອិធ សចិតុតកាចិតុតកតា បណុណតុតិជានការជាននតាយ អគុເហតុវា វតុថុជាននាជាននតាយ គហេតពុពា''តិ លិខិតំ។ អនុគណុຖិປេທ ປន ''តិរุគសមជុជាហិនិ 'អចិតុតកានិ ໂລកវជុជានិ'តិ វុតុតតុតា 'នចុច'នុតិ វា 'សង្ឃាតី'តិ វា 'គនុໂឆ'តិ វា តសុស នាមវេសេន អជានិតុវា មាយាការសុស មាយានិ សិសពុຖិអាទីនិ បដិសាខាយ បសុសនុតិយា, អកុខមាលា ទិអតុថាយ សង្ឃាតឹ ករិយា ពនុធនុតិយា, 'សេហគនុធំ អបេនេតុវា ពុទុធបូជំ ករិសុសាមិ'តិ អុបុបនុនេន ចិតុເតន គនុធំ វិលិមុເບຕុວា នហាយនុតិយា ច អាបតុតិសមុភវໂត នាមេន សហិតំ នាមវេសេន វា វតុថុសុស អជានេន ចិតុເតន អចិតុតកានិ នាម។ ນ ອນຸສກາເຣ 'ກຜិສຸຕຸຕមិທ'នុតិ សពុញាយ សង្ឃាតឹ គហេតុវា ករិយំ ສាធកាກាເល, មតុតិកាសពុញាយ ច គនុធំ គហេតុវា វិលិមុປនកាເລ អាປຕຸតិសមຸភວໂຕ 'អចិតុតកានិ'តិ វតុតពុពានិ។ តសុមឹ កាເລ អនាបតុតិ, ពេនេវ សង្ឃាតិយា អសង្ឃាតិសពុញាវាເរបិ 'អាបតុតិ បាចិតុតិយសុសា'តិ ປាລិឆិ ນ វុតុតំ។ យថា 'ຂេតុតអាពាធបចុចយា, កមិសុតុតំ ធារេ តិ'តិ វចនໂត វិនាបិ អកុសលេន សង្ឃាតិអាទីនិ សកុកា ធារេតុនុតិ សិទុធំ, ເອវំ អាពាធបចុចយា វិនាបិ អកុសលេន ន សកុ

ກາ ສຸຣໍ ປາຕຸນ຺ຕິ ສິທ຺ຘໍ ‘ອນາປຕ຺ຕິ ອາພາຘປຈ຺ຈຍາ ມຊ຺ຊໍ ປີວຕີ’ຕິ ປາຬິຍາ ອກາວໂຕ຺ ອກຸສເລນ ວິນາ ມຓຸປ຺ປຕ຺ຕມຸຜຸຄິຍໍ ປກ຺ຂິຕ຺ຕມຊ຺ຊສ຺ສ ອຊ຺ໂຊຫຣຓກາລາຫິສຸ ສຸຣາປານາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ຈ ສິທ຺ຘໍ ‘ມຊ຺ເຊ ອມຊ຺ຊສຄ຺ຄີ ປີວຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ’ຕິ (ປາຈິ຺ ໓໘໑) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ກິພຫຸນາ, ກາມໂກຄສຄ຺ຄາຍ ສທ຺ຘີ ‘ສງ຺ຆາຕີ’ຕິ ຈ ‘ຄນ຺ໂຘ’ຕິ ຈ ຊານິຕ຺ວາ ວິນາ ອນາປຕ຺ຕິການເຓນ ຘາເຣນ຺ຕິຍາ ເອການ຺ຕາກຸສລຕ຺ຕາ ໂລກວຊ຺ຊານິ ນາມ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ຺ ອິມີນາ ອຸປາເຍນ ເສເສສຸປີ ນໂຍ ເນຕພ຺ໂພ຺ ເອຕ຺ຖ ສຸຣາປານາຘິກາເຣ ອຸປ຺ປິສ຺ສຕ຺ເຖຣວາໂທ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອສໍກຈ຺ຈິກສິກ຺ຂາປເທ ‘‘ອປ຺ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຄາມສ຺ສ ອຸປ຺ຈາຣໍ ໂອກ຺ກມນ຺ຕິຍາຕິ ປາໂຖ’’ຕິ ຈ ‘‘ປຕິຕໂກຊນວິຄ຺ຄຕ຺ຕິ, ອເຈລກສິກ຺ຂາປທໍ, ນິມນ຺ຕິຕສ຺ສ ຈາຣິຕ຺ຕາປຊ຺ຊນໍ, ທຸຜ຺ຖຸລ຺ລປ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉາທນໍ, ອູນວິສຕິວສ຺ສຸປສມ຺ປທໍ, ມາຕຸຄາເມນ ສທ຺ຘີ ສໍວິຘາຍ ອທ຺ຘານຄມນໍ, ຣາຊນ຺ເຕປ຺ຣປ຺ປເວສນໍ, ສນ຺ຕໍ ກິກ຺ຂໍ ອນາປ຺ຈ຺ຉາ ວິກາເລ ຄາມປ຺ປເວສນໍ, ນິສີທນໍ, ວສ຺ສິກສາຜິກນ຺ຕິ ປາໂຖ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ນິຄມນວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ຺

ປາຈິຕ຺ຕິຍກຕ຺ທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ຺

ອຸກໂຕວິກງ຺ຄຜ຺ຖກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ຺

ນໂມ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ມຫາວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໑။ ມຫາຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ໂພຘິກຖາວຓ຺ຓນາ

ຍໍ ຂນ຺ຘເກ ລິນປທາທິເກທ-ປກາສນໍ ທານິ ສຸປ຺ຕ຺ຕກາລໍ;

ຕສ຺ມາ ອປ຺ຸພ຺ພໍ ວິນຍຕ຺ຖເມວ, ວກ຺ຂາມິ ສງ຺ເຂປຄຫຓ຺ຖໍ່ຯ

ຕຕ຺ຖ ເກນຜ຺ເຖນາຍໍ ຂນ຺ຘໂກຕິ? ຂນ຺ຘານໍ ສມູຫຕ຺ຕາ ວິກງໂຄ ວິຍຯ ເຕ ປນ ກຖນ຺ຕິ? ຂນ຺ຘານໍ ປກາສນໂຕ ທີປນໂຕຯ ຂນ຺ຘາຕິ ເຈຕ຺ຖ ປພ຺ພຊ຺ຊາທິວິນຍກມ຺ມສງ຺ຂາຕາ, ຈາຣິຕ຺ຕວາຣິຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທສງ຺ຂາຕາ ຈ ປຣຼຕ຺ຕິໂຍ ອຘິປ຺ເປຕາຯ ປພ຺ພຊ຺ຊາທີນິ ຫິ ກຄວຕາ ປຣຼຕ຺ຕຕ຺ຕາ "ປຣຼຕ຺ຕິໂຍ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ປຣຼຕ຺ຕິຍຣຼຈ ຂນ຺ຘ-ສທ຺ໂທ ທິສ຺ສຕິ "ທານຸກ຺ຂນ຺ໂຘ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ອຸທກກ຺ຂນ຺ໂຘ"ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ເຕສໍ ປຣຼຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕານໍ ຂນ຺ຘານໍ ປກາສນໂຕ ວຓ຺ຓນໂຕ ປພ຺ພຊ຺ຊກ຺ຂນ຺ຘກາທໂຍ ວີສຕິ "ຂນ຺ຘກາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ອວສາເນ ທ຺ເວ ຕໍສທິສຕ຺ຕາ ເວລາຍ ສທິສຕ຺ຕາ ສີລສ຺ສ ເວລາຕິ ວຈນໍ ວິຍຯ ອປີຈ ກາຄຣາສຕ຺ຖຕາເປຕ຺ຖ ຍຸຊ຺ຊເຕ ເຕສໍ ປຣຼຕ຺ຕີນໍ ກາຄໂຕ ຈ ຣາສິໂຕ ຈ ວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ກີ ປເນເຕສໍ ຂນ຺ຘການໍ ອນຸປ຺ຸພ຺ພກາຣຓນ຺ຕິ? ນາຍໍ ປ຺ຸຈ຺ຉາ ສມ຺ກວຕິ, ອຣຼຖາ ວຸຕ຺ເຕສຸປີ ຕປ຺ປສງ຺ຄານຕິກ຺ກມມໂຕຯ ອຖ ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊູປສມ຺ປທາ ປ຺ຸພ຺ພງ຺ຄມຕ຺ຕາ ສາສນປ຺ປເວສນສ຺ສ ຕທຕ຺ຖສງ຺ຄຫໂກ ມຫາຂນ຺ຘໂກ ປຖມໍ ວຸຕ຺ໂຕຯ ເກນາຕິ ເຈ? ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫກຕ຺ເຖເຣຫີຯ ກຄວຕາ ປນ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸໍ ປຝິຈ຺ຈ ຕຖາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕານິ, ນ ອິມິນາ ອນຸກ຺ກເມນຯ ເຖຣາ ປນ ຕໍ ຕໍ ປໂຍຊນໍ ປຝິຈ຺ຈ ສມານຊາຕິເກ ເອກຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ສຊ຺ຊາຍິສຸຯ ເສສານໍ ປໂຍຊນໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ

ຂນ຺ຘໂກວິທາຕິ ປຣຼຕ຺ຕິກາຄຣາສຜ຺ເຖນ ເນສໍ ຂນ຺ຘຕ຺ຖໂກວິທາ, ນິຣຸຕ຺ຕິປຝິສມ຺ກິທາປ຺ປຣປ຺ປຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕສໍ ອນຸຕ຺ຕານຕ຺ຖານໍ ປທານໍ ສໍວຓ຺ຓນາຯ ກສ຺ມາ ປເນວໍ ວິເສສິຕນ຺ຕິ? ຕໂຕ ເສສກາຄາ ຍຸຕ຺ຕາຯ ມາຕິກາຜ຺ຖປ຺ປຕ຺ຕິຄ຺ຄຫຓມ຺ເປຕ຺ຖ ປທກາຊນິຍຄ຺ຄຫເຓເນວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຍຫິ ອຕ຺ຖາ ເຍສໍ ປທວິເສສານໍ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ປກາສິຕາ, ເຕສໍ ເຕ ປທວິເສເສ ປຸນ ອິຘ ວເທຍ຺ຍາມ, ວຓ຺ຓນາຍ ປຣິໂຍສານໍ ກທາ ກເວ ເຕ ເຕ ອຕ຺ເຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຕສ຺ສ ນິທ຺ເທເສນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ອຸຕ຺ຕານາ ເຈວ ຍາ ປາລຸອິ, ຕສ຺ສາ ສໍວຓ຺ຓນາຍ ກີນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ? ນ ຫີ ອຕ຺ຖາ ອຸຕ຺ຕານາຕິ ສມ຺ກວຕິຯ ອຘິປ຺ປາຍານຸສນ຺ຘິທີຕິອາທິວຈເນຫິປີ ຕໍ ວຈນໍ ສມ຺ກວຕີຕິ ເຈ? ນ, ອຕ຺ຖຄ຺ຄຫເຓນ ເຈຕ຺ຖ ປທວິເສສານໍ ຄຫິຕຕ຺ຕາຯ ເຕ ຫີ ອຕ຺ຖໂຕ ອນເປຕຕ຺ເຖນ, ອກິຘານຕ຺ເຖນ ວາ ອຕ຺ໂຖປ຺ຈາເຣນ ວາ ອຕ຺ຖາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ສໍວຓ຺ຓນານໂຍຕິ ສໍວຓ຺ຓນາ ນາມ ອວຸຕ຺ເຕສຸ ອຸທາໂປຫກ຺ກມນິທສ຺ສນໂຕ "ນໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຯ

໑။ອຸຣຸເວລາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວາລິກຣາສິວເສນ ລທ຺ຘນາມໂກ ຄາໂມ, ຕສ຺ມາ ສມີປຕ຺ເຖ ເອຕໍ ກຸມ຺ມໍຯ ຕຖາກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ນຊ຺ຊາ ເນຣຣຼຊຣາຍ ຕີເຣ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຣຼຖາ ຕສ຺ມີ ວາລິກຣາສິມ຺ຫິ ວິຫຣຕີຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, "ອຸຣຸເວລໍ ປີຕ຺ຫາຍ ປາວິສີຕິ ເຍນ ອຸຣຸເວລເສນານິຄໂມ"ຕິອາທິວຈນວິໂຣໂຘ ຈຯ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ມູລກາຣຓເມວ ທສ຺ສິຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ… ເປ… ທຜ຺ຖພ຺ໂພຕິ ນິຄມນວຈນໍຯ ຕໍ ກິມຕ຺ຖນ຺ຕິ ເຈ? ຄາມໍ ສນ຺ຘາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕປທຕ຺ຖສມ຺ກວທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ 'ໂສ ປນ ຄາໂມ ຕທຸປ຺ຈາເຣນ ເອວໍ ນາມໍ ລກຕີ'ຕິ ວຈນໍ ປນ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຘນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຖ ວາ ຍສ຺ສ "ອຸຣຸເວລາ"ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວາລິກຣາສິສ຺ສ, ຕສ຺ສ ສມີປຄາມສ຺ສປີ ນາມໍຯ ຕຕ຺ຖ ອາຍສ຺ມາ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ນ ອິຘ ຄາມໍ ສນ຺ຘາຍ "ອຸຣຸເວລາຍໍ ວິຫຣຕີ"ຕິ ອາຫ ໂຄຈຣຄາມປໂຍຊນາກາວໂຕຯ ນ ຫີ ກຄວາ ຕໍ ຄາມໍ ໂຄຈຣໍ ກຕ຺ວາ ຕທາ ຕຕ຺ຖ ວິຫາສິ, ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ ວາລິກຣາສິສ຺ສ ສມີເປ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ວິຫາຣໍ ສນ຺ຘາຍ ໂສ ເອວມາຫາຕິ ທສ຺ເສຕຸກາໂມ ອຜ຺ຖກຖາຈຣິໂຍ ເອວມາຫາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ກຄວໂຕ ຄາມໂຕ ທູຣຕເຣ ອຣຼເຍ ອກິສມ຺ໂພຘິທີປເນນ ທຸຕິຍຸປ຺ປຕ຺ຕິຍ຺ຖານນິຍມໍ ຕີຫີ ປເທຫີ ອກາສິ ເຖໂຣຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຣຼຖາ ປທຕ຺ຕຍວຈນປໂຍຊນາກາວໂຕຯ ຕຕ຺ຖ ນທນ຺ຕາ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ນທີຯ ເນລຣຼຊລາຍາຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ລ-ກາຣສ຺ສ ຣ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ "ເນຣຣຼຊຣາຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ກທ຺ທມເສວາລວິຣຫິຕຕ຺ຕາ ນິທ຺ໂທສຊລາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ນີລຊລາຍາຕິ

ຕສ຺ສາ ນາມເມວ ວາ ເອຕໍຯ

ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ໂພຘິ ວຸຈ຺ຈຕິ ອກິສມ຺ໂພໂຘຯ ໂສ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ກຄວໂຕ ຈຕ຺ຕ຺ຖມຄ຺ຄຌາຓໍ ໂຫຕິ ‘‘ວິໂມກ຺ຂນ຺ຕິກເມ
ຕໍ ນາມ’’ນ຺ຕິ (ປ຺ຏິຯ ມຯ ໑ຯ໑໒໘) ປ຺ຏິສມ຺ກິທາວຈນໂຕຯ ກິຌ຺ຈາປິ ຕໍ ນາມກຣຓກູຕໍ ຈຕ຺ຕ຺ຖຜລຌາຓມ຺ປິ ວຕ຺ຕຸໍ ສມ຺ກວຕິ,
ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈານໍ ປນ ກຣຓໂຕ ຕໍ ຈຕ຺ຕ຺ຖມຄ຺ຄຌາຓເມວ ເອຕ຺ຖ ໂພຘີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຕເນວ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ຕຕິຍວິຊ຺ຊາຍ ອາສ
ວານໍ ຂຍຌາຓາຍາ’’ຕິ ຕເທວ ທສ຺ສິຕໍຯ ອຌ຺ຌຖາປິ ປນ ‘‘ໂພຊ຺ຊງ຺ຄາ’’ຕິ, ‘‘ໂພຘິປກ຺ຂິຍາ ຘມ຺ມາ’’ຕິ ຈຯ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ຈຕູສຸ
ມຄ຺ເຄສຸ ຌາຓໍ ‘ໂພຘີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ສາມຌ຺ຌໂຕ ວຕ຺ຕຸກາມຕານິປ຺ປາຍວເສນ ‘ໂພຘີ ວຸຈ຺ຈຕິ ຈຕູສຸ ມຄ຺ເຄສຸ ຌາຓ’’ນ຺
ຕິ (ຈູລຸອນິຯ ຂຄ຺ຄວິສາຓສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທສ ໑໘໑) ວຸຕ຺ຕໍ ອິຘານິປ຺ເປຕຌາຓສ຺ສປິ ຕທນ຺ໂຕຄຘຕ຺ຕາຯ ອຖ ວາ ປາລຸອິຍໍ ກຄວໂຕ
ອາທິມຄ຺ຄຕ຺ຕຍວຈນສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຌາຍນາກາວາ ຈຕ຺ຕ຺ຖມຄ຺ຄຌາຓເມວ ກຄວໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ນ ກຄວາ ໂສຕາປນ຺ນາທິກາວໍ
ປຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຊາໂຕຕິ ສມຍນ຺ຕຣປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ‘‘ຈຕູສູ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອາທິຕ຺ຕຍສ຺ສ ຈຕ຺ຕ຺ເຖາປນິສ຺ສຍສມ຺ກເວນ
ໂພຘິປຣິຍາຍສິທ຺ຘິໂຕຯ ‘‘ປ຺ຸຄ຺ຄໂລປິ ເສນາສນມ຺ປິ ອຸປນິສ຺ສຍປ຺ຈ຺ຈເຍນ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ (ປ຺ຌ຺ຖາຯ ໑ຯ໑ຯ໙ ປ຺ຈ຺ຈຍນິທ຺ເທສ) ວຈນ
ໂຕ ຜລເຫຕຸໂກ ຜລຊນໂກ ຣຸກ຺ໂຂ ຜລຣຸກ຺ໂຂຕິ ວິຍ ໂພຘິເຫຕຸຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິຣຸກ຺ໂຂຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ເອຕ຺ຖ ‘‘ຍສ຺ມາ ເກວລໍ ໂພຘີຕິ
ຣຸກ຺ຂສ຺ສປິ ນາມໍ, ຕສ຺ມາ ໂພຘີ’’ຕິ ປຣໂຕ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິຄ຺ໂຣຘາທິຣຸກ຺ຂໂຕ ອສ຺ສ ວິເສສນວຈນໍ ປນ ຕທຌ຺ຌໂພຘິມູລປ຺ປສງ຺ຄນິ
ວາຣຓຕ຺ຖໍຯ ມຄ຺ຄຌາຓຌ຺ຫິ ກຸສລມູລຕ຺ຕາ ໂພຘີ ຈ ຕໍ ມູລຌ຺ຈາຕິ ສງ຺ຂໍຍໍ ລເກຍ຺ຍຯ ປຖມາກິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ນິສີທຕີຕິ
ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ເຕນ ອກິສມ຺ພຸທ຺ຘທິວເສນ ສທ຺ຘິ ອຌ຺ຌາຫໍ ເອກປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ນກາວໍ ທສ຺ເສຕິຯ ເອຕ຺ຖ ເອກ-ສທ຺ໂທ ຕສ຺ສ
ນິສຊ຺ຊາສງ຺ຂາຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊານ຺ໂຍຄານຸຣູປສ຺ສ ປລ຺ລງ຺ກສ຺ສ ອຌ຺ເຌນ ອິຣິຍາປເຖນ ອນນ຺ຕຣິຍກາວໍ ອຖສ຺ສ ອໂກປິຕກາວໍ
ທສ຺ເສຕິຯ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິມຸຕ຺ຕີຍໍ ວາ ສຸຂນ຺ຕິ ນ ສມ຺ກວຕິຯ ປຌ຺ຈມຊ຺ຊານິກຕ຺ຕາ ກຄວໂຕ ຜລສມາປຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕາ
ວິມຸຕ຺ຕິ ເອວ ອນຸຊ຺ຈພນຌ຺ເຄນ ນິພ຺ພານສຸຂນ຺ຕິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ, ຕໍ ສມາປຊ຺ຊເນນ ປ຺ຏິສໍເວທີ ອນຸກວນ຺ໂຕ ນິສີທີຯ ເວເນຍ຺ຍກາ
ລານຕິກ຺ກມນໂຕ ຕໍ ອເປກ຺ຂມາໂນ ນິສີທີ, ນ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂສງ຺ເຄນຯ

ອຖ ໂຂຕິ ອຘິກາຣນ຺ຕຣາຣມ຺ເກ ນິປາຕທ຺ວຍໍຯ ເຕນ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ ປ຺ຏິສໍເວທຍມາໂນ ນ ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ມນສາກາສີ, ກິນ຺ຕຸ
ຕໂຕ ວຸຌ຺ຖາຍາຕິ ທສ຺ເສຕິ ຯ ປ຺ຏິເວຘວເສເນວ ສຸມນສິກຕສ຺ສ ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ມນສິກຣຓໍ ຄມ຺ກີຣຕ຺ຕາ ອສ຺
ສາທຊນນໂຕ, ນ ອປຸພ຺ພນຍທສ຺ສນານິປ຺ປາຍໂຕຯ ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂກູຕສພ຺ພຘມ຺ມຕ຺ຕາ ກຄວໂຕ ອສມ຺ໂມຫໂຕ, ປ຺ຏິວິທ຺ຘສ຺ສ ວິສຍ
ໂຕ ວາ ມນສິກຣຓໍ ປນ ວິຊິຕເທສປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຓໍ ວິຍ ຣຌ຺ໂຌ ອປຸພ຺ພໍ ປີຕິໍ ຊເນຕິຯ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ ‘‘ອມານຸສີ ຣຕີ ໂຫຕິ, ສມ຺ມາ
ຘມ຺ມໍ ວິປສ຺ສໂຕ’’ຕິ (ຘຯ ປຯ ໓໗໓)ຯ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຖມໍ ຍາມນ຺ຕິ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄວເສນ ອຸປໂຍຄວຈນໍ, ເຕນ ຕສ຺ສ ວິກປ຺ປນານ
ຕຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ກິຌ຺ຈາປິ ‘‘ອນຸໂລມປ຺ຏິໂລມໍ ມນສາກາສີ’’ຕິ ເອກໂຕວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ອິມິນາ ອນຸກ຺ກເມນາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ
‘‘ອວິຊ຺ຊາປ຺ຈ຺ຈຍາ’’ຕິອາທີຯ ຕຕ຺ຖ ຈ ກິຌ຺ຈາປິ ປວຕ຺ຕິມຕ຺ຕປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ ອຘິປ຺ເປຕາ ກຖໍ ປຌ຺ຌາຍຕີຕິ? ປຖມກາວາຍ,
ປ຺ຏິໂລມມນສິກຣຓໍ ປນ ອນຸໂລເມ ປ຺ຈ຺ຈຍານໍ, ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນານຌ຺ຈ ຕຖາກາວສາຘນຕ຺ຖໍຯ ຍສ຺ມາ ອວິຊ຺ຊາຍ ເອວ ນິໂຣຘາ
ສງ຺ຂາຣນິໂຣໂຘ, ນ ອຌ຺ຌຖາ, ຕສ຺ມາ ສງ຺ຂາຣານໍ ອວິຊ຺ຊາ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ຕສ຺ສາ ຈ ສງ຺ຂາຣາ ຜລນ຺ຕິ ທີປນ຺ໂຕຯ ຕຖາ ນິພ຺ພານ
ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາຍ ອນຸໂລມມນສິກຣຓໍ ກາຣຓນິໂຣຘາ ຜລນິໂຣຘສາຘນຕ຺ຖໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ອນຸກາວໂຕ ນິພ຺ພານໍ ທສ຺ສິຕໍຯ ນ ຫິ
ຕໍ ອວິຊ຺ຊາທີນິໂຣຘມຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ‘‘ຍໂຕ ຂຍໍ ປ຺ຈ຺ຈຍານໍ ອເວທີ’’ຕິ ວຈເນນ ອນຸໂລໂມ ນານິປ຺ເປໂຕຕິ ສິທ຺ຘໍຯ
ມຄ຺ຄປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາຍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖິ, ອຸກຍຕ຺ຖປິ ກິຈ຺ຈໂຕ, ອາຣມ຺ມຓໂຕ ຈ ຕສ຺ສ ມຄ຺ຄສ຺ສ ວິສຍໂຕ ຈ ຕຕ຺ຖ ມຄ຺ໂຄ
ທສ຺ສິໂຕຯ

ຕຕ຺ຖາຫ – ‘‘ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ປ຺ຏິໂລມໍ ມນສາກາສີ’’ຕິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ນ ຫິ ປ຺ຏິໂລມາປເທເສນ ນິທ຺ທິຌ຺ຌໍ ນິພ຺ພານໍ
ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ ກວິຕຸມຣຫຕີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ນ, ຕທຕ຺ຖຊານນໂຕຯ ອນຸໂລມປ຺ຏິໂລມນ຺ຕິ ຫິ ກາວນປຸໍສກໍຯ ອນຸໂລມໂຕ,
ປ຺ຏິໂລມໂຕ ຈ ຕໍ ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ມນສາກາສີຕິ ຫິ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖຯ ອຌ຺ຌຖາ ນິໂຣຘສ຺ສ ປ຺ຏິໂລມປ຺ປສງ຺ຄາປຕ຺ຕິເຍວາປຊ຺ຊ
ຕິຯ ປ຺ຏິໂລເມ ຈ ປເນຕສ຺ມິ ອນຸກ຺ກມນິຍໂມ ອນຸໂລເມ ອນຸກ຺ກມນິຍມໂຕ ສິທ຺ໂຘຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເອວໍ ສຕິ ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ
ປ຺ຏິໂລໂມ ນາມ ອປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທຕິ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຌ຺ຌຖາປິ ‘‘ນິໂຣໂຘ ໂຫຕີຕິ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕີ’’ຕິອາທີຯ
ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປຸພ຺ພາປຣວິໂຣໂຘ ໂຫຕິຯ ກຖໍ? ປ຺ຏິຈ຺ຈາຕິ ຫິ ອິມິນາ ຜລສ຺ສ ປ຺ຈ຺ຈຍປຣິຄ຺ຄໂຫ, ປ຺ຈ຺ຈຍານຌ຺ຈ ປ຺ຈ຺ຈຍາຍ
ຕຸປ຺ຄມເນນ ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທາກິມຸຂກາວທີປນໂຕ ອສມຸປ຺ປາໂທ ນ ສມ຺ກວຕິ, ຕສ຺ມາ ອປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທຕິ ເອວໍ
ອຸກຍປ຺ຏິກ຺ເຂເປນ ປນສ຺ສ ປ຺ຏິໂລມຕາ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ເອເກຯ ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ອນຸໂລມກາວນິຍມນໂຕ, ອຕ຺ຖາຕິສຍາກາວ
ໂຕ, ຕສ຺ມາ ອປ຺ປ຺ຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ ຕສ຺ສ ປ຺ຏິໂລໂມຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຕເນວ ກຄວຕາ ປາລຸອິຍໍ ປ຺ຈ຺ຈຍປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນນິໂຣໂຘ ວຸຕ຺

ໂຕ။ ຕຕ຺ຖ ທິ ‘‘ອວິຊ຺ຊາຍ ຕ຺ເວວ ອເສສວິຣາຄນິໂຣຘາ’’ຕິ ເອວໍ ປ຺ຈ຺ຈຍສ຺ສ ສມ຺ຈ຺ຉິນ຺ນປ຺ຈ຺ຈຍກາວວເສນ ປ຺ຈ຺ຈຍນິໂຣຘໍ, ຝລສ຺ສ ປ຺ຈ຺ຈຍປ຺ຜິຄ຺ຄຫາກາວວເສນ ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປ຺ນ຺ນນິໂຣຘສ຺ຈ ທີເປຕິ။ ທຸວິໂຊ ປາລຸອິຍໍ ນິໂຣໂຊ ອຕ຺ຖໂຕ ອນຸປ຺ປາໂທ ນາມ ໂຫຕິຕິ ກຕ຺ວາ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ‘‘ນິໂຣໂຊ ໂຫຕິຕິ ອນຸປ຺ປາໂທ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ນິພ຺ພານໍ ປ຺ຈ຺ຈຍປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປ຺ນ຺ນານໍ ນິໂຣຘມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ຕສ຺ສານຸກາວທີປນານິປ຺ປາຍໂຕ။ ວິທິຕເວລາຍນ຺ຕິ ມນສິກຕເວລາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອຍ຺ລຖາ ຕໂຕ ປ຺ຸພ຺ເພ ອວິທິຕປ຺ປສງຄໂຕ။

ຊາຍໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ກາມໍ ລກ຺ຂຕູປ຺ນິຊ຺ຊາເນນ ຊາຍໂຕ ໂພຜິປ຺ກ຺ຂິຍຘມ຺ມາ ປາຕຸກວນ຺ຕິ, ຈຕຸອຣິຍສຈ຺ຈຘມ຺ມາ ວາ ປກາສນ຺ຕິ, ຕຖາປີ ປ຺ຸພ຺ພກາເຄ ສມຖາທິຍານິກວິກາຄທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອາຣມ຺ມຕູປ຺ນິຊ຺ຊານຄ຺ຄຫຕໍ။ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ມຄ຺ຄຫຕໍ ກາມໍ ອນຸໂລມ ປ຺ຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທທສ຺ສນານິກາເຣນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ຕຖາປີ ‘‘ໂຍ ທຸກ຺ຂໍ ປຣິຊານາຕິ, ໂສ ສມຸທຍໍ ປ຺ຊຫຕີ’’ຕິ ລທ຺ຘິວເສນ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ။

໔။‘‘ປ຺ຈ຺ຈຍກ຺ຂຍສ຺ສາ’’ຕິ ກິຈ຺ຈປຣິຍາຍວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ။ ເຕນ ປ຺ຈ຺ຈຍນິພ຺ພານໍ, ຕທຸປ຺ນິສ຺ສຍນິພ຺ພານຍ຺ຈາຕິ ທຸວິຘໍ ນິພ຺ພານໍ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິຕິ။ ກາມຍ຺ຈ ຕໍ ນ ເກວລໍ ປ຺ຈ຺ຈຍກ຺ຂຍມຕ຺ຕໍ ກໂຣຕິ, ອຖ ໂຂ ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປ຺ນ຺ນກ຺ຂຍມ຺ປີ ກໂຣຕິ။ ຍໂຕ ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ນິໂຣໂຊ ທສ຺ສິໂຕ, ຕຖາປີ ເຫຕຸນິໂຣຘາ ຝລນິໂຣໂຊຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ປ຺ຈ຺ຈຍກ຺ຂຍສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣາ ຘມ຺ມາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈຕຸສຈ຺ຈຄ຺ຄຫຕໍ ປຖມຄາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນຍວິປ຺ລ຺ລາເສນ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ။

໖။ສມຸທຍນິໂຣຘສງຂາໂຕ ອຕ຺ໂຖຕິ ເອຕ຺ຖ ສມຸທໂຍ ກິຈ຺ຈວເສນ, ນິໂຣໂຊ ອາຣມ຺ມຕກິຣິຍາຍ။ ເອເຕນ ທຸວິປ຺ປກາຣາ ນິໂຣຘາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ອນຸກາວສ຺ສ ວເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ຍສ຺ມາ ປ຺ລ຺ລງກາກຸຊິຕຍ຺ຖານຍ຺ຈ ‘‘ປ຺ລ຺ລງໂກ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ຝ ລາຊິຄມຍ຺ຖານໍ ‘‘ປ຺ລ຺ລງກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။

ອຊປາລກຖາວຕ຺ຕນາ

໕။ສມ຺ໂມທິຕິ ທິຕການຕາຍ ກຄວາ ເຕນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ສທ຺ຘີ ສມ຺ໂມທີ။ ເວເທທີ ອນ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ນິພ຺ພານໍ ອນ຺ໂຕ ນາມ။ ເວທານໍ ວາ ອນ຺ຕໍ ຄຕຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ອຣຫຕ຺ຕໍ။ ຕຕ຺ຖ ປຄເມນ ເວທນ຺ຕຄູ ຍສ຺ມາ, ຕສ຺ມາ ເອວ ວຸສິຕພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍ။ ທຸຕິເຍນ ເວທນ຺ຕຄູ ຍສ຺ມາ, ຕສ຺ມາ ວຸສິຕພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍຕິ ເອວໍ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ။ ກິຍ຺ຈາປີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຈຕຸສຈ຺ຈຍຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຸທານຄາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕປ຺ຜິເວຘາກາວໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ປຣິຫາໂຣ။

ອຊປາລກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຕິຕາ။

ມຸຈລິນ຺ທກຖາວຕ຺ຕນາ

໕။ ມຸຈລິນ຺ທວຕ຺ຖຸມ຺ທິ ເອຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ອິທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ။ ຕໍ ວິເວກນ຺ຕິ ອຸປ຺ຊິວິເວກໍ ။ ‘‘ອພ຺ຍາປ຺ຊ຺ຊໍ ສຸຂໍ ໂລເກ’’ຕິ ອິມິນາ ປຖມມຄ຺ຄໍ ທສ຺ເສຕິ ເຕນ ສຕ຺ເຕສຸ ມາຣຕາວເສນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນກພ຺ຍາປາທປ຺ປຫານສິທ຺ຘິໂຕ။ ‘‘ປາຕກູເຕສຸ ສໍຍໂມ’’ຕິ ອິມິນາ ທຸຕິຍມຄ຺ຄໍ ທສ຺ເສຕິ။ ມຄ຺ຄີ ທີ ປຸຄ຺ຄໂລ ອວສິຍ຺ຖພ຺ຍາປາທຕນຸຕ຺ຕວເສນ ປາຕກູເຕສຸ ສໍຍໂຕ ໂຫຕິ ວິທຶ ສາສິປ຺ປາຍາກາວໂຕ။ ເອວໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ທີ ມຄ຺ຄາ ອນຸກ຺ກເມນາປີ ຄທິຕາ ໂຫນ຺ຕິ။

ມຸຈລິນ຺ທກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຕິຕາ။

ຣາຊາຍຕນກຖາວຕ຺ຕນາ

໖။ຣາຊາຍຕນໍ ປາຕລີ။ ‘‘ຈຕຸທ຺ທິສາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ’’ຕິ ປາຖເສໂສ။ ມຸຂວຍ຺ຜິຍໍ ກິຣສ຺ສ ທີນ຺ນານໍ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປີ ເລຂາປຣິຈ຺ເຉໂທ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ວາຕິຊາ ເທວຕາຍ ຄາຣວທສ຺ສເນນ ກຄວໂຕ ຣູປກາຍທສ຺ສເນນ ປສນ຺ນຕ຺ຕາ ສຣຕໍ ອຄ຺ຄເທສຸ໌။ ເທວຕາຍ ‘‘ກ ຄວາ ຣາຊາຍຕນມູເລ ປຖມາກິສມ຺ພຸທ຺ໂຊ’’ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສາວກສງຟາກາວໍ, ອກິສມ຺ພຸທ຺ຘມ຺ມສພ຺ກາວຍ຺ຈ ຊານີສູຕິ

ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຊານນ຺ຕີຕິ ພຸທ຺ຘາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ຣາຊາຍຕນກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ພ຺ຣຫ຺ມຍາຈນກຖາວຓ຺ຓນາ

໗ຯອຘິຄໂຕໂຂ ມ຺ຍາຍນ຺ຕິອາທິມ຺ຫິ ຘມ຺ໂມຕິ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ໂມ, ຄມ຺ຠີຣຕ຺ຕາ ທຸທ຺ທໂສຯ ທຸທ຺ທສຕ຺ຕາ ທຸຣນຸໂພໂຘຯ ສນ຺ໂຕຕິ ນິພ຺ພຸໂຕຯ ປຓີໂຕຕິ ອຕປ຺ປໂກຯ ອິທໍ ທ຺ວຍໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຕກ຺ກາວຈໂຣຕິ ຕກ຺ເກນ ອາກາຣປຣິວິຕກ຺ເກນ ໂອຄາຫິຕພ຺ໂພ ນ ໂຫຕິ, ຎາເຓເນວ ອວຈຣິຕພ຺ໂພຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຓ຺ຑິຕເວທນີໂຍຕິ ສມ຺ມາປຏິປທໍ ປຏິປນ຺ເນຫິ ປຓ຺ຑິເຕຫິ ເວທນີໂຍຯ ສພ຺ພສງ຺ຂາຣສມໂຖຕິອາທິ ສພ຺ພໍ ນິພ຺ພານເມວຯ ຕຎ຺ຫິ ຜລູປ຺ຈາເຣນ ເອກມ຺ປີ ສມານໍ ຕຖາ ຕຖາ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຣາມາຕິ ປຊາຯ ອນຸ ອນຸ ອຈ຺ຉຣິຍາ ອນຈ຺ຉຣິຍາຯ ເຕສໍ ຠຄວໂຕ ປຸພ຺ພຠາຄປຏິປທໍ ສຸຕປຸພ຺ພານໍ, ຘມ຺ມສ຺ສ ວາ ຄມ຺ຠີຣຠາວໍ ອຘິຄຕປຸພ຺ພານໍຯ ກິຎ຺ຈາປີ ຠຄວໂຕ ຈຕ຺ຕາໂຣປີ ມຄ຺ຄາ ສຸຂປ຺ປຏິປທາ, ຕຖາປີ ໂພຘິສຕ຺ຕປຏິປທໍ ສນ຺ຘາຍ ''ກິຈ຺ເຉນ ເມ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ປກາສິຕໍ ປກາສິຕຸ''ນ຺ຕິ ອຸຠຍຖາປີ ປາໂຐຯ ປເຣເຕຫິ ຍຸຕ຺ເຕຫິຯ ຣາຄຣຕ຺ຕາຕິ ກາມຣາຄທິຏ຺ຐິຣາເຄຫິ ຣຕ຺ຕາຯ ອຕ຺ຕນິຈ຺ຈາທິຄາຫກາ ນ ທກ຺ຂນ຺ຕິ ນ ປສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິຯ

໘ຯ ສຫໍປຕິ ກິຣ ''ນສ຺ສຕິ ວຕ ໂຠ ໂລໂກ''ຕິ ອິມໍ ສທ຺ທໍ ຕຖາ ນິຈ຺ຉາເຣຕິ, ຍຖາ ທສສຫສ຺ສີໂລກຘາຕຸພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ສຸຕ຺ວາ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສຸຯ ປຎ຺ຎາມເຍ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ສນ຺ຕານານຸສຍິຕວເສນ ອປ຺ປໍ ປຣິຕ຺ຕໍ ຣາຄາທິຣຊໍ ເອເຕສໍ, ເອວໍສຠາວາຕິ ອປ຺ປຣຊກ຺ຂຊາຕິກາຯ ອສ຺ສວນຕາຕິ ອສ຺ສວນຕາຍຯ

ສມເລຫິ ສຕ຺ຖາເຣຫິຯ ອປາປຸເຣຕນ຺ຕິ ວິວຣ ເອຕໍຯ ອມຕສ຺ສ ທ຺ວາຣນ຺ຕິ ອຣິຍມຄ຺ຄໍ, ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ມໍ ວາຯ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍຈຕຸມຄ຺ຄຎາເຓຫິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ພຸທ຺ທໍ ປຏິວິທ຺ທໍຯ ເສເລຕິ ສິລາມເຍຯ ວິຄຕຣຊຕ຺ຕາ ສຸຂທສ຺ສນໂຍຄ຺ເຄ ຐິໂຕ ຈ ເອຕ຺ໂຕ ຈ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຖາ ຐິໂຕ ຈກ຺ຂຸມາ ປຸຣິໂສ ສມນ຺ຕໂຕ ຊນຕໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍຯ ຕ຺ວມ຺ປີ ສຸເມຘ ສຸນ຺ທຣປຎ຺ຎ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓາຘິຄມາຍ ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸຯ ສພ຺ພກິເລສສງ຺ຄາມານໍ ວິຊິຕຕ຺ຕາ ວິຊິຕສງ຺ຄາມຯ ຊາຕິກນ຺ຕາຣາທິນິຕ຺ຖຣຓຕ຺ຖໍ ເວເນຍ຺ຍຊນສຕ຺ຖວາຫນສມຕ຺ຖຕາຍ ສຕ຺ຖວາຫຯ ກາມຈ຺ຉນ຺ໄທຓສ຺ສ ອຠາວໂຕ ອຓຓຯ

໙ຯພຸທ຺ທຈກ຺ຂຸນາ ອິນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕຎາເຓນ ຈ ອາສຍານຸສຍຎາເຓນ ຈຯ ອິເມສຎ຺ຫິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຎາຓານໍ ''ພຸທ຺ທຈກ຺ຂູ''ຕິ ນາມໍຯ ອຸປ຺ປລິນິຍນ຺ຕິ ອຸປ຺ປລວເນຯ ເອວໍ ເສເສສຸປິ ຯ ອນ຺ໂຕ ນິມຸຄ຺ຄໂປສີນີຕິ ຍານິ ອນ຺ໂຕ ນິມຸຄ຺ຄາເນວ ໂປສິຍນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຍານິ ອຸທກໍ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄມ຺ມ ຐິຕານິ, ຕານິ ສູຣິຍຣໍສິສມ຺ຜສ຺ສໍ ອາຄມຍມານານິ ຐິຕານິ ອຊ຺ຊ ປຸປ຺ຜນການິຯ ຍານິ ສໂມທກໍ ຐິຕານິ, ຕານິ ສ຺ເວ ປຸປ຺ຜນການິຯ ຍານິ ອຸທການຸຄ຺ຄຕານິ, ຕານິ ຕຕິຍທິວເສ ປຸປ຺ຜນການິຯ ອຸທກາ ປນ ອນຸຄ຺ຄຕານິ ອຎ຺ຎານິປິ ສໂຣຊຸປ຺ປລາທີນິ ນາມ ໂຫນ຺ຕິຯ ຍານິ ເນວ ປຸປ຺ຜິສ຺ສນ຺ຕິ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປກ຺ຂາເນວ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕານິ ປາຬິໍອນາຣູຬ຺ຫານິ, ອາຫຣິຕ຺ວາ ປນ ທີເປຕພ຺ພານິຯ ເອເຕຫິ ອຸຄ຺ຆຏິຕຎ຺ຎູ ວິປຎ຺ຈິຕຎ຺ຎູ ເນຍ຺ໂຍ ປທປຣໂມຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຄ຺ຄລາ ໂຍເຊຕພ຺ພາຯ ປຈ຺ຈຠາສີຕິ ປຕິ ອຠາສິຯ

ອປາຣຸຕາຕິ ວິວຏາຯ ປຈ຺ຈິມສ຺ສ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ອຍມຕ຺ໂຖຯ ອຫຎ຺ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ປຄຸຓໍ ສຸປ຺ປວຕ຺ຕມ຺ປີ ອິມໍ ປຓີຕໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ຘມ຺ມໍ ກາຍວາຈາກິລມຖສຎ຺ຎີ ຫຸຕ຺ວາ ນາຠາສິຯ

ພ຺ຣຫ຺ມຍາຈນກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໐ຯ ອິທານິ ປນ ສພ຺ໂພ ຊໂນ ສທ຺ຘາຠາຊນໍ ອຸປເນຕຸ, ປູເຣສ຺ສາມິ ເນສໍ ສງ຺ກປ຺ປນ຺ຕິຯ ອປ຺ປຣຊກ຺ຂຊາຕິໂກຕິ ສມາປຕ຺ຕິຍາ ວິກ຺ຂມ຺ຠິຕກິເລສຕ຺ຕາ ນິກ຺ກິເລສຊາຕິໂກຯ ອາຊານິສ຺ສຕີຕິ ເຈ ນ ນິຏ຺ຐານມກໍສຸ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫກາ ເຕ ວິນຍກ຺ກມຎ຺ຎາ, ອຫໍ ເຫເສຍ຺ຍໍ ປຏິວິຊ຺ຌິສ຺ສຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ, ''ມຸທ຺ຘາປີ ຕສ຺ສ ວິປເຕຍ຺ຍາ''ຕິ (ອຯ ນິຯ ໗ຯ໑໑; ປາຣາຯ ໘) ເອຕ຺ຖ ວິຍ ອຠູຕປຣິກປ຺

ໂປ ກິເຣໂສ. ໂລເກ ຕສ຺ສ ອຣິມ຺ຕ຺ຕກາວທິປ຺ນຕ຺ຖຍ຺ຫິ ອິທັ ວຈນັ ອຕ຺ຕໂນ ຕທຸປເທເສນ ອວິທິຕກາວທິປ຺ນຕ຺ຖັ. ຕສ຺ສ ອນນ຺ເຕວາສິກກາວທິປ຺ນຕ຺ຖນ຺ຕິ ເອວມາທິນິ ປເນຕ຺ຖ ປໂຍຊນານິ. ກຄວໂຕປີ ໂຂ ຍາຕນ຺ຕິ ສພ຺ພຍ຺ຍ຺ຕຍ຺ຍາຕັ ຕສ຺ສ ມຣຕາຣມ຺ມຕັ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ເຕນ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ ຕສ຺ສ ສຕິ ຊມ຺ມເທສນາຍ ຊິປ຺ປີ ຊານນກາວາຣມ຺ມຕນ຺ຕິ ທີເປຕິ. ປໂຣປເທສໂຕ ອຊານິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ມຣຕສຈ຺ຈິກິຣິຍມ຺ປີ ທສ຺ເສຕິ. ພຸທ຺ຊານມ຺ປີ ອເນກຍາຕສໂມຊານາກາວໂຕ ສຸວ຺ຕ຺ຕເມຕັ. ຈິຕ຺ຕປຸພ຺ພິກາ ທີ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິ, ອຍ຺ຍຖາ ນວສຕ຺ຕປາຕ຺ກາວປ຺ປສ຺ງໂຄ. ສພ຺ພຊມ຺ມານັ ເອກໂຕ ຄຫເຕ ວິຣຸທ຺ຊກາລານັ ເອກໂຕ ຊານນປ຺ປສ຺ງໂຄ. ຕໂຕ ເອກຍາຕສ຺ສ ວິຕຖກາວປ຺ປຕ຺ຕິໂທໂສ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພສ຺ສ ວິນາເນກຍາຕສໂມຊານັ ອາປຊ຺ຊິຕຊມ຺ເມສຸ ອປ຺ປຜິທຕຍາຕວນ຺ຕ຺ຕາ ປນ ສພ຺ພຍ຺ຍູ ເອວ ກຄວາຕິ ເວທິຕພ຺ພັ, ນ ສພ຺ພກາລັ ເອກໂຕ. ອາລຸອາຣາທີນັ ມຣຕາຊານນໂຕຕິ ເຈ? ນ, ຕສ຺ສ ຊານເນນ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສາປີ ສພ຺ພຍ຺ຍ຺ຕາປຕ຺ຕິປ຺ປສ຺ງຄໂຕ. ຍທາກາເວນ ຍທາກາໂວ ຕພ຺ກາເວນ ຕສ຺ສາກາວປ຺ປສ຺ງໂຄ ໂລເກ ສິທ຺ໂຊຕິ. "ກຄວໂຕປີ ໂຂ ຍາຕັ ອຸທປາທີ"ຕິ ວຈນໂຕ ຕສ຺ສ ມຣຕຊານນັ ສິທ຺ຊນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ກວັ ມເຕເນວ ກຄວາ ສພ຺ພຍ຺ຍູຕິ ສິທ຺ຊັ ນ ເທວຕາໂຣຈນໂຕ ປຸພ຺ເພ ອຊານນໂຕຕິ ເຈ? ນ, ວິເສສັ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາ ປຊານນໂຕ, ເທວຕາຍ ສພ຺ພຍ຺ຍ຺ກາວປ຺ປຕ຺ຕິໂທສໂຕ ຈ. ນ ທີ ໂສ ກສ຺ສຈິ ວຈເນນ ອຍ຺ຍາສີຕິ.

ອປີຈ ກິມິທັ ຕຕ຺ຖ ຊານນັ ນາມ ຕທາຣມ຺ມຕຍາຕຸປ຺ປຕ຺ຕີຕິ ເຈ? ນ, ໂລເກ ສພ຺ພຍ຺ຍ຺ໂນ ອຈ຺ຈນ຺ຕາກາວປ຺ປສ຺ງຄໂຕ. ສາຊິກາ ທີ ມຍາ ເອກຍາຕກ຺ຂເຕ ສພ຺ພັ ຍາຕັ, ຕທຍ຺ເຍສຍ຺ຈ ຕທຍ຺ຍາຕານຸປ຺ປຕ຺ຕີ. ອປີຈ ສພ຺ພຍ຺ຍ຺ໂນ ສພ຺ພຊມ຺ມວິສເຍຍາຕປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານສິທ຺ຊິ ຕສ຺ສ ຍາຕສ຺ສ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕໂນ ອວິສໂຍຕິ ເຈ? ນ, ເຫຕຸນິທສ຺ສນານຸປ຺ປຕ຺ຕີໂຕ. ອປີຈ "ກຄວໂຕປີ ໂຂ ຍາຕັ ອຸທປາທີ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິເສສວຈນັ ອຕ຺ຖິ. ເຍນ ເທວຕາໂຣຈນຸຕ຺ຕຣກາລເມວ ກຄວໂຕ ຍາຕັ ອຸທປາທີຕິ ປຍ຺ຍາຍຕິ. ນ ທີ ວຈນປຸພ຺ພາປຣິຍກາວມ຺ເຕນ ຕທຕ຺ຖປຸພ຺ພາປຣິຍຕາ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຍຸຕ຺ຕເມຕັ. ອກິໂທສກາລັກໂຕຕິ ປຖມຍາເມ ກາລັກໂຕ. "ມຊ຺ຊິມຍາເມ"ຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ອຸກຍຕ຺ຖປີ ມຫາຊານີໂຍ. ສຕ຺ຕທິວສພ຺ການ຺ຕເຣ, ເອກທິວສພ຺ການ຺ຕເຣ ຈ ປຕ຺ຕພ຺ພມຄ຺ຄຜລໂຕ ປຣິຫີນຕ຺ຕາ ມຫຕີ ຊານີ ອສ຺ສາຕິ ມຫາຊານີ. ເຕສຸ ທີ ທ຺ວີສຸ ອາລຸອາໂຣ ອາກິຍ຺ຈຍ຺ຍາຍຕນກາເວ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ອຸທໂກ ກວຄ຺ເຄ, ຕສ຺ມາ ເນສັ ຊມ຺ມເທສນາຍ ອກ຺ຂເຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາວັ ສນ຺ຊາຍ ກຄວາ ເອວັ ຈິນ຺ເຕສິ, ນ ອີໂຕ ມນຸສ຺ສໂລກໂຕ ຈຸຕິກາວັ ສນ຺ຊາຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພັ. ອພຸທ຺ຊເວເນຍ຺ຍຕຍ຺ຈ ສນ຺ຊາຍາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ, ອຍ຺ຍຖາ ອນິຜ຺ຖປ຺ປສ຺ງໂຄຕິ ອາຈຣິໂຍ.

ໂພຊິສຕ຺ຕສ຺ສ ຊາຕກາເລ ສຸປີນປຜິຄ຺ຄາຫກາ ເຈວ ລກ຺ຂຕປຣິຄ຺ຄາຫກາ ຈ ອຜ຺ຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ. ເຕສຸ ຕໂຍ ທ຺ວິຊາ ພ຺ຍາກຣິສ຺ "ອິເມຫີ ລກ຺ຂເຕຫີ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອຄາຣັ ອຊ຺ຊາວສນ຺ໂຕ ຣາຊາ ໂຫຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ, ປພ຺ພຊນ຺ໂຕ ພຸທ຺ໂຊ"ຕິ. ປຍ຺ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ "ອຄາເຣ ນ ຕິຜ຺ຖຕິ, ພຸທ຺ໂຊວ ໂຫຕີ"ຕິ ເອກັສພ຺ຍາກຣຕາວ ອເຫສຸັ. ເຕສຸ ປຸຣິມາ ຕໂຍ ຍຖາມນ຺ຕປາຣັ ຄຕາ. ອິເມ ປນ ມນ຺ຕປາຣັ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕາ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຊັ ປຸຍ຺ຍມຫຕ຺ຕັ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ໂພຊິສຕ຺ຕັ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປຸເຣຕຣເມວ ປພ຺ພຊິສຸ. ອິເມ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕັ "ປຍ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ"ຕິ. "ເຕສັ ປຸຕ຺ຕາ"ຕິປີ ວທນ຺ຕິ, ຕັ ອຜ຺ຖກຖາຍັ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕັ. ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ກຄວາ "ພຫູປກາຣາ ໂຂ ເມ"ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ. ກິ ອຸປກາຣການັ ເອວ ເອສ ຊມ຺ມັ ເທເສຕິ, ອິຕເຣສັ ນ ເທເສຕີຕິ? ໂນ ນ ເທເສຕິ. ອຸປກາຣານຸສ຺ສຣຕມຕ຺ຕເກເນວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຜ຺ຖກຖານໂຍ. ອຕ຺ຕໂນ ກຕຍ຺ຍ຺ກຕເວທີກາວປ຺ປກາສນຕ຺ຖັ, ກຕຍ຺ຍ຺ຕາທີປ຺ສັສນຕ຺ຖັ, ປເຣສຍ຺ຈ ກຕຍ຺ຍ຺ກາວາທີນິໂຍຊນຕ຺ຖັ, ຊິປ຺ປຊານນປ຺ປສ຺ງຄນິວາຣຕຕ຺ຖັ.

໑໑.ອນ຺ຕຣາ ຈ ຄຍັ ອນ຺ຕຣາ ຈ ໂພຊິນ຺ຕິ ຄຍາຍ ຈ ໂພຊິຍາ ຈ ມຊ຺ເຊ ຕິຄາວຸຕນ຺ຕເຣ ຖາເນ. ໂພຊິມຕ຺ຫໂຕ ທີ ຄຍາ ຕີຕິຄາວຸຕານິ. ພາຣາຕສີນຄຣັ ອຜ຺ຖາຣສ ໂຍຊນານິ. ອຸປໂກ ປນ ໂພຊິມຕ຺ຫສ຺ສ ຈ ຄຍາຍ ຈ ອນ຺ຕເຣ ກຄວນ຺ຕັ ອທ຺ທສ. ອນ຺ຕຣາ-ສທ຺ເທນ ປນ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸປໂຍຄວຈນັ ກຕັ. ອີທິເສສຸ ຈ ຖາເນສຸ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ເອກເມວ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທັ ປຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ໂສ ທຸຕິຍປເທປີ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ. ອໂຍຊິຍມາເນ ປນ ອຸປໂຍຄວຈນັ ນ ປາປຸຕາຕີ. ອິຊ ປນ ໂຍເຊຕ຺ວາວ ວຸຕ຺ໂຕຕີ.

ສພ຺ພາກິກູຕີ ສພ຺ພັ ເຕກູມກຊມ຺ມັ ອກິກວິຕ຺ວາ ກິໂຕ. ຕຕ຺ຫກ຺ຂເຍຕີ ນິພ຺ພາເນ. ວິມຸຕ຺ໂຕຕີ ອາຣມ຺ມຕໂຕ ວິມຸຕ຺ໂຕ. ນຕ຺ຖິເມ ປຜິປຸຄ຺ຄໂລຕີ ມຍ຺ຫັ ປຜິປຸຄ຺ຄໂລ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອສທິໂສຕີ ອຕ຺ໂຖ, ມມ ສພ຺ພຍ຺ຍ຺ກາເວ ໂທສັ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂລເກ ຖາຕຸັ ອສມຕ຺ຖຕາຍ ມມ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກປຸຄ຺ຄໂລ ວາ ນຕ຺ຖີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອາຫຍ຺ຂັ ອມຕທຸນ຺ທຸກິນ຺ຕີ ຊມ຺ມຈກ຺ຊປຜິລາກາຍ ອມຕເກຣີປຫຣິສ຺ສາມີຕີ ຄຈ຺ຊາມິ.

ອຣຫສີ ອນນ຺ຕຊິໂນ ກວິຕຸັ ຍຸຕ຺ໂຕ ຕ຺ວນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ. ອິທມ຺ປີ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຖຸນາມັ. ທຸເປຍ຺ຍາສີຕິ ອາວຸໂສ ເອວມ຺ປີ ນາມ

ຠເວຍ຺ຍຯ ປກ຺ກາມີຕີ ວງ຺ກຫາຣຊນປທໍ ນາມ ອຄມາສີຯ ຠຄວາປິ “ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ສ ມິຄລຸທ຺ທກສ຺ສ ຘີຕ຺ຍາ ຈາປາຍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ປຸນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອນາຄາມີ ອຍໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອາລປີຯ ໂສ ຈ ຕເຖວາຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອນາຄາມີ ຫຸຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ອວິເຫສຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓີຯ

໑໒ຯສຓ຺ຐເປສຸນ຺ຕິ ກຕິກໍ ອກໍສຸຯ ປຘານວິພ຺ຠນ຺ໂຕຕິ ປຘານໂຕ ຠຏ຺ໂຐ ປຣິຫີໂນຯ “ອຠິຊານາຖ ນຸ ຠາສິຕເມຕ”ນ຺ຕິ, “ວາຈໍ ຠາສິຕເມວ”ນ຺ຕິ ຈ ເອວຣູປໍ ກຎ຺ຈິ ວຈນເຠທໍ ອກາສີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ຠຄວນ຺ຕໍ ສຸສ຺ສູສິໍສູຕິ ຠຄວໂຕ ວຈນໍ ໂສຕຸກາມາ ອເຫສຸໍຯ ອຎ຺ຎາຕິ ອຎ຺ຎາຍ, ຊານິຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໑໓ຯ ອຖ ກິມຕ຺ຖໍ ອາມນ຺ເຕສີຕິ? ຕໂຕປິ ສຸຏ຺ຐຸຕຣໍ ປຏິຊານນຕ຺ຖໍ, ຘມ຺ມສ຺ສ ອຠິກາຣິຍທຸລ຺ລຠຠາວທີປນຕ຺ຖໍ, ອກ຺ຂຣວິກ຺ເຂປນິວາຣຓຕ຺ຖຎ຺ຈຯ ຕຕ຺ຖ ທ຺ເວເມຕິ ອນ຺ຕທ຺ວຍວຈນໍ ອຎ຺ເຎສມ຺ປິ ຕທນ຺ໂຕຄຘາວໂຕຯ ອປີຈ ໂຍຊນາວເສນຯ ຕຓ຺ຫາອວິຊ຺ຊາຕິ ຫິ ສໍສາຣປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ສີສຠູຕາ ທ຺ເວ ກິເລສາຯ ເຕ ຈ ສມຖວິປ຺ສ຺ສນານໍ ປຏິປ຺ກ຺ຂຠູຕຕ຺ຕາ ອນ຺ຕາ ນາມຯ ເຕສຸ ຕຓ຺ຫາວເສນ ກາມສຸຂລ຺ລິການຸໂຍຄໍ ຠຊນ຺ໂຕ ສມຖໍ ປຣິຫາເປຕິ ພາໂລ, ຕຖາ ອວິຊ຺ຊາວເສນ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍຄໍ ຠຊນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິປ຺ສ຺ສນນ຺ຕິ ນ ສກ຺ກາ ອຸໂຠ ທ຺ເວ ອນ຺ເຕ ອປ຺ປຫາຍ ອມຕໍ ອຘິຄນ຺ຕຸນ຺ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕາຯ ອປີຈ ລີນຸທ຺ຘຈ຺ຈປຫານທສ຺ສນເມຕໍຯ ລີໂນ ຫິ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕວີຣິຍາຣມ຺ໂຠ ກາມສຸຂຎ຺ຈ ຠຊຕິ, ອິຕໂຣ ອຈ຺ຈາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ອຕ຺ຕກິລມຖໍຯ ອຸໂຠປິ ເຕ ວີຣິຍສມຕາຍ ປຏິປ຺ກ຺ຂຕ຺ຕາ ອນ຺ຕາ ນາມຯ ອປີຈ ຕິສ຺ໂສ ສາສເນ ປຏິປທາ ວຸຕ຺ຕາ ອາຄາຬ຺ຫາ, ນິຊ຺ຌາມາ, ມຊ຺ຌິມາ ຈຯ ຕຕ຺ຖ ອາຄາຬ຺ຫາ “ປາຓາຕິປາຕີ ໂຫຕິ, ນຕ຺ຖິ ກາເມສຸ ໂທໂສ”ຕິ ເອວມາທິກາຯ ນິຊ຺ຌາມາ “ອເຈລໂກ ໂຫຕິ, ມຸຕ຺ຕາຈາໂຣ”ຕິ ເອວມາທິກາ, ມຊ຺ຌິມາ “ອຍເມວ ອຣິໂຍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ມຄ຺ໂຄ”ຕິ ເອວມາທິກາຯ ຕຕ຺ຖ ກາມສຸຂລ຺ລິການຸໂຍໂຄ ອາຄາຬ຺ຫາ ນາມ ປຏິປທາ ໂຫຕິ ສພ຺ພາກຸສລມູລຕ຺ຕາຯ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍໂຄ ນິຊ຺ຌາມາ ນາມ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາປນໂຕຯ ອຸໂຠເປເຕ ມຊ຺ຌິມາຍ ປຏິປທາຍ ປຏິປ຺ກ຺ຂຠູຕຕ຺ຕາ ອນ຺ຕາ ນາມ, ຕສ຺ມາ ອິເມວ ສນ຺ຘາຍ ທ຺ເວເມຕີຯ ກິມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ “ປພ຺ພຊິເຕນ ນ ເສວິຕພ຺ພາ”ຕິ ປພ຺ພຊິເຕ ເອວ ອຘິກໂຣຕິ, ນ ຄຫຏ຺ເຐຕິ? ປພ຺ພຊິຕານໍ ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ສຸຂປຣິວຊ຺ຊນສມຕ຺ຖຕາຍ, ຕທຘິກຕຕ຺ຕາ ຈ ປພ຺ພຊິຕາ ເອຕ຺ຖ ອຘິກຕາ, ນ ຄຫຏ຺ຐາຯ ຍທິ ເອວໍ ກິມຕ຺ຖໍ ກາມສຸຂລ຺ລິການຸໂຍຄມາຫ, ນນຸ ເຕ ປກຕິຍາປິ ກາມປຣິຈ຺ຈາຄໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖໍ ປພ຺ພຊິຕາຕິ? ນ, ເຕສໍ ອນ຺ຕທ຺ວຍນິສ຺ສິຕຕ຺ຕາຯ ເຕ ຫິ ອິຘ ໂລເກ ກາເມນ ວິສຸທ຺ຘິມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ຕາ ຕສ຺ເສວ ຕປ຺ສ຺ສ ຜເລນ ເປຈ຺ຈ ທິພ຺ເພ ກາເມ ອາສີສມານາ ທລ຺ຫຕຣໍ ກາມສຸຂລ຺ລິການຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ ຯ ອນ຺ຕຕ຺ໂຖ ປນ ອິຘ ກຸຈ຺ຉິຕຏ຺ເຐນ ເວທິຕພ຺ໂພ “ອນ຺ຕມິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຊີວິການໍ, ຍທິທໍ ປິຓ຺ໂຑລ຺ຍ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ອິຕິວຸຯ ໙໑; ສໍຯ ນິຯ ໓ຯ໘໐) ວິຍຯ

ໂຍ ຈາຍໍ ກາເມສຸ ກາມສຸຂລ຺ລິການຸໂຍໂຄຕິ ເອຕ຺ຖ ກາເມສູຕິ ວຕ຺ຖຸກາໂມ ອຘິປ຺ເປໂຕ, ທຸຕິໂຍ ກິເລສກາໂມ ຯ ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕສຸຂເມຕ຺ຖ ກາມສຸຂໍ ນາມຯ ເຕນ ວິປາກສຸຂສ຺ສ ນິຣວຊ຺ຊຠາວໍ ທີເປຕີຕິຯ ອລ຺ລີຍນໍ ນາມ ຕທຠິນນ຺ທນາຯ ອນຸໂຍໂຄ ນາມ ຠວນ຺ຕເຣ ຕທນຸໂຍຄປຕ຺ຖນາຯ ຫານຠາຄິຍກຣຕ຺ຕາ ກຸສລປ຺ກ຺ຂສ຺ສ, ຫີນປຸຄ຺ຄລຠາວິຕຕ຺ຕາ, ຫີນຘາຕຸປຠວຕ຺ຕາ ຈ ລາມກຏ຺ເຐນ ຫີໂນຯ ຄາມນິວາສີສຕ຺ຕສມ຺ມຕ຺ຕາ ຄມ຺ໂມຯ ປຸຖຸຊ຺ຊນສາຘາຣຓຕ຺ຕາ ໂປຖຸຊ຺ຊນິໂກຯ ອນຣິໂຍຕິ ອຣິຍານໍ ອນຘິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ, ອຣິຍຘມ຺ມປຏິປ຺ກ຺ຂຕ຺ຕາ, ອນຣິຍກຣຕ຺ຕາ, ອນຣິຍຘມ຺ມຕ຺ຕາ, ອນຣິຍາຈິຓ຺ຓຕ຺ຕາ ຈ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອນຕ຺ຖສງ຺ຂາຕສໍສາຣຠຍາວຫຕ຺ຕາ, ອນຕ຺ຖຜລນິພ຺ພຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ຈ ອນຕ຺ຖສໍຫິໂຕຯ ອຕ຺ຕໂນ ເກວລໍ ເຂທູປຄໂມ ອຕ຺ຕກິລມໂຖ ນາມຯ ໂສ ທິຏ຺ຐິຄຕປຸພ຺ພກຕ຺ຕຕປານຸກ຺ກມກິຣິຍາວິເສສໍ ນິສ຺ສາຍ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ສ ທິຏ຺ຐິວເສນ ອນຸໂຍໂຄ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍໂຄ ນາມຯ ອຕ຺ຕວິໂຍຄວິຕ຺ຕາປຣິສ຺ສມຕ຺ຕາ, ອນຸປາຍປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສມ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ມິຄໂຍນິໂຄໂຍນິກຸກ຺ກຸຣໂຍນິສູກຣໂຍນິສຸ ປາຕາຍຕີຯ ວິປ຺ຈ຺ຈມາໂນ ນຣກໍ ເນຕີຕິ ອນຕ຺ຖສໍຫິໂຕຯ ເອເຕ ຕ຺ວາຕິ ເອເຕ ຕຸຯ ຕຖາຄເຕນາຕິ ອຕ຺ຕານໍ ອວິຕຖາຄມນໍ ອາວິກໂຣຕິ, ເຕເນຕໍ ທສ຺ເສຕິ “ນ ມຍາ ປຣິວິຕກ຺ກິຕມຕ຺ເຕນ ວິຕກ຺ກິຕາ, ກິນ຺ຕຸ ມຍາ ຕຖາຄເຕເນວ ສຕາ ອຠິສມ຺ໂພຘິຎາເຓນ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ”ຕີຯ ຈກ຺ຂຸກຣຓີຕິອາທີຫິ ປນ ຕເມວ ປຏິປທໍ ໂຖເມຕີຯ ເຠສຊ຺ຊໍ ອາຕຸຣສ຺ສ ວິຍ “ຈກ຺ຂຸກຣຓີ”ຕິ ອິມິນາ ຎາຓຈກ຺ຂຸວິໂສຘນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຎາຓກຣຓີຕິ ອິມິນາ ອນຸສກາຣວິສມນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸປສມາຍາຕິ ກິເລສປຣິຬາຫປຏິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິ ວຸຕ຺ຕາຯ ອຠິຎ຺ຎາຍາຕິ ສຈ຺ຈປຏິເວຘນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສມ຺ໂພຘາຍາຕິ ສຈ຺ຈປຏິວິຊ຺ຌນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິພ຺ພານາຍາຕິ ໂສປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸຍາຕິ ເອວໍ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພໍຯ

໑໔ຯ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ຠຄວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ວິຍ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ອກເຖຕ຺ວາ ປຖມເມວ ອເສວິຕພ຺ພມນ຺ຕທ຺ວຍໍ ວຕ຺ວາ ມຊ຺ຌິມປຏິປທໍ ເທເສສີຕິ? ອຕ຺ຕາທີມິຈ຺ຉາຠິມານນິວາຣຓຕ຺ຖໍ, ກຸມ຺ມຄ຺ຄປຏິປຕ຺ຕິນິວາຣຓຕ຺ຖຎ຺ຈ ອນ຺ຕທ຺ວຍວຊ຺ຊນໍ ວຕ຺

ວາ ອຕຸຕໂນ ວິເສສາຣິຄມຫິປນນເຍນ ອພາຫຸລລິກາຫິກາວຫສຸສນຕຸຖໍ, ເຕສລຸຈ ມຊຸຊິມປຜິປທາຫິປເນນ ຕຕຸຖ ອນຸໂຍຊນຕຸຖໍ ປຈຸຈາ ສມຸມາປຜິປທໍ ເທເສສິ, ຕໂຕ ຕສຸສ ມຊຸຊິມປຜິປທາສງຂາຕສຸສ ອຣິຍມຄຸຄສຸສ ວິສຍຫສຸສນຕຸຖໍ ຈຕຸສຈຸຈສມຸມໍ ສງເຂປວິຕຸຖາຣວເສນ ເທເສຕຸກາໂມ ‘‘ອິທໍ ໂຂ ປນ, ກິກຸຂເວ, ທຸກຸຂ’’ນຸຕິອາທິມາຫ, ອຍເມຕຸຖ ອນຸສນຸຣິ។ ‘‘ອິທໍ ທຸກຸຂໍ ອຣິຍສຈຸຈນຸຕິ ເມ, ກິກຸຂເວ’’ຕິອາທິ ສຸຕຸຕານຸສນຸຣິປກອາສນຕຸຖໍ ອຍມນຸກຸກໂມ ເວທິຕພຸໂພ។ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ປຜິປທໍ ສຸຕຸວາ ກິຣ ໂກຕຸຫລຸໂລ ອາຫ ‘‘ກຖໍ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕປຜິປທາຍ ອຸປຸປຕຸຕິ ສິຍາ។ ອຍລຸຫິ ປຜິປທາ ກິເລສານໍ ອນຸປຸປຕຸຕິຍາ ສຕິ ສມຸກວຕິ, ນ ອລຸລຖາ។ ກິເລສານລຸຈ ຍທິ ໂລກໂຕ ອຸປຸປຕຸຕິ ຂຸປຸປີປາສານໍ ວິຍ, ຕທາເສວນາຍ ອນຸປຸປຕຸຕິ ສິຍາ, ຕທວຕຸຖສຸສ ວາ ເຕສໍ ອຸປຸປຕຸຕິ។ ຕທວຕຸຖວິປຣີຕກາຍກິລມຖາເສວນາຍ ອນຸປຸປຕຸຕິ ສິຍາ។ ອຸໂກເປຕາ ກຄວຕາ ‘ອນຸຕາ’ຕິ ວຸຕຸຕາ, ຕສຸມາ ກຖໍ ປເນຕິສຸສາຍ ສມຸມາປຜິປທາຍ ອຸປຸປຕຸຕິ ສມຸກເວຍຸຍາ’’ຕິ។ ກຄວາ ອາຫ ອນຸປາຍາເສວນໂຕ។ ກຖນຸຕິ ເຈ? –

‘‘ສໍສາຣມູລໂຕ ຒາຕໍ, ຕລຸຈ ຒາຕາ ປຫີຍຸຍຕິ;

ຊີວິເຕ ສຕິ ຕໍ ໂຫຕິ, ຕລຸຈ ຊີວິຕສາຣເນ។

‘‘ຕສຸມາ ຒາຕາຍ ເມຣາວີ, ຣກຸເຂ ຊີວິຕມຕຸຕໂນ;

ຒາຕສາຣນກູຕລຸຈ, ສີລລຸຈ ປຣິປາລເຍ។

‘‘ຊີວິຕລຸຈ ຍຖາ ໂລເກ, ກິນຸເນ ກາເຍ ນ ວິຊຸຊຕິ;

ຕເຖວ ກິນຸນສີລສຸສ, ນຕຸຖິ ຒາຕສຸສ ສມຸກໂວ។

‘‘ຕສຸມາ ອາຍຸລຸຈ ສີລລຸຈ, ຒາຕຕຸຖໍ ຣກຸຂຕາ ສຕາ;

ເສວິຕພຸພາ ນ ກາມາປິ, ນາປີ ກາຍວິນາສນາ។

‘‘ກາເມສຸ ເຄຣມຸປຄມຸມ ທີໂນ ຄມຸມລຸຈ,

ອຈຸຈຸທຸຣໂນ ກິລມຖໍ ຄມຸເປຕິ ມູລຸໂທ;

ໂຍ ມຊຸຊິມໍ ປຜິປທໍ ປຣມໍ ອຸເປຕິ,

ໂສ ຊິປຸປເມວ ລກເຕ ປຣມໍ ວິໂມກຸຂ’’ນຸຕິ។

ສຸຕຸວາ ຕເທຕໍ ສຸຄຕສຸສ ວາກຸຍໍ,

ປລຸລໍ ມຸນິ ໂສ ສຸຕຊໍ ລກິຕຸວາ;

ຈິນຸຕາມຍໍ ຒາຕ ປເວສນາໂນ,

ອຸຈຸລິນຸທຍໍ ປລຸຫມິມໍ ອປຸຈຸລີ។

‘‘ນິພຸເພຣປທຍຸຄານໍ ປທາຍ ໂພຣໍ,

ຕປີ ຠຄມິວາຕິ ໂສ ຕ຺ວໍ;

ພ຺ຣູຫິ ຕເທວ ໂຫຕິ ຠິກ຺ຂຸ ຈຣ,

ວິຣາຄມຸປຍາຕິ ຈ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈສ຺ສ;

ທສ຺ສເນເນວ ທຸກ຺ຂານຸກວນາ,

ຕມ຺ຫິ ໂທສສ຺ສ ປຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ.

ສຸຕ຺ວາວ ໂກຕ຺ຫລ຺ໂລ ມຸນິວຈນໍ,

ວຸຍ຺ຖາຍ ຫຍ຺ໂຖ ສຫສາ ອໂວຈ;

‘‘ອຸທາຫຣ ຕ຺ວໍ ຠຄວາ ມເມຕໍ,

ຠິກ຺ຂຸ ຍຖາ ປສ຺ສຕິ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ.

ຈິນ຺ຕາມຍິສ຺ສ ປຍ຺ຍາປຣິປຸຕ຺ຕາ ກາວນາມຍິປຍ຺ຍາສມ຺ປຕ຺ຕິ ຊານິຕພ຺ພາ ອິເມຫິ ອິຕິ ຠຄວາ ສຸຕ຺ຕມິທມາຫາຕິ ກິຣ. ກສ຺ມາ ຠຄວາ ໂກຕ຺ຫລ຺ລສ຺ສ ປຸຣິມເນວ ສຈ຺ຈເທສນໍ ອວທ຺ເຍຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຄຕກ຺ກມມາຫາຕິ? ນາຫໍ ກສ຺ສຈິ ອາຄມໍ ເທເສມິ, ອປິຈ ໂຂ ສຍເມວ ເອວມຊ຺ຄໂຕມ຺ຫີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ຕຕ຺ຖ ‘‘ປຸພ຺ເພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສຸ ຘມ຺ເມສູ’’ຕິ ອິມິນາ ອິທໍ ອຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ທສ຺ເສຕິ, ນ ມຍາ ອາລຸອາຣໂຕ, ອຸທກໂຕ ວາ ອຍໍ ຘມ຺ໂມ ສຸໂຕ, ກິນ຺ຕຸ ປຸພ຺ເພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສ຺ເວວ ຍາຕໍ ເມ ອຸທປາທີຕິ ມຊ຺ຊິມາຍ ປຏິປທາຍ ອານຸກາວໍ ປກາເສຕິ. ອປິຈ ຍສ຺ມາ ເອວໍ ປຏິປນ຺ໂນ ວິນາປິ ປໂຣປເທເສນ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ ປສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ກໍ ຕຸມ຺ເຫວ ມມາປເທເສນ ນ ປສ຺ສຖາຕິ.

໑໘. ຈກ຺ຂຸນ຺ຕິອາທີນີ ປຍ຺ຈ ປທານີ ຍາຕເວວຈນາເນວ. ຍາຕຍ຺ຫິ ສຈ຺ຈານໍ ອາໂລຈນໂຕ ຈກ຺ຂຸກູຕຕ຺ຖຊານນໂຕ ຍາຕໍ. ປກາເຣຫີ ຊານນໂຕ ປຍ຺ຍາ. ກິເລສວິທາຣຕາໂຕ, ວິຊ຺ຊນໂຕ ຈ ວິຊ຺ຊາ. ສຈ຺ຈຈ຺ອາທກາຕມວິນາສນໂຕ, ເຕສໍ ຄຕິໂກຜິປກາສນໂຕ ອາໂລໂກຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຕ຺ຖ ປຖເມນ ປຣິວຍ຺ເຍນ ສຈ຺ຈານໍ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ອສງ຺ກຣໂຕ ຖປນປຍ຺ຍໍ ທສ຺ເສຕິ, ທຸຕິເຍນ ເຕສໍ ກຕ຺ຕພ຺ພາກາຣປຣິຈ຺ເຊິນ຺ທນປຍ຺ຍໍ, ຕຕິເຍນ ສຈ຺ເຈສຸ ຍາຕກິຈ຺ຈສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ ທສ຺ເສຕິ.

໑໙. ຍາວກີວຍ຺ຈາຕິ ທ຺ວີຫິ ປເທຫິ ຍາໄວຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ‘‘ອິຕິ ຈິຕ຺ຕມໂນ’’ຕິອາທີ ວິຍ. ຣາຄາທີຫີ ອກຸປ຺ປຕາຍ ອກຸປ຺ປາ ວິມຸຕ຺ຕີ. ເວຍ຺ຍາກຣຕນ຺ຕິ ຘມ຺ມເທສນາ. ສາ ຫິ ຘມ຺ມານໍ ພ຺ຍາກຣຕໂຕ ປກາສນໂຕ ‘‘ເວຍ຺ຍາກຣຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ. ວິຣຊໍ ວີຕມລນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຣຊໍ ວິສມເຫຕຸວາທວິຄມໂຕ. ວີຕມລໍ ອເຫຕຸກວາທວິຄມໂຕ. ວິຣຊໍ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິປ຺ປຫານໂຕ. ວີຕມລໍ ອຸຈ຺ເຊທທິຍ຺ຖິປ຺ປຫານໂຕ. ວິຣຊໍ ປຣິຍຸຍ຺ຖານປ຺ປຫານໂຕ. ວີຕມລໍ ອນຸສຍປ຺ປຫານໂຕ. ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸນ຺ຕິ ຘມ຺ມມຕ຺ຕທສ຺ສນໍ, ນ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ໂຕ ວາ ຊີໂວ ວາ ກາຣໂກ ວາ ເວທໂກ ວາຕິ, ເຕເນວາຫ ‘‘ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ສມຸທຍຘມ຺ມໍ, ສພ຺ພນ຺ຕໍ ນິໂຣຘຘມ຺ມ’’ນ຺ຕິ. ອິທຍ຺ຫິ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິອາກາຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຍ຺ຫິ ນິໂຣຘໍ ອາຣມ຺ມຕໍ ກຕ຺ວາ ກິຈ຺ຈວເສນ ເອວ ສງ຺ຂຕໍ ປຏິວິຊ຺ຊນ຺ຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ.

໑໗. ຘມ຺ມຈກ຺ກນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ເທສນາຍາຕໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ປຏິເວຘຍາຕຍ຺ຈ ລພ຺ກເຕວ. ເອຕ຺ຖ ກິມຕ຺ຖໍ ເທວາ ສທ຺ທມນຸສ຺ສາເວສຸນ຺ຕິ? ນານາທິຍ຺ຖິຄຕນ຺ຘກາຣວິຘມນໂຕ ລທ຺ຘາໂລກຕ຺ຕາ, ອປາຍກຍສມຕິກ຺ກມນໂຕ ອສ຺ສາສໍ ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ເທວກາຍວິມານທສ຺ສນໂຕ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊຈລິຕຕ຺ຕາ ຈາຕິ ເອວມາທີເນຕ຺ຖ ກາຣຕານີ ວທນ຺ຕີ. ປຖວິກມ຺ປນມຫາສທ຺ທປາຕຸກາໂວ ຈ ຘມ຺ມຕາວເສເນວ ໂຫຕີຕິ ເອເກ. ເທວຕານໍ ກິລຸອິຕຸກາມຕາຍ ປຖວິກມ຺ໂປ. ພຫຸໂນ ເທວສງ຺ຆສ຺ສ ສນ຺ນິປາຕໂຕ, ກຄວໂຕ

ສຣີຣປ຺ປຠາຊາລວິສຊ຺ຊນໂຕ ຈາຕິ ເອກຈ຺ເຈ.

໑໗. ປ຺ພພຊ຺ຊູປສມ຺ປທາວິເສສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ຕສ຺ສ ເອຫິຠິກ຺ຂູປສມ຺ປທາປຏິລາຠນິມິຕ຺ຕວຈນປຣິໂຍສານທສ຺ສໂນ. ຕທວສາໂນ ຫິ ຕສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸຠາໂວ. ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕຕິອາທິ “ເອຫີ”ຕິ ອາມນ຺ຕນາຍ ປໂຍຊນທສ຺ສນວຈນໍ. “ເອຫິຠິກ຺ຂູ”ຕິ ຠຄວາ ອໂວຈ “ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ຘມ຺ໂມ ຈຣ…ເປ… ກິຣິຍາຍາ”ຕິ ຈ ອໂວຈາຕິ ປທສມ຺ພນ຺ໂຘ. ຕຕ຺ຖ ຈຣ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ ອວສິຏ຺ຐໍ ມຄ຺ຄຕ຺ຕຍພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສມຘິຄຈ຺ຉ. ກິມຕ຺ຖໍ? ສມ຺ມາທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກິຣິຍາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ເອຫິຠິກ຺ຂູ”ຕິ ອິມິນາ ຠຄວໂຕ ວຈເນນ ນິປ຺ຜນ຺ນຕ຺ຕາ ກາຣຓູປຈາເຣນ “ເອຫິຠິກ຺ຂູປສມ຺ປທາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ສາວ ຕສ຺ສາຍສ຺ມໂຕ ຍາວຊີວໍ ອຸປສມ຺ປທາ ອໂຫສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຕນ ຕສ຺ສາ ອຸປສມ຺ປທາຍ ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕາທີນາ ວິຈ຺ເຉທາ ວາ ຕທຎ຺ຎາຍ ອຸປສມ຺ປທາຍ ກິຈ຺ຈໍ ວາ ນຕ຺ຖີຕິ ອິທມຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ທສ຺ເສຕິ. ອຏ຺ຐນ຺ນມ຺ປິ ອຸປສມ຺ປທານໍ ເອຫິຠິກ຺ຂຸໂອວາທປຏິຄ຺ຄຫຓປຎ຺ຫພ຺ຍາກຣຓຄຣຸຘມ຺ມປຏິຄ຺ຄຫຓູປສມ຺ປທານໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອຎ຺ຎຕຣາຍ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອນ຺ຕຣາ ວິຈ຺ເຉໂທ ວາ ຕທຎ຺ຎູປສມ຺ປທາຍ ກິຈ຺ຈໍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ອິຕຣສ຺ສຕ຺ຖີຕິ. ນິກາຍນ຺ຕຣິກາ ປນາຫຸ “ພຸທ຺ຘປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘານໍ ນິຍາໂມກ຺ກນ຺ຕິສງຂາຕາຍ ອຸປສມ຺ປທາຍ ຎຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ຖກມ຺ມຸປສມ຺ປທຎ຺ຈ ທສວຄ຺ຄປຎ຺ຈວຄ຺ຄກາຣຓີຍວເສນ ທ຺ວິຘາ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ທສວິໂຘປສມ຺ປທາ”ຕິ. ກາ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕ ອຸປສມ຺ປທາ ນາມາຕິ? ຕທຘິຄຕກິຣິຍາວເສນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຍາ ອເປກ຺ຂາ ຕທຘິວາສນເຈຕນາຍ ປຣິຠາວິຕປຎ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘິກາ ອຊ຺ຌຕ຺ຕສນ຺ຕຕີ. ກາ ປເນຕ຺ຖ ປຣິຠາວນາ ນາມ? ຕພ຺ພິປກ຺ຂຘມ຺ມຊ຺ຊາຈາຣວິຣຸທ຺ຘຠາໂວ, ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕິຍາ ຕາຍ ປຣິຠາວນາຍ ວເສນ ກຕ຺ຖຈິ “ສມນ຺ນາຄໂຕ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຍຖາຫ “ໂລເກນ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຠພ຺ໂພ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຕິປຏ຺ຐານານິ ຠາເວຕຸ”ນ຺ຕິອາທີ. ເອຕ຺ຖາຫຸ ນິກາຍນ຺ຕຣິກາ “ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ອຸປສມ຺ປທາຍ ປຕ຺ຕິສງຂາໂຕ ຈິຕ຺ຕວິປ຺ປຍຸຕ຺ໂຕ ສງຂາຣກ຺ຂນ຺ຘປຣິຍາປນ຺ໂນ ຘມ຺ໂມ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕຕິວເສນ ປຸພ຺ພາປຣິຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານສ຺ສ ຍາວ ອວິຈ຺ເຉໂທ, ຕາວ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນຕິ, ອຎ຺ຎຖາ ຕໂຕ ຘມ຺ມນ຺ຕຣຸປ຺ປຕ຺ຕິກ຺ຂເນ ຕສ຺ສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນຠາວປ຺ປສງໂຄ ອາປຊ຺ຊຕີ”ຕິ. ເຕ ວຕ຺ຕພ຺ພາ “ສຸຕ຺ຕໍ ອາຫຣຖາ”ຕິ. ເຕ ເຈ ວເທຍ຺ຍໍ “ໂຍ ເຕສໍ ທສນ຺ນໍ ອເສກ຺ຂານໍ ຘມ຺ມານໍ ອຸປາທາຍ ປຏິລາຠສມນ຺ນາຄໂມ ອຣິໂຍ ໂຫຕິ ວິປ຺ປຫີໂນຕິ ເອວມາທີນິ ໂນ ສຸຕ຺ຕານີ”ຕິ. ເອວໍ ສຕິ ອສນ຺ຕຘມ຺ເມຫິ, ປຣສຕ຺ເຕຫິ ຈ ສມນ຺ນາຄມໂທສປ຺ປສງໂຄ ເນສໍ ປາປຸຓາຕີ. ກີກາຣຓໍ? ສຸຕ຺ຕສມ຺ຠວໂຕ. ຍຖາຫ –
“ຣາຊາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕເນຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ໂຫຕີ”ຕິ (ທີ. ນິ. ໒.໑໘໘-໔໐໐ ອຕ຺ຖໂຕ ສມານໍ) ວິຕ຺ຖາໂຣ. ວສິຠາໂວ ຕຕ຺ຖ ສມນ຺ນາຄຕສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ໂຕ. ຕສ຺ສຫິເຕສຸ ຣຕເນສຸ ວສິຠາໂວ ກາມຈາໂຣ ອຕ຺ຖີຕິ ເຈ? ເອຕ຺ຖ ວສິຠາໂວ ສມນ຺ນາຄມສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ໂຕ, ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ປຕ຺ຕິສງຂາໂຕ, ຕໍ ຘມ຺ມນ຺ຕຣນ຺ຕິ. ກີເມຕ຺ຖ ວິເສສກາຣຓໍ? ນຕ຺ຖິ ຈ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຓາວ ອຸປສມ຺ປທາ. ອຍເມວ ນໂຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາທີສຸປິ ເນຕພ຺ໂພ.

໑໘. ກິຎ຺ຈາປິ ວປ຺ປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປາຏິປທທິວເສ…ເປ… ອສ຺ສຊິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຖີຍນ຺ຕິ ເອວໍ ນານາທິວເສສຸ ປາເຏກ຺ກໍ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸທປາທິ, ຕຖາປິ ໂອວາທສາມຎ຺ເຎນ ວປ຺ປຠທ຺ທິຍານໍ, ມຫານາມອສ຺ສຊີນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ເອກໂຕ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

໔໐. “ຣູປໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນຕ຺ຕາ”ຕິ ກິມຕ຺ຖໍ ອາທິໂຕວ ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຓໍ ທີເປຕີຕິ? ເຕສໍ ປຸຖຊ຺ຊນກາເລປີ ອິຕຣລກ຺ຂຓທ຺ວຍສ຺ສ ປາກຏຕ຺ຕາ. ເຕ ຫິ ມນາປານໍ ກາມານໍ ອນິຈ຺ຈຕາທສ຺ສເນນ ສໍວິຄ຺ຄາ ປພ຺ພຊີສູຕິ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓໍ ຕາວ ເນສໍ ເອກເທເສນ ປາກຏໍ, ປພ຺ພຊິຕານຎ຺ຈ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍຄໂຕ ກາຍິກທຸກ຺ຂໍ, ຕຎ຺ຈ ມານສສ຺ສ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ມານສິກທຸກ຺ຂຎ຺ຈ ປາກຏໍ, ຕສ຺ມາ ຕທຸຠຍໍ ວຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຓເມວ ທີເປຕຸໍ ອາຣຠິ. ຕຎ຺ຈ ທີເປນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂລກ຺ຂເຓເນວ ທີເປຕຸໍ “ຣູປຎ຺ຈ ຫິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຕ຺ຕາ ອຠວິສ຺ສາ”ຕິອາທິມາຫ. ກິມຕ຺ຖນ຺ຕິ? ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓໂຕປີ ເຕສໍ ທຸກ຺ຂລກ຺ຂຓສ຺ສ ສຸຏ຺ຐຸຕຣໍ ປາກຏຕ຺ຕາ. ເຕສຎ຺ຫິ ອຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕປ຺ປຣາຍຕາຠາວໂຕ ຈ ທຸກ຺ຂລກ຺ຂຓໍ ສຸຏ຺ຐຸ ປາກຏໍ, ຕສ຺ມາ ເຕນ ຕາວ ສຸຏ຺ຐຸ ປາກເຏນ ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຓໍ ທີເປຕ຺ວາ ປຸນ ຕເທວ ຕທຸຠເຍນາປີ ທີເປຕຸໍ “ຕໍ ກີ ມຎ຺ຎຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣູປໍ ນິຈ຺ຈໍ ວາ ອນິຈ຺ຈໍ ວາ”ຕິ ວກ຺ຂຕິ. ກລ຺ລໍ ນູຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ ນຸ. ເອຕໍ ມມາຕິ ຕຓ຺ຫາຄ຺ຄາໂຫ. ເອໂສຫມສ຺ມີຕິ ມານຄ຺ຄາໂຫ. ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາຕິ ທິຏ຺ຐິຄ຺ຄາໂຫ. ຕຓ຺ຫາຄ຺ຄາໂຫ ເຈຕ຺ຖ ອຏ຺ຐສຕຕຓ຺ຫາວິຈຣິຕວເສນ, ມານຄ຺ຄາໂຫ ນວວິຘມານວເສນ, ທິຏ຺ຐິຄ຺ຄາໂຫ ທ຺ວາສຏ຺ຐິທິຏ຺ຐິວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໘໕. ເຍນ ສມເຍນ ກຄວາ ປຍ຺ຈວຄ຺ຄິເຍ ປຍ຺ຈມິຍໍ ອຣຫ຺ຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖາເປ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຕມິຍໍ ນາລຸອກຕ຺ເຖຣສ຺ສ ນາລຸອກປຜິປທໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ກທ຺ທປທປ຺ຸຕ຺ຕມາຍໍ ຍສສ຺ສ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ປຣິປກ຺ກກາວໍ ຌຕ຺ວາ ຕໍ ອຸທິກ຺ຂນ຺ໂຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ວິຫາສິ, ເຕນ ສມເຍນ ຍໂສ ນາມາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຍ. ຕສ຺ສ ກິຣ ອຸປ຺ປ຺ຕ຺ຕິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຕສ຺ສ ກຸລສ຺ສ ກິຕ຺ຕິສທ຺ທສງ຺ຂາໂຕ, ປຣິຊນສງ຺ຂາໂຕ ວາ ຍໂສ ວິເສສໂຕ ປວ຺ຫ຺ຌຕິ. ເຕນ ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ເອວໍ ນາມມກໍສຸ. “ສຸຂຸມາໂລ”ຕິອາທິ ກິມຕ຺ຖໍ ອາຍສ຺ມຕາ ອຸປາລິຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ປຈ຺ຈິມຊນສ຺ສ ເນກ຺ຂມ຺ເມ ສມຸສ຺ສາຫນຊນນຕ຺ຖໍ. ເອວໍ ອຸຕ຺ຕມໂກຄສມປ຺ປິຕານມ຺ປິ ອຸຕ຺ຕເມສຸ ໂກເຄສຸ ອປ຺ປມຕ຺ຕເກນາປິ ອສຸກນິມິຕ຺ເຕນ ວິຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກາລາກາລໍ ອຄເຕຕ຺ວາ ວິເວກາກິຣຕິຍາ ມຫນ຺ຕໍ ໂກຄກ຺ຂນ຺ຌໍ ຕິຕໍ ວິຍ ປຫາຍ ເຄຫໂຕ ນິກ຺ຂມນາ ອໂຫສິ, ກສ຺ສ ປນຌ຺ຌສ຺ສ ນ ສິຍາຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ. ສມງ຺ຄິກູຕສ຺ສາຕິ ເຕທິ ເອກຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ຄຕສ຺ສ, ອວິວິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ນິທ຺ທາ ໂອກ຺ກມິຕິ ມນາເປ຺ສຸປິ ວິສເຍສຸ ປວ຺ຕ຺ຕີ ນິວາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອກິກວິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສໍ ອຸປເນສິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໂຍ ຈາຕິ ຕໂຍປິ ຍາເມ. ເຕນ ປຣິຊນສ຺ສ ວິກາຣທສ຺ສເນ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕິ. ຣຕ຺ຕິ-ສທ຺ໂທ ປເນຕ຺ຖ ກາເລ ສູຣິຍາກາເວ, ຍາເມ ຈ ປວ຺ຕ຺ຕຕິຕິ ວິຌ຺ເຍຍ຺ໂຍ. ຍາເມວິຌ ວິຌ຺ເຍຍ຺ໂຍ ຕິຈິວຣວິປ຺ປວາເສ ຈ. ກຈ຺ເຉຕິ ກຈ຺ຉປ຺ສ຺ເສ. ກຕ຺ເກຕິ ກຕ຺ຖສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາ. ມຸທິງ຺ຄສ຺ສ ຫິ ອຸປ຺ຣິ ກຕ຺ຖໍ ຖເປຕ຺ວາ ສຍນ຺ຕິຍາ ກຕ຺ເຖ ມຸທິງ຺ຄໍ ອທ຺ທສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອາລຸອມ຺ພຣນ຺ຕິ ປຕາວໍ. ອຸກໂຕມຸຂສ຺ສ ຕນຸກາ ທິຌາ. ວິຕ຺ຖິນ຺ນສມຕລສ຺ສ ວາທິຕສ຺ສ ເອຕໍ ອຌິວຈນໍ. ວິປ຺ປລປນ຺ຕິໂຍຕິ ສຸປິນທສ຺ສນາທິວເສນ ອສມ຺ພນ຺ຌປລາປໍ ວິປ຺ປລປນ຺ຕິໂຍ. ສຸສານໍ ມຌ຺ເຌຕິ ສຸສານໍ ວິຍ ອທ຺ທສ ສກໍ ປຣິຊນນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ. ອາທີນໂວຕິ ອສຸກກາໂວ. ນິພ຺ພິທາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຖາຕິຕິ ວິມຸຈ຺ຈິຕຸການຕາສງ຺ຂາຕາຍ ອຸກ຺ກຕ຺ຖາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸທານໍ ອຸທາເນສີຕິ “ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອິມາທິ ອິຕ຺ຖິທິ ສຫ ນາຫໍ ກວິສ຺ສາມິ”ຕິ ອຕ຺ຕມນວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສິ. ທ຺ເວ ກິຣ ອາກາຣາ ຕສ຺ສ ປມາທສຕ຺ຕປຣິຊນທສ຺ສເນ ປາກຍາ ຊາຕາ ກິເລສານໍ ພລວກາໂວ, ອສຸກາກາຣສ຺ສ ອຕິໂອລຸອາຣິກກາໂວ ຈ. ເອວໍ ສຕິ ໂອລຸອາຣິກຕເຣ ຈ ອສຸກາກາເຣ ກິເລສວເສນາຍໍ ສພ຺ໂພປິ ໂລໂກ ເອຕ຺ຖ ປີລຸອິໂຕ ມຸຈ຺ຉິໂຕ. ອໂຫ ກິເລສາ ພລວຕຣາຕິ ທິ ປສ຺ສໂຕ ປສ຺ສໂຕ ຕສ຺ສ ທ຺ເວປິ ເຕ ອາກາຣາ ປາກຍາ ຊາຕາ, ເຍເນວມໂວຈາຕິ.

“ສຸວຕ຺ຕປາທຸກາໂຍ ອາໂຣທິຕ຺ວາ”ຕິ ເອເຕນສ຺ສ ນິສ຺ສງ຺ຄຕາຍ ວິສ຺ສຍ຺ຖຄມນໍ ທີເປຕິ. ໂສ ທິ ພລວສໍເວຄາກິຕ຺ນ຺ນຫທຍຕ຺ຕາ ປຣິຊນສ຺ສ ປໂພເຌ ສຕິປິ ອຕ຺ຕໂນ ຄມນນິວາຣຕສມຕ຺ຖກາວໍ ອສຫມາໂນ ອຕ຺ຕານໍ ຕກ຺ເກນ຺ໂຕ ວິສ຺ສຍ຺ໂຖ ອຄມາສິ. ອມນຸສ຺ສາຕິ ເທວຕາ. ຕາ ທິ ມນຸສ຺ເສທິ ສຸຄຕິປ຺ຜິເວຌຌາຕສຕ຺ຖານາທິຄຸຕສາມຌ຺ເຌນ “ອມນຸສ຺ສາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ນ ທິ ອສມານຊາຕິກາ ຕິຣຈ຺ຉານາທໂຍ “ອພ຺ຣາຫ຺ມຕາ”ຕິ ວາ “ອວສລາ”ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ກິນ຺ຕຸ ຊາຕິສກາຄຕາຍ ເອວ ວສລາທໂຍ “ອພ຺ຣາຫ຺ມຕາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ເອວໍ ມນຸສ຺ເສທິ ເກນຈິ ອາກາເຣນ ສກາຄຕາຍ ເທວຕາ “ອມນຸສ຺ສາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ອຌ຺ຌຖາ ມນຸສ຺ສາ ນ ໂຫນ຺ຕິຕິ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາປິ “ອມນຸສ຺ສາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ກເວຍ຺ຍຸໍ.

໘໖. ວນຄຫນໍ ທິສ຺ວາ “ສມຸຕ຺ໂຕຫໍ ນຄຣໂຕ”ຕິ ປມຸທິຕຕ຺ຕາ ກຄວໂຕ ອວິທູເຣ ອຸທາເນສິ. ອິທໍ ໂຂ ຍສາຕິ ກຄວາ ນິພ຺ພານໍ ສນ຺ຌາຍາຫ. ຕຌ຺ທິ ຕຕ຺ຫາທີກິເລເສທິ ອນຸປທ຺ທຸຕໍ, ອນຸປສຍ຺ຖຕຌ຺ຈ ທສ຺ສນມຕ຺ເຕນາປິ ອສ຺ສາທຊນນໂຕ. ຌມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມິຕິ ເຍນ ຕໍ ນິພ຺ພານໍ ອິຌ ນິສິນ຺ນມຕ຺ໂຕວ ຕ຺ວໍ ອຌິຄມິສ຺ສສີຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ. ກິຣາຕິ ອສ຺ສທ຺ເຌຍ຺ຍອພ຺ຍຕ຺ຕິປຣິທາເສສຸ ນິປາໂຕ, ອິຌ ອພ຺ຍຕ຺ຕິຍໍ. ສຸວຕ຺ຕປາທຸກາໂຍ ໂອໂຣທິຕ຺ວາຕິ ຈ ສຸວຕ຺ຕປາທຸກາທິ ໂອຕຣິຕ຺ວາ. ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖ ທິ ອິທໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ. ຕສ຺ສ ນິສິນ຺ນມຕ຺ຕສ຺ເສວ ອຌຌໍ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ອກຕ຺ວາ ອນາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ກເຖສິ. ສຸປຣິປກ຺ກິນ຺ທ຺ຣິຍຕ຺ຕາ, ປຜິເວຌກ຺ຂຕານຕິກ຺ກມນຕ຺ຖໍ ອນຸປທ຺ທຸຕານຸປສຍ຺ຖຕານໍ ປາປກຌມ຺ມເທສນາກິມຸຂຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ຄຫປ຺ຕິໂນ ອຈິຣາຄມນທສ຺ສນໂຕ ຈ. ກິມຕ຺ຖໍ ກຄວາ ຕສ຺ສ ສຸຍ຺ຖຕຣໍ ສໍວິຄ຺ຄຫທຍສ຺ສ ກວໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕຸການສ຺ສ ກວາກວູປາຍານິສໍສກຖໍ ປຖມເມວ ກເຖສີຕິ? ສພ຺ພກວາທີນວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ໂສ ທິ ມນຸສ຺ສໂລກສ຺ເສວ ອຸປທ຺ທຸເຕາປສຍ຺ຖກາວໍ ອທ຺ທສ, ນ ສຄ຺ຄານນ຺ຕິ ກທາຈິ ສຄ຺ຄໂລກໍ ສຸຂໂຕ ມຌ຺ເຌຍ຺ຍ. ຕຕ຺ຖ ສຸຂສຌ຺ເຌນ ນິພ຺ພານາກິມຸຂໍ ຈິຕ຺ຕໍ ເປ຺ເສຍ຺ຍາຕິ ສຄ຺ຄານມ຺ປິ ອາທີນວໍ ທສ຺ເສຕຸການຕາຍ ອນຸປຸພ຺ພີ ກຖໍ ອາຣກິ. ເອຕ຺ຖ ທານໍ, ທານານິສໍສໍ, ສີລານິສໍສຌ຺ຈ ກເຖນ຺ໂຕ ທານສີລກຖໍ ກເຖຕິ ນາມ. ສຄ຺ຄວຕ຺ຕໍ ກເຖນ຺ໂຕ ສຄ຺ຄກຖໍ ກເຖຕິ ນາມ. ຕຕ຺ຖ ວຕ຺ຖຸການກິເລສການານໍ ອນິຈ຺ຈຕໍ, ອປ຺ປສ຺ສາທຕໍ, ມຫາທີນວຕຌ຺ຈ ກເຖນ຺ໂຕ ການານໍ ອາທີນວໍ, ໂອກາຣໍ, ສໍກິເລສຌ຺ຈ ປກາເສຕິ. ເນກ຺ຂມ຺ເມ ຕທກາວໂຕ ຈ ຕໍນິສ຺ສຣຕໂຕ ຈ ຕພ຺ພິປຣີຕໍ ອານິສໍສໍ ກເຖນ຺ໂຕ ເນກ຺ຂມ຺ເມ ອານິສໍສໍ ປກາເສຕິ ນາມ. ຕຕ຺ຖ ໂອກາຣນ຺ຕິ ອວກາຣໍ ລາມກກາວໍ. ສໍກິເລສນ຺ຕິ ສໍກິລິສ຺ສນໍ ພາຌນໍ ອຸປຕາປນໍ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກລ຺ລຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຍ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອານຸກາເວນ, ທິຍ຺ຖິໂຍຄວິຈິກິຈ຺ຉາໂຍຄານໍ ປຍ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິເຍນ ວິຫຕຕ຺ຕາ. ມຸທຸຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ສຕິນ຺ທ຺ຣິຍສມາໂຍເຄນ, ວິທີສາສາຣມ຺ກາທີກິເລສປເວສໍ ນິວາເຣຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕມຸທຸຕາ

ທີກຸສລສມ຺ມປ຺ປເວສນໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ສຫຊາຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ມຸທຸໍ ກໂຣຕິຯ ສມາທິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອານຸພາເວນ ວິນີວຣຓຈິຕ຺ຕໍຯ ຕລ຺ທີ ວິເສສ ໂຕ ນີວຣຓວິປ຺ກ຺ຂຠູຕນ຺ຕິຯ ວີຣິຍິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນ ອຸທຄ຺ຄຈິຕ຺ຕໍຯ ຕລ຺ທີ ຖີນມິທ຺ຘສງ຺ຂາຕລີນກາວວິປ຺ກ຺ຂນ຺ຕິຯ ສທ຺ທິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອານຸພາເວນ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ປສາທລກ຺ຂຓຕ຺ຕາຯ ສາມຸກ຺ກໍສິກາຕິ ເອຕໍ ວິສຍວເສນ ເທສນໍ ອຸປ຺າລິຕ຺ ເຖໂຣ ປກາເສຕິຯ ສຈ຺ຈານີ ຫິ ສາມຸກ຺ກໍສິກເທສນາຍ ວິສຍານິຯ ອລ຺ລຖາ ທຸກ຺ຂາທີນີ ສາມຸກ຺ກໍສິກາ ຘມ຺ມເທສນາຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊ ຕິ ຕສ຺ສ ວິກາວເນ ສຈ຺ຈານໍ ນິທ຺ທິຏ຺ຖຕ຺ຕາຯ

໔໗ຯຈຕ຺ທ຺ທິສາຕິ ຈຕູສຸ ທິສາສຸຯ ອກິສງ຺ຂເຣສີຕິ ອກິສງ຺ຂຣີຯ ກິມຕ຺ຖນ຺ຕິ ເຈ? ອຸກິນ຺ນໍ ປ຺ຜິລກິຕພ຺ພວິເສສນ຺ຕຣາຍນິເສຘນຕ຺ຖໍຯ ຍທິ ໂສ ປຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສປີ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸປ຺ຜິລາໂກ ອຣຫຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິ, ເສຍ຺ຖິສ຺ສປີ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸປ຺ຜິລາໂກ ນ ສິຍາຯ ທິຏ຺ຖສຈ຺ໂຈປີ "ເທທີ ເຕ ມາຕ຺ຍາ ຊີວິຕ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ໂຕ ກິມລ຺ລໍ ນ ກເຣຍ຺ຍຯ ຍໂສປີ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຣຫາປີ ສມາໂນ ສຍໍ ອປ຺ປ຺ຜິກ຺ຂີປີຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕໍ ອຸລ຺ໂລເກນ຺ໂຕ ກິມລ຺ລາຍ ສຕ຺ຖເທຍ຺ຍຯ

໔໘ຯ ອຸໂກທີປີ ປຕ຺ຕພ຺ພວິເສສໂກຍິຍາ ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກຄວາ ປຸນ ຕໍ ປ຺ຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ເກສີຯ ປຸພ຺ເພ ອຄາຣິກກູໂຕຕິ ຕສ຺ສ ໂສຕາປນ຺ນ ກາລໍ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ໂສຕາປນ຺ໂນ ຫິ ອຄາຣມຊ຺ເຊ ວສນ຺າຣຫຕ຺ຕາ ອຄາຣິຍກູໂຕ ນາມ ໂຫຕິ ອປພ຺ພຊິໂຕຯ ສມ຺ປຕິ ປພ຺ພຊິໂຕ ສມາໂນ ອຄາຣມຊ຺ຊວສນສ຺ສ ອກພ຺ພຕ຺ຕາ "ອຄາຣິໂກ"ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫຯ ຍສ຺ສ ທິຏ຺ໂຖຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເຍນ ທິຏ຺ໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ "ເສຍ຺ຍຖາປີ ປຸພ຺ເພ ອຄາຣິກກູໂຕ"ຕິ ວຈເນນ ລທ຺ຘນຍຕ຺ຕາ ປຈ຺ຉາ ຄຫປຕິ ຄິຫີເວສຘາຣີເມວ ຍສໍ ສນ຺ຘາຍາຫ "ຍເສນ ກຸລປຸຕ຺ເຕນ ປຈ຺ຉາສມເຓນາ"ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຈຣ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ ອາກິສມາຈາຣິກສີລໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣ ປຣິ ປູເຣຫີ ຕາວ, ຍາວ ສມ຺ມາທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕກິຣິຍາ, ຍາວ ຈຸຕິຈິຕ຺ຕາຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ລິງ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສນ຺ຘາຍາຕິ ໂປ຺ຣາຓາ, ຕລ຺ຈ ຍຸຕ຺ຕໍຯ ລິງ຺ຄມຕ຺ຕລ຺ທີ ສນ຺ຘາຍ ໂສ ອາຍສ຺ມາ "ລເກຍ຺ຍາຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອຸປສມ຺ປທ"ນ຺ຕິ ອາຫຯ

ກິມຕ຺ຖໍ ກຄວາ ຍສສ຺ສ ມາຕ຺, ປຊາປຕິຍາ ຈ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ອກຕ຺ວາວ ຘມ຺ມໍ ເທເສສີຕິ? ຍສສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ໂສກ ສລ຺ລສມປ຺ປີຕຕ຺ຕາ ທານລ຺ຈ ໂສມນສ຺ສິກຈິຕ຺ເຕນ ນ ທເທຍ຺ຍຸໍ, ສຕ຺ຖຣີ ຈ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ທຸຕ຺ວາ ມຄ຺ຄປ຺ຜິເວຘມ຺ປີ ນ ລເກຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ກຄວາ ປຖມໍ ຕາວ ຕາ ວິຄຕໂສກສລ຺ລຫທຍາໂຍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ອກາສີຯ

໕໐ຯເສຏ຺ຖານຸເສຏ຺ຖີນນ຺ຕິ ອນຸກ຺ກມເສຏ຺ຖີນນ຺ຕິ ໂປ຺ຣາຓາຯ "ເສຏ຺ຖີໂນ ຈານຸເສຏ຺ຖີໂນ ຈ ຍານີ ກຸລານີ, ຕານີ ເສຏ຺ຖານຸເສຏ຺ຖານີ ກຸລານີ, ເຕສໍ ເສຏ຺ຖານຸເສຏ຺ຖີນໍ ກຸລານ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຘມ຺ມວິນໂຍຕິ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປາວຈນນ຺ຕິ ອິຘ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍຯ ອຖ ວາ ຘມ຺ເມນ ວິນໂຍ, ນ ທຓ຺ຫສຕ຺ເຖຫີຕິ ຘມ຺ມວິນໂຍ, ຘມ຺ມາຍ ວິນໂຍ, ນ ທີສຕ຺ຖນ຺ຕິ ວາ ຘມ຺ມໂຕ ວິນ ໂຍ, ນາຘມ຺ມໂຕຕິ ວາ ຘມ຺ໂມ ວິນໂຍ, ນາຘມ຺ໂມຕິ ວາ ຘມ຺ມານໍ ວິນໂຍ, ນ ອລ຺ເລສນ຺ຕິ ວາ ຘມ຺ມກາຍຕ຺ຕາ, ຘມ຺ມສາມິຕ຺ ຕາ ວາ ຘມ຺ໂມ ກຄວາ, ຕສ຺ສ ຘມ຺ມສ຺ສ ວິນໂຍ, ນ ຕກ຺ກິການນ຺ຕິ ວາ ຘມ຺ມວິນໂຍຯ ສມານາຘິກຣຓວເສນ ວາ ຘມ຺ມວິນໂຍ ນິລຸປ຺ປລໍ ວິຍ, ຘມ຺ໂມ ຈ ວິນໂຍ ຈາຕິ ຘມ຺ມວິນໂຍ ຜລາຜລໍ ວິຍ ນຢຸ້ສກນິຕິ ປຸລ຺ລິງ຺ຄາປເທສໂຕ ອສ຺ສ ລິງ຺ຄກາໂວ ສິທ຺ໂຘ, ຍສ຺ສ ວາ ຘມ຺ໂມ ວິນໂຍ, ໂສ ຘມ຺ມວິນໂຍ ເສຕປໂຍ ປຸຣິໂສ ວິຍ, ຘມ຺ເມນ ຍຸຕ຺ໂຕ ວາ ວິນໂຍ ຘມ຺ມວິນໂຍ ອສ຺ສຣໂຖ ວິຍາຕິ ເອວມາທີນາ ນເຍນ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາຯ

໕໔ຯ"ຂຓ຺ຫສີມໍ ເນຕ຺ວາ"ຕິ ກຓ຺ຫຸກມ຺ມາໂຣຈນປ຺ຜິຫຣຓຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນ "ສກິກ຺ຂເກ ວິຫາເຣ ອລ຺ລມ຺ປີ ເອຕສ຺ສ ເກເສ ຂີນ຺ທາ"ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ວຏ຺ຜຕີຕິຯ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາຕິ ອິມສ຺ສ ອຘິປ຺ປາຍປກາສນຕ຺ຖໍ "ກາສາຍານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ເອທີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ເຈ ເກສມສ຺ສຸໂອໂຣປນາທີນີ ອກຕ຺ວາ ປພ຺ພຊຕ຺ຖໍ ສຣຓານີ ເທຕິ, ນ ຣຸຫຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊາຯ ກມ຺ມວາຈໍ ສາເວຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປາເທຕິ, ຣຸຫຕິ ອຸປສມ຺ປທາຯ ອປ຺ປຕ຺ຕຈີວຣານໍ ອຸປສມ຺ປທາສິທ຺ທິທສ຺ສນໂຕ, ກມ຺ມວິປຕ຺ຕິຍາ ອກາວໂຕ ເຈຕໍ ຍຸຊ຺ຊ ເຕວາຕິ ເອເກຯ ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

"ສລິງ຺ຄສ຺ເສວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ, ວິລິງ຺ຄສ຺ສາປີ ເຈຕຣາ;

ອເປຕປຸພ຺ພເວສສ຺ສ, ຕໍ ທ຺ວຍໍ ອິຕີ ຈາປເຣ"ຕິຯ

ກິກ຺ຂຸນາ ທີ ສຫຕ຺ເຖນ ວາ ອາຓຕ຺ຕິຍາ ວາ ທິນ຺ນເມວ ກາສາວໍ ວຏ຺ຜຕິ, ອທິນ຺ນໍ ນ ວຏ຺ຜຕີຕິ ປນ ສນ຺ເຕສ຺ເວວ ກາສາເວສຸ,

ນາສນ຺ເຕສຸ ອສມ຺ກາວໂຕຕິ ເຕສໍ ອນິປ຺ປາໂຍ។ ເອວລ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ។ ປຖມໍ…ເປ…ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ອິເມຫິ ຕີຫິ ສຣຕຄມເນຫິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອຸປສມ຺ປທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິມິນາ ອນຸກ຺ກເມນ ທິນ຺ເນຫິ ຕີຫິ ສຣຕຄມເນຫິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອຸປສມ຺ປທໍ ອນຸຊານາມິ ເກວເລຫີຕິ ອນິປ຺ປາຍທສ຺ສນໂຕ –

ອາທິນ຺ນປຸພ຺ພລິງ຺ຄສ຺ສ, ນຄ຺ຄສ຺ສາປີ ທ຺ວຍໍ ກເວ;

ເນຕຣສ຺ສາຕິ ໂນ ຂນ຺ຕິ, ສພ຺ພປາຖານຸໂລມໂຕຕິ។ –

ອາຈຣິໂຍ ។ ອາຈຣິເຍນ ອທິນ຺ນໍ ນ ວຍ຺ຍຕີຕິ ເອຕ຺ຖ "ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນ ຣຸຫຕີຕິ ວທນ຺ຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ໂປຣາຕຄຕ຺ກິປ຺ເທປີ ຕເຖວ ລິຂິຕໍ។ ອຸຣາທີນິ ຖານານິ ນາມ។ ສໍວຸຕາທີນິ ກຣຕານິ ນາມ។ "ອນຸນາສິກນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ເອກສມ຺ພນ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ທານກາເລ ອນ຺ຕຣາ ອຍ຺ຖຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។ ວິຈ຺ຈິນ຺ທິຕ຺ວາ ທາເນປີ ຍຖາວຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ເອວ ວິຈ຺ເຊໂທ, ອຍ຺ລຕ຺ຣ ນ ວຍ຺ຍຕີ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ ອນຸນາສິກນ຺ເຕ ທິຍ຺ຍມາເນ ຂລິຕ຺ວາ "ພຸທ຺ຂໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຊາມີ"ຕິ ມກາເຣນ ມິສ຺ສີກູເຕ ເຂຕ຺ເຕ ໂອຕິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວຍ຺ຍຕີຕິ ອຸປ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ។ ມິສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ວຕ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ວຈນກາເລ ປນ ອນຸນາສິກຍ຺ຖາເນ ວິຈ຺ເຊທໍ ອກຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ຜມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ។ "ເອວໍ ກມ຺ມວາຈາຍມ຺ປີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຸກໂຕສຸທ຺ຂິຍາວ ວຍ຺ຍຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ມຫາເຖໂຣ ປຕິຕທນ຺ຕາທິກາຣຕາຍ ອຈຕຸຣສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ວທຕິ, ພ຺ຍຕ຺ຕສາມເຕໂຣ ສມີເປ ຖິໂຕ ປພ຺ພຊ຺ຊາເປກ຺ຂໍ ພ຺ຍຕ຺ຕໍ ວທາເປຕີ។ ມຫາເຖເຣນ ອວຸຕ຺ຕໍ ວທາເປ ຕີຕິ ນ ວຍ຺ຍຕີ។ ກມ຺ມວາຈາຍ ອິຕໂຣ ກິກ຺ຂຸ ເຈ ວທຕິ, ວຍ຺ຍຕີຕີ។ ສງ຺ໂຜ ຫິ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ນ ປຸຄ຺ຄໂລຕີ។ ນ ນານາ ສີມປວຕ຺ຕກມ຺ມວາຈາສາມລ຺ລນເຍນ ປຜິກ຺ຂິປີຕພ຺ພຕ຺ຕາ។ ອຖ ເຖເຣນ ຈຕຸຣສ຺ສໍ ວຸຕ຺ຕໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາເປກ຺ຂໍ ວຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕໍ ສາມເຕໂຣ ສຍໍ ວຕ຺ວາ ວທາເປຕິ, ອຸກໂຕສຸທ຺ຂິ ເອວ ໂຫຕິ ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕສ຺ເສວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ພຸທ຺ຂໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ອ ສາຊາຣເຕ ພຸທ຺ຊຄຸເຕ, ຜມ຺ມໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ນິພ຺ພານໍ, ສງ຺ຜໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ເສກ຺ຂຜມ຺ມໍ, ອເສກ຺ຂຜມ຺ມລ຺ຈ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຊຕີຕິ ອຄຸຄທີຕຄຸຄຫຕາວເສນ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ។ ອລ຺ລຖາ ສຣຕຕ຺ຕຍສງ຺ກໂຣໂທໂສ។ ສພ຺ພມສ຺ສ ກປ຺ປີຍາກປ຺ປີຍນ຺ຕິ ທສສິກ຺ຂາປທວິນິມຸຕ຺ຕໍ ປຣາມາສາປຣາມາສາທີ។ "ອາກິສມາຈາຣິເກສຸ ວິເນຕພ຺ໂພ"ຕິ ວຈນໂຕ ເສຂິເຍາປຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕາທີ ອາກິສມາຈາຣິກສີລມເນນ ປູເຣຕພ຺ພໍ។ ຕຕ຺ຖ ຈາຣິຕ຺ຕສ຺ສ ອກຣເຕ ວາຣິຕ຺ຕສ຺ສ ກຣເຕ ທຕ຺ຫກມ຺ມາຣໂຫ ໂຫຕີຕິ ທີເປຕີ។

ປພ຺ພຊ຺ຊາກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ។

ທຸຕິຍມາຣກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໕។ "ເຕນ ເຫຕຸນາ"ຕິ ວຈນໂຕ ປາລຸອິຍໍ "ໂຍນິໂສມນສິກາຣາສມ຺ມປ຺ປສານາ"ຕິ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។

ທຸຕິຍມາຣກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ។

ອຸຣຸເວລປາຜິຫາຣິຍກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໗-໘໒។ວເສຍ຺ຍາມາຕິ "ຕ຺ວລ຺ຈ ອຫລ຺ຈ ວເສຍ຺ຍາມາ"ຕີ ປີຍວຈເນນ ຕສ຺ສ ສງ຺ຄຕ຺ຫນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣ។ ເຕຊສາ ເຕຊນ຺ຕິ ອານຸກາເວນ ອານຸກາວໍ។ ເຕໂຊຊາຕຸຍາ ວາ ເຕໂຊຊາຕຸໍ។ ອຸກິນ຺ນໍ ສໂຊຕິກູຕານນ຺ຕິ ອນາທຣຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ, ກາວສຕ຺ຕ ມິອຕ຺ເຖ ວາ។ ອຄ຺ຍາຄາຣເມວ ອາທິຕ຺ຕໍ, ນ ຕຕ຺ຖ ວສນໂກ ສຕ຺ຕຊາຕິໂກ។ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ ຫິ ອິທ຺ຂິວິສໂຍ។ ກສ຺ມາ ປນ ກຄວາ ອຄ຺ຍາຄາຣມ຺ປີ ອນາທິຕ຺ຕໍ ນາຂິຍ຺ຖາສີຕີ? ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປາທາກາວສ຺ສ ອນຕິວິມ຺ຫາທິກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕ។ ກິມຕ຺ຖໍ ປຣສນ຺ຕກໍ ມຫາສມ຺ກາຣປວຕ຺ຕໍ ຕໍ ວິນາເສຕີຕິ? ປຸນ ຍຖາໂປຣາຕໍ ອິທ຺ຂານຸກາເວນ ກຕ຺ຕຸກາມຕານິປ຺ປາຍໂຕ។ ປຣິຍາທິນ຺ໂນຕິ ຂຍໍ ນີໂຕ។ ເຕຊສາ ເຕຊນ຺ຕິ ອານຸກາເວນ ອານຸກາວໍ។ ອຄ຺ຍາຄາຣສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຕໂຣ ອຕ຺ໂຖ ນ ສມ຺ກວຕີ។ ອຍມຕ຺ໂຖ "ນກ຺ຂໍ ອສຫມາໂນ"ຕີ ອິມິນາ ອຕິວິຍ ສເມຕີ។ ອິທ຺ຂານຸກາວມກ຺ຂນລ຺ຫີ ຕຕ຺ຖ ມກ຺ໂຂ ນາມ។ ປຕ຺ເຕນາຕີ ປທຸມປຕ຺ເຕນາຕີປີ ໂປຣາຕາ។ ປທຸມິນິສຕ຺ເຫ ຖິໂຕ ຫີ ກຄວາ ຕຕ຺ຖ ອໂຫສີຕີ ເຕສໍ ມຕີ។

໓໙។ທິນ຺ນນ຺ຕີ ອນຸມຕິນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ។ ອກິໂຕ ນິພ຺ກໂຍ។ ກສ຺ມາ? ຍໂຕ ໂສ ມຄ຺ເຄນ ກາຍມຕີໂຕ។ "ສຸມນມນໂສຕີ ສຸນ຺

ທຣຈິຕຸຕສງຂາຕມເນ ສຸມເນ ເອວ ວາ''ຕິ ລິຂິຕໍ ເຕໄຊວາຕິ ອຕຸຄີ ວິຍ ສາຕຸກຸສໂລຕິ ເຕໄຊສາຕຸມຸທິ ກຸສໂລ ''ພຸຍວທິຕາ ເຈ''ຕິ ສທຸທລກຸຂຕາຕຸຕາ ຈ ອຸປສຄຸໂຄ ເຕໄຊສາຕຸສມາປຕຸຕິສຸ ກຸສໂລ ອິຈຸເຈວຕຸໂຖ ອຸທິຈຸຉເຣຕິ ອຸລຸໂລເກສຸໍ ''ສໍປຣິວາເຣສຸ''ນຸຕິ ຈ ລິຂິຕໍ ອິຕິ ເອວໍ ກຕນຸຕິຕິ ອຕຸໂຖ ທຕາຕິ ສມາຕິ ອຕຸໂຖ, ກາລຸອກາວ ໂຫນຸຕິຕິ ກິເຣຕຸຖ ອສີປຸປາໂຍ ອິສກມຸປິ ພຸຍາປາຣໍ ອກຕຸວາ ອຸປສມານຸຣູປໍ ຕິຍຸຖນຸຕິ ເຍ ຈ ອເນກວຕຸຕາ ອຈຸຈິໂຍ ໂຫນຸຕິຕິ ຕໍ ທສຸເສຕຸໍ ''ນີລາ ອຖ ໂລທິຕິກາ''ຕິອາທິມາທ

໔໐ຈຕຸທຸທິສາຕິ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ

໔໔ປໍສຸກູລໍ ອຸປຸປນຸນນຸຕິ ປຣິເຍສມານສຸສ ປຜິລາກວເສນ ອຸປຸປນຸນໍ ໂຫຕິ ຈິຕຸຕວິຈິຕຸຕປາຜິທີຣທສຸສນຕຸຖາຍ ຈ ສາ ປຣິເຍສນາ ສາ ອຍໍ ສາຍໍ ຕາ ອິມາ ຕຍິມາ ທຸເວ ເອກໂຕ ຄເທຕຸວາ ວທຕິ ອາຍາມິ ອທໍ ອາຍມທໍ ເອຕນຸຕິ ເອຕສຸສ ຍຖາ ມຍນຸຕິ ຍສຸມາ ມຍໍ

໔໐-໔໑ອຸທກວາຫໂກຕິ ອຸທໂກໂຜ ອຸທກໂສໂຕຕິ ໂປຣາຕາ ''ຍາຍ ຕຸວ''ນຸຕິ ປຸພຸພກາຄວິປສຸສນາປຜິປທໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕໍ ຈີຣປຜິກາຕິ ຈີຣປກຸຕິ, ນາຄທມນໂຕ ປຜຸຖາຍ ຈີຣປຜິກາ ''ຈີຣປຜິສງຂາ''ຕິປິ ວທນຸຕິ ເກສມິສຸສນຸຕິອາທີມຸທິ ອພຸໂພກິ ຕຸຕໍ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ພນຸສີຕຸວາ ປກຸຂິຕຸຕຕຸຕາ ເກສາທໂຍວ ເກສມິສຸສາຕິ ໂປຣາຕາ ຂາຣິກາຊມິສຸສນຸຕິ ເອຕຸຖ ຂາຣີ ວຸຈຸຈຕິ ຕາປສປຣິກຸຂາໂຣ ຊຜິເລ ປາເທສີຕິ ທຸເວ ຕໂຍ ຕາປເສ ປາເທສິ ''ໂສລຸອສາຕິເຣາອຫຸເຜາົຫຸຌານີ ປາຜິຫາຣິຍສຫສຸສານີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ

໔໔ ອຕຸຄີຫຸຕຸເຕ ກຕປຣິຈຍຕຸຕາ ກຄວາ ເຕສໍ ອາທິຕຸຕປຣິຍາຍ-ມກາສີ (ສໍ ນິ ໔໗໘)ຕຸຖ ເອກຈຸຈໍ ອາຣມຸມຕາວເສນ ອາທິຕຸຕໍ ຈກຸຂາທີ ຣາຄຄຸຄິນາ, ເອກຈຸຈໍ ສມຸປໂຍຄວເສນ ຈກຸຂຸສມຸຜສຸສປຈຸຈຍາ ເວທຍິຕາທີເກເນວ, ເອກຈຸຈໍ ອກິກູຕຕຸເຖນ ຈກຸຂາທີ ເອວ ຊາຕິອາທີນາ , ເອກຈຸຈໍ ປຈຸຈຍຕຸເຖນ, ຕເທວ ໂສກາທີນາຕິ ຍຖາສມຸກວເມຕຸຖ ອາທິຕຸຕຕາ ເວທິຕພຸພາ ເອຕຸຖ ກິຌຸຈາປິ ທຸກຸຂລກຸຂຕເມເວກໍ ປາກຍໍ, ຕທນຸສາເຣນ ປນ ອິຕຣໍ ລກຸຂຕທຸວຍມຸປິ ເຕທີ ທີຍຸຖນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ ທຸກຸຂາການສຸສ ອິຕຣາການທີປນໂຕ ສນຸຕສຸຂຕຕຸທາກິນີວິຍຸຖຕຸຕາ ປເນສໍ ທຸກຸຂລກຸຂຕປຸພຸພງຄມາ ເທສນາ ກຕາຕິ ເວທິຕພຸພາ

ອຸຣຸເວລປາຜິຫາຣິຍກຖາວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ

ພິມຸພິສາຣສມາຄມກຖາວຕຸຕນາ

໔໔-ກ ວຕຸຖຸກາມກູຕາ ອິຕຸຖີໂຍ ກາມິຕຸຖີໂຍ ທຸຕິຍາທໂຍ ອສຸສາສກາ ຍສຸມາ ອນຸປຸປນຸເນ ເອວ ກຄວຕິ ພຸທຸສໂກລາຫລໍ ໂລເກ ປຖມເມວ ວສຸສສຫສຸສໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ ພຸຣທຸມາໂນ ຈ ພຸຣາທຸມຕາວຕຸຕໍ ອກິນິມຸມິນິຕຸວາ ເວເທສຸ ສທສຸສຕຸຕຍມຕຸຕໍ ພຸທຸສປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ ປຣິຍຕຸຕິ ປກຸຂິປິຕຸວາ ວາເຈນຸຕິ, ກຄວໂຕ ຊາຕິໂຕ ປຜຸຖາຍ ຈ ພຸທຸສກຖາ ລກຸຂຕຌຸຌູທີ ພຸຣາທຸມເຕາທີ ອຸປຸປາທິຕາ, ປຕຸຖຍາ ໂລເກ, ຕສຸມາ ຍຸຊຸຊນຸຕິ, ນ ອຌຸຌຖາ ''ຕມທຸທສ ພິມຸພິສາໂຣ, ປາສາທສຸມິ ປຕິຍຸຖິໂຕ''ຕິອາທິຄາຖາທີ ໂພສິສຕຸຕກາເລ ເອວ ອກິສີຕຸຕຕາ ພິມຸພິສາຣສຸສ ສິທຸສາ

໔໗ ອິສາວຸໂສ ຂີຕາສໂວ ກິກຸຂຸ ປຌຸຈງຄວິປຸປຫີໂນ ໂຫຕິ ຉລຸອງຄສມນຸນາຄໂຕ ເອກາຣກຸໂຂ ຈຕຸຣາປສຸເສໂນ ປຕຸນຸນປຈຸເຈກສຈຸໂຈ ສມວຍສຜຸເຖສໂນ ອນາວິລສງກປຸໂປ ປສຸສທຸສກາຍສງຂາໂຣ ສຸວິມຸຕຸຕຈິຕຸໂຕ ສຸວິມຸຕຸຕປຌຸໂຌຕິ (ທີ ນິ ໓໓໔໗, ໓໖໐; ອ ນິ ໑໐໑໙) ທສ ອຣິຍວາສາ ນາມ ຣູປາຣູປສມາປຕຸຕິໂຍ ອຜຸຖ ນິໂຣສສມາປຕຸຕິ ມຫາກຣຸຕາສມາປຕຸຕິຕິປິ ໂປຣາຕາ ຕຕຸຖ ນີວຣຕາ ປຌຸຈງຄາ ຈ ຉລຸອງຄຸເປກຸຂາ ຉລຸອງຄາ ສຕາຣກຸເຂນ ເອກາຣກຸຂາ ສງຂາຍ ເອກໍ ປຜິເສວຕິ, ອສິວາເສຕິ, ປຣິວຊຸເຊຕິ, ສງຂາຍ ເອກໍ ວິໂນເທຕິຕິ ອຍໍ ຈຕຸຣາປສຸເສໂນ ປຸຖຸສມຕພຸຣາທຸມຕານໍ ປຸຖຸປຈຸເຈກສຈຸຈານິ ຈຕຸຕາຣີ ປຫີນານິ, ເອວໍ ປຕຸນຸນປຈຸເຈກສຈຸໂຈ ກາເມສນາ ກເວສນາ ປຫີນາ ໂຫຕິ, ພຸຣທຸມຈຣິເຍສນາ ປຜິປຸປສຸສທຸສາ, ເອວໍ ສມວຍສຜຸເຖສໂນ ກາມພຸຍາປາທວິຫິສາສງກປຸໂປ ປຫີໂນ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອນາວິລສງກປຸໂປ, ສຸຂສຸສ ຈ ປຫານາ...ເປ... ຈຕຸຕຸຖໍ ຊານໍ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫຣຕິ ເອວໍ ສຸວິມຸຕຸຕຈິຕຸໂຕ ໂຫຕິ ຣາໂຄ ປຫີໂນ ອຸຈຸຉິນຸນມູໂລ...ເປ... ອນຸປຸ

ປາຫສມ຺ໂມຕິ ປຊານາຕິ, ໂທໂສ, ໂມໂຫ ອນຸປ຺ປາຫສມ຺ໂມຕິ ປຊານາຕິ, ເອວໍ ສຸວິມຸຕ຺ຕປ຺ຍໂລຕິ។

‘‘ຄານາຄານໍ ວິປາກລ຺ຈ, ຌາຕໍ ສພ຺ພຕ຺ຖຄາມິນີ;

ອເນກຈາຕ຺ໂຍ ໂລກໍ, ອຊິມຸຕ຺ຕິລ຺ຈ ປາຕິນໍ។

‘‘ຊານາຕິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານລ຺ຈ, ປໂຣປຣິຍຕໍ ມຸນິ;

ຊານາທິສໍກິເລສາທິ-ຌາຕໍ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍໍ ຕຖາ’’ຕິ។ –

ອິມານິ ທສ ພລານິ។ ອເສກ຺ຂງ຺ຄານິ ນາມ ອເສກ຺ຂາ ສມ຺ມາທິຊ຺ຖິ…ເປ… ອເສກ຺ຂວິມຸຕ຺ຕິ ອເສກ຺ຂວິມຸຕ຺ຕິຌາຕທສ຺ສນນ຺ຕິ។ ຕຕ຺ຖ ທສນໍ ອເສກ຺ຂໍ។ ເອເຕຫິ ທສຫິ ຈຸເປໂຕ ປາຣມີຫີຕິ ໂປຣາຕາ។

ພິມ຺ພິສາຣສມາຄມກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຊ຺ຖິຕາ។

ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານປພ຺ພຊ຺ຊາກຖາວຕ຺ຕນາ

໖໐។ກີ ກາຫສີຕິ ກີ ກາຫຕິ។ ‘‘ກີ ກໂຣຕິ, ກີ ກໂຣສີ’’ຕິ ວາ ພ຺ຍລ຺ຊນໍ ພທ຺ທໍ ວຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ປຜິປາເທນ຺ໂຕຕິ ນິຄເມນ຺ໂຕ។ ‘‘ປຈ຺ຈພ຺ຍຖາ , ປຈ຺ຈພ຺ຍຖ’’ນ຺ຕິປີ ປຄນ຺ຕິ។ ກປ຺ປນຫຸເຕຫີຕິ ເອຕ຺ຖ ທສການໍ ສຕໍ ສຫສ຺ສໍ, ສຫສ຺ສານໍ ສຕໍ ສຕສຫສ຺ສໍ, ສຕສຫສ຺ສານໍ ສຕໍ ໂກຜິ, ໂກຜິສຕສຫສ຺ສານໍ ສຕໍ ປໂກຜິ, ປໂກຜິສຕສຫສ຺ສານໍ ສຕໍ ໂກຜິປໂກຜິ, ໂກຜິປໂກຜິສຕສຫສ຺ສານໍ ສຕໍ ນຫຸຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ກປ຺ປນຫຸເຕຫີຕິ ເອວມນຸສາຣໂຕ ອພ຺ກຕິຕໍ ນາມາຕິ ຂນ຺ຊກາຕການໍ ປາໂຄຕິ។

໖໑។ ‘‘ກຸລຈ຺ເຂທາຍາ’’ຕິ ປາໂຄ, ກຸລຸປຈ຺ເຂທາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ຌມ຺ເມນ ກິຣ ສມຕາ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕິຍາ ນຍນ຺ຕິ, ນາຌມ຺ເມນາ’’ຕິ ນ ປຸນ ໂຈເທສ຺ສນ຺ຕິ ເອວໍ ປາຄເສເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຌ ກາຕພ຺ໂພ។

ເອຕ຺ຕາວຕາ ເຖໂຣ ນິທານໍ ນິຊ຺ຄເປ຺ສີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ໂຫນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ຍໍ ຌມ຺ມເສນາປຕິ ເອຕ຺ຖ ມູລ-

ຄນ຺ຖສ຺ສ ສີທ຺ຌິກ຺ກມທສ຺ສເນນ;

ນິທານນິຊ຺ຄານມກາສ຺ ຌມ຺ມ-

ສງ຺ຄາຫກາ ເຕ ວິນຍກ຺ກມລ຺ລູ។

‘‘ນິທານລີນຕ຺ຖປທານເມວ,

ນິທານິຊ຺ຄານມິທໍ ວິທິຕ຺ວາ;

ອິໂຕ ປຣໍ ເຈ ວິນຍຕ຺ຖຍຸຕ຺ຕ-

ປທານິ ວິມໍສນເມວ ເລຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ។

ສາຣີປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານປພ຺ພຊ຺ຊາກຖາວຕ຺ຖຸນາ ນິຏ຺ຘິຕາ຺ຯ

ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕນາ

໖໔຺ຯ ພຸທ຺ຘປ຺ຊ຺ຊາຍການໍ ອິຕເຣສໍ ເອຫິກິກ຺ຂູນໍ ນິວາສນປາຣຸປນກປ຺ປໂຕ ເນສໍ ວິສໍ ວິສໍ ສຫິສຕ຺ຕາ ''ທຸນ຺ນິວຕ຺ຖາ ທຸປ຺ປາຣຸຕາ ອນາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ຺ຯ ນ ເກວລຍ຺ຈ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣນ຺ຕິ, ອປິຈ ມນຸສ຺ສານໍ ກຸລຍ຺ຊມານານໍ ອຸປຣິຕິອາ ທີ຺ຯ ມນຸສ຺ສາ ອຸຊ຺ຊາຍນ຺ຕິ ປີປາສາສຫນໂຕ, ອິຕເຣສໍ ອາກປ຺ປສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປສນ຺ນຕ຺ຕາ ຈ຺ຯ

໖໕຺ຯ ເກນ ໂກ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ? ''ຕທາ ໂສ ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາຊິໂຕ, ເອຕຣຫິ ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸປສມ຺ປທາເປກ຺ໂຂ ໂຫຕິ຺ຯ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ຈ ສາຣູຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຆນໍ ສນ຺ສາຍາ''ຕິ ເກຫິຈິ ລິຂິຕໍ຺ຯ ຕໍ ເຕ ເອວໍ ຊານນ຺ຕິ ''ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ 'ສາທູ'ຕິອາທິ ນາ ສມ຺ປຜິຈ຺ຆິເຕ ສທ຺ຘິວິຫາຣິກສ຺ສ 'ສາຘຸ ສຸຍ຺ຸຕຸ ສມ຺ປຜິຈ຺ຆາມີ'ຕິ ວຈນໍ ເກວລໍ ກິກ຺ຂູຫີ ອາຈິຕ຺ຕເມວ, ນ ກຕ຺ຖຸຈິ ທິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ວິນາປິ ເຕນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ຄຫິໂຕວ ໂຫຕີ''ຕິ຺ຯ ຕຕ຺ຖ ສາທູຕິ ສາຣູຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ຺ຯ ລຫູຕິ ລຫຸ, ຕຸວໍ ມມ ນ ກາຣິໂຍສີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ຺ຯ ໂອປາຍິກນ຺ຕິ ອຸປາຍປຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ຕ຺ວໍ ເມ ອິໂຕ ປຍ຺ຸຖາຍ ກາໂຣ ຊາໂຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ ປຕິຣູປນ຺ຕິ ອນຸຣູປໍ ເຕ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍຄ຺ຄຫານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ

໖໖຺ຯຕາທິສເມວ ມຸຂໂຣວໂນທກໍ ອຸຕ຺ມຸທີ ເອກສກາເຄຕີ຺ຯ ອິໂຕ ປຍ຺ຸຖາຍາຕິ ''ນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ກາມານສ຺ສາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນ-ກາຣໂຕ ປຍ຺ຸຖາຍ຺ຯ ເຕນ ''ນາຕິທູເຣ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ນາຈ຺ຈາສນ຺ເນ ຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນ-ກາເຣນ ອນາປຕ຺ຕີຕິ ທີເປຕີຕິ ເອເກ຺ຯ ສຈິຕ຺ຕກາ ອຍໍ ອາປຕ຺ຕິ, ອຸທາຫຸ ອຈິຕ຺ຕກາຕິ? ອນາທຣິຍປ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ ສຈິຕ຺ຕກາ຺ຯ ອນາທຣິຍປ຺ຈ຺ຈຍຕາ ກາຖໍ ປຍ຺ຸລາຍຕີຕິ ເຈ? ອນາທຣິຍປ຺ຈ຺ຈເຍທິ ສງຄທິຕນ຺ຕີ຺ຯ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທເສ ເສຂິຍານໍ ຄາປຣິຈ຺ເຈທາກາຣຕາຍ຺ທີ ຂນ຺ຘກປຣິ ຍາປນ຺ນາປຕ຺ຕິຍາ ສງຄຕ຺ຫນຕ຺ຖໍ຺ຯ ອິທໍ ປນ ລກ຺ຂຕໍ ຈາຣິຕ຺ເຕເຍວ ເວທິຕພ຺ພໍ, ນ ວາຣິຕ຺ເຕ ອກປ຺ປິຍນ຺ສຂາຫນາທິອາປຕ຺ຕີ ນໍ ອຈິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ຺ຯ ຂນ຺ຘກວາຣິຕ຺ຕານໍ ເຕຫີ ສງຄໂຫ, ເສຂິຍວາຣິຕ຺ເຕເຍວ ອຈິຕ຺ຕເກຫີ ສູໂປທນວິຍ຺ຍຕ຺ຕິປ຺ຈ຺ຈຍາທີທີຕິ ອາຈຣິໂຍ຺ຯ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ນ-ກາເຣນ ປຜິເສໂຘ ກຣີຍຕິ, ກິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ທຸກ຺ກຍາປຕ຺ຕີຕິ? ອາມ຺ຯ ຍຕ຺ຖ ອຍ຺ຸຖາຖາຍ ນໂຍ ນ ທສ຺ສິໂຕ, ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພຕ຺ຖ຺ຯ ປຣໂຕ ທີ ອຍ຺ຸຖາຖາຍໍ ''ສເຈ ປນ ກາລຸອວຕ຺ຕາກຕາ ວາ ສຸສາພທຸສາ ວາ ໂຫຕິ ນິຣຊມຕ຺ຕິກາ, ຕຖາຣູປາຍ ກູມິຍາ ຄເປຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ ນໂຍ ທສ຺ສິໂຕ຺ຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍສ຺ມາ ປາລຸອິຍໍເຍວ ''ສເຈ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ອນກິຣຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ໂຫຕິ, ທິຍ຺ຄິຄຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕີ''ຕິ (ມຫາວ຺ຯ ໖໖) ກຄວໂຕ ວຈນວເສນ ອຍ຺ຸຖາຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນໂຍ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ນາຕິທູເຣ ນາຈ຺ຈາສນ຺ເນ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂກ ກຄວໂຕ ວຈນເລໂສຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ''ປຖມຕຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາສນໍ ປຍ຺ຸລາເປຕພ຺ພ''ນ຺ຕິອາທີນິ ວທນ຺ຕິ ເທສນິຍມນໂຕ຺ຯ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ອນຸມຕໍເຍວ ປຖມຄມນນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ອສິທ຺ຘຕ຺ຕາ, ສິທ຺ເຘປິ ຍຖາວຸຕ຺ຕນຍສິທ຺ຘິໂຕ ຈ ຺ຯ ນ ທີ ວາຣິຕ຺ຕສ຺ສ ອນຸມຕິ ອນາປຕ຺ຕິກຣາ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺ຯ ໂກຍ຺ຸຖານ຺ຕິ ທຸວາຣໂກຍ຺ຸຖກໍ຺ຯ ນ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ນ ນິທຫິຕພ຺ພໍ ວາ຺ຯ

ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຘິຕາ຺ຯ

ນສມ຺ມາວຕ຺ຕນາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໖໗຺ຯອສິມຕ຺ຕໍ ເຄຫສ຺ສິຕເປມໍ ນ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ເຄຫສ຺ສິຕເປມໍ ນ ອກຸສລມິຈ຺ເຈວ ທຍ຺ຸຖພ຺ພໍ ຂີຕາສວານມ຺ປິ ສາຣຣາຕ຺ຕາ ອິມສ຺ສ ລກ຺ຂຕສ຺ສ຺ຯ ນ ຂີຕາສວານໍ ອສມ຺ມາວຕ຺ຕນາກາວໂຕຕິ ເຈ? ນ, ເຕສໍ ນ ປຕາເມຕພ຺ພໍ ຕໍສມ຺ມນາຄມນສິທ຺ຘິໂຕ, ຕສ຺ມາ ''ມເມສ ກາໂຣ''ຕິ ມມຕ຺ຕກຣຕໍ ຕຕ຺ຖ ເປມນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ຯ ''ເອໂກ ວຕ຺ຕສມ຺ປນ຺ໂນ…ເປ… ເຕສໍ ອນາປຕ຺ຕີ'ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຍ ສເຈ ເອໂກ ວຕ຺ຕສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂຸ 'ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກາ ໂຫຖ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສທ຺ຘິວິຫາຣິກໍ, ອນ຺ເຕວາ ສິກໍ ວາ ຄິລານໍ ວາ ອຸປຍ຺ຸຖຫິສ຺ສາມີ, ໂອວທິຕພ຺ພໍ ໂອວທິສ຺ສາມີ, ອິຕິ ກຣຕີເຍສຸ ອຸສ຺ສຸກ຺ກໍ ອາປຊ຺ຊິສ຺ສາມີ'ຕິ ວທຕິ, ເຕ ເອ ວາສທ຺ຘິວິຫາຣິກາທໂຍ 'ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫວ ເກວລໍ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກາ ໂຫຖາ'ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວຕ຺ຕໍ ວາ ນ ສາທິຍນ຺ຕິ, ຕໂຕ ປຍ຺ຸຖາຍ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍານໍ ອນາປຕ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ຯ

ນສມຸມາວຕຸຕນາທິກຖາວຕຸຕນາ ນິຏຸຖິຕາ។

ຣາສພຸຣາໜຸມຓາວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

ກຸ໓໙។“ປູຕິມຸຕຸຕນຸຕິ ມຸຕຸຕໍ ປູຕິກາໂຍ ວິຍາ”ຕິ ວຕຸວາປີ “ປູຕິກາເວນ ມຸຕຸຕໍ ປຎິນິສຸສຏຸຖໍ ເກາສຊຸຊໍ ປູຕິມຸຕຸຕເກາສຊຸຊ”ນຸຕິ ລິຂິຕໍ។ ສພຸພຕຸຖ ອິຕຸຖນຸນາໂມຕິ ເອໂກວ ນ-ກາໂຣ ໂຫຕິ។

ຣາສພຸຣາໜຸມຓາວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ ນິຏຸຖິຕາ។

ອາຈຣິຍວຕຸຕກຖາວຕຸຕນາ

ກຸ໓໖។ “ອາຍສຸມໂຕ ນິສຸສາຍ ວຈຸຆາມີ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ “ອາຍສຸມໂຕ ໂອວາທໍ ນິສຸສາຍ ວສາມີ”ຕິ ປາຖເສສວເສນ ເວທິຕພຸພາ។ ນິສຸສາຍາຕິ ວາ ນິສຸສຍາ, ນິສຸສເຍນາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ។ ອາຍສຸມໂຕຕິ ວາ ອຸປໂຍຄຕຸເຖ ສາມິວຈນໍ។

ອາຈຣິຍວຕຸຕກຖາວຕຸຕນາ ນິຏຸຖິຕາ។

ນິສຸສຍປຎິປຸປສຸສທຸນີກຖາວຕຸຕນາ

໓໙໖។ທິສໍ ຄໂຕຕິ ຕຕຸຖ ສຸຣນິກຸຂິຕຸຕວາໂສ ຫຸຕຸວາ ຕິໂຣຄາມໍ ຄໂຕ។ ຍຕຸຖ ນິສຸສໂຍ ລພຸກຕິ, ຕຕຸຖ ຄນຸຕພຸພນຸຕິ ເອຕຸຖາປີ ອຸປຊຸຊາເຍ ວຸຕຸຕນເຍເນວ “ກຕິປາເຫນ ຄມິສຸສາມີ”ຕິ ຄເນ ເຈສ ອຸສຸສາໂຫ ຣກຸຂຕິ។ ມາ ອິຘ ປຎິກຸກມີຕິ ມາ ອິຘ ຄຈຸຆ។ ສກາຄາ ນາມ ອຸປຊຸຊາຍສຸສ ສິສຸສາ។ ຕຕຸຖ ນິສຸສຍໍ ຄເຫຕຸວາ។ ຍທິ ເອວໍ ໂກ ວິເສໂສຕິ ເຈ? ເຕນ ອິທໍ ວຸຈຸຈຕິ “ອປຸເປວ ນາມ ຂເມຍຸຍາ”ຕິ។ ວສິຕຸໍ ວຏຸຏຕີຕິ ອຸປຊຸຊາເຍນ ປຣິຈຸຈຕຸຕຕຸຕາ ອຸປຊຸຊາຍສໂມຘານໍ ນິຣຕຸຖກນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ສເຈ ອຸປຊຸຊາໂຍ ຈິເຣນ ອນຸຄຸຄເຫຕຸກາໂມ ໂຫຕິ, ຕໂຕ ປຏຸຖາຍ ອຸປຊຸຊາໂຍເວ ນິສຸສໂຍ។ ອຸປຊຸຊາໂຍ ເຈ ອລຊຸຊີ ໂຫຕິ, ສທຸນິວິຫາຣິເກນ ອເນກກຸຂຕຸຕຸໍ ວາເຣຕຸວາ ອວິຣມນຸຕໍ ອຸປຊຸຊາຍໍ ປຫາຍ ວິນາປີ ນິສຸສຍປການເນນ ອລຸຏສຸສ ສນຸຕິເກ ນິສຸສຍໍ ຄເຫຕຸວາ ວສິຕພຸພໍ។ ອຸປຊຸຊາຍສຸສ ເຈ ລິງຄໍ ປຣິວຕຸຕຕິ, ເອກທິວສມຸປີ ນ ຣກຸຂຕິ។ ປກຸຂປກຸກໂກ ເຈ ໂຫຕິ, ນິສຸສຍຊາຕິໂກ ເຈ “ອຸປຊຸຊາຍສຸສ ສຸກຸກປກຸຂໍ ອາຄເມຫີ”ຕິ ວທຕິ, ສຍເມວ ວາ ອາຄເມຕິ, ວຏຸຏຕິ។ ອຸປຊຸຊາໂຍ ເຈ ອຸກຸເຂປນີຍກມຸມກໂຕ ໂຫຕິ, ນານາສໍວາສກກູມິຍໍ ຄິຕຕຸຕາ ນິສຸສໂຍ ປຎິປຸປສຸສມຸກຕິ។ ສມຸມາວຕຸຕນຸຕໍ ປນ ປສຸສິຕຸວາ ກມຸມປຎິປຸປສຸສທຸນີ ອາຄເມຕຸໍ ລກຕິ។ ມານຕຸຕາຈາຣີ ເຈ ໂຫຕິ, ອພຸການໍ ອາຄເມຕພຸພໍ។ ທີພໍ ເຈ ປຣິວາສໍ ຈຣຕິ, ອລຸຏສຸສ ສນຸຕິເກ ນິສຸສໂຍ ຄເຫຕພຸໂພ, ອຸປຊຸຊາຍສໂມຘານໍ ອປຸປໂມາຕໍ។ ປຣິວາສມານຕຸຕຈາຣີນາ ຫີ ນ ນິສຸສໂຍ ທາຕພຸໂພ។ ຍໍ ປນ ປາຣິວາສິກກຸຂນຸສກຏຸກຖາຍໍ ວຸຕຸຕໍ “ສທຸນິວິຫາຣິການມຸປີ ສາທິຍນຸຕສຸສ ທຸກຸກຏເມວາ”ຕິອາທິ (ຈູລຸອວ។ ອຏຸຖ។ ກ໘), ຕໍ ຍຖາວຸຕຸຕມຕຸຖໍ ສາເຂຕິ ເອວ។ ຍໍ ປນ ວຸຕຸຕໍ “ສເຈ ສທຸຂາປພຸພຊິຕາ ກຸລປຸຕຸຕາ ‘ຕຸມຸເຫ, ກນຸເຕ, ວິນຍກມຸມມຕຸຕໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ວຕຸວາ ວຕຸຕໍ ກໂຣນຸຕິເຍວ, ຄາມປຸປເວສນໍ ອາປຸຈຸຉນຸຕິເຍວ, ຕໍ ວາຣິຕກາລໂຕ ປຏຸຖາຍ ອນາປຕຸຕີ”ຕິ។ ຕໍ ວຕຸຕສາທິຍນປຈຸຈຍາ ທຸກຸກຏາກາວມຕຸຕທີປນຕຸຖໍ, ສທຸນິວິຫາຣິການໍ ສາເປກຸຂຕໍ ວາ ສນຸຘາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ຕສຸມາ ເຕ ເຈ ອຸປຊຸຊາເຍນ ວາຣິຕານຸຮູປເມວ ປຎິປຊຸຊນຸຕິ, ນິສຸສໂຍ ເຕສໍ ປຎິປຸປສຸສທໂຣຕິ ສິທຸຘໍ ໂຫຕິ។

ທຸເວ ເລຑຸທຸປາເຕ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ນິວຕຸຕຕີຕິ “ເອຕຸຕາວຕາ ທິສາປກຸກນຸໂຕ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ອນຸເຕວາສິເກ ອນິກຸຂິຕຸຕສຸເຣປີ ນິສຸສໂຍ ປຎິປຸປສຸສມຸກຕິ។ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາຍາ ທຸເວ ເລຑຸທຸປາເຕ ອນຕິກຸກມຸມ ເລຑຸທຸປາຕທຸວຍພຸກນຸຕເຣ ຕິໂຣວິຫາເຣປີ ປຣິກຸຂິຕຸເຕ, ອປຣິກຸຂິຕຸເຕ ວາ ວສິຕຸໍ ວຏຸຏຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍ។ ອປຣິກຸຂິຕຸເຕເຍວາຕິ ໂນ ຕກຸໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ, ເອຕຸຖ ປນ ອປຣິກຸຂິຕຸຕສຸສ ປຣິກຸເຂປາຣຫຏຸຖານໂຕ ວິມຸຕຸເຕ ອລຸຏສຸມີ ວິຫາເຣ ວສນຸຕີຕິ ອຘິປຸປາໂຍ។ ວິຫາໂຣຕິ ເຈຕຸຖ “ຕາ ທິສສຸສ ວິຫາຣສຸສ ອນຸເຕ ຄິຕາ ເອກາ ກຸຍິກາ ອຘິປຸເປຕາຕິ ອຸປຕິສຸສຕຸເຖໂຣ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ຕຕຸຖ “ສເຈ ອຸໂກປີ ອາຈຣິຍນຸເຕວາສິກາ ເກນຈິ…ເປ… ນິສຸສໂຍ ນ ປຎິປຸປສຸສມຸກຕີ”ຕິ ອິມິນາ ສາມຸຄຸຄໂຕ ວຸຕຸເຕນ ອຏຸຖກຖາວເຈເນ ຣມຸມສີຣິຕຸເຖຣວາໂທ ສເມຕິ។ ອປຣິກຸຂິຕຸເຕ ວາຕິ ທຸວິນຸນໍ ເລຑຸທຸປາຕານໍ ອນຸໂຕ ປຣິກຸຂິຕຸໂຕ ວາ ໂຫຕິ ອປຣິກຸຂິຕຸໂຕ ວາ។ “ພຫີສີມ”ນຸຕິ ຈ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອນຸໂຕວິຫາຣສີມາຍໍ ທຸເວ ເລຑຸທຸປາເຕ ອຕິກຸກມິຕຸວາປີ ວສິຕຸໍ ວຏຸຏຕີຕິ ສິທຸຘຕຸຕາ ປນ ອຸປຕິສຸສຕຸເຖຣວາໂທ ນ

ສເມຕິ຺. ເອກາວາເສ ຫິ ປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ວາ ອປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ວາ ອນ຺ຕມໂສ ອນ຺ໂຕຕິໂຍຊເນປິ ວສໂຕ ນິສ຺ສໂຍ ນ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ຺. ໂສ ຈ ອຸປ໌ຈາຣສີມາຍ ປ໌ຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ, ສາ ຈ ອຸປ໌ຈາຣສີມາ ປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ວິຫາຣສ຺ສ ປ໌ຣິກ຺ເຂເປ໌ນ ອປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ປ໌ຣິກ຺ເຂ ປ໌າຣຫຍ຺ຖາເນນ ປ໌ຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ ເອກາວາໂສ຺.

ອຸໂປ໌ສຖກ຺ຂນ຺ຘເກ ເອກາວາສວິມຕິຍໍ ສີມາຍ ອນຸລ຺ລາຕຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ຈີວຣກ຺ຂນ຺ຘກຍ຺ຖກຖາຍ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ຺. ຍຖາຫ "ສີມຍ຺ຖກສງ໌ໂຜ ກາເຊຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕູ"ຕິ (ມຫາວ຺. ອຍ຺ຖ຺. ໓໗໙)຺. ກຕຣສີມາຍ ກາເຊຕພ຺ພໍ? ມຫາສີວຕ຺ເຖໂຣ ກິຣາຫ "ອວິປ຺ປ໌ວາສສີມາຍາ"ຕິ຺. ຕໂຕ ນໍ ອາຫໍສຸ "ອວິປ຺ປ໌ວາສສີມາ ນາມ ຕິໂຍຊນາປີ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕິໂຍຊເນ ຄິຕາ ລາກໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕິໂຍຊເນ ຄຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕຸກວຕ຺ຕໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອາຣາມໍ ປ໌ວິສິຕພ຺ພໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຄມິໂກ ຕິໂຍຊນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສນາສນໍ ອາປ຺ຸຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ນິສ຺ສຍປ໌ຜິປ຺ປ໌ນ຺ນສ຺ສ ຕິໂຍຊນາຕິກ຺ກເມ ນິສ຺ສໂຍ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກິສ຺ສຕິ, ປ໌າຣິວາສິເກນ ຕິໂຍຊນໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຣຸຕໍ ອຸຍ຺ຖາເປຕພ຺ພໍ ກວິສ຺ສຕິ, ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຕິໂຍຊເນ ຄຕ຺ວາ ອາຣາມປ຺ປ໌ເວສນາ ອາປ຺ຸຈ຺ຉິຕພ຺ພາ ກວິສ຺ສຕິ, ສພ຺ພເມຕໍ ອຸປ໌ຈາຣສີມາປ໌ຣິຈ຺ເຉທວເສນ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຜຕິຕິ຺. ຕສ຺ມາ ອນ຺ໂຕອຸປ໌ຈາຣສີມາຍ ເລຑ຺ຑຸປ໌າຕທ຺ວຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາປີ ວສໂຕ ນິສ຺ສໂຍ ຕິໂຍຊນາຕິກ຺ກເມ ນິສ຺ສໂຍ ນ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິຕິ ສິທ຺ຘໍ຺. ການມ຺ເຈຕ຺ຖ ອຸປ໌ຈາຣສີມາຍ ຕິໂຍຊນປ຺ປ໌ມາຕາຍ, ອຕິເຣກາຍ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂທສປ຺ປ໌ສງ໌ໂຄ ສິຍາຕິ຺. ສາ ຫິ ອາວາເສສຸ ວຑ຺ຒນ຺ເຕສຸ ວຑ຺ຒຕິ, ປ໌ຣິຫາຍນ຺ເຕສຸ ປ໌ຣິຫາຍຕິຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕາທິສສ຺ສ ວິຫາຣສ຺ສ ອນ຺ເຕ ຄິຕາ ເອກາ ກຸຜິ ວິຫາໂຣຕິ ອິຘາຜິປ຺ເປ໌ຕາ຺. ສາປີ ຕສ຺ເສວ ວິຫາຣສ຺ສ ກຸຜິກາວ ໂຫຕິຕິ ກຕ຺ວາ ໂສ ອາວາໂສ ໂຫຕິ຺. ນານາວາໂສ ເອວ ເຈ ອຘິປ຺ເປ໌ໂຕ, "ອນ຺ເຕ ຄິຕາ ກຸຜິກາ"ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ຺. ທ຺ວິນ຺ນໍ ເລຑ຺ຑຸປ໌າຕານໍ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ປ໌ນ ອປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ນານາວາເສ ນິສ຺ສໂຍ ນ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິຕິ ຍ຺ວາຍໍ 'ໂນ ຕກ຺ໂກ'ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ໂສ ຕາທິເສ ນານາວາເສ ເສນາສນຄ຺ຄາຫສ຺ສ ອປ຺ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສທ຺ຘິນເຍນ ວຸຕ຺ໂຕ຺. ເສນາສນຄ຺ຄາໂຫ ຫິ "ຄຫເຕນ ຄຫຕໍ ອາລໂຍ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ"ຕິ ລກ຺ຂຓຕ຺ຕາ ອິຕຣຕ຺ຖ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ຺. ຕຕ຺ຣາຍໍ ປ໌າລຸອິ "ເຕນ ໂຂ ປ໌ນ ສມເຍນ ອາຍສ຺ມາ ອຸປ໌ນນ຺ໂທ ສກ຺ຍປຸຕ຺ໂຕ ເອໂກ ທ຺ວີສຸ ອາວາເສສຸ ວສ຺ສໍ ວສີ…ເປ໌… ເທຖ, ກິກ຺ຂເວ, ໂມຍປຸຣິສສ຺ສ ເອກາຘິປ຺ປ໌າຍ"ນ຺ຕິ (ມຫາວ຺. ໓໖໔)຺. ອຍ຺ຖກຖາຍມ຺ຈສ຺ສ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ອິທລ຺ຈ ນານາລາເກຫິ ນານູປ໌ຈາເຣຫິ ເອກສີມວິຫາເຣຫິ ກຖິຕໍ, ນານາສີມວິຫາເຣ ປ໌ນ ເສນາສນຄ຺ຄາໂຫ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ"ຕິ (ມຫາວ຺. ອຍ຺ຖ຺. ໓໖໔)຺. ອປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ນານາວາສາ ເອກູປ໌ຈາຣສງ໌ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ຺. ປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕລ຺ຈ ເອກູປ໌ຈາຣໍ ອປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສງ໌ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ຺. ເອຕ຺ຕາວຕາ ເລຑ຺ຑຸປ໌າຕທ຺ວຍພ຺ກນ຺ຕເຣ ອປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ອລ຺ລສ຺ມີ ວິຫາເຣ ວສໂຕ ນິສ຺ສໂຍ ປ໌ນ ນ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ, ປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ ເອວາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສາຘິໂຕຕິ຺. ເອຕ຺ຖາຫ – ທ຺ເວ ເລຑ຺ຑຸປ໌າເຕ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາວ ສໂຕປີ ນິສ຺ສໂຍ ນ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ຺. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍຍ຺ຖກຖາຍໍ "ສເຈ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ເຍວ ອສມ຺ປ໌ຕ຺ເຕສຸ ທຫເຣສຸ ອຣຸຕໍ ອຸຄ຺ຄຈ຺ຉຕິ, ຈີວຣໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິ, ນິສ຺ສໂຍ ປ໌ນ ນ ປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕິ"ຕິ (ປ໌າຣາ຺. ອຍ຺ຖ຺. ໔຺໔໙໔)? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຕໍ ອຸປ໌ຊ຺ຊາເຍນ ສມາຄເມ ເສົາສ຺ສາຫຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺. ອິຘ ຘຸວວາສໍ ສນ຺ຘາຍ, ຕສ຺ມາ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ນ ວິໂລເມນ຺ຕິ ຺. ເກຈິ ປ໌ນ "ທ຺ເວ ເລຑ຺ຑຸປ໌າຕໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມາຕິ ອິທໍ ເທວສິກໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ວສນວເສນ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ເຕສໍ ມຕິມຕ຺ຕເມວາຕິ ມມ ຕກ຺ໂກ຺. ເທວສິກໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ວຕ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິ ຫິ ເນວ ປ໌າລຸອິຍໍ ນ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ທິສ຺ສຕິ, ຕລ຺ຈ ປ໌ນ ອປ໌ກຕລ຺ລູຫິ ອາຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺.

ນິສ຺ສຍປ໌ຜິປ຺ປ໌ສ຺ສທ຺ຘິກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ຺.

ອຸປ໌ສມ຺ປ໌າເທຕພ຺ພປ໌ລ຺ຈກກຖາວຕ຺ຕນາ

໒໔຺. ນອເສກ຺ເຂນ ສີລກ຺ຂນ຺ເຘນາຕິອາທິ "ອຕ຺ຕານເມວ ປ໌ຖມໍ, ປ໌ຕິຣູເປ໌ ນິເວສເຍ"ຕິ (ຘ຺. ປ໌຺. ໑໕໗) ວຈນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອາປ໌ຕ຺ຕິອງ໌ຄວເສນ຺. ນິລສມາໂຍຄໂຕ ນິລໍ ວິຍ ວຸຕ຺ຕໍ "ອເສກ຺ເຂນ ວິມຸຕ຺ຕິລາຓທສ຺ສນກ຺ຂນ຺ເຘນາ"ຕິ຺. ອຘິສີເລ ສີລວິປ໌ນ຺ໂນ ນາມ ອາປ໌ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອວຸຍ຺ຖິໂຕ຺.

ອຸປ໌ສມ຺ປ໌າເທຕພ຺ພປ໌ລ຺ຈກກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ຺.

ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍປ຺ຸພ຺ພວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໒໖຺. ໂຍ ໂສ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍປ຺ຸພ຺ໂພຕິ ເອຕ຺ຖ ທ຺ເວ ອຕ຺ຖວິກປ຺ປ໌າ – ຕສ຺ສ ປ໌ສູຣສ຺ສ ກິກ຺ຂຸກາວໍ ສນ຺ຘາຍ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍປ຺ຸພ຺ໂພ, ໂສ

ຠິກ຺ຂຸ ຕໍເຍວ ຕິຕ຺ຖາຍຕນໍ ສງ຺ກມິຕິ ອຍເມໂກ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ຕິຕ຺ຖິຍປ຺ກ຺ການ຺ຕໂກ ປຸນ ຄິຫິເວເສນ ອາຄໂຕ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ, ໂສ ອາຄໂຕ ນ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພຕິ ອຍເມໂກ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໍ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປ຺ກ຺ການ຺ຕກໍ ຐເປຕ຺ວາ 'ໂຍ ໂສ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ນ ຄິຫິເວສຘາຣໂຕວ ປຸພ຺ພສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ໂຕ, ກິນ຺ຕຸ ຕສ຺ມິ ອຕ຺ຕໂນ ຍຖາສມາທິນ຺ນຕິຕ຺ຖິຍເວເສ ຐິໂຕປີຯ ທິຏ຺ຐິວເສນ ອຕິຕ຺ຖິຍຠູຕຕ຺ຕາ ອຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ, ໂສ ປນາຄໂຕ ວິພ຺ຠນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ສ ປຣິວາສທານກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິຯ ກີ ອິມສ຺ສ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ພສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຣຓຄມເນນ ສາມເຓຣປພ຺ພຊ຺ຊາ ຊາຕາ, ນ ຊາຕາຕິ? ກິຎ຺ເຈຕ຺ຖ ຍທິ ຊາຕາ, 'ໂຍ ໂສ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ໂຎປີ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ ອິມສ຺ມິ ຘມ຺ມວິນເຍ ອາກງ຺ຂຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ, ອາກງ຺ຂຕິ ອຸປ຺ສມ຺ປທໍ, ຕສ຺ສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ປຣິວາໂສ ທາຕພ຺ໂພ''ຕິ (ມຫາວ. ໘໖) ວຈນໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິຯ ອຖ ນ ຊາຕາ, ປຣິວາສກມ຺ມວາຈາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອປ຺ຣາມສນໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິຯ ຕຕ຺ຖ ມຫາວິຫາຣວາສິໂນ ''ສາມເຓຣສ຺ເສວ ສໂຕ ປຣິວາໂສ ທາຕພ຺ໂພ''ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອິຕເຣ ຕຖາ ນ ວທນ຺ຕິຯ ເຕ ຫິ ''ເອວໍ ອາຣາຘໂກ ໂຂ ຠິກ຺ຂເວ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ ອາຄໂຕ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ'ຕິ (ມຫາວ. ໘໗) ສຸຕ຺ຕປທໍ ປຣິຫຣິຕພ຺ພໍ, ປຸເຣ ຈ ປຈ຺ຉາ ຈ 'ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ໂພ'ຕິ ວຈນສາມຎ຺ຎໂຕ ນ ສາມເຓໂຣ ຊາໂຕຕິ ເຈ, ຍທິ ເອວໍ ອປພ຺ພາເຊຕ຺ວາວ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ຕໂຕ ຈ ສພ຺ພປຐມໍ ວຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິຯ 'ຕິຕ຺ຖາຍຕນໍ ສງ຺ກນ຺ໂຕ'ຕິ ປາໂຐປີ ນ ສຸນ຺ທຣໍຯ ປາຓາຕິປາຕາທີສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ສເຈ ຠິນ຺ທຕິ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ປຣິປຸຓ຺ເຓປີ ປຸນ ປຣິປູເຣຕພ຺ພໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິຯ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ຕສ຺ສ ສໍວຣໍ ຠິກ຺ຂຸກຣຓຕ຺ຖາຍ ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ສີເລ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ນຕ຺ຖິ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ສຣຓານິ ສເຈ ຠິຊ຺ຊນ຺ຕິ ສາມເຓຣສ຺ເສວຯ

ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍປຸພ຺ພວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປຎ຺ຈາພາຘວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໘ຯນຂປິຏ຺ຐິຕິ ຈູຬງ຺ຄຸລິນຂປິຏ຺ຐິ ອຘິປ຺ເປຕາຯ ''ປຣິຈ຺ຉນ຺ເນ ນຂປິຏ຺ຐິໂຕ ມຫນ຺ຕມ຺ປີ ວຑ຺ຒຕິ, ເອວໍ ເສເສສຸປີ''ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍ ນ ສເມຕິ ວິຍຯ ປທຸມກຓ຺ຓິກາປີ ອາຣຸຬ຺ເຫ ຣຕ຺ຕປທຸມວຓ຺ຓຈິຕ຺ຕໍຯ

ປຎ຺ຈາພາຘວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ໂຈຣວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໙໑-໔ຯຘມ຺ມສາມີຕິ ຍສ຺ມາ ສຍໍ ຘມ຺ມສາມີ, ຕສ຺ມາ ຠິກ຺ຂູຫິ ອປພ຺ພາເຊຕພ຺ພກມ຺ປີ ໂຈຣໍ ອງ຺ຄຸລິມາລໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອາຍຕີ ເອວມາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປາຬິໂປຕ຺ຖເກສຸ ''ຂຣເຠທໂກ''ຕິປີ ລິຂິຕໍຯ ສນ຺ນິສິນ຺ນາສູຕິ ວູປ຺ສນ຺ຕາສຸຯ

ໂຈຣວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອິຓາຍິກທາສວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໙໖ຯ ປສ຺ສ ເມ ປຕ຺ຕຈີວຣນ຺ຕໍ, ອຫໍ ອິທໍ ທສ຺ສາມີຕິ ສາມີຈີ, ຍໂຕ ນຕ຺ຖິ ອາປຕ຺ຕິຯ ອຸປຑ຺ຒຸປຑ຺ຒນ຺ຕິ ໂຖກໍ ໂຖກໍຯ

໙໗ຯເທສຈາຣິຕ຺ຕນ຺ຕິ ສາວນປຓ຺ຓາໂຣປນາທີ ຕໍ ຕໍ ເທສຈາຣິຕ຺ຕໍຯ ''ເທວທາສີປຸຕ຺ເຕ ວຑ຺ຒຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ''ອາຣາມິກໍ ເຈ ປພ຺ພາເຊຕຸກາໂມ, ອຎ຺ຎເມກໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາປຈ຺ຈຣິວາທສ຺ສ ອຍມິຘ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ''ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ອາຣາມິເກ ເທມາ''ຕິ ທິນ຺ນຕ຺ຕາ ນ ເຕ ເຕສໍ ທາສາຯ ''ອາຣາມິໂກ ຈ ເນວ ທາໂສ ນ ຠຸຊິສ຺ໂສຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ນ ທາໂສ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕກ຺ກາສິລຎ຺ຈນໍ ສີຫຬທີເປ ຈາຣິຕ຺ຕໍຯ ເຕ ຈ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ພາ ສງ຺ຆສ຺ສາຣາມິກຕ຺ຕາຯ ນິສ຺ສາມິກໍ ທາສໍ ອຕ຺ຕນາປີ ຠຸຊິສ຺ສໍ ກາຕຸໍ ລພຕີຯ ''ທາສສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິເກ ທິສ຺ວາ ປລາຍນ຺ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖີຕິ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ທາໂສ ອຎ຺ຎ ຠິກ຺ຂຸໂນຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນິສ຺ສາມິກສ຺ສ ທາສສ຺ສ ຣາຊາ ສາມີ, ຕສ຺ມາ ຣາຊານໍ ວາ ຕສ຺ມິ ຄາເມ ມນຸສ຺ເສ ວາ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພຕິ ເອເກຯ ''ຠຸຊິສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຕສ຺ສ ປຣິຫາຣໍ ກຕນ຺ຕິ ''ຍຖາ ຠຸຊິສ຺ໂສ ໂຫຕິ, ຕຖາ ກຕ຺ຕພ຺ໂພ''ຕິຯ ເອວໍ ສງ຺ກປ຺ເປນ ວຕ຺ວາ ''ປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ເກຫິຈິ ລິຂິຕໍຯ ຠຸຊິສ຺ສໍ ກາຕຸເມວ ວຑ຺ຒຕີຕິ ''ສເຈ

ປັສ຺ສນ຺ຕິ, ອນຸພນ຺ຘິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາປ຺ຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖິ. ''ອສ຺ຸທ຺ຘາ ກິຣ ເມຕິປິ ຕໍ ສນ຺ຘາເຍວ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ.

ອິຕາຍິກທາສວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາ.

ກມ຺ມາຣກຕ຺ຫຸວຕ຺ຖາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

ຝ໗.ກມ຺ມາຣກຕ຺ຫູຕີ ເອຕ຺ຖ ທາຣໂກ ຈູລຸອາມຕ຺ຕໍ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາ ອາປ຺ຸຈ຺ຉິຕຸໍ ລກຕີ. ຕຝ຺ເຈ ໂສ ວາ ອຝ຺ໂຝ ວາ ອວຫຣຕິ, ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ. ''ເກສມສ຺ສຸໂອໂຣຫນໍ ອກຕ຺ວາ ອສຕິຍາ ສຣຕານິ ທຕ຺ວາ ປັພ຺ພາເຊຕິ, ຮຸຫເຕວາ''ຕິ ວທນ຺ຕີ.

໑໐໑-໖.ເອຕ຺ຖ ກຸເລ. ''ອຸກຍານິ ໂຂ ປັນສ຺ສ...ເປ... ອນຸພ຺ຍຝ຺ຊນໂສຕິ ສພ຺ໂພປາຍໍ ປເກໂທ ມາຕິກາຝ຺ຄກຖາຍໍ ຝາໂຕ ໂຫ ຕິ''ຕິ ຈ ''ອາປ຺ຕ຺ຕີ ຊານາຕິຕິ ປາເຖ ອວຕ຺ຕມາເນປີ ອິທໍ ນາມ ກຕ຺ວາ ອິທໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຕິ ຊານາຕິ ເຈ, ວຝ຺ຝຕີ''ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ. ''ຕຝ຺ຈ ໂຂ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ ປາເຖ ປຄຸເຕ ກເຕຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ອາຈຣິຍຸປຊ຺ຊາຍານມ຺ປີ ເອເສວ ນໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ກມ຺ມາຣກຕ຺ຫຸວຕ຺ຖາທິກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາ.

ຣາຫຸລວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໐໕. ''ອງຄາຣິໂນ ທານິ ທຸມາ ກທນ຺ເຕ''ຕິອາທິທີ (ເຖຣຄາ. ໕໒໗) ສຝ຺ຖິມຕ຺ຕາທີ. ທສ຺ເສທີ ອິຕິ ມໍ ອາຕາເປສີ. ເອຕ຺ຖ ອິ ຕິ-ສທ຺ໂທ ອາຫຣິຕພ຺ໂພ. ໂປກ຺ຂຣວສ຺ສນ຺ຕິ ໂປກ຺ຂຣປຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ, ຕມ຺ທີ ວສ຺ສນ຺ເຕ ເຕມິຕຸກາມາວ ເຕເມນ຺ຕີ. ອຸຕ຺ທີສ ໂຕ ປຝ຺ຖາຍາຕິ ມຸທ຺ຘໂຕ ປຝ຺ຖາຍ.

''ສິນິທ຺ຘນີລມຸທຸກຸຝ຺ຈິຕເກໂສ ,

ສູຣິຍນິມ຺ມລຕລາກິນລາໂຝ;

ຍຸຕ຺ຕຕຸງຄມຸທຸກາຍຕນາໂສ,

ຣໍສິຊາລວິຕໂຕ ນຣສີໂຫ''ຕີ. (ອປ. ອຝ຺ຖ. ໑.ສນ຺ຕິເກນິທານກຖາ; ຊາ. ອຝ຺ຖ. ໑.ສນ຺ຕິເກນິທານກຖາ) –

ອາທິຄາຖາທີ. ອຖ ວາ –

''ຈກ຺ກວຣງກິຕຣຕ຺ຕສຸປາໂທ,

ລກ຺ຂຕມຕ຺ທິຕອາຍຕປັຕ຺ທີ;

ຈາມຣຉຕ຺ຕວິກູສິຕປາໂທ,

ເອສ ທີ ຕຸຍ຺ຫ ປີຕາ ນຣສີໂຫ.

''ສກ຺ຍກຸມາຣວໂຣ ສຸຂຸມາໂລ,

ລກ຺ຂຕຈິຕ຺ຕິກປຸຕ຺ຕສຣີໂຣ;

ໂລກຫິຕາຍ ຄໂຕ ນຣວີໂຣ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ປຸຓ຺ຓສສຽກນິໂກ ມຸຂວຓ຺ໂຓ,

ເທວນຣານ ປີໂຍ ນຣນາໂຄ;

ມຕ຺ຕຄຊິນ຺ທວິລາສິຕຄາມີ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ຂຕ຺ຕິຍສມ຺ກວອຄ຺ຄກຸລີໂນ ,

ເທວມນຸສ຺ສນມສ຺ສິຕປາໂທ;

ສີລສມາຂິປຕິຍ຺ຖິຕຈິຕ຺ໂຕ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ອາຍຕຍຸຕ຺ຕສຸສຕ຺ຖິຕນາໂສ,

ໂຄປຂຸໂມ ອກິນິລສຸເນຕ຺ໂຕ;

ອິນ຺ທຂນູ ອກິນິລກມູໂກ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ວຍ຺ຍສຸວຍ຺ຍສຸສຕ຺ຖິຕຄີໂວ,

ສີຫຫນູ ມິຄຣາຊສຣີໂຣ;

ກຍ຺ຈນສຸຈ຺ຉວິຊຸຕ຺ຕມວຓ຺ໂຓ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ສຸທ຺ຂສຸຄມ຺ກີຣມຍ຺ຊຸສໂຜໂສ,

ຫີງຄຸລພທ຺ຂສຸຣຕ຺ຕສຸຊີວ຺ໂຫ;

ວີສຕິ ວີສຕິ ເສຕສຸທນ຺ໂຕ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

‘‘ອຎ຺ຊນວຓ຺ຓສຸນີລສຸເກໂສ,

ກຎ຺ຈນປຏ຺ຏວິສຸທ຺ຘນລາໂຏ;

ໂອສຘິປຓ຺ຑຣສຸທ຺ຘສຸຂຸຓ຺ໂຓ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫ.

‘‘ຄຈ຺ຆຕີນີລປເຖ ວິຍ ຈນ຺ໂທ,

ຕາຣຄຓາປຣິເວຘິຕຣູໂປ;

ສາວກມຊ຺ຊຄໂຕ ສມຓິນ຺ໂທ,

ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫ ປິຕາ ນຣສີໂຫ’’ຕິ. (ຊາ. ອຏ຺ຐ. ໑.ສນ຺ຕິເກນິທານກຖາ) –

ອິມາຫິ.

ອຸທ຺ທິຏ຺ເຐຕິ ເອວໍ ຈຣິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຕ, ‘‘ອຸຕ຺ຕິຏ຺ເຐ’’ຕິ ຆມ຺ມປທປາໂຐ. ຆມ຺ມນ຺ຕິ ສປທານຈາຣິກວຕ຺ຕໍ. ອເນສນໍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ.

ເກສວິສ຺ສຊ຺ຊນນ຺ຕິ ປຎ຺ຈສິຂາກາຣໍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເອກສິຂາກາຣໍ. ປຏ຺ຏພນ຺ໂຆຕິ ເອຕ຺ຖ ປຏ຺ໂຏຕິ ຕສ຺ມິ ກຸເລ ອາຈິຓ຺ໂຓ ອລງ຺ການວິເສໂສ. ພຣມງ຺ຄລນ຺ຕິ ພຣມ຺ໂຫ. ຉຕ຺ຕມງ຺ຄລນ຺ຕິ ຍຸວຣາຊຉຕ຺ຕປຏ຺ຏິ. ວຏ຺ຏານຸຄຕນ຺ຕິ ກິເລສວຏ຺ຏານຸຄຕໍ. ວິພາຕປຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ ສວິພາຕກໍ. ເຖໂຣ ຣາຊໍ ພຸຣາຫ຺ມຓໍ ປຸພ຺ເພ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ອິທານິ ‘‘ກຖາຫໍ, ກນ຺ເຕ, ຣາຫຸລໍ ປພ຺ພາເຊມີ’’ຕິ ອາຫາຕິ ເຈ? ຕຕ຺ຖ ອຸປສມ຺ປທາປຏິກ຺ເຂໂປ ອຣີປ຺ເປໂຕ, ຕສ຺ມາ ‘‘ກຄວາ ອຸປສມ຺ປທເມວ ປຏິກ຺ຂິປີ, ອິທານິ ອນາຄເຕ ສໍສຍາປນຍນາຣິປ຺ປາໂຍ ກຄວາ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ອາຫ. ຈິຕ຺ຕສມຸຏ຺ຐານຣູປວເສນ ‘‘ອຏ຺ຐິມິຎ຺ຊໍ ອາຫຈ຺ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ກິຣ. ພຸທ຺ຆານໍ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕີນຎ຺ຈ ພຸຍຕ຺ຕາທິວເສນ ນານຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຎ຺ຎຖາ ນນ຺ທາທໂຍປິ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຆາ ສິຍຸໍ ‘‘ສເຈ ປພ຺ພຊຕິ, ພຸທ຺ໂຆ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ.

ເປເສຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອາປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມາຕິ ປພ຺ພາເຊຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ຈ ອິທໍ ຍສ຺ມາ ວິເທສປ຺ປຕ຺ໂຕ ນາມ ໂລກສງ຺ເກເຕນາປີ ມາຕາປິຕຸວາສໂຕ ມຸຕ຺ໂຕ ເສຣີວິຫາຣີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາສ຺ສ ເຕ ອສນ຺ຕປກ຺ເຂ ຖິຕາ ວິຍ ໂຫນ຺ຕີຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ນ ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາຈຣິເຍ ວາ ອປ຺ປສາທໍ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ນຏ຺ຐເມວ. ປພ຺ພຊິຕາ ສມຄຕິກາຕິ ໂລກໂວຫາໂຣ. ເຕເນວ ເຈຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂປ຺ປຕ຺ຕາທີນາ ເທສນ຺ຕຣຄມນຎ຺ຈ ສມຄຕິກໍ ກຕໍ. ວິເທສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ເຈຕ຺ຖ ວິເທໂສ ນາມ ມາຕາປິຕຸວາສໂຕ ອຎ຺ໂຎ ເທໂສ, ນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິເທສໂຕ. ພຸຍຎ຺ຊນຕ຺ໂຖ ເອວ ເຈ ປມາຓໍ, ນ ຍຸຕ຺ຕີ. ມຕມາຕາປິຕິໂກປິ ນ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕພ຺ພຏ຺ຐາເນ ຖິເຕຫິເຍວ ມາຕາປິຕູຫິ ອນນຸຎ຺ຎາໂຕ ປຸຕ຺ໂຕ ນ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພຕິ ເອວມິຆາຣິປ຺ປາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ, ອຎ຺ຎຖາ ປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິຏ຺ຐານສ຺ສ ຈ ສິຖິລກຣຓໍ ອຏ຺ຐກຖາຍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕີ. ອິທໍ ຕາວ ເອວໍ ໂຫຕຸ, ‘‘ວິຫາຣໍ ວາ ຊາເປມີ’’ຕິອາທີນໂຍ ກຖໍ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ອຕ຺ຕປຣູປທ຺ທວປ຺ປສງ຺ຄາເຍນ ອວເສນ ປພ຺ພຊິຕຕ຺ຕາ, ປຸຕ຺ຕຣກ຺ຂຓຕ຺ຖໍ ປພ຺ພຊິຕຕ຺ຕາ ຈ. ເອວຎ຺ຫິ ສຕິ ສຍເມວ ໂສ ອຕ຺ຕນາ ປພ຺ພຊິໂຕ ໂຫຕິ, ນ ເກນຈິ ອຸປລາເປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ. ‘‘ປຸຕ຺ຕເປມໍ ວາ ປຸຕ຺ຕຣກ຺ເຂ ປີໂຍ ໂຫຕີ’’ຕິ ນິທານານຸໂລມໂຕ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ.

ຣາຫຸລວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ສິກ຺ຂາປທຫຕ຺ໜກມ຺ມວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຓນາ

໑໐ກ຺ຯອຕ຺ຕໂນປຣິເວຕ຺ຸຈາຕິ ປ຺ຸຄ຺ຸຄລິກໍຯ ມຸຂຫ຺ວາຣິກນ຺ຕິ ມຸຂຫ຺ວາເຣນ ກຸລ຺ຊິຕພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຖ ນິໂຍຊິຕພ຺ພກໍ, ຕສ຺ສ ອາວຣຕໍ ນິວາຣຕໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ອຖ ວາ “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ອາວຣຕໍ ກາຕຸ”ນ຺ຕິ ຍໍ ອາວຣຕໍ ອນຸລ຺ຌາຕໍ, ຕໍ ອາວຣຕໍ ມຸຂຫ຺ວາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ກໂຣນ຺ຕິຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍຯ

ສິກ຺ຂາປທຫຕ຺ໜກມ຺ມວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຓນາ ນິຌ຺ຄິຕາຯ

ອນາປ຺ຸຈຸຉາວຣຕາວຕ຺ຖຸອາທິກຖາວຕ຺ຓນາ

໑໐໗ຯ ປຣສ຺ສ ທຸສ຺ສີລກິກ຺ຂຸສ຺ສປີ໌ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເກຈິ “ທຸສ຺ສີລກິກ຺ຂູປີ”ຕິ ລິຂນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍຯ ໂປ໌ຣາຓາ ປນ “ຍາວຕຕິຍໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ເຈ ນ ໂອຣມຕິ, ສງ຺ໍ ອປໂລເກຕ຺ວາ ນາເສຕພ຺ໂພ, ປຸນ ປພ຺ພຊຊໍ ຍາຈມາໂນປີ ອປໂລເກຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸປສມ຺ປທກມ຺ມວາຈາສທິສນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ “ຍຖາ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ສິກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຍຖານິວຕ຺ຖປາຣຸໂຕວ ທຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ປຸພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ນວກຕຣສ຺ສ ສມານວສ຺ສິກສ຺ສ ປຸນ ວນ຺ທນາທີນິ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ສາມເຓໂຣປີ ປຸນ ຄ ຫິຕສຣໂຓ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ນວກຕຣສ຺ສ ສມານວສ຺ສິກສ຺ສ ສາມເຓຣສ຺ສ ປຸນ ວນ຺ທນາທີນິ ກໂຣຕິຯ ລິງ຺ຄໍ ປເນຕ຺ຖ ວຸທ຺ຒຕຣກາວໍ ນ ສາເຮຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິກາລໂກຊນໍ ສາມເຓຣານໍ ວິຕິກ຺ກເມວາຕິ ເອເກຯ “ອຈ຺ຈໂຍ ມໍ, ກນ຺ເຕ, ອຈ຺ຈາຄມາ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອຈ຺ຈຍໍ ເທສາເປຕພ຺ໂພຯ “ທິຌ຺ຄິຍາ ອນິສ຺ສຊ຺ຊເນນ ‘ຕ຺ວໍ, ສາມເຓຣ, ຄຈ຺ຉາ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, “ຍາວຕຕິຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ອວຕ຺ຓກາສິຕມຕ຺ເຕນ ຈ ທິຌ຺ຄິຄຸຄຫິຕມຕ຺ເຕນ ຈ ສຣຕານິ ນ ກິຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ປາຕາຕິປາຕາທີ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສາປີ ຕໍ ສມ຺ໂກຕີຕິ ມມ ຕກ຺ໂກຯ “ນິສ຺ສີລສ຺ສ ປຸນ ນາສນາ ວຸຕ຺ຕາ”ຕິ ຈ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍຯ ນ ທິ ກຄວາ ສີລວນ຺ຕສ຺ສ ລິງ຺ຄນາສນໍ ອນຸຊານາຕີຕິ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ, ກິກ຺ຂຸນິທູສກາປເທເສນ ກພ຺ພາກພ຺ເພ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ໂປ໌ຣາຓາຯ “ປພ຺ພຊ຺ຊມ຺ປີ ນ ລກຕີຕິ ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ ອຍມຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕ, ຕຖາ ‘ປຓ຺ໜໂກ, ກິກ຺ຂເວ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາເສຕພ຺ໂພ’ຕິ (ມ ຫາວຯ ໑໐໙) ອາທິນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ຕານມ຺ປີ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ນຕ຺ຖີຕິ ທີປີຕໍ ໂຫຕິຯ ນ ຫິ ອິທໍ ຄານໍ ຄເປ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ວາ ຣິຕຌ຺ຄານໍ ອຕ຺ຖິຯ ‘ກິກ຺ຂຸນິທູສໂກ, ກິກ຺ຂເວ, ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາເສຕພ຺ໂພ’ຕິ (ມຫາວຯ ໑໑໘) ວຸຕ຺ເຕນປີ ສມານຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ວິຍ ເຕສມ຺ປີ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ວາຣິຕາວ ໂຫຕີຕິປີ ທສ຺ເສຕຸໍ ປຸນ ກິກ຺ຂຸນິທູສໂກຕິ ຄ ຫິຕນ຺ຕິ ອປເຣ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກີ ອິມິນາ? ນນຸ ອຌ຺ຄກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ “ຍສ຺ສ ເຈຕ຺ຖ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ວາຣິຕາ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ, ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນາເສຕພ຺ໂພ”ຕິຯ

ອນາປ຺ຸຈຸຉາວຣຕາວຕ຺ຖຸອາທິກຖາວຕ຺ຓນາ ນິຌ຺ຄິຕາຯ

ປຓ຺ໜກວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຓນາ

໑໐໙ຯ ໂອປກ຺ກມິກປຓ຺ໜກສ຺ສ ຫີນງ຺ຄຕ຺ຕາ ອປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ວາຣິຕາ, ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທາ ນ ກາຕພ຺ພາຯ ປຸພ຺ເພ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ເຈ ອຸປ຺ຈຣຕໍ ອຕ຺ຖິ, ນ ນາສນາ ກາຕພ຺ພາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ຌິນ຺ນງ຺ຄຊາໂຕ ນ ປຓ຺ໜໂກຯ ປລ຺ຈສ຺ ນປຸໍສກປຓ຺ໜໂກວ ອກາວໂກຯ ອິຕເຣ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສກາວກາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ກາໂວ ປນ ເຕສໍ ປຓ຺ໜໂກ ໂຫຕິຯ ເອເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣປີ ກິຣ ປຸຣິສາວາຕິ ເອເກຯ ອິຕ຺ຖີປີ ປກ຺ຂປຓ຺ໜກີ ໂຫຕີຕິ ເອເກຯ ອຸປກ຺ກເມ ກເຕ ປຓ຺ໜກກາໂວ ອວສ຺ສໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ ມາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ນ ລກຕິຯ “ຍທິ ປນ ກສ຺ສຈິ ນ ໂຫຕິ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນ ວາຣິຕາຕິ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ວທນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

“ປພ຺ພຊ຺ຊາ ວາຣິຕາຕິ ອປຓ຺ໜກປກ຺ເຂ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ປຓ຺ໜກປກ຺ເຂ ນາເສຕພ຺ໂພຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ໂປ໌ຣາຓຄຕ຺ຄິປ ເທ ປນ ມາສປຓ຺ໜກເລຂປຓ຺ໜເກທີ ສທ ສຕ຺ຕ ປຓ຺ໜກາ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ເລຂປຓ຺ໜໂກ ນາມ ກິຣ ມນ຺ຕວເສນ ອຸປຫຕພີໂຊຯ ຕຕ຺ຖ ‘ໂອປກ຺ກມິກເລຂປຓ຺ໜກາ ປພ຺ພຊິຕາ ນ ນາເສຕພ຺ພາຯ ໂຍ ປພ຺ພາເຊຕິ, ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຌ”ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ປຓ຺ໜກວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຓນາ ນິຌ຺ຄິຕາຯ

ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສກວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໑໐ຯເຖ຺ຸຍຍສໍວາສໂກຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຍ຺ຈາປີ ພຸຍຍ຺ຊນຕ຺ຖວເສນ ສໍວາສຕ຺ເຖນໂກວ ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສໂກຕິ ປຍ຺ຍາຍຕິ, ອຖ ໂຂ ຕໂຍ ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສກາຯ ສໍວາໂສຕິ ເຈຕ຺ຖ ນ ເອກກມ຺ມາທິໂກ ສໍວາໂສ, ກິນ຺ຕຸ ກິກ຺ຂຸວສ຺ສຄຕນາທິໂກ ກິຣິຍເກໂທ ອິຜ ສໍວາໂສ ນາມ ຯ ອິມຍ຺ຫິ ສກ຺ກາ ເຖ຺ຸຍາຍ ກາຕຸໍ, ເນຕຣນ຺ຕິ ອຜ຺ຖກຖາຍ ອຮິປ຺ປາໂຍຯ ວິເທສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິເຕຫິ ປ຺ຸຈ຺ຸຉິເຕ "ທສວສ຺ໂສ"ຕິ ອາທີ ກຕນ຺ຕສ຺ສ ໂທໂສຯ ຄິຫີນໍ ວຸຕ຺ເຕ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິຕິ ເກຈິຯ ຣາຊກຍາທີຫີ ຄຫິຕລິງ຺ຄານໍ "ຄິຫີ ມໍ ສມໂຕຕິ ຊານາຕູ"ຕິ ວຍ຺ຈນຈິຕ຺ເຕ ສຕິປີ ກິກ຺ຂູນໍ ວຍ຺ເຈຕຸກາມຕາຍ, ເຕຫິ ສໍວສິຕຸກາມຕາຍ ຈ ອກາວາ ໂທໂສ ນ ຊາໂຕຯ "ສພ຺ພປາສຕ຺ສີຍກຕ຺ ຕານິຕິ ວິຫາຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສງ຺ຆິກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕສ຺ສ ສໍວາສໍ ປຣິຫຣິຕຸໍ ທຸກ຺ກຣໍ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ "ສູປສມ຺ປນ຺ໂນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຄຫຜ຺ຖມ຺ປີ ສເຈ ອຸປສມ຺ປາເທນ຺ຕິ, ສູປສມ຺ປນ຺ໂນເຕິ ອາປນ຺ນໍ, "ອນຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລເຍວາ"ຕິ ອິມິນາ ສເຈ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ສຸຕາຕິ, ສູປສມ຺ປນ຺ໂນ ເອວ ອນາໂຣເຈນ຺ໂຕປີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ອນ຺ຮກຜ຺ຖກຖາຍໍ, ໂປຣາຕຄຕ຺ກິປເທສຸ ຈ ທຸສ຺ ສິລກິກ຺ຂຸ "ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສໂກ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ "ເຖ຺ຸຍາຍ ໂວ, ກິກ຺ຂເວ, ຣຜ຺ຖປີຕ຺ໂຫ ກຸຕ຺ໂຕ"ຕິ (ປາຣາຯ ໑໙໔) ອິມິນາ ກິຣ ປຣິຍາເຍ ນາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕເນວາຫ "ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພ"ນ຺ຕິຯ "ມຫາເປລຸອາທີສູ"ຕິ ເອເຕນ ຄິຫີສນ຺ຕກໍ ທສ຺ສິຕໍຯ

ສຍໍ ສາມເຕໂຣວ ກູຜວສ຺ສານິ ຄເຕຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕິ, ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສໂກ ປນ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາ ກິກ຺ຂຸປີ, ໂສ ປນ ກຕ຺ຫຄ຺ເພນ ກາເຣຕພ຺ໂພຕິ ອິມິນາ ອຮິປ຺ປາເຍນ "ສຍໍ ສາມເຕໂຣວາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍໍ ປນ ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສໂກ ນາມ ຍສ຺ມາ ປພ຺ພຊິໂຕວ ໂຫຕິ, ນາປພ຺ພຊິໂຕ, ຕສ຺ມາ "ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສໂກ, ກິກ຺ຂເວ, ອປພ຺ພຊິໂຕ ນ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພ, ປພ຺ພຊິໂຕ ນາເສຕພ຺ ໂພ"ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ກຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ວເສນ ປຕ຺ສກໂຕ ປຜ຺ຖາຍ "ອນຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ"ຕິອາທີນາ ປາ ລຸອິ ຄປີຕາ, ນ ອຸປສມ຺ປທານມຕ຺ຕສ຺ເສວ ອກພ຺ພຕ຺ຕາ ເອກາທສນ຺ນມ຺ປີ ເນສໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາຣຫກາວປ຺ປສງ຺ຄໂຕຯ ອປີຈ ອນິຜ຺ຖ ໂທສປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຕຖາ ເອວ ປາລຸອິ ຄປີຕາຯ ຍສ຺ມາ ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກມນໍ, ສງ຺ຆເກທນຍ຺ຈ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ເສວ ໂຫຕິ, ນານຸ ປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ, ໂສ ທຸວິໂຜປີ ປພ຺ພຊິໂຕວ ໂຫຕິ, ນາປພ຺ພຊິໂຕ, ຕສ຺ມາ "ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກນ຺ຕໂກ, ກິກ຺ຂເວ, ອປພ຺ພຊິໂຕ ນ ປພ຺ພາ ເຊຕພ຺ໂພ"ຕິອາທີປາລຸອິຍາ ສຕິ ເຕ ອຸໂກປີ ອປພ຺ພາເຊຕພ຺ພາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອນິຜ຺ຖປ຺ປສງ຺ໂຄ ອາປຊ຺ຊຕີຕິຯ ຕີສຸ ປນ ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສ ເກສຸ ສາມເຕຣາລຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ລິງ຺ຄຕ຺ເຖນໂກ, ອຸປສມ຺ປນ຺ນາລຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສໍວາສຕ຺ເຖນໂກ, ອຸກຍຕ຺ເຖນໂກ ຈຯ ນ ຫິ ສາມ ເຕຣສໍວາໂສ ອິຜ ສໍວາໂສ ນາມ, ເຕເນວ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ "ກິກ຺ຂຸວສ຺ສຄຕນາທິໂກ ຫິ ສພ຺ໂພປີ ກິຣິຍເກໂທ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ເຖ ສໍ ວາໂສ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກຯ ຍຖາວຸຫ຺ຜໍ ວນ຺ທນສາທີຍນາສນປຜິພາຫນານໍ ສາມເຕຣສໍວາສສາມຍ຺ຍໂຕ ເນວາຕິ ອາຈຣິໂຍຯ

ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສກວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາຯ

ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກນ຺ຕກກຖາວຕ຺ຕນາ

ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກນ຺ຕໂກ, ກິກ຺ຂເວຕິອາທີ ອຕ຺ຕໂນ ນິທານກູເຕ ປສູຣວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ເອວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສມານມ຺ປີ ຕຕ຺ຖ ວາຣິຕອຮິກາ ຣາກາວາ ອກພ຺ພາຯ ອິເຜວ ເຖ຺ຸຍຍສໍວາສເກນ ວິນາ ສມ຺ກວໂຕ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຕຕ຺ຖ "ອຖ ໂຂ ນ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພປີ"ຕິ ອິເຜວ ວຈນໍ ປສູຣສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທາຍ ເອວ ຍາຈນິຈ຺ຉາຍ ທສ຺ສເນນ, "ໂສ ອາຄໂຕ ນ ອຸປສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ"ຕິ ກຄວໂຕ ອຸປສມ຺ປທານ ຕ຺ຕປຜິເສຜເນນ ຈ ປພ຺ພຊ຺ຊານຸມຕິໂທສປ຺ປສງ຺ຄກຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເຕສໍ ລິງ຺ເຄ ອາທິນ຺ນມຕ຺ເຕ ລທ຺ຮິຍາ ຄຫິຕາຍປີ ອຄ຺ຄ ຫິຕາຍປີ ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກນ຺ຕໂກ ໂຫຕິ, ອວນ຺ທນີຍສ຺ເສວ ນຄ຺ຄລິງ຺ຄສ຺ສ ເສຜ຺ຖກາວໍ ວາ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ, ນ ມຸຈ຺ຈຕິ, ເອຕ຺ຖ "ປທ ວາເຣ ທຸກ຺ກຜໍ, ອາຊີວໂກ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ ວິສມຈິຕ຺ຕວເສນ ຄຕຕ຺ຕາ ນຄ໌ໂຄ ຫຸຕ຺ວາ ນ ຄມເນນາ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ວເສນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ມມ ຕກ຺ໂກຯ ຕາວ ນໍ ລທ຺ຮີ ຣກ຺ຂຕິ ອສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາຯ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກິກ຺ຂຸນາ ກຖິໂຕຕິ ກຖໍ ປຍ຺ຍາຍຕິ? ອຜ຺ຖກຖາວຈນປ຺ປມາຕໂຕວາຕິ ເອເກຯ ນິທານວເສນາຕິ ເອເກຯ ປສູຣສ຺ສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນານໍ ເອວ ຕິຕ຺ຖິຍປກ຺ກນ຺ຕຕາວຈນໂຕຕິ ເອເກຯ ຍຖາຫ "ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ປກ຺ກນ຺ໂຕວາ ໂຫຕິ, ວິພ຺ກນ຺ໂຕ ວາ, ກາລໍກໂຕ ວາ, ປກ຺ຂສງ຺ກນ຺ ໂຕ ວາ"ຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ປກ຺ຂສງ຺ກນ຺ໂຕ ວາຕິ ສາມເຕຣນາສນາວຕ຺ຖູສຸ ອກາວໂຕຕິ ເອເກຯ ອຍ຺ຸຍຕິຕ຺ຖິຍປ຺ຸພ຺ພສ຺ສ ອຸປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ສໂຕ ປກ຺ຂສງ຺ກນ຺ຕກຍາ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນກາເລ ອຸປສມ຺ປທຕ຺ຖໍ ປຣິວາສປຍ຺ຍາປເນນາຕິ ເອເກ ຯ ປພ຺ພຊ຺ຊຕ຺ຖມ຺ປີຕິ ເຈ? ນ, ປ຺ຸພ຺ເພ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ, ອປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ອຮິສີລາກາວໂຕ ຈຯ ປາຕິໂມກ຺ຂສີລຍ຺ຫິ ອຮິສີລໍ ນາມ, ຕຍ຺ຈ ອປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ນຕ຺ຖິຯ ອິມສ຺ສ ຈ ປຣິວາສວຕ຺ເຕ ອຮິສີລໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຖາຫ "ປ຺ຸນ ຈປຣໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອຍ຺ຸຍຕິຕ຺ຖິຍປ຺ຸພ຺ໂພ

ຕິພຸພຈຸລນຸໂທ ໂຫຕີ ອຸທຸເທເສ ປຣິປຸຈຸລາຍ ອສີສີເລ''ຕິ (ມຫາວ។ ໗໗)។ ອປີຈ ''ສເຈ, ກິກຸຂເວ, ຊາຕິຍາ ສາກິໂຍ ອລຸລ ຕິຕຸຖິຍປຸພຸໂພ ອາຄຈຸລຕິ, ໂສ ອາຄໂຕ ອຸປສມຸປາເທຕພຸໂພ''ຕິ (ມຫາວ។ ໗໗) ເອຕຸຖ ອຸປສມຸປທາມຕຸຕປຣິຫີປນໂຕ។ ອຸປສມຸປທາມຕຸຕປຣິຫີປນຄຸເທຕຸຖ ຕສຸເສວ ປຣິວາສທານສິທຸລີໂຕ។ ປຣິວາສທານຕຸຕນິທສຸສນຕຸເຖ ເຫສາ ປາລຸອີ។

ຕິຕຸຖິຍປກຸກນຸຕກກຖາວຕຸຕນາ ນິຄຸຖິຕາ។

ຕິຣຈຸລານຄຕວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

໑໑໑។ນາຄໂຍນິຍາຕິ ນາຄໂຍນິໂຕ, ອຕຸຕໂນ ນາຄຊາຕິເຫຕູຕິ ອສີປຸປາໂຍ។ ກີກາຣຕາ? ອກິກຸຂຕໍ ສກຊາຕິຍາ ເມ ຖຸນປຜິເສວເນ, ວິສຸສຄຸຄນິທຸໂທກຸກມເນ ຈ ສພຸເພສມຸປີ។

ຕິຣຈຸລານຄຕວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ ນິຄຸຖິຕາ។

ມາຕຸຆາຕກາທິວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

໑໑໘-໕។ອປວາຫນນຸຕິ ປກຸຂລນໍ, ກາສາຍວຕຸຖນິວາສນໍ ອິຈຸລມານນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ທຸຄຸຄຈິຕຸເຕນ។ ກີທີເສນ? ວຜກຈິຕຸເຕນາຕິ ອສີປຸປາໂຍ។ ໂລທິຕຸປຸປາທນວເສນ ທຸຄຸຄຈິຕຸຕນຸຕິ ເກຈິ, ຕໍ ນ ສຸນຸທຣໍ។

ມາຕຸຆາຕກາທິວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ ນິຄຸຖິຕາ។

ອຸກໂຕພຸຍລຸຊນກວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

໑໑໖។ ''ຍທິ ປຜິສນຸສີຍໍ ອຸປຸປນຸນລິງເຄນ ເອຕໍ ນາມໍ ລກນຸຕີຕິ ອສີປຸປາໂຍ''ຕິ ລິຂິຕໍ។

ອຸກໂຕພຸຍລຸຊນກວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ ນິຄຸຖິຕາ។

ອນຸປຊຸຊາຍກາທິວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

໑໑໗។ ''ເກຈິ 'ກຸປຸປຕີ'ຕິ ວທນຸຕິ, ຕໍ 'ນ ຄເຫຕພຸພ''ນຸຕິ ຍໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ''ປຄຸຈວຄຸຄກຣຕີຍຄຸເຈ, ກິກຸຂເວ, ກມຸມໍ ກິກຸຂຸນິປຄຸຈ ໂມ ກມຸມໍ ກເຣຍຸຍ, ອກມຸມໍ ນ ຈ ກຣຕີຍ''ນຸຕິອາທິນາ (ມຫາວ។ ໓໙໐) ນເຍນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ປຕຸຫກາທີນໍ ຄຕປູຣກາເວ ເອວ ກມຸມໍ ກຸປຸປຕີ, ນ ສພຸພນຸຕີ ກຕຸວາ ສຸວຸຕຸຕໍ, ອິຕຣຖາ ''ປຕຸຫກຸປຊຸຊາເຍນ ກມຸມໍ ກເຣຍຸຍ, ອກມຸມໍ ນ ຈ ກຣຕີຍ''ນຸຕິ ອາທິກາຍ ປາລຸອີຍາ ກວິຕພຸພໍ ສີຍາ។ ຍຖາ ອປຣິປຸຕຸຕປຕຸຕຈີວຣສຸສ ອຸປສມຸປາທນກາເລ ກມຸມວາຈາຍໍ ''ປຣິປຸຕຸຕາສຸສ ປຕຸຕຈີວຣ''ນຸຕິ ອສນຸຕໍ ວຕຸຖຸໍ ກິຕຸເຕຕຸວາ ອຸປສມຸປທາຍ ກຕາຍ ຕສຸມີ ອສນຸເຕປີ ອຸປສມຸປທາ ຣຸຫຕິ, ເອວໍ ''ອຍໍ ພຸທຸຂຣກຸຂິໂຕ ອາຍສຸມໂຕ ຂມຸມຣກຸຂິຕສຸສ ອຸປສມຸປທາເປກຸໂຂ''ຕິ ອວຕຸຖຸໍ ປຕຸຫກຸປຊຸຊາຍາທີ, ອສນຸຕໍ ວາ, ວຕຸຖຸໍ ກິຕຸເຕຕຸວາ ກຕາຍ ປີ ຄຕປູຣກາມຕຸຖີຕາຍ ອຸປສມຸປທາ ຣຸຫເຕວ។ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ປຕຸຫກຸປຊຸຊາເຍນ ອຸປສມຸປາເທຕພຸໂພ, ໂຍ ອຸປສມຸປາ ເທຍຸຍ, ອາປຕຸຕິ ທຸກຸກຍສຸສ, ໂສ ຈ ປຸຄຸຄໂລ ອນຸປສມຸປນຸໂນ''ຕິອາທິວຈນສຸສາກາວາ ອຍມຸຕຸໂຖ ສີທຸໂຜວ ໂຫຕີ។ ນ ຫີ ພຸທຸຮາ ວຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕໍ ນ ວທນຸຕິ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ 'ໂຍ ປນ, ກິກຸຂຸ, ຊານໍ ອູນວີສຕິວສຸສໍ...ເປ... ໂສ ຈ ປຸຄຸຄໂລ ອນຸປສມຸປນຸ ໂນ''ຕິອາທິ (ປາຈິ។ ໔໐໖)។ ຕຖາ ''ພຸຍຕຸເຕນ ກິກຸຂຸນາ ປຜິພເລນ ສງໂພ ຄາເປຕພຸໂພ'ຕິ (ມຫາວ។ ກ໑) ວຈນໂຕ ເຖຍຸຍສໍ ວາສກາທິອາຈຣິເຍທີ ອນຸສຸສາວນາຍ ກຕາຍ ອຸປສມຸປທາ ນ ຣຸຫຕິ ເຕສໍ ອກິກຸຂຸຕຸຕາ''ຕິ ວຈນມຸປີ ນ ຄເຫຕພຸພໍ។ ກີຄຸຈ ກີຍຸໂຍ ''ອີມານິ ຈຕຸຕາຣີ ກມຸມານິ ປຄຸຈຫາກາເຣຫີ ວິປຊຸຊນຸຕິ''ຕິອາທິນາ (ປຣິ។ ໔໗໘) ນເຍນ ກມຸມານໍ ສມຸປຕຸຕິວິປຕຸຕິຍາ ກຖິຍມານາຍ ''ສຕຸຕຫີ ອາກາເຣຫີ ກມຸມານິ ວິປຊຸຊນຸຕິ ວຕຸຖຸໂຕ ວາ ຄຕຸຕິໂຕ ວາ ອນຸສຸສາວນໂຕ ວາ ສີມໂຕ ວາ ປຣິສໂຕ ວາ ອຸປຊຸຊາຍໂຕ ວາ ອາຈຣິຍໂຕ ວາ''ຕິ ອກຖິຕຸຕາ ນ ຄເຫຕພຸພໍ។ ''ປຣິສໂຕ ວາ''ຕິ ວຈເນນ ອາຈຣິເຍາປຊຸຊາຍານໍ ວາ ສງຄໂຫ ກໂຕຕິ ເຈ? ນ, ''ທຸວາທສຫາກາເຣຫີ ປຣິສໂຕ ກມຸມານິ ວິປຊຸຊນຸຕີ''ຕິ ເອຕສຸສ ວິກງເຄ ເຕສມນາມຄຸຄຕຸຕາ។

ອຍມຕ຺ໂຖ ''ຍສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສຣູເປນ ວຸຕ຺ຕປາລຸອິວເສເນວ ສກ຺ກາ ຊານິຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ນຍມຸຂໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສໍຂິຕ຺ໂຕຕິ ອຍມສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕິຄເວສນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຣິທໍ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ – ອນຸປ຺ຊ຺ຊາຍກໍ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕາ ເຕ ກິກ຺ຂູ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ອກູຕໍ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ກິຕ຺ຕຍີສຸ, ອຸທາຫຸ ມຸສາວາທກາຍາ ຕາເນວ ປທານີ ນ ສາເວສຸນ຺ຕີ។ ກິລ຺ເຈຕ຺ຖ ຍທີ ຕາວ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍາກາວຕ ນ ສາເວສຸໍ, ''ປຸຄ຺ຄລໍ ນ ປຣາມສຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕວິປ຺ຕິປຸປ຺ສງ຺ໂຄ ໂຫຕິ, ອຖ ສາເວສຸໍ, ມຸສາວາໂທ ເນສໍ ກວຕີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ສາເວສຸໍເຍວ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິປ຺ຕິປຸປ຺ສງ຺ຄກາຍາ, ''ກມ຺ມໍ ປນ ນ ກຸປ຺ປ຺ຕີ''ຕິ ອຍ຺ຖກາຖາຍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ, ນ ມຸສາວາທສ຺ສ ອສມ຺ກວໂຕ, ມຸສາວາເທນາປີ ກມ຺ມສມ຺ກວໂຕ ຈ។ ນ ຫິ ສກ຺ກາ ມຸສາວາເທນ ກມ຺ມວິປ຺ຕິສມ຺ປ຺ຕີ ກາຕຸນ຺ຕີ។ ຕສ຺ມາ ''ອນຸປ຺ຊ຺ຊາຍ ກໍ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ''ຕິ ວຈນສ຺ສ ອຸກາຍໂທສວິນິມຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ໂຖ ປຣິເຍສິຕພ຺ໂພ។

ອຍລ຺ເຈຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິ – ''ຍຖາ ປຸພ຺ເພ ປພ຺ພຊ຺ຊຸປ຺ສມ຺ປທຸປ຺ຊ຺ຊາເຍສຸ ວິຊ຺ຊມາເນສຸປິ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍຄ຺ຄຫຕກ຺ກເມນ ອຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ 'ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກິກ຺ຂູ ອນຸປ຺ຊ຺ຊາຍກ'ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ອິຮາປິ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ວິຊ຺ຊມານສ຺ເສວ ສໂຕ ອຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ 'ອນຸປ຺ຊ຺ຊາຍກໍ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ'ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກມ຺ມວາຈາຈຣິເຍນ ປນ ຄຫິໂຕ ເຕນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍຕິ ສລ຺ລາຍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍໍ ກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກມ຺ມວາຈໍ ສາເວຕພ຺ພໍ, ເກນຈິ ວາ ກາຣເຕນ ກາຍສາມຄ຺ຄີ ອເທນ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ຉນ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກມ຺ມວາຈໍ ສາເວຕິ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ວາ ອຸປ຺ສມ຺ປທາເປກ຺ຂສ຺ສ ອຸປ຺ຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ເນ ຕສ຺ມິ ຕາທິເສ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ສມນຸຍຸລ຺ຊິຍມາໂນ ວາ ອສມນຸຍຸລ຺ຊິຍມາໂນ ວາ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍທານໂຕ ປຸພ຺ເພ ເອວ ສາມເຕໂຣ ປຝິຊານາຕິ, ສິກ຺ຂາປຈ຺ຈກ຺ຂາຕໂກ ວາ ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸອຊ຺ຊາປນ຺ນໂກ ວາ ປຝິຊານາຕິ, ຉນ຺ທຫາຣກາທໂຍ ວິຍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ວາ ອລ຺ລສິມາຄໂຕ ໂຫຕິ, 'ກມ຺ມວາຈາ ຣຸຫຕີ'ຕິ ວຕ຺ວາ 'ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ປຈ຺ຈນ຺ຕິເມສຸ ຊນປເທສຸ ວິນຍທຣປລ຺ຈເມນ ຄເຕນ ອຸປ຺ສມ຺ປທ'ນ຺ຕິ (ມຫາວ។ ໒໕໙) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເກຈິ 'ວິນຍທຣປລ຺ຈເມນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ສນ຺ນິຫິເຕເນວ ກວິຕພ຺ພ'ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ໂປຣາຕຄຕ຺ຄິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។ ໂສ ເຈ ປາໂຖ ປມາໂຕ ມຊ຺ຊິເມສຸ ຊນປເທສຸ ຕສ຺ສ ວຈນສ຺ສາກາວໂຕ។ ອສນ຺ນິຫິເຕປີ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ກມ຺ມວາຈາ ຣຸຫຕີຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ກສ຺ມາ? ກມ຺ມສມ຺ປ຺ຕິຍໍ ''ປຸຄ຺ຄລໍ ປຣາມສຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕປາໂຖວ ໂນ ປມາຕໍ។ ນ ຫິ ຕຕ຺ຖ ອສນ຺ນິຫິໂຕ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສງ຺ຂາໂຕ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຣາມສນໍ ອຣຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຆປຣາມສນໍ ວິຍ ປຸຄ຺ຄລປຣາມສນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ສງ຺ເຆນ ຄເຕນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ ເຕສໍ ອຕ຺ຖໂຕ ປຸຄ຺ຄລຕ຺ຕາ។ ປຕ຺ຫກາທິອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ ອຸປ຺ສມ຺ປາທນກາເລ ອວິທິຕຕ຺ຕາຕິ ໂປຣາຕາ។

ອປ຺ຕ຺ຕກາທິວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໑໗។ອປ຺ຕ຺ຕຈີວຣໍອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີຕິ ກມ຺ມວາຈາຈຣິໂຍ ''ປຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣ''ນ຺ຕິ ສລ຺ລາຍ , ເກວລໍ ອຕ຺ຖສມ຺ປ຺ຕີ ອນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ສນ຺ຕປທນິຫາເຣນ ວາ ''ປຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣ''ນ຺ຕິ ກມ຺ມວາຈໍ ສາເວຕິ។ ຍຖາ ເອຕຣຫິ ມຕວິປ຺ປວຸຕ຺ຖມາຕາປີຕິໂກປີ ''ອນຸລ຺ລາໂຕສິ ມາຕາປີຕູຫີ''ຕິ ປຸຝ຺ໂຖ ''ອາມ ກນ຺ເຕ''ຕິ ວທຕີ។ ກີ ພຫຸນາ, ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ສາໂຣ – ''ຕສ຺ມີ ສມເຍ ຈຕ຺ຕາຣີ ກມ຺ມານີ ປລ຺ຈຫາກາເຣຫີ ວິປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີ''ຕິ ລກ຺ຂຕສ຺ສ ນ ຕາວ ປລ຺ລຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນຸປ຺ຊ຺ຊາຍກາທີ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ, ວຊ຺ຊນີຍປຸຄ຺ຄລານໍ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຕ຺ຫກຸປ຺ຊ຺ຊາຍາທີ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ។ ເຕຣສນ຺ຕຣາຍປຸຈ຺ຉາຍ ອທສ຺ສນຕ຺ຕາ ອປ຺ຕ຺ຕຈີວຣກໍ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທນ຺ຕີ។ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ລຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ເຖນ ກມ຺ເມນ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທຕຸ''ນ຺ຕິ (ມຫາວ។ ໖໙) ເອວໍ ສພ຺ພປຖມໍ ອນຸລ຺ລາຕກມ຺ມວາຈາຍ ''ປຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣ''ນ຺ຕິ ອວຈນເມຕ຺ຖ ສາຮກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຕລ຺ຫິ ວຈນໍ ອນຸກ຺ກເມນານຸລ຺ລາຕນ຺ຕີ។

ຫຕ຺ຖຈ຺ຉິນ຺ນາທິວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໑໙។ ອິທໍ ຕາວ ສພ຺ພຖາ ໂຫຕຸ, ''ມູຄໍ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕີ, ພຝິຣໍ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕີ''ຕິ ອິທໍ ກຖໍ ສມ຺ກວິຕຸມຣຫຕິ ອາທິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ອິເມຫິ ຕີຫີ ສຣຕຄມເນຫິ ປພ຺ພຊ຺ຊ''ນ຺ຕິອາທິນາ (ມຫາວ។ ໓໔) ອນຸລ຺ລາຕຕ຺ຕາຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ''ເອວລ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພຕິ។ ເອວໍ ວເທຫີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ...ເປ... ຕຕິຍມ຺ປີ ສງ຺ຆໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ''ເອວໍ ວເທຫີຕິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ''ຕິ ອິມສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ມິຈ຺ຉາ ອຕ຺ຖໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມູຄໍ ປພ຺ພາເຊສຸໍ។ ''ເອວໍ ວເທຫີ''ຕິ ຕໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາເປກ຺ຂໍ ອາຕາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ''ຕຕິຍໍ ສງ຺ຆໍ ສຣຕໍ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ, ໂສ ປພ຺ພຊ຺ຊາເປກ຺ໂຂ ຕຖາ ອາຕຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຈນສ຺ສ ອນຸ ອນຸ ວທຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກຄວາ ''ກາເຍນ ວິລ຺ລາເປຕິ, ວາຈາຍ ວິລ຺ລາເປຕິ, ກາເຍນ ວາຈາຍ ວິລ຺ລາເປຕິ, ຄຫິໂຕ ໂຫຕິ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ។ ທິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ຉນ຺ໂທ។ ທິນ຺ນາ ໂຫຕິ ປາຣິສຸທ຺ທິ។ ທິນ຺ນາ ໂຫຕິ ປວາຣຕາ''ຕິ

ວທຕີ. ຕທນຸມາເນນ ວາ ກາເຍນ ເຕນ ປພຸພຊຊາເປກຸເຂນ ວິລຸລຕຸຕໍ ໂຫຕີ ສຣຕາຄມນນຸຕີ ວາ ໂລເກປີ ກາເຍນ ວິລຸລາເປນຸໂຕ "ເອວໍ ວທຕີ"ຕີ ວຸຈຈຕີ, ຕໍ ປຣິຍາຍໍ ຄເຫຕຸວາ ມູຄໍ ປພຸພາເຊນຸຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ. ໂປຣາຄາຄຕຸຖິປເທ "ມູຄໍ ກາຖໍ ປພຸພາເຊນຸຕີ'ຕີ ປຸຈຸລໍ ກຕຸວາ ຕສຸສ ກາຍປຸປສາຫສມຸກວໂຕ ກາເຍນ ປຫາຣໍ ທຕຸວາ ຫຕຸຖມຸທຸທາຍ ວິລຸລາເປຕຸວາ ປພຸພາເຊສຸ"ນຸຕີ ວຸຕຸຕໍ. ກີ ພຫຸນາ, ອຍໍ ປເນຕຸຖ ສາໂຣ – ຍຖາ ປຸພຸເພ ປພຸພຊຊາສີກາເຣ ວຕຸຕມາເນ ປພຸພຊຊາກີລາປີ ອຸປຈຸລິນຸທິຕຸວາ "ປຕຸຫໂກ, ກີກຸຂເວ, ອນຸປສມຸປນຸໂນ ນ ອຸປສມຸປາເທຕພຸໂພ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອຸປສມຸປທວເສເນວ ອກີລາໂປ ກໂຕ. ເຖຍຍ ສໍວາສກປເທ ອສມຸກວໂຕ ກີລຸຈາປີ ໂສ ນ ກໂຕ ປພຸພຊຊາວ ຕຕຸຖ ກຕາ, ສພຸພຕຸຖ ປນ ອຸປສມຸປທາກີລາເປນ ອສີປຸເປຕາ ຕທນຸກາວໂຕ. ອຸປສມຸປທາຍ ປພຸພຊຊາຍ ວາຣີຕາຍ ອຸປສມຸປທາ ວາຣີຕາ ໂຫຕີຕີ ກຕຸວາ. ຕຖາ ອີສ ອຸປສມຸປທາສີກາເຣ ວຕຸຕມາເນ ອຸປສມຸປທາກີລາປີ ອຸປຈຸລິນຸທິຕຸວາ ອຸປສມຸປທເມວ ສນຸສາຍ ປພຸພຊຊາກີລາໂປ ກໂຕຕີ ເວທິຕພຸໂພ. ການໍ ໂສ ນ ກຕຸຕພຸໂພ, ມູຄປເທ ອສມຸກວໂຕ ຕສຸສ ວເສນ ອາທິໂຕ ປຍຸຖາຍ ອຸປສມຸປທາກີລາໂປວ ກຕຸຕພຸໂພ ວິຍ ທິສຸສຕີ, ຕຖາປີ ຕສຸເສວ ມູຄປທສຸສ ວເສນ ອາທິໂຕ ປຍຸຖາຍ ປພຸພຊຊາກີລາໂປວ ກໂຕ ມີຈຸລາຄຫຕນີວາຣຕາຕຸຖໍ. ກາຖໍ? "ມູໂຄ, ກີກຸຂເວ, ອປຸປຕຸໂຕ ໂອສາຣຄໍ, ຕລຸເຈ ສງໂພ ໂອສາເຣຕີ, ໂສສາຣີໂຕ"ຕີ (ມຫາວ. ໑໒໖) ວຈນໂຕ ມູໂຄ ອຸປສມຸປນຸໂນ ໂຫຕີຕີ ສີທຸສໍ. ໂສ "ເກວລໍ ອຸປສມຸປນຸໂນວ ໂຫຕີ, ນ ປນ ປພຸພຊິໂຕ ຕສຸສ ປພຸພຊຊາຍ ອສມຸກວໂຕ"ຕີ ມີຈຸລາຄາໂຫ ໂຫຕີ. ຕໍ ປຣີຈຈຊາ ເປຕຸວາ ໂຍ ອຸປສມຸປນຸໂນ, ໂສ ປພຸພຊິໂຕວ ໂຫຕີ. ປພຸພຊິໂຕ ປນ ອຕຸຖິ ໂກຈິ ອຸປສມຸປນຸໂນ, ອຕຸຖິ ໂກຈິ ອນຸປສມຸປນຸໂນ. ອີມໍ ສມຸມາຄາຫໍ ອຸປຸປາເທຕີ ກຄວາຕີ ເວທິຕພຸພໍ.

ອປີຈ ເຕສໍ ຫຕຸຖຈຸລິນຸນາທີນໍ ປພຸພຊີຕານໍ ສຸປພຸພຊີຕກາວທີປນຕຸຖໍ, ປພຸພຊຊາກາວາສງການີວາຣຄຕຸຖລຸເຈຕຸຖ ປພຸພຊຊາກີລາໂປ ກໂຕ. ກາຖໍ? "ນ, ກີກຸຂເວ, ຫຕຸຖຈຸລິນຸໂນ ປພຸພາເຊຕພຸໂພ"ຕິອາທິນາ ປຜິກຸເຂປນ, "ປພຸພຊີຕາ ສຸປພຸພຊີຕາ"ຕີ ວຸຕຸຕຍຸຖານາກາເວນ ຈ ເຕສໍ ປພຸພຊຊາກາວປຸປສງກາ ກເວຍຍ. ຍຖາ ປສງກາກເວ, ຕຖາ ປສງກໍ ຖເປຍຍ. ຂນຸຂເກ ອຸປສມຸປທໍ ສນຸສາຍ "ຫຕຸຖຈຸລິນຸໂນ, ກີກຸຂເວ, ອປຸປຕຸໂຕ ໂອສາຣຄໍ, ຕລຸເຈ ສງໂພ ໂອສາເຣຕີ, ໂສສາຣີໂຕ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ກຄວາ ນີວາເຣຕີ. ເຕເນວ ປນ ນເຍນ ປພຸພຊີຕາ ເຕ ສພຸເພປີ ສຸປພຸພຊີຕາ ເອວາຕີ ທີເປຕີ, ອລຸລຖາ ສພຸເພເປເຕ ອຸປສມຸປນຸນາວ ໂຫນຸຕີ, ນ ປພຸພຊີຕາຕີ ອຍມນີຍຸຖປຸປສງໂຄ ອາປຊຊຕີ. ກາຖໍ? "ຫຕຸຖຈຸລິນຸໂນ, ກີກຸຂເວ, ນ ປພຸພາເຊຕພຸໂພ, ປພຸພຊິໂຕ ນາເສຕພຸໂພ"ຕີ ວາ "ນ, ກີກຸຂເວ, ຫຕຸຖຈຸລິນຸໂນ ປພຸພາເຊຕພຸໂພ, ໂຍ ປພຸພາເຊຍຍ, ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຍສຸສ, ໂສ ຈ ອປພຸພຊິໂຕ"ຕີ ວາ ຕນຸຕີຍາ ຖປີຕາຍ ຈມຸເປຍຍກຸຂນຸຂເກ "ໂສສາຣີໂຕ"ຕີ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ເກວລໍ "ອີເມ ຫຕຸຖຈຸລິນຸນາທໂຍ ອຸປສມຸປນຸນາວ ໂຫນຸຕີ, ນ ປພຸພຊີຕາ"ຕີ ວາ "ອຸປສມຸປນຸນາປີ ເຈ ປພຸພຊີຕາ, ນາເສຕພຸພາ"ຕີ ວາ ອນີຍຸຖໂກຍຸຖາໂສ ອາປຊຊຕີຕີ ອສີປຸປາໂຍ.

ອີທໍ ປເນຕຸຖ ວິຈາເຣຕພຸພໍ – "ໂສ ຈ ອປພຸພຊິໂຕ"ຕີ ວຈນາກາວໂຕ ມູຄສຸສ ປພຸພຊຊສີທຸສີປຸປສງຄໂຕ ປພຸພຊຊາປີ ເອກໂຕ ສຸທຸສີຍາ ໂຫຕີຕີ ອຍມນີຍຸຖໂກຍຸຖາໂສ ກາຖໍ ນາປຊຊຕີຕີ? ປພຸພຊຊາກີລາເປນ ອຸປສມຸປທາ ອີສາສີປຸເປຕາຕີ ສມຸມາຄາເໜນ ນາປຊຊຕີ, ອລຸລຖາ ຍຖາພຸຍລຸຊນໍ ອຕຸເຖ ຄທີເຕ ຍຖາປລຸລຕຸຕທຸກຸກຍາກາວສງຂາໂຕ ອປໂຣປີ ອນີຍຸຖໂກຍຸຖາໂສ ອາປຊຊຕີ. ກາຖໍ? "ນ, ກີກຸຂເວ, ມູໂຄ ປພຸພາເຊຕພຸໂພ, ໂຍ ປພຸພາເຊຍຍ, ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຍສຸສາ"ຕີ ວຸຕຸຕທຸກຸກຍໍ ປພຸພຊຊປຣີໂຍສາເນ ໂຫຕີ, ນ ຕສຸສາວິປຸປກຕາຍ. ປຸພຸພປໂຍຄທຸກຸກຍເມວ ທີ ປຖມໍ ອາປຊຊຕີ , ຕສຸມາ ມູຄສຸສ ປພຸພຊຊປຣີໂຍສານສຸເສວ ອກາວໂຕ ອີມສຸສ ທຸກຸກຍສຸສ ໂອກາໂສ ຈ ສພຸພກາລໍ ນ ສມຸກເວຍຍ. ອຸປສມຸປທາວເສນ ປນ ອຕຸເຖ ຄທີເຕ ສມຸກວຕີ ກມຸມນີປຸຜຕຸຕີໂຕ. ເຕເນວ ປາລຸອີຍໍ "ນ, ກີກຸຂເວ, ປຕຸຫໂກ ອຸປສມຸປາເທຕພຸໂພ, ໂຍ ອຸປສມຸປາເທຍຍ, ອາປຕຸຕີ ທຸກຸກຍສຸສາ"ຕີ ທຸກຸກຍໍ ນ ປລຸລຕຸຕໍ. ອປລຸລຕຸຕຕຸຕາ ປຸພຸພປໂຍຄທຸກຸກຍເມວ ເຈຕຸຖ ສມຸກວຕີ, ເນຕຣໍ, ເອຕຸຕາວຕາ ສີທຸສເມຕໍ "ປພຸພຊຊາກີລາເປນ ອຸປສມຸປທາ ຈ ຕຕຸຖ ອສີປຸເປຕາ, ນ ປພຸພຊຊາ"ຕີ.

ເອຕຸຖາຫ – ສາມເຄຣປພຸພຊຊາ ນ ກາຍປໂຍຄໂຕ ໂຫຕີຕີ ກາຖໍ ປລຸລາຍຕີຕີ? ວຸຈຈເຕ – ກາເຍນ ວິລຸລາເປຕີຕິອາທິຕຸຕີ ກາທສຸສນໂຕ. ໂຫຕີ ເຈຕຸຖ –

"ອປຸເປວ ສສໂກ ໂກຈີ, ປຕິຍຸເຖຍຍ ມຫາຕຸຕາເວ;

ນ ຕຸເວວ ຈຕຸຄມຸກີເຣ, ທຸຄຸຄາໂຫ ວິນຍຕຸຕາເວ"ຕີ.

ພ຺ຣຫ຺ມຸຊຸຄຕ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ “ນິທ຺ໂທສຕ຺ເຖ, ເສຏ຺ຘຕ຺ເຖ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມ-ສທິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິທ຺ໂທສໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸຊຸ ຄຕ຺ຕໍ ຍສ຺ສ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມຸຊຸຄຕ຺ໂຕ”ຕິ ລິຂິຕໍ. ອຖ ວາ ກາມໂກຄິຕ຺ຕາ ເທວິນ຺ທາທໂຍ ອຸປ຺ມາວເສນ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມາ ວິຍ ອຸຊຸຄຕ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມຸຊຸຄຕ຺ໂຕ. ມຫາກຸຈ຺ຉິໂຕ ຆໂຍ ມຫາກຸຈ຺ຉິຆໂຍ. ເຕນ ສມາໂນ ວຸຈ຺ຈຕິ “ມຫາກຸຈ຺ຉິຆຍສທິໂສ”ຕິ. ຄລຄຕ຺ທີຕີ ເທສ ນາມຕ຺ຕເມເວຕນ຺ຕິ ກຖໍ ປຏ຺ຎາຍຕີຕິ? “ນ, ພິກ຺ຂເວ, ປຏ຺ຈຫິ ອາພາເຘຫີ ຜຸຏ຺ໂຐ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ໂພ”ຕິ ວຈນໂຕ. ກິລາໂສປີ ອິຌາສິປ຺ເປໂຕຕິ ນ ເກວລໍ ໂສ ເອເວໂກ, ກິນ຺ຕຸ ປຏ຺ຈຫິ ອາພາເຘຫີ ຜຸຏ຺ໂຐ, ປາລຸອິຍໍ ອາຄຕາ ຣາຊກຍາທໂຍ ທາສປຣິໂຍສາ ນາ, ຣາຫຸລວຕ຺ຖຸມ຺ທີ ອາຄຕາ ອນນຸຏ຺ຎາຕມາຕາປີຕໂຣ ຈາຕີ ທສປີ ຊນາ ອິຌາສິປ຺ເປຕາ. ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖເມວ ລິຂິຕກາ ສາຫຕລກ຺ຂຕາຫເຕ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ເຕປີ ອາເນຕ຺ວາ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ອິຌ ຫຕ຺ຖຈ຺ຉິນ຺ນປາລຸອິຍໍ ອາຫ. ເຕເນວ ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຌເກ “ອຕ຺ຖິ, ພິກ຺ຂເວ, ປຸຄ຺ຄໂລ ອປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂອສາຣຓໍ, ຕຏ຺ເຈ ສງ຺ໂຆ ໂອສາເຣຕິ, ເອກຈ຺ໂຈ ໂສສາຣິໂຕ, ເອກຈ຺ໂຈ ໂທສາຣິໂຕ”ຕິ (ມຫາວ. ໓໙໖) ອິມສ຺ສ ວິກງ຺ເຄ “ປຏ຺ຈຫິ ອາພາເຘຫີ ຜຸຏ຺ຖາ, ຣາຊກຍາ, ໂຈຣກາຣເກທໂກຕາຍິກທາສາ, ອນນຸຏ຺ຎາຕມາຕາປີຕໂຣ ຈາ”ຕິ ສຕ຺ຕ ຊນາ ນ ຄທິຕາ, ນ ຈ ລພ຺ການ຺ຕິ, ອຏ຺ຎຖາ ອິເມປີ ຕສ຺ສ ວິກງ຺ເຄ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ສິຍຸໍ. ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ຕຕ຺ຖ ອກາພ຺ພຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ເອວໍ ສນ຺ເຕ “ສງ຺ໂຆ ໂອສາເຣຕິ, ເອກຈ຺ໂຈ ໂທສາຣິໂຕ”ຕິ ອິມສ຺ສ ວິກງ຺ເຄ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ປຕ຺ທ ກາທໂຍ ວິຍ, ນ ຈ ວຸຕ຺ຕາ. ອຸກາຍຕ຺ຖ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ຈິເມ ອນຸກາຍາ ກວິຕຸມຣຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອວຸຕ຺ຕານເມວ ທສນ຺ນໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫນຕ຺ຖໍ ປຸນ ລິຂິຕກາທໂຍ ວຸຕ຺ຕາຕິ. ອຖ ກິມຕ຺ຖໍ ເຕ ອິຌ ອຸປ຺ປຜິປາຜິຍາ ວຸຕ຺ຕາຕິ? ອິຕາຍິກທາສານໍ ໂສສາຣິຕກາເວປີ ອິຕາຍິກທາສາ ສາມິການໍ ທາຕພ຺ພາຕິ ຕທສ຺ສິນກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ເຕເນວ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ “ປລາໂຕປີ ອາເນຕ຺ວາ ທາຕພ຺ໂພ”ຕິອາທິ. ໂຍ ປເນຕ຺ຖ ໂຈໂຣ ກຕກມ຺ໂມ ປພ຺ພຊຕິ, ຣາຊກໂຜ ວາ ສເຈ ກຕໂທໂສ, ອິຕາຍິກຄ຺ຄຫເຕເນວ ຄຫີ ໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຖ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕລກ຺ຂໂຕ ສພ຺ໂພປີ ອິຕາຍິກທາສານໍ ‘ໂສສາຣິໂຕ’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພາຣໂທ ນ ໂທຕີຕິ ກຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຣິວຊ຺ຊນຕ຺ຖໍ ອຸປ຺ປຜິປາຜິຍາ ເທສນາ ອຸປ຺ຣິ ອາໂຣຫຕິ, ນ ເທຍ຺ຖາຕິ ທີປນ຺ໂຕ. ລິຂິຕໂກ ‘ໂສສາຣິໂຕ’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເທສນ຺ຕຣໍ ເນຕພ຺ໂພ. ຕຖາກາຣເກທກາທໂຍປີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ເອຕ຺ຕາວຕາ ກຄວຕາ ອຕ຺ຕໂນ ເທສນາກຸສລຕາຍ ປຸພ຺ເພ ຄທິຕຄ຺ຄຫເຕນ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ທສນ຺ນມ຺ປີ ປພ຺ພຊຸຊປສມ຺ປ ທາກມ຺ມນິປ຺ຜຕ຺ຕິ, ອຸປ຺ປຜິປາຜິວຈເນນ ປຸຄ຺ຄລເວມຕ຺ຕຕຏ຺ຈ ເທສນາຍ ໂກວິທານໍ ທີປີຕໍ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

“ວຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕໍ ວຈເນນ ວຕ຺ວາ, ອຍຸຕ຺ຕມິຜ຺ຄໍ ນຍເທສນາຍ;

ສນ຺ທີປຍນ຺ຕໍ ສຸຄຕສ຺ສ ວາກ຺ຍໍ, ຈິຕ຺ຕໍ ວິຈິຕ຺ຕໍວ ກໂຣຕີປີ”ຕິ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຌເກ ອູນວີສຕິວສ຺ໂສ ອຸກາຍຕ຺ຖ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນຸກໂຍ ສິຍາຕິ? ນ ສິຍາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອວ. ຍທິ ທີ ຕຕິຍາຍ ໂກຜິຍາ ກວິຕພ຺ພໍ, ສາ ອວສ຺ສໍ ກຄວຕາ ວຕ຺ຕພ຺ພາວ ໂຫຕິ, ນ ຈ ວຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ນ ໂສ ອນຸກໂຍ ໂຫຕີ. ອຖ ກຕຣໍ ປກ຺ຂໍ ກຊຕີຕິ? ໂທສາຣິຕປກ຺ຂໍ ກຊຕີ. ອຖ ກສ຺ມາ ນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ? ສິກ຺ຂາປເທນ ປຜິສິທ຺ຌຕ຺ຕາ. ອຸປ຺ນາທໍ ພນ຺ຮິຕ຺ວາຕິ ປຸນ ພນ຺ຮນໍ ກຕ຺ວາ. “ນານາວິເຘຫີ ໂອສເຘຫີ ປາທໍ ພນ຺ຮິຕ຺ວາ ອາວາຜເກ ປເວເສຕ຺ວາ ກຕ຺ຕພ຺ພວິຌານສ຺ເສຕໍ ອຮິວຈນ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ກປ຺ປສີໂສ ວາ ຫຕ຺ຖີ ວິຍ. ໂຄກຕ຺ຕນາລຸອິກາ ນາມ ຄຸນ຺ນໍ ກຕ຺ຕປານຕ຺ຖໍ ກຕນາລຸອິກາ. ອຸປ຺ກກ຺ມຸໂຂ ນາມ ກຸຮິຕມຸໂຂ ວຸຈ຺ຈຕິ, ວາຕຕ຺ທີໂກ ນາມ ອຕ຺ຫເກສຸ ວຸຫ຺ຒິໂຣເຄນ ສມນ຺ນາຄໂຕ. ວິກໂຜ ນາມ ຕີຣິຍໍ ຄມນກປາເທຫີ ສມນ຺ນາຄໂຕ. “ຄຸຕິ ກຸຕີ”ຕິ ທຸວິໂຌ ກິຣ ປາໂຖ. ເຍສຏ຺ຈ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕາ, ອຸປສມ຺ປທາປີ ເຕສໍ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕາວາຕິອາທີ ຍສ຺ມາ ຫຕ຺ຖຈ຺ຉິນ຺ນາທໂຍ ອຸປສມ຺ປທາວເສເນວ ວຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ເຕ ເອວ ຫຕ຺ຖຈ຺ຉິນ຺ນາທໂຍ ສນ຺ຌາຍາຫ.

ຫຕ຺ຖຈ຺ຉິນ຺ນາທິວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາ.

ອລຊ຺ຊີນິສ຺ສຍວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໐. “ນ , ພິກ຺ຂເວ, ອລຊ຺ຊີນໍ ນິສ຺ສໂຍ ທາຕພ຺ໂພ”ຕິ ອິມິນາ ອລຊ຺ຊີທີ ພິກ຺ຂູທີ, ສາມເຕເຣຫີ ວາ ສທ຺ຌິ ທ຺ເວປີ ຌມ຺ມາ ມິສປຣິໂກຄາ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ ນິສ຺ສຍກາເວ ກາວໂຕ ເຕສໍ. ຍຖາຫ “ອາຈຣິເຍນ, ພິກ຺ຂເວ, ອນ຺ເຕວາສິໂກ ສງ຺ຄເຫຕພ຺ໂພ ອນຸຄ຺ຄເຫຕພ຺ໂພ ອຸທ຺ເທເສນ ປຣິປຸຈ຺ຉາຍ ໂອວາເທນ ອນຸສາສນິຍາ”ຕິອາທີ (ມຫາວ. ກຸລ) ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສປີ ນິສ຺ສຍປ຺ປຕານມ຺ນສມ຺ກາວໂຕ, ໂສປີ ສທ຺ຌິວິຫາຣິກສ຺ສ ນິສ຺ສໂຍຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ເຈ ອລຊ຺ຊີ ໂຫຕິ, ນ ຕໍ ນິສ຺

ສາຍ ວສິຕພພນຸຕິ ສີຫຸສໍ ໂຫຕີ។ ກິກຸຂູນໍ ສມຸມາປຜິປຕຸຕີຍາ ສມານກາໂຄ ກິກຸຂູ ສກາໂຄ។ ຕສຸສກາໂວ ກິກຸຂຸສກາຄຕາ។ ຕໍ ກິກຸຂຸສກາຄຕໍ។ ຍາວ ຊານາມິຕິ ອສີປຸປ່າເຍນ ວສິຕຸໍ ວຜຸຜຕິ។ ກິກຸຂູຫິ ສກາຄຕໍ។ ກີ ຕໍ? ລຊຊີກາວໍ។ "ສຕຸຕາຫໍ...ເປ... ຄເຫຕພຸໂພ"ຕິ ເອຕຸຖ "ສຕຸຕາຫມຕຸຕໍ ວສິສຸສາມິ, ກີ ກິກຸຂຸສກາຄຕາຊານເນນາຕິ ຊານເນ ສຸຣໍ ນິກຸຂີປີຕຸວາ ວສິຕຸໍ ນ ລກຕິ ຕິ ອຕຸໂຖ"ຕິ ລິຂິຕໍ។ "ກິກຸຂຸສກາຄຕໍ ປນ ຊານນຸໂຕ ສຸເວວ ຄມິສຸສາມິ, ກີ ເມ ນິສຸສຍາໂຣຈເນນາ"ຕິ ອຣຸຕໍ ອຸຜຸຖເປຕຸໍ ນ ລກ ຕິ។ "ປຸເຣ ອຣຸຕໍ ອຸຜຸຖຫິຕຸວາ ຄມິສຸສາມີ"ຕິ ອາໂກເຄນ ສຍນຸຕສຸສ ເຈ ອຣຸໂຄ ອຸຄຸຄຈຸຉຕິ, ວຜຸຜຕິ។

ຄມິກາທີນິສຸສຍວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

໑໘໑។"ອຫຸສານມຄຸຄປຸປຜິປນຸເນນ ກິກຸຂູນາ ນິສຸສຍໍ ອລກມາເນນ ອນິສຸສິເຕນ ວຕຸຖຸນຸຕິ ອວສຸສກາເລເຍວ ວສຸສກາເລ ອຫຸສານຄມນສຸສ ປາລຸອິຍໍເຍວ ປຜິກຸຂິຕຸຕຕຸຕາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ອປຸປມາຄໍ ສຕຸຕາຫໍ ວສຸສຈຸເຉທາທິວເສນ ອຫຸສານຄມນສມຸກວໂຕ, ຄຈຸຉນຸຕສຸເສວ ວສຸສກາລຄມນສມຸກວໂຕ ຈ។ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ...ເປ... ອນາປຸຕຸຕີຕິ ນິສຸສຍທາຍ ກາກາເວເຍວ។ "ຕສຸສ ນິສຸສາຍາ"ຕິ ປາຖານຸຮູປໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ນິສຸສາຍາຕິ ອຕຸໂຖ។ "ຍທາ ປຕິຣູໂປ ນິສຸສຍທາຍໂກ ອາຄຈຸອິສຸສ ຕີ"ຕິ ວຈເນນ ອຍໍ ວິອີ ອວສຸສກາເລ ເອວາຕິ ສີຫຸສໍ។ "ອນຸໂຕວສຸເສ ປນ ກສຸສຈິ ອາຄມນາກາວາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ສເຈ ໂສ ຊລປຜຸຜເນ ວາ ຖລປຜຸຜເນ ວາ ວສນຸໂຕ ວສຸສູປນາຍິກາຍ ອາສນຸນາຍ ຄນຸຕຸກາໂມ ສຸຕາຕິ "ອສຸໂກ ມຫາເຖໂຣ ອາຄມິສຸສ ຕີ"ຕິ, ຕໍ ເຈ ອາຄເມຕິ, ວຜຸຜຕິ។ ອາຄເມນຸຕສຸເສວ ເຈ ວສຸສູປນາຍິກາທິວໂສ ໂຫຕິ, ໂຫຕຸ, ຄນຸຕພຸພໍ ຕຕຸຖ, ຍຕຸຖ ນິສຸສຍ ທາຍກໍ ລກຕີຕິ។ ປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທສກາກາເວນ ເຈ ຄນຸຕຸໍ ວຜຸຜຕິ, ປເຄວ ນິສຸສຍທາຍກາກາເວນ។ ສເຈ ໂສ ຄຈຸຉນຸໂຕ ຊີ ວິຕນຸຕຣາຍໍ, ພຸຣຫຸມຈຣິຍນຸຕຣາຍໍ ວາ ປສຸສຕິ, ຕຕຸເຖວ ວສິຕພຸພນຸຕິ ເອເກ។

໑໘໔។ "ນາຫໍ ອຸສຸສຫາມິ ເຖຣສຸສ ນາມໍ ຄເຫຕຸ"ນຸຕິ ອິຕຸຖຸນຸນາໂມ ອິຕຸຖຸນຸນາມສຸສ ອາຍສຸມໂຕຕິ ລກຸຂຄາໂຕ ອາຫ។ 'ໂຄຕຸ ເຕນາປີ'ຕິ ວຈນໂຕ ເຍນ ໂວຫາເຣນ ໂວຫຣິຍນຸຕິ, ເຕນ ວຜຸຜຕີຕິ ສີຫຸສໍ, ຕສຸມາ 'ໂກ ນາໂມ ເຕ ອຸປຊຸຊາໂຍ'ຕິ ປຸຜຸເຖນາປີ ໂຄຕຸຕເມວ ນາມໍ ກຕຸວາ ວຕຸຕພຸພນຸຕິ ສີຫຸສໍ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ຈຕຸພຸພິເຜສຸ ນາເມສຸ ເຍນ ເກນຈິ ນາເມນ ອນຸສຸສາວນາ ກາຕພຸ ພາ"ຕິ ວທນຸຕີ។ ເອກສຸສ ພຫູນິ ນາມານິ ໂຫນຸຕິ, ຕຕຸຖ ເອກໍ ນາມໍ ລຕຸຕີຍາ, ເອກໍ ອນຸສຸສາວນາຍ ກາຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕິ, ອຕຸຖ ໂຕ, ພຸຍຸຊນໂຕ ຈ ອກິນຸນາທີ ອນຸສຸສາວນາທີ ກວິຕພຸພນຸຕີ។ ກຕຸຖຈິ "ອາຍສຸມໂຕ ພຸທຸຣຣກຸຂິຕຕຸເຖຣສຸສາ"ຕິ ວຕຸວາ ກຕຸຖຈິ ເກວລໍ "ພຸທຸຣຣກຸຂິຕສຸສາ"ຕິ ສາເວຕິ, "ສາວນໍ ຫາເປຕີ"ຕິ ນ ວຸຈຈຕິ ນາມສຸສ ອຫາປີຕຕຸຕາຕິ ເອເກ។ ສເຈ ກຕຸຖຈິ "ອາຍສຸມໂຕ ພຸທຸຣຣກຸຂິຕສຸສາ"ຕິ ວຕຸວາ ກຕຸຖຈິ "ພຸທຸຣຣກຸຂິຕສຸສາຍສຸມໂຕ"ຕິ ສາເວຕິ, ປາຖານຸຣູປຕຸຕາ ເຂຕຸຕເມວ ໂອ ຕິຕຸຕນຸຕີປີ ເອເກ។ ພຸຍຸຊນເກທປຸປສງຄໂຕ ອນຸສຸສາວເນ ຕໍ ນ ວຜຸຜຕີຕິ ເອເກ។ ສເຈ ປນ ສພຸພຜຸຖາເນປີ ຕເຖວ ວທຕິ, ວຜຸຜຕິ ກຄວຕາ ທິນຸນລກຸຂຄານຸຣູປຕຸຕາ។ ລກຸຂຄາວິໂຣຂໂຕ ອຕຸຜຖາ ນ ວຜຸຜຕີຕິ ເຈ? ນ, ປາໂຍຄານຸຣູປຕຸຕາ។ ຕຕຸຖ ຕຖາ, ອິຂ ອຕຸຜຖາ ປາໂຍໂຄຕີ ເຈ? ນ, ວິປຕຸຕີລກຸຂຄານໍ ວິໂຣຂໂຕ។ ນ ສພຸເພນ ສພຸພໍ, ສາວນາຫາປນາ ເອວ ຫິ ປາລຸອິຍໍ ຕຫຕຸຖວິກາວເນ ອາຄຕາຕິ ອຕຸຜຖປເທສຸ ສາວເນສຸ ປຣິຫາໂຣ ນ ສມຸກວຕິ ອາຈິຕຸຕກປຸປວິໂຣຂໂຕ។ ໂສປີ ກີປມາຄນຸຕິ ເຈ? ປມາຄໍ ອາຈຣິຍຸຄຸຄຫສຸສ ປມາຄຕຸຕາ។

໑໘໖។ທຸເວ ເອການຸສຸສາວເນຕິ ເອຕຸຖ ຄຕຸຄິປເທ ຕາວ ເອວໍ ລິຂິຕໍ "ເອກໂຕ ປວຕຸຕອນຸສຸສາວເນ"។ ອິທໍ ສນຸຂາຍາຕິ ນານຸ ປຊຸຊາຍໍ ເອກາຈຣິຍໍ ອນຸສຸສາວນກິຣິຍໍ ສນຸຂາຍ, ຕຄຸຈ ອນຸສຸສາວນກິຣິຍໍ ເອເກນຸປຊຸຊາເຍນ ນານາຈຣິເຍຫິ ອນຸຊານາມິຕິ ອຕຸໂຖ។ ນານຸປຊຸຊາເຍຫິ ເອເກນາຈຣິເຍນ ນ ຕຸເວວ ອນຸຊານາມິຕິ ອຕຸໂຖຕີ។ ໂປຣາຄຄຕຸຄິປເທປີ ຕເຖວ ວຕຸວາ "ຕິຕຸຕໍ ອຸທຸສໍ ນ ເກນຈິ ອາກາເຣນ ເອກໂຕ ວຜຸຜຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ຍຸຕຸຕໍ, ນ ຫີ ສງໂຜ ສງຫສຸສ ກມຸມໍ ກໂຣຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ອິທໍ ປ ເນຕຸຖ ຈິນຸເຕຕພຸພໍ។ ກຖໍ? ຈຕຸຕາໂຣ ວາ ອຕິເຣກາ ວາ ອຸປສມຸປທາເປກຸຂາ ສງຫໂວຫາຣໍ ນ ລກນຸຕີ ກິກຸຂຸກາວໍ ອປຸປຕຸຕຕຸ ຕາ។ ເກວລໍ ກຄວຕາ ປຣິຈຸຉິນຸທິຕຸວາ "ຕໂຍ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຕໂຕ ອຸທຸສໍ ນ ວຜຸຜຕີຕິ ໂນ ຕກຸໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ອນຸຄຕຸຄິປ ເທປີ ອຍເມວຕຸໂຖ ພຫຸສາ ວິຈາເຣຕຸວາ ວຸຕຸໂຕ។ ຕຖາ ອນຸຂກຜຸຖກາຖາຍມຸປີ។ ນ ສພຸພຕຸຖ ອິມສຸມິ ອຕຸຖວິກປຸເປ ມຕິເກໂທ ອຕຸຖີ។ ຍາ ປເນສາ ອຸໂກ ປຣິປຸຕຸຕວີສຕິວສຸສາ, ອຸກິນຸນເມກຸປຊຸຊາໂຍ, ເອກາຈຣິໂຍ, ເອກາ ກມຸມວາຈາ, ເອໂກ ອຸປສມຸປນຸ ໂນ, ເອໂກ ອນຸປສມຸປນຸໂນຕິ ປຣິວາຣກາຖາ, ຕໍ ທສຸເສຕຸວາ ເອໂກ ເຈ ອາຈຣິໂຍ ທຸວິນຸນໍ, ຕິຕຸຕໍ ວາ ອຸປສມຸປທາເປກຸຂານໍ ເອ ກໍ ກມຸມວາຈໍ ເອເກນຸປຊຸຊາເຍນ ສາເວຕິ, ວຜຸຜຕີຕິ ເອເກ។ ຕໍ ອຍຸຕຸຕໍ, ນ ຫີ ສກຸກາ ສີຖິລຂນິຕາທີພຸຍຸຊນລກຸຂຄສມຸປນຸນໍ ຕສຸມີ ຂເຄ ກມຸມວາຈໍ ທສຸເສຕຸໍ ວິມຸຕຸຕໂທສາທີສຸ ປຕນໂຕ ។ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ກຣຄໍ ສນຸຂາຍ ອິທໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທີປນຕຸຖໍ "ຕໂຍ ປຣິປຸຕຸຕວີສຕິວສຸສາ , ຕິຕຸຕເມກຸປຊຸຊາໂຍ, ເອກາຈຣິໂຍ, ເອກາ ກມຸມວາຈາ, ທຸເວ ອຸປສມຸປນຸນາ, ເອໂກ ອນຸປສມຸປນຸ

ໂນ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ໂຕ. ເອວຍ຺ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ສກ຺ກາ ຕີສຸ ອາກາສຍ຺ຖມ຺ປ຺ເນຕ຺ວາ ສີມຍ຺ຖານໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ມຸຣູປີ ກມ຺ມວາຈໍ ທສ຺ເສຕຸໍ, ຕມ຺ນິຍ຺ຖປ຺ປ຺ສງ຺ຄໍ ນິວາເຣຕຸໍ ''ອຸໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ຕຕ຺ຖ ປ຺ຣິປຸຕ຺ຕວິສຕິວສ຺ສວຈເນນ ວຕ຺ຖຸສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິ, ປ຺ຣິສາຍ ປ຺ຮານຕ຺ຕາ, ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຈເນນ ປ຺ຣິສສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິ, ກມ຺ມວາຈາຍ ອນຸສ຺ສາວນສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິ ທສ຺ສິຕາ, ສີມສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິ ເອເວກາ ນ ທສ຺ສິຕາ. ຕໂຕ ວິປ຺ຕ຺ຕິ ຊາຕາ ກມ຺ມວາຈານໍ ນານາກ຺ຂຕ຺ຕິກຕ຺ຕາ. ເອກກ຺ຂຕ຺ກາເວ ສຕິ ອຸພິນ຺ນໍ ສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິ ວາ ສີຍາ ວິປ຺ຕ຺ຕິ ວາ, ນ ເອກສ຺ເສວ ສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິ ເອກສ຺ສ ວິປ຺ຕ຺ຕິຕິ ສມ຺ກາວຕິ ວິມຸຕ຺ຕາທິພ຺ຍຍ຺ຊນໂທສປ຺ປ຺ສງ຺ຄໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ວຈນໍ ອຸໂກປີ ເຈເຕ ສີມຄຕາວ ໂຫນ຺ຕິ, ອຸພິນ຺ນໍ ເອກໂຕ ກມ຺ມສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິທີປນໂຕ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເອກໂຕ ອນຸສ຺ສາວນໍ ເອເກນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ເອເກ ນາຈຣິເຍນ ວຍ຺ຍຕິຕິ ສາເຣຕິ. ທ຺ວິນ຺ນໍ, ຕິຕ຺ຕຍ຺ຈ ເອກໂຕ ສສມ຺ນຸກາສນາ ຈ ປາລຸອິຍໍເຍວ ທສ຺ສິຕາ, ຕຍ຺ຈ ອນຸໂລເມຕິ. ອຍ຺ຖກຖາຈຣິເຍຫິ ນານຸຍ຺ຍາຕໍ, ນ ປ຺ຝິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍ, ຕໍ ຮມ຺ມຕາຍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ.

ອຍຍ຺ຫິ ພຸທ຺ຮານໍ ຮມ຺ມຕາ – ຍທິທໍ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ວຈນນານຕ຺ຕມຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຄຣຸເກສຸ ຖາເນສຸ ວຕ຺ຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕໍ ວທນ຺ຕິ. ທູເຕນ ອຸປ຺ສມ຺ປ຺ທາທໂຍ ເຈຕ຺ຖ ນິທສ຺ສນໍ. ຍສ຺ມາ ເຈຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພ ອນຸຍ຺ຍາຕກມ຺ມວາຈາຍ ນານຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ທ຺ເວ ຕໂຍ ເອການຸສ຺ສາວເນ ກາຕຸ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ''ເອວຍ຺ຈ ປນ, ກິກ຺ຂເວ, ກາຕພ຺ໂພ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ. ນານຕ຺ເຕ ສຕິປີ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ທ຺ວິນ຺ນໍ, ພຫູນໍ ວາ ວເສນ ວຸຕ຺ຕກມ຺ມວາຈານຸສາເຣນ ຄເຫຕພ຺ພໂຕ ອວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ ຫິ ລຫຸເກສຸ ຖາເນສຸ ວຕ຺ວາ ຄຣຸເກສຸ ອວຈນໍ ຮມ຺ມຕາຕິ ອາຈຣິໂຍ. ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມິ ປນ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ເອວໍ ປປ຺ຍ຺ຈິຕໍ ທ຺ເວ ເອການຸສ຺ສາວເນຕິ ທ຺ເວ ເອກໂຕ ອນຸສ຺ສາວເນ. ''ເອເກນ'' ອິຕິ ປາໂຖ, ເອເກນ ອາຈຣິເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຸຣິມນເຍເນວາຕິ ''ເອເກນ ວາ ທ຺ວີຫິ ວາ ອາຈຣິເຍຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເອວ, ຕສ຺ມາ ເອເກນາຈຣິເຍນ ທ຺ເວ ວາ ຕໂຍ ວາ ອນຸສ຺ສາເວຕພ຺ພາ. ''ທ຺ວີຫິ ວາ ຕີຫິ ວາ''ຕິ ປາໂຖ. ນານາຈຣິຍາ ນານຸປ຺ຊ຺ຊາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ຕຍ຺ຈ ໂຂ ເອເກນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ, ນ ຕ຺ເວວ ນານຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ວຍ຺ຍຕິຕິ ເຈ? ວຍ຺ຍຕິ. ກຖໍ? ເອເກນ ອນຸສ຺ສາວເນ ເອການຸສ຺ສາວເນຕິ ວິຄ຺ຄຫສ຺ສ ປາກຍຕ຺ຕາ ລິນເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ເອກໂຕ ອນຸສ຺ສາວເນ''ຕິ ວິຄ຺ຄໂຫວ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຸຊຸກຕ຺ຕເມວ ສນ຺ຮາຍ ຕຍ຺ຈ ໂຂ ເອເກນ ອນຸສ຺ສາວນໍ ເອການຸສ຺ສາວນໍ, ເອເກນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ອນຸຊານາມິ, ນ ຕ຺ເວວ ນານຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ສນ຺ຮາຍ ຫິ ທ຺ວິຮາ ວິຄ຺ຄໂຫ, ຕສ຺ມາ ''ນານາຈຣິເຍຫິ ນານຸປ຺ຊ຺ຊາຍາ ນ ວຍ຺ຍນ຺ຕິຕິ ສີທ຺ຮເມວາ''ຕິ ອຍ຺ຍຖາປີ ວທນ຺ຕິ. ຕຍ຺ຈ ໂຂ ເອເກນ ອຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ເອກສ຺ສ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອນຸສ຺ສາວນໍ, ນ ຕ຺ເວວ ນານຸປ຺ຊ຺ຊາເຍນ ອນຸຊານາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ''ເອໂກ ອາຈຣິໂຍ, ທ຺ເວ ວາ ຕໂຍ ວາ ອຸປ຺ສມ຺ປ຺ທາເປກ຺ຂາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຕິຕ຺ຕໍ ວາ ອຸປ຺ຊ຺ຊາຍານໍ ນ ຕ຺ເວວ ອນຸຊານາມີ''ຕິ ກິຣ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ. ອປ຺ຣສ຺ມີ ປນ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ''ເອເກນ ອນຸສ຺ສາວເນຕິ ວິຄ຺ຄຫສ຺ສ ປາກຍຕ຺ຕາ ຕໍ ປ຺ກາເສຕຸໍ 'ເອເກນາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ອວສ຺ສໍ ປຕ຺ຫິຕາ ຊານນ຺ຕິ. ຕໍປາກຍຕ຺ຕາ ເຈ ຊານນ຺ຕິ, ເອເກນາຕິ ອິມິນາ ກິນ຺ຕິ ເຈ? ກິຍ຺ຈາປີ ຊານນ຺ຕິ, ວິວາໂທ ປນ ໂຫຕິ ອລທ຺ຮເລສຕ຺ຕາ, ຊານິຕຸຍ຺ຈ ນ ສກ຺ກາ, 'ເອເກນາ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ຕໍ ສພ຺ພໍ ນ ໂຫຕິຕິ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ເອວໍ ເອຕ຺ຖ ອເນເກ ອາຈຣິຍາ ຈ ຕກ຺ກິກາ ຈ ອເນກຮາ ປປ຺ຍ຺ເຈນ຺ຕິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ສຸຍ຺ຖຸ ອຸປ຺ປ຺ຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄຣຸກຸລໍ ປ຺ຍິຣຸປາສິຕ຺ວາ ວໍສານຸຄໂຕວ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ''ນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອິມສ຺ມີ ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປ ມຕິເກໂທ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວ.

ອຸປ຺ສມ຺ປ຺ທາວິຮີກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໔.ກຸຍ຺ຖໍ ຄຕ຺ໂຫຕິ ເອຕ຺ຖ ກຸຍ຺ຖາທິຄ຺ຄຫເຕນ ຫຕ຺ຖຈ຺ອິນ຺ນາທໂຍປີ ຄຫິຕາວ ໂຫນ຺ຕິຕິ ໂປ຺ຣາຕາ, ຕສ຺ມາ ''ມນຸສ຺ໂສສິ ປຸຣິໂສສີ''ຕິ ເອເຕຫິ ກພ຺ພາກພ຺ພປຸຄ຺ຄລປ຺ຣິວຊ຺ຊນໍ ກໂຣຕິ. ''ກຸຊິສ຺ໂສສິ ອຕ຺ໂຕສີ''ຕິອາທີຫິ ປຸພ຺ເພ ຫຕ຺ຖຈ຺ອິນ຺ນາຮິກາເຣ ວຸຕ຺ຕອຕ຺ຖວິກປ຺ເປສຸ ທຸຕິຍໍ ວິກປ຺ປີ ອຸປ຺ຖມ຺ເກຕິ. ຕຕ຺ຖ ''ອຕ຺ໂຕສິ ກຸຊິສ຺ໂສສີ''ຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ອວຕ຺ວາ ອຸປ຺ປ຺ຝິປາຝິຍາ ວຈເນນ ກຸຊິສ຺ໂສ ໂຫຕິ, ນ ຈ ຣຍ຺ໂຍ ກຕ຺ຕເວຕນວເສນ ກໂຜ. ຣາຊານິນ຺ຕາ ປນ ໂສ ຣາຊກຍປ຺ກ຺ຂໍ ກຊຕິຕິ ຕພ຺ພິປ຺ກ຺ຂກາວປຸຈ຺ຈນຕ຺ຖໍ ''ນສິ ຣາຊກໂຜ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຍ຺ຍຖາ ປຍ຺ຈຫີ ອາພາເຮຫີ ຜຸຍ຺ຖານໍ ຄຫເຕເນວ ສພ຺ເພສໍ ຄຫເຕ ສີທ຺ເຮ ອິຕເຣ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ. ອຖ ວຕ຺ຕພ຺ພາ, ສພ຺ເພປີ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ສີຍຸໍ.

ຈຕ຺ຕາໂຣນິສ຺ສຍາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໕-໖.''ຕາວເທວ ຉາຍາ ເມຕພ຺ພາ''ຕິອາທີ ''ກິກ຺ຂູນໍ ປາເທ ວນ຺ທາເປຕ຺ວາ''ຕິ ວຈນໂຕ ເຖຣາເຖຣກາວຊານນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ຈິເຣນ ອຄມາສີ''ຕິ ກິຣ ໂປ຺ຣາຕປາໂຖ, ຈິຣໍ ອກາສີຕິ ຈຕ຺ຖີ.

໑໓໐໖ອນາປຕຸຕິສມຸໂກເຄ ສໍວາເສຕີ ອຸກຸຂິຕຸຕເກນ ສທຸຂີ ສມຸໂກຄສໍວາສປຈຸຈຍາ ປາຈິຕຸຕິຍາປຕຸຕິ ປລຸລຕຸຕາ, ຕໂຕ ອ ນາປຕຸຕິຕິ ອຕຸໂຖ។ ກຖໍ ປລຸລາຍຕິຕິ? ສໍວາສຄຸຄໜເຕ។ ອລຊຸຊີນາ ສທຸຂີ ສມຸໂກຄປຈຸຈຍາ ອາປຊຸຊິຕພຸພໍ ທຸກຸກຍໍ ປນ ອາປຊຸຊຕິ ເອວ, ນ ສໍວາສປຈຸຈຍາ។ ນ ທິ ອລຊຸຊີນາ ສທຸຂີ ສໍວາໂສ ປຜິກຸຂິຕຸໂຕ។ ສໍວາໂສ ປເນຕຸຖ ສຫເສຍຸຍປຸປໂຫນເກ ອາ ວາເສ ສຫວາໂສ, ນ ''ປາຣາຊິໂກ ໂຫຕີ ອສໍວາໂສ''ຕິ ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕສໍວາໂສ។ ອຍໍ ສໍວາໂສ ອຸກຸຂິຕຸຕເກນ ສທຸຂີ ນ ວຍຸຍຕີ។ ອລຊຸຊີນາ ສທຸຂີ ເອກຈຸໂຈ ວຍຸຍຕີ។ ຮມຸມສມຸໂກຄວິນິມຸຕຸໂຕເວຕໂຣ ។ ອິທໍ ປນ ''ອຸກຸຂິຕຸຕໂກ ວິພຸກມີ''ຕິອາທິສຸຕຸຕໍ ອິມສຸມິ ອຸປສມຸປາເທຕພຸພານຸປສມຸປາເທຕພຸພທີປນສາມລຸລໂຕ ວຸຕຸຕໍ។ ກິລຸຈ ກິຍຸໂຍ ປຜິປຕຸຕິກຸກມໂຕວ ອາປຕຸຕິໂຕ ສຸທຸຂີ ໂຫຕີ, ນ ວິພຸກເມນ, ຕສຸມາ ອຸປສມຸປນຸໂນ ກິກຸຂຸ ອນຸຕມໂສ ທຸພຸກາສິຕມຸປີ ອາປຊຸຊິຕຸວາ ອປຣກາເຄ ວິພຸກມິຕຸວາ ອາຄໂຕ ອຸປສມຸປຊຸຊຕີ, ຕໍ ອາປຕຸຕິ ເທເສຕຸວາວ ສຸຊຸຊຕີ, ນ ອລຸລຖາຕີ ອຸປສມຸປນຸນສຸສ ສຸທຸຂີກຸກມທສຸສນຕຸຖໍ។ ອສາຣາຣຕາປຕຸ ຕິຍາ ອທສຸສນປຈຸຈຍາ ອຸກຸຂິຕຸຕກສຸສ ລິງຄປຣິວຕຸຕເນນ ອາປຕຸຕິໂຕ ວຸຜຸກິຕສຸສ ປຸນ ເຈ ປກຕິລິງຄເມວຸປຸປຊຸຊຕີ, ນານາສໍ ວາສກຕາວ, ວິພຸກມິຕຸວາ ອາຄເຕປີ ຍຖາວຸຕຸຕນເຍເນວ ອຸປສມຸປາເທຕຸວາ ນ ວຸຜຸກິຕຕຸຕາຕີ ເຈ? ນ ລິງຄນຸຕຣປາຕຸກາວາ។ ນ ວິພຸກເມນ ກມຸມາສຸຊຸຊນໂຕ។ ນ ກມຸມາສຸຊຸຊເນ ປຸນ ອຸປສມຸປທາກມຸມວິປຕຸຕິປຸປສງຄໂຕ។ ນ ຈ ກມຸມວິປຕຸຕິ, ນ ຈ ກມຸມປຜິປຸປສຸສທຸຂີ។ ວິພຸກເມນ ຈ ອນຸປສມຸປນຸໂນ ນານາສໍວາສກກາເວນ ກມຸມໍ ໂກເປຕີ ຮມຸມິສຸສເຣນ ອາຫາຈຸຈ ກາສິຕຕຸ ຕາ។ ເຕເນວ ''ປສຸສິສຸສສີ''ຕິ ອນາຄຕວຈນໍ ກຕໍ។ ຕາທິໂສ ປນ ຄທຸຍໂຖ ນິກຸຂິຕຸຕວຕຸຕປາຣິວາສິໂກ ວິຍ ປກຕຕຸຕກູມິຍໍ ວິພຸກມາທີນາ ອນຸປສມຸປນຸນປກຕິຍໍເຍວ ຕິຍຸຖຕີຕີ ອິມສຸສ ສພຸພສຸສປີ ອຕຸຖວິກປຸປສຸສ ທສຸສນຕຸຖມິທໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸ ພໍ។ ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕປຸປກາໂຣ ປນ ປຣິວຕຸຕິຕລິງໂຄ ທຸຕຸວາ ປຸນ ປກຕິລິງເຄ ຖິເຕົາກຸຂິຕຸຕໂກ ປຸນ ປຸຈຸຈິຕພຸໂພ ''ປສຸສສີ''ຕິ។ ''ອາມ ປສຸສາມີ''ຕິ ວທນຸໂຕ ໂອສາເຣຕພຸໂພ។ ''ເທເສຫີ''ຕິ ນ ວຕຸຕພຸໂພ ລິງຄປຣິວຕຸຕເນນ ວຸຜຸກິຕຕຸຕາ។ ຕປຸປຜິກມຸໂມ ອຸກຸຂິຕຸຕໂກ ປຸຈຸຈິຕພຸໂພ ''ປຜິກມຸມໍ ກິ ເຕ ກຕ''ນຸຕີ, ''ອາມ ກຕ''ນຸຕີ ວທນຸໂຕ ໂອສາເຣຕພຸໂພ។ ''ກຕຸຕພຸພໍ ເມ ປຜິກມຸມໍ ນ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນຸໂຕ ນ ໂອສາເຣຕພຸໂພຕີ ເອເກ។ ອສາຣາຣຕາປຕຸຕິມຸຫີ ອິທໍ ວິຮານໍ, ນ ສາຣາຣຕາຍ។ ຕຕຸຖ ອຸກຸຂິຕຸຕໂກ ລິງ ຄປຣິວຕຸຕເນເນວ ປຜິປຸປສຸສທຸຮກມຸໂມຕີ ເອເກ។ ວິຈາເຣຕຸວາ ຍຸຕຸຕຕຣໍ ຄເຫຕພຸພນຸຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ອນຸຄຕຸຖິປເທ ປນ ''ອລຊຸຊີປຣິໂກໂຄ ສຫຕຸຖທານາທິວເສນ ປຣິຈຸຊິນຸທິຕພຸໂພ, 'ສາຣຕິຍຮມຸມປູຣກາທໂຍ ທສຸເສຕຸວາ ອລຊຸຊີສຸສ ສຫຕຸຖາ ທາ ຕຸໍ ວຍຸຍຕີ'ຕິ ວທນຸຕານໍ ວາໂທ ປຜິເສເຣຕພຸໂພ។ ກຖໍ? ອຸກຸຂິຕຸຕກສຸສ ສຫຕຸຖາ ທາຕຸໍ ນ ວຍຸຍຕີຕິ ວິນິຈຸຊຍານຸສາເຣນ។ ທາເປຕຸໍ ປນ ວຍຸຍເຕວາຕີ ຈ។ ກິລຸຈາປີ ອລຊຸຊີປຣິໂກຄວເສນ ທຸກຸກຍໍ, ອຖ ໂຂ ອຍໍ ອລຊຸຊີ ນ ໂຫຕີ, ຕສຸມາ ສພຸພາກາເຣນ ນິຣາປຕຸຕິຕໍ ສນຸຮາຍ 'ອນາປຕຸຕິ ສມຸໂກເຄ ສໍວາເສ'ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ກຖໍ ປລຸລາຍຕີຕິ? ວິລຸເລຍຸໂຍ ອຕຸຖໂຕ ອຸຈຸຊຸຣສກສຍານໍ ສຕຸຕາໜກາລິກຍາວຊີວິກຕຸຕາ 'ວຍຸຍຕີ ວິກາເລ ອຸຈຸຊຸໍ ຂາທິຕຸ'ນຸຕິ ສລຸລໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ຕໍ ຂາທິຕຸວາ ຕປຸປຈຸຈຍາ ປາຈິຕຸຕິ ຍໍ ນ ປສຸສຕີ, ວຍຸຍຕີຕິ ຕຖາສລຸລິຕາຍ។ ໂຍ ວາ ປນ ອາປຕຸຕິ ອາປນຸນກາວໍ ປຜິຊານິຕຸວາ 'ນ ປຜິກໂຣມີ'ຕິ ອກິນິວິສຕີ, ອິ ເມ ທຸເວ –

'ສລຸຈິຈຸຈ ອາປຕຸຕິ ອາປຊຸຊຕີ, ອາປຕຸຕິ ປຣິຄູຫຕີ;

ອຄຕິຄມນລຸຈ ຄຈຸຊຕີ, ເອທິໂສ ວຸຈຸຈຕີ ອລຊຸຊີປຸຄຸຄໂລ'ຕີ។ (ປຣິ។ ໓໕໙) –

ວຸຕຸຕລກຸຂເຕ ອປຕນໂຕ ອລຊຸຊີໂນ ນ ໂຫນຸຕີ, ຕສຸມາ 'ໂຍ ອາປຕຸຕິເທສນປຜິກມຸມານິ ນ ກໂຣຕີ, ເຕນ ສທຸຂີ ສມຸໂກຄາ ທີກຣເຕ ອນາປຕຸຕີ'ຕິ ວິເສເສຕຸວາ ວຸຕຸຕວຈເນນ, ອິຕເຣນປີ ສທຸຂີ ກິລຸຈາປີ ຣູປີຍສໍໂວຫາໂຣ ນ ໂຫຕີ, ອຖ ໂຂ ກຍວິກຸກເຍນ ອາປຕຸຕິ ໂຫຕີເຍວາຕີ ນໂຍ ທີນຸໂນ ໂຫຕີ, ປລຸຈທີ ສທຸຂີ ສພຸພຖາປີ ອນາປຕຸຕີຕີ ນໂຍ ຈ។ ເອວໍ ສາປຕຸຕິຍຸຖາ ເນສຸ ວິເສເສຕຸວາ ຈ ວຈນໂຕ ອິຂ ຕຖາ ອວຸຕຸຕຕຸຕາ ເຕນ ສຫ ອລຊຸຊີປຣິໂກໂຄ ນຕຸຖີ។ ກຊາປີຍມາໂນ ປນ ອລຊຸຊີປກຸຂໍ ກຊຕີຕີ ອິມິນາປີ ອຸປາເຍນ ສພຸພຕຸຖ ຕໍ ຕໍ ສໍສນຸທິຕຸວາ ອຕຸໂຖ ປຣິເຍສິຕພຸໂພຕີ ອປເຣ។ ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ນ ວທນຸຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ''ສຈາທໍ ນ ປສຸສິສຸສາມີຕິ ວທຕີ, ນ ປພຸພາເຊຕພຸໂພ''ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ປຸພຸເພ ອາປນຸນາປຕຸຕິໂຍ ອຸປຸປພຸພຊິຕສຸສາປີ ນ ປຜິປຸປສຸສມຸກນຸຕີຕິ ສິທຸຂໍ, ເຕເນວ ອາຈຣິຍາ ອາປຕຸຕິ ເທສາເປຕຸວາວ ສິກຸຂາປຈຸຈກຸຂານໍ ການາເປນຸຕີຕິ ຈ ອນາປຕຸຕີ ສມຸໂກເຄ ສໍວາເສຕີ ອິທໍ ປຸພຸເພ ອາປນຸນໍ ສນຸຕີ ເອວ ອາປຕຸຕີ ນ ປສຸສຕີຕິ ອາສງກິຕພຸໂພ។ ສາ ປຜິປຸປສຸສທຸຮາຕີ ລາປນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕນຸຕີ ຈ ເອເກ។ ''ປສຸສິສຸສສີ''ຕິ ຄຫຍຸຖຕຸຕາ ເທເສຕຸໍ ນ ວຍຸຍຕີຕິ ອນາຄຕວເສນ ວຸຕຸຕໍ។ ''ອຸປສມຸປາເທຕຸ ວາ ປສຸສິສຸສສີ''ຕິ ປຣິວາສາທີນາ ກຕຕພຸພສຸສ ອຕຸຖິກາເວນ ''ປສຸສສີ''ຕິ ອວຕຸວາ ອນາຄຕວເສນ ວຸຕຸຕໍ, ໂອສາເຣຕຸວາຕີ ອພຸການວເສນ។ ຕຕຸຖ ປຸນ ກາຕພຸພສຸສ ອກາວາ ''ປສຸສສີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອິທໍ ສພຸພໍ ສພຸພຕຸຖ ປຜິຊານນໍ ສນຸຮາຍ ວຸຕຸຕໍ។ ເອກ ຕຸຣາປີ ປຸນ ນ ປຜິຊານາຕີ, ເອເຕນ ສຫ ຕສຸສາ ອາປຕຸຕິຍາ ອນຸຣູເປນ ສໍວາໂສ ນ ກາຕພຸໂພ, ອລຊຸຊີກາເວນາຕີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫ

ຕິ຺ ທິຍຸກິຍາຕິອາທີສຸ ໂອສາຣຕັ ນາມ ສມານກມຸມາທີນາ ກຣຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ຺ ອນາປຕຸຕິ ສມຸໂກເຄຕິ ອຸກຸຂິຕຸຕເກນ ສມຸໂກ ເຄ ອນາປຕຸຕິ຺ ກສຸມາ? ອຸກຸຂິຕຸຕກກມຸມສຸສ ຄຫຍຸຄກາເວນ ປຝິປຸປສຸສທຸຮຕຸຕາ, ເຕເນວ “ອລພຸກມານາຍ ສາມຄຸຄິຍາ”ຕິ ວຸຕຸຕັ຺ ອິທານິ ກິກຸຂກາເວ ກຕຸຕພຸພໂຕຕິ ເກຈິ຺ ທຸວິສຸປິ ວາເຣສຸ ກມຸມປຝິປຸປສຸສທຸຮິວິຮານັ ເຕເຍວ ຊານນຸຕິ, ຕສຸມາ ສພຸພ ວາເຣສຸ ຍຸຕຸຕມຍຸຕຸຕຸຈ ສຸຍຸຄຸ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ກເຖຕພຸພັ຺

ໂຍ ຂນຸຮກັ ປພຸພຊຊຸນານເຍຍຸຍັ,

ນານານຍັ ສາສນມູລກູຕັ;

ລຕຸວາ ປກາເສຕິ ປຣສຸສ ສມຸມາ,

ຕສຸສານິປຈຸຈັ ມຸນິສາສນສຸມິນຸຕິ຺

ມຫາຂນຸຮກວຕຸຕນາ ນິຍຸຄິຕາ຺

໘຺ ອຸໂປສຖກຸຂນຸຮກວຕຸຕນາ

ສນຸນິປາຕານຸຊານນາທິກຖາວຕຸຕນາ

໑໓໘-໑໙຺ເຕນສມເຍນາຕິ ອຕຸໂນ ໂອວາທປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທເສ ຮຸຣ໌ ນິກຸຂິປິຕຸວາ ກິກຸຂູນັເຍວ ວິສຸ໌ ອຸໂປສຖກຣຕັ ອນຸຊານິຕຸ ວາ ຄິຕສມເຍນ຺ ໂກ ປນ ໂສຕິ? ມຊຊິມໂພຮິຍ໌ ປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທສປຸປໂຫນກສິກຸຂາປທານັ ປຣິນິຍຸຖານກາໂລ຺ ເຕເນວາຫ “ຕານິ ເນສັ ປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທສັ ອນຸຊາເນຍຸຍ”ນຸຕິ຺ “ເອວລຸຈ ປນ, ກິກຸຂເວ, ອຸທຸທິສິຕພຸພ”ນຸຕິ ນິທານຸທຸເທສັ ປລຸລາເປຕຸ ກາມຕາຍ ຈ ສິກຸຂາປທານັ ອຸທຸເທສປຣິຈຸເອທນິທສຸສນຕຸຖລຸຈ ວຸຕຸຕັ຺ ອລຸລຖາ “ເອວລຸຈ ປນ, ກິກຸຂເວ, ອິມັ ສິກຸຂາປທັ ອຸທຸທິເສຍຸຍາຖາ”ຕິ ສພຸພສິກຸຂາປທານັ ອຸທຸທິສິຕພຸພກຸກມສຸສ ທສຸສິຕຕຸຕາ ອິທານິ “ເອວລຸຈ ປນ, ກິກຸຂເວ, ອຸທຸທິສິຕພຸພ”ນຸຕິ ອິທັ ນິຣຕຸຖກັ ອາປຊຊຕິ, ອິທລຸຈ ສພຸພສງຸໂພໂປສຖັ ສນຸຮາຍ ວຸຕຸຕັ຺

໑໓໔຺ “ຍັນູນ ອຍຸຍາປີ...ເປ... ສນຸນິປເຕຍຸຍຸ”ນຸຕິ ພຫູນັ ອຂີກາຣປຸປວຕຸຕິ຺ ຕຕຸຣາປີ ວິນຍັ ອາຄມຸມ ວຸຕຸໂຕ ກິກຸຂ ສາມິ, ນ ເກວລັ ສງຸພຕຸເຖໂຣຕິ ທສຸສນຕຸຖັ, ສງຸພສຸສ ຄາຣວຍຸຕຸຕວຈນາຣຫຕາທສຸສນຕຸຖລຸຈ “ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນຸເຕ”ຕິ ອາຫ຺ ຕຕຸຖ ສຍັ ເຈ ເຖໂຣ, ກິກຸຂ໌ ສນຸຮາຍ “ອາວຸໂສ”ຕິ ວຕຸຕັ ຍຸຊຊຕິ຺ ກຖັ ປລຸລາຍຕິ? ພຸທຸຮກາເລ ສງຸພຕຸເຖໂຣ ອພຍຸຕຸໂຕ ນາມ ທຸລຸລໂກ຺ ສພຸພກມຸມວາຈາຍ ປໂຍຄນິທສຸສເນ ຈ “ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນຸເຕ, ສງໂພ” ອິຈຸເຈວ ກຄວາ ທສຸເສຕິຕິ ເຈ? ເອວເມຕັ ຕຖາ ທສຸສນໂຕ຺ ສງພັ ອຸປາທາຍ ສງຸພຕຸເຖເຣນາປີ “ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນຸເຕ, ສງໂພ”ຕິ ວຕຸຕພຸພັ, ກິກຸຂ໌ ອຸປາທາຍ “ອາວຸໂສ”ຕິ ມຫາກສຸສປສຸສ ກມຸມວາຈາຍ ປໂຍຄທສຸສນໂຕ, ປາຣິສຸທຸຮິອຸໂປສເຖ ຈ ເຖເຣນ ກິກຸຂູນາ “ປຣິສຸທຸໂຮ ອຫັ, ອາວຸໂສ”ຕິ ປໂຍຄທສຸສນໂຕ ຈ຺ “ຍທິ ສງພສຸສ ປຕຸຕກລຸລ”ນຸຕິ ປຣໂຕ ປລຸລາເປຕພຸເພ ອຸໂປສຖກຣຕນຸຕຣາເຍ ສນຸຮາ ຍາຫ຺ ອຸໂປສຖສຸສ ພຫຸວິຮຕຸຕາ ສຣູປໂຕ ວຕຸຕັ “ປາຕິໂມກຸຂ໌ ອຸທຸທິເສຍຸຍາ”ຕິ ອາຫ຺ ເອຕຸຕາວຕາ ລຕຸຕີ ນິຍຸຄເປສິ຺ ລຕຸຕິ ທຸຕິຍກມຸມໂຕ ເອວ ທີ ອຸໂປສຖກມຸມັ຺ ນ, ຕຕິຍານຸສສາວນສມຸກວໂຕຕິ ເຈ? ນ, ອລຸເລທິ ລຕຸຕິຈຕຸຕຸຖກມຸເມທິ ອສທິສຕຸ ຕາ຺ ນ ທິ ເອຕຸຖ ຈຕຸກຸຂຕຸຕັ “ສຸຕາຕຸ ເມ”ຕິ ອາຣກິຍຕິຕິ຺ ອລຸເລທິ ລຕຸຕິທຸຕິເຍທິ ອສທິສຕຸຕາ ລຕຸຕິທຸຕິຍມຸປີ ມາໂຫຕູ ຕິ ເຈ? ນ, ລຕຸຕິທຸຕິຍກມຸມສຸສ ອລຸລຖາປີ ກຕຸຕພຸພໂຕ຺ ຕຖາ ທີ ລຕຸຕິທຸຕິຍກມຸມັ ເອກຈຸຈັ ອປໂລກນວເສນປີ ກາຕຸ໌ ວຍຸຍ ຕິ, ນ ອລຸລັ ອລຸລຖາ ກາຕຸ໌ ວຍຸຍຕິ຺ ກຖັ ປລຸລາຍຕີຕິ? ອິທເມວ ອຸໂປສຖກມຸມັ ລາປກັ຺

“ກີ ສງພສຸສ ປຸພຸພກິຈຸຈ”ນຸຕິ ອິທັ ນ ລຕຸຕິ ນິຍຸຄເປຕຸວາ ວຕຸຕພຸພັ, ຕລຸທີ ລຕຸຕິໂຕ ປຸເຣຕຣເມວ ກຣີຍຕີຕິ຺ ຕສຸມາ “ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນຸເຕ, ສງໂພ, ກີ ສງພສຸສ ປຸພຸພກິຈຸຈັ, ຍທິ ສງພສຸສາ”ຕິ ວຕຸຕພຸພັ ສິຍາຕິ? ຕຖາປີ ນ ວຕຸຕພຸພັ, ນ ທິ ຕັ ລຕຸຕິຍາ ອນຸໂຕກຣີຍຕີຕິ຺ ຍທິ ເອວັ ສພຸພຕຸຖ ນ ວຕຸຕພຸພັ ປໂຍຊນາກາວາຕິ ເຈ? ນ, ຍຖາຄຕຍຸຄາເນເຍວ ວຕຸຕພຸພໂຕ, ປຣປທາເປກຸຂຕາຍາຕິ ວຸຕຸຕັ ໂຫຕິ຺ ອິທັ ປຸພຸພກິຈຸຈັ ອກຕຸວາ ອຸໂປສຖັ ກໂຣນຸໂຕ ສງໂພ, ປຸຄຸຄໂລ ວາ ຄຸປນກຸເຂຕຸຕາຕິກຸກາ

ເມ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ນ ຫິ ຕສ຺ມິ ເຂຕ຺ເຕ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ ສມ຺ມຊ຺ຊນາສໂນທກປທີປກຣເຕ ອາປຕ຺ຕິໂມກ຺ໂຂ ໂຫຕິຯ ອຸໂປສຖກມ຺ມໂຕ ປຸພ຺ເພ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈາກຣຕປ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ, ນ ສາ ກມ຺ມປຣິໂຍສານາເປກ຺ຂາ ເອຕ຺ຖາຄຕສມ຺ປຊານມຸສາວາທາປຕ຺ຕິ ວິຍ, ຕສ຺ມາ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໂກ ຠິກ຺ຂຸ ‘‘ປາຣິສຸທ຺ຘິໍ ອາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ອາໂຣເຈຖາ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸກາໂມ ປຖມໍເຍວ ປຣິສຸທ຺ຘາປຣິສຸທ຺ຘປ຺ຈ຺ຈຍໍ ປຸພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ສຣາເປຕິຯ ຕຍ຺ຫິ ກຕໍ ປຣິສຸທ຺ຘປ຺ຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ, ອກຕໍ ອປຣິສຸທ຺ຘປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ເຕເນວ ອຸກຍາເປກ຺ຂານິປ຺ປາເຍນ ‘‘ກຕໍ ນ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ກິ ສງ຺ຆສ຺ສ ປຸພ຺ພກິຈ຺ຈ’’ ມິຈ຺ເຈວາຫຯ ຕຕ຺ຖ ອກຕປ຺ກ຺ເຂ ຕາວ ປາຣິສຸທ຺ຘິອາໂຣຈນກ຺ກມ຺ມນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປຣໂຕ ‘‘ຍສ຺ສ ສິຍາ ອາປຕ຺ຕິ, ໂສ ອາວິ ກເຣຍ຺ຍາ’’ຕິ ຈ, ກຕປ຺ກ຺ເຂ ‘‘ອສນ຺ຕິຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ຕຸຕ຺ຫີ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈ ວກ຺ຂຕິຯ

ປາຣິສຸທ຺ຘິໍ ອາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ອາໂຣເຈຖຯ ກິກາຣຓາ? ຍສ຺ມາ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມິຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ອຸທ຺ທິສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ຕມານ ກາລໍ ອປຣາມສິຕ຺ວາ ‘‘ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອນາຄຕກາລປຣາມສເນນ ຍຸວາຍໍ ‘‘ທານີ ເນສໍ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໑໔໐) ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທໂສ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກຯ ຍສ຺ມາ ‘‘ປຍ຺ຈິເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ວຕ຺ຕມານສ຺ສ ນິທານຸທ຺ເທສສງ຺ຂາຕສ຺ສ ປາຕິໂມກ຺ຂສ຺ສ ຍເທຕໍ ອນ຺ເຕ ‘‘ກຈ຺ຈິຕ຺ຖ ປຣິສຸທ຺ຘາ’’ຕິອາທິກໍ ຍາວຕຕິຍານຸສ຺ສາວນໍ, ຕສ຺ເສວ ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອວຍເວປີ ອວຍວິໂວ ຫາຣສມ຺ກວໂຕ ຈ ອິຘ ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕເມວ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວຍ຺ຫິ ວຸຕ຺ເຕ ຍສ຺ມາ ປຣໂຕ ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ອາປຕ຺ຕິຠີຣຸກາ ຕຸມ຺ເຫ ສພ຺ເພວ ປຖມເມວ ປາຣິສຸທ຺ຘິໍ ອາໂຣເຈຖາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວ ຕິຯ ວຕ຺ຕມານກາລວເສນ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ປາຣິສຸທ຺ຘິໍ ອາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ອາໂຣເຈຖາ’’ຕິ ວຈນເມວ ນ ສມ຺ກວຕິ ຕທາໂຣຈນສ຺ສ ປຖມໍ ອິຈ຺ຈິຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ປເຄວ ຕສ຺ສ ກຣຕາກາເວນ ‘‘ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຈນໍຯ ອຍໍ ນໂຍ ສນ຺ຕິຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອາໂຣຈເນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ນ ຕຸຕ຺ຫີກາເວ, ອກມ຺ມປຣິໂຍສານາ ຕຸຕ຺ຫີກາວປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ຕສ຺ມິ ຍຸຊ຺ຊເຕວຯ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໂກ ຫິ ອລຸລມລຸລໍ ອາປຕ຺ຕິອາວິກຣຕໍ ອກຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ຫີກູເຕ ຠິກ຺ຂູ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ເຕເນວ ຕຸຕ຺ຫີກາເວນ ອາໂຣຈິຕປາຣິສຸທ຺ຘິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ອາຣກິຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ປຖມໍ ‘‘ສງ຺ໂຆ ອຸໂປສຖໍ ກເຣຍ຺ຍ, ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິເສຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຘາປີ ‘‘ສງ຺ໂຆ ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຖ ‘‘ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸທ຺ເທສາ’’ຕິ ລກ຺ຂຕາຕ຺ຕາ ຍຖາຣຸຕເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕຖາປີ ‘‘ອຸໂປສຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ລກ຺ຂຕາວິໂຣຘໂຕ, ອນິຍຸຖປ຺ປສງ຺ຄໂຕ ຈຯ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸທ຺ເທສາ ເອວ ຫິ ສງ຺ຆສ຺ສ ອຸໂປສໂຖ ກໂຕ ໂຫຕິ, ນ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຸໂປສຖກຣເຕນຯ ຕຍ຺ຈ ໂສວ ກຣິສ຺ສຕິ, ນ ສງ຺ໂຆຕິ ອນິຍຸຖປ຺ປສງ຺ໂຄວ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ‘‘ສຸຕາຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຈິຕ຺ຕສາມຄ຺ຄິປ຺ປສງ຺ຄກາຍາ ‘‘ສຸໂຕມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ສຸຕິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ‘‘ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕທສ຺ສນານິປ຺ປາຍນິຣເປກ຺ຂຕາຍ ‘‘ສຸໂຕມ’’ ອິຈ຺ເຈວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ເອກປເທເນວ ຫິສ຺ສ ຕທນິປ຺ປາໂຍ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕຕິຯ ຍທິ ເອວໍ ກິມຕ຺ຖໍ ຕໍ ສພ຺ເພຫິ ອາຣທ຺ຘນ຺ຕິ ເຈ? ‘‘ອຸທ຺ທິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອິມິນາ ອສາຘາຣຕາວຈເນນ ອາປນ຺ນສ຺ສ ອຈິຕ຺ຕສາມຄ຺ຄິປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຕຕ຺ຖໍຯ ສຣມາເນນາຕິ ອິມິນາ ຈສ຺ສ ສມ຺ປຊານມຸສາວາທສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອນ຺ຕຣາຍິໂກ ຘມ຺ໂມ ວຸຕ຺ໂຕ ກຄວຕາຕິ ເອວໍ ອກີຣິຍສມຸຍ຺ຖານສ຺ສາປີ ເອວໍ ປຣິຕ຺ຕກສ຺ສ ອິມສ຺ສ ມຸສາວາທສ຺ສ ມຫາທີນວຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ວິສຸທ຺ຘາເປກ຺ເຂນາຕິ ສາວເສສໍ ອາປຕ຺ຕິໍ ອຸປາທາຍ ອນາປຕ຺ຕິກາວສງ຺ຂາຕໍ ອນວເສສຍ຺ຈ ອຸປາທາຍ ຄິຫີກາວສງ຺ຂາຕໍ ວິສຸທ຺ຘິໍ ອິຈ຺ຊນ຺ເຕນ ກສ຺ມາ ອາວິ ກາຕພ຺ພາ? ອນ຺ຕຣາຍກາວານຸປຄມເນນ ຜາສຸວິຫາຣປ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຕາຯ ອິຘ ‘‘ອຊ຺ຊຸໂປສໂຖ ປນ຺ນຣໂສ’’ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣໂຕ ທີວສນິຍມສ຺ສ ກຕ຺ຕຸກາມຕານິປ຺ປາເຍນ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ເອວໍ ປນ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ສພ຺ພທິວເສສຸ ອຸທ຺ທິສິສຸຯ

໑໓໔ຯ‘‘ອາທິເມຕ’’ນ຺ຕິ ສີລປາຕິໂມກ຺ຂເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ກິຍ຺ຈາປີ ຄນ຺ຖປາຕິໂມກ຺ໂຂ ອທິປ຺ເປໂຕຯ ‘‘ປຍ຺ຈນ຺ນໍ ວາ’’ຕິ ມາຕິກາຍໍ ວຸຕ຺ຕານໍ ວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອນຊ຺ຊາປນ຺ໂນ ວາຕິ ປຸຄ຺ຄລາທິຍ຺ຖານເທສນາຯ ໂປຣາຕຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ‘‘‘ອຸໂປສຖໍ ກເຣຍ຺ຍາ’ຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ລຕ຺ຕິ ໂຫຕິຯ ຍາວຕຕິຍານຸສ຺ສາວນາ ນາມ ‘ຍສ຺ສ ສິຍາ ອາປຕ຺ຕີ’ຕິອາທິວຈນຕ຺ຕຍໍ, ອນ຺ເຕ ‘ທຸຕິຍມ຺ປີ ຕຕິຍມ຺ປີ ປຸຈ຺ຉາມີ’ຕິ ອິທຍ຺ຈາຕິ ທຸວິຘໍຯ ຕຕ຺ຖ ປຖມໍ ອາປຕ຺ຕີ ສຣິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ, ທຸຕິຍໍ ອສຣນ຺ຕສ຺ສ ສາຣຕຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ວຈີທ຺ວາເຣ’’ຕິ ປາກຍວເສນ ອຸຊ຺ຊກເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກິຍ຺ຈາປີ ກາຍວິຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາປີ ກຣີຍຕິ, ກາຍກມ຺ມາກາວາ ປນ ວຈີວິຍ຺ຍຕ຺ຕິ ຍາເຍວ ອາວິ ກາຕພ຺ພາຯ ‘‘ສງ຺ຆມຊ຺ເຊ ວາ’’ຕິອາທິ ລກ຺ຂຕາວຈນໍ ກິຣຯ ສງ຺ຆຸໂປສຖກຣຕຕ຺ຖໍ ສງ຺ຆມຊ຺ເຊ ເຈ ນິສິນ຺ໂນ, ຕສ຺ມີ ສງ຺ຆມຊ຺ເຊຯ ຄຕຸໂປສຖກຣຕຕ຺ຖຍ຺ເຈ ຄຕມຊ຺ເຊ ນິສິນ຺ໂນ, ຕສ຺ມີ ຄຕມຊ຺ເຊຯ ເອກສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ເຈ ປາຣິສຸທ຺ຘິອຸໂປສຖໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ, ຕສ຺ມີ ເອກປຸຄ຺ຄເລ ອາວິ ກາຕພ຺ພາຕິ, ‘‘ເອເຕນ ນ ເກວລໍ ສງ຺ຆມຊ຺ເຊ ເອວາຍໍ ມຸສາວາໂທ ສມ຺ກວຕິ, ອຖ ໂຂ

ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕລກຸຂເຕນ ອສຕິປີ 'ປາຣິສຸທຸຂີ ອາຍສຸມນຸໂຕ ອາໂຣເຈຖາ'ຕິອາທິວິຈາເນ ຄຕຸໂປັສເຖປີ ສາປຕຸຕິໂກ ຫຸຕຸວາ ອຸໂປັສຖໍ ກຕຸຕຸກາໂມ ອນາໂຣເຈຕຸວາ ຕຸຕຸທີກູໂຕວ ກໂຣຕິ ເຈ, ສມຸປຊານມຸສາວາທາປຕຸຕຶ ອາປຊຊຕິຕິ ອິມສຸສຕຸຖສຸສ ອາວິກຣຕາໂຕ ລກຸຂຕາວຈນໍ ກິເຣຕ''ນຸຕິ ວທນຸຕິ ຕກຸກິກາ។ ອຍຸຍຖາ ''ຄຕາມຊເຊວາ''ຕິ ນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເຕສໍ ອຊິປຸປາໂຍ។ ອາໂຣຈນາຊິປຸປາຍວເສນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ໂນ ຕກຸໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ອາໂຣເຈນຸໂຕ ທິ ສງຊສຸສ ອາໂຣເຈມີຕິ ອຊິປຸປາເຍນ ອາວິ ກໂຣນຸໂຕ ສງຊມຊເຊ ອາວິ ກໂຣຕິ ນາມ។ ອຕຸຕໂນ ອຸກໂຕປສຸເສ ນິສິນຸນານໍ ອາໂຣເຈນຸໂຕ ຄຕາມຊເຊ។ ເອກສຸເສວາໂຣເຈສຸສາມີສກາຄສຸສາຕິ ອຊິປຸປາເຍນ ອາໂຣເຈນຸໂຕ ເອກປຸຄຸຄເລ ອາໂຣເຈຕິ ນາມ។ ປຸພຸເພ ວິກຕຸຕປທສຸສ ປຸນ ວິກຊນໍ ອຕຸຖວິເສສາກາວທີປນຕຸຖນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

໑໖໖-ກ។''ນ, ກິກຸຂເວ, ເທວສິກໍ...ເປ... ທຸກຸກຍສຸສາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ອຸໂປັສເຖ ປາຕິໂມກຸຂໍ ອຸທຸທິສິຕຸ''ນຸຕິ ອິທໍ ອນຸໂປັສເຖ ເອວ ຕໍ ທຸກຸກຍໍ , ອຸໂປັສເຖ ປນ ເທວສິກມຸປີ ວຍຸຍຕິຕິ ທີເປຕິ, ຕສຸມາ ເຕ ກິກຸຂູ ຈາຕຸທຸທສິຍໍ ອຸທຸທິສິຕຸວາປີ ປນຸນຣສິຍໍ ອຸທຸທິສີສຸ, ເຕນາທ ''ສກຶ ປກຸຂສຸສາ''ຕິ។ ຕຕຸຖ ປຸຣິເມນ ສາມຄຸຄີທິວໂສ ອຸໂປັສຖທິວໂສ ເອວາຕິ ທີເປຕິ។ ອຸກເຍນ ອຍຸຄມີ ປຜິກຸຂິປີຕຸວາ ເທວສິກໍ ປຜິກຸເຂປສຸສ ອຕິປຸປສງຄໍ ນິວາເຣຕິ។ ກຶ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ? ກິນຸໂນ ເຈ ສງໂຄ ປາຜິປທທິວເສ ສມຄຸໂຄ ໂຫຕິ, ຕສຸມີ ທິວເສ ສາມຄຸຄີອຸໂປັສຖໍ ກໂຣນຸໂຕ ອຸກຍມຸປີ ທຸກຸກຍໍ ອາປຊຊນຸໂຕ ອຸກເຍນ ເອກີກູເຕນ ນິວາຣິໂຕ ໂຫຕິຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ។ ອຍຸຍຖາ ສາມຄຸຄີອຸໂປັສໂຖ ນ ເທວສິໂກ។ ເຈ, ອໂທຣຕຸຕໍ ກາຕພຸໂພ។ ຕສຸມິຍຸຈ ປກຸເຂ ປກຕິອຸໂປັສໂຖ ນ ເທວສິໂກ។ ເຈ, ອໂທຣຕຸຕໍ ກາຕພຸໂພ។ ຕສຸມິຍຸຈ ປກຸເຂ ປກຕິອຸໂປັສໂຖ ອນຸທຸທິຍຸໂຖ។ ເຈ ໂຫຕິ, ສາມຄຸຄີອຸໂປັສໂຖ ກາຕພຸໂພຕິ ອາປຊຊຕິ។ ນ ອປວາທນເຍນ ຄເທຕພຸພຕຸຕາຕິ ເຈ? ນ, ອນິຍຸຄປຸປສງຄໂຕ។ ກຶ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ? ສາມຄຸຄີທິວເສ ສາມຄຸຄີອຸໂປັສຖໍ ກຕຸວາ ປຸນ ຕສຸມີ ປກຸເຂ ປກຕິອຸໂປັສຖທິວເສ ສມຸປຕຸເຕ ປກຕິອຸໂປັສໂຖ ນ ກາຕພຸໂພຕິ។ ອປວາໂທຕິ។ ອປວາທິຕພຸພຍຸຄານໂຕ ອຍຸຍຕຸຖ ອຸສຸສຄຸຄວິຈານໍ ນິວາເຣຕິ។

ກິຕຸຕາວຕານຸ ໂຂ ສາມຄຸຄີຕິ ເອຕຸຖາຍມຊິປຸປາໂຍ – ສາມຄຸຄີ ນາເມສາ ສກາຄານໍ ສນຸນິປາໂຕ។ ສກາຄາ ຈ ນາມ ຍຕຸຕກາສຫຈມຸມິກາ, ເຕ ສພຸເພປີ ໂຫນຸຕິ, ອຸທາທຸ ອາວາສສກາຄຕາຍ ສກາຄາ ນາມ ໂຫນຸຕີຕິ។ ຕຕຸຖ ຍທິ ສຫຈມຸມິການໍ ສາມຄຸຄີສາມຄຸຄີ ນາມ, ສພຸເພສໍ ປຸຖຸວິກຕຸຕານໍ ສາມຄຸຄີ ອິຈຸຈິຕພຸພາ។ ອຖາວສຖວເສນ, ເອກາວາສສກາຄານນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ។ ອຍຸຍຖາ ເອກາວາເສ ສາມຄຸຄີຕິ ອາປຊຊຕິ។ ມາ ໂນ ອຄມາສິຕິ ອຄໂຕ ມາ ໂຫຕິ។

ສີມານຸຊານນກຖາວຕຸຕນາ

໑໖໗។ ເອກາວາສຄຕານໍ ວເສນ ສາມຄຸຄີ ປຜິກຸຂິປີຕຸວາ ເອກສີມຄຕານໍ ວເສນ ອນຸຊານິຕຸກາໂມ ກຄວາ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ສີມໍ ສມຸມນຸນິຕຸ''ນຸຕິ ອາຫ។ ອຖ ອາວາສປຣິຈຸເຈທໍ ວຕຸຕຸກາໂມ ກເວຍຸຍ។ ເອຕຸຕາວຕາ ເອກາວາໂສ ຍາວຕາ ເອກາສີມາ។ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ສີມໍ ສມຸມນຸນິຕຸ''ນຸຕິ ວເທຍຸຍ។ ຕສຸມາ ນ ອິຊ ອນຸຍຸຍາຕພທຸຊສີມາວເສນ ເອກາວາສປຣິຈຸເຈໂທ ໂຫຕິ, ອຸປຈາຣສີມາວເສເນວ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ກຖໍ ຊານິຕພຸພນຸຕິ ເຈ? ປາລຸອິໂຕວ, ຍຖາທ ''ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອາຍສຸມາ ອຸປນນຸໂທ ສກຸຍປຸຕຸໂຕ ເອໂກ ທຸວີສຸ ອາວາເສສຸ ວສຸສໍ ວສີ...ເປ... ເອກາຊິປຸປາຍ''ນຸຕິ (ມຫາວ។ ໒໖໘)។ ອຍຸຍຖາ ວສຸສຈຸເຈໂທຕິ ອນິຍຸຄປຸປສງໂຄວ, ກຖໍ? ເອກາວາສວເສເນວ ເຈ ສາມຄຸຄີ, ພຫຸອາວາສອນາວາເສສຸ ນ ສມຸກເວຍຸຍ។ ຕໂຕ ໂສ ຕໍ ອາວາສໍ ຄຈຸຊນຸໂຕ ພທິທຸຊາ ອຸໂປັສຖໍ ກໂຣຕິ។ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ຕທທຸໂປັສເຖ ສກິກຸຂຸໂກ ອນາວາໂສ ຄນຸຕພຸໂພ''ຕິອາທິ (ມຫາວ។ ໑໗໑)-ປາລຸອິວິໂຣໂຊ ສຕິປີ ສງເຍ ອນາວາເສ ອຸໂປັສຖສຸສ ອກຕຸຕພຸພໂຕ។ ອນາວາເສປີ ເຈ ສາມຄຸຄີ ລພຸກາຕິ, ''ເອຕຸຕາວຕາ ສາມຄຸຄີ, ຍາວຕາ ເອກາວາໂສ''ຕິ ນ ວຕຸຕພຸພໍ, ຕສຸມາ ສພຸພຖາ ປຸຣິມນໂຍ ປຈຸຊິເມເນວ ປຜິກຸຂິຕຸໂຕຕິ ກຕຸວາ ນານາວາສວເສນປີ ສາມຄຸຄີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ''ຕໍ ກມຸມໍ ກໂຣມາຕິ ວຕຸວາ ນ ອກໍສູ'ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອນາຄຕມຸປີ ອເປກຸຂຕິ, ຕສຸມາ 'ກໂຣມາ'ຕິ ວຸຕຸເຕ ນ ວຍຸຍຕິ''ຕິ ວທນຸຕິ។ ''ສີມໍ ອໂສເຊຕຸວາປີ ນິມິຕຸຕໍ ກິຕຸເຕຕຸໍ ວຍຸຍຕິ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ເທຍຸຖິມໂກຍິຍາ ອຊຸຍຍຸຄມຣຕນຸພຸເພໂຊ ຫຕຸຖິປຸປມາໂຕ។ ສເຈ ເອໂກ ພທຸໂຊ ໂຫຕິ, ນ ກາຕພຸໂພຕິ ເອຕຸຖ ''ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ຈຕຸນຸນໍ ປພຸພຕກູຍານໍ ເທຍຸຖາ ປີຍຸຖິປາສາຕາສທິເສ ປາສາເຕ ກິຕຸຕຸຕາ ເອກາພຸທຸຊກາເວ ສຕິປີ ປຖວິໂຕ ອຸທຸຊໍ ເຕສໍ ສມຸພນຸເຊ ອສຕິ ເທຍຸຖາ ປຖວິຄຕສມຸພນຸຊມຕຸເຕ ອພຸໂພຫາຣິກໍ ກຕຸວາ ກິຕຸເຕຕຸໍ ວຍຸຍຕິ។ ເຕເນວ 'ປີຍຸຖິປາສາໂຕ ອຕິມຫນຸໂຕປີ ປາສາຕສງຂຍເມວ ຄຈຸຊຕິ'ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ປຖວິໂຕ ເທຍຸຖາ ຕສຸສ ມຫນຸຕກາເວ ຄຍຸຫມາເນ ປພຸພຕເມວ ໂຫຕີ''ຕິ ອນຸຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ។ ''ຈິນິຕຸວາ ກຕປໍສຸປຸລຸເຊ ຕິຕຸຄຸມຸພຣຸກຸຂາ ເຈ ຊາຍນຸຕິ, ປພຸພໂຕ ໂຫຕີຕິ ຊມຸມສິຣິຕຸເຖໂຣ។ ເນວາຕິ ອຸປຕິສຸສຕຸເຖໂຣ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។

ປາສາໂຕຕິ “ສຸຓາມຍປາສາໂຕປີ ວຓ຺ຓຕິ”ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ວິມໍສິຕພ຺ພໍ ອິຓ຺ຖກາຍ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ທ຺ວຕ຺ຕິສປລຖ຺ລຸອປີຕ຺ໝປ຺ປ຺ ມາໂຕ ຕຸລຕາຍ, ນ ຕຸລຄຓນາຍ។ ໂສປີຕິ ຂາຕ຺ໂກ ວິຍ ອຸຓ຺ກິຕປາສາໂຕ។

ຈຕ຺ປລ຺ຈຣຸກ຺ຂນິມິຕ຺ຕມຕ຺ຕມ຺ປີຕິ ເອກຈ຺ເຈສຸ ນິມິຕ຺ຕສທ຺ໂທ ນຕ຺ຖິ។ ເອຕ຺ຖ ຕໂຍ ເຈ ສາຣຣຸກ຺ຂາ ໂຫນ຺ຕິ, ທ຺ເວ ອສາຣຣຸກ຺ຂາ, ສາຣຣຸກ຺ຂານໍ ພຫຸຕ຺ຕໍ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພໍ។ “ສຸສານມ຺ປີ ອິຣ ‘ວນເມວາ’ຕິ ສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕິ ສຍໍຊາຕຕ຺ຕາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເກຈິ ປນ “ຈຕູສຸ ທ຺ເວ ອນ຺ໂຕສາຣາ ເຈ, ວຓ຺ຓຕິ។ ອນ຺ໂຕສາຣາ ອຣິກາ, ສມາ ວາ, ວຓ຺ຓຕິ។ ຕສ຺ມາ ພຫູສຸປີ ທ຺ເວ ເຈ ອນ຺ໂຕສາຣາ ອຕ຺ຖິ, ວຓ຺ຓຕິ”ຕິ ວທນ຺ຕິ។

ປຣກາເຄຕິ ເອຕ຺ຖ “ເອເຕຫິ ພທ຺ຣຓ຺ຖານໂຕ ຄຕຕ຺ຕາ ວຓ຺ຓຕິ។ ຕຖາ ທິຆມຄ຺ເຄປີ ຄຫິຕຓ຺ຖານໂຕ ຄຕຓ຺ຖານສ຺ສ ອຓ຺ລຕ຺ຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ។

ອນ຺ວທ຺ຣມາສນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ “ອນ຺ພທ຺ໂຣ ອທ຺ຣມາໂສ, ອທ຺ຣມາສສ຺ສ ວາ ອນູ”ຕິ ລິຂິຕໍ។ “ອນ຺ຕຣວາສໂກ ເຕມິຍຕິ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຕກປ຺ປ຺ມາເຕົາທເກເຍວ ກາຕຸໍ ວຓ຺ຓຕິຕິ ເກຈິ។ ເຕມິຍຕິຕິ ອິມິນາ ເໜຓ຺ກິມໂກຍິຍາ ນທິລກ຺ຂຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອວຣູປາຍ ນທິຍາ ຍສ຺ມິ ຖາເນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ອປ຺ປີ ວາ ພຫຸໍ ວາ ອຸທກໍ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມິ ຖາເນ ອປ຺ໂປທເກປີ ຖຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ວຓ຺ຓຕິຕິ ເອເກ។ “ປວຕ຺ຕນຓ຺ຖາເນ ນທິນິມິຕ຺ຕ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເສຕຸໂຕ ປຣໂຕ ຕຕ຺ຕກໍ ອຸທກໍ ຍທິ ປວຕ຺ຕຕິ, ນທິ ເອວາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ។

ຊາຕສ຺ສຣາທີສຸ ກິໂຕທກໍ ຊາຕສ຺ສຣາທິປເທເສນ ອນນ຺ຕຣົກມ຺ປີ ນິມິຕ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ວຓ຺ຓຕິ ນທິປາຣສີມາຍ ນິມິຕ຺ຕໍ ວິຍ។ ສເຈ ໂສ ປເທໂສ ກາລນ຺ຕເຣນ ຄາມເຂຕ຺ຕກາວໍ ປາປຸຓາຕິ, ຕຕ຺ຖ ອຓ຺ຓໍ ສີມໍ ສມ຺ມນ຺ນິຕຸໍ ວຓ຺ຓຕິ។ ອຸກ຺ເຂປີມນ຺ຕິ ອຸທ຺ຣຣິຕ຺ວາ ຄເໜຕພ຺ພກໍ។

ອພທ຺ຣສີມວິຫາຣານໍ ສີມາຍ ອຸປຈາຣໍ ຖເປຕ຺ວາຕິ “ອາຍຕີ ສມ຺ມນ຺ນິຕພ຺ພາຍ ໂອກາສໍ ຖເປຕ຺ວາ”ຕິ ລິຂິຕໍ។ ອນ຺ໂຕນິມິຕ຺ຕຄ ເຕຫິ ປນາຕິ “ເອກສ຺ສ ອຸປຫ຺ຌໍ ອນ຺ໂຕກຕ຺ຕຸກາມຕາຍ ສຕິ ສພ຺ເພສໍ ອາຄມເນ ປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖິຕິ ກຕ຺ວາ ‘ອນ຺ໂຕນິມິຕ຺ຕຄ ເຕຫີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕລ຺ຈ ສາມີຈິວເສນາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ອນາຄມນມ຺ປີ ວຓ຺ຓຕິຕິ “ສີມາຍ ອພທ຺ຣຕ຺ຕາ ວຄ຺ຄໍ ນາມ ນ ໂຫຕິ”ຕິ ລິຂິຕໍ។ “ອຓ຺ລສ຺ມິ ຄາມເຂຕ຺ເຕ ຖຕ຺ວາ ນິມິຕ຺ຕກິຕ຺ຕນກາເລ, ສມານສໍວາສກສີມາຍ ສມ຺ມນ຺ນນກາເລ ຈ ອາຄມນປໂຍຊນໍ ນຕ຺ຖິ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເກຣິສລ຺ລໍ ວາຕິ “ສມ຺ມນ຺ນນປຣິໂຍສານໍ ກໂຣມາຕິ ວຕ຺ວາ”ຕິ ລິຂິຕໍ, ເຕນ ຕາທິເສ ກາເລ ຕໍ ກປ຺ປຕິຕິ ສິທ຺ຣໍ ໂຫຕິ។ ກຶ ອິມິນາ? ສຸຂກຣຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ມຫາຊນສນ຺ນິປາຕປຣິສ຺ສມໍ ອກຕ຺ວາ ອປ຺ປເຕຣຫິ ສຸຂກຣຕຕ຺ຖໍ។ ຍທິ ມຫາສີມາພນ຺ຣນກາເລ ອນ຺ຕຣາໂຍ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຕເກນປີ ສຸຂວິຫາໂຣຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ “ປຖມ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກ។ ຕໂຕ ໂອຣໍ ນ ວຓ຺ຓຕິຕິ ກຖໍ ປລ຺ລາຍຕິຕິ? ວິສຕິວຄ຺ຄກຣຕີຍປຣມຕ຺ຕາ ສງ຺ຆກມ຺ມສ຺ສ។ ກມ຺ມາຣເໜນ ສທ຺ຣິ ເອກວີສຕິ ກິກ຺ຂູ ເຈ ຄຕ຺ໜາຕິ, ວຓ຺ຓຕິ។ ຕຕ຺ຕກປ຺ປ຺ມາຕໍ ສຸຂນິສຊ຺ຊວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຕເມວ ນິມິຕ຺ຕໍ ອຓ຺ເລປີ ກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສເຈ ພນ຺ຣນ຺ຕິ, ວຓ຺ຓຕິຕິ ເອເກ។

“ເອວໍພທ຺ຣາສຸ ປນ…ເປ… ສີມນ຺ຕຣິກາ ຫິ ຄາມເຂຕ຺ຕໍ ກຊຕິ”ຕິ ນ ອາວາສວເສນ ສາມຄ຺ຄີປຣິຈ຺ເຉໂທ, ກິນ຺ຕຸ ສີມາວເສເນ ວາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ “ນິມິຕ຺ຕຸປຄປາສາເຕ ຖເປຕ຺ວາ”ຕິ ສລ຺ຈາຣິມນິມິຕ຺ຕສ຺ສ ຕປ຺ປຣໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອິໂຕ ປຓ຺ຖາຍ ຄຕ຺ກິປທກ຺ກໂມ ໂຫຕິ – ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິຕິ ເຕ ອວິປ຺ປວາສໍ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ “ສມານສໍວາສກເມວ ສມູຫນິສ຺ສາມາ”ຕິ ວາ ຍາມນ຺ຕາ ສມູຫນິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ។ “ເອກຣຕນປ຺ປ຺ມາຕາ”ຕິ ສຸວິລ຺ເລຍ຺ຍນ຺ຕຣາ ໂຫຕິຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອກງ຺ຄຸລມຕ຺ຕມ຺ປີ ວຓ຺ຓເຕວ។ ຂຕ຺ໝສີມໂຕ ປຓ຺ຖາຍ ພນ຺ຣນໍ ອາຈິຕ຺ຕໍ។ ອາຈິຕ຺ຕກຣເຕນ ວິຄຕສມ຺ໂມໂຫ ໂຫຕິຕິ។ ກຸຜິເຄເໜຕິ ກຸຜິຆເຣ ກູມິຆເຣ។ ອຸທຸກ຺ຂລໍວາຕິ ກູມິອຸທຸກ຺ຂລໍ ວິຍ ຂຸທ຺ທກາວາຍໍ។ “ປມຸເຂ”ຕິ ກູມິກຸຜີ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກ។ ເໜຓ຺ຖາ ນ ໂອຕຣຕິຕິ ກິຕ຺ຕິໂຕ ໂອຣໍ ນິມິຕ຺ຕານິ ຖເປຕ຺ວາ ກິຕ຺ຕິຕຕ຺ຕາ ເໜຓ຺ຖາ ອາກາເສ ນ ໂອຕຣຕິ, ອຸປຣິ ກເຕ ປາສາເທຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກິຕ຺ຕິລຄ຺ເຄຕິ ກິຕ຺ຕິນິສ຺ສິຕເກ។ ອິເມ ກິຣ ກິຕ຺ຕິລຄ຺ຄາປີ “ເອກາພທ຺ຣາ”ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ។ ສພ຺ໂພ ປາສາໂທ ສີມຓ຺ໂຖ ໂຫຕິຕິ ເອກາພທ຺ໂຣ ວາ ໂຫຕຸ, ມາ ວາ។ ຕາລມູລກປພ຺ພໂຕ ນາມ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕນຸໂກ។ ອາກາສປພ຺ການນ຺ຕິ ອປຣິກ຺ເຂປປພ຺ການໍ។ ສຸສິຣປາສາໂທ ນາມ ເລຄໍ ໂຫຕິ។ ອນ຺ໂຕເລຕນ຺ຕິ ປພ຺ພຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕເລຄໍ។ ທ຺ວາຣໍ ປນ ສນ຺ຣາຍ ປຣ

ໂຕ ‘‘ໂອຣໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສພ຺ພຖາປິ ສີມໂຕ ພຫິເລເຄນ ໂອຕຣຕີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ

ມຫາສີມໍ ໂສເຕຕ຺ວາຕິ ສີມຜຸຄໍ ທູຣຄຕມ຺ປິ ສີມຄຕໍ ສີມສມ຺ພນ຺ທໍວ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ອນາມສິຕ຺ວາ ຄາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ຍທິ ເອວໍ ‘‘ຕນ຺ນິສ຺ສິຕກໍ ອປເນຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ມຫາອຜ຺ຄກຖາຍມ຺ປິ ‘‘ສີມໍ ໂສເຕຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາເຖຣາປິ ‘‘ໂສເຕຕພ຺ພ’’ນ຺ເຈວ ວທນ຺ຕີຕິ ເອເກຯ ‘‘ມຫາສີມໍ ໂສເຕຕ຺ວາ ວາ ກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈ ປາໂຖ ອຕ຺ຖິຯ ‘‘ວຸຕ຺ຕນເຍເນວາ’’ຕິ ຈ ປຣໂຕ ວກ຺ຂຕິ, ຕສ຺ມາ ສາຮາຣຕປາໂຖວ ສຸນ຺ທໂຣຕິ ເອເກຯ ປຸຣິມນເຍປີຕິ ຂຕ຺ຫສີມາຍ ອຸຜ຺ຄຫີຕ຺ວາ ມຫາສີມາຍ ໂອນເຕປີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຸກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕິຯ ກສ຺ມາ? ອນ຺ໂຕ ຄິຕຕ຺ຕາຯ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ເຫຜ຺ຄາ ປຖວີຄຕໍ ມູລໍ ຂຕ຺ຫສີມາວ ໂຫຕິ, ອພ຺ໂພຫາຣິກໍ ວາຕິ ອປເຣຯ ‘‘ມຊ຺ເຊ ປນ ຂິນ຺ເນ ມຫາສີມາຍ ຄິຕມູລໍ ມຫາສີມເມວ ກຊຕິ, ຂຕ຺ຫສີມາຍ ຄິຕໍ ຂຕ຺ຫສີມເມວ ກຊຕິ ຕທາຍຕ຺ຕປຖວີຣສາທີຫີ ອນຸຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ສີມາຍ ປຈ຺ຊາ ອຸຜ຺ຄິຕຣຸກ຺ເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ ປຈ຺ຊາສີມາຍໍ ກຕເຄເຫ ວິຍາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ພນ຺ຮນກາເລ ຄິຕຣຸກ຺ເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕິ ອຸປ຺ຣິສີມາຍ ອຄມນໂຕ’’ຕິ ກາຣຕໍ ວທນ຺ຕິຯ ເອວໍ ສຕິ ພນ຺ຮນກາເລ ປຸນ ອາໂຣຫຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ພນ຺ຮິຕກາເລ ເອວ ອາຣຸຫຕີຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ປຈ຺ຊາ ອຸຜ຺ຄິຕຣຸກ຺ໂຂ ປນ ຕປ຺ປຜິພທ຺ຮຕ຺ຕາ ສີມສງ຺ຂຍເມວ ຄໂຕ, ເອວໍ ປຸພ຺ເພ ອຸຜ຺ຄິຕຣຸກ຺ໂຂປີຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ‘‘ຍໍ ກິຜ຺ຈິປີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຕິຕາທີປິ ສງ຺ຄຫີຕໍຯ ມຫາເຖຣາປິ ຕິຕໍ ໂສເຕຕ຺ວາວ ກໂຣນ຺ຕີຕິຯ

໑໔໐ຯ ຍສ຺ມາ ມຊ຺ຊໂຕ ໂກຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ໂກຕໂຕ ໂກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອາປ຺ຕິຜ຺ຈ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ອຈິຕ຺ຕກຕ຺ຕາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ປາຣຍຕີຕິ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣຕິຯ ກາ ສາ? ສີມາຯ ‘‘ຍາ ສພ຺ພນ຺ຕິເມນ…ເປ… ວທຕີ’’ຕິ ຕໂຕ ເຫຜ຺ຄິມາ ນາວາສງ຺ຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຊຕີຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ທຸຕິຍປາຣາຊິເກ ນາວຜ຺ຄກຕ຺ຫານິກາເຣ ຕສ຺ສາປິ ອທິປ຺ເປຕຕ຺ຕາຯ ມຊ຺ຊິມປຸຣິສສ຺ສ ກາຣປ຺ປມາເຓນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກຯ ກິກ຺ຂຸນິນມ຺ປິ ນທີປາຣສີມາສມ຺ກວໂຕ ຕາສໍ ‘‘ເອກາ ວາ ນທີປາຣໍ ຄຈ຺ເຊຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໂທສປຣິຫຣຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຕກ຺ໂກຯ ອຸກຍຕ຺ຖາປິ ຮຸວ-ສທ຺ໂທ ຄຫີໂຕຯ ເຕນ ອຸໂປສຖນ຺ຕຣາຍ ປຣິຫຣຕຕ຺ຖໍ ອຸໂປສຖທິວໂສ ນິຍມໂຕວ ວຸຕ຺ໂຕຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ນາວາ ນາມ ປມາຕຍຸຕ຺ຕາ ສພ຺ພສາຮາຣຕາ ຖມ຺ກນາວາ ອທິປ຺ເປຕາ, ນ ກຸລ຺ລນາວາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ຣຸກ຺ຂໍ ຂິນ຺ທິຕ຺ວາ ກໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສເຈ ເອກໍ ຄາມເຂຕ຺ຕໍ, ສພ຺ພນິມິຕ຺ຕານໍ ອນ຺ໂຕ ຄິເຕ ກິກ຺ຂູ ຫຕ຺ຖປາສຄເຕ ກຕ຺ວາ ສມ຺ມນ຺ນິຕພ຺ພາຯ ນານາຄາມເຂຕ຺ຕໍ ເຈ, ອນາຄມນມ຺ປິ ວຜ຺ຜຕິຯ ອຸກຍຕີເຣ ນິມິຕ຺ຕກິຕ຺ຕນມຕ຺ເຕນ ທີປໂກ ສງ຺ຄຫີໂຕ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ທີປເກ ນິມິຕ຺ຕານິ ກິຕ຺ເຕຕພ຺ພາເນວຯ ‘‘ນທີຍາ ເຫຜ຺ຄາ ນິສິນ຺ນກິກ຺ຂຸ ກມ຺ມໍ ໂກເປຕິຯ ອຸປ຺ຣິເຍວ ຫິ ນທີ ໂຫຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ສີມານຸຊານນກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຄິຕາຯ

ອຸໂປສຖາຄາຣາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໔໑ຯ ‘‘ຍໍ ສງ຺ໂຝ ອາກງ຺ຂຕິ ວິຫາຣໍ ວາ…ເປ… ຄຸຫໍ ວາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ນ ເກວລໍ ປຖວີຍໍເຍວ, ວິຫາຣາທີນໍ ອຸປ຺ຣິປິ ສີມາ ອນຸຜ຺ຜາຕາ ໂຫຕິ ອຸໂປສຖກມ຺ມປ຺ຮານຕ຺ຕາຕິ ສິທ຺ຮໍຯ ຕປ຺ປ຺ຮານາ ສີມາຕິ ກຖໍ ປຜ຺ຜາຍຕີຕິ ເຈ? ຕທນິກາຣານຸຜ຺ຜາຕຕ຺ຕາ, ສມ຺ມຸຕິຍໍ ‘‘ສມານສໍວາສາ’’ຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສິທ຺ເຮ ວິສຸໍ ‘‘ເອກູໂປສຖາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຈຯ ‘‘ອຸໂປສຖໍ ຄເປຕ຺ວາ ເສສກມ຺ມານິ ສມານສໍວາສາ ນາມາ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ‘‘ເອກໍ ສມູຫນິຕ຺ວາ’’ຕິ ປາລຸອິປາໂຖຯ

໑໔໔ຯ ກໂຕວສ຺ສາຕິ ເອກສີມາຍ ສມຄ຺ເຄ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຜ຺ຜຖາ ນານາສີມາຍໍ ຄິຕານໍ ສວນໍ ປມາຕໍ, ເອກສີມາຍປິ ຫຕ຺ຖປາສໍ ມຸຜ຺ຈິຕ຺ວາ ຄິຕານໍ ວາ ສວນເມວ ປມາຕນ຺ຕິ ອນິຜ຺ຄໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ມຕາຍ ວາ ອສມ຺ມຕາຍ ວາຕິ ອຸໂປສຖາຄາຣສມ຺ມຸຕິຍາ, ນ ສີມາສມ຺ມຸຕິຍາຯ ກຖໍ ປຜ຺ຜາຍຕີຕິ? ອນິກາຣໂຕ, ປຣໂຕ ຂນ຺ທການປຜ຺ຜຕ຺ຕິໂຕ, ປາຣິສຸທ຺ຮິການ ປຜ຺ຜຕ຺ຕິໂຕ ຈຯ ຕຕ຺ຖ ປຸຣິມໍ ກາຣຕໍ ປຸຣິມໍ ອນິຜ຺ຄໍ ນິວາເຣຕິ, ປຈ຺ຊິມໍ ປຈ຺ຊິມນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຸໂປສຖມຸຂນ຺ຕິ ອຸໂປສຖຜ຺ຄາ ນໍຯ ‘‘ອຸໂປສຖມຸຂສ຺ສາຕິ ອຸໂປສຖາຄາຣຜ຺ຄານສ຺ສາ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຍານິ ການິຈິ ນິມິຕ຺ຕານິ ກິຕ຺ເຕຕຸໍ ວຜ຺ເຜຕີຕິ ອິທໍ ກຖໍ ປຜ຺ຜາຍຕີຕິ? ‘‘ປຖມໍ ນິມິຕ຺ຕາ ກິຕ຺ເຕຕພ຺ພາ ນິມິຕ຺ເຕ ກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ປຖມໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ເຈ? ຕໍ ປນ ອກາຣຕໍ, ນ ຫິ ພຸທ຺ຮານໍ ເທສນາຍ ອາລສິຍໍ ອຕ຺ຖິຯ ສີມາສມູຫນນກາເລ ອຸໂປສຖາຄາຣໍ ສມູຫນິຕ຺ວາວ ສີມາສມູຫນນໍ ອິຊ຺ຊຕີຕິ ເອເກຯ ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ອພທ຺ຮາຍ ສີມາຍ ອຸໂປສຖາຄາຣສມ຺ມຸຕິສິທ຺ຮິໂຕຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ອຸໂປສຖມຸຂນ຺ຕິ ອຸໂປສຖາຄາຣສ຺ສ ມຸຂນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາຯ ອຸໂປສຖມຸຂສ຺ສ ນິມິຕ຺ຕກິຕ຺ຕນາ ສີມາຍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ກາຕພ຺ພາຯ ເອ

ເກນາປິ ກິຕ຺ເຕຕຸ ວຎ຺ຎຕີຕິ ເອເກ. “ປາສາໂທ ວາ ໂທຕຸ, ມຕ຺ຑປາທີສຸ ວາ ອຌ຺ຌຕໂຣ. ກມ຺ມວາຈາຍ ປນ ‘ອຸໂປສຖມຸຂ’ມິຈ຺ເຈວ ວຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. “ໂປຣາຓໂກ ອາວາໂສ ນາມ ມູລາວາໂສ”ຕິ ລິຂິຕໍ. ວທຕິ ຌຍມຕ຺ຕາ ອິຕິ ທິລກ຺ຂຓໍ.

ອວິປ຺ປວາສສີມານຸຊານນກຖາວຕ຺ຓນາ

໑໔໓-໔. “ມນມ຺ຫີ ວູລ຺ໂຫ”ຕິ ວາ ປາໂຽ. ຕຕ຺ຖ ມນມ຺ຫີ ວູລ຺ໂຫຕິ ມນໍ ວູລ຺ໂຫ ອມ຺ຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຽເປ຺ຕ຺ວາ ຄາມຌ຺ຈ ຄາມູປຈາຣຌ຺ຈາຕິ ອນ຺ຕຣຌຣສ຺ຽຂາຕໍ ຄາມຌ຺ຈ ຄາມູປຈາຣຌ຺ຈ ຽເປ຺ຕ຺ວາ. ເກຈິ “ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ຄາມໍ ສນ຺ທາຍ ‘ຄາມ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ສນ຺ທາຍ ‘ຄາມູປຈາຣ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ປນ ອຍ຺ຽກຖາຍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ. ຕສ຺ມາ ນິເວສນຣຈ຺ຉາທໂຍ ສນ຺ທາຍ ຄາມໍ, ປຣິກ຺ເຂປາຣຫຍ຺ຽານານິ ສນ຺ທາຍ “ຄາມູປຈາຣ”ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖ ປນ ອເນກສາ ປຽນ຺ຕິ. ກິ ເຕນ, ປາລຸອິຌ຺ຈ ອຍ຺ຽກຖຌ຺ຈ ສຸຍ຺ຽ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຍຖາ ສເມນ຺ຕິ, ຕຖາ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ກິກ຺ຂູນໍ ປຸຣິມກມ຺ມວາຈາ ນ ວຎ຺ຎຕີຕິ ຄາມຄາມູປຈາເຣ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ສມານສໍວາສກສີມາຍ ສມ຺ມຕາຍ ອຸປຣິ ອວິປ຺ປວາສສີມາສມ຺ມຸຕິຍໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ຍຕ຺ຖ ປນ ເກວລໍ ອຣຌ຺ຌໍເຍວ ສມ຺ມຕໍ, ຕຕ຺ຖ ກຖໍ ນ ວຎ຺ຎຕີຕິ. ຕຕ຺ຖ “ຽເປ຺ຕ຺ວາ ຄາມຌ຺ຈ ຄາມູປຈາຣຌ຺ຈາ”ຕິ ວຈນໍ ນ ສາຕ຺ຖກນ຺ຕິ ເຈ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ເອວເມຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ອນຸສ຺ສາວນຫານິປ຺ປສ຺ຽຄໂຕ ຕໍ ວຈນໍ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວາຕິ ອິມິນາວ ອຘິປ຺ປາເຍນ “ປຸຣິມກມ຺ມວາຈາ ນ ວຎ຺ຎຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ. ເອກສ຺ມີ ວາ ອຕ຺ເຖ ກມ຺ມວາຈາທ຺ວຍອາກາວໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. “ນ ທິ ເຕ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌສ຺ສ ກມ຺ເມ ຄຓປູຣກາ ໂຫນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸກິນ຺ນໍ ນານາສໍວາສກສ຺ຽຌານມ຺ປິ ອຍເມວ ວິຘີ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ເຈ? ນາປ຺ຊ຺ຊຕິ ປຌິຕ຺ຄຫສນ຺ນິຘີນໍ ອນຸຌ຺ຌາຕຕ຺ຕາ, ໂອມສນາທິປຈ຺ຈຍາ ອວິເສສໂຕ, ກມ຺ມປຌິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິມຕ຺ຕາເປກ຺ຂຕາຍ ຈ. ຕສ຺ສາຕິ ກິກ຺ຂຸນິສ຺ຽຌສ຺ສ. ນ ກມ຺ມວາຈໍ ວຄ຺ຄໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ກມ຺ມໍ ນ ໂກເປນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕ຺ຖາຕິ ຽເປ຺ຕ຺ວາ ຄາມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ. “ຍທິ ກິກ຺ຂູນໍ ອວິປ຺ປວາສສີມາ ຄາມຌ຺ຈ ຄາມູປຈາຣຌ຺ຈ ນ ໂອຕຣຕິ, ອຖ ກສ຺ມາ ຄາເມ ສີມາພນ຺ຘນກາເລ ອວິປ຺ປວາສໍ ສມ຺ມນ຺ນນ຺ຕີຕິ ເຈ? ອາຈິຕ຺ຓກປ຺ເປນ, ນ ຕໂຕ ອຌ຺ຌໍ ກຌ຺ຈິ ອຕ຺ຖໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ”ຕິ ລິຂິຕໍ. “ອຕ຺ຖໂຕ ທິ ສາ ພທິທ຺ຘາປິ ອພທ຺ຘາ ເອວ ໂຫຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອນ຺ຕຣຄາເມ ພທ຺ຘາ ສມານສໍວາສສີມາ ຍສ຺ມາ ຄາມສ຺ຽຂ຺ຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາຕິ ເອເກ. ໂສປິ ສີມາສ຺ຽຂ຺ຍເມວ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອວິປ຺ປວາສສີມາສ຺ຽຂ຺ຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ປເນຕ຺ຖ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ – ຄາມໍ ອນ຺ໂຕກຕ຺ວາ ພທ຺ທາຍ ສີມາຍ ປຸນ ອວິປ຺ປວາສສມ຺ມຸຕິຍໍ ອຣຌ຺ຌປ຺ເທເສ ຽຕ຺ວາ ອວິປ຺ປວາສກມ຺ມວາຈາ ກາຕພ຺ພາ, ອຸທາຫຸ ຄາເມ ຽຕ຺ວາຕິ? ຄາເມ ຽຕ຺ວາ ກຕາຍປິ ກປ຺ປິຍກູມິຍາ ຜຣຕີຕິ. ພທິສີເມ ຽິຕສມ຺ມຕໂທສານຸໂລມຕ຺ຕາ ອກປ຺ປິຍກູມິຍໍ ຽຕ຺ວາ ນ ກາຕພ຺ພາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ, ເອສ ນໂຍ ສມູຫນເນປີຕິ ອາຈຣິໂຍ. ຂຕ຺ຑສີມາຍໍ ຽຕ຺ວາ ອວິປ຺ປວາສສີມາຕິອາທີສຸ ມຫາສີມາ ກິຣ “ອວິປ຺ປວາສສີມາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ.

໑໔໕. “ຍສ຺ສາຍສ຺ມໂຕ ຂມຕິ ເອຕິສ຺ສາ ສີມາຍ ສມານສໍວາສາຍ ເອກູໂປສຖາຍ ສມຸຄ຺ຌາໂຕ, ໂສ ຕຸຕ຺ຫສ຺ສາ”ຕິ ອນ຺ທກໂປຕ຺ຖເກ, ສີຫລຸອໂປຕ຺ຖເກສຸ ຈ ເກສຸຈິ ປາໂຽ ອຕ຺ຖິ. ເກສຸຈິ “ສມຸຄ຺ຌາໂຕ ເອຕິສ຺ສາ ສີມາຍາ”ຕິ ປຽມໍ ລິຂນ຺ຕິ, ເກສຸຈິ “ເອຕິສ຺ສາ ສີມາຍ ສມຸຄ຺ຌາໂຕ”ຕິ ຈ.

ຄາມສີມາທິກຖາວຕ຺ຓນາ

໑໔໗. ສາຈາຕິ ສາ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ທິນ຺ນຄາມສີມາ ຈ ອິຕຣາ ຈ. ສາ ກຕມາຕິ ເຈ? “ປກຕິຄາມາ”ຕິອາທີມາຫ. ພທ຺ຘສີມາສທິສາເຍວ ໂຫນ຺ຕີຕິ ສາ ຈ ໂຫຕິ ອິຕຣາ ຈ ໂຫຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ, ຕສ຺ມາເຍວ “ຕິຈີວຣວິປ຺ປວາສປຣິຫາຣໍ ລກຕີ”ຕິ ເອກວຈນໍ ກຕໍ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ອຸກິນ຺ນມ຺ປິ ຄາມຕ຺ຕາຕິ ເອເກ. “ໂຫນ຺ຕິ, ນ ລກນ຺ຕີ”ຕິ ຈ ພຫຸວຈນມ຺ປິ ກໂຣນ຺ຕີຕິ. “ສາ ຈ ອິຕຣາ ຈາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ “ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ທິນ຺ນຄາມສີມາ ປກຕິຄາມາທໂຍ ອກິນ຺ນາ”ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ. “ກິກ຺ຂຸວສຕີ”ຕິ ປາໂຽ, “ວສນ຺ຕີ”ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ. “ອຖສ຺ສ ຽິໂຕກາສໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອກວຈນເມວ ຍຸຕ຺ຕໍ. ສພ຺ພາ, ກິກ຺ຂເວ, ນທີ ອສີມາຕິ ກຕຣໍ ສີມໍ ປຌິກ຺ຂິປຕິ? ພທ຺ຘສີມໍ, ເອກາທສວິປຕ຺ຕິສີມຌ຺ຌຕຣປ຺ປສ຺ຽຄໂຕຕິ ອາຈຣິຍາ. ສເຈ ປຽມໍ ສີມາຍ ພທ຺ທາຍ ປຈ຺ຉາ ນທີ ອາທໂຍ ໂຫນ຺ຕິ, ປຌິກ຺ເຂໂປຕິ ປສ຺ຽໂຄ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອພທ຺ຘສີມເມວ ປຌິກ຺ຂິປຕິ. ຍຖາ ສພ຺ເພ ຄາໂມ ຄາມສີມາ, ຕຖາ ສພ຺ພາ ນທີ ອສີມາ. ກິນ຺ຕຸ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຸທກຸກ຺ເຂປສີມາຕິ ສີມານານຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກຕິ ອາຈຣິໂຍ. ຍໍ ມຊ຺ຊິມສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ສມນ຺ຕາ ອຸທກຸກ຺ເຂປາຕິ ປນ ເອກິສ຺ສາ ນທິຍາ ຈຕຸວຄ຺ຄາທີນໍ ສ຺ຽຌານໍ ວີສໍ ຈຕຸວຄ຺ຄກຣຕິຍາ ທິກມ຺ມກຣຓກາເລ ສີມາປຣິຈ຺ເຉທທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕິຈີວເຣນ ວິປ຺ປວາສາວິປ຺ປວາສປຣິຈ຺ເຉທທສ຺ສນຕ຺ຖມ຺ປິ

ສຕ຺ຕພ຺ກາບ຺ຕຣສີມາຍ ປຣິຈ຺ເຉທທສ຺ສນໍ ວິຍາຕິ ອາຈຣິຍາ, ຕສ຺ມາ ອຸທກຸກ຺ເຂປປຣິຈ຺ເຉທາກາເວປີ ອນ຺ໂຕນທິຍໍ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີຕິ ສິທ຺ທໍ ຯ

ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ – ຕຕ຺ຖ ນາວາຄໂຕ ເຈ, ນາວາຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຯ ສຕ຺ຖຄໂຕ ເຈ, ສຕ຺ເຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຯ ໂສ ເຈ ອຕິເຣກຈາຕຸມ຺ມາສນິວິຍ຺ໂຖ, ຄາເມ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຕິຈີວຣາວິປ຺ປວາໂສ ເວທິຕພ຺ໂພ ຯ ຕຕ຺ຖາປີ ອຍໍ ວິເສໂສ – ສເຈ ສຕ຺ໂຖ ອຸທກຸກ຺ເຂປສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ອຸທກຸກ຺ເຂປສີມາປມາຕນ຺ຕີ ເອເກາ ຯ ສຕ຺ໂຖວ ປມາຕນ຺ຕີ ອາຈຣິຍາ ຯ ສເຈ ປເນຕ຺ຖ ພຫູ ກິກ຺ຂູຕີອາທິມ຺ຫີ ເກຈິ ອຂິຍ຺ຖານຸໂປ໌ສຖໍ, ເກຈິ ຄຕ຺ໂປ໌ສຖໍ, ເກຈິ ສງ຺ຂຸໂປ໌ສຖນ຺ຕີ ວຕ຺ຕຸກາມຕາຍ “ພຫູ ສງ຺ຂາ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ກິກ຺ຂູ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ອູນກໍ ປນ ນ ວຍ຺ຍຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ສີມາສມ຺ເກາຫສມ຺ກາວໂຕຕິ ອຸປ໌ຕິສຸສຕ຺ເຖໂຣ ຯ ຖເປ໌ນ຺ເຕ ຫີ ອູນກໍ ນ ຖເປ໌ຕພ຺ພໍ ຯ “ອຖເປ໌ຕຸມ຺ປີ ວຍ຺ຍຕີ ເອວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຍາ ປ໌ນາຕີ ເອຕ຺ຖ “ອຸທກຸກ຺ເຂປມ຺ນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕມານາຍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍ ຯ ອຄ຺ຸລິສ຺ສາ ສີມາຍ ລຕ຺ຕິຕິອາທີ ກີ ສີມໂຕ ກມ຺ມວິປ຺ຕິກາຍາ ວຸຕ຺ຕໍ , ອຸທາຫຸ ປຣິສໂຕຕີ? ເອກກມ຺ມສ຺ສ ນານາສີມາຍ ອສມ຺ກາວໂຕ ສີມໂຕຕີ ຯ ເອກກມ຺ມສ຺ສ ນານາສີມຍ຺ຖສງ຺ເຟນ ອສມ຺ກາວໂຕ ປຣິສໂຕຕີປີ ເອເກາ ຯ “ສວນໍ ຫາເປ໌ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕ ໂທສປ຺ປສງ຺ຄໂຕຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ ຯ ເອກິສ຺ສາ ຫິ ສີມາຍ ເອກໍ ກມ຺ມໍ ອນິຍ຺ຖເປ໌ນ຺ໂຕ ຫາເປ໌ຕີຕິ ອາຈຣິໂຍ ຯ

ພຫິນທີຕີເຣ ຊາຕຣຸກ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ໂຕນທິຍໍ ປວິຍ຺ຖສາຂາຍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ນທີຕີເຣ ຂາຕຸກໍ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ສເຈ ປນ ເສຕຸ ວາ ເສຕຸປາທາ ວາ ພຫີຕີເຣ ປຕິຍ຺ກິຕາຕີ ເອຕ຺ຖ ຈ ສີມາໂສຌນໍ ນາມ ຄາມສີມຍ຺ເຖ ຫຕ຺ຖປາສານຍນໍ ຯ ຂຕ຺ຆສີມາຍ ອຸຍ຺ກິຕຣຸກ຺ຂໂຕ ວິໂຍເຊຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ ຯ ກສ຺ມາ? ຕີຣຍ຺ເຖ ຣຸກ຺ເຂ ພທ຺ຌນາວາຍ ຄາໂມ ອາຌາໂຣຕີ ຯ “ອຸກໂຕກາເຄນ ຄາມສີມໍ ຟຸສິຕ຺ວາ ກິຕເສຕຸ ຂຕ຺ຆສີມາມຫາສີມາໂຍ ຟຸສິຕ຺ວາ ກິຕຣຸກ຺ເຂນ ອຸປເມຕພ຺ໂພ”ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ ຯ ຕຕ຺ຖ ປຸຣິມນເຍ ຕາວ ອິທໍ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ – ຕາທິເສ ຖາເນ ກຕກມ຺ມໍ ກີ ນທີຍໍ ກຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ, ອຸທາຫຸ ຄາມສີມາຍໍ, ອຖ ອຸກຍຕ຺ຖາຕີ? ກິຄ຺ເຈຕ຺ຖ ຕໍ ເຈ ນທີຍໍ ກຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ, ອຸທກຸກ຺ເຂປສີມາວ ໂສເຌຕພ຺ພາ, ນ ອິຕຣາ ຯ ອຖ ຄາມສີມາຍໍ ກຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ, ອຸທກຸກ຺ເຂປສີມາ ນ ໂສເຌຕພ຺ພາ ຯ ຍທິ ອຸກຍຕ຺ຖ ກຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ, ທ຺ວິສຸ ສີມາສຸ ເອກກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີຕິ ອນິຍ຺ຖປ຺ປສງ຺ໂຄ ອາປ໌ຊ຺ຊຕີ ຯ ຕໂຕ “ອຄ຺ຸລິສ຺ສາ ສີມາຍ ລຕ຺ຕິ, ອຄ຺ຸລິສ຺ສາ ອນຸສ຺ສາວນາ ໂຫຕີ”ຕິ ອິທຄ຺ຈ “ຂຕ຺ຆສີມາມຫາ ສີມຍ຺ຖານໍ ກາຍສາມຄ຺ຄິຍາ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ ອິທຄ຺ຈານິຍ຺ຖໍ ອາປ໌ຊ຺ຊຕີຕິ? ເອຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈເຕ – ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ກມ຺ມໍ ອຸກຍຕ຺ຖ ກຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ, ນ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ອນິຍ຺ຖໍ ອາປ໌ຊ຺ຊຕີ ຯ ກສ຺ມາ? “ລຕ຺ຕິອນຸສ຺ສາວນານໍ ເອເກາສີມາຍໍ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ກາຣກກິກ຺ຂູນໍ ວາ ເອເກາສີມາຍໍ ກິຕຕ຺ຕາ”ຕິ ວທນ຺ຕີ ຯ ອຸກຍຕ຺ຖາປີ ຖາຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາຍ ປນ ຕໍ ອກາຣຕໍ ຯ ເອກີກາວໍ ອຸປ໌ຄຕສີມຍ຺ຖາເນ ກຕຕ຺ຕາຕີ ອິທໍ ອຈລກາຣຕໍ ຯ ເອກີກາວໍ ອຸປ໌ຄຕາສຸ ຫີ ທ຺ວິສຸ ນທີຄາມສີມາສຸ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີຕິ ຈ ຯ ສຕ຺ຕພ຺ກາບ຺ຕຣສີມາຍໍ ເຈ ນທີ ໂຫຕີ, ສມຸທ຺ໂທ ວາ, ຊາຕສ຺ສເຣ ວາ ຯ ເຕສຸ ກິຕກິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຕພ຺ກາບ຺ຕຣສີມາຍໍ ກິຕສງ຺ຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕີ ຯ ຕຕ຺ຖ ເຈ ນທີອາທິລກ຺ຂຕໍ ອປ຺ປຕ຺ໂຕ ທີປໂກ, ປາສາໂຕ, ຣຸກ຺ໂຂ ວາ ໂຫຕີ, ສຕ຺ຕພ຺ກາບ຺ຕຣສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ ຯ ມນຸສ຺ເສຫີ ວລຸອຄ຺ຊນຍ຺ຖານໍ ເຈ ຕໍ ໂຫຕີ, ຄາມເຂຕ຺ຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ ຯ ກຕຣຄາມເຂຕ຺ຕໍ? ຍໂຕ ມນຸສ຺ສາ ສຄ຺ຈຣນ຺ຕີ, ສພ຺ເພ ເຈ ສຄ຺ຈຣນ຺ຕີ, ວິສໍຸ ຄາມເຂຕ຺ຕສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ຈ ອາຈຣິຍາ ຯ

ປຈ຺ຈິມນເຍ ສເຈ ເສຕຸ ນທີລກ຺ຂຕຍ຺ຖານໍ ອຟຸສິຕ຺ວາ ກິໂຕ, ຄາມສີມາສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີ ຯ ຕຕ຺ຖ ເອໂກ ເຈ ຄາໂມ, ຕໍ ໂສເຌຕ຺ວາ, ທ຺ວິສຸ ຕີເຣສຸ ສເຈ ທ຺ເວ, ທ຺ເວປີ ຄາເມ ໂສເຌຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພໍ ຯ ເອວຄ຺ຫີ ກຕໍ ອຸກຍຕ຺ຣ ກຕໍ ໂຫຕີ ຯ ອິມິນາ ນເຍນ ທ຺ວິສຸ ນທີສຸ, ຊາຕສ຺ສເຣສຸ ຈ ເອກກມ຺ມປສິທ຺ຌີ ເວທິຕພ຺ພາ ຯ ອຍໍ ປນ ນໂຍ ຂຕ຺ຆສີມາມຫາສີມານມ຺ປີ ລພ຺ກເຕວ ຯ ສເຈ ເສຕຸ ນທີ ລກ຺ຂຕຍ຺ຖານໍ ຟຸສິຕ຺ວາ ກິໂຕ, ອຸທກຸກ຺ເຂປສີມາປີ ໂສເຌຕພ຺ພາ ຯ

ສີມານເມວ ເຈກຕ຺ຕໍ, ເວຫາສຍ຺ຖໍ ວິນາ ຄໂຕ;

ວິທິຕ຺ວາ ເອກກມ຺ມສ຺ສ, ສີມໂຕ ອິທມາທິເສ ຯ

ເອກາສີມໍ ທ຺ວິສີມໍ ວາ, ຕິສີມໍ ຈຕຸສີມກໍ;

ເອກກມ຺ມໍ ສິຍາ ຕສ຺ສ, ໂກໂປ ປຣິສໂຕ ສິຍາຕີ ຯ

ອຢໍ ປເນຕຸຖ ວິເສໂສ – ນທິຢໍ ກໂຣນຸຕານໍ ອຸທກຸກຸເຂປໂຕ ພຫິ ຣຸກຸຂາທີສມຸພນຸໂຮ ອປຸປມາຕໍ່ໆ ຄາເມ ກໂຣນຸຕານໍ ນທິຢໍ ສມຸພນຸຮຣຸກຸຂສຸສ ອຸທກຸກຸເຂປໂຕ ພຫິ ກິຕກິກຸຂຸ ອປຸປມາຕໍ, ຕໂຕ ໂອຣໍ ປມາຕໍໆ ພຫຸຮສີມາຍ ສມຸພນຸຮຣຸກຸຂສຸສ ພຫຸຮສີມາຍ ກິຕກິກຸຂຸ ປມາຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ, ເຕເນວ ວຸຕຸຕໍ "ສີມໍ ໂສເຮຕຸວາ ກມຸມໍ ກາຕພຸພ"ນຸຕິໆ "ສເຈ ປນ ເສຕຸ ວາ ເສຕຸປາທາ ວາ ພຫິຕີເຣ ປຕິຍຸຖິຕາ ກມຸມໍ ກາຕຸໍ ນ ວຍຸຍຕີ"ຕິ ວຈນມຸປິ ປາໂຣຫາທີສຸ ວິຍ ສກລສີມາໂສຮນເມວ ກາຕພຸພນຸຕິ ສາເຮຕິ, ວິມໍສິຕພຸພໍໆ ອຕິວຸຍຸຖິກາເລ ປນາຕິ ເອຕຸຖ ອຕິວຸຍຸຖິ ນາມ ຍຖາ ຈາຕຸມາສິກາຍາຕິ ເວທິຕພຸພາ, ຕສຸມາ ຈຕຸມາສໍ ອຕິວຸຍຸຖິເຍວ ສເຈ ໂຫຕິ, ສພຸໂພປິ ໂອເພນ ໂອຕຸຖໂຜກາໂສ ນທີ ເອວໆ ອຖ ເອກິສຸສາປິ ອຕິວຸຍຸຖິຍາ ໂອໂພ ຈຕຸມາສໍ ຕິຍຸຖຕິ, ສນຸທຕິ ວາ, ພຫິຕີເຣ ປຕິຍຸຖິຕໂອເພນ ໂອຕຸຖໂຜກາໂສ ສພຸໂພປິ ນທີ ເອວໆ ນທີ ໂອຕຸຖຣິຕຸວາ ສນຸທນຍຸຖານໂຕ ປຍຸຖາຍາຕີ ຕເມວ ວາ ນທີ ອລຸລໍ ວາ ອປຸພຸພໍ ວາ ປເທສໍ ອຕຸຕໂນ ປວຕຸຕວເສນ ນທີລກຸຂຕປຸປຕຸຕໍ ໂອຕຸຖຣິຕຸວາ ສນຸທນຍຸຖານໂຕ ປຍຸຖາຍ ວຍຸຍຕີໆ ຄາມນິຄມສີມໍ ໂອຕຸຖຣິຕຸວາຕີ ຈຕຸມາສປຸປວຕຸຕີ ສນຸຮາຍ ວຸຕຸຕໍໆ "ອຄມນປເຖຕີ ຕທຫຸ ຄຕປຈຸຈາຄຕໍ ກາຕຸໍ ອສກຸກຸເຕຍຸຍເກ"ຕີ ລິຂິຕໍໆ ຍໍ ປນ ອນຸຮກຍຸຖກຖາຍໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພຸພໍໆ ກສຸມາ? ນທີຍມຸປິ ຕໍໂທສປຸປສງຄໂຕໆ ຕີປຸສກາທີຕີ ເອຕຸຖ ອາທິ-ສທຸເທນ ກມລຸປຸປລາທີນິປິ ສງຄຫໍ ຄຈຸຉນຸຕີ ໆ ສພຸໂພປິ ອຊາຕສຸສໂຣ ໂຫຕິ, ຄາມສີມາສງຂຸຍເມວ ຄຈຸຉຕິຕີ ເຍຫິ ກຕໍ, ເຕສໍ ຄາມສີມາສງຂຸຍໍ ວາ, ສມນຸຕໂຕ ຕີຣຍຸຖຄາເມຫິ ເຈ ກຕໍ, ສພຸພຄາມສງຂຸຍໍ ວາ, ອລຸເລຫິ ຄາມເຂຕຸເຕຫິ ອສມຸພນຸຮຍຸຖານໍ ເຈ, ວິສໍຄາມສີມາສງຂຸຍໍ ວາ ຄຈຸຉຕິຕີ ອຕຸໂຖໆ

໑໔໗ໆສໍສຍຸຖວິຍປາຕີ ອິມິນາ ອາສນຸນຕຸຕໍ ທີເປຕິ, ເຕນ ປເທສສມຸກິນຸທນາ ອີຮ ສມຸເກໂທຕິ ທີເປຕິໆ ໂສ ປນ ວຫຸຒນຸໂຕ ສີມາສງກຣໍ ກໂຣຕີຕີ ພທຸຮສີມຍຸຖານປຸປເວສນວເສນ "ເອກເທສພທຸຮສີມາ"ຕີ ວຕຸຕພຸພໂຕ ສງກຣໂທໂສ ໂຫຕິໆ ນ, ກິກຸຂເວ, ສີມາຍ ສີມາ ສມຸກິນຸທິຕພຸພາຕີ ເອຕຸຖ "ປໍຖມໍ ພທຸຮສີມາຍ ປຈຸຉາ ອຕຸຕນາ ພນຸຮິຕພຸພສີມາ ນ ສມຸກິນຸທິຕພຸພາ"ຕີ ເອເກ ອຮິປຸປາຍໍ ສໍວຕຸຕຍນຸຕິໆ ປໍຖມໍ ສມຸມຕສີມາຍໍ ສມຸເກທາກາວໂຕ ສຸວາຮິປຸປາໂຍ ອຊໂຊຕຸຖຣເຕນ ຍຸຊຊຕິ, ຕສຸມາ ປຈຸຉາ ພນຸຮິຕພຸພສີມາຍ ປໍຖມໍ ພທຸຮສີມາ ນ ສມຸກິນຸທິຕພຸພາໆ ສກລໍ ວາ ເອກເທສໂຕ ວາ ນິມິຕຸຕານໍ ອນຸໂຕກຣເຕນ ປໍຖມໍ ພທຸຮສີມາຍ ສີມນຸຕຣິເກ ອກິຕຸເຕຕຸວາ ສມຸມນຸນນໂຕ ຫິ ສມຸກິນຸທຕິ ນາມ, ປເຣສໍ ພທຸຮສີມໍ ສກລໍ ວາ ເອກເທສໂຕ ວາ ນິມິຕຸຕານໍ ອນຸໂຕກຣເຕນ ອຊໂຊຕຸຖຣຕີ ນາມ, ເຕເນວາຫ "ສີມໍ ສມຸມນຸນນຸເຕນ ສີມນຸຕຣິກໍ ຖເປຕຸວາ"ຕີອາທີໆ ຕສຸສຕຸໂຖ – ປໍຖມໍ ພທຸຮສີມາຍ ສີມນຸຕຣິກໍ ປຈຸຉາ ພນຸຮິຕພຸພສີມາຍ ນິມິຕຸຕກູຕໍ ຖເປຕຸວາ ປຈຸຉາ ສີມໍ ສມຸມນຸນິຕຸນຸຕີໆ ອິມາ ທຸເວປີ ວິປຕຸຕິໂຍ ກິກຸຂຸກິກຸຂຸນີສີມານໍ ອລຸລມລຸລໍ ນ ສມຸກວນຸຕີໆ ໂສ ປນ ວຫຸຒນຸໂຕ ສີມາສງກຣໍ ກໂຣຕີຕີ ເອຕຸຖ ເກວລໍ ສີມາສງກຣເມວ ກໂຣຕີໆ ຕສຸມິ ກຕກມຸມານີ ນ ກຸປຸປນຸຕີຕີ ເກຈິ, ຕໍ ນຍຸຕຸຕໍ ສາຂາປາໂຣຫເອທນສີມາໂສຮນານໍ ວຸຕຸຕຕຸຕາໆ ອິທໍ ສພຸພໍ ສຸຍຸຖຸ ວິຈາເຣຕຸວາ ຄຣຸກຸເລ ປຍິຣຸປາສິຕຸວາ ຄເຫຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ຄເຫຕພຸພໍ, ອິຕຣໍ ຉຑຸເຫຕພຸພໍໆ

ອຸໂປສຖເກທາທີກຖາວຕຸຕນາ

໑໔໘ໆ "ທຸເວເມ , ກິກຸຂເວ, ອຸໂປສຖາ"ຕີ ຕທາ ສາມຄຸຄີອຸໂປສຖສຸສ ອນນຸລຸຎາຕຕຸຕາ ວຸຕຸຕໍໆ ສາມຄຸຄີອຸໂປສຖສຸສ ປຸພຸພກິຈຸເຈ "ອຊຊຸໂປສໂຖ ສາມຄຸຄີ"ຕີ ວຕຸຕພຸພໍ, ນ ຈ ກມຸມວາຈາຍ ກຄວຕາ ປໂຍໂຄ ທສຸສິໂຕ, ປາລຸອິນຍໂຕ ອຍຸຖກຖາຈຣິເຍຫິ ອຸທຸທິສິຕພຸພກຸກໂມ ທສຸສິໂຕໆ ຕຖາ ປລຸຈນຸນໍ ປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທສານໍ ອຸທຸເທສກຸກໂມ ສີທຸໂຮຕີ ເວທິຕພຸພໍໆ ຕໂຍ ວາ ທຸເວ ວາ ປາຕິໂມກຸຂໍ ອຸທຸທິສນຸຕີ, ອຮມຸເມນ ສມຄຸຄໍ ນາມ ໂຫຕີຕີ ເອຕຸຖ ການໍ ສງຆສຸສ ສາມຄຸຄີ ນາມ ໂຫຕີ ວຄຸຄກາຍ ຍຖາກມຸມໍ ສາມຄຸຄີວວຕຸຖານໂຕໆ ຕຖາປີ ວຄຸຄປຍິປກຸຂກາເວນ ສມຄຸຄໍ, ສມຄຸຄປຍິປກຸຂກາເວນ ຈ ວຄຸຄໍ ນາມ ກຕໍໆ ອາເວຕິກໂຕ ວາ ຄຕກມຸມາທິສມຸກວໂຕ, ຕສຸສ ຈ ສມຄຸຄວຄຸຄກາວສມຸກວໂຕ ວຸຕຸຕນຸຕີ ເວທິຕພຸພໍໆ ຮມຸເມນ ວຄຸຄນຸຕີ ເອຕຸຖ ປາຣິສຸທຸຮິກຣຕໍ ຮມຸມິກໍ, ສງຆສຸເສວ ຉນຸທາຄມນໍ, ນ ຄຕສຸສາຕີ ກຕຸວາ ວຄຸຄໍ ນາມ ໂຫຕີໆ "ເອກວາຣໍ ກຕໍ ສຸກຕໍ, ອາປຕຸຕີ ປນ ອາປຊຊຕີ, ປຸນ ກາຕຸໍ ນ ລກນຸຕີ"ຕີ ວທນຸຕີໆ "ປລຸຈສຸ ເອກສຸສ ຉນຸທໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຈຕູຫິ ປາຕິໂມກຸຂໍ ອຸທຸທິສິຕຸໍ ວຍຸຍຕີ"ຕີ ວທນຸຕີ, ຕໍ ຍຸຕຸຕໍ, ຉນຸທຫາຣເກ ກິກຸຂູນໍ ສນຸຕິກໍ ປຕຸເຕ ເຕນ ສງໂພ ປໂຫຕີ, ຕສຸມາ ຉນຸໂທ ສງຆປຸປຕຸໂຕ ໂຫຕີຕີ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕໍໆ

ປາຕິໂມກຸຂຸທຸເທສກຖາວຕຸຕນາ

໑໔໐ໆມາຕິກາຍຸຖກຖາຍໍ (ກງຂາໆ ອຍຸຖໆ ນິທານວຕຸຕນາ) "ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນຸເຕ, ສງໂພ…ເປ… ອາວິກຕາ ຫິສຸສ ຜາສຸ ໂຫຕິ, ຕຕຸຖາຍສຸມນຸເຕ ປຸຈຸຉາມິ…ເປ… ຕສຸມາ ຕຸຕຸຫີໆ ເອວເມຕໍ ຮາຣຍາມີ'ຕີ ວຕຸວາ 'ອຸທຸທິຍຸຖໍ ໂຂ ອາຍສຸມນຸໂຕ ນິທານ'ນຸ

ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອວເສເສ ສຸເຕນ ສາວິເຕ ອຸທ຺ທິຍ຺ໂຖ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ເອວເມຕໍ ຘາຣຍາມີຕິ ສຸຕາ ໂຂ ປນາຍສ຺ມນ຺ເຕຫີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ''ຘາຣຍາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ອຸທ຺ທິຍ຺ຖໍ ໂຂ ອາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ນິທານ''ນ຺ຕິ ວຈນໍ ສໍຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ເຕເນວ ຊຸທ຺ທກເປຍ຺ຍາລວເສນ ລິຂິຕໍ។ ເອວໍ ມາຕິກາຍ຺ຖກຖາຍມ຺ປີ ''ອາວິກຕາ ຫິສ຺ສ ຜາສຸ ໂຫຕີ, ຕຕ຺ຖາຍສ຺ມນ຺ເຕ''ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ''ອຸທ຺ທິຍ຺ຖໍ ໂຂ ອາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ນິທານ''ນ຺ຕິ ວຈນໍ ສໍຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອເກ។ ເກຈິ ''ອວິວທມາເນຫີ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນິທານຸທ຺ເທໂສ ນິຍ຺ຖິໂຕ ນາມ ໂຫຕີ, ຕສ຺ມາ ອນາວິກໂຣນ຺ໂຕ ອາປ຺ຕ຺ຕີ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ។ ກສ຺ມາ? ''ນິທານໍ ອຸທ຺ທິສິຕ຺ວາ''ຕິ ນິຍ຺ຖານວຈເນນ ຫິ ນິທານສ຺ສ ນິຍ຺ຖິຕກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ນິທານາວສາເນ ຈ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາຕິ។ ''ສຣາຄສ຺ສ ນາມ ສເຣນ ກຕນ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ។ ສຊ຺ຊາຍໍ ອສິຍ຺ຖທິຕ຺ວາຕິ ''ສຊ຺ຊາຍໍ ກໂຣມີ''ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປ຺າເທຕ຺ວາ។ ''ອາປ຺ຈ຺ຊາມີຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕນ ກເຖຕ຺ພໍ ວຍ຺ຜຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕີ។ ຕໍ ຕຸຕ຺ຫີກາເວ ຍຸຊ຺ຊຕີ។ ''ອຖາປີ ລາກາທີນາ ອກິກູໂຕ ວາເຣຕີ, ຕໍ ນ ປ຺ມາຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ។ ເອເສວ ນໂຍຕິ ກເຖນ຺ໂຕ ຍທີ ວິຈ຺ຊິນ຺ທຕີ, ປຸນ ອາປ຺ຈ຺ຊິຕພ຺ພນ຺ຕີ។

ອສມ຺ມກນ຺ມປ຺ຜິກ຺ໂກສນາທີກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໔។''ເຕສໍອນ຺ປທ຺ທວຕ຺ຖາຍາ''ຕິ ສງ຺ໂຜ ສງ຺ຆສ຺ສ ກມ຺ມໍ ນ ກໂຣຕີ, ອລ຺ໂລປີ ອຸປທ຺ທໂວ ພຫູນໍ ໂຫຕີ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ។

ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສກອຊ຺ເຊສນາທີກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໕។ ''ເຖຣາສິກໍ ປາຕິໂມກ຺ຂ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາປີ ປ຺ຈ຺ຊາ ອວິເສເສນ 'ໂຍ ຕຕ຺ຖ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ປ຺ຜິພໂລ, ຕສ຺ສາເຘຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ກນ຺ເຕ''ຕິ ວຈນໍ ເຖຣສ຺ສາປີ ອຕ຺ຖີຕິ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕີ។ ''ຄຈ຺ຊາວຸໂສ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ວາ ວິຕ຺ຖາເຣນ ວາ''ຕິ ວຈນໂຕ ອສຕິປີ ອນ຺ຕຣາເຍ ຖານໍ ປ຺ມາຕນ຺ຕິ ສິທ຺ຘໍ ໂຫຕີ។

ທິສໍຄມິກາທິວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໙໙។ ''ສຈສ຺ສ ສທ຺ສີຈຣາ ກິກ຺ຂຸອຸປ຺ຍ຺ຖາກາ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ປາໂຖ។ ''ອຸຕ຺ວສ຺ເສຕິ ອຸຕ຺ສໍວຈ຺ຊເຣ ເຫມນ຺ຕຄິມ຺ເຫສູ''ຕິ ລິຂິຕໍ។

ປາຣິສຸທ຺ຘິທານກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໙໔។ປາຣິສຸທ຺ຘິ ທມ຺ມີຕິ ''ສາປ຺ຕ຺ຕິໂກ ເຖຣານໍ ເທຕິ, ສມ຺ປ຺ຊານມຸສາວາເທ ທຸກ຺ກຕໍ ສມ຺ກວຕີ''ຕິ ອາຈຣິເຍນ ລິຂິຕໍ។ ກີ ນຸ ໂຂ ກາຣຕໍ? ສມ຺ປ຺ຊານມຸສາວາເທນ ທຸກ຺ກຕາປ຺ຕ຺ຕິ ນາມ ເກວລໍ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອກິຣິຍສມຸຍ຺ຖານາ ໂຫຕີຕີ។ ''ປາຣິສຸທ຺ຘິ ທມ຺ມີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ກິຣິຍາ ປ຺ລ຺ລາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ສມ຺ປ຺ຊານມຸສາວາເທ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ສຸຍ຺ຖຸ ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ។ ມຫນ຺ຕາ ຫີ ເຕ ອາຈຣິຍາ ນາມ។ ຕຕ຺ຖ ''ທມ຺ມີ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຸໂປສຖກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ''ຫຣາ''ຕິ ຈ ''ອາໂຣເຈຫີ''ຕິ ຈ ຫາຣກສ຺ສ ອນາໂຣຈນປ຺ຈ຺ຈຍາ ທຸກ຺ກຜໂມຈນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອເສວ ນໂຍ ຉນ຺ທທາເນປີ។ ຕຕ຺ຖ ''ທມ຺ມີ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕສາມຄ຺ຄີທີປນວຈນໍ, ເສສໍ ວຸຕ຺ຕນຍເມວ, ເອວໍ ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ວຕ຺ເຕາຕີ។ ອຖ ວາ ປຖມໍ ສມຄ຺ຄກາວໍ ສນ຺ຘາຍ, ທຸຕິຍໍ ປ຺ຈ຺ຊາ ວິຘາຕພ຺ພກາວໍ, ຕຕິຍໍ ຉນ຺ທຫາຣກສ຺ສ ທຸກ຺ກຜໂມຈນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຸກຍຕ຺ຖາປີ ''ສງ຺ຆປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ປກ຺ກມຕີ''ຕິອາທິວຈນໂຕ ສງ຺ເຜ ສມຄ຺ເຄ ເອວ ຉນ຺ທປາຣິສຸທ຺ຘິທານໍ ຣຸຫຕິ, ນາສມຄ຺ເຄຕິ ສິທ຺ຘໍ។ ''ສງ຺ຆປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕໂກ ປຜິຊານາຕິ, ອາຫຍາ ໂຫຕິ ປາຣິສຸທ຺ຘີ''ຕິອາທິວຈນໂຕ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕກາທີນມ຺ປີ ຉນ຺ທປາຣິສຸທ຺ຘິທານໍ ຣຸຫຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ, ຕລ຺ຈ ໂຂ ປກຕ຺ຕສລ຺ລາຍ, ໂນ ອລ຺ລຖາຕິ ຕກ຺ໂກ។ ຊານິຕ຺ວາ ສາມເຕຣສ຺ສ ທິນ຺ເນ ນ ຍາຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ຈ, ອຊານິຕ຺ວາ ທິນ຺ເນ ຍາຕິ ຈ, ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ເອເກ។ ພິລຸອາລສງ຺ຂລິກາ ນາມ ປາຣິສຸທ຺ຘີຕິ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຂລິກາ ນາມ ອນນ຺ຕເຣນ ສມ຺ພຊ຺ຊຕີ, ອລ຺ເລນ ຈ ສງ຺ຂລິເກນາຕິ ເກວລໍ ສງ຺ຂລິກາ ປາຣິສຸທ຺ຘິ ນາມ ໂຫຕີຕິ ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ។ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ວິເສສນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ໂຫຕີ។ ພິລຸອາລສງ຺ຂລິກາ ພທ຺ຘາວ ໂຫຕິ ອນ຺ໂຕເຄເຫ ເອວ ສມ຺ປໂຍຊນຕ຺ຕາ។ ຍຖາ ສາ ນ ກຕ຺ຖຈິ ຄຈ຺ຊຕິ, ຕຖາ ສາປີ ນ ກຕ຺ຖຈິ ຄຈ຺ຊຕີຕິ ກີຣ ອລິປ຺ປາໂຍ។

ຉນ຺ທທານາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໖໘-໗. “ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ຂຓ຺ຑສີມໍ ວາ ສີມນ຺ຕຣິກໍ ວາ ພຫິສີມໍ ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ກມ຺ມໍ ນ ໂກເປຕິ, ຕສ຺ມາ ຄມິກຠິກ຺ຂູນໍ ຉນ຺ທໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຂຓ຺ຑສີມໍ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸນ ວິຫາຣສີມໍ ພນ຺ທິຕຸໍ ເຕສໍ ຉນ຺ທໍ ນ ຄຓ຺ຫນ຺ຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິ. “ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ເອກມນ຺ຕໍ ໂຫຖ”ຕິອາທິວຈນໂຕ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຠິກ຺ຂຸກມ຺ມໍ ຄຫຏ຺ຐາທີສຸ ຫຕ຺ຖປາສເຕສຸ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສີຫ຺ຬໍ. ນິສ຺ສີມນ຺ຕິ ພຫິສີມໍ. ຕສ຺ສ ສມ຺ມຸຕິທານກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີຕິ ຕສ຺ມີ ສຕິປີ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອາສເນນ ສຫ ອຸທກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປນ຺ນຣໂສປີຕິ ອປີ-ສທ຺ໂທ ຈາຕຸທ຺ທສີ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍໍ “ຍທິ ໂນ ເອຕ”ນ຺ຕິ. “ອຊ຺ຊ ເມ ອຸໂປສໂຖ ປນ຺ນຣໂສ”ຕິ ອຘິຏ຺ຐານໍ ສທາ ນ ກິຎ຺ຈິ, ນ ອຎ຺ຎຖາຕິ ເອເກ.

ອາປຕ຺ຕິປຏິກມ຺ມວິຘິກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໖໙-໑໗໐. ປຏິເທເສມີຕິ ຍາຍ ກາຍຈິ ຠາສາຍ ວຸຕ຺ເຕ ເທສນາ ຈ ປຏິຄ຺ຄໂຫ ຈ ໂຫຕີເຍວ ທິຏ຺ຐາວິກມ຺ເມນ ວິສຸທ຺ທິຍາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເກຈີ. ເວມຕິເກນ “ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ເອກິສ຺ສາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍາປຕ຺ຕິຍາ ເວມຕິໂກ, ຍທາ ນິພ຺ເພມຕິໂກ ຠວິສ຺ສາມິ, ຕທາ ຕໍ ອາປຕ຺ຕິໍ ປຏິກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ເອວໍ ກເຕ ຍາວ ນິພ຺ເພມຕິໂກ ນ ໂຫຕິ, ຕາວ ສຠາຄາປຕ຺ຕິໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕຸໍ ນ ລຠຕິ, ອຎ຺ເຎສຎ຺ຈ ກມ຺ມານໍ ປຣິສຸທ຺ໂທ ນາມ ໂຫຕິ. ປຸນ ນິພ຺ເພມຕິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ເທເສຕພ຺ພໍ. ນ ຈາຕິ ເນວ ປາຬິຍໍ ນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອຕ຺ຖິ, ເທສິເຕ ປນ ໂທໂສ ນຕ຺ຖີຕິ. ຕຖາ ອິໂຕວຸຏ຺ຐິຕ຺ວາ ຕໍ ອາປຕ຺ຕິໍ ປຏິກຣິສ຺ສາມີຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ສກລສງ຺ເຆ ສຠາຄາປຕ຺ຕິໍ ອາປນ຺ເນ, ເວມຕິເກ ຈ. ຕຖາ ຈ “ສພ຺ໂພ ສງ຺ໂຆ ສຠາຄາປຕ຺ຕິໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຍທາ ສຸທ຺ທໍ ປສ຺ສິສ຺ສຕີ”ຕິ, “ຕທາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຕໍ ອາປຕ຺ຕິໍ ປຏິກຣິສ຺ສຕີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘ອຸໂປສໂຖ ກາຕຸໍ ລຠຕີ”ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ.

ອນາປຕ຺ຕິປນ຺ນຣສກາທິກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໗໘-໙. “ອຕ຺ຖຸລ຺ເລ”ຕິ ປຸພ຺ພວາເຣ, “ອຖຸລ຺ເລ”ຕິ ປຈ຺ຉາວາເຣ ປາໂຐ. ສີມໍ ໂອກ຺ກນ຺ເຕ ວາ ໂອກ຺ກມ຺ມນ຺ເຕ ວາ ປສ຺ສນ຺ຕີ. ຆມ຺ມສລ຺ລິໂນ ປນ ອຎ຺ຎາເຕນ ໂຫນ຺ຕິ. “ເວມຕິກປນ຺ນຣສກໍ ອຸຕ຺ຕານເມວາ”ຕິ ປາໂຐ.

ສີໂມກ຺ກນ຺ຕິກເປຍ຺ຍາລກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໗໙. “ນ ອກາມາ ທາຕພ຺ພາ”ຕິວຈນໂຕ ອິຈ຺ຉາຍ ສຕິ ທາຕພ຺ພາຕິ ສີຫ຺ຬໍ.

ລິງ຺ຄາທິທສ຺ສນກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໘໐. ນາຠິວິຕຣນ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ລທ຺ທິນານາສໍວາສກາ ກິຣ ເຕ. ກມ຺ມນານາສໍວາສກລ຺ທີ ທິຏ຺ຐີ ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ໂອສາຣຓກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພໍ. ເອວຎ຺ຫິ ກເຕ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອຸໂປສຖໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ. ອິຕເຣນ ລທ຺ທິນິສ຺ສຊ຺ຊນມຕ຺ເຕນ ກາຕຸນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາປຕ຺ຕິຍາ ອທສ຺ສເນ ອປ຺ປຏິກມ຺ເມ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕກສ຺ສ ທິຏ຺ຐິຍາ ອປ຺ປຏິນິສ຺ສຄ຺ເຄ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕກສ຺ສ ຊານິຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ຕສ຺ມາ ອິເມ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕານຸວຕ຺ຕກາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ເອເກ.

ນຄນ຺ຕພ຺ພຄນ຺ຕພ຺ພວາຣກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໘໑. ນ ຄນ຺ຕພ຺ໂພຕິ ກິໍ ສນ຺ຘາຍ? “ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ສງ຺ເຆນາ”ຕິ ວຈນໂຕ ຍສ຺ມີ ວິຫາເຣ ສຕໍ ຠິກ຺ຂູ ວິຫຣນ຺ຕິ, ເຕ ສພ຺ເພ ເກນຈິ ເທວ ກຣຓີເຍນ ທສ ທສ ຫຸຕ຺ວາ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ນານາອຸທກຸກ຺ເຂປສີມາທີສຸ ຄຕ຺ວາ ອຸໂປສຖໍ ກາຕຸໍ ລຠນ຺ຕິ. ນວກມ຺ມສາລາທິກາ ນານາສີມາ ໂກປິ ອຸໂປສຖາທິຏ຺ຐານຕ຺ຖໍ ສີມາປິ ນທີປິ ນ ຄນ຺ຕພ຺ພາ. ຄຣຸກໍ ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ລຫຸກສ຺ສ ອກຕ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ “ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ສງ຺ເຆນາ”ຕິ ວຈນໍ ສາເຘຕິ. ຕຕ຺ຖ “ຍສ຺ມີ ອາວາເສ ອຸໂປສຖກາຣກາ ...ເປ... ອກຕ຺ວາ ນ ຄນ຺ຕພ຺ໂພ”ຕິ ວຈນໂຕ ວິສ຺ສຏ຺ເຐາໂປສຖາປິ ອາວາສາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສີຫ຺ຬໍ. “ຕໂຕ ປາຣິສຸທ຺ທິອຸໂປສຖກຣຓຕ຺ຖໍ ວິສ຺ສຏ຺ເຐາໂປສຖາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຂຓ຺ຑສີມໍ ວາ ປວິສິຕຸນ຺ຕິ ອປເຣ ວທນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິມິນາ ເນວ ອຸໂປສຖນ຺ຕຣາໂຍຕິ “ອຕ຺ຕໂນ ອຸໂປສຖນ຺ຕຣາໂຍ”ຕິ ລິຂິຕໍ.

ວຊ຺ຊນີຍປຸຄ຺ຄລສນ຺ທສ຺ສນກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໗໖໙. ‘‘ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸ໌ ອຊ຺ຊາປນ຺ນສ຺ສ ນິສີນ຺ນປຣິສາຍ ກລຫາທິກເຍນ ນາທໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ນິສີທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ. ອຓ຺ຓກມ຺ເມ ຕສ຺ສ ນິສີນ຺ນປຣິສາຍ ອາປຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖີຕິ ເອເກ. ‘‘ນ ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ອນຸໂປ຺ສເຖ ອຸໂປ຺ສໂຖ ກາຕພ຺ໂພ ອຓ຺ຓຕ຺ຣ ສງ຺ຆສາມຄ຺ຄິຍາ’’ຕິ (ມຫາວ. ໑໗໖) ວຈນໂຕ ສາມຄ຺ຄີທິວໂສ ອນຸໂປ຺ສຖທິວໂສຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ. ‘‘ທ຺ເວເມ, ກິກ຺ຂເວ, ອຸໂປ຺ສຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນວເສເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຓ຺ຓຖາ ປຣິວາຣປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ອາຈຣິຍາ. ຈາຕຸທ຺ທສີ ຍໍ, ປນ຺ນຣສີຍໍ ວາ ເຈ ສງ຺ໂຆ ສມຄ຺ໂຄ ໂຫຕິ, ‘‘ອຊ຺ຊຸໂປ຺ສໂຖ ສາມຄ຺ຄີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ປກຕິນິຫາເຣເນວ ກຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຍຖາເທສນາ ກຕາຕິ ໂນ ຕກ຺ໂກ. ອຓ຺ຓຖາ ຍຖາວຸຕ຺ຕທ຺ວເຍ ເຈ ສາມຄ຺ຄີ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຖ ອຸໂປ຺ສຖໍ ອກຕ຺ວາ ອນຸໂປ຺ສຖທິວເສ ເອວ ສາມຄ຺ຄີອຸໂປ຺ສໂຖ ກາຕພ຺ໂພຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ. ອຓ຺ຓຖາ ປຸພ຺ເພ ປຏິສິທ຺ຘຕ຺ຕາ ອິທານິ ປຏິເສຘນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ. ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວສິກໍ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ໑໖໖) ປຸພ຺ເພ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຖ ວາ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ອຸໂປ຺ສເຖ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສິຕຸ’’ນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ສກິໍ ປກ຺ຂສ຺ສ ຈາຕຸທ຺ທເສ ວາ ປນ຺ນຣເສ ວາ’’ຕິ ຈ ‘‘ທ຺ເວເມ, ກິກ຺ຂເວ, ອຸໂປ຺ສຖາ’’ຕິ (ມຫາວ. ໑໔໙) ຈ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕໂຕ ອຓ຺ຓສ຺ມິໍ ທິວເສ ອຸໂປ຺ສໂຖ ນ ກາຕພ຺ໂພຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ອາປນ຺ນໍ ອນິຍຕໍ, ສຕິ ສງ຺ຆສາມຄ຺ຄິຍາ ອຓ຺ໂຓ ທິວໂສ ປກຕິວເສນ ອນຸໂປ຺ສໂຖປິ ອຸໂປ຺ສຖທິວໂສ ນາມ ໂຫຕີຕິ ທສ຺ສນວເສນ ນິວາເຣຕຸມ຺ປິ ເອວໍເທສນາ ກຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

ອຸໂປ຺ສຖກ຺ຂນ຺ຘກວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຘິຕາ.

໙. ວສ຺ສູປນາຍິກກ຺ຂນ຺ຘກວຕ຺ຕນາ

ວສ຺ສູປນາຍິການຸຊານນກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໗໔. ມຫາອຏ຺ຘກຖາຍມ຺ປິ ‘‘ສງ຺ກາສຍິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ປາໂຌ, ທີປວາສີໂນ ‘‘ສງ຺ກາປຍິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ປຌນ຺ຕິ ກິຣ. ‘‘ກຕິ ນຸ ໂຂ ວສ຺ສູປນາຍິກາ’’ຕິ ຈິນ຺ຕາຍໍ ‘‘ກິໍ ນິມິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ ຍໍ ວສ຺ສູປຄມນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ‘‘ອິມໍ ເຕມາສໍ ວສ຺ສໍ ອຸເປມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸປຄນ຺ຕພ຺ພໍ. ວສ຺ສານມາສາ ຈ ຈຕ຺ຕາໂຣ. ຕຕ຺ຖ ປຌມໍ ເຕມາສໍ, ປຈ຺ຉິມໍ ເຕມາສນ຺ຕິ ທຸວິທໍ ເຕມາສໍ. ເຕນາຍໍ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ຈິນ຺ຕາ ອໂຫສິ.

ວສ຺ສາເນຈາຣິກາປຏິກ຺ເຂປາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໗໔. ອນເປກ຺ຂຄມເນນ ວາ ອຓ຺ຓຕ຺ຖ ອຣຸຓໍ ອຸຏ຺ຘາປເນນ ວາ ອາປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຌມໍ ຕາວ ໂສ ສຕ຺ຕາຫໍ ອ ນາຄຕາຍ ປວາຣຕາຍ ສກຣຓີໂຍ ປກ຺ກມຕິ. ‘‘ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ວາ ໂສ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ຕໍ ອາວາສໍ ນ ວາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸໂນ ປຸຣິມິກາ ຈ ປຓ຺ຓາຍຕິ, ປຏິສ຺ສເວ ຈ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ໂອຣໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫີ ‘‘ໂສ ຕທເຫວ ອກຣຓີໂຍ ປກ຺ກມຕິ, ສກຣຓີໂຍ ປກ຺ກມຕິ, ຕສ຺ສ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸໂນ ປຸຣິມິກາ ຈ ນ ປຓ຺ຓາຍຕິ, ປຏິສ຺ສເວ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ’’ຕິ (ມຫາວ. ໒໐໗) ວຸຕ຺ຕໍ.

ສຕ຺ຕາຫກຣຓີຍານຸຊານນກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໗໗-໘. ທຸຕິຍໍ ປນ ‘‘ໂສ ຕໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຫິທ຺ຘາ ວີຕິນາເມຕິ, ຕສ຺ສ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸໂນ ປຸຣິມິກາ ຈ ນ ປຓ຺ຓາຍຕິ, ປຏິສ຺ສເວ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ສຕ຺ຕາຫໂຕ ປຣໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫີ ‘‘ໂສ ຕໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ອນ຺ໂຕ ສນ຺ນິວຕ຺ຕໍ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸໂນ ປຸຣິມິກາ ຈ ປຓ຺ຓາຍຕິ, ປຏິສ຺ສເວ ຈ ອນາປຕ຺ຕີ’’ຕິ (ມຫາວ. ໒໐໗) ວຸຕ຺ຕໍ. ສຕິປິ ກາຣຓທ຺ວເຍ ວສ຺ສຈ຺ເຉທກາຣຓາກາເວ ອາປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ, ຕສ຺ມາ ຕີຓິປິ ເອຕານິ ວຈນານິ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂຍຊິຕານິ ວິຄ຺ຄຫານິ ໂຫນ຺ຕິ. ຕີຓິ ປຣິຫີນານີຕິ ຕາສໍ ນຕ຺ຖິຕາຍ.

ປຫິເຕເຍວອນຸຊານນກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໘໚ ‘‘ອນຸຊານາມິ ຠິກ຺ຂເວ, ສງ຺ຆກັມ຺ເມນ ຄນ຺ຕຸໍ, ສຕ຺ຕາຫໍ ສນ຺ນິວຕ຺ໂຕ ກາຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຈນໂຕ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ສໍຫາ ຣິກາເວນ ຄນ຺ຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິ໚ ຕຕ຺ຖ ຬມ຺ມຬນ຺ທວເສນປິ ອາຄເຕ ສງ຺ຆສ຺ສ ອາຍມຸຂໍ ວິນສ຺ສຕິ໚ ຕໂຕ ‘‘ເສນາສນານິ ກຕ຺ວາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ອາຄຕນ຺ຕິ ອາຄມນໍ໚ ກາເວຕ຺ຖ ຕປ຺ຈ຺ຈໂຍຍໍ໚ ສງ຺ຆກັມ຺ເມນ ຄນ຺ຕຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ເສນາສນປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ເຕສຸ ເອວ ສງ຺ຆກັມ຺ເມສຸ, ນ ອຌ຺ເຌສູ’’ຕິ ຬມ຺ມສິຣິຕ຺ເຖໂຣ ວທຕິ ກິຣ໚ ອຎ຺ຎກາຖາຍມ຺ປິ ຕໍ ປຫໍ ອຸທ຺ຬຣິຕ຺ວາ ‘‘ຍໍ ກິຌ຺ຈິ ອຸໂປ຺ສຖາຄາຣາ ທີສຸ ເສນາສເນສູ’’ຕິອາທີນາ ເສນາສນເມວ ທສ຺ສິຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຸປປ຺ຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ໚

ອນິມນ຺ຕິເຕນ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕີຕິ ຕສ຺ສ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຆໂທ ຈ ທຸກ຺ກຎາປ຺ຕ຺ຕິ ຈ ໂຫຕິ, ຕໍ ‘‘ວສ຺ສຈ຺ເຆໂທ’’ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ໚ ນິມນ຺ຕິ ໂຕເຍວ ນາມ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸປາສເກຫິ ‘‘ອິມສ຺ມິ ນາມ ທິວເສ ທານາທີນີ ກໂຣມ, ສພ຺ເພ ສນ຺ນິປ຺ຕນ຺ຕູ’’ຕິ ກຕາຍປິ ກຕິກາຍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິ໚ ປວາຣຕາຍ ນວມິໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ປໍສຸກູລິກຈີວຣໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ ກາວິຣປ຺ຎຌເນ ວິຍ ສພ຺ເພສໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິ ອນຸ ສໍວຈ຺ຌຣໍ ນິຍມໂຕ ອຸປາສເກຫິ ສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຦ປ຺ນໂຕ໚ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ ອນ຺ຬກຎ຺ຎກາຖາຍໍ ‘‘ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ວາ ກຕິກາ ກຕາ ‘ສມນ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູ ຄຈ຺ຌນ຺ຕູ’ຕິ, ໂພສນໍ ວາ ກຕໍ ອຸປາສເກຫິ, ຕຕ຺ຖ ຄຈ຺ຌນ຺ຕສ຺ສ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຆໂທ ນຕ຺ຖີຕິ ຕຖາ ‘ອນຸສໍວຈ຺ຌຣໍ ອາຄຈ຺ຌນ຺ຕູ’ຕິ ສກີ ນິມນ຺ຕິເຕປິ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ຈີວຣກາລໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ນິຍມໍ ກຕ຺ວາ ສມນ຺ຕໂຕ ອາຄຕານໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ທານ ໂຕ ກາວິຣປ຺ຎຌເນ ໂພເສຕ຺ວາ ກຣຕາກາໂຣ ປຌ຺ຌາຍຕີຕິ ອປ຺ເຣ’’ຕິ ຈ໚ ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ນ ວທນ຺ຕິ໚

ອນ຺ຕຣາເຍອນາປ຺ຕ຺ຕິວສ຺ສຈ຺ເຆທກາຖາວຕ຺ຕນາ

໘໐໑໚ ‘‘ສເຈ ທູຣໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ສຕ຺ຕາຫວາເຣນ ອຣຸໂຕ ອຸຎ຺ຎາເປຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຈນໂຕ ‘ຍສ຺ມິ ອນ຺ຕຣາເຍ ສຕິ ວສ຺ສຈ຺ເຆທໍ ກາ ຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິ, ຕສ຺ມິ ອນ຺ຕຣາເຍວ ວສ຺ສຈ຺ເຆທມກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫກັມ຺ເມນ ວີຕິນາເມຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີຕິ ທີປິຕນ຺ຕິ ອປ຺ເຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ວີນຍຬຣາ ປນ ນ ອິຈ຺ຌນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ສຕ຺ຕາຫວາເຣນ ອຣຸໂຕ ອຸຎ຺ຎາເປຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຣຸປ຺ປາທາທີນິມິຕ຺ຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໚ ຕໍ ສນ຺ຬາຍ ‘‘ອາຈຣິຍາ ປນ ເອວໍ ນ ວທນ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ຄາວໍ ວາຕີ ພລິພທ຺ຬໍ ວາ໚ ພຫີສີມາຍ ກິຕານນ຺ຕິ ເຕຫີ ຂຕ຺ຆສີມາຍ ກິເຕຫີປີຕິ ອຸປ຺ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ໚ ວສ຺ສຈ຺ເຆເທ ອສ຺ສ ວສ຺ສຈ຺ເຆທສ຺ສ໚ ວິຫາຣາ ອຌ຺ຌຕ຺ຖ ວຸຎ຺ຎາເປນ຺ເຕຫິ ຕຕ຺ເຖວ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ຈ ອິມິນາ ຈ ກາຣເຕນ ອິມສ຺ມິ ນາມ ປເທເສ ອິມໍ ວິຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ ວຸຎ຺ຎາເປມາ’’ຕິ ອນຸສ຺ສາເວຕ຺ວາວ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ໚

ວຊາທີສຸວສ຺ສູປຄມນກາຖາວຕ຺ຕນາ

໘໐໓໚ວເຊນ ສທ຺ຬີ ຄຕສ຺ສ ວສ຺ສຈ຺ເຆເທ ອນາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ວສ຺ສຈ຺ເຆໂທ ນ ໂຫຕີຕິ ກິຣ ອຣິປ຺ປາໂຍ໚ ສຕ຺ຖສ຺ສ ອວິຫາຣຕ຺ຕາ ‘‘ອິມສ຺ມິ ວິຫາເຣ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ອິຬ ວສ຺ສໍ ອຸເປມິ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ໚ ‘‘ສຕ຺ເຖ ປນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕີຕິ ‘ອິມສ຺ມິ ວິຫາເຣ ອິມໍ ເຕມາສ’ນ຺ຕິ ວາ ‘ອິຬ ວສ຺ສໍ ອຸເປມິ’ຕິ ວາ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ອາລຍກຣຕມຕ຺ເຕເນວ ວຎ຺ຎຕີຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ’’ຕິ ລິຂິຕໍ໚ ຕໍ ປນ ອຎ຺ຎກາຖາຍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ໚ ‘‘ອິຬ ວສ຺ສໍ ອຸເປມີຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ອຎ຺ຎກາຖາວຈນມ຺ປິ ປຸພ຺ພາປຣໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ອຣິປ຺ປາຍາຊານນໂຕ໚ ສຕ຺ໂຖ ທຸວິໂຬ ກິໂຕ, ສຌ຺ຈາໂຣຕິ໚ ຕຕ຺ຖ ກິເຕ ກຸຜິກາຍ ‘‘ອິຬ ວສ຺ສໍ ອຸເປມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ວສິຕພ຺ພໍ໚ ອິທຌ຺ຫິ ສນ຺ຬາຍ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຕ຺ເຖ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສຌ຺ຈາຣິມ຺ຫິ ປນ ສຕ຺ເຖ ກຸຜິກາຍ ອກາວໂຕ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ໚ ສຕິ ສີວິກາຍ ວາ ສກຜກຸຜິກາຍ ວາ ວຎ຺ຎຕິ, ຕຖາ ວເຊປິ໚ ຕີສຸ ຦າເນສຸ ຠິກ຺ຂຸໂນ ນຕ຺ຖິ ວສ຺ສຈ຺ເຆເທ ອາປ຺ຕ຺ຕິ໚

ປວາເຣຕ຺ຌ຺ຈ ລກຕີຕິ ເອຕ຺ຖາຍໍ ວິຈາຣຕາ – ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຍນ ວໂຊ, ເຕນ ຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ກີ ວສ຺ສຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຸທາຫຸ ວສ຺ສຈ຺ເຆທາປ຺ຕ຺ຕິຣກ຺ຂຕຕ຺ຖນ຺ຕິ? ກິຌ຺ເຈຕ຺ຖ ຍທິ ວສ຺ສຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ, ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອເສນາສນິເກນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ໚ ອຖ ວສ຺ສຈ຺ເຆທາປ຺ຕ຺ຕິຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສິທ຺ຬໍ ນ ໂສ ປວາເຣຕຸໍ ລກຕີຕິ, ກາ ປເນຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕີ? ຍໂຕ ອຍເມວ ຕິວິໂຬ ປວາເຣຕຸໍ ລກຕິ, ເນຕໂຣ໚ ວາລຸເອທິ ອຸພ຺ພາລຸຫາທີໂກ ຫິ ອຸປຄຕຎ຺ຎານາປຣິຈ຺ຈາຄາ ລກຕິ໚ ປຣິຈ຺ຈາຄາ ນ ລກຕີຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິ໚ ເຍນ ຄາໂມ, ຕຕ຺ຖ ຄໂຕປິ ປວາເຣຕຸໍ ລກຕີຕິ ເອເກນາຕິ ອາຈຣິໂຍ໚ ໂຍ ຫິ ປຸພ຺ເພ ‘‘ອິຬ ວສ຺ສໍ ອຸເປມິ’’ຕິ ນ ອຸປຄໂຕ, ‘‘ອິມສ຺ມິ ວິຫາເຣ’’ຕິ ອຸປຄໂຕ, ໂສ ຈ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕ໚ ອຌ຺ຌຖາ ວິນາ ວິຫາເຣນ ເກວລໍ ຄາມໍ ສນ຺ຬາຍ ‘‘ອິຬ ວສ຺ສໍ ອຸເປມິ’’ຕິ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີຕິ໚ ອາປ຺ຊຊ຺ຕູຕິ ເຈ? ນ, ‘‘ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ວເຊ ສຕ຺ເຖ ນາວາຍ ວສ຺

ສໍ ອຸປ໌ຄນ຺ຕ຺''ນ຺ຕິ ວຈນໍ ວິຍ ''ຄາເມ ອຸປ໌ຄນ຺ຕ຺''ນ຺ຕິ ວຈນາກາວໂຕ຺. ຍສ຺ມາ ''ຕິສ຺ ຄາເມສ຺ ກິກ຺ຂຸໂນ ນຕ຺ຖິ ວສ຺ສຈ຺ເຂເທ ອາປ຺ຕ຺ຕີ''ຕິ ວຈນໍ ຕຕ຺ຖ ວສ຺ສູປ໌ຄມນໍ ອຕ຺ຖິຕິ ທີເປ໌ຕີ ຕທກາເວ ເຂທາກາວາ, ຕສ຺ມາ ''ສຕ຺ເຖ ປ໌ນ ວສ຺ສໍ ອຸປ໌ຄນ຺ຕ຺ໍ ນ ວຌ຺ຌຕິ''ຕິ ກຸຌິຍາ ອກາວກາລໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສິທ຺ຌໍ. ຕິສ຺ ຄາເມສ຺ ກິກ຺ຂຸໂນ ນຕ຺ຖິ ວສ຺ສຈ຺ເຂເທ ອາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ''ເຕທີ ສທ຺ຌີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ເສວ ນຕ຺ຖິ, ວິຣຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄມເນ ອາປ຺ຕ຺ຕີ ຈ, ປ໌ວາເຣຕຸລ຺ຈ ນ ລກຕິ''ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ອຌ຺ຄກຖາຍໍ ''ອຖ ສຕ຺ໂຖ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສເຍວ ກິກ຺ຂຸນາ ປ໌ຕ຺ຖິຕຌ຺ຄານໍ ປ໌ຕ຺ວາ ອຕິກ຺ກມຕິ...ເປ໌... ອນ຺ຕຣາ ເອກສ຺ມີ ຄາເມ ຕິຌ຺ຌຕິ ວາ ວິປ຺ປ໌ກິຣ ຕິ ວາ''ຕິອາທີ, ຕໍ ເອຕ຺ຕາວຕາ ວິຣຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຕານມ຺ປີ ວິຣຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄມນໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ຕຕ຺ຖ ''ປ໌ທຣຈ຺ຉທນໍ ກຸຌີ ກຕ຺ວາ ອຸປ໌ຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ເສນາສນຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ຂໍ ອາຣຸຫິຕ຺ໍ ວຌ຺ຌຕີຕິ ສິທ຺ຌໍ ໂຫຕິ, ນ ປາລຸ ອິວິໂຣຌໂຕຕິ ເຈ? ນ, ຕປ຺ປ໌ຌິກ຺ເຂເປເນວ ສິທ຺ຌຕ຺ຕາ, ອິມສ຺ສ ອິຌ ປຸນປີ ປ໌ຌິກ຺ເຂປ໌ນໂຕ. ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອເສນາສນິເກນ ວສ຺ ສໍ ອຸປ໌ຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ປ໌ຌິກ຺ເຂເປ໌ນ ສິທ຺ເຌ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອຊ຺ໂຊກາເສ ວສ຺ສໍ ອຸປ໌ຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປ໌ຌິກ຺ເຂໂປ໌ ວິຍ ສິຍາຕິ ເຈ? ນ, ອຊ຺ໂຊກາສສ຺ສ ອເສນາສນກາວານຸມຕິປ຺ປ໌ສງ຺ຄໂຕ. ອຊ຺ໂຊກາໂສ ຫິ ''ອຊ຺ໂຊກາເສ ປ໌ລາລປຸລ຺ເຊ''ຕິ ວຈນໂຕ ເສນາ ສນນ຺ຕິ ສິທ຺ຌໍ. ຈຕຸສາລອຊ຺ໂຊກາເສ ວສນ຺ໂຕປີ ''ຈຕຸສາລາຍ ວສຕິ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ວຌ຺ຌຕີຕິ ອາປ໌ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອິຌ ອເສນາສນິໂກ ນາມ ອຕ຺ຕນາ ວາ ປ໌ເຣນ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິພທ຺ຌວາສຕ຺ຖໍ ອປ໌າປິຕເສນາສນິໂກຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອລ຺ລຖາ ທ຺ ວິນ຺ນໍ ປ໌ຌິກ຺ເຂປ໌ານໍ ອລ຺ລຕຣາຕິເຣກຕາ ຈ ຣຸກ຺ຂມູເລປີ ນິພ຺ພໂກເສປີ ວສ຺ສໍ ອຸປ໌ຄນ຺ຕ຺ໍ ວຌ຺ຌຕີຕິ ຈ, ອປ໌າປິຕເສນາສນິເກນາປີ ຄພ຺ເກ ວສິຕ຺ໍ ວຌ຺ຌຕີຕິ ຈ ອາປ໌ຊ຺ຊຕິ, ສທ຺ວາຣພນ຺ຌເມວ ເສນາສນໍ ອິຌ ອຌິປ຺ເປ໌ຕນ຺ຕິ ກຖໍ ປ໌ລ຺ລາຍຕີຕິ ເຈ? ນິທານໂຕ. ອຍລ຺ຫິ ອເສນາສນິກວສ຺ສູປ໌ຄມນາປ຺ຕ຺ຕິ ''ເຕນ ໂຂ ປ໌ນ ສມເຍນ ກິກ຺ຂູ ອເສນາສນິກາ ວສ຺ສໍ ອຸປ໌ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ສີເຕນປີ ອຸຕ຺ເຫນປີ ກິລມນ຺ຕີ''ຕິ ອິມສ຺ມີ ນິທາເນ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ສີຕາທິປ໌ຌິກ຺ເຂປ໌ເມວ ອິຌ ເສນາສນນ຺ຕິ ອຌິປ຺ເປ໌ຕພ຺ພນ຺ຕິ ສິທ຺ຌໍ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສິທ຺ຌໍ ປຸພ຺ພປ໌ກ຺ຂນິທສ຺ສນນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ປຸພ຺ເພ ອປ໌ຣຕ຺ຖປ໌ວຕ຺ຕິສູຈນໂຕ. ທຸຕິຍຊ຺ຌານນິທ຺ເທເສ ''ວິຕກ຺ກ ວິຈາຣານໍ ວູປ໌ສມາ ອວິຕກ຺ກໍ ອວິຈາຣ''ນ຺ຕິ (ທີ. ນິ. ໑.໒໒໘; ມ. ນິ. ໑.໒໗໑) ວຈນານິ ນິທສ຺ສນໍ. ອຊ຺ໂຊກາສປ໌ຌິກ຺ເຂປ໌ນິ ທາເນນ ພທິອຊ຺ໂຊກາໂສວ ປ໌ຌິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ, ນ ຈຕຸສາລາທິມຊ຺ຊຄໂຕ ອຊ຺ໂຊກາໂສຕິ ອາປ໌ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ນິທານໍ ປ໌ມາຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ນິຍມໂຕ. ກິລ຺ຈິ ຫິ ສິກ຺ຂາປ໌ທໍ ນິທານາເປກ຺ຂໍ ໂຫຕີຕິ ສາຌິຕເມຕໍ. ອິທໍ ສາເປກ຺ຂໍ, ອິທໍ ອນເປກ຺ຂນ຺ຕິ ກຖໍ ປ໌ລ຺ລາຍ ຕີ, ນ ຫິ ເອຕ຺ຖ ອຸກໂຕວິກງ຺ເຄ ວິຍ ສິກ຺ຂາປ໌ທານໍ ປ໌ທກາຊນໍ, ອນາປ຺ຕ຺ຕີວາໂຣ ວາ ອຕ຺ຖິຕີ? ອິຌາປີ ເທສນາວິຌານໂຕ ປ໌ລ຺ລາຍຕິ. ''ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ຣຸກ຺ຂມູລມ຺ປີ ນິພ຺ພໂກສມ຺ປີ ອຸປ໌ຌາວນ຺ຕີ''ຕິ ຫິ ອິເມຫິ ທ຺ວີຫິ ນິທານວຈເນຫິ ພທິ ວາ ອນ຺ໂຕ ວາ ສພ຺ພໍ ໂອວສ຺ສກຌ຺ຄານໍ ອິຌ ອຊ຺ໂຊກາໂສ ນາມ. ອໂນວສ຺ສກຌ຺ຄານມ຺ປີ ອນິພ຺ພໂກສເມວ ອິຌ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສິທ຺ຌໍ ໂຫ ຕິ. ເຕນ ນ ອຸປ໌ຄນ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ນ ອາລຍກຣຕາປ໌ຌິກ຺ເຂໂປ໌, ''ອິຌ ວສ຺ສໍ ອຸເປ໌ມີ''ຕິ ວຈນປ໌ຌິກ຺ເຂໂປ໌. ຉວສຣີຣໍ ທທິຕ຺ວາ ຉາຣິກາ ຍ, ອຌ຺ຄິການລ຺ຈ ອຕ຺ຖາຍ ກຸຌິກາ ກຣີຍຕີຕິ ອນ຺ຌກຌ຺ຄກຖາວຈນໍ. ''ຌງ຺ກິຕມລ຺ໂຈຕີ ກສິກ຺ຌິກາປ໌າສາຕາຌຣ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ອກວາຌພທ຺ຌເສນາສເນ ອຕ຺ຕໂນ ປ໌າປິເຕ ສກາຄຌ຺ຄາເນ ສກວາຌພທ຺ເຌ ວສຕິ ເຈ, ວຌ຺ຌຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປ໌ໂຍໂຄປີ ອຕ຺ຖິ, ''ອເສນາສນິເກນ ວສ຺ສໍ ນ ອຸປ໌ຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປ໌າລຸອີ ຈ ອຌ຺ຄກຖາ ຈ, ຕສ຺ມາ ອຸປ໌ປ໌ຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ.

ອຌມ຺ມິກກຕິກາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໒໐໕. ມທາວິກງ຺ເຄ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອຍໍ ອນ຺ຌກຌ຺ຄກຖາວຈນໍ ອູນປ໌ນ຺ນຣສວສ຺ເສນ ສາມເຕເຣນ ອິຌ ວິຫາເຣ ນ ວຕ຺ຖພ຺ ພາ, ນ ປໍສຸກູລໍ ອາຫິຕ຺ຫິຕພ຺ພໍ, ນ ໂຈລຸອກິກ຺ຂາ ຄເຫຕພ຺ພາ, ນ ອລ຺ລວິຫາເຣ ກຸລ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ນ ອລ຺ລສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ວາ ກິກ຺ ຂຸນິຍາ ວາ ສນ຺ຕກໍ ກຸລ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ອລ຺ລມລ຺ລໍ ເນວ ອາລເປ໌ຍ຺ຍາມ ນ ສລ຺ລເປ໌ຍ຺ຍາມ, ນ ສຊ຺ຊາຍິຕພ຺ພໍ, ມຕ຺ຕິກາປ຺ຕ຺ເຕນ ວຌ຺ຌຕິ, ນ ອປ໌ຣິປຸຕ຺ຕາປ໌ຣິກ຺ຂາຣສ຺ສ ວາໂສຕິ.

໒໐໖. ມຸສາວາໂທຕິ ວິສໍວາໂທ ອຌິປ຺ເປ໌ໂຕ. ເກຈິ ''ວິສໍວາທນວເສນ ປ໌ຌິສ຺ສຸຕິຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ຈ, ''ຣລ຺ໂລ ວຸຕ຺ຕວຈນານຸ ຣູປ໌ໂຕ ມຸສາວາໂທຕິ ຄຫຌ຺ຄາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ.

໒໐໗.''ປຸຣິມິກາຈ ນ ປ໌ລ຺ລາຍຕີ. ກສ຺ມາ? 'ທຸຕິເຍ ວສາມີ'ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປ໌ນ຺ເນ ປ໌ຖມເສນາສນຄ຺ຄາໂຫ ປ໌ຌິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕີ. ປຸນ 'ປ໌ຖເມ ເອວ ວສາມີ'ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປ໌ນ຺ເນ ທຸຕິໂຍ ປ໌ຌິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກຕີ. ອຸກຍາວາເສ ວິຌານໍ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ໂປ໌ຣາຕາຄຕ຺ກິປ໌ເທ ປ໌ນ ''ປ໌ຖມໍ ຄຫິຕຌ຺ຄາເນ ອວສິຕ຺ວາ ອລ຺ລສ຺ມີ ວິຫາເຣ ເສນາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທ຺ວີຫຕີຫໍ ວສຕິ, ຕໂຕ ປ໌ຖມຄ຺ຄາໂຫ

ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ກາຕິຕິ ປຸຣິມິກາ ຈ ນ ປລ຺ລາຍຕິຯ ປຈ຺ຈິມຄ຺ຄາໂຫ ນ ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ກາຕິຯ ອິທລ຺ຫິ ທິວສວເສນ ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ການໍ ນາມ ໂຫຕິຯ ອຖ ປຈ຺ຈິມໍ ເຕມາສໍ ອລ຺ລສ຺ມິໍ ວສຕິ, ປຸຣິມິກາ ຈ ນ ປລ຺ລາຍຕິ, ອິທໍ ເສນາສນຄ຺ຄາຫານໍ ວເສນ ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ກາ ນໍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸໂກເປເຕ ອຕ຺ຖວິກປ຺ປາ ອິຊ ນາຮິປ຺ເປຕາຯ ຍຕ຺ຖາຍໍ ປຜິສຸທ຺ໂຕ, ຕຕ຺ຖ ປຸຣິມິກາ ຈ ນ ປລ຺ລາຍຕິ, ປຜິສຸທ຺ເວ ຈ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສຯ ກຕ຺ຖ ປນ ປຸຣິມິກາ ປລ຺ລາຍຕີຕິ? ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ທ຺ວີສຸ ອາວາເສສຸ ຍຕ຺ຖ ຕທເຫວ ປຈ຺ຈິມຄ຺ຄາໂຫ, ຕຕ຺ຖ ປຖມໍ ຄຫິຕຜ຺ຖາເນ ສຕ຺ຕາຫກຣຕີເຍນ ຄຈ຺ລໂຕ ນ ວສ຺ສຈ຺ເລໂທ, ໂສ ຕທເຫວ ອກຣຕີໂຍ ປກ຺ກມຕີຕິ ອາທິມ຺ຫິ ''ກຣຕີຍໍ ນາມ ສຕ຺ຕາຫກຣຕີຍ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ປາລຸອິມຸຕ຺ຕກຣຕ຺ຕິຈ຺ເລທວິນິຈ຺ລເຍ ''ຊມ຺ມສ຺ສວນາທີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາທິມ຺ຫິ ຈຕູສຸ ວາເຣສຸ ນິຣເປກ຺ຂປກ຺ກມນສ຺ສານິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ''ສຕ຺ຕາຫກຣຕີເຍນາ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ ຕສ຺ມີ ສຕິ ນິຣເປກ຺ຂຄມນາກາວໂຕຯ ຕຕ຺ຖ ປຸຣິມາ ທ຺ເວ ວາຣາ ວສ຺ສໍ ອນຸປຄຕສ຺ສ ວເສນ ວຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ອຸປຄຕສ຺ສ ຕທເຫວ ສຕ຺ຕາຫກຣຕີເຍນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕສຕ຺ຕາຫໍ ອາຄຈ຺ລໂຕ ນ ວສ຺ສຈ຺ເລໂທຕິ ສິທ຺ທໍຯ ປຈ຺ລິມາ ທ຺ເວ ວາຣາ ອຸປຄຕສ຺ສ ນິຣເປກ຺ຂຄມນວເສນ ວຸຕ຺ຕາ, ''ສຕ຺ຕາຫໍ ອນາຄຕາຍ ປວາຣຕາຍ ສກຣຕີໂຍ ປກ຺ກມຕີ''ຕິ ຕໂຕ ພຫິທ຺ຊາ ສຕ຺ຕາຫໍ ວີຕິນາເມນ຺ຕສ຺ສ ວສ຺ສຈ຺ເລໂທຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ''ອກຣຕີໂຍ ປກ຺ກມຕີ''ຕິ ວຈນາກາວາ ວິນາ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເລທກາຣເຕນ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕີຕິ ສິທ຺ທໍຯ ປວາເຣຕ຺ວາ ປນ ຄນ຺ຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ ປວາຣຕາຍ ຕໍທິວ ສສນ຺ນິສ຺ສິຕຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ນ ວາ ອາຄຈ຺ເລຍ຺ຍາຕິ ອນ຺ຕຣາເຍນຯ ອາຈຣິໂຍ ປນ ''ນ ປຸນ ອິຊາຄຈ຺ລາມິ'ຕິ ນິຣເປກ຺ໂຂປິ ສກຣຕີໂຍວ ຄນ຺ຕຸໍ ລກຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອກຣຕີໂຍ'ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວທຕິຯ ''ສີຫລຸອທີເປ ກິຣ ຈູລຸອປວາຣຕາ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ປວາຣຕໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາສຸຂໍ ສກຣຕີຍາ ຄຈ຺ລນ຺ຕິ, ປໂຍຄລ຺ຈ ທສ຺ເສນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ຕຕ຺ຖ ລ ອຣຸຕາ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ໂຫນ຺ຕິ , ເອໂກ ພຫິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ເຕມາສໍ ວຸຕ຺ໂຖ ໂຫຕີຕິ ອປ຺ເຣ''ຕິ ຈ, ''ອາຈຣິໂຍ ເອວໍ ນ ວທຕີ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິຫາຣໍ ອຸເປຕີ ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວສ຺ສຄ຺ເຄນ ປຕ຺ຕຄພ຺ກໍ ອຸເປຕີຕິ ໂປຣາຕາຯ ອສຕິຍາ ປນ ວສ຺ສໍ ນ ອຸເປຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອິມສ຺ມີ ວິຫາເຣ ອິມໍ ເຕ ມາສ''ນ຺ຕິ ອວຈເນນຯ ''ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຣຕ຺ຕິຈ຺ເລທກາຣຕໍ ວິນາ ຕີໂຣວິຫາເຣ ວສິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ລິສ຺ສາມີຕີ ຄຈ຺ລໂຕປິ ວສ຺ສຈ຺ເລທ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ

໘໐໗ຯປຜິສຸທ຺ໂຕ ໂຫຕີ ປຈ຺ລິມິກາຍາຕິ ອນ຺ຕຣາ ປພ຺ພຊິຕກິກ຺ຂຸນາ, ລິນ຺ນວສ຺ເສນ ວາ ປຜິສຸທ຺ໂຕ, ອລ຺ເລນ ປນ ປຸຣິມໍ ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ລິມິກາຍໍ ປຜິສ຺ສໂວ ນ ກາຕພ຺ໂພຯ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເລເທ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວສ຺ສຈ຺ເລໂທຕີ ສນ຺ນິຜ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ວທນ຺ຕິຯ ເກຈິ ປນ ນ ອິຈ຺ລນ຺ຕິຯ ຕໍ ສາເຊຕຸໍ ອເນກຊາ ປປ຺ລ຺ເຈນ຺ຕິຯ ກີ ເຕນຯ

ວສ຺ສູປນາຍິກກ຺ຂນ຺ຊກວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາຯ

໔ຯ ປວາຣຕາກ຺ຂນ຺ຊກວຕ຺ຕນາ

ອຜາສຸກວິຫາຣກຖາວຕ຺ຕນາ

໘໑໐ຯ ''ສງ຺ໝໍ ອາວຸໂສ ປວາເຣມີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຈ຺ລາປີ ''ວທຕຸ ມໍ ສງ຺ໂໝ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິຯ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຊິປ຺ປາໂຍ – ຍສ຺ມາ ອຫໍ ສງ຺ໝໍ ປວາເຣມິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ປຣິຍາປນ຺ນາ ເຖຣາ, ມຊ຺ຊິມາ, ນວາ ວາ ອວິເສເສນາຍສ຺ມນ຺ໂຕ ສພ຺ເພປີ ມໍ ວທນ຺ຕູຕິຯ

ປວາຣຕາເກທວຕ຺ຕນາ

໘໑໘ຯທ຺ເວມາ, ກິກ຺ຂເວ, ປວາຣຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ຕາທິເສ ກິຈ຺ເຈ ສຕິ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ປວາເຣຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິຯ ເຕເນວ ມຫາວິຫາເຣ ກິກ຺ຂູ ຈາຕຸທ຺ທສິຍໍ ປວາເຣຕ຺ວາ ປນ຺ນຣສິຍໍ ກາຍສາມຄ຺ຄີ ອິທານິປີ ເທນ຺ຕິຯ ເຈຕິຍຄິຣິ ມຫາທສ຺ສນຕ຺ຖມ຺ປີ ອຜ຺ຖມິຍໍ ຄຈ຺ລນ຺ຕິ, ຕມ຺ປີ ຈາຕຸທ຺ທສິຍໍ ປວາເຣຕ຺ວາກມານໍເຍວ ໂຫຕິຯ ''ສຕ຺ຕາຫໍ ອນາຄຕາຍ ປວາຣຕາຍ ສກຣຕີໂຍ ປກ຺ກມຕິ, ອ ນາປຕ຺ຕີຕິ ວຈນໂຕ ອິທໍ ອາຈິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ 'ໂນ ເຈ ອຊິຜ຺ເຫຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ''ຕິ ເອກສ຺ສ ວຸຕ຺ຕທຸກ຺ກຜໍ, ຕສ຺ເສວ ວຸຕ຺ຕໍ ປຸພ຺ພກິຈ຺ຈລ຺ຈ ສງ຺ໝຄຕານມ຺ປີ ເນຕພ຺ພໍຯ

ປ໌ວາຣຓາທານານຸຊານນກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໑໓ຯເຕນ ຈ ກິກ຺ຂຸນາຕິ ປ໌ວາຣຓາທາຍເກນຯ

ອນາປ໌ຕ຺ຕິປ໌ນ຺ນຣສກາທິກຖາວຓ຺ຓນາ

‘‘ຕສ຺ສາ ຈ ປ໌ວາຣຓາຍ ອາໂຣຈິຕາຍ ສງ຺ເຆນ ຈ ປ໌ວາຣິເຕ ສພ຺ເພສໍ ສຸປ຺ປ໌ວາຣິຕໍ ໂຫຕີຕິ ວຈນໂຕ ເກວລໍ ປ໌ວາຣຓາຍ ປ໌
ວາຣຓາທາຍໂກປີ ປ໌ວາຣິໂຕວ ໂຫຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕີຕິຯ

໘໘໘ຯອວຸຍ຺ຖິຕາຍ ປ໌ຣິສາຍາຕິ ປ໌ວາເຣຕ຺ວາ ປ໌ຈ຺ຉາ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ກເຖນ຺ຕິຍາຯ ເອກຈ຺ຈາຍ ວຸຍ຺ຖິຕາຍາຕິ ເອກຈ຺ເຈສຸ ຍຖານິ
ສິນ຺ເນສຸ ເອກຈ຺ເຈສຸ ສກສກຍ຺ຖານໍ ຄເຕສຸຯ ປຸນ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຸນປີ ສພ຺ເພຫິ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພໍຯ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ
ສມສມາ, ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ‘‘ຄເຕ ອນາເນຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນານໍເຍວ ສນ຺ຕິເກ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພໍ, ອຸໂປສຖກ຺ຂນ຺ຘເກປີ ເອ
ເສວ ນໂຍ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ສພ຺ພາຍ ວຸຍ຺ຖິຕາຍ ປ໌ຣິສາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ສມສມາ, ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພນ຺ຕິ ‘‘ຍທິ ສພ຺ເພ ວຸຍ຺ຖ
ຫິຕ຺ວາ ຄຕາ, ສນ຺ນິປ໌າເຕຕ຺ລ຺ຈ ນ ສກ຺ກາ, ເອກຈ຺ເຈ ສນ຺ນິປ໌າຕາເປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ວາເຣຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ກສ຺ມາ? ລຕ຺ຕີ ຖ
ເປ໌ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕພ຺ພສງ຺ຆກມ຺ມາກາວາ ວຄ຺ຄໍ ນ ໂຫຕີ ກິຣຯ ເອຕ຺ຖ ປນ ເອກຈ຺ເຈສຸ ຄເຕສຸປີ ສພ຺ເພສຸ ຄເຕສຸປີ ສພ຺ເພ ສນ຺ນິປ໌າ
ຕາເປ໌ຕ຺ວາ ລຕ຺ຕີ ອຍ຺ຖເປ໌ຕ຺ວາ ເກວລໍ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພໍຯ ເອກຈ຺ເຈ ສນ຺ນິປ໌າຕາເປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ວາເຣຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕິ ‘‘ສງ຺ຆໍ, ກນ຺ເຕ, ປ໌
ວາເຣມີ’’ຕິ ວຈນໂຕຯ ສພ຺ເພປີ ຫິ ສນ຺ນິປ໌ຕິຕາ ປ໌ຈ຺ຉາ ທິຍ຺ຖໍ ວາ ສຸຕໍ ວາ ປ໌ຣິສງ຺ກິຕໍ ວາ ວຕ຺ຕາໂຣ ໂຫນ຺ຕິຯ ອນາຄຕານໍ
ອຕ຺ຖິກາວໍ ລຕ຺ວາປີ ເອກຈ຺ຈານໍ ສນ຺ຕິເກ ປ໌ວາຣຓາວຈນໍ ວິຍ ໂຫຕິຯ ສມ຺ມຸຂີກູເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສນ຺ນິປ໌າຕາເປ໌ຕ຺ວາ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ
ອາປ໌ນ຺ນຈີວຣາທິນິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ວິຍ ປ໌ວາຣຓາ ນ ໂຫຕິ ສພ຺ພາຍຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ‘‘ສມຄ຺ຄານໍ ປ໌ວາຣຓາ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຈນລ຺ເຈຕ຺ຖ
ສາຘກໍຯ ‘‘ອິໂຕ ອລ຺ລຖາ ນ ວຍ຺ຍຕິ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ອນນ຺ລ຺ລາຕຕ຺ຕາ’’ຕິ ອຸປ໌ຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ວທຕິຯ ‘‘ໂຖກຕເຣຫິ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ
ປ໌ວາເຣຕພ຺ພໍ ລຕ຺ຕີ ອຍ຺ຖເປ໌ຕ຺ວາວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາຄນ຺ຕຸກາ ນາມ ນວມິໂຕ ປ໌ຍ຺ຖາຍາຄຕາ ວາ ວຊສຕ຺ຖນາວາສຸ ວຸຕ຺ຖວສ຺
ສາ ວາ ໂຫນ຺ຕິຯ

໘໓໗ຯ ‘‘ທສວຕ຺ຖຸກາ ມິຈ຺ຉາທິຍ຺ຖິ ໂຫຕີ ຕຖາຄໂຕຕິອາທີ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ‘‘ນຕ຺ຖິ ທິນ຺ນນ຺ຕິອາທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໘໓໙ຯ ‘‘ອຸປ໌ປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມາຕິ ເຕນ ສຫ ປ໌ວາເຣຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ປ໌ວາຣຓາກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

໕ຯ ຈມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ໂສຓໂກລຸອິວິສວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໔໘ຯອສີຕິຍາ…ເປ໌… ກາເຣຕີຕິ ‘‘ອສີຕິ ຄາມິກສຫສ຺ສານິ ສນ຺ນິປ໌າຕາເປ໌ຕ຺ວາ’’ຕິ ອິມສ຺ສ ກາຣຓາວຈນໍຯ ຕຕ຺ຖ ‘‘ຄາມານໍ ອ
ສີຕິຍາ ສຫສ຺ເສສູ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ‘‘ອສີຕິຍາ ຄາມສຫສ຺ເສສູ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຄາມປ໌ປ໌ມຸຂາ ຄາມິກາ, ເຕສໍ ສຫສ຺ສານິຯ ‘‘ກມ຺ມຈິຕ຺
ຕີກຕານີ’’ຕິ ອຸປ໌ຈາເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກມ຺ມປ໌ຈ຺ຈເຍາຕ຺ສມ຺ຍ຺ຖາເນ ຫິ ເຕສໍ ອລ຺ຊນວຕ຺ຓກາໂວຯ ‘‘ເກນຈິເທວ ກຣຓີເຍນາ’’ຕິ
ວຕ຺ຕພ຺ເພ ‘‘ເກນຈິເທວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ເອວໍ-ສທ຺ໂທ ໂອປ໌ມ຺ເມ ປ໌ວຕ຺ຕຕິຯ ເອວມຸປ໌ມາໂນປ໌ເທສປ໌ຸຈ຺ຉາວຘາຣຓປ໌ຍິລ຺ລາຕ
ໂອປ໌ມ຺ເມຯ ປຸຣໂຕ ເປ໌ກ຺ຂມານານນ຺ຕິ ອນາທຣຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍຯ ຕໂຕ ປນ ກຄວໂຕ ຄນ຺ຘກຸຍິຍາ ກວາຍໍ ສຸພທ຺ຘໍ ປ໌ສ຺ສິຕ຺ວາ
ອິຈ຺ຉິຕາກາຣກຸສລຕາຍ ອິທ຺ຘິຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຍີ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ອາໂຣເຈສີຯ ວິຫາຣປ໌ຈ຺ຉາຍາຍນ຺ຕິ ວິຫາຣສ຺ສ ວຑ຺ຌມານຈ຺ຉາຍາ
ຍໍຯ ‘‘ອໂຫ ນູນາຕິ ອໂຫ ມຫນ຺ໂຕ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ ກຄວໂຕ ສມ຺ພຫຸເລຫິ ສທ຺ຘິ ອາຫິຕ຺ຫນໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ໂສຓສ຺ສ ວີຣິ
ຍາຣມ຺ກນິທສ຺ສເນນ ອນາຣທ຺ຘວີຣິຍານໍ ອຸຕ຺ເຕຊນຕ຺ຖໍ, ເອວໍ ສຸຂຸມາລານໍ ປ໌າທຣກ຺ຂຓຕ຺ຖໍ ອຸປ໌າຫນາ ອນຸລ຺ລາຕາຕິ
ທສ຺ສນຕ຺ຖລ຺ຈຯ

ໂສຕາສຸສປພຸພຊຸຊາກຖາວຕຸຕນາ

໘໔໓ຯຕຕຸຖ ຈ ນິມິຕຸຕໍ ຄຕຸຫາຫີຕິ ເຕສໍ ອິນຸທຸຣິຍານໍ ອາກາຣໍ ອຸປລກຸເຂຫີຯ

໘໔໔ຯອນິມຸຕຸໂຕ ໂຫຕີຕິ ປຜິວິຊຸຊິຕຸວາ ປຈຸຈກຸຂໍ ກຕຸວາ ຖິໂຕ ໂຫຕິຯ ເນກຸຂມຸມານິມຸຕຸໂຕຕິອາທີຫິ ນິພຸພານໍ, ອຣຫຕຸຕຍຸຈ ວຸຕຸຕໍຯ ''ຕຍຸຫີ ສພຸພກິເລເສຫີ ນິກຸຂນຸຕຕຸຕາ 'ເນກຸຂມຸມ'ນຸຕິ ຈ ເຄຫໂຕ ປວິວິຕຸຕຕຸຕາ 'ປວິເວໂກ'ຕິ ຈ ພຸຍາປຊຸຊາກາວໂຕ 'ອພຸຍາປຊຸຊ'ນຸຕິ ຈ ອຣຫຕຸຕໍ ອຸປາທານສຸສ ຂຍນຸເຕ ອຸປຸປນຸນຕຸຕາ 'ອຸປາທານກຸຂໂຍ'ຕິ ຈ ຕຕຸຫາຍ ຂຍນຸເຕ ອຸປຸປນຸນຕຸຕາ 'ຕຕຸຫກຸຂໂຍ'ຕິ ຈ ສມຸໂມຫາກາວໂຕ 'ອສມຸໂມໂຫ'ຕິ ຈ ວຸຈຸຈຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ສພຸເພຫິ ອຣຫຕຸຕໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເກຈິຯ ສີຍາ ໂຂ ເອວມສຸສາຕິ ກທາຈິ ເອວມສຸສ, ອສຸສ ວາ ອາຍສຸມໂຕ ເອວໍ ສີຍາຯ ປຈຸຈາຄຈຸຉນຸໂຕ ຊານນຸໂຕຯ ກຣຕີຍມຕຸຕານນຸຕິ ອຕຸຕ ໂນຯ ໂສ ເອວ ວາ ປາໂຖຯ ເນກຸຂມຸມານິມຸຕຸໂຕຕິ ອິມສຸມີເຍວ ອຣຫຕຸຕໍ ກຖິຕໍຯ ເສເສສຸ ນິພຸພານນຸຕິ ເກຈິຯ ອສມຸໂມຫານິມຸຕຸໂຕຕິ ເອຕຸເຖວ ນິພຸພານໍຯ ເສເສສຸ ອຣຫຕຸຕນຸຕິ ເກຈິຯ ''ສພຸເພສຸເວເວເຕສຸ ອຸກຍມຸປີ''ຕິ ວທນຸຕິຯ ປວິເວກຍຸຈ ເຈຕໂສ, ອນິມຸຕຸຕສຸສ, ອຸປາທານກຸຂຍສຸສ ຈາຕິ ອຸປໂຍຄຕຸເຖ ສາມິວຈນໍຯ ອາຍຕນານໍ ອຸປຸປາທຍຸຈ ວຍຍຸຈ ທິສຸວາຯ

ສພຸພນິລິກາທິປຜິກຸເຂປກຖາວຕຸຕນາ

໘໔໖ຯ ''ຣຍຸຊນໂຈລຸອເກນ ປຸຍຸຉິຕຸວາ''ຕິ ປາໂຖຯ ''ຂລຸລກາທີນິ ອປເນຕຸວາ'ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ທຸເວ ຕີຕີ ຉິທຸທານິ ກຕຸວາ ວ ລຸອຍຸເຊຕຸ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ວທນຸຕານໍ ວາໂທ ນ ຄເຫຕພຸໂພຯ

ຍານາທິປຜິກຸເຂປກຖາວຕຸຕນາ

໘໕໔ຯ ''ຈຕຸຣຽຄຸລາສິການີ''ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຈຕຸຣຽຄຸລໂຕ ເໜຜຸຖາ ວຜຸຜຕີຕິ ເອເກຯ ອຸກໂຕໂລຫິຕກູປສານນຸຕິ ເອຕຸຖ ''ກາ ສາວໍ ປນ ວຜຸຜຕິ, ກຸສຸມຸກາທິຣຕຸຕເມວ ນ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ສພຸພຈມຸມປຜິກຸເຂປາທິກຖາວຕຸຕນາ

໘໕໕ຯກິສຸສ ຕຸຍາຍນຸຕິ ກິສຸສ ເຕ ອຍໍຯ

໘໕໖ຯຄິຫິວິກຕນຸຕິ ຄິຫີນໍ ອຕຸຖາຍ ກຕໍຯ ''ຍຕຸຖ ກຕຸຖຈິ ນິສີທິຕຸໍ ອນຸຊານາມີຕິ ອຕຸໂຖ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ກິຍຸຈາປີ ທີຆນິກາຍ ຜຸຖກຖາຍໍ ''ຖເປຕຸວາ ຕູລິກໍ ສພຸພາເນວ ໂຄນກາທີນິ ຣຕນປຣິສິພຸພິຕານິ ວຜຸຜນຸຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ອຖ ໂຂ ວິນຍປຣິຍາຍໍ ປຕຸວາ ຄຣຸເກ ຖາຕພຸພໂຕ ອິຮ ວຸຕຸຕນເຍເນເວຕຸຖ ອຕຸໂຖ ຄເຫຕພຸໂພຯ ''ຕຕຸຖ ປນ ສຸຕຸຕນຸຕິກເທສນາຍ ຄຫຜຸຖາທີນມຸປີ ວເສນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ເຕສໍ ສຽຄຕຸໜນຕຸຖໍ ຖເປຕຸວາ 'ຕູລິກໍ...ເປ... ວຜຸຜນຸຕີ'ຕິ ວຸຕຸຕໍ ວິຍ ຂາຍຕີຕິ ອປເຣ''ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ

໘໕໗ຯມິຄມາຕຸໂກຕິ ຕສຸສ ນາມໍຯ ວາຕມິໂຄຕິ ຈ ຕສຸສ ນາມໍຯ ''ກາລຸອສີໂຫ ກາລຸອມຸໂຂ ກປີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຈມຸມໍ ນ ວຜຸຜຕີຕິ ເຍນ ປຣິຍາເຍນ ຈມຸມໍ ວຜຸຜິສຸສຕິ, ໂສ ປຣໂຕ ອາວິ ກວິສຸສຕິຯ ''ອຕຸຕໂນ ປຸຄຸຄລິກວເສນ ປຣິຫາໂຣ ປຜິກຸຂິຕຸໂຕ''ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ກິຍຸຈິ ຈມຸມໍ ຒາເຣຕພຸພ''ນຸຕິ ເອຕຸຕາວຕາ ສິທຸເຮ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ໂຄຈມຸມ''ນຸຕິ ອິທໍ ປຣໂຕ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ສພຸພປຈຸຈນຸຕິເມສຸ ຊນປເທສຸ ຈມຸມານິ ອຕຸຖຣຕານີ''ຕິ ເອຕຸຖ ອນຸມຕິປຸປສຽຄາຍາ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍຯ

ຈມຸມກຸຂນຸຮກວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາຯ

໖ຯ ເກສຊຸຊກຸຂນຸຮກວຕຸຕນາ

ປຍຸຈເກສຊຸຊາທິກຖາວຕຸຕນາ

໔໖໐ຯ‘‘ຍໍເກສຊ຺ຊລ຺ເຈວ ອສ຺ສາ’’ຕິ ປຣໂຕ ‘‘ຕທຸກເຍນ ກິຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ ກິສ຺ສາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິອາທິນາ ວິໂຣຘທສ຺ສນໂຕ ນິທານານເປກ຺ຂໍ ຍຖາລາກວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຍຖານິທານໍ ກສ຺ມາ ນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ຕທຎ຺ຎາເປກ຺ຂານິປ຺ປາຍໂຕຯ ສພ຺ພພຸທ຺ຘກາເລປີ ຫິ ສປ຺ປີອາທີນໍ ສຕ຺ຕາຫກາລິກກາວາເປກ຺ຂາຕິ ຕຖາ ວຈເນນ ກຄວໂຕ ອຘິປ຺ປາໂຍ, ເຕເນວ ‘‘ອາຫາຣຕ຺ຖຎ຺ຈ ຜເຣຍ຺ຍ, ນ ຈ ໂອລ຺ອາຣິໂກ ອາຫາໂຣ ປຎ຺ຎາເຍຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຖາ ຫິ ກາເລ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ກາເລ ປຣິກຸຎ຺ຊິຕຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ກາລປຣິຈ຺ເຈໂທ ນ ກໂຕຯ ກຸໂຕເຍວ ປນ ລພ຺ກາ ຕທຎ຺ຎາເປກ຺ຂານິປ຺ປາໂຍ ກຄວໂຕ ມູລເກສຊ຺ຊາທີນິ ຕານິ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຍາວຊີວນ຺ຕິ ກາລປຣິຈ຺ເຈໂທຯ ຍໍ ປນ ‘‘ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕານິ ປຎ຺ຈ ເກສຊ຺ຊານິ ກາເລ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ກາເລ ປຣິກຸຎ຺ຊິຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຈນໍ, ຕໍ ‘‘ສນ຺ນິຘິ ກຕ຺ວາ ອປຣາປຣສ຺ມີ ທິວເສ ກາເລ ເອວ ປຣິກຸຎ຺ຊິຕຸໍ ອນຸຊານາມີ’’ຕິ ອຘິປ຺ປາຍໂຕ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຎ຺ຎຖາ ອຕິສຍຕ຺ຕາກາວໂຕ ‘‘ຍໍ ເກສຊ຺ຊລ຺ເຈວ ອສ຺ສາ’’ຕິອາທິ ວິຕກ຺ກຸປ຺ປາໂທ ນ ສມ຺ກວຕິຯ ປກິຕິໂກຊນານຸມຕິຍາ ປສິທ຺ຘຕ຺ຕາ ອາພາຘານຸຣູປສປ຺ປາຍາເປກ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕານີຕິ ເຈ? ຕຎ຺ຈ ນ, ກິຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ ກິສາ ທີກາວາປຕ຺ຕິທສ຺ສນໂຕຯ ຍຖາ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍ ຜາຓິຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ‘‘ນວນີຕໍ ອຸປາທາຍ ສປ຺ປີ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ນວນີຕໍ ວິສຸໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ວິເສສທສ຺ສນານິປ຺ປາຍໂຕຯ ຍຖາ ຜາຓິຕຄ຺ຄຫເຓນ ສິທ຺ເຘປິ ປຣໂຕ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ວິສຸໍ ອນຸຎ຺ຎາໂຕ ອຸຈ຺ຉຸສາມຎ຺ຎໂຕ ຄຸລ຺ໂອທກຄ຺ຄຫເນ ກປ຺ປນານິປ຺ປາຍໂຕຯ ຕຖາ ນວນີເຕ ວິເສສວິຘິທສ຺ສນານິປ຺ປາຍໂຕ ນວນີຕໍ ວິສຸໍ ອນຸຎ຺ຎາຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ວິເສສວິຘິ ປນສ຺ສ ເກສຊ຺ຊສິກ຺ຂາປທອຏ຺ຐກຖາວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ‘‘ປຈິຕ຺ວາ ສປ຺ປີ ກຕ຺ວາ ປຣິກຸຎ຺ຊິຕຸກາເມນ ອໂຘຕມ຺ປີ ປຈິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໖໔໔)ຯ ຕຕ຺ຖ ສປ຺ປີ ປກ຺ກາວ ໂຫຕິ, ນາປກ຺ກາຯ ຕຖາ ຜາຓິຕມ຺ປີຯ ນວນີຕໍ ອປກ຺ກເມວຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ນວນີຕໍ ວິຍ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສປີ ສຕ຺ຕາຫກາລິກປາລ຺ອິຍໍ ເອວ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຕິ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຯ ກສ຺ມາ? ສຕ຺ຕາຫກາລິກປາລ຺ອິຍໍ ວຸຕ຺ເຕ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ຄຸລ຺ອາປເທເສນ ຍຖາ ອຄິລານສ຺ສ ຜາຓິຕໍ ປຏິສິທ຺ຘໍ, ຕຖາ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສປີຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອວຸຕ຺ເຕ ປນ ຄຸລ຺ອໍ ວິຍ ໂສ ຜາຓິຕສງ຺ຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອິຘ ອວຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ວຈເນນ ຄຸລ຺ໂອທກຄ຺ຄຫເນວ ກປ຺ປິໂຕ ໂຫຕິຯ ຕທຕ຺ຖເມວ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ວຏ຺ຏນກປານການິການເຣ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ເອວ ຍາມກາລິໂກຕິ ເຈ? ນ, ອຏ຺ຐກຖາວິໂຣຘໂຕຯ ນ ອຸປາທາຍຕ຺ຖສ຺ສ ນິສ຺ສຍຕ຺ຖຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍ ອຸຈ຺ຉຸວິກຕິ ຜາຓິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ’’ຕິ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໖໔໓) ຍເທຕໍ ນິສ຺ສຕ຺ຖິຍຏ຺ຐກຖາວຈນໍ, ຕຕ຺ຖ ‘‘ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ອິມສ຺ສ ນິສ຺ສາຍ ປຈ຺ຈຍໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຕິຯ ນ, ປຣໂຕ ອປຣກິຣິຍາຍ ອທສ຺ສນໂຕຯ ຍຖາ ‘‘ຈກ຺ຂຸຎ຺ຈ ປຏິຈ຺ຈ ຣູເປ ຈາ’’ຕິອາທີສຸ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໐໔, ໔໐໐; ໓ຯ໔໒໑, ໔໒໕; ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໔໓) ‘‘ປຏິຈ຺ຈາ’’ຕິ ອິມສ຺ສ ອຸສ຺ສຸກ຺ກວຈນສ຺ສ ‘‘ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ’’ຕິ ອປຣກິຣິຍາ ທິສ຺ສຕິ, ນ ຕຖາ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອປຣກິຣິຍາ ທິສ຺ສຕີຕິຯ ອຍຸຕ຺ຕເມຕໍ ຕຕ຺ຖ ຕທກາເວປີ ສິທ຺ຘຕ຺ຕາຯ ຍຖາ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ຈ ມຫາກູຕາ ຈຕຸນ຺ນຎ຺ຈ ມຫາກູຕານໍ ອຸປາທາຍ ຣູປ’’ນ຺ຕິ (ຘຯ ສຯ ໕໘໔) ເອຕ຺ຖ ອປຣກິຣິຍາຍ ອກາເວປີ ອຸສ຺ສຸກ຺ກວຈນໍ ສິທ຺ຘໍ, ຕຖາ ເອຕ຺ຖາປີ ສິຍາຕິ? ນ, ຕຕ຺ຖ ປາຖເສສາເປກ຺ຂຕ຺ຕາຯ ຍຖາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາກູຕາ ອຸປາທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ປວຕ຺ຕໍ ວາ ຣູປນ຺ຕິ ອິມໍ ປາຖເສໍ ສາ ປາລ຺ອິ ອເປກ຺ຂຕິ, ນ ຕຖາ ອິທໍ ອຏ຺ຐກຖາວຈນໍ ກຎ຺ຈິ ປາຖໍ ອເປກ຺ຂຕິຯ ປຣິປຸຓ຺ຓວາທິໂນ ຫິ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍາຯ ສຎ຺ຎາກຣຓມຕ຺ຕໍ ວາ ຕສ຺ສ ຣູປສ຺ສຯ ‘‘ອຕ຺ຖິ ຣູປໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ຘຯ ສຯ ໕໘໔) ຫິ ສຎ຺ຎາກຣຓມຕ຺ຕໍ, ເອວມິທາປີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິຘ ປນ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣເສນ ສໍສຏ຺ຐໍ ກຕ຺ຕໍ ອຄິລາໂນ ກິກ຺ຂຸ ວິຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ກຸຎ຺ຊນ຺ໂຕ ປກິຕິໂກຊນສິກ຺ຂາປເທນ ການເຣຕພ຺ໂພ, ກິກ຺ຂຸນີ ປາຏິເທສນີເຍນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອເກຯ ເຕ ວິເສສເຫຕຸໂນ ອກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຎ຺ຎາເປຕພ຺ພາຯ

ເອຕ຺ຕາວຕາ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາຕິ ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ’’ຕິອາທີນໍ ປທານໍ ອຕ຺ຖໍ ມິຈ຺ຉາ ຄເຫຕ຺ວາ ຍທິ ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ວຈເນນ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ຜາຓິຕໍ ສິຍາ, ‘‘ອປກ຺ກາ ວາ’’ຕິ ວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ອປກ຺ກວຈເນນ ອຸຈ຺ຉຸຣສສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາຯ ອຖ ‘‘ປກ຺ກາ ວາ’’ຕິ ວຈເນນ ອຸຈ຺ຉຸຣໂສ ຜາຓິຕນ຺ຕິ ສິທ຺ຘໍ, ‘‘ອຸຈ຺ຉຸຣສໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ສາຘິຕໍ ໂຫຕິຯ ໂສ ເຈເຕຫິ ອປກ຺ກາ ວາຕິ ສາມໍ ກິກ຺ຂຸນາ ອປກ຺ກາ ວາຯ ອວຕ຺ຖຸກປກ຺ກາ ວາຕິ ກິກ຺ຂຸນາວ ສາມໍ ວິນາ ວຕ຺ຖຸນາ ປກ຺ກາ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຎຖາ ‘‘ສວຕ຺ຖຸກປກ຺ກາ ວາ’’ຕິ ຈ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕ, ໂສ ທຸຏ຺ຐ ທສ຺ສິໂຕຯ ກສ຺ມາ? ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ຊາເມາຈ຺ຉຸຜາຓິຕໍ ວາ ໂກຏ຺ຏິເຕາຈ຺ຉຸຜາຓິຕໍ ວາ ປຸເຣກຕ຺ຕເມວ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ‘‘ສວຕ຺ຖຸກປກ຺ກາ ວາ’’ຕິ ວຈນສ຺ສ ຈ ລທ຺ຘິວິໂຣຘໂຕ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ‘‘ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ປນ ‘ເອຕໍ ສວຕ຺ຖຸກປກ຺ກໍ ວຏ຺ຏຕິ ໂນ ວຏ຺ຏຕີ’ຕິ ປຸຈ຺ຉໍ ກຕ຺ວາ ‘ອຸຈ຺ຉຸຜາຓິຕໍ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ໂນ ວຏ຺ຏນກໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ (ປາຣາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໖໔໓) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ສວຕ຺ຖຸກປກ຺ກາ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຈ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸທ຺ທສ຺ສິໂຕຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ອາຫາຣຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາຫາຣປໂຍຊນໍຯ ອາຫາຣກິຈ຺ຈໍ ຍາປນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ຈຯ

໔໒໘໙ເຕລປະໂກເຄນາຕິ ສຕຸຕາໜກາລິກປະໂກເຄນ໙

໔໒໓໙ສຕິ ປຈຸຈເຍຕິ ເອຕຸຖ ສຕິປຈຸຈຍຕາ ຄິລານາຄິລານວເສນ ທຸວິຣາ ເວທິຕພຸພາ໙ ວິກາລໂກຊນສິກຸຂາປທສຸສ ທີ ອ ນາປຕຸຕິວາເຣ ຍາມກາລິກາທີນໍ ຕິຕຸຕມຸປິ ອວິເສເສນ ສຕິປຈຸຈຍຕາ ວຸຕຸຕາ໙ ອິມສຸມິ ຂນຸຣເກ "ອນຸຊານາມີ, ກິກຸຂເວ, ຄິ ລານສຸສ ຄຸລຸອໍ, ອຄິລານສຸສ ຄຸລຸໂອທກໍ, ອນຸຊານາມີ, ກິກຸຂເວ, ຄິລານສຸສ ໂລຕາໂສວິຣກໍ, ອຄິລານສຸສ ອຸທກສມຸກິນຸນ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ໙ ຕສຸມາ ສີທຸສໍ ສຕິປຈຸຈຍຕາ ຄິລານາຄິລານວເສນ ທຸວິຣາຕິ໙ ອຄຸຄຖາ ອສຕິ ປຈຸຈເຍ ຄຸລຸໂອທກາທີສຸ ອາປຊຸຊຕິ໙ ຕໂຕ ຈ ປາລຸອີວິໂຣໂຣ໙

ປີຍຸເຖທີຕິ ປີສິຕເຕເລທີ໙ ໂກຍຸຖຜລນຸຕິ ໂກຍຸຖຣຸກຸຂສຸສ ຜລໍ໙ "ມທນຜລໍ ວາ"ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ໙ ທີງຄຸຊຕຸ ນາມ ທີງຄຸຣຸກຸຂສຸສ ທຕຸໜປລຸລວປວາລຸອປາກນິປຸຜນຸນາ໙ ທີງຄຸສິປາຜິກາ ນາມ ຕສຸສ ມູລສາຂປາກນິປຸຜນຸນາ໙ ຕກໍ ນາມ ຕສຸສ ຣຸກຸຂສຸສ ຕຈ ປາໂກທກໍ໙ ຕກປຕຸຕີຕິ ຕສຸສ ປຕຸຕປາໂກທກໍ໙ ຕກປຕຸຕີຕິ ຕສຸສ ຜລປາໂກທກໍ໙ ອຖ ວາ "ຕກໍ ນາມ ລາຂາ໙ ຕກປຕຸຕີຕິ ກີຕຸຕິມໂລມລາຂາ໙ ຕກປຕຸຕີຕິ ປກຸກລາຂາ"ຕິ ລິຂິຕໍ໙ ອຸພຸກີທໍ ນາມ ອູສປໍສຸມຍໍ໙

໔໒໔໙ລກຕໍ ໂຄມຍໍ໙ ປາກຕິກຈຸຕຸຕໍ ນາມ ອປກຸກກສາວຈຸຕຸຕໍ, ເຕນ "ຖເປຕຸວາ ຄນຸຣຈຸຕຸຕໍ ສພຸພໍ ວຍຸຍຕີ"ຕິ ວທນຸຕິ໙ ຈາລິເຕທີຕິ ປະິສຸສາວິເຕທີ໙

໔໒໕໙ນານາສມຸກາເຣທີ ກຕນຸຕິ ນາໂນສເຣທີ໙

ຄຸລຸອາທິອນຸຊານນກຖາວຕຸຕນາ

໔໗໔໙ ສາມໍ ປກຸກໍ ສມປກຸການຸຕິ ທຸວິສໍ ວິຍ ທີເປຕິ, ຕສຸມາ ຂີຣາທີສຸ ອຸຕຸໜມຕຸຕເມວ ປາໂກ໙ ເຕນ ອຸຕຸຕຕຸໝຸລາທີສມານາ ໂທນຸຕິ໙

໔໗໒-໓໙ "ພຸທຸຣປຸປມຸຂ"ນຸຕິ ອາຄຕຜຸຖາເນ 'ກິກຸຂຸສງໂຜ'ຕິ ອວຕຸວາ 'ສງໂຜ'ຕິ ວຸຈຸຈຕິ ກຄວນຸຕມຸປິ ສງຄເທຕຸ"ນຸຕິ ວທນຸ ຕິ໙ ນາໂຄຕິ ທຕຸຖີ໙

໔໗໙ສມຸພາເຣຕິ ວຈຸຈມຄຸເຄ ກິກຸຂຸສຸສ ກິກຸຂຸນິຍາ ຈ ປສຸສາວມຄຸເຄປິ ອນຸໂລມໂຕ໙ ທທນໍ ປຜິກຸເຂປາກາວາ ວຍຸຍຕີ໙ ສຕຸຖວຕຸຕິກມຸມານຸໂລມໂຕ ນ ວຍຸຍຕີຕິ ເຈ? ນ, ປຜິກຸຂິຕຸຕປຜິກຸເຂປາ, ປຜິກຸຂິປີຕພຸພສຸສ ຕປຸປຣມຕາທີປນໂຕ, ກີ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕີ? ປຸພຸເພ ປຜິກຸຂິຕຸຕມຸປີ ສຕຸຖກມຸມໍ ສມຸປີຕຸເທຕຸວາ ປຈຸລາ "ນ, ກິກຸຂເວ...ເປ... ຖຸລຸລຈຸຈຍສຸສາ"ຕິ ທຸວິກຸຂຕຸຕໍ ສຕຸຖກມຸມສຸສ ປຜິກຸເຂໂປ ກໂຕ໙ ເຕນ ສມຸພາຣສຸສ ສາມນຸຕາ ທຸວງຄຸລໍ ປຜິກຸຂິປີຕພຸພໍ ນາມ໙ ສຕຸຖວຕຸຕິກມຸມໂຕ ອຸທຸສໍ ນຕຸຖີຕິ ທີເປຕິ໙ ກີຍຸຈ ກີຍຸໂຍ ປຸພຸເພ ສມຸພາເຣເຍວ ສຕຸຖກມຸມໍ ປຜິກຸຂິຕຸຕໍ, ປຈຸລາ ສມຸພາຣສຸສ ສາມນຸຕາ ທຸວງຄຸລມຸປີ ປຜິກຸຂິຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ຕສຸເສວ ປຜິກຸເຂໂປ, ເນຕຣສຸສາຕິ ສີທຸສໍ໙ ເອຕຸຖ "ສຕຸຖໍ ນາມ ສຕຸຖຫາຣກໍ ວາສຸສ ປະິເຍເສຍຸຍາ"ຕິອາ ທີສຸ ວິຍ ເຍນ ລິນຸທຕິ, ຕໍ ສພຸພໍ໙ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ກຕຸຍເກນ ວາ"ຕິອາທີ໙ ຂາຣທານໍ ປເນຕຸຖ ກິກຸຂຸນິວິກງເຄ ປສາເຂ ເລປມຸ ເຂນ ອນຸຍຸຍາຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ໙ ເອເກ ປນ "ສຕຸຖກມຸມໍ ວາ"ຕິ ປາຖໍ ວິກປຸເປຕຸວາ ວຕຸຖີກມຸມໍ ກໂຣນຸຕິ໙ "ວຕຸຖີ"ຕິ ກິຣ ອຄຸຜິກາ ວຸຈຸຈຕິ໙ ຕາຍ ລິນຸທນໍ ວຕຸຖີກມຸມໍ ນາມາຕິ ຈ ອຕຸຖໍ ວຕຸຕຍນຸຕິ, ເຕ "ສຕຸຖຫາຣກໍ ວາສຸສ ປະິເຍເສຍຸຍາ"ຕິ ອິມສຸສ ປທກາຊນີຍໍ ທສຸເສຕຸວາ ປຜິກຸຂິປີຕພຸພາ໙ ອຕຸທວຸທຸຌີຕິ ວາຕຕຸທໂກ໙ ອາທານວຕຸຕີຕິ ອານທວຕຸຕີ໙

ມນຸສຸສມໍສປຜິກຸເຂປກຖາວຕຸຕນາ

໔໗໐໙ "ນ, ກິກຸຂເວ, ມນຸສຸສມໍສໍ...ເປ... ຖຸລຸລຈຸຈຍສຸສາ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ, "ນ ຈ, ກິກຸຂເວ, ອປຸປຜິ...ເປ... ທຸກຸກຜສຸສາ"ຕິ ຈ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອປຸປຜິເວກຸຂຕທຸກຸກຜຍຸຈ ຖຸລຸລຈຸຈຍຍຸຈາຕິ ທຸເວ ອາປຊຸຊຕິ, ຕສຸມາ ກປຸປີຍມໍເສປີ ອປຸປຜິເວກຸຂຕປຈຸຈຍາ ທຸກຸ ກຜເມວ໙ ເກຈິ "ມໍສກາວໍ ຊານນຸໂຕວ ອາປຊຸຊຕິ໙ ປູວາທີສຸ ອຊານນຸຕສຸສ ກາ ປຈຸຈເວກຸຂຕາ"ຕິ ວທນຸຕິ໙ ອຊານນຸໂຕປີ

ອາປຊ຺ຊຕິ ສາມຎ຺ເຎນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ເກຈິຯ

ຫຕ຺ຖິມໍສາທິປຏິກ຺ເຂປກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໗໑ຯອິເມສໍ…ເປ… ສພ຺ພໍ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອິທໍ ທສນ຺ນມ຺ປິ ມນຸສ຺ສມໍສາທີນໍ ອກປ຺ປິຍຠາວມຕ຺ຕປຣິທີປນວຈນໍ, ນາປ຺ຕ຺ຕິວິຠາຄທສ຺ສນວຈນໍຯ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຎຕ຺ວາ ວາ ອຎຕ຺ວາ ວາ ຂາທນ຺ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິເຍວາຕິ ອິທມ຺ປິ ອນິຍມິຕວຈນເມວ ‘‘ອຍໍ ນາມ ອາປ຺ຕ຺ຕີ’’ຕິ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຯ ຕທຸຠຍມ຺ປິ ເຫຏ຺ຐາ ມນຸສ຺ສາທີນໍ ມໍສາທີສຸ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທຸກ຺ກຏາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ໂຫນ຺ຕີຕິ ຄຫິຕເນເຍຫິ ອຘິປ຺ປາໂຍ ຊານິຕຸໍ ສກ຺ກາຕີ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຣາຍໍ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ຍສ຺ມາ ເອເຕສໍ ມນຸສ຺ສາທີນໍ ມໍສາທີນິ ອກປ຺ປິຍານິ, ຕສ຺ມາ ມນຸສ຺ສານໍ ມໍສາທີສຸ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍາປ຺ຕ຺ຕິຯ ເສສານໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ທຸກ຺ກຏາປ຺ຕ຺ຕີຕິຯ ປາເຄເຍວ ຫິ ໂລຫິຕາທີ ມໍສຄຕິກໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ມນຸສ຺ສມໍສໍ…ເປ… ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ເຖວ ຫຕ຺ຖາທີນໍ ມໍສາທີສຸປິ ທຸກ຺ກຏາປ຺ຕ຺ຕິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ສີຫຬຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ມນຸສ຺ສມໍເສ ວາ ເກເສ ວາ ນເຂ ວາ ອຏ຺ຐິມ຺ຫິ ວາ ໂລຫິເຕ ວາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍເມວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິມິນາ ເອວ –

‘‘ອຏ຺ຐິປິ ໂລຫິຕໍ ຈມ຺ມໍ, ໂລມເມສໍ ນ ກປ຺ປຕີ’’ຕິຯ –

ຊຸທ຺ທສິກ຺ຂາຄາຖາປທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ຈ ອຘິປ຺ປາໂຍ ຈ ສຸວິຎ຺ເຍຍ຺ໂຍຕິຯ ປຏິຄ຺ຄຫເດຕີ ເອຕ຺ຖ ອນາທຣິຍທຸກ຺ກຏໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ອຸທກມນຸສ຺ສາທິມໍສມ຺ປິ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ນາຄຣາເຊນ ວຸຕ຺ຕາທີນເວ ສຕິປິ ອຊ຺ຊາຍນາຘິກາຣເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ປຏິກູລຕາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ຍາຄຸມຘຸໂຄຬກາທິກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໗໒ຯຍຖາຘມ຺ໂມ ກາເຣຕພ຺ໂພຕີ ອິທໍ ສງ຺ຄີຕິກາຣກວຈນໍຯ ນ ຫີ ຠຄວາ ຕເມວ ສິກ຺ຂາປທໍ ທຸວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຎ຺ຎເປສິ, ເອວໍ ເອວຣູເປສູຕິ ເອເກຯ ປຖມປຎ຺ຎຕ຺ຕເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ນ ຈ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ສາປ຺ຕ຺ຕິກາ ຊາຕາຯ ກຖໍ? ປຣມ຺ປຣໂຠຊນສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາຯ ‘‘ອປີຈ ມຍໍ ກາລສ຺ເສວ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິມ຺ຫາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມາຕິກາວິຠງ຺ເຄ (ປາຈິຯ ໔໘໓) ຈ ‘‘ປຣມ຺ປຣໂຠຊນໍ ນາມ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ໂຠຊນານໍ ອຎ຺ຎຕເຣນ ໂຠຊເນນ ນິມນ຺ຕິໂຕ, ຕໍ ຐເປຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ໂຠຊນານໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊຕິ, ເອຕໍ ປຣມ຺ປຣໂຠຊນໍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຎ຺ຎໍ ໂຠຊນໍ ນາມ ນິມນ຺ຕນໂຕ ລທ຺ຘໍ ຍໍ ກິຎ຺ຈີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ຍສ຺ມາ ນ ໂຠຊ຺ຊຍາຄຸນິມນ຺ຕນໂຕ ລທ຺ຘໂຠຊນໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ເອຕ຺ຖ ອນາປ຺ຕ຺ຕີ’’ຕິ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ປຣິຠຸຎ຺ຊີສູຕິຯ ເອຕ຺ຖ ‘‘ຍຖາຘມ຺ໂມ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ອຎ຺ຎນິມນ຺ຕນໂຕ ລທ຺ຘໂຠຊເນເມວ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ເນຕຣສ຺ສາຕິ ອນຸຎ຺ຎາຕໍຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕິວາເຣ ‘‘ນິຈ຺ຈຠຕ຺ເຕ ສລາກຠຕ຺ເຕ ປກ຺ຂິເກ ອຸໂປສຖິເກ ປາຏິປທິເກ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸພ຺ເພ ເວສາລິຍາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕກາເລ ນຕ຺ຖິ, ຍທິ ອຕ຺ຖິ, ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິມາຕິກາວິຠງ຺ຄວິໂຣໂຘ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອປີຈ ມຍໍ ກາລສ຺ເສວ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິມ຺ຫາ’’ຕິ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ປທຠາຊເນປິ ‘‘ອຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ໂຠຊນານໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊຕີ’’ຕິ ອວິເສເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ປຖມໍ ວາ ປຈ຺ຉາ ວາ ນິມນ຺ຕິຕໍ ໂຠຊນໍ ຐເປຕ຺ວາ ອນິມນ຺ຕິຕເມວ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ເນຕຣສ຺ສາຕິ ກິຎ຺ຈາປິ ອາປນ຺ນໍ, ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ນິມນ຺ຕິເຕນ ອຎ຺ຎສ຺ສ ໂຠຊ຺ຊຍາຄຸ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ປຖມນິມນ຺ຕິຕໂຠຊນໂຕ ອຎ຺ຎໍ ປຈ຺ຉາ ລທ຺ຘໍ ນິມນ຺ຕິຕໂຠຊນໍ, ນິຈ຺ຈຠຕ຺ຕາທີນິ ຈ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕີຕິ ອາປຊ຺ຊມານໍ ວິຍ ຊາຕນ຺ຕິ ອນຸປຎ຺ຎຕ຺ຕິປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓໍ, ອນິມນ຺ຕນໂຠຊເນ ອາປ຺ຕ຺ຕິປ຺ປສງ຺ຄນິວາຣຓຎ຺ຈ ກໂຣນ຺ໂຕ, ປຖມປຎ຺ຎຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທເມວ ອິມິນາ ອຕ຺ເຖນ ປຣິຓາເມນ຺ໂຕ ຈ ‘‘ຍຖາຘມ຺ໂມ ກາເຣຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຠຄວາ ອາຫ, ຕສ຺ມາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຈ຺ຉາ ນິມນ຺ຕນໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕສ຺ເສວ ອາປ຺ຕ຺ຕິຯ ເຕສຸ ນ ນິຈ຺ຈຠຕ຺ຕາທີນີຕິ ອາປນ຺ນໍຯ ເຕເນວາຍສ຺ມາ ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ອນາປ຺ຕ຺ຕິວາເຣ ‘‘ນິຈ຺ຈຠຕ຺ເຕ’’ຕິອາທີນິ ປຎ຺ຈ ປທານິ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສງ຺ຄາຍິຯ ອຘິປ຺ປາຍຎ຺ຎູ ຫີ ເຕ ມຫານາຄາ, ຕສ຺ມາ ປຖມເມວ ຍໍ ຠຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປຎ຺ຈ ໂຠຊນານິ ຐເປຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອນາປ຺ຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຈນໍ, ປຈ຺ຉາປິ ຕໍ ອນຸຣກ຺ຂນ຺ເຕນ ອໂຠຊນໍ ມຘຸໂຄຬກໍ ອປ຺ປາມສິຕ຺ວາ ໂຠຊ຺ຊຍາຄຸ ເອວ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເອວໍ ອາຈຣິໂຍຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍຖາ ປຈ຺ຉາລທ຺ຘເລເສນ ເຖເຣນ ນິຈ຺ຈຠຕ຺ຕາທີປກ຺ເຂໂປ ກໂຕ, ເອວໍ ກຐິນກ຺ຂນ຺ຘເກ ປຣມ຺ປຣໂຠຊນໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖຕກຐິນານໍ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ຉ ກປ຺ປິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ກິມຕ຺ຖໍ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຍຖາວຸຕ຺ຕເລສນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ

ອຎ຺ຎຖາ ອິທໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ເວສາລິຍໍ, ອນຸຬກວິນ຺ເທ ຈາຕິ ອຸກາຍຕ຺ຖ ອຸປຫຸຎຸປຫເຎນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ສິຍາ។ ໂນ ເຈ, ສາປ຺ຕິກາ ກິກ຺ຂູ ສິຍຸໍ, ນ ຈ ເຕ ສາປ຺ຕິກາ ອປ຺ປຏິກ຺ຂິຕ຺ເຕປິ ເຕສໍ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈທສ຺ສນໂຕ។ ''ເຕນ ໂຂ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ, ກິກ຺ຂູນໍ ເທທິຕິ។ ກິກ຺ຂູ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ຕາ ນ ປຏິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ''ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເຕສ຺ຍ຺ຫິ ''ປຣິກຸຎ຺ຊຖາ''ຕິ ກຄວໂຕ ອາຕຕ຺ຕິຍາ ປຣິກຸຕ຺ຕານມ຺ປິ ''ໂອ ຫິສ຺ສກໍ ນຸ ໂຂ ອິທໍ ອມ຺ຫາກ''ນ຺ຕິ ວິມຕິປ຺ປຕ຺ຕານໍ ວິມຕິວິໂນທນຕ຺ຖໍ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຍາຕຸຎ຺ຈ ມຣຸໂຕລຸອກຎ຺ຈາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອວມິຣາປເຕ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ປຣມ຺ປຣໂກຊນສິກ຺ຂາປທໍ ໂອມທ຺ທິຕ຺ວາ ປຣມ຺ປຣໂກຊນໍ ກາຕໍ ກຸຎ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິຕິ។ ເອຕ຺ຖາຫຸ ເກຈິ ອາຈຣິຍາ ປຣມ຺ປຣໂກຊນສິກ຺ຂາປເທເນວ ''ອຎ຺ຎສ຺ສ ໂກຊນໍ ນ ກປ຺ປຕີ''ຕິ ຊານນ຺ຕາປິ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຍາຕຸຎ຺ຈາ''ຕິ ວິສຸໍ ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ''ປຜຕ຺ຄິທານມຫາວິກຜາທິ ວິຍ ກປ຺ປຕີ''ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ກຸຎ຺ຊິສ຺ສ຺។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອປີຈ ມຍໍ ກາລສ຺ເສວ ໂກຊ຺ຊຍາຕຸຍາ ຊາຕາ''ຕິອາທິ, ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຖ ອຜ຺ຖປ຺ປຕ຺ຕິມາຕິກາວິກ຺ງຄວິໂຣເຜນ ອນາປຕ຺ຕິວາເຣ ນິຈ຺ຈກຕ຺ ຕາທິນໍ ອສມ຺ກວປ຺ປສ຺ງຄໂຕ, ກິກ຺ຂູນໍ ສາປ຺ຕິກກາວານຕິກ຺ກມນໂຕ, ມິຈ຺ຉາຄາຫເທຕຸປ຺ປສ຺ງເຄນ ກຄວຕາ ອນຸຎ຺ຎາຕປ຺ປສ຺ງຄໂຕ ຈ។ ເຕ ຫິ ກິກ຺ຂູ ຍສ຺ມາ ກຄວາ ກຕ຺ຖຈິ ວິນຍວເສນ ກປ຺ປິຍມ຺ປິ ''ຄາຖາກິຄີຕໍ ເມ ອໂກຊເນຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໑។໑໙໔; ສຸ។ ນິ។ ໘໑; ມິ។ ປ។ ໔។໔។໙) ປຏິກ຺ຂິປຕິ, ຕສ຺ມາ ກຄວໂຕ ອຣິປ຺ປາຍໍ ປຕິ ''ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍນ຺ຕາ ນ ປຏິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ສິກ຺ຂາປທໍ ປຕິ ກຄວາປິ ອຕ຺ຕໂນ ອຣິປ຺ປາຍປ຺ປກາສນຕ຺ຖເມວ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຍາຕຸຎ຺ຈາ''ຕິ ອາຫ។ ທຸຣວຄ຺ຄາໂຫ ຫິ ກຄວໂຕ ອຣິປ຺ປາໂຍ។ ຕຖາ ຫິ ກາຣທ຺ວາຊສ຺ສ ປາຍາສໍ ອໂກຊເນຍ຺ຍນ຺ຕິ ອກຕວິຎ຺ຎຕ຺ ຕິປ຺ປສ຺ງຄໂຕ ປຏິກ຺ຂິປີ។ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ວິຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ສຊ຺ຊິຕໍ ເຕກຜຸລຍາຄຸໍ ປນ ''ຍທປິ, ອານນ຺ທ, ວິຎ຺ຎຕ຺ຕໍ, ຕທປິ ອກປ຺ປິຍ''ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ຍທປິ, ອານນ຺ທ, ອນ຺ໂຕວຸຕ຺ຖ''ນ຺ຕິອາທິເມວາຫ។ ເຕນ ໂນ ເຈ ຕໍ ອນ຺ໂຕວຸຕ຺ຖໍ ກປ຺ປຕີຕິ ອຣິປ຺ປາຍ ທສ຺ເສນ ປຕີຕໂກຊນສູໂປທນວິຎ຺ຎຕ຺ຕິສິກ຺ຂາປທານິ ອຸປ຺ຕຖມ຺ເກຕິ ກຄວໂຕປິ ກປ຺ປຕີ, ປເຄວ ອມ຺ຫາກນ຺ຕິ។

໔໘໔។ຄິລານສ຺ເສວ ກຄວຕາ ຄຸລໂອ ອນຸຎ຺ຎາໂຕຕິ ''ຍານິ ໂຂ ປນ ຕານິ ຄິລານານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປຏິສາຍນີຍານີ''ຕິ (ປາຣາ។ ໒໒໔) ວຈນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນວ ເຕ ອິຣ ປຏິຄ຺ຄຫເຕ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈາຍິສ຺។ ອິຣ ປນ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຄິລານສ຺ສ ຄຸລໍ ໂອຫກ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ຄຸລອາຣິກາຣຕ຺ຕາ ປຸພ຺ເພ ອນຸຎ຺ຎາຕຎ຺ຈ ວຕ຺ວາ ອຄິລານສ຺ສ ຄຸລໂອຫກໍ ອນຸຎ຺ຎາຕໍ, ເຕນ ຄິລາ ເນນ ສຕິ ປຈ຺ຈເຍ ຄຸລໂອ ປຣິກຸຎ຺ຊິຕພ຺ໂພ, ຄຸລໂອຫກໍ ອສຕິ ປຈ຺ຈເຍປິ ວຜ຺ຜຕີຕິ ອິມໍ ວິເສສໍ ທີເປຕິ។ ຕຕ຺ຖ ''ຄຸລໂອຫກໍ ກາ ລິເກສຸ ສຕ຺ຕາຫກາລິກໍ, ກຄວຕາ ໂອທິສ຺ສານຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕາຫາຕິກ຺ກເມນ ທຸກ຺ກຜ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ອຸທກສມ຺ກິນ຺ນຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕາຫກາລິກກາວໍ ຊຫຕິ។ ''ຍຖາ ອມ຺ພາທິ ອຸທກສມ຺ກິນ຺ນໍ ຍາມກາລິກໍ ຊາຕໍ, ຕຖາ ສຕ຺ຕາຫກາລິກໍ ຊຫິຕ຺ວາ ຕທນນ຺ຕເຣ ຍາວຊີວິເກ ຄິຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕຎ຺ຈ ກຄວຕາ ໂອທິສ຺ສານຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາກາເວ ໂທໂສ ນຕ຺ຖີ។ ''ຄຸລໂອຫກ'ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸທກຄຕິກ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ຍທິ ອຸທກມິສ຺ສໍ ອຸທກຄຕິກໍ ໂຫ ຕິ, ມຣຸປິ ສິຍາ ຕໍ ຕຖາ ອນຸຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ។ ມາ ໂຫຕຸ, ອປ຺ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິກຸຎ຺ຊິຕພ຺ພໍ ສິຍາ ອຸທກຄຕິກຕ຺ຕາ, ຕຎ຺ຈ ນ ໂຫ ຕິ, ''ສພ຺ພຕ຺ຖາປິ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມີ ຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕໍ។

໔໘໔។ສຸຎ຺ຎາຄາຣນ຺ຕິ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານໍ។

ກປ຺ປິຍກູມິອນຸຊານນກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໙໔។ໂອຣວສທ຺ທນ຺ຕິ ມຫາສທ຺ທໍ។ ພຫູຫິ ສມ຺ປຣິວາເຣຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອເກນາປິ ວຜ຺ຜຕິ។ ''ພຫູສຸ ເອກສ຺ສປິ ວຈເນນ ສຫ ສິ ຍາຕິ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ''ອາມສິຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນາມສິເຕ ນ ວຜ຺ຜຕິ។ ''ໂທໂສ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ວຈເນນ ເສສາປິ ອນຸຎ຺ຎາ ຕາ។ ''ກິຕ຺ຕິຎ຺ເຈ ອຸປສນ຺ເຕ ປຈ຺ຉາ ຕໍ ປູເຣນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ກາຕຸໍ ນ ວຜ຺ຜຕິ, ປກຕິກູມິຍໍເຍວ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ຕໍ ອຸປຣິ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ''ອິຜ຺ຖກາທີຫິ ກຕາຈຍສ຺ສາ''ຕິອາທິນາ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ ວິຍ។ ມຕ຺ຕິກາປິຕ຺ຫໍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອສຕິຍາ ອນຣິຜ຺ຖິຕາຍ ສຣິຕຜ຺ຖານໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ເຈ ອຸປຣິ ອຣິຜ຺ຖິຕາ, ເທຜ຺ຖາ ຄິຕໍ ກຕ຺ຫໍ ອກປ຺ປິຍໍ, ອຸປຣິຜ຺ຖິຕເມວ ກປ຺ປິຍໍ, ອຍເມຕ຺ຖ ວິເສໂສ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອຕ຺ຖ ກປ຺ປິຍກຸຜິ ລທ຺ຣຸໍ ວຜ຺ຜຕີຕິ ເອວໍວິເຜ ປຸນ ກາຕພ຺ພາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກປ຺ປິຍກຸຜີ ກາຕຸໍ ເທມາຕິ ເອຕ຺ຖ ກປ຺ປິຍກຸຜິກິຈ຺ຈໍ ກາຕຸນ຺ຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ។ ໂກຊນສາລາ ປນ ເສນາສນເມວ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອປເຣ។ ''ອກເຕປິ ວຜ຺ຜ ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

''ມຸຂສນ຺ນິຣີ ນາມ ໂກຊນກາເລ ສນ຺ນິຣີ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ມຸຂສນ຺ນິຣີຕິ ຕສ຺ສ ນາມໍ។ ''ຍທິ ສນ຺ນິຣີ ໂຫຕິ, ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ກເວຍ຺ຍ, ມຸຂສນ຺ນິຣີ ປນ ທຸກ຺ກຜໍ, ຕສ຺ມາ ສນ຺ນິຣີ ອນຣິປ຺ເປຕາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ''ຕສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ກຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນເປກ຺ຂວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ

ນາຣີປຸ໌ເປຕໍ. ຈີວຣວິກປຸ໌ປເນ ວິຍ ກປຸ໌ປິຍມຕຸຕໍ ຌາຕພຸພນຸຕິ ເກຈີ.

ເກຄິຍຊຜີລວຕຸຖຸກຖາວຕຸຕນາ

໓໐໐. ‘‘ອຕຸຕນາ ປຜິຄຸຄຫິຕໍ ປຸເຣາກຕຸຕເມວ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ສາມເຕຣາທີທິ ປານກໍ ກຕຸວາ ທິນຸເນ ປຸເຣາກຕຸຕເມວ ວຌຸຌຕິ, ນ ປຈຸຉາກຕຸຕໍ ສວຕຸຖຸກປຜິຄຸຄຫິຕຕຸຕາ’’ຕິ ວທນຸຕິ, ຕຕຸຖ ປຸນ ປຜິຄຸຄຫເຕ ນິທຸໂທສຕຸຕາ, ປຸເຣາກຕຸຕເມວ ປຜິຄຸຄຫຕາສຸສ ນິສຸສຌຸຄຕຸຕາ, ອຕຸຕນາ ຈ ອຄຸຄຫິຕຕຸຕາ ໂທໂສ ນ ທິສຸສຕິ, ອຸປປຣິກຸຂິຕຸວາ ຄເຫຕພຸພໍ. ສາລູກາ ນາມ ກນຸທາ, ‘‘ອີໂຕ ກີຌຸຈິຕກ’’ນຸຕິ ໂວຫຣນຸຕິ. ‘‘ຜາຣຸສກນຸຕິ ໂຄລຸອວິສເຍ ເອໂກ ຣຸກຸໂຂ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ. ‘‘ປກຸກຫາກຣສ’’ນຸຕິ ວິເສສິຕຕຸຕາ ‘‘ອປກຸກໍ ວຌຸຌຕີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ກຸຣຸນຸທິວຈເນນປິ ສິທຸຌເມວ. ຕຕຸທຸລໂຌວໂນທກມຸປິ ຌລຸຌຣໂສ ເອວ. ‘‘ນິກຸກສໂຜ ອຸຈຸຉຸຣໂສ ສຕຸຕາຫກາລິໂກ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ສາວິຕຸຕີຕິ ຄາຍຕຸຕີ. ຉນຸທໂສຕິ ເວທສຸສ. ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ປພຸພຊິເຕນ ອກປຸ໌ປີເຍ ສມາທເປຕພຸພ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອນຸປສມຸປນຸນສຸສາປິ ນ ເກວລໍ ທສສຸ ເອວ ສິກຸຂາປເທສຸ, ອຖ ໂຂ ຍໍ ກິກຸຂຸສຸສ ນ ກປຸ໌ປຕິ, ຕສຸມິມຸປີຕິ ອຣິປຸ໌ປາໂຍ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ.

໓໐໔.ທຸເວ ປຜາ ເທສນາເມເນວາຕິ ຈີນປຜຸຌໂສມາຣປຜຸຌານີ. ຕິຕິຕິ ປຕຸຕຸຕຸເຕນ ສທ ຕິຕຸີ. ອິທຸຌິມຍິກໍ ເອທີກິກຸຂູນໍ ນິພຸພຕຸຕໍ. ເທວທຕຸຕິຍໍ ອນຸຣຸທຸຌຕຸເຖເຣນ ລທຸຌໍ. ‘‘ຍາມາຕິກຸກເມ ສນຸນິຌິວເສນ ສຕຸຕາຫາຕິກຸກເມ ເກສຊຊສິກຸຂາປທວເສນາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ.

ເກສຊຊກຸຂນຸຌກວຕຸຕນາ ນິຌຸຄິຕາ.

໗. ກຖິນກຸຂນຸຌກວຕຸຕນາ

ກຖິນານຸຊານນກຖາວຕຸຕນາ

໓໐໖.‘‘ກຖິນນຸຕິ ປຌຸຈານິສໍເສ ອນຸໂຕກຣຕສມຕຸຖຕາຍ ຖິຣນຸຕິ ອຕຸໂຖ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ‘‘ປຌຸຈ ກປຸ໌ປນຸຕີ’’ຕິ ອວຕຸວາ ‘‘ກປຸ໌ປິສຸສນຸຕີ’’ຕິ ອນາຄຕວຈນໍ ‘‘ໂວ’’ຕິ ອິມສຸສ ສາມິວຈນປກຸເຂ ຍຸຊຊຕິ ເຕສໍ ຕສຸມີ ຂເຕ ອນຕຸຖຕກຖິນຕຸຕາ. ທຸວິສຸ ປເນ ເຕສຸ ອຕຸຖວິກປຸ໌ເປສຸ ປຈຸຉິໂມ ຍຸຕຸໂຕ ສພຸເພສມຸປີ ເຕສໍ ປາເວຍຸຍການໍ ສພຸພສຸຕຽຄຌຣຕຸຕາ. ນິມນຸຕນໍ ສາທິຍນຸຕສຸເສວ ທີ ອນາມນຸຕຈາໂຣ ປຌຸຌຕຸໂຕ, ຕຖາ ຄຕໂກຊນໍ. ອສມາທານຈາໂຣ ອນຣິຌຸຄິຕຕີຈີວຣສຸສ ນຕຸຖິ ອເຕຈີວຣິກສຸສ ຍາວ ທຕຸຖຈີວຣຈຕຸຕຸຖາທີຈີວຣຄຸຄຫຕາສມຸກວໂຕ. ອິຕຣສຸສາປິ ອນຣິຌຸຄານມຸເຂນ ລພຸກຕິ. ຈີວຣຸປຸ໌ປາໂທ ອປິສຸກູລິກສຸເສວ. ‘‘ກຖິນຕຸຖຕສີມາຍ’’ນຸຕິ ອຸປຈາຣສີມໍ ສນຸຌາຍ ວຸຕຸຕໍ. ອຸປຈາຣສີມຌຸຄສຸສ ມຕກຈີວຣາທີກາຄີຍຕາຍ ພທຸຌສີມາຍ ຕຕຸຣຸປຸ໌ປາທາກາວໂຕ ວິຌຸເຌຍຸຍເມຕໍ ອຸປຈາຣສີມາເວຕຸຖ ອຣິປຸ໌ເປຕາຕິ. ກຖິນຕຸຖາຣໍ ເກ ລກນຸຕີຕິ ເກ ສາເຌນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ປຌຸຈ ຊນາ ສາເຌນຸຕີ. ກຖິນທຸສຸສສຸສ ທີ ທາຍກາ ປຈຸຉິມໂກຜິຍາ ຈຕຸຕາໂຣ ໂຫນຸຕີ. ເອໂກ ປຜິຄຸຄາຫໂກຕີ. ‘‘ຕຕຸຣ ເຈ, ກິກຸຂເວ, ຍຸວາຍໍ ຈຕຸວຄຸໂຄ ກິກຸຂຸສຽໂພ ຄເປຕຸວາ ຕີຕີ ກມຸມານີ ອຸປສມຸປທໍ ປວາຣຕໍ ອພຸການ’’ນຸຕິ (ມຫາວ. ໓໘໘) ຈມຸເປຍຸຍກຸຂນຸຌເກ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ‘‘ນ ປຌຸຈວຄຸຄກຣຕີຍ’’ນຸຕິ ຄເຫຕພຸພໍ. ‘‘ຍສຸສ ສຽໂພ ກຖິນທຸສຸສໍ ເທຕິ, ຕໍ ຫຕຸຖປາເສ ອກຕຸວາປິ ພທີສີມາຍ ຄິຕສຸສປີ ທາຕຸໍ ວຌຸຌຕີ’’ຕິ ວທນຸຕິ, ຕໍ ຫຕຸຖປາເສ ກຕຸວາ ເອວ ທາຕພຸພໍ. ກສຸມາ? ‘‘ຕສຸສ ກມຸມປຸ໌ປຕຸຕຕຸຕາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ‘‘ຕຕຸຣຸປຸ໌ປາເທນ ຕຕຸຫຸລາທີນາ ວຕຸເຖສຸ ເຈຕາປີເຕສຸ ອຕຸຖຕກຖິນານເມວ ຕານິ ວຕຸຖານິ ປາປຸຕນຸຕີ. ວຕຸເຖທີ ປນ ຕຕຸຫຸລາທີສຸ ເຈຕາປີເຕສຸ ສພຸເພສໍ ຕານິ ປາປຸຕນຸຕີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ປຖມປວາຣຕາຍ ປວາຣິຕາ ລກນຸຕີຕິ ອິທໍ ອຸກຸກຌຸຄໂກຜິຍາ ວຸຕຸຕໍ. ອນຸຕຣາເຍນ ອປຸປວາຣິຕານມຸປີ ວຸຕຸຖວສຸສານໍ ກຖິນຕຸຖາຣສມຸກວໂຕ ອິຕເຣ ຄຕປູຣເກ ກຕຸວາ ກຖິນໍ ອຕຸຖຣິຕພຸພນຸຕິ ກຖໍ ປຌຸຌາຍຕີຕິ ເຈ? ‘‘ທຸວິນຸນໍ ປຸຄຸຄລານໍ ອຕຸຖຕໍ ໂຫຕິ ກຖິນໍ ອຕຸຖາຣກສຸສ ຈ ອນຸໂມທກສຸສ ຈາ’’ຕິ (ປຣິ. ໔໐໓) ປຣິວາເຣ ເອກວຈນກຣຕໂຕ, ຕຕຸເຖວ ‘‘ສຽຄສຸສ ອຕຸຖຕໍ ໂຫຕິ ກຖິນໍ, ຄຕສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ ອຕຸຖຕໍ ໂຫຕິ ກຖິນ’’ນຸຕິ (ປຣິ. ໔໑໔) ວຈນໂຕ ຈ.

ອຌຸຌສຸມີວິຫາເຣ ວຸຕຸຖວສຸສາປີ ນ ລກນຸຕີຕິ ອິທໍ ກີ ເອກສີມສຸມີ, ອຸທາຫຸ ນານາສີມສຸມິນຸຕີ? ກິຌຸເຈຕຸຖ – ຍທີ ຕາວ ເອກສີມສຸມີ, ປຣໂຕ ‘‘ສເຈ ປນ ເອກສີມາຍ ພຫູ ວິຫາຣາ ໂຫນຸຕີ, ສພຸເພ ກິກຸຂູ ສນຸນິປາເຕຕຸວາ ເອກຕຸຖ ກຖິນໍ ອຕຸຖຣິຕພຸພໍ, ວິສໍ

ວິສຸំ ອຕຸຖຣິຕຸំ ນ ວຖ຺ຖຕີ''ຕິ ອິມິນາ ອຖ຺ຖກຖາວຈເນນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ។ ອິທຄ຺ຫິ ວຈນំ ສພ຺ເພສំເຍວ ເອໂກ ກຖິນຕຸຖາໂຣຕີ ທີເປຕີ។ ອຖ ນານາສີມສ຺ສ, ອຸປ຺ນນ຺ທສ຺ສ ເອການິປ຺ປ຺າຍທານາບຸມຕິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ។ ວຸຕ຺ຕຄ຺ເຫຕំ ''ເຫຖ, ກິກ຺ຂເວ, ໂມຄຸປ຺ຣິສສ຺ສ ເອ ການິປ຺ປ຺າຍ''ນ຺ຕິ (ມຫາວ។ ៣៦៨)។ ອິທຄ຺ຫິ ວຈນំ ທ຺ວິສຸປິ ອາວາເສສຸ ຕສ຺ສ ກຖິນຕຸຖາຣສິທ຺ສີ ທີເປຕີຕີ។ ອວິໂຣໂຂວ ອິຈ຺ຊິຕພ຺ໂພ ອປ຺ປ຺ຍິສິທ຺ສຕຸຕາ, ຕສ຺ມາ ເອກສີມສ຺ສີ ວາ ນານາສີມສ຺ສີ ວາ ນານູປ຺ຈາເຣ ອຄ຺ຄສ຺ສີ ວິຫາເຣ ວຸຕ຺ຖວສ຺ສາປີ ນ ລກນ຺ຕີຕິ ອນິປ຺ປ຺າໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ''ປ຺ຈ຺ຊິມິກາຍ ອຸປ຺ສມ຺ປນ຺ໂນ ປຖມປວາຣຕາຍ ປວາເຣຕຸມ຺ປີ ລກຕິ, ວສ຺ສິໂກ ຈ ໂຫຕິ ອານິ ສំສຄ຺ຈ ລກຕີຕິ ສາມເຕຣານំ ວສ຺ສູປຄມນំ ອນຸຄ຺ຄາຕំ ໂຫຕິ, ສາມເຕຣາ ກຖິນານິສំສំ ລກນ຺ຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕີ។

ຕິຕ຺ຕំ ຈີວຣານំ ອຄ຺ຄຕຣປ຺ປໂຫນກນ຺ຕີ ອິທំ ''ນ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ສງ຺ຄາຍິຍາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ອນ຺ຕຣວາສເກນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນ''ນ຺ຕີ ອິມາຍ ປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊນំ ວິຍ ທິສ຺ສຕີ។ ອຍຄ຺ຫິ ປາລຸອິ ຕິຕ຺ຕំ ຈີວຣານំ ອຄ຺ຄຕຣວິຣເຫນາປີ ນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນນ຺ຕີ ທີເປຕີຕິ ເຈ? ນ, ຕທຕຸຖຊານນໂຕ, ນ ຕິຕ຺ຕំ ຈີວຣານំ ອຄ຺ຄຕຣວິຣເຫນ ນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນນ຺ຕີ ທີ ທີເປຕຸກາ ໂມ ກຄວາ ຕំ ປາລຸອິມາຫ។ ຍທິ ເອວំ ''ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ສງ຺ຄາຍິຍາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ອນ຺ຕຣວາສເກນາ''ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ສິຍາຕິ ເຈ? ນ, ອນິປ຺ປ຺າຍຊານນໂຕວ។ ໂຍ ສງ຺ຄາຍິຍາ ອຕຸຖຣິຕຸກາໂມ, ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ສງ຺ຄາຍິຍາ ນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕີ។ ເອສ ນໂຍ ອິຕຣຕຸຖາປີຕິ ອຍເມຕຸຖ ອນິປ຺ປ຺າໂຍ។ ເຕເນວ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ ''ສງ຺ຄາຍິຍາ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕີ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ ເອກເມວ ຈີວຣំ ວຸຕ຺ ຕំ, ເອວំ ສນ຺ເຕ ''ຈຕຸວີສຕິຍາ ອາກາເຣທິ ອນຕຸຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນំ, ສຕ຺ຕຣສທິ ອາກາເຣທິ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນ''ນ຺ຕີ ຍຖາຣທំ ອຸກ຺ກຍ຺ຖໂກຍິຍາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພំ, ຕສ຺ມາ ກຕ຺ຫປກ຺ເຂ ອຸລ຺ລິຂິຕ...ເປ... ນິສ຺ສີມຍ຺ຖານຸໂມທນານំ ຈຕຸວີສຕິຍາ ອາກາ ຣານំ ສມ຺ກວນ຺ຕານំ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພំ ອກາເວນປີ ນິມິຕຸຕກຕາທີນំ ອສມ຺ກວນ຺ຕານំ ອຄ຺ຄຕຣກາເວນປີ ນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນນ຺ຕີ ເອວມນິປ຺ປ຺າໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂປີ ອທຕາທຕກປ຺ປ...ເປ... ສີມຍ຺ຖານຸໂມທນານំ ສຕ຺ຕຣສນ຺ນំ ອາກາຣານំ ສມ຺ກວນ຺ຕານំ ອຄ຺ຄຕຣກາເວນປີ ອິຕເຣສំ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພំ ອກາເວນປີ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນນ຺ຕີ ເອວມນິປ຺ປ຺າໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ອຄ຺ຄຖາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄວິໂຣໂຂ, ຍຖາສມ຺ກວំ ໂຍເຊຕຸວາ ເວທິຕພ຺ໂພ។

ຕຕຸຣິທំ ມຸຂມຕຸຕນິທສ຺ສນំ – ກຕ຺ຫປກ຺ເຂ ''ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ອຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ນ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ສງ຺ຄາຍິຍາ ນ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ອນ຺ຕຣ ວາສເກນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕິ ກຖິນ''ນ຺ຕີ ວຈນປ຺ປມາຕໂຕ ຕំ ກຖິນំ ອນຕຸຖຕំ ສິຍາ។ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ ຈ ''ອນິມິຕຸຕກເຕນ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫ ຕິ ກຖິນ''ນ຺ຕີ ວຈນປ຺ປມາຕໂຕ ອນິມິຕຸຕກເຕນ ກຖິເນ ອຕ຺ຖເຕ ຕຄ຺ເຈ ປຣິກຖາ ກຕំ, ຕຖາປີ ອຕ຺ຖຕເມວ ກຖິນំ ໂຫຕີຕິ ອຍំ ທ຺ວິໂຣປີ ວິໂຣໂຂ។ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ອນິປ຺ປ຺າເຍ ຄທິເຕ ປຣິຫາໂຣ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພំ។

ໂຍ ອານິສំສំ ພທຸំ ເທຕີຕິ ອິມິນາ ປຈ຺ຈຍໂລລກາວំ ວິຍ ທີເປຕິ, ຕຖາປີ ກຄວຕາ ຍາວທຕຸຖຈີວຣປຣິເຍສນປຄ຺ຄາປນມຸເຂນ ທ຺ ວາຣំ ທິນ຺ນນ຺ຕີ ກຕຸວາ ສງ຺ຄານຸຄ຺ຄຫຕຸຖំ ໂຫຕີ។ ''ອກາຕຸំ ນ ໂຫຕີຕິ ອນາທຣິເຍນ ອກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຍ''ນ຺ຕີ ລິຂິຕំ។ ອນຸ ໂມທາມາຕິ ເອຕຸຖ ສພ຺ພສງ຺ຄາຫິກວເສນ ເອວំ ວຸຕ຺ຕំ។ ''ອນຸໂມທາມີ''ຕິ ເອກເກນ ວຕ຺ຕພ຺ພំ, ອິຕຣຖາ ''ນ ວຖ຺ຖຕີ''ຕິ ມ ຫາອຖ຺ຖກຖາຍំ ກິຣ ວຸຕ຺ຕំ។ ກຖິນຈີວຣំ ອຄິຍ຺ຖທິຕຸວາ ''ອິມາຍ ສງ຺ຄາຍິຍາ ກຖິນំ ອຕ຺ຖຣາມີ''ຕິ ວາຈາຍ ກິນ຺ນມຕຸຕາຍ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຕ຺ຖຕំ ໂຫຕີ។ ''ກມ຺ມວາຈາ ປນ ເອກາເຍວ ວຖ຺ຖຕີຕິ ກຖິນທຸສ຺ສສ຺ສ ເອວ ກມ຺ມວາຈາ, ເສສຈີວຣທານເ ອປໂລກ ນເມວາຕິ ອຕຸໂຖ''ຕິ ລິຂິຕំ។ ເອກສີມາຍາຕິ ເອເກົາປຈາຣສີມາຍາຕິ ອຕຸໂຖ ຍຸຊ຺ຊຕີ។ ເກຈິ ປນ ''ພທ຺ຂສີມາ ອນິປ຺ເປຕາ ເອກສີ ມາຍ ເອກຍ຺ຖາເນ ອຕ຺ຖຣິເຕ ສພ຺ພຕຸຖ ອຕ຺ຖຣິຕំ ໂຫຕີ 'ສພ຺ເພ ກິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕຸວາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕຕຸຕາ, ເຕທີປີ ອນຸໂມທນ຺ເຕທີ ອຕ຺ຖຣິຕເມວ ໂຫຕີ, ອຸປຈາຣປຣິຈ຺ຊິນ຺ເນ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ລທ຺ສំ ເຕທີ ເຕທີ ລທ຺ສພ຺ພំ ໂຫຕີ។ ຕຕຸຖ ປວິຍ຺ເຖທີປີ ລກິຕພ຺ພំ ສພ຺ເພ ທີປີ ອຕ຺ຖຣິຕຕຸຕາ, ອຍំ ວິເສໂສ។ ມຫາອຖ຺ຖກຖາຍມ຺ປີ ເອວເມວ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕີ ວທນ຺ຕີ, ວີມំສິຕພ຺ພំ។

៣០៣។ ຈຕຸວີສຕີ ອາກາຣວນ຺ຕຕາຍ ມຫາກູມິກំ។ ''ທີຄສີພ຺ພິຕນ຺ຕີ ປຈ຺ຊາກຕສີພ຺ພນំ, ໂອວຍ຺ຍິຕຸວາ ສີພ຺ພນំ ວາ''ຕິ ລິຂິຕំ។ ກຕ຺ຫຸສំ ນາມ ປຸພ຺ພພນ຺ຂນំ។ ປຖມຈິມິລິກາ ຄເຍຕຸວາ ຖປີຕາ ໂຫຕີຕິ ກຖິນທຸສ຺ສំ ທຸພ຺ພລំ ທິສ຺ວາ ຕំ ພລວຕາ ອຕ຺ຕໂນ ປກ ຕິທຸສ຺ເສນ ສທ຺ສີ ຄເຍຕຸວາ ທຸປຍ຺ຍំ ກຕຸວາ ສີພ຺ພິຕຸກາເມທີ ກຖິນທຸສ຺ສໂຕ ປກຕິທຸສ຺ສສ຺ສ ມຫນ຺ຕຕາຍ ປຖມំ ຕປ຺ປ ມາຕານຸຣູປំ ພນ຺ຂກຕ຺ຫຸເສ ຄເຍຕຸວາ ຣຊ຺ຊເກທີ ພນ຺ຂິຕຸວາ ກຕំ ໂຫຕີຕິ ອນິປ຺ປ຺າໂຍ។ ກຖິນຈີວຣສ຺ສ ອປ຺ປຕາຍ ປຖມំ ພທ຺ສທຸສ຺ສំ ກຸຈ຺ຊິຈິມິລິກາ ໂຫຕິ, ມຫາປຈ຺ຈຣິຍំ, ກຸຣຸນ຺ທິຍຄ຺ຈ ວຸຕ຺ຕວຈນນິທສ຺ສນំ, ພຸຍຄ຺ຊເນ ເອວ ເກໂທ, ອຕຸເຖ ນຕຸຖິຕິ ທສ຺ສນຕຸຖំ ກຕນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພំ។ ''ອິມິນາ ກີ ທີເປຕີຕິ ເຈ? ຕຖາກຕំ ທຸປຍ຺ຍຈີວຣំ ປກຕິຈີວຣສ຺ສ ມຫນ຺ຕຕາຍ ປກຕິ ຈີວຣສງ຺ຂຍເມວ ຄຈ຺ຊຕິ, ນ ກຖິນຈີວຣສງ຺ຂຍນ຺ຕີ ກສ຺ສຈິ ສິຍາ, ເນວំ ທຍ຺ຖພ຺ພំ។ ເອວំ ກຸຈ຺ຊິຈິມິລິກາເວນ ຖິຕມ຺ປີ ກຖິນຈີວຣំ។ ມຫນ຺ຕມ຺ປີ ຕំ ປກຕິຈີວຣំ ອຕ຺ຕໂນ ກຖິນຈີວຣເມວາຕີ។ ເທຍ຺ຖິມໂກຍິຍາ ປຄ຺ຈກສ຺ສ ອິຈ຺ຊິຕພ຺ພຕຸຕາ ກຖິນທຸສ຺

ສໍ ຂຓ຺ຑາຂຓ຺ຑໍ ພຫຸສາ ຆິນ຺ທິຕ຺ວາ ສິພ຺ພິຕ຺ວາໂມ ກຖິນຈີວຣໂຕ ປຏ຺ຌໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ມິ ອກຖິນຈີວເຣ ປຏ຺ຌມາໂຣເປຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ອຖ ວາ ພຫູນິ ກຖິນທຸສ຺ສານິ ປໍສຸກູລານິ ຂຸທ຺ທກຂຸທ຺ທການິ ເອກຈີວຣຕ຺ຖາຍ, ມຫນ຺ຕານິ ຈ ອູນຕ຺ຖາຍ ທິນ຺ນານິ ໂຫນ຺ຕີ. ກຖິນຈີວຣໂຕຕິ ກິກ຺ຂຸ ເອກຈ຺ຈໂຕ ກຖິນຈີວຣໂຕ ປຏ຺ຌໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ມິ ອາໂຣເປຕີ. ເອຕ຺ຖາຫ – ກີ ປໍສຸກູລານິ ກຖິນທຸສ຺ສານິ ວິກປ຺ປນຸປຄປຈ຺ຈິມານິ ທາຕພ຺ພານິ, ອຸທາຫຸ ຂຸທ຺ທການິປີຕິ? ເອຕ຺ຖ ອຈີວຣສງ຺ຂຍຕ຺ຕາ ຂຸທ຺ທການິ ທາຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ. ກມ຺ມວາຈາ ຕຕ຺ຖ ນ ຣຸຫຕີຕິ ເອເກ. ''ປໍສຸກູເລນ ອຕ຺ຖຕໍ ໂຫຕີ''ຕິ ປາລຸອິຍໍ ນຍທານໂຕ ກຸຈ຺ຆິຈິມິລິກາເວນ ຄິຕສ຺ສ ກຖິນທຸສ຺ສສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສກາເວນ ອນຣ຺ຍຄານຸປຄສ຺ສ ປຸຣາຓຈີວຣກາເວເນວ ອຣ຺ຍຄານາຣຫສ຺ສປີ ກຖິນຈີວຣກາວານຸມຕີນ຺ເຂນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ປທານໂຕ ຈ ຂຸທ຺ທການິປີ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ. ຕຎ຺ຫິ ກຖິນຕ຺ຖາຣໂກ ຆເຍຕ຺ວາ ກຖິນຈີວຣໍ ກຣິສ຺ສຕີຕິ ກຕ຺ວາ ກປ຺ປຕີຕິ ເອເກ, ຍຸຕ຺ຕຕຣໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ.

ນິຈຍສນ຺ນິຊີ ສງ຺ຆາຍຕ຺ຕາ ສງ຺ເຆນ ກຕຕ຺ຕາ. ຣຕ຺ຕາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ນິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ''ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ. ປຎ຺ຈຂຓ຺ຑານິ ປຏ຺ຌານິ ປມາຓໍ ອສ຺ສາຕິ ປຎ຺ຈກໍ. ເຕນ ວາ ອຕິຣິຕ຺ເຕນ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕທເຫວ ສຎ຺ຆິນ຺ເນນາຕິ ສງ຺ເຆນ ກຖິນຕ຺ຖາຣກສ຺ສ ກມ຺ມວາຈໍ ວຕ຺ວາ ທິນ຺ເນເນວ ຕທເຫວ ສຎ຺ຆິນ຺ເນນ ສມຕ຺ຑລິກເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ. ເອວໍ ທິນ຺ນໍເຍວ ຫິ ປຣິວາເຣ ''ປຸພ຺ພກຣຓໍ ສຕ຺ຕຫິ ຆມ຺ເມຫິ ສງ຺ຄຫິຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ທາຍເກນ ທິຍ຺ຍມານໍ, ຕສ຺ມາ ປຣິນິຏ຺ຐິຕປຸພ຺ພກຣຓເມວ ເຈ ທາຍໂກ ສງ຺ຆສ຺ສ ເທຕິ, ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກມ຺ມວາຈາຍ ທາຕພ຺ພໍ. ເຕນ ຈ ຕສ຺ມິເຍວ ສີມາມຕ຺ຑເລ ອຣ຺ຍຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ສງ຺ໂຆ ອນຸໂມທາເປຕພ຺ໂພ ກຕປຸພ຺ພກຣຓສ຺ສ ປຸນ ກຕຕພ຺ພາກາວໂຕ. ອຕ຺ຖາຣກສ຺ສ ຫຕ຺ຖຄຕເມວ ຫິ ສນ຺ຆາຍ ''ນ ອຸລ຺ລິຂິຕມຕ຺ເຕນາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຣິນິຏ຺ຐິຕປຸພ຺ພກຣຓມ຺ປິ ປຸນ ໂຆວິຕ຺ວາ ວິສິພ຺ພິຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພເມວ ວຈນປມາຓໂຕຕິ ເຈ? ນ, ຆິນ຺ນສ຺ສ ປຸນ ເຂທາສມ຺ກວໂຕ. ອຎ຺ຎສ຺ມິ ຄາເມ ຆິນ຺ທິຕພ຺ພເມວາຕິ ເຈ? ນ, ປພ຺ພຊ຺ຊານິກາເຣ ''ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາຣາເປຕ຺ວາ''ຕິ ວຈນປ຺ປມາຓໂຕ ມຸຕ຺ຑິກສ຺ສ ຆິນ຺ເນປີ ເກເສ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ສິຣສ຺ມິ ຄເປຕ຺ວາ ປຸນ ໂອຫາຣາເປຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕພ຺ພປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ນ ອິຎ ນ-ກາເຣນ ປຝິສິທ຺ຆຕ຺ຕາຕິ ເຈ? ນ, ''ນ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ສງ຺ຆາຝິຍາ''ຕິ ນ-ກາເຣນ ປຝິສິທ຺ຆຕ຺ຕາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ອຕ຺ຖເຕ ອນຕ຺ຖຕໍ ໂຫຕີຕິ ອນິຏ຺ຐປ຺ປສງ຺ຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ອກິນິເວໂສ ນ ກາຕພ຺ໂພ. ''ພຫິອຸປຈາຣສີມາຍ ຄິໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາປີ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕວິນິຈ຺ຉໂຍວ ຄເຫຕພ຺ໂພ.

໖໐໙. ອສນ຺ນິຊິກເຕນ ອຕ຺ຖຕໍ ໂຫຕີ ກຖິນນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກີ ກຖິນຕ຺ຖາຣມາເສເຍວ ທຸວິໂຊປີ ສນ຺ນິຊີ ອຊິປ຺ເປໂຕ, ອຸທາຫຸ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພປີ, ທາຍເກນ ວາ ກທາ ທາຕພ຺ພໍ, ກີ ກຖິນຕ຺ຖາຣມາເສເຍວ, ອຸທາຫຸ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພປີ, ກຖິນຕ຺ຖາຣມາເສປີ ອສ຺ກສ຺ມິ ທິວເສເຍວ ອຕ຺ຖາຣຕ຺ຖາຍ ທມ຺ມີຕິ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອິທໍ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ. ກຖິນຕ຺ຖາຣມາເສ ເອວ ທຸວິໂຊປີ ສນ຺ນິຊີ. ທາຍເກນາປີ ວສ຺ສາວາສິກໍ ວິຍ ກຖິນຈີວຣໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ທິນ຺ນໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ. ກສ຺ມາ? ''ກຖິນທາຍກສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖີ''ຕິອາທິນາ (ມຫາວ. ອຏ຺ຐ. ໖໐໖) ນເຍນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອຸກ຺ກຏ຺ຐມຕ຺ຕເມຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ''ກຖິນໍ ນາມ ອຕິອຸກ຺ກຏ຺ຐໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ (ມຫາວ. ອຏ຺ຐ. ໖໐໗) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ນ ອາຄມນໍ ສນ຺ຆາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ອິທມ຺ປີ ອາຄມນເມວ ສນ຺ຆາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຸພ຺ເພ ທິນ຺ນໍ ນ ວຏ຺ຏຕີຕີ.

໖໑໐. ກຖິນສ຺ສາຕິ ກຖິນຕ຺ຖາຣສ຺ສ. ອຸພ຺ການາຍາຕີ ວູປສມາຍ, ອປ຺ປວຕ຺ຕິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິມຕ຺ຖິຍໍ ອຸພ຺ການນິທສ຺ສນນ຺ຕິ ເຈ? ປຎ຺ຈຫິ ອນາປຕ຺ຕິກາລປຣິຍນ຺ຕທສ຺ສເນນ ເຕສຸ ສໍວຣຸປ຺ປາທນຕ຺ຖໍ. ອຎ຺ຎຖາ ''ຈີວຣກາລສມໂຍ ນາມ ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ວສ຺ສານສ຺ສ ປຈ຺ຉິໂມ ມາໂສ, ອຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ປຎ຺ຈ ມາສາ''ຕິ (ປາຣາ. ໖໔໙) ວິກງ຺ເຄ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາປກ຺ກມນນ຺ຕິ ກາທິອຸພ຺ການາກາເວປີ ປຎ຺ຈຫິ ປຎ຺ຈສຸ ມາເສສຸ ອນາປຕ຺ຕິເຍວາຕິ ມິຈ຺ຉາຄາໂຫ ສິຍາ . ຕໂຕ ອາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ເຕ ອນາປຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕສຎ຺ຎາຍ ຕໍ ຕໍ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອິຕເຣສຎ຺ຈ ກິກ຺ຂູນໍ ລາກນ຺ຕຣາຍໍ ກໂຣຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ອາທາຍສຕ຺ຕກກຖາວຓ຺ຓນາ

໖໑໑. ສນ຺ນິຏ຺ຐານນ຺ຕິເກ ທ຺ເວປີ ປລິໂພຊາ ເອກໂຕ ອຼຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອິຎ, ປຣິວາຣຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ອິມິສ຺ສາ ຂນ຺ຆກປາລຸອິຍາ ສເມຕິ ເອກໂຕ ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ຊຸຣນິກ຺ເຂປສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ. ''ອິທໍ ພຫິສີມາຍເມວ ວຸຕ຺ຕໍ ສນ຺ນິຏ຺ຐານນ຺ຕິກໍ ສນ຺ຆາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣິວາເຣ 'ຈຕ຺ຕາໂຣ ກຖິນຸທ຺ຊາຣາ ສິຍາ ອນ຺ໂຕສີມາຍ ອຸທ຺ຊຣິຍ຺ຍນ຺ຕິ, ສິຍາ ພຫິສີມາຍ ອຸທ຺ຊຣິຍ຺ຍນ຺ຕິ, ນິຏ຺ຐານນ຺ຕິໂກ ສນ຺ນິຏ຺ຐານນ຺ຕິໂກ ນາສນນ຺ຕິໂກ ອາສາວຈ຺ເຉທິໂກ'ຕິ (ປຣິ. ໔໑໖). ຕຕ຺ຖ ພຫິສີມາຍ ສນ຺ນິຏ຺ຐານນ຺ຕິໂກ ອຸທ຺ຊຣິຍ຺ຍຕີຕິ ອິຎ ທສ຺ສິຕນ຺ໂຍວ. ກຖໍ ອນ຺ໂຕສີມາຍ ສນ຺ນິຏ຺ຐານນ຺ຕິໂກ? ອກຕຈີວຣມາທາຍ 'ນ ປຈ຺ເຈສ຺ສ'ນ຺ຕິ ຄໂຕ, ຄຕຄຕຏ຺ຐາເນ

ພາສຸວິຫາຣໍ ອລກາມ຺ໂຕ ຕເມວ ວິຫາຣໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ສ ຈິວຣປລິໂພໂຊ ຄິໂຕ຺ຯ ໂສ ຈ 'ເນວິມໍ ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສ'ນ຺ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນມຕ຺ເຕ ລິຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ອນ຺ໂຕສີມາຍ ອຸທ຺ຣຣິຍຍຕິ, ຕສ຺ມາ ທຸວີເຊ ສນ຺ນິຍຸຖານນ຺ຕິໂກ''ຕິ ໂປ່ຣາຕາຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ລິຂິ ຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ອລຸລຖາ ອນ຺ໂຕສີມາຍ ''ເນວິມໍ ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສ''ນ຺ຕິ ປ໋ວຕ຺ເຕົາພ຺ການໂຣ ອິຕເຣສ຺ ສໂມສານໍ ນ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕິຣິຕ຺ ໂຕ ສິຍາ຺ຯ ສີມາຕິກ຺ກນ຺ຕິໂກຕິ ຈີວຣກາລສີມາຕິກ຺ກນ຺ຕິໂກ຺ຯ ເສົາພ຺ກາເຣ ຈີວຣປລິໂພໂຊ ປຖມໍ ລິຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວິຍ ຂາຍຕິ, ອຖ ໂຂ ສາເປກ຺ຂຕາຍ ຈີວຣກຣເຕ ເສົາສ຺ສາໂທວ ໂທຕີຕິ ເລສໍ ສນ຺ສາຍ ປຣິວາຣວເສນ ''ທ຺ເວ ປລິໂພສາ ອປ຺ຸພຸໍ ອຈຣິມໍ ລິຊ຺ຊນ຺ຕີ''ຕິ (ມຫາວ຺ຯ ອຍຸຖ຺ຯ ໖໑໑) ວຸຕ຺ຕໍ຺ຯ ''ກຕຈີວໂຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິສ ນ ສມ຺ກວຕິ຺ຯ

໖໑໖຺ຯ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິກ຺ຂາຣໍ ອນວເສເສຕ຺ວາ ປກ຺ກມນ຺ໂຕ ''ສມາທາຍ ປກ຺ກມຕີ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ຯ ''ກຖິນ຺ທ຺ສາເຣ ວິເສໂສ ນຕ຺ຖີ຺ຯ ປຸ໋ຄ຺ຄລາສິປ຺ປາຍວິເສເສນ ເກວລໍ ວາຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ສມາທາຍວາຣາ ວຸຕ຺ຕາ''ຕິ ສພ຺ເພສ຺ ຄຕ຺ຖິປ຺ເທສ຺ ລິຂິຕໍ຺ຯ ອິສ ປນ ປຸ໋ຄ຺ຄລາສິປ຺ປາເຍນ ປໂຍຊນໍ ວິມໍສິຕພ຺ພໍ຺ຯ ປກ຺ກມນນ຺ຕິກສ຺ສ ອກາວາ ''ຍຖາສມ຺ກວ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ຯ ວິປ຺ປກເຕປີ ຊຸຣນິກ຺ເຂປ໋ວເສນ ປກ຺ກມນນ຺ຕິກຕາ ສມ຺ກວຕິ, ຕສ຺ມາ ປກ຺ກມນນ຺ຕິກວາໂຣປີ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຕິ ເຈ? ນ, ສນ຺ນິຍຸຖານນ຺ຕິກ ລກ຺ຂຕາປ຺ປສ຺ງຄໂຕ຺ຯ ອກຕຈີວຣສ຺ສ ນ ສວນນ຺ຕິກຕາ ຈ຺ຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອາທິໂຕ ປຍຸຖາຍ ວາຣວິກາວນາ – ອາຫາຍວາຣາ ສຕ຺ຕ, ຕຖາ ສມາທາຍວາຣາຕິ ທ຺ເວ ສຕ຺ຕກວາຣາ຺ຯ ຕໂຕ ປກ຺ກມນນ຺ຕິກໍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວິປ຺ປກຕຈີວຣສ຺ສ ອາຫາຍວາຣາ, ສມາທາຍວາຣາ ຈາຕິ ທ຺ເວ ລກ຺ກວາຣາ຺ຯ ຕໂຕ ປຣໍ ນິຍຸຖານສນ຺ນິຍຸຖານນາສນນ຺ຕິການໍ ວເສນ ຕີຕິ ຕິການິ ທສ຺ສິຕານິ, ຕຕ຺ຖ ປຖມຕ຺ຕິກໍ ອນ຺ໂຕສີມາຍ ''ນ ປຈ຺ເຈສ຺ສ''ນ຺ຕິ ອິ ມໍ ວິຊີ ອນາມສິຕ຺ວາ ພຫິສີມາຍໍ ເອວ ''ນ ປຈ຺ເຈສ຺ສ''ນ຺ຕິ ປ໋ວຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ປກ຺ກມນນ຺ຕິກສີມາຕິກ຺ກນ຺ຕິກເສົາພ຺ກາຣາ ຕຕ຺ຖ ນ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ຺ຯ ''ອາສາວຈ຺ເຉທິໂກ ສມ຺ກວນ຺ໂຕປີ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣເນນ ນ ວຸຕ຺ໂຕ຺ຯ ທຸຕິຍຕ຺ຕິກໍ ອນ຺ໂຕສີມາຍ 'ນ ປຈ຺ເຈສ຺ສ'ນ຺ຕິ ປ໋ວຕ຺ຕໍ, ເອຕ຺ຖ ກິລຸຈາປີ ປກ຺ກມນນ຺ຕິໂກ ສມ຺ກວຕິ, ຕຖາປີ ເຍທີ ຈີວຣປລິໂພໂຊ ລິຊ຺ຊຕິ, ເຕສໍເຍວາສິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ນ ວຸຕ຺ ໂຕ''ຕິ ໂປ່ຣາຕາຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍ຺ຯ ສພ຺ພສ຺ມິມ຺ປີ ປນ຺ນຣສເກ ວິປ຺ປກຕຈີວຣສ຺ເສວາສິປ຺ເປຕຕ຺ຕາຕິ ຕກ຺ໂກ຺ຯ ອສິຍຸຖານ຺ປເຄ ຈ ວິປ຺ປກເຕ ສຕິ ນ ນິຍຸຖານນ຺ຕິໂກ຺ຯ ນິຍຸຖານາວເສເສ ສຕິ ນ ນາສນນ຺ຕິໂກຕິ ໂປ່ຣາຕາ຺ຯ ຕຕິຍຕ຺ຕິກໍ ອນສິຍຸຖິຕ-ປເທນ ວິເສເສຕ຺ວາ ປ໋ວຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ປຖມຕ຺ຕິເກນ ສເມຕິ຺ຯ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖທສ຺ສນປໂຍຊນໍ ກິຣ ຕໍ຺ຯ ຍສ຺ມາ ອິເມ ຕໂຍ ອຕ຺ຖວິກປ຺ປາ ອິເມຫີ ເອວ ຕີຫີ ກຖິນ຺ທ຺ສາເຣຫີ ສກ຺ກາ ທສ຺ເສຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ອິເມວ ໂຍຊິຕາ ເອກສມ຺ພນ຺ຊວເສນ, ອລຸລຖາ ປຖມຕ຺ຕິກໍ ລກ຺ກໍ ກເວຍ຺ຍ ອິມສ຺ສ ປນ຺ນຣສກສ຺ສ ອນ຺ເຕ ລກ຺ກໍ ວິຍ຺ຯ ຕຕິຍຕ຺ຕິການນ຺ຕຣໍ ຈຕ຺ຕຖຕ຺ຕິກໍ ສມ຺ກວນ຺ຕໍ ''ອນ຺ໂຕສີມາຍໍ 'ປຈ຺ເຈສ຺ສ''ນ຺ຕິ ວຈນວິເສເສນ ສມ຺ກວຕິ຺ຯ ຕຖາ ຈ ໂຍຊິຍມານໍ ອິຕເຣຫິ ສວນນ຺ຕິກາທີຫີ ອວິຣຸທ຺ຊກ຺ກມໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຈຕ຺ຕຖຕ຺ຕິກໍ ອຫຸຕ຺ວາ ລກ຺ກໍ ຊາຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ຯ ເອວໍ ຕີຕິ ຕິການິ ເອກໍ ລກ຺ກລຸຈາຕິ ປຖມໍ ປນ຺ນຣສກໍ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ຯ ອິ ທານິ ອິທເມວ ປນ຺ນຣສກໍ ອຸປສຄ຺ຄວິເສເສນ ທຸຕິຍໍ ສມາທາຍປນ຺ນຣສກໍ ນາມ ກຕໍ຺ຯ ປຸນ ວິປ຺ປກຕຈີວຣໍ ອາຫາຍາຕິ ຕຕິຍໍ ປນ຺ນຣສກໍ, ສມາທາຍາຕິ ຈຕ຺ຕຖໍ ປນ຺ນຣສກໍ ທສ຺ສິຕໍ຺ຯ ເອວໍ ຈຕ຺ຕາຣິ ປນ຺ນຣສການິ ເວທິຕພ຺ພານິ ຯ ຕຕ຺ຖ ປຖມທຸຕິເຍສ຺ ປນ຺ນຣສເກສ຺ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອກຕຈີວຣໍ ອສິປ຺ເປຕໍ, ອິຕເຣສ຺ ທ຺ວີສ຺ ວິປ຺ປກຕນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ຯ ''ປຸ໋ພ຺ເພ ນິພທ຺ຊຍຸຖາເນ ຈີວຣາສາຍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ອລຸລຕ຺ຖ ນ ວຍຸຍຕິ຺ຯ ອຸປຈ຺ຊິນ຺ນາຍ ເຈ ຈີວຣາສາຍ ຈີວຣໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ນ ຕໍ ຈີວຣປລິໂພສໍ ກໂຣຕີ''ຕິ ໂປ່ຣາຕາຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ວຸຕ຺ຕໍ຺ຯ ນິສ຺ສຄ຺ຄິເຍສ຺ ຕຕິຍກຖິເນ ອາຄຕຈີວຣປຈ຺ຈາສາ ອິສ ຈີວຣາສາຕິ ຕກ຺ໂກ຺ຯ ຍຕ຺ຖ ຈີວຣາສາ, ຕໍ ຖາ ນໍ ອສິກຣຕ຺ປຈາເຣນ ''ຈີວຣາສາ''ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ກຕ຺ວາ ''ຕໍ ຈີວຣາສໍ ປຍິຣຸປາສຕີ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອນາສາຍ ລກຕິ ຕິ ອນາສາຍິຕຍຸຖາເນ ລກຕີຕິອາທິນາ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ຺ຯ ເອຕ຺ຖ ນິຍຸຖານສນ຺ນິຍຸຖານນາສນອາສາວຈ຺ເຉທິກວເສນ ເອໂກ ວາໂຣຕິ ອິທເມກໍ ຈຕ຺ກ຺ກໍ ຊາຕໍ, ຕສ຺ມາ ປຸ໋ພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕານິ ຕີຕິ ຕິການິ ອາສາວຈ຺ເຉທິກາສິການິ ຕີຕິ ຈຕ຺ກ຺ການີຕິ ເອກໍ ອນາ ສາຍທ຺ວາທສກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ຯ ຕທນນ຺ຕເຣ ອາສາຍທ຺ວາທສເກ ກິລຸຈາປີ ປຖມທ຺ວາທສກ຺ກໂມ ລພ຺ກຕິ, ຕຖາປີ ຕໍ ນິພ຺ພິ ເສສນ຺ຕິ ຕເມກໍ ທ຺ວາທສກໍ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ວິເສສໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ອາທິໂຕ ປຍຸຖາຍ ''ອນ຺ໂຕສີມາຍ ປຈ຺ເຈສ຺ສ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ທຸຕິຍຈຕ຺ກ຺ເກ ''ໂສ ພຫິສີມຄໂຕ ສຸຕາຕິ''ຕິອາທິວຈນສ຺ສ ຕຕິຍຈຕ຺ກ຺ເກ ສວນນ຺ຕິກາທີນລຸຈ ໂອກາສກຣຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ຯ ອິທໍ ປນ ທ຺ວາທສກໍ ອນາສາຍ ວເສນ ລພ຺ກມານມ຺ປີ ອິມິນາ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ນ ທສ຺ສິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ຯ ເອວເມຕ຺ຖ ທ຺ເວ ທ຺ວາທສການິ ອຸທ຺ທຣິຕານິ຺ຯ ກຣຕີຍທ຺ວາທສເກປີ ຍຖາທສ຺ສິຕອນາສາຍທ຺ວາທສກໍ, ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຊໍ ອາສາຍ ທ຺ວາທສກລຸຈາຕິ ທ຺ເວ ທ຺ວາທສການິ ອຸທ຺ທຣິຕພ຺ພານິ຺ຯ ອິທານິ ທິສໍຄມິກນວກໍ ໂທຕິ຺ຯ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມາ ''ທິສໍຄມິໂກ ປກ຺ກມ ຕີ''ຕິ ວຈເນເນວ ''ນ ປຈ຺ເຈສ຺ສ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ອວຸຕ຺ຕສິທ຺ຊເມວ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ນ ວຸຕ຺ຕໍ຺຺ຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ອາວາສປລິໂພສາກາໂວ ທສ຺ສິໂຕ຺ຯ

໒໘໑ຯ “ຈີວຣປຏິວີສໍ ອປວີລາຍມາໂນ”ຕິ ອິມິນາ ຈີວຣປລິໂພຘສມຸຄ຺ຄິຕມສ຺ສ ທສ຺ເສຕິຯ ປຏິວີໂສຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕພ຺ໂພ ຈີວຣກາໂຄຯ ອປວີລາຍມາໂນຕິ ອາກງ຺ຂມາໂນຯ ຕສ຺ສ ຈີວຣລາເພ ສຕິ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖາວາເສ ນິຏ຺ຐານສນ຺ນິຏ຺ຐານນາສນ຺ຕິການໍ ວເສນ ເອກໍ ຕິກໍ, ເຕສໍເຍວ ວເສນ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກໍ, ຄຕຏ຺ຐາເນ ເອກນ຺ຕິ ຕິຓ຺ຓໍ ຕິການໍ ວເສນ ເອກໍ ນວກໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕໂຕ ປຣໍ ນິຏ຺ຐານສນ຺ນິຏ຺ຐານນາສນ຺ຕິ ກສິນາຕິກ຺ກນ຺ຕິກເສົາຠ຺ກາຣານໍ ວເສນ ຜາສຸວິຫາຣປຎ຺ຈກໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຸຠຍຕ຺ຖ ເສສກຖິນຸທ຺ຘາຣາສມ຺ຠໂວ ປາກໂຏວຯ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ປຎ຺ຈເກ ວິເສໂສ – ສມາທາຍວາໂຣ ນ ສມ຺ຠວຕິ “ປຈ຺ເຈສ຺ສ”ນ຺ຕິ ປຈ຺ຈາຄມນາສິປ຺ປາຍໂຕຯ

໒໘໕ຯທ຺ເວເມ ຠິກ຺ຂເວ ກຖິນສ຺ສ ປລິໂພຘາຕິ ກຖິນຕ຺ຖາຣສ຺ສ ອນຸປ຺ພນ຺ຘນປຈ຺ຈຍາຕິຯ

ກຖິນກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໗ຯ ຈີວຣກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ຊີວກວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໒໘໖ຯຣາຊຄຫໂກຕິ ຣາຊຄຫວາສີຯ

໒໘໗ຯ ອໂພຫຊາຕິກຕ຺ຕາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປາປຸຓີຯ ອຫໍ ເຕ ປິຕາ, ເກນຏ຺ເຐນ? ຍສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ມຍາ ໂປສາປິໂຕຯ

໒໘໙ຯ “ສກ຺ເກ ວິສ຺ສຏ຺ຐມຕ຺ເຕ”ຕິ ປາໂຐ, ອຏ຺ຐມສິກ຺ຂາປເທ ວິສ຺ສຏ຺ຐມຕ຺ໂຕວຯ

ປຊ຺ໂຊຕຣາຊວຕ຺ຖຸກຖາວຓ຺ຓນາ

໒໒໕ຯກຸຈ຺ຊິຕໍ ນິສີນ຺ນສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖ “ຆມ຺ມປເທ ‘ພຫິນຄເຣ ທິສ຺ວາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ທ຺ວີສຸ ທີວເສສຸ ທີນ຺ນໍ ເຕນ ເຕສຸ ເອເກກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ຍຸຊ຺ຊຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ສມຕ຺ຕືສວິເຣຈນກຖາວຓ຺ຓນາ

໒໒໖ຯກພລຸເອ ກພລຸເອຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປິ ຄຸລຸອາທີສຸ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປນ ກຄວາວ ປຣິກ຺ຄຊ຺ຊິ, ຕສ຺ມາ ນຕ຺ຖິ ໂທໂສຯ

ວຣຍາຈນກຖາວຓ຺ຓນາ

໒໒໗ຯມຫາປີຏ຺ຐິຍໂກຊວໍ ນາມ ອຕິເຣກຈຕຸຣງ຺ຄຸລປຸປ຺ຜໍ ກິຣຯ

ກມ຺ພລານຸຊານນາທິກຖາວຓ຺ຓນາ

໒໘໐ຯອຸປຈາເຣຕິ ສຸສານສ຺ສ ອຸປຈາເຣຯ ພຫິປີ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອເກຯ ກຕິກກຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ “ມຍ຺ຫໍ ສນ຺ຕກໍ ຕວ ຈ ມມ ຈ ໂຫຕູຕິ ວຕ຺ວາ ອິຕເຣນ ຈ ຕຖາວຸຕ຺ເຕ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ສມານປຣິກ຺ຂາຣວິຆີ ວທນ຺ຕີຯ

໒໘໘ຯ “ຂຕ຺ຫສິມາຍປີ ສມ຺ມນ຺ນິຕໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເສສກມ຺ມານີປີ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ເອວໍ ສນ຺ເຕ ໂຈຣິກາຍ ກຕສທິສໍ ໂຫຕິ , ຕສ຺ມາ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ທີປວາສີໂນ ວທນ຺ຕິ ກິຣຯ ‘ໂຈຣິກາຍ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ນ ປາປຸຓາຕີຕິ ເສນາສນກ຺ຂນ຺ຘເກ ອາຄຕສຸຕ຺ຕຄ຺ຈ ສາຘກ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ມເຕນ ອິທໍ ອາເວຓິກລກ຺ຂຓນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ກຕ຺ທາຄາຣສມ຺មຸຕິອາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໔໑຺. ''ອິທໍ ປນ ກຕ຺ທາຄາຣນ຺ຕິ ອາເວຕິກລກ຺ຂຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ຈີວຣຣຊນກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໔໔. ໂຄມເຍ ອາປຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖິ, ວິຣູປຕ຺ຕາວາຣິຕໍ. ''ກຸງກຸມປຸປ຺ຜໍ ນ ວຝ຺ຝຕິ''ຕິ ວທນ຺ຕິ. ''ອລ຺ລິກາຍາ''ຕິປີ ປາໂດ ອຕ຺ຖິ.

ນິສີທນາທິອນຸຊານນກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໕໑. ອຝ຺ຖານເມຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຣູປກຕ຺ເທ ''ຈຕຸສມຸຝ຺ຖານິກ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກມ຺ມສມຸຝ຺ຖານໍ ຣາຄຈິຕ຺ຕາກາວາ ນ ມຸຈ຺ຈຕີຕິ ວາ ຣາຄປຈ຺ຈເຍ ສຕິ ກມ຺ມສມຸຝ຺ຖານໍ ໂທຕີຕິ ວາ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເທຕພ຺ພໍ ກຖາວຕ຺ຖຸນາ ຈ.

໓໖໔. ອຄ຺ຄລຸອຄ຺ຄຸຕ຺ຕິເຍວ ປມາຕນ຺ຕິ ອິເມທິ ຈຕູທິ ນິກ຺ເຂປການເທິ ຖເປນ຺ເຕນ ອຄ຺ຄລຸອຄ຺ຄຸຕ຺ຕິວິທາເຣເຍວ ຖເປຕຸ໌ ວຝ຺ຝຕີຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ.

ສງ຺ພິກຈີວຣຸປ຺ປາທກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໖໑. ໂນ ເຈ ອຕ຺ຖຕໍ ໂທຕີ ''ເອກໍ ຈີວຣມາສ''ນ຺ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ກສ຺ມາ? ''ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ຕສ຺ເສວ ຕານິ ຈີວຣານິ ຍາວ ຈີວຣມາສາ''ຕິ ວຈນສ຺ສ ອກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ອນຕ຺ຖຕກຖິນສ຺ສ ອນນຸຍ຺ຍາຕນ຺ຕິ ເຈ? ນ, ເທຝ຺ຖາ ອນຸຍ຺ຍາຕຕ຺ຕາ, ຕໂຕ ລິນຕ຺ຖທິປນຕ຺ຖມິຊ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ. ເທຝ຺ຖາ ທິ ''ອກາລຈີວຣໍ ນາມ ອນຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ເອກາທສມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ອຕ຺ຖເຕ ກຖິເນ ສຕ຺ຕມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ກາເລປີ ອາທິສ຺ສ ທິນ຺ນໍ, ເອຕໍ ອກາລຈີວຣໍ ນາມາ''ຕິ (ປາຣາ. ໕໐໐) ວຈນໂຕ ອນຕ຺ຖຕກຖິນານໍ ເອກຈີວຣມາເສ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ເຕສໍເຍວ ໂທຕີຕິ ສິທ຺ຊໍ, ຕສ຺ມາ ອິຊ ຕໍ ອວຕ຺ວາ ເອໂກປີ ຕໂຍ ຄຕປູຣເກ ລກິຕ຺ວາ ກຖິນໍ ອຕ຺ຖຣິຕຸ໌ ລກຕີຕິ ອິມໍ ລິນຕ຺ຖໍ ປກາເສຕຸ໌ ''ຍາວ ກຖິນສ຺ສ ອຸພ຺ການາຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິຕຣຖາ ອຍມຕ຺ໂຖ ນ ຌາຍຕີ. ''ຊານິຕພ຺ໂພຈ ວິນຍຊເຣທີຕິ ຕຖາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ອປເຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕ຺ຖຕໍ ໂທຕີ, ປຍ຺ຈ ມາເສ ສພ຺ພໍ ຕສ຺ເສວ ກິກ຺ຂຸໂນ ໂທຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄວເສນ ອຸປໂຍຄວຈນໍ. ''ອິຊ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖສງ຺ຆສ຺ສາ''ຕິ ນິຍມິຕຕ຺ຕາ ''ວສ຺ສາວາສິກໍ ເທມາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ''ອິຊາ''ຕິ ອຊິການຕ຺ຕາ ຕສ຺ມິ ວຸຕ຺ເຕ ລກຕີ. ''ປີຝ຺ຖິສມເຍ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາຕີ ຈີວຣກາລສ຺ສາສນ຺ນຕ຺ຕາ ຈ ອນຕ຺ຖຕກຖິນານມ຺ປີ ວຸຕ຺ຖວສ຺ສານຍ຺ຈ ອນຸຍ຺ຍາຕຝ຺ຖານຕ຺ຕາ ເອວ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມິ ຄຕ຺ຖິປເທ ລິຂິຕໍ. ເກຈິ ປນ ''ຍໍ ປນ ອິທໍ 'ອິຊ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖສງ຺ຆສ຺ສາ'ຕິອາທິ ກຕ຺ວາ ຍາວ 'ອນາຄຕວສ຺ເສ'ຕິ ປທໍ, ຕາວ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ 'ກສ຺ມາ? ປີຝ຺ຖິສມເຍ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ'ຕິ ອິທໍ ປຣໂຕ 'ຕຕ຺ຣ ສມ຺ມຸຂີກູຕານໍ ສພ຺ເພສໍ ປາປຸຕາຕີ'ຕິ ອິມສ຺ສ ປຣິໂຍສາເນ 'ກສ຺ມາ? ປີຝ຺ຖິສມເຍ ອຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ'ຕິ ລິຂິຕພ຺ພໍ. ກສ຺ມາຕີ ເຈ? ປຣໂຕ 'ຈີວຣມາສໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ຍາວ ເທມນ຺ຕສ຺ສາ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕນ ນິພ຺ພິເສສຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ເອວ ເອກຈ຺ເຈສຸ ປຕ຺ທິຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕີ. ອິຊ ປນ ອິຊ-ສທ຺ເທນ ວິເສສິຕໍ, ຕຕ຺ຖ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍວິໂຣໂຊ ນຕ຺ຖີຕິ ຄເທຕພ຺ພໍ. ''ມຍ຺ທິມານິ ຈີວຣານິ ປາປຸຕນ຺ຕີ''ຕິ ວຈນເມວາຊິຝ຺ຖານໍ, ອິທເມຕ຺ຖ ອຸກ຺ກຝ຺ຖວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ມຍ຺ທິມານິ ຈີວຣານີ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕປີ ອຊິຝ຺ຖິຕເມວ ໂທຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ມຍ຺ທິມານີ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕສ຺ສ ຈີວຣານິ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ 'ຈີວຣານິ ປາປຸຕນ຺ຕີ'ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວາ''ຕິ ວທນ຺ຕີ. ທຸຄ຺ຄຫິຕານີຕິ ສງ຺ພິກາເນວ ໂທນ຺ຕີ. ''ຄທິຕເມວ ນາມາ'ຕິ ອິມສ຺ສ ອິທໍ ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ກິຍ຺ຈາປີ ນ ວິທິຕໍ, ເຕ ປນ ກາຄາ ເຕສໍ ອຕ຺ຖໂຕ ປຕ຺ຕາເຍວາຕີ ອຊິປ຺ປາໂຍ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ເອກສ຺ມິ ອປຕິເຕ ປຸນ ອາຄຕາ ລກນ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ອຸປນນ຺ທສກ຺ຍປຸຕ຺ຕວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໖໔. ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ເຖນາ''ຕິ ຈີວຣສມຍໍ ອຸປາທາຍ ປຝິກ຺ເຂໂປ ກໂຕ .ເອກສ຺ມິ ວິທາເຣ ''ຣາຊວິທາເຣ ວິຍ ນານາປຣິເວເຕສຸ ວາ ອິຊ ວາ ວຸຕ຺ຖາ ລກຕູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ. ''ສຕ຺ຕາຫວາເຣນ ອຣຸຕເມວ ອຸຝ຺ຖາເປຕີຕິ ເອຕໍ ວຈນມຕ຺ຕເມວ ເອກວິທາເຣ ສຕ຺ຕາທກິຈ຺ຈາກາວາ''ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ.

ມຕສນ຺ຕກກຖາວຕ຺ຕນາ

໖໒໑໋ກິກ຺ຂຸສ຺ສາຕິ ກິກ຺ຂຸສ຺ມິ ກາລໍກເຕ໋ ຕຕ຺ຖ ''ປຕ຺ຕຈີວເຣ''ຕິ ປຜານປຣິກ຺ຂາຣທສ຺ສນມ຺ເຂນ ສພ຺ພປຣິກ຺ຂາຣນິທສ຺ສນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໋ ອຜມ຺ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ນຄ຺ເຈຕໍ ໂຫຕິ, ສງ຺ຆສ຺ສ ກປ຺ປີຍເມວ ມຕຕ຺ຕາຕິ ເອເກ໋ ໂນຕິ ຕກ຺ໂກ ປຕ຺ຕຈຕ຺ກ຺ເກ ສພ຺ພຖາ ອກປ຺ປີຍປຕ຺ຕນຍວິໂຣຜໂຕ໋ ອຜມ຺ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ນເສນາສເນ ຈ ວສໂຕ ອນາປຕ຺ຕິ໋ ອຄ຺ຄຕຣສ຺ມິ ອາວາເສ ທ຺ເວ ກິກ຺ຂູ ວສນ຺ ຕິ, ຕຕ຺ຖ ເຈໂກ ກາລໍກໂຕ, ອິຕໂຣ ຕສ຺ສ ປຣິກ຺ຂາຣໍ ອປາເປຕ຺ວາ ຕໍ ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ຄຕ຺ຫາຕິ, ສງ຺ຆສນ຺ຕກໍ ຄຫິຕໍ ໂຫຕິ, ກຕ຺ຫຄ຺ເຜນ ກາເຣຕພ຺ໂພ໋ ອນາວາເສ ຄຕ຺ຫາຕິ, ນ ກາເຣຕພ຺ໂພ ອສ຺ສາມິກສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ໋ ມຣຕສມເຍ ວຕ຺ຕຸ ອສຫນ຺ໂຕ ເຈ ຈິຕ຺ເຕເນວ ເທຕິ, ປຸຄ຺ຄໍ ປສວຕິ, ສງ຺ໂຆວ ຕສ຺ສ ສາມິ໋ ປໂຣ ວາ ອວິສ຺ສາສິໂກ ສຍເມວ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຄຫຕໍ ນ ຣຸຫຕິ, ເຖຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ເຈ, ກຕ຺ຫຄ຺ເຜນ ກາເຣຕພ຺ໂພ໋ ຕສ຺ສ ຈ ອາວາສຄຕສ຺ສ ໂກ ສາມິ໋ ''ສງ຺ໂຆ ສາມີ''ຕິ ວຈນໂຕ ສງ຺ເຆນ ພລກ຺ ກາເຣນ ໂສ ວາເຣຕພ຺ໂພຕິ ເອເກ໋ ຊີວມານກາເລ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ນ ສງ຺ໂຆ ສາມີຕິ ເອເກ໋ ສາມິໂກ ເຈ ສຍໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ອຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ລກຕິ, ສງ຺ໂຆປີ ລກຕິ ສາມິຖາເນ ຖິຕຕ຺ຕາຕິ ອິຕເຣ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ໋

ມຕກສ຺ສ ຫິຣຄ຺ຄາທິອກປ຺ປີຍກຕ຺ຫໍ ໂຫຕິ໋ ອຸຄ຺ຄຫິຕຄ຺ເຈຕໍ ໂຫຕິ, ອຸຄ຺ຄຫິເຕ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປຜິປຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ໋ ຜມ຺ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ ນໍ ເຈ, ກປ຺ປີຍກາຣໂກ ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ໂພ໋ ທາໂສ ເຈ ຄຫິໂຕ ໂຫຕິ, ນ ສງ຺ໂຆ ສາມີ, ອາຣາມິໂກ ເຈ, ສງ຺ໂຆ ສາມີ໋ ຄາວິມຫີສີ ອາທໂຍ ໂຫນ຺ຕິ, ອາວາສຄຕານໍ ສງ຺ໂຆ ສາມີ, ອນາວາສຄຕານໍ ນ ສງ຺ໂຆ ສາມີ໋ ສງ຺ໂຆ ເຈ ອາວາສໍ ອາເນຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຊາ ສມີເປ ພຫີສີມາຍ ຖເປຕິ, ກາຣກສງ຺ໂຆ ສາມີ, ຕຖາ ອາຣາມິເກ໋ ມຕກສ຺ສ ປຣິກ຺ຂາໂຣ ນິກ຺ເຂປວເສນ ຖປີໂຕ ໂຫຕິ, ເອໂສວ ສາມີ໋ ມຫຄ຺ໂຆ ເຈ ໂຫຕິ, ເສສສ຺ສ ສງ຺ໂຆ ສາມີ໋ ''ເກນຈິ ຄິລານຸປຜ຺ຖາເກນາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພກ຺ກໂມ ເອ ເຕນ ທສ຺ສິໂຕ໋ ປຸນ ອຸປຜ຺ຖາການໍ ພຫຸກາເວ ສຕິ ສພ຺ເພສໍ ທາຕພ຺ພກມ຺ມໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ກຄວຕາ ກມ຺ມວາຈາຍໍ ''ຄິລານຸ ປຜ຺ຖາການ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໋ ສາມເຕຣວາເຣ ''ຈີວຣ''ນ຺ຕິ ປາໂຖ໋ ''ອິມໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ເທມິ ທທາມິ ທຊ຺ຊາມິ ໂອໂຕເຊມິ ປຣິຈ຺ຈຊາມິ ວິສ຺ສຊ຺ຊາມິ ນິສ຺ສຊ຺ຊາມີ'ຕິ ວາ 'ອິຕ຺ຖນ຺ນາມສ຺ສ ເທມິ...ເປ... ນິສ຺ສຊ຺ຊາມີ'ຕິ ວາ ວທຕິ, 'ສມ຺ມຸຂາ ວາ ປຣມ຺ມຸຂາ ວາ ວຸຕ຺ ເຕ ທິນ຺ນໍເຍວ ໂຫຕີ'ຕິ ທານລກ຺ຂຕສ຺ສ ຈ 'ຕຸຍ຺ຫໍ ຄຕ຺ຫາຫີ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ 'ມຍ຺ຫໍ ຄຕ຺ຫາມີ'ຕິ ວທຕິ, 'ສຸທິນ຺ນໍ ສຸຄ຺ຄຫິຕຄ຺ຈາ'ຕິ (ປາຣາ໋ ອຜ຺ຖ໋ ໔໗໔໖໑) ຄຫຕລກ຺ຂຕສ຺ສ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ 'ມມ ສນ຺ຕກໍ ຕວ ຈ ມມ ຈ ໂຫຕູ'ຕິ ເອວມາທິວຈເນນ ສມານ ປຣິກ຺ຂາຣໍ ກາຕຸ ວຜ຺ຜຕີຕິ ອາຈຣິຍາ''ຕິ ລິຂິຕໍ໋

ອນຸຄຕ຺ຖິປເທ ປນ ອຕີວ ປປຄ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ''ອິທເມຕ຺ຖ ອາຈຣິຍານໍ ສນ຺ນິຜ຺ຖານໍ – ສເຈສມ຺ພຫຸລາ, ທ຺ເວ ວາ ສມານປຣິກ຺ ຂາຣໍ ກຕ຺ຕຸກາມາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕ ສພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ວຕ຺ຕມານໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນເກນ ສທ຺ຜິ ເປສລສ຺ສ ເອກສ຺ສ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕິ, ໂສ ປຸນ ເຕສເມວ ປຣິຈ຺ຈຊຕິ, ເອຕ຺ຕາວຕາ ເຕ ສມານປຣິກ຺ຂາຣິກາ ໂຫນ຺ຕີຕິ໋ ອິທໍ ສມານປຣິກ຺ຂາຣລກ຺ຂຕໍ ປາລຸອິອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂເຕເນວ ປຕນໂຕ ອຈລປ຺ປຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕຖາປີ ໂປຣາຕວິຜີ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ວຕ຺ຕນໂຕ ປຜິເສເຜຕພ຺ໂພ, ອາຈຣິຍາ ນໍ ມຕານຸສາເຣນ ກາຕພ຺ພໍ ກາຕຸກາເມນາຕີ ອປເຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ''ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖສາມເຕໂຣ ປຄ຺ຈສຸ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ເອກໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ ວາ ປຸນ ຄຫິໂຕ ລາກໍ ນ ລກຕິ, ອນ຺ຕິມວຕ຺ຖຸໍ ອຊ຺ຊາປນ຺ໂນ ນາມ ໂຫຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ໋

ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖານໍອນຸປ຺ປນ຺ນຈີວຣກຖາວຕ຺ຕນາ

໖໑໔໋ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຈີວເຣ ອກາຊິເຕ ປກ຺ກມຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ''ສງ຺ເຆນ ຕຕ຺ຣຸປ຺ປາທໂຕ ເອເກກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ເອຕ຺ຕກໍ ວສ຺ສາວາສິກໍ ທາຕຸ ສງ຺ຆສ຺ສ ຣຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ສາວິເຕປີ ວິພ຺ກມຕິ, ຕໂຕ ນ ລກຕິ, ປຸນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຈີວຣກາຊນໍ ສມ຺ກາເວນ຺ ໂຕປີ ນ ລກຕິເຍວ ປຸພ຺ພປກຕິໂຕ ກຜ຺ຖຕ຺ຕາ໋ ອຖ ປາປີເຕ ວິພ຺ກມຕິ, ລກຕີ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ໋

ສງ຺ເຆກິນ຺ເນຈີວຣຸປ຺ປາທກຖາວຕ຺ຕນາ

໖໑໖໋ປຣສມ຺ທ຺ເທຕິ ຊມ຺ພຸທີເປ໋

ອຜ຺ຖຈີວຣມາຕິກາກຖາວຕ຺ຕນາ

ສີກຸລ໌. ຍສ຺ມາ ອປ຺ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ປ຺ຣິກ຺ເຂປ຺ປາຣຫຍ຺ຖານໍ ທ຺ພ຺ພິຊານໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອປີຈາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ສຸວສນ຺ນິປາຕຍ຺ຖານມ຺ປີ ປຣິຍນ຺ຕຄຕເມວ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ‘‘ມຫາປຈ຺ຈຣິຍໍ ປນ ກິກ຺ຂູສຸປີ...ເປ... ປາປຸຕາຕີຕິ ‘ອຸປຈາຣສີມາຍ ເຫມາ’ຕິ ເອວໍ ທີນ຺ນເມວ ສນ຺ຊາຍາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ ฯ ‘‘ສມານສໍວາສກສີມາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຂຕ຺ຫສີມາທີສຸ ຖິຕານໍ ນ ປາປຸຕາຕິ ຕາສໍ ວິສຸໍ ສມານສໍວາສກສີມຕ຺ຕາ. ສມານສໍວາສກອວິປ຺ປວາສສີມານໍ ອິທໍ ນານຕ຺ຕໍ – ‘‘ອວິປ຺ປວາສສີມາຍ ຫມ຺ມີ’’ຕິ ທີນ຺ນໍ ຄາມຍ຺ຖານໍ ນ ປາປຸຕາຕິ. ກສ຺ມາ? ‘‘ຖເປຕ຺ວາ ຄາມຍ຺ຈ ຄາມູປຈາຣຍ຺ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ‘‘ສມານສໍວາສກສີມາຍາ’’ຕິ ທີນ຺ນໍ ປນ ຍສ຺ມີ ຖາເນ ອວິປ຺ປວາສສີມາ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ຖິຕານໍ, ອິຕຣຕ຺ຣ ຖິຕານຍ຺ຈ ປາປຸຕາຕິ. ‘‘ຂຕ຺ຫສີມາຍໍ ຖຕ຺ວາ ‘ສີມຍ຺ຖກສງ຺ຆສ຺ສ ຫມ຺ມີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຸປຈາຣສີມາຍ ເອວ ປຣິຈ຺ຂິນ຺ທິຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ອວິປ຺ປວາສສີມາຍ ເຫມາ’’ຕິ ຂຕ຺ຫສີມາຍໍ ຖຕ຺ວາ ທີນ຺ເນ ຕຕ຺ເຖວ ປາປຸຕາຕີຕິ ເກຈິ. ໂຍຊນສຕມ຺ປີ ປູເຣຕ຺ວາ ນິສີທນ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຫາຣູປຈາເຣ ຫຕ຺ຖປາເສນ, ພຫິຄາມາທີສຸ ທ຺ວາທສຫຕ຺ເຖນ ອຸປຈາໂຣຕິ ເອເກ. ‘‘ອິມສ຺ມີ ວິຫາເຣ ສງ຺ຆສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເອກາພທ຺ສາ ຫຸຕ຺ວາປິ ປຣິກ຺ເຂປປຣິກ຺ເຂປາຣຫຍ຺ຖານໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຖິຕານໍ ນ ປາປຸຕາຕີຕິ ເອເກ. ‘‘ກິກ຺ຂຸນິວິຫາຣໂຕ ພຫີ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຖຕ຺ວາ ‘ສງ຺ຆສ຺ສາ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆວ ສາມີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ເອໂກປີ ຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ສພ຺ເພສໍ ວາ ປາເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ອາເນຕ຺ວາ ວາ ປາເປຕພ຺ພໍ, ອິຕຣຖາ ຄຕສ຺ສ ນ ປາປຸຕາຕິ. ສມານລາກກຕິກາ ມູລາວາເສ ສຕິ ສິຍາ, ມູລາວາສວິນາເສນ ກຕິກາປີ ວິນສ຺ສຕິ. ສມານລາກວຈນໍ ສຕິ ທ຺ວີສຸ, ພຫູສຸ ວາ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ເຕເນວ ເອກສ຺ມີ ອວສິຍ຺ເຖ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ໂນ ມຕິ.

‘‘ຕາວກາລິກກາເລນ, ມູລຈ຺ເຊທວເສນ ວາ;

ອຍ຺ເຍສໍ ກມ຺ມໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ, ສີຍາ ນາວາສສງ຺ຄໂມ’’ຕິ. –

ອາຈຣິໂຍ.

ສພ຺ພຕ຺ຖ ທີນ຺ນເມວາຕິ ‘‘ສມານກາໂຄວ ໂຫຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ‘‘ເອກເມກໍ ອມ຺ຫາກໍ ປາປຸຕາຕີຕິ ເຈ ວທຕິ, ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ ວິກາຄສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ. ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈີວເຣ ທີນ຺ເນ ປໍສຸກູລິການໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ‘‘ອຸກໂຕສງ຺ຆສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສາ’’ຕິ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ເຆນ ມິສ຺ສິຕຕ຺ຕາ, ຕຕ຺ຖ ອປ຺ຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ຈ ປຸຄ຺ຄໂລ ວິສຸໍ ລກຕິ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ຫມ຺ມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕປີ ‘‘ອຸກໂຕສງ຺ຆສ຺ສ ທີນ຺ນເມວ ໂຫຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ, ຕໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ສງ຺ຆານໍ ທີນ຺ນກາວເມວ ທີເປຕິ, ນ ອຸກໂຕສງ຺ຆປ຺ຍຍຕ຺ຕິໍ, ຕສ຺ມາ ເອວ ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ກິກ຺ຂຸນີສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ຕຸຍ຺ຫຍ຺ຈາ’’ຕິ ວາໂຣ ນ ວຸຕ຺ໂຕ. ອຖ ວາ ອຍ຺ຖກຖາວຈນເມວ ປມາຕໍ, ນ ວິຈາຣຕາຕິ ເອເກ. ຍສ຺ມາ ເອໂກ ອທ຺ສານາທິຍໂກ ວິຍ ທ຺ວິໂສ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸກໂຕສງ຺ຆຄ຺ຄຫເນນ ເອໂກ ກິກ຺ຂຸ ນ ຄຫິໂຕຕິ ฯ ‘‘ສພ຺ພາວາສສ຺ສ ຈ ເຈຕິຍສ຺ສ ຈ ສມ຺ມສ຺ສ ຈາ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ພວິຫາເຣສຸ ເຈຕິຍສມ຺ມານໍ ເອເກກສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ກາໂຄ ທາຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ. ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ເຈຕິຍສ຺ສ ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ເຈ? ນ, ຕຕ຺ຖ ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອິສ ວິຫາເຣນ ຆຍິຕຕ຺ຕາ ຈ ຕມ຺ຫີ ຕມ຺ຫີ ວິຫາເຣ ເອກກາຄໍ ລກິຕພ຺ພເມວາຕິ ປຣິຫຣນ຺ຕິ. ອຕ຺ຕໂນ ປາເປຕ຺ວາຕິ ວິກາເລ ອປ຺ຣິໂກຄຕ຺ຕາ ສກໂລປີ ວຍ຺ເຍຍ຺ຍາຕິ ເຈ? ‘‘ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຫຣາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ເຕນ ‘‘ຫຣາມີ’’ຕິ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ຈ ນ ວຍ຺ຍຕິ. ປຈ຺ຈິມວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖານມ຺ປີຕິ ເອຕ຺ຖ ອປີ-ສທ຺ໂທ ອວທາຣຕຕ຺ໂຖ, ປຈ຺ຈິມວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖານເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອິຕຣຖາ ສມຸຈ຺ຈຍຕ຺ເຖ ຄຫິເຕ ‘‘ລກ຺ຂຕຍ຺ຍູ ວທນ຺ຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ສິຍາ. ກສ຺ມາຕິ ອາຣກິຕ຺ວາ ປປຍ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ຕິ. ກີ ເຕນ, ປຣໂຕ ‘‘ຈີວຣມາສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ...ເປ... ອຕີຕວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖານເມວ ປາປຸຕາຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ສິທ຺ສຕ຺ຕາ ນ ວິຈາຣິຕໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ລກ຺ຂຕຍ຺ຍູ’’ຕິ ອຈລວເສນ. ສເຈ ປນ ພຫິອຸປຈາຣສີມາຍ ຖິໂຕ...ເປ... ສມ຺ປຕ຺ຕານໍ ສພ຺ເພສໍ ປາປຸຕາຕີຕິ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວຸຕ຺ຖວສ຺ສານນ຺ຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ ‘‘ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວຸຕ຺ຖວສ຺ສານໍ ສພ຺ເພສໍ ສມ຺ປຕ຺ຕານໍ ປາປຸຕາຕີ’’ຕິ (ກງ຺ຂາ. ອຍ຺ຖ. ອກາລຈີວຣສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) ກງ຺ຂາວິຕຣຕິຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຄິມ຺ຫານໍ ປຖມທິວສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ຍສ຺ມາ ອນນ຺ຕຣາຕີຕໍ ເຫມນ຺ຕໍ ເອວ ວຸຕ຺ຖານາມ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ວສ຺ສໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ມາຕິກາ ອາໂຣເປຕພ຺ພາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຍ ວາ ເຖເຣຫິ ເປສິຕາ, ເຕສໍ ປາປຸຕາຕີຕິ ກີຣ ອຕ຺ໂຖ.

ຈີວຣກ຺ຂນ຺ສກວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໙. ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ສກວຕ຺ຕນາ

ທຸເວນິສ຺ສາຣຕາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໙໕໕ອປ຺ປຕ຺ໂຕນິສ຺ສາຣຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ນິສ຺ສາຣຕໍ ນາມ ກຸລທູສການໍເຍວ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ, ອຍໍ ປນ ກຸລທູສໂກ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອປ຺ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ຺ ຍທິ ເອວໍ ກຖໍ ສຸນິສ຺ສາຣິໂຕ ໂຫຕີຕິ? ຈູລ຺ອວຕ຺ເຄ ‘‘ອາກງ຺ຂມາໂນ ສງ຺ໂຄ ປພ຺ພາຊນີຍກມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ ຍາ’’ຕິ (ຈູລ຺ອວ຺ ໒໗) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺ ‘‘ຕສ຺ສປາປີຍສິກາກມ຺ມາຣຫສ຺ສ ຕສ຺ສປາປີຍສິກາກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຈກ຺ກໍ ພນ຺ຄນ຺ ຕິ ຍາຕພ຺ພໍ຺

ອຸປາລິປ຺ຈ຺ຉາກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໐໐຺‘‘ປຣໂຕຕິ ອຸປາລິປ຺ຈ຺ຉໂຕ ປຣ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ຺ ໂທສາຣິຕປາລຸອິຍໍ ‘‘ອູນວີສຕິວສ຺ໂສ ນ ອາຄໂຕ ວິປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸກຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອິມສ຺ມິ ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຄເກ ອຄມ຺ມກມ຺ມານິເຍວ ທ຺ວີຄາ ກຕ຺ວາ ປຍ຺ຈາຄຕານີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ຕເນວ ປຣິວາເຣ ອິມສ຺ມິ ຂນ຺ຄເກ ‘‘ປຍ຺ຈ ອຄມ຺ມິການີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ‘‘ອນ຺ຄມ຺ມູຄພຄີໂຣ ໂສສາຣິໂຕ’’ຕິ ອິມິນາ ອປ຺ພ຺ພຊິຕສ຺ສປີ ອຸປສມ຺ປທາ ຣຸຫຕີຕິ ສິທ຺ຄໍ຺

ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຄກວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ຺

໑໐຺ ໂກສມ຺ພກກ຺ຂນ຺ຄກວຕ຺ຕນາ

ໂກສມ຺ພກວິວາທກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໕໑຺ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິໂກຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຍ຺ຈາປີ ‘‘ວິນຍຄໂຣ ມາຕິກາຄໂຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຸກໂຕວິກງ຺ຄໍ ປນ ສນ຺ຄາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ຂນ຺ຄກກາຕໂກ ໂຫຕິ຺ ອາວຸໂສ ເອຕ຺ຖ ອາປຕ຺ຕີຕິ ວຈນໍ ອຸປາທາຍ ‘ໂສ ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອາປຕ຺ຕິທິຍ຺ຖີ ໂຫຕິ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ປຈ຺ຉາ ວິນຍຄໂຣ ‘‘ວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ສຕິ ປມາຕໍ, ນ ປຍ຺ຍຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິ ສຕີ ປຍິລກິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອາປຕ຺ຕິທິຍ຺ຖີ ອໂຫສິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອນ຺ເຕ ‘‘ອຍ຺ເຍ ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ອາປຕ຺ຕິທິຍ຺ຖີໂນ ໂຫນ຺ຕິ’’ຕິ຺

໔໕໕຺ ‘‘ຍຖາ ມຍາ ຍຕ຺ຕີ’’ຕິ ລິຂນ຺ຕິ ‘‘ປຍ຺ຍຕ຺ຕາ’’ຕິ ເອກວຈນຕ຺ຕາ຺

ທີຄາວຸວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໕໗຺ ‘‘ກູຕປຸພ຺ພໍ, ກິກ຺ຂເວ, ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ’’ຕິ ລິຂນ຺ຕິ຺ ປຸຣາຕໂປ຺ຕຖເກສຸ ‘‘ພາຣາຕສິຍ’’ນ຺ຕິ ນຕ຺ຖິ, ‘‘ນຕ຺ຖີກາໂວວ ສຸນ຺ທໂຣ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ຺

ປາລິເລຍ຺ຍກຄມນກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໖໗຺ຣກ຺ຂິຕວນສຕ຺ເທາຕິ ສງ຺ຄິຕິຕ຺ເຖເຣຫິ ສຸວິຍ຺ເຍຍ຺ຍໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ‘‘ປາລິເລຍ຺ໂຍຕິ ຄາໂມ, ຕສ຺ສ ວເສນາ’’ຕິປີ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ຄມ຺ມປທຍ຺ຖກຖາຍ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ຺

ອຍ຺ຖາຣສວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໗໖຺ນຕ຺ເວວ…ເປ… ປຍິພາຫິຕພ຺ພນ຺ຕິ ວທາມີຕິ ເອຕ຺ຖ ເສນາສນາຣຫສ຺ສ ໂຍ ເສນາສນໍ ປຍິພາຫຕິ, ຕສ຺ເສວ ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສ຺ ‘‘ກລຫກາຣກາທີນເມຕ຺ຖ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖີຕິອາທີກໍ ສງ຺ຄສ຺ສ ກຕິກໍ ວຕ຺ວາ ຕໍ ນ ປຍ຺ຍາເປນ຺ຕສ຺ສ ວາ ‘ອທໍ ພຸທ຺ໂຄ’ຕິ ປສຍ຺ຫ ອຕ຺ຕນາ ອຕ຺ຕໂນ ປຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕໍ ‘ຍຸຕ຺ຕິຍາ ຄຕ຺ຫຖາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ວາເຣນ຺ຕສ຺ສ ວາ ໂທໂສ

ນຕຖິ။ ອິຣ ກລຫວູປສມນຕຸຖໍ ອາຄຕານໍ ໂກສມຸພິການມຸປີ 'ຍຖາວຸທຸຌ'ນຸຕິ ອວຕຸວາ 'ວິວິຕຸເຕ ອສຕິ ວິວິຕຸຕໍ ກຕຸວາປີ ທາຕພຸພ'ນຸຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວິວິຕຸຕໍ ກຕຸວາ ເທນຸຕໍ ປຝິພາເທນຸຕສຸເສວ ອາປຕຸຕິຕິ ກິຣ ອຍມຕຸໂຖ ປາຣິວາສິກາທີນໍ ວິ ຫາຣປຣິຍນຸຕທາປເນນ ສາຣິຕພຸໂພ''ຕິ ລິຂິຕໍ။

ສງພສາມຄຸຄີກຖາວຕຸຕນາ

໔໗໔။ ''ອຖ ໂຂ ເຕ ອຸກຸຂິຕຸຕານຸວຕຸຕກາ ກິກຸຂູ ຕໍ ອຸກຸຂິຕຸຕກໍ ກິກຸຂຸໍ ໂອສາເຣຕຸວາ ເຍນ ອຸກຸເຂປກາ ກິກຸຂູ...ເປ... ຕສຸສ ວຕຸ ຖຸສຸສ ວູປສມາຍ ສງພສາມຄຸຄີ ກໂຣມາ''ຕິ ວຈນໍ ທຸວິລຸເລຍຸຍວິນິຈຸຉຍໍ ວິນຍລກຸຂຕກຸສລສຸສ။ ວິຊຊມາເນ ທິ ກາຣກສງເພ ອິຕໂຣ ສງໂພ ໂອສາຣິຕຸໍ ນ ລກຕິ။ ໂອສາເຣນຸໂຕ ເຈ, ເຕ ກິກຸຂູ ກາຣກສງເພນ ສມານລທຸຮິກກາວໍ ປຕຸຕຕຸຕາ ເຕນ ສມານ ສໍວາສກາ ໂຫນຸຕິ, ຕໂຕ ອຸກຸເຂປການໍ ຉນຸທໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ໂອສາເຣນຸຕານໍ ກມຸມໍ ກຸປຸປຕິ, ຕສຸມາ ''ເຕນ ທິ, ກິກຸຂເວ, ຕໍ ກິກຸຂຸໍ ໂອສາເຣຖາ''ຕິ (ມຫາວ။ ໔໗໔) ກຄວໂຕ ວຈເນນ ອຸກຸຂິຕຸຕານຸວຕຸຕກາ ໂອສາເຣຕຸໍ, ອຸທາຫຸ ນິສຸສິມໍ ຄນຸຕຸວາ, ອຸທາຫຸ ອິຕເຣສໍ ຉນຸທໍ ຄເຫຕຸວາ ໂອສາເຣຕຸໍ, ນນຸ ເອເຕສມລຸລຕເຣເນຕຸຖ ກວິຕພຸພໍ, ນ ຈ ປເນຕໍ ສພຸພຄຕຸຖິປເທສຸ ວິຈາຣິຕໍ။ ອຍໍ ປເນຕຸຖ ຕກຸໂກ –

''ຍສຸມີ ວຕຸຖຸສຸມີ ສງເພນ, ກຕກມຸມສຸສ ກິກຸຂຸໂນ;

ສຕິ ຕສຸມີ ນ ອລຸລສຸສ, ປຝິປຸປສຸສມຸການໍ ຂມໍ။

''ວິຣມນຸເຕ ຕໂຕ ໂທໂສ, ອປີ ສງໂພ ອກາຣໂກ;

ໂອສາເຣຕຸໍ ອລໍ ຍສຸມາ, ກາຣໂກ ອນຸໂລມິໂກ''ຕິ။

໔໗໗။ ''ອຝຸຖ ທູຕງຄານິ ນາມ ໂສຕາ ຈ ໂຫຕິ, ສາເວຕາ ຈ ອຸຄຸຄເຫຕາ ຈ ຩາເຣຕາ ຈ ວິລຸຌາຕາ ຈ ວິລຸຌາເປຕາ ຈ ກຸສໂລ ຈ ສທິຕາສທິຕທສຸສໂນ ຈ ອກລຫກາຣໂກ ຈາຕິ ເອຕານີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ။

ໂກສມຸພກກຸຂນຸຣກວຕຸຕນາ ນິຝຸຖິຕາ။

ມຫາວຄຸຄສຸສ ລີນຕຸຖປກາສນາ ນິຝຸຖິຕາ။

ນໂມ ຕສຸສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມຸມາສມຸພຸທຸຣສຸສ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ຈູລຸອວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໑໗ ກມ຺ມກ຺ຂນ຺ຊກວຕ຺ຕນາ

ອຊມ຺ມກມ຺ມທ຺ວາທສກກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໗ອສມ຺ມຸຂາກຕໍ ໂຫຕີຕິອາທໂຍ ຕິກາ ເກວລໍ ເທສນາມຕ຺ຕເມວ໗ ນ ຫິ ຕີຫິ ເອວ ອງເຄຫິ ສໂມຊາເນຫິ ອຊມ຺ມກມ຺ມໍ ໂຫຕີ, ເອເກນປິ ໂຫຕິ ເອວ, ອຍມຕ຺ໂຖ "ຕິຕ຺ຕໍ, ກິກ຺ຂເວ"ຕິອາທິປາລຸອິຍາ (ຈູລຸອວ໗ ໖) ສາເຊຕພ຺ໂພ໗ "ອປ຺ປ໌ຜິລ຺ລາຍ ກຕໍ ໂຫ ຕີ"ຕິ ລຊ຺ຊີ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ໗ ກຕ຺ຫປກ຺ເຂ "ອເທສນາຄາມິນິຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ກຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ "ເທສນາຄາມິນິຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ກຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ ອິທໍ ທ຺ວຍໍ ປຣໂຕ "ຕີຫີ, ກິກ຺ຂເວ, ອງເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອາກງຂມາໂນ ສງໂຜ ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍ໗ ອຊິສີເລ ສີລວິປນ຺ໂນ ໂຫຕີ"ຕິ ອິມິນາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ, ອເທສນາຄາມິນີ ອາປນ຺ໂນ ຫິ "ອຊິສີເລ ສີລວິປນ຺ໂນ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕີ໗ ຍຸຕ຺ຕເມຕໍ, ກຕ຺ຕຸ ອຊີປ຺ປາໂຍ ເອຕ຺ຖ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ໂພ໗ ເອຕ຺ຖາຫ ອຸປຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ "ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມສ຺ສ ຫິ ວິເສເສນ ກຕ຺ໜນກາຣກຕ຺ຕໍ ອງຄ'ນ຺ຕິ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປາລຸອິຍາ ອາຄຕນີທາເນນ ຍຸຊ຺ຊຕີ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພຕ຺ຕີເກສຸປີ ກຕ຺ໜນໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ກຕ຺ໜນປ໌ຈ຺ຈຍາ ອາປນ຺ນາປຕ຺ຕິວເສນ ອິທໍ ກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ 'ອຊິສີເລ ສີລວິປນ຺ໂນ'ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ປຸພ຺ພກາເຄ ວາ ອປຣກາເຄ ວາ ໂຈທນາສາຣຕາທິກາເລ ກຕ຺ໜນປ໌ຈ຺ຈຍາ ອາປນ຺ນາປຕ຺ຕິວເສເນວ ກາເຣຕພ຺ພໍ, ນ ເກວລໍ ສງຟາທິເສສປ໌ຈ຺ຈຍາ ກາຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ໗ "ອເທສນາຄາມິນິຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາຕີ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິຍາ'ຕິ ເອຕ຺ຕກມຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ປຣໂຕ 'ອຊິສີເລ ປາຣາຊິກສງຟາທິເສເສ ອຊ຺ຊາຈາຣາ'ຕິ ໂປຣາຕຄຕ຺ຖິປເທ ວຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ໗ "ອຊິສີເລ ສີລວິປນ຺ໂນ'ຕິ ສງຟາທິເສສໍ ສນ຺ຊາຍາ"ຕິ ຄຕ຺ຖິປເທ ລິຂິຕໍ໗ ອິທໍ ໂປຣາຕຄຕ຺ຖິປເທ ປຸຣິມວຈເນນ ສເມຕີ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈິມໍ ປາຣາຊິກ ປທໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຊາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາ , ອຜ຺ຖກຖາຍຜ຺ຈ "ອເທສນາຄາມິນິຍາຕີ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິຍາ ວາ ສງຟາທິເສສາປຕ຺ຕິ ຍາ ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິ ອຕ຺ຖຸທ຺ຊາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕາ ສິຍາ໗ ຍໂຕ ຄຕ຺ຖິປເທ "ອຊິສີເລ ສີລວິປນ຺ໂນ'ຕິ ສງຟາທິເສສໍ ສນ຺ຊາຍາ"ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ລິຂິຕໍ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຄຕ຺ຖິປເທ ສກເລນ ນເຍນ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິປ໌ຈ຺ຈຍາ ອຸປ຺ປນ຺ນກຕ຺ໜນເຫຕຸ ນ ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພໍ ປໂຍຊນາກາວາ, ສງຟາທິເສສປ໌ຈ຺ຈຍາ ກາຕພ຺ພນ຺ຕີ ອຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຊ ໂຫ ຕີ໗ ນ, ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ "ເທສນາຄາມິນິຍາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ກຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ (ຈູລຸອວ໗ ໔) ວຈນໂຕຕີ ເຈ? ນ, ເອເກນ ປຣິຍາເຍນ ສງຟາທິເສສສ຺ສປີ ເທສນາຄາມິນີໂວຫາຣສມ຺ກວໂຕ,

ເຍນ ກມ຺ເມນ ສນ຺ຕຊ຺ຊນໍ ກຣີຍຕີ, ຕໍ ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມໍ ນາມ໗ ເຍນ ກມ຺ເມນ ນິສ຺ສາຍ ເຕ ວຕ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິ ນິສ຺ສິຍຕີ ກຊາປີຍຕີ ນິຍສ຺ໂສ, ຕໍ ນິຍສກມ຺ມໍ ນາມ໗ ເຍນ ຕໂຕ ອາວາສໂຕ, ຄາມໂຕ ຈ ປພ຺ພາເຊນ຺ຕີ ກຸລທູສກໍ, ຕໍ ປພ຺ພາຊນີຍກມ຺ມໍ ນາມ໗ ເຍນ ກມ຺ເມນ ອກ຺ກຸຜ຺ຖຄໜຜ຺ຖສມອິປເມວ ປຜິສາຣີຍຕີ ໂສ ອກ຺ໂກສໂກ ປຈ຺ຉາ ເປສີຍຕີ, ຕໍ ປຜິສາຣຕີຍກມ຺ມໍ ນາມ໗ ເຍນ ສມານ ສໍວາສກກູມິໂຕ ອຸກ຺ຂິປີຍຕີ໗ ຉທ຺ທີຍຕີ ສາຕີສາໂຣ ກິກ຺ຂສງເໜນ, ຕໍ ກມ຺ມໍ ອຸກ຺ເຂປນີຍກມ຺ມໍ ນາມາຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ໗

໑໑໗"ນິສ຺ສາຍ ເຕ ວຕ຺ຖພ຺ພ"ນ຺ຕິ ຄຣຸນິສ຺ສຍໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ອິຕຣນ຺ຕີ໗

໔໑໗ອສ຺ສຊິປ຺ປນພ຺ພສ຺ກວຕ຺ຖສ຺ມີ "ເຕສຸ ວິພ຺ການ຺ເຕສຸປີ ກມ຺ມໍ ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ເກຕ຺ວໍ ອນຸລ຺ລາຕມ຺ປີ ສມ຺ມາວຕ຺ຕນ຺ຕານໍເຍວາ"ຕິ ລິຂິຕໍ໗ ສມ຺ມຸຂາ ວຸຕ຺ຕເມວ ຄິຫິປຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ນາມ໗ ປຣມ຺ມຸຂາ ວຸຕ຺ຕໍ ເທສນໍ ຄຈ຺ຉຕີ໗

໔໑໗ ຂມາເປນ຺ເຕນ "ຂມາທີ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພມຕ຺ຕເມວ, ນ ອຸກ຺ກຸຜິກາທີສາມີຈີນາ ປໂຍຊນນ຺ຕີ໗ ອນຸທູຕນ຺ຕິ ສຫາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໗

໔໐໗ອທສ຺ສເນເຍວ ອຸກ຺ເຂປນີຍໍ ກາຕພ຺ພໍ, ນ ອຜ຺ຜຖາ໗ "ຕຊ຺ຊນີຍາທີກຣຕກາເລ ອາປຕ຺ຕີ ໂຣເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອທສ຺ສເນ, ອປ຺ປຜິກມ຺ເມ ວາ ກຕ຺ໜນກາຣກາທີອງເຄຫິ ກາຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ໗

ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມາທີສຸ ອຍໍ ປກິຕ຺ຕກວິນິຈ຺ຉໂຍຕີ ເວທິຕພ຺ໂພ໗ ກີ ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມໍ, ຕຊ຺ຊນີຍກມ຺ມສ຺ສ ກີ ມູລໍ, ກີ ວຕ຺ຖຸ, ກີ

ປຣິໂຍສານໍ, ກສ຺ມາ ‘‘ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ? ກິ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມນ຺ຕິ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ສຕິ ກຣຕາສມ຺ປຕ຺ຕິ ຯ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມສ຺ສ ກິ ມູລນ຺ຕິ ສງ຺ໂຄ ມູລໍ ຯ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມສ຺ສ ກິ ວຕ຺ຖູຕິ ກລຫຊາຕາປຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸ ຯ ກິ ປຣິໂຍສານນ຺ຕິ ກາວນາ ປຣິໂຍສານໍ ຯ ກສ຺ມາ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ສງ຺ໂຄ ກລຫກາຣກປ຺ຸຄລໍ ກລເຫ ຈ ເກເທ ຈ ກາຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຂນ຺ຕິຍາ ຊເນຕິ, ອຸປສເມ ຊເນຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ຯ ກາຖໍ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ກາຖໍ ອກຕໍ ຯ ກີນ຺ຕິ ຈ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ກີນ຺ຕິ ຈ ອກຕໍ ຯ ເກນ ຈ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ເກນ ຈ ອກຕໍ ຯ ກຕ຺ຖ ຈ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ກຕ຺ຖ ຈ ອກຕໍ ຯ ກາຍ ເວລາຍ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕິ, ກາຍ ເວລາຍ ອກຕໍ ໂຫຕິ? ກາຖໍ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກຕໍ ໂຫຕີຕິ ສມຄ຺ເຄນ ສງ຺ເຄນ ຄຕ຺ຕິຈຕ຺ຕ຺ເຖນ ກມ຺ເມນ ຯ ກາຖໍ ອກຕໍ ໂຫຕີຕິ ວຄ຺ເຄນ ສງ຺ເຄນ ຄຕ຺ຕິຈຕ຺ຕ຺ເຖນ ກມ຺ເມນ ຯ ກີນ຺ຕິ ຈ ກຕໍ ໂຫຕີຕິ ກຣຕາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຯ ກີນ຺ຕິ ຈ ອກຕໍ ໂຫຕີຕິ ກຣຕາວິປຕ຺ຕິຍາ ຯ ເກນ ຈ ກຕໍ ໂຫຕີຕິ ສງ຺ເຄນ ຯ ເກນ ຈ ອກຕໍ ໂຫຕີຕິ ຄເຄນ ປຸຄ຺ຄເລນ ຯ ກຕ຺ຖ ຈ ກຕໍ ໂຫຕີຕິ ຍສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສງ຺ໂຄ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສມ຺ມຸຂີກູເຕ ຯ ກຕ຺ຖ ຈ ອກຕໍ ໂຫຕີຕິ ຍສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສງ຺ໂຄ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອສມ຺ມຸຂີກູເຕ ຯ ກາຍ ເວລາຍ ກຕໍ ໂຫຕີຕິ ຍທາ ກລຫຊາຕາປຕ຺ຕິ ສໍວິຊ຺ຊຕິ ຯ ກາຍ ເວລາຍ ອກຕໍ ໂຫຕີຕິ ຍທາ ກລຫຊາຕາປຕ຺ຕິ ນ ສໍວິຊ຺ຊຕິ ຯ ກຕິຫາກາເຣຫິ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມສ຺ສ ປຕ຺ຕກລ຺ລໍ ໂຫຕິ, ກຕິຫາກາເຣຫິ ອປຕ຺ຕກລ຺ລໍ? ສຕ຺ຕຫາກາເຣຫິ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມສ຺ສ ປຕ຺ຕກລ຺ລໍ ໂຫຕິ, ສຕ຺ຕຫາກາເຣຫິ ອປຕ຺ຕກລ຺ລໍ ຯ ກຕເມຫິ ສຕ຺ຕຫາກາເຣຫິ ປຕ຺ຕກລ຺ລໍ, ກຕເມຫິ ສຕ຺ຕຫາກາເຣຫິ ອປຕ຺ຕກລ຺ລໍ ໂຫຕິ? ກລຫຊາຕາປຕ຺ຕິ ນ ສໍວິຊ຺ຊຕິ, ໂສ ວາ ປຸຄ຺ຄໂລ ອສມ຺ມຸຂີກູໂຕ ໂຫຕິ, ສງ຺ໂຄ ວາ ວຄ຺ໂຄ ໂຫຕິ, ອສໍວາສິໂກ ວາ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕສ຺ສໍ ປຣິສາຍໍ ສໍວິຊ຺ຊຕິ, ອໂຈທິໂຕ ວາ ໂຫຕິ ອສາຣິໂຕ ວາ, ອາປຕ຺ຕິ ວາ ອນາໂຣປິໂຕ ຯ ອິເມຫິ ສຕ຺ຕຫາກາເຣຫິ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມສ຺ສ ອປຕ຺ຕກລ຺ລໍ ໂຫຕິ, ອິຕເຣຫິ ສຕ຺ຕຫາກາເຣຫິ ປຕ຺ຕກລ຺ລໍ ໂຫຕິ ຯ ເອວໍ ເສສກມ຺ເມສູຕິ ຯ

ກມ຺ມກຂນ຺ຂກວຕ຺ຕຕນາ ນິຕ຺ຖິຕາ ຯ

໔ ຯ ປາຣິວາສິກກຂນ຺ຂກວຕ຺ຕຕນາ

ປາຣິວາສິກວຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕຕນາ

໗໕ ຯ ປາຣິວາສິກກຂນ຺ຂເກ ‘‘ນາ ນໍ ຄາມປ຺ປເວສນໍ ອາປຸຈ຺ຈຄາຕີ ວຕ຺ເຕ ອນາປຸຈ຺ຈາປີ ຄາມໍ ປວິສິຕຸໍ ວຸຍຕີ’’ຕີ ວທນ຺ຕິ ຯ ສງ຺ໂຄ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຍຸຄາເນ ຄເທຕຸໍ ວຸຍຕີ ຯ ໂອໂຕຊນໍ ນາມ ວິສຸສຊ຺ຊນໍ ຯ ‘‘ຕໍ ປນ ປາຣິວາສິເກນ ປາປີຕສ຺ສ ອຕ຺ຕນາ ສມ຺ປຍິຈ຺ຈິຕສ຺ເສວ ປຸນທິວສາທິອຕ຺ຖາຍ ວິສຸສຊ຺ຊນໍ ກາຕພ຺ພໍ, ອສມ຺ປຍິຈ຺ຈິຕ຺ວາເຍວ ເຈ ວິສຸສຊ຺ເຊຕິ, ນ ລກຕີ’’ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ

໗໖ ຯປກຕິຍາວ ນິສ຺ສໂຍຕີ ເອຕ຺ຖ ‘‘ອນ຺ເຕວາສິການໍ ອາລຍສພ຺ກາເວ ຍາວ ວສ຺ສູປນາຍິກທິວໂສ, ຕາວ ກປ຺ປຕິ, ຕສ຺ສ ອາລຍສ຺ສ ສພ຺ກາເວ ນິສ຺ສໂຍ ນ ປຍິປ຺ປສ຺ສມ຺ກຕີຕິ ເຈ? ນ ວຸຍຕິ ຯ ຕຕ຺ຖ ອິທານິ ຂມາເປຍ຺ຍາມີຕິອາທິນາ ວຸຍຕີ’’ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ຕຕ຺ຖ ເອກນ຺ເຕນ ວິສ຺ສຍຸຄ຺ຕາ, ອິສ ປນ ເອກນ຺ເຕເນວ ທຸວິນ຺ນມ຺ປີ ສມາກາໂວ ອິຈ຺ຈິຕພ຺ໂພ ເອວາຕິ ເອເກ ຯ ປຍິພລສ຺ສ ວາ ກິກ຺ຂຸສ຺ສາຕີ ເອຕ຺ຖ ‘‘ລທ຺ທສມ຺ມຸຕິເກນ ອາຕຕ຺ໂຕປີ ຄຣຸສມ຺ເມຫີ, ອລຸເລຫີ ວາ ໂອວທິຕຸໍ ນ ລກຕີ’’ຕີ ລິຂິຕໍ ຯ ຕໂຕ ວາ ປາປິຍຸຄຕຣາຕີ ເອຕ຺ຖ ‘‘ອສລ຺ຈິຈ຺ຈ ອາປນ຺ນສລ຺ຈຣິຕ຺ຕໂຕ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຍຸຄິ ປາປິຍຸຄຕຣາຕີ ອຍມ຺ປີ ນໂຍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ’’ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ປຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ວສ຺ສາວາສິກໍ ຯ ເສນາສນໍ ນ ລກຕີ ເສຍ຺ຍປຣິຍນ຺ຕກາຄິຕາຍ ຯ ‘‘ອຸທ຺ເທສາທີນິ ທາຕຸມ຺ປີ ນ ລກຕີ’’ຕີ ວທນ຺ຕິ ຯ ‘‘ສເຈ ທ຺ເວ ປາຣິວາສິກາ ຄຕ຺ຍຸຄາເນ ອລຸລມລຸລໍ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ອຸໂກທີປີ ອລຸລມລຸລສ຺ສ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ ອວິເສເສນ ‘ອາຄນ຺ຕຸເກນ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ, ອາຄນ຺ຕຸກສ຺ສ ອາໂຣເຈຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ’’ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ອລຸລວິຫາຣຄເຕນາປີ ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພ ອາໂຣຈິຕສ຺ສ ປຸນາໂຣຈນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ ຯ ‘‘ອນິກ຺ຂິຕ຺ຕວຕ຺ຕສ຺ສ ພຫີ ອາໂຣຈິຕສ຺ສ ຍຖາ ປຸນ ວິຫາເຣ ອາໂຣຈນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ເອວໍ ‘ອາຄນ຺ຕຸກໂສສນຕ຺ຖໍ ອຸໂປສຖທິວເສ ອາໂຣເຈຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ວຈນລ຺ເຫຕ຺ຖ ສາຄກ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ຯ

໗໑ ຯ ເອກຈ຺ຈນ຺ເນ ນິສິນ຺ນສ຺ສາປີ ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຈທທຸກ຺ກຍາປຕ຺ຕິໂຍ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເອເກ ຯ ອວິເສເສນາຕີ ປາຣິວາສິກສ຺ສ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕກສ຺ສາຕີ ອິມໍ ເກທໍ ອກຕ຺ວາ ຯ ‘‘ຕທຫຸປສມ຺ປນ຺ເນປີ ປກຕຕ຺ເຕ’’ຕີ ວຈນໂຕ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນຫີ ວສິຕຸໍ ວຸຍຕີ ຯ ‘‘ສມວສ຺ສາຕີ ເອເຕນ ອປຈ຺ຈາ ອປ຺ປຣິມໍ ນິປ຺ຊຊເນ ທຸວິນ຺ນມ຺ປີ ວຕ຺ຕເກທາປຕ຺ຕິກາວໍ ທີເປ຺ຕີ’’ຕີ ລິຂິຕໍ ຯ

ປາຣິວາສິກວຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕຕນາ ນິຕ຺ຖິຕາ ຯ

ມູລາຍປຜິກສຸສນາຣຫວຕຸຕກຖາວຕຸຓນາ

໗໓໙ອຕຸຕໂນອຕຸຕໂນ ນວກຕຣນ຺ຕິ ປາຣິວາສິກາທີນວກຕຣໍ໙ ປຖມໍ ສງຆມຊ຺ເຊ ປຣິວາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕວຕ຺ເຕນ ປຸນ ເອກສ຺ສປິ ສນ຺ຕິເກ ສມາທິຍິຕຸໍ, ນິກ຺ຂິປິຕຸໍຍ຺ຈ ວຎຍຕິ໙ ມານຕ຺ເຕ ປນ ນິກ຺ຂິປິຕຸໍ ວຎຍຕິ໙ ອູເນ ຄເຓ ຈຣຓໂທສຕ຺ຕາ ນ ຄເຫຕຸນ຺ຕິ ເອເກ໙ ປຖມໍ ອາທິນ຺ນວຕ຺ຕໍ ເອກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຍຖາ ນິກ຺ຂິປິຕຸໍ ວຎຍຕິ, ຕຖາ ສມາທິຍິຕຸມ຺ປິ ວຎຍຕີຕິ ໂປ ຣາຓຄຕ຺ຖິປເທ໙

ປາຣິວາສິກກ຺ຂນ຺ຉກວຕ຺ຓນາ ນິຎ຺ຖິຕາ໙

໓໙ ສມຸຈ຺ຈຍກ຺ຂນ຺ຉກວຕ຺ຓນາ

ສຸກ຺ກວິສ຺ສຎ຺ຖິກຖາວຕ຺ຓນາ

໕໓໙‘‘ເວທຍາມີຕິ ຊານາມິ, ຈິຕ຺ເຕນ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຸຂໍ ອນຸກວາມິ, ນ ຕປ຺ປ຺ຈ຺ຈຍາ ອຫໍ ທຸກ຺ຂິໂຕຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ’’ຕິ ລິຂິຕໍ໙ ຍສ຺ສ ມາລຸອເກ ນາໂຣຈິຕໍ, ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍ໙ ຍສ຺ສ ອາໂຣຈິຕໍ, ຕສ຺ສ ປຸນ ອາໂຣຈນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ເກວລໍ ນິກ຺ ຂິປິຕພ຺ພເມວ໙ ວຕ຺ຕໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວສນ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ຈາຣສີມາຄຕານໍ ສພ຺ເພສໍ ອາໂຣຈນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ໙ ທິຎ຺ຖຣູປານໍ ສຸຕສທ຺ທາ ນໍ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ, ອທິຎ຺ຖອສ຺ສຸຕານມ຺ປິ ອນ຺ໂຕທ຺ວາທສຫຕ຺ຖຄຕານໍ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ໙ ‘‘ອິທໍ ວຕ຺ຕໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວສນ຺ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໙ ‘‘ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ວິຫາຣສ຺ສ ປຣິກ຺ເຂປໂຕ’ຕິອາທິ ກິຍ຺ຈາປິ ປາລຸອິຍໍ ນຕ຺ຖິ, ອຖ ໂຂ ອຎ຺ຖກຖາຈຣິຍານໍ ວຈເນນ ຕຖາ ເອວ ປຝິປ຺ຊິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ໙ ‘‘ອຕ຺ຖິກາວໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາຕິ ທ຺ວາທສຫຕ຺ເຖ ອຸປ຺ຈາເຣ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ, ອ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕວຕ຺ຕານໍ ອຸປ຺ຈາຣສີມາຍ ອາຄຕກາວໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ສຫວາສາທິກໍ ເວທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ໙ ‘‘ນິກ຺ຂິປນ຺ເຕນ ອາ ໂຣເຈຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິປິຕພ຺ພໍ, ປໂຍຊນໍ ອຕ຺ຖິ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ຕໍ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ສິຕໍ໙ ຈິຕ຺ຓມານຕ຺ໂຕ ກິກ຺ຂຸ ອພ຺ເກຕພ຺ໂພຕິ ຈິຕ຺ຓມານຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ອພ຺ການາຣຫສ຺ສ ຈ ນິນ຺ນານາກາຣຓຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍຖາ ‘‘ອພ຺ການາຣໂຫ ອພ຺ເກຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິ ຍາ໙ ອຸກ຺ເຂປນິຍກມ຺ມກໂຕປິ ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຣິຄ຺ຄຫຓວເສນ ສກາຄກິກ຺ຂຸນ຺ທິ ສຕິ ຕສ຺ສ ອນາໂຣຈາເປຕຸໍ ນ ລກຕິ໙

ປຣິວາສກຖາວຕ຺ຓນາ

໑໐໔໙ ‘‘ອນນ຺ຕຣາຍິກສ຺ສ ປນ ອນ຺ຕຣາຍິກສ຺ຍ຺ຍາຍ ຉາທຍໂຕ ອຈ຺ຉນ຺ນາວາ’’ຕິ ປາໂຖ໙ ອເວຣິກາເວນ ສກາໂຄ ອເວຣິສກາໂຄ໙ ‘‘ສກາຄສງ຺ຆາທິເສສໍ ອາປນ຺ນສ຺ສ ປນ ສນ຺ຕິເກ ອາວິ ກາຕຸໍ ນ ວຎຍຕີ’’ຕິ ປສງ຺ຄໂຕ ອິເຂວ ປກາສິຕໍ໙ ລຫຸເກ ສຸ ປຝິກ຺ເຂໂປ ນຕ຺ຖິ໙ ຕຕ຺ຖ ຍຕ຺ຕິຍາ ອາວິ ກຕ຺ວາ ອຸໂປ໌ສຖໍ ກາຕຸໍ ອນຸຍ຺ຍາຕຕ຺ຕາ ລຫຸກສກາຄໍ ອາວິ ກາຕຸໍ ວຎຍຕີຕິ໙ ສກາຄສງ຺ຆາທິເສສໍ ປນ ຍຕ຺ຕິຍາ ອາໂຣຈນໍ ນ ວຎຍຕີຕິ ກິຣ໙ ‘‘ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຕໍ ອາປຕ຺ຕີ ປຝິກຣິສ຺ສຕີ’ຕິ (ມຫາວ໙ ໑໗໑) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ລຫຸກສ຺ເສວາຍມນຸຍ຺ຍາຕາ ໙ ນ ທີ ສກ຺ກາ ສຸທ຺ຉສ຺ສ ເອກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສງ຺ຆາທິເສສສ຺ສ ປຝິກຣຓໍ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ໙ ລຫຸເກສຸປິ ສກາຄໍ ອາວິ ກາຕຸໍ ນ ວຎຍຕີຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວ ທີ ຍຕ຺ຕິຍາ ອາວິກຣຓໍ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ, ອິຕຣຖາ ຕໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ສິຍາ໙ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍາໂຣຈນສ຺ສ ວຎຍຕິ, ຕໂຕ ນ ວຎຍຕີຕິ ທີປນຕ຺ຖເມວ ຍຕ຺ຕິຍາ ອາວິກຣຓມນຸຍ຺ຍາຕໍ, ເຕເນວ ອິຉ ‘‘ສກາຄສງ຺ຆາທິເສສໍ ອາປນ຺ນສ຺ສາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ໙ ອຍມຕ຺ໂຖ ‘‘ເອຕ຺ຕາວຕາ ເຕ ທ຺ເວ ນິຣາປຕ຺ຕິກາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ເສເສຫິ ສກາຄາປຕ຺ຕິໂຍ ເທເສຕພ຺ພາ’’ຕິ (ກງ຺ຂາ໙ ອຎ຺ຖ໙ ນິທານວຕ຺ຓນາ) ວຈເນນ ກງ຺ຂາວິຕຣຓິຍໍ ປກາສິໂຕວ໙ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ປນ ຍຕ຺ຕິຍາ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ອຸໂປ໌ສຖໍ ກາຕຸໍ ວຎຍຕິ໙ ຕສ຺ສາ ຍຕ຺ຕິຍາ ອຍມຕ຺ໂຖ ຍທາ ສຸທ຺ຉໍ ກິກ຺ຂຸໍ ປສ຺ສິສ຺ສ ຕິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອາໂຣຈນວເສນ ປຝິກຣິສ຺ສຕິ໙ ເອວໍ ປຝິກເຕ ‘‘ນ ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ສາປຕ຺ຕິເກນ ປາຕິໂມກ຺ຂໍ ໂສຕພ຺ພໍ, ໂຍ ສຸເຓຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຎສ຺ສາ’’ຕິ (ຈູລ຺ລວ໙ ໓໘໖) ວຸຕ຺ຕາປຕ຺ຕິໂຕ ໂມກ຺ໂຂ ໂຫຕີຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຄຣຸກໍ ວາ ໂຫຕຸ ລຫຸກໍ ວາ, ຍຕ຺ຕິຍາ ອາວິ ກາຕຸໍ ວຎຍຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຸໂກສຸ ນເຍສຸ ຍຸຕ຺ຕຕຣໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ໙

ນາມຍ຺ເຈວ ອາປຕ຺ຕິ ຈາຕິ ‘‘ເຕນ ເຕນ ວີຕິກ຺ກເມນາປນ຺ນາປຕ຺ຕິ ອາປຕ຺ຕິ໙ ນາມນ຺ຕິ ຕສ຺ສາ ອາປຕ຺ຕິຍາ ນາມ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ໙ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິປິຕພ຺ພນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາໂຣຈນໍ ວຕ຺ຕເກທທຸກ຺ກຎປ໌ອຫຣຓປ຺ປໂຍຊນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໙ ອກາຣຓເມຕນ຺ຕິ

‘‘ສມ຺ພຫຸລາ ສງ຺ຆາທິເສສາ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ອາປ຺ຊ຺ຊິ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ວຸຏ຺ຐານໂຕ.

ທສສຕໍ ຣຕ຺ຕິສຕນ຺ຕິ ທສສຕໍ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ຣຕ຺ຕິສຕໍ ຉາເທຕ຺ວາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ອຄ຺ຆສໂມຘາໂນ ນາມ ສຠາຄວຕ຺ຖຸກາໂຍ ສມ຺ພຫຸລາ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ອາປ຺ນ຺ນສ຺ສ ພຫຸຣຕ຺ຕິໍ ປຏິຈ຺ຉາທິຕາປ຺ຕ຺ຕິຍໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທາຕພ຺ໂພ, ອິຕໂຣ ນານາວຕ຺ຖຸການໍ ວເສນາຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຕິ.

ປຣິວາສກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

‘‘ຄາມສ຺ສາຕິນ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ກີຣ ຄາມູປ຺ຈາເຣປີ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອສີປ຺ປາໂຍຕິ ລິຂິຕໍ. ວຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ‘‘ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ’’ຕິ. ‘‘ເອຕ຺ຖ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍາວ ປມາຓໍ. ຍຸຕ຺ຕໍ ນ ທິສ຺ສຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ອນຸຄນ຺ຖິປເທ ປນ ‘‘ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ, ອາຄນ຺ຕຸກສ຺ສ… ເປ… ໂອກ຺ກມິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ, ຣຕ຺ຕິຈ຺ເຉໂທ ໂຫຕິເຍວາ’’ຕິ ວຈເນ ເຫຏ຺ຐາ ‘‘ອນ຺ໂຕອຣຸເຓ ເອວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄາມູປ຺ຈາຣໂຕ ທ຺ເວ ເລຑ຺ຑຸປາເຕ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ຄຣຸໍ ກຕ຺ວາ ວຈນໂຕ, ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ຄຣຸກວເສເນວ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສິກ຺ຂາປທານໍ ປຌ຺ຌຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ຕທນຸຣູປວເສເນວ ອຏ຺ຐກຖາຈຣິເຍນ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ຄຣຸໍ ກຕ຺ວາ ມານຕ຺ຕຈຣຓວິຘິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ‘‘ຍຕ຺ຕກາ ປຸເຣກຕ຺ຕໍ ວາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຸຣຸນ຺ທີອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕວຈເນນ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສປີ ໂທໂສ ນຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ເກວລໍ ລກ຺ຂຓມຕ຺ຕເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕທຸຠຍມ຺ປີ ເຕນ ເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ວິນິຈ຺ຉເຍ ປຕ຺ເຕ ລກ຺ຂເຓ ເອວ ຐາຕພ຺ພໂຕ ກຸຣຸນ຺ທີອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ປຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕໍ. ປໂຍໂຄ ປນ ປຸຣິໂມວ. ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ, ຕຖາ ສເຈ ກາຈິ ຠິກ຺ຂຸນີ ທ຺ເວ ເລຑ຺ຑຸປາເຕ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຣຸຓໍ ອຸຏ຺ຐເປຕິ, ໂທໂສ ນຕ຺ຖີ, ຕຖາປີ ສພ຺ພຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ປຸຣິມເມວ ອາຈິຓ຺ຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຣິວາສວຕ຺ຕາທີນນ຺ຕິ ‘‘ປຣິວາສນິສ຺ສຍປຏິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິອາທີນໍ ອຸປ຺ຈາຣສີມາຍ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂຸນຸປ຺ສ຺ສຍສ຺ສ ອຸປ຺ຈາຣສີມາວ ຄເຫຕພ຺ພາ, ນ ຄາໂມ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ‘‘ຕສ຺ມິໍ ຄາເມ ຠິກ຺ຂາຈາໂຣ ສມ຺ປຊ຺ຊຕີ’ຕິອາທີ ປວາຣິຕວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ຫິ ຕຕ຺ຖ ອນ຺ໂຕຄາເມ ວິຫາໂຣ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ, ‘‘ຕມ຺ປີ ເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ນ ອຕ຺ຖໂຕ’’ຕິ ຈ.

ປຏິຈ຺ຉນ຺ນປຣິວາສາທິກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໐໗. ‘‘ວິສຸໍ ມານຕ຺ຕໍ ຈຣິຕພ຺ພນ຺ຕິ ມູລາຍ ປຏິກສ຺ສນໍ ອກຕ຺ວາ ວິສຸໍ ກມ຺ມວາຈາຍາ’’ຕິ ຈ ລິຂິຕໍ. ‘‘ສງ຺ຆາທິເສສາປຕ຺ຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເອໂກວ, ເອກວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ອາປນ຺ນາ ສງ຺ຆາທິເສສາ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍທຸກ຺ກຏມິສ຺ສກາ ນາມ. ມກ຺ຂສມ຺ໂມ ນາມ ຉາເທຕຸ ກາມຕາ.

໑໔໕. ສມ຺ມຕາຕິ ສມ຺ມຕາຍ, ຕຖາຕາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ ‘‘ອລຊ຺ຊິຕາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຍ.

໑໔໗. ປຸຣິມໍ ອຸປາທາຍ ທ຺ເວ ມາສາ ປຣິວສິຕພ຺ພາຕິ ເອຕ຺ຖ ‘‘ປຣິວສິຕທິວສາປີ ຄຓນູປຄາ ໂຫນ຺ຕິ’’ຕິ ລິຂິຕໍ.

໑໗໔. ຕສ຺ມິໍ ຠູມິຍນ຺ຕິ ຕສ຺ສໍ ຠູມິຍໍ. ສມ຺ພຫຸລາ ສງ຺ຆາທິເສສາ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປຊ຺ຊຕິ ປຣິມາຓມ຺ປີຕິອາທີ ຊາຕິວເສເນກວຈນໍ.

ສມຸຈ຺ຈຍກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໔. ສມຖກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ສມ຺ມຸຂາວິນຍກຖາວຓ຺ຓນາ

໑໗໖-໑໗໙. ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ກມ຺ມວາຈາຍ ‘‘ອຍ’’ນ຺ຕິ ວາ ‘‘ອິເມ’’ຕິ ວາ ສມ຺ມຸຂານິທ຺ເທສນິຍໂມ ອຕ຺ຖີ, ສພ຺ພໍ ຕໍ ກມ຺ມໍ ສມ຺ມຸຂາ ກຣຓີຍເມວ, ນ ເກວລໍ ຕຊ຺ຊນີຍາທິປຌ຺ຈວິຘເມວ. ປຌ຺ຈວິຘສ຺ເສວ ປນ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ທສ຺ສນໍ ກມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘເກ ຕາວ ຕສ຺ເສວ ປາລຸອິອາຣຸລ຺ຫຕ຺ຕາ, ຈຕຸວີສຕິຍາ ປາຣາຊິເກສຸ ວິຊ຺ຊມາເນສຸ ປາຣາຊິກກຓ຺ເຫ ອາຄຕານໍເຍວ ຈຕຸນ຺ນໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ທສ຺ສນໍ

ວິຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຕຕ຺ຖ “ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສມ຺ມຸຂຕາ ທຕ຺ຖປາສູປຄມນເມວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກາຣຕໍ ສມ຺ມຸຂາກຣຕິຍສ຺ສປິ ສມ຺ມຸຂານິທ຺ເທສນິຍມາກາວໂຕ។ ການໍ ອຍມຕ຺ໂຖ ກມ຺ມກ຺ຂນ຺ຸຄເກເຍວ “ຕິທີ, ກິກ຺ຂເວ, ອງເຄທີ ສມນ຺ນາຄຕໍ ຕຊ຺ຊນິຍກມ຺ມໍ ອຣມ຺ມກມ຺ມລ຺ຸຈ ໂທຕິ...ເປ... ອສມ຺ມຸຂາກຕໍ ໂທຕິ”ຕິ (ຈູລ຺ຸວ។ ໔) ວຈເນເນວ ສິທ຺ໂຣ, ຕຕ຺ຖ ປນ ອາປຕ຺ຕິ ນ ທສ຺ສິຕາ។ ອິຣ “ໂຍ ກເຣຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຍສ຺ສາ”ຕິ ຕຕ຺ຖ ກວິຕພ຺ພາປຕ຺ຕິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອິທໍ ອາຣທ຺ຣນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ “ສມ຺ມຸຂາວິນຍປ຺ຕິຣູປເກນ ວູປສນ຺ຕມ຺ປິ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍເນວ ວູປສນ຺ຕຄຕານໍ ຄຈ຺ຣຕິຕິ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ‘ອຣມ຺ມວາທີ ປຸຄ຺ຄໂລ’ຕິອາທີ ອາຣທ຺ຣ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ລິຂິຕລ຺ຸຈ។ ເອວໍ ວູປສນ຺ຕໍ ສມ຺ມຸຂາວິນຍປ຺ຕິຣູປເກນ ວູປສນ຺ຕໍ ນາມ ໂທຕິ, ນ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍນ ຈ ອລ຺ເລນ ເກນຈິ ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ອິທມາຣທ຺ຣນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍ។

ສຕິວິນຍກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໔។ ທພ຺ພສ຺ສ ກມ຺ມວາຈາຍ “ສງ຺ໂຄ ອິມໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ທພ຺ພ”ນ຺ຕິ ສມ຺ມຸຂານິທ຺ເທໂສ ນຕ຺ຖິ, ຕຖາປິ “ປ຺ຄມໍ ທພ຺ໂພ ຍາຈິຕພ຺ໂພ”ຕິ ວຈເນນ ສມ຺ມຸຂາກຣຕິຍຕາ ຕສ຺ສ ສິທ຺ຣາ។ ຕຖາ ອລ຺ລຕ຺ຖາປິ ຍຖາສມ຺ກວໍ ເລໂສ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ສຕິເວປຸລ຺ລປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ທາຕພ຺ໂພ ວິນໂຍ ສຕິວິນໂຍ។

ອມູລ຺ຫວິນຍກຖາວຕ຺ຕນາ

໑໘໖-໗។ “ຍສ຺ສ ອຸມ຺ມຕ຺ຕກສ຺ສ ຕໍຕໍວິຕິກ຺ກມໂຕ ອນາປຕ຺ຕິ, ຕາທິສສ຺ເສວ ອມູລ຺ຫວິນຍໍ ທາຕ຺ຸ ວຊ຺ຊຕີຕິ ອມູລ຺ຫສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພວິນໂຍ ອມູລ຺ຫວິນໂຍ”ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ “ສງ຺ໂຄ ຄຄ຺ຄສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອມູລ຺ຫສ຺ສ ອມູລ຺ຫວິນຍໍ ເທຕີ”ຕິ ວຈນໂຕ។ “ຕີຕິມານິ, ກິກ຺ຂເວ, ອຣມ຺ມິການິ ອມູລ຺ຫວິນຍສ຺ສ ທານານີ”ຕິ ອິມສ຺ສ ວິກງ຺ເຄ “ນ ສຣາມີ”ຕິ ວຈນໍ ວີຕິກ຺ກມກາລໍ ສນ຺ຣາຍ ຕສ຺ສ ວິກງ຺ຄສ຺ສ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ອມູລ຺ຫວິນຍທານກາເລ ປນສ຺ສ ອມູລ຺ຫຕາ ວິນິຈ຺ຊິຕພ຺ພາ។

ປຝິລ຺ລາຕກຣຕາກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໐໐។ “ອປ຺ປຝິລ຺ລາຍ ກິກ຺ຂູນໍ ກມ຺ມານີ ກໂຣນ຺ຕີ”ຕິ ອາຣານ຺ຕສ຺ສ ກາຣຕໍ ວຸຕ຺ຕເມວ។ ປຝິລ຺ລາເຕນ ກຣຕໍ ປຝິລ຺ລາຕກຣຕໍ។

ຕສ຺ສປາປິຍສິກາກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໐໗។ “ຕີທີ, ກິກ຺ຂເວ, ອງເຄທີ ສມນ຺ນາຄຕໍ ຕສ຺ສປາປິຍສິກາກມ຺ມ”ນ຺ຕິ ອາຣກິຕ຺ວາ ປລ຺ຈ ອງຄານີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປາລຸອິຄຕາ, “ສາ ເປຍ຺ຍາເລນ ສງຂິປິຕ຺ວາ ຄຕາຕີ ລາຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ។ ຕຖາ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂປິ។

ຕິຕາວຕ຺ຖາຣກາທິກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໑໔។ “ສພ຺ເພເທວ ເອກຊ຺ຊໍ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ຉນ຺ທທານສ຺ສ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປວາຣຕາກ຺ຂນ຺ຄກຖ຺ຄກຖາຍລ຺ຸຈ “ກິນ຺ນສ຺ສ ທີ ສງ຺ຄສ຺ສ ສມຄ຺ຄກຣຕາກາເລ, ຕິຕາວຕ຺ຖາຣກສມເຖ, ອິມສ຺ມິລ຺ຈ ປວາຣຕາສງ຺ຄເທາຕີ ອິເມສຸ ຕີສຸ ຖາເນສຸ ຉນ຺ທໍ ທາຕ຺ຸ ນ ວຊ຺ຊຕີ”ຕິ (ມຫາວ។ ອຊ຺ຖ។ ໔໘໑) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິຣ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ປຣິເວຕາທີສຸ ນິສິນ຺ນາຕິ ອິທໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ ວິຍ ຂາຍຕີຕິ ເຈ? ນ ຂາຍຕີ ອຣິປ຺ປາຍລ຺ລູນໍ។ ອຍລ຺ເຫຕ຺ຖ ອຣິປ຺ປາໂຍ – ວິສຸຊ຺ຊີຕ຺ກາເມທີ ສພ຺ເພເທວ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕພ຺ພໍ, ອສນ຺ນິປ຺ຕິຕສ຺ສ ນຕ຺ຖິ ສຸທ຺ຣິ ຉນ຺ທທາຍກສ຺ສ។ ເກວລໍ ຕໍ ກມ຺ມໍ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕານໍ ສມ຺ປຊ຺ຊຕີ។ ອຊ຺ຖກຖາຍໍ ວິສຸຊ຺ຊີຕ຺ກາມານໍ ຉນ຺ທໍ ທາຕ຺ຸ ນ ວຊ຺ຊຕີຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍ។ ອິຕຣຖາ ປາລຸອິຍາ ຈ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ។ “ຄ຺ເປຕ຺ວາ ເຍ ນ ຕຕ຺ຖ ໂທຕີ”ຕິ ທີ ອຍໍ ປາລຸອິ ສນ຺ນິປາຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ຄິຕານໍ ອຕ຺ຖິຕໍ ທີເປຕີ។ ນິສ຺ສິນຄເຕ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຕີ ເຈ? ນິສ຺ສິນຄເຕ ຄ຺ເປຕ຺ວາ ອິຣ ກີ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ສາມຄ຺ຄີອຸໂປສເຖ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ຕິຊ຺ຄຕີ ເຈ, ນານາສໍວາສກກູມິຍໍເຍວ ຕິຊ຺ຄຕີ, ຕສ຺ສ ຉນ຺ທທາຍກສ຺ສ ປວາຣຕາສງ຺ຄໂທປິ ນຕ຺ຖິ។ ໂຍ ຈ ຕິຕາວຕ຺ຖາຣກກມ຺ເມ ນາຄຈ຺ຉຕີ, ໂສ ຕາທີ ອາປຕ຺ຕິທີ ນ ສຸຊ຺ຊຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ຍສ຺ສ ເອຕໍ ນ ຣຸຈ຺ຈຕີ , ຕສ຺ສ ປຣິວາເຣ ວຸຕ຺ຕປຣິສ຺ໂຕ ກມ຺ມວິປ຺ຕິລກ຺ຂຕໍ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ, ຕຕ຺ຖ ທີ ເກວລໍ ຉນ຺ທາຣທານໍ ຉນ຺ໂທ ອ

ນາທໂຍ ໂຫຕິ ສເຈ, ອກຕໍ ຕພ຺ພິປຣີເຕນ ສມ຺ປຕ຺ຕິຫີປນໂຕຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ຕຖາ ປຕ຺ຕກລຸລລກ຺ຂຕມ຺ປິ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ។ ເຕສຸ ຕີສຸ ຄາເນສຸ ກມ຺ມປ຺ປຕ຺ຕາເຍວ ສພ຺ເພ, ນ ຕຕ຺ຖ ຉນ຺ທາຣໂທ ອຕ຺ຖີຕີ ເຈ? ນ, ຈຕ຺ວຄ຺ຄາທິກຣຕວິກາຊເນ ອວິເສເສຕ຺ວາ ຉນ຺ທາຣຫສ຺ສ ອາຄຕຕ຺ຕາ, ຕໍ ສາມລ຺ລໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອິທລ຺ຈ ອາເວຕິກລກ຺ຂຕໍ, ເຕເນວ ສຕິປິ ທິຍ຺ຖາວິກມ຺ເມ ອິທໍ ປຍິກ຺ຍ຺ຖາຕໍ ນ ໂຫຕີຕີ ເຈ? ນ, ນານຕ຺ຕສກາວໂຕ។ ອິສ ຫີ ເຍ ປນ "ນ ເມຕໍ ຂມຕີ'ຕີ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ທິຍ຺ຖາວິກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕີ"ຕີ (ຈູລຸອວ។ ອຍ຺ຖ។ ໔໑໔) ວຈນໂຕ ນ ສ຺ຈຆສ຺ສ ທິຍ຺ຖາວິກມ຺ມໍ ກຕໍ។ ຕສ຺ມີ ສຕີ ປຍິກ຺ຍ຺ຖກຕເມວ ໂຫຕິ។ ອລ຺ລຖາ ປຸພ຺ພກາຄາ ຕາ ລຕ຺ຕິໂຍ ນິຣຕ຺ຖີກາ ສິຍຸໍ, ນ ຈ ປຣີວາຣຍ຺ຖກຖາຍໍ ຉນ຺ທາຣຫາສິກາເຣ ນໂຍ ທິນ຺ໂນ។ ປວາຣຕກ຺ຂນ຺ສກຍ຺ຖກຖາຍໍ "ຕີສຸ ຄາເນສຸ ຉນ຺ທໍ ທາຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ"ຕີ (ມຫາວ។ ອຍ຺ຖ។ ໔໔໑) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕີ ເຈ? ນ, ອຍ຺ຖກຖາຍ ປມາຕກາເວ ສຕີ "ອິສ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ປຣີເວຕາທີສຸ ນິສິນ຺ນາ"ຕິອາທີ ວຈເນ ສຸທ຺ສິການໂຕ ເອວ ຄຫີເຕ ສພ຺ພໍ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕີ ເອເກ។ "ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ປຣີເວຕາທີສຸ ນິສິນ຺ນາ, ເຕ ອາປຕ຺ຕີທີ ນ ວຸຍ຺ຖຫນ຺ຕີ"ຕີ ອິທໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ។ ກສ຺ມາ? ເຫຍ຺ຖາ "ສພ຺ເພເຫວ ເອກຊ຺ຊໍ ສນ຺ນິປຕິຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ ຉນ຺ທທານສ຺ສ ປຍິກ຺ເຂປວຈນໂຕ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ "ຕີສຸ ຄາເນສຸ ຉນ຺ທໍ ທາຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ"ຕີ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອນ຺ສກຍ຺ຖກຖາຍມ຺ປິ ຕເຖວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈາຕິ? ນ, ເອກຊ຺ຊເມວ ກມ຺ເມ ກຣີຍມາເນ ໂຍ ອິສ "ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນ຺ເຕ, ສ຺ຈໂພ, ອມ຺ຫາກໍ...ເປ... ຄຶຫີປຍິສໍຍຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕີ ສາສາຣຕລຕ຺ຕີ ຄເປຕ຺ວາ ປຸນ "ສຸຕນ຺ຕຸ ເມ, ອາຍສ຺ມນ຺ຕາ"ຕິອາທີນາ ອ ສາສາຣຕລຕ຺ຕີໂຍ ຄເປຕ຺ວາ "ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນ຺ເຕ ສ຺ຈໂພ, ອມ຺ຫາກໍ...ເປ... ເອວເມຕໍ ສາຣຍາມີ"ຕີ ເອກໂຕປກ຺ຂີການໍ ສນ຺ນິຍາ ກຕາຍ ຕທນນ຺ຕເຣ ເກນຈິ ກຣຕີເຍນ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕີ, ຕສ຺ສ ອາປຕ຺ຕີທີ ວຸຍ຺ຖານໍ ນຕ຺ຖີ។ ອປເຣສມ຺ປິ ເອກໂຕປກ຺ຂີການໍ ອພ຺ການ຺ຕເຣ ຄິຕຕ຺ຕາ ວິກູຕຕ຺ຕາ ກຣຕສ຺ສ ອຍມຕ຺ໂຖວ ວຸຕ຺ໂຕ។ ສາສາຣຕາວເສນ ທຸຕິຍາຍ ລຕ຺ຕິຍາ ຄປິຕາຍ ເຍ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ລຕ຺ຕິທຸຕິຍກມ຺ມວາຈາສຸ ອນາຣທ຺ສາສຸ, ອປຣີໂຍສິຕາສຸ ວາ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ, ເຕສມ຺ປິ ນ ວຸຍ຺ຖາຕີ ເອວ។ ເຍ ນ ຕຕ຺ຖ ໂຫນ຺ຕີຕີ ປທສ຺ສ ຈ ເຍ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ນເຍນ ຕຕ຺ຖ ນ ໂຫນ຺ຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ។ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣຕ຺ຖ ທີປນຕ຺ຖລ຺ຈ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ "ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ປຣີເວຕາທີສຸ ນິສິນ຺ນາ"ຕີ ອິທເມວ ອວຕ຺ວາ "ເຍ ປນ ເຕທີ ວາ ສທ຺ສີ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາປິ ຕຕ຺ຖ ອນາຄຕາ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ປຣີເວຕາທີສຸ ນິສິນ຺ນາ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ປຸພ຺ເພນາປຣໍ ສນ຺ສິຍຕີ។ "ປາລຸອິຍາ ຈ ຕຕ຺ຖ ທິຍ຺ຖາວິກມ຺ເມນ ກມ຺ມສ຺ສ ອກຸປ຺ປຕາ ເວທິຕພ຺ພາ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ។

ອສິກຣຕກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໔໐។ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທວິວາໂທ។ ວິວາທສທ຺ໂທປີ ກາຣຕູປຈາເຣນ ກຸສລາທີສ຺ຈຂຸໍ ຄຈ຺ຉຕີ។ ຕໍ ສນ຺ສາຍ "ສມເຖຫີ ຈ ອສິກຣຕີຍ ຕາຍ ອສິກຣຕ"ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຖ ວາ ວິວາທເຫຕຸກູຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສ຺ສ ວູປສເມນ ສມ຺ກວສ຺ສ ສທ຺ທສ຺ສປີ ວູປສໂມ ໂຫຕີຕີ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສ຺ສປີ ສມເຖຫີ ອສິກຣຕີຍຕາ ປຣີຍາໂຍ ສມ຺ກວຕີ។ "ກຸສລຈິຕ຺ຕາ ວິວທນ຺ຕີ"ຕີ ວຸຕ຺ຕວິວາເທປີ "ວິປຈ຺ຈຕາຍ ໂວຫາໂຣ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ວຸຕ຺ຕວຈນເຫຕຸວເສນາຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ។

໔໔໔។ "ອາປຕ຺ຕີລ຺ຫີ ອາປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ວາ"ຕີ ວຈນໂຕ ກຸສລມ຺ປິ ສິຍາຕີ ເຈ? ນ ຕໍ ອາປຕ຺ຕາສິກຣຕໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ໂຍ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕີ, ໂສ ຕີສຸ ຈິຕ຺ເຕສຸ ອລ຺ລຕຣຈິຕ຺ຕສມ຺ງີ ຫຸຕ຺ວາ ອາປຊ຺ຊຕີຕີ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ "ຍໍ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ອາປຊ຺ຊຕີ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ໂຍ "ປລ຺ລຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ ອາປຕ຺ຕາສິກຣຕ"ນ຺ຕີ ວເທຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ ອກຸສລາທີກາໂວປີ ອາປຕ຺ຕາສິກຣຕສ຺ສ ນ ຍຸຊ຺ຊເຕວ ວິວາທາສິກຣຕາທີນໍ ວິຍາຕີ ເຈ? ນ, "ນຕ຺ຖາປຕ຺ຕາສິກຣຕໍ ກຸສລ"ນ຺ຕີ ອິມິນາ ວິໂຣສສມ຺ກວ ໂຕ។ ອນຸຄຕ຺ຄິປເທ ປນ "ອາປຕ຺ຕາສິກຣຕໍ ນາມ ຕຖາປວຕ຺ຕມານອເກົາສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທຣູປກ຺ຂນ຺ສານເມຕໍ ອສິວຈນໍ។ ອວສິຍ຺ເຖສຸ ກຸສລາພ຺ຍາກຕປລ຺ລຕ຺ຕີສຸ 'ອາປຕ຺ຕາສິກຣຕໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕ'ນ຺ຕີ ວຈນໂຕ ປລ຺ລຕ຺ຕີຕາວ ປຍິສິທ຺ສາ ກຸສລຕ຺ຕີເກ ອປຣີຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ។ ກຸສລປຍິເສເສເນວ ເຕນ ສມານຄຕິກຕ຺ຕາ ກິຣີຍາພ຺ຍາກຕານມ຺ປິ ປຍິເສໂສ ເວທິຕພ຺ໂພ, ກິຣີຍາພ຺ຍາກຕານໍ ວິຍ ອນຸຄມນໂຕ ວິປາກາພ຺ຍາກຕານມ຺ປິ ປຍິເສໂສ ກໂຕວ ໂຫຕີ, ຕຖາປີ ອພ຺ຍາກຕສາມລ຺ລໂຕ ຣູປກ຺ຂນ຺ເສນ ສທ຺ສີ ວິປາກກິຣີຍາພ຺ຍາກຕານມ຺ປິ ອສິວຈນນ຺ຕີ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ "ກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄໍ ໂຫຕີ"ຕີ ວິນເຍ ອປກຕລ຺ລຸໂນ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ອປ຺ປຫຣີຕກຣຕາທີເກ ສຕີ។ ຕສ຺ມາຕີ ຍສ຺ມາ "ນຕ຺ຖີ ອາປຕ຺ຕາສິກຣຕໍ ກຸສລ"ນ຺ຕີ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາ ກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄໍ ນ ໂຫຕີຕີ ອຕ຺ໂຖ។ ຍທິ ເອວໍ ກສ຺ມາ "ຕີຈິຕ຺ຕໍ ຕີເວທນ"ນ຺ຕີ ວຸຈ຺ຈຕີຕີ ເຈ? ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ນຍິທ"ນ຺ຕິອາທີ ອາຣທ຺ສນ຺ຕີ ເອເກ។ ອາປຕ຺ຕີສມ຺ຍ຺ຖາປກຈິຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄປ຺ປໂຫນກຈິຕ຺ຕໍ ນາມ។ "ເອກນ຺ຕໂຕຕີ ເຍກຸຍ຺ເຍນາຕີ ອຕ຺ໂຖ, ອິຕຣຖາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີ។ ກສ຺ມາ? 'ຍສ຺ສາ ສຈິຕ຺ຕກປກ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕໍ ອກຸສລເມວ ໂຫຕີ'ຕີ (ກ຺ງຂາ។ ອຍ຺ຖ។ ປຄມປາຣາຊິກວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ"ຕີ ວທນ຺ຕີ។ ເຕນ ກີ? ວິປາໂກ ນຕ຺ຖີ, ກສ຺ມາ? ເອການ຺ຕາກຸສລຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ກຖາວ ຕຕ຺ຖ ນຕ຺ຖີ។ ຍຕ຺ຖ ປນ ອຕ຺ຖີ, ຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ຍໍ ປນ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ។ ອສລ຺ຈິຈ຺ຈ ປນ ກິລ຺ຈິ ອຊານ

ນຸຕສຸສ...ເປ... ອພຸຍາກຕໍ ໂຫຕີຕິ ກີກຸຂຸນຸທີ ກມຸມຜຸຖານຄຕຈິຕຸເຕນ ນິປຸນເນ, ນິຫຸທາຍນຸເຕ ວາ ນາຕຸຄາໂມ ເຈ ເສຍຸຍໍ ກປຸເປຕີ, ຕສຸສ ກີກຸຂຸໂນ ວິຊຸຊມານມຸປີ ກຸສລຈິຕຸຕໍ ອາປຕຸຕິຍາ ອງຄໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ຕສຸມີ ຂເຕ ເສຍຸຍາກາເຣນ ວຕຸຕມານ ຣູປເມວ ອາປຕຸຕານີກຣຕໍ ນາມ។ ກວງຄຈິຕຸເຕ ວິຊຸຊມາເນປີ ເອເສວ ນໂຍ។ ຕສຸມິຜຸທີ ຂເຕ ອຸຜຸຖາຕພຸເພ ຊາເຕ ອນຸຜຸຖານໂຕ ຣູປກຸຂນຸໂຜວ ອາປຕຸຕິ ນາມ, ນ ວິປາເກນ ສຫຸຂີ។ ສເຈ ປນ ວເທຍຸຍ, ຕສຸສ ເອວໍວາທີໂນ ອຈິຕຸຕການໍ ກຸສລຈິຕຸຕໍອາປຊເຊຍຸຍ។ ກີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ? ເອລຸອກໂລມໍ ຄເຫຕຸວາ ກມຸມຜຸຖານມນສິກາເຣນ ຕິໂຍຊນໍ ອຕິກຸກມນຸຕສຸສ, ປຕຸຕາຕຸຕີ ອຊານິຕຸວາ ປທໂສ ຂມຸນໍ ວາເຈນຸຕສຸສ ຈ ອາປຊຊິຕພຸພາປຕຸຕິຍາ ກຸສລຈິຕຸຕໍ ອາປຊເຊຍຸຍາຕິ។ ອາປຊຊຕິເຍວາຕິ ເຈ? ນາປຊຊຕິ។ ກສຸມາ? "ນຕຸຖີ ອາປຕຸຕານີກຣຕໍ ກຸສລ"ນຸຕິ ວຈນໂຕ។

ຈລິໂຕ ກາໂຍ, ປວຕຸຕາ ວາຈາ, ອຄຸຄຕຣເມວ ອງຄນຸຕິ ອຄຸຄຕຣເມວ ອາປຕຸຕິຕີ ອຕຸໂຖ។ ເກວລໍ ປຄຸຄຕຸຕິຍາ ອກຸສລາທີກາວາສມຸກວໂຕ ອາປຕຸຕິຕາ ນ ຍຸຊຊຕິ។ ອາປຕຸຕີ ອາປຊຊນຸໂຕ ຕິສຸ ອຄຸຄຕຣສມງຄີ ຫຸຕຸວາ ອາປຊຊຕິຕີ ທສຸສນຕຸຖໍ "ຍໍ ກຸສລຈິຕຸໂຕ"ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ຕສຸສຕຸໂຖ – ປຖວິຂຫນາທີສຸ ກຸສລຈິຕຸຕກຸຂເຕ ວິຕິກຸກມວເສນ ປວຕຸຕຣູປສມຸກວໂຕ ກຸສລຈິຕຸໂຕ ວາ ອພຸຍາກຕາປຕຸຕີ ອາປຊຊຕິ។ ຕຖາ ອພຸຍາກຕຈິຕຸໂຕ ວາ ອພຸຍາກຕຣູປສງຂາຕໍ ອພຸຍາກຕາປຕຸຕີ ອາປຊຊຕິ, ປາຕາຕິປາຕາທີສຸ ອກຸສລຈິຕຸໂຕ ວາ ອກຸສລາປຕຸຕີ ອາປຊຊຕິ, ຣູປໍ ປເນຕຸຖ ອພຸໂພຫາຣິກໍ។ ສຸປິນປສຸສນກາລາທີສຸ ປາຕາຕິປາຕາທີ ກໂຣນຸໂຕ ສທເສຍຸຍາທີວເສນ ອາປຊຊິຕພຸພາປຕຸຕີ ອາປຊຊນຸໂຕ ອກຸສລຈິຕຸໂຕ ອພຸຍາກຕາປຕຸຕີ ອາປຊຊຕິຕີ ເວທິຕພຸໂພ។ ອີທໍ ວຸຈຸຈຕີ ອາປຕຸຕານີກຣຕໍ ອກຸສລນຸຕິ ອກຸສລຈິຕຸຕຸປຸປາໂທ។ ໂປຣາຕາຄຕຸກີປເທສຸ ປນ "ປຸຖຸຊຸຊໂນ ກລຸຍາຕປຸຖຸຊຸຊໂນ ເສກຸໂຂ ອຣຫາຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ປຸຄຸຄເລ ທສຸເສຕຸວາ ເຕສຸ ອຣຫໂຕ ອາປຕຸຕານີກຣຕໍ ອພຸຍາກຕເມວ, ຕຖາ ເສກຸຂານໍ, ຕຖາ ກລຸຍາຕປຸຖຸຊຸຊນສຸສ ອສຄຸຈິຈຸຈ ວິຕິກຸກມກາເລ ອພຸຍາກຕເມວ។ ອິຕຣສຸສ ອກຸສລມຸປີ ໂຫຕິ ອພຸຍາກຕມຸປີ។ ຍສຸມາ ຈສຸສ ສຄຸຈິຈຸຈ ວິຕິກຸກມກາເລ ອກຸສລເມວ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ວຸຕຸຕໍ 'ນຕຸຖີ ອາປຕຸຕານີກຣຕໍ ກຸສລ'ນຸຕີ។ ສພຸພຕຸຖ ອພຸຍາກຕໍ ນາມ ຕສຸສ ວິປາກາກາວມຕຸຕໍ ສນຸຣາຍ ເອວໍນາມກໍ ຊາຕ"ນຸຕິ ລິຂິຕໍ, ວິຈາເຣຕຸວາ ຄເຫຕພຸພໍ។

໔໔໔។ວິວາໂທ ວິວາທາທີກຣຕນຸຕິ ໂຍ ໂກຈິ ວິວາໂທ, ໂສ ສພຸໂພ ກີ ວິວາທາທີກຣຕໍ ນາມ ໂຫຕິຕີ ເອກປຸຈຸຊາ។ "ວິວາໂທ ອທີກຣຕນຸຕິ ວິວາທາທີກຣຕເມວ ວິວາໂທ ຈ ອທີກຣຕສຸຈາຕິ ປຸຈຸຊຕິ។ ຕທຸກຍໍ ວິວາທາທີກຣຕເມວາຕິ ປຸຈຸຊຕິຕີ ວຸຕຸຕໍໂຫຕີ"ຕີ ໂປຣາຕາຄຕຸກີປເທ ວຸຕຸຕໍ។ ເກສຸຈິ ໂປຕຸຖເກສຸ ອຍໍ ປຸຈຸຊາ ນຕຸຖີ។ ຍທີ ເອວໍ ອີມາຍ ນ ກວິຕພຸພໍ ວິວາໂທ ວິວາທາທີກຣຕໍ, ວິວາທາທີກຣຕໍ ວິວາໂທ, ວິວາທາທີກຣຕໍ ວິວາໂທ ເຈວ ອທີກຣຕສຸຈາຕິ ປຄຸຈປຄຸທາທີ ກວິຕພຸພໍ ສີຍາ។ ເກສຸຈິ ໂປຕຸຖເກສຸ ຕິສຸໂສ, ເກສຸຈິ ຈຕສຸໂສ, ປຄຸຈ ນຕຸຖີ។ ຕຕຸຖ ທຸເວ ວິກຕຸຕາ។ ອິຕຣາສຸ ອທີກຣຕໍ ວິວາໂທຕິ ຍໍ ກີຄຸຈີ ອທີກຣຕໍ, ວິວາທສງຂຍເມວ ຄຈຸຊຕິ, ວິວາໂທ ອທີກຣຕນຸຕິ ໂຍ ໂກຈິ ວິວາໂທ, ໂສ ສພຸໂພ ອທີກຣຕສງຂຍໍ ຄຈຸຊຕິຕີ ປຸຈຸຊຕິ។ ເອສ ນໂຍ ສພຸພຕຸຖ។

໔໔໕។ສມຸມຸຂາວິນຍສຸມິນຸຕິ ສມຸມຸຂາວິນຍກາເວ។

໔໕໐។"ອນຸຕເຣນາຕິ ກາຣເຕນາ"ຕິ ລິຂິຕໍ។

໔໕໑។ ອຸພຸພາທີກາຍ ຂີຍຸຍນເກ ປາຈິຕຸຕີ ນ ວຸຕຸຕາ ຕຕຸຖ ຊນຸທທານສຸສ ນຕຸຖິຕາຍ។

໔໕໒។ຕສຸສ ໂຂ ເອຕນຸຕິ ເອໂສຕິ ອຕຸໂຖ "ເອຕທຄຸຄ"ນຸຕິ ເອຕຸຖ ວິຍ។

໔໕໕។ "ກາ ຈ ຕສຸສ ປາປີຍສິກາ"ຕີ ກີຣ ປາໂຖ។

໔໔໔។ "ກິຈຸຈເມວ ກິຈຸຈາທີກຣຕ"ນຸຕິ ວຈນໂຕ ອປໂລກນກມຸມາທີນເມຕໍ ອທີວຈນໍ, ຕໍ ວິວາທາທີກຣຕາທີນີ ວິຍ ສມເຖທີ ສເມຕພຸພໍ ນ ໂຫຕິ, ກີນຸຕຸ ສມຸມຸຂາວິນເຍນ ສມປຊຊຕິຕີ ອຕຸໂຖ។

ສມຖກຸຂນຸຂກວຕຸຕນາ ນິຍຸຖິຕາ។

໕ຯ ຂຸທ຺ທກວຕ຺ຖຸກ຺ຂນ຺ຘກວຕ຺ຓນາ

ຂຸທ຺ທກວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຓນາ

໘໔໔ຯ ປຸຖຸປາຓິນາ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກມ຺ມໍ ປຸຖຸປາຓິກໍຯ

໘໔໕ຯ “ກຓ຺ຓໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕມຸຕ຺ໂຕລມ຺ພກາທີນໍ ກຸຓ຺ຑລາທີນ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ “ກາຍູຣ”ນ຺ຕິ ປາຬິປາໂຐຯ “ເກຍູຣາທີນິ”ຕິ ອາຈຣິເຍນຸທ຺ຘຏໍຯ

໘໔໗ຯ“ສາຊຸຕິຕໍ ນາມ ປຣິນິພ຺ພຸຕຏ຺ຐາເນ ຄີຕ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ທນ຺ຕຄີຕໍ ຄາຍິຕຸກາມານໍ ວາກ຺ກກຣຓີຍໍຯ ທນ຺ຕຄີຕສ຺ສ ວິຠາວນຕ຺ຖໍ “ຍໍ ຄາຍິສ຺ສາມາ”ຕິອາທິມາຫຯ

໘໔໙ຯຈຕຸຣສ຺ສວຕ຺ຕໍ ນາມ ຈຕຸປ຺ປາທຄາຖາວຕ຺ຕໍຯ “ຕຣງຄວຕ຺ຕາທີນິ ອຸຈ຺ຈາຣຓວິຘານານິ ນຜຸຖປໂຍຄານີ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ພາ ຫີຣໂລມິນ຺ຕິ ກາວນປຸ໌ສກໍ, ຍຖາ ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕປາວາຣສ຺ສ ພຫິທ຺ຘາ ໂລມານິ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຖາ ຘາເຣນ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຜນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

໘໕໑ຯວິຣູປກ຺ເຂທີຕິອາທິ ສຫໂຍຄກຣຓວຈນໍຯ ສຣພູຕິ ເຄຫໂຄລຸອິກາຯ ສາ ກິຣ ເສຕາ ສວິສາ ໂຫຕິຯ ໂສຫນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ເມ ເອ ເຕຫິ ເມຕ຺ຕໍ, ໂສຫໍ ນໂມ ກໂຣມິ ກຄວໂຕຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອຍ຺ລມ຺ທີ…ເປ… ເຂຕພ຺ພມ຺ທີຕິ ຣາຄານຸສເຍຯ

໘໕໒ຯອຸຜ຺ຜິຕ຺ວາຕິ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາຯ ໂອຕຣຕູຕິ ອິທ຺ຘິຍາ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕຸຯ ອນຸປ຺ຣິຍາຍິຕິ ອນຸປ຺ຣິພ຺ກມິຯ

໘໕໓ຯນ ອຈ຺ຊຸປີຍນ຺ຕີຕິ ນ ລຄ຺ຄນ຺ຕິຯ ຣູປກາກິຕ຺ຕານີຕິ ອິຕ຺ຖິຣູປາທີທິ ໂວກິຕ຺ຕານິຯ

໘໕໔ຯອາລິນ຺ທກມິຑ຺ຒິກາທີນນ຺ຕິ ປມຸຂມິຑ຺ຒິກາທີນໍຯ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ເອຕ຺ຖ “ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຕິຍວາເຣ ຕຕ຺ເຖວ ມິຑ຺ຒິຍາ ປຕິຜ຺ຖາຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ປຣິກຕ຺ຫໍ ນາມ ເຄຫສ຺ສ ພຫິ ກຸຜ຺ຜປາທສ຺ສ ຖິຣກາວຕ຺ຖໍ ກຕາ ຕນຸກມິຑ຺ຒິກາ ວຸຈ຺ຈ ຕິຯ ເອຕ຺ຖ “ປຣິວຜ຺ຜິຕ຺ວາ ປຕ຺ໂຕ ກິຊ຺ຊຕີຕິ ອຘິກຣຓເກທາສງກາຍ ອກາເວ ຖາເນ ຖເປຕ຺ວໍ ວຜ຺ຜຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ ປຕ຺ຕມາລຸອ ໂກ ວຜ຺ຜິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕານໍ ອປຕນຕ຺ຖໍ ວຜ຺ຜໍ ວາ ຈຕຸຣສ຺ສໍ ວາ ອິຜ຺ຖກາທີທິ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມາລຸອກຈ຺ອນ຺ເຍນ ກໂຕຯ “ປຕ຺ຕມຕ຺ຫລິກາ ປຕ຺ຕປຈ຺ຊິກາ ຕາລປຕ຺ຕາທີທິ ກຕາ”ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ ມິຑ຺ຒນ຺ເຕ ອາຘາຣເກ ຖເປຕ຺ວໍ ວຜ຺ຜຕິ ປຕ຺ຕສນ຺ຘາຣຓຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ມຜ຺ເຈ ອາຘາຣເກປິ ນ ວຜ຺ຜຕິ ນິສີທນປຈ຺ຈຍາ ວາຣິຕຕ຺ຕາຯ ອາສນ຺ນກູມິກຕ຺ຕາ ໂອລມ຺ເພຕ຺ວໍ ວຜ຺ຜຕິຯ

໘໕໕ຯ “ອໍສກູເຜ ລຄ຺ເຄຕ຺ວາຕິ ວຈນໂຕ ອຄ຺ຄຫຕ຺ເຖ ລຄ຺ເຄຕ຺ວາ ອງເກ ຖເປຕ຺ວໍ ນ ວຜ຺ຜຕີ”ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ນ ສຸນ຺ທຣໍ, “ນ ເກວລໍ ຍສ຺ສ ປຕ຺ໂຕ”ຕິອາທິ ຍທິ ຫຕ຺ເຖນ ຄຫິຕປຕ຺ເຕ ເກທສຜ຺ຜາ, ປເຄວ ອຜ຺ເຜນ ສຣີຣາວຍເວນາຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປາຬິ ອິຍໍ ປນ ປຈຸຣໂວຫາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຆຜິກປາລມຍໍ ຆຜິກຜາຫໍຯ ຉວສີສສ຺ສ ປຕ຺ຕນ຺ຕິ “ສີລາປຸຕ຺ຕກສ຺ສ ສຣີຣໍ, ຊີຣສ຺ສ ຘາຣາ ຕິອາທີໂວຫາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຜ຺ເຈ ນິສີທິຕ຺ວໍ ອາຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ປີສາຈິລ຺ລິກາຕິ ປີສາຈທາຣກາ”ຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ ທີນ຺ນກເມວ ປຜິຄ຺ຄຫີຕເມວຯ ຈພ຺ເພຕ຺ວາຕິ ຂາທິຕ຺ວາຯ ອຜ຺ຖິການິ ຈ ກຕ຺ຜການິ ຈ ອຜ຺ຖິກກຕ຺ຜການິຯ “ເອເຕສຸ ສພ຺ເພສຸ ປຕ຺ຕຕ຺ຕື ຊາ ນາຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ອາປຕ຺ຕິເຍວາ”ຕິ ລິຂິຕໍຯ

໘໕໖ຯວິປ຺ຜາລຸເອຕ຺ວາຕິ ຜາລຸເອຕ຺ວາຯ ກິຕ຺ເຕນ ປູເຣຕຸນ຺ຕິ ສຸຣາກິຕ຺ເຕນ ປູເຣຕຸໍຯ ພິທລກໍ ນາມ ທິຄຸຓກຣຓສງຂາຕສ຺ສ ກິຣິຍາວິເສສສ຺ສ ອຘິວຈນໍຯ ກສ຺ສ ທິຄຸຓກຣຓໍ? ເຍນ ກິລຜ຺ຊາທີນາ ມຫນ຺ຕໍ ກຖິນມຕ຺ຖຕໍ, ຕສ຺ສຯ ຕຜ຺ທິ ທຕ຺ຆກຖິນປຸ໌ປ ມາເຕນ ປຣິຍນ຺ເຕ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ທິຄຸຕໍ ກາຕພ຺ພໍຯ ອຜ຺ລຖາ ຂຸທ຺ທກຈີວຣສ຺ສ ອນຸວາຕປຣິກຕ຺ຫາທິວິຘານກຣເຕ ຫຕ຺ຖສ຺ສ ໂອກາໂສ ນ ໂຫຕິຯ ສລາກາຍ ສຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຈີວຣານໍ ອຜ຺ລຕຣໍ ລຕ຺ວາ ສິພ຺ພິຕາສິພ຺ພິຕໍ ສຸຂໍ ປຜ຺ລາຍຕິຯ ທຕ຺ຆກຖິເນ ກເຕ ນ ພຫູທິ ສຫາເຍທິ ປໂຍຊນໍຯ “ອສໍກຸຜິຕ຺ວາ ຈີວຣໍ ສມໍ ໂຫຕິຯ ໂກຕາປິ ສມາ ໂຫນ຺ຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍ, “ຫລິທ຺ທິສຸຕ຺ເຕນ

ສຎ຺ຓາກຣຓ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຫລິທ຺ທິສຸຕ຺ເຕນ ຈີວຣໍ ສິພ຺ເພຕຸມ຺ປີ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສິທ຺ຘໍຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ເກຈິ ອກປ຺ປິຍສຎ຺ຎິໂນຯ
ປຏິຄ຺ຄໂຫ ນາມ ອງ຺ຄຸລິໂກໂສຯ

໘໕໗-໙ຯປາຕີຕິ ປຏິຄ຺ຄຫສຕ຺ຖານໍຯ ປຏິຄ຺ຄຫຕ຺ຖວິກນ຺ຕິ ອງ຺ຄຸລິໂກສຕ຺ຖວິກໍຯ ສູຈິສຕ຺ຖການໍ ປຸພ຺ເພ ອາເວສນຕ຺ຖວິກາຍ
ອນຸຎ຺ຓາຕຕ຺ຕາ ''ອນຸຊານາມິ, ຠິກ຺ຂເວ, ເກສຊ຺ຊຕ຺ຖວິກ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ສູຈິສຕ຺ຖກາທີນິປີ ຄເປຕພ຺ພານີຕິ ນິທານໍ ສູເຈ
ຕີຯ ສເຈປີ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ຠິກ຺ຂຸ ອລຊ຺ຊີ, ຕຖາປີ ສນ຺ຕກເມຕໍ ອມູລຈ຺ເຉທກາຕຠິກ຺ຂຸໂນ ລຊ຺ຊິໂນປີ ສມານສ຺ສ ກປ຺ປຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕີຯ
ນ ສມ຺ມຕີຕິ ນ ປໂຫຕີຯ

໘໖໐-໑ຯ ພຫິ ກຸຑ຺ຑສ຺ສ ສມນ຺ຕໂຕ ນີຈວຕ຺ຖຸກໍ ກຕ຺ວາ ກິຕໍ ''ມຓ຺ຑລິກ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຯ ຊນ຺ຕາຆຣປ຺ປຏິຈ຺ຉາທີນາ ຉນ຺ນສ຺ສ
ນຄ຺ຄິຍໍ ຍສ຺ສ ນ ປຎ຺ຓາຍຕິ, ຕສ຺ເສວ ປຣິກມ຺ມໍ ກາຕພ຺ພໍຯ ເອສ ນໂຍ ອຸທກວຕ຺ຖປຏິຈ຺ຉາທີສຸປີຯ

໘໖໘-໔ຯປ໌ຕິຍາ ນາມ ປ໌ຕິຍກາຣກາຯ ອາກຫ຺ຌນຍນ຺ຕໍ ອາກຫ຺ຌິຍມານໍ ກູປສ຺ສ ອຸປ໌ຣິກາເຄ ປຣິພ຺ກມຕີຯ ອຣຫຍຆຍິຍນ຺ຕໍ
ສກຍຈກ຺ກສຕ຺ຖານຍນ຺ຕໍຯ ຕສ຺ສ ອເຣ ອເຣ ຆຍິການິ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ເອເກນ, ທ຺ວີຫິ ວາ ປຣິພ຺ກມິຍມານສ຺ສ ອຸທການິພ຺ພາຫນໍ
ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອາວິທ຺ຘປກ຺ຂປາສໍ ນາມ ຍຕ຺ຖ ມຓ຺ຑລາກາເຣນ ປກ຺ຂປາສາ ພຊ຺ຍນ຺ຕິ ອາວິທ຺ຘວຕ຺ຖຕາ ວິຍ ອາວິທ຺ຘປກ຺ຂ
ປາສກາຯ ປຸພ຺ເພ ປ໌ຕສ຺ໂສໄປນຕ຺ຖໍ, ອິທານິ ຄເປຕພ຺ພໍ ກຸຎ຺ຊິຕໍ ອາຮາຣໂກ ອນຸຎ຺ຓາໂຕຯ

໘໗໔ຯປ໌ຣຄລໍຄຈ຺ຉຕີຕິ ອິມສ຺ສ ປໂຍຄາກາວາ ວຏ຺ຏຕີຯ ກມ຺ມສເຕນາຕິ ມຫຕາ ອຸສ຺ສາເຫນຯ

໘໗໗-໙ຯໂລຫກຕ຺ຫໍ ນາມ ກໍສໂຕ ເສສໂລຫກຕ຺ຫໍຯ ມຸທ຺ທິກາຍພນ຺ຘນໍ ນາມ ຈຕຸຣສ຺ສໍ ອກຕ຺ວາ ສຊ຺ຊິຕໍຯ ປາມງ຺ຄທສາ
ຈຕຸຣສ຺ສາຯ ມຸທິງ຺ຄສຕ຺ຖາເນນາຕິ ສງ຺ຆາຍິຍາ ມຸທິງ຺ຄສິພ຺ພນາກາເຣນ ວຣກສີສາກາເຣນຯ ປ໌ວນ຺ໂຕຕິ ປາສນ຺ໂຕຯ ''ທສາມູ
ລ''ນ຺ຕິ ຈ ລິຂິຕໍຯ ອກາຍພນ຺ຘເນນ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ວາ ອສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ວາ ຄາມປ຺ປເວສເນ ອາປຕ຺ຕີຯ ''ສຣີຕຍ຺ຖານໂຕ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ
ປວິສິຕພ຺ພໍ, ນິວຕ຺ຕິຕພ຺ພໍ ວາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ

໘໗໓ຯ ສຕ຺ຕງ຺ຄຸລໍ ວາ ອຏ຺ຖງ຺ຄຸລໍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ສຸຄຕງ຺ຄຸເລນາ''ຕິ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປກຕິອງ຺ຄຸເລນ ສາຣຸປ຺ປຕ຺ຖາຍ ວຊ຺ເຓຕ຺
ວາປີ ກໂຣນ຺ຕິ ເຈ, ນ ໂທໂສຯ

໘໙໐ຯ ຕາລວຓ຺ຏາກາເຣນ ສີຫລຸອິຕ຺ຖີນໍ ວິຍຯ

ຂຸທ຺ທກວຕ຺ຖຸກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໖ຯ ເສນາສນກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ວິຫາຣານຸຊານນກຖາວຓ຺ຓນາ

໘໓໔ຯ ນິລີຍນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂູ ເອຕ຺ຖາຕິ ວິຫາຣາຫໂຍ ເລຓານິ ນາມຯ ອາຄຕ-ວຈເນນ ຕສ຺ສາຄຕສງ໌ໂຆວ ສາມີ, ນ ອນາຄໂຕຕິ
ເກຈິ, ຕໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ ສມານລາກກຕິກາຍ ສິທ຺ຘຕ຺ຕາຯ

໘໓໖-໗ຯທີປີນງ຺ຄຸຏ຺ເຖນາຕິ ເອຕ຺ຖ ''ທີປີນາ ອກປ຺ປິຍຈມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຖມ຺ກວາຕປານໍ ນາມ ຕິຣິຍໍ ທາຣູນິ ອທຕ຺
ວາ ອຊ຺ກໍ ກິເຕເຫວ ທາຣູທິ ກຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ກີສີນໍ ອນຸຎ຺ຓາຕໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ພິມ຺ໂພຫເນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕູລປູຣິຕໍ ກີສີ ອປ຺ສ຺ສຍິຕຸໍ
ນ ວຏ຺ຏຕິ ອຸຕ຺ຕາທີນໍເຍວ ອນຸຎ຺ຓາຕຕ຺ຕາຯ ນິສີທນນິປ຺ຊ຺ຊນໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອປ຺ສ຺ສຍິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເຈ?
ອກປ຺ປິຍນ຺ຕິ ນ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເກຈິຯ ຍທິ ເອວໍ ອກປ຺ປິຍມຎ຺ຈຎ຺ຈ ອປ຺ສ຺ສຍິຕຸໍ ນ ວຏ຺ເຏຍ຺ຍຯ ຍສ຺ມາ ວຏ຺ຏຕິ, ຕສ຺ມາ ໂທໂສ
ນຕ຺ຖີຯ ອປິຈ ຄິລານສ຺ສ ພິມ຺ໂພຫນໍ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕຸມ຺ປີ ອນຸຎ຺ຓາຕໍ, ຕສ຺ມາ ກີສີປີ ວຏ຺ຏຕິ ອປ຺ສ຺ສຍິຕຸໍຯ ອາຈຣິຍາ ຈ ອນຸຊານນ຺ຕິ,
ວລຸອຎ຺ເຊນ຺ຕິ ຈາຕິ ເອເກຯ ສິມ຺ພລິຕູລສຸຕ຺ເຕນ ສິພ຺ພິຕໍ ຈີວຣໍ ວຏ຺ຏຕີຯ ກສ຺ມາ? ກປ຺ປາສສ຺ສ ອນຸໂລມໂຕຯ ''ອກ຺ກຜລ

ສຸຕ຺ຕມຍມ຺ປິ ອກ຺ກວາກມຍເມວ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ເຕ ເອວ ວທນ຺ຕີຯ

໑໙໘ຯອນິພນ຺ຘນີໂຍ ອລຄ຺ໂຄຯ ປຏິພາເຫຕ຺ວາຕິ ມຜ຺ຄໍ ກຕ຺ວາຯ ''ເສຕວຕ຺ຕາທີນໍ ຍຖາສງ຺ຂຍໍ ອິກ຺ກາສາຫໂຍ ພນ຺ຘນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ

໒໐໐ຯປກ຺ຸຝ຺ຝໍ ສມນ຺ຕໂຕ ອາວິທ຺ຘປ຺ມຸຂໍຯ

໒໐໒ຯສຸຘາເລໂປ຺ຕິ ສຸຘາມຕ຺ຕິກາເລໂປຯ

໒໐໔ຯອາສຕ຺ຕິ ຕຕ຺ຫາຯ ສນ຺ຕີ ອທຣໍຯ

໒໐໖ຯເກຕຸນ຺ຕິ ກເຍນ ຄເຫຕ຺ວໍຯ

໒໐໘ຯຈີຕາຕິ ອິຝ຺ຄກາໂຍ ກພລຸເອນ ນີທ຺ຘມນວເສນ ຝິນ຺ທິຕ຺ວາ ກຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໒໑໐ຯຉພ຺ພຄ຺ຄິຍານໍກິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ເຕວາສິກາຕິ ເອຕ຺ຖ ວິສຕິວສ຺ສໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ອຸປ຺ປນ຺ນາຯ ''ອາຣາຘຍີສຸ ເມ ກິກ຺ຂູ ຈິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໔໕) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຝ຺ຍສ຺ມີ ກາເລ ສາວຕ຺ຖິຄມເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ວຕ຺ຖໍ ອິຘ ອາປຕ຺ຕິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອາໜຣິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ, ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ວຸທ຺ຘນ຺ຕິ ວຸທ຺ຘຕຣໍຯ

໒໑໒ຯສນ຺ຖເຣຕິ ຕິຕສນ຺ຖຣາຫໂຍຯ

ເສນາສນຄ຺ຄາໜກຖາວຕ຺ຕນາ

໒໑໔ຯ''ເສຍ຺ຍຄ຺ເຄນາຕິ ມຝ຺ຈຝ຺ຄານປຣິຈ຺ເຉເທນຯ ວິຫາຣຄ຺ເຄນາຕິ ໂອວຣກຄ຺ເຄນາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ຖາວຣາຕິ ນິຍຕາຯ ປຈ຺ຈເຍ ເນວ ທີ ຕນ຺ຕິ ຕສ຺ມີ ເສນາສເນ ມຫາເຖຣາ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈຍສ຺ສ ກາຣຕາ ອຝ຺ຝຕ຺ຖ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ວສນ຺ຕາເຍວ ນໍ ປຏິຊຄ຺ຄິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອໝຝ຺ຝນກມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ນ ຕຕ຺ຖ ມນຸສ຺ສາ''ຕິອາທິມາໜຯ ''ວິຕກ຺ກໍ ຝິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸທ຺ຘຈິຕ຺ເຕນ ຄມນວຕ຺ເຕ ເນວ ຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປາໂຕຯ ມຸທ຺ທເວທິກາ ນາມ ເຈຕິຍສ຺ສ ໜມ຺ມິຍເວທິກາຯ ປຏິກ຺ກມ຺ມາຕິ ອປສ຺ກິຕ຺ວາຯ ສມານລາກາຕິກາ ມູລາວາເສ ສຕິ ສິຍາ, ມູລາວາສວິນາເສນ ກຕິກາປີ ວິນສ຺ສຕີຯ ສມານລາກ-ວຈນໍ ສຕິ ທ຺ວີສຸ, ພຫູສຸ ວາ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ເຕເນວ ເອກສ຺ມີ ອວສິຝ຺ເຖຕິ ໂນ ມຕີຯ ຕາວກາລິກໍ ກາເລນ ມູລຈ຺ເຉທນວເສນ ວາ ອຝ຺ເຝສໍ ວາ ກມ຺ມໍ ອຝ຺ຝສ຺ສ ສິຍາ ນາວາຍໍ ສງ຺ຄໂມຕິ ອາຈຣິໂຍຯ ປຸຄ຺ຄລວເສເນວ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອປໂລກນກາເລ ສງ຺ໂຝ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖກິກ຺ຂູນໍ ປາເຜກ຺ກໍ ''ເອຕ຺ຕກໍ ວສ຺ສາວາສິກໍ ວຕ຺ຖໍ ເທຕິ, ຣຸຈ຺ຈຕິ ສງ຺ໝສ຺ສາ''ຕິ ປຸຄ຺ຄລເນວ ປຣາມສິຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພໍ, ນ ສງ຺ໝວເສນ ກາຕພ຺ພໍຯ ນ ສງ຺ໂຝ ສງ຺ໝສ຺ສ ເອຕ຺ຕກໍ ເທຕີຕິຯ ''ເອກສ຺ມີ ອາວາເສ ສງ຺ໝສ຺ສ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕີ'ຕິ ວຈນໂຕ ສງ຺ໝວເສນ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍຯ ນ ທີ ຕຖາ ວຸຕ຺ເຕ ສງ຺ໝສ຺ສ ກິຝ຺ຈິ ກມ຺ມໍ ກຕໍ ນາມ ໂຫຕີຯ ''ສມ຺ມຕເສນາສນຄ຺ຄາໜາປກໂຕ ອຝ຺ເຝນ ຄາທິເຕປີ ຄາໂຫ ຣຸຫຕິ ອຄ຺ຄທີຕຸປ຺ຊ຺ຊາຍສ຺ສ ອຸປສມ຺ປທາ ວິຍາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ''ກມ຺ມວາຈາຍປີ ສມ຺ມຸຕິ ວຝ຺ຝຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ອຝ຺ຄປີ ໂສລຸອສປີ ຊເນຕິ ເອຕ຺ຖ ກີ ວິສໍ ວິສໍ, ອຸທາໜຸ ເອກໂຕຕິ? ເອກໂຕປີ ວຝ຺ຝຕີຯ ນ ທີ ເຕ ຕຖາ ສມ຺ມຕາ ສງ຺ເໝນ ກມ຺ມກຕາ ນາມ ໂໜນ຺ຕິ , ເຕເນວ ສຕ຺ຕສຕິກກ຺ຂນ຺ຘເກ ເອກໂຕ ອຝ຺ຄ ຊນາ ສມ຺ມຕາຕີຯ ເຕສໍ ສມ຺ມຸຕິ ກມ຺ມວາຈາຍປີຕິ ຝຕ຺ຕິທຸຕິຍກມ຺ມວາຈາຍປີຯ ອປໂລກນກມ຺ມສ຺ສ ວຕ຺ຖູທີ ສາ ເອວ ກມ຺ມວາຈາ ລພ຺ກມານາ ລພ຺ກຕິ, ຕສ຺ສາ ຈ ວຕ຺ຖູທີ ອປໂລກນກມ຺ມເມວ ລພ຺ກມານໍ ລພ຺ກຕິ, ນ ອຝ຺ຝນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິມໍ ນຍໍ ມິຈ຺ຉາ ຄຕ຺ໜນ຺ໂຕ ''ອປໂລກນກມ຺ມໍ ຝຕ຺ຕິທຸຕິຍກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ, ຝຕ຺ຕິທຸຕິຍກມ຺ມຝ຺ຈ ອປໂລກນກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຝ຺ຝຕີ''ຕິ ຄຕ຺ໜາຕິ, ເອວຝ຺ຈ ສຕິ ກມ຺ມສງ຺ກຣໂທໂສ ອາປຊ຺ຊຕີຯ ມຄ຺ໂຄ ໂປ຺ກ຺ຂຣຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ມຄ຺ໂຄ ນາມ ມຄ຺ເຄ ກຕທີຝສາລາ, ໂປ຺ກ຺ຂຣຕີຕິ ນຫາຍິຕຸໍ ກຕໂປ຺ກ຺ຂຣຕີຯ ເອຕານິ ທີ ອ ເສນາສນານີຕິ ເອຕ຺ຖ ກຕ຺ຕສາລາ ນ ອາຄຕາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ເສນາສນນ຺ຕິ ເຈ? ສາປີ ເອຕ຺ເຖວ ປວິຝ຺ຄາ ວາສຕ຺ຖາຍ ອກຕຕ຺ຕາຯ ໂກຊນສາລາ ປນ ອຸກຍຕ຺ຖ ນາຄຕາຯ ກິຝ຺ຈາປີ ນາຄຕາ, ອຸປຣິ ''ໂກຊນສາລາ ປນ ເສນາສນເມວາ''ຕິ (ຈູລວຯ ອຝ຺ຄຯ

໓໑໗) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເສນາສນໍ. ''ກປ຺ປີຍກຸຍິ ຈ ເອຕ຺ຖ ກາຕພ຺ພາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ເນຕິ ເອເກ. ຣຸກ຺ຂມູລເວລຸອຸຄຸມ຺ພາ ຊນ຺ນາ ກ ວາຍພທ຺ຊາວ ເສນາສນໍ. ''ອລາກເກສຸ ອາວາເສສູຕິ ອລາກເກສຸ ເສນາສເນສູ''ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕໍ. ນ ຫິ ປາເຍກ຺ກໍ ເສນາສນໍ ໂຫຕິ. ຕໍ ສຄ຺ຄາເປຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຄ຺ຄຕ຺ຕື ອຄຈ຺ຊນ຺ເຕ ພລກ຺ກາເຣນປີ ວຍ຺ຍຕິ. ອຍມ຺ປີຕິ ປຈ຺ຈໂຍປີ.

ອຸປ຺ນິພນ຺ຊິຕ຺ວາຕິ ຕສ຺ສ ສມີເປ ຣຸກ຺ຂມູລາທີສຸ ວສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ. ປຣິຍຕ຺ຕິປຍິປຕ຺ຕິປຍິເວຊວເສນ ຕິວິຊມ຺ປີ. ''ທສກຖາວຕ຺ຖຸກໍ ທສອສຸກໍ ທສອນຸສ຺ສຕິ''ນ຺ຕິ ປາໂຖ. ''ປຖມກາຄໍ ມຸຄ຺ຈິຕ຺ວາຕິ ອິທໍ ເຈ ປຖມຄາທິຕວຕ຺ຖຸໂຕ ມຫຄ຺ໝໍ ໂຫຕິ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ຊິນ຺ນວສ຺ສານໍ ວສ຺ສາວາສິກໍ ນາມ ປຸພ຺ເພ ຄຫິຕວສ຺ສາວາສິການໍ ປຈ຺ຊາ ຊິນ຺ນວສ຺ສານໍ. ກຕິ ນິວິຍ຺ຖນ຺ຕິ ກຕື ກຕ຺ວາ ວິຍ ນິວິຍ຺ຖໍ ປຣິຍິຍ຺ຖໍ. ''ສງ຺ໝິກໍ ປນ...ເປ... ວິພ຺ກນ຺ໂຕປີ ລກເຕວາ''ຕິ ອິທໍ ຕຕ຺ຣຸປ຺ປາທໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິມິນາ ອປໂລກນເມວ ປມາຕໍ, ນ ຄາຫາປນນ຺ຕິ ເກຈິ. ວິນຍຊຣາ ປນ ''ອມ຺ຫາກໍ ວິຫາເຣ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຕານໍ ເອເກກ ສ຺ສ ຕິຈີວຣໍ ສງ຺ໂໝ ທສ຺ສຕີ'ຕິອາທິນາ ອປໂລກິເຕປີ ອກາຊິຕໍ ວິພ຺ກນ຺ຕໂກ ນ ລກຕິ. 'ອປໂລກນກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຄາຫິຕ'ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, 'ອກາຊິເຕ ວິພ຺ກມຕີ'ຕິ ເອວໍ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ. ''ປຈ຺ຈຍວເສນາຕິ ຄຫປຕິກໍ ວາ ອຄ຺ຄໍ ວາ ວສ຺ສາວາສິກໍ ປຈ຺ຈຍວເສນ ຄາຫິຕ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ເອກເມວ ວຕ຺ຖໍ ທາຕພ຺ພນ຺ຕິ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນານໍ ເອກເມກໍ ວຕ຺ຖໍ ປາປຸຕາຕິ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ທຸຕິໂຍ ເຖຣາສເນຕິ ອນຸກາໂຄ. ປຖມກາໂຄ ອຄ຺ຄຖາ ເຖເຣນ ຄຫິໂຕຕິ ຊານິຕພ຺ພໍ.

ອຸປນນ຺ທວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໘໐.ຕິວສ຺ສນ຺ຕເຣນາຕິ ຕິຕ຺ຕໍ ວສ຺ສານໍ ອນ຺ໂຕ ກິເຕນ. ຫຕ຺ຖິມ຺ຫີ ນໂຂ ອສ຺ສາຕິ ຫຕ຺ຖິນໂຂ. ປາສາທສ຺ສ ນໂຂ ນາມ ເຫຍ຺ຖິມປຣິຈ຺ເຊໂທ. ຄິຫີວິກຍນິຫາເຣນາຕິ ຄິຫີຫີ ກຕນິຫາເຣເນວ. ''ເຕທີ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ທິນ຺ນາເນວ ນິສີທິຕຸໍ ລພ຺ກນ຺ຕິ, ນ ກິກ຺ຂຸນາ ສຍໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ ສງ຺ເໝນ ອຕ຺ຖຣາເປຕ຺ວາ ວາ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

ອວິສ຺ສຊ຺ຊິຍວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໘໑. ''ນ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕພ຺ພໍ ສງ຺ເໝນ ວາ ຄເຕນ ວາ ປຸຄ຺ຄເລນ ວາ''ຕິ ວຈນໍ ''ຍໍ ອຄຣຸກຕ຺ທໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຍໍ ເວກງ຺ຄິຍໍ ສງ຺ໝິກໍ, ຕໍ ຄໂຕ ເຈ ຕສ຺ມີ ອາວາເສ ວສຕິ ປຸຄ຺ຄໂລປີ ວາ, ຄເຕນ ວາ ປຸຄ຺ຄເລນ ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕໍ ສງ຺ເໝນ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕສທິສເມວ ໂຫ ຕີ''ຕິ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສາເຊຕິ, ອຄ຺ຄຖາ ເອຕ຺ຖ ຄຕປຸຄ຺ຄລຄ຺ຄຫຕໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ. ອຣຄ຺ຊໂຣ ອຸທກຈາຍິ, ອລຄ຺ຊໂລ, ພຫຸອຸທກຄຕ຺ຫນໂກຕິ ອຕ຺ໂຖ. ''ວຍ຺ຍຈາຍິ ວິຍ ທຸຕ຺ວາ ໂຖກໍ ທີໝມຸໂຂ ມຊ຺ເຊ ປຣິຈ຺ເຊທໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກໂຕ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ມໍສທີພ຺ພຊມ຺ມພຸທ຺ຊສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸວເສນ ປຄ຺ຈ.

ຄຣຸກຕ຺ເທນ ຈ ຄຣຸກຕ຺ທນ຺ຕິ ສໍຫາຣິມໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ນິກ຺ຂິປິຕຸນ຺ຕິ ອຍ຺ຍກຈ຺ຊນ຺ເນນ ກເຕ ມຄ຺ເຈ. ວຍ຺ຍໂລທໍ ນາມ ປີຕວຕ຺ຕໍ. ປາຣິຫາຣິຍໍ ນ ວຍ຺ຍຕີຕິ ອາຄນ຺ຕຸກສ຺ສ ອທຕ຺ວາ ປຣິຈາຣິກຫຕ຺ຖໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ນາມໍ ລິຂາເປຕ຺ວາ ຄເທຕ຺ວາ ຍຖາສຸຂໍ ປຣິຫຣິຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ. ''ຄິຫີວິກຍນິຫາເຣເນວາຕິ ຍາວ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕາວ ຄເທຕ຺ວາ ເທຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ສິຂຣໍ ນາມ ເຍນ ປຣິພ຺ກມນ຺ຕາ ຊິນ຺ທນ຺ຕີ. ປຕ຺ຕພນ຺ຊໂກ ນາມ ປຕ຺ຕສ຺ສ ຄຕ຺ຖິອາທິກາຣໂກ. ''ປຍິມານໍ ສຸວຕ຺ຕາທິປຕ຺ຕ ກາຣໂກ''ຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ''ອທ຺ຍພາທູຕິ ກປ຺ປໂຣໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ອໍສກູຍ''ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍາຕິ ອິມໍ ປາລຸອື ອາທື ກຕ຺ວາ. ທຕ຺ໝມຸຄ຺ຄໂຣ ນາມ ເຍນ ຣຊິຕຈີວຣໍ ໂປ຺ເຖນ຺ຕີ. 'ປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕຄຕິກ'ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ''ຕມ຺ປີ ຄຣຸກຕ຺ໝເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ອປີ-ສທ຺ເທນ ປາວາຣາທິປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕໍ ສພ຺ພໍ ຄຣຸກຕ຺ໝເມວາ''ຕິ ວທນ຺ຕີ. ເອເຕເນວ ສຸຕ຺ເຕນ ອຄ຺ຄຖາ ອຕ຺ຖໍ ວຕ຺ວາ ''ປາວາຣາທິປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕໍ ນ ຄຣຸກຕ຺ໝໍ, ກາຊນີຍເມວ, ເສນາສນຕ຺ຖາຍ ທິນ຺ນປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕເມວ ຄຣຸກຕ຺ໝ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ. ຄຕ຺ຄິກາຕິ ຈີວຣຄຕ຺ຄິກາ. ກຄ຺ຈໂກ ນາມ ສຣໂກ.

ນວກມ຺ມທານກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໘໓-໔. ອຄ຺ຄລຸອພນ຺ຊສູຈິທ຺ວາຣກຣຕມຕ຺ເຕນປີ. ''ກໂປຕກຕ຺ໝິກາ ນາມ ວລຸອກິຍາ ອຸປ຺ຣິ ຖເປຕພ຺ພວລຍໍ ວາ ຕິຕຈ຺ຊທນເຄຫສ຺ສ ປີຍ຺ຖິວໍສສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາ ຖເປຕພ຺ພໍ ວາ ອຸກຍມສ຺ສ ຄຕາ ທາຣູ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ກາຣນ຺ຕຣາຕິ ຕທາ ປຸນ ປວິສຍ຺ຖໍ ປຸພ຺ພປໂຍຊິຕານານໍ ວຈນປາຕເສນາສນວາໂສ. ນ ປນ ປຕິສຍ຺ຖໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິນຍ຺ຖວາໂສ ນ ຈ

ປຜິເສໂກ ໂຫຕີຕີ ທຍຸຄພຸໂພ. ທຸວາຣວາຕປານາທີນີ ອປ໌ທຣິຕຸວາ ທາຕຸ ອສກຸກຸເຕຍຸຍໂຕ ''ປຜິທາຕພຸພານີເຍວາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ໂຄປານສີອາທໂຍ ເທນຸຕສຸສ ວິຫາໂຣ ປລຸຊຸຊຕີຕີ ''ມູລໍ ວາ ທາຕພຸພ''ນຸຕີອາທີ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເອເກ. ''ເນວາສິກາ ປກຕິຍາ ອນຕຸຄຕາຍ ກູມິຍາ ຄເປນຸຕິ ເຈ, ເຕສມຸປີ ອນາປຕຸຕິເຍວາ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ''ທຸວາຣວາຕປານາທໂຍ ອປ໌ຣິກມຸມກຕາປີ ອປ໌ຜິຈຸຊາ ເທຕຸວາ ນ ອປສຸສຍິຕພຸພາ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

ສງຆກຕຸຕາທິອນຸຊານນກຖາວຕຸຕນາ

ອຸທຸເທສກຕຸຕກຖາວຕຸຕນາ

ໝ໒໘໕ຍາ ກຕຸຕຸທຸເທສຍຸຄານກູຕາຍ ໂກຊນສາລາຍ ປກຕິກິຕິກາ. ທີນຸນໍ ປນາຕິ ຍຖາ ໂສ ທາຍໂກ ເທຕິ, ຕໍ ທສຸເສນຸໂຕ ''ສງຆໂຕ ກນຸເຕ''ຕິອາທີມາຫ. ເອກວລຸອຍຸຊນຸຕິ ເອກທຸວາເຣນ ວລຸອຍຸຊິຕພຸພໍ . ຕີຈີວຣປຣິວາຣນຸຕິ ເອຕຸຖ ''ອຸທກມຕຸຕ ລາກີ ວິຍ ອລຸໂລປີ ອຸທຸເທສກຕຸຕໍ ອລກິຕຸວາ ວຕຸຖາທີມເນກປຸປກາຣໍ ລກຕິ ເຈ, ຕສຸເສວ ຕ''ນຸຕິ ລິຂິຕໍ. ''ອຸທຸເທສປຕຸເຕ ເທຖາ'ຕິ ວຕຸວາ ຄເຫຕຸວາ ອາຄຕກາເວນ ສງຆສຸສ ປຣິຈຸຈຕຸຕໍ ນ ໂຫຕິເຍວ ຕສຸເສວ ຫຕຸເຖ ຄຕຕຸຕາ, ຕສຸມາ ເຕທິ ວຸຕຸຕກຸກເມນ ສພຸເພຫິ ກາເຊຕຸວາ ກຸລຸຊິຕພຸພ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ. ປຜິປາຜິປຕຸຕໍ ວາ ກິຕິກາຍ ກິຕປຕຸຕໍ ວາ. ''ກູຍຍຸກິຕິກາ ນາມ ອຄຸຄເຫຕພຸພານມຸປີ ຄາທິຕຕຸຕາ''ຕິ ລິຂິຕໍ, ''ປຄິຕກຕຸຕຍຸກິຕິກລຸຈ ອຊານິຕຸວາ ມິສຸເສຕຸວາ ຄາທິເຕປີ ເອວເມວ ປຜິປຊຸ ຊິຕພຸພ''ນຸຕິ ຈ ລິຂິຕໍ. ຕລຸເຈ ເຖຍຸຍາຍ ຫຣນຸຕິ ປຕຸຕຫາຣກາ, ອາຕາປກສຸສ ຄີວາ ໂຫຕິ. ອຕິກຸກນຸຕມຸປີ ກິຕິກໍ ຄເປຕຸວາຕິ ເອຕຸຖ ''ຕໍທິວສເມວ ເຈ ກິກຸຂາ ລພຸກຕິ, ອປ໌ຣທິວສໂຕ ປຍຸຄາຍ ນ ລພຸກຕິ ກິຣາ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ປຈຸຊາ ''ສພຸໂພ ສງໂຆ ປຣິກຸລຸຊຕູ''ຕິ ອວຸຕຸເຕປີ ກາເຊຕຸວາ ປຣິກຸລຸຊິຕພຸພໍ. ''ເອຕຸຕເກ ກິກຸຂູ ສງຆໂຕ ອຸທຸທິສິຕຸວາ ເທຖາ'ຕິ ອວຕຸວາ 'ເອຕຸຕກາ ນໍ ກິກຸຂູນໍ ກຕຸຕໍ ຄຕຸຫຖາ'ຕິ ທີນຸນໍ ສງຆິກນິມນຸຕນໍ ນາມາ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

ນິມນຸຕນກຕຸຕກຖາວຕຸຕນາ

ປຜິປາຜິຍາຕິ ຍຖາລທຸຮປຜິປາຜິຍາ. ວິຈຸຊິນຸທິຕຸວາຕິ ກຕຸຕໍ ຄຕຸຫຖາຕິ ປທໍ ອວຕຸວາ. ອາໂລປສງເຂເປນາຕິ ອຍໍ ນໂຍ ນິມນຸຕນາຍເມວ, ອຸທຸເທສກຕຸເຕ ປນ ເອກສຸສ ປໂຫນກປຸປມາເຕ ເອວ ກິຕິກາ ຕີຍຸຄຕິ. ''ເອກວາຣນຸຕິ ຍາວ ຕສຸມິ ອາ ວາເສ ວສນຸຕິ ກິກຸຂູ, ສພຸເພວ ລກນຸຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ.

ສລາກກຕຸຕກຖາວຕຸຕນາ

ນ ທີ ພຫີສີມາຍ ສງຆລາໂກຕິ ເອຕຸຖ ''ອຸທຸເທສກຕຸຕາທີສຸ ພຫີສີມາຍ ກິຕສຸສປີ ເຈ ອຸປາສກາ ເທນຸຕິ, ຄເຫຕຸ ລກນຸຕິ, ອຕຸຕໂນປີ ປາເປຕຸວາ ຄຫຕໍ ອນຸລຸລາຕໍ, ຕຖາ ອິຮ ນ ວຍຸຍຕີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ນ ປາປຸຕນຸຕີຕີ ອຸທຸທິສິຕຸວາປີ. ວາຣຄາມນຸຕິ ທູຣຕຸຕາ ວາເຣນ ນິຄຸຄເທນ ຄນຸຕພຸພຄາເມ. ຍາຕິກມຸມເມວາຕິ ອຕິເຣກລາກາ ຈ ກວນຸຕີ. ສມຸມຸຂີກູຕສຸສາຕິ ເຍກຸຍຸເຍນ ເຈ ກິກຸຂູ ພຫີສີມໍ ຄຕາ, ສມຸມຸຂີກູຕສຸສ ປາເປຕພຸພໍ. ສກາຄຕຸຕາ ທີ ເອເກນ ລທຸຮໍ ສພຸເພສໍ ປໂຫຕິ, ຕສຸມິມຸປີ ອສຕິ ອຕຸຕ ໂນ ປາເປຕຸວາ ທາຕພຸພໍ. ''ລທຸຮາ ວາ ອລທຸຮາ ວາ''ຕິ ວຈນສີລິຍຸຄວເສນ ວຸຕຸຕໍ. ວິຫາເຣ ອປາປີຕໍ ປນ...ເປ... ນ ວຍຸຍຕີຕິ ສລາກກຕຸຕໍ ວິຫາເຣ ອຸທຸທິສິຍຕີ. ເຕນ ປນ ທີນຸນສລາເກນ. ຕສຸສາຕິ ຄເຫຕຸວາ ຄຕສຸສ. ສລາກາ ຄເຫຕພຸພາຕິ ຍຸຕຸຕໍ ວິຍ. ສພຸພໂປຕຸຖເກສຸ ''ຄາເຫຕພຸພາ''ຕິ ປາໂຄ, ຕສຸມາ ເຕນາຕິ ສລາກຄຸຄາຫາປເກນາຕິ ອຕຸໂຖ. ''ໂຈຣິກາຍ ຄທິຕຕຸຕາ ນ ປາປຸຕາຕີ''ຕິ ວຈນໂຕ ''ກຸຜິໂສຮນໍ ວຍຸຍຕີ''ຕິ ຈ ທີປວາສີໂນ ວທນຸຕິ ກິຣ. ເອກໍ ມຫາເຖຣສຸສາຕິ ມຫາເຖໂຣ ວິຫາຣໂຕ ເຍກຸຍຸເຍນ ນ ຄຈຸຊຕິ, ອິຕເຣ ກທາຈິ ຄຈຸຊຕິ, ຕສຸມາ ສກາຄາ ເຈ, ອຕຸຕໂນ ປາເປຕຸວາ ປຸນ ອິຕເຣສໍ ທີຍຸຍຕິ. ວິຫາເຣ ເຖຣສຸສ ປຕຸຕສລາກກຕຸຕນຸຕິ ມຫາເຖໂຣ ເອກໂກວ ວິຫາເຣ ໂອທີໂນ, ''ອວສຸສໍ ສພຸພສລາກາ ອຕຸຕໂນ ປາເປຕຸວາ ກິໂຕ''ຕິ ປຜິສຸສຍໍ ຄນຸຕຸວາ ອາຄນຸຕຸກກິກຸຂູນມຸປີ ອທສຸສນໂຕ ກຸກຸກຸຈຸຈໍ ອກຕຸວາ ກຸລຸຊນຸຕີ.

ປກຸຂິກກຕຸຕກຖາວຕຸຕນາ

ອຸໂປສຖທິວເສ ອາປຕຸຕິເທສນໍ ສນຸຮາຍ ''ປຣິສຸທຸຮສີລານ''ນຸຕິ ອາຫ. ເລຂໍ ກຕຸວາ ນິພທຸຮາປີຕໍ. ''ອາຄນຸຕຸກກຕຸຕມຸປີ ຄ

ມິກາຕ຺ຕມ຺ປີ''ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ໂກວ ຫຸຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ອນາຖຄິລານຸປຏ຺ຖາໂກປີ ເຕນ ທິນ຺ນໍ ກຸຏ຺ຊຕິ ເຈ, ຕສ຺ສປີ ປາເປຕພ຺ພເມວ໌ ຄຸລຸອປີຕ຺ໜໍ ຕາລປ຺ກ຺ກມຕ຺ຕໍ໌

ເສນາສນກ຺ຂນ຺ຘກວຕ຺ຕນາ ນິຏ຺ຖິຕາ໌

ກ໌ ສງ຺ຈເກທກກ຺ຂນ຺ຘກວຕ຺ຕນາ

ຉສກ຺ຍປ຺ພ຺ພຊຊາກຖາວຕ຺ຕນາ

໓໓໐໌ ''ອນຸປີຍໍ ນາມາ''ຕິ ເອກວຈເນນ ທິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຕມິຍໍ ປນ ''ອນຸປີຍາຍ''ນ຺ຕິ໌ ''ກາລຸອຸທາຍິປ຺ປ຺ກຸຕໂຍ ທສ ທູຕາ''ຕິ ປາໂຖ໌ ''ນ ເທຏ຺ຖາປາສາທາ ນ ເທຏ຺ຖາປາສາທໍ ວາ''ຕິ ລິຂິຕໍ໌

໓໓໘໌ປຸພ຺ເພ ປຸພ຺ພກາເລ໌ ''ຣຏ຺ໂຌ ສໂຕ''ຕິ ຈ ''ຣຏ຺ໂຌວສໂຕ''ຕິ ຈ ປາໂຖ໌

໓໓໓໌ ນ ລາກຕຕ຺ຫາ ອິຘ ກາມຕຕ຺ຫາ, ຊານສ຺ສ ເນສາ ປຣິຫານີ ເຫຕຸ໌ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕສີລໍ ປນ ປຕ຺ຖຍນ຺ໂຕ ຊານາປີ ນຏ຺ໂຖຕິ໌ ນນຸ ປຕ຺ຕກາວນາ໌ ມໂນມຍນ຺ຕິ ຊານມໂນມຍໍ໌

໓໓໔໌ສຕ຺ຖາໂຣຕິ ຄຕາສຕ຺ຖາໂຣ໌

໓໓໙໌ໂປ຺ຕ຺ຖນິກນ຺ຕິ ຉຸຣິກໍ໌

໓໘໐໌ມນຸສ຺ເສຕິ ປຸຣິເສ໌

໓໘໑໌ ເອກຣຕ຺ຕາຘິກາເຣນ ຣກ຺ຂໍ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕາ ອິທິສາຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ປຏ຺ຈິເມ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ''ປຸພ຺ເພ ຣກ຺ຂສ຺ເສຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ມຍ຺ຫໍ ປນ ຣກ຺ຂເຕ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ປຣູປ຺ກ຺ກເມນ ຕຖາຄຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຍ຺ຍາຕິ ອິທໍ ອາຄຕ຺ຕິຍາ ອາຄຕຕ຺ຕາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ໌

໓໘໘໌ມາ ອາສໂທຕິ ມາ ວຘກຈິຕ຺ເຕນ ອຸປຄຈ຺ຉ໌ ອິໂຕຕິ ອິມມ຺ຫາ ຊີວິຕມ຺ຫາ໌ ''ຍໂຕຕິ ຍສ຺ມາ, ຍໂຕຕິ ວາ ຄຕສ຺ສາ''ຕິ ລິຂິຕໍ໌ ''ປຏິກຸຏິໂຕຕິ ອປສກ຺ກິຕ຺ວາ ສງ຺ກຸຈິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ວາ ປຏິສກ຺ກຕິ''ຕິ ລິຂິຕໍ໌

໓໘໓໌ຕິກໂກຊນນ຺ຕິ ຕິທິ ກຸຏ຺ຊິຕພ຺ພໂກຊນໍ໌ ''ຕິກໂກຊນິຍ''ນ຺ຕິປີ ປາໂຖ໌ ປຣິກປ຺ປິໂຕ ທີ ຕິຕ຺ຕໍ ກຸຏ຺ຊິຕຸໍ ອນຸຊານາມິ, ຕໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ຄຕໂກຊນເມວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສາປີ ອິທເມວ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ອິຘ ອປຸພ຺ພໍ ນຕ຺ຖິ໌ ''ອກຕວິຏ຺ຏຕ຺ຕິລທ຺ຘໍ ຕິຕ຺ຕໍ ກຸຏ຺ຊນ຺ຕານໍ ກິຏ຺ຈາປີ ຕໍ ຄຕໂກຊນໍ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ວິຏ຺ຏຕ຺ຕິວເສນ ປນ ນ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ໌ ຕໂຍ ອຕ຺ຖວເສ ປຏິຈ຺ຈາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ''ມາ ປາປີຈ຺ຉາປກ຺ຂໍ ນິສ຺ສາຍ ສງ຺ໝໍ ກິນ຺ເທຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິ ເປສລານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ຜາສຸວິຫາຣາຍາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ໌ ກຸລານຸທ຺ທຍຕາຍ ຈາຕິ ກຸລານໍ ປສາທຣກ຺ຂຕຕ຺ຖໍ໌ ວຊ຺ຊນ຺ຕິ ວຊ຺ຊເມວ໌ ''ວຊ຺ຊມິມໍ ຜຸເສຍ຺ຍາ''ຕິ ລິຂິຕໍ໌ ''ວຊ຺ຊນີຍໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ຜຸເສຍ຺ຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ''ອິມສ຺ສ ມໂນ ນ ຜຸເສຍ຺ຍາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພມ຺ປີ ສິຍາ໌ ຈກ຺ກເກທນ຺ຕິ ສາສນເກທໍ໌ ອາຍຸກປ຺ປນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຏ຺ຈາປີ ອວິຈິມ຺ທີ ອາຍຸປຣິມາຕໍ ນຕ຺ຖິ, ເຍນ ປນ ກມ຺ເມນ ຍຕ຺ຕກໍ ອນຸກວິຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ສ ອາຍຸກປ຺ປນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໌

໓໘໕໌ ''ອຏ຺ຏຕຣໍ ອາສນໍ ຄເທຕ຺ວາ ນິສີທີ''ຕິ ວຈນໂຕ ວິສກາຄຏ຺ຖານໍ ຄຕສ຺ສ ເປສລສ຺ສປີ ກິກ຺ຂຸໂນ ເຕສໍ ອາສເນ ນິສີທິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ສິທ຺ຘໍ໌ ອາຄິລາຍຕີຕິ ຣຸຊ຺ຊຕິ໌ ອາເທສນາປາຏິຫາຣິຍານຸສາສນີຍາຕິ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ອາທິສ຺ສ ອາທິສ຺ສ ເທສນາ, ອາເທສນາປາຏິຫາຣິຍານຸສາສນີ໌ ອິທ຺ຘີ ເອວ ປາຏິຫາຣິຍໍ ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍໍ, ອິທ຺ຘິປາຏິຫາຣິຍສໍຍຸຕ຺ຕາຍ ອນຸສາສນີຍາ ໂອວທຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ນນຸ ຕໍ ອາວຸໂສຕິ ເອຕ຺ຖ ຕໍ ວຈນໍ ນນຸ ມຍາ ວຸຕ຺ໂຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖ໌

໓໘໖-໗. ສຸວິກ຺ຂາລິຕນ຺ຕິ ສຸໂຂຕັ. ສໍຂາທິຕ຺ວາຕິ ສຸຍ຺ຖຸ ຂາທິຕ຺ວາ. ''ນຫີ ວິກ຺ພ຺ພໂຕຕິ ມຫາວິສາໂລ''ຕິ ລິຂິຕັ. ຕສ຺ສ ກິສໍ ຆສມານສ຺ສ. ຕຕ຺ຖ ນທິສ຺ ຊຄ຺ຄໂຕຕິ ປາເລນ຺ຕສ຺ສ. ''ກີ? ຫຕ຺ຖິຍູຖໍ ຄນ຺ຕຸ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ''ອສໍປາໂຕ'ຕິ ປາໂຖ, ອປ຺ຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ລິຂິຕັ. ''ອປາຍພຫຸຕ຺ຕາ ປຸນ ທສ຺ສິໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕັ. ''ເອວໍສເຕຕິ ເອວໍ ອສ຺ສ ເຕ ອາສວາ''ຕິ ລິຂິຕັ.

໓໘໐.''ໂວສານໍ ປຣິນິຍ຺ຖານໍ ວາ''ຕິ ຈ ລິຂິຕັ. ຊາຕູຕິ ທລຸຫຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ. ມາ ອຸທປ຺ຊ຺ຊຖາຕິ ມາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍ. 'ໂສ ປ ມາທມນຸຍຸຍ຺ຊນ຺ໂຕ''ຕິ ປາໂຖ. ອນາທຣໍ ກຸສເລສຸ. ອຸທສິ ມຫາຕິ ກິຕ຺ຕໂກ ມຫາ? ເກສ຺ມາ ຍາວ ກຍານໂກ, ຕາວ ມຫາຕິ ວຸຕ຺ຕັ ໂຫຕິ.

໓໘໑.ນ ໂຂ, ອຸປາລິ, ກິກ຺ຂຸນີ ສງຆໍ ກິນ຺ທຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ກິກ຺ຂຸ ສງຆໍ ນ ກິນ຺ທຕິ, ກິກ຺ຂຸນີ ສງຆໍ ກິນ຺ທຕີຕິ ເກຈິ, ເນຕັ ຄເຫຕພ຺ພັ. ເກວລໍ ''ສງໂພ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກິກ຺ຂຸສງໂພວ ອທິປ຺ເປໂຕ. ''ສງພສ຺ສ ເທຕິ, ອຸກໂຕສງພສ຺ສ ເທຕິ ຈາ''ຕິ (ມຫາວ. ໓໗໙) ມາ ຕິກາວຈນມ຺ປີ ສາເຜຕິ. ຕສ຺ມີ ອຜມ຺ມທິຍ຺ຖິເກເທ ຜມ຺ມທິຍ຺ຖິ ສິຍາ. ''ສີລສຕິເກເທສ຺ປີ ສມາໂນ ຜມ຺ມໍ ກາຕ຺ນ຺ຕິ ສງຆເກເທ ເວມຕິໂກປີ ຕາທິໂສ ວາ''ຕິ ລິຂິຕັ. ວິນິຜາຍາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວຍ຺ຈນານິປ຺ປາຍຕັ ຉາເທຕ຺ວາ.

ສງຆເກທກກ຺ຂນ຺ຜກວຕ຺ຕານາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໒. ວຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ຜກວຕ຺ຕານາ

ອາຄນ຺ຕຸກວຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕານາ

໓໘໒. ເອກສ຺ມີ ຄາເມ ອຍ຺ລວິຫາຣໂຕ ອາຄໂຕປີ ອາຄນ຺ຕຸໂກວ. ຕຕ຺ຖ ເກຈິ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ ''ອາວາສິໂກ ກຕ຺ຖຈິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສເຈ ອາຄໂຕ, 'ເຕນາປີ ອາຄນ຺ຕຸກກາຕ຺ຕັ ກຸຍ຺ຊິຕພ຺ພ'ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທູຣາຄມນໍ ວຸຕ຺ຕັ ໂຫຕິ, ນ ຄາເມ, ຕສ຺ມາ ນ ຍຸຕ຺ຕ''ນ຺ ຕິ. ເຕ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ''ອາຄນ຺ຕຸກກາຕ຺ຕັ ນາມ ຄຫຍ຺ເຖທີ ຖປີຕັ. ຍສ຺ມີ ນິພທ຺ຜໍ, ຕໂຕ ອຍ຺ລຄາມໂຕຕິ ອາປນ຺ນໍ. ຕຖາ ວິຫາ ຣາຜິກາຣຕ຺ຕາ ອຍ຺ລວິຫາຣໂຕ ອາຄໂຕປີ ອາຄນ຺ຕຸໂກ ວາ''ຕິ ອາຈຣິຍານໍ ສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ. ປານີຍໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕພ຺ພໍ, ປຣິໂກຊນີຍໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຸທ຺ຜຣິຕ຺ວາ ພຍສຣາວາທິຄຕັ ສນ຺ຜາຍ ປຖມໍ, ທຸຕິຍໍ ກູປຕລຸອາກາທິຄຕນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍ. ທຸຕິຍວາເຣ ອຕ຺ຕ ໂນ ວສນຍ຺ຖານຕ຺ຕາ ວິສຸໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕພ຺ພເມວ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕັ ເອຕັ ''ປຣິຈ຺ຉິນ຺ນກິກ຺ໂຂ ວາ ຄາໂມ''ຕິ. ພຫູສ຺ ໂປຕ຺ຖເກສ຺ ທຸວິຜາປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ.

ອນຸໂມທນວຕ຺ຕກຖາວຕ຺ຕານາ

໓໖໘-໘. ປຍ຺ຈເມ ອນຸໂມທນຕ຺ຖາຍ ນິສີນ຺ເນ. ''ມນຸສ຺ສານໍ ປຣິວິສນຍ຺ຖານນ຺ຕິ ຍຕ຺ຖ ມນຸສ຺ສາ ສປຸຕ຺ຕທາຣາ ອາວສິຕ຺ວາ ເທນ຺ຕິ''ຕິ ລິຂິຕັ. ອິມສ຺ມີ ຂນ຺ຜເກ ອາຄນ຺ຕຸກາວາສິກຄມິການຸໂມທນກຕ຺ຕຄ຺ຄປີຕ຺ຫຈາຣິກາຣຍ຺ລກເສນາສນຊນ຺ ຕາຆຣວຈ຺ຈກຸຍິອຸປ຺ຊ຺ຊາຈຣິຍສທ຺ຜິວິຫາຣິກນ຺ເຕວາສິກວຕ຺ຕານິ ຈຸທ຺ທສ ມຫາວຕ຺ຕານີ ນາມ. ອຄ຺ຄທີຕຄ຺ຄຫເຕນ ຄຕີຍມາ ນານີ ອສີຕິ ຂນ຺ຜກວຕ຺ຕານີ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ.

ວຕ຺ຕກ຺ຂນ຺ຜກວຕ຺ຕານາ ນິຍ຺ຖິຕາ.

໗. ປາຕິໂມກ຺ຂຍ຺ຖປນກ຺ຂນ຺ຜກວຕ຺ຕານາ

ປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສຍາຈນກຖາວຕ຺ຕານາ

໓໙໖-໘. ''ນນ຺ທິມຸຂີ''ຕິ ລິຂິຕັ. ອາຍຕເກເນວາຕິ ອາທິມ຺ຫີ ເອວ. ຍນ຺ຕິ ຍສ຺ມາ. ສວນ຺ຕິໂຍ ມຫານທິໂຍ. ''ມຫນ຺ຕກູ ຕານ''ນ຺ຕິ ປາໂຖ. ປຕ຺ຕາຕິ ປຕ຺ວາ. ''ສມູລິກາຍ ຖເປຕິ ອກຕາຍາ''ຕິ ຖປນກສ຺ສ ສຍ຺ຍາມູລວເສນ ວຸຕ຺ຕັ. ຕັ ວຕ຺ຖຸໍ ອວິນິ ຈ຺ຉິນິຕ຺ວາວ ປຣິສາ ວຸຍ຺ຖາຕິ.

ອຕຸຕາທານອງຄກຖາວຕຸຓນາ

໓໙໗-໙໘។''ອຕຸຕາທານນຸຕິ ສຍໍ ປເຣທິ ໂຈທິໂຕ ອຕຸຕານໍ ໂສເຂຕຸໍ ອນາທິຍິຕຸວາ ປເຣສໍ ວິປຸປຜິປຸຕຶ ທິສຸວາ ສາສນໍ ໂສເຂຕຸໍ ອຕຸຕນາ ອາທິຕພຸພ''ນຸຕິ ລິຂິຕໍ។ ວສຸສາຣຕຸໂຕຕິ ວສຸສກາໂລ។ ສປຸປຜິນາໂສຕິ ອາກທຸໝນຍຸຕຸໂຕຕິ ອຣິປຸປາໂຍ។

໔໐໑។ອຸປຫຫາຕພຸໂພຕິ ອຸປຸປາເທຕພຸໂພ, ວິປຸປຜິສາຣມຸເຂນ ສາເຣຕພຸໂພຕິ ອຣິປຸປາໂຍ។

ປາຕິໂມກຸຂຜຸຄປນກຸຂນຸຂກາວຕຸຓນາ ນິຜຸຖິຕາ។

໑໐។ ກິກຸຂຸນີກຸຂນຸຂກາວຕຸຓນາ

ມຫາປຊາປຕິໂຄຕມີວຕຸຖຸກຖາວຕຸຓນາ

໔໐໘-໙។ສູເນທີຕິ ສຸເຕທີ។ ''ເສຕຜຸຜິກາ ນາມ ໂຣຄຊາຕີ''ຕິ ປາລຸອີ។ ''ເສຕຜຸຖິກາ''ຕິ ອຜຸຖກຖາ ។ ''ປຜິສມຸກິທາປຕຸຕຂີຕາສວຄຸຄຫເຕນ ຊານານິປີ ຄທີຕາເນວ ໂຫນຸຕີ។ ນ ທີ ນິຊຊານິການໍ ສພຸພປຸປກາຣາ ສມຸປຕຸຕິ ອິຊຊຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ។

ກິກຸຂຸນີອຸປສມຸປທານຸຊານນກຖາວຕຸຓນາ

໔໐໔។ຍທຄຸເຄນ ຍໍ ທິວສໍ ອາທິ ກຕຸວາ។ ຕເທວາຕິ ຕສຸມິ ເອວ ທິວເສ។ ''ອນຸຄຕຸຕິຍາ''ຕິ ປາໂຖ។ ''ອນຸປຄຸຄຕຸຕິຍາ''ຕິ ນ ສຸນຸທຣໍ។

໔໐໕។ ''ປຜິຄຸຄຕຸຫາມິ ຍາວຊີວໍ ອນຕິກຸກມນີໂຍ''ຕິ ວຕຸວາ ອິທານິ ກິໍ ກາຣຓາ ວຣໍ ຍາຈຕີຕິ ເຈ? ປຣູປວາທວິວຊຊນຕຸຖໍ។ ທຸພຸພຸທຸຣິໂນ ທີ ເກຈິ ວເທຍຸຍຸໍ ''ມຫາປຊາປຕິຍາ ປຖມໍ ສມຸປຜິຈຸຊິຕຕຸຕາ ອຸກໂຕສງຄສຸສ ຍຖາວຸທຸໝອກິວາທນໍ ນ ຊາຕໍ។ ໂຄຕມີ ເຈ ວຣໍ ຍາເຈຍຸຍ, ກຄວາ ອນຸຊາເນຍຸຍາ''ຕີ។

໔໐໗។ວິມາເນຕຸວາຕິ ອປຣຊຊິຕຸວາ។

໔໑໐-໙។ກມຸມປຸປຕຸຕາໂຍປີຕິ ກມຸມາຣຫາປີ។ ອາປຕຸຕິຄາມິນີໂຍປີຕິ ອາປຕຸຕິ ອາປນຸນາໂຍປີ។ ທຸເວ ຕິສຸໂສ ກິກຸຂຸນີໂຍຕິ ທຸວີທີ ຕີທີ ກິກຸຂຸນີທີ។ ''ມໂນສິລິກາຍາ''ຕິ ປາໂຖ។

໔໔໐។ ''ເຕນ ຈ ກິກຸຂຸ ນິມນຸເຕຕພຸໂພ''ຕິ ສາມີຈິວເສນ ວຸຕຸຕໍ។

໔໔໔-໙។ ''ອນຸຊານາມິ…ເປ… ຕາວກາລິກ''ນຸຕິ ປຸຄຸຄລິກໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕໍ, ນ ສງຄິກນຸຕິ ອາຈຣິໂຍ។ ''ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ອຸຕຸນິຍາ ກຜິສຸຕຸຕກ''ນຸຕິ ວຈນໂຕ ກິກຸຂຸສຸສ ວິນິພນຸຂໍ ກຜິສຸຕຸຕກໍ ນ ວຜຸຜຕີ។ ປຄຸໝຣນຸຕິ ວິສວິຓາ។ ເວປຸຣິສິກາ ມສຸສຸທາຖີ។

໔໔໕។ຕໂຍ ນິສຸສເຍຕິ ຣຸກຸຂມູລຄຸທີ ສາ ນ ລກຕີ។

໔໔໖។ ກຕຸຕຄຸເຄ ສເຈ ທາຍກາ ກິກຸຂຸນີສງຄສຸສ ກຸຕຸຕວໂຕ ຈຕຸປຈຸຈເຍ ທາຕຸກາມາ ໂຫນຸຕິ, ຍຖາວຸທຸໝເມວ។

໔໔໗។ວິກາເລຕິ ຍາວ ວິກາເລ ໂຫນຸຕີ, ຕາວ ປວາເຣສຸນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຊຊຕຸຕນາຕິ ອຊຊຕນາ។

໔໔໗ฯອນຸວາທນ຺ຕິ ອິສ຺ສຣິຍຏ຺ຐານໍฯ ອິທໍ ສພ຺ພໍ “ອຊ຺ຊຕ຺ເຄ ໂອວໂຍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ກິກ຺ຂູສ຺ ວຈນປໂຖ”ຕິ ປຍ຺ຍຕ຺ຕສ຺ສ ຄຣຸສມ຺ມສ຺ສ ວີຕິກ຺ກມອາປຕ຺ຕິປຍ຺ຍາປນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຍ຺ຍຖາ ເຍສໍ ຄຣຸສມ຺ມານໍ ປຏິຄ຺ຄຫເຕນ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອຸປສມ຺ປທາ ອນຸຍ຺ຍາຕາ, ເຕສໍ ວີຕິກ຺ກເມ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນາວ ສິຍາຕິ ອາສງ຺ກາ ກເວຍ຺ຍฯ

໔໔໘ฯອິຕ຺ຖິຍຸຕ຺ເຕນາຕິ ອິຕ຺ຖິຍາ ຄາວີອາທີຫິ ສຸຣຍ຺ຐາເນ ຍຸຕ຺ເຕນฯ ປຸຣິສນ຺ຕເຣນາຕິ ປຸຣິເສນ ອນ຺ຕຣິເກນฯ “ປຸຣິສຫຸຕິເຍນາ”ຕິ ລິຂິຕໍ, ປຸຣິສສາຣຖິນາຕິ ອຕ຺ຖໍ ອທິປ຺ປາໂຍฯ “ພາລຸທາຕຣໍ ອຍາສູ”ຕິ ວຈນໂຕ ຄິລານາຍ ວຏ຺ຏຕີຈ຺ເຈວ ສິທ຺ຂໍ, ກຄວນ຺ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອນຸຍ຺ຍາຕຏ຺ຐາເນ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສາມີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍฯ

໔໕໐ฯສາ ເກນຈິເທວ ອນ຺ຕຣາເຍນາຕິ ສພ຺ພນ຺ຕຣາຍສງ຺ຄຫນວຈນໍ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ນ ອນ຺ຕຣາຍໍ ກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ, ວຸຕ຺ຕນ຺ຕຣາເຍນ “ຣາຊນ຺ຕຣາເຍນາ”ຕິ ສາເຂຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຈຣິໂຍฯ

໔໕໑-໔ฯ “ນວກມ຺ມນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ‘ເອຕ຺ຕການິ ວສ຺ສານິ ວສຕູ’ຕິ ອປໂລເກຕ຺ວາ ສງ຺ຆິກກູມິທານ”ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍฯ “ສາຄາຣ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຄາຣປຏິສໍຍຸຕ຺ຕໂທສນິສຊ຺ຊສິກ຺ຂາທິວຊ຺ຊິຕາຕິ ເກຈິ, ຍຸຕ຺ຕເມຕໍฯ ກສ຺ມາ? “ສຫາຄາຣເສຍ຺ຍມຕ຺ຕໍ ຄເປຕ຺ວາ”ຕິ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາฯ “ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ, ໂປເສຕຸ”ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ໂປສນຍຸຕ຺ຕກມ຺ມໍ ສພ຺ພໍ ວຏ຺ຏຕິ ມາຕຸຍາ, ນ ອຍ຺ເຍສໍฯ ວສິຕຸໍ ເຈ ນ ສກ຺ໂກຕິ ທຸຕິຍໍ ວິນາ, ສມ຺ມນ຺ນິຕ຺ວາວ ທາຕພ຺ພາ ຕາຍ ອິຕິ ໂນ ມຕິฯ ກິຕ຺ຕກໍ ກາລໍ? ວສິຕ຺ວາ ເຈ ທຸຕິຍາ ຄນ຺ຕຸມິຈ຺ຉຕິ, ອຍ຺ຍໍ ສມ຺ມນ຺ນິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕາວฯ ສາ ວິຊາຕາ ລເກຕິ ອາຈຣິໂຍฯ

໔໕໔ฯ “ອິທໍ ໂອທິສ຺ສ ອນຸຍ຺ຍາຕໍ ວຏ຺ຏຕີຕິ ເອກໂຕ ວາ ອຸກໂຕ ວາ ອວສ຺ສເວ ສຕິປີ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ລິຂິຕໍฯ “ເກສຈ຺ເຉທາທິກໍ ກມ຺ມໍ ອນຸຊານາມິ ສາທິຕຸໍ ”ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ “ຕທຍ຺ເຍ ສາທິຕຸ”ນ຺ຕິฯ “ເກສຈ຺ເຉທາທິກໍ ກມ຺ມໍ ອນຸຊານາມິ, ກິກ຺ຂເວ”ຕິ ອວຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ຍສ຺ມາ “ສາທິຕຸ”ນ຺ຕິ ກາສິຕໍ, ຕສ຺ມາ ສາ ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ ອຸກໂຕປີ ອວສ຺ສເວ ອປີ ປາຣາຊິກເຂຕ຺ເຕນ ສາ ປາຣາຊິກໍ ຜຸສຕິฯ ອິຕິ ອຏ຺ຐກຖາສ຺ເວຕໍ ສພ຺ພາສຸປີ ວິນິຈ຺ຉິຕໍฯ ໂອທິສ຺ສກາກິລາໂປ ທີ ອຍ຺ຍຖາ ນິພ຺ພິເສສໂຕ ຕໍ ປມາຕໍฯ ຍທິ ຕຖາ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ກປ຺ປຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉາฯ

ກາລໂມທິສ຺ສ ນໍ ປທໍ, ນ ສຕ຺ໂຕທິສ຺ສກຍ຺ທີ ຕໍ;

ອຖ ກິກ຺ຂຸນີຍາ ເອວ, ກາລໂມທິສ຺ສ ກາສິຕໍฯ

ເອວໍ ປາຣາຊິກາປຕ຺ຕິ, ສີຖິລາວ ກຕາ ສິຍາ;

ສພ຺ພໂສ ປິຫິຕໍ ທ຺ວາຣໍ, ສພ຺ພປາຣາຊິກສ຺ມິນ຺ຕິฯ

ນິຣຕ຺ຖກກາວໂຕ, ອຸພ຺ກຊາຕຸມຕ຺ຫເລ;

ຕສ຺ມາ ນ ສາທີຍນ຺ຕີຕິ, ນີທານວຈນກ຺ກມໍฯ

ນິສ຺ສາຍ ສຕ຺ຖຸນາ ວຸຕ຺ຕໍ, ສາທິຕຸນ຺ຕິ ນ ອຍ຺ຍຖາ;

ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ທີສມ຺ຜສ຺ສໍ, ສາທິຕຸໍ ເຍນ ວາຣິຕໍฯ

ອປີ ປາຣາຊິກກ຺ເຂຕ຺ເຕ, ກາຖໍ ທ຺ວາຣໍ ທເທຍ຺ຍ ໂສ;

ຕຖາປີ ພຸທ຺ທສປ຺ປຕ຺ຕານໍ, ພຸທ຺ທກາສິຕກາສິຕໍฯ

ວຈນຎ຺ຈ ສມາເນນ຺ໂຕ, ໂນ ເຈຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິກຖາ ສີຍາ;

ເກສຈ຺ເຉທາທິກມ຺ມສ຺ສ, ອວສ຺ສໍ ກຣຓີຍໂຕຯ

ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຈາຕິໂລລຕ຺ຕາ, ຄຓສ຺ສ ຈ ອງ຺ຄສມ຺ປທາ-

ຠາວາ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ມເຫສິນາ, ຣກ຺ຂິຕຸຎ຺ຈ ອສງ຺ຄຕ຺ຕາ;

ນນຸ ໂມທິສ຺ສກໍ ກຕນ຺ຕິຯ

ຠິກ຺ຂຸນິກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໑໑ຯ ປຎ຺ຈສຕິກກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ສງ຺ຄີຕິນິທານກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໓໗ຯຉິນ຺ນປາຕນ຺ຕິ ຠາວນປຸໍສກໍ, ເຕນາກາເຣນ ປຕນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຸປທ຺ທຸຕາ ຈ ມຍໍ ໂຫມາຕິ ອຕີຕຕ຺ເຖ ວຕ຺ຕມານວຈນໍ, ອຫຸມ຺ຫາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຖ ວາ ຕສ຺ມີ ສຕິ ໂຫມຯ ''ປຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂຸສຕານີ''ຕິ ຄຓນວເສນ ວຕ຺ວາ ''ວສ຺ສໍ ວສນ຺ຕາ''ຕິ ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທໂສ ກໂຕຯ

ຂຸທ຺ທານຸຂຸທ຺ທກກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໔໓ຯ ''ວສ຺ສິກສາຏິກໍ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ''ຕິ ວຈນໂຕ ຠຄວໂຕ ຈຕຸຕ຺ຖຈີວຣມ຺ປິ ອຕ຺ຖີຕິ ສິທ຺ທໍຯ ເຕເນວາຫ ຈີວຣກ຺ຂນ຺ຘເກ ''ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປີ''ຕິຯ

໔໔໔ຯ''ອປີຈ ຍເຖວ ມຍາ''ຕິອາທິ ສງ຺ຄີຕິຍາ ອຄ຺ຄຫຓາຘິປ຺ປາຍວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ກິນ຺ຕຸ ສຸສງ຺ຄີຕາ ອາວຸໂສ ເຖເຣຫິ ຘມ຺ໂມ ຈ ວິນໂຍ ຈຯ ອປີຈາຫໍ ນາມ ຕເຖວາຫໍ ຘາເຣສ຺ສາມີຕິ ຍເຖວ ມຍາ ຠຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ສຸຕໍ ສມ຺ມຸຂາ ປຏິຄ຺ຄຫີຕໍ, ຕເຖວ ເຖເຣຫິ ຠຄວຕາ ສຍເມວ ເອຕທຄ຺ເຄ ອາໂຣປິເຕຫິ, ຕສ຺ມາ ສຸສງ຺ຄຫີຕາ ສງ຺ຄີຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ພ຺ຣຫ຺ມທຓ຺ຑກຖາວຓ຺ຓນາ

໔໔໕ຯ ''ຕ຺ວໍເຍວ ອາຓາເປຫີ''ຕິ ເອຕ຺ຕເກເນວ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຖຣາ ປນ ພ຺ຣຫ຺ມທຓ຺ຑໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍເຍວ ''ຉນ຺ນສ຺ສາ''ຕິອາທິມາຫໍສູຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ວິຍ ອຎ຺ໂຎປິ ສງ຺ເຆນ ອາຓຕ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ພ຺ຣຫ຺ມທຓ຺ຑກເຕນ ຠິກ຺ຂຸນາ ອາລປິຕຸໍ ລຠຕິ, ນ ອຎ຺ໂຎຯ ອຊ຺ຊວນິກາຍາຕິ ປຏິໂສຕຄາມິນິຍາຯ ອາຄມາ ນຸ ໂຂ ອິຘ ອາຄມາ ນຸ ຂ຺ວິຘຯ ອາຄມາ ໂຂ ອິຘ, ເຕ ໂອໂຣຘາ ອິຘ ອາຄມາ ໂຂຯ ''ກີສີຈ຺ຉວີຕິ ກີສີຕ຺ຖວີກາ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ສພ຺ເພວິເມຕິ ສພ຺ພເມວຯ ກຸລວໍ ຄເມນ຺ຕີຕິ ນິຣຕ຺ຖກວິນາສໍ ຄເມນ຺ຕິຯ ກຸຈ຺ຉິໂຕ ລໂວ ກຸລໂວ, ອນຍວິນາໂສຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອິມາຍ ໂຂ ປນ ''ຘມ຺ມວິນຍສງ຺ຄີຕິຍາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ວິເສເສນ ວິນຍສ຺ສ ສາສນມູລຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ຕສ຺ມີ ຐິເຕ ສກລສາສນຐິຕິສິທ຺ຘີທີປນຕ຺ຖຎ຺ຈ ''ອິທໍ ໂວ ກປ຺ປຕິ, ອິທໍ ໂວ ນ ກປ຺ປຕີ''ຕິ ວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ອາຣທ຺ຘຕ຺ຕາ, ອິມິສ຺ສາ ຈ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ວິນຍປີຏກຕ຺ຕາ ''ວິນຍສງ຺ຄີຕິຍາ''ຕິ ອິຘ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ປຎ຺ຈສຕິກກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໑໒ຯ ສຕ຺ຕສຕິກກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ

ທສວຕ຺ຖຸກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໔໖. ນິກ຺ຂິຕ຺ຕມຕິສຸວຕ຺ຕາຕິ ສິກ຺ຂາປເທເນວ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕມຕິສຸວຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖ ມຕິຄ຺ຄຫເຕນ ສພ຺ພໍ ທຸກ຺ກຜວຕ຺ຖຸ, ສຸວຕ຺ຕຄ຺ຄຫເຕນ ສພ຺ພໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍວຕ຺ຖຸ ຄຫິຕໍ ໂຫຕິ. ກິກ຺ຂຄ຺ເຄນ ກິກ຺ຂຸຄຕນາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

໔໔໗. ມຫິກາຕິ ຫິມໍ. ໂປ຺ສາຕິ ສຕ຺ຕາ. ສຣຊາຕິ ສກິເລສຣຊາ. ມຄາຕິ ມຄສຫິສາ. ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ວິສເຍ, ກເວ ວາ ເນຕິຕິ ເນຕ຺ຕິ, ຕຕ຺ທາເຍຕໍ ອຂີວຈນໍ, ຕາຍ ສທ ວຕ຺ຕນ຺ຕິຕິ ສເນຕ຺ຕິກາ.

໔໕໐-໑. ອໂຫຄງ໌ໂຄຕິ ປພ຺ພຕສ຺ສ ນາມໍ. ອນຸມາເນສ຺ສາມາຕິ ປຍ຺ຸຍາເປສ຺ສາມ. ອາສຸຕາຕິ ສຊ຺ຊິຕາ, ‘‘ອສຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ວາ ປາໂຖ, ອນາວິລາ ອປ຺ກາ ຕຣຸຕາ.

໔໕໓. ອຸຊ຺ຊວິສຸ ປຜິໂສເຕນ ຄຈ຺ຈິສຸ.

໔໕໕. ອປ຺ເປວ ນາມາຕິ ສາຊຸ ນາມ. ມູລາ ທາຍກາ ເປສລກາ. ‘‘ກຸລ຺ລກວິຫາເຣນາຕິ ຊຸທ຺ທກວິຫາເຣນາ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ຣູປາວ ຕາຣຕ຺ຕາ ກຸລ຺ລກວິຫາໂຣ ນາມ. ກຖໍ ປເນຕໍ ປຍ຺ຸຍາຍຕິ, ເຍນ ສນ຺ນິຂິກຕໍ ຍາວຊີວິກໍ ຍາວກາລິເກນ ຕທຫຸປຜິຄ຺ຄຫິເຕນ ສມ຺ກິນ຺ນຣສໍ ຕທຫຸປຜິຄ຺ຄຫິຕສງ຺ຂຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສນ຺ນິຂິກຕາມິສສງ຺ຂຍເມວ ຄຈ຺ສຕີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ‘‘ຍາວກາລິເກນ, ກິກ຺ຂເວ, ຍາວຊີວິກໍ ຕທຫຸປຜິຄ຺ຄຫິຕ’’ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ປຸເຣປຜິຄ຺ຄຫິຕໍ ຍາວຊີວິກໍ ຕທຫຸປຜິຄ຺ຄຫິເຕນາມິເສນ ເຈ ສມ຺ກິນ຺ນໍ, ປຸເຣປຜິຄ຺ຄຫິຕສງ຺ຂຍເມວ ຄຈ຺ສຕີຕິ ສິທ຺ຊໍ. ອຍ຺ຸຍຖາ ‘‘ສຕ຺ຕາຫກາລິເກນ, ກິກ຺ຂເວ, ຍາວຊີວິກໍ ປຜິຄ຺ຄຫິຕໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ກປ຺ປ ຕີ’’ຕິ (ມຫາວ. ໓໐໔) ວຸຕ຺ຕຍ຺ຸຄາເນ ວິຍ ອິສາປີ ‘‘ຍາວກາລິເກນ, ກິກ຺ຂເວ, ຍາວຊີວິກໍ ປຜິຄ຺ຄຫິຕໍ ກາເລ ກປ຺ປຕີ’’ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ຕຍ຺ຸຈາວຸຕ຺ຕໍ. ຕສ຺ມາ ປຸເຣປຜິຄ຺ຄຫິຕໍ ຕໍ ອາມິສສມ຺ກິນ຺ນໍ ອາມິສຄຕິກເມວາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຄຕ຺ກິປເທ ປນ ‘‘ສນ຺ນິຂິກາຣກໍ ຂາທນີຍໍ ວາ ໂກຊນີຍໍ ວາ’’ຕິ (ປາຈິ. ໔໕໓) ວຸຕ຺ຕໍ. ພ຺ຍຍ຺ຸຊນມຕ຺ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ.

໔໕໗. ອິສາຕິ ອິມສ຺ມີ ປາເຖ. ‘‘‘ກາເລ ກປ຺ປຕິ, ວິກາເລ ນ ກປ຺ປຕີ’ຕິ (ມຫາວ. ໓໐໔) ວຸຕ຺ຕວຈນມຕ຺ເຕນ ‘ວິກາເລ ກປ຺ປຕີ’ຕິ ວິກາລໂກຊນປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ອາວຫໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ‘ນ ກປ຺ປຕີ’ຕິ ສນ຺ນິຂິໂກຊນປາຈິຕ຺ຕິຍໍ ອາວຫໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຍທິ ສມ຺ກິນ຺ນຣສໍ ອຊ຺ຊປຜິຄ຺ຄຫິຕມ຺ປີ ຍາວຊີວິກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ລິຂິຕໍ. ສຸຕ຺ຕວິກງ຺ເຄຕິ ມາຕິກາສງ຺ຂາເຕ ສຸຕ຺ເຕ ຈ ຕສ຺ສ ປທກາຊນີຍສງ຺ຂາເຕ ວິກງ຺ເຄ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ອາຄຕເມວ. ກຕຣນ຺ຕິ? ‘‘ອຕິກ຺ກາມຍໂຕ ເຂທນກ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ.

ຕິວິທຕ຺ຖິປ຺ມາຕຍ຺ຸເຈ, ອທສໍ ຕໍ ນິສີທນໍ;

ນິສີທນໍ ກຖໍ ໂຫຕິ, ສທສໍ ຕຍ຺ຸຫິ ລກ຺ຂຕໍ.

ຕິວິທຕ຺ຖິປ຺ມາຕໍ ຕໍ, ທສາ ຕຕ຺ຖ ວິທຕ຺ຖິ ເຈ;

ຕໍນິສີທນນາມຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມີ ເຂທນກໍ ສິຍາ.

ອນິສີທນນາມມ຺ຫິ, ກຖໍ ເຂທນກໍ ກເວ;

ອິຕິ ເຈ ເນວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ນິສີທນວິທຕ຺ຖິໂຕ.

ກປ຺ປເຕ ສທສາມຕ຺ຕໍ, ນິສີທນມິຕິ ກາຣຕໍ;

ກຖໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ ໂນ ເຈຕໍ, ນິສີທນສ຺ສ ນາມກໍ.

ນິສີທນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ປມາຓສມຕິກ຺ກມາ;

ຕສ຺ສານຸມຕິເຫຕຸຕ຺ຕາ, ຕຕ຺ຖ ເຉທນກໍ ກເວຯ

ຊາຕຣູປກປ຺ເປ –

ຊາຕຣູປໍ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ປຸຄ຺ຄລສ຺ເສວ ປາຬິຍໍ;

ນ ສງ຺ຆສ຺ສາຕິ ສງ຺ຆສ຺ສ, ຕຎ຺ເຈ ກປ຺ປຕິ ສພ຺ພໂສຯ

ວິກາລໂຠຊນຎ຺ຈາປິ, ປຸຄ຺ຄລສ຺ເສວ ວາຣິຕໍ;

ນ ສງ຺ຆສ຺ສາຕິ ສງ຺ຆສ຺ສ, ກປ຺ປຕີຕິ ກຖໍ ສມໍຯ

ສຕ຺ຕສຕິກກ຺ຂນ຺ຘກວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ຈູຬວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ປຣິວາຣວຓ຺ຓນາ

ໂສຬສມຫາວາຣວຓ຺ຓນາ

ປຎ຺ຎຕ຺ຕິວາຣວຓ຺ຓນາ

໑-໔ຯ ສີລສມາຘິປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕິວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນສງ຺ຂາຕສ຺ສ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສຣີຣສ຺ສ ສາສເນຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຣິວາໂຣຕິ ສງ຺ຄຫໍ ໂຍ ສມາຣຸຬ຺ໂຫ, ຕສ຺ສ ປຣິວາຣສ຺ສຯ ວິນຍຠູຕາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິ ວິນຍປຎ຺ຎຕ຺ຕິຯ “ປຎ຺ຎຕ຺ຕິກາລໍ ຊານຕາ”ຕິ ທຸກນຍວເສນ ວຕ຺ວາ ປຸນ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕນເຍນ ວຕ຺ຕຸໍ “ອປິຈ ປຸພ຺ເພນິວາສາທີຫີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ປສ຺ສນ຺ ນາມ ທສ຺ສນຕ຺ຕາ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ໂຍຊິຕໍ ປຏິເວຘຎາຓທສ຺ສນໍຯ ເທສນາປຎ຺ຎາຍ ປສ຺ສຕາຕິ ອາສຍານຸສຍາທິເກຯ ປຸຈ຺ຉາຍາຕິ ສຕ຺ຕມີຯ ປຸນປີ ເອຕ຺ຖາຕິ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊເນຯ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຕິ ນຕ຺ຖິກທິຏ຺ຐິ ອນ຺ຕຄ຺ຄາຫິກທິຏ຺ຐິຯ “ອາຊີວເຫຕຸ ປຎ຺ຎຕ຺ຕານີ”ຕິ ວຈນໂຕ ອິມານິ ໖ ສິກ຺ຂາປທານິ ຐເປຕ຺ວາ ເສສາ ອາຈາຣວິປຕ຺ຕິ ນາມາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ກາເຍນ ປນ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ເອຕ຺ຖ “ປຸພ຺ພກາເຍ ເສວນຈິຕ຺ຕມງ຺ຄໍ ກຕ຺ວາ ກາຍທ຺ວາຣສງ຺ຂາຕໍ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕີ ຊນຍິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທສງ຺ຂາຕໍ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊຕິ, ກິຎ຺ຈາປີ ຈິຕ຺ເຕນ ສມຸຏ຺ຐາປິຕາ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິ, ຕຖາປີ ຈິຕ຺ເຕນ ອນິປ຺ເປຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ສາຘິຕຕ຺ຕາ ‘ກາຍທ຺ວາເຣນ ອາປຊ຺ຊຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ກຕ຺ໝນາທິຕ຺ຕຍວູປສມໍຯ ອາປາຓໂກຏິກນ຺ຕິ ຊີວິຕປຣິຍນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາຯ ໂປຣາຓເກຫີ ມຫາເຖເຣຫີຕິ ສີຫຬທີເປ ມຫາເຖເຣຫີ ໂປຕ຺ຖກໍ ອາໂຣປິຕກາເລ ຐປິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ຈຕຸຕ຺ຖສງ຺ຄີຕິສທິສາ ໂປຕ຺ຖກາຣຸຬ຺ຫສງ຺ຄີຕີຕິ ອໂຫສີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ມຫາວິຠງ຺ເຄ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິວາຣວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ກຕາປຕ຺ຕິວາຣາທິວຓ຺ຓນາ

໑໖໖ຯ ກຕາປຕ຺ຕິວາເຣ “ສງ຺ຆິກໍ ມຎ຺ຈໍ ວາ”ຕິອາທິ ອຊ຺ໂຌກາສຕ຺ຕາ ວິຫາຣພ຺ຠນ຺ຕເຣປິ ອາປຊ຺ຊນ຺ໂຕ ເລຑ຺ຑຸປາຕາຕິກ຺ກມວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທຸຕິເຍ ເສຍ຺ຍໍ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາຕິ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ສນ຺ຖຣິຕຠາວໂຕ ວິຫາຣໂຕ ພຫິຄມເນປີ ຕໍທິວສານາຄເມ ອາປຊ຺ຊນ຺ໂຕ “ປຣິກ຺ເຂປໍ ອຕິກ຺ກາເມຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໑໗໑ຯສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ປາຓໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປນ຺ໂຕ ຈຕສ຺ໂສ ອາປຕ຺ຕິໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປີ ຕສ຺ມີ ສິກ຺ຂາປເທ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕປາໂຓວ ອນິປ຺ເປໂຕ, ອຖ ໂຂ ປາໂຓຕິ ໂວຫາຣສາມຎ຺ຎໂຕ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ “ຈຕສ຺ໂສ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອສ ນໂຍ ອຎ຺ເຎສຸປິ ເອວຣູເປສຸ ຐາເນສຸຯ

໑໗໓ຯ ວິກາເລ ຄາມປ຺ປເວສເນ “ປຐມໍ ປາທໍ ປຣິກ຺ເຂປໍ ອຕິກ຺ກາເມຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸປຈາເຣ ນາປຊ຺ຊຕິ, ປຣິກ຺ເຂປໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາວ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ສິທ຺ຘເມວາ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

໑໘໓ຯ ປຈ຺ຈຍວາເຣ ປຸຣິມວາຣໂຕ ວິເສໂສ ອຕ຺ຖິເຍວ, “ເມຖຸນໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິເສວນ຺ໂຕ ກຕິ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປຊ຺ຊຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຊຕຸມຏ຺ຐກສ຺ໂສກາໂສ ນ ຊາໂຕ, ອິຘ ປນ “ເມຖຸນໍ ຘມ຺ມໍ ປຏິເສວນປ຺ຈ຺ຈຍາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທສາຠາວາ ຊຕຸມຏ຺ຐກຎ຺ຈ ປວິຏ຺ຐໍ, ເອວໍ ວິເສໂສ ອຕ຺ຖິຯ ຕຖາ ເອວຣູເປສຸ ຐາເນສຸຯ

ມຫາວິຠງ຺ເຄ ຈ ຠິກ຺ຂຸນີວິຠງ຺ເຄ ໂສຬສມຫາວາຣວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ສມຸຏ຺ຐານສີສວຓ຺ຓນາ

໔໕໗໚ອນຕຸຕາຕີ ອຕຸຕວິຣຫິຕາ ‘‘ອລວຓໂກຊນ’’ນຸຕິອາທິສຸ ວິຍ໚ ກຣຸຕາສີຕລກາເວນ ຈນຸທສທິໂສ໚ ກິເລສຕີມີຣປຸປ໌ຫານ ໂຕ ອາທິຈຸໂຈ໚ ຍສຸມາ ເຕ ເທສຍນຸຕີ, ຕສຸມາ ອງຄີຣໂສປິ໚ ປີຜເກ ຕີຕີ ເທສຍີ ເຕສໍ ອລຸລຕຣຕຸຕາຕີ ອຕຸໂຖ໚ ວິນໂຍ ຍທີ ຕິຜຸຖຕີ, ເອວໍ ປຜິປຕຸຕິສທຸສມຸມາທີ ນິຍຕີ ປວຕຸຕຕີຕີ ອຕຸໂຖ໚ ອຍໍ ປນ ກຖໍ ຕິຜຸຖຕີຕີ? ອາຫ ‘‘ອຸກໂຕ ຈາ’’ຕິອາທີ໚ ປຣິວາ ເຣນ ຄນຸຖິຕາ ຕິຜຸຖນຸຕີຕີ ອຕຸໂຖ໚ ຕສຸເສວ ປຣິວາຣສຸສ ສຸຕຸເຕ໚ ນິຍຕສມຸຜຸຖານໍ ກຕໍ, ວຸຕຸຕນຸຕີ ອຊີປຸປ໌າໂຍ໚ ອສມຸກີນຸນສມຸຜຸຖານານີ ອສງກຣສມຸຜຸຖານານີ, ອລຸເລທີ ອສທີສສມຸຜຸຖານານີຕີ ອຕຸໂຖ໚ ຍສຸມາ ປຣິວາເຣ ສຕີ ວິນໂຍ ຕິຜຸຖຕີ, ວິນເຍ ສຕີ ສທຸສມຸໂມ ຕິຜຸຖຕີ, ຍສຸມາ ສມຸຜຸຖານານີ ຈ ສຸຕຸເຕ ທິສຸສນຸຕີ, ຕສຸມາ ສິກຸເຂຕີ ອຕຸໂຖ໚ ‘‘ສມຸມກາໂມ ສຸເປສໂລ’’ຕີ ປຣິວາເຣ ຄາຣວຊນນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ໚ ຕຕຸຖາຕີ ‘‘ທິສຸສນຸຕີ’’ຕີ ຕຕຸຖ໚ ‘‘ເອເກນ ສມຸຜຸຖາເນນ ສມຸຜຸຖາຕີຕີ ປຖມ ປາຣາຊິກໍ ເອເກນ ສມຸຜຸຖາເນນ ສມຸຜຸຖາຕີ’’ຕີ ວຸຕຸຕໍ໚ ປາລຸອິຍລຸທີ ນິທຸທິຜຸຖສມຸຜຸຖານລຸຈ ທິສຸສຕີ໚ ‘‘ຕສຸເສວ ປຣິ ວາຣສຸສ, ສມຸຜຸຖານໍ ນິຍໂຕ ກຕ’’ນຸຕີ ວຸຕຸຕໍ ປຸຣິມນເຍຕີ ອຕຸໂຖ໚ ຍຖາລາຍນຸຕີ ຍຖາກູຕໍ໚ ‘‘ສລຸຈຣິຕຸຕາກາສນລຸຈາ’’ຕີ ປາໂຖ໚ ‘‘ສລຸຈຣິຕຸຕານຸກາສນລຸຈາ’’ຕີປີ ອຕຸຖີ໚ ນຍວຊເຊທີ ວິນຍວຊເຊທີຕີ ອຕຸໂຖ໚

ປຖມປາຣາຊິກສມຸຜຸຖານວຕຸຕນາ

໔໕໘໚ນານຸພນຸເຂ ປວຕຸຕີນີນຸຕີ ‘‘ຍາ ປນ ກິກຸຂຸນີ ວຸຕຸຖາປີຕໍ ປວຕຸຕີນີ ທຸເວ ວສຸສານີ ນານຸພນຸເຂຍຸຍາ’’ຕີ ວຸຕຸຕສິກຸ ຂາປທລຸຈ໚ ອຍໍ ປາໂຖ ເອກຈຸເຈສຸ ໂປຕຸຖເກສຸ ນ ທິສຸສຕີ໚ ຉສຕຸຕຕີ ປຖມປາຣາຊິກສມຸຜຸຖານາ໚

ທຸຕິຍປາຣາຊິກສມຸຜຸຖານວຕຸຕນາ

໔໕໙໚‘‘ກຸກຸກຸຈຸຈໍ ຈີວຣໍ ຫຕຸວາຕີ ກຸກຸກຸຈຸຈຸປຸປ໌າທນລຸຈ ສມຸມີການໍ ກມຸມານໍ ລນຸທໍ ທຕຸວາ ຂີຍນລຸຈ ຈີວຣໍ ທຕຸວາ ຂີຍນລຸ ຈາ’’ຕີ ປາໂຖ໚ ‘‘ຫຕຸວາ’’ຕີ ອຸປຸປ໌ຜິປາຜິຍາ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ‘‘ກຸກຸກຸຈຸຈໍ ສມຸມີກໍ ທຕຸວາຕີ ປາໂຖ ສຸນຸທໂຣ’’ຕີ ວທນຸຕີ, ວິຈາເຣຕຸ ວາ ຄເຫຕພຸພໍ໚

໔໖໑໚ອກາຕນຸຕີ ອກິນວໍ໚

ອນຸຕຣເປຍຸຍາລໍ

ກຕິປຸຈຸຉາວາຣວຕຸຕນາ

໔໗໑໚ປຜິນິທຸເທສນຸຕີ ປຸນປຸປຸນໍ ນິທຸທິສນໍ໚ ອາປຕຸຕິກຸຂນຸເຂທີ ວິນີຕານີ ສໍວຣານີຕີ ອຕຸໂຖ໚ ເອເຕທີ ອາປຕຸຕິກຸຂນຸເຂທີ໚ ‘‘ອາຣກາ’’ຕີ ນິວຕຸຕິອຕຸເຖນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ຕໍ ປນ ສຣູເປນ ວຕຸຕຸກາໂມ ‘‘ກຸສາ ວາ’’ຕີ ອາຫ໚ ‘‘ເຄຫໍ ສູເມນ ປຸຕຸຕໍ ອາສູມິຕ’’ນຸ ຕິອາທີສຸ ວິຍ ຣາຄາທິເວຣໍ ມຓາຕີ ວິນາເສຕີ໚ ເອຕາຍາຕີ ວິຣຕິຍາ໚ ເວລ ຈລເນ໚ ນິຍຸຍານໍ ມຣຸຄໍ ສີໂນຕີ ພນຸສຕີຕີ ເສຕຸ໚ ‘‘ເສຕຸໝາໂຕຕີ ວິຕິກຸກມປຜິປກຸຂກູຕາ ວິຣຕິ, ຕທຕຸຖນິພຸພຕຸຕິກຣຈິຕຸຕຸປຸປ໌າໂທ ວາ’’ຕີ ວຸຕຸຕໍ໚ ‘‘ສມຸມສຸສວນຄຸຄນຸຕີ ສມຸມໍ ສຸຕານຸຕານໍ ສມູຫ’’ນຸຕີ ລິຂິຕໍ໚ ສເຈ ນ ຄຈຸຉຕີ, ວິກຸຂິຕຸໂຕ ວາ ນິສີທຕີ໚ ກາຍປຸປ໌າຄພຸກິຍໍ ກາຍທຸຈຸຈຣິຕໍ໚ ‘‘ປມາເທ’’ຕີ ວຕຸວາ ຕທຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ສຕິວິປຸປວາເສ’’ຕີ ວຸຕຸຕໍ໚

໔໗໔-໖໚ສປຣສນຸຕາເນ ວາຕີ ສສນຸຕາເນ ວາ ປຣສນຸຕາເນ ວາ໚ ຕຖາ ວິວທນຸຕາ ປນາຕີ ເກທກຣວຕຸຖູນີ ນິສຸສາຍ ວິວທນຸ ຕາ໚ ອຸກເຍທີປີຕີ ເຖຣນເວທີ໚ ນນຸຕີ ເມຕຸຕໍ ກາຍກມຸມໍ໚ ເຍສໍ ປຸຄຸຄລານໍ ປີຍໍ ກໂຣຕີ, ເຕສໍ ເມຕຸຕາກາຍກມຸມສງຂາໂຕ ສມຸ ໂມ໚ ເອຕຸຕກນຸຕີ ອາມິສວິກຕຸຕິທສຸສນໍ໚ ອສຸກສຸສ ຈາຕີ ປຸຄຸຄລວິກຕຸຕິທສຸສນໍ໚ ‘‘ທຸສຸສີລສຸສ ອທາຕຸມຸປີ ວຜຸຜຕີ’’ຕີ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ເອວ ອລຊຊິປຣິໂກໂຄ ວາຣິໂຕ໚ ສພຸເພສໍ ທາຕພຸພເມວາຕີ ສນຸນິຜຸຖາເນນ ອຊານນຸເຕນ ວິກາຄໍ ອກຕຸວາ ທາຕພຸພກາວໍ ທີເປຕີຕີ ເອເກ໚ ‘‘ສພຸເພສໍ ທາຕພຸພເມວາ’’ຕີ ວຸຕຸຕໍ ອຜຸຖກຖາສຸ໚ ຕຕຸຖ ‘‘ອລຊຊີອຸກຸຂິຕຸຕການໍ ປຣິໂກຄສີ ເສນ ສທຕຸຖາ ນ ທາຕພຸພໍ, ທາເປຕພຸພນຸຕີ ອປເຣ’’ຕີ ວຸຕຸຕໍ໚ ວິຈິນິຕຸວາ ທານໍ ວິເຈຍຸຍ ທານໍ໚ ຍສຸມາ ອຍໍ ວິເສໂສ ກາຕພຸ ໂພເຍວາຕີ ອຍໍ ກໂຣຕີ, ຕສຸມາ ປຸຄຸຄລວິກາໂຄ ນ ກໂຕຕີ ສມຸພນຸໂຊ໚ ປກຕິວຕຸເຕນ ວິສກາຄວຕຸເຕນ໚ ‘‘ອິທໍ ນາມ ອາປນຸ ໂນ’’ຕີ ປເຣທີ ອປຣາມສິຕພຸພໂຕ ອປຣາມຜຸຖານີ໚ ອນຸໂລເມທີ ຄທີຕສງຂາຣາຣມຸມເຄທີ ນິພຸພານາຣມຸມຓໍ ກຕຸວາ ນິຍຸຍາຕີ໚

ຉອາປຓ຺ຕິສມຸຎ຺ຼານວາຣາທິວຓ຺ຓນາ

໔ຬຯ໗.''ປຼເມນອາປຓ຺ຕິສມຸຎ຺ຼາເນນ ທຸພ຺ພາສິຕໍ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ນ ຫີຕິ ວຓ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ ວາຈາຈິຓ຺ຕວເສເນວາປຊ຺ຊິຕພ຺ພໂຕ.

໔ຬຯຯ.ກຸຜີກໂຣຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ສຼ຺ຈຣິຕ຺ຕມວຕ຺ວາ ທຸກ຺ກຜຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍສງ຺ຆາທິເສສານໍ ເອກສ຺ມີ ວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ປ຺ຜິປາຜິຍາ ອຸປ຺ປຓ຺ຕິຫສ຺ສນຕ຺ຖມິທໍ ວຸຓ຺ຕໍ. ນ ຫີ ສຼ຺ຈຣິຕ຺ເຕ ເອວ ອາປຊ຺ຊຕິ. ''ອິມິນາ ປນ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປ຺ຜິປາຜິຍາ ອຄ຺ຄຫເຓ ກາຣຓໍ ເວທິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ.

໔໘໓.ວິເວກທສ຺ສິນາຕິ ຕທງ຺ຄວິເວກາທິປຼ຺ຈວິຘວິເວກທສ຺ສິນາ.

໔໘໔.ອຕ຺ຕໂນ ທຸຎ຺ຼຸລ຺ລນ຺ຕິ ສງ຺ຆາທິເສສໍ.

໔໘໘.ວິວາທາຘິກຣຓປ຺ຈຍາຕິ ອຼ຺ເຌທີ, ອຕ຺ຕນາ ວາ ປຸພ຺ພກາເຄ ອາປນ຺ນປ຺ຈຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂອມສຕີຕິ ''ອຍໍ ຘມ຺ໂມ, ອຍໍ ວິນໂຍ''ຕິ ວິວທນ຺ໂຕ ''ຕ຺ວໍ ກຶ ຊານາສີ''ຕິອາທິນາ ໂອມສຕິ. ຕີຫີ ສມເຖຫີ ສມ຺ມຸຂາວິນຍປ຺ຜິຼ຺ຌາຕກຣຓຕິຓວຕ຺ຖາຣເກຫີ. ''ສມ຺ມຸຂາວິນຍຼ຺ເຈຕ຺ຖ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພໂຕ 'ສມ຺ມຸຂາວິນເຍນ ເຈວ ປ຺ຜິຼ຺ຌາຕກຣເຓນ ຈາ'ຕິອາທິນາ ທ຺ວີຫິປີ ໂຍຊິຕໍ. ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖາ''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ.

໔ຬ໑.ຖເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ອາປຓ຺ຕິໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ''ກິຼ຺ຈາປີ ອວເສສາ ນຕ຺ຖິ, ຕຖາປີ ປ຺ຜິປາຜິຍາ ປາຜວຊນຕ຺ຖໍ ປ຺ຸຈ຺ຉາ ກຕາ''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ.

ອນ຺ຕຣເປຍ຺ຍາລໍ ນິຎ຺ຼິຕໍ.

ສມຖເກທວຓ຺ຓນາ

ອຘິກຣຓປຣິຍາຍວາຣາທິວຓ຺ຓນາ

໔ຬ໓-໔.ໂລກກາຣຕາວິວາທນ຺ໂຕ ''ໂລໂກ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ. ເອວໍ ເສເສສຸ. ຼານານີຕິອາທີນິ ກາຣຓເວວຈນານິ. ກາຣຓຼ຺ຫີ ຕິຎ຺ຼນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ຼານໍ, ວສນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ວຕ຺ຖຸ, ກວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ກູມີຕິ ວ຺ຸຈຈຕິ. ເກ ຕິຎ຺ຼນ຺ຕິ ວສນ຺ຕິ ກວນ຺ຕິ ຈາຕິ? ວິວາທາຘິກຣຓາທໂຍ. ກຸສລາກຸສລາພ຺ຍາກຕຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ວິວທນ຺ໂຕ ''ນວ ເຫຕູ''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ. ໂກຘໂນ ໂຫຕິ ອຸປນາຫີຕິອາທີນິ ທ຺ວາທສ ມູລານິ. ອກ຺ໂກສນ຺ເຕນ ຫີ ຈຕູສຸ ວິປຓ຺ຕີສຸ ເອເກນ ອນຸວທນ຺ໂຕ ''ຈຕສ຺ໂສ ວິປຓ຺ຕິໂຍ ຼານານີ''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ. ຈຸທ຺ທສ ມູລານີຕິ ວິວາທາຘິກຣເຓ ວຸຓ຺ຕາ ທ຺ວາທສ, ກາໂຍ, ວາຈາ ຈ.

໔ຬ໔-໗.ສຕ຺ຕ ອາປຓ຺ຕິກ຺ຂນ຺ຘາ ຼານານີຕິ ເອຕ຺ຖ ''ອາປຓ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປ຺ຜິຈ຺ຉາເທນ຺ຕສ຺ສ ຍາ ອາປຓ຺ຕິ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສາ ອາປຓ຺ຕິຍາ ປຸພ຺ເພ ອາປນ຺ນາ ອາປຓ຺ຕິ ຼານໍ ໂຫຕິ''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ. ''ນຕ຺ຖິ ອາປຓ຺ຕາຘິກຣຓໍ ກຸສລນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ນຕ຺ຖິ ອາປຓ຺ຕາຘິກຣຓສ຺ສ ກຸສລເຫຕຸ, ກຸສລຈິຓ຺ຕໍ ປນ ອງ຺ຄໍ ໂຫຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ຈຕ຺ຕາຣີ ກມ຺ມານິ ຼານານີຕິ ເອຕ຺ຖ ''ເອວໍ ກຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ຼິຕປາລຸອີ ກມ຺ມໍ ນາມ. 'ຍຖາຼິຕປາລຸອີວເສນ ກໂຣນ຺ຕານໍ ກິຣິຍາ ກິຈ຺ຈາຘິກຣຓໍ ນາມາ'''ຕິ ວຸຓ຺ຕໍ, ''ປາລຸອີອນຸສາເຣນ ປ຺ຜິກາຕພ຺ພລກ຺ຂຓໍ ວາ ກມ຺ມໍ. ຕເຖວ ກຣຓໍ ກິຈ຺ຈາຘິກຣຓ''ນ຺ຕິ ຈ. ຌຕ຺ຕິຌຕ຺ຕິທຸຕິຍຌຕ຺ຕິຈຕຸຕ຺ຖກມ຺ມານິ ຌຕ຺ຕິໂຕ ຊາຍນ຺ຕິ, ອປໂລກນກມ຺ມໍ ອປໂລກນໂຕ, ''ກິຈ຺ຈາຘິກຣຓໍ ເອເກນ ສມເຖນ ສມ຺ມຕິ ສມ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ລິຂິຕໍ. ສິຍນ຺ຕິ ໂຫນ຺ຕິ. ກຖຼ຺ຈ ສິຍາຕິ ກຖໍ ໂຫຕິ. ວິວາທາຘິກຣຓສ຺ສ ທ຺ເວຕິ ເຕ ທ຺ເວ ຖເປຕ຺ວາ ອຼ຺ເຌຫີ ນ ສມ຺ມຕິ.

໔ຬຯ.ສາຘາຣຓາຕິ ຕໍ ສເມຕພ຺ພາ.

໘໒໘໑໙ຓພຸກາຄິຍາຕິ ຕໍໂກຍຸຖາສາ໙

໘໒໒໙ ເອກາສີກຣຕໍ ສພຸເພ ສມຖາ ສມຄຸຄາ ຫຸຕຸວາ ສເມຕຸ ກພຸພາຕິ ປຸຈຸຉນຸໂຕ ''ສມຖາ ສມຖສຸສ ສາຊາຣຕາ''ຕິ ອາຫ໙ ສມຖາ ສມຖສຸສາ ສີຍາ ສາຊາຣຕາ ສີຍາ ອສາຊາຣຕາ໙

໓໐໐໙ ສມຖາ ສມຖສຸສ ຕພຸກາຄິຍວາເຣປີ ເອເສວ ນໂຍ໙

໓໐໑໙ ອິເມ ສມຖາ ສມຖາ, ນ ສມຸມຸຂາວິນໂຍຕິ ອຕຸໂຖ໙

໓໐໒໙ ''ສມຖາ ວິນໂຍ''ຕິປີ ວຸຈຸຈຕິ, ຕສຸມາ ວິນໂຍ ສມຸມຸຂາວິນໂຍຕິ ວິນຍວາໂຣ ອຸທຸຣໂຍ ສີຍາ໙ ນ ສມຸມຸຂາວິນໂຍຕິ ສມຸມຸຂາວິນຍໍ ຖເປຕຸວາ ສຕິວິນຍາທໂຍ ເສສສມຖາ໙

໓໐໓໙ ສງຄສຸສ ສມຸມຸຂາ ປຜິຍຸລາເຕ ຕໍ ປຜິຊານນໍ ສງຄສຸສ ສມຸມຸຂຕາ ນາມ ໂຫຕິຕິ ''ຕສຸສ ປຜິຊານນຈິຕຸຕໍ ສນຸຊາຍ 'ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ກຸສໂລ'ຕິອາທີ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ ວທນຸຕີ໙ ນຕຸຖີ ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ອກຸສໂລຕິ ''ຊມຸມວິນຍປຸຄຸຄລສມຸມຸຂຕາທີ ຕີວງຄິໂກ ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ເອເຕຫີ ວິນາ ນຕຸຖີ໙ ຕຕຸຖ ກຸສລຈິຕຸເຕຫີ ກຣຕາກາເລ ກຸສໂລ, ອຣຫນຸຕານໍ ກຣຕາກາເລ ອພຸຍາກໂຕ, ເອເຕສໍ ອກຸສລປຜິປກຸຂຕຸຕາ ອກຸສລສຸສ ສມຸກໂວ ນຕຸຖີ, ຕສຸມາ 'ນຕຸຖີ ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ອກຸສໂລ'ຕິ ວຸຕຸຕ''ນຸຕິ ລິຂິຕໍ໙ ''ເຍກຸຍຸຍສິກາ ອຊມຸມວາທີຫີ ວູປສມນກາເລ ສລາກຄຸຄາຫາປເກ ຊມຸມວາທີນຸຫີ ກຸສລາ, ຊມຸມວາທີນມຸປີ ອຊມຸມວາທີນຸຫີ ສລາກຄຸຄາຫາປເກ ຊາເຕ ອກຸສລາ, ສພຸພຕຸຖ ອຣຫໂຕ ວເສເນວ ອພຸຍາກຕຕາ, ອນຣຫໂຕ ສຄຸຈິຈຸຈ ສຕິວິນຍຫາເນ ສຕິວິນໂຍ ອກຸສໂລ, ອມູລຸຫວິນໂຍ ອນຸມຸມຕຸຕກສຸສ ທາເນ, ປຜິຍຸລາຕກຣຕໍ ມູລຸຫສຸສ ອຊານນໂຕ ປຜິຍຸລາຍກຣເຕ, ຕສຸສປາປີຍສິກາ ສຸທຸຊສຸສ ກຣເຕ, ຕິຕາວຕຸຖາຣກໍ ມຫາກລເຫ, ສຄຸຈິຈຸຈ ກຣເຕ ຈ ອກຸສລ''ນຸຕິ ລິຂິຕໍ໙

ຍຕຸຖວາຣປຸຈຸຉາວາຣວຕຸຕນາ

໓໐໘໙ລພຸກຕິຕິ ປຸຈຸຉາ໙

ສມຖວາຣວິສຸສຊຸຊນາວາຣວຕຸຕນາ

໓໐໘໙ຍສຸມີ ສມເຍ ສມຸມຸຂາວິນເຍນ ຈາຕິອາທີ ຕສຸສາ ວິສຸສຊຸຊນໍ໙ ຍສຸມີ ສມເຍ ສມຸມຸຂາວິນເຍນ ຈ ເຍກຸຍຸຍສິກາຍ ຈ ອຊິກຣຕໍ ວູປສມຸມຕິ, ຕສຸມີ ສມເຍ ຍຕຸຖ ເຍກຸຍຸຍສິກາ ລພຸກຕິ, ຕຕຸຖ ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ລພຸກຕິຕິ ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ ສມຸພນຸໂຊ໙ ຍຕຸຖ ປຜິຍຸລາຕກຣຕໍ ລພຸກຕິ, ຕຕຸຖ ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ລພຸກຕິຕິ ເອຕຸຖ ເອກໍ ວາ ທຸເວ ວາ ພຫູ ວາ ອາປຕຸຕິໂຍ ອາປນຸໂນ ກິກຸຂຸ ''ອິມໍ ນາມ ອາປຕຸຕີ ອາປນຸໂນສີ''ຕິ ປຸຈຸຊິໂຕ ''ອາມາ''ຕິ ອາປຕຸຕີ ປຜິຊານາຕິ, ທຸເວປີ ລພຸການຸຕີ໙ ຕຕຸຖ ສງຄສມຸມຸຂຕາ ຊມຸມວິນຍປຸຄຸຄລສມຸມຸຂຕາຕິ ເອວໍ ວຸຕຸຕສມຸມຸຂາວິນເຍ ສງຄສຸສ ປຸຣໂຕ ປຜິຍຸລາຕໍ ກຕໍ ເຈ, ສງຄສມຸມຸຂຕາ໙ ຕຕຸເຖວ ເທສິຕໍ ເຈ, ຊມຸມວິນຍສມຸມຸຂຕາໂຍປີ ລທຸຊາ ໂຫນຸຕີ໙ ອວິວທນຸຕາ ອຄຸຄມຄຸຄໍ ປຜິຊານນຸຕິ ເຈ, ປຸຄຸຄລສມຸມຸຂຕາ໙ ຕສຸເສວ ສນຸຕິເກ ເທສິຕໍ ເຈ, ຊມຸມວິນຍສມຸມຸຂຕາໂຍປີ ລທຸຊາ ໂຫນຸຕີ໙ ເອກສຸເສວ ວາ ເອກສຸສ ສນຸຕິເກ ອາປຕຸຕິເທສນກາເລ ''ປສຸສສີ, ປສຸສາມີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕຕຸຖ ຊມຸມວິນຍປຸຄຸຄລສມຸມຸຂຕາສຄຸຄິໂຕ ສມຸມຸຂາວິນໂຍ ຈ ປຜິຍຸລາຕກຣຕຄຸຈ ລທຸຊໍ ໂຫຕີ໙

ສໍສຍຸຖວາຣາທິວຕຸຕນາ

໓໐໖໙ ອຊິກຣຕານໍ ວູປສໂມວ ສມໂຖ ນາມ, ໂສ ອຊິກຣຕໍ ວິນາ ນຕຸຖີ, ຕສຸມາ ນ ຈ ລພຸກາ ວິນິກຸຊຊິຕຸວາ ນານາກຣຕໍ ກາຕຸໍ໙

໓໐໙-໓໑໐ฯສມຖາ ສມເຖຫີ ສມ຺ມນ຺ຕິຕິ ເອຕຖ ສມ຺ມນ຺ຕິຕິ ສມ຺ປຊຊນ຺ຕິฯ ອທິກຣຕາ ວາ ປນ ສມ຺ມນ຺ຕິ ວູປສມ຺ມນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ‘‘ເຍກຸຍ຺ຍສິກາ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍນ ສມ຺ມຕີ’’ຕິ ອິມາຍ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍນ ສທ຺ທິ ສມ຺ປຊຊຕິ, ນ ສຕິວິນຍາທີຫິ ເຕສໍ ຕສ຺ສາ ອນ຺ປກາຣຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ສມຖາ ອທິກຣເຕຫິ ສມ຺ມນ຺ຕິຕິ ເອຕຖ ສມຖາ ອກາວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖฯ

໓໑໑ฯ ‘‘ສມ຺ມຸຂາວິນໂຍ ວິວາທາທິກຣເຕນ ນ ສມ຺ມຕີ’’ຕິ ປາໂຖฯ ເຍກຸຍ຺ຍສິກາຍ ສມານກາວໂຕ ຈ ອວສາເນ ‘‘ສມ຺ມຸຂາວິນໂຍ ນ ເກນຈິ ສມ຺ມຕີ’’ຕິ (ປຣິฯ ໓໑໓) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ສມ຺ມຸຂາວິນໂຍ ສຍໍ ສມເຖນ ວາ ອທິກຣເຕນ ວາ ສເມຕພ຺ໂພ ນ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ໂຕฯ ສຕິວິນໂຍ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມຕີฯ ອມູລ຺ຫວິນຍຕສ຺ສປາປີຍສິກຕິຕາວຕ຺ຖາຣກາປີ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມນ຺ຕີฯ

໓໑໓ฯວິວາທາທິກຣຕໍ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມຕີຕິ ‘‘ສຸຕາຕຸ ເມ, ກນ຺ເຕ…ເປ… ປຖມໍ ສລາກໍ ນິກຸຂິປາມີ’’ຕິ ເອວໍ ວິວາທາທິກຣຕໍ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມຕີฯ ອນ຺ວາທາທິກຣຕາອາປຕ຺ຕາທິກຣຕາປີ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມນ຺ຕີฯ ‘‘‘ອກຕໍ ກມ຺ມໍ ທຸກ຺ກຍໍ ກມ຺ມ’ນ຺ຕິ ເອວໍ ກິຈ຺ຈາທິກຣຕມ຺ປີ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມຕີຕິ ເອວໍ ປາໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ລິຂິຕໍฯ ອລ຺ລຕຣສ຺ມຶ ປນ ຄຕ຺ຖິປເທ ‘‘‘ສມຖາ ອທິກຣເຕຫິ ສມ຺ມນ຺ຕີ’ຕິ ເອຕຖ ຍສ຺ມາ ສພ຺ເພ ສມຖາ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມນ຺ຕີ, ຕສ຺ມາ ‘ສມຖາ ກິຈ຺ຈາທິກຣເຕນ ສມ຺ມນ຺ຕີ’ຕິ ປາໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍฯ

໓໑໔ฯວິວາທາທິກຣຕໍກຕມໍ ອທິກຣຕໍ ສມ຺ຍຖາເປຕີຕິ ‘‘ນາຍໍ ສມ຺ໂມ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕນ ກິລ຺ຈິ ອທິກຣຕໍ ນ ສມ຺ຍຖາເປຕີฯ

໓໑໕-໙ฯ ‘‘ກຕມາທິກຣຕປຣິຍາປນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ປາໂຖฯ ວິວາທາທິກຣຕໍ ວິວາທາທິກຣຕໍ ກຊຕີຕິ ປຖມ຺ປຸປ຺ປນ຺ນວິວາທໍ ປຈ຺ຉາ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ກຊຕິฯ ວິວາທາທິກຣຕໍ ທ຺ເວ ສມເຖ ກຊຕີຕິ ‘‘ອິມໍ ວູປສເມຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ຕຸມ຺ເຫ’’ຕິ ວທນ຺ຕໍ ວິຍ ກຊຕິ ‘‘ນຍໍ ຕໍ ວູປສເມສ຺ສາມາ’’ຕິ ວທນ຺ເຕຫິ ວິຍ ທ຺ວີຫີ ສມເຖຫີ ສງ຺ຄຫີຕໍฯ

ສມຖເກທວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາฯ

ຂນ຺ທກປ຺ຈ຺ຉາວາຣວຕ຺ຕນາ

ປ຺ຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນາວຕ຺ຕນາ

໓໔໐ฯນິທານໍ ນາມ ກາລລ຺ຈ ນຄຣລ຺ຈ ເທໂສ ຈ ກຄວາ ຈฯ ວຕ຺ຖຸປ຺ຄ຺ຄລາທີ ນິທ຺ເທໂສฯ ຍານິ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ສມ຺ປທກຸຂນ຺ທເກ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອູນວີສຕິວສ຺ໂສ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ’’ຕິອາທີນາ ນເຍນ ອຸຕ຺ຕມານິ ປທານິ ວຸຕ຺ຕານີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທฯ ສາ ສາ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ປທສ຺ສ ອາປຕ຺ຕີຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ຍາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອູນວີສຕິວສ຺ໂສ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ອຸປ຺ສມ຺ປາເທຕພ຺ໂພ’’ຕິ ປເທນ ປລ຺ລຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕິ, ສາ ຕສ຺ສ ປທສ຺ສາຕີ ອທິປ຺ປາໂຍฯ ຈມ຺ມສໍຍຸຕ຺ເຕຕີ ຈມ຺ມກຸຂນ຺ທເກฯ

ເອກຸຕ຺ຕຣິກນຍວຕ຺ຕນາ

ເອກກວາຣວຕ຺ຕນາ

໓໔໑ฯ ເອກຸຕ຺ຕຣິກນເຍ ອາປຕ຺ຕິ ຊານິຕພ຺ພາຕິ ເອຕຖ ອາປຕ຺ຕິ ນາມ ກີ ປຣມຕ຺ຖສກາວາ, ອຸທາຫຸ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພສກາວາຕີ? ນ ວຕ຺ຕພ຺ພສກາວາฯ ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ປຣິວາເຣ ‘‘ວຕ຺ຖຸ ຊານິຕພ຺ພໍ, ໂຄຕ຺ຕໍ ຊານິຕພ຺ພໍ, ນາມໍ ຊານິຕພ຺ພໍ, ອາປຕ຺ຕິ ຊານິຕພ຺ພາ’’ຕິ ເອເຕສໍ ປທານໍ ວິກງ຺ເຄ ‘‘ເມຖຸນສມ຺ໂມຕິ ວຕ຺ຖຸ ຈ ໂຄຕ຺ຕລ຺ຈฯ ປາຣາຊິກນ຺ຕິ ນາມລ຺ເຈວ ອາປຕ຺ຕິ ຈາ’’ຕິฯ ນາມລ຺ຈ ໂຄຕ຺ຕລ຺ຈ ‘‘ນາມໂຄຕ຺ຕໍ ນ ຊີຣຕີ’’ຕິ (ສໍฯ ນິฯ ໑ฯ໗໓) ວຈນໂຕ ສມ຺ມຸຕິມຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ກຸສລຕ຺ຕິກວິນິມຸຕ຺ຕາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພສມ຺ມກູຕາ ເອກຈ຺ຈາ ສມ຺ມຸຕິ ເອວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍฯ ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ສມຖກ຺ຂນ຺ທເກ ‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຕໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕ’’ນ຺ຕິ (ຈູລ຺ວฯ ໒໒໒), ຕໍ ‘‘ວິວາທາທິກຣຕໍ ສິຍາ ກຸສລໍ, ສິຍາ ອກຸສລໍ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕ’’ນ຺ຕິ (ຈູລ຺ວฯ ໒໒໐) ເອຕຖ ວິຍ ປຣິຍາຍໂຕ ວຸຕ຺ຕໍฯ ອຕ຺ຖໂຕ ຫິ ວິວາໂທ ນາມ ເອກຈ຺ໂຈ ສມ຺ມຸຕິວິເສໂສฯ ໂຍ ຈິຕ຺ຕສມ຺ງຄີໂນ, ໂສ ‘‘ຕໍ ຈິຕ຺ຕປຣິຍາ

ເຍນ ປນ ສິຍາ ກຸສລ’’ນ຺ຕິອາທິ ໂວຫາຣລທ຺ໂທ, ຕຖາ ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓມ຺ປີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ອາປຕ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ຫິ ອກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ວາ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ກຸສລາພ຺ຍາກຕຈິຕ຺ໂຕ ວາ’’ຕິ (ກ຺ຂາ. ອຏ຺ຐ. ປຖມປາຣາຊິກວຓ຺ຓນາ). ອຕ຺ຖຖາ ສມເຖຫິ ອທິກຣຓໍຍຕາ ນ ສມ຺ກວຕິ. ນ ຫິ ສມຖາ ກຸສລາທີ ອກຸສລາທີ ວາ ອທິກິຈ຺ຈປວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ສມຖວເສນ ວາ ກຸສລາທີ ສມ຺ມຕິ. ນ ຈ ກຸສລສ຺ສ ວິວາທສ຺ສ, ອນຸວາທສ຺ສ ວາ ກຸສລາທີສມເຖຫິ ວູປສເມຕພ຺ພຕາ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ເຕສໍ ອທິກຣຓມຕ຺ຕເມວ ນ ສມ຺ກເວຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ອທິກຣຓານໍ, ສມຖານຍ຺ຈ ກຸສລາທີກາໂວ ປຣິຍາຍເທສນາຍ ລພ຺ກຕີ, ໂນ ອຕ຺ຖຖາ, ເຕເນວ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍ ວິຍ ອາປຕ຺ຕາທິກຣເຓ ຕີກໍ ນ ປູຣິຕໍ. ສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ອາປຕ຺ຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊມານສ຺ສ ຍສ຺ມາ ສຍ຺ເຈຕນາ ເອກນ຺ຕໂຕ ອກຸສລາວ ໂຫຕິ. ອິຕຣສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ວາ ອຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ວາ ຕທາກາວມຕ຺ຕໍ ອຸປາທາຍ ‘‘ອພ຺ຍາກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຖາ ຫິ ‘‘ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຈທຍມາໂນ ຕໍ ຈີວຣໍ ອກິນິປ຺ຜາເທຍ຺ຍ, ອິຈ຺ເຈຕໍ ກຸສລ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ. ໕໓໗) ນ ກຸສລສທ຺ໂທ ສຸຂວິປາໂກ, ‘‘ສມ຺ປຣາຍິການໍ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຏິຘາຕາຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ປຣິ. ໔໙໗) ນ ອກຸສລາ ວາ ໂຫຕິ. ອິຕຣສ຺ສ ສຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ວາ ອຈິຕ຺ຕກສ຺ສ ວາ ຕທາກາວມຕ຺ຕໍ ອຸປາທາຍ ‘‘ອພ຺ຍາກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຖາ ຫິ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຈທຍມາໂນ ຕໍ ຈີວຣໍ ອກິນິປ຺ຜາເທຍ຺ຍ, ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ອກຸສລ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ວເສນ ຕທກຸສລໂຕ ສຕ຺ຕ ວິນີຕວຕ຺ຖູນິ ເວທິຕພ຺ພານິ, ຕໂຕ ຈີວຣນ຺ຕິ ສມ຺ກວໂຕ ອຈີວຣກາ, ອນ຺ຕຣາປຕ຺ຕິກາ ຈ. ອນນ຺ຕຣິກລກ຺ຂຓປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ນິຍຕາ ຈ ນາມາຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ. ສມ຺ມຸຕິນິທ຺ເທເສ ຄຣຸກລຫຸກນິທ຺ເທໂສປີ ສມ຺ກວຕິ. ອຕ຺ຖຖາ ‘‘ອນນ຺ຕຣາຍິກາ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊາ, ອນວຊ຺ຊາປຓ຺ຓຕ຺ຕີ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕາ. ກຸຏິການຣມຫລຸລກາປຕ຺ຕິ ອນ຺ຕຣາຍິກາ ໂລກວຊ຺ຊສາວຊ຺ຊປຓ຺ຓຕ຺ຕີໂຕ. ສມ຺ປຊານມຸສາວາໂທ ໂອມສວາທາທີໂຕ ຄຣຸກາທີ ນ ສມ຺ກເວຍ຺ຍ, ຕໂຕ ວາ ອຍໍ ລຫຸກາທີຕິ ອິທໍ ສພ຺ພໍ ເອກຈ຺ຈານໍ ອາຈຣິຍານໍ ມຕໍ, ‘‘ສພ຺ພໍ ອຍຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ‘‘ປາຣາຊິກນ຺ຕິ ນາມຍ຺ເຈວ ອາປຕ຺ຕິຈາ’’ຕິ ວຈເນນ ເຈ ອາປຕ຺ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພຘມ຺ໂມ ສິຍາ, ວຕ຺ຖຸ ຈ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພຘມ຺ໂມ ສິຍາ ໂຄຕ຺ເຕນ ສມານາທິກຣຓາກາເວນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ‘‘ເມຖຸນຘມ຺ໂມ’’ຕິ ປທໍ ອຊ຺ຊາຈາຣສງ຺ຂາຕໍ ວຕ຺ຖຸຍ຺ຈ ທີເປຕິ. ອຊ຺ຊາຈາຣວເສເນວ ອາປຕ຺ຕີຍາ ລທ຺ຘນາມໍ ອສາຘາຣຓນາມຕ຺ຕາ ‘‘ໂຄຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຍໍ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ.

‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓສ຺ສ ກີ ປຸພ຺ພງ຺ຄມນ຺ຕິ? ໂລໂກ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ, ໂທໂສ, ໂມໂຫ, ອໂລໂກ, ອໂທໂສ, ອໂມໂຫ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ’’ຕິ ‘‘ກຕິ ເຫຕູຕິ? ຨ ເຫຕູ ຕໂຍ ອກຸສລເຫຕູ, ຕໂຍ ອພ຺ຍາກຕເຫຕູ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນິປ຺ປຣິຍາເຍເນວ ‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສມຖກ຺ຂນ຺ຘເກ ປນ ສນ຺ຘາຍກາສີຕວເສນ ຕຖາ ເອວ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕສ຺ມາ ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ສກາວໂຕ ນິປ຺ປຣິຍາເຍເນວ ອກຸສລາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຂນ຺ຘາ, ຣູປອພ຺ຍາກຕາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ. ‘‘ນຕ຺ຖິ ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ກຸສລ’’ນ຺ຕິ (ຈູລວ. ໒໒໒) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກຸສລເມວ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຂີຓາສວານໍ ກິຣິຍາພ຺ຍາກຕໍ ນາມ ໂຫຕີຕິ ກຸສເລ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ກິຣິຍາພ຺ຍາກຕມ຺ປີ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມິ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ສພ຺ພຖາ ອວາວໍ ວິປາກາພ຺ຍາກຕໍ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິ. ນິພ຺ພານາພ຺ຍາກເຕ ວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນຕ຺ຖີຕິ ເອເກ, ຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຨ ເຫຕູໂຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ກິຍ຺ຈາປີ ວຸຕ຺ຕໍ ສາມຍ຺ເຍນ, ຕຖາປີ ວິປາກເຫຕຸເຍວ ຕຕ຺ຖ ອທິປ຺ເປໂຕ, ນ ກິຣິຍາເຫຕຸ, ເຕ ຫິ ກຸສລສກາວາ ຈ, ຕສ຺ມາ ຣູປໍ, ວິປາກາພ຺ຍາກຕຍ຺ຈາປຕ຺ຕີ. ຕຕ຺ຖ ອກຸສລາປຕ຺ຕີໂຕ ວິນີຕວຕ຺ຖູນິ. ອິຕຣສ຺ສາປີ ອາທີໂຕ ຓາທນາ ກຸສລຈິຕ຺ຕໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອນ຺ຕຣາຍິກນິຍຕສາວຊ຺ຊປຍ຺ຓຕ຺ຕິກາໂວປີ ຈສ຺ສາ ເວວຈນວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊາຍ, ສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ອາປນ຺ນາຍ ຈ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ສິຍາ ສາຣມ຺ມຓໍ ສິຍາ ອນາຣມ຺ມຓ’’ນ຺ຕິ ວຈນໍ ວິຍ ເອກນ຺ຕາກຸສລໍ ອເນກນ຺ຕາກຸສລຍ຺ຈ ໂລກວຊ຺ຊໍ, ເອກນ຺ຕາພ຺ຍາກຕໍ ກູຕາໂຣຈ ນໍ ອເນກນ຺ຕາພ຺ຍາກຕຍ຺ຈ ເສສໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ ເອກໂຕ ສມ຺ປີຓ຺ເຫຕ຺ວາ ‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ ສິຍາພ຺ຍາກຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສມຖກ຺ຂນ຺ຘເກ ປນ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊເມວ ສນ຺ຘາຍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ, ຄຕ຺ຖິປເທ ຈ ‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕໍ, ນຕ຺ຖິ ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ກຸສລ’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສນ຺ຘາຍກາສີຕວເສນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຍສ຺ມິຍ຺ຫິ ປຖວີຂຓນາທິເກ ອາປຕ຺ຕາທິກຣເຓ ອປກຕຍ຺ຍຸໂນ ສນ຺ຘາຍ ອປ຺ປຫຣິຕກຣຓາທີກາເລ ກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄໍ ໂຫຕິ, ຂຓນາທີປໂຍຄສງ຺ຂາຕໍ ຣູປາພ຺ຍາກຕໍ ອາປຕ຺ຕິສມຸຏ຺ຐາເປນ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ’’ຕິ. ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ວຸຏ຺ຐາຕີ’’ຕິອາທີ. ຕສ຺ມິຍ຺ຫິ ສຕິ ນ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍ ‘‘ນຕ຺ຖິ ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ກຸສລ’’ນ຺ຕິ. ຍສ຺ມາ ອາປຕ຺ຕິສມຸຏ຺ຐາປກໍ ຈິຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ຍິທໍ ອງ຺ຄປ຺ປໂຫນກຈິຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍທິ ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ‘‘ສິຍາ ກຸສລ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ກເວຍ຺ຍ, ນ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕສ຺ມາ ອິທໍ ປນ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ – ຍໍ ຕາວ ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ, ຕໍ ເອກນ຺ຕໂຕ ອກຸສລເມວ, ຕຕ຺ຖ ‘‘ສິຍາ ອກຸສລ’’ນ຺ຕິ ວິກປ຺ໂປ ນຕ຺ຖິ. ຍໍ ປນ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ, ຕໍ ຍສ຺ມາ ສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ‘‘ອິມໍ ອາປຕ຺ຕິ ວີຕິກ຺ກມາມີ’’ຕິ ວີຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ເສວ ອກຸສລໍ ໂຫຕິ, ອສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ປນ ກິຍ຺ຈິ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ສຫ ເສຍ຺ຍາທີວເສນ ອາປ຺ຊ຺ຊໂຕ ຣູປວິປາກໍ ອພ຺ຍາກຕໍ ໂຫຕິ ອນຸຏ຺ຐານໂຕ. ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊສ຺ສ ສຍ຺ຈິຈ຺ຈາສຍ຺ຈິຈ຺ຈວເສນ ອິມໍ ວິກປ຺ປກາວໍ ສນ຺ຘາຍ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອາປຕ຺ຕາທິກຣຓໍ ສິຍາ ອກຸສລໍ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕໍ, ນຕ຺ຖິ ອາປຕ຺

ຕາຘິກຣຓໍ ກຸສລ''ນ຺ຕິ.

ສເຈ ປນ ໂກຈິ ວິນເຍ ອປກຕຎ຺ຎູ ''ຍໍ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອາປ຺ຕ຺ຕາຘິກຣຓໍ ກຸສລ''ນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ຕສ຺ເສວໍ ວາທິໂນ ອຈິຕ຺ຕການໍ ເອຬກໂລມາທິສມຸຏ຺ຐານານມ຺ປິ ກຸສລຈິຕ຺ຕສມງ຺ຄິກາເລ ຕາສໍ ອາປ຺ຕ຺ຕີນໍ ກຸສລຈິຕ຺ໂຕ ອາປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ນ ວາ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ຯ ກິໍ ກາຣຓໍ? ນ ຈ ຕຕ຺ຖ ວິຊ຺ຊມານມ຺ປິ ກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອງ຺ຄໍ. ອຕ຺ຕຠາໂວ ສຠາໂວ ປກຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກຕຣໍ ປນ ຕສ຺ສາ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ຕທາ ອງ຺ຄສຠາໂວຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ກາຍວຈີວິຎ຺ຎຕ຺ຕິວເສນ ປນ ຈລິຕສ຺ສ ກາຍສ຺ສ, ປວຕ຺ຕາຍ ວາຈາຍ ຈາຕິ ເອເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຈລິຕປ຺ປວຕ຺ຕານໍ ກາຍວາຈານໍ ອຎ຺ຎຕຣເມວ ອງ຺ຄສຠາໂວ, ຕຎ຺ຈ ຣູປກ຺ຂນ຺ຘປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ອພ຺ຍາກຕນ຺ຕິ. ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ກາໂຍ, ວາຈາ ຈ ຕທາ ອາປ຺ຕ຺ຕາຘິກຣຓນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍາ ປເນຕ຺ຖ ອກຸສລາປ຺ຕ຺ຕິກ຺ຂເຓ ກາຍວາຈາໂຍ ອພ຺ຍາກຕຠາໂວ, ຕາ ອພ຺ໂພຫາຣິກາ ໂຫນ຺ຕິ ກາຍວຈີກມ຺ມກາເລ ມໂນກມ຺ມໍ ວິຍ. ຕທາ ຫິ ກາຍວາຈາໂຍ ອາປ຺ຕ຺ຕິກຣາທິຍ຺ຄາເນ ຕິຍ຺ຄນ຺ຕິ. ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອາປ຺ຕ຺ຕິກຣາ ຘມ຺ມາ ຊານິຕພ຺ພາ. ກຕິ ມູລານີຕິ ຉ ອາປ຺ຕ຺ຕິສມຸຏ຺ຐານານິ ມູລານີ''ຕິອາທິ. ຍທາ ປນ ກາຍວາຈາໂຍ ອາປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອງ຺ຄເມວ ໂຫນ຺ຕິ, ຕທາ ''ຈິຕ຺ຕໍ ຈິຕ຺ຕາຘິປ຺ເຕຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ (ຘ. ສ. ອຏ຺ຐ. ໑ ກາມາວຈຣກຸສລວຓ຺ຓນາ) ວຈນໍ ວິຍ ປຸພ຺ພປໂຍຄານໍ ອປຣປໂຍຄສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຠາວໂຕ ອາປ຺ຕ຺ຕິກຣາທິປຎ຺ຎຕ຺ຕີ ນ ວິຊ຺ຫນ຺ຕິ. ຍຖາ ຕພ຺ຠາເວປີ ''ອາປ຺ຕ຺ຕາຘິກຣຓສ຺ສ ກຕິ ວຕ຺ຖູນີຕິ? ສຕ຺ຕ ອາປ຺ຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ຘາ ວຕ຺ຖູນິ. ກຕິ ຠູມິໂຍຕິ? ສຕ຺ຕ ອາປ຺ຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ຘາ ຠູມິໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຖາ ຕພ຺ຠາເວປີ ອາປ຺ຕ຺ຕິກຣາ ''ອາປ຺ຕ຺ຕິສມຸຏ຺ຐານາ''ອິຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ນາມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອກຸສລກ຺ຂນ຺ຘາ ສຎ຺ຈິຈ຺ຈ ວີຕິກ຺ກມກາເລ ຠູຕາໂຣຈນໍ ຐເປຕ຺ວາ ສພ຺ພາປິ ອວິເສສໂຕ, ວິເສສໂຕ ປນ ສພ຺ພາປິ ເອກນ຺ຕາກຸສລາ ອກຸສລາ, ອເນກນ຺ຕາກຸສລາ ປນ ຄິຣຕ຺ຄສມຊ຺ຊຈິຕ຺ຕາຄາຣສງ຺ຆາຏີອິຕ຺ຖາລງ຺ກາຣຄນ຺ຘວຓ຺ຓກວາສິຕປິຎ຺ຎາກປ຺ປເຠທາ, ຠິກ຺ຂຸນີອາທີນໍ ອຸມ຺ມທ຺ທນປຣິມທ຺ທນປ຺ປເຠທາ ຈາຕິ ທສປ຺ປເຠທາ ສກນາເມຫິ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ວຕ຺ຖຸຊານນສຈິຕ຺ຕກກາເລ ເອວ ອກຸສລາ, ຕທຠາວໂຕ ອຈິຕ຺ຕກກາເລ ວິນາ ອນາປ຺ຕ຺ຕາຘິກຣເຓນ ກມ຺ມຏ຺ຐານາທີສີເສນ ກຸສລຈິຕ຺ເຕນ ຕໍ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ວີຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ເກວລໍ ຣູປອພ຺ຍາກຕເມວ.

ເກຈິ ປເນຕ຺ຖ ''ອປ຺ປກາເສ ຄາເມ ກພິສຸຕ຺ຕກສລ຺ລາຍ ສງ຺ຆາຏີ, ມຕ຺ຕິກາສລ຺ລາຍ ຄນ຺ຘວຓ຺ຓກາທີ ວາ ຘາເຣນ຺ຕິຍາປີ ອາປ຺ຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຈິຕ຺ຕກາເຍວາ''ຕິ ວຓ຺ຓຍນ຺ຕິ. ເຕ ''ສງ຺ຆາຏິຍາ ອສງ຺ຆາຏີສລ຺ລາຍ ຘາເຣຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ''ຕິ ປາຄາຠາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຏິກ຺ຂິປິຕພ຺ພາ. ສຸຣາປານາປ຺ຕ຺ຕິ ປນ ອຈິຕ຺ຕກາປິ ເອກນ຺ຕາກຸສລາວ. ເຕເນວ ''ມຊ຺ເຊ ອມຊ຺ຊສຎ຺ຎີ ປິວຕິ, ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍສ຺ສາ''ຕິ (ປາຈິ. ໓໘໗) ວຸຕ຺ຕໍ. ຍສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ອາພາຘປຈ຺ຈຍາປີ ນ ສກ຺ກາ ວິນາ ອກຸສເລນ ສຸຣາປານໍ ປາຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ເຕສຸ ອເນກນ຺ຕາກຸສເລສຸ ວິຍ ໂລກວຊ຺ເຊສຸ ອິຘ ''ສຸຣາປາເນສຸ ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ອາພາຘປຈ຺ຈຍາ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ. ສູປສໍປາກາທີ ປນ ອມຊ຺ຊເມວ. ຕຕ຺ຖ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈວິໂນທນຕ຺ຖໍ ''ອນາປ຺ຕ຺ຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອຸທກທນ຺ຕໂປເຓ ວິຍ. ຠູຕາໂຣຈນາປ຺ຕ຺ຕິ ຣູປາພ຺ຍາກຕເມວ, ອຈິຕ຺ຕກກາເລ ສຫເສຍ຺ຍາທີ ຣູປວິປາກາພ຺ຍາກຕເມວ, ຕຕ຺ຖ ສຸປິນ຺ໂຕ ວິຊ຺ຊມານມ຺ປິ ອກຸສລໍ ອນງ຺ຄຕ຺ຕາ ອພ຺ໂພຫາຣິກໍ ໂຫຕິ. ກຸສເລ ກຖາວ ນຕ຺ຖິ? ອນາປ຺ຕ຺ຕິ ສຠາວຕ຺ຕາ ກຸສລສ຺ສ. ຕຖາ ກິຣິຍາຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ອກຸສລໍ ວາ ສຸທ຺ຘຣູປໍ ວາ ສວິປາກໍ ວາຕິ ຕິຘາ ຠິຊ຺ຊຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕ ໂຫຕີ.

ຕຕ຺ຖ ຐເປຕ຺ວາ ສຸຣາປານໍ ເອກຈ຺ຈຎ຺ຈ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ, ເອກນ຺ຕາກຸສລຎ຺ຈ ສຈິຕ຺ຕກເມວ, ຠູຕາໂຣຈນໍ ອຈິຕ຺ຕກເມວ, ເສສໍ ສຫ ສຸຣາປາເນນ ອເນກນ຺ຕາກຸສລໍ ໂລກວຊ຺ຊຎ຺ຈ ອເນກນ຺ຕາພ຺ຍາກຕໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊຎ຺ຈ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ສຈິຕ຺ຕກາຈິຕ຺ຕກນ຺ຕິ ສພ຺ພສິກ຺ຂາປທໍ ຕິປ຺ປເຠທໍ ໂຫຕິ. ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ສຈິຕ຺ຕກເມວ, ຕໍ ເມຖຸນາທິວຕ຺ຖຸຊານນຈິຕ຺ເຕເນວ ສຈິຕ຺ຕກໍ, ສພ຺ພໍ ເສຂິຍໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິຊານນຈິຕ຺ເຕເນວ ສຈິຕ຺ຕກໍ ''ອນາທຣິຍໍ ປຏິຈ຺ຈາ''ຕິ ວຈນໂຕຕິ ສຈິຕ຺ຕກໍ ທ຺ວິຘໍ ໂຫຕິ. ເອກນ຺ຕາຈິຕ຺ຕກໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິຊານນຈິຕ຺ຕາຠາເວນ, ນ ວຕ຺ຖຸຊານນຈິຕ຺ຕາຠາເວນ. ຕທຠາວໂຕ ເອກນ຺ຕາກຸສລໍ ສຸຣາປານໍ, ເອກນ຺ຕາພ຺ຍາກຕໍ ສຎ຺ຈຣິຕ຺ຕໍ, ວຕ຺ຖຸຊານນຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິຊານນຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ອຸຠິນ຺ນໍ ອຠາເວນ ອຈິຕ຺ຕກຠາເວນ ອຈິຕ຺ຕກໍ ໂຫຕິ. ສຸຣາປານໍ ປນ ສຈິຕ຺ຕກໍ ໂຫຕິ ວຕ຺ຖຸຊານນຈິຕ຺ເຕເນວ. ອຣິຍປຸຄ຺ຄລານໍ ອິຕເຣສໍ ອຸຠິນ຺ນໍ ວາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ສ ຠາເວນ ເສສໍ ຈິຕ຺ຕກາຈິຕ຺ຕກໍ ຯ ວິເສສໂຕ ຈ ວຕ຺ຖຸຊານນຈິຕ຺ຕາຠາເວນ, ອປກຕຎ຺ຎຸໂນ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິຊານນຈິຕ຺ຕາຠາເວນ ວາ ອຈິຕ຺ຕກຠາເວນ ອຈິຕ຺ຕກໍ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ເອກນ຺ຕາຈິຕ຺ຕກຎ຺ຈ ສຈິຕ຺ຕກຎ຺ຈ ''ອຈິຕ຺ຕກ''ມິຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອຍໍ ຕາວ ''ອາປ຺ຕ຺ຕິ ຊານິຕພ຺ພາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິນິຈ຺ຉໂຍ.

ມູລວິສຸທฺຣິຍາ ອນฺຕຣາປตฺຕິຕິ ອນฺຕຣາປตฺຕິ ອາປชฺຊິตฺວາ ມູລາຍປฏิກสฺสນํ ກตฺວາ ຖິເຕນ ອາປนฺນາປตฺຕິ. ອຍํ ອຄฺฆວິ ສຸທฺຣິຍາ ອນฺຕຣາປตฺຕິຕິ ສມฺພຫຸລາ ອາປตฺຕິໂຍ ອາປชฺຊິตฺວາ ຕາສຸ ສພฺພຈິຣປฏิจฺฉนฺນວເສນ ອຄฺฆສໂມຣານํ ຄເຫตฺວາ ວສนฺເຕນ ອາປนฺນາປตฺຕິ. ''ປุนປิ ອາປชฺຊິສฺສາມີ''ຕິ ເສົາສฺສາເຫເນວ ຈິตฺເຕນ. ''ອຍํ ກິກฺຂุນิຍາ ເອວາ''ຕິ ລິຂິຕํ. ''ປາຣາ ຊິກເມວາ''ຕິ ອິທລฺຈ ກູຕວເສນ ທສฺເສตุํ ວุตฺຕํ. ''ເອວํ ເທສິເຕ ປน ຍາ ກາຈິ ອາປตฺຕິ ນ ວุฎฺฐາຕີຕິ ອປເຣ, ຕํ ນ ຄເຫຕพฺພ''นฺຕິ ວุตฺຕํ. ''ຣມฺມິກสฺส ປฏิສฺສວสฺส ອສຈฺຈາປເນ''ຕິ ວุตฺຕตฺຕາ ອຣມฺມິກປฏิສฺສເວ ທุกฺກฏํ ນ ໂຫຕິ. ''ປุพฺເພ ສຸທฺຣຈິตฺຕສฺສ 'ຕุมฺເຫ ວິพฺກມຖາ'ຕິ ວุตฺເຕ 'ສາຣູ'ຕິ ປฏิສฺສุณิตฺວາ ສເຈ ນ ວິພฺກມຕິ ອນາປตฺຕິ, ເອວํ ສພฺພตฺຖາ''ຕິ ຈ ວุตฺຕํ. ''ອາວິກໂຣ ຊານິຕພฺໂພ''ຕິປີ ປາລຸອີ. ກາເລນ ວກฺຂາມີ, ໂນ ອກາເລນາ''ຕິອາທີສຸ ປญฺຈທສສຸ ຣมฺເມສຸ. ກพฺພາປตฺຕີ ກາ ນາມ ອາປตฺຕີ ອາປชฺຊິຕุํ ກพฺພາ.

ທຸກວາຣວຕฺຕນາ

໓໘໔.ນິທຫເນ ອາຕເປ. ''ເອກຣตฺຕมฺປີ ເຈ ກິກฺຂຸ ຕິຈີວເຣນ ວິປฺປວເສยฺຍ (ປາຣາ. ໔໗໘). ລາຣตฺຕປຣມํ ເຕນາ''ຕິອາທີນາ (ປາຣາ. ໖໕໖) ວุตฺຕາປตฺຕິໂກ ຄຕປູຣໂກ ຫุตฺວາປີ ກມฺມํ ໂກເປຕິ ນານາສํວາສກตฺຕາ. ກມฺເມນ ວາ ສລາກຄฺຄາເຫນ ວາຕິ ເອตฺຖ ອຸທฺເທໂສ ເຈວ ກມฺມລฺຈ ເອກนฺຕິ ເອตฺຖ ປາຕິໂມກฺຂຸທฺເທໂສຕິ ວາ ກມฺມนฺຕິ ວາ ອตฺຖໂຕ ເອກເມວ, ເຕສุ ຍํ ກิญฺຈິ ກເຕ ສງฺฆເກໂທ ໂຫຕີຕິ ອตฺໂຖ. ປุพฺພກາຄາຕິ ສງฺฆເກທໂຕ ປุพฺພກາຄາ. ''ປມາຕ''นฺຕິ ອິເມສํ ທฺວິນฺນํ ອญฺญຕເຣນ ເກ ໂທ ໂຫຕິ, ນ ອິຕເຣທີຕິ ວุตฺຕํ. ວິນເຍ ສິທฺຣາ ວິນຍສິທฺຣາ, ໂຣມຊນປເທ ຊາຕํ ໂຣມກํ, ອນุญฺญາຕໂລຕตฺຕາ ທຸເກສຸ ວุตฺ ຕາຕິ.

ຕິກວາຣວຕฺຕນາ

໓໘໖.ໂວ ຕุมฺເຫທີ ນ ສມฺທາຈຣິຕພฺພํ. ວຈີສມฺປຍุตฺຕํ ກາຍກິຣິຍํ ກตฺວາຕິ ກາເຍນ ນິປຈฺຈກາຣํ ກตฺວາຕິ ອตฺໂຖ. ອຸປฆາເຕ ຕິ ວິນາເສຕິ. ໂອມທฺທິตฺວາຕິ ອກິກວິตฺວາ. ວທໂຕຕິ ວທนฺຕสฺส. ''ພາລสฺส ນິສฺສໂຍ ທາຕພฺໂພ''ຕິ ທุເກ ອາຄຕํ, ອິຣ ປน ''ນ ທາຕພฺໂພ''ຕິ ວุตฺຕํ, ອາປตฺຕິພາຫຸລฺລํ ສนฺຣາຍ ນາທາຕພฺພํ, ''ອິມສฺມາ ວິຫາຣາ ປຣํ ມາ ນິກฺຂມາທີ, ວິນຍຣຣານํ ວາ ສนฺຕິກํ ອາຄจฺฉ ວິນิจฺฉยํ ທາຕุ''นฺຕິ ວุตฺເຕ ຕสฺส ວຈນํ ນ ຄເຫຕพฺພนฺຕິ ອตฺໂຖ. ຕິກໂກຊນํ ນາມ ສເຈ ຕໂຍ ຫุตฺວາ ກຸລฺຊນฺຕິ, ຄຕໂກຊເນນ ອນາປตฺຕິ, ອິທํ ສนฺຣາຍ ຕິກํ. ''ປສຸตฺໂຕ''ຕິ ພາຫຸລฺລໂຕ ວุตฺຕํ. ອຖ ວາ ນິປชฺຊິตฺວາຕິ ອตฺໂຖ. ''ອິທํ ຖເປตฺວາ ຄຈฺຊາມີ, ຕາວກາລິກํ ກนฺເຕ ເທຖາຕິ ວุตฺເຕ 'ນວກມฺມາທີອตฺຖํ ວິນາ ທາຕุํ ນ ວฎฺฎຕີ''ຕິ ລິຂິຕํ. ວິກປฺ ເປตฺວາ ຖປີຕํ ວສฺສິກສາฏิກํ ປຈฺฉິເມ ປາฏิປທທິວເສ ນິວາເສนฺໂຕ ທุกฺກฏํ ອາປชฺຊຕີຕິ ອตฺໂຖ. ອປຈฺຈຸທฺຣຣິตฺວາຕິ ປຈฺ ຈຸທฺຣຣຕํ ອກตฺວາຕິ ອตฺໂຖ. ''ວິກປฺເປตฺ''นฺຕິ ວຈนໂຕ ອວິກປฺປนปจฺຈຍາ ອາປตฺຕິ ເຫມนฺເຕ ອາປชฺຊຕິ, ວິກປฺປนາ ປน ກตฺຕິກປุณฺณมທິວເສ ກາຕພฺພາຕິ ທສฺສนตฺຖํ ວุตฺຕนฺຕິ ຄາຕພฺພํ. ອຍํ ນໂຍ ອວິກປฺປนํ ສนฺຣາຍ, ປุຣິໂມ ວິກປฺປິຕປຣິໂກຄປຈฺຈຍາປตฺຕີ ສนฺຣາຍ. ວตฺຖປฏิจฺຉາທີ ສພฺພກປฺປิยຕາຍາຕິ ວตฺຖປฏิจฺຉາທີ ສພฺພตฺຖ ກປฺປิยตฺຕາຕິ ອตฺ ໂຖ. ເກຈິ ອິມມตฺຖํ ອສลฺລกฺເຂตฺວາ ''ວตฺຖປฏิจฺຉາທີ ສພฺພກປฺປิยຕາ ຕາຍ ປฏิจฺຉนฺເນນາ''ຕິ ລິຂนฺຕິ. ''ວตฺຖເມວ ປฏิจฺຉາທີ ວตฺຖປฏิจฺຉາທີ''ຕິ ວິຄฺຄຫตฺຕາ ''ຕາຍາ''ຕິ ນ ຍຸชฺຊຕິ. ''ເຕນາ''ຕິ ກວິຕພฺພตฺຕາຕິ ອິທํ ສພฺພํ ອญฺญຕຣສฺມີ ຄณฺຖິປເທ ລິຂິຕํ, ວິຈາເຣตฺວາ ຄເຫຕພฺພํ.

ຈตุกฺກວາຣວຕฺຕນາ

໓໘໔.ຈຕູຫາກາເຣທີ ອາປตฺຕີ ອາປชฺຊຕິ...ເປ... ກມฺມວາຈາຍ ອາປชฺຊຕີຕິ ເອตฺຖ ຍลฺທີ ອາປตฺຕີ ກມฺມວາຈາຍ ອາປชฺຊ ຕິ, ນ ຕตฺຖ ກາຍາທໂຍຕິ ອາປนฺນํ, ຕໂຕ ກມฺມວາຈາຍ ສທฺຣີ ອາປตฺຕິກຣາ ຣມฺມາ ສตฺຕາຕິ ອາປชฺຊຕິ, ເອວํ ສຕິ ''ລ ອາປตฺຕິສມุฎฺฐານານີ''ຕິ ວຈນວິໂຣໂຣ, ຕານິ ເອວ ອາປตฺຕິກຣາ ຣມฺມາ ນາມ. ອຖ ຕตฺຖາປີ ກາຍາທໂຍ ເອກໂຕ ວາ ນານາ ໂຕ ວາ ລພฺກนฺຕິ, ຈຕູຫາກາເຣທີຕິ ນ ຍຸชฺຊຕີຕິ ''ລຫາກາເຣທີ ອາປตฺຕີ ອາປชฺຊຕີ''ຕິ ວตฺຕພฺພํ ສິຍາຕິ ເອວํ ເອຕານິ ສุตฺຕປທານີ ວິໂຣຣິຕານິ ໂຫนฺຕິ. ກຖํ ອວິໂຣຣິຕານີ? ສວິญฺญตฺຕິກາວິญฺญตฺຕິກເກທກິนฺນตฺຕາ. ກາຍາທີນํ ຍາ ກິຣິຍາ ອາປตฺຕິ, ນํ ເອກຈฺຈํ ກາເຍນ ສວິญฺญตฺຕິເກນ ອາປชฺຊຕິ, ເອກຈฺຈํ ສວິญฺญตฺຕິກາຍ ວາຈາຍ, ເອກຈฺຈํ ສວິญฺญตฺຕິກາທີ ກາຍວາຈາທີ ອາປชฺຊຕິ, ຍາ ປน ອກິຣິຍາ ອາປตฺຕິ, ຕํ ເອກຈฺຈํ ກມฺມວາຈາຍ ອາປชฺຊຕິ, ຕลฺຈ ໂຂ ອວສິฎฺฐາທີ ອວິญฺญตฺ

ຕິກາຫິ ກາຍວາຈາຫິເຍວ, ນ ວິນາ "ໂຍ ເຈ ກາເຍນ ວາຈາຍ ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊຕິ, ກມ຺ມວາຈາປຣິໂຍສາເນ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ສງ຺ຆາທິເສສ຺ສາ"ຕິ (ປາຣາ຺ ໔໑໔) ວຈນໂຕ, ອວິເສເສນ ວາ ເອກຈ຺ຈໍ ອາປ຺ຕ຺ຕີ ກາເຍນ ອາປຊ຺ຊຕິ, ເອກຈ຺ຈໍ ວາຈາຍ ,
ເອກຈ຺ຈໍ ກາຍວາຈາຫິ ຯ ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ກາຍວາຈາຫິ, ຕໍ ເອກຈ຺ຈໍ ເກວລາຫິ ກາຍວາຈາຫິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ເອກຈ຺ຈໍ ກມ຺ມວາຈາຍ ອາປຊ຺ຊຕິຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ເອວໍ ອວິໂຣຘິຕານິ ໂຫນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ສມາສໂຕ ອຕ຺ຖວິການນາ – ກາເຍນ ອາປຊ຺ຊຕິຕິ ກາເຍນ ສວິຍ຺ຍຕ຺ຕິເກນ ອກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ເອກຈ຺ຈໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອວິຍ຺ຍຕ຺ຕິເກນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອກຕ຺ວາ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕທຸກຍມ຺ປິ ກາຍກມ຺ມໍ ນາມຯ ອກຕມ຺ປິ ຫິ ໂລເກ "ກຕ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ "ທຸກ຺ກຏໍ ມຍາ, ຍໍ ມຍາ ປຸຍ຺ຍໍ ນ ກຕ"ນ຺ຕິ ເອວມາທິສຸ, ສາສເນ ຈ "ອິທໍ ເຕ, ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ, ທຸກ຺ກຏໍ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ກຄວນ຺ຕໍ ນ ປຸຈ຺ຉີ"ຕິ (ຈູລວ. ໔໔໓) ເອວມາທິສຸ, ເອວມິຘ ວິນຍປຣິຍາເຍນ ກາເຍນ ອກຣຓມ຺ປິ "ກາຍກມ຺ມ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອຍເມວ ນໂຍ "ວາຈາຍ ອາປຊ຺ຊຕິ"ຕິອາທິສຸຯ ປຸຣຕິຕິ ປຸຣິໂສ, ປຸຣ ອຄ຺ຄຄມເນຯ ປຸຣຕິຕິ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ ສພ຺ພກມ຺ເມສຸ ປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ໂຫຕິຯ ປຖມຸປ຺ປນ຺ນວເສນາຕິ ປຖມກປ຺ປິເຍສຸ ຫິ ປຖມໍ ປຸຣິສລິງ຺ຄໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, "ປຸຣິມ"ນ຺ຕິ ສງ຺ຂໍ ຄຕໍ ປຸຣິສລິງ຺ຄໍ ຊາຍຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສຕໍ ຕີສ ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ອສາຘາຣຓາປິ ປາຣາຊິກາ ໂຍ ອນ຺ໂຕຄຘາເຍວ ຊາຕາ ປາຣາຊິກາປນ຺ນານໍ ກິກ຺ຂຸກາວາຍ ອກພ຺ພຕ຺ຕາຯ "ອສາຘາຣຓາວຈເນນ ປນ ສາມຍ຺ເຍນ ອຸທ຺ຘຍານິ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ "ສຕຍ຺ເຈວ ຕີສຍ຺ຈ ສິກ຺ຂາປທານິຕິ ປາໂຖ"ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິຯ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ຈ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຈ ຈຕູສຸ ປາຣາຊິເກສູຕິ ສາຘາຣເຓສຸ ເອວຯ ອຕ຺ຖິ ວຕ຺ຖຸນານຕ຺ຕຕາ ໂນ ອາປ຺ຕ຺ຕິນານ຺ຕຕາຕິ ປຖມປຍ຺ໂຫ ອິຘ ທຸຕິໂຍ ນາມຯ ອຕ຺ຖິ ອາປ຺ຕ຺ຕິສກາຄຕາ ໂນ ວຕ຺ຖຸສກາຄຕາຕິ ເອເຕນ ວິເສໂສ ນຕ຺ຖິຯ ມນ຺ຕາກາ ສາຕິ ມຕິຍາ ກາສາຯ "ອກິວາທນາຣທາຕິ ຍຖານິສິນ຺ນາວ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວນ຺ທນ຺ຕິຯ ນວມກິກ຺ຂຸນິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອນ຺ຍ຺ຍກິຕພ຺ພໂຕ ອາສນາ ນ ປຈ຺ຈຸຍ຺ເຖນ຺ຕິຯ ອວິເສເສນາຕິ ອຸປ຺ຊຊາຍສ຺ສ, ອິຕຣສ຺ສ ວາ ວິປ຺ປກຕໂກຊນສ຺ສ, ສມິປ຺ຄໂຕ ໂຍ ໂກຈິ ວຸທ຺ຒຕໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວິປ຺ປກຕໂກຊເນນາປິ ຫິ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອາສນໍ ທາຕພ຺ພໍຯ ອິຘ ນ ກປ຺ປນ຺ຕິຕິ ວທນ຺ໂຕປິຕິ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມຊນປເທສຸ ຖຕ຺ວາ "ອິຘ ນ ກປ຺ປນ຺ຕິ"ຕິ ວທນ຺ໂຕ ວິນຍາຕິສາຣທຸກ຺ກຏໍ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ກປ຺ປິຍຍ຺ຫິ "ນ ກປ຺ປຕິ"ຕິ ວທນ຺ໂຕ ປຍ຺ຍຕ຺ຕໍ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ທຕິ ນາມຯ ຕຖາ ອິຘ ກປ຺ປນ຺ຕິຕິອາທິສຸປິ ຖຕ຺ວາ "ອິຘ ກປ຺ປນ຺ຕິ"ຕິ ວທນ຺ໂຕ ວິນຍາຄຕກິກ຺ຂຸ ວິນໂຍ ປຸຈ຺ຉິຕພ຺ໂພຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ປຍ຺ຈກວາຣວຓ຺ຓນາ

໓໔໕ຯເນົາເປຕິ ປຸຄ຺ຄໂລຯ "ນິມນ຺ຕິໂຕ ສກຕ຺ໂຕ ສມາໂນ ສນ຺ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອນາປຸຈ຺ຉາ"ຕິ (ປາຈິຯ ໔໖໖) ວຈນໂຕ ນິມນ຺ຕນາກາ ວາ ປິຕ຺ຫປາຕິກສ຺ສ ອນາມນ຺ຕຈາໂຣ ວຍ຺ຍຕິຯ "ຄິລານສມໂຍ"ຕິອາທິນາ ອາໂກຄໍ ກຕ຺ວາ ໂກຊນໍ ອຘິຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ໂກຊນໍ ນາມຯ "ມຍ຺ທໍ ກຕ຺ຕປຈ຺ຈາສໍ ອິຕ຺ຖນ຺ນາມສ຺ສ ທມ຺ມີ"ຕິ ເອວໍ ອວິກປ຺ປນາຯ ປຣມ຺ມຸເຂ ອຄ຺ຄວຈນໍ ອຍໂສຯ ສມ຺ມຸຂາ ຄຣທາຯ ສິລທິຍ຺ຖິພ຺ພສນານໍ ວິນຍປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ອິຕເຣ ປຍ຺ຈກໍ ປູເຣຕ຺ວໍ ວຸຕ຺ຕາຯ "ວິນຍຘຣປຍ຺ຈເມນ ຄເຓນາ"ຕິ (ມຫາວ. ໔໕໖) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຍ຺ຈກໍ ຊາຕໍຯ ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມີ ວິຫາເຣ ເອໂກ ເຖໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ "ໂຍນກວິສຍໂຕຕິ ຈິນຍ຺ຖານາ"ຕິ ລິຂິຕໍຯ ອຍ຺ຖ ກປ຺ເປ ອນ຺ສ຺ສຣິຕິ ປຸພ຺ເພນິວາສຍາຄໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອນນ຺ຕເຣ ຖາເນ ຖຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຍຕ຺ຕິຍາ ກມ຺ມປ຺ປຕ຺ໂຕ ທຸຕ຺ວາຕິ ຍຕ຺ຕິຍ຺ຖປິຕກາເລ ກມ຺ມປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິຯ ປຸນ ກມ຺ມວາຈາຍ ກມ຺ມສິທ຺ຘິຯ ຍຕ຺ຕິເຂຕ຺ຕນ຺ຕິ ຍຕ຺ຕິ ຍາວ ກາຕພ຺ພຍ຺ຖານໍ ຕສ຺ສາ ເຂຕ຺ຕໍ, ຍຕ຺ຕິທຸຕິຍາທິກມ຺ເມ ປຖມຍ຺ຖປນໍ ຕສ຺ສາ ໂອກາໂສ ນາມຯ ອາຣຍ຺ຍເກ ອິທຍ຺ຈິທຍ຺ ຈານິສໍສນ຺ຕິ ເອວໍ ອິທມຕ຺ຖິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຉກ຺ກວາຣວຓ຺ຓນາ

໓໔໖ຯ"ຉພ຺ພສ຺ສປຣມຕາ ຘາເຣຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວິກງ຺ເຄ ປາຖຕ຺ຕາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຈຸທ຺ທສປຣມານິ ນວ ຉກ຺ການິ ໂຫນ຺ຕິຯ ກຖໍ? ປຖມໍ ເອກໍ ຉກ຺ກໍ, ເສເສສຸ ອຍ຺ຖສຸ ເອເກເກນ ສທ຺ຘິ ເອເກກນ຺ຕິ ເອວໍ ຕິຕິ ຉກ຺ການິ ອນ຺ຕຣເປຍ຺ຍາເລ ວຸຕ຺ຕານິຯ ກຖໍ? "ຈຕ຺ຕ຺ເຖນ ອາປ຺ຕ຺ຕິສມຸຍ຺ຖາເນນ ຉ ອາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ອາປຊ຺ຊຕິ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ປຍ຺ຈເມນ, ຉຍ຺ເຖນ ຈ ຕິຕິ ຉກ຺ການິຯ ໂລກາຫໂຍ ຉ ວິວາທມູລານິ, ຕຖາ ອນຸວາທສ຺ສຯ ທີ຃ໂສ ຉ ວິທຕ຺ຖິໂຍ ວສ຺ສິກສາຏິກາຍຯ ຕິຣິຍໍ ຉ ວິທຕ຺ຖິໂຍ ສຸຄຕຈີວຣສ຺ສຯ ວິປ຺ປກຕຈີວຣໍ ອາຫາຍ ປກ຺ກມເນ ນິຍ຺ຖານນ຺ຕິໂກ, ສນ຺ນິຍ຺ຖານນາສນ ສວນ ສີມາຕິກ຺ກນ຺ຕິກສທ຺ພ຺ການຣາຕິ ຉ, ສມາທາຍ ວາເຣປີ ຉາຕິ ຉກ຺ກທ຺ວຍໍຯ ສຕ຺ຕເກ ປກ຺ກມນນ຺ຕິເກນ ສທ ສຕ຺ຕຯ

ສຕ຺ຕກວາຣວຓ຺ຓນາ

໙໘໗ຯຉກ຺ເກວຸຕ຺ຕານິເຍວ ສຕ຺ຕກວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພານີຕິ ຉກ຺ເກ ວຸຕ຺ຕຈຸທ຺ທສປຣມານີ ສຕ຺ຕກວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພານິຯ ສຕ຺ຕເມ ອຣຸຕ຺ຕຄຸຄມເນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍນ຺ຕິ ''ຉາຣຕ຺ຕປຣມໍ ເຕນ ຠິກ຺ຂຸນາ ເຕນ ຈີວເຣນ ວິປ຺ປວສິຕພ຺ພໍ, ຕໂຕ ເຈ ອຸຕ຺ຕຣີ ວິປ຺ປວເສຍ຺ຍາ''ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິຯ ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຘເກ ສຸຄຕຈີວຣກາຓວາຣສ຺ສ ປຣໂຕ ''ອິຘ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ນ ໂຫຕິ ອາປຕ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພາ, ຕເມນໍ ໂຈເທຕິ ສງ຺ໂຆ ວາ ສມ຺ພຫຸລາ ວາ ເອກປຸຄ຺ຄໂລ ວາ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ຕສຕ຺ຕກາຕິຯ

ອຏ຺ຐກວາຣວຓ຺ຓນາ

໙໘໘ຯ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອຸໂປສຖາທິກຣຓໍ ອານິສໍໂສ, ອກຣຓໍ ອາທີນໂວ, ຕສ຺ມາ ເອເຕ ອຏ຺ຐານິສໍເສ ສມ຺ປສ຺ສມາເນນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ''ອຍໂສ ອກ຺ໂກໂສ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸພ຺ເພວສ຺ສ ໂຫຕິ ''ມຸສາ ຠຓິສ຺ສ''ນ຺ຕິ, ຠຓນ຺ຕສ຺ສ ໂຫຕິ ''ມຸສາ ຠຓາມີ''ຕິ, ຠຓິຕສ຺ສ ໂຫຕິ ''ມຸສາ ມຍາ ຠຓິຕ''ນ຺ຕິ, ວິນິຘາຍ ທິຏ຺ຐີ ຂນ຺ຕີ ຣຸຈີ ຠາວໍ ສຎ຺ຎນ຺ຕິ ເອວໍ ອກ຺ປິຍກຕໍ ໂຫຕິ ອປ຺ປຏິຄ຺ຄຫິຕກຕນ຺ຕິອາທໂຍ ອຏ຺ຐ ອນຕິຣິຕ຺ຕາຯ ສປ຺ປີອາທີ ອຏ຺ຐເມ ອຣຸຕ຺ຕຄຸຄມເນ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ໂຫຕິຯ ອຏ຺ຐວາຈິກາ ຠິກ຺ຂຸນີນໍ ອຸປສມ຺ປທາ ອຸຠໂຕຎຕ຺ຕິຈຕ຺ຕຸຕ຺ຖຕ຺ຕາຯ ວສ຺ສິກສາຏິກທານາທີນິ ອຏ຺ຐ ວຣານິຯ

ນວກວາຣວຓ຺ຓນາ

໙໘໙ຯ ນວຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ຠິຊ຺ຊຕິຯ ມນຸສ຺ສມໍສວຊ຺ເຊຫິ ນວ ມໍເສຫິ ວິນິຈ຺ຉໂຍຯ ສຸນ຺ທຣໍ ນ ສຸນ຺ທຣນ຺ຕິ ສງ຺ຆາຏິອາທີນິ ນວ ຈີວຣານິຯ ຕາເນວ ອຘິຏ຺ຐິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພານິ, ອຘິຏ຺ຐິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອປຈ຺ຈຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ນ ວິກປ຺ເປຕພ຺ພານີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ນວ ວິທຕ຺ຖິໂຍ ສຸຄຕຈີວຣສ຺ສຯ ''ວຄ຺ຄໍ ຠິກ຺ຂຸນີສງ຺ຆໍ ວຄ຺ຄສຎ຺ຎີ ໂອວທຕີ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອຘມ຺ມກມ຺ເມ ທ຺ເວ ນວການີ ປາຈິຕ຺ຕິຍວເສນ ວຸຕ຺ຕານີຯ

ທສກວາຣວຓ຺ຓນາ

໙໙໐ຯ ''ໂອຣມຕ຺ຕກຎ຺ຈ ອຘິກຣຓໍ ໂຫຕິ, ນ ຈ ຄຕິຄຕ''ນ຺ຕິອາທິນາ (ຈູລ຺ວ. ໔໐໔) ທສ ອຘມ຺ມິກາ ສລາກຄ຺ຄາຫາຯ ວິປຣີຕາ ຘມ຺ມິກາຯ ສມຖກ຺ຂນ຺ຘເກ ວຸຕ຺ເຕຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ໂຫຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ''ສໍກຈ຺ຈິກໍ ວາ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທສາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ກປ຺ປິຍຕ຺ຕາ ເອເຕສໍຯ ມາຕຸຣກ຺ຂິຕາທໂຍ ທສ ອິຕ຺ຖິໂຍຯ ຘນກ຺ກີຕາທໂຍ ທສ ຠຣິຍາຯ ''ສິກ຺ຂາສມ຺ມຸຕີ ທຕ຺ວາ ທສວສ຺ສາຍ ຕສ຺ສາ ທ຺ວາທສວສ຺ສກາເລ ສຍມ຺ປິ ທ຺ວາທສວສ຺ສາ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ວຸຏ຺ຐາປນສມ຺ມຸຕິ ສາທິຕພ຺ພາຯ ''ວິນຍຘຣສ຺ເສວ 'ອາປຕ຺ຕານາປຕ຺ຕີ ນ ຊານາຕີ'ຕິ ອາຣພ຺ຠ ຍາວ 'ອຸຠຍານິ ໂຂ ປນສ຺ສ...ເປ... ອນຸພ຺ຍຎ຺ຊນໂສ'ຕິ ປຎ຺ຈງ຺ຄານິ ວຕ຺ວາ ປຸນປີ 'ອາປຕ຺ຕານາປຕ຺ຕີ ນ ຊານາຕີ'ຈ຺ເຈວ ອາຣພ຺ຠ ຍາວ 'ອຘິກຣເຓ ຈ ນ ວິນິຈ຺ຉຍກຸສໂລ ໂຫຕີ'ຕິ ປຎ຺ຈ ວຸຕ຺ຕາ, ເຕ ຕຖາ ຕຖາ ປຎ຺ຈ ປຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ ທສ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍຯ ''ທສວສ຺ສາຍ ຠິກ຺ຂຸນິຍາ ນິສ຺ສໂຍ ທາຕພ຺ໂພ''ຕິ ເອກຈ຺ເຈສຸ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ນຕ຺ຖິ, ກິຎ຺ຈາປິ ນຕ຺ຖິ, ປາໂຐ ເອວ ປນ ໂຫຕີຯ

ເອກາທສກວາຣວຓ຺ຓນາ

໙໙໑ຯນໂວທາຍນ຺ຕິ ນ ປກາເສນ຺ຕີຯ ໂຣຄເມວ ໂຣຄາຕງ຺ກໍຯ ໂຣຄນ຺ຕຣາຍໍ ວາຯ

ເອກຸຕ຺ຕຣິກນຍວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອຸໂປສຖາທິປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນາວຓ຺ຓນາ

໙໙໔ຯ ''ສງ຺ຆໍ, ຠນ຺ເຕ, ປວາເຣມີ''ຕິອາທີ ປວາຣຓາກຖາ ນາມ ວິນີຕຄາຖາສຸ ວິຍຯ

ອຕ຺ຖວສປ຺ກຣຓວຕ຺ຓນາ

໓໓໔໗ທສ ອຕ຺ຖວເສ ປ຺ຜິຈ຺ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ສິກ຺ຂາປ຺ທສ຺ສ ປ຺ຌ຺ຌາປ຺ເນ ຄຸຓວິເສສທີປ຺ນໂຕ, ອປ຺ຌ຺ຌາປ຺ເນ ອາທີນວທສ຺ສນໂຕ ຈ ສງ຺ຆສຸຍ຺ຄ຺ຕາ ໂຫຕີ໗ ຕຕ຺ຖ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂລກວຊ຺ຊສ຺ສ ອປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິສມ຺ກວສ຺ສ ປ຺ຌ຺ຌາປ຺ເນ ປໂຍຄວິສຸທ຺ຘິ ຄຸໂຓ໗ ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິສມ຺ກວສ຺ສ ປນ ເສຂິຍສ຺ສ ໂລກວຊ຺ຊສ຺ສ ປ຺ຌ຺ຌາປ຺ເນ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິວິສຸທ຺ຘິ ຄຸໂຓ, ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊສ຺ສ ອາສຍວິສຸທ຺ຘິ ຄຸໂຓ ອປ຺ປິ຺ຈ຺ຉາທິຄຸຓາວຫນໂຕ, ເຕເນວາຫ ‘‘ສຸກຣຕາຍ ສຸໂປສຕາຍ ອປ຺ປິ຺ຈ຺ຉຕາຍ ອປ຺ປິ຺ຈ຺ຉສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ກາສິຕ຺ວາ’’ຕິ໗ ສມຕາຈາຣວິສຸທ຺ຘິ ຈສ຺ສ ຄຸໂຓຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໗ ອຖ ວາ ໂລກວຊ຺ຊສ຺ສ ປ຺ຌ຺ຌາປ຺ເນ ສງ຺ຆສຸຍ຺ຄ຺ຕາ ໂຫຕິ ປາກຍາທີນວໂຕ, ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊສ຺ສ ປ຺ຌ຺ຌາປ຺ເນ ສງ຺ຆຜາສຸຕາ ໂຫຕິ ປາກຍານິສໍສຕ຺ຕາ໗ ຕຖາ ປ຺ຄເມນ ທຸມ຺ມງ຺ກູນໍ ນິຄ຺ຄໂຫ, ທຸຕິເຍນ ເປສລານໍ ຜາສຸວິຫາໂຣ, ປ຺ຄເມນ ສມ຺ປຣາຍິການໍ ອາສວານໍ ປ຺ຜິຆາໂຕ, ທຸຕິເຍນ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິການໍ, ຕຖາ ປ຺ຄເມນ ອປ຺ປສນ຺ນານໍ ປສາໂທ, ທຸຕິເຍນ ປສນ຺ນານໍ ກິຍ຺ໂຍກາໂວ, ຕຖາ ປ຺ຄເມນ ສທ຺ຘມ຺ມຎ຺ຄິຕິ, ທຸຕິເຍນ ວິນຍານຸຄ຺ຄໂຫ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ໗ ປຣິວາຣນເຍນ ວາ ປ຺ຄເມນ ປາປິ຺ຈ຺ຉານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ປກ຺ຂຸປ຺ຈ຺ເຉໂທ, ທຸຕິເຍນ ຄິຫີນໍ ອນຸກມ຺ປາ ໂຫຕີ໗ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ‘‘ທ຺ເວ ອຕ຺ຖວເສ ປ຺ຜິຈ຺ຈ ຕຖາຄເຕນ ສາວການໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕໍ ຄິຫີນໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ປາປິ຺ຈ຺ຉານໍ ປກ຺ຂຸປ຺ຈ຺ເຉທາຍາ’’ຕິ (ປຣິ໗ ໔໙໗)໗ ຕຖາ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິການໍ ເວຣານໍ ວຊ຺ຊານໍ ອກຸສລານໍ ວເສນປິ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ໗ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ‘‘ທ຺ເວ ອຕ຺ຖວເສ…ເປ… ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕໍ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິການໍ ເວຣານໍ ສມ຺ປຣາຍິການໍ ເວຣານໍ ປ຺ຜິຆາຕາຍາ’’ຕິອາທິ (ປຣິ໗ ໔໙໗)໗ ອປິເຈຕ຺ຖ ສພ຺ພມ຺ປິ ອກາຕວິຌ຺ຌຕ຺ຕິປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ຄິຫີນໍ ປີລຸອາປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ເຕສໍ ປສາທໂກຄກ຺ຂຍຣກ຺ຂາປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕລ຺ຈ ຄິຫີນໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕໍ ນາມ, ກຸລທູສກຄຕໂກຊນານິ ປາປິ຺ຈ຺ຉານໍ ປກ຺ຂຸປ຺ຈ຺ເຉທາຍ ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕໍ໗ ສພ຺ພໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກເວຣາທິປ຺ຜິຆາຕາຍ , ມາຕ຺ຄາເມນ ສໍວິຘານໍ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິກເວຣາທິສໍວຣາຍ ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໗ ອປິເຈຕ຺ຖ ອາທິໂຕ ປຎ຺ຄາຍ ທສອຕ຺ຖວສປ຺ກຣຓເມວ ນິສ຺ສາຍ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ໗

ວຕ຺ຖຸວີຕິກ຺ກເມນ ຍໍ, ເອກນ຺ຕາກຸສລໍ ກເວ;

ຕໍ ສງ຺ຆສຸຍ຺ຄ຺ກາວາຍ, ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕໍ ໂລກວຊ຺ຊໂຕ໗

ປາຣາຊິກາທີ,

ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕິຊານເນເນວ, ຍຕ຺ຖາປ຺ຕິ ນ ອຌ຺ຌຖາ;

ຕໍ ຘມ຺ມຎ຺ຄິຕິຍາ ວາປີ, ປສາທຸປ຺ປາທພ຺ຘ຺ຘິຍາ໗

ຘມ຺ມເທສນາປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ອິຕຣລ຺ຈ ເສຂິຍໍ, ອິທໍ ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິສມ຺ກວໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ ນາມ໗ ວຕ຺ຖຸໂນ, ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕິຍາ ວາ ວີຕິກ຺ກມເຈຕນາຍາກາເວປິ ປ຺ຜິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ກຣເຓ, ກຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ອກຣເຓ ວາ ສຕິ ຍຕ຺ຖ ອາປ຺ຕ຺ຕິ ປໂຫຕິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ຄເປຕ຺ວາ ສຸຣາປານໍ ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໗ ຕຕ຺ຖ ອຸກ຺ໂກຜນເກ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ‘‘ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ຘມ຺ມິການໍ ກມ຺ມານໍ ຉນ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຂີຍນຘມ຺ມໍ ອາປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ (ປາຈິ໗ ໔໗໔), ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ສງ຺ເຆ ວິນິຈ຺ຉຍກຖາຍ ວຕ຺ຕມານາຍ ຉນ຺ທໍ ອທຕ຺ວາ ອຸຎ຺ຄາຍາສນາ ປກ຺ກເມຍ຺ຍ, ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ (ປາຈິ໗ ໔໘໐), ໂຍ ປນ ກິກ຺ຂຸ ສມຄ຺ເຄນ ສງ຺ເຆນ ຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຂີຍນຘມ຺ມໍ ອາປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍ…ເປ… ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິ (ປາຈິ໗ ໔໘໔) ເອວມາທີ ສງ຺ຆຜາສຸຕາຍ ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕໍ໗ ‘‘ອຌ຺ຌວາທເກ ວິເຫສເກ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ (ປາຈິ໗ ໑໐໑), ປາຣາຊິກາທີທີ ອນຸທ຺ຘໍສເນ ສງ຺ຆາທິເສສາທີ ຈ ທຸມ຺ມງ຺ກູນໍ ນິຄ຺ຄຫາຍ, ອນຸປ຺ຂຊ຺ຊນິກ຺ກຫ຺ຌເນົາປສ຺ສູຕິສິກ຺ຂາປທາທີ ເປສລານໍ ຜາສຸວິຫາຣາຍ, ສພ຺ພໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິການໍ ອາສວານໍ ປ຺ຜິຆາຕາຍ, ສພ຺ພໍ ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ ທິຎ຺ຄຘມ຺ມິການເມວ ສໍວຣາຍ໗ ສພ຺ພໍ ຄິຫີປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ອປ຺ປສນ຺ນານໍ ວາ ປສາທາຍ ປສນ຺ນານໍ ວາ ກິຍ຺ໂຍກາວາຍ ຈ໗ ວິເສເສນ ອຣິຍ຺ຄສມຕ຺ທ຺ເທສສິກ຺ຂາປທໍ, ສາມຌ຺ເຌນ ປຈ຺ຈເຍສຸ ມຣິຍາທປ຺ຜິສໍຍຸຕ຺ຕລ຺ຈ ສທ຺ຘມ຺ມຎ຺ຄິຕິຍາ, ‘‘ອປ຺ປິ຺ຈ຺ຉສ຺ສາຍໍ ຘມ຺ໂມ, ນາຍໍ ຘມ຺ໂມ ມຫິຈ຺ຉສ຺ສາ’’ຕິ (ທີ໗ ນິ໗ ໓໗໓໔໙; ອ໗ ນິ໗ ໙໗໓໐) ອາທິສຸຕ຺ຕເມຕ຺ຖ ສາຘກໍ໗ ‘‘ສິກ຺ຂາປທວິວຕ຺ຓເກ (ປາຈິ໗ ໔໓໙) ໂມຫນເກ ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິອາທິ (ປາຈິ໗ ໔໔໔) ວິນຍານຸຄ຺ຄຫາຍ ປ຺ຌ຺ຌຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ໗ ‘‘ກູຕຄາມປາຕພ຺ຍຕາຍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ’’ນ຺ຕິ (ປາຈິ໗ ໙໐) ອິທໍ ກິມຕ຺ຖນ຺ຕິ ເຈ? ອປ຺ປສນ຺ນານໍ ປສາທາຍ, ປສນ຺ນານໍ ກິຍ຺ໂຍກາວາຍ ຈ໗ ກຖໍ?

‘‘ກູຕຄາໂມ ສຊີໂວຕິ, ອວິປລຸລຕຸຕທິຍຸຖິໂນ;

ຕສຸສ ໂກປນສຄຸຄາຍ, ປສາໂທ ພຸທຸຘສາວເກ។

‘‘ນິຊຊີວສຄຸຄິຕໍເປຕໍ, ອໂກເປນຸໂຕ ກຖໍ ມຸນິ;

ຊີວໍ ໂກເປຍຸຍ ນິທຸໂທໂສ, ມຈຸຉມໍສານຸຊານເນ។

ເອວມຸປິ –

‘‘ຕສຸສ ໂກປນສຄຸຄາຍ, ປສາໂທ ພຸທຸຘສາວເກ;

ຍໂຕ ຕິຕຸຖຸກຣາວິເມ, ວິຣຕາ ກູຕຄາມໂຕ;

ໂລກສຸສ ຈິຕຸຕຣກຸຂຕຸຖໍ, ຕໂຕປິ ວິຣໂຕ ມຸນິ’’ຕິ។ –

ປສນຸນານໍ ກີຍຸໂຍກາໂວ ໂຫຕິ។

ວິວິຕຸຕເສນາສນໂກຄຕຕຸຫາວເສນນິຊຊີວມິຕາຣກຸຂໍ;

ພຸທຸໂຣກີນິນຸນຄຸຈ ວິວຊຊຍນຸໂຕ;

ສິກຸຂາປທໍ ຕຕຸຖ ຈ ປຄຸຄເປສີ។

ນິຊຊີວສຸສາປິ ມໍສສຸສ, ຂາທນກໍ ຍຕີ ປຕິ;

ນິນຸທມານໍ ຊນໍ ທິສຸວາ, ກູຕຄາມໍ ປຣິຈຸຈຊີ។

ຕິໂກຜິປຣິສຸທຸຘຕຸຕາ, ມຈຸຉມໍສານຸຊານເນ;

ປຜິຈຸຈ ມໍສານຸຊານນໍ, ກມຸເມ ທິຜຸຖິປຸປສງຄາຍາ។

ອປຣິກຸຂກສຸສ ໂລກສຸສ, ປຣານຸທຸທຍຕາຍ ຈ;

ກູຕຄາມປາຕພຸຍຕາຍ, ປາຕາຕິປາຕປຸປສງຄາຍາ។

ຕຕຸຖ ປຣິຍາຍວຈນໍ ອນຸຊານິ ກຄວາ, ອຸທຸທິສຸສ ກຕໍ ປຜິກຸຂິປິ ປຣສຸສ ວາ ປາປປຸປສງຄາເຍນ។ ອິຘ ປນ ກູຕຄາມປາຕພຸຍ ຕາຍ ປາປາກາວລາປນຕຸຖໍ ອຕຸຕຸທຸເທສິກໍ ວິຫາຣໍ, ກຸຜິຄຸຈ ອນຸຊານີຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ປກີຣິຍນຸຕີ ເອຕຸຖ ເຕ ເຕ ປໂຍຊນວິເສສສງຂາຕາ ອຕຸຖວສາຕີ ອຕຸຖວສປກຣຕານຸຕີ។

ມຫາວຄຸຄວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ។

ປຖມຄາຖາສງ຺ຄຳກວຕ຺ຕນາ

ສຕ຺ຕນຄເຣສຸ ປຌ຺ຌຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ

໒໒໔. ວຈນສມ຺ປຏິຈ຺ຉນຕ຺ເຖ ວາ ນິປາໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຫ຺ຌຸຫ຺ຌສຕານີຕິ ຕີຕິ ສຕານີ, ປຌ຺ຌາສານີ ຈ. ວິຄ຺ຄຫນ຺ຕີ ມນຸສ຺ສວິຄ຺ຄຫໍ. ອຕິເຣກໍ ວາຕິ ທສາຫປຣມໍ ອຕິເຣກຈີວຣໍ. ກາລອກນ຺ຕິ "ສຸທ຺ຘກາລອການ"ນ຺ຕິ (ປາຣາ. ໔໔໘-໔໔໔) ວຸຕ຺ຕກາລອກໍ. ກູຕນ຺ຕິ ກູຕາໂຣຈນໍ. ປຣມ຺ປຣກຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຣມ຺ປຣໂກຊນໍ. ກິກ຺ຂຸນີສຸ ຈ ອກ຺ໂກໂສຕິ ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ກິກ຺ຂຸໍ ອກ຺ໂກເສຍ຺ຍ ວາ ປຣິກາເສຍ຺ຍ ວາ (ປາຈິ. ໑໐໘໙). ອນ຺ຕຣວາສກນ຺ຕິ ອຌ຺ຌາຕິກາຍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ຈີວຣປຏິຄ຺ຄຫຌໍ. ຣູປີຍນ຺ຕິ ຣູປີຍສໍໂພຫາຣໍ. ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສາມໍ ສຸຕ຺ຕໍ ວິຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ຕນ຺ຕວາເຍຫີ. ອຸຊ຺ຊາປນເກຕິ ອຸຊ຺ຊາປນເກ ຊິຍນເກ. ປາຈິຕປີຕ຺ຫນ຺ຕິ ກິກ຺ຂຸນິປອປາຈິຕປີຕ຺ຫປາຕໍ. ຈາຣິຕ຺ຕນ຺ຕິ ນິມນ຺ຕິໂຕ ສກຕ຺ໂຕ ສມາໂນ ສນ຺ຕໍ. ຈີວຣໍ ທຕ຺ວາຕິ ສມຄ຺ເຄນ ສງ຺ເຄນ ຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ. ໂວສາສນ຺ຕີຕິ ກິກ຺ຂູ ປເນວ ກຸເລສຸ ນິມນ຺ຕິຕາ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໔໔໗), ຕຕ຺ຖ ເຈສາ. ຄີຣຄ຺ຄຈຣິຍາຕິ "ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ນຈ຺ຈໍ ວາ ຄີຕໍ ວາ"ຕິ (ປາຈິ. ໗໒໔) ຈ, "ອນ຺ໂຕວສ຺ສໍ ຈາຣິກໍ ຈເຣຍ຺ຍາ"ຕິ (ປາຈິ. ໙໖໐) ຈ ວຸຕ຺ຕທ຺ວຍໍ. ຉນ຺ທທາເນນາຕິ ປາຣິວາສິກຉນ຺ທທາເນນ ສິກ຺ຂມານໍ ວຸຏ຺ຖາເປຍ຺ຍ (ປາຈິ. ໑໑໕໖). ປາຣາຊິການີ ຈຕ຺ຕາຣີ, ກິກ຺ຂຸນີນໍ ສຌ຺ຌາຈິກາກຸຏຌ຺ຈ ໂກສິຍມິສ຺ສສນ຺ຖຕຌ຺ຈ ເສຍ຺ຍາ ຈ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ສຫ ປຖວິຂຕນໍ. ຄຈ຺ຉ ເທວເຕຕິ ກູຕຄາມປາຕພ຺ຍຕາ ສປ຺ປາຕເກົາທກສິຌ຺ຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມຫາວິຫາໂຣຕິ ມຫລ຺ລກວິຫາໂຣ. ອຌ຺ຌນ຺ຕິ ອຌ຺ຌວາທກໍ. ທ຺ວາຣນ຺ຕິ ຍາວທ຺ວາຣໂກສາ. "ອນາທຣິຍປາຈິຕ຺ຕີຕິ ຈ ສຫຘມ຺ມິກໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ"ຕິ ປາໂຖ. ປໂຍປານນ຺ຕິ ສຸຣຸສຸຣຸການກໍ. ເອລຸອກໂລມານິ ປຕ຺ໂຕ ຈາຕິ ເອລຸອກໂລມໂຘວາປນຌ຺ຈ ອູນປຌ຺ຈພນ຺ຘນປຕ຺ໂຕ ຈ. ໂອວາໂທ ເຈວ ເກສຊ຺ຊນ຺ຕິ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ໂອວາໂທ ຕທຸຕ຺ຕຣິເກສຊ຺ຊວິຌ຺ຌາປນຌ຺ຈ. ສູຈິ ອຣຌ຺ຌໂກຕິ "ອຏ຺ຖິມຍໍ ວາ ທນ຺ຕມຍໍ ວາ ວິສາຕມຍໍ ວາ ສູຈິຆຣ"ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໔໑໖) ຈ "ຍານິ ໂຂ ປນ ຕານິ ອາຣຌ຺ຌການິ ເສນາສນານິ ສາສງ຺ກ...ເປ... ປຏິເທເສຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໔໖໐) ຈ. ໂອວາໂທຕິ ຍາ ປນ ກິກ຺ຂຸນີ ໂອວາທາຍ ວາ ສໍວາສາຍ ວາ ນ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ (ປາຈິ. ໑໐໔໔). ປາຣາຊິການີ ຈຕ຺ຕາຣີຕິອາທີ ທ຺ວີສຸ ນຄເຣສຸ ປຌ຺ຌຕ຺ຕສມ຺ປີຕ຺ຫນໍ.

ຈຕຸວິປຕ຺ຕິວຕ຺ຕນາ

໒໒໕.ເອກຕີສາເຍ ຄຣຸກາຕິ ອຸກໂຕ ອຏ຺ຖ ປາຣາຊິກາ, ກິກ຺ຂູນໍ ເຕຣສ, ກິກ຺ຂຸນີນໍ ທສ ຈ ສງ຺ຆາທິເສສາ. ສາຘາຣຕາ ສາຘາຣຕາວເສນ ອຏ຺ຖ ອນວເສສາ ນາມ ປາຣາຊິການີ. ຕເທວາຕິ ສີລວິປຕ຺ຕີເຍວ. ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທສ຺ເສຕຸ໌ "ປາຣາຊິກ"ນ຺ຕິອາທີນາ ອປ຺ຈ຺ຉິຕເມວ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕໍ. "ຕຕ຺ຖ ໂຍ ຈາຍໍ, ອກ຺ໂກສຕິ ຫສາຘິປ຺ປາໂຍ"ຕິ ປາໂຖ. ທຸຏ຺ຖລ຺ລວິກາວນວເສນາຄຕວິປຕ຺ຕີ ຖເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉາປຏິປາຏິຍາ ຍາວຕຕິຍກປຌ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຸມາຣກິ. ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕານຸວຕ຺ຕິກາ ກິກ຺ຂຸນີ ອຏ຺ຖ ຍາວຕຕິຍກສງ຺ຆາທິເສສາ ອິຘ ປຸຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ ອນນ຺ຕຣປຌ຺ຫາ ນາມ ຊາຕາ.

ເຉທນກາທິວຕ຺ຕນາ

໒໒໖. ປມາຕາຕິກ຺ກນ຺ຕມຌ຺ຈນິສີທນກຕ຺ທຸປຏິຈ຺ຉາທິວສ຺ສິກສາຏິກາສຸຄຕຈີວຣປ຺ປມາຕໍ ກິກ຺ຂຸນີນໍ ອຸທກສາຏິກາຕິ ຉ ເຉທນການີ. ຈີວຣວິປ຺ປວາສສມ຺ມຸຕິອາທໂຍ ຈຕສ຺ໂສ ສມ຺ມຸຕິໂຍ. "ອຍໍ ຕຕ຺ຖ ສາມີຈີ"ຕິ ເອວໍ ອາຄຕາ ສຕ຺ຕ ສາມີຈິໂຍ.

ອສາຘາຣຕາທິວຕ຺ຕນາ

໒໒໗. ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຈຸທ຺ທສປຣມາເນວ ອນ຺ຕຣປຌ຺ເຫ ນິຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ປຸຣິມປຌ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ. ໂຘວນຌ຺ຈ ປຏິຄ຺ຄໂຫຕິ ຄາຖາ ອຏ຺ຖກຖາຈຣິຍານໍ. ທ຺ເວ ໂລມານິ ເອລຸອກໂລມຕີໂຍຊນປຣມານີ.

ທ຺ເວວີສຕີ ຊຸທ຺ທກາຕິ –

"ສກໂລ ກິກ຺ຂຸນີວຄ຺ໂຄ, ປຣມ຺ປຣຌ຺ຈ ໂກຊນໍ;

ອນຕິຣິດຸຕໍ ອກີໜຳ, ປຕິຕລຸຈ ອເຈລກໍ;

ຊານໍ ທຸພຸກຸລຸລອາຫນໍ໚

''ອູນໍ ມາຕຸຄາເມນ ສຫຸ໌ີ, ຍາ ຈ ອນິກຸຂນຸຕຣາຊເກ;

ສນຸຕໍ ກິກຸຂໍ ອນາປຸຈຸຉາ, ວິກາເລ ຄາມປຸປເວສນໍ໚

''ນິສີທເນ ຈ ຍາ ສິກຸຂາ, ວສຸສິກາຍ ຈ ສາຜິກາ;

ທຸວາວີສຕິ ອິມາ ສິກຸຂາ, ຊຸທຸທເກສຸ ປກາສິຕາ''ຕິ໚ –

ປາໂຖ ໚ ''ກຸເລສຸ ຈາຣິຕຸຕາປຕຸຕີ''ຕິ ປາໂຖ ນ ຄເຫຕພຸໂພ ສາຂາຣຓຕຸຕາ ຕສຸສ ສິກຸຂາປທສຸສ໚ ລຈຕຸຕາຣີສາ ຈີເມຕີ ລຈຕຸຕາຣີສ ອິເມ໚ ''ປາຣາຊິການິ ສງຆາທິເສໂສ''ຕິ ເອວໍ ວຸຕຸຕສິກຸຂາປເທ ເອວ ວິກຊິຕຸວາ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ວິກຕຸຕິໂຍ ນາມ໚ ສາຂາຣຓນຸຕິ ອຍຸຄຸນຸນມຸປີ ສາຂາຣຓໍ໚ ປາຣາຊິກກູຕາ ວິກຕຸຕິໂຍ ປາຣາຊິກວິກຕຸຕິໂຍ໚ ສາຂາຣເຓ ສຕຸຕວຊໂຊ ສງຆາທິເສໂສ໚ ອລຸລຕຣສຸມື ຄຕຸຖິປເທ ''ອຖ ວາ 'ທຸເວ ອຸໂປສຖາ ທຸເວ ປວາຣຓາ ຈຕຸຕາຣີ ກມຸມານີ ປລຸເຈວ ອຸທຸເທສາ ຈຕຸໂຮ ກວນຸຕີ, ນລຸລຖາ'ຕິ ປາລຸອີ ອຸທຸຂຣນຸຕີ໚ ຕຕຸຖ 'ຈຕຸຕາຣີ ກມຸມານີ'ຕີ ວິເສສາກາວາ ອຸທຸຂຣິຕໂປຕຸຖກເມວ ສຸນຸທຣໍ, ປຸພຸເພປີ ວິກຕຸຕິມຕຸຕທສຸສນວເສເນວ ເຈຕໍ ວຸຕຸຕໍ໚ 'ນ ສມເຖຫີ ວູປສມນວເສນາ'ຕີ ວຕຸວາ ຈຕຸຕາຣີ ກມຸມວິກຊເນ 'ສມເຖຫີ ວູປສມຸມຕີ'ຕີ ນ ວິເສສິຕໍ ອຸໂປສຖປຸປວາຣຓານໍເຍວ ວິກາຄຕຸຕາ໚ ກສຸມາ? ເອຕຸຖາປີ 'ອຸໂປສຖປຸປວາຣຓານໍເຍວ ວິເສເສຕຸວາ ນຍໍ ເທຖາ'ຕີ ວຸຕຸຕຕຸຕາ, ອສມຸເມນ ວຄຸຄາທິກມຸເມນ ອາປຕຸຕິໂຍປີ ວູປສມຸມນຸຕີຕີ ອາປຊຊນໂຕຕີ ເວທິຕພຸພ''ນຸຕີ ວຸຕຸຕໍ, ວິຈາເຣຕພຸພໍ໚ ທຸວີຫີ ຈຕູຫີ ຕີຫີ ກິຈຸຈໍ ເອເກນາຕີ ທຸວີຫີ ວິວາທາຂິກຣຓໍ, ຈຕູຫີ ອນຸວາທາຂິກຣຓໍ, ຕີຫີ ອາປຕຸຕາຂິກຣຓໍ, ເອເກນ ກິຈຸຈາຂິກຣຓໍ ສມຸມຕີຕີ ອຕຸໂຖ໚

ປາຣາຊິກາທິອາປຕຸຕິວຓຸຓນາ

໑໖໙໚ນິພຸພຈນມຕຸຕນຸຕີ ເວວຈນມຕຸຕໍ໚ ເສເສຕີ ອາທິໂຕ ເສສາ ມຊຸຊນຸຕາ໚ ປທນຸຕີ ສິກຸຂາປທໍ໚ ສທຸຂາຈິຕຸຕໍ ປສນຸນຈິຕຸຕນຸຕີ ອຕຸໂຖ, ''ສນຸຕາຈິຕຸຕ''ນຸຕີ ວາ ປາໂຖ໚ ອນາລຸອີຍນຸຕີ ທລີທຸທໍ໚ ກິລຸຈາປີ ອີທໍ ນິພຸພຈນໍ ''ຄຣຸກໍ ລຫຸກລຸຈາ''ຕິອາທິປລຸເຫ ນຕຸຖີ, ''ໜນຸທ ວາກຸຍໍ ສຸໂຓມ ເຕ''ຕີ ອີມິນາ ປນ ວຈເນນ ສງຄທີຕສຸສຕຸຖສຸສ ທີປນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕນຸຕີ ເວທິຕພຸພໍ໚ ''ອາກາໂສ ປກຸຂີນໍ ຄຕີ''ຕີ ຈ ປາໂຖ ອຕຸຖີ, ໂສ ຊາຕິວເສນ ຍຸຊຊຕີ໚ ປກຸຂີນນຸຕີ ອຸຊກເມວ໚

ປາມຄາຖາສງຄຕິກວຓຸຓນາ ນິຍຸຖິຕາ໚

ອຂິກຣຓເກທວຓຸຓນາ

ອຸກຸໂກຍນເກທາທິວຓຸຓນາ

໑໘໐໚ອຂິກຣເຓົາກຸໂກເຍນສມຖານໍ ອຸກຸໂກຍໍ ທສຸເສຕຸນຸຕີ ອຂິກຣຓານີ ສຕຸຕຫີ ສມເຖຫີ ສມຸມນຸຕີ, ຕານີ ອຸກຸໂກເຍນຸໂຕ ສຕຸຕ ສມເຖ ອຸກຸໂກເຍຕີ ນາມາຕີ ອຂິປຸປາໂຍ໚ ປສວຕີຕີ ສມຸກວຕີ໚ ''ອນຸວາທາຂິກຣເຓ ລພຸການຸຕີ'ຕີອາທີນີ 'ຊມຸໂມ ອຊມຸໂມ'ຕີອາທີນໍ ສມານຕຸຕາ ເຕສຸ ວິເສສໂຕ ລພຸການຸຕີ''ຕີ ວຸຕຸຕໍ໚ ອນິຫຕນຸຕີ ສຸຕຸຕາທີນາ໚ ອວິນິຈຸອິຕນຸຕີ ''ອາປຕຸຕິອນາປຕຸຕີ''ຕີອາທີນາ໚ ''ຕຕຸຖ ຊາຕກໍ ອຂິກຣຓໍ ອຸກຸໂກເຍຕີ…ເປ… ຕິຓວຕຸຖາຣກໍ ອຸກຸໂກເຍຕີ''ຕີ ທເສວ ວຸຕຸຕາ໚ ''ສມຸມຸຂາວິນຍປຜິລຸຄາຕກຣຓເຍກຸຍສິກາ ອວຸຕຸຕຕຸຕາ ອຸກຸໂກເຍຕຸໍ ນ ສກຸກາ, ກມຸມວາຈາປີ ເຕສໍ ນຕຸຖີ໚ ຕສຸມາ ເຕ ອຸກຸໂກເຍຕຸໍ ນ ສກຸກາຕີ ວທນຸຕີ''ຕີ ລິຂິຕໍ໚ ປາລຸອິມຸຕຸຕກວິນິຈຸຉເຍເນວາຕີ ວິນຍລກຸຂຓໍ ວິນາ ເກວລໍ ຊມຸມເທສນາມຕຸຕວເສເນວາຕີ ອຕຸ

ໂຖ຺ຯ ຂນ຺ຘກໂຕ ວາ ປຣິວາຣໂຕ ວາ ອານີຕສຸຕ຺ເຕນຯ ນິຊ຺ຌາເປນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ຕິຯ ປຸພ຺ເພ ຘມ຺ມວິນເຍນ ວິນິຈ຺ຉິຕໍ ອຘິກຣຓໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ “ອຘມ຺ມໍ ຘມ຺ໂມ”ຕິອາທີນີ ທີເປຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ ວິສມານີ ກາຍກມ຺ມາທີນີ ນິສ຺ສິຕຕ຺ຕາ ວິສມນິສ຺ສິໂຕຯ ເອວໍ ເສເສສຸຯ

ອຘິກຣຓນິທານາທິວຓ຺ຓນາ

໑໔໘-໑ຯກິສມ຺ກາຣນ຺ຕິ ກິປ຺ຣິກ຺ຂາຣໍ, ເອຕ຺ຖ ກິນ຺ຕິ ລິງ຺ຄສາມຄ຺ຄມພ຺ຍໍຯ ປຸພ຺ເພ ອຸປ຺ປນ຺ນວິວາທໍ ນິສ຺ສາຍ ປຈ຺ຉາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກວິວາໂທ ວິວາທນິທານໍ ນາມຯ ອາປຕ຺ຕາຘິກຣຓປ຺ຈ຺ຈຍາ ຈຕສ຺ໂສ ອາປຕ຺ຕິໂຍ ອາປຊ຺ຊຕິຕິ ກິກ຺ຂຸນີ ຊານໍ ປາຣາຊິກໍ ຘມ຺ມໍ ປຝິຈ຺ຉາເທຕິ ປາຣາຊິກໍ, ເວມຕິກາ ປຝິຈ຺ຉາເທຕິ ຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍໍ, ກິກ຺ຂຸ ສງ຺ຆາທິເສສໍ ປຝິຈ຺ຉາເທຕິ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ອາ ຈາຣວິປ຺ຕິ ປຝິຈ຺ຉາເທຕິ ທຸກ຺ກຝໍຯ ປຸພ຺ເພ ກເຕາກ຺ເຂປນີຍາທີກິຈ຺ຈໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກກິຈ຺ຈານໍຯ ກິທິສານໍ? ສມນຸກາສ ນາທີນໍ ວເສນຯ ຕໍ ທີຕິ ອຘິກຣຓໍຯ

໑໔໔ຯ ອຘິກຣເຓສຸ ເຍນ ອຘິກຣເຓນ ສມ຺ມນ຺ຕິ, ຕໍ ທສ຺ເສຕຸນ຺ຕິ ຍທາ ອຘິກຣເຓທິ ສມ຺ມນ຺ຕິ, ຕທາ ກິຈ຺ຈາຘິກຣເຓເນວ ສມ຺ມນ຺ຕິ, ນ ອຄ຺ເຄທີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ເອກນ຺ຕໂຕ ອຘິກຣເຓເນວ ສມ຺ມນ຺ຕີຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍຯ

໑໔໗ຯອາປຕ຺ຕາຘິກຣເຓສງ຺ໂຝ ວິວທຕີຕິ ອາປຕ຺ຕານາປຕ຺ຕີຕິ ເອວໍຯ

໑໕໑ຯ ສມ຺ມຸຝ຺ຫານາກາວໂຕ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍ ກມ຺ມສ຺ສ ກິຣິຍາກຣຓມິຈ຺ຈາທີນາ ອວິກຊິຕ຺ວາວ ສຕິວິນຍາທີນໍ ຉນ຺ນໍເຍວ ຉ ສມ຺ມຸຝ຺ຫານານີ ວິກຕ຺ຕານີຯ ຕໍ ກສ຺ມາ? ກມ຺ມສງ຺ຄຫາກາເວນ, ສຕິວິນຍາທີນໍ ວິຍ ສງ຺ຆສມ຺ມຸຂຕາທີນໍ ກິຈ຺ຈຍຕາ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

ອຘິກຣຓເກທວຓ຺ຓນາ ນິຝ຺ຫິຕາຯ

ທຸຕິຍຄາຖາສງ຺ຄຓິກວຓ຺ຓນາ

ໂຈທນາທິປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນາວຓ຺ຓນາ

໑໕໙ຯ ວິຄ຺ຄາທິກາກຖນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ ນິສາມຍາຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂທີຯ “ກາຣຍ” ອິຕິ ປາໂຖ຺ຯ ປຸພ຺ພາປຣໍ ນ ຊານາຕິ, ຕສ຺ມາ ອໂກວິໂທ ໂທຕີຕິ ເອເກຯ ອຍໍ ປນ ທຸວິເຘປີ ກິຈ຺ເຈ ເກນຈິ ອິຣິຍາປເຖນຯ

ໂຈທນາກຕ຺ຫວຓ຺ຓນາ

ອນຸວິຊ຺ຊກກິຈ຺ຈວຓ຺ຓນາ

໑໖໐ຯ ອນຸວິຊ຺ຊກປຸຈ຺ຉເນ ອາຊີວວິປ຺ຕິ ນ ປຸຈ຺ຉິຕາຯ ປຄ຺ຈາປຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ຘວເສນ ອາຈາຣວິປ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາຯ “ອາຊີວວິປ຺ຕິ ຍາປີ ຕເຖວ, ສງ຺ຄຫຄມນໂຕ”ຕິ ວທນ຺ຕີຯ “ອຊ຺ຌາປຊ຺ຊນ຺ໂຕ”ຕິ ປາໂຖ຺ຯ

໑໖໑ຯ ຕສ຺ມາ ນ ຈ ອາມິສໍ ນິສ຺ສາຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ຘິຕພ຺ພໍຯ

ຈູລ຺ອສງ຺ຄາມວຓ຺ຓນາ

ອນຸວິຊ຺ຊກສ຺ສປຝິປຕ຺ຕິວຓ຺ຓນາ

໓໒໕໋ຖານນິສຊຊວຕ຺ຖາທີນິສ຺ສິຕາຕິ ‘‘ເອວໍ ຄາຕພ຺ພໍ ເອວໍ ນິສີທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເອວມາທິກາ໋ ສຄ຺ຌາຊນນຕ຺ຖນ຺ຕິ ‘‘ເອວໍ ວຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ສຄ຺ຊານນຕ຺ຖໍ໋ ອນ຺ວິຌິຍນ຺ເຕນາຕິ ຈິຕ຺ເຕ ຄເປ຺ນ຺ເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໋ ລຊຊາ ສາ ນ຺ ໂຂຕິ ກີ ສາ ລຊຊາ ອຍໍ ປ໌ຣິສາຕິ ອຌີປ຺ປາໂຍ໋ ອນ຺ໂຍຄວຕ຺ຕໍ ກຖາເປ຺ຕ຺ວາຕິ ‘‘ກິມນ຺ໂຍຄວຕ຺ຕໍ ຊານາສີ’’ຕິ ປ຺ຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕເນວ ກຖາເປ຺ຕ຺ວາ໋ ອຊານ ນປ຺ປ໌ສງຄາ ນາມ ອຄ຺ຌາຕໍ໋

໓໒໖໋‘‘ກເຍນ ກຍາ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ກເຍນ ກຍເຫຕ຺ ກຍາ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ເຫຕ຺ວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ໋ ຍຖາ ‘‘ຣຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປ໌ນ ທຸຍ຺ຄຕ຺ຕາ ຈ ຉນ຺ທາ ໂທສາ ຈ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ໋

ມຫາສງຄາມວຕ຺ຕນາ

ໂວຫຣນ຺ເຕນຊານິຕພ຺ພາທິວຕ຺ຕນາ

໓໖໘໋ວຕ຺ຕາວຕ຺ໂຕຕິ ນິລາທິວຕ຺ຕາວເສນ ຈ ອາໂຣຄ຺ຍຕ຺ຖາທິອວຕ຺ຕາວເສນ ຈ ວຸຕ຺ຕສ຺ກຸກວິສ຺ສຍ຺ຄີ໋

໔໐໐໋ກູມິປ຺ຈ຺ຉາຕິ ກູມີ ປ຺ຖວີ ຊຄຕີ ຈາຕິ ສພ຺ພານີ ປ໌ຖວິເວວຈນານີ໋

ກຖິນເກທວຕ຺ຕນາ

ກຖິນອຕ຺ຖຕາທິວຕ຺ຕນາ

໔໐໓-໔໋ກິນ຺ຕິ ກຖໍ໋ ອນາທິຍທານໍ ຕາວກາລິກວຕ຺ຖຸ໋ ‘‘ອນາຄຕວເສນ ອນນ຺ຕຣາ ຫຸຕ຺ວາ’’ຕິ ອຸທກາຫຣຕາທິປໂຍຄສ຺ສ ໂຌວນາທິປ຺ພ຺ພກຣຕສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຉາ ອຸປ຺ປ໌ຊຊນໂຕ, ໂຌວນາທິກິຣິຍຄ຺ຈ ສນ຺ຌາຍ ປໂຍຄກຣຕໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ໋ ປ຺ເຣຊາຕປ໌ຈ຺ຈເຍ ປ໌ເນສ ປໂຍໂຄຕິ ອຕ຺ໂຖ໋ ເອກໍ ຌມ຺ມມ຺ປີ ນ ລກຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ເຣຊາຕສ຺ສ ນຕ຺ຖິຕາຍ໋

ກຖິນາທິຊານິຕພ຺ພວິກາຄວຕ຺ຕນາ

໔໑໔໋ຣູປາທີຌມ຺ເມສູຕິ ວຕ຺ຕຄນ຺ຌາທິອຍ຺ຄເກສ຺໋ ‘‘ວສ຺ສານສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຉິໂມ ມາໂສ’’ຕິ (ປາຣາ໋ ໔໑໗) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປ໌ຈ຺ຉິເມ ມາເສ ຍສ຺ມີ ວາ ຕສ຺ມີ ວາ ທິວເສ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ ວຍ຺ຍຕີຕິ ສີທ຺ຌໍ໋

໔໑໕໋ ‘‘ອາທິຈ຺ຈພນ຺ຌຸນາຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຖຣວຈນ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ໋

ປລິໂພຌປລ຺ຫາພ຺ຍາກຣຕກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໑໕-໖໋ ສນ຺ນິຍ຺ຄານນ຺ຕິໂກ ກຖໍ ພຫິສີມາຍ ອຸທ຺ຌຣີຍຕິ? ກິກ຺ຂຸ ອກຕຈີວຣໍ ສມາທາຍ ປກ຺ກມຕິ ‘‘ນ ປ໌ຈ຺ເຈສ຺ສ’’ນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ພຫິສີມາຄຕສ຺ສ ເອວໍ ໂຫຕິ ‘‘ເນວິມໍ ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສ’’ນ຺ຕິ, ເອວເມຕສ຺ສ ພຫິສີມາຄຕສ຺ສ ອຸທ຺ຌຣີຍຕີ໋ ກຖໍ ອນ຺ໂຕສີມາຍ? ອກຕຈີວຣໍ ສມາທາຍ ປກ຺ກມຕິ ‘‘ນ ປ໌ຈ຺ເຈສ຺ສ’’ນ຺ຕິ, ຕໂຕ ຕຕ຺ຖ ຜາສຸວິຫາຣໍ ອລກນ຺ໂຕ ຕເມວ ວິຫາຣໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ສ ຈີວຣປລິໂພໂຌເຍວ ຄິໂຕ, ໂສ ຈ ‘‘ເນວິມໍ ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຉິຊຊຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອນ຺ໂຕສີມາຍ ອຸທ຺ຌຣີຍຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໋ ສນ຺ນິຍ຺ຄານນ຺ຕິກໍ ທຸວິຌໍ ‘‘ນ ປ໌ຈ຺ເຈສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ອາວາສປລິໂພຌໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປ຺ນປ໌ ຕເມວ ວິຫາຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເນວິມໍ ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ສນ຺ນິຍ຺ຄານໍ ກໂຣຕິ, ພຫິສີມາຍ ຄຕ຺ວາ ‘‘ເນວິມໍ ຈີວຣໍ ກາເຣສ຺ສໍ ນ ປ໌ຈ຺ເຈສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາເທນ ສນ຺ນິຍ຺ຄານນ຺ຕິກໍ ໂຫຕິ໋ ຄາຖາຍມ຺ປີ ‘‘ທ຺ເວ ປລິໂພຌາ ອປ຺ພ຺ພໍ ອຈຣິມ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ອິມເມວ ສນ຺ຌາຍ໋ ‘‘ອາສາວຈ຺ເຉທິໂກ ກຖໍ ອນ຺ໂຕສີມາຍ ? ອາສີສິເຕນ ‘ຕຸມ຺ເຫ ວິຫາຣເມວ ປຕ຺ເຖຖ, ອຫໍ ປທິຕີສ຺ສາມີ’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ປ຺ພ຺ເພ ‘ນ ປ໌ຈ຺ເຈສ຺ສ’ນ຺ຕິ ອາວາສປລິໂພຌໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄໂຕ ປ຺ນ ຕໍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ‘ນາຫໍ ສກ຺ໂກມິ ທາຕ຺’ນ຺ຕິ ປທິໂຕ ໂຫຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍ໋ ‘‘ອຕ຺ຖາເຣ ທີສຕິ ອຸທ຺ຌາໂຣ ນາມາ’’ຕິ ອຕ຺ຖາຣໍ ວິນາ ອຸທ຺ຌາຣໍ ນ ລກນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ໋ ປ຺ຣິມາ ທ຺ເວຕິ ‘‘ທ຺ເວ ກຖິນຸທ຺ຌາຣາ ເອກ຺ປ຺ປາ

ທາ ເອກນິໂຣຊາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕານິກາເຣ ປຖມໍ ວຸຕ຺ຕາ ອນ຺ຕຣພ຺ກາຣສຫຸພ຺ກາຣາຯ ນ ປກ຺ກມນນ຺ຕິກາຫໂຍ ທ຺ເວຯ ເອກໂຕ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຸທ຺ຊາຣກາວໍ ປາປ຺ຸຕນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ກຖິນເກທວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາຯ

ປຜ຺ຸຜຕ຺ຕິວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ຖິຕາຯ

ອຸປາລິປຜ຺ຈກວຕ຺ຕນາ

ອນິສ຺ສິຕວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໑໙ຯກາຍິເກົາປຝາຕິກາ ນາມ ກາເຍນ ວິຕິກ຺ກໂມຯ

ນປ຺ປຜິປ຺ປສ຺ສມ຺ກນວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໘໐ຯໂອມທ຺ທກາຣໂກຕິ ໂອມທ຺ທິຕ຺ວາ ອກິກວິຕ຺ວາ ກາຣໂກຯ

ໂວຫາຣວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໘໔ຯ ເກທກຣວຕ຺ຖູນິ ນິສ຺ສາຍ ວິວາທານິກຣຕໍ ສມຸຜ຺ຖາຕິ, ເອວໍ ຍຖາສງ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ລຕີຯ ໂກໂຣປນາຫາທິທ຺ວາທສມູລປໂຍຄໍ ວິວາທານິກຣຕໍ, ຕຖາ ເສເສສຸຯ ໂອສາຣຕາທີສຸ ນວສຸ ຖາເນສຸ ກມ຺ມຜຕ຺ຕິຍາ ກຣຕໍຯ ທ຺ວີສຸ ຖາເນສຸ ຜຕ຺ຕິທຸຕິຍຜຕ຺ ຕິຈຕຸຕ຺ຖກມ຺ເມສຸຯ ຍສ຺ມາ ມຫາອຜ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຸກໂຕວິກງ຺ຄາ ອສງ຺ຄຫີຕາ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ກຸຣຸນ຺ທີຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ

ທິຜ຺ຖາວິກມ຺ມວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໘໕ຯ ຕິຕ຺ຕນ຺ນໍ ອຸປຣິ ສຫ ອາປຕ຺ຕີ ເທເສຕຸໍ ນ ລພ຺ການ຺ຕີຯ ກມ຺ມນານາສໍວາສການໍ ລທ຺ຊິຄ຺ຄຫີຕໂກວ ລທ຺ຊິນານາສໍວາສ ໂກຯ ‘‘ອວິປ຺ປວາສສີມາຍ ຖິຕສ຺ສາ’’ຕິ ມຫາສີມໍ ກິຣ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໔໙໙ຯ ‘‘ອຸມ຺ມາທາ ຈິຕ຺ຕກ຺ເຂປາ’’ຕິ ປາໂຖຯ

ມຸສາວາທວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໘໔ຯປຣິຍາເຍນ ຊານນ຺ຕສ຺ສາຕິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ຊານນ຺ຕສ຺ສ ປຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕມຸສາວາໂທຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

໔໘໖ຯອນຸໂຍໂຄ ນ ທາຕພ຺ໂພຕິ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ທີ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ກິກ຺ຂຸໂນວາທວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໕໔ຯໂວຫາຣນິຣຸຕ຺ຕິຍໍ ສທ຺ທນິຣຸຕ຺ຕິຍໍຯ ມຄ຺ຄປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຫໂຍ ເອກູນວີສຕີຯ

ອຸພ຺ພາຫີກວຕ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໘໕໕ຯປສາເຣຕາ ໂມເຫຕາຯ

ອສິກຣຕວູປສມວຕ຺ຕວຕ຺ຓນາ

໘໕໙ຯ‘‘ຍຖາຣຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນ ອເປກ຺ຂຕີ’’ຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ ‘‘ຍຖາວຸຑ຺ຒນ຺ຕິ ອຸປສມ຺ປນ຺ເນ ອເປກ຺ຂຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍຯ

ກຖິນຕ຺ຖາຣວຕ຺ຕວຕ຺ຓນາ

໘໖໗ຯ ‘‘ເອກາວຕ຺ໂຕ’’ຕິປິ ປຖນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ກຸທ຺ໂຘ ໂກຘາກິກູໂຕຕິ ກິຣຕ຺ໂຖຯ ເອກາວຕ຺ໂຖຕິປິ ເກຈິ, ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ອປເນຕ຺ວາ ກິໂຕຕິ ກິຣຕ຺ໂຖ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ອຜ຺ຖກາຖາຍໍ ອຸທ຺ຘຜປາລຸອິຍາ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິຯ ເອກາວຜ຺ໂຜຕິ ຫິ ອຸທ຺ຘຜໍ, ຕສ຺ມາ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ອນ຺ຕຣາ ວຸຕ຺ຕກາຣເຓນາຕິ ‘‘ກິຈ຺ຈຍປສ຺ຕຕ຺ຕາ ວນ຺ທນໍ ອສມນ຺ນາຫຣນ຺ໂຕ ນລາຜໍ ປຜິຫລ຺ເລຍ຺ຍາ’’ຕິອາທິວຸຕ຺ຕກາຣເຓນຯ

ອຸປາລິປຜ຺ຈກວຕ຺ຓນາ ນິຜ຺ຖິຕາຯ

ອາປຕ຺ຕິສມຸຜ຺ຖານວຕ຺ຓນາ

໘໗໐ຯປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕເມວາຕິ ສຫເສຍ຺ຍາທິປຕ຺ຕາຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍຯ ອິຕຣນ຺ຕິ ສຈິຕ຺ຕກໍຯ ເທເສນ຺ໂຕ, ໂທມນສ຺ສິໂກ ອລ຺ເລຫີ ກີສາປນາທີນິ ກຕ຺ວາ ອາປຕ຺ຕີ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາຕິ ອສິປ຺ປາໂຍຯ

ທຸຕິຍຄາຖາສງ຺ຄຕິກວຕ຺ຓນາ

ກາຍິກາທິອາປຕ຺ຕິວຕ຺ຓນາ

໘໗໔-໕ຯ ນິທານຸທ຺ເທສໍ ວິນາ ເສສຸທ຺ເທສາກາວາ ‘‘ສພ຺ພປາຕິໂມກ຺ຂຸທ຺ເທສານລ຺ຈ ສງ຺ຄໂຫ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິນເຍ ຄຣຸກາ ວິນຍຄຣຸກາຯ ອິທໍ ປນ ທ຺ວີສຸ ຄາຖາສຸ ກິລ຺ຈາປີ ອາຄຕໍ, ອລ຺ເລຫີ ປນ ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕກາວາ ນານາກຣຕໍ ປຈ຺ເຈຕພ຺ພໍຯ ນວສຸ ຖາເນສຸ ກມ຺ມໍ ໂຫຕີຕິ ກມ຺ມລຕ຺ຕິ ໂຫຕີຯ ວາຈາຕິ ວຈີສມ຺ກວາຯ ອທ຺ຘານທີໂນ ອູນວີສຕິວສ຺ໂສຯ ‘‘ອປີເຈຕ຺ຖາຕິ ກຸຣຸນ຺ທີວາໂທ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວນປ຺ປຕີນ຺ຕິ ເອວໍ ອທີນ຺ນາທາເນ ອາຄຕໍ ວນປ຺ປຕີຯ ວິສ຺ສຜ຺ຖິຉຫ຺ຫເນຕິ ສຸກ຺ກວິສ຺ສຜ຺ຖິຍໍຯ ທຸກ຺ກຜາ ກຕາຕິ ທຸກ຺ກຜໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາມກຜລ຺ລໍ ວິລ຺ລາເປຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊນ຺ຕິຍາ ປຸພ຺ພປໂຍເຄ ທຸກ຺ກຜໍ, ອຊ຺ໂຊຫາເຣ ປາຈິຕ຺ຕີຍໍຯ

ປາຈິຕ຺ຕີຍວຕ຺ຓນາ

໘໗໖ຯ ມຫາສງ຺ຆິກາ ສາມເຓເຣປີ ອາປຕ຺ຕີ ເທສາເປນ຺ຕີ ກິຣ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ນ ເທສາເປຕພ຺ພາ’’ຕິ, ທຕ຺ຑກມ຺ມໍ ປນ ເຕສໍ ກາຕພ຺ພໍ ຕຖາຣູເປ ໂອລຸອາຣິກວີຕິກ຺ກເມຯ

ອວນ຺ທນີຍປຸຄ຺ຄລາທິວຕ຺ຓນາ

໘໗໗ຯທສສຕໍ ອາປຕ຺ຕິໂຍຕິ ສຫສ຺ສໍ ອາປຕ຺ຕິໂຍຯ ຈມ຺ປາຍໍ ວິນຍວຕ຺ຖຸສ຺ມິນ຺ຕິ ຈມ຺ເປຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ຘເກຯ ອຘມ຺ເມນ ວຕ຺ຄນ຺ຕິອາທີນິ ຈຕ຺ຕາຣິ ກມ຺ມານິເຍວ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕານີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ເກວລໍ ອາປຕ຺ຕິເຍວ, ອຖ ໂຂ ຉ ສມຖາ...ເປ... ສມ຺ມຸຂາວິນເຍນ ສມ຺ມນ຺ຕິ, ສມາໂຍຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ສມ຺ມຸຂາວິນເຍນ ສມ຺ປໂຍຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວິນາ ສມເຖຫິ ສມ຺ມຕິ, ສມຖກາວໍ ຄຈ຺ຉຕີຯ ປຜິເສຘຕ຺ເຖ ສຕິ ວິນາ ສມເຖຫີຕິ ສມເຖຫິ ວິນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ໂສລຸອສກມ຺ມາທິວຕ຺ຓນາ

໔໘໘ຯ ອສຸຕ຺ຕການ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕວິຣຫິຕໍ, ອສຸຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຖ ນຕ຺ຖີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

ທຸຕິຍຄາຖາສງ຺ຄຓິກາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ເສທໂມຈນຄາຖາວຓ຺ຓນາ

ອວິປ຺ປວາສປຎ຺ຫາວຓ຺ຓນາ

໔໘໙ຯ ຕຫິນ຺ຕິ ຕສ຺ມິ ປຸຄ຺ຄເລຯ ອກປ຺ປິຍສມ຺ໂຠໂຄ ນາມ ເມຖຸນຘມ຺ມາທິຯ "ວຣເສນາສນຣກ຺ຂຓຕ຺ຖາຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ຄຣຸກຕ຺ຖວິນິຈ຺ຉເຍ ວຸຕ຺ໂຕຯ ເອກາຫສາວນ຺ທິເຍ ປຕ຺ຫກາຫໂຍ ເອກາຫສ຺ຯ ອຸເປຕິ ສປ຺ຣິສໍຯ ນ ຊີວຕິ ນິມ຺ມິຕຣູປຕ຺ຕາຯ "ອຸພ຺ຠກ຺ຂເກນ ວຫາມີ"ຕິ ອິມິນາ ມຸເຂ ເມຖຸນຘມ຺ມາຠາວໍ ທີເປຕິຯ ອໂສນາກີວິວຊ຺ຊເນນ ວຈ຺ຈມຄ຺ຄປ຺ປສ຺ສາວມຄ຺ເຄສຸ ຯ ຄາມນ຺ຕຣປຣິຍາປນ຺ນໍ ນທີປາຣໍ ໂອກ຺ການ຺ຕຠິກ຺ຂຸນີ ສນ຺ຘາຍາຕິ ຠິກ຺ຂຸນິຍາ ຄາມາປຣິຍາປນ຺ນປຣຕີເຣ ນທີສມີປເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ປຣຕີເຣ ຄາມູປຈາໂຣ ເອກເລຑຸຑຸປາໂຕ ນທີປຣິຍນ຺ເຕນ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ, ຕສ຺ມາ ປຣຕີເຣ ຣຕນມຕ຺ຕມ຺ປິ ອຣຄ຺ຄໍ ນ ອຕ຺ຖິ, ຕຎ຺ຈ ຕິຕາທີຫິ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ ຫສ຺ສູປຈາຣວິຣຫິຕໍ ກໂຣຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕໂນ ຄາເມ ອາປຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖິຯ ປຣຕີເຣ ປນ ເອກເລຑຸຑຸປາຕສງ຺ຂາເຕ ຄາມູປຈາເຣເຍວ ປທໍ ຐເປຕີຯ ອນ຺ຕເຣ ອຠິຘມ຺ມວເສນ ອຣຄ຺ຄຠູຕໍ ສກຄາມໍ ອຕິກ຺ກມຕີ ນາມ, ຕສ຺ມາ ຄຕມ຺ຫາ ໂອຫີຍນາ ຈ ໂຫຕີຕິ ຎາຕພ຺ພໍຯ ເອຕ຺ຕາວຕາປິ ສນ຺ໂຕສມກຕ຺ວາ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ຠິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ປຎ຺ຈສຕາ ມຫາປຊາປຕີປມຸຂາຯ ມຫາປຊາປຕີປິ ຫິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ທິນ຺ນ ໂອວາທສ຺ສ ປຏິຄ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິເກ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ນາມຯ

ປາຣາຊິກາທິປຎ຺ຫາວຓ຺ຓນາ

໔໙໐ຯ "ທຸສ຺ສກຸຏີ ສນ຺ຘາຍາ"ຕິ ສຫ ທຸສ຺ເສນ ວິຕິກ຺ກມນສ຺ສ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ລິງ຺ຄປຣິວຕ຺ເຕ ປຏິຄ຺ຄຫາຕສ຺ສ ວິຊ຺ຫນໂຕ ສາມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິຯ ກາກອູທຫນໍ ວາຕິ ກາເກນ ອູທຫນໍ ວາຯ "ຕໂຍ ປຸຣິເສປິ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ"ຕິ ປາຐເສໂສຯ

ປາຈິຕ຺ຕິຍາທິປຎ຺ຫາວຓ຺ຓນາ

໔໙໑ຯ ເມຖຸນຘມ຺ມປ຺ປຈ຺ຈຍາ ນາມ ກາຍສໍສຄ຺ໂຄຯ ຕໍເຫຕຸ ເມຖຸນຘມ຺ມສ຺ສ ປຸພ຺ພຠາຄຠູຕໍ ກາຍສໍສຄ຺ຄໍ ວາຍາມນ຺ຕິຍາຕິ ອທຸຄວຕ຺ຖຸປູຣຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍຯ ປຣິໂຠຄປ຺ປຈ຺ຈຍາຕິ ປຣິໂຠຄກາຣຓາຯ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ປຣິໂຠຄປ຺ປຈ຺ຈຍາ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ໂຠຊນປຣິໂຍສາເນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂປຣາຓໂປຕ຺ຖເກສຸ "ຕສ຺ສາ"ຕິ ປາໂຐຯ "ກາຣຓວຈນໍ ສນ຺ຘາຍ ໂຠຊນປຣິຈ຺ເຉທທສ຺ສນ຺ໂຕ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ເສທໂມຈນຄາຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປຎ຺ຈວຄ຺ໂຄ

ກມ຺ມວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໔໙໒ຯ "ອຸມ຺ມຕ຺ຕກສມ຺ມຸຕີ ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ຍາຈິຕ຺ວາ ຄເຕ ອສມ຺ມຸຂາປີ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ນິສີນ຺ເນປີ ນ ກຸປ຺ປຕີ ນິຍມາຠາວາຯ ອສມ຺ມຸຂາ ກເຕ ໂທສາຠາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອສມ຺ມຸຂາກຕໍ ສຸກຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທູເຕນ ອຸປສມ຺ປທາ ປເນຕ຺ຖ ສມ຺ມຸຂາ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຯ ກມ຺ມວາຈານານຕ຺ຕສຠາວາ ປຕ຺ຕນິກ຺ກຸຊ຺ຊນາທໂຍ ຫຕ຺ຖປາສໂຕ ອປເນຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ອສມ຺ມຸຂາ ກຕໍ ສຸກຕໍ ໂຫຕີ"ຕີຯ "ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂຈເທຕ຺ວາ ສາເຣຕ຺ວາ ກາຕພ຺ພໍ ອປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອໂຈເທຕ຺ວາ ອສາເຣຕ຺ວາ ກໂຣຕີ"ຕິ ອຍໍ ວຈນຕ຺ໂຖຯ ຐເປຕ຺ວາ ກຕ຺ຕິກມາສນ຺ຕິ ໂສ ປວາຣຓາມາໂສ, ທຸເວ ຈ ປຸຓ຺ຓມາສີໂຍຕີ ປຐມທຸຕິຍວສ຺ສູປຄຕາ

ນໍ ປ໌ວາຣຕາ ປຸ໌ຕ຺ຕມາສາ ທ຺ເວຯ

໔໗໔ຯ ປ໌ທໍ ວາ ລຫ຺ເຫຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກ-ວຄ຺ຄາທິສຸ ປ໌ລ຺ຈສຸຯ ຄຣຸກນ຺ຕິ ທີ໌ຜໍ, ສໍໂຍຄປ໌ຣລ຺ຈຯ “ພຸທ຺ຜຣກ຺ຂິຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຍສ຺ສ ນກ຺ຂມຕິ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕ-ກາຣກ-ກາຣາ ສໍໂຍຄປ໌ຣາຯ ທີເພ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ຣສ຺ສນ຺ຕິ “ໂສ ຕຸຕ຺ທີ ອສ຺ສາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ໂສ ຕຸຕ຺ທີ ອສ຺ສາຕິ ວຈນໍຯ

໔໗໕ຯ ເສສຍ຺ຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ກຸຣຸນ຺ທີຍໍ ປ໌າກຍໍ ກຕ຺ວາ “ນິສີທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

໔໗໖-໗ຯປ໌ຣິສຸທ຺ຜສີລາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິກ຺ຂູຕິ ປ໌າຣາຊິກໍ ອນາປ໌ນ຺ນາຯ ນ ເຕສໍ ລນ຺ໂທ ວາ ປ໌າຣິສຸທ຺ຜີ ວາ ເອຕິຕິ ຕິສຸ, ທ຺ວິສຸ ວາ ນິສິນ຺ເນສຸ ເອກສ຺ສ, ທ຺ວິນ຺ນໍ ວາ ລນ຺ທປ໌າຣິສຸທ຺ຜີ ອາຫຍາປີ ອນາຫຍາວຯ

ອປ໌ໂລກນກມ຺ມກຖາວຕ຺ຕນາ

໔໔໔-໕ຯ ກາຍສມ຺ໂກຄສາມຄ຺ຄີທານສຫເສຍ຺ຍປ໌ຜິຄ຺ຄຫຕາທີ ອິມສ຺ສ ອປ໌ໂລກນກມ຺ມສ຺ສ ຖານໍ ໂທຕີຕິ ເອວມ຺ປີ ອປ໌ໂລກ ນກມ຺ມໍ ປ໌ວຕ຺ຕຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກມ຺ມລ຺ເລວ ລກ຺ຂຕນ຺ຕິ ກມ຺ມລກ຺ຂຕໍຯ ໂອສາຣຕນິສ຺ສາຣຕາກຕ຺ທຸກມ຺ມາທໂຍ ວິຍ ກມ຺ມລ຺ຈ ຫຸຕ຺ວາ ອລ຺ລລ຺ຈ ນາມໍ ນ ລກຕິ , ກມ຺ມເມວ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປ໌ລກ຺ຂິຍຕີຕິ ກມ຺ມລກ຺ຂຕໍ ອຸປ໌ນິສ຺ສໂຍ ວິຍຯ ເຫຕຸປ໌ຈ຺ຈຍາທີ ລກ຺ຂຕວິມຸຕ຺ໂຕ ທີ ສພ຺ໂພ ປ໌ຈ຺ຈຍວິເສໂສ ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຄຍ຺ຫຕິ, ເອວມ຺ປີ “ກມ຺ມລກ຺ຂຕເມວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກມ຺ມລກ຺ຂຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອຈ຺ຜິນ຺ນຈີວຣຊິຕ຺ຕຈີວຣນຍ຺ຖຈີວຣານ”ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ຕໂຕ ອຕິເຣກໍ ເທນ຺ເຕນ ອປ໌ໂລເກຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອປ໌ໂລກນໍ ກມ຺ມລກ຺ຂຕເມວຯ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ລກ຺ຂຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອິຕປ໌ລິໂພຜມ຺ປີຕິ ສເຈ ຕາທີສໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອິຕາຍິກາ ປ໌ລິ ພຸຊ຺ຊນ຺ຕີຯ ຕຕ຺ຣຸປ໌ປ໌າທໂຕ ທາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີຯ ອນ຺ຕຣສນ຺ນິປ໌າໂຕຕິ ອຸໂປ໌ສຖປ໌ປ໌ວາຣຕາທີມຫາສນ຺ນິປ໌າເຕ ຖເປ໌ຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາ ມງ຺ຄລຸຈ຺ຈາຣຕາທີຯ ອຸປ໌ນິກ຺ເຂປ໌ໂຕຕິ ເຈຕິຍສ຺ສ ອາປ໌ທຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໂຕຯ “ອລ຺ລາ ກຕິກາ ກາຕພ຺ພາ”ຕິ ເຍ ຣຸກ຺ເຂ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ປຸ໌ພ຺ເພ ກຕິກາ ກຕາ, ເຕຫີ ອິເມສໍ ອລ຺ລຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ສເຈ ຕຕ຺ຖ ມູເລ”ຕິ ປຸ໌ພ຺ເພ “ອິໂຕ ປ໌ຍ຺ຖາຍ ກາເຊຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕູ”ຕິ ວຈເນນ ປຸ໌ຄ຺ຄລິກປ໌ຣິໂກໂຄ ປ໌ຜິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ໂຫຕີຯ ອນຸວິຈຣິຕ຺ວາຕິ ປ໌ຈ຺ລໂຕ ປ໌ຈ຺ລໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາຯ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກາ ປ໌ຈ຺ຈຍໍ ປ໌ຈ຺ຈາສີສນ຺ເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ມູລກາຄນ຺ຕິ ທສມກາຄໍ ກຕ຺ວາຯ ປຸ໌ພ຺ພກາເລ ທສມກາຄໍ ກຕ຺ວາ ອທໍສຸ, ຕສ຺ມາ “ມູລກາໂຄ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອກຕາວາສໍ ວາ ກຕ຺ວາຕິ ອຸປ໌ປ໌ນ຺ນອາເຍນຯ ຊຄ຺ຄິຕກາເລເຍວ ນ ວາເຣຕພ຺ພາຕິ ຊຄ຺ຄິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸ໌ປ໌ຜຜລກາຣິຕກາເລຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຊຄ຺ຄນກາເລຕິ ຊຄ຺ຄິຕຸໍ ອາຣທ຺ຜກາເລຯ ລຕ຺ຕິກມ຺ມຍ຺ຖານເກເທ ປ໌ນາຕິ ລຕ຺ຕິກມ຺ມສ຺ສ ຖານເກເທຯ

ອິທໍ ປ໌ເນຕ຺ຖ ປ໌ກິຕ຺ຕກໍ – ອຕ຺ຖີ ສງ຺ຆກມ຺ມໍ ສງ຺ໂຆ ເອວ ກໂຣຕິ, ນ ຄໂຕ, ນ ປຸ໌ຄ຺ຄໂລ, ຕໍ ອປ໌ໂລກນກມ຺ມສ຺ສ ກມ຺ມ ລກ຺ຂເຕາກເທສໍ ຖເປ໌ຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ຈຕຸພ຺ພິຜມ຺ປີ ກມ຺ມໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຕ຺ຖີ ສງ຺ຆກມ຺ມໍ ສງ຺ໂຆ ຈ ກໂຣຕິ, ຄໂຕ ຈ ກໂຣຕິ, ປຸ໌ຄ຺ຄໂລ ຈ ກໂຣຕິ, ຕໍ ປຸ໌ພ຺ເພ ຖປີຕໍຯ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ “ຍສ຺ມີ ວິຫາເຣ ທ຺ເວ ຕໂຍ ຊນາ ວສນ຺ຕິ, ເຕຫີ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕມ຺ປີ ສງ຺ເຄນ ກຕສທິສເມວຯ ຍສ຺ມີ ປ໌ນ ວິຫາເຣ ເອໂກ ກິກ຺ຂຸ ໂຫຕິ, ເຕນ ກິກ຺ຂຸນາ”ຕິອາທີ (ປ໌ຣິຯ ອຍ຺ຖຯ ໔໔໔-໔໔໕)ຯ ອຕ຺ຖີ ຄຕກມ຺ມໍ ສງ຺ໂຆ ຈ ກໂຣຕິ, ຄໂຕ ຈ ກໂຣຕິ, ປຸ໌ຄ຺ຄໂລ ຈ ກໂຣຕິ, ຕໍ ໂຍ ປ໌າຣິສຸທ຺ຜິອຸໂປ໌ສໂຖ ອລ຺ເລສໍ ສນ຺ຕິເກ ກຣີຍຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຕ຺ຖີ ຄຕກມ຺ມໍ ຄໂຕວ ກໂຣຕິ, ນ ສງ຺ໂຆ, ນ ປຸ໌ຄ຺ຄໂລ, ຕໍ ໂຍ ປ໌າຣິສຸທ຺ຜິອຸໂປ໌ສໂຖ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ອາ ໂຣຈນວເສນ ກຣີຍຕິ, ຕສ຺ສ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຕ຺ຖີ ປຸ໌ຄ຺ຄລກມ຺ມໍ ປຸ໌ຄ຺ຄໂລວ ກໂຣຕິ, ນ ສງ຺ໂຆ, ນ ຄໂຕ, ຕໍ ອຜິຍ຺ຖານຸ ໂປ໌ສຖວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອຕ຺ຖີ ຄຕກມ຺ມໍ ເອກຈ຺ໂຈວ ຄໂຕ ກໂຣຕິ, ເອກຈ຺ໂຈ ນ ກໂຣຕິ, ຕຕ຺ຖ ອລຕ຺ຕິກໍ ທ຺ເວເຍວ ກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຕໂຍຯ ສລຕ຺ຕິກໍ ຕໂຍວ ກໂຣນ຺ຕິ, ນ ຕໂຕ ອູນາ ວາ ອຜິກາ ວາຕິຯ

ອປ໌ລ຺ລຕ຺ເຕປ໌ລ຺ລຕ຺ຕວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ

໔໐໐ຯ ກກຸສນ຺ຜໂກຕາຄມນກສ຺ສປ໌າ ເອວ ທີ ສຕ຺ຕ ອາປ໌ຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ເຜ ປ໌ລ຺ລເປ໌ສຸໍຯ ວິປ໌ສ຺ສີອາທໂຍ ປ໌ນ ໂອວາທປ໌າຕິໂມກ຺ຂໍ ອຸທ຺ທິສີສຸ, ນ ສິກ຺ຂາປ໌ທໍ ປ໌ລ຺ລເປ໌ສຸໍຯ

ນິຄມນກຖາວຓ຺ຓນາ

ອຸກ຺ໂຕວິກ຺ງຄຆນ຺ຘກປ຺ຣິວາເຣຫິ ວິກ຺ຕ຺ຕ຺ ເທສນ຺ ອຕ຺ຖ຺ ຕສ຺ສ ວິນຍປ຺ຜກສ຺ສ, ນາເມນ ສມນ຺ຕປ຺າສາທິກາ ນາມ ສ຺ວຓ຺ຓນາ "ສມນ຺ຕປ຺າສາທິກາ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາຕິ ອາຫ຺ ຕຕ຺ຖ ປຆານພເຣ຺ ອິທ຺ຘາ ອຕ຺ຖວິນິຈ຺ຆຍາທີຫິ຺

ສມ຺ມາ ອຸທິໂຕ ສມຸທິໂຕ, ເຕ ຄຸເຕ ອກິຈ຺ເຆນ ອຊິຄໂຕ ອຊິກປ຺ປ຺ມາຕຄຸເຕຫິ ວາ ສມຸທິໂຕ, ເຕນ ສມຸທິເຕນ "ຄຕານ຺ ຘມ຺ມານ຺ ຄຕິໂຍ ສມນ຺ເນສຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາຍ ສຕິຍາ ອຸປ຺ປ຺າທິຕາ ສທ຺ຘາຫໂຍ ປ຺ຣມວິສຸທ຺ຘາ ນາມ ສມນ຺ນາຣກ຺ຂຕ຺ຕາ຺ ອິຕິ ສຕິປ຺ີ ສທ຺ຘາທີຫິ ວຸຕ຺ຕາ ໂຫຕິ຺ ເອວ຺ ສນ຺ເຕ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ເຕ ຈຕຸພ຺ພິເຘ ສີເລ ປ຺າຕິໂມກ຺ຂສ຺ວຣສີລ຺ ສທ຺ຘາ ມຕ຺ເຫຕິ຺ ສທ຺ຘາ ສາຘນລ຺ຫິ ຕ຺຺ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ວຣາຊີວປ຺າຣິສຸທ຺ຘິປ຺ຈ຺ຈຍປ຺ຣິໂກຄສີລານິ ປ຺ຜິມຕ຺ເຫນ຺ຕິ ສຕິວິຣິຍປ຺ລ຺ລາໂຍຕິ ຍຖາໂຍຄ຺ ເວທິຕພ຺ພ຺຺ ອປ຺ີຈ ສທ຺ຘາ ຈ ພຸທ຺ຘິຣທີຕາ ອວິສຸທ຺ຘາ ໂຫຕິ ພຸທ຺ຘິຍາ ປ຺ສາທເຫຕຸຕ຺ຕາ຺ ພຸທ຺ຘິໂຍ ປ຺ນ ຕສ຺ສານຸກາເວນ ປ຺ຣມວິສຸທ຺ຘາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ຺ ປ຺ລ຺ລາ ສທ຺ຘາຣທີຕາ ເກຣາຜິກປ຺ກ຺ຂ຺ ກຊຕິ, ສທ຺ຘາຍຸຕ຺ຕາ ເອວ ວິສຸທ຺ຘາ ໂຫຕິ຺ ວິຣິຍລ຺ຈ ສມາຘິຣທີຕ຺ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈາຍ ສ຺ວຕ຺ຕຕິ, ນ ສມາຘິຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິຣິຍສ຺ສ ສຸທ຺ຘວຈນໂຕ ສມາຘິປ຺ີ ວຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ເອວ຺ ປ຺ຣມວິສຸທ຺ຘາ ສທ຺ຘາຫໂຍປ຺ີ ປ຺າຕິໂມກ຺ຂ຺ ປ຺ຜິມຕ຺ເຫນ຺ຕີຕິ ລາຕພ຺ພ຺຺ ກຖ຺? ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິເທສເກ ສຕ຺ຖຣິ ຈ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍລ຺ຈ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຜເລ ຈ ສທ຺ຘາຍ ວິນາ ສີລສມາທານ຺, ສມາທິນ຺ນວິໂສຘນລ຺ຈ ກາຕ຺ນ ສກ຺ກາຕິ ສທ຺ຘາ ປ຺າຕິໂມກ຺ຂ຺ ປ຺ຜິມຕ຺ເຫຕິ຺ ຕຕ຺ຖ "ອິຕິປ຺ີ ໂສ ກຄວາ"ຕິອາທິນາ (ທີ຺ ນິ຺ ໑຺໔໕໔; ມ຺ ນິ຺ ໑຺໗໔; ສ຺຺ ນິ຺ ໑຺໔໔໐) ສຕ຺ຖຣິ ຈ ປ຺ູເຊຕ຺ ສກ຺ໂກຕິ຺ ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິຍ຺ ສີລວິປ຺ຕ຺ຕິສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິມູລ ເກ ສນ຺ທິຜ຺ຖິກສມ຺ປ຺ຣາຍິກຜເລ ຈ ສທ຺ຘາປ຺ວຕ຺ຕິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ລາຕພ຺ພາ, ສີລວິປ຺ຕ຺ຕິສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕ຺ ອາທີນວມານິສ຺ສລ຺ຈ ອາທີນວປ຺ຣິຈ຺ຈາເຄ, ອານິສ຺ສສມ຺ປ຺າທເນ ຈ ອຸປ຺າຍ຺ ທິສ຺ວາ ຕຖາ ປ຺ວຕ຺ຕມານາ ປ຺ລ຺ລາ ປ຺າຕິໂມກ຺ຂສ຺ວຣ຺ ປ຺ຜິມຕ຺ເຫຕິ຺ "ອຕິ ສິຕ"ນ຺ຕິອາທິນາ ອປ຺ປ຺ວຕ຺ຕນາຣທ຺ຫ຺ ໂກສຊ຺ຊ຺ "ໂຍ ຈ ສີຕລ຺ຈ ອຸຕ຺ຫລ຺ຈາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕານຸສາເຣນ ປ຺ຊທິຕ຺ວາ ອນຸປ຺ປ຺ນ຺ນຸປ຺ປ຺ນ຺ນານ຺ ອສ຺ວຣສ຺ວຣານ຺ ອນຸປ຺ປ຺າທນປ຺ຊຫເນາປ຺ປ຺າທນວຑ຺ຒນວເສນ ປ຺ວຕ຺ຕມານວິຣິຍ຺ ປ຺າຕິໂມກ຺ຂ຺ ປ຺ຜິມຕ຺ເຫຕິ, ອິມິນາ ນເຍນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ວຣາທີສຸປ຺ີ ໂຍເຊຕພ຺ພ຺຺ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປ຺ີ ສ຺ງຄຫວຕ຺ຖູນ຺ ອນຸກູລສມຸທາຈາໂຣ ອິຘ ອາຈາໂຣຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ຺ ອຊ຺ຊວ-ວຈ ເນນ ລາກສກ຺ການເຫຕຸ ກາຍທ຺ຈ຺ຈຣິຕາທີກ຺ຜິລການມາຍາສາເຖຍ຺ຍປ຺ຜິປ຺ກ຺ຂອຊ຺ຊວຘມ຺ມສມາໂຍຄທີປ຺ເນນ ອໂລກຊ຺ຊາສຍຕາ ທີປ຺ີຕາ຺ ມທ຺ທວ-ວຈເນນ ກກ຺ຂລຸອກາວກຣປ຺ຜິພາທີປ຺ຜິປ຺ກ຺ຂກູຕເມຕ຺ຕາທີມທ຺ທວຘມ຺ມສມາໂຍຄທີປ຺ເນນ ທີຕຊ຺ຊາສຍາ ທີນິ ທີປ຺ີຕານິ ໂຫນ຺ຕິ຺ ອາທີ-ສທ຺ເທນ "ຂນ຺ຕິ ຈ ໂສຣຈ຺ຈລ຺ຈ ສາຂລ຺ຍລ຺ຈ ປ຺ຜິສນ຺ຖາໂຣ ຈາ"ຕິອາທິນາ (ຘ຺ ສ຺ ທຸກມາຕິກາ ໑໔໕-໑໔໖) ວຸຕ຺ຕຘມ຺ເມຫິ ສມາໂຍໂຄ ທີປ຺ີໂຕ ໂຫຕິ຺ ອິຘ ວຸຕ຺ຕາ ອຊ຺ຊວມທ຺ທວາທໂຍ ຄຸຓາ ສີລສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ ເຫຕູ ຈ ໂຫນ຺ຕິ ສີລສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິຜລລ຺ຈ ຕ຺ສມ຺ປ຺າທນໂຕ຺ ສກສມໂຍຕິ ຈຕຸປ຺ຣິສາ຺ ເອເຕນ ສກາຄທ຺ກ຺ຂກາວາກາໂວ ສູຈິໂຕ຺ ອຖ ວາ ສກສມໂຍຕິ ໂສຄຕ຺ ປ຺ີຜກຕ຺ຕຍ຺ ສກສມໂຍ ເອວ ຄຫນ຺ ທຸທ຺ທີປ຺ນຕ຺ຕາ, ສກສມຍສ຺ສ ສນ຺ນິຜ຺ຖານ຺ ສກສມຍຄຫນ຺ –

"ສຈ຺ຈ຺ ສຕ຺ໂຕ ປ຺ຜິສນ຺ຘິ, ປ຺ຈ຺ຈຍາກາຣເມວ ຈ;

ທຸທ຺ທສາ ຈຕ຺ໂຣ ຘມ຺ມາ, ເທເສຕຸລ຺ຈ ສຸທຸກ຺ກຣາ"ຕິ຺ (ວິກ຺ ອຜ຺ຖ຺ ໔໔໔) –

ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຖາ ສກສມຍສ຺ສ ຄຫນປ຺ເທນ ໂຍຊນາ ວຸຕ຺ຕາ, ຕຖາ ປ຺ຣສມຍສ຺ສປ຺ີ຺ ປ຺ລ຺ລາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິເຍນາຕິ ອເນນ ຕີຂິເຓນ ລາເຓນ ກຕສີລານິສິຕສຕ຺ຖສທິສສກາວປ຺ລ຺ລາ ວຸຕ຺ຕາ຺ ຕິປ຺ີຜກສ຺ງຂາຕາຍ ປ຺ຣິຍຕ຺ຕິຍາ ປ຺ເກໂທ ຕິປ຺ີຜກປ຺ຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປ຺ເກ ໂທ຺ ຕສ຺ມິ຺ ປ຺ເກເທ຺ ຕນ຺ຕິ ຈ ຕນ຺ຕິອຕ຺ໂຖ ຈ ສາສນ຺ ນາມ຺ ອິຘ "ຕນ຺ຕິ ເອວາ"ຕິ ວທນ຺ຕິ຺ ຍສ຺ມິ຺ ອຍ຺ ສ຺ວຓ຺ຓນາ ນິຜ຺ຖາປ຺ີ ຕາ, ຕສ຺ມິ຺ ກາເລ ປ຺ຜິເວຘລາຕາກາວໂຕ ສຸຕມຍ຺ ສນ຺ຘາຍ "ອປ຺ປ຺ຜິຫຕລາຕປ຺ປ຺ກາເວນາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺຺ ກຣຕສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ ຊນິຕຕ຺ຕາ ສຸຂວິນິຄ຺ຄຕ຺຺ ສຸຂວິນິຄ຺ຄຕຕ຺ຕາ ມຊຸໂຣທາຕວຈນລາວຕ຺ຕຍຸຕ຺ເຕນາປ຺ີ ໂຍເຊຕພ຺ພ຺, ອິທີສ຺ ວຈນ຺ ໂສຕສຸຂລ຺ຈ ສນ຺ນິເວສສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິສຸຂລ຺ຈ ໂຫຕິ຺ "ເວຍ຺ຍາກຣເຓນາ"ຕິ ອວຕ຺ວາ "ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຓນາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສິກ຺ຂານິຣຸຕ຺ຕິຆນ຺ ໂທວິຈິຕ຺ຍາທີປ຺ຜິມຕ຺ຫິຕປ຺າຕິນິຍນ຺ຍາສາຘາຣຕຘາຣຕສກາໂວ ສູຈິໂຕ ກວຕິ຺ ຍຸຕ຺ຕວາທີນາຕິອາທີສຸ ຍຸຕ຺ຕມຸຕ຺ຕວາທີນາ ຖານຸປ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍປ຺ລ຺ລາຍ ສມນ຺ນາຄເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ໂອຊາເກເທປ຺ີ ອາຍຸສຕ຺ຕິກຣຕຕາທີສາມຕ຺ຖໂຍຄານ຺ ມຫາກວິນາ ຣຈິຕຄນ຺ຖສ຺ສ ມຫນ຺ຕຕ຺ຕາ ວາ "ຕິປ຺ີຜກປ຺ຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປ຺ເກເທ"ຕິອາທີຫິ ສາສເນ, ເຫຕຸວິສເຍ, ສທ຺ເທ ຈາຕິ ອິເມສຸ ຕີສຸ ຖາເນສຸ ປ຺າຜວກາວ຺ ທີເປ຺ນ຺ໂຕ ເວນຍິກພຸທ຺ຘິສມ຺ປ຺ຕ຺ຕິສພ຺ກາວມສ຺ສ ສູເຈຕິ຺ ເຍສ຺ ປ຺ຸຄ຺ຄລານ຺ ປ຺ກິນ຺ນາ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາທີ, ເຕ ປ຺ກິນ຺ນປ຺ຜິສມ຺ກິທາທໂຍ ຘມ຺ມາ຺ ເຕຫິ ປ຺ຣິວາຣິໂຕ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕສນ຺ຕຕິອຸປ຺ຈ຺ເຆທມກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕາເນ ອຸປ຺ ປ຺າທນວຑ຺ຒນວເສນ ວາຣິໂຕ ໂສ ປ຺ກິນ຺ນປ຺ຜິສມ຺ກິທາປ຺ຣິວາໂຣ຺ ຕສ຺ມິ຺ ປ຺ກິນ຺ນປ຺ຜິສມ຺ກິທາປ຺ຣິວາເຣ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ເມຕິ

ອຕ຺ໂຖຯ ຉຬຠິຎ຺ຎຈຕຸປຏິສມ຺ຠິທາທິປ຺ປເຠທຄຸຓປຏິມຓ຺ຑິເຕ ປນ ຉຬຠິຎ຺ຎາ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມາ ເອວຯ ຈຕູສຸ ປຏິສມ຺ຠິທາສຸ ອຕ຺ຖປຏິສມ຺ຠິທາຍ ເອກເທໂສວຯ ຕທຸຠຍໍ ສຍໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມປຣິຍາປນ຺ນໍ ກຖໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມໍ ປຏິມຓ຺ເຑຕີຕິ ເຈ? ຣຸກ຺ຂໍ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ອວຍວຠູຕປຸປ຺ຜາທໂຍ ວິຍ ສຍຎ຺ຈ ເຍສໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມານໍ ອວຍວຕ຺ຕາຕິຯ ກາມາວຈຣຘມ຺ມປຣິຍາປນ຺ນປຏິສມ຺ຠິທາຎາຓໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມານໍ ອນວຍວຠູຕໍ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ມໍ ປຏິມຓ຺ເຑຕິ, ປຸຣິສສ຺ສ ອນວຍວຠູໂຕ ອລງ຺ກາໂຣ ວິຍ ປຸຣິສໍຯ ອຖ ວາ ກາມາວຈຣປຏິສມ຺ຠິທາປຣິວາໂຣ ຉຬຠິຎ຺ຎາປຏິສມ຺ຠິທາທິປ຺ປເຠທຄຸເຓ ປຏິມຓ຺ເຑຕີຕິຯ ໂລກຸຕ຺ຕຣປຏິສມ຺ຠິທໍ ສນ຺ຘາຍ ປນ ປຏິສມ຺ຠິທາວຈນຎ຺ຈຯ ສາສເນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສາສນສ຺ສ ອລງ຺ກາຣຠູເຕນ, ຍສ຺ມິໍ ວໍເສ ອຸປ຺ປນ຺ເນນ, ຕສ຺ເສວ ວາ ອລງ຺ກາຣຠູເຕນຯ ສງ຺ເຂປວິຕ຺ຖາເຣສຸ ອິຕຣີຕຣກຣຓໍ, ອປ຺ປສນ຺ນປສນ຺ນານໍ ປສາທຸປ຺ປາທນາຠິວຸທ຺ຒິກຣຓໍ, ວຸຕ຺ຕານໍ ຄມ຺ຠີຣານໍ ຄມ຺ຠີຣຸຕ຺ຕານຠາວກຣຓນ຺ຕິ ເອວໍ ຉພ຺ພິສາຈຣິຍຄຸຓໂຍຄໂຕ ວິປຸລພຸທ຺ຘີ ນາມຯ ເຍ ຘມ຺ມຈິນ຺ຕນໍ ອຕິຘາວນ຺ຕາ ເກຈິ ອຸຈ຺ເຉທາທິນານປ຺ປກາຣໍ ອນ຺ຕໍ ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ‘‘ສພ຺ພໍ ເຎຍ຺ຍໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິ ເອວາ’’ຕິ ວາ ‘‘ປຣມຕ຺ໂຖ ເອວາ’’ຕິ ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ພຸທ຺ຘິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິປຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ ສມລາ ນາມ ໂຫຕິ, ອິມສ຺ສ ປນ ພຸທ຺ຘິ ຘມ຺ມຈິນ຺ຕາຕິຘາວນຣຫິຕຕ຺ຕາ ວິສຸທ຺ຘາ ນາມ ໂຫຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວິປຸລວິສຸທ຺ຘພຸທ຺ຘິນາ’’ຕິ ຯ ຄຣູຫິ ‘‘ປິໂຍ ຄຣຸ ຠາວນີໂຍ’’ຕິອາທິນາ (ອຯ ນິຯ ໗ຯ໓໗; ເນຕ຺ຕິຯ ໑໑໓) ວຸຕ຺ຕຄຸເຓຫິ ຍຸຕ຺ຕຄຣູຫິຯ ຄຸເຓຫິ ຖິຣຠາວໍ ຄຕຕ຺ຕາ ເຖເຣນຯ

ສີເລນ ສີລສ຺ສ ວາ ວິສຸທ຺ຘິຍາ ສີລວິສຸທ຺ຘິຍາຯ ອວິຊ຺ຊຓ຺ຑໂກສໍ ປທາເລຕ຺ວາ ປຐມໍ ອຠິນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂລກເຊຏ຺ຐສ຺ສຯ ໂລກສ຺ສ ວາ ຄມ຺ຠີເຣ ມຫນ຺ເຕ ສີລາທິກ຺ຂນ຺ເຘ ເອສິ ຄເວສີຕິ ມເຫສີຕິຯ

ເອຕ຺ຕາວຕາ ສມຘິກສຕ຺ຕວີສຕິສຫສ຺ສປຣິມາຓາຍ ສມນ຺ຕປາສາທິກາຍ ວິນຍຏ຺ຐກຖາຍ ສພ຺ພປເທສຸ ວິນິຈ຺ຉຍຊາຕໍ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຐິຏ຺ຐານວິຠາສນາ ກຕາ ໂຫຕິ, ຕຖາປິ ຍໍ ເອຕ຺ຖ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ສຸຏ຺ຐຸ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ປາຬິຎ຺ຈ ອຏ຺ຐກຖຎ຺ຈ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເຍ ອາຈຣິຍາ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ມຫານຸຠາວໍ, ວິນຍປິຏກສ຺ສ ຈ ວິຈິຕ຺ຣນຍຄມ຺ຠີຣຕ຺ຖໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ໂປຣາຓານໍ ກຖາມຄ຺ຄໍ ອວິນາເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ມຕີ ປຫາຍ ເກວລໍ ສທ຺ຘມ຺ມຏ຺ຐິຕິຍາ, ປຣານຸຄ຺ຄຫກາມຕາຍ ຈ ວິນຍປິຏກໍ ປກາເສນ຺ຕາ ຐິຕາ, ເຕສໍ ປາທມູເລ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຂນ຺ຕິໂສຣຈ຺ຈາທິຄຸຓສມນ຺ນາຄເຕນ ຫຸຕ຺ວາ ວຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເຕສໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ປເວຓິຍາ ອາຄຕໍ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣຕ຺ວາ ຍໍ ເຕນ ສໍສນ຺ທຕິ, ຕໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ອິຕຣໍ ຉຑ຺ເຑຕພ຺ພໍຯ ອິຕຣຖາ ຕິຕ຺ຖີຠູເຕນ ຠວິຕພ຺ພໍຯ ວິນິຈ຺ຉຍສງ຺ຄຣເຣນ ປນ ນ ຠວິຕພ຺ພເມວຯ ກສ຺ມາ? ສາສນສ຺ສ ນາສເຫຕຸຕ຺ຕາຯ ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ອສມ຺ພຸຘໍ ພຸທ຺ຘມຫານຸຠາວໍ,

ຘມ຺ມສ຺ສ ຄມ຺ຠີຣນຍຕ຺ຖຕຎ຺ຈ;

ໂຍ ວຓ຺ຓເຍ ຕໍ ວິນຍໍ ອວິຎ຺ຎູ,

ໂສ ທຸທ຺ທໂສ ສາສນນາສເຫຕຸຯ

ປາຬີ ຕທຕ຺ຖຎ຺ຈ ອສມ຺ພຸຘຎ຺ຫີ,

ນາເສຕິ ໂຍ ອຏ຺ຐກຖານຍຎ຺ຈ;

ອນິຈ຺ຉຍໍ ນິຈ຺ຉຍໂຕ ປເຣຕິ,

ຄາເຫຕິ ເຕເນວ ປຸຣກ຺ຂໂຕ ໂສຯ

ອນຸຄ຺ຄເຫເນວ ມຫາຊເນນ,

ປຸຣກ຺ຂໂຕ ປຏ຺ຐິຕມານິກິກ຺ຂຸ;

ອປຏ຺ຐິຕານໍ ວິມຕິໍ ອກຕ຺ວາ,

ອາຈຣິຍລິລຸອໍ ປຸຣໂຕ ກໂຣຕີ’’ຕິຯ

ສມນ຺ຕປາສາທິກາຍ ຄຓ຺ຐິປທານີປ຺ປາຍປ຺ປກາສນາ ສມຕ຺ຕາຯ

ວຊິຣພຸທ຺ຘິຏີກາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ